

Mormoni Raamat

Seminariõpetaja käsiraamat

Mormoni Raamat

Seminariõpetaja käsiraamat

Välja andnud
Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik
Salt Lake City, Ameerika Ühendriigid

Ootame teie kommentaare ja parandusi. Palume need, ja samuti teated vigade kohta, saata aadressile:

Seminaries and Institutes of Religion Curriculum Services

50 E North Temple St, Floor 8

Salt Lake City, Utah 84150-0008

USA

E-post: ces-manuals@ldschurch.org

Palume kirja panna täisnime, aadressi, koguduse ja vaia.

Ärge unustage lisamast käsiraamatu pealkirja! Seejärel pange kirja oma kommentaarid.

© 2012 Kõik õigused kuuluvad Intellectual Reserve Inc-ile.

Trükitud Ameerika Ühendriikides

Ingliskeelse originaali heakskiit: 10/09

Tõlke heakskiit: 10/09

Originaalpealkiri: *Book of Mormon Seminary Teacher Manual*

Estonian

09411 124

Sisukord

<i>Mormoni Raamatu seminariõpetaja käsiraamatu sissejuhatus</i>	vi	<i>Koduõppe tund 2. Nefi 4–10 (6. õppenädal)</i>	103
Meie eesmärk	vi	31. õppetund 2. Nefi 11 ja 16	105
Õppetunni ettevalmistus	vi	32. õppetund 2. Nefi 12–15	108
Igapäevaõppe käsiraamatu kasutamine	vii	33. õppetund 2. Nefi 17–20	111
Seminari igapäevane programm (paindliku graafikuga tunnid ja varahommikused tunnid)	ix	34. õppetund 2. Nefi 21–24	114
Koduõppe tundide kasutamine	xi	35. õppetund 2. Nefi 25	117
Seminari koduõppe programm	xii	<i>Koduõppe tund 2. Nefi 11–25 (7. õppenädal)</i>	120
Teised allikad	xiii	36. õppetund 2. Nefi 26	122
<i>Igapäevaõppe ja koduõppe tunnid</i>		37. õppetund 2. Nefi 27	125
1. õppetund Õpilase roll	1	38. õppetund 2. Nefi 28	128
2. õppetund Pühakirjade uurimine	4	39. õppetund 2. Nefi 29–30	131
3. õppetund Päästmisplaan	7	40. õppetund 2. Nefi 31	134
4. õppetund Tiitelleht, sissejuhatus ja tunnistajate tunnistused	10	<i>Koduõppe tund 2. Nefi 26–31 (8. õppenädal)</i>	137
5. õppetund Ülevaade Mormoni Raamatust	13	41. õppetund 2. Nefi 32	139
<i>Koduõppe tund Pühakirjade uurimine – ülevaade Mormoni Raamatust (1. õppenädal)</i>	16	42. õppetund 2. Nefi 33	142
Sissejuhatus Esimesse Nefi raamatusse	18	Sissejuhatus Jaakobi raamatusse	145
6. õppetund 1. Nefi 1	19	43. õppetund Jaakobi 1–2:11	146
7. õppetund 1. Nefi 2	22	44. õppetund Jaakobi 2:12–35	149
8. õppetund 1. Nefi 3–4	25	45. õppetund Jaakobi 3–4	152
9. õppetund 1. Nefi 5	28	<i>Koduõppe tund 2. Nefi 32 – Jaakobi 4 (9. õppenädal)</i>	155
10. õppetund 1. Nefi 6 ja 9	31	46. õppetund Jaakobi 5:1–51	157
<i>Koduõppe tund 1. Nefi 1–6; 9 (2. õppenädal)</i>	34	47. õppetund Jaakobi 5:52–77; Jaakobi 6	160
11. õppetund 1. Nefi 7	36	48. õppetund Jaakobi 7	163
12. õppetund 1. Nefi 8	39	Sissejuhatus Enose raamatusse	166
13. õppetund 1. Nefi 10–11	42	49. õppetund Enose	167
14. õppetund 1. Nefi 12–13	45	Sissejuhatus Jaaromi raamatusse	170
15. õppetund 1. Nefi 14	48	Sissejuhatus Omni raamatusse	171
<i>Koduõppe tund 1. Nefi 7–14 (3. õppenädal)</i>	51	50. õppetund Jaaromi ja Omni	172
16. õppetund 1. Nefi 15	53	<i>Koduõppe tund Jaakobi 5 – Omni (10. õppenädal)</i>	175
17. õppetund 1. Nefi 16	56	Sissejuhatus Mormoni sõnadesse	177
18. õppetund 1. Nefi 17	59	Sissejuhatus Moosia raamatusse	178
19. õppetund 1. Nefi 18	62	51. õppetund Mormoni sõnad – Moosia 1	179
20. õppetund 1. Nefi 19	65	52. õppetund Moosia 2	182
<i>Koduõppe tund 1. Nefi 15–19 (4. õppenädal)</i>	68	53. õppetund Moosia 3	185
21. õppetund 1. Nefi 20–22	70	54. õppetund Moosia 4	188
Sissejuhatus Teise Nefi raamatusse	73	55. õppetund Moosia 5–6	191
22. õppetund 2. Nefi 1	74	<i>Koduõppe tund Mormoni sõnad – Moosia 6 (11. õppenädal)</i>	194
23. õppetund 2. Nefi 2 (1. osa)	77	56. õppetund Moosia 7–8	196
24. õppetund 2. Nefi 2 (2. osa)	80	57. õppetund Moosia 9–10	199
25. õppetund 2. Nefi 3	83	58. õppetund Moosia 11–12:17	202
<i>Koduõppe tund 1. Nefi 20 – 2. Nefi 3 (5. õppenädal)</i>	86	59. õppetund Moosia 12:18–14:12	205
26. õppetund 2. Nefi 4	88	60. õppetund Moosia 15–17	208
27. õppetund 2. Nefi 5	91	<i>Koduõppe tund Moosia 7–17 (12. õppenädal)</i>	211
28. õppetund 2. Nefi 6–8	94	61. õppetund Moosia 18	213
29. õppetund 2. Nefi 9:1–26	97	62. õppetund Moosia 19–20	216
30. õppetund 2. Nefi 9:27–54 ja 2. Nefi 10	100	63. õppetund Moosia 21–22	219
		64. õppetund Moosia 23–24	222

65. õppetund	Moosia 25.	225
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Moosia 18–25 (13. õppenädal)</i>	228
66. õppetund	Moosia 26.	230
67. õppetund	Moosia 27.	233
68. õppetund	Moosia 28–29.	236
Sissejuhatus	Alma raamatusse	239
69. õppetund	Alma 1–2	240
70. õppetund	Alma 3–4	243
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Moosia 26 – Alma 4 (14. õppenädal)</i>	246
71. õppetund	Alma 5:1–36	248
72. õppetund	Alma 5:37–62.	251
73. õppetund	Alma 6–7	254
74. õppetund	Alma 8	257
75. õppetund	Alma 9–10	260
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Alma 5–10 (15. õppenädal)</i>	263
76. õppetund	Alma 11	265
77. õppetund	Alma 12	268
78. õppetund	Alma 13	271
79. õppetund	Alma 14	274
80. õppetund	Alma 15–16	277
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Alma 11–16 (16. õppenädal)</i>	280
81. õppetund	Alma 17	282
82. õppetund	Alma 18	285
83. õppetund	Alma 19–20	288
84. õppetund	Alma 21–22	291
85. õppetund	Alma 23–24	294
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Alma 17–24 (17. õppenädal)</i>	297
86. õppetund	Alma 25–26	299
87. õppetund	Alma 27–29	302
88. õppetund	Alma 30	305
89. õppetund	Alma 31	308
90. õppetund	Alma 32	311
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Alma 25–32 (18. õppenädal)</i>	314
91. õppetund	Alma 33	316
92. õppetund	Alma 34–35	319
93. õppetund	Alma 36	322
94. õppetund	Alma 37	325
95. õppetund	Alma 38	328
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Alma 33–38 (19. õppenädal)</i>	331
96. õppetund	Alma 39	333
97. õppetund	Alma 40	336
98. õppetund	Alma 41	339
99. õppetund	Alma 42	342
100. õppetund	Alma 43–44	345
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Alma 39–44 (20. õppenädal)</i>	348
101. õppetund	Alma 45–48	350
102. õppetund	Alma 49–51	353
103. õppetund	Alma 52–55	356
104. õppetund	Alma 56–58	359
105. õppetund	Alma 59–63	362
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Alma 45–63 (21. õppenädal)</i>	365

Sissejuhatus	Heelamani raamatusse	367
106. õppetund	Heelamani 1–2.	368
107. õppetund	Heelamani 3–4	371
108. õppetund	Heelamani 5.	374
109. õppetund	Heelamani 6–7.	377
110. õppetund	Heelamani 8–9	380
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Heelamani 1–9 (22. õppenädal)</i>	383
111. õppetund	Heelamani 10.	385
112. õppetund	Heelamani 11–12.	388
113. õppetund	Heelamani 13.	391
114. õppetund	Heelamani 14.	394
115. õppetund	Heelamani 15–16.	397
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Heelamani 10–16 (23. õppenädal)</i>	400
Sissejuhatus	Kolmandasse Nefisse: Nefi raamat	402
116. õppetund	3. Nefi 1	403
117. õppetund	3. Nefi 2–5	406
118. õppetund	3. Nefi 6–7	409
119. õppetund	3. Nefi 8–10	412
120. õppetund	3. Nefi 11:1–17.	415
<i>Koduõppe tund</i>	<i>3. Nefi 1–11:17 (24. õppenädal)</i>	418
121. õppetund	3. Nefi 11:18–41.	420
122. õppetund	3. Nefi 12	423
123. õppetund	3. Nefi 13	426
124. õppetund	3. Nefi 14	429
125. õppetund	3. Nefi 15–16	432
<i>Koduõppe tund</i>	<i>3. Nefi 11:18–16:20 (25. õppenädal)</i>	435
126. õppetund	3. Nefi 17	437
127. õppetund	3. Nefi 18	440
128. õppetund	3. Nefi 19	443
129. õppetund	3. Nefi 20	446
130. õppetund	3. Nefi 21–22	449
<i>Koduõppe tund</i>	<i>3. Nefi 17–22 (26. õppenädal)</i>	452
131. õppetund	3. Nefi 23	454
132. õppetund	3. Nefi 24–26	457
133. õppetund	3. Nefi 27	460
134. õppetund	3. Nefi 28	463
135. õppetund	3. Nefi 29–30	466
<i>Koduõppe tund</i>	<i>3. Nefi 23–30 (27. õppenädal)</i>	469
Sissejuhatus	Neljandasse Nefisse: Nefi raamat	471
136. õppetund	4. Nefi.	472
Sissejuhatus	Mormoni raamatusse	475
137. õppetund	Mormoni 1–2	476
138. õppetund	Mormoni 3–4.	479
139. õppetund	Mormoni 5–6.	482
140. õppetund	Mormoni 7–8:11	485
<i>Koduõppe tund</i>	<i>4. Nefi 1 – Mormoni 8:11 (28. õppenädal)</i>	488
141. õppetund	Mormoni 8:12–41	490
142. õppetund	Mormoni 9.	493
Sissejuhatus	Eteri raamatusse.	496
143. õppetund	Eteri 1	497
144. õppetund	Eteri 2	500
145. õppetund	Eteri 3	503
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Mormoni 8:12–Eteri 3 (29. õppenädal)</i>	506

146. õppetund	Eteri 4–5	508
147. õppetund	Eteri 6	511
148. õppetund	Eteri 7–11	514
149. õppetund	Eteri 12:1–22	517
150. õppetund	Eteri 12:23–41	520
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Eteri 4–12 (30. õppenädal)</i>	523
151. õppetund	Eteri 13–15	525
Sissejuhatus	Moroni raamatusse	528
152. õppetund	Moroni 1–3.	529
153. õppetund	Moroni 4–5	532
154. õppetund	Moroni 6.	535
155. õppetund	Moroni 7:1–19	538
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Eteri 13 – Moroni 7:19 (31. õppenädal)</i>	541
156. õppetund	Moroni 7:20–48	543
157. õppetund	Moroni 8.	546
158. õppetund	Moroni 9.	549
159. õppetund	Moroni 10:1–7, 27–29	552
160. õppetund	Moroni 10:8–26, 30–34	555
<i>Koduõppe tund</i>	<i>Moroni 7:20–10:34 (32. õppenädal)</i>	558
Lisa		560
	Pühakirjade lugemise tabelid	560
	Seminari igapäevaõppe kava	561
	Vabade teemade soovitusel	563
	Seminari koduõppe kava	564
	Kuldsalmide tutvustus	565
	Kuldsalmi õpitegevused	566
	100 kuldsalmi	570
	Põhiõpetuste tutvustus	571
	Põhiõpetused	572
	Plaadid ja nende seos trükis avaldatud Mormoni	
	Raamatuga	576
	Moosia peatükkide 7–24 reaside ülevaade	577
	Võimalikud asukohad Mormoni Raamatus	
	(teineteise suhtes)	578

Mormoni Raamatu seminariõpetaja käsiraamatu sissejuhatus

Meie eesmärk

Seminaride ja usuinstituutide eesmärk ütleb:

„Meie eesmärk on aidata noortel ja noortel täiskasvanutel mõista Jeesuse Kristuse õpetust ja lepitust ning leida sellest tuge, saada templiõnnistuste vääriliseks ning valmistada ennast ja oma peret ning teisi ette igaveseks eluks koos Taevase Isaga.”

Eesmärgi saavutamiseks õpetame õpilastele evangeeliumi õpetusi ja põhimõtteid, mida leiame pühakirjadest ja prohvetite sõnadest. Neid õpetusi ja põhimõtteid õpetatakse viisil, mis viib mõistmise ja arusaamiseni. Me aitame õpilastel täita nende rolli õpiprotsessis ja õpetame neile, kuidas teistele evangeeliumi õpetada.

Nende eesmärkide saavutamiseks julgustatakse Teid ja õpilasi, keda Te õpetate, rakendama pühakirjade ühisel uurimisel järgmisi evangeeliumi õpetamise ja õppimise alustõdesid:

- Õpetage ja õppige Vaimuga.
- Looge armastav, austav ja eesmärgipõhine õpikeskkond.
- Uurige iga päev pühakirju ja lugege kursuse materjale. (Tabelid, kuhu saate märkida pühakirjade igapäevast lugemist, leiage käsiraamatu lõpus olevast lisast.)
- Mõistke pühakirjade ja prohvetite sõnade konteksti ja sisu.
- Tundke ära ja mõistke evangeeliumi õpetusi ja põhimõtteid. Tunnetage, et need on tõesed ja tähtsad ning rakendage neid.
- Selgitage ja jagage evangeeliumi õpetusi ja põhimõtteid ning tunnistage nendest.
- Õppige selgeks tähtsamad pühakirjakohad ja põhiõpetused.

See õpetaja käsiraamat on koostatud selleks, et aidata Teil neid eesmäärke edukalt täita.

Õppetunni ettevalmistus

Issand on käskinud neil, kes Tema evangeeliumi õpetavad, „õpetada .. evangeeliumi põhimõtteid, mis on Piiblis ja Mormoni Raamatus, milles on evangeeliumi täius” (ÕL 42:12). Seejärel käskis Ta, et neid tõdesid tuleks õpetada „nagu Vaim .. juhatab”, mis „antakse .. usu palve kaudu” (ÕL 42:13–14). Otsige igat õppetundi ette valmistades Vaimu juhatus, mis aitab Teil pühakirju ning nendes olevaid õpetusi ja põhimõtteid mõista. Samuti järgige Vaimu õhutus, kui planeerite, kuidas aidata oma õpilastel pühakirju mõista, et Püha Vaim neid õpetaks ja et nad tunneksid soovi õpitut rakendada.

Selle kursuse jooksul on Mormoni Raamat Teie peamiseks materjaliks õppetundideks valmistumisel ja õpetamisel. Uurige õpetatavaid peatükke või salme palve-meelselt. Püüdke mõista pühakirjasalmide konteksti ja sisu, samuti süžeed, inimesi, kohti ja sündmusi. Kui Teile on teada kõigi pühakirjasalmide kontekst ja sisu, püüdke ära tunda neis sisalduvaid õpetusi ja põhimõtteid ning otsustage, milliste tõdede mõistmine ja rakendamine on Teie õpilaste jaoks kõige tähtsam. Kui olete kord juba otsustanud, millele keskenduda, võite panna paika, milliseid meetodeid, käsitlusi

ja tegevusi on õpilaste aidamiseks ja nende pühakirjades peituvate pühade tõdede õpetamiseks kõige parem kasutada.

See käsiraamat on koostatud, et Teid selles protsessis aidata. Vaadake hoolikalt läbi õpetatavate pühakirjasalmide kohta käivad õppetunni materjalid. Võiksite kasutada kas kõiki või osa pühakirjasalmide kohta käivaid soovitusi või kohandada antud soovitusi oma õpilaste vajaduste ja oludega. Kui kaalute, kuidas õppetunni materjali kohandada, veenduge, et järgite Kaheteistkümne Apostli Kvoorumii liikme vanem Dallin H. Oaksi nõuannet:

„Juhataja Packer on minu kuules sageli õpetanud, et kõigepealt me võtame omaks ja seejärel kohandame. Kui me oleme etteantud õppetunniga põhjalikult tuttavad, saame selle kohandamiseks Vaimu järgida” (A Panel Discussion with Elder Dallin H. Oaks. – KHS-i satelliidiülekanne, 7. aug 2012, si.lds.org).

Õpetamiseks valmistumisel mõelge neile õpilastele, kellel on erivajadused. Kohandage tegevusi ja ootusi, et neil kõik hästi läheks. Kui suhtlete lastevanemate ja juhtidega, aitab see Teil olla kursis õpilaste vajadustega ja pakkuda neile tähendusrikkaid ja hingekosutavaid kogemusi.

SISSEJUHATUS

Esimesse Nefi raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Uurides 1. Nefi raamatut, avastavad õpilased, et „Issanda õrn halustus saab osaks kõigile neile, kelle ta on välja valinud nende usu pärast, et teha nad vägevaks“ (1. Nefi 1:20). Nad õpivad ka, et Jumal soovib oma lapsi õnnistada. Lehhi ja tema rahvas kogesid Jumala halastust ja armastust, kui järgisid Tema käsku. Lehhi ja tema rahvas järgisid Tema käsku ja said Jumala armastust ja siinistust.

Kristuse juurde ja saama päästetud (vt 1. Nefi 6:4).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Nefi kirjutas ülestähenduse, mida tunneme 1. Nefi raamatuna, umbes 570. a eKr, 30 aastat pärast seda, kui tema ja ta pere põlvkond läks põlve kuni põlve kuni (vt 2. Nefi 5:30).

töötatud maale: mulekilased (vt Omni 1:14–17) ja jeredlased (vt Eteri 6:4–12).

1. Nefi raamat tutvustab ka kahte tähelepanuväärset eset. Laabani mõõka ja kompassi ehk suunanäitajat, mida kutsutakse Liahoonaks (vt 1. Nefi 18:12; Alma 37:38). Liahoonal abil juhtis Issand Lehhi pere läbi kõnnumaa ja üle ookeani. Laabani mõõka ja kompassi kasutasid jeredlased Liahoonaga ja

Igapäevaõppe käsiraamatu kasutamine**Raamatu sissejuhatus**

Raamatute sissejuhatused annavad ülevaate Mormoni Raamatu iga raamatu kohta. Muuhulgas selgitatakse, kes iga raamatu kirjutas, kirjeldatakse, millised olid kirjutamisel autori eesmärgid, ja tuuakse ära iga raamatu sisukokkuvõte.

Pühakirjasalmide sissejuhatus

Pühakirjasalmide sissejuhatus annab lühikese ülevaate kõigi õppetunni pühakirjasalmide kontekstist ja sisust.

Salmide rühmitamine ja konteksti kokkuvõte

Pühakirjasalmid on sageli jagatud väiksemateks osadeks või rühmadeks selle järgi, kuidas muutub teema või tegevus. Iga pühakirjasalmide rühma viitele järgneb lühikokkuvõte seal esinevate sündmuste või õpetuste kohta.

Nõuanded õpetajale

„Nõuanded õpetajale“ osas selgitatakse evangeliumi õpetamise põhimõtteid ja meetodeid. Need osad on Teile abiks, et saada paremaks õpetajaks.

Õppetunni põhiosa

Õppetunni põhiosa sisaldab juhiseid, mida Teil uurimisel ja õpetamisel vaja läheb. Siin antakse õpetamissoovitusi, muuhulgas tuuakse välja küsimused, tegevused, tsitaadid, skeemid ja tabelid.

Õpetused ja põhimõtted

Pühakirjateksti uurimisel tulevad esile õpetused ja põhimõtted, mis on märgitud rasvases kirjas, et aidata neid ära tunda ja õpilastega peetavates aruteludes rõhutada.

Pildid

Õpetamisel võiksite võimalusel näidata pilte Kiriku juhtidest ja pühakirjades üles tähendatud sündmustest.

144. ÕPETUND

Eteri 2

Sissejuhatus

Pärast Paabeli torni juurest lahkumist juhatab Issand Jeredi, tema venna ja nende pered ning sõbrad läbi kõnnumaa. Issand käskis Jeredi vennal ehitada kaheksa pargast, et viia oma rahvas üle ookeani töötatud maale.

Kuna Jeredi vend ja tema rahvas kuuletusid Issandale usus, andis Issand neile juhatus ja juhiseid, mis olid vajalikud teekonna edukaks läbimiseks.

Õpetamissoovitused**Eteri 2:1–12****Jeredlased alustavad oma teekonda töötatud maale.**

Selleks, et aidata õpilastel näha, kuidas Jumalalt saadud järgnevad juhised aitavad neil valmistuda Tema edasiste juhiste ja juhatuse vastuvõtmiseks, viige läbi järgmine tegevus:

Peitke enne tunni algust ruumis, kus te kohtute, ära midagi, mis sümboliseerib varandust. Valmistage kolm-neli vihjet, mis õpilased varanduseni juhatavad. Andke õpilastele esimene vihje. See vihje viib järgmisele, mis viib omakorda järgmisele ja nii edasi, kuni õpilased aarde leiavad. Küsige pärast aarde leidmist:

- Mis oleks juhtunud, kui te oleksite esimest vihjet eiranud? (Nad ei oleks teist vihjet leidnud.)

Paluge õpilastel vaadata üle salmid Eteri 1:41–42, et leida Issanda esimesed juhised, et juhata jeredlased töötatud maale.

Selleks, et aidata õpilastel näha, kuidas jeredlased neile juhiste reageerisid, paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 2:1–3.

- Kuidas jeredlased Issanda esimestele juhiste reageerisid?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 2:4–6. Paluge teistel õpilastel teksti jälgida, et leida, kuidas jeredlasi õnnistati, kui nad esimesi juhiseid järgisid.

- Mis juhtus, kui jeredlased Issanda esimesi juhiseid järgisid? (Issand andis neile Jeredi venna kaudu edasisi juhiseid.)
- Mida me saame sellest loost õppida selle kohta, kuidas Issandalt juhiseid saada? (Õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, kuid nende vastustest peaks selguma järgmine põhimõte: **kui tegutseme usus, vastavalt Issanda antud juhiste, võime Temalt edasisi juhiseid saada.** Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle töö oma pühakirjades salmi Eteri 2:6 kõrvale kirjutaksid.)

Selleks, et aidata õpilastel sellest põhimõttest paremini aru saada ja seda rakendada, paluge neil mõelda mõnele hiljuti Issandalt saadud mõttele või õhutusel. Seejärel lugege, mida on öelnud Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scott sellest, kuidas me sageli ilmutusi saame:

„See tuleb tükkaaval, pakikestena, nii et teie teovõime kasvab. Kui igat tükikest usuga järgida, juhatakse teid teiste osadeni, kuni olete saanud kogu vastuse. See kavand nõuab, et rakendaksite usku sellesse, et meie Isa suudab teile vastata. Kuigi see on vahel väga raske, on selle tulemuseks märkimisväärne isiklik kasv“ (Laevase palveanni kasutamine. – 2007. a kevadine üldkonverents).

Paluge õpilastel vastata vihikus või pühakirjapäevikus järgmistele küsimustele. Võiksite kirjutada küsimused tahvlile või lugeda need aeglaselt ette, et õpilased võiksid need kirja panna.

- Millal olen järginud vaimset õhutust ja seejärel Jumalalt edasisi juhiseid saanud?

Kuldsalmid

Mormoni Raamatu 25 kuldsalmi on esile toodud nende õppetundide kontekstis, milles nad esinevad. Iga selline õppetund sisaldab ka vastavate salmide õpetamissoovitusi. Selleks, et aidata Teil olla kuldsalmide õpetamisel järjepidev, on terves käsiraamatus toodud välja kuldsalme kordavad õpitegevused. Kuldsalmide õpetamiseks lisasoovituste leidmiseks vaadake käsiraamatu lõpus olevat lisa.

Vaba ruum

Vaba ruumi saab kasutada tunni ettevalmistamisel, et panna Püha Vaimu juhatusel kirja märkusi, põhimõtteid, kogemusi või teisi mõtteid.

Kommentaariid ja taustinfo

Mõne õppetunni lõpus on toodud lisaküsimusi ja selgitusi, et saaksite konkreetsetest mõistetest või pühakirjasalmidest paremini aru. Kasutage seal toodud taavet, et olla valmis õpetamisel küsimustele vastama või teisi arusaamu jagama.

Täiendavad õpetamissoovitused

Mõne õppetunni lõpus on kirjas täiendavad õpetamissoovitused. Seal antakse soovitusi õpetuste ja põhimõtete õpetamiseks, mida õppetunni põhiosas ei ole ehk välja toodud või rõhutatud. Siit võite leida ka soovitusi visuaalsete vahendite, näiteks videote kasutamiseks.

MORMONI 7–8:11

Kuldsalmi kordamine

Kirjutage tahviile õhutama. Selgitage, et sõna „õhutama“ tähendab teisi teatud kombel tugevalt tegutsema kannustama. Selgitage, et Mormoni viimased sõnad Mormoni 7. peatükis on hea näide õhutusest. Andke õpilastele paberilehed ja õelge, et nad panevad nüüd kirja õhutuse, mille aluseks on üks nende lemmikuldsalm Mormoni Raamatust. Paluge õpilastel kirjutada paberi ülal serva: „Ma tahan rääkida veidi viimse aja noortele.“ Paluge igal õpilasel valida lemmikuldsalm ja panna seejärel valitud salmi alusel kirja viimse aja noortele mõeldud õhutus. Nende õhutus võib hõlmata kokkuvõtet kuldsalmi põhitõdedest, selgitust, miks need tõed noortele täna tähtsad on ja kutset käituda nende tõdede järgi. Õhutus võiks lõppeda mõne sarnase lubadusega, mis on kirjas salmides Mormoni 7:7 või Mormoni 7:10. Võite paluda osal õpilastel lõpetatud õhutus teiste õpilastega jagada. Soovi korral koguge need õhutus kokku, et neid tulevikus kuldsalmi tegevuste puhul vihjetena kasutada või klassis välja panna.

NB! Seda tegevust võib läbi viia ükskõik mis ajal õppetunnis. Näiteks võite te tegevuse läbi viia õppetunni lõpus või pärast Mormoni 7. peatüki arutamist.

Kommentaariid ja taustinfo

Mormoni 7. Mormoni viimane palve Kristusesse uskuda

Vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist selgitas Mormoni viimast palvet Kristusesse uskuda, mille ta kirjutas nüüdisaja inimestele pärast seda, kui oli näinud pealt kogu oma rahva hävingut:

„Endamisi surma üle arutades ulatus Mormon aegruumi ületades kõikideni, eriti tolle „lisaoli koja jäagini“, kes ühel päeval tema suursugust ülestähendust loevad. Teisest ajast ja kohast pärit inimesed peavad saama teada, mida tema ees lamajad olid unustanud – et kõik peavad „uskuma Jeesusesse Kristusesse, et ta on Jumala Poeg“, et pärast oma ristilöömist Jeruusalemmas oli Ta „Isa väe

läbi [taas tõusnud], mistõttu ta on saavutanud võidu haa üle ja temas on ka surma astel alla neelatud.

Ja ta teeb teoks surnute ülestõusmise [ja] maailma lunastuse.“ Need, kes on lunastatud, võivad seejärel olla tänu Kristusele rõõmuga „õnnelikkuse seisundis, millel pole lõppu“. (Mr 7:2, 5–7) ..

Kristusesse uskuda, eriti kui seda kõrvutada selliste traagiliste, kuid välditavate tagajärgedega, oli Mormoni viimane palve ja ainus lootus. See on kogu selle raamatu lõppeesmärk, mis tuleb viimse aja maailma ja kannab tema nime“ (Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 321–22).

Täiendav õpetamissoovitus

Mormoni 7:8–9. Piibel ja Mormoni Raamat

Näidake Mormoni Raamatut, millel on silt „see siin“. Seejärel näidake Piiblit, millel on silt „see teine“. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Mormoni 7:8–9 ja otsida, mida ütles Mormon selle kohta, kuidas „see siin“

(Mormoni Raamat) ja „see teine“ (Piibel) on omavahel seotud.

- Kuidas on Mormoni Raamatu uurimine tugevdanud teie tunnistust Piibli tõdede kohta? Kuidas on Piibli uurimine tugevdanud teie tunnistust Mormoni Raamatu kohta?

Seminari igapäevaõppe programm (paindliku graafikuga tunnid ja varahommikused tunnid)

Käsiraamat sisaldab seminari igapäevaõppe õpetajatele järgmisi materjale: 160 õppetundi, nõuandeid õpetajale ning allikaid kuldsalmide ja põhiõpetuste õpetamiseks.

Igapäevaõppe tunnid

Õppetunni ülesehitus

Igas selle käsiraamatu tunnis keskendutakse pigem pühakirjasalmidele kui konkreetsele arusaamale, õpetusele või põhimõttele. Selline ülesehitus aitab Teil ja Teie õpilastel uurida pühakirju järjestikku ning arutada õpetusi ja põhimõtteid, nagu need pühakirjatekstides esinevad. Kui õpilased mõistavad õpetuse või põhimõtte konteksti, võivad nad sellest tõest paremini aru saada. Lisaks sellele näevad ja mõistavad õpilased paremini sõnumite sisu ja ulatust, mida pühakirjade inspireeritud kirjutajad soovisid edasi anda. Samuti aitab sel moel pühakirjade õpetamine õpilastel õppida, kuidas avastada ja rakendada igavesi tõdesid iseseisva pühakirjade uurimise käigus.

Igas õppetunnis ei rõhutata kõiki pühakirjasalme. Mõnele salmile pööratakse vähem tähelepanu, sest neis ei keskenduta nii palju inspireeritud kirjutaja üldsõnumile või seal õpetatu puutub vähem noortesse. Teie kohustuseks on kohandada neid materjale oma õpilaste vajaduste ja huvide järgi. Võite õpetamissoovitusi kohandada, otsustades teatud õpetust või põhimõtet rõhutada rohkem, kui tunni materjalides seda tehakse, või otsustades pöörata vähem tähelepanu pühakirjasalmidele, mida käsiraamatus põhjalikumalt käsitletakse. Otsige Püha Vaimu juhatust, et see aitaks Teil teha neid kohandusi, kui tunniks valmistute ja õpetate.

Õpetused ja põhimõtted

Iga õppetunni põhiosas näete, et paljud olulised õpetused ja põhimõtted on rasvases kirjas esile toodud. Need õpetused ja põhimõtted on õppekavas välja toodud, sest 1) nad annavad edasi

nende pühakirjasalmide keskset sõnumit, 2) need on noorte vajadusi ja olukordi arvestades eriti hästi rakendatavad või 3) need on eriti olulised tõed, mis võivad aidata õpilastel nende suhet Issandaga tugevamaks muuta. Teadke, et Mormoni Raamat õpetab veel tõdesid peale nende, mis on õppekavas välja toodud. President Boyd K. Packer on õpetanud, et pühakirjad sisaldavad „lõputul hulgal tõdede kombinatsioone, mis vastavad iga inimese vajadusele igas olukorras“ (The Great Plan of Happiness. – Õpetuse ja Lepingute ning Kiriku ajaloo KHS-i sümposiumil, 10. aug 1993, si.lids.org).

Õpetades andke õpilaste pidevalt võimalusi leida pühakirjadest õpetusi ja põhimõtteid. Tõdesid välja tuues avastavad nad, et võivad sageli kasutada sõnastust, mis erineb sellest, kuidas õpetus või põhimõte on selles käsiraamatus kirja pandud. Nad võivad samuti avastada tõdesid, mis ei ole õppetunni sisukokkuvõttes välja toodud. Hoiduge ütlemast, et õpilaste vastused on valed lihtsalt sellepärast, et nad kasutavad teistsugust sõnastust, kui käsiraamatus on toodud, või et nad toovad välja tõe, mida õppekavas ei mainita. Kui aga õpilase ütlus on õpetuslikult vale, on Teie kohus teda armastavat ja usaldavat õhkkonda säilitades lahkelt aidata, et ta oma ütlust parandaks. Selline käitumine võib anda Teie klassi õpilastele tähtsa õppimiskogemuse.

Õpetamise tempo

Käsiraamat sisaldab 160 igapäevase seminari õppetundi, mis peaks võimaldama teha pausi õpilaste koolivaheaegadel ja pühade ajal ning samuti jätma mitu päeva, et pühakirjade sisu üle korrata või kuldsalme pähe õppida. Võite õppetunde kohandada ja valida õpetamise tempo selle järgi, kui pikalt on Teil aega seda kursust õpetada. (Vt käsiraamatu lõpus olevast lisast näidisõppekava tabelit.)

Iseseisev töö puudumiste korral

„Mormoni Raamatu õpikut seminari koduõppe õpilastele“ võib kasutada seminari igapäevaõppe programmi allikana, mis aitab õpilastel puudunud tunde järele teha. Koduõppe õpilaste õpiku õppetunnid on vastavuses selle käsiraamatu õppetundidega. Õpilastelt,

kes on liiga palju puudunud, võidakse paluda täita ülesandeid koduõppe õpilaste õpikut, mis vastavad õppetundide sisule, kust nad puudusid. Ülesandeid võib välja trükkida S&I kodulehelt, seega ei ole vaja puudunud õpilastele anda tervet koduõppe õpilaste õpikut. Lisateavet Mormoni Raamatu õpiku kohta seminari koduõppe õpilastele saate osast pealkirjaga „Seminarri koduõppe programm“.

Abiks õpetajale

Õpetamisel abiks olevad nõuanded on toodud käsiraamatu leheservadel. Need nõuanded selgitavad ja näitavad, kuidas Teie ja Teie õpilased saate Mormoni Raamatu uurimisel rakendada evangeeliumi õppimise ja õpetamise põhialuseid. Samuti annavad need nõu, kuidas kasutada tõhusalt õpetamise erinevaid meetodeid, oskusi ja lähenemisi. Kui hakkate aru saama õpetajat abistavate nõuannete põhimõtetest, püüdke leida võimalusi neid kasutada ja õpetamisel järjepidevalt rakendada.

Kuldsalmid ja põhiõpetused

Selleks, et aidata õpilastel hinnata igavesi tõdesid ja suurendada nende enesekindlust pühakirjade uurimisel ja õpetamisel, on seminarid ja usuinstitutiidid (S&I) õpilaste jaoks välja valinud teatud arvu pühakirjasalme, mille nad iga õppekursuse jooksul omandama peavad. Lisaks on toodud põhiõpetuste nimekiri, et tuua esile olulisemaid õpetusi, mida õpilased peaksid mõistma ja uskuma ning mille järgi nad peaksid nelja seminariaasta ja kogu oma elu jooksul elama. Iga kursuse käsiraamat on koostatud selliselt, et tõsta esile põhiõpetusi, kui need õpilaste järjestikuse pühakirjade uurimise käigus esile kerkivad. Paljud kuldsalmid valiti põhiõpetusi silmas pidades, seega kui õpetate õpilastele kuldsalme, õpetate neile ka põhiõpetusi.

Kui inimesed peavad oma meeltes ja südames igavesi tõdesid kalliks, tuleb Püha Vaim neid tõdesid vajadusel neile meelde ja annab neile julgust tegutseda usus (vt Jh 14:26). President Howard W. Hunter on õpetanud:

„Ma innustan teid kasutama õpetamisel pühakirju ja tegema kõik, mis teie võimuses, et aidata õpilastel neid kasutada, ja et nad tunneksid end nendega mugavalt. Ma

soovin, et teil, noored, tekiks pühakirjade vastu usaldus. ..

Me soovime, et õpilased oleksid kindlad pühakirjade väes ja tõdedes; kindlad, et nende Taevane Isa tõesti räägib nendega pühakirjade kaudu, ja kindlad, et nad võivad pöörduda pühakirjade poole ning leida vastuseid oma probleemidele ja palvetele. ..

Me loodame, et ükski teie õpilastest ei lahku klassiruumist, olles hirmul või tundes piinlikkust või häbi, et nad ei suuda leida abi, mida nad vajavad, kuna nad ei tunne pühakirju piisavalt hästi, et õigeid salme üles leida" (Eternal Investments. – KHS-i usuõpetajatele peetud kõne, 10. veebr 1989, si.lids.org).

Vaata käsiraamatu lõpus olevast lisast kuldsalmide ja põhiõpetuste kohta lisateavet.

Koduõppe tund

Mormoni sõnad – Moosia 6 (11. osa)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõtte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõtte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud raamatute Mormoni sõnad – Moosia 6 (11. osa) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Mrs – Mo 2)

Õppides sellest, kuidas Mormon järgis Vaimu ja lisas Nefi väikesed plaadid oma ülestähendusele, said õpilased teada, et Issand teab kõike. Kuningas Benjamin õpetas, et kui neilistel poleks olnud pühakirju, oleksid nad kaldunud uskmatusse, ning et pühakirjade uurimine aitab meil teada ja pidada kätte. Ta õpetas oma rahvale selliseid tähtsaid põhimõtteid, nagu see, et kui teenime teisi, teenime Jumalat. Kui tunneme end Jumala võlglastena, tahame teenida teisi ja oleme tänulikumat. Kui peame kätte, õnnistatakse meid nii ajalikult kui ka vaimsetl.

2. päev (Mo 3)

Kuningas Benjamin kordas ingl sõnu, kes tõi rõõmusõnumeid suurest rõõmust Issanda ilumise kohta surelikkusesse. Õpilased said teada, et sellest kuulutati ette rohkem kui sada aastat enne sündmist, mil Jeesus Kristus kannatas, et meie võiksime saada päästetud oma pattudest. Meid saab patust päästa, kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja parandame meelt. Kui me alistume Püha Vaimu kutsele, saame saada jagu loomupärasest inimesest.

Sissejuhatus

See õppetund aitab õpilastel mõista kuningas Benjamini õpetusi oma poegadele ja oma rahvale kolm aastat enne oma surma. Kuningas Benjamin õpetas oma rahvale, kuidas alati patud andeks saada, kui rakendada usku Jeesusesse Kristusesse.

Õpetamissoovitused

Mormoni sõnad

Nefi ja Mormon väljendavad usaldust Jumalasse

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 9:2–3, et meenutada õpilastele, et Nefil kästi valmistada kaheid plaadid. Aidake neil mõista, et need plaadid, millest neis salmides räägitakse, on Nefi väikesed plaadid, millel olnud ülestähendus puudutas peamiselt pühi asju. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 9:4. Paluge klassil panna tähele, mis on suurte plaatide otstarve (aruanne kuningate valitsemisajast ja rahva sõdadest).

Meenutage õpilastele, et kui Mormon lühendas Nefi suuri plaate, avastas ta muude ülestähenduste seast väikesed plaadid. Püha Vaimu inspiratsioonil lasis ta väikestelt plaatidelt leitu oma lühendusele, kuigi ei teadnud selle põhjust (vt Mrs 1:7).

Paluge poolel klassil uurida salme 1. Nefi 9:5–6, et leida, miks Nefil kästi teha väikesed plaadid. Paluge ülejäänud klassil uurida Mormoni sõnade 1:6–7, et leida, miks Mormon otsustas lisada väikesed plaadid oma lühendusele. Kui klassiliikmed on aru andnud, küsige neilt, mida õpetavad need Nefi ja Mormoni salmid neile Issanda kohta. (Õpilaste vastused võivad sõnade poolest erineda. Veenduge siiski, et nad on saanud aru, et **Issand teab kõiki asju.**)

• Mis oli see tulevane „tähtne“ sündmus, mis oli nii oluline?

otsida põhjuseid, miks kuningas Benjamin tahtis rahvaga rääkida. (Ta tahtis teavitada, et Moosia saab järgmine kuningas ja ta tahtis anda rahvale nime.)

Moosia 2–6

Kuningas Benjamin õpetab oma rahvale Päästja lepitusest

Näidake õpilastele pilti, kus kuningas Benjamin kõneleb oma rahvale (G298; Evangeeliumi kunstimuuseum, 2009, nr 74). Lugege klassile ette Moosia 2:12–19. Paluge õpilastel tõsta käsi, kui nad kuulavad sõnu, mis kirjeldavad kuningas Benjamini iseloomu. Kui õpilased käe tõstavad, lõpetage lugemine ja paluge neil selgitada, mida nad kuulsid ja mida see räägib kuningas Benjamini iseloomu kohta.

Soovi korral küsige õpilastelt, mida nad õppisid salmist Moosia 2:17 teenimise kohta. (Õpilaste vastustest peaks peegelduma arusaam, et **kui me teenime teisi, teenime me Jumalat.**) Soovi korral paluge klassil korrata peast varem pähe õpitud kuld-salmi Moosia 2:17. Soovi korral paluge õpilastel rääkida, kuidas nad on hiljuti teisi teenides Jumalat teeninud.

Kirjutage järgmised pühakirjasalmid tahvile või paberilehele. Ärge lasage sulgudes toodud vastuseid. Andke igale õpilasele ülevaatomiseks üks pühakirjakohht. Meenutage neile, et kuningas Benjamini jutlus keskendus järgmisele teemale: „[Pääste võib] inimlastele osaks saada . . . ainult Kristuse, Kõigeväelise Issanda nimes ja selle kaudu“ (Mo 3:17). Iga pühakirjakohht õpetab midagi selle teema kohta.

- Moosia 2:20–25, 34. (Kui me märkame, et oleme Jumala võlglast, kasvab meie tänulikkus.)
- Moosia 3:7–11, 17–18. (Jeesus Kristus kannatas, et meid saaks päästa meie pattudest. Kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse meelega paranduse kaudu, võime me saada pattudest päästetud.)
- Moosia 3:12–16, 19–21. (Kui alistume Püha Vaimu kutsele, saame Jeesuse Kristuse lepituse kaudu maha jätta loomupärase inimese ja pühaks saada.)

4. Moosia 4:5–8, 19–21, 26. (Kui me alandame end Jumala ees ja püüame arenada Kristusele iseloomulikke omadusi, võime alati oma patud andeks saada.)

Kui olete andnud õpilastele piisavalt aega, paluge neil õpitu kohta aru anda klassile või teha seda väikestes rühmades. Seejärel paluge mõnedel õpilastel valida üks põhimõte ja selgitada, kuidas nad seda oma elus rakendada võiksid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 4:1–3. Paluge klassil loetud jälgida ja kuulata, kuidas rahvas kuningas Benjamini sõnadele vastas. Seejärel paluge mõnel teisel õpilasel lugeda ette Moosia 5:1–2, 5–8. Paluge klassil kuulata, kuidas saame Issanda nime enda peale võtta. Veenduge, et õpilased mõistavad järgmist põhimõtet: **Me võtame Jeesuse Kristuse nime enda peale, kui sõlmime ja peame pühi lepinguid.** Soovi korral meenutage õpilastele, et üks põhjus, miks kuningas Benjamin rahva kokku kogus, oli see, et ta tahtis õpetada neile lepingute sõlmimise kohta. Lisaks sellele pühitses ta oma poja Moosia rahvale kuningaks (vt Mo 6:3).

Lõpetuseks küsige õpilastelt, kas keegi neist soovib rääkida, mis tundeid see temas tekitab, et ta ristimise ajal Jeesuse Kristuse nime enda peale võttis. Paluge neil mõtskleda järgmistele küsimustele üle:

- Kuidas saad sina kuningas Benjamini kõnes toodud põhimõtteid oma elu rakendada?
- Mida tähendab sinu jaoks Jeesuse Kristuse nime enda peale võtmine?

Soovi korral tunnistage rõõmust, mis tuleb, kui uskuda Jeesusesse Kristusesse ja lootat Tema lepitusele.

Järgmine osa (Mo 7–17)

Küsi õpilastelt: Kas te astuksite välja Jeesuse Kristuse kaitseks, isegi kui see tähendaks teie surmamist? Teavitage õpilasi, et järgmisel nädalal hakkavad nad uurima prohvet Abinadi õpetusi. Innustage neid tähele panema sõnumit, mida Abinadi oli nõus neilistele edastama, kuigi teadis, et ta surmatakse.

Koduõppe tundide kasutamine

Õpilaste õppetundide kokkuvõtte

See kokkuvõtte aitab Teil viia ennast kurssi konteksti ning õpetuste ja põhimõtete, mida õpilased nädala jooksul õpilase õpikust õppisid.

Õppetunni sissejuhatus

Õppetunni sissejuhatus saate teada, milliseid pühakirjasalme selles õppetunnis rõhutatakse.

Õppetunni põhisisu

Õppetunni põhisisu annab Teile õpilaste õpetamiseks juhiseid. Siit leiame õpetamissoovitused, mis sisaldavad küsimusi, tegevusi, tsitaate, skeeme ja tabelleid.

Salmide rühmitamine ja konteksti kokkuvõtte

Salmid on jaotatud rühmadeks selle järgi, kuidas selles pühakirjakohas teema või tegevus muutub. Iga pühakirjasalmide rühma viitele järgneb lühikokkuvõtte nende pühakirjasalmide rühmade sündmustest või õpetustest.

Õpetused ja põhimõtted

Vastavalt sellele, kuidas õpetused ja põhimõtted pühakirjakohastele esile tulevad, on need rasvas kirjas esile toodud, et aidata Teil neid arutelu õpilastega välja tuua ja rõhutada.

Järgmise osa sissejuhatus

Iga õppetunni viimane lõik on pilguheit järgmisele osale. Jagage seda lõiku oma õpilastega iga õppetunni lõpus, et aidata neil eelnevaga uue nädala pühakirjade uurimist oodata.

Seminari koduõppe programm

Koduõppe programm võimaldab õpilastel saada seminarist kasu, täites igapäevastes tundides osalemise asemel kodus iseseisvalt õppetunde. Need õppetunnid leiata raamatust „Mormoni Raamatu õpik seminari koduõppe õpilastele“. Õpilased kohtuvad korra nädalas seminariõpetajaga, et oma kodutöö ette näidata ja õppetunnis osaleda. Õpilase õpikust ja kord nädalas toimuvatest õppetundidest räägitakse hiljem pikemalt.

Seminari koduõppe õpilaste õpik

„Mormoni Raamatu õpik seminari koduõppe õpilastele“ on koostatud, et aidata koduõppe õpilastel saada Mormoni Raamatu uurimisel sarnane kogemus nende õpilastega, kes osalevad igapäevaõppe tundides. Seepärast on õpilase õpikus õppimise tempo, samuti õpetused ja põhimõtted, mida rõhutatakse, vastavuses selle käsiraamatu materjalidega. Samuti sisaldab õpilase õpik kuldsalvidega seotud juhiseid. Kuldsalvid tuuakse kontekstis vastavalt sellele, kuidas nad pühakirjatekstides esile tulevad. Õppetundide lõpus on toodud nende salvidega seotud tegevused.

Koduõppe õpilased võtavad igal nädalal õpilase õpikust läbi neli õppetundi ja osalevad ühes seminariõpetaja õppetunnis. Õpilased lahendavad teatud ülesanded õpilase õpikust pühakirjapäevikutesse. Õpilastel peaks olema kaks pühakirjapäevikut, et nad saaksid ühe õpetaja kätte jätta ja sel ajal teist kasutada. Kui õpilased

kohtuvad oma õpetajaga igal nädalal, antakse üks päevik koduõppe õpetajale ja teise saab õpilane õpetajalt tagasi, et seda järgmise nädala õppetundides kasutada. (Näiteks ühel nädalal kirjutab õpilane oma ülesanded päevikusse nr 1. Siis toob õpilane selle päeviku tundi kaasa ja annab õpetajale. Järgmisel nädalal kirjutab õpilane ülesanded päevikusse nr 2. Kui õpilane annab õpetajale päeviku nr 2, saab ta vastu päeviku nr 1. Siis kasutab õpilane uue nädala ülesannete tegemisel päevikut nr 1.)

Kõiki seminariõpilasi innustatakse uurima pühakirju iga päev ja lugema kursusel käsitletavaid pühakirjasalme, kuid koduõppe õpilased peaksid mõistma, et lisaks sellele oodatakse neilt, et nad pühendaksid õpiku iga osa nelja koduõppe tunni uurimisele 30–40 minutit lisaks ning osaleksid koduõppe iganädalastes tundides.

Iganädalaste koduõppe tundide õpetaja

„Mormoni Raamatu õpik seminari koduõppe õpilastele“ iga osa vastav viiele õppetunnile igapäevaõppe õpetaja käsiraamatus. Iga viie õppetunni järel on käsiraamatus üks iganädalase koduõppe õpetaja tund. Koduõppe tunnid aitavad õpilastel korrata ja rakendada õpetusi ja põhimõtteid, mida nad nädala jooksul õpilase õpikus läbitud õppetundidest õppisid, ning neist paremini aru saada. Nendes õppetundides võivad samuti välja tulla tõesed, mida õpilase õpikus ei käsitletud. (Selleks, et aidata planeerida õppetundide ajakava, vaadake käsiraamatu lõpus olevast lisast seminari koduõppe kava.)

Koduõppe õpetajana peaks Teil olema põhjalik ülevaade sellest, mida Teie õpilased on kodus igal nädalal uurinud, et saaksite nendega kohtudes vastata küsimustele ja viia läbi tähendusrikkaid arutelusid. Paluge õpilastel võtta igal nädalal tundi kaasa pühakirjad, pühakirjapäevikud ja õpilase õpikud, et nad saaksid neid õppetunni jooksul kasutada. Kohendage õppetunde õpilaste vajaduste ja Püha Vaimu juhutuse järgi. Samuti võite soovi korral ettevalmistusi tehes ja õpetades kasutada selle käsiraamatu igapäevaõppe õpetaja tunde. Igapäevaõppe tundides toodud õpetaja abi ja meetodite uurimine võib aidata Teie iganädalasi tunde rikastada. Arvestage õpilaste erivajadustega. Näiteks kui õpilasel on raske kirjutada, lubage tal oma jutt salvestada või dikteerida see pereliikmele või sõbrale, kes võib tema vastuse kirja panna.

Igal nädalal toimuva tunni lõpus korjake kokku õpilaste pühakirjapäevikud ja innustage neid edasistes õpingutes. Andke neile järgmise nädala ülesannete jaoks pühakirjapäevik. Kuna aeg on piiratud, ei ole Teil vaja iganädalastes tundides kuldsalme rõhutada. Lugesed õpilaste pühakirjapäevikutes olevaid ülesandeid, avaldage korrapäraselt nende tööde kohta arvamust, kirjutades ülesannete juurde paar sõna või kommenteerides nende tööd järgmine kord neid nähes. Soovi korral võite välja mõelda ka teisi viise, kuidas õpilasi toetada ja neile mõtestatud tagasisidet anda. See aitab õpilastel teada, et Te hoolite nende tööst ja aitate neid motiveerida, et nad oma vastustes põhjalikud oleksid.

Teised allikad

Õpetajad võivad külastada seminaride ja usuinstitiutide kodulehte (aadressil si.lds.org), et saada abi õppetundide ettevalmistamisel ja lisaõovitusi õpetamiseks. Järgmised allikad leiata internetist, koordineerija vahendusel, kohalikest Kiriku jaotuskeskustest ja Kiriku e-poes (store.lds.org):

Seminari videote DVD-d

Evangeeliumi kunstiraamat

Pühakirjapäevik

Seminari järjehoidjad (millel on ajajoon ning kuldsalmide viidete ja võtmesõnade loetelu)

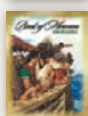
Kuldsalmide kaardid

Usule truu: Evangeeliumi teatmik

Sulle, noor

Kronoloogilised järjehoidjad

1. ÕPPETUND

Õpilase roll

Sissejuhatus

Selle õppetunni eesmärk on aidata õpilastel täita oma rolli evangeeliumi õppimisel. Mõnikord arvavad õpilased, et vastutus õppe edukuse eest lasub ainult õpetajal. President Henry B. Eyring Esimesest Presidentkonnast kõneles sellest, kui oluline on nii õpilasel kui ka õpetajal Püha Vaimu juhatus otsida.

„Raskused ja kiusatused, millega õpilased veel viis aastat tagasi rinda pistsid, kahvatuvad, kui neid võrrelda sellega, mida kogetakse tänapäeval, ja veelgi raskemad ajad on alles ees. Ma olen tunnetanud .., et see, mida me oleme teinud ja teeme praegu, ei ole piisav. Me vajame suuremat väge, et evangeeliumil võiks olla suurem roll meie õpilaste elus. ...

Vaim peab väge õpetamiseks olema teie pidev kaaslane, sest teie õpilased ei jää ilma Püha Vaimu kaasluseta vaimselt ellu” (The Spirit Must Be Our Constant Companion. Kõne KHSi usuõpetuse õpetajatele, 7. veebr 2003, lk 1. – si.lds.org).

Kui te õpetate Püha Vaimu väge ja aitate õpilastel sama väge kasutades õppida, siis võite aidata neil tõeliselt Jeesuse Kristuse taastatud evangeeliumi omaks võtta. Vajadusel korrake selle õppetunni põhimõtteid regulaarselt, et õpilastele nende kohustusi klassis meelde tuletada.

Õpetamissoovitused

Isiklik vastutus õppida nii uurimise kui ka usu kaudu.

Paluge ühel õpilasel klassi ette tulla. Selgitage, et soovite aidata sel õpilasel füüsiliselt tugevamaks saada. Seejärel paluge teisel õpilasel klassi ette tulla ja paluge tal teha viis kätekõverdust.

Pärast seda, kui teine õpilane on kätekõverdused ära teinud, küsitlege esimest õpilast.

- Kas need kätekõverdused muutsid sind tugevamaks?

Seejärel esitage klassile küsimused:

- Mil viisil seostub see näide füüsilisest harjutusest teie vastutusega õppida evangeeliumi? Kes vastutab teie evangeeliumi õppimise eest?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette ÕL 88:118.

- Mida tähendab teie arvates „otsi[da] teadmisi .. õppimise ja samuti usu kaudu”? (Vajadusel juhtige tähelepanu, et **teadmiste otsimine õppimise ja usu kaudu nõuab isiklikke jõupingutusi.**)

Vanem David A. Bednar Kaheteistkümneme Apostli Kvoorumist kõneles sellest, mida tähendab õppida usuga. Julgustage õpilasi see lause kuhugi üles kirjutama (näiteks pühakirjade uurimise päevikusse või klassivihikusse), et nad võiksid seda seminari õppeaasta vältel korduvalt lugeda.

„Usuga õppimine nõuab vaimset, mentaalset ja füüsilist pingutust. See ei ole passiivne informatsiooni vastuvõtmine. ... Õpilane peab rakendama usku ja tegutsema, et ise teadmisi omandada” (Seek Learning by Faith. Kõne KHSi usuõpetuse õpetajatele, 3. veebr 2006, lk 3. – si.lds.org).

Igapäevane isiklik pühakirjade uurimine

Selgitage, et igapäevane isiklik pühakirjade uurimine on oluline osa teadmiste omandamisest õppimise ja usu kaudu.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 3:29–30.

- Kuidas erineb põgus pühakirjade lugemine sellest, kui „haarata kinni Jumala sõnast”?
- Millised on loetud pühakirjakohas välja toodud õnnistused, mis tulevad, kui me haaram kinni Jumala sõnast?
- Milliseid õnnistusi võime veel saada, kui me igapäevaselt pühakirju uurime?

Pühakirjade uurimise päevikud või klassivihikud

Pühakirjade uurimise päevikuks või klassivihikuks võib olla köidetud päevik, märkmik või lehed kiirkõitja vahel. Pühakirjade uurimise päevikusse teevad õpilased märkmeid ja kirjutavad üles tunnis, isikliku uurimise või Kiriku koosoleku käigus saadud muljed. Kui nad oma mõtteid ning muljeid koondavad ja üles kirjutavad, siis on nad paremini valmistunud tunnis osalema ning see aitab neil evangeeliumi paremini mõista ja isiklikku ilmutust saada.

- Millal olete saanud õnnistusi igapäevase pühakirjade uurimise kaudu?

Kui õpilased sellele vastavad, siis veenduge, et nad mõistaksid, et **igapäevane pühakirjade uurimine tugevdab tunnistust, kutsub Püha Vaimu meie ellu ja aitab evangeeliumi õppida.**

Paluge õpilastel vastata ühele järgmistest küsimustest oma pühakirjade uurimise päevikusse:

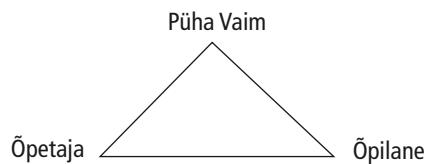
- Kuidas täiustada Mormoni Raamatu uurimist sel aastal?
- Mil moel on Mormoni Raamat mõjutanud sinu tundeid Jeesuse Kristuse vastu?

Paluge õpilastel seada eesmärk uurida sel aastal iga päev Mormoni Raamatut. Paluge neil seada ka eesmärk lugeda selle seminari õppeaasta jooksul läbi kogu Mormoni Raamat.

Te võite paluda neil need eesmärgid oma pühakirjade uurimise päevikusse üles kirjutada. Tuletage neile meelde, et need eesmärgid võivad neil aidata täita ka programmides „Kohus Jumala ees” ja „Isiklik areng” seatud eesmärgid.

Vaimuga õppimine

Joonistage tahvlile järgnev diagramm. Ärge sõnu diagrammile kirjutage. Need kirjutage õppetunni käigus.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette ÕL 50:17–18.

- Mida nõuab Issand nende salmide kohaselt evangeeliumi õpetajalt? (Et ta õpetaks tõde Vaimu väega.)

Kirjutage diagrammile *Püha Vaim* ja *Õpetaja*, nii nagu eespool näidatud. Jagage õppetunni käigus oma mõtteid Püha Vaimu juhatus otsimise kohta. Aidake õpilastel mõista, et tundi ette valmistades püüate siiralt Vaimu juhatus järgida.

Paluge õpilastel asetada järjehoidja pühakirjakoha ÕL 50 juurde (kuna te pöördute selle koha juurde hiljem tagasi). Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 33:1.

- Kuidas mõjutab Püha Vaim õppijat, kui õpetatakse evangeeliumi?

Selgitage, et Issanda viisil evangeeliumi õppimiseks peame võtma vastu kohustuse õppida Püha Vaimu väega. Paluge õpilastel lugeda endamisi ÕL 50:19–21.

- Mida peaksime kirjutama kolmnurga alla paremasse nurka? (Kirjutage *Õpilane*.)
- Mida tähendab teie arvates võtta vastu tõde Vaimuga?

Soovi korral õpetage põhimõtteid, kuidas tunda ära Püha Vaimu mõju. Aidake õpilastel mõista, et Vaim suhtleb meiega tavaliselt vaikselt meie tunnete ja mõtete kaudu (vt 1. Nefi 17:45; ÕL 8:2–3). Püha Vaim toob endaga kaasa armastuse, rõõmu, rahu, kannatlikkuse, tasaduse, lahkuse, usu ja lootuse (vt Galaatlastele 5:22–23; ÕL 11:12).

- Kuidas ennast seminaris Vaimuga õppimiseks ette valmistada?

Aidake selle vestluse käigus õpilastel mõista, et üks oluline moodus Vaimuga õppimiseks on valmisolek teistega oma tunnistust jagada. Lugege järgmist avaldust vanem Richard G. Scottilt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist:

„Kui õpilased tõdedest kõnelevad, siis [need tõed] kinnituvad nende hinges ja tugevdavad nende isiklikku tunnistust.”

Tuletage õpilastele meelde, et programmides „Kohus Jumala ees” ja „Isiklik areng” soovitatakse jagada teistega evangeeliumi tõdesid. Julgustage neid rääkima oma kogemustest seminaris, kvoorumi või klassi tunnis ja pereliikmete või sõpradega vesteldes. Rõhutage, et kui nad annavad endast parima, et evangeeliumi tõdesid teistele selgitada, jagada või nendest tunnistada, siis suurendab Jumal nende võimet seda teha.

Igapäevane pühakirjade uurimine

Vanem Dallin H. Oaks
Kaheteistkümne Apostli
kvoorumist õpetas:
„Pühakirjade lugemine
häälestab meid samale
lainele Issanda Vaimuga.
Kuna usume, et püha-
kirjade lugemine võib
aidata meil saada ilmu-
tusi, julgustatakse meid
lugema pühakirju veel ja
veel. Nii on meil võimalik
saada teada seda, mida
Taevane Isa tahab, et
me teaksime ja teeksime
oma elus praegu. See
on üks põhjustest, miks
viimse aja pühad usuvad
igapäevasesse pühakirja-
de uurimisse” (Scripture
Reading and Revelation.
– Ensign, jaan 1995, lk 8).

Viidake taas tahvlil olevale diagrammile. Paluge ühel õpilasel lugeda ette ÕL 50:14, 22.

- Kuidas kirjeldavad need salmid kokkuvõtvalt Püha Vaimu, õpetaja ja õpilase rolli evangeeliumi õppimise protsessis? (Vajadusel selgitage, et Püha Vaim, keda kutsutakse pühakirjades ka Vaimuks ja Trööstijaks, õpetab tõde. Õpetaja peab õpetama Vaimu väega ja õpilasel tuleb õppida sama väe kaudu.)
- Mis juhtub, kui õpilane õpib Vaimu kaudu ja õpetaja õpetab Vaimuga? (Vajadusel selgitage, et *avarduma* tähendab suurenema, tugevnema, valgustuma või paremaks muutuma.)

Mormoni Raamatus olid Enos ja Alma heaks näiteks inimestest, kes õppisid Vaimu kaudu. Paluge õpilastel lugeda endamisi Enos 1:4–10 ja Alma 5:45–47. (Soovi korral kirjutage need pühakirjaviited tahvlile.) Seejärel küsige:

- Mida tegi Enos (või Alma), et Vaimuga õppida?
- Kuidas Vaim Enost (või Almat) aitas?

Paluge õpilastel lugeda järgmine avaldus vanem Bednarilt:

„Me peaksime alati meeles pidama, et Püha Vaim on õpetaja, kes võib, kui Teda õigesti kutsuda, siseneda õppija südamesse” (Seek Learning by Faith, lk 4).

- Kuidas rakendub senini õpitu, kui mõelda isikliku vastutuse kandmisele selle klassi liikmena? (Kui õpilased vastavad, aidake neil mõista, et **kui me avame oma südame ja palume Jumalat usus, aitab Püha Vaim meil mõista evangeeliumi tõdesid.**)

Selleks et aidata õpilastel välja mõelda viise, kuidas nad saaksid üksteist aidata Vaimu kaudu õppimisel, küsige neilt:

- Mida võiksite teha, et aidata kutsuda klassi Vaimu? (Võimalikud vastused: alguslaulu laulmine, pühakirjade tundi kaasavõtmine ja nende igapäevane kasutamine, valmisolek vastata küsimustele ja jagada kogemusi, üksteise eest palvetamine ja Püha Vaimu juhatuse palumine.)

Selleks et aidata õpilastel mõista, et negatiivsed tegevused võivad mõjutada kogu ülejäänud klassi, küsige neilt:

- Milline suhtumine ja käitumine seminaritunnis solvab Vaimu?

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kui tähtis on Püha Vaimu kui õpetaja kaaslus.

- Millal olete kogenud, et Vaim täidab oma rolli õpetajana?

Lõpetuseks paluge õpilastel otsida teadmisi õppimise ja usu kaudu, kui nad sel aastal Mormoni Raamatut uurivad. Soovi korral tuletage seda õpilastele aasta jooksul meelde ja julgustage neid samas vaimus jätkama.

Kommentaarisid ja taustteave

2. Nefi 33:1. Südame avamine Pühale Vaimule

Kui vestlete 2. Nefi 33:1 üle, siis kaaluge Kaheteistkümneme Apostli Kvoorumi liikme David A. Bednari järgmise sõnumi ettelugemist:

„Nefi õpetab meile: „Kui inimene kõneleb Püha Vaimu väel, siis kannab Püha Vaimu vägi selle [sõnumi] inimlaste südameni” (2. Nefi 33:1). Pange tähele, et Vaimu vägi kannab sõnumi *südameni*, mitte aga tingimata *südamese*. Õpetaja võib selgitada, demonstreerida, veenda ja

tunnistada ja teha seda kõike suure vaimse väe ja tõhususega. Kuid lõppude lõpuks saab sõnumi sisu ja Püha Vaimu tunnistus tungida vastuvõtja südamesse ainult siis, kui see inimene ise sel sündida laseb. ..

Õppija, kes rakendab oma valikuvabadust vastavalt õigetele põhimõtetele, avab oma südame Pühale Vaimule ja Tema õpetusele, tunnistavale väele ja kinnitavale tunnistusele” (Seek Learning by Faith. Kõne KHSi usuõpetuse õpetajatele, 3 veebr 2006, lk 1, 3. – si.lds.org).

Pühakirjade uurimine

Sissejuhatus

See õppetund aitab õpilastel paremini mõista pühakirjade eesmärke. Samuti aitab neil tähendusrikkamalt pühakirju uurida. See sisaldab õppetegevusi pühakirjade tausta ja tegevuspaiga mõistmiseks, õpetuste ja põhimõtete äratundmiseks ja neist aru saamiseks ning õpetuste

ja põhimõtete ellu rakendamiseks. Pühakirjade uurimise oskusi lihvides kasvab õpilaste armastus pühakirjade vastu, samuti suureneb nende mõistmine evangeeliumist. Kaaluge viise, kuidas selle õppetunni materjalide juurde aasta vältel tagasi pöörduda.

Õpetamissoovitused

Kuidas peaksime pühakirjade uurimisele seminaris lähenema?

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgmine president Thomas S. Monsoni avaldus. (Selle tsitaadi leiata ka 1970. aasta oktoobri Conference Report'ist, lk 107.)

„Õpetamise eesmärk .. ei ole külvata klassiliikmed informatsiooniga üle. .. Õpetamise eesmärk on inspireerida üksikisikuid evangeeliumi põhimõtete üle mõtisklema, neid tunnetama ja seejärel tegutsema, et nende järgi elada“ (president Thomas S. Monson).

Paluge ühel õpilasel see avaldus ette lugeda.

- Milline peaks vastavalt sellele avaldusele olema minu kui seminariõpetaja eesmärk? Milline peaks olema teie eesmärk seminariõpilastena?

Selgitage õpilastele, et selles õppetunnis avastavad nad viise, kuidas evangeeliumi põhimõtete üle mõtiskleda, neid tunnetada ja seejärel tegutseda, et nende järgi elada.

Pühakirjade tausta ja tegevuspaiga mõistmine

Selgitage, et üks viis, kuidas täiustada oma pühakirjauurimist, on õppida pühakirjades olevate ülestähenduste ja ilmutuste tausta ja tegevuspaika kohta. Tausta ja tegevuspaika nimetatakse tihti teie kontekstiks.

Paluge õpilasel lugeda järgmine nõuanne president Thomas S. Monsonilt:

„Uurige rohkem õppetundide kohta, mida pühakirjad meile pakuvad. Uurige Õpetaja tähendamissõnade ja prohvetite manitsuste tausta ja tegevuspaika. Uurige neid, justkui räägiksid need teiega, sest just seda need teevad“ (Be Your Best Self. –Ensign või Liahona, mai 2009, lk 68).

Selgitage, et tausta ja tegevuspaiga mõistmine võib meil aidata mõista ka pühakirjades leiduvaid õpetusi. See annab meile teavet, mis selgitab ja aitab sügavuti mõista pühakirjades leiduvaid ülestähendusi, õpetusi ja põhimõtteid.

Kirjutage tahvlile järgmised laused:

Kes nendes salmides kõneleb?

Kellega ta räägib?

Mis selles ülestähenduses toimub?

Selgitage, et need küsimused aitavad meil mõista pühakirjades oleva õpetuse või ülestähenduse konteksti.

Paluge õpilastel rääkida, mida nad on teinud, et pühakirjakohtade tausta ja tegevuspaika paremini mõista. Soovi korral kirjutage mõned nendest mõtetest tahvlile.

Õpilased võivad mainida näiteks keeruliste või võõraste sõnade tähenduse väljaselgitamist, laiema konteksti uurimist, peatükkide alguses olevate kokkuvõtete lugemist või joonealuste märkuste ja ristviidete lugemist. Kui õpilased neid tegevusi ei maini, siis tehke seda kindlasti ise.

Selleks et näitlikustada pühakirjade konteksti mõistmist, paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 17:1–10. Paluge klassil kaasa mõelda ja leida vastuseid tahvlil olevatele küsimustele. Soovi korral julgustage neid vaatama peatüki kokkuvõtet, et saada peatükist kiire ülevaade.

- Kes kõneleb selle ülestähenduse salmides 1, 5–6 ja 9–10? (Mormon.)
- Kes selles ülestähenduses kõneleb? Kes selle sõnumi saab?
- Mis toimus enne selle ülestähenduse sündmusi? (Vaata peatüki kokkuvõtet salmide 3. Nefi 8–16 kohta.) Kuidas aitab selle loo taust sul paremini mõista, miks inimesed tahtsid, et Päästja pisut kauem nende juures oleks? (Vt 3. Nefi 17:5–6.) Millised imed sellele järgnesid, kui Ta ütles, et jääb kauemaks? (Vt 3. Nefi 17:7–10.)

Õpetuste ja põhimõtete äratundmine ja mõistmine

Rõhutage, et kui õpilased mõistavad pühakirja ülestähenduse tausta ja tegevuspaika, siis suudavad nad paremini seal sisalduvaid õpetusi ja põhimõtteid ära tunda ja mõista. Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgnev kirjeldus evangeeliumi põhimõtete kohta vanem Richard G. Scottilt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist.

„Põhimõtted on kontsentreeritud tõde, mis on vormitud sellisele kujule, et neid saaks väga erinevates olukordades rakendada“ (Acquiring Spiritual Knowledge. – Ensign, nov 1993, lk 86).

Selgitage, et õpetused ja põhimõtted on igavesed muutumatud Jeesuse Kristuse evangeeliumi tõed, mis annavad meile elus suunajuhiseid. Need on õppetunnid, mida muistsed prohvetid tahtsid meile pühakirjadesse üles kirjutatud sündmuste, lugude ja jutluste kaudu õpetada. Tooge välja, et mõned pühakirjade autorid kasutasid selliseid väljendeid nagu „Nõnda me võime näha“ (vt Heelamani 3:27–29) või sõnu *seepärast* (vt Alma 32:16), et vahetult õpetustele ja põhimõtetele viidata. Sellegipoolest pole paljud põhimõtted ja õpetused pühakirjades nii selgelt välja toodud. Need tõed on kaudselt tuletatavad ja neid näitlikustatakse pühakirjades kirjeldatud inimeste elu kaudu.

Selleks et aidata õpilastel õppida märkama õpetusi ja põhimõtteid, mis ei ole otseselt välja toodud, soovitage neil lugedes küsida endalt järgmist: Mis on selle loo sõnum? Mida autor soovis, et me selle loo kaudu õpiksime? Milliseid tõdesid selle pühakirjakoha kaudu õpetatakse? Soovi korral kirjutage need küsimused ka tahvlile.

Selleks et aidata õpilastel harjutada õpetuste ja põhimõtete äratundmist, paluge neil lugeda 3. Nefi 17:1–10. Küsige:

- Mida me võime õppida Päästja õpetustest 3. Nefi 17:2–3 selle kohta, kuidas mõista Tema sõnu?
- Milliseid tõdesid võime õppida Päästja kohta pühakirjakohast 3. Nefi 17:5–7?
- Vastusena inimeste suurele usule oli Päästja valmis neid tervendama. Milliseid põhimõtteid leiame pühakirjakohast 3. Nefi 17:8–9 selle kohta, kuidas otsida Issandalt õnnistusi? (Üks põhimõte, mille õpilased võiksid välja tuua, on see, et Issand vastab meie siirale soovile Temaga lähedasemaks saada.)

Kui teil jääb aega, et veel õpilastega õpetuste ja põhimõtete äratundmist harjutada, siis paluge neil üles leida enda lemmikpühakirjalood. Paluge neil tuvastada põhimõtted, mida nad nendest lugudest on õppinud. Seejärel paluge neil jagada teistega oma lugusid ja põhimõtteid, mida nad on õppinud.

Õpetuste ja põhimõtete rakendamine

President Boyd K. Packer, Kaheteistkümne Apostli kvoorumi juhataja, ütles:

„Tõelise õpetuse mõistmine muudab hoiakuid ja käitumist. Evangeeliumi õpetuste uurimine parandab käitumist kiiremini, kui seda teeb käitumise uurimine. .. See on põhjus, miks me paneme nii suurt rõhku evangeeliumi õpetuste uurimisele“ (Little Children. – Ensign, nov 1986, lk 17).

Selgitage, et kui mõistame õpetust või põhimõtet, siis me teame rohkemat kui pelgalt sõnade tähendust. Me teame, mida see õpetus või põhimõte meie elus tähendab. Kui me õpetuse või põhimõtte ära tunneme ja seda mõistma hakkame, saame seda ka ellu rakendada. Selgitage, et rakendamine leiab aset siis, kui me selle õpitud põhimõttega midagi ette võtame. Neil õpilastel, kes õpitud põhimõtteid rakendavad, on suurem võimalus tunda Püha Vaimu nende põhimõtete tõesust kinnitamas (vt 2. Nefi 32:5; Moroni 10:5). See on

pühakirjade uurimisest saadud teadmiste tõeline väärtus. Aidake õpilastel mõista, et kus iganes nad pühakirju uurivad – kas kodus, kirikus, seminaris, programmidega „Kohus Jumala ees” või „Isiklik areng” tööd tehes või mõnes muus olukorras –, üks nende peamisi eesmärke peaks olema püüed elada evangeeliumi järgi ja saada Jumalaga lähedasemaks.

Selleks et aidata õpilastel pühakirjadest avastatud põhimõtteid mõista ja rakendada, julgustage neid palvetama, et saada Püha Vaimu abi isiklikuks uurimiseks. Innustage neid ka esitama uurimise käigus järgmisi küsimusi: Mida Issand tahab, et ma selle teadmisega peale hakkaksin? Kuidas võib see mu elu muuta? Mida ma võiksin tegema hakata või tegemast lakata, et oma elu paremini elada? Kuidas mu elu paremaks muutub, kui ma seda teen? (Soovi korral kirjutage kõik või mõned küsimused tahvlile. Samuti võite paluda need küsimused õpilastel oma klassivihikusse kirja panna, et neid oleks võimalik sageli meelde tuletada.)

Lõpetuseks jagage õpilased paardesse. Paluge neil üksteisega jagada põhimõtteid, mida nad on täna pühakirjakohast 3. Nefi 17:1–10 õppinud. Innustage neid rääkima sellest, mida nad on teinud, et neid põhimõtteid paremini mõista, ja mida nad teevad selle nimel, et seda, mida nad õppisid ja tundsid, ellu rakendada. Paluge neil rääkida, kuidas nende põhimõtete rakendamine võib nende elu muuta.

Täiendavad õpetamissoovitused

Pühakirjade uurimise oskused ja meetodid

Järgnevad oskused aitavad õpilasi pühakirjade uurimisel. Need on lisatud meeldetuletusena terve käsiraamatu ulatuses.

Sõnade seletus: Mõned sõnad, mida prohvetid kasutavad, on meile võõrad. Piibli sõnaraamat, pühakirjades olevad ristviited ja tavaline sõnaraamat võivad meile sõnade tähenduse mõistmisel ja nende sõnade sünonüümide äratundmisel abiks olla. Näiteks: sõna *Messias* pühakirja-salmides 1. Nefi 10:4–17.

Nime asendamine: Pühakirjade paremaks ellurakendamiseks võib pühakirjades oleva nime enda omaga asendada. Näiteks: 1. Nefi 1:1.

Ristviited: Pühakirjakoha tähenduse paremaks mõistmiseks võite salvide juurde ristviiteid märkida. Näiteks: Te võite 3. Nefi 12:28 juurde selle äärele märkida viite salmile ÕL 42:23.

Põhjus ja tagajärg: Otsige „kui ..., siis ...” seoseid. Näiteks: 2. Nefi 1:9.

Märksõnad: Sõnad ja fraasid nagu *vaata, sellepärast, kuna, sellest hoolimata* või *ja nüüd me näeme* peaksid meie tähelepanu tõmbama, et leida sealt konkreetne sõnum. Näiteks: Heelamani 6:35–36.

Nimekirjad pühakirjades: Prohvetid edastasid hoiatusi ja väljakutseid sageli nimekirja vormis. Kui te leiate

nimekirja, siis võite iga elemendi numbriga tähistada. Näiteks: Alma 26:22.

Tegevuspaik: Tehke pühakirju lugedes kindlaks, kes kõneleb, kellele kõneldakse, millest kõneldakse ja millal ning kus sündmus aset leiab. Näiteks: Alma 32:21–43 tegevuspaiga võib leida salmidest Alma 31:1, 6–11 ja 32:1–6.

Kontrastid: Prohvetite kirjutised toovad tihtipeale välja mõtete, sündmuste ja inimeste vahelisi kontraste. Need kontrastid rõhutavad evangeeliumi põhimõtteid. Otsige neid kontraste üksikutest salmidest, peatükkidest, aga ka teistest peatükkidest ja tervest raamatust. Näiteks: 2. Nefi 2:27; Alma 48:1–17.

Ettekujutamine: Otsige kirjeldavaid detaile, mis aitavad teil luua loetu kohta mälupilt. Kujutage ette, et viibite mõne sündmuse juures. Näiteks: Enos 1:1–8.

Sümbolism: Kirjeldavad sõnad, näiteks *nagu* või *kõrvutama*, aitavad sümboloid ära tunda. Püüdke mõista sümboli sisu, uurides selle olemust ja mõtiskledes selle omaduste üle. Joonealused märkused, Piibli sõnaraamat ja pühakirjajuht võivad aidata sümboloid lahti seletada. Näiteks: Heelamani 8:14–15 sisaldab märkusi.

Mõtisklemine: Mõtisklemine tähendab juurdlemist, mediteerimist, küsimuste esitamist ja oma teadmiste ja õpitu hindamist. Mõtisklemine aitab tihtipeale mõista, mida peaksime tegema, et evangeeliumi põhimõtteid rakendada.

3. ÕPPETUND

Päästmisplaani

Sissejuhatus

President Boyd K. Packer Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist suunas seminariõpetajaid, et nad annaksid iga kooliaasta alguses lühikese ülevaate päästmisplaani.

„Kohe alguses antud lühike ülevaade „õnneplaani“ .., mida aeg-ajalt üle korratakse, on õpilastele tohutu väärtusega. ..

Noored esitavad tihti küsimuse „Miks?“. Miks meil on kästud *teha* seda ja miks meil on kästud *mitte* teha teist? Teadmine õnneplaani, isegi kui seda kirjeldatakse vaid üldjoontes, on vastus noorte küsimusele „Miks?“. ...

Tehke ülevaade kogu plaanist, kas või ainult lühidalt. .. Aidake neil mõista, milles kõik seisneb ja nende „Miks?“ saab vastuse. ..

Sellele küsimusele vastates järgige järgmist juhust:
„Jumal [andis] neile käsud *pärast* seda, kui oli neile

teatavaks teinud lunastusplaani“ (Alma 12:32; rõhutus lisatud).“ (The Great Plan of Happiness. KHS-i Õpetuse ja Lepingute/Kiriku ajaloo sümposium, 10. aug 1993, lk 2–3. – si.lds.org)

President Packeri nõuandest lähtuvalt on selles õppetunnis ära toodud lühike ülevaade päästmisplaani, nagu seda pühakirjades õpetatakse. See õppetund keskendub Jeesuse Kristuse lepitusele, mis on „igavese päästmisplaani kese, möödapääsmatu alus ja peamine õpetus“ (Jeffrey R. Holland. Missionary Work and the Atonement. – Ensign, märts 2001, lk 8). Kui õpilased hakkavad mõistma päästmisplaani, siis nende usk Taevasse Isasse ja Jeesusesse Kristusesse kasvab. Nende soov käske pidada, päästvatel talitustel osa saada ja lepingutele ustavaks jääda suureneb.

Õpetamissoovitused

Päästmisplaani Mormoni Raamatus

Selgitage, et surelikkusele eelnevas vaimumaailmas õppisime me Taevaisa päästmisplaani (vt Moosese 4:1–2; Aabrahami 3:22–28). Tänu sellele plaanile on meil võimalik saada Tema sarnaseks ja elada igavesti Tema juures.

Kirjutage tahvlile *Päästmisplaani sisaldab ...*

Paluge õpilastel see lause oma pühakirjade uurimise päevikus või klassivihikus lõpetada.

Pärast seda, kui õpilased on kirjutamise lõpetanud, lugege neile ette järgnev päästmisplaani definitsioon. Soovi korral kirjutage see enne tunni algust tahvlile või plakatile.

Päästmisplaani on „Jeesuse Kristuse evangeeliumi täius, mille kavatsuseks on tuua inimesele surematus ja igavene elu. Selle juurde kuuluvad loomine, langemine ja lepitus koos kõikide Jumalalt saadud seadustega, talitustega ja õpetustega. See plaan võimaldab kõikidel inimestel saada ülendatud ja elada igavesti koos Jumalaga“ (Pühakirjajuht. „Päästmisplaani“. – <http://www.lds.org/scriptures/gs?lang=est>).

Paluge õpilastel tõsta käsi, kui see, mida nad ise kirjutasid, kattus mingilgi määral antud definitsiooniga. Seejärel esitage küsimus õpilastele, kes käe tõstsid.

- Mis oli teie definitsioonil sarnast selle selgitusega? Miks te selle osa oma definitsioonile lisasite?

Paluge õpilastel paarides töötada. Paluge ühel õpilasel igast paarist lugeda Alma 22:12–14 ja teisel lugeda 2. Nefi 2:25–28. (Soovi korral kirjutage need viited tahvlile.) Paluge õpilastel otsida neist salmidest päästmisplaani osi. Pärast seda, kui õpilased on need salmid läbi lugenud, paluge paarilistel kordamööda rääkida, mida nad leidsid.

Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited: 2. Nefi 9:6; 2. Nefi 11:5; Alma 12:25; Alma 24:14; Alma 42:8; Alma 42:15. (Soovi korral kirjutage need enne tundi tahvlile.)

Selgitage, et Mormoni Raamatus kasutavad prohvetid Taevase Isa plaanile viitamiseks eri nimesid. Paluge õpilastel avada 2. Nefi 9:6 ja laske ühel õpilastest see salm ette lugeda.

- Mis viitab selles salmis Jumala plaanile? („Suure Looja halastav plaan.“ Kirjutage see tahvlile viite 2. Nefi 9:6 kõrvale.)

Lühike ülevaade

Kui president Packer õpetajaid juhendas, et nad päästmisplaani õpetaksid, siis andis ta neile ka isikliku ülesande „valmistada ette päästmisplaani lühike kokkuvõte või ülevaade“, kui nad individuaalselt pühakirju uurivad. Ta sõnas: „Kujundage sellest raamistik, mille alusel teie õpilased saavad organiseerida neid tödesid, mida te neile õpetate“ (The Great Plan of Happiness. KHS-i Õpetuse ja Lepingute/Kiriku ajaloo sümposium, 10. aug 1993, lk 3. – si.lds.org). Juhendage sellest nõuandest, kui te õppetunniks valmistute. Te ei peaks püüdma õpetada iga evangeeliumi tõe, kuigi kogu tõe sisaldub päästmisplaanis.

Paluge õpilastel iseseisvalt teisi tahvlil olevaid pühakirjakohti lugeda ning otsida fraase, mis viitavad Taevase Isa plaanile. Kui keegi õpilastest leiab fraasi, mis viitab Taevase Isa plaanile, siis paluge tal see tahvlile vastava pühakirjaviite kõrvale kirjutada. Lõplik nimekiri tahvlil peaks välja nägema umbes selline:

2 Nephi 9:6– Suure Looja halastav plaan

2 Nephi 11:5– suur ja igavene surmast päästmise plaan

Alma 12:25–Lunastusplaan

Alma 24:14–Päästmisplaan

Alma 42:8–Õnneplaan

Alma 42:15–Halastuse plaan

(Selleks et õpilased oskaksid hinnata Mormoni Raamatus sisalduvaid õpetusi, võite märkida, et fraase „päästmisplaan“, „õnneplaan“ ja „lunastusplaan“ on mitmel korral mainitud Mormoni Raamatus, aga neid ei ole mainitud Piiblis.)

- Mida need nimetused Taevase Isa plaani kohta meile ütlevad? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et **Taevase Isa plaan on loodud tooma Tema lastele igavene päästmine ja õnn.**)

Tunnistage, et me ei saa minna tagasi Jumala juurde ja saada osa igavesest päästest ilma jumaliku abita. Paluge õpilastel lugeda iseseisvalt Moosia 3:17 ja leida üles, kes on päästmisplaani keskne tegelane. Kui nad on vastuse leidnud, paluge neil lugeda valjusti 2. Nefi 2:8. Toonitage, et **Jeesus Kristus on päästmisplaani keskne tegelane ja Tema lepituse kaudu on kõigil Jumala lastel võimalik plaanist osa saada.** Paluge ühel õpilasel lugeda valjusti järgmine prohvet Joseph Smithi avaldus:

„Meie usu peamisteks põhimõteteks on apostlite ja prohvetite tunnistus Jeesusest Kristusest, et Ta suri, maeti ja tõusis taas kolmandal päeval ning läks üles taevasse. Kõik muu meie usku puutuv on vaid sellele lisaks“
(*Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith*, 2007, lk 49).

Soovi korral selgitage, et eelnevalt mainitud „lisa“ viitab teatud objektile või mõistele, mis on ühendatud millegi eriti olulisega, nagu oks, mis on osa puust. Puu võib elada ka ilma oksata, kuid oks ei saa juurtest ja puutüvest eraldi eksisteerida. President Boyd K. Packer Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas, et õpetus Jeesuse Kristuse lepitusest on „Kristliku õpetuse juur. Te võite teada üsna palju evangeeliumi kohta, mis sellest võrsus, aga kui te tunnete ainult oksa ja need oksad ei lähtu juurest – kui need oksad on tõe küljest lahti murtud –, siis on need elutud ja sisutud ning neis puudub pääste“ (The Mediator. – Ensign, mai 1977, lk 56).

Selgitage, et Taevase Isa plaani kutsutakse tihtipeale päästmisplaaniks, kuna see hõlmab meie päästmist. Jeesust Kristust kutsutakse Päästjaks, kuna Ta tegi lepituse kaudu meie päästmise võimalikuks.

Kirjutage tahvlile *Meid peab päästma ...*

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 9:6–10 ja paluge mõnel teisel õpilasel lugeda valjusti 3. Nefi 9:21–22. Paluge teistel õpilastel jälgida ja leida viise, kuidas tahvlil olev lause lõpetada. Te võite teha ettepaneku, et nad märgiksid ära pühakirjadest leitud vastused.

Paluge õpilastel jagada, mida nad leidsid, ja kirjutage nende vastused tahvlile. Veenduge, et nad mõistaksid, et Jeesuse Kristuse lepituse kaudu pääsevad kõik inimesed füüsilisest surmast. Selgitage veel, et lepituse kaudu saame me päästetud meie pattudest, mis muidu muudaksid meie viibimise Jumala juures võimatuks.

Lugege järgmisi prohvet Jaakobi sõnu: „Oo, kui suur on meie Jumala headus“ (2. Nefi 9:10). „Oo, kui suurepärase on meie Jumala plaan!“ (2. Nefi 9:13)

- Kuidas aitavad Jaakobi sõnad pühakirjakohas 2. Nefi 9:6–10 sul mõista, miks ta sellise lause ütles?
- Mis juhtuks, kui lepitust ei oleks olemas? Vaata 2. Nefi 9:7, 9. (Meie keha sureks ja ei tõuseks enam ning meie vaim muutuks kuradi alamaks.)

Viidake tunni alguses loetud päästmisplaani definitsiooni viimasele lausele: „See plaan võimaldab kõikidel inimestel saada ülendatud ja elada igavesti koos Jumalaga.“

- Miks on oluline mõista, et selle plaani kaudu on meie ülendus küll *võimalik*, aga mitte *kindel*? (Kui õpilased sellele vastavad, siis veenduge, et nad mõistavad, et meil on valikuvabadus – võime ise valida ja tegutseda. Meie ülendus sõltub osaliselt sellest, kuidas me Jumala pakutud õnnistustele reageerime.)

Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited: 2. Nefi 2:25–28; 2. Nefi 31:17–20; Alma 34:15–16. Paluge õpilastel neid pühakirjakohti iseseisvalt lugeda ja panna oma pühakirjade uurimise päevikusse kirja asjad, mida me nende salmide järgi tegema peaksime, et saada osa kõigest, mida Jumal meile Tema päästmisplaani kaudu pakub.

Kui õpilastel on olnud piisavalt aega ülesande lõpule viimiseks, paluge neil oma vastuseid üksteisega jagada. Vestluse käigus tooge välja ka näited kuulekusest „Jumalalt saadud seaduste[le], talituste[le] ja õpetuste[le]”, mida mainiti eelpool olevas definitsioonis. (Need salmid sisaldavad näiteid usu rakendamiseest meeleparandamisel, ristimisest ja Püha Vaimu saamisest.) Pärast õpilaste vastuseid võite küsida neilt järgmisi küsimusi:

- Kuidas mõjutavad meie teod meie võimet saada osa lepituse õnnistustest? (Kui õpilased vastavad, siis leidke võimalus tunnistada, et **kui me otsustame elada Jeesuse Kristuse evangeeliumi järgi ja järgida Jumala plaani, siis valmistume Päästja lepituse kaudu igaveseks eluks.**)
- Kuidas aitab päästmisplaani mõistmine meil käske pidada?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 2:25.

- Mil moel on päästmisplaani järgimine sulle rõõmu valmistanud?

Õppetunni lõpetuseks selgitage õpilastele, et kui nad uurivad Mormoni Raamatut, õpivad nad veel paljusid päästmisplaani kohta käivaid õpetusi. See õppetund on andnud sellest vaid lühikese ülevaate. Innustage õpilasi uurima ja märkama kõike, mida Jumal on päästmisplaani kaudu nende jaoks teinud, ja välja selgitama, mida nad peavad tegema, et saada osa kõikidest õnnistustest, mis Jumalal neile varuks on. Tunnistage tõdedest, mida te õppetunni jooksul arutasite.

4. ÕPPETUND

Tiitelleht, sissejuhatus ja tunnistajate tunnistused

Sissejuhatus

Mormoni Raamatut õpetades aitate õpilastel avastada tõdesid, mis toovad neid Jumalale lähemale. Juba raamatu algusest peale on selge, et Mormoni Raamatu autorite eesmärk oli, et see tunnistaks, et Jeesus on Kristus. See raamat kinnitab ka Jumala lepinguid Iisraeli kojaga ja selgitab, kui oluline on kõigil Jumala lastel sõlmida

ja pidada pühasid lepinguid. Kui õpilased palvemeelselt Mormoni Raamatut uurivad, saavad nad tugevama tunnistuse Jeesuse Kristuse evangeeliumist ja Tema Kiriku taastamisest viimsel ajal. Samuti õpivad nad rakendama suuremat usku Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse.

Õpetamissoovitused

Õpetamissoovitused selles õppetunnis võivad võtta rohkem aega, kui teil on tunni jaoks ette nähtud. Mõtisklege palvemeelselt, milliseid osi teie klass kõige enam vajab.

Tiitelleht

Paluge õpilastel avada Mormoni Raamatu tiitelleht. See lehekülge algab järgmiste sõnadega: „Mormoni Raamat, Mormoni käega plaatidele kirjutatud aruanne. Võetud Nefi plaatidelt.” Prohvet Joseph Smith selgitas tiitellehe päritolu.

„See Mormoni Raamatu tiitelleht on otsene tõlge, mis on pärit plaatideraamatu kõige viimaselt lehelt selle vasakult küljelt, mis sisaldas ülestähendust, mis on tõlgitud, .. ja .. nimetatud tiitelleht ei ole mingi kaasaegne kirjutis ega minu enda ega ka mõne teise selles põlvkonnas elava või elanud inimese kirjutatud” (History of the Church, 1. kd, lk 71).

Paluge õpilastel lugeda endamisi Mormoni Raamatu tiitellehte. Paluge neil leida fraase, mis selgitavad Mormoni Raamatu eesmärki. (Soovi korral andke õpilastele vihjeid, et need eesmärgid on sõnastatud asjadena, mida Mormoni Raamat võib „näidata” neile, kes seda loevad.) Paluge paaril õpilasel oma vastused tahvlile kirjutada. Kui nad on sellega valmis saanud, paluge õpilastel teine lõik iseseisvalt uuesti üle lugeda ja asendada fraas „Iisraeli koja jäägile” oma nimega.

- Kuna olete Mormoni Raamatut lugenud, siis millised selle eesmärgid on teie elus täide läinud? Kuidas on need täitunud?
- Kuidas see aitab teil teada, et need, kes Issandaga lepingu sõlmivad, ei ole „igaveseks kõrvale heidetud”?

Õelge õpilastele, et neil võib olla aegu, mil nad tunnevad üksildust või et nad on „kõrvale heidetud”.

- Miks on oluline sellisel hetkel teada, et sa ei ole „igaveseks kõrvale heidetud”?
- Mil moel väljendab see lubadus teile Jumala armastust?

Selleks et aidata õpilastel hinnata Mormoni Raamatu peamist eesmärki, paluge ühel õpilasel lugeda ette järgmine president Ezra Taft Bensoni avaldus:

„Mormoni Raamatu peamine missioon on vastavalt tiitellehel kirjutatule „juudi ja pagana veenmi[ne], et Jeesus on Kristus, Igavene Jumal, kes teeb end ilmsiks kõikidele rahvastele”.

Siiras tööotsija võib palvemeelselt Mormoni Raamatu inspireeritud sõnade üle mõtiskledes saada tunnistuse, et Jeesus on Kristus.

Üle poole kõikidest Mormoni Raamatus olevatest salmidest viitavad Issandale. Mõnesid Kristuse nime vorme mainitakse Mormoni Raamatus ühe salmi kohta isegi tihedamini kui Uues Testamendis.

Nimede asendamine

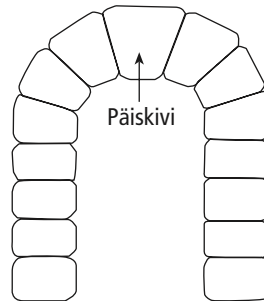
Paluge õpilastel asendada pühakirjasalmides leiduvad nimed oma nimega, et muuta pühakirjade õpetused isiklikumaks. Kui õpilased pühakirjadest oma nime loevad, on neil kergem mõtiskleda, kuidas selle salmi õpetus või põhimõte neile võiks kohalduda.

Talle on antud Mormoni Raamatus üle saja eri nime. Nendel nimedel on eriline tähendus Tema jumaliku loomuse kirjeldamisel” (Come unto Christ. – Ensign, nov 1987, lk 83).

Tunnistage, et **Mormoni Raamat on tunnistus Jeesusest Kristusest.**

Mormoni Raamatu sissejuhatus

Joonistage tahvlile võlvkaar (vaadake näidist) või valmistage võlvkaar puuklotsidest või muust materjalist.

Paluge ühel õpilasel lugeda valjusti ette Mormoni Raamatu sissejuhatuses olev Joseph Smithi avaldus (kuuendast lõigust). Soovi korral tehke õpilastele ettepanek see avaldus oma pühakirjades ära märkida.

- Milline on päiskivi eesmärk?

Selgitage, et päiskivi on võlvkaare ülaosa keskmine kivi. Võlvkaare ehitamisel tehakse selle ülalhooldmiseks eraldi toed. Kaare keskmist osa mõõdetakse hoolikalt ja päiskivi lõigatakse sellele täpselt vastavaks. Pärast päiskivi paigaldamist seisab võlvkaar ülal ka ilma tugedeta.

- Mis juhtub võlvkaarega siis, kui päiskivi eemaldatakse? (Kui te kasutate mudelit, siis eemaldage nüüd päiskivi.)
- Mil moel toimib Mormoni Raamat taastatud evangeeliumis kui päiskivi?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgnev president Ezra Taft Bensoni avaldus. (Soovi korral printida see avaldus õpilastele enne välja, et nad saaksid selle oma pühakirjade vahele panna. Alternatiivina võite paluda neil president Bensoni avaldus oma pühakirjadesse sissejuhatus lehekülje üla- või alaserva kirjutada.)

„Mormoni Raamat on meie usundi päiskivi kolmel viisil. Ta on päiskiviks meie tunnistusele Kristusest. Ta on meie õpetuse päiskivi. Ta on meie tunnistuse päiskivi” (The Book of Mormon – Keystone of Our Religion. – Ensign, nov 1986, lk 5).

Selleks et aidata õpilastel mõista, kuidas on Mormoni Raamat meie tunnistuse päiskivi, paluge ühel õpilasel lugeda ette järgmine president Bensoni avaldus:

„Mormoni Raamat on tunnistuse päiskivi. Kui võlvkaarelt päiskivi eemaldada, siis kukub see kokku. Nii sõltub ka Kiriku püsimine või langemine Mormoni Raamatu tõepärasusest. .. Kui Mormoni Raamat on õige .., siis tuleb uskuda ka taastamist ja kõike sellega seonduvat” (The Book of Mormon – Keystone of Our Religion, lk 6).

- Kuidas on teie tunnistus Mormoni Raamatust mõjutanud teie tunnistust evangeeliumi õpetustest ja põhimõtetest?
- Kuidas on Mormoni Raamat teid Jumalale lähemale toonud?

Soovi korral rääkige, kuidas teie Mormoni Raamatu õpingud on tugevdanud teie tunnistust ja toonud teid Jumalale lähemale.

Paluge õpilastel rollimängust osa võtta. Paluge neil ette kujutada, et nad annavad Mormoni Raamatu kellelegi, kes ei ole Kiriku liige. Aidake neil rollimänguks valmistuda, jagades nad kahte gruppi. Paluge esimesel grupil lugeda Mormoni Raamatu sissejuhatuses lõike 2–4. Paluge teisel grupil lugeda lõike 5–8. Paluge mõlemal grupil otsida informatsiooni, mida nad peavad vajalikuks jagada, kui nad Mormoni Raamatu kohta õpetavad.

Kui olete andnud õpilastele aega uurida ja valmistuda, siis paluge ühel õpilasel tulla klassi ette ja mängida inimest, kes ei ole Kiriku liige. Samuti paluge ühel õpilasel mõlemast grupist klassi ette tulla. Selgitage, et need kaks õpilast mängivad misjonäre. Nad kasutavad

Rollimäng

Rollimäng aitab õpilastel harjutada evangeeliumi pakutavate lahenduste rakendamist igapäevastes olukordades. Rollimäng on edukam, kui te annate osalejatele piisavalt informatsiooni ja aega, et valmistuda. Õpilased teevad rollimängudes üsna tõenäoliselt ka vigu. Olge taktitundelised ja arvestage nende tunnete ja suhtumistega ning hoiduge nende vigu arvustamast. Rollimängu lõpus võite pealtvaatajatelt küsida, kas neil on veel mõtteid, mida nemad osalejatena oleksid teinud.

seada materjali, mida nad sissejuhatusest leidsid, et tutvustada esimesele õpilasele Mormoni Raamatut.

Kui õpilased on rollimängu lõpetanud, võite ülejäänud õpilastelt küsida, kas sissejuhatuses oli veel midagi, mida nad oleksid jaganud, kui nemad oleksid pidanud õpetama.

Soovi korral märkige, et Mormoni Raamat ei väida sugugi, et sisaldab kõikide muistsel ajal läänepoolkeral elanud inimeste ajalugu. See on kõigest Lehhi järglaste (nefilaste ja laamanlaste) ja Jeredi rahva ülestähendus. Läänepoolkera mandritel võis elada inimesi ka enne Mormoni Raamatu sündmusi, nende toimumise ajal ja ka pärast.

Paluge õpilastel endamisi lugeda Moroni 10:3–5.

- Kuidas me saame Moroni sõnul teada, kas Mormoni Raamat on õige?

Paluge õpilastel lugeda Mormoni Raamatu sissejuhatuse 8. ja 9. lõiku. Paluge neil leida kolm tõde, mille kohta nad tunnistuse saavad, kui nad Moroni väljakutse vastu võtavad.

Tunnistage õpilastele, et **kui me Mormoni Raamatut loeme, selle üle mõtiskleme ja palvetame, siis Püha Vaim tunnistab meile, et see on õige; et Jeesus on Kristus; et Joseph Smith oli Jumala prohvet; ja et Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik on Issanda kuningriik maa peal.**

Kolme ja kaheksa tunnistaja tunnistused

Paluge õpilastel ette kujutada, et nad on näinud pealt, kuidas keegi varastab nende naabrilt midagi hinnalist.

- Miks on kuriteo lahendamisel väga oluline leida tunnistaja?
- Mispärast on hea, kui on rohkem tunnistajaid?

Paluge õpilastel lugeda endamisi „Kolme tunnistaja tunnistust”. Paluge neil otsida välja lausekatked, mis on nende jaoks eriti olulised. Soovi korral paluge neil need katked ära märkida.

- Milliseid fraasid te ära märkisite? Miks on need teile olulised? (Soovi korral juhtige tähelepanu, et Jumala hääl tegi kolmele tunnistajale teatavaks, et need plaadid on tõlgitud Jumala annu ja väega.)

Paluge ühel õpilasel lugeda valjusti ette „Kaheksa tunnistaja tunnistus”. Paluge ülejäänud klassil kuulata, mille poolest kolme tunnistaja tunnistus erineb kaheksa tunnistaja tunnistusest.

- Milliseid erinevusi te märkasite?

Paluge õpilastel kirjutada üles omaenda tunnistus Mormoni Raamatust või tunded selle kohta. Nad võivad selle kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse või pühakirjades olevale puhtale lehele. Mõned õpilased võivad tunda, et nad ei tea veel, kas Mormoni Raamat on tõde. Innustage neid, et nad püüaksid tunnistuse selle aasta jooksul saada.

Kuidas aidata õpilastel tunnistust saada?

Üks viis, kuidas aidata õpilastel tunnistust saada, on kannustada neid jagama oma tundeid evangeeliumist teistega, näiteks pere liikmete ja sõpradega ning väljaspool klassi. President Boyd K. Packer Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist õpetas: „Kui ma vaid saaksin teile õpetada seda ühte põhimõtet. Tunnistus *leitakse* seda *jagades*!

Üks asi on saada tunnistus loetu või kelleltki kuulu kaudu – ja see on alustuseks väga tähtis. Aga hoopis midagi muud on see, kui Vaim su rinnas kinnitab, et see, millest tunnistasid, on tõde” (The Candle of the Lord. – Ensign, jaan 1983, lk 54–55).

5. ÕPPETUND

Ülevaade Mormoni Raamatust

Sissejuhatus

See õppetund annab ülevaate Mormoni Raamatust. Õpilased uurivad Joseph Smithi tunnistust Mormoni Raamatu saamisloo kohta. Samuti õpivad selle kohta, kuidas raamat taevasel juhatusel koostati ja lühendati.

Mormoni Raamatu autorid nägid viimseid aegu ja nad lisasid raamatusse neid ülestähendusi ja õpetusi, mis olid nende arvates meile kõige vajalikumad.

Õpetamissoovitused

Prohvet Joseph Smithi tunnistus

Pakkige Mormoni Raamat enne tunni algust ära, nagu oleks see kingitus. Asetage kink klassi ette lauale ja öelge õpilastele, et tegemist on väga väärtusliku kingitusega.

- Millised on mõned väärtuslikud kingitused, mida te olete saanud?
- Mis muudab kingituse väärtuslikuks?
- Kuidas te end tunnete, kui teete kellelegi kingituse, mida te peate hinnaliseks, ja kingituse saaja võtab selle rõõmuga vastu?

Paluge ühel õpilasel kingitus avada ning näidata selle sisu teistele õpilastele.

- Kes meile selle kingituse tegi?
- Miks on teie arvates see kingitus hinnaline?

Näidake pilti sellest, kuidas Moroni Joseph Smithile tema toas ilmub (62492; Kunstitööd evangeeliumist, 2009, nr 91).

- Millist sündmust sellel pildil kujutatakse?
- Kuidas aitas see sündmus kaasa evangeeliumi taastamisele?

Selgitage õpilastele, et nad loevad nüüd prohvet Joseph Smithi enda sõnu Mormoni Raamatu saamisloo kohta. Öelge neile, et prohvet Joseph Smithi tunnistus Mormoni Raamatu alguses on pärit Kallihinnalisest Pärlist osast „Joseph Smith – Ajalugu”. Selle tegevuse läbiviimiseks paluge õpilastel avada Kallihinnaline Pärl.

Paluge õpilastel moodustada paarid. Paluge iga paari ühel paarilisel endamisi lugeda „Joseph Smith – Ajalugu” 1:30, 32–35, 42. Paluge teisel paarilisel endamisi lugeda „Joseph Smith – Ajalugu” 1:51–54, 59–60. Selgitage, et kui nad on lugemise lõpetanud, peaksid paarilised teineteisele õpetama, mida nad lugesid.

Kui õpilastel on olnud piisavalt aega lugeda ja arutleda, siis küsige:

- Kuidas aitas teie arvates nelja-aastane ootamisaeg enne kuldplaatide saamist Joseph Smithi? (Selle aja jooksul õpetas Moroni Josephit ja ta sai mitmel moel küpsemaks. Vt JSA 1:54.)
- Mis tõendab Joseph Smithi ülestähenduse kohaselt seda, et **Issand valmistas Mormoni Raamatu ette tulema esile viimsel ajal**?
- Milliseid tõendeid te Joseph Smithi ülestähendustest võite leida, mis kinnitavad, et **Mormoni Raamat toodi esile Jumala väega**?

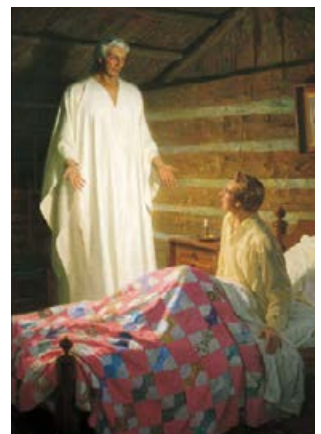
Lühike selgitus Mormoni Raamatu kohta

Selleks et aidata õpilastel mõista, kuidas Mormoni Raamat koostati, paluge neil avada Mormoni Raamatu sissejuhatuses „Lühike selgitus Mormoni Raamatu kohta”. Paluge neljal õpilasel lugeda kordamööda ette punktid 1–4. Paluge ülejäänud klassil kuulata, sel ajal, kui teised loevad, mil viisil on kõik Mormoni Raamatu plaatide osad tähtsad. Selle käsiraamatu lisas on illustratsioon pealkirjaga „Plaadid ja nende seos avaldatud Mormoni Raamatuga”. See illustratsioon võib aidata õpilastel ette kujutada plaate, millest räägitakse „Lühikeses selgituses Mormoni Raamatu kohta”. (Kui te tunnete, et see võiks olla osa

Ülevaate andmine

President Boyd K. Packer Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist ütles: „Väga kasulik on anda kursusest kohe alguses *lühike*, kuid hoolikalt organiseeritud ülevaade. ..

.. [Õpilased] omandavad palju rohkem, kui nad teavad, kuidas kõik tükid omavahel kokku sobituvad, ning õppimine sujub hulga ladusamalt. Ülevaade annab raamistiku ja on rohkem kui väärt selleks kuluvat aega ja tööd (The Great Plan of Happiness. KHS-i Õpetuse ja Lepingute/ Kiriku ajaloo sümposium, 10. aug 1993, lk 3. – si.lds.org).

arutelust, siis võite välja tuua selle lühiselgituse viimase lõigu, mis algab sõnadega „Käesolev trükk“. Selgitage, et igas Mormoni Raamatu kordustrukis on parandatud ka kirja- ja näpuvigu.)

Näidake pilti „Mormon teeb plaatidest lühenduse“ (62520; Kunstitööd evangeeliumist, nr 73). Selgitage, et paljud inimesed säilitasid ülestähendusi, millest lõpuks valmis Mormoni Raamat. Kirjutage tahvlile järgmine pühakirjaviide. Paluge õpilastel seda endamisi uurida ja leida sealt põhimõtteid, mis aitasid Mormoni Raamatu autoritel otsustada, mida ülestähendustesse kirja panna. Paluge õpilastel vastata, mida nad leidsid. (Soovi korral kirjutage õpilaste vastused tahvlile.)

1. Nefi 1:20

2. Nefi 29:11–13

1. Nefi 6:4–6

Mormoni sõnad 1:4–8

2. Nefi 4:15

3. Nefi 16:4

2. Nefi 25:23, 26

Moroni 1:4

- Kuidas võib nende põhimõtete mõistmine sind Mormoni Raamatu uurimisel aidata? Tunnistage, et **Mormoni Raamatu autorid nägid tänapäeva ette ja kirjutasid üles selle, mida nad meile kõige vajalikumaks pidasid.** Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormon 8:35–38.
- Milliseid probleeme Moroni tänapäeva inimeste seas nägi?
- Miks on oluline teada, et Moroni ja teised Mormoni Raamatu autorid olid teadlikud probleemidest, millega me silmitsi seisame?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgmine president Ezra Taft Bensoni tsitaat sellest, kuidas me peaksime Mormoni Raamatut lugema:

„Kui nad nägid meie päevi ja valisid välja just selle, mis on meie jaoks kõige väärtuslikum, kas me siis ei peaks ka vastavalt sellele Mormoni Raamatut uurima? Peaksime endilt pidevalt küsima: „Miks andis Issand Mormonile (või Moronile või Almale) inspiratsiooni lisada need asjad oma ülestähendustesse? Mida on mul sellest õppida, mis aitab mind just praegusel hetkel ja ajajärgul?““ (The Book of Mormon – Keystone of Our Religion. – Ensign, nov

1986, lk 6)

Õelge õpilastele, et inimesed, kellest Mormoni Raamatus kirjutatakse, pidid seisma silmitsi sarnaste probleemidega, millega meiegi. Kuigi Mormoni Raamat on muistne dokument, on selle õpetused, ajalugu ja lood tänapäeval suure väärtusega.

Paluge ühel õpilasel lugeda valjusti ette järgnev president Ezra Taft Bensoni avaldus. (Soovi korral andke igale õpilasele koopia avaldusest.) Paluge klassil kuulata, milliseid õnnistusi president Benson lubas neile, kes asuvad tõsimeeli Mormoni Raamatut uurima.

„Mormoni Raamat ei õpeta meile üksnes tõde, kuigi ka seda tõepoolest teeb. Mormoni Raamat ei tunnista üksnes Kristusest, kuigi ta teeb ka seda. Siin on midagi enam! Sellel raamatul on vägi, mis valgub teie ellu hetkest, mil hakkate raamatut tõsisemalt uurima. Te leiate suuremat jõudu seista vastu kiusatustele. Teil on vägi vältida pettusi. Teil on vägi püsida kitsal ja ahtal rajal. Pühakirju kutsutakse elusõnadeks (vt ÕL 84:85) ja see pole ühelgi muul puhul tõesem kui Mormoni Raamatu puhul. Kui te hakkate tundma nende sõnade järele nälga ja janu, leiate te, et elu on üha külluslikum ja külluslikum“ (The Book of Mormon – Keystone of Our Religion, lk 7).

- Millal olete tundnud õnnistusi, mis tulevad Mormoni Raamatu uurimisest?

Tunnistage, et **Mormoni Raamat annab meile suurema väe seista vastu kiusatustele, vältida pettusi ja püsida kitsal ning ahtal teerajal.** Jagage õpilastega mõni kogemus sellest, kuidas te olete saanud õnnistusi Mormoni Raamatu uurimise tulemusena.

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgnevad küsimused ja pühakirjaviited.

Kas Jumal on olemas? (Vt Alma 30:37–44.) Kuidas ma seda teada saan? (Vt Alma 22:18.)

Kas Jumal hoolib minust? (Vt 3. Nefi 13:26–32.)

Kuidas ma saan võitu kiusatusest ja patust? (Vt Heelamani 5:12.)

Mis on elu eesmärk? (Vt Alma 34:32–34.)

Kas pärast surma elatakse edasi? (Vt Alma 40:11–12, 21–23.)

Enne tunni algust

Võimalusel valmistage klassiruum enne tunni algust ette. Kandke hoolt, et pühakirjaviited, küsimused ja teised tegevused oleksid enne tunni algust nähtavale kohale üles kirjutatud. See aitab teil hoida kokku väärtuslikku õppeaega ning vältida tähelepanu hajumist, mis võiks õpetamist ja õppimist segada.

Kuidas leida rahu ja rõõmu ning olla õnnelik? (Vt Moosia 2:41; 4:2–3; Alma 41:10.)

Kuidas mu pere saaks olla õnnelikum ja ühtsem? (Vt Moosia 4:14–15.)

Kuidas teha vahet õige ja vale vahel? (Vt Moroni 7:16–17.)

Miks laseb Jumal halbadel asjadel juhtuda? (Vt 2. Nefi 2:1–2, 11–16, 22–27; Alma 14:9–11; 60:13.)

Selgitage, et lisaks mainitud õnnistustele **vastab Mormoni Raamat elu kõige tähtsamatele küsimustele**. Paluge õpilastel valida iseseisvalt üks või kaks küsimust ja otsida nendega kaasas käivatest pühakirjakohtadest vastuseid. Andke neile mõni minut aega, et vastuseid leida. Te võite klassis ringi käia, et vajadusel aidata.

- Mis vastuse Mormoni Raamat teie valitud küsimusele andis?

Jagage klassiga Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi vanema Boyd K. Packeri poolt öeldut. See tsitaat pärineb kõnest seminari ja instituudi õpetajatele, kus ta rääkis pühakirjade väest vastata elu kõige tähtsamatele küsimustele.

„Kui teie õpilased on tuttavad ilmutustega, siis pole ühtegi küsimust – ei isiklikku ega sotsiaalset, ei poliitilist ega ametialast –, mis peaks vastuseta jääma. Nendes sisaldub igavikulise evangeeliumi täius. Nende kaudu leiame tõe põhimõtted, mis lahendavad iga segaduse, probleemi ja dilemma, millega inimkond võib vastakuti seista” (Teach the Scriptures. Kõne KHS-i usuõpetuse õpetajatele, 14. okt 1977, lk 3–4. – si.lds.org).

Jagage, kuidas on Mormoni Raamat teie elu õnnistanud. Tuletage õpilastele meelde nende eesmärki iga päev Mormoni Raamatut lugeda ning see aasta lõpuks läbi saada.

Selgitused ja taustteave

Lühike selgitus Mormoni Raamatu kohta. „Käesolev trükk”

Mormoni Raamatul on kaks erinevat käsikirja: originaalne käsikiri ja toimetatud käsikiri. Väike osa 1890. aasta Mormoni Raamatu väljaande trükiks laotud tekstist põhines originaalkäsikirjal. Ülejäänud põhines printeri käsikirjal, mis oli originaalkäsikirja koopia. Kui Joseph Smith valmistas ette 1840. aasta Mormoni Raamatu väljaannet, siis kasutas ta originaalkäsikirja, et parandada 1830. aasta väljaandes esinenud trükivigu. 1981. aasta väljaandes võeti aluseks taas originaalkäsikiri, et taastada umbes 20 kohas algne sõnastus. Kõik Mormoni Raamatus esinevad vead on inimeste tehtud vead ja muudatused on mõeldud selleks, et taastada Mormoni Raamatu algne tähendus ja eesmärk. (Vt Book of Mormon Reference Companion, toim Dennis Largey, 2003, lk 124–125.)

President Joseph Fielding Smith kirjutas:

„[Mormoni Raamatu] esimeses väljaandes olid paratamatult mõned trükivead ja võimalik, et mõni sõna

oli välja jäänud. Isegi kõige hoolikamalt ja parimates tingimustes avaldatud raamatutest leitakse paraku vigu – nii trüki- kui ka näpuvigu –, mõned neist ilmsesid alles pärast viimast läbivaatust.

.. Vigade nimekirja hoolikalt uurides võib näha, et parandatud pole ühtegi sellist viga, mis poleks kooskõlas algse tekstiga. Muudatusi on tehtud kirjavahemärkide ja väiksemate vigade osas, kuid ühtegi sellist muudatust, mis oleks algele tekstile midagi juurde lisanud või sealt ära võtnud, pole kunagi tehtud. Tundub, et muudatused .. teevad teksti selgemaks ja annavad märku sellest, et need olid enne vahele jäänud. Ma olen kindel, et esimese väljaande vead ja välja jäänud sõnad olid suures osas trükiladuja või printeri vead. *Paljud neist vigadest leidis prohvet Joseph Smith esimeste ülelugemiste käigus ka ise üles ja tegi vastavad parandused*” (Answers to Gospel Questions. Koost Joseph Fielding Smith noorem, 5-köiteline, lk 1957–1966, 2. kd lk 199–200; rõhutus algses tekstis).

Koduõpe

Pühakirjade uurimine – ülevaade Mormoni Raamatust (1. osa)

Tunniks ettevalmistamise materjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest kodustest õppetundidest

Järgmisena on välja toodud kokkuvõtte sündmustest, õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on nelja õppetunni kodutöö tulemusel 1. osast õppinud. Teadmine sellest, mida õpilased on õppinud, aitab teil tunniks ette valmistada. See kokkuvõtte ei ole õppetunni osa ega ole mõeldud õpilastega jagamiseks. Kuna 1. osa õppetund keskendub ainult mõnele õpetusele ja põhimõttele, siis võite vastavalt Vaimu juhatusele ja õpilaste vajadustele aeg-ajalt arutada või üle korrata ka teisi õpetusi ja põhimõtteid.

1. päev (Pühakirjade uurimine)

Õpilased õppisid oskusi, mis aitavad neil mõista pühakirjade tausta ja tegevuspaika, seda, kuidas evangeeliumi tõdesid uurida ja ära tunda ja kuidas evangeeliumi õpetusi ja põhimõtteid ellu rakendada.

2. päev (Päästmisplaan)

See õppetund andis ülevaate päästmisplaanist. Mormoni Raamat õpetab, et Taevase Isa plaan on mõeldud tooma Tema lastele igavest päästmist ja õnne. Jeesus Kristus on päästmisplaanide kese ja Tema lepituse kaudu toimib see plaan kõigi Jumala laste jaoks. Kui otsustame Jumala plaani järgida, siis valmistume igaveseks eluks.

3. päev (Tiitelleht, sissejuhatus ja tunnistajate tunnistused)

Mormoni Raamatu sissejuhatavad materjalid aitavad mõista selle eesmärki ning kinnitavad selle jumalikkude päritolu. Tiitelleht õpetab, et Mormoni Raamat tunnistab, et Jeesus on Kristus. Kui me Mormoni Raamatut loeme, selle üle mõtiskleme ja palvetame, siis tunnistab Püha Vaim, et see on tõde, et Jeesus on Kristus, et Joseph Smith oli Jumala prohveta ja et Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik on Issanda kuningriigi maa peal.

4. päev (Ülevaade Mormoni Raamatust)

Prohveta Joseph Smithi tunnistus aitas õpilastel tugevdada nende tunnistust sellest, et Mormoni Raamat tuli esile Jumala annil ja väega. Issand hoidis Mormoni Raamatut, et see võiks viimisel ajal esile tulla. Mormoni Raamatu autorid nägid ette meie päeva ja kirjutasid üles seda, mis võiks meile kasu tuua. Õpilasi innustati mõtisklema küsimuste üle, mis neil on, ja otsima Mormoni Raamatut uurides neile vastuseid.

Sissejuhatus

Sellenädalane õppetund keskendub iga õpilase vastutusele, mis neil evangeeliumi õppides lasub. Selles pannakse rõhku ka sellele, et Mormoni Raamat on õpilaste jaoks kesksel kohal Jeesusest Kristusest ja Tema Kirikust tunnistuse saamisel. Kui õpetate, siis aidake õpilastel mõista, kui tähtis on seda püha raamatut usinalt uurida ja millised õnnistused seda tehes nende ellu tulevad.

Õpetamissoovitused

Pühakirjade uurimine

Te võite alustuseks õpilastelt küsida:

- Mis eristab seda inimest, kes saab Mormoni Raamatut lugedes tunnistuse, kellestki, kes seda ei saa? (Teine loeb vaid sõnu, samas kui esimene loeb usu, tõelise kavatsuse ja Pühale Vaimule avatud südamega.)
- Kuidas õppida vaimseid tõdesid? (Võite õpilaste vastused tahvlile üles kirjutada. Viidake sellele nimekirjale pärast vanem David A. Bednari avalduse lugemist.)

Kirjutage tahvlile järgmine avaldus ja jätke allajoonitud sõnad välja: „*Otsige teadmisi, nimelt õppimise ja samuti usu kaudu.*”

Korrake üle, mida õpilased sel nädalal õppisid, lastes neil täita lüngad. Kui nad abi vajavad, siis laske neil lugeda ÕL 88:118. Küsige neilt, mida tähendab otsida teadmisi õppimise ja usu kaudu. Kui nad selle üle arutlevad, siis veenduge, et nad mõistavad, et **teadmiste otsimine õppimise ja usu kaudu nõuab isiklikke jõupingutusi.**

Selleks et aidata õpilastel mõista, miks on evangeeliumi õppides vaja pingutada ja tööd teha, laske ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumis vanema David A. Bednari selgitust. Paluge õpilastel kuulata, mis juhtub, kui nad vaimse õppimise nimel pingutavad.

„Õppija, kes rakendab valikuvabadust, et järgida õigeid põhimõtteid, avab oma südame Pühale Vaimule ja saab osa Tema õpetustest, tunnistavast väest ja kinnitavast tunnistusest. Usuga õppimine nõuab vaimset, mentaalset ja füüsilist pingutust, mitte pelgalt passiivset vastuvõtmist” (Seek Learning by Faith. – Ensign, sept 2007, lk 64).

Küsi õpilastelt: Mis juhtub vanem Bednari sõnul õpilasega, kes pingutab vaimse õppimise nimel?

Paluge õpilastel rääkida kogemustest, mis neil on olnud, kui nad on vaimses mõttes eriliselt pingutanud ning tundnud selle tulemusel tugevamat Püha Vaimu kaaslust. Soovi korral lisage ka oma tunnistus, et **meie pingutused evangeeliumi palve-meelselt uurida kutsuvad õppeprotsessi Püha Vaimu.**

Küsi õpilastelt: Millised on mõned konkreetsed tegevused, mida te sel aastal võiksite teha, et „otsi[da] teadmisi .. õppimise ja samuti usu kaudu“?

Päästmisplaan

Korrake üle päästmisplaani erinevad nimed, paludes õpilastel kirjutada tahvile nimed, mis nad kirjutasid oma pühakirjade uurimise päevikusse 2. päeva 1. ülesandes. Kui nad vajavad abi, siis paluge neil avada vastav lehekülg õpilase käsiraamatust.

Te võite küsida: Mida need nimed õpetavad meile päästmisplaani eesmärgi kohta? (Taevasse Isa plaan on mõeldud tooma Tema lastele igavest päästmist ja õnne.)

Selgitage, et aasta jooksul avaneb neil mitmeid võimalusi õppida, kuidas Mormoni Raamatust õpitud tõesed sobituvad Taevasse isa õnneplaaniga. Te võite paluda õpilastel päästmisplaaniga seotud põhimõtted, mida nad aasta jooksul õppides leiavad, oma pühakirjadesse üles märkida. Kaaluge õpilastele mõne näite toomist sellest, mida nad võivad uurimise käigus leida. Julgustage õpilasi, et nad jagaksid ka ülejäänud klassiga, mida nad aasta jooksul leiavad.

Tiitelleht, sissejuhatus, tunnistajate tunnistused

Paluge õpilastel mängida rollimängu ja kujutada ette, et nad annavad Mormoni Raamatu kellelegi, kes ei ole Kiriku liige.

Jagage klass gruppidesse ja paluge igal grupil valmistada ette rollimäng, arutades läbi nende grupile antud küsimused. Teil võib olla lihtsam küsimused enne tunni algust tahvile kirjutada või need igale õpilasele paljundada. Kannustage õpilasi leidma või märkima ära informatsiooni, mis on nende arvates oluline, kui nad õpetavad Mormoni Raamatu kohta.

1. grupi küsimused:

1. Mis on Mormoni Raamat? (Vaata sissejuhatus 1.–3. lõiku.)
2. Mis on Mormoni Raamatu eesmärk? (Vaata tiitellehe 2. lõiku.)
3. Millised õnnistused tulevad, kui elada nende õpetuste ja põhimõtete järgi, mida Mormoni Raamat õpetab? (Vaata sissejuhatus 6. lõiku.)

2. grupi küsimused:

1. Kuidas Mormoni Raamat esile tuli? (Vaata sissejuhatus 4.–5. lõiku.)

2. Kuidas me võime teada, kas Mormoni Raamat on õige? (Vaata sissejuhatus 8. lõiku.)

3. Mida me võime veel Püha Vaimu kaudu teada? (Vaata sissejuhatus viimast lõiku.)

Kui olete õpilastele ettevalmistuseks piisavalt aega jätnud, siis valige üks õpilane esindama inimest, kes ei ole Kiriku liige. Paluge ühel vabatahtlikul mõlemast grupist esitleda sellele inimesele Mormoni Raamatut. Innustage õpilasi kasutama neid vastuseid, mida nende grupp uuris, et õpetada esimesele õpilasele Mormoni Raamatu kohta.

Kui nad on rollimängu lõpetanud, siis võite ülejäänud klassilt küsida, mida nemad oleksid veel lisanud, kui nad oleksid ise Mormoni Raamatut jaganud. Te võite ka küsida: Mida te olete selle tegevuse kaudu Mormoni Raamatust õppinud või meelde jätnud?

Kui õpilased sellele vastavad, siis veenduge, et nad mõistavad, et **Mormoni Raamat on tunnistus Jeesusest Kristusest**. Rõhutage, kui oluline on pöörata tähelepanu sellele, kuidas Mormoni Raamat tunnistab Jeesusest Kristusest. Selgitage ka, et Mormoni Raamatu uurimine aitab neil mõista Jeesuse Kristuse evangeeliumi õpetust ja põhimõtteid ja tugevdada nende tunnistust Tema Kirikust.

Tuletage õpilastele meelde, et **Mormoni Raamatu autorid nägid ette meie päeva ja kirjutasid üles seda, mis oleks meile kõige kasulik** (vt Mr 8:35).

Küsi õpilastelt: Mida te sel nädalal õppisite, mis mõjutab edaspidi seda, kuidas te Mormoni Raamatut uurite?

Paluge paaril õpilasel rääkida, kuidas nad kavatsevad täita oma kohustust lugeda Mormoni Raamat selle kooliaasta jooksul läbi. Lõpetuseks jagage oma tundeid ja tunnistust Mormoni Raamatu kohta ja kuidas selle uurimine on mõjutanud teie elu.

Järgmine osa (1. Nefi 1–6, 9)

Küsi õpilastelt, kas nad on kunagi kogunud seda, et nad küll teavad, et miski on õige, aga selle tegemine on tundunud raske või isegi võimatu. Selgitage, et järgmisel nädalal avastavad nad, et Nefi seisis silmitsi just sellise katsumusega, ja nad õpivad, kuidas ta toetus Jumalale ja saavutas selle, mis algselt näis võimatu olevat.

Esimesse Nefi raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Uurides 1. Nefi raamatut, avastavad õpilased, et „Issanda õrn halastus saab osaks kõigile neile, kelle ta on välja valinud nende usu pärast, et teha nad vägevaks“ (1. Nefi 1:20). Nad õpivad ka, et Jumal soovib oma lapsi õnnistada. Lehhi ja tema rahvas kogesid Jumala halastust ja õnnistusi, kui järgisid Tema käske. Lehhi ja Nefi otsisid Jumalalt juhatust ja said seda unenägude, nägemuste, Liahoona ja Püha Vaimu juhatuse kaudu. Nefi sai nägemuses ülevaate maa ajaloost, milles näidati talle Jumala lõputut tarkust, Jeesuse Kristuse ristimist, teenimist ja ristilöömist, nefilaste hävingut ja viimseid aegu, ning ta tegi kõige selle kohta ülestähendusi. Jumal aitas Nefil ja tema vendadel saada enda kätte vaskplaadid, nii et neil oleksid olemas pühakirjad. Ta päästis samuti Lehhi ja tema rahva nälgast kõnnumaal ja hävingust ookeanil, tuues nad turvaliselt töötatud maale. Kui õpilased uurivad sellest raamatust Nefi ja Lehhi kogemusi, õpivad nad otsima ja saama taeva õnnistusi.

Kes selle raamatu kirjutas?

Lehhi poeg Nefi kirjutas selle raamatu, kuuletudes Issanda käsule, et ta peab pidama oma rahva kohta ülestähendusi. Nefi sündis tõenäoliselt Jeruusalemmas või selle lähedal. Ta elas prohvet Jeremija teenimise ja kuningas Sidkija valitsemise ajal. Nefi tahtis saada ise tunnistust oma isa sõnade kohta, et Jeruusalemm hävitatakse ja nende pere peab sealt lahkuma. Otsides jätkuvalt Issanda nõuandeid ja neid järgides, sai Nefist tööriist Jumala kätes. Kuulekalt naasis ta kahel korral koos oma vendadega Jeruusalemma – esimesel korral, et saada enda valdusesse vaskplaadid, ja hiljem keelitas ta Ismaeli perekonda ühinema kõnnumaal Lehhi perekonnaga. Issanda abiga ehitas Nefi laeva, millega tema pere ja teised seilasid üle ookeani töötatud maale. Kui Lehhi suri, valis Issand Nefi oma rahva juhiks.

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Nefi kirjutas selle, mõeldes kolmele lugejaskonnale: oma isa järeltulijatele, Issanda lepingurahvale viimsel ajal ja kõigile inimestele maailmas (vt 2. Nefi 33:3, 13). Ta

kirjutas, et keelitada kõiki tulema Jeesuse Kristuse juurde ja saama päästetud (vt 1. Nefi 6:4).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Nefi kirjutas ülestähenduse, mida tunne- me 1. Nefi raamatuna, umbes 570. a eKr, 30 aastat pärast seda, kui tema ja ta pere lahkusid Jeruusalemmast (vt 2. Nefi 5:30). Ta kirjutas selle Nefi maal.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

1. Nefi raamatus on mitmeid ülestähendusi unenägudes, nägemustes ja otsustes ilmutustes saadud taevastest sõnadest. Need sõnad näitavad, et Jumal juhendab, juhatab ja kaitseb neid, kes Teda otsivad.

- Kui Lehhi palvetab, ilmub tulesammas ning ta näeb ja kuuleb paljusid asju, mis panevad ta värisema (vt 1. Nefi 1:6–7).
- Lehhi saab nägemuse, milles näeb Jumalat ja loeb raamatut, kus kuulatakse ette Jeruusalemma hävingust ja selle elanike vangistamisest (vt 1. Nefi 1:8–14).
- Issand käsib Lehhil lahkuda oma perega kõnnumaale (vt 1. Nefi 2:1–2).
- Issand käsib Lehhil saata oma pojad tagasi Jeruusalemma vaskplaatide järele (vt 1. Nefi 3:2–4).
- Ingel sekkub, kui Laaman ja Lemuel peksavad Nefit ja Sami (vt 1. Nefi 3:29).
- Issand käsib Nefil ja ta vendadel naasta Jeruusalemma Ismaeli ja tema pere järele (vt 1. Nefi 7:1–2).
- Lehhi ja Nefi saavad nägemusi muuhulgas elupuust, Jeesuse Kristuse sünnist, teenimisest ja lepitusest, töötatud maa ajaloost, evangeeliumi taastamisest, kurjuse jõudude ja Jumala Talle kiriku vastuolust (vt 1. Nefi 8; 11–14).
- Nefile näidatakse, kuidas ehitada laeva, mis kannab ta rahva töötatud maale (vt 1. Nefi 18:1).

1. Nefi raamat sisaldab algallikast saadud ülestähendust rahvast, kes rändas töötatud maale. Mormoni Raamatus mainitakse hiljem veel kahte inimgruppi, kes rändasid

töötatud maale: mulekilased (vt Omni 1:14–17) ja jeredlased (vt Eteri 6:4–12).

1. Nefi raamat tutvustab ka kahte tähelepanuväärset eset: Laabani mõõka ja kompassi ehk suunanäitajat, mida kutsutakse Liahoonaks (vt 1. Nefi 18:12; Alma 37:38). Liahoona abil juhtis Issand Lehhi pere läbi kõnnumaa ja üle ookeani. Laabani mõõka anti edasi põlvest põlve kuni nefilaste tsivilisatsiooni lõpuni. Liahoona ja Laabani mõök maeti mõlemad maha koos kuldplaatidega ning neid näidati Joseph Smithile ja kolmele tunnistajale (vt ÕL 17:1–2).

Kokkuvõte

1. Nefi 1–7 Lehhi viib oma pere kõnnumaale. Tema pojad kuulevad Jumala käsule pöörduda tagasi Jeruusalemma ja tuua ära vaskplaadid ning naasta taas, et veenda Ismaeli ja tema peret nendega kõnnumaal ühinema.

1. Nefi 8–15 Lehhi ja Nefi saavad kumbki nägemuse elupuust. Nefi jutustab oma nägemuse Päästja teenimisest ja ajaloolistest sündmustest, mis viisid evangeeliumi taastamiseni viimsel ajal.

1. Nefi 16–18 Issand juhatab Lehhit ja tema peret nende teekonnal läbi kõnnumaa ja üle ookeani töötatud maale.

1. Nefi 19–22 Nefi kuulutab ette Jeesusest Kristusest ning israeli hajutamisest ja kokku kogumisest.

6. ÕPPETUND

1. Nefi 1

Sissejuhatus

Mormoni Raamat algab jutustusega, kuidas Lehhi täidab ustavalt oma kohustusi prohvetina. Lehhi oli üks „palju[dest] prohvet[itest], [kes] kuuluta[sid] rahvale prohvetlikult, et nad peavad meelt parandama“ (1. Nefi 1:4). Paljud inimesed naersid ta välja ja tahtsid teda tappa, kui ta kuulutas ette Jeruusalemma hävingust ja

tunnistas lunastusest Messia kaudu. Sellest hoolimata tundis Lehhi rõõmu, et talle said osaks Issanda arm ja vägi. Õppides Lehhi teenimisest, võivad õpilased suuredada oma arusaamist prohvetite rollist tänapäeval. Otsides oma elus tööendeid Jumala halastusest ja hoolivusest, muutub nende suhe Jumalaga tugevamaks.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 1:1–3

Nefi alustab oma ülestähendust

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 1:1–3. Paluge neil välja selgitada, miks pidas Nefi ülestähendust.

- Kuidas põhjendas Nefi oma kogemustest ülestähenduse koostamist?
- Mida te arvate, miks tundis Nefi, et ta oli „Issanda poolt kõrgelt soositud“, kuigi talle sai osaks „palju kannatusi“?

1. Nefi 1:4–20

Lehhi saab nägemuse ja hoiatab rahvast, et Jeruusalemm hävitatakse

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nende vanemad neid ohu eest hoiatasid.

- Miks teie vanemad teid ohu eest hoiatasid?
- Kuidas hoiatab Taevane Isa oma lapsi?

Selgitage, et Mormoni Raamatu esimene ülestähendus algab ajal, mil Jeruusalemmas olid paljud inimesed pahelised. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 1:4. Paluge klassil jälgida, kuidas hoiatas Issand rahvast Jeruusalemmas.

Selgitage, et Nefi isa Lehhi ühines paljude prohvetitega, keda selles salmis mainitakse. Ta hoiatas rahvast, et nad peavad parandama meelt. Selleks, et aidata õpilastel märgata Lehhi hoiatuse ja õpetuse, moodustage õpilastest paarid ja paluge igal paaril lugeda läbi 1. Nefi 1:5–13. Paluge neil tuua välja, mida nägi Lehhi nägemuses, kas pühakirju ära märkides või paberile nimekirja koostades. Andke paaridele mõned minutid aega, et arutada järgmist küsimust. (Soovi korral kirjutage küsimus tahvlile.)

- Mida te tunneksite, kui näeksite nägemuses, et teie linn hävitatakse?

Järgmiseks paluge õpilastel otsida salmist 1. Nefi 1:15, kuidas Lehhi end pärast nägemust tundis.

- Kuidas reageeris Lehhi asjadele, mida oli näinud?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 1:14–15. Paluge klassil leida põhjused, miks Lehhi rõõmustas. (Vajadusel selgitage, et kuigi Lehhi sai teada, et Jeruusalemm hävitatakse, nägi ta ka, et neid, kes usaldavad Jumalat, ei hävitata.)

- Millal olete te saanud Jumalat kiita isegi rasketel aegadel oma elus?
- Millised on mõned õnnistused, mis tulevad sellest, kui olete rasketel aegadel tundnud Issanda headust ja halastust?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgmine tsitaat:

„Nagu muistse aja prohvetid, nii tunnistavad ka kaasaja prohvetid Jeesusest Kristusest ja õpetavad Tema evangeeliumi. Nad teevad teatavaks, milline on Jumala tahe ja Tema tõeline olemus. Nad räägivad julgelt ja selgelt, mõistes hukka patu ja hoiatades selle tagajärgede

Igapäevane pühakirjade uurimine

Võite aidata õpilastel täita nende osa õppimisprotsessis, julgustades neid uurima Mormoni Raamatut iga päev. Vaagige aasta jooksul palvemeelselt viise, kuidas õpilasi aidata, et neil tekiks igapäevane pühakirjade uurimise harjumus. Aeg-ajalt võite tunnistada õnnistustest, mis tulevad igapäevasest Mormoni Raamatu uurimisest.

Otsige võtmesõnu

Üks viis, kuidas aidata õpilastel saada igapäevasel isiklikul pühakirjade lugemisel paremaid kogemusi, on õpetada neid otsima võtmesõnu. Mormoni Raamatu autorid kasutasid sageli võtmesõnu, et rõhutada õppetundi, mida nad püüdsid edastada, või teha kokkuvõtte põhimõtetest, mida nad õpetasid. Näiteks on sellisteks sõnadeks „ma näitan teile“, „nõnda me näeme“ ja „ma räägin teile“. Innustage õpilasi pöörama tähelepanu õpetustele, millega kaasnevad sellised sõnad.

eest. Aeg-ajalt võivad nad saada inspiratsiooni, et meie heaks tulevikusündmuse ette kuulutada” (Usule truu: Evangeeliumi teatmik, 2004, lk 128).

Rõhutage, et Lehhi on näide tõest, et **prohvetid hoitavad patu eest ja õpetavad päästmist Jeesuse Kristuse kaudu**. (Soovi korral kirjutage see tõde tahvlile.)

Paluge õpilastel lugeda 1. Nefi 1:19–20.

- Mida Lehhi õpetas?
- Milline oli inimeste reaktsioon Lehhi õpetustele?
- Miks eitavad mõned inimesed meie päevil Issanda prohvetite sõnumeid?
- Millal on teid õnnistatud või kaitstud, kuna te olete järginud prohvetit?

1. Nefi 1:20**Nefi tunnistab Issanda õrnast halastusest**

Tooge välja, et salmi 1. Nefi 1:20 teises lauses katkestab Nefi oma jutustuse, et jagada sõnumit nendega, kes tema sõnu loevad. Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 1:20, püüdes leida sõnumit, mida Nefi soovib, et me näeksime. Vajadusel juhtige õpilaste tähelepanu fraasile, mida Nefi kasutas oma sõnumi sissejuhatamiseks („... mina, Nefi, näitan teile, ..”).

- Kuidas aitab sellistele sõnadele hoolikas tähelepanu pööramine sind Mormoni Raamatu isiklikul uurimisel?
- Mida tahtis Nefi meile näidata?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 1:20. Paluge teisel õpilasel lugeda ette Moroni 10:3. Paluge õpilastel tuua välja nende salvide sarnasused.

- Milline on mõte, mida nii Nefi kui Moroni tahaksid, et Mormoni Raamatu lugejad tähelepaneksid?

Aidake õpilastel ära tunda põhimõte: **Issanda õrn halastus saab osaks neile, kes rakedavad usku**. (Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)

Selleks, et aidata õpilastel mõista, mida tähendab Issanda õrn halastus ja kuidas seda oma elus ära tunda, lugege ette Kaheteistkümne Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad:

„Issanda õrn halastus on väga isiklik ja isikupärane õnnistus, jõud, kaitse, kindlustunne, juhatus, armastav lahkus, lohutus, toetus ja vaimuannid, mida saame Issandalt Jeesuselt Kristuselt, tänu Temale ja Tema kaudu. ...

Issanda õrn halastus ei saa osaks juhuslikult või lihtsalt niisama. Meil võimaldab neid tähtsaid ande saada ustavus ja kuulekus ning sageli aitab Issanda ajastus meil need ära tunda.

Me ei peaks Issanda õrna halastuse väge alahindama või tähelepanuta jätma” (The Tender Mercies of the Lord. – Ensign või Liahona, mai 2005, lk 99–100).

- Kuidas selgitas vanem Bednar fraasi „Issanda õrn halastus” tähendust?
- Tooge näiteid, kuidas teile või mõnele teie tuttavale on osaks saanud Issanda õrn halastus.

Pärast seda, kui õpilased on vastanud neile küsimustele, paluge neil vaagida, kuidas nad tunneksid oma elus paremini ära Issanda õrna halastuse. Innustage neid, et nad teadvustaksid rohkem Issanda õrna halastust. Soovi korral tehke õpilastele ettepanek panna oma päevikusse kirja oma kogemused õrna halastuse kohta. Võite anda neile aega, et nad kirjutaksid oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse ühe näite või paar näidet selle kohta, kuidas neile on hiljuti osaks saanud Issanda õrn halastus.

Lõpetuseks korrake Nefi tunnistust Issanda õrnast halastusest salmis 1. Nefi 1:20. Tunnistage, et Issand tõepoolest annab isiklike õnnistusi ja hoolitseb meie eest. Innustage õpilasi otsima näiteid Issanda õrnast halastusest oma elus ja Mormoni Raamatus.

Kommentaari ja taustinfo

1. Nefi 1:2. Egiptlaste keel

Nefi ütles, et ta tegi oma ülestähenduse „egiptlaste keeles“ (1. Nefi 1:2). Umbes 470 aastat hiljem õpetas kuningas Benjamin oma poegadele „egiptlaste keelt“ (Moosia 1:1–4). Mormoni 9:32 räägitakse „muudetud egiptuse keelest“. Moroni viitab sellele, et tema ajal, umbes 1000 aastat pärast Lehhi ja Nefi, olid inimesed muutnud Lehhi ja Nefi poolt kasutatud egiptuse ja heebrea keeli.

1. Nefi 1:4. Palju prohveteid

Nefi ütles, et Jeruusalemma rahva sekka tuli palju prohveteid. Me teame, et Jeremija, Obadja, Nahum,

Habakuk ja Sefanja olid kõik omaaegsed prohvetid, kes tunnistasid Juuda kuningriigist. Jeremija 35:15 räägitakse samuti, et Issand läkitas hulgaliselt prohveteid, et rahvast hoiatada (vt ka 2. Ajaraamat 36:15–16).

Jeremija oli Lehhi ja Nefi ajal vägev prohvet. Teda mainitakse 1. Nefi 5:13 ja 7:14. Ta teenis juutide hulgas alates 626. a eKr kuni 586. a eKr. Erinevalt Lehhist jäi Jeremija Jeruusalemma ja kutsus jätkuvalt rahvast meelt parandama (vt ka pühakirjajuhis märksõna „Jeremija“). Pärast Lehhi lahkumist Jeruusalemmast pandi Jeremija vangi. Vangis olles kirjutas ta Nutulaulud, milles ahastas Jeruusalemma hävingu ja selle üle, et inimesed ei parandanud meelt.

Täiendavad õpetamissoovitused

1. Nefi 1:2–3, 20. Ülestähenduste pidamine õrnast halastusest meie elus

- Miks on kasulik oma kogemused päevikusse kirja panna?

Nefi tunnistas Jumala õrnast halastusest oma elus. Ta õpetas, et kõik, kellel on usku Jeesusesse Kristusesse, võivad kogeda selliseid õnnistusi. President Henry B. Eyring Esimesest Presidentkonnast kirjeldas aega, mil ta tundis õhutust panna kirja seigad, mis rääkisid tema perele osaks saanud Jumala headusest.

„Ma täitsin üht Kiriku ülesannet ja tuln hilja koju. Oli juba pimedaks läinud. Oma maja ukse poole kõndides nägin oma üllatuseks äiapapat, kes elas meie läheduses. Ta kiirustas kuhugi, tööriided seljas ja torud õlal. Teadsin, et ta ehitab süsteemi, et pumbata vett mäealusest ojast üles meie maalapile.

Ta naeratas, rääkis mahedal häälel ja kiirustas siis minust mööda pimedusse, et oma tööd jätkata. Ma astusin paar sammu maja poole, mõeldes sellele, mida ta meie heaks teeb, ning jõudnud ukseni, kuulsin oma mõtteis järgmisi – mitte minu enda – sõnu: „Ma ei anna neid kogemusi sulle sinu enda jaoks. Pane need kirja!“

Sisenesin majja. Ma ei läinud voodisse. Kuigi ma olin väsinud, võtsin veidi paberit ja hakkasin kirjutama. Ja seda tehes mõistsin ma mõtteis kuulnud sõnumit. Ma

pidin panema oma laste jaoks kirja, kuidas olin näinud Jumala kätt meie perekonda õnnistamas, et nad saaksid kunagi tulevikus sellest lugeda. ...

Ma kirjutasin aastaid iga päev mõned read. Ma ei jätnud kunagi päevagi vahele, ükskõik kui väsinud ma ka polnud või kui vara pidin järgmisel päeval tõusma. Enne kirjutamist mõtisklesin ma küsimuse üle: „Kas olen näinud, kuidas Jumal täna oma käe välja sirutas, et puudutada meid, meie lapsi või meie perekonda?“ Jätkates seda harjumust, tundsin, kuidas midagi muutus. Päevale tagasi mõeldes nägin ma tõendeid selle kohta, mida Jumal oli teinud ühele meist ja mida ma polnud päeva kiiretel hetkedel märganud“ (O Remember, Remember. – Ensign või Liahona, nov 2007, lk 66–67).

1. Nefi 1:4–20. Lehhi ja Joseph Smithi sarnasus

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 1:4–20 ja leida sel perioodil Lehhi elus toimunud peamised sündmused. Seejärel paluge õpilastel vaadata üle „Joseph Smith – ajalugu“, salmid 1–35 ja leida sel perioodil Joseph Smithi elus toimunud peamised sündmused. Paluge õpilastel leida sarnasusi Lehhi ja Joseph Smithi elus. (Vastuste seas võib olla, et mõlemad otsisid siiras palves Jumalat, nägid Isa ja Poega, rääkisid oma nägemusest teistele, paljud inimesed lükkasid nad tagasi, nende elu oli ohus, pidid kolima uutesse kohtadesse ning asetasiid Jumala kõrgemale maisest varast ja maailma heakskiidust.)

7. ÕPPETUND

1. Nefi 2

Sissejuhatus

1. Nefi 2. peatükis kirjeldatakse erinevaid suhtumisi Issanda käskudesse. Lehhi kuuletus Issanda käsule viia oma pere kõnnumaale. Sattudes silmitsi selle käsuga

kaasnenud raskustega, hakkasid Laaman ja Lemuel mässama. Seevastu Nefi otsis kinnitavat tunnistust.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 2:1–7

Jumal käsib Lehhil lahkuda kõnnumaale

Paluge õpilastel kujutada ette, et nende vanemad on neile teatanud, et nende pere peab homme kodust lahkuma, jättes maha peaaegu kõik, mis neil on. Nad lähevad kõnnumaale, võttes kaasa üksnes eluks hädavajalikku.

- Kuidas te reageeriksite?
- Kuidas teie reaktsioon muutuks, kui teaksite, et käsk minna kõnnumaale on tulnud Issandalt?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 2:1–6. Paluge õpilastel leida põhjused, miks Lehhi viis oma pere kõnnumaale.

- Millise käsu sai Lehhi Issandalt? (Vt 1. Nefi 2:2.)
- Mida saate õppida Lehhi otsustest, mida võtta kaasa, mida mitte?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 2:7.

- Lehhi tänas Issandat kohe pärast oma kodu ja vara mahajätmist. Mida me sellest õpime?
- Mille eest pidi Lehhi tänulik olema?

Kirjutage tahvlile: *Kui oleme ustavad ja kuulekad, aitab Issand meid katsumuste ajal.*

- Millal olete te tundnud, et Issand aitab teid katsumuste ajal? (Innustage õpilasi otsima sellele küsimusele vastamiseks Vaimu juhatust. Aidake neil mõista, et nad ei pea rääkima liiga isiklikest kogemustest.)

1. Nefi 2:8–15

Laaman ja Lemuel nurisevad oma isaga

Paluge õpilastel küsida endalt mõttes, kas nad on kunagi sõnades või mõtteis nurisenud Issanda mõne käsu üle või kui vanemad või Kiriku juhid on neilt midagi palunud. Andke neile veidi aega oma kogemustele mõtlemiseks.

- Miks me mõnikord hädaldame, kui meile antakse juhiseid?

Kirjutage tahvlile jõgi ja org. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 2:8–10.

- Mil moel soovis Lehhi, et Laaman oleks nagu jõgi? Mil moel soovis ta, et Lemuel oleks nagu org? (Soovi korral laske õpilastel kirjutada oma vastused tahvlile sõnade jõgi ja org kõrvale.)
- Mida püüdis Lehhi Laamanile ja Lemuelile õpetada?

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 2:11–14.

- Nimetage mõned põhjused, miks Laaman ja Lemuel oma isaga nurisesid?
- Salmis 1. Nefi 2:11 viitab sõna kangekaelsus uhkusele ja jäärapäisusele. Miks paneb uhkus inimesed mõnikord nurisema?
- Miks hakkavad inimesed teie arvates mõnikord nurisema, kui nad ei mõista Jumalaga seonduvat?

Selgitage, et üheks põhjuseks, miks Saatan tahab, et me nuriseksime, on, et see takistab meil järgida elavaid prohveteid ning teisi inspireeritud juhte ja lapsevanemaid. Ühe osana arutelust võite lugeda ette järgneva, mis põhineb Seitsmekümnest vanem H. Ross Workmani sõnadel:

„Nurisesisel on kolm astet, millest igauks viib järgmiseni sõnakuulmatusse laskuval teel.“ Esiteks hakkavad inimesed kahtlema. Nad kahtlevad kõigepealt ise ja seejärel külvavad need kahtlused teistele pähe. Teiseks hakkavad need, kes nurisevad, „end õigustama ja endale vabandusi otsima, et mitte teha seda, mille kohta neile juhised anti. .. Nii leiavad nad vabanduse oma sõnakuulmatusele.“ Vabandused viivad nad kolmanda sammuni: „Laiskuseni Isanda käskude järgimisel. ...“

Ma kutsun teid koondama oma tähelepanu elavate prohvetite käsule, mis teid kõige enam häirib. Kas te kahtlete selles, et see käsk käib teie kohta? Kas teil on käepärast vabandused, miks te ei saa praegu sellele käsule kuuletuda? Kas olete ärritunud ja nende peale pahased, kes teile seda käsku meelde tuletavad? Kas olete laisad selle käsu pidamisel? Vaadake ette, et vastane teid ei petaks. Vaadake ette, et te ei nurise“ (Beware of Murmuring. – Ensign, nov 2001, lk 85–86).

Paluge õpilastel kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse vastus järgmisele küsimusele:

- Mida saan ma teha, kui avastan, et nurisen Issanda prohvetite ja käskude üle?

1. Nefi 2:16–19

Nefi otsib mõistmisel Issandalt abi

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 2:16, 19 ja loetu üle mõtiskleda.

- Kuidas reageeris Nefi oma isa sõnumile?
- Millal olete te Jumala poole palvetanud ja tundnud, kuidas süda pehmeneb?

Andke õpilastele võimalus rääkida ajast, mil Issand on pehmenetanud nende südant (kuid tuletage neile meelde, et nad ei peaks tundma sündi rääkida liiga isiklikest kogemustest). Soovi korral jutustage neile ka ajast, mil Issand pehendas teie südant. Kinnitage õpilastele, et **kui pöördume Jumala poole, võib Ta pehendada meie südame, et usuksime Tema sõnu.**

Lugege ette 1. Nefi 2:19. Paluge õpilastel oma sõnadega seletada, mida tähendavad sõnad „usinasti“ ja „südame vagaduses“. Innustage õpilasi Nefi sarnaselt Issandat otsima.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 2:17–18.

- Milliseid põhimõtteid saame õppida Nefi, Sami, Laamani ja Lemueli erisugustest vastustest?
- Millal on mõne pereliikme või sõbra sõnad tugevdanud teie usku, just nagu Nefi sõnad tugevdasid Sami usku?

1. Nefi 2:20–24

Neid, kes peavad kinni käskudest, saadab edu

Paluge õpilastel lugeda 1. Nefi 2:20–21. Paluge neil leida või märkida ära lubadus „Kuivõrd te peate kinni minu käskudest, saadab teid edu“. Selgitage, et kui nad uurivad Mormoni Raamatut, loevad nad paljudest kohtadest, kus see lubadus on läinud täide.

Soovi korral lugege ette järgmine Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist vanem Bruce R. McConkie sõnad:

„Kuulekus on taeva esimene seadus. Kogu areng, kogu täiustumine, kogu pääste, kogu pühadus, kõik, mis on tõsi, õige ja truu, kõik head asjad saavad osaks neile, kes elavad Tema seaduste järgi, kes on igavene. Kogu igavikus pole midagi tähtsamat kui Jumala käskude pidamine“ (The Promised Messiah: The First Coming of Christ, 1978, lk 126).

Tunnistage, et **Jumal õnnistab neid, kes on kuulekad ja ustavad.** Samamoodi nagu Nefi, võivad õpilased arendada endas kindlust, et nad saavad Issandalt juhatust. Innustage neid, et nad püüaksid olla kuulekamad ja järgiksid Pühalt Vaimult saadud juhatust.

Inspireerivad küsimused

President Henry B. Eyring Esimesest Presidentkonnast õpetas, et mõned küsimused on inspireerivad. Ta soovitas õpetajatel esitada küsimusi, „mis kutsuvad inimesi meenutama kogutud tundeid“. Esitades küsimusi, mis lasevad õpilastel meenutada pigem oma kogemusi kui lihtsalt infot, võib valmistada neid ette Vaimult õpetuse saamiseks. President Eyring ütles: „Oodake targalt veidi, enne kui palute kellelgi vastata. Isegi need, kes midagi ei räägi, mõtlevad vaimsetest kogemustest. See kutsub kohale Püha Vaimu“ (The Lord Will Multiply the Harvest. Kõne KHS-i usuõpetuse õpetajatele, 6. veebr 1998, lk 6. – si.lds.org).

Kommentaarid ja taustinfo

1. Nefi 2:2–6. Lehhi perekonna võimalik teekond

Lehhi võis juhtida oma pere Punase mere äärde Akaba lahe lähedal, mis asub umbes 300 kilomeetri kaugusel Jeruusalemmast. Sinna jõudmiseks tuli rännata mööda kuuma ja viljatut maad, mis oli tuntud varaste pooldest, kes varitsesid, et üllatada rändureid ja neid röövida. Jõudnud Punase mere äärde, rändas pere veel kolm päeva, enne kui jõeorgu peatuma jäi. Teekond Jeruusalemmast jõeorgu, võis kesta umbes kaks nädalat. Soovi korral tuletage õpilastele neid vahemaid ja reisiks kulu- nud aega meelde, kui nad loevad Nefi ja tema vendade naasmisest Jeruusalemma.

1. Nefi 2:7. Näidake Issandale oma tänulikkust

Salmist 1. Nefi 2:7 näeme, et Lehhi oli Issandale tänulik juhatuse ja kaitse eest: „Ta ehitas kividest altari ja tegi ohverduse Issandale ning tänas Issandat, meie Jumalat.“ See oli Mormoni Raamatus paljudest kordadest esimene, kus Kristuse ustavad järgijad ohverdasid Jumalale tänu avaldamiseks ohvreid ja põletusohvreid (vt näiteks 1. Nefi 7:22; Moosia 2:3–4). Kui soovime olla Taevasele Isale meelepärased, peavad kõik Tema lapsed väljenda- ma Talle tänu ja olema kuulekad (vt ÕL 59:21).

Täiendavad õpetamissoovitused

1. Nefi 2:1–3, 16–19. Pehme süda ja ilmutus

Tuletage õpilastele meelde, et 1. Nefi 1. peatükis kirjeldab Nefi nägemust, mille Lehhi sai, „olles haaratud Vaimust“ (1. Nefi 1:7). Selles nägemuses luges Lehhi raamatut, kus olid kirjas prohvetlikud kuulutused, ja ta „täitis Issanda Vaimuga“ (1. Nefi 1:12). 1. Nefi 2. peatükis räägitakse taas ilmutusest, kui Nefi jutustab, kuidas ta isa sai unenäos Issandalt hoiatuse (vt 1. Nefi 2:1–3). Nefi jutustab ka oma kogemustest ilmutuse saamisel ja Issanda häälele kuuletumisel.

Asetage lauale kaks eset – üks, mis on pehme ja imav (näiteks kangatükk või käsna), ja teine, mis on kõva (näiteks kivi). Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 2:16–19.

- Mil viisil meenutavad Lehhi, Nefi ja Sami südamed seda pehmet eset?
- Mil viisil meenutavad Laamani ja Lemueli südamed seda kõva eset?
- Kuidas mõjutab meie südame vaimne seisund meie võimet saada ilmutusi?

Aidake õpilastel mõista, et Issand ilmutab meile teadmisi, kui me Teda usinalt otsime. Selle vestluse käigus võite jagada noored paaridesse ja paluda neil lugeda raamatust „Usule truu“ märksõna „Ilmutus“ alt. Paluge neil arutleda järgmise küsimuse üle:

- Mida me saame teha selleks, et valmistada end ette saama Issandalt ilmutust?

8. ÕPPETUND

1. Nefi 3–4

Sissejuhatus

Issand käskis Lehhil saata oma pojad tagasi Jeruusalemma, et tuua Laabani käest ära vaskplaadid. Laaman ja Lemuel ei mõistnud, kuidas on võimalik seda käsku täita, kuid Nefi uskus, et Issand valmistab neile tee, et täide saata seda, mida Ta käsib. Hoolimata paljudest

korduvatest raskustest jäi Nefi ustavaks, püüdes järjekindlalt teha seda, mida Issand oli temalt palunud. Selle tulemusena sai ta Pühalt Vaimult juhatust ja tal õnnestus plaadid kätte saada.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 3:1–9, 19–20

Lehhi pojad pöörduvad tagasi Jeruusalemma vaskplaatide järele

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgnevad laused. Paluge õpilastel valida välja lause, mis kirjeldab kõige paremini seda, kuidas nad usuvad, et Issand aitab meid, kui Ta palub meil teha midagi rasket.

Kui te püüate täita Jumalalt saadud käsku või rasket ülesannet, siis Ta:

- Muudab käsku, nii et te saaksite sellega hõlpsasti hakkama.*
- Õnnistab teie püüdeid, valmistades teile tee selle käsu täitmiseks, isegi kui seda on endiselt raske teha.*
- Sekkub ja teeb kogu töö teie eest ära.*
- Nõuab, et te teeksite seda täiesti üksi, ilma mingi abita.*

Paluge mõnel õpilasel rääkida, millise vastuse ta valis ja miks.

Selgitage, et on palju viise, kuidas Issand saab õnnistada neid, kes püüavad täita Tema käske. Paluge õpilastel uurida Nefi ülestähendust 1. Nefi 3–4 ja tuua selle põhimõtte kohta näiteid. Paluge õpilastel tähele panna, kui erinevalt reageerisid Nefi ja tema vennad väljakutsetele.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 3:1–9. Paluge ülejäänud klassil kuulata, et leida põhjuseid, miks Nefi oli valmis tegema seda, mida isa palus.

Laaman ja Lemuel tundsid, et käsk minna tagasi Jeruusalemma vaskplaatide järele oli „raske asi, mida [Lehhi] neilt nõu[dis]” (1. Nefi 3:5). Selleks, et aidata õpilastel mõista mõningaid põhjusi, miks Laaman ja Lemuel ehk niimoodi tundsid, võite tuletada neile meelde, et nad olid rännanud maha juba pika maa Jeruusalemmast.

- Miks oli Nefi teie arvates valmis tegema nurisemata seda, mida ta isa palus?

Paluge õpilastel sõnastada põhimõtte, millest Nefi tunnistas 1. Nefi 3:7, ümber tingimuseks (kui ..., siis ...). Näiteks võivad õpilased öelda, et **kui püüame teha, mida Issand käsib, siis Ta valmistab meile tee selle täide saamiseks**. Juhtige tähelepanu sellele, et 1. Nefi 3:7 on kuldsalm. Selgitage, et õpilased keskenduvad aasta jooksul kahekümne viiele kuldsalmile (lisateabe saamiseks vaadake käsiraamatu lõpus olevat lisa). 25 kuldsalmi viited on kirjas seminari järjehoidja pöördel. Võite innustada õpilasi kuldsalme teatud viisil ära märkima, et nad leiaksid need kergesti üles.

- Millal olete tundnud, et Issand on valmistanud tee, et saaksite pidada ühte Tema käskudest?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 3:3, 19–20. Paluge ülejäänud klassil kuulata, et leida sõnad, millest selgub, miks olid vaskplaadid Lehhi perele ja nende järglastele nii väärtuslikud. (Soovi korral soovitage, et õpilased need fraasid pühakirjades ära märgiksid.) Pärast seda, kui õpilased on vastanud, selgitage, et vaskplaadid olid muistne pühakirjaköide, milles olid paljud Vana Testamendi kirjutised ja teave.

1. Nefi 3:7 on kuldsalm. Viidake õppetunni lõpus ära toodud kuldsalmide õpetamise ideele, mis aitab õpilastel need selgeks õppida.

- Miks oli teie arvates vaskplaatidele kirjutatu Nefi ja tema vendade jaoks niivõrd oluline, et nad läksid tagasi Jeruusalemma neid ära tooma?
- Mida väärtuslikku sisaldavad tänapäeval teie jaoks pühakirjad? Miks on see teie jaoks väärtuslik?

1. Nefi 3:10–31

Laaban varastab Lehhi vara ja üritab tappa Nefit ja tema vendi

Paluge pooltel õpilastel uurida Nefi ja tema vendade esimest katset saada kätte vaskplaadid (vt 1. Nefi 3:10–18). Paluge ülejäänud õpilastel uurida nende teist katset (vt 1. Nefi 3:21–31). Laske igal õpilasel töötada iseseisvalt, vastates järgnevatele küsimustele. Soovi korral laske neil kirjutada vastused pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse. Näidake küsimusi tahvlil või tehke nendest iga õpilase jaoks käsileht.

1. Kes läksid?
2. Mida nad tegid?
3. Kuidas nad reageerisid katse nurjumisele?
4. Neile, kes uurivad esimest katset: pärast nurjunud katset saada enda kätte vaskplaadid muutusid Nefi ja tema vennad „ülimalt kurvaks“ (vt 1. Nefi 3:14). Kuidas erines Nefi reaktsioon sellele ebaõnnestumisele tema vendade omast? (Vt 1. Nefi 3:15–16.)
Neile, kes uurivad teist katset: Laaman ja Lemuel olid pärast teise katse nurjumist Nefi peale vihased. Nad peksid teda ja kurjustasid temaga. Nad jätkasid nurisemist ja kahtlesid oma võimetes asjaga hakkama saada isegi pärast seda, kui ingel lubas, et Issand annab Laabani nende kätte. Kuidas võis Laamani ja Lemueli viha mõjutada nende usku ingli lubadusse? Kuidas takistavad viha, riid, nurisemine ja uskmatuse meil mõista meie jaoks mõeldud Jumala sõnumit? (Vt 1. Nefi 3:28–31; 3. Nefi 11:29.)
5. Mida õppisite uuritud salmidest?

Pärast seda, kui õpilastel on olnud vastamiseks piisavalt aega, paluge mõnel neist enda vastused teistele ette lugeda.

1. Nefi 4:1–38

Nefi saab vaskplaadid enda kätte

Paluge õpilastel nimetada küsimused, mida Laaman ja Lemuel küsisid 1. Nefi 3:31.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 4:1–3. Paluge klassil kuulata, kuidas Nefi oma vendade küsimustele vastas.

- Kuidas on Moosese lugu seotud Laamani ja Lemueli küsimustega?

Kui õpilased vajavad sellele küsimusele vastamisel abi, selgitage neile, et Mooses seisis silmitsi samasuguse väljakutsega, kui tal paluti tuua Iisraeli lapsed Egiptusest välja. Hoolimata korduvatest katsetest ei suutnud Mooses vaaraoed veenda, et ta vabastaks Iisraeli lapsed orjusest. Siiski tegi ta jätkuvalt seda, mida Issand tal teha käskis, ja Issand valmistas tee, et Mooses saaks Iisraeli lapsed vabastada. Nefi rakendas Moosese eeskujuna oma pere tingimustes. Ta oli kindel, et Jumal valmistas ka neile tee.

- Millist põhimõtet õpite Nefi vastusest oma vendadele?

Kuigi õpilased võivad oma vastused erinevalt sõnastada, peaksid nad väljendama mõtet, et **kui me teeme raskustest hoolimata ustavalt seda, mida Issand nõuab, valmistab Ta meie jaoks tee, kuidas Tema käske täita.** (Soovi korral kirjutage see põhimõtte tahvlile.)

Viidake tunni alguses tahvlile välja pandud lausetele.

- Nüüd, kus te olete uurinud Nefi kogemust, milline lause võtab teie arvates kõige paremini kokku põhimõtte, mille te just määratlesite?

Kui õpilased uurivad Nefi ülestähenduse ülejäänud osa, innustage neid otsima sellele põhimõttele kinnitust, mõeldes tulemustele, milleni Nefi püsis viis.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 4:4–6. Võite soovitada õpilastel märkida oma pühakirjades ära 1. Nefi 4:6.

Aidake õpilastel mõista, et Issand võib inspireerida meid midagi tegema, ilma et avaldaks kohe, kuidas, millal või miks me seda tegema peaksime. Nefi õppis, kuidas, millal ja miks

Issand teda aitab, alles *pärast* seda, kui ta lasi Pühal Vaimul end juhatada ja *pärast* seda, kui ta otsustas minna edasi usus.

Rääkige õpilastele, et president Harold B. Lee täheldas, et me tahame sageli näha „lõppu, olles alguses“, või tulemust juba enne Issanda juhatuse järgimist. Ta soovitas:

„Te peate õppima astuma valguse piirile ja võib-olla tegema mõned sammud pimedusse [teadmatusse] ning te avastate, et valgus saabub ja liigub teie ees“ (Lucile C. Tate, *Boyd K. Packer: A Watchman on the Tower*, 1995, lk 137–138).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 4:7.

- Mis on tähtis 1. Nefi 4:7 öeldud sõnades „ometi ma läksin edasi“?
- Mida õpetab Nefi kogemus sellest, kuidas on omavahel seotud meie tahe minna ja teha (1. Nefi 3:7) ning meie võime lasta end Issandal juhtida?

Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette salmid 1. Nefi 4:8–18.

- Milliseid põhjendusi andis Vaim Nefile Issanda käsu kohta tappa Laaban?

Tehke kokkuvõtte ülejäänud loost, kuidas Nefi õnnestus plaadid enda kätte saada (vt 1. Nefi 4:19–38), või paluge teha seda õpilasel, kes on ülejäänud looga tuttav. Paluge õpilastel leida põhimõtted, mis nende arvates illustreerivad viimast katset plaadid kätte saada. Pärast seda, kui noored on oma mõtteid väljendanud, tunnistage, et **kui me rakendame usku Jumalasse ja püüame teha seda, mida Tema palub, isegi kui me ei näe lõpptulemust, juhhib Tema meid Püha Vaimu mõjul.**

Selleks, et aidata tugevdada õpilaste tunnistust selle põhimõtte kohta, paluge neil rääkida kogemustest, kus nad tegutsesid usu ajal, teadmata eelnevalt, kuidas ja millal Jumal neid aitab.

Paluge õpilastel mõtiskleda olukorra üle, millega nad on praegu silmitsi, kus Issanda nõuded on nende jaoks rasked. Paluge neil panna pühakirjade uurimise päevikusse kirja, mida nad teevad, et näidata Issandale oma tahet minna ja teha seda, mida Tema on käskinud. Kui nad on kirjutamise lõpetanud, väljendage oma veendumust, et kui me näitame üles usku, aitab Issand meil teha kõike, mida Ta on meilt palunud.

Kuldsalm – 1. Nefi 3:7

Kirjutage tahvlile kuulekus, usk ja usaldus. Küsige:

- Millised tõendid te leiata 1. Nefi 3. peatükist Nefi kuulekuse, usu ja usalduse kohta?
- Kuidas võivad need omadused aidata kedagi, kes on kutsutud teenima misjonil?

Paluge igal õpilasel kirjutada misjonärile, küsides temalt, kuidas ta on näinud, et salmis 1. Nefi 3:7 öeldu toimib. Innustage õpilasi rääkima vastustest, mida nad oma kirjadele saavad.

Märkus! Iga kuldsalmi sisaldava õppetunni lõpust leiata täiendava tegevuse, mis aitab õpilastel kuldsalm selgeks saada. Võite kasutada neid tegevusi igal ajal (lisainfo saamiseks vaadake käsiraamatu lõpus lisa ja käsiraamatut „Gospel Teaching and Learning“). Täna õppetunni olemuse ja pikkuse tõttu soovite ehk kasutada seda tegevust mõnel teisel päeval, mil teil on rohkem aega.

Pühakirjade lugemine tunnis

Tunnis pühakirjade lugemine võib õpilastel aidata paremini mõista salme, mida nad uurivad. See võib aidata neil samuti saada rohkem kindlust seoses enda võimekusega lugeda iseseisvalt pühakirju. Siiski ei peaks õpetaja kunagi tekitama piinlikku olukorda, sundides õpilasi ette lugema, kui see võib neile ebamugavust valmistada. Mõned viisid, kuidas tunnis koos pühakirju lugeda:

1. Õpilased loevad ette kordamööda.
2. Õpetaja loeb ette, õpilased jälgivad samal ajal loetut oma pühakirjadest.
3. Kui pühakirjades räägivad mitu inimest, jaotage õpilastele eri osad.
4. Õpilased loevad üksteisele ette väikestes rühmades või paarides.

1. Nefi 5

Sissejuhatus

Kui Lehhi naine Saaria ootas oma poegade naasmist Jeruusalemmast, oli tal hirm, et nad on vaskplaatide kättesaamisel hukkunud. Kui tema pojad koos plaatidega turvaliselt naasid, tugevnes tema tunnistus, et Jumal juhatab ja kaitseb tema peret. Lehhi uuris vaskplaate ja

leidis, et need on tema pere jaoks suure väärtusega. Ta tundis vaskplaate lugedes Püha Vaimu ja kuulutas ette, et nendel olevad pühakirjad säilitatakse tema järeltulijate jaoks.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 5:1–9

Lehhi pojad naasevad turvaliselt oma pere juurde kõnnumaal

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 5:1–3. Paluge teistel leida põhjuseid, miks hakkas Saaria kaeblema.

- Mille üle Saaria kaebles? (Vastuseks võib olla, et Lehhi oli nägemustega mees, et ta oli juhtinud oma pere välja oma pärandmaalt ja et ta oli teinud otsuseid, mis oleksid võinud põhjustada nende poegade hukkamise ning viia nende endi surmani kõnnumaal.)

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nad on ehk nurisenud mingi olukorra üle, ilma et neil oleks olnud selle kohta täielikku informatsiooni.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 5:4–6. Paluge klassil pöörata tähelepanu sellele, kuidas vastas Lehhi Saaria kaeblemisele.

- Mis avaldab teile muljet selle juures, kuidas Lehhi vastas Saaria kaeblemisele? (Soovi korral võite rõhutada, et Lehhi vastas pigem tunnistuse ja Issanda usaldamise kui hirmu ja kahtlustega. Ta ei vastanud vihaselt ega kärsitult.)
- Mida me võime õppida Lehhi vastusest Saariale?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 5:7–9.

- Mida Saaria sellest kogemusest õppis?

1. Nefi 5:10–22

Lehhi uurib vaskplaate

Paluge õpilastel mõelda, kas on midagi, mille saamiseks või hoidmiseks nad oleksid valmis ohverdama oma elu.

Paluge ühel õpilasel teha kokkuvõtte 1. Nefi 3. ja 4. peatükist ning rääkida ohverdustest, mida Lehhi pere vaskplaatide saamiseks tõi. (Nefi ja tema vennad riskisid oma eluga, ohverdasid oma vara ja rändasid maha pika maa.)

- Miks olid teie arvates need ohverdused vajalikud?

Selgitage, et pärast seda, kui pere oli teinud ohverdusi ja Issandat tänanud, hakkas Lehhi kohe plaate lugema. Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 5:11–16. Paluge õpilastel tekstist otsida, mida Lehhi vaskplaatidelt avastas. Soovi korral pange nende vastused lühidalt tahvlile kirja.

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 5:10. Paluge neil otsida välja sõna, mis kirjeldab, kuidas Lehhi pühakirju luges. (Ta uuris neid.) Paluge õpilastel võtta paaridesse, et arutleda järgmise küsimuse üle:

- Mis vahe on pühakirjade uurimisel ja lihtsalt lugemisel? (Soovi korral innustage noori rääkima, kuidas nemad on pühakirju uurinud.)

Lugege ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumi vanem D. Todd Christoffersoni sõnad:

„Õeldes „uurima“, mõtlen ma midagi enam kui lugemist. Vahel on hea lugeda mõni pühakirjaraamat läbi teatud kindla aja jooksul, et saada selle sõnumist üldpilti, kuid pöördumiseks peaksite te hoolima rohkem sellest, kui palju aega te pühakirjade seltsis veedate kui lehekülgede hulgest, mida te selle aja jooksul läbi loete. Ma näen, kuidas te loete vahel mõned salmid, peatute, et nende üle mõtiskleda, loete neid salme hoolikalt uuesti ja mõeldes nende tähenduse üle, palvetate, et neid mõista, esitate mõttes küsimusi, ootate vaimseid mõjutusi ning panete kirja teile jäänud muljed ja aistingud, et need jääksid teile meelde ja et te võiksite veelgi enam teada saada. Sel viisil uurides ei pruugi te lugeda poole tunni jooksul mitmeid peatükke või salme, kuid te annate oma südames koha Jumala sõnale ja Tema räägib teile. Tuletage meelde, kuidas Alma seda tunnet kirjeldas: „See hakkab avardama mu hinge; jah, see hakkab valgustama mu arusaamist; jah, see hakkab olema mulle isuäratav“ (Alma 32:28)“ (When Thou Art Converted. – Ensign või Liahona, mai 2004, lk 11–12).

Andke õpilastele aega, et mõelda, kuidas nemad pühakirju uurivad. Paluge neil kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse üles tähendusrikkad viisid, kuidas nemad pühakirju uurivad. Kui nad on kirjutamise lõpetanud, paluge neil mõelda selle peale, kuidas nad saaksid muuta oma pühakirjade uurimist tõhusamaks. Paluge neil valida üks viis, kuidas muuta isiklikku pühakirjade uurimist tõhusamaks. Innustage neid, et nad paneksid selle eesmärgi kirja oma pühakirjade uurimise päevikusse. Soovitage neile, et nad räägiksid sellest eesmärgist kellegagi (näiteks Teiega, oma vanema või kaasõpilasega), kes tuletab neile seda eesmärki meelde ja innustab neid seda täitma.

Selgitage, et Issand õnnistas Lehhit pühakirjade uurimise eest. Selleks, et aidata õpilastel näha, millised need õnnistused olid, paluge neil lugeda läbi 1. Nefi 5:16–20.

- Millist mõju avaldas vaskplaatide uurimine Lehhile?

Rõhutage, et kui Lehhi uuris pühakirju, täitus ta Püha Vaimuga ja sai ilmutuse „oma seemne kohta“ (tema järeltulijate kohta). Kinnitage õpilastele, et **me võime pühakirju uurides täituda Püha Vaimuga ja saada ilmutusi**. Samamoodi, kui me ohverdame oma aega ja energiat pühakirjade uurimisele, nagu tegi seda Lehhi, võime saada jõudu pidada kinni Jumala käskudest.

- Kuidas on pühakirjade uurimine teid õnnistanud?
- Millal olete te pühakirju uurides tundnud Püha Vaimu?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgnevad Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi vanem Robert D. Halesi sõnad:

„Kui me tahame rääkida Jumalaga, siis me palvetame. Kui me tahame, et Tema meile kõneleks, siis uurime me pühakirju, sest Tema sõnad tulevad meile Tema prohvetite kaudu. Ta õpetab meid seejärel Püha Vaimu õhutuste kaudu.

Kui te pole pikemat aega kuulnud Teda endaga kõnelemas, pöörduge värske pilgu ja erksa kõrvaga pühakirjade poole. Pühakirjad on meie vaimne päästeliin“ (Holy Scriptures: The Power of God unto Our Salvation. – Ensign või Liahona, nov 2006, lk 26–27).

Lugege ette 1. Nefi 5:21–22, paludes õpilastel jälgida loetavat oma pühakirjades. Lugeses rõhutage järgmisi sõnu: „Oli Issanda tarkus, et me peame neid endaga kaasas kandma, kui me rändame kõnnumaal.“

- Miks on tark tegu võtta pühakirjad endaga reisidele kaasa?
- Kuidas me saame pühakirju kaasa võtta?

Rõhutage, et Lehhi ja tema pere said vaskplaadid enda kätte pärast suuri ohverdusi. Pühakirjadeta poleks Lehhi ja tema pere olnud oma teekonnal edukad. Innustage õpilasi hoidma pühakirju enda lähedal oma teekonnal läbi surelikkuse.

Paluge õpilastel mõtiskleda oma isikliku pühakirjade uurimise üle. Võite paluda õpilasel, kes loeb korrapäraselt pühakirju, sellest tunnistada ja oma kaaslasti innustada. Innustage õpilasi kujundama endas harjumus veeta iga päev teatud aeg pühakirju uurides.

Märkus! Selle tunni sisse võite mahutada ka eelmise tunni kuldsalmi tegevuse.

Kommentaariid ja taustinfo

1. Nefi 5:10–22. Pühakirjade väärtus

Selleks, et õpetada, kuidas me saame leida pühakirjade uurimise kaudu juhatust, rääkis vanem Robert D. Hales Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist, kuidas Lehhi uuris vaskplaate:

„Kui Nefi ja ta vennad naasid [Jeruusalemmast koos vaskplaatidega], oli nende isa Lehhi rõõmus. Ta hakkas uurima pühakirju „algusest peale” ja „leid[is], et need on ihaldusväärseid; jah, .. koguni suure väärtusega, nii et [Lehhi ja tema järeltulijad] sa[id] hoida Issanda käsud [oma] lastele”.

Tõepoolest, vaskplaadid olid Lehhi esivanemate ülestähendus, sisaldades nende keelt, pereajalugu ja, mis kõige tähtsam, Jumala pühade prohvetite õpetatud evangeeliumi. Uurides plaate, õppis Lehhi seda, mida me kõik pühakirju uurides õpime:

- Kes me oleme.
- Millisteks me võime saada.
- Prohvetlikest kuulutustest meile ja meie järglastele.
- Käskudest, seadustest, talitustest ja lepingutest, mille kohaselt me peame elama, et saada igavene elu.
- Ning sellest, kuidas me peame elama, et pidada vastu lõpuni ja pöörduda auga tagasi meie Taevase Isa juurde.

Need tõed on nii tähtsad, et Taevaisa andis nii Lehhide kui Nefile nägemused, milles raudkäsipuu sümboliseeris

ilmekalt Jumala sõna. Nii isa kui poeg õppisid, et sellest tugevast, paindumast, täiesti usaldusväärsest teejuhist kinni hoidmine on *ainus* viis meie Päästjani viival kitsal ja ahtal teerajal püsimiseks” (Holy Scriptures: The Power of God unto Our Salvation. – Ensign või Liahona, nov 2006, lk 25).

1. Nefi 5:18–19. Vaskplaadid

Vanem Bruce R. McConkie Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist tunnistas sellest, kui tähtis oli, et Lehhi pere sai vaskplaadid enda kätte:

„Vaskplaatide tähtsust nefilastele ei saa üle hinnata. Tänu plaatidele oli neil võimalik säilitada selle rahva, kellest nad pärinesid, keel (1. Nefi 3:19) ning suurem osa tsivilisatsiooni ja usuga seotud teadmisi. (1. Nefi 22:30) Seevastu mulekilased, kes juhiti Jeruusalemmast välja 11 aastat pärast Lehhi lahkumist ja kel ei olnud vaskplaatidega samaväärseid ülestähendusi, taganesid peagi usust ja kaldusid uskmatusse ning nad kaotasid oma keele, tsivilisatsiooni ja usundi. (Omni 14–18)

Nefilased andsid vaskplaadid edasi prohvetilt prohvetile ja ühelt põlvelt teisele ning hoidsid need alles. (Moosia 1:16; 28:20; 3. Nefi 1:2) Issand on lubanud tuua need tulevikus esile, ajast tuhmumatuks ja säilitades nende algse sära, ning need vaskplaatidele uurendatud pühakirja ülestähendused „tulevad esile kõikidele rahvastele, hõimudele, keeltele ja rahvastele, kes on tema seemest” (Alma 37:3–5; 1. Nefi 5:18–19)” (Mormon Doctrine, 2. tr, 1966, lk 103).

Täiendavad õpetamissoovitused

1. Nefi 5:21. Pühakirjade uurimine

Laulge koos laulu „Kui ma uurin pühakirju” või lugege selle laulu sõnu (vt Kiriku lauluraamat). Paluge õpilastel leida laulusõnadest fraasid, mis kirjeldavad pühakirjade uurimisest tulevaid õnnistusi. Paluge õpilastel leida nende jaoks tähendusrikkad fraasid ja rääkida, miks need fraasid neile meeldisid.

Soovi korral lugege ette sõnad president Marion G. Romneylt Esimesest Presidentkonnast:

„Olen kindel, et kui vanemad loevad kodus nii ise kui koos lastega palvemeelselt ja korrapäraselt Mormoni

Raamatut, levib meie kodudes selle suurepärase raamatu vaim ja mõjutab kõiki, kes seal elavad. Suureneb harduse vaim, vastastikune lugupidamine ja üksteisega arvestamine. Lahkub tüli vaim. Vanemad annavad oma lastele nõuandeid suuremas armastuses ja tarkuses. Lapsed suhtuvad sellesse nõuandesse suurema vastutustunde ja kuulekusega. Suureneb õigemeelsus. Meie kodus ja elus saab olema külluses usku, lootust ja ligimesearmastust – Kristuse puhast armastust – mis toovad endaga rahu, rõõmu ja õnne” (Conference Report, apr 1960, lk 112–113; tsiteerinud Ezra Taft Benson. Cleansing the Inner Vessel. – Ensign, mai 1986, lk 6).

10. ÕPPETUND

1. Nefi 6 ja 9

Sissejuhatus

Nefi kuulutas: „Sest kogu minu kavatsus on veenda inimesi tulema Aabrahami Jumala ja Iisaki Jumala ja Jaakobi Jumala juurde ja saama päästetud“ (1. Nefi 6:4). Ta pidas kahte ülestähendust: väikseid Nefi plaate ja suuri Nefi plaate. Issand käskis tal teha väikestele plaatidele lühenduse Lehhi ülestähendustest (vt 2. Nefi

5:28–31). Mormon tundis hiljem Mormoni Raamatu kokkupanemisel inspiratsiooni lisada sinna ka väikesed plaadid (vt Mormoni sõnad 1:6–7). Ei Nefi ega Mormon teadnud, miks oli see vajalik, kuid mõlemad järgisid Issanda juhatus.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 6

Nefi kirjutab, et veenda kõiki tulema Jeesuse Kristuse juurde

Näidake mõningaid sobivaid raamatuid või filme, mis on tänapäeva noorte hulgas populaarsed. Küsige õpilastelt, mis oli nende arvates iga raamatu või filmi puhul autori või looja eesmärk. Näidake Mormoni Raamatut. Rääkige õpilastele, et 1. Nefi 6. peatükis selgitab Nefi, miks ta pidas ülestähendust, millest sai lõpuks Mormoni Raamatu osa.

Paluge õpilastel lugeda 1. Nefi 6:3–6 ning leida sõnad ja fraasid, mis selgitavad, miks Nefi ülestähendust pidas. (Võite soovitada õpilastel need sõnad ära märkida.)

- Miks on tähtis, et Nefi pani kirja asju, mis on „meelepärased Jumalale“, ja mitte neid asju, mis on „meelepärased maailmale“?
- Kuidas selgitaksite oma sõnadega Nefi kavatsust? (Ehk on lihtsam vastata, kui selgitate, et fraasis „Aabrahami Jumala ja Iisaki Jumala ja Jaakobi Jumala juurde“ viidatakse Jeesusele Kristusele. Soovi korral võite õpilasi innustada, et nad kirjutaksid *Jeesus Kristus* oma pühakirjades salmi 1. Nefi 6:4 juurde. Soovi korral võite selgitada, et Jeesust Kristust kutsutakse samuti nimega Jehoova. (Vt 1. Nefi 19:10; 2. Nefi 11:4, 6–7; vt ka pühakirjajuhis märksõnu „Jeesus Kristus“ ja „Jehoova“.)

Selleks, et õpilased hindaksid seda, et Mormoni Raamat on teine tunnistus Jeesusest Kristusest, paluge neil võtta lahti pühakirjajuht ja uurida kõiki märksõnu, mis on seotud Jeesuse Kristusega. Paluge neil tuua mõned näited, kuidas õpetab Mormoni Raamat Päästja missioonist.

Paluge ühel õpilasel kirjutada tahvlile järgmine tõde: **Üheks Mormoni Raamatu eesmärgiks on veenda kõiki inimesi tulema Jeesuse Kristuse juurde.**

- Kuidas mõjutab see, et mõistate, millisel eesmärgil Nefi ülestähendusi pidas, seda, kuidas kavatsete sel aastal Mormoni Raamatut uurida?

Rääkige, kuidas on Mormoni Raamat aidanud Teil saada Taevase Isa ja Päästjaga lähedasemaks. Paluge õpilastel rääkida, kuidas on Mormoni Raamat mõjutanud nende elu ja muutnud neid Taevase Isa ja Jeesuse Kristusega lähedasemaks. Innustage õpilasi rääkima järgnevatel päevadel oma sõbrale või pereliikmele, millised on nende tunded Mormoni Raamatu vastu, ja tunnistama Jeesusest Kristusest.

1. Nefi 9

Nefil on kahed plaadid

Näidake klassile ajalooramatut ja juhtige tähelepanu sellele, millisest ajavahemikust seal räägitakse. Seejärel näidake klassile kellegi elulugu või päevikut, mis kattub mõnel määral

Selgitamine, rääkimine ja tunnistamine väljaspool klassiruumi

Õpilaste arusaamine tundides õpitud tõdedest süveneb, kui nad tunnistavad väljaspool klassiruumi. Innustage neid otsima pereliikmete ja sõpradega suhtlemisel võimalusi, et õpetada evangeeliumi põhimõtteid ja neist tunnistada.

sama ajavahemikuga. (Kui peate seda sobilikuks, lugege päevikust ette mõni vaimne kogemus.)

- Kuidas erineb nende kahe teksti ajalookäsitlus?
- Kas üks tekst on teisest väärtuslikum? Kuidas? (Mõlemad on eri põhjustel väärtuslikud.)
- Kuidas saame võrrelda neid tekste Mormoni Raamatuga?

Selgitage, et 1. Nefi 9:1–5 räägib Nefi sellest, kuidas ta püüab pidada ülestähendusi kahtedel plaatidel.

Ühtedele plaatidele, mida me tunneme nüüd Nefi suurte plaatidena, uuendas ta aruande „oma rahva ajaloost“ (1. Nefi 9:2). See ajalugu kätkes endas „aruanne[t] kuningate valitsemisajast ja [tema] rahva sõdadest ja tülidest (1. Nefi 9:4). See oli esimene ülestähendus, mille Nefi tegi, kuid seda ei ole meile tuttavas Mormoni Raamatus.

Teistele plaatidele, mida me tunneme nüüd Nefi väikeste plaatidena, uuendas ta „aruan[de] [oma] rahva teenimistööst“ (1. Nefi 9:3). Vajadusel selgitage, et sõna *teenimine* viitab usulistele õpetustele ja tegevustele. Tänapäeval leiame Nefi ülestähenduse väikestel plaatidel 1. Nefi ja 2. Nefi raamatust.

Selleks, et aidata õpilastel 1. Nefi 9. peatükis suurte ja väikeste plaatide vahel vahet teha, kirjutage tahvlile: *need plaadid = väikesed plaadid* ja *teised plaadid = suured plaadid*. (Võite soovitada õpilastel kirjutada need sõnad oma pühakirjades vastavate salvide juurde.)

1. Nefi 9. peatükis viitab fraas „need plaadid“ alati väikestele plaatidele. Fraas „teis[ed] plaa[did]“ viitab suurtele plaatidele.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 9:3, 5–6.

- Mida nimetas Nefi põhjuseks, miks teha lisaks suurtele plaatidele ka väikesed plaadid? Kuidas väljendub neis selgitustes Nefi usk Issandasse?

Selgitage, et ligi 1000 aastat hiljem koostas Mormon lühendatud variandi kõikidest ülestähendustest, mida tema rahvas oli pidanud. Meie tunneme seda tänapäeval Mormoni Raamatuna. Lühendatud variandi koostades leidis ta Nefi väikesed plaadid ja lisis need oma ülestähendusele.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni sõnad 1:3–7. Selgitage, et Mormon kirjutas need sõnad umbes 385. a pKr, ajal, mil toimus viimane lahing nefilaste ja laamanlaste vahel. Neid salme lugedes paluge õpilastel leida, millistel põhjustel lisis Mormon enda sõnul Nefi väikesed plaadid oma ülestähendusse.

Lugege ette järgmine Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Marvin J. Ashtoni sõnad:

„Mõnikord, kui meil palutakse olla kuulekad, ei tea me, miks seda kästakse, teame vaid, et Issand käsib seda. .. Nefi järgis juhiseid, isegi kui ta ei mõistnud täielikult nende tarka eesmärki. Tema kuulekuse tagajärjel sai õnnistatud kogu maailma inimkond“ (Who Will Forfeit the Harvest. – Ensign, nov 1978, lk 51).

Rõhutage, et Nefi ja Mormoni eeskujudest õpime, et **me peaksime kuuletuma Jumala käskudele ja järgima Vaimu õhutusi isegi siis, kui me ei mõista täielikult nende tähendust.**

- Miks on tähtis kuuletuda Issanda käskudele ja järgida Vaimu õhutusi isegi siis, kui me ei mõista täielikult nende tähendust?
- Millal oled sa kuuletunud Issandale või järginud erilist õhutust ilma, et oleksid täielikult mõistnud selle tähendust?
- Kuidas me saame suurendada kindlust ja julgust olla Jumala juhatusel ustavad?

Tunnistage, et kui me kuuletume Jumala käskudele ja Püha Vaimu õhutustele, suureneb meie arusaamine nende eesmärkidest ja Issand õnnistab meid kuulekuse eest.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgnev seletus. (Soovi korral andke igale õpilasele väike käsileht, et nad saaksid teksti jälgida ja panna selle oma pühakirjade vahele tulevikus kasutamiseks.)

Vähemalt osaliselt selgus Issanda tark eesmärk (1. Nefi 9:5; Mormoni sõnad 1:7), miks Nefi pidas kahtesid plaate, kui Joseph Smith tõlkis Mormoni Raamatut. Alguses tõlkis Joseph Mormon lühenduse Nefi suurtest plaatidest. Martin Harris, kes oli olnud Josephi abiline, tahtis näidata tõlget oma naisele ja perele. Vastumeelselt lubas prohvet Martinil laenata selleks ajaks valmis saanud 116-leheküljelise käsikirja. Need 116 lehekülge varastati Martini

käest ja selle tagajärjel võeti Joseph Smithilt plaadid, Uurim ja Tummim ning tõlkimise and ajutiselt ära (vt ÕL 3:14).

Pärast seda, kui Joseph Smith oli teinud meelearandust (vt ÕL 3:10), ütles Issand talle, et ta ei tõlgiks uuesti kaduma läinud osa (vt ÕL 10:30). Selle asemel käskis Ta Josephil tõlkida Nefi väikesed plaadid (vt ÕL 10:41), mis käsitlesid sama ajaperioodi. Ta andis Josephile teada, et need, kes olid varastanud 116 lehekülge, olid neid muutnud ja kavatsesid nende abil tekitada selle töö vastu usaldamatust (vt ÕL 10:10–19). Issand oli neid sündmusi sadu aastaid varem ette näinud ja valmistanud Saatana plaani nurjamiseks teise ülestähenduse. (Vt History of the Church, 1. kd, lk 20–23; ÕL 10:38–46.)

Paluge õpilastel lugeda iseseisvalt läbi 1. Nefi 9:6. Paluge neil välja selgitada, millist õpetust Nefi selles salmis õpetab. Paluge ühel õpilasel kirjutada tahvlile järgmine põhimõte: **Jumal teab kõiki asju ja valmistab viisi, et viia täide kogu oma töö.**

- Kuidas on kasu teadmisest, et „Issand teab kõiki asju algusest peale”? (1. Nefi 9:6; vt ka 2. Nefi 9:20; Mormoni sõnad 1:7)
- Kuidas mõjutab see õpetus teie elu? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, võite soovi korral jagada oma mõtteid sellest, kuidas on see õpetus suurendanud Teie usku ja lootust ning usaldust Jumala vastu.)
- Kuidas võib sellest õpetusest raskustega silmitsi olles kasu olla? (Üks võimalik vastus võib olla, et me võime leida tröösti kinnitusest, et Jumal võib näha meie katsumuste ja väljakutsete lõpptulemust, isegi kui meie seda ei näe. Ja Püha Vaimu kaudu saab Jumal anda meile jõudu, tröösti ja juhatust eluraskuste ületamiseks ja vastu pidamiseks.)

Väljendage oma veendumust, et Jumal teab kõiki asju, kaasa arvatud seda, mis on igale Tema lapsel parim. Aidake õpilastel näha, et kogu oma elu saavad nad Jumalalt käske ja inspiratsiooni, mida nad alguses ei pruugi täielikult mõista. Nende kuulekus Issanda käskudele ja Püha Vaimu õhutustele õnnistab nii nende endi kui ka teiste elu.

Kommentaarisid ja taustinfo

1. Nefi 6:4. Aabrahami Jumal ja Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal

President Ezra Taft Benson selgitas, et kui pühakirjades räägitakse Aabrahami Jumalast, Iisaki Jumalast ja Jaakobi Jumalast, siis räägitakse Jeesusest Kristusest: „Peame meeles pidama, kes oli Jeesus enne oma sündi. Ta oli kõikide asjade Looja, suur Jehoova, Tall, kes tapeti enne maailma rajamist, Aabrahami Jumal, Iisaki Jumal ja Jaakobi Jumal. Ta oli ja on Iisraeli Püha” (Five Marks of the Divinity of Jesus Christ. – Ensign, detsember 2001, lk 10).

1. Nefi 9:6. Jumal teab kõiki asju algusest peale

Võime olla kindlad, et Jumal teab kõiki asju. „Omamata teadmist kõikidest asjadest, poleks Jumal saanud päästa ühtegi osa loodust, sest Tal on põhjusega teadmine kõikidest asjadest, algusest kuni lõpuni, mis võimaldab Tal anda oma loodule mõistmine, tänu millele nad saavad osa igavesest elust, ja kui inimese mõtteis ei oleks teadmist, et Jumal teab kõiki asju, poleks neil võimalik rakendada Temasse usku” (Lectures on Faith, 1985, lk 51–52).

Koduõppe tund

1. Nefi 1–6; 9 (2. õppenädal)

Tunniks ettevalmistamise materjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 1. Nefi 1–6; 9 (2. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatud õppetund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (1. Nefi 1)

Kui õpilased õppisid, kuidas Lehhi rahvale kuulutas ja neid meelesparandust tegema kutsus, said nad teada, et prohvetid hoiatavad patu eest ja õpetavad päästmisest Jeesuse Kristuse kaudu. Lisaks õppisid nad, et Issanda õrn halastus saab osaks neile, kes rakendavad Temasse usku.

2. päev (1. Nefi 2)

Lehhi kuuletus Issanda käsule lahkuda Jeruusalemmast. Ta oli eeskujuks põhimõttest, et kui me oleme ustavad ja kuulekad, aitab Issand meid katsumuste ajal. Nefi näitas kuulekuse vaimu ja sai ise teada, et kui me palvetame Jumala poole, võib Ta pehmeneda meie südant, et me usuksime Tema sõnu. Õpilased õppisid, et Jumal õnnistab neid, kes on kuulekad ja ustavad.

3. päev (1. Nefi 3–4)

Kui Lehhi rääkis Nefile ja tema vendadele, et Jumal käskis neil pöörduda tagasi Jeruusalemma ja tuua sealt vaskplaadid, vastas Nefi sellele käsule tunnistusega, et kui me teeme, mida Issand käsib, siis valmistab Issand tee, et me võiksime seda teha. Nefi ja tema vennad kogesid, et Issanda käsu täitmine on raske. Nefi otsusekindlus naasta Jeruusalemma aitas õpilastel mõista, et kui me rakendame usku Jumalasse ja püüame teha, mida Tema palub, isegi siis, kui me ei näe lõpptulemust, juhib Ta meid Püha Vaimu kaudu.

4. päev (1. Nefi 5–6; 9)

Kui õpilased õppisid Lehhi kogemusest vaskplaatide uurimisel, avastasid nad järgmise põhimõtte: kui me uurime pühakirju, võime täituda Püha Vaimuga ja saada ilmutusi. Kui nad õppisid, millisel eesmärgil kirjutas Nefi oma ülestähenduse, said õpilased teada, et Mormoni Raamatu eesmärk on veenda kõiki inimesi tulema Jeesuse Kristuse juurde.

Sissejuhatus

Selle nädala õppetund annab õpilastele võimaluse korrata üle ja arutada, mida nad õppisid Lehhi perekonna eeskujust ja nende usust ajendatud tegudest. Seda õppetundi õpetades rõhutage Nefi ustavat kuulekust Issanda käskudele ja tema usinaid püüdeid teada saada, kas „kõik sõn[ad], mis [tema] isa oli rääkinud“, on tõesed (1. Nefi 2:16). Kui õpilased järgivad Nefi eeskuju kuulekusest, kujundavad nad endi tunnistust evangeeliumist.

Järgige õpetades manitsust vanem Jeffrey R. Hollandilt Kaheistkümneme Apostli Kvoorumist:

„Me peame õpetused kirikus, kodus, kõnepuldis, administratiivkoosolekul ja kindlasti tunnis ellu äratama ja esikohale seadma. Inspireeritud õpetamine ei tohiks Kirikus kunagi muutuda kadunud kunstiks ja me peame kandma hoolt selle eest, et meie nõudmine selle järele ei muutuks kadunud traditsiooniks. ...

.. Ülendagem õpetamise kogemust kodus ja Kirikus ning arendagem meie iga püüet harida ja juhendada“ (A Teacher Come from God. – Ensign, mai 1998, lk 25, 27).

Õpetamissoovitused

1. Nefi 1

Issand laseb ustavatel oma õrnast halastusest osa saada

Kirjutage tahvlile järgmine põhimõte: **Issanda õrn halastus saab osaks neile, kes rakendavad Temasse usku.** Paluge õpilastel vaadata läbi 1. Nefi 1 ja otsida välja salm, milles seda tõe õpetatakse (20. salm).

Selleks, et aidata õpilastel tuletada meelde, mida nad õppisid, kui uurisid sel nädalal 1. Nefi 1–6; 9, ja teha sellest kokkuvõte, esitage järgmisi küsimusi:

- Mida õppisite sel nädalal uuritud peatükkidest selle kohta, kuidas lasi Issand Lehhil ja tema perel oma õrnast halastusest osa saada?
- Kuidas olid Lehhi ja tema pere eeskujuks kuulekusest ja usust?
- Millal olete kogunud, et Issand on lasknud teil endil või kellelgi teisel osa saada Tema õrnast halastusest?

Soovi korral võite rääkida ajast, mil Issand lasi Teil ja Teie perel osa saada halastusest, kui te tegutsesite usu ajel, või rääkige kogemusest, mille leidsite Kiriku väljaannetest. Innustage õpilasi otsima kogu aasta jooksul Mormoni Raamatut uurides näiteid, kus Issand on lasknud ustavatel oma halastusest osa saada.

1. Nefi 2

Issand võib pehmedada meie südant, et usuksime Tema sõnu

Tuletage õpilastele meelde, et pärast seda, kui Lehhil kästi koos oma perega Jeruusalemmast lahkuda, püüdis tema poeg Nefi isiklikult saada teada ja mõista, kas tema isa nägemused on tõesed. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 2:16, 19.

Küsi õpilastelt: Kuigi Nefi ei nurisenud, siis kuidas tõendab salm 1. Nefi 2:16, et Jeruusalemmast lahkumine võis olla tema jaoks raske? (Nefi kirjutas, et ta palvetas, et mõista, ja et Issand pehmedas tema südant. See vihjab asjaolule, et tal ei olnud kerge Jeruusalemmast lahkuda, seega aitas Issand tal sellega nõustuda.)

Küsi: Mis kinnitab sulle, et kuigi Lehhi ja tema pere olid Issandale kuulekad, ei olnud elu nende jaoks kerge? (Vt 1. Nefi 2:4, 11.)

Paluge õpilastel rääkida, mida nad on mõelnud sellest, mida Nefi soovis ja mida ta tegi selleks, et ta nõustuks tema isa kaudu antud Issanda käskudega.

Paluge mõnel õpilasel lugeda ette, mida nad kirjutasid oma pühakirjade uurimise päevikusse teisel päeval neljanda ülesande ajal: Rääkige ajast, mil teie, nagu Nefigi, hüüdsite Taevase Isa poole ja kogesite, et teie südant pehmedati Vaimu kaudu, või ajast, mil te saite tunnistuse millestki, mida Issand ütles.

Jagage oma tunnistust, et **kui me palume Jumalat, võib Ta pehmedada meie südant, et me usuksime Tema sõnu.**

Paluge õpilastel mõelda, mida nad võivad teha, et tugevdada oma tunnistust ja saada isiklik kinnitus, nagu selle sai Nefi. Andke neile võimalus soovi korral oma mõtetest rääkida. Innustage neid tegutsema vastavalt oma mõtetele ja tunnete.

1. Nefi 3–4

Issand valmistab tee, kui me Tema käskudele ustavalt kuuletume

Moodustage õpilastest paarid. Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited: 1. Nefi 3:6–7 ja 1. Nefi 4:6–13. Paluge õpilastel lugeda need pühakirjakohad läbi ja arutleda oma kaaslasega järgmiste küsimuste üle:

- Mis on teie meelest olulist Nefi sõnades „Ometi ma läksin edasi”? (1. Nefi 4:7)

- Kuidas tegi Nefi usk võimalikuks selle, et ta sai vaskplaadid enda kätte?

Kui õpilased on oma mõtteid oma kaaslastega arutanud, selgitage, et Issand võib paluda meil teha midagi sellist, nagu Ta palus teha Nefil ja tema vendadel, ilma et Ta ilmutaks kohe, miks, millal või kuidas me peaksime seda tegema. Nefi sai teada, miks, millal ja kuidas Issand teda aitab, alles pärast seda, kui ta lubas Vaimul ennast juhatada, ja pärast seda, kui ta otsustas minna usus edasi. Tunnistage, et **kui me rakendame usku Jumalasse ja püüame teha seda, mida Tema palub, isegi kui me ei näe lõpptulemust, juhib Ta meid Püha Vaimu mõjul.**

Kui aega on, võite soovi korral õpilastelt küsida, kas neil on küsimusi või kas nad soovivad jagada mõtteid neljandast päevast, kui nad uurisid 1. Nefi 5–6; 9. Näiteks, Te võite paluda neil rääkida, kuidas nad reageerisid neljandale ülesandele, milles neil paluti kirjutada ajast, mil nad uurisid pühakirju ja tundsid Issanda Vaimu.

Lõpetuseks paluge ühel õpilasel lugeda ette (või öelda peast) kuldsalm 1. Nefi 3:7. Esitage seejärel järgmised küsimused:

- Millist Issanda käskudele kuuletumisega seotud põhimõtet õpetab 1. Nefi 3:7? (Õpilased peaksid olema võimelised väljendama põhimõtet, et **kui me püüame teha, mida Issand käsib, valmistab Ta meile tee, et see täide saata.**)
- Millised olid vastavalt 1. Nephi 1–6 ja 9 loetule selle tagajärjed, et Lehhi ja Nefi kuuletusid Jumala käskudele?
- Millal on Issand valmistanud tee, et aidata teil käsule kuuletuda?

Paluge õpilastel mõelda ühele valdkonnale, kus nad saaksid olla Jumalale veelgi kuulekamad. Soovi korral võite lõpetada selle õppetunni, tunnistades õnnistustest, mis on tulnud Teie ellu, kui olete püüdnud kuuletuda Issanda käskudele.

Järgmine õppenädal (1. Nefi 7–14)

Järgmisel õppenädalal õpivad õpilased Lehhi ja Nefi nägemustest. Lehhi ja Nefi nägemused elupuust on rakendatavad ka meie ellu tänapäeval. Nefi tegi oma nägemusest ülestähenduse, kus kirjeldab Jeessuse Kristuse sündi, teenimist ja lepitust, Ameerika avastamist ja asustamist paganate poolt ja tähtsate tõdede kaotsimineku Piiblist ning nende taastamist Mormoni Raamatu kaudu. Nefi ülestähendus tema nägemusest lõpeb kirjeldusega evangeeliumi taastamisest.

11. ÕPPETUND

1. Nefi 7

Sissejuhatus

1. Nefi 7. peatükis tuuakse näiteid Nefi pühendumusest Jumalale. Nefi kuuletus, kui Issand käskis temal ja ta vendadel pöörduda tagasi, et kutsuda Ismaeli ja tema peret nendega kõnnumaal ühinema, et nad võiksid

abielluda ja kasvatada lapsi. Nefi jäi ustavaks ja püüdis aidata ka oma vendadel olla ustavad isegi siis, kui Laaman ja Lemuel tema vastu nurisesid ja teda tappa püüdsid.

Perekonna läkituse kasutamine

Abiühingu üldjuhataja öde Julie B. Beck julgustas seminari- ja instituu- di õpetajaid õpetama perede tähtsusest ja kasutama oma õppe- tundides perekonna läkitust.

„Kirikus on peamine ülesanne õpetada .. perekonnaga seotud põ- himõtteid, põhimõtteid, mis õpetavad [õpilaste- le] pere loomist, pere õpetamist ning pere talitusteks ja lepinguteks ettevalmistamist. ...

Neid õpetades saate õpetuse siduda täht- sate seisukohtade ja fraasidega läkituses perekondadest. See lä- kitus ei ole eraldiseisev õpetus” (Teaching the Doctrine of the Family. Seminars and Institu- tes of Religion satellite broadcast, 4. aug 2009, lk 5. – si.lds.org).

Õpetamissoovitused

1. Nefi 7:1–5

Issand käsib Nefil pöörduda tagasi Jeruusalemma Ismaeli ja tema pere järele

Näidake pilti abielupaarist ja nende lastest. (Soovi korral võite kasutada oma perepilti.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 7:1–2 .

- Mida käskis Issand Lehhi poegadel teha? Millist tõe me selle käsu abil õpime? (Hoo- litsege selle eest, et õpilased mõistaksid, et **Issand käsib meil abielluda ja lapsi kasvatada.**)

Tuletage õpilastele meelde, et Jeruusalemma naasmiseks pidid Nefi ja tema vennad randa- ma kõnnumaal rasketes oludes mitmeid päevi.

- Miks olid abielu ja pere Nefi ja tema vendade jaoks sedavõrd olulised, et nad rändasid tagasi Jeruusalemma, et kohtuda Ismaeli ja tema perega?

Enne jätkamist võite anda igale õpilasele trükise „Perekond: Läkitus maailmale” või laske neil see pühakirjade uurimise päevikust välja otsida.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgmine lõik avaldusest „Perekond: Läkitus maailmale”. Paluge õpilastel hoolikalt kuulata ja panna tähele, mida on viimse aja prohvetid öelnud abielu tähtsusest.

„Meie, Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku Esimene Presidentkond ja Kaheteist- kümne Apostli Nõukogu, kuulutame pühalikult, et abielu mehe ja naise vahel on Jumala poolt seatud ning et perekond on kesksel kohal Looja plaanis seoses Tema laste igavese saatusega” (Perekond: Läkitus maailmale. – www.jeesusekristusekirik.ee).

Paluge mõnel õpilasel rääkida, mida nad võivad sellest avaldusest õppida. Kandke hoolt selle eest, et nad mõistaksid, et meie igaveseks saatuseks mõeldud Looja plaanis on pe- rekonnal keskne koht. Rõhutage, et just sel põhjusel käskis Issand Nefil ja tema vendadel kutsuda Ismaeli pere endaga kaasa. Selgitage samuti, et abiellumise üheks kõige tähtsa- maks põhjuseks on tuua siia maailma lapsi.

- Mida te arvate, mida tähendab kasvatada lapsi Issandale? (1. Nefi 7:1)

Kui õpilased on sellele küsimusele vastanud, innustage neid lisamõtete saamiseks kuula- ma perekonna läkituse järgmist lõiku, kui seda ette loete. Kui neil on läkitus olemas, võite soovitada seal ära märkida nende jaoks tähtsad sõnad ja fraasid.

„Me kuulutame, et Jumala käsk oma lastele paljuneda ja täita maa kehtib endiselt. ...

Vanematel on püha kohustus kasvatada oma lapsi armastuses ja õigsuses, hoolitseda nen- de füüsiliste ja vaimsete vajaduste eest ning õpetada neid armastama ja teenima üksteist, järgima Jumala käske ning olema seadustele kuulekad kodanikud, kus iganes nad ka ei elaks. Mehi ja naisi – emasid ja isasid – peetakse Jumala ees vastutavateks nende kohustus- te täitmise eest” (Perekond: Läkitus maailmale).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 7:3–5.

- Kuidas on salmides 1. Nefi 7:3–5 kirjutatu näide tõest, mis on kirjas 1. Nefi 3:7? (Aida-ke õpilastel mõista, et Issand valmistab Nefile ja tema vendadele tee, kuidas kuuletuda käsule abielluda ja saada lapsi.)
- Kuidas saavad noored juba praegu valmistuda abiellumiseks ja laste kasvatamiseks evangeeliumis?

1. Nefi 7:6–15

Seistes silmitsi nurisevate Laamani ja Lemueliga, tunnistas Nefi Issanda väest, mis juhib nad töötatud maale

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 7:6–7.

- Miks Laaman, Lemuel ja mõned Ismaeli lapsed kõnnumaal rännates nurisesid?

Innustage õpilasi mõtlema sellele, mida nad ütlesid Laamanile, Lemuelile ning Ismaeli nurisevatele poegadele ja tütardele, et veenda neid jätkama oma teekonda töötatud maale. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 7:8–12 ja leida, milliseid küsimusi Nefi Laamanilt ja Lemuelilt küsis.

- Milliseid tõdesid Nefi neid küsimusi esitades jagas? (Ta tuletas oma vendadele meelde õnnistusi, mille nad olid Issandalt juba saanud, ja et Issand jätkab nende õnnistamist vastavalt nende usule.)
- Miks on tähtis, et me neid tõdesid meeles peaksime?

Paluge õpilastel lugeda 1. Nefi 7:13–15 ja leida, millised oleksid olnud tagajärjed, kui Laaman, Lemuel ning Ismaeli nurisevad pojad ja tütreid oleksid pöördunud tagasi Jeruusalemma.

1. Nefi 7:16–22

Issand päästab Nefi

Selgitage, et pärast seda, kui Nefi oli Laamanile ja Lemuelile meelde tuletanud hävingut, mis saab osaks neile, kes on Jeruusalemmas, said nad Nefi peale vihaseks.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 7:16. Paluge klassil ette kujutada, et nad on Nefi olukorras.

- Mida te tunneksite, kui oleksite Nefi olukorras? Mida te teeksite?

Rõhutage, et Nefi reageeris sellele olukorrale, palvetades abi saamiseks. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Nefi palve 1. Nefi 7:17–18.

- Mille eest Nefi palvetas? Mis on teie arvates tema palve juures tähelepanuväärne?

Kui õpilased on vastanud, veenduge, et nad mõistavad, et Nefi palus, et ta päästetaks, nõnda nagu tal on usku. Rõhutage samuti, et paludes päästmist oma vendade käest, palus ta Jumalalt endale jõudu, et ta võiks selle probleemi lahendada. Selgitage, et usus palvetamine tähendab, et me palvetame, usaldades Issandat ja olles valmis tegutsema. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümnepostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad:

„Nefi on eeskujuline inimene, kes teadis ja mõistis Päästja võimaldavat väge ning toetus sellele. ... Palun pange tähele Nefi palvet 17. salmis: „O Issand, nõnda nagu mul on sinusse usku, päästa mind mu vendade käest; jah, *anna mulle koguni jõudu, et ma võiksin purustada need köidikud, millega ma seotud olen*“ (rõhutus lisatud).

.. Minu jaoks on eriti huvitav, et Nefi ei palunud .. oma olukorda muuta.

Pigem palus ta jõudu, et ise oma olukorda muuta. Ja ma arvan, et ta palvetas just nimelt nii, kuna ta teadis ja mõistis ning oli kogenud Päästja lepituse võimaldavat väge“ (In the Strength of the Lord. Kõne Brigham Youngi Ülikooli pühalikul koosolekul, 23. okt 2001, lk 4. – speeches.byu.edu).

Tunnistage, et **Jumal vastab palvetele vastavalt meie usule**. Rõhutage, et selles olukorras vastas Jumal Nefi palvele peaaegu otsekohe. Kuid alati ei vastata palvetele sel moel.

Taevane Isa vastab palvetele omal ajal, omal moel ja vastavalt Tema tahtele. Andke õpilastele võimalus tunnistada palve jõust, esitades neile järgmise küsimuse:

- Millal olete usus palvetanud ja saanud kas kohe või mõne aja jooksul Issandalt jõudu ja abi? (Soovi korral võite rääkida oma kogemusest seoses selle põhimõttega.)

Rääkige õpilastele, et pärast seda, kui Nefi oli köidikutest pääsenud, püüdsid tema vennad teda taas rünnata. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 7:19–20.

- Kes veenis Laamanit ja Lemueli loobuma püüdest Nefi tappa?

Rõhutage, et sageli vastatakse meie palvetele ja rahuldatakse meie vajadusi teiste inimeste ustavate tegude kaudu. Kui teie klass uurib 1. Nefi 7. peatüki ülejäänud salme, paluge neil pöörata tähelepanu sellele, kuidas kohtles Nefi oma vendi, isegi pärast kõike seda, mida nad olid talle teinud. Paluge neil mõtteis vastata järgmisele küsimusele:

- Kuidas olete teie reageerinud, kui teised on püüdnud teile haiget teha?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 7:21. Võite soovitada õpilastel ära märkida Nefi sõnad andestamisest.

- Mida tähendab andestada siiralt? (Kui õpilased täpselt ei tea, selgitage, et sõna siiralt tähendab puhtsüdamlikult ja vahetult.)
- Mida keelitas Nefi oma vendi tegema? Miks oli see nõuanne tähtis?

Tunnistage, et **andestuse otsimine ja teistele andestamine toovad üksmeele ja rahu.**

Paluge õpilastel mõelda oma peres ette tulnud olukordadele, mis nõudsid andestamist.

- Miks on eriti tähtis andestada pereliikmetele?
- Mõelge olukorrale, mil te andestasite mõnele pereliikmele või pereliige andestas teile. Kuidas mõjutas see teie suhet ja vaimu teie kodus?

Lõpetuseks tuletage õpilastele meelde, et Issand käskis Nefil ja tema vendadel abielluda ja luua pere ning tänapäeval nõuab Issand sama. Tunnistage samuti, et Issand vastab meie palvetele ja annab meile jõudu ületada raskusi vastavalt meie usule Temasse. Paluge õpilastel mõelda, kuidas nad rakendaksid oma pere abistamiseks mõnda tänases tunnis õpitud põhimõtet.

Kuldsalmide kordamine

Märkus! Kuldsalme kordavaid osi leiate terves käsiraamatus. Need tutvustavad eri meetodeid, mida saate kasutada, et aidata õpilastel korrapäraselt kuldsalme korrata.

Selle õppetunni pikkus jätab teile aega järgneva kuldsalmide kordamise tegevuseks. Võite seda kasutada tunni alguses, õppetunni eri osade vahepealse osana või tunni lõpus. Jälgige, et see oleks lühike, et jätkuks aega õppetunni jaoks. Vaata käsiraamatu lisast teisi kordavaid tegevusi.

Kui õpilased leiavad kuldsalme kergelt üles ja mõistavad nende tähendust, sisu ja kuidas neid rakendada, on nad enesekindlamad isiklikus pühakirjade uurimises, evangeeliumi põhimõtete rakendamises ja pühakirjadest õpetamise võimaluste kasutamises. Vaagige järgmisi president Howard W. Hunteri sõnu: „Loodame, et ükski teie õpilane ei lahku klasst, olles hirmul või tundes piinlikkust, et ta ei leia vajalikku abi, kuna ei tunne pühakirju piisavalt hästi, et vastavaid kohti üles leida” (Eternal Investment. Kõne KHS-i usuõpetuse õpetajatele, 10. veebr 1989, lk 2. – si.lds.org).

Selleks, et aidata õpilastel õppida kuldsalmide asukohti pühakirjades, paluge neil vaadata oma kuldsalmide järjehoidjat, leida oma pühakirjades viis esimest kuldsalmi ja neid lugeda. Võite soovitada õpilastel kuldsalmid erilisel viisil ära märkida, et neid oleks lihtne üles leida.

12. ÕPPETUND

1. Nefi 8

Sissejuhatus

1. Nefi 8. peatükis jutustab Lehhi oma nägemuse elupuust. Nägemuses sööb Lehhi puu vilja, mis sümboliseerib Jumala armastust ja õnnistusi, mis võivad meile osaks saada Jeesuse Kristuse lepituse kaudu. Lehhile näidatakse mitmeid inimgrupe. Mõned eksivad teelt ja

ei jõua puuni. Teised tunnevad pärast puu vilja söömist häbi ning langevad keelatud radadele ja lähevad kaduma. Teised hoiavad raudkäsipuust kinni, söövad vilja ning jäävad truuks ja ustavaks. Mõned inimesed otsustavad, et ei otsigi elupuu juurde viivat teed.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 8:1–18

Lehhi näeb nägemust, kus ta sööb elupuu vilja ja kutsub oma peret sama tegema

Paluge õpilastel mõelda olukordadele, mil nad on tundnud, et Taevane Isa neid armastab. Paluge neil mõtiskleda vaikselt selle üle, kuidas nende valikud mõjutavad nende lähedust Jumalaga ja nende võimet tunda Tema armastust. Pärast seda, kui olete andnud neile aega mõtisklemiseks, tunnistage, et Taevane Isa armastab igaüht neist. Uurides klassiga 1. Nefi 8. peatükki, innustage õpilasi leidma asju, mida nad võivad teha, ja asju, mida nad peaksid vältima, kui soovivad saada Jumalaga lähedasemaks ja tunda oma elus rikkalikumalt Tema armastust. (Selleks, et aidata õpilastel tunniks valmistuda, võite soovi korral paluda neil laulda tunni alguses laulu „Raudkäsipuu” (Kiriku lauluraamat).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 8:2. Paluge õpilastel tähele panna, mida koges Lehhi varsti pärast seda, kui ta pojad olid naasnud Jeruusalemmast koos vaskplaatidega. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 8:5–12.

- Millistele asjadele Lehhi nägemuses keskenduti? (Elupuule ja selle viljale.)
- Milliseid sõnu ja fraase kasutas Lehhi vilja kirjeldamiseks? (Vt 1. Nefi 8:10–11; soovi korral võite lasta õpilastel lugeda ka 1. Nefi 11:8–9, et näha, kuidas kirjeldas seda puud Nefi.)

Selgitage, et Issand kasutab sümbolitena sageli meile tuttavaid asju, et aidata meil mõista igavesi tõdesid. Selleks, et aidata õpilastel mõista, mida sümboliseerivad Lehhi nägemuses puu ja vili, paluge ühel neist lugeda ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist vanem Neal A. Maxwelli järgnevad sõnad. Paluge klassil hoollega kuulata ja tuua välja, mida sümboliseerivad puu ja vili.

„Elupuu .. on Jumala armastus (vt 1. Nefi 11:25). Jumala armastus Tema laste vastu väljendub kõige ilmekamalt selles, et Ta andis Jeesuse meile Lunastajaks: „Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud” (Johannese 3:16). Selleks, et Jumala armastusest osa saada, tuleb osa saada Jeesuse lepitusest ning sellega kaasnedes võivast vabanemisest ja rõõmust” (Lessons from Laman and Lemuel. – Ensign, nov 1999, lk 8).

- Vastavalt vanem Maxwelli sõnadele, millise anni kaudu näidatakse meile Jumala armastust, mille sümboliks on elupuu? (Aidake õpilastel mõista, et Jeesuse Kristuse lepitus on suurim väljendus Jumala armastusest oma laste vastu. Kui inimesed Lehhi nägemuses sõid elupuu vilja, tähendas see, et nad said osa lepituse õnnistustest.)
- *Emantsipatsioon* tähendab vabastamist või vabanemist. Kuidas vabastab Jeesuse Kristuse lepitus meid orjusest ja toob meile rõõmu?

Selleks, et aidata õpilastel ära tunda üht 1. Nefi 8:10–12 käsitletud põhimõtetest, paluge neil leida salmist 1. Nefi 8:11 sõnad, mis kirjeldavad seda, mida Lehhi tegi („Ma läksin ja sõin selle puu vilja”). Seejärel paluge õpilastel vaadata salmist 1. Nefi 8:12, millised olid selle teo tagajärjed („[See] täitis .. mu hinge ülimalt suure rõõmuga”). Soovi korral võite õpilastele rõhutada, et salmis 1. Nefi 8:10 kirjeldas Lehhi vilja kui „ihaldusväär[set], kuna [see] teeb inimese õnnelikuks”. (Võite soovitada õpilastel need fraasid oma pühakirjades ära märkida.)

- Mida tundis Lehhi pärast vilja söömist?
- Kuidas võime meie lepitusest osa saada? (Tehes meelearandust.)
- Miks täidab lepitusest osasaamine meie hinge „ülimalt suure rõõmuga“?

Tunnistage, et **Jeesuse Kristuse juurde tulemine ja lepitusest osasaamine teeb õnnelikuks ja toob rõõmu**. (Soovi korral võite kirjutada selle põhimõtte tahvlile.)

- Millal on Päästja lepitus teinud teid õnnelikuks ja toonud teie ellu rõõmu? (Tuletage õpilastele meelde, et nad ei pea rääkima liiga isiklikest kogemustest.)

1. Nefi 8:19–35

Lehhi nägi oma nägemuses mitmeid inimgruppe ning kuidas neil kas õnnestus või ei õnnestunud elupuu juurde jõuda

Riputage välja pilt „Lehhi unenägu“ (62620, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 69) ja tooge välja sümbolid, mida klassiga juba arutasite: puu ja vili. Selgitage, et selles nägemuses kasutas Issand ka teisi sümboleid, et õpetada Lehhile, kuidas tulla Jeesuse Kristuse juurde ja saada osa Tema lepitusest. Küsige õpilastelt, milliseid teisi sümboleid nad pildil näevad. (Vastuseks võib olla jõgi, raudkäsipuu, pimeduse udu ning suur ja ruumikas hoone.)

Tuletage õpilastele meelde, et Issand näitas Nefile sama nägemust. Nefi pani hiljem kirja selle nägemuse eri sümbolite ja kujundite tähendused (vt 1. Nefi 11, 12 ja 15).

Tehke järgmisest tabelist käsilehed või joonistage tabel enne tunni algust tahvlile. (Kirjutage paremasse tulpale ainult pühakirjade viited.) Innustage õpilasi kasutama olemasolevaid ristviiteid, et selgitada välja Lehhi nägemuse iga osa tähendus. Korra klassiga üle esimene sümbol – valgete viljadega puu. Andke õpilastele mõni minut aega, et nad saaksid otsida iseseisvalt välja ülejäänud nelja sümboli tähendused. (Võite soovitada neil kirjutada vastused oma pühakirjades 1. Nefi 8. peatüki vastavate salvide juurde.)

Lehhi nägemuse sümbolid	Nefi selgitus
1. Nefi 8:10–12 – valgete viljadega puu	1. Nefi 11:21–25 (Jumala armastus, Jeesuse Kristuse lepituse õnnistused)
1. Nefi 8:13 – roojase veega jõgi	1. Nefi 12:16; 15:26–29 (roojasus, põrgu sügavused)
1. Nefi 8:19 – raudkäsipuu	1. Nefi 11:25 (Jumala sõna)
1. Nefi 8:23 – pimeduse udu	1. Nefi 12:17 (kuradi kiusatused)
1. Nefi 8:26 – suur ja ruumikas hoone	1. Nefi 11:35–36; 12:18 (uhkus ja maailma tühised ettekujutused)

Paluge õpilastel rääkida, millised tähendused nad leidsid. Selleks, et aidata neil näha, kuidas on 1. Nefi 8. peatükk nende elus oluline, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümmene Apostli Kvoorumi juhataja Boyd K. Packeri järgnevad sõnad. Paluge klassil kuulata, et leida põhjus, miks on tähtis, et nad uuriksid Lehhi nägemust.

„Te võite arvata, et Lehhi unenäol või nägemusel pole teie jaoks mingit erilist tähendust, kuid tegelikult on. Ta nägi ka teid, me kõik oleme seal. ...“

Lehhi unenägu või nägemus .. sisaldab kõike, mida üks viimse aja püha peab mõistma proovilepanekust selles elus“ (Finding Ourselves in Lehi’s Dream. – Ensign, aug 2010, lk 22).

Kui õpilased uurivad ülejäänud osa sellest nägemusest, innustage neid nägemuses pöörama tähelepanu nendele inimestele, kes võiksid neid esindada. Veenge neid, et olenemata sellest, kellena nad ennast nägemuses näevad, on neil kõigil jõud ja võimalus teha valik, et saada lepituse õnnistuste vääriliseks.

Jagage õpilased kahte rühma. Selgitage, et iga rühm pöörab tähelepanu eri asjadele, kui klassis loetakse üheskoos ette 1. Nefi 8:21–33.

Paluge esimesel rühmal otsida vastuseid järgnevatele küsimustele. (Kirjutage need küsimused enne tunni algust tahvlile või tehke käsileht.)

Pühakirjade märkimine ja märkmete tegemine

Õpilastel on kasulik kirjutada oma pühakirjade lehekülgede veertele ristviiteid, sümbolite tähendusi ja muud infot. Samuti on neil kasulik märkida ära ristviiteid joonealustes märkustes. Sellised märkmed võivad olla meeldetuletuseks, et aidata neil pühakirju mõista ja tulevikus nendest õpetada. Sellised märkmed on kasutamiseks käepärasemad ja kestvamad kui päevikuse või paberilehtedele kirjutatud info. Ometi peate alati austama õpilaste valikut ega eales nõudma, et nad oma pühakirjadesse kirjutaksid. Selle asemel andke näpunäiteid ja lubage õpilastel otsustada, mida nad teha soovivad.

- Milliste takistustega inimesed Lehhi nägemuses silmitsi seisis?
- Mida need takistused sümboliseerivad?
- Millisel kujul esinevad need takistused tänapäeval?
- Millistest põhimõtetest nendes salmides räägitakse?

Paluge teisel grupil leida vastused järgnevatele küsimustele. (Kirjutage need küsimused enne tunni algust tahvlile või tehke käsileht.)

- Mis aitas inimestel jõuda puuni ja süüa vilja?
- Mil viisil sarnaneb raudkäsipuu Jumala sõnaga?
- Kuidas aitab Jumala sõna meil ületada igavese elu teele jäävad takistused?
- Millistest põhimõtetest nendes salmides räägitakse?

Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 8:21–33. Seejärel paluge esimese rühma õpilastel vastata neile antud küsimustele. Paluge neil rääkida ka põhimõtetest, millest on neis salmides juttu. Veenduge, et õpilased mõistavad, et **uhkus, ajalikud asjad ja kiusatustele alistumine võivad takistada meil lepituse õnnistustest osa saada.**

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kuidas võivad need takistused segada nende vaimset arengut.

Paluge teise rühma õpilastel rääkida, millised on vastused neile antud küsimustele. Kui olete nende mõtteid arutanud, paluge neil rääkida põhimõtetest, millest on juttu salmides 1. Nefi 8:21–33. Õpilaste leitud põhimõtted võivad olla järgmised:

Kui hoiame tugevalt kinni Jumala sõnast, aitab see meil üle saada kiusatustest ja maailma mõjudest.

Jumala sõnast tugevalt kinni pidamine aitab meil saada Issandaga lähedasemaks ja saada osa lepituse õnnistustest.

- 1. Nefi 8:24 ja 30. Milliste sõnadega kirjeldatakse neis salmides inimeste püüdeid hoida kinni raudkäsipuust ja jõuda puuni?
- Mida tähendab teie arvates edasi pürgima?
- Mida tähendab teie arvates klammerduda Jumala sõna külge ja hoida sellest jätkuvalt tugevalt kinni?
- Miks me peaksime iga päev pühakirju uurima?

Pärast nende küsimuste arutamist võite soovi korral rõhutada, et mõned inimesed, nagu näiteks Laaman ja Lemuel, ei söönud nägemuses vilja (vt 1. Nefi 8:22–23, 35–38). See sümboliseerib seda, et nad keeldusid tegemast meeleparandust ja võtmast osa Jeesuse Kristuse lepituse õnnistustest. Mõned inimesed langesid pärast vilja söömist ära (vt 1. Nefi 8:25, 28). See tuletab meile meelde, et kui oleme hakanud saama osa lepituse õnnistustest, peame olema usinad ja ustavad, tegema pattudest meeleparandust ja püüdma pidada oma lepinguid. Innustage õpilasi järgima nende inimeste eeskujuga, kes sõid vilja ja jäid puu juurde (vt 1. Nefi 8:33).

Aidake õpilastel mõista, kuidas on Lehhi nägemus õnnistanud nende elu. Innustage neid kirjutama oma vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse vastus ühele järgmistest küsimustest:

- Millal on Jumala sõna mind juhitanud või aidanud mul üle saada kiusatustest, uhkusest või ilmalikkusest?
- Millal olen ma Jumala sõna lugedes või kuuldes tundnud, et Ta mind armastab?

Paluge mõnel õpilasel rääkida klassile, kuidas nad vastasid.

Innustage õpilasi tegutsema vastavalt sellele, mida nad on õppinud ja tundnud, kui uurisid 1. Nefi 8. peatükki, seades realistlikke eesmärke selleks, et tekitada endas harjumus iga päev pühakirju uurida või seda harjumust süvendada. Rääkige õpilastele õnnistustest, mida olete tänu korrapärasele pühakirjade uurimisele oma elus kogenud.

Innustage igapäevaselt pühakirju uurima

Vähesed asjad avaldavad kestvamat head mõju kui isikliku igapäevase pühakirjade uurimise harjumuse väljakujundamisel abiks olemine. Innustage õpilasi võtma iga päev aega pühakirjade uurimiseks. Andke õpilastele tunnis regulaarselt võimalusi rääkida, mida nad on pühakirjade isikliku uurimise ajal õppinud ja tundnud.

13. ÕPPETUND

1. Nefi 10–11

Sissejuhatus

Pärast seda, kui Nefi oli kuulnud oma isa Lehhi jutustust nägemusest, soovis ta ise näha, kuulda ja teada saada asju, mida Lehhi oli näinud ja kuulnud (vt 1. Nefi 10:17). Kui Nefi mõtiskles oma isa õpetuste üle, „viidi [ta] Issanda Vaimus ära” (1. Nefi 11:1) ja ta nägi ise nägemust. See nägemus on üles tähendatud 1. Nefi 11–14. 1. Nefi

11. peatükist loeme elupuust, raudkäsipuust ning suurest ja ruumikast hoonest, aga ka Päästja sündist, ristimisest, teenimisest ja ristilöömisest. Olles kõigi nende asjade tunnistajaks, tundis Nefi armastust, mida Jumal tunneb oma laste vastu.

Anonüümne jutustamine

Võite paluda õpilastel kirjutada anonüümselt, mida nad on igapäevase pühakirjade uurimise ajal kogunud. Korjake nende vastused kokku ja lugege mõned neist klassile ette. Kaasõpilaste tunnistuste kuulmine võib teisi innustada nende isiklikus pühakirjade uurimises. Mõned õpilased kõhklevad, kas avalalt tunnistada ja jutustada vaimsetest kogemustest või mitte, sest nad ei taha paista kiitlajatena või kardavad, et teised hakkavad nende üle kohut mõistma või ei suhtu nende kogemustesse lugupidavalt. Anonüümne kirjutamine võimaldab õpilastel jagada oma vaimseid kogemusi ilma sellise hirmuta.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 10:1–16

Lehhi kuulutab ette Messiast

Tehke lühike kokkuvõte 1. Nefi 10:1–16, rääkides õpilastele, et pärast elupuu nägemusest jutustamist kuulutas Lehhi prohvetlikult veel mitmetest asjadest. Need ettekuulutused sisaldasid üksikasju Jeesuse Kristuse maa peale tulemisest (vt 1. Nefi 10:4), Tema ristimisest Ristija Johannese poolt (vt 1. Nefi 10:7–10), Tema ristilöömisest ja ülestõusmisest (vt 1. Nefi 10:11) ning Iisraeli eelseisvast hajutamisest ja kokku kogumisest (vt 1. Nefi 10:12–14).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 10:4–6. (Võite selgitada, et *Messias* on „aramea- ja heebreakeelse sõna vorm, mis tähendab „võitnud”. Uues Testamendis kutsutakse Jeesust Kristuseks, mis on Messia kreeka keelne vaste. See tähendab võitnud Prohvetit, Preestrit, Kuningat ja Vabastajat, kelle tulemist juudid innukalt ootasid” (Pühakirjajuht, märksõna „Messias”).)

- Millal tuleb Päästja Lehhi prohvetliku kuulutuse kohaselt? (Vt 1. Nefi 10:4.)
- Mis juhtuks inimkonnaga, kui nad ei toetuks Päästjale? (Vt 1. Nefi 10:6.)

1. Nefi 10:17–22; 11:1–6

Nefi tahab näha, kuulda ja teada tõdesid, mida tema isa õpetas

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmise näite üle: Kolm noort meest osalevad samal Kiriku koosolekul. Pärast koju naasmist tunneb üks mees, et koosolek oli igav ja tema aeg läks raisku. Teine mõtleb, et koosolek oli küll tore, kuid see ei avaldanud talle mingit mõju. Kolmas mees naaseb koju Pühast Vaimust tiivustatult ning saab oma eluks inspiratsiooni ja juhatust, isegi rohkem, kui koosolekul õpetati.

- Kuidas on võimalik, et kolm noort meest võivad osaleda samal koosolekul, kuid saada nii erinevad kogemused?

Selgitage, et see näide sarnaneb Laamani, Lemueli ja Nefi kogemusega, kui nad kuulsid oma isa prohvetlike kuulutusi ja jutustust tema nägemusest. Laaman ja Lemuel ei mõistnud oma isa sõnu ja vaidlesid kuuldu üle (vt 1. Nefi 15:2). Nefi seevastu pöördus mõistmiseks Issanda poole. Ta oli täiuslikuks eeskujuks sellest, kuidas otsida ja saada ilmutust.

Rääkige õpilastele, et kui nad uurivad Nefi kogemust, leiavad nad põhimõtteid, mis aitavad neil otsida ja saada endi jaoks ilmutusi. Innustage neid tähele panema, mida Nefi tegi, mis võimaldas tal saada Lehhi sarnase ilmutuse.

Jagage klass kolmeks rühmaks. Määrake igale rühmale üks kategooria ja osa järgmises tabelis olevaid küsimusi. (Soovi korral võite tabeli enne tunni algust tahvlile joonistada.) Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 10:17 ja 11:1–6 ning valmistuda vastama neile antud küsimustele.

Soov	Mida soovis Nefi näha, kuulda ja teada? Kuidas mõjutavad meie soovid meie võimet saada ilmutusi? Mida ma tahan Issandalt teada saada?
Usk	Kuidas väljendas Nefi usku, kui ta tahtis saada ilmutust? Kuidas mõjutaks selline usk meie võimet saada ilmutust? Kuidas ma saan suurendada oma tunnistust Jeesusest Kristusest ja usku Temasse?
Mõtisklemine	Mis juhtus, kui Nefi istus ja mõtiskles? Miks võib mõtisklemine viia ilmutuseni? Mida saan ma teha, et veelgi usinamalt prohvetite sõnade üle mõtiskleda?

Paluge igast rühmast mõnel õpilasel vastata kahele esimesele neile antud küsimusele. (Te võite samuti paluda õpilastel vastata kolmandale küsimusele, kuid kinnitage neile, et nad ei pea vastamise käigus rääkima liiga isiklikest asjadest.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 10:19.

- Kes võib teada Jumala saladusi?
- Millise väega ilmutatakse Jumala saladusi?
- Mida me peame tegema, et me saaksime Püha Vaimu väel ilmutuse?
- Mida tähendab sinu arvates usinasti otsida?
- Mida tegi Nefi, mis näitas, et ta püüdis usinalt näha, kuulda ja teada saada asju, millest tema isa oli õpetanud?

Kirjutage tahvlile järgmine lause:

Jumal ilmutab tõe ...

Paluge õpilastel lõpetada lause, tehes kokkuvõtte sellest, mida nad on Nefi kogemusest õppinud. Kuigi õpilased võivad kasutada erinevaid sõnu, peaks nende vastustes peegelduma tõsiasi, et **Jumal ilmutab tõe kõigile neile, kes Teda usinalt otsivad.** (Soovi korral võite selle põhimõtte tahvlile kirjutada.)

Innustage õpilasi mõtlema ajast, mil usinalt Jumala otsimine on juhtinud neid Tema Vaimu tundmisele ja ilmutuse saamisele. (Abiks võib mainida, et ilmutus võib seisneda juhatuse saamises otsuse tegemisel, paremas arusaamises, trööstitud saamises või kinnituse leidmises, et miski on tõsi.) Paluge õpilastel rääkida klassile oma kogemustest. Soovi korral võite tunnistada ka sellest, mida olete kogenud, püüdes usinalt Issandat otsida.

1. Nefi 11:7–36

Nefi tunnistab Jumala alandumisest

Selgitage õpilastele, et nägemuse ajal jätkas Nefi mõtisklemist ja otsis jumalikku juhatust. Kui Nefi palus, et ta võiks õppida, mida sümboliseerib puu, mida tema ja ta isa olid näinud, ilmus talle ingel, kes teda aitas. Ingel küsis: „Tead sa selle puu tähendust, mida su isa nägi?” (1. Nefi 11:21) Korra üle, mida sümboliseerib puu, lastes mõnel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 11:18–23.

- Mida sümboliseerib Nefi sõnade kohaselt puu? (Kui õpilased on vastanud, võite rõhutada, et Nefi nägi Maarjat hoidmas väikest Jeesust ja ingel ütles lapse olevat „Igavese Isa Poja”. Seejärel küsis ingel Nefilt, mida sümboliseerib puu, aidates tal mõista, et see sümboliseerib Jeesust Kristust. Kui Nefi vastas, et puu sümboliseerib Jumala armastust, viitas ta armastusele, mida Jumal on väljendanud oma laste vastu oma Poja anni kaudu. Me kogeme Jumala armastust, saades osa Jeesuse Kristuse lepituse õnnistustest.)
- Kuidas kirjeldasid Nefi ja ingel Jumala armastust?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 11:16. (Selgitage, et sõna alandumine tähendab vabatahtlikult auastmest või väärikast positsioonist loobumist. Soovi korral võite paluda õpilastel kirjutada see selgitus oma pühakirjadesse salmi 1. Nefi 11:16 kõrvale.)

Paluge õpilastel leida Nefi vastus ingli küsimusele, lugedes ette 1. Nefi 11:17.

- Mida Nefi teadis?
- Mida ta ei teadnud?

Kui Nefi oli vastanud, näitas ingel talle mitmeid näiteid Jumala alandumisest, et aidata tal sügavamalt mõista Jumala armastust. Selgitage õpilastele, et seoses Jumala alandumisega viidatakse nii Isa Jumalale kui ka Jeesusele Kristusele.

Lugege ette sõnad vanem Bruce R. McConkie'lt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist, kus ta selgitas Jumala, meie Taevase Isa alandumist:

„Jumala alandumine põhineb tõsiasjal, et Tema, ülendatud olend, astub alla oma igaveselt troonilt, et saada sureliku Poja Isaks” (The Mortal Messiah, 1979, 1. kd, lk 314).

Selleks, et aidata õpilastel mõista, kuidas Jumala alandumine on seotud ka Jeesuse Kristusega, riputage välja pilt „Jeesuse sünd” (62116, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 30).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 11:13–21. Paluge teisel õpilasel öelda, kuidas on need salmid selle pildiga seotud. Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgmised sõnad vanem Gerald N. Lundilt, kes on emeritseitsekümmend. Paluge klassil kuulata, kuidas näitas Päästja oma armastust meie vastu.

„Jeesus – Jumaluse liige, Isa Esmasündinu, Looja, Vana Testamendi Jehoova – jättis nüüd oma jumaliku ja püha koha, jättes end ilma kogu hiilgusest ja majesteetlikkusest, sai väikese imiku keha, olles abitu, sõltudes täielikult oma emast ja maisest isast. On hämmastav, et Ta ei sündinud kauneimasse lossi maa peal ja polnud .. üle puistatud kalliskividega, vaid pidi sündima tagasihoidlikus laudas. Pole ime, et ingel ütles Nefile: „Vaata ja näe Jumala alandumist!”” (Jesus Christ, Key to the Plan of Salvation, 1991, lk 16)

- Kuidas väljendub Päästja sünnis Tema armastus meie vastu?

Kandke hoolt, et õpilased mõistaksid, et Päästja valmidus elada surelikku elu näitab Tema armastust meie vastu.

Riputage välja pildid „Jeesus Jairuse tüdruku surnuist äratamas” (62231, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 41) ja „Kristus Betsata tiigi ääres haigeid tervendamas” (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 42). Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 11:28 ja 31. Innustage õpilasi leidma viise, kuidas on need pildid loetud salmide sarnased.

- Keda teenis ja tervendas Päästja Nefi nägemuses?
- Kuidas väljendavad Päästja teod Tema armastust?

Paluge ühel õpilasel lugeda 1. Nefi 11:32–33. Paluge klassil kuulata, mis oli ülimalt näiteks Päästja armastusest.

Pärast seda, kui õpilased on rääkinud, mida nad loetud salmidest leidsid, riputage välja pilt „Ristilöömine” (62505, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 57).

Tunnistage, et **Jeesuse Kristuse alandumises väljendus Jumala armastus meie vastu.**

Päästja alandus elama surelikku elu, teenima ja tervendama haigeid ja vaevatuid ning surema meie kõigi pattude eest, et me võiksime naasta koju Taevase Isa juurde.

- Kuidas mõjutab teie tundeid Päästjast Tema armastus ja alandumine?

Lõpetuseks paluge õpilastel rääkida, kuidas on Jumala armastus nende jaoks „kõige ihaldusväärsem” ja „kõige rõõmustavam” (vt 1. Nefi 11:22–23). Tunnistage, et kui järgime Nefi eeskju ja otsime usinalt Jumalat, tunneme Tema armastust ja kogeme rõõmu õnnistustest, millest on võimalik osa saada Kristuse lepituse kaudu.

Paluge õpilastel järgida Nefi eeskju oma püüetes saada ilmutust. Tuletage neile meelde nende rolli seminari õpilastena ning et usk ja püüe uurida iga päev iseseisvalt pühakirju ning osalemine tundides mõjutab nende võimet õppida Vaimuga.

14. ÕPPETUND

1. Nefi 12–13

Sissejuhatus

Nähes nägemuses Päästja surelikku teenimist ja lepitust, nägi Nefi, et pärast nelja õigemeelset põlvkonda muutuvad tema järeltulijad uhkeks ning nad võivad langeda kuradi kiusatuste ohvriks ja saada hävitatud. Talle näidati ka nende süütegusid, kes järgivad Saatanat suures ja jäledas kirikus. Ta nägi, et nad eemaldavad Piiblist lihtsad ja hinnalised tõed, põhjustades paljude vaimseid vääratusi. Vaatamata neile muret tekitavatele stseenidele andis see nägemus Nefile põhjust ka suureks lootuseks. Ta nägi, et Jumal valmistab tee evangeeliumi taastamiseks viimsetel aegadel.

Ta oli ka tunnistajaks, et tema rahva ülestähendused (Mormoni Raamat) tulevad viimsel ajal esile, et taastada maailmas kaduma läinud lihtsad ja hinnalised tõed.

Märkus! Teil ei pruugi jätkuda aega, et käsitleda kogu selle õppetunni materjali. Otsige tunniks valmistudes Püha Vaimu juhatust, et teada, millised õppetunni osad on kõige tähtsamad ja mis seonduvad teie õpilastega kõige rohkem. Soovi korral võite teha osast tunni materjalist kokkuvõtte, et teil jätkuks kõige tähtsamate õpetuste ja põhimõtete tõhusaks õpetamiseks piisavalt aega.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 12

Nefi näeb nefilaste ja laamanlaste tulevikku

Tehke kokkuvõte 1. Nefi 12. peatükist, selgitades, et selles peatükis Nefi nägemus jätkub. Selles räägitakse, et ingel näitas Nefile, kuidas elupuust saadud nägemuses olnud sümbolid käivad tema järeltulijate kohta. Talle näidati, et mõned tema järeltulijad saavad osa kõigist lepituse õnnistustest. Siiski nägi Nefi ka seda, et tema vendade järeltulijad (laamanlased) hävitavad lõpuks tema järeltulijad. Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 12:16–19. Paluge neil leida põhjused, miks nefilased hävitatakse (vt 1. Nefi 12:19). Tuletage õpilastele meelde, et kui nad rakendavad usku Jeesusesse Kristusesse, saavad nad üle uhkusest ja kiusatustest.

1. Nefi 13:1–9

Nefi näeb suurt ja jäledat kirikut

Paluge õpilastel tõsta käsi, kui nad on mänginud mingit pallimängu. Küsige mõnelt, millist pallimängu nad on mänginud. Selgitage, et spordis valmistuvad võistkonnad sageli mänguks, uurides vastaste varasemaid mängu ja strateegiaid.

- Miks on võistkondadel kasulik uurida enne võistlemist vastase strateegiaid?

Selgitage, et Nefi nägi nägemuses nende soove ja strateegiaid, kes on Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku vastased viimsel ajal. Innustage õpilasi otsima neid strateegiaid, kui nad seda peatükki uurivad, et nad võiksid valmistuda neid ära tundma ega saaks nende poolt petetud.

Paluge mõnel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 13:1–4, 6. Paluge ühel õpilasel rühmast rääkida, mida Nefi nägi viimse aja paganate hulgas moodustumas.

Selleks, et aidata õpilastel mõista nende salvide sisu, lugege ette järgnev kommentaar vanem Bruce R. McConkie'lt Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumist. Paluge õpilastel tähelepanelikult kuulata ning määratleda suure ja jäleda kiriku mõiste.

„Nimetusi kuradi kirik ning suur ja jäle kirik kasutatakse selleks, et määratleda .. ükskõik millise nime või loomuga organisatsiooni – poliitilist, filosoofilist, haridusosalast, majanduslikku, sotsiaalset, vennaskondlikku, kodaniku või usulist –, mis on loodud selleks, et inimesed astuksid rajale, mis viib Jumalast ja Tema seadustest eemale ning seega eemale päästest Jumala kuningriiki“ (Mormon Doctrine, 2. tr, 1966, lk 137–138).

Kokkuvõte

Teil ei jätku aega, et pöörata õpetamisel võrdselt tähelepanu igale pühakirjakohale. Aeg-ajalt on ehk vaja teha kogu loost või ühe pühakirjakoha õpetustest kokkuvõtte, et säästa aega teise pühakirjakoha tähtsama sisu, õpetuste ja põhimõtete käsitlemiseks. Kokkuvõtete tegemine pühakirjosalvide vahelejätmise asemel aitab õpilastel paremini mõista selle kirjakoha kogu sisu ja sõnumit.

Tehke õpilastele selgeks, et suure ja jäleda kiriku all ei mõelda ühtegi konkreetset usulahku või kirikut. See viitab kõigile organisatsioonidele, mis on loodud selleks, et juhtida inimesi eemale Jumalast ja Tema seadustest.

Soovi korral võite innustada õpilasi kirjutama fraasi *kõik organisatsioonid, mis on loodud selleks, et juhtida inimesi eemale Jumalast ja Tema seadustest* salmi 1. Nefi 13:6 kõrvale.

- Miks on teie arvates tähtis teada, et Saatan organiseerib oma jõude, et juhtida meid eemale Jumalast ja Tema seadustest?

Selgitage, et Nefi kirjeldas suurt ja jäledat kirikut. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 13:5–9.

- Milliseid asju soovivad need, kes on suures ja jäledas kirikus? (Vt 1. Nefi 13:7–8.)
- Mida soovivad suurde ja jäledasse kirikusse kuuluvad vastavalt 1. Nefi 13:5, 9 saavutada? Miks? (Soovi korral võite kirjutada tahvlile järgmise tõe: **Saatan ja tema järgijad tahavad hävitada Jumala pühad ja neid vangistada.**)
- Kuidas aitab Saatan ja tema järgijate püüdluste ja kavatsuste teadmine meil nendega võidelda?

Rääkige õpilastele, et seda peatükki edasi uurides saavad nad teada viisi, kuidas suur ja jäle kirik püüdis hävitada neid, kes otsisid Jumalat.

1. Nefi 13:10–19

Nefi näeb Jumala kätt vaba maa asutamises, kus evangeelium taastatakse

Tunnistage, et Issand kindlustas selle, et Tema töö läheb edasi hoolimata suure ja jäleda kiriku püüetest panna rahvas vaimeselt vääratama. Ta tegi seda, valmistades tee oma evangeeliumi taastamiseks.

Järgnevalt loetletud avaldused võtavad kokku tähendusrikkad sündmused, mida Nefi oma nägemuses nägi. Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 13:10–19 ja leida iga järgnevalt loetletud pühakirjaviite juurde sündmus, mida seal kirjeldatakse. (Soovi korral võite pühakirjakohad ja sündmused enne tunni algust tahvlile kirjutada. Või tehke käsilehed, millel on kirjas pühakirjaviited ja sündmused. Järgnevalt on pühakirjaviited koos õigete sündmustega. Muutke tegevuse läbiviimiseks sündmuste järjekorda, kui kirjutate neid tahvlile või lisate käsilehele.)

1. Nefi 13:12 *Kolumbus purjetab Ameerikasse*

1. Nefi 13:13 *Rändurid purjetavad usuvabadust otsides Ameerikasse*

1. Nefi 13:14 *Ameerika põliselanikud tõrjutakse oma maadelt välja*

1. Nefi 13:15 *Paganad saavutavad Ameerikas edu*

1. Nefi 13:16–19 *Olles vähemuses, saavutab Ameerika revolutsiooniline armee võidu*

Kui õpilased vastavad, võite neid innustada, et nad kirjutaksid võtmesõnad või fraasid oma pühakirjades iga sõnumi kõrvale. Näiteks võivad nad kirjutada *Kolumbus* 1. Nefi 13:12 kõrvale.

- Vastavalt 1. Nefi 13:12, miks purjetas Kolumbus Ameerikasse?
- Vastavalt 1. Nefi 13:13, miks asusid Ameerika esimesed asunikud ümber Ameerikasse?
- Vastavalt 1. Nefi 13:15–19, miks saavutasid paganad edu ja võitsid kõiki teisi rahvaid, saavutades vabaduse?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Joseph F. Smithi sõnad:

„Selle suure Ameerika rahva löi Kõigevägevam oma kõikvõimsa käega, et Jumala kuningriik saaks viimsetel aegadel maa peale taastatud. Kui Issand ei oleks valmistanud teed, panes aluse sellele hiilgavale rahvale, oleks olnud võimatu (maailma monarhistlike valitsuste kitsarinnalisuse ja rangete seadustega) rajada alus Tema suure kuningriigi tulekuks. Issand on seda teinud” (Gospel Doctrine, 5. tr, 1939, lk 409).

Tunnistage, et **Issand valmistab taastamise tee**, rajades usuvabadusega riigi, kus Ta võiks oma Kiriku taastada. Tunnistage, et Issand on valmistanud ja valmistab ka edaspidi tee, et Tema taastatud evangeelium jõuaks iga rahvani.

Küsige õpilastelt:

- Kuidas valmistab Issand ette tee, et kuulutada evangeeliumi meie maal?

1. Nefi 13:20–42

Nefi näeb paganaid tulevikus Piibli, Mormoni Raamatu ja viimse aja pühakirjadega

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 13:20–24. Küsige temalt, mida Nefi nägi Ameerika varaseid koloniste „nende seas levita[mas]”. Tõstke Piibel üles ja selgitage, et see on raamat, mida Nefi nägemuses nägi. Soovi korral võite paluda õpilastel kirjutada sõna Piibel 1. Nefi 13:20 kõrvale.

Selgitage, et ingel õpetas Nefile, et Piibel on suure väärtusega ülestähendus (vt 1. Nefi 13:23). Kui Piibli ilmutused algselt kirja pandi, siis need „sisaldasid Issanda evangeeliumi täiust” (1. Nefi 13:24). Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 13:26–27.

- Mille eraldas suur ja jäle kirik Piiblist? Miks need asjad eraldati?

Paluge kellelgi õpilastest lugeda ette 1. Nefi 13:29.

- Mis juhtus pärast seda, kui Piiblist eraldati selged ja hinnalised tõed ja paljud Issanda lepingud?

Paluge neljal õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 13:34–36, 39. Paluge klassil jälgida, mida teeb Issand selleks, et aidata inimestel saada võitu suure ja jäleda kiriku püüetest.

- Vastavalt 1. Nefi 13:34, mille toob Issand esile oma halastuse tõttu?
- Vastavalt 1. Nefi 13:35–36, mis peidetakse, et see tuleks esile paganatele? (Võite soovitada õpilastel kirjutada 1. Nefi 13:35 kõrvale, et „nende asjade” all mõeldakse Mormoni Raamatut.)
- Vastavalt 1. Nefi 13:39, mille lisaks Mormoni Raamatule toob Issand viimsetel aegadel esile? Millised teised raamatud on Issand toonud esile osana taastamisest? (Õpetus ja Lepingud, Kallihinnaline Pärl ja Joseph Smithi piiblitõlge.)

Paluge õpilastel lugeda 1. Nefi 13:40–41. Paluge neil leida kirjeldus, mida taastamise pühakirjad kogu inimkonnale teada annavad. Kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, näidake Piiblit ja tunnistage, et see on tõene. Näidake Mormoni Raamatut ja asetage see Piibli kõrvale. Tunnistage, et **Mormoni Raamat ja viimse aja pühakirjad taastavad lihtsad ja hinnalised tõed, mis aitavad meil mõista, et Jeesus Kristus on Jumala Poeg, ja teada, kuidas tulla Tema juurde.**

Paluge õpilastel leida salmi 1. Nefi 13:41 lõpust, mida teeb Issand juutide ülestähenduse (Piibel) ja Nefi järeltulijate ülestähendusega (Mormoni Raamat). Tunnistage, et need ülestähendused „saavad üheks” (1. Nefi 13:41) ja „kasva[vad] kokku” (2. Nefi 3:12), et aidata meil selgelt teada, kuidas tulla Päästja juurde.

Selleks, et aidata õpilastel olla tänulik selle eest, kuidas taastatud lihtsad ja hinnalised tõed on mõjutanud nende elu, paluge neil mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

- Kuidas on Mormoni Raamat mõjutanud teie tunnistust Jeesusest Kristusest ja aidanud teil saada Temaga lähedasemaks?

Pärast mõningast mõtisklemise aega paluge mõnel õpilasel sellele küsimusele vastata.

Võite tunnistada Mormoni Raamatust ja kuidas see raamat on tugevdanud Teie tunnistust Jeesusest Kristusest ning aidanud Teil teada, kuidas tulla Tema juurde. Tunni lõpus kutsuge õpilasi üles kogu aasta jooksul hoolega uurima Mormoni Raamatut, otsima õpetusi ja ülestähendusi, mis tugevdavad nende tunnistust Jeesusest Kristusest ja õpetavad neile, kuidas tulla Tema juurde.

1. Nefi 14

Sissejuhatus

1. Nefi 14 sisaldab ülestähendust Nefi nägemusest. Nägemuse selles osas räägiti Nefile õnnistustest, mida lubatakse neile, kes parandavad meelt ja võtavad kuulda Issandat, ning needustest, mis tulevad paheliste

peale, kes teevad oma südame Issanda vastu kõvaks. Nefile näidati ka, et Issand aitab ja kaitseb neid, kes elavad õigemeelselt ja peavad kinni oma lepingutest, ning et Ta hävitab kuradi suure ja jälelda kiriku.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 14:1–7

Nefi näeb, millised tagajärjed saavad osaks tulevastele põlvkondadele seoses sellega, kas nad on Issandale kuulekad või mitte

Paluge õpilastel võtta oma pühakirjades lahti 1. Nefi 14. Selgitage, et täna jätkavad nad Nefi nägemuse uurimist. Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kuidas nad lõpetaksid järgmised laused:

Kui ma järgin Issandat, siis ...

Kui ma keeldun Issandat järgimast, siis ...

Kui õpilased on oma vastused öelnud, rõhutage, et sõna kui võimaldab valikut. Olenevalt meie valikust kogeme erinevaid tagajärgi. Selgitage, et Nefi nägi tulevase põlvkondi ja pani tähele, et kui nad olid õigemeelsed, olid nad õnnistatud, ning kui nad valisid pahelisuse, olid nad neetud. Paluge klassil mõtiskleda kogu õppetunni jooksul, kuidas on neid õnnistanud valik olla Issandale kuulekas.

Joonistage järgmine skeem tahvlile:

Kui → siis →

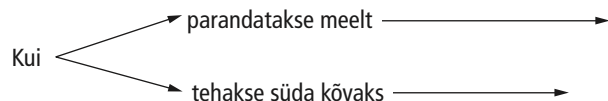
Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 14:1–2. Paluge klassil leida 1) valik, mida Nefi märkis, et paganad võiksid teha, ja 2) õnnistused, mida Nefi nägi, mis saavad paganatele osaks, kui nad selle valiku teevad. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, täitke tahvlil olevad tühikud, et lõpptulemus oleks midagi sellist:

Kui → nad võtavad kuulda Jumala Talle ja ei tee oma südant kõvaks,	siis → nad ... loetakse Iisraeli koja hulka saavad olema õnnistatud rahvas igaveseks neid ei viida vangistusse
--	--

Vajadusel selgitage, et pühakirjades tähendab „komistuskivi” (1. Nefi 14:1) sageli takistusi, mis ei lase inimestel Issandat järgida. Olla „loetud Iisraeli koja hulka” (1. Nefi 14:2) tähendab olla loetud Issanda lepingurahva hulka.

- Miks on tähtis kuuluda Issanda lepingurahva hulka? (Et saada osa Aabrahamile lepinguga lubatud õnnistustest (vt ÕL 132:30–31).)
- Mida tähendab „võtavad kuulda Jumala Talle”?
- Millised on teie jaoks tahvilil loetletud kuulekuse tasudest tähendusrikkaimad? Miks?
- Millal olete võtnud kuulda Issandat ja näinud oma elus Tema õnnistusi? (Tuletage õpilastele meelde, et nad ei pea rääkima liiga isiklikest kogemustest.)

Joonistage tahvlile vabale kohale järgmine skeem:

Näitlikud õppevahendid

Enamik õpilasi omandab õpitu paremini ja see püsib kauem meeles, kui kasutate mõtete edastamiseks näitlikke õppevahendeid. Lihtsaid skeeme, nagu see, mille leiaste sellest tunni õpetamissoovituste osast, on kerge tahvlile joonistada. Sellised skeemid võivad aidata õpilastel keskenduda pühakirjades peamisele.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 14:5–7. Paluge klassil leida 1) õnnistused, mis saavad osaks neile, kes parandavad meelt, ja 2) halvad tagajärjed, mis saavad osaks neile, kes teevad oma südame kõvaks. Lõpetage skeem nagu eelmise ülesande ajal. (Kui inimesed parandavad meelt, „on nendega kõik hästi” (1. Nefi 14:5) ja neile saavad osaks „rahu ja igave[ne] elu” (1. Nefi 14:7). Kui inimesed teevad oma südame kõvaks, nad „hukkuvad” (1. Nefi 14:5) ning „langevad vangistusse ja ka hävituse kätte” (1. Nefi 14:7).)

Kui õpilased vastavad, võite vajadusel selgitada, et 1. Nefi 14:7 mainitud suur ja imepärane töö viitab preesterluse taastamisele, evangeeliumile ja Issanda Kirikule viimsel ajal.

- Kuidas on Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik teie jaoks suur ja imepärane töö? Kuidas toob see teile rahu? Kuidas toob see teile igavese elu lootuse?

Võite anda õpilastele aega, et mõtiskleda vaikselt, millisel tahvlile visandatud rajal nad parasjagu kõnnivad. Tunnistage, et **Issandale kuuletumine ja oma pattudest meelt parandamine viib suurte õnnistusteni**. Võite tunnistada ka, et Issanda ja Tema Kiriku vastu südame kõvaks tegemine viib vaimse vangistuse ja hävinguni.

1. Nefi 14:8–17

Nefi näeb Jumala Talle kiriku ning suure ja jäleda kiriku vahelist lahingut

Paluge õpilastel kujutada ette, et nad on just arvatud sõtta minejate hulka.

- Mida te teeksite, et valmistuda lahinguks?

Selgitage, et ingel õpetas Nefile, et viimsel ajal leiab aset suur lahing.

Paluge kolmel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 14:9–11. Paluge ülejäänud õpilastel selgitada välja kaks konfliktis osalenud poolt. (Soovi korral võite õpilastele meelde tuletada, et suur ja jäle kirik tähistab ükskõik millist inimest või rühma, kelle eesmärgiks on juhtida inimesi eemale Jumalast ja Tema seadustest.)

- Milliste sõnadega kirjeldatakse suurt ja jäledat kirikut?
- Vastavalt Nefi nägemusele, kust leitakse viimsel ajal suur ja jäle kirik?

Paluge veel kolmel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 14:12–14. Paluge klassil leida põhjuseid, miks me võime olla tuleviku suhtes lootusrikkad.

- Vastavalt 1. Nefi 14:12, kumb kirik on rahvarikkam?
- Miks on Talle kirikus vähem inimesi kui suures ja jäledas kirikus?
- Vastavalt 1. Nefi 14:13, millisel põhjusel kogub suur ja jäle kirik rahvahulki kokku?

Tunnistage, et me osaleme Nefi poolt kirjeldatud sõjas – viimse aja vaimses lahingus kurjuse vastu. Talle kiriku liikmetena oleme arvulises vähemuses ja vajame abi, kui tahame saavutada võitu kurjuse jõudude üle.

- Mis annab teile lootust vastavalt 1. Nefi 14:14 loetule?

Rõhutage, et selles pühakirjakohas antud lubadused käivad eriti nende kohta, kes sõlmivad Issandaga lepinguid ja täidavad neid. Tuletage õpilastele meelde, et nad on sõlminud Issandaga ristimislepingu. Juhtige õpilaste tähelepanu 1. Nefi 14:14 fraasile „relvastatud õigemeelsuse ja Jumala väega”.

- Mida tähendab teie jaoks fraas „relvastatud õigemeelsuse ja Jumala väega”?
- Mil viisil võib „relvastatud õigemeelsuse ja Jumala väega” tähendada meile kaitserüüd ja relvi kurjuse vastases võitluses?
- Millal olete tundnud, et te olete „relvastatud õigemeelsuse ja Jumala väega”? Kuidas te end tundsite?

Küsige õpilastelt, kuidas nad võtaksid kokku 1. Nefi 14:1–14 kirjas oleva sõnumi? Veenduge, et nad mõistavad, et **kui elame õigemeelselt ja peame kinni oma lepingutest, aitab Issanda vägi meil olla kurjuse vastu võidukad**.

Paluge õpilastel anda oma elule hinnang ja vaagida, mida nad saavad teha, et olla paremini õigemeelsusega relvastatud. Ergutage neid tegutsema vastavalt igale saadud õhutusele. Kinnitage neile, et kui nad jäävad ustavaks, on neil võimalus siseneda pühadesse templitesse ja sõlmida Issandaga lisalepinguid. Seal antud lubadused ja sõlmitud lepingud toovad nende ellu suurt väge ja kaitset.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 14:3–4. Paluge kellelgi teisel lugeda ette 1. Nefi 14:15–17.

- Mis juhtub suure ja jäleda kirikuga?
- Kuidas lõpeb lahing Talle Kiriku (Jumala kuningriik) ja kurjuse jõudude vahel?
- Kuidas aitab teid see, et teate selle võitluse tulemust?

Lugege klassile ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist juhataja Boyd K. Packeri järgnevad sõnad:

„Võrreldes miljardite inimestega, kes maailmas elavad, on meid, [Kiriku liikmeid], väike murdosa. Aga me oleme, kes me oleme, teame, mida teame, ning peame sammuma evangeeliumi kuulutades edasi.

Mormoni Raamatus tehakse meile selgeks, et me ei saa iial domineerima rohkearvulisusega. Kuid meil on preesterluse vägi [vt 1. Nefi 14:14]. ...

Me suudame mõjutada ja omal ajal mõjutamegi kogu inimkonda. Siis teatakse, kes me oleme ning miks me oleme. See võib näida lootusetu, see on tõsiselt raske, kuid meie võit Saatana üle pole mitte ainult võimalik, vaid kindel” (Preesterluse vägi. 2010 a. kevadine üldkonverents.

Kinnitage õpilastele, et **Jumala kuningriik võidutseb viimsel ajal**. Väljendage veendumust, et nad võivad usaldada Jumalat ja et Tema vägi saab jagu kogu kurjusest. Innustage neid olema teisi mõjutavaks headuse jõuks.

1. Nefi 14:18–27

Nefi näeb Ilmutaja Johannest

Kirjutage tahvlile järgmised küsimused:

Keda nägi Nefi oma nägemuses Päästja kaheteistkümnest apostlist?

Millest see apostel kirjutas?

Miks anti Nefile käsk, et ta ei paneks kirja oma ülejäänud nägemust?

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 14:18–27. Seejärel arutage lühidalt tahvil olevate küsimuste vastuseid.

Selgitage, et need salmid viitavad vähemalt osaliselt Johannese kirjutistele Ilmutuse raamatus. Selle raamatu peateemaks on Jumala võit kurjuse jõudude üle. Nagu Johannes, nii nägi ka Nefi nägemuses maailma lõppu, kuid tal kästi sellest mitte kirjutada, sest see ülesanne oli antud Johannesele. Kui aeg lubab, võite lõpetada õppetunni lühikese aruteluga selle üle, kuidas Piibel ja Mormoni Raamat koos „kinnitavad [teeneteise] õigsust” ja „saavad üheks” (1. Nefi 13:40–41).

Koduõppe tund

1. Nefi 7–14 (3. õppenädal)

Tunniks ettevalmistamise materjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 1. Nefi 7–14 (3. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana teie õppetunnist. Teie õpetatud õppetund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (1. Nefi 7)

Õpilased uurisid, kuidas Lehhi pojad pöördusid tagasi Jeruusalemma, et võtta endaga tootatud maale kaasa Ismael ja tema pere, ning õppisid, et Issand käsib meil abielluda ja kasvatada Talle lapsi ning et Jumal vastab palvetele vastavalt meie usule.

2. päev (1. Nefi 8)

Õpilased uurisid Lehhi nägemust elupuust. Nad õppisid, et Jeesuse Kristuse juurde tulemine ja Tema lepitusest osasaamine teeb õnnelikuks ja toob rõõmu. Lugeses nägemusest eri inimrühmadest, kellel kas õnnestus või ei õnnestunud elupuuni jõuda ja vilja süüa, õppisid nad ka järgmisi põhimõtteid: uhkus, ajalikud asjad ja kiusatustele järele andmine võivad takistada meil lepituse õnnistustest osasaamist. Kui me hoiame tugevalt kinni Jumala sõnast, aitab see meil pida vastu kiusatustele ja maailma mõjudele. Jumala sõnast kõvasti kinni pidamine aitab meil saada Issandaga lähedaseks ja saada osa lepituse õnnistustest.

3. päev (1. Nefi 10–11)

Õpilased õppisid, mis juhtus, kui Nefi tahtis ise „näha ja kuulda ja teada“ asju, mida ta isa oli näinud (1. Nefi 10:17). Nefi kogemuse kaudu nägid õpilased, et Jumal ilmutab tõde neile, kes Teda usinalt otsivad. Nefi nägi nägemust, mis õpetas, et Jumala armastus meie vastu väljendub selles, et Ta kinkis meile oma Poja. Õpilastel oli võimalus panna kirja, mida see neile tähendab.

4. päev (1. Nefi 12–14)

Oma nägemuse ülejäänud osas nägi Nefi, kuidas Issand valmistas tee taastamiseks. Ta õppis, et lihtsad ja hinnalised tõesed eemaldatakse Piiblist, kuid et Mormoni Raamat ja viimse aja pühakirjad taastavad need lihtsad ja hinnalised tõesed, mis aitavad meil teada, et Jeesus Kristus on Jumala Poeg, ja aitavad meil tulla Tema juurde. Nefi nägi ka viimseid aegu. Õpilased mõtisklesid põhimõtte üle, et kui me elame õigemeelselt ja täidame pühasid lepinguid, aitab Jumala vägi meil saada võitu kurjast.

Sissejuhatus

Selle nädala õppetund keskendub Lehhi nägemusele 1. Nefi 8. peatükis. Keskenduge seda õppetundi õpetades rõõmule, mida Jeesuse Kristuse lepitus võib meie ellu tuua, ja kuidas me Jumala sõna järgi elades saame kogeda lepituse õnnistusi. Õpilased kasutavad kogu tunni jooksul oma pühakirju, õpilase käsiraamatut ja pühakirjade uurimise päevikut.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 7

Issand käsib Lehhi poegadel pöörduda tagasi Jeruusalemma Ismaeli ja tema pere järele

Aseta välja abielupaari ja nende laste pilt, võib-olla Teie enda perepilt või õpilase perepilt, kellel palusite selle kaasa võtta.

Küsige õpilastelt: Miks on pered olulised Jumala plaanis meie päästmiseks?

Paluge õpilastel lugeda üle 1. Nefi 7:1–5 ja teha kokkuvõte. Küsige, milliseid põhimõtteid nad nendest salmidest õppisid. (Õpilased võivad nimetada erinevaid põhimõtteid. Õpilase käsiraamatus rõhutatakse põhimõtet, et **Issand käsib meil abielluda ja kasvatada Talle lapsi.**)

1. päeva õppetunnis said õpilased ülesande paluda oma vanemal, Kiriku juhil või õpetajal soovitada kolme viisi, kuidas tänapäeva noored saavad valmistuda abiellumiseks ja laste kasvatamiseks Issandale. Paluge mõnel õpilasel rääkida, mida nad teada said.

1. Nefi 8

Lehhi näeb nägemust elupuust

Tuletage õpilastele meelde, et kui Nefi ja tema vennad töid Ismaeli ja tema pere kõnnumaale, nägi Lehhi unenägu. Samal ajal, kui üks õpilane loeb ette 1. Nefi 8:10–13, paluge teisel õpilasel joonistada tahvlile või paberile, mida nendes salmidest kirjeldatakse. Kui tunnete, et teie klassile sobib see rohkem, võite soovi korral näidata pilti „Lehhi unenägu“ (62620, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 69) ja paluda õpilastel leida pildilt erinevad asjad, mida neis salmidest kirjeldatakse.

Küsige õpilastelt: mis Lehhi antud kirjelduses muudab selle puu vilja teie jaoks ahvatlevaks?

Tuletage neile meelde, et puu vili sümboliseerib „suurim[at] kõikidest Jumala andidest“ (1. Nefi 15:36) – Jeesuse Kristuse lepituse õnnistusi. Kui palusite õpilasel joonistada pildi, võite joonisele vilja juurde kirjutada, mida see sümboliseerib.

Küsige õpilastelt: Mida me võime õppida 1. Nefi 8:10–13 lepituse õnnistuste saamisest? (Kuigi õpilased võivad vastused erinevalt sõnastada, jälgige, et nad mõistaksid järgmist põhimõtet: **Jeesuse Kristuse juurde tulemine ja Tema lepitusest**

osasaamine teeb õnnelikuks ja toob rõõmu. Soovi korral võite kirjutada selle põhimõtte tahvlile.)

2. päeva õppetunnis paluti õpilastel vastata küsimusele „Millal on Päästja lepitus teinud teid õnnelikuks ja toonud teie ellu rõõmu?“ Paluge õpilastel teha lahti oma pühakirjade uurimise päevikud ja lugeda oma vastuseid.

Selleks, et aidata õpilastel rääkida tähendusrikastest tõekest ja üksteisele tunnistada, innustage mitmeid neist lugema, mida nad kirjutasid, või sellest rääkima. Soovi korral võite rääkida ka olukorrast, mil lepitus on teinud teid õnnelikuks ja toonud teie ellu rõõmu.

Selgitage, et Lehhi nägemus ei õpeta mitte üksnes seda, et lepitus toob suurt rõõmu, vaid see näitab ka, mida me peame tegema, et saada osa lepituse õnnistustest. Paluge õpilastel korrata üle 1. Nefi 8:19–26 ja joonistada Lehhi nägemuse ülejäänud sümbolid või leida need pildilt „Lehhi unenägu“. Samal ajal kui nad joonistavad või pildilt sümboleid otsivad, paluge neil selgitada, mida erinevad sümbolid tähendavad. (Kui õpilased vajavad abi, innustage neid kasutama tabelit, mille nad õpilase käsiraamatus ära täitsid.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 8:30. Seejärel esitage järgmised küsimused:

- Milline oli raudkäsipuu – Jumala sõna – ülesanne Lehhi nägemuses?
- Mida te õppisite Jumala sõna tähtsusest, kui uurisite 1. Nefi 8. peatükki?
- Millised fraasid 1. Nefi 8:30 osutavad sellele, mida me peame tegema, et saada osa lepituse õnnistustest?
- Mida tähendab teie arvates „pürgi[da] edasi oma teel kogu aeg raudkäsipuust tugevalt kinni hoides“?

Kirjutage tahvlile veel kaks evangeeliumi põhimõtet, mida nad õpilase käsiraamatust õppisid: **kui hoia me tugevalt kinni Jumala sõnast, aitab see meil seista vastu kiusatustele ja maailma mõjudele. Jumala sõnast tugevasti kinni hoidmine aitab meil muutuda Issandaga lähedasemaks ja saada osa lepituse õnnistustest.**

Paluge õpilastel ette kujutada, et nad on misjonärid ja neil on võimalus tunnistada Jumala sõna uurimise ja selle põhimõtete järgi elamise tähtsusest. Paluge neil rääkida, mida nad omaenda kogemuste põhjal ütlesid. Soovi korral võite rääkida oma tunnetest selle kohta, kuidas pühakirjade ja prohvetite sõnade vägi aitab Teil saada Päästjaga lähedasemaks.

1. Nefi 10–14

Tänu oma usule ja usinusele saab Nefi isikliku ilmutuse asjadest, mida tema isa õpetas, ja veel paljudest muudest asjadest

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 10:17, 19. Paluge klassil leida õnnistused, mis saavad meile osaks, kui otsime usinalt Issanda juhatust. Paluge ühel-kahel õpilasel rääkida, mida tähendab nende arvates usinalt otsima. (3. päeva õppetunni ajal paluti õpilastel kirjutada oma õpilase käsiraamatusse, mida tähendab usinalt otsima.)

Tehke kokkuvõte 1. Nefi peatükkidest 11–14, alustades sellest, et Nefi sai isikliku nägemuse, kuna otsis usinalt Issandat. Ta nägi Jeesuse Kristuse teenimist ja lepitust (1. Nefi 11), oma rahva tulevast hävingut, mille põhjuseks on nende uhkus ja pahelisus (1. Nefi 12), töötatud maa varajasi paganatest kolonisaatoreid ning lihtsate ja hinnaliste tõekest taastamist (1. Nefi 13) ning kuidas õigemeelsed inimesed võitlevad viimsel ajal suure ja jäleda kiriku vastu (1. Nefi 14).

Märkus! Järgmiseks tegevuseks valmistumisel võite vaadata üle selle käsiraamatu vastavad leheküljed ja õpilase käsiraamatu selle osa 4. päeva materjalid.

Paluge õpilastel valida üks peatükk 1. Nefi 11–14 ja teha järgnevat. (Soovi korral võite lasta neil kasutada tahvlit või paberit.)

- Kirjutage valitud peatükist kokkuvõte.
- Pange kirja üks selles peatükis õpetatud evangeeliumi põhimõte. (Nad võivad kasutada oma käsiraamatus välja toodud põhimõtteid või ise ühe leida.)
- Kirjutage, kuidas see põhimõte tänapäeval meie elus rakendub.

Pärast piisavat ettevalmistusaega paluge õpilastel lugeda ette, mida nad kirja panid. Paluge ühel-kahel õpilasel tunnistada põhimõtetest, mida nad õppisid, kui uurisid sel nädalal 1. Nefi 7–14.

Korjake enne õpilaste lahkumist kokku nende pühakirjade uurimise päevikud ja vaadake üle antud ülesanded.

Järgmine õppenädal (1. Nefi 15–19)

Järgmisel õppenädalal uurivad õpilased edasi Lehhil ja tema rahval olnud katsumusi, kui nad jätkasid oma teekonda kõnnu maal ja purjetasid töötatud maale. Kujutage ette, kui üllatunud nad olid, kui nad ühel hommikul ärgates märkasid ümmargust hoolikalt valmistatud kera – Liahoonat. Kuidas Liahoonat töötas? Kuidas see neid juhtis? Miks noomis Nefi laeval oma vendi? Kuidas kirjeldas Nefi töötatud maad?

16. ÕPPETUND

1. Nefi 15

Sissejuhatus

Pärast seda, kui Nefi nägi samasugust nägemust nagu ta isa, pöördus ta tagasi oma isa telki. Ta leidis seal eest oma vennad, kes vaidlesid Lehhi õpetuste üle. Nefi noomis oma vendi nende südame kõvaduse pärast ja tuletas neile meelde, kuidas ise ilmutust saada. Seejärel

selgitas ta mõningaid Lehhi õpetusi õlipuu looduslikest okstest ja seda, mida tähendas Lehhi nägemus elupuust. 1. Nefi 15. peatükis vastandatakse Nefi usinad püüded tõe otsida tema vendade põgusate püüetega (vt 1. Nefi 15:9–11).

Õpetamissoovitused

1. Nefi 15:1–11

Nefi vennad kurdavad, et nad ei mõista Lehhi nägemust

Paluge õpilastel teha nimekiri tegevustest, mis nõuavad meiepoolseid pingutusi, enne kui saame nautida tulemusi. Soovi korral võite nende vastused tahvlile kirja panna. (Vastuste hulka võib kuuluda koolitöö, aiapidamine, pilli mängimine ja spordi tegemine. Paluge õpilastel mõelda näidetele, mida nad on ise kogunud.)

- Millist seost olete te nimetatud tegevustes näinud tehtud pingutuste ja tulemuste vahel?

Kui õpilased on sellele küsimusele vastanud, innustage neid otsima käesolevas õppetunnis samasuguseid seaduspärasusi, kui nad uurivad 1. Nefi 15. peatükki.

Rääkige õpilastele, et 1. Nefi 15. peatükk algab Nefi naasmisega oma isa telki pärast seda, kui ta on saanud samasuguse nägemuse kui Lehhi. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 15:1–2, 7. Paluge õpilastel panna tähele, mida leidis Nefi oma isa telki naastes eest.

- Mida leidis Nefi oma isa telki naastes eest?
- Mille üle Nefi vennad vaidlesid? Miks?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 15:3. Paluge teistel leida põhjus, miks oli Nefi vendadel probleeme Lehhi õpetatud asjadest arusaamisel?

- Vastavalt 1. Nefi 15:3, miks oli Nefi vendadel raske aru saada asjadest, mida Lehhi neile oli õpetanud?
- Mida tegi Nefi vaimsete tõdede õppimiseks? (Võite lasta õpilastel lugeda 1. Nefi 10:17, et neil oleks kergem sellele küsimusele vastata.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 15:8.

- Võttes arvesse seda, et Nefi oli just saanud vastuseks oma küsimustele taevase nägemuse (vt 1. Nefi 11–14), siis miks oli tema jaoks loomulik küsida oma vendadelt, kas nad on küsinud Issandalt?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 15:9. Seejärel paluge kellelgi teisel kirjutada tahvlile Nefi vendade vastus:

Ei ole, sest Issand ei tee meile sellist asja teatavaks.

Tõmmake joon alla sõnadele „ei ole“.

- Mida ei olnud Nefi vennad teinud?

Lisage vastus (pärinud Issandalt, palvetanud või küsinud Issandalt) nii, et tahvlilt võiks nüüd kokku lugeda lause:

Me ei ole küsinud Issandalt, sest Issand ei tee meile sellist asja teatavaks.

(Teisisõnu: Me ei ole küsinud, sest Issand ei räägi meiega.)

- Mis oli Laamani ja Lemueli mõtlemisel viga?

Veenduge, et õpilased tunnevad ära, mis oli viga Nefi vendade mõtlemisel. Paluge neil tahvlile kirjutatud lause ümber sõnastada nii, et see tooks selgelt välja, miks ei saanud Nefi vennad Issandalt abi Lehhi õpetuste mõistmiseks. Võimalikud vastused võivad olla „Issand

Otsimisküsimused

Tõhusad otsimisküsimused innustavad noori uurima pühakirjadest üksikasjalikult loo arengut ja panevad aluse pühakirjakoha elementaarsele mõistmisele. Need küsimused sisaldavad sageli küsisõnu kes, mis, millal, kuidas, kus ja miks. Kuna otsimisküsimused nõuavad õpilastelt pühakirjadest info otsimist, on kasulik esitada selliseid küsimusi enne, kui keegi õpilastest loeb ette salmid, milles leiduvad vastused. See aitab õpilastel suunata oma tähelepanu pühakirjasalvide lugemise ajal vastuste otsimisele.

ei tee meile sellist asja teatavaks, sest me pole Temalt küsinud” või „Kuna me pole Issandalt seda küsinud, ei ole Ta meile neid asju teatavaks teinud.”

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 15:10–11. Paluge õpilastel otsida välja tõed, mida Nefi oma vendadele õpetas, et aidata neil õppida, kuidas saada Jumalalt vastuseid.

- Millist nõu andis Nefi oma vendadele, et aidata neil mõista nende isa sõnu ja saada Jumalalt vastuseid? (Nefi soovitas oma vendadel mitte teha oma südant kõvaks, küsida usus, uskuda, et nad saavad vastuse, ja olla usin käskude pidamises. Aidake õpilastel näha, et Nefi teadis, kui hinnalised on need põhimõtted, sest ta oli neid ise järginud ja saanud selle tulemusena nägemuse.)

Selleks, et aidata õpilastel leida nendest pühakirjasalmidest põhimõtted, kirjutage tahvlile järgmist:

Kui ... , siis ...

- Kuidas me võiksime selle lause lõpetada, toetudes 1. Nefi 15:10–11 loetule?

Õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, kuid nad peaksid väljendama arusaama, et **kui me küsime Issandalt usus ja kuuletume Tema käskudele, oleme valmis Temalt ilmutuse ja juhatuse saamiseks.** (Soovi korral võite selle põhimõtte tahvlile kirjutada.)

Valmistage klassile ette järgmised küsimused, kirjutades need kas tahvlile või tehes käsilehed:

1. Kuidas te kirjeldate seda põhimõtet, et aidata kellelgi mõista, kuidas saada õpetust Issandalt ja mõista vaimseid tõdesid?
2. Kuidas on teie isiklikud püüded mõjutanud teie võimet saada Issandalt juhatust ja mõista evangeeliumi?

Moodustage õpilastest paarid. Paluge paari ühel liikmel mõtiskleda esimese ja teisel teise küsimuse üle. Paluge neil rääkida teineteisele, kuidas nad neile küsimustele vastaksid. Kui õpilastel on olnud küsimuste vastuste arutamiseks piisavalt aega, paluge mõnel neist oma mõtteid terve klassiga jagada. Rõhutage, et meie püüdel ja soovil otsida Vaimu juhatust võib olla märkimisväärne mõju meie tunnistusele ja sellele, kui lähedased me Jumalaga oleme.

1. Nefi 15:12–20

Nefi selgitab Iisraeli hajutamist ja kokku kogumist

Võtke lühidalt kokku 1. Nefi 15:12–20. Selgitage, et selleks, et aidata oma vendadel vaidlemine lõpetada, õpetas Nefi neile, mida tähendavad Lehhi prohvetlikus kuulutuses „õlipuu loomulikud oksad” ja paganad (vt 1. Nefi 10:12–14; 15:7). Ta selgitas, et õlipuu sümboliseerib Iisraeli koda. Kuna Lehhi pere lahkus Jeruusalemmast ja oli ülejäänud Iisraeli kojast eraldatud, olid nad nagu õlipuu murtud oks (vt 1. Nefi 15:12). Hiljem selgitas ta, et viimisel ajal, palju aastaid pärast seda, kui Lehhi järeltulijad on „kaldunud uskmatusse” (1. Nefi 15:13), antakse paganatele evangeeliumi täius. Siis toovad paganad evangeeliumi Lehhi järeltulijatele, taastades nende teadmise Lunastajast ja nende isadele lepinguga lubatud õnnistustest. See oleks nagu nende kokku kogumine ja nende oksa õlipuu külge tagasi pookimine (vt 1. Nefi 15:13–17). Selline taastamine ei saa osaks mitte ainult Lehhi järeltulijatele, vaid kogu Iisraeli kojale (vt 1. Nefi 15:18–20; vt ka 1. Nefi 10:12–14).

Tunnistage, et Issand täidab oma lubadusi ja peab meeles oma lastega sõlmitud lepinguid. Ta soovib, et kõik saaksid osa evangeeliumi õnnistustest.

1. Nefi 15:21–36

Nefi vastab oma vendade küsimustele Lehhi nägemuse kohta

Selgitage, et 1. Nefi 15. peatüki ülejäänud osas loeme Nefi vastustest tema vendade küsimustele Lehhi nägemuse kohta. Nefi kasutas nende õpetamisel seda, mida ta õppis oma nägemuses.

Riputage tahvlile president Ezra Taft Bensoni järgnevalt toodud tsitaadid või tehke neist käsileht. Paluge õpilastel arvata ära sõna või fraas, mis tuleks lünkadesse lisada.

1. „... (milles?) . leiame jõudu kiusatustele vastu seista.”
2. „... . on vägi pühasid tugevdada ja neid Vaimuga relvastada.”

3. „Tema ... ____ on üks hinnalisematest andidest, mida Ta on meile andnud.”

Pärast seda, kui mõned õpilased on oma arvamusi pakkunud, paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 15:23–24. Paluge õpilastel jälgida, mida loetakse, et leida fraasid, mis sobivad president Bensoni lausetesse. Pärast lugemist paluge õpilastel uuesti pakkuda lausetesse sobivaid sõnu või fraase. Lugege klassile ette õiged vastused. (Vastused: 1. Jumala sõnas; 2. Jumala sõnal; 3. Sõna. [Vt *The Power of the Word*. – Ensign, mai 1986, lk 80, 82.])

Paluge õpilastel uurida vaikselt 1. Nefi 15:24–25. Paluge pooltel õpilastel otsida, millised on neis salmides mainitud mõned Jumala sõna järgimisest tulenevad õnnistused. Ülejäänutel paluge leida sõnad ja fraasid, mis soovivad, kuidas me peaksime Jumala sõna järgima, et neid õnnistusi saada. Paluge kummalgi rühmal rääkida, mida nad leidsid.

- Mida me peame tegema, et Jumala sõna kuulda võtta, sellest tugevalt kinni hoida ja sellele tähelepanu pöörata? (Võimalikud vastused: igapäevane pühakirjade uurimine, inspireeritud Kiriku juhtide nõuannete kuulamine ja neile tähelepanu pööramine; palve kaudu saadud isikliku ilmutuse otsimine ja järgimine.)

Paluge õpilastel öelda oma sõnadega põhimõtte, mis võtab kokku nendes salmides pühakirjade uurimise ja sellest meie ellu saabuvate õnnistuste kohta õpetatud asjad. Üheks vastuseks võib olla, et **Jumala sõna igapäevane uurimine ja järgimine tugevdab meid Saatanaga kiusatuste vastu**. Selleks, et anda õpilastele võimalus sellest põhimõttest tunnistada, küsige:

- Millal on igapäevane isiklik pühakirjade uurimine tugevdanud teid kiusatuste vastu? (Tuletage õpilastele meelde, et nad ei pea rääkima liiga isiklikest kogemustest.)

Lugege ette järgmine tsitaat vanem Robert D. Halesilt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist: „Need tõed on nii tähtsad, et Taevasa andis nii Lehhile kui Nefile nägemused, milles raudkäsipuu sümboliseerib ilmekalt Jumala sõna. Nii isa kui poeg õppisid, et sellest tugevast, paindumatust, täiesti usaldusväärsest teejuhust kinni hoidmine on ainus viis meie Päästjani viival kitsal ja ahtal teerajal püsimiseks” (*Ensign* või *Liahona*, nov 2006, lk 25).

Tuletage õpilastele meelde, et Lehhi nägemuses need, kes hoidsid raudkäsipuust kõvasti kinni, juhiti turvaliselt läbi pimeduse udu, mis sümboliseeris kuradi kiusatusi (vt 1. Nefi 12:17).

Tehke lühike kokkuvõtte salmidest 1. Nefi 15:26–29. Rääkige õpilastele, et Nefi vennad palusid tal selgitada, mida tähendab jõgi, mida nende isa nägemuses nägi. Nefi selgitas, et jõgi sümboliseerib hirmsat põrgut, mis on valmistatud pahelistele, et eraldada nad Jumalast ja Tema rahvast.

- Mida märkas Nefi veejõe juures, mida tema isa polnud märganud? (Vesi oli roojane.)

Selgitage, et 1. Nefi 15:33–36 õpetab Nefi Jumala kohtumõistmisest ja sellest, miks pahelised õigemeelsetest eraldatakse. Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 15:33–36.

- Miks pahelised õigemeelsetest eraldatakse?
- Kuidas võiks Laamanit ja Lemueli aidata teadmise, et ükski ebapuhas inimene ei saa siseneda Jumala kuningriiki?

Innustage õpilasi vaagima 1. Nefi 15. peatükis õpitud põhimõtteid, mõtiskledes vaikselt järgmiste küsimuste üle:

- Mil viisil väljendus Lehhi ja Nefi nägemustes Jumala huvi Laamani ja Lemueli vastu? Mil viisil näitavad nad Jumala huvi teie vastu?
- Mida saate te teha, et rakendada selle peatüki uurimisel õpitud põhimõtteid? (Soovi korral võite paluda õpilastel kirjutada oma vastused sellele küsimusele oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse.)

Soovi korral võite lõpetada tunni, lugedes klassile uuesti ette 1. Nefi 15:25. Tunnistage õnnistustest, mis saavad osaks, kui võtame kuulda Jumala sõna ja peame kinni Tema käskudest. Kinnitage neile, et Jumal armastab neid väga ja et Ta õnnistab neid nende õigemeelsetes püüetes.

1. Nefi 16

Sissejuhatus

Pärast seda, kui Nefi sõnad olid torganud nende südamesse, alandasid Laaman ja Lemuel end Issanda ees. Pere jätkas teekonda kõnnumaal ja Issand õnnistas neid Liahoonaga, mille kaudu Ta neid teekonnal juhatas. Nad kohtasid teel raskusi, sealhulgas kadus ära Nefi

vibu, mis oli nende parim vahend toidu hankimiseks. Enamus perest – isegi Lehhi – hakkas Issanda vastu nuri-sema. Nefi noomis oma vendi kurtmise pärast, tegi uue vibu ja küsis oma isalt nõu, kuhu küttime minna.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 16:1–6

Nefi vastab oma vendade nurisemisele

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nad said noomida, sest tegid midagi valesti, ja kuidas nad sellele reageerisid. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 16:1. Enne kui õpilane loeb, paluge klassil lugemise ajal kuulata, kuidas Laaman ja Lemuel Nefi õpetustele reageerisid. Tuletage õpilastele meelde, et Nefi õpetas, et pahelised eraldatakse õigemeelsetest ning eemaldatakse Jumala juurest (vt 1. Nefi 15:33–36).

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 16:2. Võite soovitada neil märkida ära fraas, mida Nefi kasutas, et kirjeldada, kuidas mõned inimesed reageerivad tõele, kui nad ei ela selle järgi.

- Mida tähendab teie arvates „süüdlased peavad tõde karmiks”? Mida tähendab teie arvates fraas „see löikab neile otse südamesse”?
- Kuidas me võime mõnikord reageerida, kui tõde on raske kuulata?

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 16:3–4. Võite soovitada, et nad märgiksid 3. salmis ära sõnad kui ja siis. Innustage neid otsima, millist nõu andis Nefi oma vendadele seoses nende karmide asjadega, millest ta rääkis. Paluge ühel õpilasel oma sõnadega selgitada, mida Nefi oma vendadele õpetas.

- Vastavalt 1. Nefi 16:5, kuidas reageerisid Nefi vennad tema juhisteile?
- Mida soovitatakse meil 1. Nefi 16:5 teha, kui tõde „löikab [meile] otse südamesse”?

1. Nefi 16:7–33

Issand juhatab Lehhi peret Liahoona kaudu

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 16:9–10. Asetage välja pilt „Liahoona” (62041, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 68). Juhtige tähelepanu sellele, kuidas kunstnik on Liahoonat kujutanud.

- Kuidas oli teie meelest selline kingitus Lehhi ja tema perele nende olukorras abiks?

Paluge mõnel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 16:16–19.

- Milline kasu oli Lehhi perel Liahoonast?
- Kas Lehhi pere rännak oli pärast Liahoona saamist kergem või raskem? Millest jutustab Nefi 1. Nefi 16:17–19, mis teie vastust kinnitab?
- Miks kohtavad teie arvates sellised õigemeelsed inimesed nagu Lehhi ja Nefi mõnikord katsumusi? (Soovi korral võite selgitada, et paljud katsumused, mida me kohtame, ei tulene tingimata valedest valikutest. Pigem annavad need võimaluse õppida ja areneda, mis kuulub meie sureliku elu juurde.)

Paluge pooltel õpilastel uurida vaikselt 1. Nefi 16:20–22, püüdes välja selgitada, kuidas reageerisid mõned Lehhi perekonna liikmed Nefi vibu purunemise katsumusele. Paluge ülejäänutel uurida 1. Nefi 16:23–25, 30–32, et selgitada välja, kuidas reageerisid sellele

katsumusele Nefi ja kuidas mõjutas tema tegutsemine tema peret. Pärast seda, kui kumbki rühm on rääkinud, mida nad leidsid, küsige:

- Mida me võime õppida, võrreldes neid kahte reageeringut ühele ja samale katsumusele?
- Miks on tähelepanuväärne, et Nefi pöördus juhiste saamiseks oma isa poole, kuigi ka Lehhi oli nurisenud? Millist põhimõtet me sellest õpime, mida võime rakendada ka oma elus? (Soovi korral võite selgitada, et pöördudes juhiste saamiseks Lehhi poole, näitas Nefi tema vastu üles austust ja aitas talle meelde tuletada, et ta pöörduks Issanda poole. Otsides vanematelt ja preesterluse juhtidelt nõu, hoolimata nende ebatäiuslikkusest, austame neid ja rakendame usku Issandasse.)
- Millised põhimõtteid saame veel õppida sellest, kuidas Nefi reageeris tema peret tabanud ebaõnnele? (Kui õpilased räägivad oma mõtetest, rõhutage kindlasti, et **kui teeme kõik võimaliku ja otsime ka Jumalalt juhatust, siis Ta aitab meil raskused ületada.**)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 16:26–29. Paluge õpilastel panna tähele üksikasju, kuidas Issand kasutas Liahoonat Lehhi pere juhatamiseks. Selleks, et aidata õpilastel aru saada ja rakendada seda, mida need salmid Issandalt juhatuse saamise kohta õpetavad, esitage järgmisi küsimusi:

- Milline erinevus on Issanda juhiste põgusa järgimise ja Issanda juhiste usu ning usinusega järgimise vahel?

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 16:29, Alma 37:6–7 ja Alma 37:38–41 ja leida põhimõte, mida kõigis neis kolmes pühakirjakohas õpetatakse.

- Millist põhimõtet kõigis neis kolmes pühakirjakohas õpetatakse? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et **väikeste vahenditega saab Issand täide viia suuri asju.** Soovi korral võite kirjutada selle põhimõtte tahvlile.)
- Vastavalt nendele salvidele, millised „väikesed vahendid“ on Jumal andnud meie juhatamiseks?

Kirjutage tahvlile järgnevad küsimused, selgitades, et igas küsimuses puudub sõna või fraas. (Soovi korral võite teha seda enne tunni algust.)

1. *Nimetage kaks-kolm viisi, kuidas ... on nagu Liahoona.*
2. *Millised asjad võivad panna meid unustama ... (kelle? mille?) tähtsaid sõnumeid?*
3. *Millal olete te olnud õnnistatud, järgides ... juhatust?*

Moodustage õpilastest kolm rühma, igal rühmal oma juht. Andke juhi kätte üks järgnevatest ülesannetest, mille käigus iga rühm uurib „väikesed vahendid“, mida Issand meie juhatamiseks kasutab. (Suure klassi korral moodustage rohkem rühmi, et rühma suurus ei oleks liiga suur. Sellisel juhul peate andma mõnele rühmale samasuguse ülesande.)

1. rühm: patriarhaalne õnnistus

Lugege rühmas ette president Thomas S. Monsoni sõnad:

„Seesama Jumal, kes valmistab Lehhi Liahoona, on tänapäeval teile ja mulle valmistanud haruldase ja hinnalise kingituse, et meid meie elus juhatada, anda märku meie turvalisust ähvardavatest ohtudest ja näidata teed, nimelt turvalist rada, mitte töötatud maale, vaid meie taevasesse koju. Kingitust, millest ma räägin, tuntakse patriarhaalse õnnistusena. ...

Sinu õnnistus pole mõeldud selleks, et see korralikult kokku murda ja kuhugi ära panna. See pole mõeldud raamimiseks ega avaldamiseks. Pigem on vaja seda lugeda. Seda tuleb armastada. Seda tuleb järgida. Patriarhaalne õnnistus juhib su läbi kõige pimedama öö. Ta juhatab sind läbi elu hädaohtude. ... Patriarhaalne õnnistus on sinu isiklik Liahoona, et saada sinu siht ja juhatada sinu teed“ (Your Patriarchal Blessing: A Liahona of Light. – Ensign, nov 1986, lk 65–66).

Kohandage tahvlil olevaid küsimusi nii, et need oleksid patriarhaalse õnnistuse kohta. Arutage oma rühmaga neid küsimusi. Valige enda rühmast üks inimene, kes räägib ülejäänud klassile, mida teie rühm õppis. Paluge ka kellelgi oma rühmast rääkida oma kogemusest seoses 3. küsimusega.

2. rühm: Pühakirjad ja viimse aja prohvetite sõnad

Lugege rühmas ette sõnad vanem W. Rolfe Kerrilt Seitsmekümnest:

„Kristuse sõnad võivad olla igaihe isiklik Liahoona, mis näitab meile teed. Ärgem olgem laisad, kuna tee on kerge. Võtkem usus Kristuse sõnad vastu oma meelde ja südamesse, nagu need on pühades pühakirjades üles tähendatud ning nagu need on elavate prohvetite, nägijate ja ilmutajate poolt räägitud. Toitugem usu ja usinusega Kristuse sõnadest, sest Kristuse sõnad on meie vaimne Liahoona, mis ütleb meile kõik asjad, mida me peaksime tegema” (The Words of Christ – Our Spiritual Liahona. – Ensign või Liahona, mai 2004, lk 37).

Kohandage tahvlil olevaid küsimusi nii, et need oleksid pühakirjade ja viimse aja prohvetite sõnade kohta. Arutage oma rühmaga neid küsimusi. Valige enda rühmast üks inimene, kes räägib ülejäänud klassile, mida teie rühm õppis. Paluge ka kellelgi oma rühmast rääkida oma kogemusest seoses 3. küsimusega.

3. rühm: Püha Vaim

Lugege rühmas ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad:

„Kui püüame joonduda oma suhtumises ja tegudes õigemeelsuse järgi, saab Pühast Vaimust meile täna see, mis Liahoona oli Lehhi ja tema perele nende päevil. Samad tegurid, mis panid Liahoona toimima Lehhi jaoks, kutsuvad ka Püha Vaimu meie ellu. Ja just needsamad tegurid, mis ei lasknud Liahoonal muistsel ajal töötada, panevad ka meid eemalduma Pühast Vaimust tänapäeval” (That We May Always Have His Spirit to Be with Us. – Ensign või Liahona, mai 2006, lk 30).

Kohandage tahvlil olevaid küsimusi nii, et need oleksid Püha Vaimu kohta. Arutage oma rühmaga neid küsimusi. Valige enda rühmast üks inimene, kes räägib ülejäänud klassile, mida teie rühm õppis. Paluge ka kellelgi oma rühmast rääkida oma kogemusest seoses 3. küsimusega.

Märkus õpetajale! Pärast kuue kuni kaheksa minuti möödumist paluge igal rühmal õpetada klassile, mida nad oma arutelu käigus õppisid. Soovi korral võite soovitada õpilastel kirjutada ka oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse ajast, mil Issand juhatas neid väikeste vahendite kaudu. Soovi korral võite rääkida ajast, mil saite Issandalt väikeste vahendite kaudu juhatust.

Kommentaarisid ja taustinfo

1. Nefi 16:10. Isiklik Liahoona

President Spencer W. Kimball samastas meie südame-tunnistuse Liahoonaga:

„Te peate mõistma, et teil endil on midagi kompassi sarnast, nagu on Liahoona. See on antud igale lapsele. Kui laps saab kaheksa-aastaseks, teeb ta vahet heal ja kurjal, kui tema vanemad on teda piisavalt õpetanud.

Kui ta ignoreerib temas endas olevat Liahoonat, ei sosista see lõpuks talle enam midagi. Kuid kui me kõik peame meeles, et igaühel meist on olemas see, mis meid õigesti juhatab, ei satu meie laev valele kursile, me ei kannata ja vibud ei purune ning pered ei nuta toidu järele – kui me kuulame omaenda Liahoona juhatust, mida me kutsume südametunnistuseks” (Our Own Liahona. – Ensign, nov 1976, lk 79).

18. ÕPPETUND

1. Nefi 17

Sissejuhatus

Pärast kaheksa aasta pikkust rändamist kõnnumaal jõudis Lehhi pere rannaaladele, mille nad nimetasid Küllusliku. Kui nad olid end Küllusliku maal sisse seadnud, käskis Issand Nefil laev ehitada. Kui tema vennad said teada, mida ta teha kavatses, pilkasid nad teda ning seejärel hädaldasid ja keeldusid Nefit aitamast. Nefi

õpetas oma vendadele, et kuigi Issand oli proovinud rääkida nendega Vaimu vaikselt, tasase häälega, takistas nende ülekohus neil Tema sõnu kuulmast. Ta noomis neid nende pahelisuse pärast ja keelitas neid meelt parandama.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 17:1–51

Lehhi pere reisib Küllusliku maale, kus Nefil kästakse ehitada laev

Joonistage tahvlile järgnev skeem.

Kerge ←————→ Raske

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kas nad nimetaksid hetkel oma elu kergeks või raskeks ja miks. (Soovi korral võite innustada õpilasi naabriga oma vastuseid arutama. Või paluge mitmel õpilasel rääkida oma mõtetest kogu klassile. Tuletage neile meelde, et nad ei pea rääkima liiga isiklikest kogemustest.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 17:1, 4, 6. Paluge klassil leida lugemise ajal sõnu ja fraase, millest selgub, kas kõnnumaal veedetud aeg oli Nefi ja tema pere jaoks kerge või raske.

- Kas Nefi iseloomustas nende aega kõnnumaal kerge või raskena? Millistest sõnadest selgub, et see oli raske?

Selgitage, et Nefi ja tema pere olid selle aja jooksul ka rikkalikult õnnistatud. Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 17:2, 5, 12–13 ja leida, kuidas Nefit ja tema peret nende teekonnal õnnistati. Paluge mõnel õpilasel rääkida, mida nad leidsid.

Rääkige õpilastele, et Nefi õpetas põhimõtet, mis selgitab, miks tema peret sellel raskel ajal õnnistati. Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 17:3 ja leida põhimõtte, mis algab sõnaga kui. Selgitage lühidalt, et pühakirjades on põhimõtted mõnikord esitatud tingimuslausetena, näiteks: Kui ..., siis ... Sõna kui juhatas sisse tegevuse ja sõna siis juhatas sisse tagajärje (positiivse või negatiivse), mida selle tegevuse tulemusel kogeme.

Kuigi 1. Nefi 17:3 ei esine sõna siis, kirjeldatakse seal tegevust koos sellega kaasnevate õnnistustega. Paluge õpilastel määrata „kui ... , siis ...” tingimused põhimõttes, mille nad on leidnud. Nad peaksid ütlema midagi sarnast: **Kui me peame kinni käskudest, siis Issand tugevdab meid ja valmistab meie jaoks vahendid, et me saaksime teha seda, mida Ta on käskinud.** (Soovi korral võite kirjutada selle põhimõtte tahvlile.) Paluge õpilastel otsida selle põhimõtte kohta tõendeid, kui nad uurivad Nefi kogemust ja mõtlevad oma elu peale.

Jagage välja järgmiste küsimustega käsileht (või kirjutage need enne tundi tahvlile):

1. Mida käskis Issand Nefil teha? (1. Nefi 17:7–8) Kuidas Nefi sellele reageeris? (1. Nefi 17:9–11, 15–16) Kuidas reageerisid tema vennad? (1. Nefi 17:17–21)
2. Kuidas aitas Issand Moosel täita ülesannet, mille Ta andis? (1. Nefi 17:23–29)
3. Mille poolest sarnanesid Nefi vennad Iisraeli lastega? (1. Nefi 17:30, 42)
4. Mida sellist on Issand käskinud, mis võib olla minu jaoks raske?
5. Kuidas saan ma vastata Nefi ja Moosese sarnaselt? Kuidas ma saan vältida Nefi vendade ja Iisraeli laste vigu?

Aidake õpilastel õppida, kuidas õpetusi ja põhimõtteid ära tunda

Kui aitate õpilastel saada selgeks, kuidas pühakirjades õpetusi ja põhimõtteid ära tunda, on nad võimelised palju tõhusamalt iseseisvalt pühakirju uurima. Õpetage õpilasi otsima selliseid fraase nagu „nõnda me näeme”, „seepärast”, „mispärast”, „vaata” või „kui ... , siis ...”, millega sageli juhatatakse sisse põhimõtteid või õpetused.

Arvestage õpetamisel oma õpilaste vajadusi

On tark tegu kohandada õpetamismeetodeid, et aidata õpilastel tõhusamalt õppida. Näiteks, kui õpilased näivad olevat väsinud, võite panna nad tööle paaridena, et neid paremini õppimisse kaasata. Kui õpilased on väga aktiivsed, paluge neil töötada üksikult, et nad püsiksid keskendunud.

Tutvustage eeltoodud küsimusi, selgitades, et need aitavad õpilastel näha, kuidas Nefi elas pärast Küllusliku maale jõudmist jätkuvalt salmis 1. Nefi 17:3 välja toodud põhimõtte järgi. Need küsimused aitavad õpilastel kohaldada sama põhimõtet ka endile. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 17:7–8. Paluge teistel kuulata, mida Nefi teha kästi. Paluge õpilastel kirjutada vastus käsilehtedele esimese küsimuse järele või oma pühakirjade uurimise päevikusse.

- Mil moel võis see käsk olla Nefi jaoks raske?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 17:9–11 ja teisel 1. Nefi 17:15–16. Enne kui nad alustavad, paluge ülejäänutel kuulata, mida vastas Nefi käsule ehitada laev.

- Mis avaldab sulle Nefi vastuse juures muljet?

Paluge õpilastel kirjutada kokkuvõtte Nefi vastusest käsilehtedele esimese küsimuse järele või oma pühakirjade uurimise päevikusse.

Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 17:17–21. Paluge õpilastel otsida sõnu ja fraase, mis väljendavad Laamani ja Lemueli suhtumist. Paluge õpilastel kirjutada kokkuvõtte, kuidas Laaman ja Lemuel reageerisid käsule ehitada laev. Paluge ühel-kahel õpilasel oma kokkuvõtte klassile ette lugeda.

Selgitage, et vastuseks oma vendade hädaldamisele tuletas Nefi neile meelde, et Issand aitas Moosesel täita raske ülesande – vabastada Iisraeli lapsed vangistusest. Nefi võrdles oma vendade kõva südant Iisraeli laste omaga. Paluge õpilastel uurida pühakirjakohti ning panna kirja vastused teisele ja kolmandale küsimusele. Vastavalt teie õpilaste vajadusele võite lasta neil töötada üksikult või paaridena.

Küsige pärast seda, kui õpilased on lõpetanud teisele ja kolmandale küsimusele vastamise:

- Kuidas aitas Issand Moosesel täita talle antud ülesannet?
- Kuidas võis teie arvates Moosese eeskuju Nefit aidata?
- Kuidas sarnanesid Nefi vennad Iisraeli lastega?

Rõhutage, et kui Issand annab meile raske ülesande või käsu, võime vastata nagu Nefi või võime vastata, nagu tegid seda Laaman ja Lemuel. Selgitage, et kuigi Jumal ei ole palunud meil täita ühtki sellist ülesannet, nagu näiteks ehitada laev või lahutada Punane meri, on Ta andnud meile käsud ja palunud meil teha asju, mis on mõnede inimeste jaoks raske. Näiteks on ta käskinud meil mõelda vooruslikke mõtteid ja hoida hingamispäeva pühana. Ta ootab, et me täidame Kiriku kutseid (nagu kvoorumid või klassi juhataja) ja teenime teisi. Ta ootab samuti, et me peame kinni oma lepingutest ja oleme Kirikus aktiivsed isegi rasketel aegadel. Andke õpilastele aega vastata neljandale ja viiendale küsimusele. Innustage neid vastama neljandale küsimusele, pannes kirja midagi, mida Issand on käskinud, mis võib olla nende jaoks raske.

Kui õpilastel on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, lugege ette, kuidas väljendub Nefi usk salmis 1. Nefi 17:50. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 17:51 ja mõtiskleda selle üle, kuidas see rakendub nende ellu. Innustage neid, et nad lisaksid sõna mind järele oma nime ja asendaksid fraasi ehitama laeva ülesande või käsuga, mis on nende arvates raske. Võite paluda neil, kes tahavad seda teha, lugeda 1. Nefi 17:51 ette koos omapoolsete asendustega. Viidake taas tahvlile kirjutatud põhimõttele.

- Milline kogemus oli Nefi selle põhimõttega seoses juba olnud, mis andis talle kindlust, et Issand aitab tal täita mistahes käsu?
- Mida sellist olete teie kogunud, mis annab teile kindlust, et Jumal aitab teil täita kõike, mida Ta teilt palub?

Tunnistage, et kui peame kinni käskudest, tugevdab Issand meid ja valmistab meile tee, et teha seda, mida Ta käsib.

1. Nefi 17:45–55

Nefi noomib Laamanit ja Lemueli nende pahelisuse pärast

Riputage välja pilt „Nefi rahustab maha oma mässumeelsed vennad“ (62044, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 70). Paluge õpilastel teha pildil kujutatust kokkuvõtte. Kui õpilased ei oska vastata, paluge neil leida vastus, lugedes 1. Nefi 17:48, 53–54.

- Vastavalt 1. Nefi 17:53, miks pani Issand Nefi vennad värisema?

Selgitage, et värin, mida Issand Laamanil ja Lemuelil tunda lasi, oli lihtsalt üks viis, kuidas Issand nendega suhtles. Paluge õpilastel lugeda 1. Nefi 17:45 ja leida mõned viisid, kuidas Issand oli Laamani ja Lemueliga varem suhelnud.

- Kuidas oli Issand Laamani ja Lemueliga suhelnud? Millist neist viisidest paistab Issand kõige sagedamini eelistavat, et meiega suhelda?

Võite soovitada õpilastel märkida ära 1. Nefi 17:45 sõnad „Ta on rääkinud teile vaikse, tasase häälega”. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi juhataja Boyd K. Packeri sõnad:

„Püha Vaim räägib häälega, mida te pigem tunnete kui kuulete. Seda kirjeldatakse kui „vaikset, tasast häält” [ÕL 85:6]. Ja kui me räägime Vaimu sosistuste kuulamisest, siis kõige sagedamini kirjeldatakse Vaimu õhutusi, öeldes: „Mul oli tunne ...” (Personal Revelation: The Gift, the Test, and the Promise. – Ensign, nov 1994, lk 60)

Soovi korral võite paluda, et õpilased kirjutaksid oma pühakirjadesse salmi 1. Nefi 17:45 kõrvale järgmise tõe: **Püha Vaim räägib vaikse, tasase häälega, mida me pigem tunne-me, kui kuuleme.** (Selle põhimõtte rõhutamiseks võite paluda õpilastel lugeda Õpetus ja Lepingud 8:2–3.)

- Millal te olete tundnud, et Püha Vaim räägib teiega vaikse, tasase häälega?
- Mida te teete, mis aitab teil ära tunda ja tunnetada Püha Vaimu vaikset, tasast häält?

Pärast seda, kui õpilased on vastanud, võite paluda neil märkida ära salmis 1. Nefi 17:45 järgmine lause: „Aga te olite tundetud, nii et te ei suutnud tema sõnu tunda.” Paluge õpilastel lugeda 1. Nefi 17:45 esimene lause ja öelda, miks olid Laaman ja Lemuel muutunud tundetuks. Paluge neil rääkida, mida nad teada said.

- Miks muutis see, et nad olid „kärmed toime panema süütegusid”, Laamani ja Lemueli tundetuks?
- Kuidas mõjutavad meie patud meie võimet tunda Püha Vaimu mõju?

Pärast seda, kui õpilased on vastanud, lugege ette president James E. Fausti sõnad, kes teenis Esimese Presidentkonna liikmena:

Tänapäeval suheldakse enamasti mobiiltelefonide abil. Vahel tuleb siiski ette leviauke, kus ühendus korralikult ei toimi. Seda võib ette tulla, kui telefonikasutaja on tunnelis või orus või kui esineb mingeid häireid.

Nii on see ka jumaliku suhtlemisega. .. Me seame end sageli vaimsetesse leviaukudesse – kohtadesse ja olukordadesse, mis tõkestavad jumalikke sõnumeid. Mõnede nende leviaukude hulka kuuluvad viha, pornograafia, üleastumine, isekus ja muud Vaimu solvavad olukorrad” (Did You Get the Right Message. – Ensign või Liahona, mai 2004, lk 67).

Lõpetuseks paluge õpilastel mõtiskleda sõnumite üle, mida Issand on püüdnud neile hiljuti edastada. Innustage neid mõtisklema selle üle, kas neil on vaimseid leviauke, mis võivad neil sellist suhtlemist takistada. (Soovi korral võite paluda õpilastel kirjutada sellest oma pühakirjade uurimise päevikusse.) Tunnistage, et Püha Vaim räägib vaikse, tasase häälega, mida me pigem tunne-me, kui kuuleme. Tunnistage samuti, et me võime sellist suhtlemist kogeda, kui oleme nende õrnade õhutuste väärilised.

19. ÕPPETUND

1. Nefi 18

Sissejuhatus

Järgides Issanda juhatus, ehitasid Nefi ja teised laeva valmis ja asusid teele töötatud maa poole. Reisi ajal hakkasid Laaman ja Lemuel ning Ismaeli pojad ja nende naised Issanda vastu mässama. Kui Nefi neid noomis, sidusid Laaman ja Lemuel ta köitega kinni. Selle

tagajärjel lakkas Liahoona töötamast ja nad ei suutnud määrata kindlaks, millisel kursil laeva hoida. Kui suur torm ohustas kõigi laevalolijate elu, parandasid nad meelt ja lasid Nefi vabaks. Nefi palvetas, et torm vaibuks, ja Issand juhatas neid taas töötatud maa suunas.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 18:1–8

Lehhi pere valmistub purjetama töötatud maale

Kirjutage tahvlile Issanda vägi ja minu püüded. Paluge õpilastel mõelda mõnest probleemist, mis neil on. Paluge neil valida, kumb (Issanda vägi või minu püüded) lahendaks probleemi tõhusamalt, ja selgitada, miks. Pärast lühikest arutelu paluge õpilastel välja selgitada, mil viisil võib Nefi eeskuju 1. Nefi 18. peatükis aidata neil hakkama saada proovilepanekutega, millega nad silmitsi seisavad.

Riputage välja pilti „Lehhi ja tema rahvas saabuvad töötatud maale“ (62045, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 71).

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 18:1–8. Paluge neil panna tähele, 1) mida tegid Nefi ja tema pere, valmistudes reisiks töötatud maale, ja 2) kuidas Issand neid aitas.

- Miks on teie arvates tähelepanuväärne, et Nefi sai „aeg-ajalt“ ilmutusi?
- Millist seost näete te salmides 1. Nefi 18:2–3 Nefi tegutsemise ja Issandalt saadud abi vahel?
- Miks olid laeva valmimiseks ja töötatud maale rändamiseks vajalikud nii Issanda juhatus kui ka Nefi enda püüded?

Paluge õpilastel teha kokkuvõtte mõnest põhimõttest, mida me võime Nefi eeskujust õppida. Kui õpilastel on olnud võimalus tunda ära tõesed, mida nad on õppinud, kirjutage tahvlile järgmine põhimõte: **Selleks, et täita Issanda käsk, peame otsima Tema abi ja omalt poolt pingutama.**

- Millal te olete saanud Issandalt juhatus ja juhiseid ning pidanud ka omalt poolt pingutama, et mõnest Tema käsust kinni pidada?

Innustage õpilasi panema oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse kirja üksteise vastuseid sellele küsimusele.

Rõhutage, et me kõik vajame Jumala abi, et kuuletuda Tema käskudele ja järgida evangeeliumi standardeid, mis on kirjas trükises „Sulle, noor“. (Soovi korral võite endale hankida ja vaadata enne tundi läbi trükise „Sulle, noor“.) Innustage õpilasi mõtlema käsule või evangeeliumi standardile, millele kuuletumisel nad vajavad eriti Jumala abi. Andke neile aega panna oma pühakirjade uurimise päevikusse kirja, 1) mida nad saavad teha, et otsida sellele kuuletumisel Jumala abi, ja 2) mida nad ise peavad püüdma teha, et sellele kuuletuda.

1. Nefi 18:9–25

Laaman ja Lemuel juhtisid mässu, mis pidurdas reisi töötatud maale

Esitage järgmisi küsimusi:

- Millised on teie arvates mõned põhjused, miks me kogeme raskusi?

Paluge pärast lühikest arutelu ühel õpilasel lugeda ette Seitsmekümnest vanem L. Whitney Claytoni sõnad. Paluge klassil kuulata, millised kolm põhjust tõi vanem Clayton välja raskuste kohta, mida kogeme.

„Üldises mõttes pärinevad meie koormad kolmest allikast. 1. Mõned koormad on selle maailma, kus me elame, loomulikud koostisosad. Haigusi, füüsilisi puudeid, orkaane ja maavärinaid tuleb aeg-ajalt ette meist olenemata. ...

2. Teised koormad langevad meile osaks teiste väära käitumise tõttu. Väärkohtlemise ja sõltuvuste tõttu ei pruugi kodu olla kaugeltki mitte killuke taevast maa peal süütute pereliikmete jaoks. Patustamine, väärad tavad, väärkohtlemine ja kuriteod koormavad oma ohvreid läbi elu. ...

3. Suur osa meie probleemidest on tingitud meie endi vigadest ja puudustest. Need võivad asetada meie õlgadele rasked koormad. Patu koorem on rängim, mille me endi peale võtame” (That Your Burdens May Be Light. – Ensign või Liahona, nov 2009, lk 12–13).

Kirjutage tahvlile 1) maailma olud, 2) teiste väära käitumine ja 3) meie endi vead ja puudused.

Selgitage, et pärast seda, kui Lehhi pere oli alustanud oma reisi ookeanil, tegid Laaman, Lemuel ja teised halbu valikuid, mistõttu olid kõik laeval olijad raskustes. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 18:9. Innustage õpilasi tõstma kätt, kui nad kuulevad näidet, kus keegi teeb vale valiku.

- Millise vale valiku tegid Laaman, Lemuel, Ismaeli pojad ja nende naised? Miks oli vale seda teha?

Aidake õpilastel mõista, et tantsida, muusikat kuulata või lõbutseda pole vale, kuid sellest salmist selgub, et Laaman, Lemuel ja teised tegid neid asju „ülilima labasuseni” (1. Nefi 18:9). Selgitage, et selles kontekstis viitab sõna labasus vulgaarsusele ja roppusele. Vastane võib kasutada tantsimist, muusikat ja meie kõnepruuki selleks, et rikkuda meie südant ja meeli ning põhjustada meie ilmajäämine Püha Vaimu kaaslusest.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 18:10.

- Vastavalt 1. Nefi 18:10, mida kartis Nefi, et juhtub, kui need, kes mässavad, ei tee meelearandust?
- Kuidas püüdis Nefi neid aidata? (Õpilastele võib olla abiks teadmine, et sõna kainus tähendab ka tõsimeelsust.)

Paluge õpilastel mõelda, kuidas nemad reageeriksid, kui pereliige või Kiriku juht paluks neil vahetada muusikat, mida nad kuulavad, muuta oma tantsumaneeri või kõnepruuki. Innustage õpilasi mõtisklema selle üle, kas nad oleksid valmis kuulama ja muutuma.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 18:11.

- Vastavalt 1. Nefi 18:10–11, kuidas vastasid Laaman ja Lemuel Nefi nõuandele?
- Miks lasi Issand Laamanil ja Lemuelil Nefi kinni siduda?

Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette 1. Nefi 18:12–14, 17–19. Paluge õpilastel panna tähele sõnu ja fraase, mis väljendavad Laamani ja Lemueli käitumise tagajärgi. Paluge õpilastel leida evangeeliumi põhimõtteid, mida nad sellest loost võivad õppida. Üheks vastuseks võib olla, et **patu toob kannatusi meile ja mõnikord ka teistele**. Selleks, et aidata õpilastel seda põhimõtet rakendada, võite esitada näiteks järgmisi küsimusi:

- Kuidas mõjutas mõnede mässumeelne käitumine rühma tervikuna?
- Kuidas võivad rumalad või mässumeelsed valikud segada meie võimet saada ilmutusi?

Selle arutelu ühe osana võite lugeda ette järgmise Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist juhataja Boyd K. Packeri sõnad:

„Me oleme näinud Kirikus näiteid austusest ja austuse puudumisest. Kuigi paljusid tuleb tublisti kiita, oleme austust minetamas. Meil on põhjust olla väga murelikud.

Maailm muutub üha lärmakamaks. Riietumistavad ja väljanägemine ning käitumine on lödvemad, lohakamad ja üha korratumad. Võimenditest kostub roppude sõnadega lärmas muusika .. Muutused sellistes asjades pälvivad laialdase heakskiidu ja mõjutavad meie noori. ...

See valjema müra, suurema elevuse ja konkurentsi ning väheneva mõõdukuse, väheneva väarikuse ning väheneva korralikkuse trend ei ole juhuslik, süütu ega ohutu.

Esimene käsk, mille sõjaväelist sissetungi kavandav komandör annab, on nende kommunikatsioonivahendite blokeerimine, keda ta vallutada tahab.

Austuse puudumine on kooskõlas vastase eesmärkidega segada ilmutuste õrna kanalit nii meeltes kui vaimus” (Reverence Invites Revelation. – Ensign, nov 1991, lk 22).

- Kuidas võib teie peret mõjutada see, kui muutute mässumeelseks ja sõnakuulmatus? Kuidas võib see mõjutada teie sõpru? Kuidas võib see mõjutada teie klassi või kvoorumit?

Viidake tahvlil kirjas olevale kolmele raskuste allikale. Selgitage, et selle peatüki ülejäänud osa aitab meil õppida, kuidas peaksime reageerima raskuste ilmnemisel, olgu need siis meie endi valikute või teiste valikute tulemus. Paluge õpilastel lugeda iseseisvalt läbi 1. Nefi 18:15–16, 20–23. Innustage neid otsima tõdesid, mida saab kasutada mõlema puhul. Paluge neil rääkida oma sõnadega, mida nad õppisid. Nende vastused võivad olla järgmised:

Me võime katsumuste ajal otsida Jumalat ja jääda ustavaks.

Palve saab aidata meil katsumuste ajal rahu leida.

Kui õpilased räägivad oma mõtetest, rõhutage kindlasti Nefi õigemeelset eeskuju tema katsumuste ajal. Paluge ühel õpilasel lugeda ette vanem L. Whitney Claytoni tunnistus. Paluge õpilastel kuulata, mida soovitas vanem Clayton meil katsumusi kohates teha:

„Hoolimata sellest, milliseid koormaid meil elus kanda tuleb, olgu need tekkinud kas loodusõnnetuste, teiste väärade käitumise või meie endi vigade ja puuduste tõttu, me oleme kõik armastava Taevase Isa lapsed. Ta saatis meid maa peale, sest nii nägi ette Tema loodud igavese kasvamise ja arenemise plaan. Meie erilised isiklikud kogemused aitavad meil valmistuda Tema juurde naasmiseks. .. Me peame tegema kõik, mida suudame, et kanda oma koormaid hästi [vt ÕL 121:7–8].

.. Ma tean, et kui me peame kinni Jumala käskudest ja täidame sõlmitud lepinguid, aitab Ta meid meie koormate kandmisel. Ta tugevdab meid. Kui me parandame meelt, andestab Ta meile meie patud ning õnnistab meid südametunnistuse rahu ja rõõmuga” (That Your Burdens May Be Light, lk 13–14).

Paluge õpilastel mõelda ühele tõeale, mida nad sellest peatükist õppisid.

- Millal olete te kogunud seda tõde oma elus või näinud seda mõne tuttava inimese elus? Võite lisaks tunnistada, et Jumal võib aidata meil katsumused ületada, kui oleme ustavad ja parandame meelt ning pöördume tagasi Tema juurde.

Lõpetuseks tuletage õpilastele meelde, et hoolimata raskustest, mida Nefi ja tema pere kohtasid, jõudsid nad lõpuks töötatud maale. Tunnistage, et kui me otsime Issandalt juhatust ja tegutseme usinalt, et seda järgida, võime ka meie lõpetada edukalt oma teekonna, mida Issand on meid saatnud surelikkusesse kogema.

20. ÕPPETUND

1. Nefi 19

Sissejuhatus

Selles peatükis selgitas Nefi, et mõned inimesed ei austa Iisraeli Jumalat Jeesust Kristust. Piltlikult öeldes tallavad nad Jeesuse Kristuse oma jalge alla, sest ei pea Teda miskiks ja keelduvad kuuletumast Tema nõuannele. Nefi viitas ka muistsete prohvetite õpetustele, kes kuulutasid ette, et need, kes on vastutavad selle eest, et Päästja sai rooska ja löödi risti, samamoodi nende järglased, hajutatakse ja nad on vaevatud, kuni nad

pööravad oma südame Issanda poole. Siis „tuletab [Issand] .. meelde lepingud, mis ta sõlmis nende isadega“ (vt 1. Nefi 19:15). Nefi selgitas, et ta pani need asjad kirja, et veenda oma rahvast, et nad peaksid meeles Issandat ja usuksid Temasse. Ta õpetas ka oma rahvale, et nad kõrvutaksid endaga pühakirju, et see aitaks neil uskuda Issandasse.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 19:1–19

Nefi teeb ülestähenduse Jeesuse Kristuse kohta tehtud prohvetlikest kuulutustest, et aidata oma rahval Lunastajat meeles pidada

Näidake Mormoni Raamatut. Tehke kokkuvõtte 1. Nefi 19:1–4, selgitades, et Nefi kästi teha kahed plaadid – ühed, et tähendada üles tema rahva püha (usuline) ajalugu, ja teised, et ilmalik ajalugu. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 19:3, 5–6. Paluge ülejäänud õpilastel kuulata, mida ütles Nefi pühade asjade kohta.

- Kuidas põhjendas Nefi pühadest asjadest ülestähenduse tegemist?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 19:7. Selgitage enne lugemise alustamist, et „Iisraeli Jumala“ all mõeldakse selles salmis Jeesust Kristust. Selles salmis esinevad ka sõnad peavad Teda eimillekski, mis tähendab, et nad ei pööranud Talle tähelepanu ja ei arvestanud Temaga. Kedagi eimillekski pidama tähendab, et seda isikut koheldakse nii, nagu poleks ta midagi väärt.

- Millest hakkas Nefi kirjutama pärast seda, kui ta oli öelnud, et kirjutab ainult sellest, mis on püha?
- Vastavalt 1. Nefi 19:7, kuidas trampisid mõned inimesed Päästja oma jalge alla või pidasid „teda eimillekski“?
- Kuidas sarnaneb see, kui me ei kuula Issanda nõuandeid, sellega, et me peame Teda eimillekski või trambime Ta kellegi jalge alla?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 19:8–10. Paluge klassil kuulata, kuidas kohtlesid inimesed Päästjat Tema sureliku teenimise ajal, nagu oleksid nad pidanud Teda eimillekski. (Võite soovitada õpilastel vastavad sõnad ja fraasid ära märkida.)

- Kuidas kohtlevad inimesed Päästjat Tema sureliku teenimise ajal, nagu peaksid Teda eimillekski?
- Millised pisiasjad neis salmides kinnitavad, et Päästja ei suhtu meisse nii, nagu Ta peaks meid eimillekski? (Õpilased peaksid mõistma, et Päästja kannatas kõike, mis Talle osaks sai, „oma armastava helduse ja kannatlikkuse pärast inimlaste vastu“.)
- Mida te tunnete Päästja vastu, kui mõtlete neile salmidele?

Paluge ühel õpilasel lugeda 1. Nefi 19:13–14 ja teistel leida, mis on prohvet Seenose sõnade kohaselt põhjuseks, miks need, kes löid Päästja risti (ja nende järeltulijad), „saavad kõikidelt inimestelt rooska“.

- Kuidas põhjendas Seenos seda, miks need, kes löid Päästja risti (ja nende järeltulijad), „saavad kõikidelt inimestelt rooska“?

Kirjutage tahvlile järgmine lause: Nad pööravad ära oma südame.

- Mida tähendab teie arvates, kui keegi pöörab oma südame Issandalt ära?

Pärast seda, kui õpilased on vastanud, rääkige klassile, et sooviksite, et mõned õpilased aitaksid näidata, kuidas see fraas võiks rakenduda ka meile tänapäeval. Paluge mõnel õpilasel tulla tahvli juurde. Paluge, et igaüks neist kirjutaks tahvlile mingi tegevuse, millest ilmneb, et inimene on pööranud oma südame Issandalt ära. Paluge neil seejärel selgitada, millised võivad olla mõned tagajärjed, kui keegi pöörab oma südame ära, nagu nad tahvlile kirjutasiid. (Näiteks võib õpilane kirjutada lõpetas pühakirjade uurimise ja seejärel selgitada, et sellise teo üheks tagajärjeks on ilmutuste saamise võime vähenemine.)

Kui mitmed õpilased on oma näiteid selgitanud, rääkige klassile, et olenemata sellest, miks me oleme oma südame Issandalt ära pööranud, võime otsustada oma südame Tema poole tagasi pöörata. Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 19:14–17, püüdes leida Issanda lubadusi neile, kes oma südame Tema poole tagasi pööravad.

- Millal hajutab Issand Iisraeli? (Kui nad pööravad oma südame Temalt ära.)
- Millal kogub Issand Iisraeli kokku? (Kui nad pööravad oma südame Tema poole.)
- Mida lubas Issand teha neile, kes ei pööra oma südant enam Tema vastu?
- Mida tähendab teie arvates, et Issand mäletab neid inimesi ja lepinguid, mille Ta sõlmis nende isadega?

Aidake õpilastel mõista, et Issand pole neid inimesi unustanud. Nad elasid nii, et Issand ei saanud neile anda kõiki evangeeliumi õnnistusi. Kui nende järglased pööravad oma südame Tema poole, lubab Issand neid meeles pidada, oma Kirikusse kokku koguda ja anda neile kõik evangeeliumi õnnistused.

- Mida tähendavad teie arvates meie jaoks salmides 15–17 antud lubadused? (Ühe mõttena peaks sellest arutelust välja tulema, et **kui me pöörame oma südame Issanda poole, austab Ta lepinguid, mille me oleme Temaga sõlminud.**)

Paluge õpilastel mõtiskleda järgnevate küsimuste üle ja kirjutada vastused oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse. (Soovi korral võite kirjutada küsimused tahvlile.)

- Millistest tegevustest ilmneb, et te ise ja teie pere olete pööranud oma südame Issanda poole?
- Millal on need tegevused aidanud teil või teie perel saada Issanda õnnistusi?

Soovi korral võite paluda mõnedel õpilastel oma vastused klassile ette lugeda. Tuletage neile meelde, et nad ei pea rääkima liiga isiklikest kogemustest.

Selgitage lühidalt, et Nefi kirjutab oma ülestähenduse kõigile Iisraeli koja liikmetele, sealhulgas ka meile. Paluge ühel õpilasel lugeda 1. Nefi 19:18–19 ja klassil välja tuua, mida tahtis Nefi veenda meid tegema. Tunnistage, et kui me peame Issandat meeles ja pöörame oma südamed Tema poole, laseb Ta meil osa saada evangeeliumi õnnistustest.

1. Nefi 19:20–24

Nefi selgitab, miks ta kasutas oma rahva õpetamiseks muistseid pühakirju

Lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi järgmised sõnad, mis pärinevad Kiriku Haridussüsteemi usuõpetuse õpetajatele peetud kõnest:

„Mormoni Raamatu lugemise kohta luban ma teile: see haarab teid endasse, kui mõistate, et Issand on pannud sinna teie jaoks kirja oma sõnumi. Nefi, Mormon ja Moroni teadsid seda, ja need, kes selle raamatu koostasid, panid sinna teile mõeldud sõnumid. Ma loodan, et te olete kindlad, et see raamat kirjutati teie õpilaste jaoks. Seal on nende jaoks lihtsad, otsesed sõnumid, kus öeldakse neile, kuidas muutuda. See on selle raamatu mõte. See on tunnistus Issandast Jeesusest Kristusest ja lepitusest ning sellest, kuidas see võib toimida nende elus. Uurides sel aastal .. seda raamatut, saate kogeda lepituse väest tulenevat muutust“ (The Book of Mormon Will Change Your Life. – Ensign, veebr 2004, lk 11).

- Kuidas aitab teid Mormoni Raamatu uurimisel teadmine, et Nefi, Mormon ja Moroni kirjutasiid teie jaoks sõnumeid?

Lugege ette president Ezra Taft Bensoni järgmised sõnad:

„Mormoni Raamat on kirjutatud meie jaoks tänapäeval. Selle raamatu autoriks on Jumal. See on ülestähendus langenud rahvast, mille on kokku seadnud inspireeritud mehed meie õnnistuseks. Neil endil polnud seda raamatut kunagi – see oli mõeldud meie jaoks. Muistine prohvet Mormon, kelle järgi raamat endale nime sai, lühendas sajandeid peetud ülestähendusi. Jumal, kes teab juba algusest peale, kuidas kõik lõpeb, ütles talle, mida tema

lühendus peaks sisaldama seda, mis oleks meie päevil vajalik" (The Book of Mormon Is the Word of God. – Ensign, jaan 1988, lk 3).

„Kui nad nägid meie päevi ja valisid välja just selle, mis on meie jaoks kõige väärtuslikum, kas me siis ei peaks ka vastavalt sellele Mormoni Raamatut uurima? Peaksime endilt pidevalt küsima: „Miks andis Issand Mormonile (või Moronile või Almale) inspiratsiooni lisada need asjad oma ülestähendustesse? Mida on mul sellest õppida, mis aitab mul elada just praegusel hetkel ja ajajärgul?“" (The Book of Mormon – Keystone of Our Religion. – Ensign, nov 1986, lk 6)

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 19:22–23, otsides Nefi kirjeldust selle kohta, kuidas ta aitas oma vendadel leida pühakirjadest endi jaoks sõnumeid.

- Millist tulemust Nefi ootas, kui ta kõrvutas pühakirju enda ja oma rahvaga?
- Mida tähendab sõna kasu? (Tulu, eelis, väärtuslik juurdekasv.)

Valmistage käsileht järgnevast tabelist või asetage see välja tahvlile ja laske õpilastel see oma pühakirjade uurimise päevikusse maha joonistada.

Pühakirjade kõrvutamine endiga		Pühakirjatõdede rakendamine	
Millist olukorda või asjaolu selles pühakirjakohas kirjeldatakse?	Kuidas sarnaneb see olukorraga minu elus või mind ümbritsevas maailmas?	Millist tõde või sõnumit selles pühakirjakohas õpetatakse?	Kuidas ma saan oma olukorras tegutseda vastavalt sellele tõele või sõnumile?

Tutvustage tabelit, selgitades, et kõrvutama tähendab võrdlema. Pühakirjade kõrvutamine endiga tähendab, et me võrdleme pühakirjades olevaid olusid olukorraga meie endi elus või meid ümbritsevas maailmas. Tundes ära, et olukorrad pühakirjades ja meie elus on sarnased, valmistab see meid ette leidma pühakirjadest tõdesid ja neid ellu rakendama. Samad tõed, mis rakendusid neile inimestele, kellest me pühakirjades loeme, võivad sarnastes olukordades rakenduda ka meile.

Selleks, et aidata õpilastel mõista, kuidas viib kõrvutamine rakendamiseni, paluge neil täita ära tabel, kui te kordate nendega üle Mormoni Raamatu esimest kuldsalmi 1. Nefi 3:7. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 3:7.

- Millisele olukorrale vastas Nefi nende sõnadega? (Tema isa prohvet Lehhi oli palunud tal pöörduda tagasi Jeruusalemma, et tuua ära vaskplaadid. Tema vennad olid kurtnud, et see ülesanne on raske.)
- Kuidas sarnaneb Nefi olukord mõne olukorraga teie elus? Millal on Issand oodanud, et te teeksite midagi rasket?
- Milline tõde Nefit selles olukorras aitas? (Nefi teadis, et mil iganes Issand annab oma lastele käsu, valmistab Ta tee, et nad saaksid selle täita.)
- Kuidas saate teie oma olukorras tegutseda vastavalt sellele tõele?

Paluge mõnel õpilasel rääkida, kuidas nad kõrvutasid 1. Nefi 3:7 endaga ja kuidas nad saavad seda oma elus kasutada. (Tuletage neile meelde, et nad ei pea rääkima liiga isiklikest kogemustest.)

Õppetunni lõpetuseks näidake taas Mormoni Raamatut. Tuletage õpilastele meelde, et Nefi pidas oma kirjutisi Päästjast pühadeks ja nii talle endale kui teistele väga hinnalisteks. Innustage õpilasi pühakirju uurima ja otsima sõnumeid, mida Issand ja Tema prohvetid on nendesse meie jaoks pannud. Tunnistage, et **me õpime pühakirjadest ja meil on neist kasu, kui me neid endiga kõrvutame.**

Innustage õpilasi iseseisvalt pühakirju uurima ja leidma kirjakohti, mida nad saavad endiga kõrvutada. Nad võivad proovida panna mõnda salmi oma nime ja lugeda seda siis, nagu räägiks Issand või Tema prohvet otse neile. Näiteks võivad nad lugeda salmi 2. Nefi 31:20 algust järgmiselt: „Mispärast, [sina], [lisa oma nimi], pea[d] Kristuses püsivana edasi pürgima.“

Te võite teha õpilaste jaoks tühjad tabelid, et nad saaksid neid kodus kasutada. Innustage neid, et nad tuleksid järgmise tundi, olles valmis rääkima, kuidas nad kõrvutasid pühakirju endiga ning kuidas nad sellest kogemusest õppisid ja kasu said.

Pühakirjade kõrvutamine endiga

Evangeeliumi õpetaja üheks tähtsaks eesmärgiks on aidata õpilastel õppida pühakirju endiga kõrvutama. Õpetajad saavad aidata õpilastel seda teha, esitades näiteks küsimusi, mis on kirjas tabelis või õppetunni materjalides. Otsige õpetades võimalusi, et aidata õpilastel õppida pühakirju endiga kõrvutama.

Koduõppe tund

1. Nefi 15–19 (4. õppenädal)

Tunniks ettevalmistamise materjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 1. Nefi 15–19 (4. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav õppetund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (1. Nefi 15)

Nefi ja tema vennad reageerivad erinevalt Lehhi prohvetlikele kuulutustele. Uurides Nefi tegusid, avastavad õpilased, et küsides Issandalt usut ja kuuletudes Tema käskudele, oleme valmis saama Tema ilmutust ja juhatust. Nefi selgitas raudkäsipuud tähendust, näidates, et Jumala sõnade igapäevane uurimine ja järgimine tugevdavad meid Saatana kiusatuste vastu.

2. päev (1. Nefi 16)

Sellest, kuidas Laaman ja Lemuel reageerisid Nefi õpetustele, näevad õpilased, et „süüdlased peavad tõde karmiks“ (1. Nefi 16:2). Kui Nefil läks vibu katki, näitas ta, et kui me teeme kõik võimaliku ja otsime Issandalt juhatust, aitab Issand meil raskused ületada. Uurides, kuidas Liahona juhatas Lehhi perekonda, saavad õpilased teada, et „väikeste vahenditega saab Issand täide viia suuri asju“ (1. Nefi 16:29).

3. päev (1. Nefi 17)

Nefi jutustab oma pere teekonnast kõnnumaal ja jõudmisest Küllusliku maale. Kui tal kästi ehitada laev, näitas ta, et kui me peame kinni käskudest, siis Issand tugevdab meid ja valmistab meie jaoks vahendid, et viia täide seda, mida Tema on käskinud. Issand kutsus mitmel viisil Nefi vendi meelt parandama. Õpilased said teada, et Püha Vaim räägib tavaliselt vaikse, tasase häälega, mida me pigem tunneme kui kuuleme. Nad koostasid nimekirja olukordadest ja kohtadest, mis takistavad neil vaikse, tasase hääle äratundmist.

4. päev (1. Nefi 18–19)

Nefi eeskujuga laeva ehitamisel näitas õpilastele, et selleks, et teha seda, mida Issand käsib, peame otsima Tema abi ja omalt poolt pingutama. Lehhi perekonna töötatud maale toimunud teekonna uurimine õpetas, et patt paneb meid, kuid mõnikord ka teisi kannatama. Kui vennad Nefit kiusasid, õpetas ta oma eeskujuga, et me võime otsida oma katusustes Jumalat ja jääda ustavaks ning et palve võib aidata meil leida katsumuste ajal rahu.

Sissejuhatus

Sel nädalal uurisid õpilased tähelepanuväärseid sündmusi, mis leidsid aset Lehhi pere teekonnal läbi kõnnumaa ja üle ookeani töötatud maale. See õppetund aitab õpilastel need sündmused üle korrata ning arutada õpitud põhimõtteid ja neist tunnistada. Aidake õpilastel ära tunda, kuidas jäi Nefi rasketes olukordades ustavaks. Innustage neid järgima tema eeskujuga kuulekusest ja Issanda usaldamisest rasketel aegadel.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 15–18

Nefi on eeskujuks kuulekusest ja Issanda usaldamisest katsumuste kestel

Võimalusel pange valmis järgmised pildid:

- „Liahona“ (62041, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 68)
- „Nefi rahustab maha oma mässumeelsed vennad“ (62044, Evangeeliumi kunstiraamat, nr 70)
- „Lehhi ja tema rahvas saabuavad töötatud maale“ (62045, Evangeeliumi kunstiraamat, nr 71)

Selleks, et aidata õpilastel korrata üle ja mõista kõige selle tausta, mida nad sel nädalal õppisid, pange juhuslikus järjekorras välja pildid ja paluge õpilastel panna need ajaliselt järjekorda. Paluge neil ette kujutada, et nad on uudistetoimetajad ja peavad kirjutama igale pildile kolme- kuni kuuesõnalise pealkirja. Näidake pilte õiges järjekorras ja paluge klassil öelda pealkirjad. Võite neile mõtete andmiseks lugeda ette 1. Nefi 15–18 peatükkide kokkuvõtet.

Valmistades õpilasi ette arutama 1. Nefi 15. peatükki, paluge neil rääkida mingist tegevusest, milles nad osalevad, kus enne tulemuste nautimist on vaja nendepoolset pingutust. Vastusteks võivad olla näiteks koolitöö, pilli mängimine või sport.

Kirjutage tahvlile 1. Nefi 15:2–3, 7–11 ja andke õpilastele aega need salmid läbi lugeda. Küsige neilt, miks Nefi vennad ei mõistnud Lehhi ilmutusi sama hästi kui Nefi.

Pärast vastuste kuulamist aidake õpilastel näha, et **Issandalt inspiratsiooni ja juhatuse saamiseks tuleb kõigepealt elada õigemeelselt, teha omalt poolt kõik võimalik ja uskuda**. Soovi korral võite seda põhimõtet rõhutada, kirjutades selle tahvlile.

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmise küsimuse üle ja vastata: millised kogemused on aidanud teil mõista, et see põhimõte on tõsi?

Kirjutage tahvlile vastupidav. Küsige õpilastelt, mida tähendab olla vastupidav. Kui nad on vastanud, kirjutage tahvlile: raskes olukorras või pinges all püsiv, kestev, kindel ja tugev.

Selleks, et aidata õpilastel mõista, kuidas on sõna vastupidav seotud Nefiga, määrake igale õpilasele üks järgmistest peatükidest: 1. Nefi 16, 17 või 18. Suure klassi korral võite õpilased jagada rühmadesse ja lasta neil koos sama peatükki uurida.

Kirjutage tahvlile järgnevad küsimused. Innustage õpilasi küsimustele vastamiseks kasutama neile määratud peatükke ja sellele vastavaid materjale õpilase käsiraamatus.

- *Kuidas pandi Nefi teile uurimiseks määratud peatükis proovile?*
- *Kuidas rakendas Nefi selles olukorras usku? Millistest salmidest või fraasidest saame kinnitust, et Nefi usk oli vastupidav?*
- *Milliseid evangeeliumi põhimõtteid selles peatükis näitlikustatakse? Millised kogemused on sinul nende põhimõtetega seoses olnud, mis on sinu tunnistust tugevdanud?*

Andke õpilastele selle ülesande täitmiseks piisavalt aega. Seejärel paluge iga peatüki kohta vähemalt ühel õpilasel küsimustele vastata. (Kui õpilasi on piisavalt, võite lasta iga peatüki kohta esitatud igale küsimusele vastata erineval õpilasel.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Russell M. Nelsoni järgmised sõnad:

„Miks me vajame sellist vastupidavat usku? Sest ees on ootamas rasked ajad. Tulevikus ei ole alati lihtne ega populaarne olla us-tav viimse aja püha. Igaüks meist pannakse proovile. ... Tagakiu-samine kas paiskab teid vagurasse nõrkusesse või motiveerib teid olema oma igapäevaelus veelgi eeskujulikum ja julgem.

See, kuidas te saate hakkama elu katsumustega, kuulub teie usu tugevdamise juurde. Te muutute tugevamaks, kui peate meeles, et teil on jumalik loomus, et olete lõputute väärtuste pärijad“ (Usuga tulevikule vastu. – 2011. a kevadine üldkonverents).

Paluge õpilastel jagada oma mõtteid sellest, kuidas nad saavad kohata eluraskusi ja proovilepanekuid nagu Nefi.

1. Nefi 19

Nefi kirjutab üles prohvetlikud kuulutused Jeesusest Kristusest, et veenda meid Teda meeles pidama

Kui aeg lubab, paluge õpilastel üle vaadata, mida nad kirjutasid oma pühakirjade uurimise päevikusse, täites 4. päeval 5. üles-annet. Küsige, kas keegi neist on nõus teistele lugema, mida ta pani kirja oma armastusest Päästja vastu. Seejärel rääkige oma tunnetest Päästja vastu.

Nefi armastas Päästjat ja pidas Teda oma katsumuste ajal meeles. Tunnistage, et kui me Päästjat armastame ja meeles peame, aitab ja toetab Ta meid katsumustes.

Järgmine õppenädal (1. Nefi 20–2. Nefi 3)

Järgmisel õppenädalal uurivad õpilased mõningaid Lehhi viima-seid sõnu oma perekonnale enne oma surma. Nad loevad ka prohvet Joseph Smithi kohta üht väga vana prohvetlikku kuulu-tust, mis anti ammu enne Kristust.

21. ÕPPETUND

1. Nefi 20–22

Sissejuhatus

Nefi õpetas oma pereliikmeid, lugedes vaskplaatidel ja keskendudes Jesaja prohvetlikele kuulutustele Iisraeli hajutamise ja kokkukogumise kohta. Siis vastas ta oma vendade küsimustele nende prohvetlike kuulutuste kohta. Ta selgitas, et need prohvetlikud kuulutused olid

otseselt seotud tema perega. Korrates Jesaja sõnu, tunnistas Nefi, et Issand kogub oma lepingurahva kokku. Isegi kui inimesed ei elanud vastavalt oma lepingutele, armastas Issand neid ja kutsus neid meelt parandama ning Tema juurde tagasi pöörduma.

Õpetamissoovitused

1. Nefi 20

Issand noomib oma rahvast ja kutsub neid enda juurde tagasi pöörduma

Näidake õpilastele pilti „Jesaja kirjutab Kristuse sünnist“ (62339, Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 22). Selgitage, et see maal kujutab prohvet Jesajat kirjutamas prohvetlikku kuulutust Jeesuse Kristuse sünnist. Küsige, paljud neist on Jesajast kuulnud.

Selgitage, et Jesaja oli prohvet, kes elas Jeruusalemmas ja kuulutas inimestele ette aastatel 740–701 eKr, mitte kaua enne seda, kui Lehhi ja tema pere lahkusid töötatud maale. Nefi rõõmustas Jesaja sõnade üle ja kasutas Jesaja prohvetlike kuulutusi, et õpetada oma peret (vt 1. Nefi 19:23; 2. Nefi 25:5). Kuna Jesaja sõnad on luulelised ja ta kasutab palju sümboleid, on inimestel mõnikord tema õpetustest raske aru saada. Siiski, me võime saada õnnistusi, kui uurime tema sõnu ja püüame neist aru saada.

Selgitage, et kui Nefi õpetas oma peret, luges ta neile ette mõned vaskplaatidel olevad Jesaja sõnad. Ta tegi seda selleks, et „võiks täielikumalt veenda neid uskuma Issandasse, nende Lunastajasse“ (1. Nefi 19:23; vt ka 24. salmi).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 20:1–2. Enne lugemise alustamist selgitage, et selles pühakirjakohas räägib Jesaja inimestele, kes on ristitud, kuid pole olnud oma lepingutele ustavad. Seoses fraasiga „Iisraeli koda“ võite selgitada, et Vana Testament sisaldab lugu Jaakobist, kes oli Iisaki poeg ja Aabrahami pojapoeg. Issand andis Jaakobile nimeks Iisrael (vt 1. Moosese 32:29). Mõiste „Iisraeli koda“ viitab Jaakobi järeltulijatele ja Issanda lepingurahvale (vt pühakirjajuhis märksõna „Iisrael“).

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 20:3–4, 8. Paluge neil otsida välja sõnad ja fraasid, mis näitavad, et Iisraeli koda ei olnud Issandale ustav. Innustage õpilasi teistele rääkima, mida nad leidsid.

Näidake rauatükki, mida on raske painutada. Küsige õpilastelt, mida tähendab nende arvates, kui kellegi „kaelasooned on raudsed“ (1. Nefi 20:4). Selgitage, et kaelasooned all mõeldakse siin kõõluseid. Samamoodi, nagu raud ei paindu kergesti, ei langeta uhke inimene alandlikkuses oma pead. Fraas „kaelasooned on raudsed“ viitab sellele, et Iisraeli koja paljud inimesed olid uhkust täis.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 20:22.

- Miks ei ole teie arvates pahelistel rahu?

Tuletage õpilastele meelde, et kui Nefi rääkis Jesaja prohvetlikest kuulutustest, õhutas ta oma vendi „kõrvuta[ma] neid enestega“ (1. Nefi 19:24).

- Kuidas sarnanesid mõned Nefi perekonna liikmed inimestega, keda Jesaja kutsus meelt parandama?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 20:14, 16, 20.

- Mida Issand tahtis, et Tema lepingurahvas teeks ja ütleks? (Võite vajadusel selgitada, et Babülonist lahkumine ja kaldealased sümboliseerivad ajalike asjade selja tähtsust ja Issanda juurde tulemist.)

Paluge õpilastel tuua näiteid, kus nad on näinud, kuidas inimesed tulevad Issanda juurde ja jätvavad ajalised asjad selja taha. Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 20:18, otsides õnnistusi, mida Issand annab neile, kes tulevad Tema juurde ja kuuletuvad Tema käskudele.

- Kuidas võib rahu sarnaneda jõega? Kuidas võib õigemeelsus olla nagu mere lained?

Paluge paaril õpilasel teha kokkuvõtte tõdedest, mida nad õppisid 1. Nefi 20. peatükist. Kuigi õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, veenduge, et nad mõistavad, et **Issand kutsub neid, kes pole olnud kuulekad, meelt parandama ja Tema juurde tagasi pöörduma.**

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi järgnevad sõnad. Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kuidas on need sõnad seotud 1. Nefi 20. peatükiga.

„Saatan .. tahab, et me tunneksime, et meile ei saa enam andeks anda (vt Ilmutuse 12:10). Saatan tahab, et me mõtleksime, et patustades oleme me ületanud punkti, kust pole enam tagasitulekut, ja et oma suunda muuta on juba liiga hilja. ...

Jeesuse Kristuse lepitus on Jumala kingitus oma lastele, et nad saaksid patu tagajärjed parandada ja neist jagu saada. Jumal armastab kõiki oma lapsi ja ei lakka meid kunagi armastamast ega kaota meie suhtes lootust. ...

Kristus tuli, et meid päästa. Kui me oleme valinud vale suuna, võib Jeesuse Kristuse lepitus anda meile kindlust, et patt ei ole punkt, kust pole enam tagasitulekut. Turvaline tagasitulek on võimalik, kui me järgime plaani, mis Jumalal on meie päästmiseks. ...

Alati on olemas turvalise tagasipöördumise punkt, .. alati [on] lootust” (Point of Safe Return. – Ensign või Liahona, mai 2007, lk 99, 101).

- Kuidas sarnaneb president Uchtdorfi sõnum Jesaja sõnumiga?

Tunnistage, et **Issand kutsub neid, kes pole olnud kuulekad, tegema meeleparandust ja pöörduma tagasi Tema juurde.** Kinnitage õpilastele, et Issand armastab meist igäuhte ja kutsub meid alati enda juurde tagasi. Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, mida palub Issand neil maha jätta, et nad võiksid tulla veelgi täielikumalt Tema juurde.

1. Nefi 21:1–17

Jesaja kuulutab ette, et Jeesus Kristus ei unusta oma lepingurahvast

Tehke lühike kokkuvõtte salmidest 1. Nefi 21:1–13, paludes õpilastel pöörata tähelepanu esimesele kahele avaldusele peatüki kokkuvõttes: „Messias saab valguseks paganatele ja vabastab vangid” ja „Iisrael kogutakse väega viimsetel päevadel.” Selgitage, et salmidest 1–13 avaldub Issanda sõnades Tema armastus oma rahva vastu – isegi nende vastu, kes on õigelt teelt kõrvale kaldunud ja Ta unustanud.

Kirjutage tahvlile Issand armastab meid ja Ta ei unusta meid iial. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 21:14.

- Miks teie meelest tunnevad inimesed mõnikord, et Issand on nad unustanud?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 21:15–16. Seejärel küsige mõnesid või kõiki järgmisi küsimusi:

- Mida õpetab Jesaja, võrreldes Päästjat imiku emaga?
- Mida tähendab sõna märkinud? (Soovi korral võite rõhutada, et tavaliselt me mõtleme, et märgitakse ehk graveeritakse kivile või metallile nii, et see jääb alaliseks püsima.)
- Mida tähendab teie jaoks olla „mär[gitud Päästja] .. peopesadesse”?
- Millised kogemused on aidanud teil mõista, et Issand ei ole teid unustanud?

Kui õpilased mõtlevad neile küsimustele ja kuulavad üksteise vastuseid, valmistuvad nad tundma, kuidas Püha Vaim tunnistab Päästjast. Tunnistage Päästja armastusest. Tuletage õpilastele meelde, et Nefi rääkis Jesaja prohvetlikest kuulutustest, et veenda meid uskuma Lunastajasse ja et meil oleks lootust.

1. Nefi 21:18–26; 22:1–22

Nefi selgitab Jesaja prohvetlikku kuulutust Iisraeli hajutamisest ja kokkukogumisest

Pange mitu asja (näiteks plasttopsid) koos lauale või toolile. Õelge õpilastele, et need topsid esindavad inimrühmi. Selgitage, et Nefi õpetas, et Iisrael hajutatakse kõikide rahvaste

Andke õpilastele aega mõelda

Küsimusi esitades andke õpilastele aega mõelda vastustele. Tõhusad küsimused panevad sageli mõtlema ja mõtisklema ning õpilased võivad vajada aega, et leida vastused pühakirjadest või sõnastada sisukaid vastuseid. Isegi kui õpilaste vastused pole täiuslikud, saavad nad tähtsaid õppetunde, mõtiskledes evangeeliumi tõe üle ja rääkides oma mõtetest teistele.

hulka, sest nad tegid oma südame Päästja vastu kõvaks (vt 1. Nefi 22:1–5). Viige topsid rääkimise ajal ruumi eri osadesse. Selgitage, et Nefi jaoks oli see tähtis teema. Tema pere sai osa hajutamisest. Nad hajutati Jeruusalemmast, oma kodumaalt, kuna selles piirkonnas elasid pahelised inimesed.

Paluge õpilastel lugeda läbi 1. Nefi 21:22–23 ja 22:6–8. Enne lugemise alustamist selgitage, et 1. Nefi 21 sisaldab Jesaja prohvetlikku kuulutust Iisraeli kokkukogumisest ja et 1. Nefi 22 sisaldab Nefi õpetusi Jesaja ettekuulutusest.

- Mis on see imepärane töö, mida mainitakse 1. Nefi 22:7–8? (Evangeeliumi taastamine.)
- Kuidas saab evangeeliumist rääkimist võrrelda sellega, nagu me kannaksime teisi oma kätel või õlgadel?

Selleks, et aidata õpilastel mõista Iisraeli hajutamist ja kokkukogumist, võite soovi korral lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Bruce R. McConkie järgmised sõnad:

„Miks Iisrael hajutati? Pole kahtlust, et vastus sellele on lihtne ja selge. Meie iisraellastest esivanemad hajutati, sest nad lükkasid tagasi evangeeliumi, rüvetasid preesterluse, jätsid maha kiriku ja lahkusid kuningriigist. ...

Mida siis kujutab endast Iisraeli kokkukogumine? Iisraeli kokkukogumine kätkeb endas kõigesse sellesse uskumist, mida Issand pakkus kunagi muistsel ajal oma valitud rahvale, selle vastuvõtmist ja selle järgi elamist. .. See kätkeb endas evangeeliumisse uskumist, Kirikuga liitumist ja kuningriiki tulemist. .. See võib samuti tähendada Jumala kummardamiseks kindlaks määratud kohta või maale kogunemist“ (A New Witness for the Articles of Faith, 1985, lk 515).

Lugege 1. Nefi 22:9–12. Selgitage, et kui pühakirjades mainitakse, et Issand „paljastab oma käsivart“, tähendab see, et Issand näitab oma väge.

- Vastavalt Nefi sõnadele salmis 1. Nefi 22:11, mida teeb Issand viimsel ajal selleks, et näidata oma väge?
- Kuidas toob inimeste Kirikusse kogumine nad välja vangistusest ja pimedusest?

Paluge õpilastel klassis olevad esemed üles otsida ja ühte kohta kokku tuua. Selgitage, et kokkukogumine võib olla nii vaimne kui ka füüsiline. Kui me räägime teistele evangeeliumist ja nad saavad ristitud ning Püha Vaimu anni, kogutakse nad vaimselt Issanda Kirikusse. Kiriku alguspäevil paluti uutel pöördunudel füüsiliselt koguneda ühte paika (näiteks Ameerika Ühendriikides Ohio osariiki Kirtlandi, Illinoisi osariiki Nauvoosse ja Utah' osariiki Salt Lake Citysse). Tänapäeval innustatakse pöördunuid ehitama Kirikut üles seal, kus nad elavad, ja kogunema kokku oma kohalikesse kogudustesse ja vaiadesse.

- Vastavalt salmile 1. Nefi 22:25, millised õnnistused saavad osaks neile, kelle Issand kokku kogub? Mida tähendab olla „üks lambatara“? (Soovi korral võite selgitada, et tara on koht, kus lambakari on kaitstud.) Mida tähendab teie arvates „leida .. söödamaa“?

Meie päevil palub Jumal kõigil Kiriku liikmetel aidata „[tema] laps[i] maa neljast ilma-kaarest“ kokku koguda (1. Nefi 22:25). Tunnistage, et **Issand on lubanud viimsel ajal taastada evangeeliumi ja Iisraeli kokku koguda.**

- Mida te arvate, mida tunnevad need, kes on kokku kogutud (usule pöördunud), nende vastu, kes neid kokku kogusid (kes neile evangeeliumist rääkisid)?
- Mida saate te teha, et rääkida teistele Jeesuse Kristuse evangeeliumist?

Tuletage õpilastele meelde, et Nefi tsiteeris Jesajat, et need sõnad aitaksid suurendada tema pereliikmete usku ja lootust Jeesusesse Kristusesse. Jesaja prohvetlikud kuulutused ja Nefi tunnistus saavad samamoodi aidata ka meid. Tunnistage, et Jeesus Kristus ei unusta meid ja et Ta püüab meid aktiivselt kokku koguda.

Ülevaade 1. Nefi raamatust

Võtke aega korrata üle 1. Nefi raamat, paludes õpilastel meenutada, mida nad sel aastal seminaris ja isiklikult pühakirju uurides on juba õppinud. Võite innustada neid kordama üle 1. Nefi raamatu peatükkide kokkuvõtted. Paluge neil valmistuda rääkima teistele midagi 1. Nefi raamatust, mis on neid inspireerinud või tugevdanud nende usku Jeesusesse Kristusesse. Pärast seda, kui olete neile piisavalt aega andnud, paluge mitmel õpilasel rääkida teistele oma mõtetest ja tunnetest. Võite rääkida mõnest oma kogemusest, kuidas 1. Nefi raamatus olevad õpetused on teie elu õnnistanud.

Tunnistamine

Te peaksite tunnistama konkreetsetest õpetustest, mida igas õppetunnis õpetate, mitte lihtsalt evangeeliumi tõdedest üldiselt. Pidage tunnistades meele Kaheteistkümne Apostli Kvoorum liikme vanem Jeffrey R. Hollandi nõuannet: „Tunnistage kogu südamest! See on kõige tähtsam asi, mida te neile terve selle tunni jooksul ütlete. ... Kui tunnistame tõdedest, mida oleme õpetanud, kinnitab Jumal meie ja meie õpilaste südames Jeesuse Kristuse evangeeliumi sõnumit“ (Teaching and Learning in the Church. – Ensign, juuni 2007, lk 104–105).

Nefi raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

2. Nefi raamat aitab õpilastel mõista evangeeliumi peamisi õpetusi, näiteks Aadamaga ja Eeva langemist, Jeesuse Kristuse lepitust ja valikuvabadust. Lisaks on selles raamatus palju prohvetlikke kuulutusi Nefilt, Jaakobilt ja Jesajalt, kes olid erilised tunnistajad Päästjast. Nad kuulutasid prohvetlikult evangeeliumi taastamisest viimsetel päevadel, Jumala lepingurahva hajutamise ja kokku kogumisest, Jeesuse Kristuse teisest tulemisest, Mormoni Raamatu esiletulemisest ja tuhandeaastasest rahuriigist. Samuti sisaldab 2. Nefi raamat Nefi selgitust Kristuse õpetusest ja raamat lõpeb Nefi tunnistusega Päästjast.

Kes selle raamatu kirjutas?

Selle raamatu kirjutas Lehhi poeg Nefi. Nefi oli prohvet ja Nefi rahva esimene suur juht pärast nende eraldumist laamanlastest. Tema kirjutistest selgub, et ta koges Issanda lunastavat väge (vt 2Ne 4:15–35; 33:6) ja soovis kogu hingest tuua oma rahvale päästet (vt 2Ne 33:3–4). Selle eesmärgi täitmiseks õpetas ta oma rahvast uskuma Jeesusesse Kristusesse ja rajas templi.

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Nefi kirjutas selle raamatu mõeldes kolmele lugejaskonnale: oma isa järeltulijatele, Issanda lepingurahvale viimsetel päevadel ja kõigile inimestele maailmas (vt 2Ne 33:3, 13). 2. Nefi raamat kirjutati Nefi väikestele plaatidele, mille Issand määras ülestähenduseks Nefi ja tema järeltulijate „teenimistö[st] ja prohvetlik[est] kuulutus[test]“ (1Ne 19:3–5). Nefi pani neile plaatidele kirja „oma hinge asju ja palju pühakirjakohti, mis [olid] uurendatud vaskplaatidele.“ Ta selgitas, et kirjutas „oma lastele õppimiseks ja kasuks“ (2Ne 4:15). Nefi kuulutas: „Ja me räägime Kristusest, me röömustame Kristuses, me jutlustame Kristusest, me kuulutame prohvetlikult Kristusest ja me kirjutame vastavalt oma prohvetlikele kuulutustele,

et meie lapsed võiksid teada, millisest allikast nad võiksid otsida andestust oma pattudele“ (2Ne 25:26). Ta lõpetas oma ülestähenduse, kutsudes kõiki inimesi „võt[ma] kuulda [tema] sõnu ja usku[ma] Kristusesse“ (2Ne 33:10).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Nefi alustas ülestähenduse kirjutamist, mida tunneme 2. Nefi raamatuna, umbes 570 eKr, 30 aastat pärast seda, kui tema ja ta pere olid Jeerusalemast lahkunud. Ta kirjutas selle Nefi maal olles (vt 2Ne 5:8, 28–34).

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Kuigi Nefi on 2. Nefi raamatu autor, on sinna kokku koondatud õpetusi mitmetest allikatest. Nagu järgnevalt loetelust ilmneb, on paljudes selle raamatu peatükkides tsiteeritud ka teisi prohveteid. Kuna Lehhi, Jaakob ja Jesaja olid näinud Jeesust Kristust ning olid Tema tunnistajad, kasutas Nefi mõnesid nende õpetusi, püüdes veenda lugejaid uskuma Jeesusesse Kristusesse. Ka Lehhi ja Jaakob tsiteerisid oma jutlustes teisi prohveteid.

- Lehhi õpetused on üles tähendatud 2. Nefi peatükkides 1–4. 2. Nefi salmides 3:6–21 tsiteerib Lehhi Egiptuse Joosepiti.
- Nefi õpetused on üles tähendatud 2. Nefi peatükkides 4–5 ja 2. Nefi peatükkides 11–33. 2. Nefi peatükkides 12–24 ja 27 tsiteerib Nefi ulatuslikult Jesajat.
- Jaakobi õpetused on üles tähendatud 2. Nefi peatükkides 6–10. Salmides 2. Nefi 6:6–7 ja 2. Nefi peatükkides 7–8 tsiteerib Jaakob Jesajat.

2. Nefi raamatus mainitakse ära ka Lehhi surm (vt 2Ne 4:12) ja Lehhi järeltulijate kaheks rahvaks – laamanlasteks ja nefilasteks (vt 2Ne 5) – .

Kokkuvõte

2. Nefi 1–4 Veidi enne oma surma annab Lehhi oma järeltulijatele nõu ja õnnistab neid.

2. Nefi 4–8 Nefi ülistab Issandat. Ta juhib oma järgijad maale, mida nad kutsuvad Nefi maaks. Ta teeb ülestähenduse Jaakobi õpetustest Iisraeli hajutamise ja kokku kogumise kohta.

2. Nefi 9–10 Jaakob õpetab Jeesuse Kristuse lepitusest. Ta kuulutab prohvetlikult ka sellest, et juudid lükkavad tagasi Jeesuse Kristuse ning sellest, et juudid ja paganad kogutakse kokku töötatud maale.

2. Nefi 11–24 Nefi väljendab oma rõõmu, tunnistades Jeesusest Kristusest. Ta tsiteerib Jesaja prohvetlikke kuulutusi Iisraeli hajutamise ja kokku kogumisest, uhkete ja paheliste alandlikuks muutmiseks enne teist tulemist ning Messia sündimist, missioonist ja tuhandeaastasest valitsemisest.

2. Nefi 25–27 Nefi kuulutab prohvetlikult Päästja ristilöömisest, ülestõusmisest ja külaskäigust nefilaste juurde, juutide hajutamise ja kokku kogumisest, nefilaste hävingust, usust taganemisest, Mormoni Raamatu esiletulemisest ja selle taastamisest.

2. Nefi 28–30 Nefi hoiatab pahelelisuse eest viimsetel päevadel, selgitab Mormoni Raamatu rolli tulevikus ja kuulutab prohvetlikult hingede kokku kogumisest lepingu alla.

2. Nefi 31–33 Nefi manitseb meid järgima Kristust, toituma rõõmuga Tema sõnadest ja lõpuni vastu pidama. Ta tunnistab, et ta on pannud kirja Kristuse sõnad.

2. Nefi 1

Sissejuhatus

2. Nefi 1. peatükis kirjas olevaid tõdesid rääkis armastav lapsevanem ja juht, kes oli suremas. Lehhi anus oma poegi, Ismaeli poegi ja Soramit, et nad kuuletuksid Jumala käskudele. Ta lubas neile, et kui nad peavad

kinni Jumala käskudest, saadab neid sellel maal edu. Samuti keelitas ta neid järgima Nefi prohvetlikku juhtimist.

Keskenduge õpilastele

Vanem Richard G. Scott Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas, et tähtsam on aidata õpilastel aru saada, kui kogu õppetunni materjali käsitleda: „Pidage meeles, et Teie jaoks ei ole esmase tähtsusega kogu õppetunni materjali käsitlemine, kui see tähendab, et seda ei saa korralikult omandada. Tehke kõik, et õpilased materjali mõistaksid... Kui peamisest põhimõttest saadakse aru [ja] see on omandatud... siis on kõige tähtsam saavutatud” (To Understand and Live Truth. KHS-i usuõpetuse õpetajatele peetud kõne, 4. veebr 2005, lk 2–3, si.lds.org).

Õpetamissoovitused

2. Nefi 1:1–23

Lehhi õhutab oma rahvast elama õigemeelselt

Paluge õpilastel ette kujutada, et nad peavad äkki oma pereliikmete juurest lahkuma ja ei pruugi neid enam kunagi näha.

- Mida te ütleksite, kui peaksite oma perele mõned viimased nõuanded andma? Miks?

Pärast mõne õpilase kuulamist selgitage, et 2. Nefi peatükkides 1–4 on kirjas Nefi ülestähendus tema isa viimastest nõuannetest. See õppetund keskendub 2. Nefi 1. peatükile, kus tuuakse ära Lehhi nõuanded tema poegadele, Ismaeli poegadele ja Soramile.

- Miks on lapsevanema või prohveti viimased nõuanded eriti tähtsad?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 1:1–5. Paluge klassil välja tuua, milliseid „suuri asju Issand on [Lehhi pere heaks] teinud”.

- Kuidas avaldub neis suurtes asjades Issanda halastus?
- Tooge näiteid mõnest suurest asjast, mida Issand on teie ja teie pere heaks teinud.
- Mida tunnete, kui mõtlete Jumala halastusele teie ja teie pere vastu?

Jagage tahvel kaheks, kirjutades ühele poole Tegu ja teisele poole Tagajärg. Jagage õpilased kahte rühma. Paluge esimesel rühmal lugeda 2. Nefi 1:6–9 ja teisel rühmal lugeda 2. Nefi 1:10–12. Paluge mõlemal rühmal leida neid tegusid, mida Lehhi sõnade kohaselt tema järeltulijad teevad. Paluge neil samuti uurida, millised olid nende tegude tagajärjed. Näiteks ütles Lehhi, et kui inimesed teenisid Issandat Tema käskude kohaselt, oleks see maa nende jaoks vabaduse maa (vt 2Ne 1:7). Samal ajal kui õpilased vastavad, paluge ühel neist nende vastused tahvlile kirjutada.

- Uurides tahvlil olevaid vastuseid, kuidas te võtaksite kokku Lehhi sõnumi tema perele? (Õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, aga jälgige, et järgnev sõnum oleks selge: **Issand õnnistab meid, kui peame kinni Tema käskudest ja Ta hoiab õnnistusi tagasi, kui me ei pea Tema käskudest kinni.**)
- 2. Nefi salmis 1:9 viitab fraas „see maa” Ameerikale. Mida lubas Issand kuulekatele, kes elavad „selle[] maa[]”?

Selleks, et aidata õpilastel mõista võrdkujusid, mida Lehhi kasutas, et julgustada oma poegi pidama kinni Issanda käskudest, näidake äratuskella, ketti ja mingit muud eset, millel lasub tolm (jälgige, et te keskenduksite tolmule, mitte sellele esemele).

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 1:13–14, püüdes leida sõnu ja fraase, mis on seotud nende kolme esemega. Pärast lugemist tõstke iga ese üles ja paluge õpilastel öelda, milliseid sõnu ja fraase nad leidsid. (Vastusteks võivad olla „ärgake“, „põrguuni“, „raputage endilt jubedad ahelad“, „ahelad, mis seovad“ ja „tõuske põrmust“.) Küsige õpilastelt, mida tähendab olla „sügavas unes“, olla seotud „jubedate ahelatega“ või vajadus „tõusta põrmust“.

- Mida õhutab Lehhi neid sõnu ja fraase kasutades oma poegi tegema? (Meelt parandama, oma teguviise muutma.)
- Mis pidi Lehhi hoiatuse kohaselt juhtuma, kui tema pojad ei „raputa endalt [maha] ahelaid“? (Vt 2Ne 1:13.)

Paluge õpilastel uurida omaette 2. Nefi 1:14–18. Selgitage, et Lehhi andis lahkelt ja armastavalt nõu, olles suures mures („vaevanud ... hinge“) oma laste heaolu pärast. Paluge õpilastel leida põhjusi, miks Lehhi soovis, et tema pere peaks kinni Issanda käskudest.

- Miks oli Lehhi oma järeltulijate pärast mures? (Ta oli mures tagajärgede pärast, mida nad peavad oma tegude tõttu kannatama ja ta soovis, et nad kogeksid Jumala armastust, nii nagu tema.)

Paluge õpilastel iseseisvalt uuesti läbi lugeda 2. Nefi 1:15.

- Millise õnnistuse oli Lehhi oma ustavuse kaudu saanud?
- Millal olete tundnud, et Jumala armastavad käed on teid ümbritsenud?

Jagage õpilased paaridesse. Paluge igast paarist ühel õpilasel otsida 2. Nefi salmidest 1:19–22 välja lubadused, mis võinuks innustada Lehhi poegi meelt parandama. Paluge iga paari teisel õpilasel otsida samadest salmidest välja tagajärjed, mis Lehhi sõnade kohaselt järgnevad, kui pojad tema nõu kuulda ei võta. (Võite selle ülesande soovi korral tahvlile kirja panna.) Andke õpilastele selle ülesande lahendamiseks ja omavahel vastuste arutamiseks kolm-neli minutit aega. Võite õpilaste vastamise ajal klassis ringi liikuda, et saaksite aidata neil arutelu suunata.

Lugege õpilastele ette Lehhi väljakutse 2. Nefi salmist 1:23. Soovi korral innustage õpilasi, et nad selle salmi ära märgiksid. Võiksite neid ka innustada, et nad paneksid oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse kirja ühe asja, mida neil oleks vaja teha, et „ärgata“ või „raputa[da] maha ahelad“ või „tõus[ta] põrmust“, et neile võiksid osaks saada õnnistused, millest Lehhi rääkis.

- Mida tähendab teie jaoks „pan[na] selga õigemeelsuse kaitserüü“? (Vt ka ÕL 27:15–18.)

2. Nefi 1:24–32

Lehhi keelitab oma poegi järgima Nefi prohvetlikku juhtimist

Selgitage, et Lehhi õpetas jõu ja inspiratsiooni allikast, mille Issand oli tema perele andnud. Paluge õpilastel leida see allikas 2. Nefi salmist 1:24. (See allikas oli Nefi, kes teenis pärast Lehhi surma nende prohvetina.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 1:25–28. Paluge õpilastel otsida Lehhi nimetatud põhjusi, miks peaks rahvas Nefit järgima.

- Milliseid omadusi Lehhi rõhutas, kui ta rääkis Nefist kui juhust? Miks te usaldaksite selliste omadustega juhti?
- Millal olete näinud, et Kiriku juhtidel on sellised omadused?

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 1:30–32. Paluge neil leida, milliseid lubadusi andis Lehhi Soramile.

- Milliseid lubadusi te leidsite?
- Kuidas kehtivad need lubadused meie ja meie pere kohta, kui järgime prohvetit?

Veenduge pärast seda arutelu, et õpilased mõistavad, et **kui järgime neid, keda Jumal on kutsunud meid juhtima, õnnistatakse meid vaimse õitsengu ja kaitsega**. Selle põhimõtte kinnistamiseks tunnistage õnnistustest, mis saavad meile osaks, kui järgime meie Kiriku juhte.

Pühakirjades esinevad metafoorid

Metafoorid on kõnekuju, milles sõna või väljendit kasutatakse eseme või tegevuse kirjeldamiseks sarnasuse alusel uudes, ülekantud tähenduses. Näiteks Lehhi pojad polnud tegelikult tolmuga kaetud, kui Lehhi ütles neile „tõuske põrmust“ (2Ne 1:14). Issand ja Tema prohvetid on oma õpetustes sageli metafoore kasutanud, et aidata meil leida seoseid evangeeliumi põhimõtetega. Need metafoorid võivad olla vägevad meeldetuletajad. Arutades metafooride kasutamist, aidake õpilastel keskenduda nende sõnadega seotud vaimsele tähendusele.

Kommentaariid ja taustinfo

2. Nefi 1:22. „Igavene häving“

2. Nefi 1:22 räägib Lehhi „hinge ja keha igavese[st] hävingu[st].“ President Joseph Fielding Smithi sõnad võivad aidata teil Lehhi sõnu lahti mõtestada:

„Häving ei tähenda põrmustamist. Me teame seda, kuna meile on õpetatud Issanda ilmutustes, et hinge ei saa hävitada.

Igale siia maailma sündinud hingele saab osaks ülestõusmine ja surematus ning ta kestab igavesti. Häving ei tähenda seega põrmustamist. Kui Issand ütleb, et nad hävitatakse, peab ta silmas seda, et nad saadetakse Tema juurest ära, et nad lõigatakse ära valgusest ja tõest ning neil pole au saada ülendatud ja see ongi häving“ (Doctrines of Salvation, koost Bruce R. McConkie, 3 kd, 1954–1956, 2. kd, lk 227–228).

2. Nefi 1:28. „Kui te võtate kuulda Nefi häält, siis te ei hukku“

Lehhi lubas, et need, kes „võta[vad] kuulda Nefi häält“ saavad õnnistatud (vt 2Ne 1:28). Vaata ÕL 21:5–6, et lugeda lubadustest, mida Issand on andnud neile, kes järgivad meie ajal elavaid prohveteid.

President Wilford Woodruff ütles: „Ma loodan, et me kõik järgime kurssi, mille Issanda teenijad on meie jaoks maha märkinud, sest ma tean, et seda tehes oleme selles maailmas kaitstud ning tagame õnne ja ülenduse tulevases maailmas... Kui oleme ustavad, juhivad nad meid eluteel ja niivõrd kui me usume nende juhistesse ja Püha Vaimu õpetustesse nende kaudu, oleme alati turvalisel rajal ja saame kindlasti oma tasu“ (Teachings of Presidents of the Church: Wilford Woodruff, 2004, lk 199).

23. ÕPPE TUND

2. Nefi 2 (1. osa)

Sissejuhatus

2. Nefi 2. peatükis jätkuvad Lehhi õpetused vahetult enne tema surma. Pöördudes otse oma poja Jaakobi poole, tunnistas Lehhi Issanda võimest pühitseda meie kannatused meie kasuks. Rääkides kõigile oma poegadele, õpetas ta Aadama langemisest – miks oli see

vajalik ja kuidas see mõjutab kogu inimkonda – ning Jeesuse Kristuse lepituse vajalikkusest. (Lehhi õpetas samuti valikuvabadusest. Sellest õpetusest räägitakse järgmises õppetunnis.)

Õpetamissoovitused

2. Nefi 2:1–4

Lehhi räägib Jaakobile katsumustest ja õnnistustest

Selleks, et aidata õpilastel näha, et 2. Nefi 2. peatükk on nende elus oluline, paluge neil mõelda kellelegi, keda nad tunnevad, kellel on olnud tõsiseid raskusi või kannatusi. Paluge neil mõtiskleda selle üle, mida nad sellele inimesele tema julgustamiseks ütlesid. Paluge neil valmistuda rääkima oma mõtetest teistele õpilastele.

Selgitage, et 2. Nefi 2. peatükk sisaldab ülestähendust Lehhi vestlusest oma pojaga, kellel oli olnud raskusi. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 2:1. Paluge neil teha kindlaks, millist poega Lehhi õpetas (Jaakob) ja mis oli olnud selle poja kannatuste põhjuseks (tema vendade jõhkruks). Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 2:2–3. Võite soovitada, et nad märgiksid ära sõnad ja fraasid, mis kirjeldavad, mida Issand Jaakobi heaks teeb.

Paluge õpilastel rääkida fraasidest, mida nad leidsid. Seejärel esitage järgnevaid küsimusi, mis aitavad neil mõista, et **Issand võib pühitseda kannatused meie kasuks:**

- Mida tähendab teie jaoks fraas „pühitseb sinu kannatused sinule kasuks”? (Võite vajadusel selgitada, et pühitsema tähendab sisse õnnistama, pühaks tegema.)
- Millal olete kogenud, et Issand võib pühitseda meie kannatused meie kasuks?

2. Nefi 2:5–25

Lehhi õpetab oma poegadele langemisest ja Jeesuse Kristuse lepitusest

Selgitage, et Lehhi õpetas Jaakobile ja oma teistele poegadele Aadama ja Eeva langemisest. Võite vajadusel selgitada, et sõna „langemine” viitab olukorrale, mis sai Adamale ja Eevale ning nende järeltulijatele osaks, kuna Adam ja Eeva otsustasid Eedeni aias süüa keelatud vilja.

- Millise valiku andis Issand Adamale ja Eevale Eedeni aias? (Ta lasi neil valida, kas süüa keelatud vilja või mitte.)
- Miks Issand neile 2. Nefi 2:15 kohaselt selle valiku andis? („Et viia täide oma igavesed eesmärgid inimese suhtes.” Soovi korral võite innustada õpilasi, et nad selle fraasi ära märgiksid.)
- Millised on Jumala igavesed eesmärgid meie jaoks? (Anda meile võimalus saada igavene elu ja saada Tema sarnaseks. Soovi korral innustage õpilasi, et nad kirjutaksid need asjad pühakirjades fraasi „igavesed eesmärgid” juurde. Samuti võite lasta neil lugeda salmi Moosese 1:39.)

Joonistage tahvlile järgnev tabel, jättes kaks alumist lahtrit tühjaks. (Võite soovitada, et õpilased joonistaksid selle tabeli oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse.)

Aidake õpilastel näha, et pühakirjad on nende jaoks olulised

Üheks tõhusaimaks viisiks, kuidas aidata õpilastel õppimiseks valmistuda, on paluda neil mõtiskleda küsimuse või olukorra üle, mis on nende jaoks oluline ja millest räägitakse pühakirjakohtades, mida te õpetate. See aitab õpilastel pühakirju eesmärgiga uurida.

Ilma langemiseta	Tänu langemisele
<p>Kõik asjad, mis on loodud, oleksid pidanud jääma samasse seisundisse (vt 2Ne 2:22).</p> <p>Aadamal ja Eeval ei oleks olnud lapsi (vt 2Ne 2:23).</p> <p>Aadam ja Eeva oleksid jäänud süütuteks ega oleks teadnud, mis on rõõm ja kurbus, hea või patt (vt 2Ne 2:23).</p>	<p>Aadam ja Eeva aeti aiast välja maad harima (vt 2Ne 2:19).</p> <p>Aadamale ja Eevale sündisid lapsed – kogu maa perekond (vt 2Ne 2:20).</p> <p>Aadam ja Eeva ning nende järeltulijad kogeksid surelikku elu, millega kaasneb viletsus, rõõm ning võime teha head ja teha pattu (vt 2Ne 2:23, 25).</p> <p>Meile saab osaks füüsiline ja vaimne surm (vt 2Ne 9:6; HI 14:16).</p>

Paluge ühel õpilasel tulla tahvli juurde, et panna kirja, mida õpilased ütlevad. Paluge õpilastel uurida 2. Nefi salme 2:19–25 ja otsida välja 1) mis oleks juhtunud, kui Adam ja Eeva ei oleks keelatud vilja söönud ega langenud ja 2) millised olid langemise tagajärjed. Paluge tahvli juures oleval õpilasel teiste vastused tabelisse kirja panna. Vastuste hulka peaks kuuluma ülaltoodud loetelu (välja arvatud info füüsilisest ja vaimsest surmast, mis lisatakse hiljem).

Paluge õpilastel vaadata üle nende vastused veerus „Ilma langemiseta“.

- Kuidas oleksid Eedeni aia olud takistanud Adamal ja Eeval Taevase Isa päästmisplaani elluviimist? (Vt 2Ne 2:22–23.)

Paluge õpilastel vaadata üle nimekiri veerus „Tänu langemisele“. Veenduge, et õpilased mõistavad, et kuna me oleme Adama ja Eeva järeltulijad, saavad meile osaks neile pärast langemist osaks saanud olud (vt 2Ne 2:21).

- Fraas „harima maad“ tähendab, et pärast seda, kui Adam ja Eeva aeti Eedeni aiast välja, pidid nad toidu saamiseks tööd tegema. Mida te arvate, kuidas aitab töö meil Taevase Isa plaanis areneda?
- Kuidas aitas laste saamine Adamal ja Eeval muutuda rohkem Taevase Isa sarnaseks? Mil moel on pered Taevase Isa plaanis tähtsad?
- Kuidas aitab võimalus kogeda rõõmu ja viletsust meil Taevase Isa plaanis areneda?

Pärast nende küsimuste arutamist, rõhutage, et **Adama ja Eeva langemisel on Taevase Isa õnneplaanis oluline osa.**

Tooge välja, et 2. Nefi 2:25 on kuldsalm. Võiksite innustada õpilasi seda ära märkima. Kuna see salm on lühike, võite võtta aega, et aidata see õpilastel pähe õppida.

Selgitage, et kuigi langemine andis meile võimaluse areneda, tuli sellega maailma ka valu, kannatused, patt ja surm. Selleks, et aidata õpilastel suurendada oma arusaamist sellest tõest, paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 9:6. Seejärel paluge teisel õpilasel lugeda ette Heelamani 14:15–17. Paluge õpilastel otsida välja nendes salmides kirjeldatud langemise tagajärjed.

- Mida need salmid langemisest õpetavad? (Sellega kaasnes füüsiline surm, mis on keha surm, ja vaimne surm, mis tähendab olla Jumala juurest ära lõigatud. Kirjutage tahvlile „Tänu langemisele“ veergu *Meile saab osaks füüsiline ja vaimne surm.*)

Selleks, et aidata õpilastel mõelda sellele, kuidas nad on kogenud tahvli kirjas olevaid langemise tagajärgi, innustage neid järgmiste küsimuste üle vaikselt mõtisklema. (Lugege küsimused ette aeglaselt ja tehke iga küsimuse järel paus, et jätta õpilastele mõtlemiseks piisavalt aega.)

- Mis põhjustab selles elus viletsust?
- Miks on surm päästmisplaani vajalik osa?
- Kuidas võivad mured ja kurbus aidata meil õppida ja kasvada?

Selgitage, et kui me saame aru, kuidas langemine meid mõjutab, mõistame, et vajame Jeesuse Kristuse lepitust. Lugege ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Just nagu inimene ei soovi tegelikult süüa enne, kui on näljane, ei soovi ta ka Kristuse päästet enne, kui teab, miks ta Kristust vajab.

2. Nefi 2:25

Vaadake õppetunni lõpus olevat kuldsalmi õppimissoovitus, et aidata õpilastel seda kuldsalmi õppida.

Keegi ei tea täpselt ja piisavalt, miks ta Kristust vajab enne, kui mõistab langemise põhimõtet ja selle mõju kogu inimkonnale ning selle omaks võtab. Ja ükski teine raamat maailmas ei selgita seda olulist õpetust pooltki nii hästi kui Mormoni Raamat” (The Book of Mormon and the Doctrine and Covenants. – Ensign, mai 1987, lk 85).

Pärast seda, kui õpilastel on olnud piisavalt aega nende küsimuste üle mõtisklemiseks, näidake Päästja pilti. Tunnistage, et **tänu lepitusele lunastab Jeesus Kristus meid langemise mõjudest ja pakub lunastust meie pattudele.**

Paluge mõnedel õpilastel kordamööda ette lugeda 2. Nefi 2:5–10, 21 ja Alma 7:11–13. Paluge õpilastel leida nendest salmidest fraasid, mis näitavad, mida Päästja on teinud selleks, et meid langemise mõjudest ja meie isiklikest pattudest lunastada. (Seoses 9. salmiga võite vajadusel selgitada, et sõna „kostma” tähendab kellegi heaks, kasuks midagi ütleva või tema eest välja astuma.) Selleks, et aidata õpilastel analüüsida fraase, mida nad leidsid, küsige:

- Millised fraasid nendest salmidest näitavad, et tänu lepitusele lunastab Päästja meid füüsilisest surmast?
- Millised fraasid näitavad, et Päästja lunastab meid vaimsest surmast (kui oleme Jumala juurest ära lõigatud)?
- Millised fraasid näitavad, et Päästja võib meid lunastada meie pattudest?
- Millised fraasid näitavad, et Päästja võib aidata meid katsumustes, näiteks haiguse ja valu korral?

Mida me peame 2. Nefi 2:7–9, 21 kohaselt tegema, et saada kõik lepituse kaudu tulevad õnnistused? (Seoses 7. salmiga, võite vajadusel selgitada, et inimene, kel on „murtud süda ja kahetsev vaim” on andlik ja valmis järgima Jumala tahet. Selline inimene tunneb patu pärast sügavat kurbust ja soovib siiralt meelt parandada.)

Pärast seda, kui olete neid küsimusi arutanud, paluge õpilastel kõnealuseid salme omaette uurida, otsides sealt nende jaoks eriti tähendusrikkaid fraase. Paluge õpilastel võtta paaridesse ja rääkida teineteisele, millised fraasid nad välja valisid. Paluge neil rääkida, miks need fraasid on nende jaoks tähendusrikkad.

Paluge ühel-kahel õpilasel teha klassile kokkuvõte, miks on langemine Taevase Isa päästmisplaani tähtis osa. Seejärel paluge neil rääkida oma tunnetest selle kohta, kuidas Jeesuse Kristuse lepitus lunastab meid langemisest.

Kuldsalm – 2. Nefi 2:25

NB! Kaaluge järgmist tegevust, et aidata õpilastel evangeeliumi õpetamisel kasutada salmi 2. Nefi 2:25. Võttes arvesse tänase õppetunni olemust ja mahtu, võite kasutada seda tegevust mõnel teisel päeval, kui teil on selleks rohkem aega.

Paluge õpilastel valmistada ette õpetus langemisest, kasutades salmi 2. Nefi 2:25. Nad võivad õpetada seda õpetust pereõhtul või kusagil mujal. Küsige mõnede õpilaste käest, kas nad oleksid pärast õpetamist valmis rääkima oma kogemustest. Kui aeg lubab, laske õpilastel alustada õpetuse ettevalmistamist tunni ajal.

24. ÕPPETUND

2. Nefi 2 (2. osa)

Sissejuhatus

Eelmises õppetunnis keskendusime 2. Nefi 2. peatükis Aadama ja Eeva langemisele ning Jeesuse Kristuse lepitusele. See õppetund keskendub Lehhi õpetustele valikuvabadusest, kaasa arvatud tööle, et me oleme vabad valima vabadust ja igavest elu Jeesuse Kristuse kaudu.

Selles õppetunnis on õpilastel võimalus üksteist õpetada. Enne tunni algust valmistage õppetunni juhistega käsilehed. Tutvuge kõigi juhistega, et saaksite aidata õpilasi, kui nad õpetamiseks valmistuvad.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 2:11–18, 25–30

Lehhi õpetab valikuvabadusest ja meie valikute tagajärgedest

Tuletage õpilastele lühidalt meelde, et eelmises õppetunnis uurisid nad 2. Nefi 2. peatükist Lehhi õpetusi Aadama ja Eeva langemisest ning Jeesuse Kristuse lepituse õnnistustest. Aadama ja Eeva valik võimaldas meil tulla maa peale (vt 2Ne 2:25), kus me kogeme kurbust, valu ja surma. **Tänu lepitusele lunastab Jeesus Kristus meid langemisest ja pakub lunastust meie pattudele** (vt 2Ne 2:26). Tänu lepitusele **oleme vabad valima vabadust ja igavest elu või vangistust ja surma** (vt 2Ne 2:27).

Selgitage, et kui õpilased jätkavad selles õppetunnis 2. Nefi 2. peatüki uurimist, on neil võimalus õpetada üksteisele valikuvabaduse põhimõtteid, mida Lehhi selgitas oma pojale Jaakobile. Jagage õpilased nelja rühma. Andke igale rühmale üks komplekt järgnevatest juhistest, et aidata neil valmistuda õpetamiseks (valmistage enne tundi ette nende juhistega käsilehed). Kui klassis on vähem kui neli õpilast, andke üks komplekt juhiseid igale õpilasele ja õpetage ülejäänud komplektides olevat materjali ise.

Iga juhistekomplekt sisaldab viit ülesannet. Innustage kõiki osalema, kandes hoolt selle eest, et igas rühmas saab iga õpilane omale ülesande. Kui rühmad on suuremad kui viis õpilast, võivad õpilased ülesandeid jagada. Rühmades, mis on väiksemad kui viis õpilast, tuleb mõnel täita rohkem kui üks ülesanne. Teatage õpilastele, et neil on ettevalmistuseks aega umbes kolm minutit ja et igal rühmal on õpetamiseks aega umbes viis minutit.

1. rühm: Jumal lõi meid tegutsema

- Näidake õpilastele kivi. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 2:14. Enne lugemist paluge teistel leida Lehhi kirjeldus kahte tüüpi asjadest, mida Jumal on loonud taevastes ja maal. („Asjad, mis tegutsevad, ja asjad, mis on mõjutatavad.”) Küsige: Kuidas on see salm seotud meie ja selle kiviga? (Meid on loodud tegutsema, samas kui kivi on loodud asjaks, mida mõjutada. Kivi, nagu veel paljud loodud asjad, ei saa ise tegutseda.)
- Paluge ühel õpilasel lugeda ette esimene lause salmist 2. Nefi 2:16. Küsige klassilt: Miks on teie arvates Taevase Isa päästmisplaanis tähtis, et me ise tegutseksime? Pärast seda, kui õpilased on vastanud, küsige: Kuidas me mõnikord pigem ootame, et meie eest tegutsetakse, selle asemel, et ise tegutseda?
- Kirjutage tahvlile *ÕL 58:26–28*. Paluge õpilastel see pühakirjakoht lahti võtta. Juhatage neid selle ühisel ettelugemisel.
- Küsi: Mida me võime õppida salmidest *ÕL 58:26–28* ise tegutsemise kohta? Nime-tage mõned viisid, kuidas me saame õhinal oma panuse anda õigemeelsuse esilekutsumisse? Millal te olete näinud, et teie usinus toob kaasa rohkelt õigemeelsust? (Kui üks-kaks õpilast on vastanud, võite rääkida ka oma kogemusest.)
- Tunnistage, kui tähtis on ise tegutseda ja püüda esile kutsuda rohkelt õigemeelsust.

 2. Nefi 2:27 on kuldsalm. Vaadake kuldsalmi õpetamissoovitust õppetunni lõpus, et aidata õpilastel seda kuldsalmi õppida.

2. rühm: Hea ahvatlus ja paha ahvatlus

- A. Paluge ühel õpilasel lugeda ette teine lause salmist 2. Nefi 2:16. Küsige õpilastelt: Mida tähendab sõna „ahvatlema“? (Kutsuma, meelitama või peibutama.)
- B. Küsige õpilastelt: Millised on mõned viisid, kuidas Taevane Isa ahvatleb meid tegema head? (Õpilased võivad nimetada Püha Vaimu õhutusit, käskude pidamise eest lubatud õnnistusi ja viimse aja prohvetite õpetusi.)
- C. Lugege ette 2. Nefi 2:17–18 ja paluge õpilastel oma pühakirjadest teksti jälgida. Paluge neil välja tuua, mida kurat meile kõigile tahab. (Ta tahab, et me oleksime õnnatud.)
- D. Küsige: Kuidas te teate, milline ahvatlus tuleb Jumalalt ja milline kuradilt? (Selle arutelu käigus võiksite soovi korral viidata salmidele Mn 7:16–17.) Pärast seda, kui õpilased on vastanud, küsige: Millised on mõned näited asjadest, mis ahvatlevad inimesi tegema pahelisi asju ja juhivad õnnetusse?
- E. Tunnistage Jumala ahvatlustest, mis juhivad headusele ja õnnele ning kuradi ahvatlustest, mis juhivad pahelisusesse ja õnnetusse. Tunnistamise käigus võite jagada kogemust, mis näitlikustab, kuidas te teate, et see on tõsi.

3. rühm: Me vastutame oma valikute eest

- A. Lugege õpilastele ette järgmised sõnad:
 „Sul on vabadus valida ja tegutseda, kuid sul puudub vabadus otsustada oma tegude tagajärgede üle. Need tagajärjed ei pruugi tulla otsekohe, aga need järgnevad alati“ (Usule truud: evangeeliumi teatmik, 2005, lk 184).
 Küsige: Tooge mõned näited tagajärgedest, mis ei pruugi järgneda kohe, kuid võivad siiski järgneda? (Üks võimalik vastus on, et sageli on suitsetamise tagajärg vähk.)
- B. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 2:26–27 ja otsida sõnu ja fraase, mis näitavad meie praeguste valikute tulevasi tagajärgi. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. (Vastusteks võivad olla „seaduse karistus sellel suurel ja viimsel päeval“, „vabadus“, „igavene elu“, „vangistus“, „surm“ ja „õnnetu [olek]“. Kirjutage õpilaste vastused tahvlile.)
- C. Küsige: Miks on teie arvates tähtis, et me mõistaksime oma valikute tagajärgi selles elus? Pärast seda, kui õpilased on vastanud, küsige: Kuidas võib nende tagajärgede teadmine meid motiveerida tegema õigemeelseid valikuid?
- D. Rõhutage, et salmis 2. Nefi 2:27 ütleb Lehhi, et me „[oleme] vabad, et valida vabadust“. Küsige: Tuginedes oma kogemustele, kuidas aitavad õigemeelsed valikud meil valikute tegemiseks vabana püsida? Kas võiksite tuua selle kohta näiteid? (Olge valmis rääkima oma kogemusest.)
- E. Tunnistage, et me oleme oma valikute eest Jumala ees vastutavad ja et meie valikutele järgnevad alati tagajärjed.

4. rühm: Hea osa valimine

- A. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 2:28. Paluge õpilastel leida neli asja, mida Lehhi oma poegadele soovis. Pärast salmi ettelugemist, paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.
- B. Küsige: Kuidas me saame vaadata suure Vahemehe, Jeesuse Kristuse poole, et meil oleks sellest abi õigemeelsete otsuste tegemisel?
- C. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 2:29. Küsige õpilastelt: Kuidas võivad meie valikud anda kuradile väge meie vangistamiseks? Rõhutage selle arutelu käigus, et paljude Saatana kiusatuste eesmärgiks on „liha tahtmi[ne]“ ehk meie füüsilised ihad. Kui inimesed annavad neile kiusatustele järele, võivad nad jääda sõltuvusse kahjulikest ainetest ja harjumustest. Lugege Kaheteistkümnelt Apostli Kvoorumist vanem Russell M. Nelsoni sõnad:
 „Tühisele mõttele, et proovida vaid kord, võib järgneda paheline nõiarõng. Proovimisest saab harjumus. Harjumusest saab sõltuvus. Selle haare tekib järk-järgult. Harjumuse orjastavad ahelad on liiga märkamatud, et neid tähele panna, kuni need on liiga tugevad, et neid murda... Hiljem alistab sõltuvus valikuvabaduse“ (Addiction or Freedom. – Ensign, nov 1988, lk 6–7).
 Tunnistage, kuidas õigemeelsus juhib vabadusele kahjulikest harjumustest ja sõltuvustest.

D. Lugege klassile ette 2. Nefi 2:30. Paluge neil teksti jälgimisel keskenduda sõnadele: „Ma olen valinud hea osa.” Küsige: Mida need sõnad Lehhi kohta õpetavad?

E. Paluge õpilastel mõtiskleda järgmiste küsimuste üle: Keda te teate, kes on „valinud hea osa” nagu Lehhi? Mil moel tahaksite te järgida selle inimese eeskujut? Pärast seda, kui õpilastel on olnud aega mõtiskleda, paluge ühel-kahel oma mõtetest rääkida. Seejärel jagage enda mõtteid.

NB! Lõpetuseks paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kas nende valikud juhatavad neid vabaduse ja igavese elu või vangistuse, vaimse surma ja õnnetu elu poole. Kinnitage õpilastele, et iga kehva valikut, mille nad ehk on juba teinud, saab ületada usu kaudu Jeesusesse Kristusesse ja meeleparandust tehes. Tunnistage Päästjast, Tema lepitusest ja Tema võimest tugevdada meid meie püüdlustes teha valikuid, mis juhivad õnne ja igavese elu poole.

Kuldsalm – 2. Nefi 2:27

Selleks, et aidata õpilastel õppida pähe 2. Nefi 2:27, kirjutage tahvlile selle salmi iga sõna esitäh: *M, i o v v l j n o a k a, m o i o. J n o v, e v v j i e k i s V k v v v j s v k v j v, s t p t k i s õ, n t i o.* (Võiksite õpilasi innustada, et nad märgiksid selle koha eriliselt ära, nii et nad selle kiiresti üles leiaksid.)

Laske õpilastel 2. Nefi 2:27 koos ette kanda (vajadusel võivad nad kasutada pühakirju), kuni nad loevad ära terve salmi, kasutades abiks ainult esitähki. Seejärel kustutage osa tähti maha ja paluge neil taas see pühakirjakoht koos ette lugeda. Jätkake tähtede kustutamist, kuni kõik tähed on kustutatud ja õpilased oskavad kogu salmi peast lugeda. Selle tegevuse käigus võite lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scotti sõnad: „Päheõpitud pühakirjakohast saab vastupidav sõber, keda ei nõrgesta aja kulg” (Pühakirjade vägi. – 2011. a sügisene üldkonverents.)

NB! Teil võib tekkida selle õppetunni jooksul aega, mida saate kasutada selle tegevuse läbiviimiseks. Kui teil selleks tegevuseks aega ei jää, võite seda kasutada mõnes teises õppetunnis.

Kommentaarisid ja taustinfo

2. Nefi 2:29. „Liha tahtmi[ne] ja halb ..., mis selles on”

See salm ei õpeta, et meie kehad on halvad. Pigem kirjeldab see meie langenud seisundit. Raamatus „Usule truud” selgitatakse: „Sellises langenud olukorras on meil tegemist sisemise konfliktiga. Me oleme Jumala

vaimulapsed ja meil on võimalik saada „osa jumalikust loomusest” (2Pt 1:4). Ometi „ei ole [me] väärilised [Jumala] ees; sest langemise pärast on meie loomus jätkuvalt halvaks muutunud” (Et 3:2). Me peame jätkuvalt püüdma õigustamatutest kirgedest ja soovidest jagu saada” (Usule truud: evangeeliumi teatmik, 2005, lk 86).

25. ÕPPETUND

2. Nefi 3

Sissejuhatus

2. Nefi 3. peatükk sisaldab Lehhi sõnu oma noorimale pojale Joosepile. Lehhi jutustab Egiptuse Joosepi prohvetlikust kuulutusest, mis puudutas prohvet Joseph

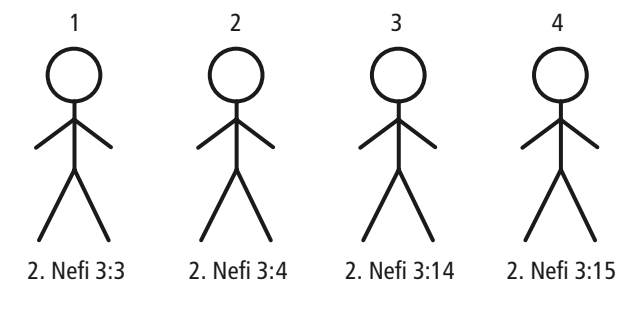
Smithi rolli, Mormoni Raamatu esiletulemisest ja evangeeliumi taastamisest.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 3:1–25

Lehhi jutustab Egiptuse Joosepi prohvetlikust kuulutusest, mis puudutas prohvet Joseph Smithi rolli

Tehke enne tunni algust tahvlile järgmine joonis.

Selleks, et aidata õpilastel mõista 2. Nefi 3. peatüki õpetusi, andke neile teada, et selles peatükis räägitakse neljast mehest, kellel on sama eesnimi. Paluge õpilastel kiiresti uurida tahvlil iga kuju all olevat pühakirjaviidet, et määrata kindlaks, keda kujutatakse. Kui keegi õpilastest on vastuse leidnud, paluge see tal tahvlile kirjutada. (Esimene kuju tähistab Lehhi poega Joosepit. Teine tähistab prohvet Joosepit, kes müüdi umbes 1700 aastat enne Jeesuse Kristuse sündi Egiptusesse. Kolmas tähistab prohvet Joseph Smithi. Neljas tähistab Joseph Smith vanemat.)

Näidake pilti prohvet Joseph Smithist, näiteks pilti „Vend Joseph“ (62161; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 87). Rääkige õpilastele, et suures osas keskendub 2. Nefi 3. peatükk Egiptuse Joosepi prohvetlikule kuulutusele, mis puudutas prohvet Joseph Smithi.

Paluge kolmel õpilasel kordamööda ette lugeda 2. Nefi 3:6–8. Paluge õpilastel leida sõnad ja fraasid, mida Egiptuse Joosep kasutas, et kirjeldada Joseph Smithi ja tema tehtavat tööd. (Vajadusel selgitage, et kui Egiptuse Joosep kasutas fraasi „minu niuete vili“, rääkis ta oma järeltulijatest.) Kirjutage tahvlil Joseph Smithi tähistava kuju alla õpilaste leitud sõnad ja fraasid. Nad peaksid leidma fraasid, nagu näiteks „... parima nägija [minu niuete viljast]“, „suure väärtusega“, „toob nad teadmisele lepingutest“ ja „ma teen tema oma silmis suureks“.

- Olles uurinud 2. Nefi 3:6–8, mida te prohvet Joseph Smithi kohta õppisite? (Aidake õpilastel mõista, et **Issand kasvatas üles prohvet Joseph Smithi, et aidata teha teoks evangeeliumi taastamine.**)

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 3:11–15. Paluge neil leida veel fraase selle kohta, mida Jumal teeb prohvet Joseph Smithi kaudu. Kui neil on olnud piisavalt aega, et neid salme uurida, küsige neilt, mida nad leidsid. Lisage nende vastused tahvlil olevas nimekirjas prohvet Joseph Smithi tähistava kuju alla. (Vastusteks võivad olla „tuua esile minu sõna“, „nõrkusest tehakse ta tugevaks“, „need, kes püüavad teda hävitada, aetakse segadusse“ ja „kutsutakse ... tema isa nime järgi“.)

Selleks, et aidata õpilastel sügavamalt mõista prohvet Joseph Smithi rolli evangeeliumi taastamises ja selle üle mõtiskleda, lugege ette 2. Nefi 3:11, rõhutades eriti fraasi „vä[gi] tuua esile minu sõna.”

- Tooge mõned näited Jumala sõnast, mille Joseph Smith esile tõi. (Vastuseks võib olla Mormoni Raamat, Õpetus ja Lepingud, Kallihinnaline Pärl, Joseph Smithi piiblitõlkeid ja prohveti enda jutlused.)

Rõhutage selle arutelu käigus kindlasti, et Egiptuse Joosep kuulutas prohvetlikult, et prohvet Joseph Smith toob esile Mormoni Raamatu. Vajadusel selgitage, et salmis 2. Nefi 3:12 mainitakse kahte raamatut: raamat, mille kirjutasiid Egiptuse Joosepi järeltulijad, on Mormoni Raamat; raamat, mille kirjutasiid Juuda järeltulijad, on Piibel. Võiksite soovitada, et õpilased kirjutaksid need selgitused oma pühakirjadesse.

Paluge õpilastel otsida salmist 2. Nefi 3:12 välja fraasid, kus kirjeldatakse, millist mõju avaldavad maailmale Mormoni Raamat ja Piibel, kui nad „kasva[vad] kokku”. (Näiteks võivad õpilased öelda „lük[kavad] ümber valeõpetused”, „vaigista[vad] tülid” ja „kehtesta[vad] ... rahu”.)

Selleks, et aidata õpilastel mõelda sellele, kuidas Mormoni Raamat on mõjutanud nende elu, küsige:

- Millal te olete kogenud Mormoni Raamatu väge oma elus või näinud selle mõju oma sõprade või pereliikmete elus?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 3:15. Paluge õpilastel pöörata erilist tähelepanu fraasile „toob ... pääste minu rahvale”.

- Kuidas aitab Mormoni Raamat tuua rahvale päästet?
- Kuidas on Mormoni Raamat muutnud teie elu?

Selleks, et aidata õpilastel mõista prohvet Joseph Smithi ettemääratud missiooni ja seda väärtustada, paluge ühel õpilasel lugeda ette president Brigham Youngi sõnad:

„See oli määratud igaviku nõukogudes ammu enne maa loomist, et tema, Joseph Smith, peaks olema mees, kes selle maailma viimisel ajajärgul toob rahva jaoks esile Jumala sõna ja saab Jumala Poja preesterluse kõik võtmed ja väe. Issand jälgis teda ja tema isa ja tema vanaisa ning tema eelkäijaid ... kuni Aadamani. Ta jälgis seda perekonda ja nende järglaste vereliini algallikast kuni selle mehe sünnini. Ta oli igavikus eelnevalt pühitsetud seda viimast ajajärku valitsema” (Discourses of Brigham Young, valinud John A. Widtsoe, 1954, lk 108).

Tehke kokkuvõtte salmidest 2. Nefi 3:16–24, selgitades, et Egiptuse Joosep võrdles Joseph Smithi Moosesega. Paluge õpilastel leida salmist 2. Nefi 3:24 sõnu ja fraase, mis kirjeldavad prohvet Joseph Smithi. Lisage õpilaste leitud sõnad ja fraasid tahvlil olevale nimekirjale samal ajal, kui nad teile neid ütlevad.

Lugege ette president Gordon B. Hinckley sõnad. Paluge õpilastel kuulates leida tõesid, mida avaldati prohvet Joseph Smithi kaudu:

„Lubage mul nimetada mõned paljudest õpetustest ja tavadest, mis eristavad meid kõikidest teistest kirikutest ja mis kõik on saanud noore prohveti [Joseph Smithi] ilmutuste kaudu. ...

Teadmine jumalusest. ...

Mormoni Raamat. ...

Taastatud preesterlus. ...

Plaan perekonna igaveseks eluks. ...

Väikelaste süütus. ...

Suur õpetus surmude päästmisest. ...

Inimese igavene loomus. ...

Kaasaja ilmutuse põhimõte. ...

Tema lühikese elu jooksul, mis kestis kõigest 38 ja pool aastat, saime tema kaudu võrreldamatult palju teadmisi, ande ja õpetusi” (The Great Things Which God Has Revealed. – Ensign või Liahona, mai 2005, lk 80–83).

Paluge õpilastel lisada president Hinckley nimekiri tahvlil olevale nimekirjale.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Õpetus ja Lepingud 135:3. Selgitage, et vanem John Taylor Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist, kellest hiljem sai Kiriku kolmas president, kirjutas need sõnad peagi pärast prohvet Joseph Smithi surma. Paluge õpilastel sellest salmist leida, mida nad võiksid tahvlil olevale nimekirjale lisada. Lisage nende vastused nimekirjale.

Andke õpilastele aega, et vaadata üle tahvlil olev nimekiri. Paluge neil mõtiskleda selle üle, mida nad on prohvet Joseph Smithi rollist õppinud. Paluge neil mõelda sellele, mida nad prohvetist teavad ja tema vastu tunnevad, vastates ühele järgmistest küsimustest kirjalikult oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse:

- Mida sellist olen täna õppinud või tundnud, mis on tugevdanud minu tunnistust prohvet Joseph Smithist?
- Mida sellist Joseph Smith tegi, õpetas või taastas, mille kohta ma tunnen, et see on minu jaoks suure väärtusega (vt 2Ne 3:7)?

Jagage õpilased paaridesse. Innustage neid teineteisele prohvet Joseph Smithist tunnistama. Kui teil on aega, võiksite innustada mõnda õpilast tervele klassile tunnistama. Tunnistage ise, et Jumal kasvatas üles Joseph Smithi, et ta teeks teoks taastamise. Paluge oma õpilastel otsida palvemeelselt viise, kuidas tunnistada teistele, eriti oma sõpradele ja perele, prohvet Joseph Smithist ja Mormoni Raamatust.

Tundeid puudutavad küsimused

President Henry B. Eyring Esimesest Presidendikonnast soovitas õpetajatel esitada küsimusi, mis „paneks inimesi meenutama oma tundeid”. Ta ütles: „Pärast küsimuse esitamist on tark teha väike paus, enne kui palume kellelgi vastata. Isegi need, kes ei vasta, mõtisklevad vaimsete kogemuste üle. See tugevdab Püha Vaimu tundmist” (The Lord Will Multiply the Harvest. KHS-i usuõpetuse õpetajatele peetud kõne, 6. veebr 1998, lk 6, si.lds.org).

Kommentaariid ja taustinfo

2. Nefi 3:12. Kuidas „kasva[vad] kokku” Mormoni Raamat ja Piibel?

Peagi pärast Kuningas Jamesi piibli viimse aja pühade väljaande ilmumist, kus on sisujuht ja joonealused märkused, mis viitavad kõigile põhiteostele, selgitas Kahe-teistkümne Apostli Kvoorumis juhataja Boyd K. Packer: „Vana Testament ja Uus Testament ... ning ... Mormoni Raamat ... on nüüd samamoodi kokku põimitud, nii et kui te uurite üht, siis teid juhatakse teise, kui te õpite ühest, valgustab teid ka teine. Nad on tõepoolest meie käes üks” (Scriptures. – Ensign, nov 1982, lk 53).

2. Nefi 3:18. Kes on eestkõneleja?

Vanem Bruce R. McConkie Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas, millistest inimestest kõneldakse salmis 2. Nefi 3:18. Sulgudes olevad sõnad on lisanud vanem McConkie. Ta ütles: „Pange tähele neid Issanda sõnu: „Ja mina, vaata, ma lasen tal [Mormonil] kirjutada sinu niuete vilja [nefilaste] kirjatöö sinu niuete viljale [laamanlastele]; ja sinu niuete eestkõneleja [Joseph Smith] kuulutab seda.” See tähendab, et Mormon kirjutas Mormoni Raamatu, kuid ta kasutas selleks nefilaste prohvetite kirjutisi. Ja Joseph Smith tõlkis need üheks raamatuks koondatud kirjutised ja need saadeti tema kaudu laamanlastele” (A New Witness for the Articles of Faith, 1985, lk 426).

Koduõppe tund

1. Nefi 20–2. Nefi 3 (5. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 1. Nefi peatüki 20 kuni 2. Nefi peatüki 3 (5. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav 5. õppenädal õppetund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (1. Nefi 20–22)

Kui Nefi tsiteeris oma vendadele mõningaid Jesaja prohvetlikke kuulutusi, said õpilased teada, et Issand kutsub neid, kes pole olnud kuulekad, tegema meelearandust ja pöörduma tagasi Tema juurde. See on meile kinnituseks, et Issand armastab meid ja ei unusta meid iial. Õpilased said teada ka seda, et kuigi Iisrael hajutatakse rahva sõnakuulmatuse pärast, lubas Issand viimsetel päevadel evangeeliumi taastada ja Iisraeli kokku koguda.

2. päev (2. Nefi 1)

Õpilased uurisid Lehhi viimaseid õpetusi oma perele enne tema surma. Lehhi rõhutas, et Issand õnnistab meid, kui peame kinni Tema käskudest ja et Ta hoiab õnnistusi tagasi, kui me Tema käske ei pea. Kui Lehhi teadis, et ta peagi sureb, keelitas ta oma peret Nefit järgima. Õpilased nägid, et kui me järgime neid, keda Jumal on kutsunud meid juhtima, õnnistatakse meid vaimse õitsengu ja kaitsega.

3. päev (2. Nefi 2)

Lehhi selgitas oma pojale Jaakobile kahte peamist tõde: 1) Aadama ja Eeva langemine on Taevase Isa õnneplaani tähtis osa ja 2) lepituse kaudu lunastab Jeesus Kristus meid langemise mõjudest ja pakub lunastust meie pattudele. Lehhi selgitas, et langemise ja lepituse tagajärjel oleme vabad valima vabadust ja igavest elu või vangistust ja surma (vt 2Ne 2:27).

4. päev (2. Nefi 3)

Rääkides oma pojale Joosepile, kasutas Lehhi vaskplaatidel olnud Egiptuse Joosepi prohvetlikku kuulutust. Selles prohvetlikus kuulutuses öeldakse, et Issand kasvatab prohvet Joseph Smithi üles, et aidata taastada evangeeliumi. Õpilastel paluti kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse, miks on prohvet Joseph Smithi töö nende jaoks suure väärtusega.

Sissejuhatus

See õppetund on mõeldud selleks, et aidata õpilastel mõista Jumala igavesi eesmärke. Lehhi teadis, et tema järeltulijad võivad teha valikuid, mis toovad neile rõõmu, vabaduse ja igavese elu üksnes siis, kui nad mõistavad ja usuvad selliseid peamisi õpetusi, nagu langemine, Jeesuse Kristuse lepitus, valikuvabadus ja kuulekus (vt 2Ne 2:25, 27). Innustage õpilasi valima igavest elu, et lõpptulemusena oleksid „[Jumala] armastuse käsivarred ... igavesti [nende] ümber“ (2Ne 1:15), nagu oli Lehhil.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 1–2

Enne surma keelitab Lehhi oma lapsi pidama Jumala käske ja õpetab neile päästmisplaani peamisi õpetusi

Alustuseks paluge õpilastel lugeda 2. Nefi 3:25 viimast lauset („Pea meeles oma sureva isa sõnu!“). Küsige õpilastelt, kuidas muutub nende tähelepanu pereliikme nõuannetes, kui nad teavad, et see inimene on suremas.

Järgnev tegevus võib aidata õpilastel paremini aru saada tõdedest, mida Lehhi oma viimastes sõnades oma perele rõhutas. See võimaldab neil ka üksteisele rääkida, kuidas võivad need tõed aidata neil järgida Taevase Isa plaani nende päästmiseks.

1. Määrake igale õpilasele või paarile üks järgmistest pühakirjakohtadest: 2. Nefi 1:16–20; 2. Nefi 2:6–10; 2. Nefi 2:19–20, 22–25; ja 2. Nefi 2:11–13, 27–29. (Kui Teil on vähem kui neli õpilast, võite seda tegevust kohandada, andes õpilastele rohkem kui ühe pühakirjakoha või valides arutamiseks vähem pühakirjakohti.)
2. Kui õpilased on neid pühakirjakohti uurinud, paluge neil oma pühakirjade uurimise päevikus vastata järgmistele küsimustele. (Võite küsimused tahvlile kirjutada.)
  - a. Milliseid peamisi tõdesid Lehhi õpetas?
  - b. Miks on need tõed meie igaveseks heaoluks tähtsad?
3. Pärast seda, kui olete andnud õpilastele piisavalt aega oma ülesande lahendamiseks, paluge igal õpilasel või koos töötanud paaril rääkida, mida nad leidsid. Innustage nii paljusid õpilasi kui võimalik rääkima, mida nad leidsid ja miks oli see nende jaoks tähendusrikas.

Pärast seda tegevust kirjutage tahvlile järgmine tõde: **Aadama ja Eeva langemine on Taevase Isa õnneplaani tähtis osa.**

Lugege ette president Joseph Fielding Smithi sõnad:

„Adam tegi vaid seda, mida ta tegema pidi. Ta sõi seda vilja ühel heal põhjusel, milleks oli ukse avamine, et teie ja mina ning kõik teised saaksid tulla siia maailma. ...

Kui poleks olnud Aadamat, ei oleks mina siin, ei oleks teie siin. Me ootaksime vaimudena taevastes” (Conference Report, okt 1967, lk 121–122).

Esitage õpilastele järgmised küsimused:

- Millised on mõned langemise tagajärjed, mida Lehhi kirjeldas salmides 2. Nefi 2:21–24?
- Kuidas saab tänu neile tagajärgedele võimalikuks meie areng Taevase Isa plaani järgi meie päästmiseks?

Kirjutage tahvile lisaks järgmine tõde: **Tänu lepitusele lunastab Jeesus Kristus meid langemisest ja pakub lunastust meie pattudest.**

Selleks, et aidata õpilastel sellest tõest paremini aru saada, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Joseph B. Wirthlini sõnad:

„Jeesuse Kristuse lepitus, puhtast armastusest kantud tegu, sai jagu langemise mõjudest ja valmistab kogu inimkonnale tee, pöördumaks tagasi Jumala juurde. Osana lepitusest sai Päästja võitu füüsilisest surmast ja tõi tänu ülestõusmisele surematuse igale Jumala lapsele. Ta sai ka võitu vaimsest surmast ja lõi võimaluse saada igavene elu – elu, mida elab Jumal ja mis on suurim kõikidest Jumala andidest” (Christians in Belief and Action. – Ensign, nov 1996, lk 71).

Küsige õpilastelt: Millised on mõned lepituse õnnistused?

Selleks, et aidata õpilastel mõista valikuvabaduse tähtsust Taevase Isa plaanis, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Neal A. Maxwelli sõnad:

„Kui poleks valikuid, kui meil puuduks vabadus valida ja kui puuduks vastandlikkus, poleks ka tõelist elu... On tõsiasi, et me ei saaks vaimselt kasvada ega seeläbi olla tõeliselt õnnelikud, kui

ja kuniks me kasutame targalt meie kõlbelist valikuvabadust” (One More Strain of Praise, 1999, lk 80).

Pange tahvile kirja järgmine põhimõte: **Me oleme vabad valida vabadust ja igavest elu või vangistust ja surma.**

Paluge õpilastel võtta oma pühakirjade uurimise päevikutes lahti 3. päeva 4. ülesanne. Paluge mõnel neist selgitada, mida nad õppisid valikuvabaduse kohta salmidest 2. Nefi 2:26–29.

Lugege ette prohvet Joseph Smithi sõnad:

„Selleks, et saada päästetud, ei pea me mitte üksnes tegema mõnda asja, vaid kõike, mida Jumal on käskinud” (Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 161).

Selleks, et aidata õpilastel paremini mõista kuulekuse tähtsust, võite esitada järgmisi küsimusi:

- Mida te arvate, miks rõhutas Lehhi enne surma oma viimastes nõuannetes oma perele kuulekust?
- Millised kogemused on aidanud teil mõista, et **Issand õnnistab meid, kui peame kinni Tema käskudest ja Ta hoiab õnnistusi tagasi, kui me ei pea kinni Tema käskudest?** (Lisage see tõde tahvil olevasse nimekirja.)

Selle õppetunni lõpetuseks lugege ette sõnad Boyd K. Packerilt, Kaheteistkümne Apostli Kvoorumit juhatajalt:

„Kuulekus on tugev vaimne ravim. See on peaaegu kõige ravija” (Balm of Gilead. – Ensign, nov 1987, lk 18).

Tunnistage Jumala armastusest Teie õpilaste vastu ja Tema soovist aidata neil saada võitu langemise mõjudest ning saada igavene elu.

Järgmine õppenädal (2. Nefi 4–10)

Pärast Lehhi surma püüdsid Laaman ja Lemuel taas Nefilt elu võtta. Millise hoiatuse Issand andis, mis päästis Nefi elu? Samuti, mis juhtuks meie keha ja vaimuga, kui poleks lepitust? Õpilased leiavad neile küsimustele vastused salmidest 2. Nefi 9:7–9.

2. Nefi 4

Sissejuhatus

Pärast Lehhi surma said Laaman ja Lemuel Nefi peale vihaseks „Issanda manitsuste pärast“, millest Nefi oli neile rääkinud (vt 2Ne 4:13–14). Nefi pani värvikas ja lüürilises sõnastuses kirja oma tunded, olles mures oma

vendade suhtumise ja tegude ning oma nõrkuste ja pattude pärast. Ta kirjeldas oma armastust pühakirjade vastu ning tänulikkust õnnistuste ja jõu eest, mida oli Issandalt saanud (vt 2Ne 4:15–35).

Tahvlile kirjutamine

Tahvlile kirja pandud mõtlemapanev tsitaat või küsimus aitab õpilastes õppetunni vastu huvi tekitada ja köidab nende tähelepanu. Samuti võib olla abi sellest, kui riputate tahvlile õppetunni materjale – pühakirjaviiteid, tabelleid ja jooniseid. Olenevalt materjalide pikkusest ja kasutamisest, võite need soovi korral enne tunni algust tahvlile riputada. Nii säästate tunni aega ja väldite ebavajalikke katkestusi.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 4:1–11

Lehhi annab oma perele nõu ja õnnistuse

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgmine küsimus:

Kui te oleksite ustavad vanavanemad ja teie lapsed ei elaks evangeeliumi käitumisharjumiste kohaselt, millist nõu te oma lastelastele annaksite?

Alustage tundi sellega, et palute õpilastel vastata tahvlil olevale küsimusele. Pärast seda, kui õpilased on vastanud, küsige:

- Milline vastutus on vanematel ja vanavanematel oma laste ja lastelaste õpetamisel ning nõustamisel?

Arutluse käigus võite lugeda ise või lasta ühel õpilasel lugeda ette järgmised sõnad:

„Vanematel on püha kohustus kasvatada oma lapsi armastuses ja õigsuses, hoolitseda nende füüsiliste ja vaimsete vajaduste eest ning õpetada neid armastama ja teenima üksteist, järgima Jumala käsked ning olema seadustele kuulekad kodanikud, kus iganes nad ka ei elaks. Mehi ja naisi – emasid ja isasid – peetakse Jumala ees vastutavateks nende kohustuste täitmise eest... Sugulased peaksid vajaduse korral toetama“ (Perekond: läkitus maailmale. – www.jeesusekristusekirik.ee).

Tutvustage 2. Nefi 4. peatükki selgitades, et Lehhi andis enne surma oma järeltulijatele nõu pidada käsked. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 4:3–11, et selgitada välja inimesed, keda Nefi õpetas ja millist nõu ta neile andis.

- Keda Lehhi õpetas? (Vt 2Ne 4:3, 8, 10–11.)
- Millise lubaduse andis Lehhi Laamani ja Lemueli lastele? (Vt 2Ne 4:7, 9.)
- 2. Nefi 4:5 kohaselt, mida te ütlesite, millise kohustuse on Issand vanematele andnud? (Õpilased võivad sõnastada selle küsimuse vastuseid erinevalt, kuid veenduge, et nad mõistavad, et **vanematel on Jumala antud kohustus õpetada oma lastele evangeeliumi.**)
- Milliseid tödesid olete oma vanematelt või vanavanematelt õppinud?

Innustage õpilasi, et neist saaksid oma pere tugevad lülid, et elada evangeeliumi järgi ja valmistuda saama õigemeelseteks vanemateks. Võite näidata positiivset pealkirjaga „Be a Strong Link“ (Ole tugev lüli, vt <http://lds.org/liahona/2003/09/poster?lang=eng>).

2. Nefi 4:12–35

Nefi tunnistab oma nõrkusi ja väljendab oma usaldust Issandasse

Kirjutage tahvlile Minu hing tunneb heameelt ...

Paluge õpilastel kirjutada see fraas oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse ning lause lõpetada, loetledes üles asjad, mis pakuvad nende hingele heameelt.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 4:15–16, et saada teada, kuidas Nefi selle lause lõpetas.

- Nimetage mõned asjad, mida me võime teha, kui meie hing tunneb heameelt pühakirjadest.
- Mida tähendab teie jaoks tunda heameelt Issanda asjadest?
- Nefi ütles, et ta mõtiskles oma südames asjade üle, mida oli näinud ja kuulnud. Mida see teie jaoks tähendab?

Rõhutage, et Nefi tundis oma elus suurt rõõmu. Siiski koges ta ka raskusi. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 4:12–13, et saada teada, milliste raskustega seisis Nefi sel ajal oma elus silmitsi. (Lehhi surm ning Laamani, Lemueli ning Ismaeli poegade viha.)

Paljud Nefi katsumused tulenesid tema vanemate vendade tegudest ja suhtumisest. Kuid Nefi tundis kurbust ka iseenda nõrkuste pärast. Kirjutage tahvlile Mu süda on kurb, sest} ...

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 4:17–18 ja leida Nefi kurbuse põhjused.

Kui õpilastel on olnud aega, et salmid läbi lugeda, küsige neilt, mida nad leidsid. Juhtige nende tähelepanu nendes salmides olevatele sõnadele armetu, liha ja tõkestama. Selgitage, et sõna armetu tähendab vilets või kehva kvaliteediga. Pühakirjades viitab sõna liha sageli nõrkusele, mis meil on, sest me elame langenud seisundis. Sõna tõkestama tähendab liikumist takistama või peatama.

- Tooge mõned näited raskustest, mis võivad meid tõkestada. (Vastusteks võivad olla probleemid kodus, eakaaslaste surve, raske koolitöö ja kiusatused.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 4:19. Võite innustada õpilasi märkima ära sõnu „Ometi ma tean, kelle peale ma olen lootnud.“ Rõhutage, et salmis 2. Nefi 4:19 asendub Nefi sõnades peegeldunud kurbus lootusega.

- Mida Nefi teie arvates mõtles, kui ta ütles „Ma tean, kelle peale ma olen lootnud“?
- Kuidas võib meile heidutatuse aegadel olla abi sellest, kui peame meeles Issandat ja Tema headust?

Lugege ette 2. Nefi 4:20–25. Paluge õpilastel pühakirjadest teksti jälgida. Paluge neil leida sõnu ja fraase, mis näitavad seda, et **Jumal toetab neid, kes Teda usaldavad.**

- Millised sõnad või fraasid on salmides 2. Nefi 4:20–25 teie jaoks tähendusrikkad? Miks?
- Mõelge olukorrale, kus Issand on teid rasketel aegadel toetanud või aidanud. Kuidas Ta teid aitas? Kuidas on see kogemus teid mõjutanud?

Sellest võib olla kasu, kui annate õpilastele aega, et selliste kogemuste üle mõelda ja need oma pühakirjade uurimise päevikusse kirja panna. Õpilastele võib olla ka abiks, kui räägite olukorrast, kus Jumal Teid toetas.

Aidake õpilastel mõista, et kuna Nefi pidas meeles ja väärtustas seda, mida Issand oli varem tema heaks teinud, andis see talle lootust ja innustas teda paremaks saama. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 4:26–30 ja püüda leida, kuidas mõjutasid Nefi kogemused tema püüdu olla õigemeelne. Paluge mõnel õpilasel rääkida, mida nad leidsid.

Paluge mõnedel õpilastel kordamööda ette lugeda 2. Nefi 4:30–35. Leidke üheskoos, milliste kohustuste täitmist lubas Nefi Issandale ja milliseid õnnistusi ta palus.

- Mida saame sellest palvest õppida, mis võib meid meie isiklike palvete tegemisel aidada? (Õpilased võivad kasutada sellele küsimusele vastamiseks erinevat sõnastust, kuid veenduge, et nad mõistavad, et **siiras palve võib tugevdada meie pühendumust saada jagu patust ja heidutatusest.**)

Paluge õpilastel meenutada olukorda, kus palve aitas neil saada jagu patust või heidutatusest. Võite neile soovitada, et nad räägiksid oma kogemustest või paneksid need kirja oma pühakirjade uurimise päevikusse.

Andke õpilastele hetk aega, et leida 2. Nefi 4. peatükist kirjakoht, mis väljendaks nende soovi. Kui olete andnud neile piisavalt aega, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad selle kohta, kuidas palve võib soodustada vaimset arengut:

„Meie iseloomus, käitumises või vaimse kasvu vallas võib olla midagi sellist, mille üle Taevase Isaga hommikupalves nõu pidada. Tänanud saanud õnnistuste eest, palume mõistmist, juhatust ja abi selle tegemisel, millega me omal jõul toime ei tule. Näiteks võiksime me palvetades:

Pühakirjade ettelugemine

Aeg-ajalt lugege pühakirjakohti oma õpilastele ette. Nii tekib neil võimalus kuulda Teie armastusest pühakirjade vastu ja seda tunda ning see võib motiveerida neidki pühakirju lugema. See annab ka võimalusi hoolitseda selle eest, et teatud koht, tõde või rakendus rõhutatud saab. Samuti on õpilastel kasulik pühakirju üksteisele ette lugeda ja isegi iseseisva õppimise ajal valjusti lugeda.

- mõtiskleda nende kordade üle, kui oleme rääkinud karmilt või kohatult nendega, keda kõige enam armastame;
- tunnistada, et me teame küll, kuidas oleks parem, kuid ei toimi alati oma teadmist mööda;
- kahetseda veelgi tõsimeelsemalt oma nõrkusi ja seda, et me pole jätnud maha maist inimest;
- langetada otsus kavandada oma elu veelgi täielikumalt Päästja järgi;
- paluda, et meil oleks rohkem jõudu teha kõike paremini ja saada ise paremaks" (Pray Always. – Ensign või Liahona, nov 2008, lk 41).

Lõpetuseks viidake tunni käigus tahvlile kirjutatud fraasidele („Minu hing tunneb heameelt ...“ ja „Mu süda on kurb ...“). Väljendage oma veendumust, et isegi kui me satume rasketesse olukordadesse, võime kogeda rõõmu ja rahu, kui otsime Issandalt abi.

Kuldsalmi kordamine

NB! Selle õppetunni pikkus peaks jätma aega kuldsalmi kordavaks tegevuseks. Võite kasutada seda tegevust tunni alguses, õppetunni eri osade vahepealse osana või tunni lõpus. Jälgige, et see oleks piisavalt lühike, et jätkuks aega ka õppetunniks. Teised kordamistegevused leiata selle käsiraamatu lõpus olevast lisast.

Viktoriinid võivad aidata õpilastel jätta meelde, mida nad on õppinud ja mõõta nende teadmisi. Valige välja mõned uued kuldsalmid ja paluge õpilastel need läbi lugeda ning oma pühakirjades ära märkida. Seejärel esitage nende salmide ja teiste, varem õpitud kuldsalmide kohta suulisi viktoriiniküsimusi. Lugege seminari järjehoidjalt iga pühakirjakoha kohta võtmesõnu või -fraase. Seejärel paluge õpilastel leida oma pühakirjadest vastavad kirjakohtad.

Kommentaariid ja taustinfo

2. Nefi 4:16–35. Meie pattudest ja nõrkustest ülesaamine

Uurides Nefi südamlikku palvet, et Issand aitaks tal saada jagu oma pattudest ja nõrkustest, mõistame, et võime Issandalt seda sama paluda. Nefi sõnad korduvad kajana viimse aja prohvetite sõnades.

Prohvet Joseph Smith õpetas:

„Mida lähemale jõuab inimene täiuslikkusele, seda selgemad on tema vaated ja seda suurem tema rõõm, kuni ta on saanud jagu kurjusest oma elus ja vähimastki soovist teha pattu“ (Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 210–211).

Vanem Richard G. Scott Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist tunnistas õnnistustest, mis meile meelt parandades osaks saavad:

„Miks on meie Isa ja Tema Poeg käskinud meil meelt parandada? Sest nad armastavad meid. Nad teavad, et igaüks meist rikub igavesi seadusi. Olgu seadus suur või väike, õiglus näeb ette, et iga murtud seadus peab

saama täidetud, et jääks kehtima lubadus rõõmust selles elus ja õigus pöörduda tagasi Isa juurde taevasse. Kui õiglus ei saa heastatud, siis aetakse meid kohtupäeval Jumala juurest välja, et olla Saatana kontrolli all (vt 2Ne 9:8–10; 2Ne 2:5).

See on meie Õpetaja ja Tema lunastus, mis võimaldab meil vältida sellist süüdimõistmist. See tehakse läbi usu Jeesusesse Kristusesse, Tema käskudele kuuletudes ja õigemeelsuses lõpuni vastu pidades.

Kas te kasutate oma elus täielikult ära patukahetsuse lunastavat jõudu, et tunda suuremat rahu ja rõõmu? Tihti annavad rahutus ja rusutus märku, et tuleb meelt parandada. Murtud seadustest võib tuleneda ka vaimse suuna puudumine, mida te oma elus otsite. Vajadusel seab täielik meeleparandus teie elu korda. See lahendab kõik keerulised vaimsed valud, mis tulenevad üleasatumisest. Kuid patukahetsus ei suuda selles elus ravida mõnesid füüsilisi tagajärgi, mis võivad kaasneda tõsise patustamisega. Olge arukad ja elage pidevas kooskõlas Issanda määratletud õigemeelsuse piirides“ (The Path to Peace and Joy. – Ensign, nov 2000, lk 25).

27. ÕPPETUND

2. Nefi 5

Sissejuhatus

Võttes kuulda Issanda hoiatust, eraldusid Nefi ja tema järgijad Laamanist, Lemuelist ning Ismaeli poegadest.

Nad elasid õigemeelsuses ja olid õnnelikud, samal ajal kui Laamani ja Lemueli järgijad lõikasid end Issandast ära.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 5:1–8

Issand eraldab Nefi järgijad Laamani ja Lemueli järgijatest

Paluge õpilastel mõtiskleda mõnede raskete probleemide ja otsuste üle, millega nad kokku puutuvad. Paluge neil need isiklikud raskused meeles hoida, kui nad uurivad, kuidas Nefi raskustele reageeris. Tuletage neile meelde, et kui Lehhi suri, pidi Nefist saama pere vaimne juht. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 5:1–4, et näha, millise raskusega Nefi kokku puutus.

- Mida tegi Nefi 2. Nefi 5:1 kohaselt selleks, et leida abi oma probleemi lahendamiseks?
- Mida püüdsid Laaman ja Lemuel teha isegi pärast seda, kui Nefi oli abi saamiseks palvetanud?

Kui õpilased vastavad, võite rõhutada, et meie palvetele ei vastata alati kohe või meie soovitud viisil.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 5:5–8. Paluge teistel teksti jälgida, et selgitada välja, mida tegi Issand selleks, et aidata Nefit ja tema järgijaid.

Paluge õpilastel teha kokkuvõtte sellest, mida nad õppisid salmidest 2. Nefi 5:1–8. Üks tõde, mida võite rõhutada, on see, et **Issand juhatab neid, kes Teda palves ustavalt otsivad**. Esitage seoses nende salmidega järgmisi küsimusi:

- Miks on tähtis olla jätkuvalt ustav, kui meie palvetele ei vastata kohe või meie soovitud viisil?
- Mil moel võib Issand meid hoiatada?

Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, võite lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvorumi juhataja Boyd K. Packeri sõnad:

„Me ei saa teele asuda vael kursil, ilma et me tõrjuksime esmalt kõrvale hoiatust“ (tsiteerinud Kenneth Johnson. Yielding to the Enticings of the Holy Spirit. – Ensign, nov 2002, lk 90).

- Mil moel saame raskustesse sattudes järgida Nefi eeskuju?

Kui õpilased arutavad 2. Nefi 5:1–8 üle, rõhutage, et nefilaste eraldumine laamanlastest oli selle tulemus, et Laaman ja Lemuel Nefit vihkasid. See eraldatus kestis sajandeid. Laaman ja Lemuel õpetasid oma lapsi Nefi järglasi vihkama (vt Mo 10:12–17).

2. Nefi 5:9–18, 26–27

Nefilased elavad õnnelikult

Juhatage õpilasi, kui nad loevad üheskoos ette 2. Nefi 5:27. Võite soovitada õpilastel see salm ära märkida. Kirjutage tahvlile sõna õnn.

- Mida tähendab teie arvates elada väga õnnelikult?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Seitsmekümnest vanem Marlin K. Jenseni sõnad:

„Teatud muutumatud põhimõtted ja tõesed muudavad meie elu õnnelikuks. See teema on mind aastaid paelunud, sest kuigi mind on rikkalikult õnnistatud ja mulle on antud kõik, et olla õnnelik, olen ma mõnikord hädas ning mulle pole alati loomuomane olla õnnelik ja rõõmus, nii nagu mõni tundub olevat.

Just sel põhjusel pälvis aastaid tagasi minu tähelepanu üks pühakirjakoht Mormoni Raamatus... Nefi asutas evangeeliumi tõdedele rajatud ühiskonna ja ütles selle kohta: „Ja

Kutsuge õpilasi nimepidi

Kutsuge õpilast nimepidi, kui palute tal lugeda või arutelu kaasa rääkida. See aitab luua armastava ja austava õppimiskeskonna.

sündis, et me elasime väga õnnelikult” (2Ne 5:27). See pühakirjakoht avaldas mulle sügavat muljet... Ma mõtisklesin selle üle ... mis on omane tõeliselt õnnelikule ühiskonnale ja elule ning hakkasin otsima Nefi kirjutistest selle kohta vihjeid. Ma ... kutsun teid üles, et see enda jaoks ise välja uurida. See võib olla eluaegne ja kasutoov ettevõtmine.

... Samad igapäevaelu asjad, mis võimaldasid Nefi ja tema rahval olla 560 aastat enne Kristust õnnelikud, toimivad sama hästi ka tänapäeval” (Living after the Manner of Happiness. – Ensign, dets 2002, lk 56, 61).

Innustage noori võtma vastu vanem Jenseni üleskutse. Paluge neil lugeda läbi 2. Nefi 5:6, 10–18, 26–27, ja otsida, „mis on omane tõeliselt õnnelikule ühiskonnale ja elule”. Võite soovitada neil ära märkida põhimõtted, mis aitasid kaasa nefilased õnnele. Mõne minuti möödudes paluge mõnel õpilasel kirjutada tahvlile, mida nad leidsid. (Vastused võivad olla järgmised: Nefi ja tema järgijad lahkusid koos oma peredega (vt salm 6); kuuletusid Issandale (vt salm 10); tegid kõvasti tööd, et end ülal pidada (vt salmid 11, 15–17); võtsid kaasa pühakirjad (vt salm 12); ehitasid templi (vt salm 16); ja järgisid õigemeelseid juhte (vt salmid 18, 26).)

Mõtetest ja tunnetest rääkimine

Kui noored väljendavad evangeeliumi põhimõtete kohta oma mõtteid ja tundeid, lasevad nad Pühal Vaimul süvendada oma arusaamist ja tugevdada oma tunnistust. Te võite tunnis sellele kaasa aidata, innustades õpilasi oma sõnadega evangeeliumi põhimõtteid selgitama. Samuti võite paluda õpilastel rääkida asjakohastest kogemustest ja tunnistada, mida nad tänu neile kogemustele on õppinud.

Paluge õpilastel valida välja üks-kaks tahvlil kirjas olevat põhimõtet ja rääkida, kuidas need põhimõtted on aidanud neil elada väga õnnelikult.

Sõltuvalt sellest, mida õpilased rõhutavad, võite lisaks esitada mõned küsimused, näiteks:

- Millised õnnistused said 2. Nefi 5:10–11 ja 16 kohaselt rahvale osaks tänu sellele, et nad pidasid kinni Issanda käskudest? Millal olete tundnud, et Issand on olnud teiega? Kuidas on Issanda mõju teie elus aidanud kaasa teie õnnele?
- Kuidas võis tempel aidata inimestel elada väga õnnelikult? Kuidas on tempel toonud teile või kellelegi, keda te tunnete, rohkem õnne?
- Kuidas aitab kõva töö õnnele kaasa?

Paluge õpilastel teha kokkuvõtte, mida nad on õppinud selle kohta, kuidas saada õnnelikumaks? Kuigi õpilased võivad rääkida eri põhimõtetest, veenduge, et nad mõistavad, et **kui Jeesuse Kristuse evangeelium saab meie eluviisiks, oleme me õnnelikumad**. Võite selle põhimõtte tahvlile kirjutada.

Paluge õpilastel mõelda oma elule ja leida midagi, mida nad teevad selleks, et elada veelgi õnnelikumalt. Innustage neid kirjutama oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse, mida nad kavatsevad teha. Tunnistage põhimõtetest ja tegevustest, mis on toonud Teie ellu õnne.

2. Nefi 5:19–25

Laamanlased on neetud, sest nad ei ole kuulekad

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 5:19–24, et leida, millised erinevused olid selles, kuidas elasid laamanlased ja kuidas nefilased.

- Mis oli 2. Nefi 5:20 kohaselt laamanlaste sõnakuulmatuse tagajärg?

Veenduge, et õpilased mõistavad, et selles peatükis mainitud needuseks oli eraldatus Jumalast. Nende naha muutumine oli üksnes märk needusest. Et sellest paremini aru saada, paluge ühel õpilasel lugeda ette president Joseph Fielding Smithi sõnad:

„Laamanlaste nahk muudeti tumedaks, et eristada neid nefilastest ja vältida kahe rahva segunemist. Tume nahk oli märk needusest. Needuseks oli Issanda Vaimu tagasivõtmine. ...

Nende tumedat nahka, kes on Kirikuga ühinenud, ei tule enam needuse märgiks lugeda. Paljud neist pöördunutest on meeldivad inimesed ja Issanda Vaim on nendega” (Answers to Gospel Questions, koost Joseph Fielding

Smith noorem, 5. kd, 1957–1966, 3. kd, lk 122–123).

- Kuidas aitab 2. Nefi 5:21 teil mõista, miks laamanlased Issandast ära lõigati? (Võite selgitada, et ränikivi on tugev kivim. Öeldes, et laamanlased „olid muutunud kui ränikiviks”, rõhutas Nefi, kui kõva oli laamanlaste süda.)
- Millise hoiatuse andis Issand nefilaste abiellumise kohta laamanlastega, kes olid evangeeliumi hüljanud? (Vt 2Ne 5:23.)

- Miks on tähtis vältida kohtamas käimist ja abiellumist nendega, kes ei kuuletu Issandale? Mida te arvate, kuidas mõjutavad inimesed, kellega te käite kohtamas ja lõpuks abiellute, teie püüdeid elada evangeeliumi järgi? (Kasu võib olla sellest, kui meenutate õpilastele, et Esimene Presidentkond on andnud nõu: „Käi kohtamas üksnes nendega, kellel on kõrged käitumisnormid ja kelle seltsis säilivad sinu käitumisnormid“ (Sulle, noor, 2011, lk 4).)
- Nimetage mõned põhimõtted, mida saame õppida salmidest 2. Nefi 5:20–24. (Kui õpilased räägivad nendest põhimõtetest, veenduge, et nad mõistavad, et **kui inimesed teevad oma südame Issanda vastu kõvaks, eraldavad nad end Temast.**)

Rõhutage, et 2. Nefi 5. peatükk näitab suurt kontrasti nefilaste ja laamanlaste vahel. Me saame valida, kumba eeskuju me järgime. Innustage õpilasi pidama meeles, mida nad on otsustanud teha, et elada veelgi õnnelikumalt. Väljendage oma veendumust, et nad võivad järgida nefilaste eeskuju ja olla tõeliselt õnnelikud.

Kommentaariid ja taustinfo

2. Nefi 5:16. „Mina, Nefi, ehitasin templi“

Vanem Marlin K. Jensen Seitsmekümnest selgitas, miks teeb templis käimine õnnelikuks:

„Nefi kirjutas: „Ja mina, Nefi, ehitasin templi“ (2Ne 5:16). Nefi tempel võis mõnel määral erineda meie viimse aja templitest, kuid selle peamine eesmärk oli tõenäoliselt sama: õpetada ja juhatada Jumala lapsi vastavalt Tema õnneplaanile nende jaoks ning võimaldada talitusi ja lepinguid, mis on sellise õnne saavutamiseks hädavajalikud.

Olles elanud siin suurepärase maa peal üle viiekümne aasta, võin ma ausalt öelda, et vaimselt kõige

küpsemad ja õnnelikumad inimesed, keda ma tunnen, on tulihingelised templis käijad. Selleks on hea põhjus. Just templis räägitakse kogu Jumala plaanist, mis Tal meie jaoks on, ühe uuesti ja uuesti. Iga kord mõistame me seda üha sügavamalt ja pühendumise elama Tema viisil. ...

Heaks mõõdupuuks selle kohta, kuidas meil on õnnestunud meie Kristuse juurde tulemise püüded, võiks olla see, mida me tunneme templi ja seal saadud kogemuste vastu. *Templi* sünonüümideks võivad olla õnn ja rõõm. Nii oli see Nefi ja tema rahva jaoks“ (Living after the Manner of Happiness. – Ensign, det 2002, lk 60).

28. ÕPPETUND

2. Nefi 6–8

Sissejuhatus

Kirjutades oma rahva teenimisest, pani Nefi kirja ka oma noorema venna Jaakobi kaks päeva kestnud jutluse. See jutlus on kirjas salmides 2. Nefi 6–10 ja see õppetund on seda käsitlevast kolmest õppetunnist esimene.

Jutluse alguses luges Jaakob ette Jesaja prohvetlikke kuulutusi Iisraeli hajutamise ja kokku kogumise kohta, näidates, et „Issand Jumal täidab oma lepingud, mis ta on teinud oma lastega“ (2Ne 6:12).

Õpetamissoovitused

2. Nefi 6

Jaakob tunnistab, et Issand peab oma lepingurahvast meeles

Selleks, et aidata õpilastel näha, et Jaakobi õpetused on nende eluga seotud, paluge neil mõtiskleda selle üle, kuidas nad reageeriksid, kui sõber või pereliige kohtleks neid ebasõbralikult, keelduks uskumast nende sõnu või näitaks oma tegude või suhtumisega, et teie omavahelised suhted pole tema jaoks enam tähtsad.

Paluge õpilastel vaikselt mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

- Kas olete kunagi teinud Issandale sarnaseid tegusid või suhtunud Temasse samamoodi?

Selgitage, et salmides 2. Nefi 6–8 näeme, kuidas kohtleb Issand neid, kes on Temast ära pöördunud. Nendes peatükkides on Nefi kirja pannud osa oma venna Jaakobi jutlusest. Ülejäänud osa Jaakobi jutlusest on kirjas 2. Nefi peatükkides 9–10. Neid peatükke käsitletakse kahes järgmises õppetunnis.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 6:3–4 ja 9:1, 3. Paluge klassil leida põhjused, miks Jaakob seda jutlust pidas.

Paluge ühel õpilasel tulla tahvli juurde. Paluge tal kirjutada tahvlile pealkiri Jaakobi jutluse eesmärgid. Seejärel paluge õpilastel rääkida, mida nad äsja ette loetud salmidest leidsid. Paluge nende vastused tahvlil oleva pealkirja alla kirja panna. Aidake õpilastel näha, et Jaakob õpetas oma rahvast „[nende] hinge heaolu“ pärast (2Ne 6:3). Ta tahtis aidata neil „an[da] au oma Jumala nimele“ (2Ne 6:4), „et [nad] teaksi[d] Issanda lepinguid“ (2Ne 9:1), ja „et [nad] võiksi[d] rõõmustada ja tõsta oma pea püsti igaveseks“ (2Ne 9:3). Veenduge, et õpilaste nimekirjas oleksid need põhjused üles loetud. Soovitage, et kui õpilased Jaakobi jutlust uurivad, otsiksid nad õpetusi, mis võivad olla abiks nende eesmärkide täitmisel.

Joonistage tahvlile järgnev ajatelg. (Soovitav oleks seda teha enne tunni algust.) Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 6:4. Me toitume pühakirjadest naudinguga, uurides neid avastava ja meeldiva vaimu ning ustava kuulekusega.

Osutage ajateljel numbrile 1.

- Mis juhtus Jaakobi sõnade kohaselt salmis 2. Nefi 6:8 juutidega Jeruusalemmas, kuna nad pöördusid Issandast ära? (Mõned tapeti, mõned viidi vangidena ära. Võite õpilastele meelde tuletada, et Lehhi, Jeremija ja teised prohvetid olid nendest asjadest ette kuulutanud. Nende prohvetlikud kuulutused täitusid umbes 587. a eKr, kui babüloomlased vallutasid Jeruusalemma ja viisid palju juute vangidena Babüloni. Vaata pühakirjajuhis märksõna „Kronoloogia“.)

Osutage numbrile 2.

- Mis juhtub 2. Nefi 6:9 esimese lause kohaselt lõpuks Babüloni vangistusse viidud juutide järeltulijatega? (Nad pöörduvad tagasi Jeruusalemma. See prohvetlik kuulutus täitus umbes 537 eKr, mil kuningas Koores lubas juutidel naasta oma kodumaale.)

Osutage numbrile 3 ja selgitage, et Jaakob kuulutas prohvetlikult, et Päästja elab oma sureliku elu juutide hulgas.

- Millised fraasid kirjeldavad salmides 2. Nefi 6:9–10 seda, milline saab olema mõnede juutide suhtumine Päästjasse Tema sureliku teenimise ajal ja mida nad tunnevad? (Vastused võivad olla „annavad talle rooska“, „löövad ta risti“ ja „on teinud oma südame kõvaks ja näidanud oma kangekaelsust [Tema] vastu“.)
- Mis juhtub 2. Nefi 6:10–11 kohaselt juutidega, kes lükkavad tagasi Messia? (Neid vaevatakse lihas, nad hajutatakse, neid lüüakse ja vihatakse.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 6:6–7, 11–12, 14, 17. Võiksite selgitada, et salmides 6–7 loeb Jaakob ette Jesaja prohvetlikku kuulutust evangeeliumi taastamisest ja Iisraeli koja kokku kogumisest. Paluge õpilastel leida fraase, kus kirjeldatakse, kuidas kohtleb Issand Iisraeli koda, Issanda lepingurahvast isegi siis, kui nad Ta hülgavad. Paluge õpilastel rääkida, milliseid fraase nad leidsid. Aidake neil mõista mõningate nende fraaside tähendust, esitades järgmisi küsimusi:

- Mida tähendab teie arvates salmis 2. Nefi 6:7 oodata Issandat?
- Jaakob lubas, et „Issand [on Iisraeli] vastu halastav“ (2Ne 6:11). Kuidas väljendub mõnedes teie väljatoodud fraasides Issanda halastus?
- Jaakob lubas ka, et Issand võidab Iisraeli tagasi (2Ne 6:14). Mida tähendab teie arvates Päästja jaoks, kui Ta kedagi tagasi võidab?
- Mida me peame 2. Nefi 6:11–12 ja 14 kohaselt tegema, et meile saaks osaks Issanda halastus?

Kui õpilased räägivad oma mõtetest, veenduge, et nad mõistavad, et **Issand on halastav nende vastu, kes pöörduvad Tema poole.**

Rõhutage, et 2. Nefi 6. peatükis räägib Jaakob sellest, kuidas Issand on oma lepingurahva vastu halastav isegi pärast seda, kui nad on olnud väga pahelised. Kinnitage õpilastele, et kui Issand on halastav nende inimeste vastu, on Ta kindlasti halastav igapäevaste vastu meist, kui tuleme Tema juurde ja peame kinni Temaga sõlmitud lepingutest. Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kuidas on Issand olnud nende vastu halastav. Paluge neil kirjutada oma pühakirja uurimise päevikusse või vihikusse: Ma tean, et Issand on halastav, sest ... Seejärel paluge neil panna kirja oma mõtted ja tunded, et see lause lõpetada. Pärast seda, kui neil on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, võite paluda mõnel neist rääkida, mida nad kirja panid.

2. Nefi 7–8

Jaakob rääkis Jesaja prohvetlikust kuulutusest, et Päästjal on võime lunastada oma lepingurahvas

Selgitage, et 2. Nefi 7. ja 8. peatükis loeb Jaakob Jesaja kirjutistest prohvetlikku kuulutust. 7. peatükis on kirjas Issanda sõnad Iisraeli koja liikmetele, kes olid oma pattude tagajärjel hajutatud ja vangistuses. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 7:1. Võite paluda klassil Issanda esitatud küsimused ära märkida.

Selleks, et aidata õpilastel 1. salmi küsimustest aru saada, selgitage, et fraasid „ära saanud“, „teie ema lahutuskirj“ ja „sind müünud“ viitavad lepingu murdmisele või katkestamisele. Aidake õpilastel mõista, et Issanda küsimused võib ümber sõnastada järgnevalt: „Kas ma olen sulle selja keeranud? Kas ma olen kõrvale heitnud lepingu, mille me sõlmisime?“

- Milline on nende küsimuste vastus? (Vastus on ei. Issand ei pööra meile kunagi selga ega unusta sõlmitud lepinguid.)
- 2. Nefi 7:1 lõpu kohaselt, miks need inimesed Issandast lahutati ja nad vangistuses kannatasid? (Sest nad olid teinud pattu ja pööranud Issandale selja.)

Rõhutage, et salmis 2. Nefi 7:2 küsib Issand veel ühe küsimuse, mis võib aidata meil näha, et Ta soovib meid aidata ja Tal on jõudu, et seda teha. Paluge õpilastel see küsimus leida ja

Kirjutamine arendab mõtete jagamist

Kui palute õpilastel enne oma mõtete jagamist küsimustele kirjalikult vastata, annate neile aega oma mõtete sõnastamiseks ja Pühalt Vaimult õhustuste saamiseks. Õpilased jagavad oma mõtteid meelsamini, kui nad on need esmalt kirja pannud ja nii on nende jutt sageli ka läbimõeldum.

alla joonida. („Kas mu käsi on mingil moel lühemaks tehtud, et see ei saa lunastada, või kas mul pole jõudu, et vabastada?“)

Selleks, et aidata õpilastel seda küsimust mõista, paluge see neil oma sõnadega esitada. (Kui neil on raske mõista väljendit „[on] mu käsi ... lühemaks tehtud“, paluge ühel õpilasel sirutada oma käsi teise õpilase poole, nagu pakuks ta abi. Seejärel paluge esimesel õpilasel oma kätt „lühemaks teha“, näitlikustades mõtet abi äravõtmisest või tagasihoidmisest. Õpilased võivad Issanda küsimuse ümber sõnastada, öeldes näiteks järgmist: „Kas ma hoian ennast tagasi ega püüa oma abikätt ulatada, et sind lunastada? Kas sa usud, et mul on jõudu sind päästa?“)

Rääkige õpilastele, et vastuseks sellele küsimusele tuuakse 2. Nefi 7. peatüki ülejäänud osas ja 8. peatükis mitmeid näiteid, kus väljendub Päästja püüe oma lepingurahvast lunastada ja näiteid, millest selgub, et Tal on selleks väge.

Selleks, et aidata õpilastel leida kinnitust, et **Päästja soovib oma lepingurahvast lunastada ja Tal on väge, et seda teha**, jagage järgnevad kuus pühakirjakohta 2. Nefi 8. peatükist õpilastest moodustatud rühmade vahel järgmiselt: salmid 1–3, 4–6, 7–8, 10–11, 12–13 ja 14–16. (Kui Teil on õpilasi 12 või rohkem, jagage pühakirjakohad paaride või teiste väiksemate rühmade vahel. Kui õpilasi on vähem kui 12, määrake mõnele rühmale mitu pühakirjakohta.) Paluge igal rühmal leida neile määratud salmidest fraas, mis näitab, et Issand soovib meid lunastada ja et Tal on väge, et seda teha. Kui olete andnud neile piisavalt aega, paluge igal rühmal lugeda klassile ette, millise fraasi nad välja valisid. Paluge neil rääkida, mida nad nendest salmidest õppisid. Võite paluda õpilastel klassikaaslaste väljatoodud fraasid ära märkida.

Lõpetuseks viidake tahvlil kirjas olevatele Jaakobi eesmärkidele. Paluge õpilastel mõelda lepingutele, mida nad on Issandaga sõlminud, ja õnnistustele, mida Ta on neile lubanud, kui nad nendest lepingutest kinni peavad. Tunnistage, et Issand on meie ja meiega sõlmitud lepingute suhtes ustav. Tunnistage halastusest ja lunastusest, mis võib meile osaks saada, kui oleme ustavad Temaga sõlmitud lepingutele.

Kommentaarisid ja taustinfo

2. Nefi 6:2. Millist preesterlust hoidsid Lehhi, Nefi ja Jaakob?

Jaakob ütles, et „Jumal on [teda] kutsunud ja pühitsenud ametisse oma püha korra järgi“ ja et teda „on õnnistanud [ta] vend Nefi“ (2Ne 6:2). Rääkides sellest „pühast korrast“, viitas ta Melkisedeki preesterlusele. President Joseph Fielding Smith kirjutas, et „alates Lehhi päevadest kuni Päästja ilmumiseni nende keskele tegutsesid nefilased toetudes Melkisedeki preesterlusele“ (Answers to Gospel Questions, koost Joseph Fielding Smith noorem, 5 kd, 1957–1966, 1.kd, lk 124).

2. Nefi 8. Kokku kogumine viimsetel päevadel

2. Nefi 8. peatükis tsiteeritud Jesaja prohvetlik kuulutus räägib Iisraeli kokku kogumisest viimsetel päevadel. Vanem Bruce R. McConkie Kaheteistkümne Apostli

Kvoorumist õpetas selle kokku kogumise vaimsest olemusest:

„Mis kaasneb siis Iisraeli kokku kogumisega? Iisraeli kokku kogumine kätkeb endas kõige selle uskumist ja omaks võtmist, mida Issand pakkus muistsel ajal oma valitud rahvale, ja sellega kooskõlas elamist. See kätkeb uskumist Issandasse Jeesusesse Kristusesse, meelega- randust, ristituks saamist ja Püha Vaimu anni saamist ning Jumala käskude pidamist. See kätkeb uskumist evangeeliumisse, Kirikuga ühinemist ja kuningriiki tulemist. See kätkeb püha preesterluse saamist, pühades paikades antud väge kõrgest ning Aabrahami, Iisaki ja Jaakobi kõigi õnnistuste saamist läbi selestilise abielu talituse“ (A New Witness for the Articles of Faith, 1985, lk 515).

29. ÕPPETUND

2. Nefi 9:1–26

Sissejuhatus

Jaakob alustas nefilastele peetud jutlust tsiteerides mõningaid Jesaja prohvetlikke kuulutusi sellest, kuidas Issand lunastab oma lepingurahva. Jaakobi jutluse see osa on kirjas 2. Nefi peatükkides 6–8 (vt selle käsiraamatu 28. peatükki). Selle kahepäevase jutluse järg on kirjas 2. Nefi peatükkides 9–10. Pärast Jesaja tsiteerimist tunnistas Jaakob Jeesuse Kristuse lepitusest – Päästja

väest päästa meid langemise mõjudest ja meie pattude tagajärgedest. President Joseph Fielding Smith õpetas, et 2. Nefi 9. peatükk sisaldab „üht valgustuslikumat jutlust, mis on eales lepituse kohta peetud.“ Ta ütles: „Seda peaks hoolikalt lugema iga inimene, kes otsib päästet“ (Answers to Gospel Questions, koost Joseph Fielding Smith noorem, 5 kd, 1957–1966, 4. kd, lk 57).

Õpetamissoovitused

2. Nefi 9:1–9

Jaakob selgitab langemise mõjusid

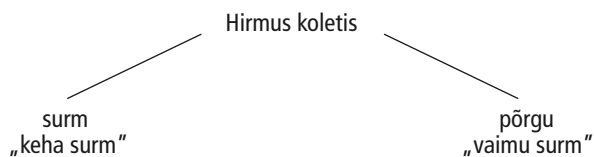
Kirjutage enne tunni algust tahvli keskele hirmus koletis.

Alustage tundi, selgitades, et 2. Nefi 9. peatükis jätkub jutlus, mida õpilased hakkasid uurima eelmises õppetunnis. Tuletage õpilastele meelde, et jutluse esimeses osas, mis on kirjas 2. Nefi peatükkides 6–8, tsiteeris Jaakob Jesajat, et õpetada Päästja halastusest ja Tema väest päästa oma lepingurahvas nende kadunud ja hajutatud olukorrast. Jutlust jätkates õpetas Jaakob, kuidas Päästja lunastab meid kõiki meie langenud ja patusest olukorrast.

Juhtige õpilaste tähelepanu tahvli kirjutatud sõnadele.

- Mis tuleb teie mõttesse, kui mõtlete hirmsale koletisele?

Sellele küsimusele vastates võivad õpilased nimetada kujuteldavaid olendeid. Sellisel juhul selgitage neile, et mõned asjad, mis on päriselt olemas, võivad olla veelgi hirmuäratavamad kui kujuteldavad olendid, sest nad on võimelised saatma korda püsivat kahju. Rääkige õpilastele, et Jaakob kasutas väljendit „hirmus koletis“, et kirjeldada olukorda, millega me kõik kokku puutume, ja et kirjeldada igavest kahju, mis võib selle tulemusel osaks saada. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 9:10, püüdes leida kaht asja, mida Jaakob koletisest rääkides silmas pidas. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, kirjutage vastused järgneval moel tahvlile:

Selleks, et aidata õpilastel mõista, kuidas Jaakob kasutas mõisteid surm ja põrgu, selgitage, et mõlemad mõisted viitavad teatud liiki eraldatusele. Kasutades oma jutluses sõna surm, viitas Jaakob „keha surmale“, mis on füüsilise keha eraldumine vaimust. Kasutades sõna põrgu, viitas ta „vaimu surmale“, mis tähendab inimese eraldamist Jumala juurest. Pühakirjades nimetatakse sellist surma sageli „vaimseks surmaks“.

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 9:6. Paluge neil selgitada välja füüsilise surma ja vaimse surma põhjus.

- Milline sündmus tõi meie kõigini füüsilise surma ja vaimse surma? (Võite selgitada, et langemise tulemusena lõigati kõik inimesed Jumala juurest ära ja kõik inimesed surevad kord füüsiliselt.)

Selgitage, et salmides 2. Nefi 9:7–9 õpetab Jaakob, mis juhtuks meiega, kui ei oleks lepitust ja langemise mõju jääks igavesti kestma. Selleks, et valmistada õpilasi ette nende

salmide uurimiseks, võite 7. salmist mõned mõisted lahti seletada: kui Jaakob rääkis „esime[sest] kohtuotsus[est], mis inimesele langetati”, viitas ta Aadama ja Eeva langemisele. Kui ta rääkis „rikutus[est]”, viitas ta meie surelikule kehale, mis sureb. Kui ta rääkis „rikkumatuse[st]”, viitas ta meie ülestõusnud kehale, mis elab igavesti.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 9:7–9. Paluge õpilastel leida fraasid, mis kirjeldavad, mis juhtub meie keha ja vaimuga, kui füüsiline ja vaimne surm lõputult kestaksid.

- Mis juhtuks meie kehaga, kui poleks lepitust?
- Mis juhtuks meie vaimuga, kui poleks lepitust?

Selleks, et rõhutada, milline oleks meie saatus ilma Jeesuse Kristuse lepituseta, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumi vanem D. Todd Christoffersoni sõnad.

„Kui meie lahusolek Jumalast ja meie füüsiline surm oleksid kestvad, ei oleks kõlbelisel valikuvabadusel mingit tähtsust. Jah, meil oleks vabadus teha valikuid, kuid mis tähtsust sel oleks? Hoolimata meie tegudest, oleks lõpptulemus alati samasugune: surm ilma, et oleks lootust ülestõusmisele ja ei mingit lootust taevale. Olgu me nii head või halvad, kui me otsustame olla, me kõik oleksime lõpuks „kuradi inglid”. (2Ne 9:9.)” (Moral Agency. – Ensign, juuni 2009, lk 50).

2. Nefi 9:10–26

Jaakob õpetab, et tänu lepitusele päästab Päästja meid langemise mõjudest ja pakub meile andestust meie pattudest

Paluge õpilastel lugeda uuesti 2. Nefi 9:10.

- Mida on Jumal selle salmi kohaselt meie jaoks valmistanud?

Rõhutage, et Jaakobi peamiseks sõnumiks selles jutluses oli, et Jumal on valmistanud „tee meie põgenemiseks ... [surma ja põrgu] haardest”. See põgenemine füüsilisest ja vaimsest surmast, mis on langemise kaudu meile osaks saanud, õnnestub tänu Jeesuse Kristuse lepitavale ohverdusele.

Jagage õpilased kahte rühma. Paluge esimesel rühmal lugeda läbi 2. Nefi 9:5, 19–21, otsides, kuidas kirjeldatakse Päästja ohverdust meie eest. Paluge teisel rühmal lugeda läbi 2. Nefi 9:11–12, 15 ja 22, otsides, kuidas Jeesus Kristus päästab meid füüsilisest surmast. (Sellest võib olla abi, kui kirjutate need viited tahvlile.)

Kui õpilastel on lugemiseks piisavalt aega olnud, esitage esimesele rühmale järgmised küsimused:

- Mida oli Päästja valmis ohverdama selleks, et Ta saaks meid päästa füüsilisest ja vaimsest surmast? Millised neist kirjeldustest olid teie jaoks tähendusrikkad?
- Jaakob rõhutas, et Jeesus Kristus kannatas kõikide inimeste valusid. Mida see teie jaoks tähendab? Kuidas mõjutab see teadmine teie tundeid Päästja vastu? (Selleks, et aidata õpilastel mõtiskleda Päästja ohverduse suuruse üle, võite hetkeks arutelu pausi teha ja rõhutada, et Päästja kannatas kõigi nende valusid, kes on elanud ja elavad tulevikus maa peal. Selleks, et aidata õpilastel mõtiskleda selle üle, kui isiklikku laadi on Päästja ohverdus, võite paluda neil kirjutada oma nimed lehe servale salmi 2. Nefi 9:21 kõrvale, meeldetuletuseks, et Päästja kannatas nende valu.)

Esitage teisele rühmale järgmised küsimused:

- Millised fraasid leidsite te selle kohta, et Jeesus Kristus päästab meid füüsilisest surmast?
- Kes tõusevad 2. Nefi 9:22 kohaselt üles ja tuuakse tagasi Jumala juurde?

Viidake taas tahvlil olevale sõnale „hirmus koletis”. Paluge õpilastel öelda oma sõnadega, mida õpetas Jaakob selle kohta, kuidas meid selle „koletise” käest päästetakse. Veenduge, et õpilased mõistavad, et **tänu lepitusele päästab Jeesuse Kristus kogu inimkonna füüsilisest ja vaimsest surmast, mis sai alguse langemisest**. Paluge ühel õpilasel see tõde tahvlile kirjutada.

Tuletage õpilastele meelde, et lisaks kogu inimkonna päästmisele füüsilisest ja vaimsest surmast, mille põhjustas langemine, võib Jeesus Kristus päästa meid vaimsest surmast, mille põhjustavad meie endi patud.

Selgitage, et Jaakob kirjeldas inimeste olukorda, kes ilmuvad koos oma pattudega Jumala ette. Paluge õpilastel leida need kirjeldused üles, kui üks õpilane loeb ette 2. Nefi 9:15–16, 27.

- Kuidas kirjeldas Jaakob inimeste olukorda, kes ilmuvad oma pattudega Jumala ette?

Selgitage, et Jaakob kirjeldas ka nende inimeste olukorda, kes ilmuvad Jumala ette puhastena. Paluge õpilastel need kirjeldused üles otsida, kui üks õpilane loeb ette 2. Nefi 9:14, 18.

- Kuidas kirjeldas Jaakob inimeste olukorda, kes ilmuvad Jumala ette puhastena?

Rõhutage, et kui päästmine langemisest on kingitus kogu inimkonnale, siis päästmine meie pattude tagajärgedest sõltub osalt meie püüetest ja tegudest. Kirjutage tahvlile: *Tänu Jeesuse Kristuse lepitusele saame ületada meie pattude tagajärjed, kui me ...*

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 9:21, 23–24. Paluge õpilastel otsida tahvilil kirjas oleva lause lõpetamiseks sobivaid fraase.

- Kuidas te selle lause nende salmide järgi lõpetaksite? (Õpilaste vastused lause lõpetamiseks peaksid edasi andma järgmist: **Tänu Jeesuse Kristuse lepitusele võime me ületada meie pattude tagajärjed; kui meil on usk Jeesusesse Kristusesse, parandame meelt, saame ristitud ja peame lõpuni vastu.** Lõpetage tahvilil olev lause, kui õpilased küsimustele vastavad.)

Lõpetage õppetund, valides ühe järgmistest tegevustest. Mõlemad tegevused on mõeldud selleks, et aidata õpilastel mõtiskleda selle üle, mida Päästja lepitus nende jaoks tähendab ja rääkida oma tunnetest Tema vastu.

1. Paluge õpilastel vaadata üle 2. Nefi 9:1–22 ja leida kõik salmid, mis algavad sõnaga oo. Paluge õpilastel lugeda ette nende salmide esimesed laused.

Paluge õpilastel kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse sarnaseid lauseid, mis kirjeldavad nende isiklikku tänu Päästja ja Tema ohverduse eest, mida Ta nende heaks tegi. Paluge neil järgida Jaakobi kirjaviisi, alustades iga lauset sõnaga oo ja pannes lõppu hüüumärgi. Paluge mõnedel õpilastel oma laused ette lugeda, kui nad sellega nõus on. Veenduge, et nad mõistavad, et nad ei pea tundma kohustust rääkida liiga isiklikest tunnetest või kogemustest.

2. Laulge kogu klassiga laulu „Oi, Jeesuse halastuses leian varju ma” (Kiriku lauluraamat, lk 22) või lugege selle sõnu. Võite kasutada ka mingit teist kirikulaulu Jeesuse Kristuse lepitusest. Paluge õpilastel leida kirikulaulust read, mis väljendavad nende tundeid Päästjast ja Tema lepitavast ohverdusest. Laske neil leitud read klassile ette lugeda ning nendest rääkida ja selgitada põhjusi, miks neile need read meeldisid.

Kommentaariid ja taustinfo

2. Nefi 9:7. Millised oleksid langemise tagajärjed, kui poleks lepitust?

Vanem D. Todd Christofferson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas, milline oleks meie saatus Jeesuse Kristuse lepitusega.

„Just nagu surm meid hukutab ja muudab meie valikuvabaduse mõtteks – kui ei oleks Kristuse lunastust, isegi nii, ilma Tema armuta, jätaksid meie patud ja halvad valikud meid igaveseks kadunuks. Meie vigadest

täielikuks tervenemiseks poleks mingit teed, ja olles ebapuhas, ei saaks me enam eales elada [Jumala] juures.

... Me vajame Päästjat, Vahendajat, kes saab ületada meie pattude ja vigade tagajärjed, nii et need ei ole tingimata hukutavad. Tänu Kristuse lepitusele saame terveneda halvadest valikutest ja meie üle mõistetakse kohut seaduse järgi, nagu me poleks pattu teinud” (Moral Agency. – Ensign, juuni 2009, lk 50).

30. ÕPPETUND

2. Nefi 9:27–54 ja 2. Nefi 10

Sissejuhatus

Olles tunnistanud, et Jeesus Kristus päästab kogu inimkonna langemise mõjudest ja pakub meile andestust meie pattudest, lõpetas Jaakob oma jutluse. Ta hoiatas suhtumise ja tegude eest, mis viivad Issandast eraldatuseni ja tunnistas suhtumisest ja tegudest, mis lubavad inimestel tulla Kristuse juurde ja saada päästetud. Järgmisel päeval kordas Jaakob, et kuigi Iisraeli koda pattude tõttu hajutatakse, peab Issand meeles nende

lepinguid ja kogub nad kokku, kui nad meelt parandavad ja Tema poole tagasi pöörduvad. Jaakob kuulutas prohvetlikult ette Jeesuse Kristuse ristilöömisest. Samuti kuulutas ta ette, et tema rahva töötatud maa saab olema vabaduse kohaks, kindlustatud kõigi rahvaste vastu ja vaba kuningate valitsemisest. Jaakob keelitas oma rahvast allutama end Jumala taatele ja meeles pidama, et nad saavad päästetud üksnes tänu Jumala armule.

Õpeta Vaimuga

Evangeeliumi õpetajana peate Te ettevalmistusi tehes ja õpetades otsima Püha Vaimu juhatus. „Ja Vaim antakse teile usu palve kaudu; ja kui te ei saa Vaimu, ei või te õpetada“ (ÕL 42:14).

Õpetamissoovitused

2. Nefi 9:27–54

Jaakob kutsub kõiki tulema Kristuse juurde ja hoiatab suhtumise ja tegude eest, mis lahutavad meid Issandast

Kirjutage tahvlile Miks ma vajan abi? ja Mida ma pean tegema? Paluge klassil ette kujutada inimest, kellel on kohutav haigus.

- Miks on tähtis, et see inimene mõistaks, et ta peab abi otsima?
- Miks on tähtis, et see inimene mõistaks ka seda, mida abi saamiseks teha?
- Mis juhtub, kui inimene mõistab, et ta vajab abi, kuid ei mõista, mida selle saamiseks teha?

Tuletage õpilastele meelde eelmist õppetundi, kus nad uurisid langemise ja meie pattude mõju, saades teada, miks me vajame Päästjat. Tunnistage, et Ta soovib meid aidata ja päästa meid meie pattudest. Paluge õpilastel mõelda sellele, kas nad teavad, mida nad peavad tegema, et saada osa kõigist lepituse õnnistustest.

Selgitage, et Jaakob tahtis aidata oma rahval valida „tee igavesse ellu“ (2Ne 10:23). Ta aitas neil aru saada, et nad saavad igavese elu üksnes siis, kui „tul[evad] Issanda ... juurde“ (2Ne 9:41). Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 9:41. Paluge õpilastel otsida välja, kuidas kirjeldas Jaakob teed, mida me peaksime järgima.

- Mida tähendab tulla Issanda juurde? (Võiksite innustada õpilasi kujutama oma elu ette teena. Laske neil vaikselt mõtiskleda selle üle, kuhu nende tee viib. Kas nende valikud toovad neid Päästjale lähemale?)
- Milliseid sõnu kasutas Jaakob tee kirjeldamiseks? Mida õpetavad sõnad kitsas ja sirge sellest, kuidas me peaksime elama?

Rõhutage, et Jaakob kasutas seoses kitsa ja sirge teega värava kujundit. Ta viitas Päästjale kui selle värava valvurile. Tunnistage, et meile võidakse meie patud andeks anda ja me võime saada igavese elu üksnes Jeesuse Kristuse ja Tema lepituse kaudu. Kõik, mida me teeme, mis juhatab meid igavesse ellu – kaasa arvatud talitused, mida me saame, palved, mida me ütleme, tunnistused, mida me jagame, ja viis, kuidas me elame – peab olema tehtud Jeesuse Kristuse nimel.

- Miks on teie jaoks tähendusrikas, et Päästja „ei palka sinna ühtegi teenijat“? (Võite rõhutada, et Issand kutsus teenijaid, näiteks piiskoppe ja vaia juhatajaid, tegutsema Tema nimel kohtumõistjatena inimeste üle. Siiski, Tema on meie viimane kohtumõistja ja Ta annab lõpliku heakskiidu vastavalt sellele, kuidas me oleme elanud.)
- Kuidas mõjutab teadmine, et Issandat ei saa petta, meie püüdeid tulla Tema juurde?

Selgitage, et läbi kogu ülejäänud 2. Nefi 9. peatüki aitavad Jaakobi õpetused meil mõista, kuidas mõjutavad meie suhtumine ja tegevused meie võimet tulla Päästja juurde. Teatud

suhtumine ja teod aitavad meil tulla Kristuse juurde, samal ajal kui teistsugune suhtumine ja teised teod takistavad meil Tema juurde tulemist.

Selleks, et aidata õpilastel teada saada mõningaid suhtumisi ja tegusid, joonistage tahvli keskele vertikaalne joon. Ühele poole joont kirjutage Meie kaugenemine Kristusest. Selle alla kirjutage:

1. 2. Nefi 9:27–33
2. 2. Nefi 9:34–39

Teisele poole joont kirjutage Kristuse juurde tulemine. Selle alla kirjutage:

3. 2. Nefi 9:23, 39, 42, 45–46
4. 2. Nefi 9:49–52

Määrake igale õpilasele üks number ühest neljani. Paluge õpilastel lugeda läbi neile määratud numbri järel kirjas olevad salmid. Paluge õpilastel, kes olid määratud 1. ja 2. rühma, selgitada välja suhtumine ja tegevused, mille tõttu me Päästjast kaugeneme. Paluge õpilastel, kes olid määratud 3. ja 4. rühma, selgitada välja suhtumine ja tegevused, mis aitavad meil tulla Päästja juurde ja saada osa Tema lepituse õnnistustest. Soovi korral võiksite õpilasi innustada, et nad oma leiud pühakirjades ära märgiksid.

Veidi aja pärast paluge 1. ja 2. rühma vabatahtlikel tulla tahvli juurde ja koostada nimekiri nende leitud suhtumistest ja tegevustest, mis viivad meid Päästjast eemale. Arutlege mõningate Jaakobi hoiatuste üle, esitades järgmistest küsimustest mõned või kõik:

- Jaakob mainis õppimist ja raha. Mõlemad võivad olla head. Kuidas võivad meie valikud seoses õppimise ja rahaga takistada meil Issanda juurde tulemist? (Rõhutage, et 2. Nefi 9:28–29 on kuldsalmid. Võiksite õpilasi innustada, et nad need salmid ära märgiksid.)
- Mida tähendab teie arvates olla vaimselt kurt või pime? (Vt 2Ne 9:31–32.)
- Fraas „südames ümber löikamata“ (2Ne 9:33) viitab neile, kelle süda ei ole Jumalale avatud ja kes pole valmis pidama Tema lepinguid. Kuidas takistab selline seisund meil lepituse õnnistustest täielikult osa saada?
- Nimetage mõned viisid, kuidas tänapäeval ebajumalaid kummardatakse. (Vt 2Ne 9:37.)

Paluge 3. ja 4. rühma õpilastel tulla tahvli juurde ja koostada nimekiri nende leitud suhtumistest ja tegevustest, mis toovad meid Päästja juurde ja aitavad meil saada osa lepituse õnnistustest. Selleks, et aidata õpilastel analüüsida, mida nad leidsid, esitage järgmistest küsimustest mõned või kõik:

- Salmis 2. Nefi 9:23 tuletab Jaakob meile meelde, et Issand on käskinud meil parandada meelt ja saada ristitud. Kuidas aitab sakramenti võttes ristimislepingute uuendamine meil tulla Issanda juurde ja saada Tema lepituse õnnistused?
- Mida tähendab teie arvates „vaimne mõtteviis“? (2Ne 9:39). Millised on mõned tegevused, mis aitavad meil olla vaimse mõtteviisiga?
- Mida tähendab „pöörduge ära oma pattudest“? (2Ne 9:45).
- Mida pidas teie arvates Jaakob silmas, kui ta käskis juua, süüa ja „tunda heameelt ram-musast“? (Vt 2Ne 9:50–51. Võite selgitada, et need salmid viitavad vaimsele toidule.)

Tunnistage, et **kui me tuleme Issanda juurde ja elame vastavalt Tema tahtele, saavad meile osaks lepituse kõik õnnistused**. Kirjutage see põhimõtte tahvlile õpilaste koostatud nimekirja kohale.

Innustage õpilasi mõtisklema tõendite üle, mida nad on oma elus selle põhimõtte kohta näinud. Paluge neil kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse, kuidas nad on tulnud Päästjale lähemale tahvil olevas teises nimekirjas loetletud ühe või mitme suhtumise ja tegevuse kaudu. Paluge mõnel õpilasel rääkida, mida nad kirja panid (kuid aidake neil mõista, et nad ei peaks tundma kohustust rääkida liiga isiklikest kogemustest).

2. Nefi 10

Jaakob innustab oma rahvast rõõmustama ja Issanda juurde tulema

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi saanud kingitust, mis oli eriti tähendusrikas, kuna keegi oli näinud kingi tegemiseks kõvasti vaeva või midagi ohverdanud. Võite paluda ühel-kahel õpilasel oma kogemustest jutustada.

Ülesannete tahvlile kirjutamine

Kui õpilastel palutakse lugeda mitmeid salme, on abiks, kui te kirjutate nende viited tahvlile. See aitab õpilastel meeles pidada, mida neil on palutud teha, ja aitab ülesandest paremini aru saada.

2. Nefi 9:28–29

on kuldsalm. Viidake õpetamissoovitusele õppetunni lõpus, et aidata õpilastel seda kuldsalmi õppida.

- Kuidas me saame sellise kingi eest tänu avaldada?
- Kuidas me saame avaldada tänu kingi eest, milleks on Päästja lepitus?

Selgitage, et päev pärast Jaakobi peetud jutlust Jeesuse Kristuse lepitusest, tunnistas ta taas sellest, et Issand vabastab patu tagajärgedest. Ta õpetas oma rahvale, kuidas nad peaksid lepituse annile reageerima.

Tehke kokkuvõtte salmidest 2. Nefi 10:1–19, selgitades, et Jaakob kordas, et kuigi Iisraeli koda on patu pärast hajutatud, peab Issand meeles oma lepinguid nendega ja kogub nad kokku, kui nad parandavad meelt ja Tema juurde tagasi pöörduvad. Soovi korral võite rõhutada, et 2. Nefi 10:3 on Mormoni Raamatus esimene salm, kus kasutatakse Päästjale viitamiseks nime Kristus.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 10:20, 23–25. Paluge õpilastel leida, mida keelitas Jaakob meid tegema vastuseks lepituse annile. Võiksite soovitada, et õpilased märgiksid ära, mida nad nendest salmidest leidsid. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid.

Valmistage järgmiste küsimustega käsilehed (või kirjutage küsimused enne tunni algust tahvlile). Paluge õpilastel valida välja üks küsimus ning rääkida kaaslasele oma mõtetest ja tunnetest selle küsimuse kohta.

- Selle valgusel, mida me oleme Päästjast õppinud, mida te tahate Tema kohta alati meeles pidada?
- Miks on meelearandus tähtis viis, kuidas näidata meie tänu selle eest, mida Issand on meie heaks teinud?
- Mida sellist olete Päästja kohta õppinud, mis annab teile lootust?

Lõpetuseks selgitage, et sõna allutama salmis 2. Nefi 10:24 tähendab viia inimesed või asjad üksteisega kooskõlla või üksmeelele. Näiteks kaks sõpra peaksid lahkarvamuste korral lõpuks teineteisega ära leppima.

- Mida tähendab teie arvates allutada ennast Jumala tahtele?

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, mida nad õppisid ja tundsid, kui uurisid ja arutasid 2. Nefi peatükke 9–10. Innustage neid otsima Püha Vaimu juhatus, mis aitaks neil määratleda, mida nad teevad, et allutada ennast Jumala tahtele ja saada rohkem osa lepituse õnnistustest. Näiteks võib õpilane otsustada, et võtab kuulda Jumala teatud nõuannet (vt 2Ne 9:29), pöördub ära teatud patust (vt 2Ne 9:45), või leiab viisi, kuidas Päästjat iga päev rohkem meeles pidada (vt 2Ne 10:20). Innustage õpilasi tegema kõik, mis vajalik selleks, et „alluta[da] end Jumala tahtele” (2Ne 10:24). Tunnistage sellest tulenevatest õnnistustest.

Kuldsalmid – 2. Nefi 9:28–29

NB! Järgnev tegevus on mõeldud selleks, et aidata õpilastel õppida kuldsalme 2. Nefi 9:28–29. Kuna tänane õppetund on pikk, võite kasutada seda tegevust mõnel teisel päeval, kui teil on rohkem aega.

Juhatage klassi, kui te loete koos ette 2. Nefi 9:28–29.

- Millised püüdnud võivad meid õppimisel lõksu püüda? Kuidas me võime õppida, aga samas nendest lõksudest hoiduda?
- Mis aitab meil „võt[ta] kuulda Jumala nõuandeid”, kui püüame õppida?

Innustage õpilasi, et nad käiksid praegu edasi seminaris ja võtaksid nõuks pärast seminari lõpetamist instituuti minna.

Koduõppe tund

2. Nefi 4–10 (6. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 2. Nefi peatükkide 4–10 (6. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav õppetund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (2. Nefi 4–5)

Kui õpilased uurisid 2. Nefi 4. peatükki, keskendusid nad põhimõttele, et Jumal toetab neid, kes Tema loodavad (vt 2Ne 4:12–35) ja panid oma pühakirjade uurimise päevikusse kirja ühe viisi, mil moel nad tahaksid suurendada oma usaldust Jumala vastu. 2. Nefi 5. peatükis nägid nad näiteid järgmistest tõdedest: Jumala ilmutustele kuuletumine annab turvatunde (vt 2Ne 5:1–8). Kui Jeosuse Kristuse evangeelium saab meie eluviisiks, oleme me õnnelikumad (vt 2Ne 5:9–18, 26–27). Õpilased analüüsisid oma elu ja otsustasid, mida nad võiksid teha, et elada veelgi õnnelikumalt.

2. päev (2. Nefi 6–8)

Selles õppetunnis õppisid õpilased, et Issand on halastav nende vastu, kes pöörduvad Tema poole (vt 2Ne 6). Nad mõtisklesid selle üle, kuidas Issand on olnud nende vastu halastav. Nad õppisid ka, et Päästja soovib lunastada oma lepingurahva ja Tal on kogu vägi, et seda teha (vt 2Ne 7–8).

3. päev (2. Nefi 9)

2. Nefi 9. peatüki uurimist alustades said õpilased teada, mis juhtuks, kui lepitust poleks. Nad uurisid ka järgmisi tõdesid: Jeosuse Kristuse lepitus päästab kogu inimkonna langemisest alguse saanud füüsilisest ja vaimsest surmast (vt 2Ne 9:1–22). Tänu Jeosuse Kristuse lepitusele saame ületada meie pattude tagajärjed siis, kui meil on usku Jeosusesse Kristusesse; parandame meelt, saame ristitud ja peame lõpuni vastu (vt 2Ne 9:14–27). Õpilased panid kirja, mida nad tunnevad selle kohta, et Päästja ohverdas nende eest.

4. päev (2. Nefi 9–10)

Kui õpilased uurisid 2. Nefi 9. peatüki ülejäänud salme ja 2. Nefi 10. peatükki, mõtisklesid nad selle üle, millised valikud neid Issandast lahutavad ja millised aitavad Talle lähemale tulla. Nad õppisid, et kui otsustame tulla Issanda juurde ja elada Tema tahte järgi, saavad meile osaks kõik lepituse õnnistused.

Sissejuhatus

Rõhutage Jeosuse Kristuse lepituse tähtsust paljude tähtsate tõdede hulgast, mida õpilased sel nädalal õppisid. Palvetage juhatuse saamiseks, kuidas saate kõige paremini aidata neil lepitusest aru saada ja sellele oma lootus panna. Õpetades innustage õpilasi mõtisklema selle üle, mida nad peavad tegema, et saada osa Päästja lepituse õnnistustest.

NB! Palvemeelselt õppetunniks valmistudes võtke arvesse oma õpilaste vajadusi – eriti nende vajadusi, kel võib raskusi olla. Palvetades iga õpilase eest ja selleks, et saada juhatust, kuidas õpetada neile kõige paremini pühakirjades leiduvaid õpetusi ja põhimõtteid, saate Pühalt Vaimult inspiratsiooni, et teaksite, kuidas rahuldada oma õpilaste vajadusi.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 4–5

Nefi räägib, et ta loodab Issandale. Issand eraldab nefilased laamanlastest. Nefilased elavad õnnelikult.

Kirjutage info tahvliil olevasse järgmisse tabelisse või tehke sellest käsileht.

2. Nefi 4	2. Nefi 5
<ol style="list-style-type: none"> Lugege peatüki päist ja valmistuge peatükist oma sõnadega kokkuvõtet tegema. Lugege 2. Nefi 4:19 ja selgitage, mida tähendab teie arvates „tea[da], kelle peale ma olen lootnud”. Lugege oma pühakirjade uurimise päevikust üle 1. päeva 4. ülesande sissekanne ja valmistuge rääkima ühest viisist, kuidas te tahate suurendada oma usaldust Issanda vastu.	<ol style="list-style-type: none"> Lugege peatüki päist ja valmistuge tegema peatükist oma sõnadega kokkuvõtet. Lugege 2. Nephi 5:27 ja selgitage, mida tähendab teie arvates elada väga õnnelikult. Lugege üle oma pühakirjade uurimise päeviku 1. päeva 6. ülesande sissekanne. Valmistuge rääkima ühest nefilaste tegevusest või suhtumisest ning sellest, kuidas on mõjutanud sama tegevus või suhtumine teie õnne.

Jagage klass pooleks. Paluge ühel poolel valmistuda õpetama 2. Nefi 4. peatüki materjali ja teisel poolel 2. Nefi 5. peatüki materjali.

Pange iga õpilane, kes sai ülesandeks õpetada 2. Nefi 4 peatükki, paari õpilasega, kellele määrati õpetamiseks 2. Nefi 5. peatükk. Paluge õpilastel rääkida oma paarilistele, mida nad selle ülesande käigus ette valmistasid.

2. Nefi 6–8

Jaakob kuulutab prohvetlikult Iisraeli hajutamisest ja kokku kogumisest ning tsiteerib Jesaja prohvetlikke kuulutusi Päästja ustavusest oma lepingurahva vastu

Tuletage õpilastele meelde, et 2. Nefi peatükkides 6–9 on kirjas esimene päev jutlusest, mille Jaakob oma rahvale pidas. Teisel päeval antud õpetused on kirjas 2. Nefi 10. peatükis. 2. Nefi 6. peatükis kuulutas Jaakob prohvetlikult, et juudid hülgavad Issanda ja nad hajutatakse. Paluge õpilastel lugeda 2. Nefi 7:1–2 ja rääkida oma sõnadega, millest seal juttu oli.

2. Nefi 9

Jaakob õpetab, kuidas Päästja lepitus päästab meid langemise ja patu mõjudest

Lugege ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Just nagu inimene ei soovi tegelikult süüa enne, kui on nälgine, ei soovi ta ka Kristuse päästet enne, kui teab, miks ta Kristust vajab.

Keegi ei tea täpselt, miks ta Kristust vajab, enne kui mõistab langemise põhimõtet ja selle mõju kogu inimkonnale ning võtab selle omaks. Ja ükski teine raamat maailmas ei selgita seda olulist õpetust pooltki nii hästi kui Mormoni Raamat” (The Book of Mormon and the Doctrine and Covenants. – Ensign, mai 1987, lk 85).

Paluge õpilastel ette kujutada, et sõber küsib neilt: „Miks me vajame Päästjat?” Paluge klassil valmistuda sellele küsimusele vastama, toetudes 2. Nefi 9. peatükis õpitule. Paluge neil vastamiseks üle korrata 2. Nefi 9:7–10, 19–22. Paluge õpilastel rääkida, kuidas nad sellele küsimusele vastaksid.

Selleks, et aidata õpilastel paremini mõista, kuidas saab Jeesus Kristus neid langemise tagajärgedest päästa, lugege president Joseph Fielding Smithi esitatud analoogiat õpilase käsiraamatu 6. osa 3. päeva õppetunni materjalidest 2. Nefi 9:10–27 kohta. Võite paluda ühel õpilasel joonistada tahvlile või paberilehele, mida president Smith kirjeldas. Kui palute ühel õpilasel joonistada tahvlile või paberilehele, võite paluda sel õpilasel samuti selgitada, mida ta joonistas.

Paluge õpilastel mõelda, kuidas nad end tunnevad, kui nad on oma valikute tõttu sügavas augus lõksus ja Jumalast eraldatud. Selgitage, et kui poleks Jeesuse Kristuse lepitust, poleks mingit võimalust meelt parandada, poleks mingit lootust ja keegi ei saaks oma patu tagajärgede eest põgeneda.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 9:21–23 ja paluge mõnedel õpilastel loetud oma sõnadega selgitada. Kuigi nad võivad öelda seda teiste sõnadega, veenduge, et järgmine tõde oleks selge: **Tänu Jeesuse Kristuse lepitusele võime üle saada meie pattude tagajärgedest.**

Selgitage, et rühmana kokku saamise üheks suurepäraseks plussiks on võimalus rääkida tunnetest ja tunnistada. Paluge

õpilastel rääkida oma tunnetest ja tunnistusest Jeesuse Kristuse ja Tema lepituse kohta. Kui neil on rääkimisega raskusi, paluge neil lugeda ette, mida nad panid kirja oma pühakirjade uurimise päevikusse 3. päeva 4. ülesannet täites. Võite lisada nende tunnistustele ka enda oma.

Paluge õpilastel ette kujutada, et keegi kannatab raske haiguse käes. Seejärel esitage järgmised küsimused:

- Miks on tähtis, et see inimene mõistaks, et tal on vaja otsida abi?
- Miks on ka see tähtis, et see inimene mõistaks, mida ta peab abi saamiseks tegema?
- Mis on selle tulemus, kui see inimene mõistab, et peab abi otsima, kuid ei mõista, mida ta peab selleks tegema?

Küsige õpilastelt, kas nad teavad, mida nad peavad tegema, et saada lepituse õnnistusi. Tuletage neile meelde, et nad uurisid salme 2. Nefi 9:23, 42–52 ja leidsid mitmeid tegevusi ja suhtumisi, mis aitavad meil tulla Kristuse juurde ja kutsuda oma ellu Tema lepitava ohverduse vägi. Paluge neil üle korrata märgitud pühakirjakohad ja oma pühakirjade uurimise päevikust nimekirja, mille nad tegid asjadest, mis juhivad meid Päästja juurde (4. päeva 1. ülesanne). Paluge õpilastel rääkida, kuidas üks või mõned neist tegevustest ja suhtumistest on toonud neid Päästjale lähemale. Tunnistage, et nendes salmides õpetatud põhimõtete järgimine aitab meil saada osa lepituse kõigist õnnistustest.

2. Nefi 10

Jaakob innustab oma rahvast rõõmustama ja tulema Issanda juurde

Lugege koos õpilastega 2. Nefi 10:23–24. Tuletage õpilastele meelde, et 3. päeva 6. ülesandes paluti neil otsustada, mida nad võiksid teha, et allutada end Jumala tahtele. Innustage neid seda jätkuvalt tegema.

Paluge õpilastel rääkida, millised mõtted neile sel nädalal neid peatükke uurides veel pähe tulid. Kui aega jätkub, lõpetage selle nädala õppetund lauldes koos kirikulaulu „Oi, Jeesuse halastuses leian varju ma” (Kiriku lauluraamat, lk 22), või lugege selle laulu sõnu. Võite laulda ka mõnda muud laulu Jeesuse Kristuse lepitusest. Tunnistage, kui tähtis on tulla Päästja juurde ja et lepituse õnnistused on tõelised.

Järgmine õppenädal (2. Nefi 11–25)

Kui õpilased tuleval nädalal 2. Nefi peatükke 11–25 uurivad, tulevad neile tuttavad ette mõned Jesaja sõnad ning kuidas ta meie päevi nägi ja meid sellest tulenevalt hoiatas. Mõned tema hoiatustest on meie keskkonna, riietuse, elustiili ja suhtumise kohta. Innustage õpilasi lugema 2. Nefi peatükke 11–25 ja noppima sealt välja nii palju kui võimalik, isegi kui nad ei saa igast sõnast aru.

31. ÕPPETUND

2. Nefi 11 ja 16

Sissejuhatus

2. Nefi 11. peatükis väljendas Nefi oma armastust Jesaja sõnade vastu. Ta tunnistas ka, et Jaakob ja Jesaja olid näinud „Lunastajat, just nagu minagi olen teda näinud“ (2Ne 11:2). 2. Nefi 16. peatükis on kirjas Jesaja ülestähendus sellest, kuidas ta puhastati pattudest ja kutsuti prohvetiks, kui ta „nägi ... Issandat istumas troonil“ (vt 2Ne 16:1, 5–8). Nii Nefi kui ka Jaakob õpetasid, kui tähtis on kõrvutada Jesaja kirjutisi meie endiga (vt 1Ne 19:23; 2Ne 6:5; 11:2), ja Issand kuulutas

„suured on Jesaja sõnad“ (3Ne 23:1). 2. Nefi 11. peatükis on kirjas osa Nefi selgitusest, miks ta kaasas oma ülestähendustesse Jesaja prohvetlikud kuulutused, olles seega sissejuhatuses Jesaja sõnadele, mis on kirjas 2. Nefi peatükkides 12–24. 2. Nefi 25. peatükk on nende peatükkide kokkuvõtteks, sisaldades Nefi nõuannet selle kohta, kuidas Jesaja sõnadest aru saada (vt selle käsiraamatu 35. õppetundi).

Õpetamissoovitused

2. Nefi 11

Nefi väljendab oma rõõmu, tunnistades, et saame päästetud tänu Jeesusele Kristusele

Paluge kolmel õpilasel igapähe kirjutada üks lause sellest, mis toimus eelmises tunnis. Ärge lubage neil lauseid omavahel võrrelda või neid arutada. Selleks, et näidata rohkem kui ühe tunnistaja eeliseid, paluge kolmel õpilasel oma laused ette lugeda. Kui esimene õpilane oma lause ette loeb, küsige klassilt, kas see on täielik ülevaade sellest, mis viimasel tunnis toimus. Seejärel laske teisel õpilasel oma lause ette lugeda ja küsige, kas see annab täieliku ülevaade nende viimasest tunnist. Kui ka kolmas õpilane oma lause ette loeb, esitage sama küsimus.

- Millised on eelised, kui tunnistajaid on mitu?

Selgitage, et Issand kutsub prohveteid Temast maailmale tunnistama. Innustage õpilasi mõtisklema selle üle, mida tähendab nende jaoks kuulda prohveteid Jeesusest Kristusest tunnistamas.

Kirjutage tahvlile järgmine tõde: *Õppides prohvetite tunnistusi Jeesusest Kristusest, võime tugevdada oma usku Jeesusesse Kristusesse ja tunda Temast rõõmu.*

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 11:2–3.

- Mida kogesid nende salmide kohaselt Nefi, Jesaja ja Jaakob, mis võimaldas neil olla erilised tunnistajad Jeesusest Kristusest?
- Miks on teie arvates tähtis, et Jeesusest Kristusest tunnistaksid mitmed prohvetid? (Vt ka Mo 13:33–35.)

Paluge õpilastel vaadata üle iga salmi esimene rida salmides 2. Nefi 11:4–6, otsides fraasi, mida Nefi igas salmis kordas.

- Mida tähendab, et „hing tunneb [millestki] heameelt“? (Võite selgitada, et väljend heameelt tundma vihjab tunde, mis on sügavam kui lihtsalt see, et midagi meeldib või millegi vastu tuntakse huvi. Selle tundega kaasneb rõõm ja rahulolu.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 11:4–7, et leida asju, mille üle Nefi heameelt tundis. Seejärel jagage õpilased paardesse. Paluge õpilastel rääkida fraasidest, mis avaldavad neile kõige suuremat muljet ja miks. Paluge neil samuti rääkida, mille üle nad heameelt tunnivad või mis paneb neid Jeesuse Kristuse üle rõõmustama.

Lugege ette 2. Nefi 11:8 ja paluge õpilastel otsida põhjust, miks Nefi lisas oma ülestähendusse Jesaja kirjutised.

- Mida lootis Nefi, et tema rahvas ja Mormoni Raamatu tulevased lugejad Jesaja sõnu lugedes kogevad?

Jesajast arusaamine

Õpetajatele ja õpilastele võib tunduda, et Mormoni Raamatus on raske Jesaja sõnadest aru saada. Juhataja Boyd K. Packer Kaheteistkümnepostli Kvoorumist tões, et uurides Mormoni Raamatut, võivad need peatükid tükkeks tunduda. Seejärel ütles ta: „Ärge lõpetage lugemist! Lugege need raskestimõistetavad .. peatükid läbi ka siis, kui te neid suurt ei mõista. Jätkake lugemist ka siis, kui kõik, mis te saate, on vaevu killukeste haaval siit ja sealt kokku kogutud mulje“ (The Things of My Soul. – Ensign, mai 1986, lk 61).

Järgnevas nimekirjas on toodud mõned näited sellest, miks Nefi lisas oma ülestähendusse Jesaja kirjutised:

1. Jesaja oli näinud Päästjat, nagu ka Nefi ja Jaakob (vt 2Ne 11:2–3; vt ka 2Ne 16:1–5, kus on kirjas Jesaja kirjeldus nägemusest, milles ta nägi Päästjat).
2. Nefi tundis heameelt tunnistas Kristusest ja ka Jesaja tunnistas Kristusest (vt 2Ne 11:4, 6; vt ka 2Ne 17:14 ja 19:6–7, need on kaks näidet, kus Jesaja kuulutas prohvetlikult Päästjat).
3. Nefi tundis heameelt Issanda lepingute üle (vt 2Ne 11:5). Jesaja prohvetlikud kuulutused olid seotud Issanda lepingutega. Näiteks kuulutas ta ette viimse aja templitööst (vt 2Ne 12:1–3).

Selgitage, et selles ja kolmes järgnevas õppetunnis uurivad ja arutavad õpilased Jesaja sõnu 2. Nefi peatükkides 12–24. Innustage neid otsima nendest peatükkidest tõdesid, mis tugevdavad nende tunnistust Päästjast ja aitavad neil Temast rõõmu tunda. Paluge õpilastel rääkida oma pereliikmetele ja sõpradele mõnedest oma lemmiksalmidest nendes peatükkides.

2. Nefi 16

Jesaja kutsuti prohvetina teenima

Selgitage, et järgmisena uurivad õpilased 2. Nefi 16. peatükki, sest seal on kirjas Jesaja ülestähendus nägemusest, milles ta kutsuti prohvetiks. Selleks, et aidata õpilastel valmistuda selle nägemuse mõistmiseks, selgitage, et Jesaja kirjutised sisaldavad sümboliteid. Pühakirjades on palju sümboliteid, võrdkujusid ja kujundlikke väljendeid. Rõhutage, et ühes varem loetud salmis ütles Nefi: „Kõik asjad, mis Jumal on maailma algusest peale inimestele andnud, on [Jeesuse Kristuse] võrdkujud” (2Ne 11:4). Sümbolite ja võrdkujude kasutamine on üks viis, kuidas pühakirjad õpetavad meile Issanda päästvat missiooni.

Kirjutage tahvlile järgmised sõnad ja fraasid: kuuepalistus, kuue tiivaga seeravid (inglid), suits, elav süsi.

Küsige õpilastelt, mida nad neid sõnu nähes või kuuldes mõtleavad. Pärast lühikest arutelu selgitage, et Jesaja kasutas neid sõnu oma ülestähenduses sellest, kuidas ta kutsuti Jumala prohvetiks. (Püüdke aidata õpilastel mõista, milliseid tähendusi Jesaja silmas pidas. Hoiduge sümbolite keele tähenduste üle analüüsimisest. Selle asemel aidake õpilastel mõista, kuidas rakendub Jesaja sõnum nende elus.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 16:1. (Kui õpilastel on soov vaadata viimse aja pühade väljaannet kuningas Jamesi ingliskeelsest piiblist, võiksid nad avada Jesaja 6. peatüki, kus on joonealused märkused ja õpiabi, mis aitab selle peatüki salme paremini mõista.)

Selgitage, et selles salmis tähendab sõna kuuepalistus kuue hõlma või saba.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 16:2–3. Selgitage, et seeravid on inglid, kes elavad Jumala juures (soovi korral vt Bible Dictionary, märksõna „Seraphim”).

- Mida võiksid sümboliseerida seeravi kuus tiiba? (Vihje saamiseks võite soovitada õpilastel lugeda ÕL 77:4. Tiiva kujund sümboliseerib väge liikuda ja tegutseda.)
- Millised sõnad näitavad seeravite suhtumist Issandasse?
- Millal te olete Jumalasse samamoodi suhtunud?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 16:4 ja Ilmutuse 15:8. Paluge õpilastel otsida üles, mida tähendab fraas „täitus suitsuga”. (Võite vajadusel aidata õpilastel mõista, et suits sümboliseerib Issanda juuresolekut, väge ja hiilgust.) Võite soovitada õpilastel kirjutada oma pühakirjades 2. Nefi 16:4 kõrvale Ilmutuse 15:8.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 16:5. Paluge õpilastel otsida fraase, millest selgub, mida Jesaja Issanda juures olles tundis. (Kui õpilastel on soov vaadata viimse aja pühade väljaannet kuningas Jamesi ingliskeelsest piiblist, võiksid nad vaadata salmi Jesaja 6:5 joonealuseid märkuseid *a* ja *b*.)

- Mida pidas Jesaja teie arvates silmas, kui ütles: „Ma olen kadunud; sest ma olen mees, kelle huuled pole puhtad”? (Võite vajadusel selgitada, et salmis Jesaja 6:5 on sõna kadunud tõlgitud heebreakeelsest sõnast, mis tähendab „ära lõikama” ja fraas huuled pole puhtad viitab sellele, et Jesaja on teadlik enda ja oma rahva pattudest. Jesaja ütles sellega, et ta tundis, et pole väärline olema Issanda juures.)

Andke õpilastele hetk aega, et mõtiskleda selle üle, miks Jesaja võis nii tunda. Selgitage, et mitmed prohvetid on öelnud, et tundsid oma kutse saamisel, kui sobimatud nad selleks on. President Spencer W. Kimball meenutas telefonivestlust, milles president J. Reuben Clark noorem Esimesest Presidentkonnast teatas talle, et teda on kutsutud Kaheteistkümneme Kvoorumisse:

„Oi, vend Clark! Mitte mind! Te ei pea ju mind silmas? See peab olema mingi eksitus! Ma kindlasti kuulsin valesti.” See oli mulle väga ootamatu. ...

„Oi, vend Clark! See tundub olevat võimatu! Ma olen nii nõrk, tühine, väheste võimetega ega ole piisavalt kompetentne” (Edward L. Kimball ja Andrew E. Kimball noorem, Spencer W. Kimball: Twelfth President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 1977, lk 189).

Aidake õpilastel mõista, et õigemeelne mees Jesaja tundis end Issanda juures „kadunud [olevat]” ja ebapuhtana. Kes meist ei tunneks, et pole vääriiline Jumala ees seisma?

Kirjutage tahvlile järgmine tõde: **Tänu Jeesuse Kristuse lepitusele võime me saada meie vääritusest puhtaks.**

Võimalusel näidake õpilastele söetükki või põlenud puutükki. Küsige neilt, milline näeks see välja just tulest võetuna.

- Mis juhtuks, kui keegi katsuks tulist sütt?

Lugege ette 2. Nefi 16:6–7. Paluge õpilastel teksti jälgida, otsides, mida ütles Jesaja elava söe kohta. (Kui õpilastel on soov vaadata viimse aja pühade väljaannet kuningas Jamesi ingliskeelsest piiblist, võiksid nad vaadata Jesaja 6:6 joonealust märkust *a* ja Jesaja 6:7 joonealuseid märkusi *a* ja *b*.)

- Mida tähendas 2. Nefi 16:7 kohaselt see, kui ingel puudutas sümbolsest Jesaja huuli tulise söega? (Vajadusel selgitage, et elav süsi on puhastuse sümbol. Kui ingel puudutas Jesaja nägemuses tema huuli söega, sümboliseeris see seda, et Issand puhastas Jesaja vääritusest ja andestas talle tema patud.)

Andke õpilastele mõni hetk aega mõelda olukordadele, mil nad on tundnud Jeesuse Kristuse lepituse puhastavat väge.

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 16:8–13. Paluge ühel õpilasel teha kokkuvõtte sellest, mida ütles Issand Jesaja rahva hulgas teenimise kohta. (Vajadusel selgitage, et Issand andis Jesajale nõu, et mässumeelsed iisraellased eiravad suures osas tema jutlustamist, kuid ta peaks jätkama jutlustamist kuni „maa [on] täielikult laastatud”. Teisisõnu, Issand jätkab lahkelt oma päästvat missiooni oma teenijate kaudu „niikaua kui kestab aeg või seisab maa või on selle palgel ükski inimene, keda päästa” (Mn 7:36)).

Selgitage, et Jesajast sai vägev tunnistaja Issandast Jeesusest Kristusest ja Tema evangeeliumist. Tunnistage, et Päästja on tõeline ja andestab meile meie patud ja et kui me kogeme oma elus lepituse väge, võime ka meie olla tunnistajad Päästjast.

Kommentaariid ja taustinfo

2. Nefi 16:2–3. Kas inglitel on tiivad?

„Jumala inglil pole kunagi tiibu” (Joseph Smith, History of the Church, 3. kd, lk 392). Miks kirjeldas siis Jesaja tiibadega inglit? Vanem Bruce R. McConkie selgitas,

et see kirjeldus on sümbolne: „Tõsiasi, et neid pühastid olendeid näidati talle sellistena, nagu oleksid neil tiivad, kujutab lihtsalt nende „väge liikuda, tegutseda jne”, nagu oli see ka teiste nähtud nägemustes (ÕL 77:4).” (Mormon Doctrine, 2. tr, 1966, lk 703).

2. Nefi 12–15

Sissejuhatus

Jesaja mõistis hukka rahva pahelisuse tema päevil, samuti nagu paljude inimeste pahelisuse viimsetel aegadel. Ta hoiatas selle eest, et halba kutsutakse heaks ja head halvaks. Ta rõhutas ka evangeeliumi taastamist

viimsetel aegadel, sealhulgas templi olulisust ja puhtana olemise tähtsust maailma pattudest hoidumisega. Jesaja kohta lisainfo saamiseks vaata selle käsiraamatu 21. peatükki.

Õpilaste tähelepanu hoidmine

Järgmised soovitusel on Teile abiks, et hoida tunnis õpilaste tähelepanu: 1) Aidake õpilastel näha, kuidas on õppetund seotud nende eluga. 2) Kasutage õpetamisel eri hääletoone. 3) Hoidke õpilastega silmsidet. 4) Võimalusel liikuge õpetades klassiruumis ringi.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 12–15

Jesaja eristab pahelise Iisraeli õigemeelsest Iisraelist

Selleks, et aidata õpilastel mõista tänase õppetunni konteksti, alustage tundi sellega, et tuletate neile meelde, et eelmisel tunnil õppisid nad sellest, kuidas Jesaja prohvetiks kutsuti. Täna õpivad nad inimeste kohta, keda Jesaja õpetas.

Aidake õpilastel mõista, et kui Jesaja kirjeldas Issanda lepingurahva tegusid tema päevil, kirjeldas Ta ka mõningaid inimesi meie päevil. Vanem Dallin H. Oaks Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas: „Jesaja raamatus on hulgaliselt prohvetlikke kuulutusi, mis tunduvad olevat korduvalt täide läinud... Tõsiasi, et paljudel neil prohvetlikel kuulutustel võib olla mitu tähendust, rõhutab, kui tähtis on see, et me püüaksime saada Pühalt Vaimult ilmutuse kaudu abi nendest arusaamiseks” (Scripture Reading and Revelation. – Ensign, jaan 1995, lk 8).

Joonistage enne tunni algust tahvlile järgmine tabel või valmistage selle kohta käsileht. Jätke piisavalt ruumi, et õpilased saaksid igasse veergu kirjutada.

	2. Nefi 12:5–12, 17–19; 13:8–9	2. Nefi 13:16–26
Millises suhtumises ja millistes tegudes peegelduvad nende inimeste patud?		
Mis juhtub nende inimestega nende pattude tagajärjel?		

Selgitage, et see tabel aitab õpilastel uurida inimeste tegude tagajärge, kes elasid vastupidiselt oma lepingutele.

Jagage klass pooleks. Paluge pooltel õpilastel uurida salme 2. Nefi 12:5–12, 17–19; 13:8–9. Paluge ülejäänud õpilastel uurida salme 2. Nefi 13:16–26. Paluge õpilastel neile määratud salmid läbi lugeda ja otsida vastuseid tabeli vasakus veerus olevale kahele küsimusele. Kui tabel on tahvlile joonistatud, paluge igast rühmast ühel õpilasel nende vastused vastasse lahtrisse kirjutada. Kui tabel on käsilehel, paluge õpilastel oma vastused käsilehele kirjutada.

Selgitage teisele rühmale, et Jesaja nägi ette, millised on tagajärjed ekstravagantselt rietatud ja maiseid tegevusi harrastavate naiste jaoks tema päevil ja tulevikus. 2. Nefi 13:16–26 kirjeldab seda, mida ta nägi. Kuigi Jesaja pöördus konkreetset „Siioni tütarde” poole, käivad tema sõnad ka meeste kohta. (Soovi korral võite rõhutada, et salmis 2. Nefi 14:1 kirjas olev prohvetlik kuulutus ei käi mitmikabielu kohta. See räägib sõjas surnud meestest, kellest oli juttu salmides 2. Nefi 13:25–26 ja kes jätsid paljud naised leskedeks.)

Pärast seda, kui õpilastel on olnud aega vastata tabelis olevatele küsimustele, küsige:

- Millist pattu olid need inimesed teinud? (Vastusteks võivad olla uhkus, ebajumalakummardamine, ilmalikkus ja edevus.) Millistest fraasidest selgub, et inimesed olid nendes pattudes süüdi? Millised olid nende pattude tagajärjed?
- Jesaja rääkis, et maa oli „täis ... ebajumalaid“ (2Ne 12:8). Millised on tänapäeval mõned ebajumalate kummardamise viisid?

Lugege selle arutelu käigus ette nõuanne president Spencer W. Kimballilt:

„Praegusaegsed eba- või valejumalad võivad väljenduda riietes, kodudes, ärides, masina-tes, autodes, luksuslaevades ja paljudes teistes materiaalsetes asjades, mis kallutavad meid kõrvale jumaluse teelt... Paljud noored mehed otsustavad minna ülikooli, kuigi peaksid kõigepealt käima misjonil. Ülikoolist saadav teaduslik kraad ning sellega kaasnev rikkus ja turvatunne on nii ihaldusväärsed, et misjon jääb teisejärguliseks... Paljud kummardavad jahilkäimist, kalaretki, puhkust, nädalalõpu piknikke ja väljasõite. Teiste ebajumalad on sportmängud, pesapall, jalgpall, härjavõitlus või golf... Veel kummardavad inimesed võimu ja prestiiži“ (The Miracle of Forgiveness, 1969, lk 40–41).

- Jesaja kuulutas ette inimestest, kelle uhkus ja ilmalikkus väljendus nende riietumisstiilis. Kuidas me saame maise suhtumise ja trendide suhtes valvel olla?

Kirjutage tahvlile sõna häda. Selgitage, et sõna häda viitab kurbusele ja kannatusele. Muistsed prohvetid kasutasid mõnikord seda sõna, et rõhutada patu tagajärgi. (Õpilastele võib meenuda, et nad nägid seda sõna korduvalt salmides 2. Nefi 9:27–38.) Paluge õpilastel kuulata, kui loete ette 2. Nefi 15:18–23. (Soovi korral võiksite innustada õpilasi ära märkima sõna häda ja neid fraase, mis kirjeldavad tegusid ja suhtumist, mis toovad kurbust ja kannatusi. Samuti võite neile soovitada, et nad häda definitsiooni nende salvide kõrvale kirjutaksid.)

- Mida tähendab teie jaoks salmis 2. Nefi 15:20 öeldu?
- Millisel moel olete te tänapäeval näinud, et „halba [kutsutakse] heaks ja head halvaks“?

Rääkige õpilastele, et nüüd loevad nad inimestest, kes oma lepingutest kinni pidasid. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 14:2–4. Paluge ülejäänutel tähele panna, kuidas Jesaja neid inimesi kirjeldas.

- Millised sõnad ja fraasid näitavad, et need inimesed erinesid teistest, keda oleme uurinud? (Võite kirjutada õpilaste vastused tahvlile.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 14:5–6, otsides Jesaja mainitud kolme paika, mis pakuvad vaimset kaitset. Veenduge, et õpilased leiavad üles ja mõistavad, mida tähendavad sõnad elupaik (maja või kodu), kogunemisaik (kogunemiskohad kogudustele ja vaiadele) ja tabernaakel (eestikeelsetes pühakirjades katus, mille all mõeldakse templit). Selgitage, et „pilv ja suits päevaks ning leegitsev tulepaistus ööpimeduse ajaks“ viitavad kaitsele ja juhatusele, mida Mooses ja tema rahvas kõrbes olles Issandalt said (vt 2Ms 13:21–22). Need sõnad tuletavad meile meelde kaitset ja juhatust, mida me võime Issandalt saada. Samuti rõhutage, et Jesaja samastas templi palavuse eest kaitsva peavarju ja „ulaluse“ ehk pelgupaigaga tormi ja vihma eest.

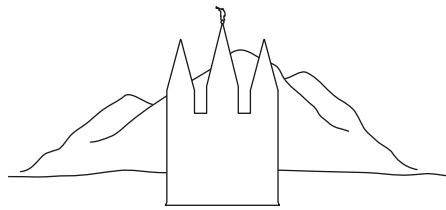
- Millal olete tundnud oma kodus ja kirikus Issanda kaitset ja juhatust?
- Millal olete leidnud templis vaimset kergendust või kaitset?
- Millised inimesed elavad 5. ja 6. salmis kirjeldatud kodudes, kummardavad kirikutes jumalat ja teenivad templites?
- Mida me saame teha, et muuta oma kodud ja kogudused maailma vastu kaitset pakkuvateks kohtadeks?

Tehke kokkuvõtte peatükkidest 12–15, selgitades, et nendest peatükkidest õpime, et **meie lepingutest kinnipidamine toob vaimse kaitsega seotud õnnistusi, samas kui lepingute rikkumine jätab meid Issanda kaitsest ilma**. Kinnitage õpilastele, et nad võivad oma elus luua samasuguse keskkonna, nagu on kirjeldatud salmis 2. Nefi 14:5–6.

2. Nefi 12:1–5; 15:26

Jesaja kuulutab prohvetlikult viimsetel päevadel rajatud templitest ja Issanda Kirikust

Joonistage tahvlile pilt mäest ja templist:

- Mille poolest on mägi ja tempel sarnased? (Vastuseks võib olla, et mõlemad on suursugused ja majesteetlikud ning et mõlemad inspireerivad meid vaatama taeva poole.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 12:2–5, püüdes leida, mida lubas Jumal viimsetel päevadel rajada ja kuidas see õnnistab inimeste elu.

- Millele viitab väljend „Issanda ... mägi“? (See on konkreetne viide Soolajärve templile, kuid see võib viidata ka teistele templitele, mida Issand on viimseil päevil rajanud.)
- Millised õnnistused tulevad viimsetel päevadel „Issanda kojast“? (Üks põhimõte, mille õpilased võivad ära tunda, on see, et **Jumal on rajanud templid, et õpetada meile Tema teid ja aidata meil kõndida Tema radu** (vt 2Ne 12:3).)
- Kuidas aitavad templid meil kõndida Issanda radu?

Lugege ette president Gordon B. Hinckley sõnad, kus ta räägib templite olulisusest:

„Need ainulaadsed ja imelised hooned ja neis tehtavad talitused esindavad ülimalt meie jumalakummardamises. Nendest talitustest saab meie usundi kõige tähendusrikkam väljendus. Ma õhutan kogu oma veenmisjõuga meie inimesi kõikjal templisoovituse vääriliselt elama, et see oleks teil kindlalt olemas ja et te suhtuksite sellesse kui hinnalisse varasse ning teeksite veelgi suuremaid jõupingutusi, et minna Issanda kotta ja saada osa seal olevast vaimust ja seal saadavatest õnnistustest“ (Of Missions, Temples, and Stewardship. – Ensign, nov 1995, lk 53).

- Kuidas võivad templid aidata meil vältida 2. Nefi peatükkides 12–15 kirjeldatud pahelisuse tagajärgi? (Vastuste hulka võib kuuluda, et templilepingute sõlmimine ja pidamine tugevdab meid ja meie peret pahelisuse vastu. Järjepidev templis teenimine tuletab meile meelde Päästjat, Tema lepitavat ohverdust ja lepinguid, mida oleme teinud. Kui elame templisoovituse vääriliselt, on meil lootus igavese elu õnnistustele. See lootus motiveerib meid elama jätkuvalt õigemeelselt.)
- Kuidas on tempel teid inspireerinud ja õnnistanud?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 15:26. Paluge õpilastel leida fraas, mis osutab sellele, mille tõstab Issand üles selleks, et koguda rahvas viimsetel päevadel kokku. Selgitage, et lippu kasutatakse sageli kogunemispäiga märkimiseks või kogunemise märguandena, eriti lahingutes.

- Mida tähendab „lip[p] ... rahvastele“, millest Jesaja prohvetlikult kuulutas?

Lugege ette president Joseph Fielding Smithi sõnad:

„Selleks lipuks [on] Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik, mis rajati viimast korda, mida ei hävitata enam eales ega anta teiste rahvaste kätte. See oli suurimaks sündmuseks, mida maailm on näinud alates sellest päevast, kui Lunastaja ristile tõsteti ja Ta viis ellu lõputu ja igavese lepituse. See tähendas inimkonnale rohkem kui miski muu, mis sellest päevast alates on aset leidnud“ (Doctrines of Salvation, 3 kd, 1954–1956, 3. kd, lk 254–255).

- Mil viisil on Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik rahvastele lipuks?
- Millised õnnistused on tulnud teie ellu, kuna olete Kiriku liikmed?
- Mõelge kõigile õnnistustele, mis on teile Kiriku liikmetena osaks saanud ja tõdedele, mida olete õppinud. Nimetage üks tõde, millest võiksite teistele rääkida, mis võiks aidata neil koguneda rahvaste lipu alla?

Tunnistage, et Issand on meid õnnistanud suure abiga, et elada viimseil päevil hästi. Ta õnnistab ja pühitseb neid, kes otsustavad tulla Tema juurde. Ta aitab meil kõndida Tema teedel, kui sõlmime Temaga lepinguid ja austame neid.

33. ÕPPETUND

2. Nefi 17–20

Sissejuhatus

2. Nefi peatükkides 17–20 kirjutas Nefi, et Jesaja püüdis veenda Juuda kuningat ja tema rahvast lootma pigem Issandale kui maistele liitlastele. Kasutades võrdkujusid

ja mõistukõnet, kuulutas Jesaja prohvetlikult tema päevil toimuvatest sündmustest, Jeesuse Kristuse sünnist ja paheliste hävitamisest Issanda teise tulemise ajal.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 17–18; 19:1–7

Juuda kuningriigi rahvas ei suutnud Jeesust Kristust usaldada

Alustage tundi, paludes õpilastel nimetada Jeesuse Kristuse kohta nii palju nimesid kui võimalik. Kirjutage nende vastused tahvlile. Seejärel paluge neil lugeda 2. Nefi 17:14. Lisage tahvlil olevale nimekirjale Immaanuel või tõmmake sellele nimekirjas ring ümber. Paluge õpilastel leida salmist Matteuse 1: 23, mida see nimi tähendab.

- Mida tähendab nimi Immaanuel? („Jumal meiega“)

Rõhutage, et salmides Matteuse 1:18–25 leidub Immaanueli kohta ülimalt tähendusrikas prohvetlik kuulutus Jesajalt. Paluge ühel õpilasel need salmid ette lugeda.

- Kuidas täitus Jesaja prohvetlik kuulutus Immaanueli kohta?
- Millal olete oma elus kogunud Issanda kui Immaanueli ehk „Jumal meiega“ tõelisust?

Selgitage, et salmides 2. Nefi 19:6–7 on kirjas üks üldtuntumaid prohvetlikke kuulutusi Päästja kohta. Lugege need salmid ette. Rõhutage, et need salmid sisaldavad mitut Jeesuse Kristuse nime. (Kui need nimed on tahvlilt puudu, lisage need nimekirjale.)

- Milline neist nimedest kirjeldab kõige paremini teie tundeid Päästja vastu? Miks?

Enne õppetunniga jätkamist rääkige õpilastele veidi 2. Nefi peatükkide 17–18 ajaloolisest taustast. Selgitage, et nendes peatükkides viidatakse sageli kolmele väikesele riigile – Juudale, Iisraelile ja Süüriale – ning nende kuningatele, samuti Assüüria impeeriumile, mis soovis neid kolme väiksemat riiki vallutada. Kui õpilastel on soov kasutada ingliskeelset kuningas Jamesi piibli viimse aja pühade väljaannet, võivad nad vaadata kaarte nr 1, 3 ja 5, kust on näha, millistele geograafilistele piirkondadele nendes peatükkides viidatakse. Lisaks võite aidata õpilastel nende peatükkide kontekstist aru saada, näidates järgmist tabelit (kohandatud raamatust Victor L. Ludlow. Isaiah: Prophet, Seer, and Poet, 1982, lk 140). Vajadusel viidake sellele kogu õppetunni jooksul.

Riik	Juuda	Süüria	Iisrael
Pealinn	Jeruusalemm	Damaskus	Samaaria
Territoorium või peamine suguharu	Juuda	Aram	Efraim
Juht	Ahas (kuningas) Taaveti soost	Retsin (kuningas)	Pekah (kuningas), Remalja poeg

Kirjutage tahvlile liit.

- Mis on liit? (Võimalikeks vastusteks võivad olla ühendus, ühing, konventsioon või pakt.)
- Millistel põhjustel võib üks rahvas teiste rahvastega liitu otsida?

Selgitage, et prohvet Jesaja teenimise ajal Juuda kuningriigis tahtsid Iisraeli ja Süüria kuningad, et Juuda kuningas Ahas nendega vägeva Assüüria impeeriumi vastu liidu moodustaks. Kui kuningas Ahas keeldus, ründasid Iisrael ja Süüria Juudat, püüdes teda liitu

sundida ja panna Juuda troonile uus valitseja (vt 2Ne 17:1, 6). 2. Nefi peatükkides 17–18 kirjeldatakse, kuidas prohvet Jesaja andis kuningas Ahasele nõu, kui kuningas püüdis otsustada, kuidas kaitsta Juudat Iisraeli, Süüria ja Assüüria põhjustatud ohtude eest.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 17:1–2.

- Mida tähendab teie arvates see, et Ahase „süda vabises ... ja ta rahva süda, otsekui metsapuud vabisevad tuule käes”? (Ahas ja tema rahvas olid hirmul ja nad ei teadnud, mida teha, kui Iisrael ja Süüria neid ründavad.)

Selgitage, et kuna Ahas kartis Iisraeli ja Süüriat, kaalus ta oma kuningriigi kaitseks liidu moodustamist Assüüriaga (vt 2Kn 16:7). Jesaja ütles Ahasele, et kui tema, Ahas, usuks poliitiliste liitude sõlmimise asemel Issandasse, kaitseks Issand Juuda kuningriiki.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 17:3–8. Selgitage et fraas suitsev tukiotsake viitab lõpuni põlenud tõrvikule. Kui õpilastel on soov kasutada ingliskeelset kuningas Jamesi piibli viimse aja pühade väljaannet, võivad nad lugeda Jesaja 7:4 joonealust märkust *a*. Ennekõike ütles Issand: „Ära ole rünnaku pärast ärevil. Nendel kahel kuningal on vähe tuld järgi.” Iisrael ja Süüria olid oma jõuvarud ära kulutanud. Assüüria purustab nad peagi ja nad pole enam Juudale ohuks.

Paluge mitmel õpilasel kordamööda ette lugeda 2. Nefi 17:9, 17–25. Paluge klassil lugemise ajal leida, mida ilmutas Issand, et võib juhtuda Juuda rahvaga, kui nad Issanda usaldamise asemel poliitilistele liitudele loodavad.

- Mis võib nende salmide kohaselt juhtuda, kui Ahas ei usalda Issandat? (Juuda võidakse hävitada.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 17:10–12. (Võite vajadusel selgitada, et kui Jesaja suunas Ahast küsima tunnustähte, innustas ta tegelikult Ahast oma probleemi kohta Issandalt nõu küsima. Kui Ahas keeldus, ütles ta sellega, et ei vaja Jumala abi ja et ta kavatseb toetuda omaenda mõistusele.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 17:13–14. Juhtige õpilaste tähelepanu taas sõnale Immaanuel salmis 2. Nefi 17:14 ja selle tähendusele „Jumal meiega”.

- Miks oli oluline, et Ahas tahaks oma rahva hädaolukorras, et Jumal oleks temaga?
- Miks on tähtis, et me pöörduksime pigem Issanda poole, kui loodaksime üksnes enda tarkuse peale?

Lugege õpilastele ette 2. Nefi 18:5–8. Selgitage 6. salmi lugedes, et sõna Siiloo viitab mõnikord Jeesusele Kristusele. Selgitage 8. salmi lugedes, et fraas „ulatul kaelani välja” rõhutab seda, et pea ehk Juuda pealinn on Jeruusalemm. Jesaja kuulutas prohvetlikult, et assüürlased jõuavad Jeruusalemma müürideni ehk teisisõnu linna kaelani. See prohvetlik kuulutus täitus, kui 185 000 Assüüria sõdurit Jeruusalemma ründama tulid ning linnamüüri jalamil peatusid. Issand kaitses oma rahvast, saates ingli ründavat armeed hävitama. (Vt 2Kn 19:32–35.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 18:9–10 ja üles otsida Issanda hoiatus neile, kes teevad Juuda vastu võitlemiseks koostööd.

- Mis juhtub nendega, kes võitlevad Juuda vastu?
- Miks need rahvad 2. Nefi 18:10 kohaselt hävitatakse?

Tuletage õpilastele meelde, et kuningas Ahas kartis Iisraeli ja Süüria poolt ohtu ja kavatses ühendada jõud Assüüriaga. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 18:11–13.

- Mida ütles Issand selle kohta, kui Juuda peaks moodustama konföderatsiooni (ühinema Assüüriaga)?
- Kelle peale käskis Jesaja rahval loota?

Selleks et aidata õpilastel neid peatükke oma ellu rakendada, küsige:

- Millised ohud peituvad selles, kui usaldame pigem ilmalikke jõude ja mõjusid kui Issandat? (Innustage õpilasi mõtlema olukordadele, kus neil võib olla kiusatus langetada hirmust ajendatud otsuseid.)
- Millal olete pöördunud jõe saamiseks Jumala poole, kuigi esialgu oli teil kiusatus pöörduda teiste allikate poole? Kuidas Jumal teid aitas? Mida te sellest kogemusest õppisite?

Tunnistage, et **Jumal on meiega, kui usaldame Teda, isegi raskuste ja hirmu korral.** (Võite selle põhimõtte tahvlile kirjutada.)

2. Nefi 19:8–21; 20:1–22

Jesaja kirjeldab paheliste hävitamist teise tulemise ajal

Tehke kokkuvõtte 2. Nefi peatükkide 19–20 ajaloolisest taustast, selgitades, et Ahas eiras Jesaja nõu ja otsustas asutada liidu Assüüriaga (vt 2Kn 16:7–20). Juudast sai vasallriik, mis maksis Assüüriale makse, et see teda Süüria ja Iisraeli ohu eest kaitseks. Nagu Jesaja prohvetlikult kuulutas, vallutas Assüüria lõpuks need väiksemad kuningriigid – Damaskuse (Süüria) 732 eKr ja Samaaria (Iisrael) 722 eKr. Aastaks 701 eKr valitses Assüüria kogu Juudamaad, välja arvatud Jeruusalemma.

Selgitage, et ajal, mil Assüüria vallutas Süüria ja Iisraeli ning piiras Juuda pealinna Jeruusalemma, ei olnud Ahas enam Juuda kuningas. Siis oli troonil õigemeelne kuningas Hiskija. Kuna Hiskija usaldas Issandat, kaitses Issand Jeruusalemma Assüüria armee piiramise eest. Issanda ingel lõi leeris olnud assüürlased öösel maha. Hommikul leiti 185 000 Assüüria armee sõdurit surnuna (vt 2Kn 19:34–35; 2Aj 32:21; Js 37:36).

Jesaja prohvetlikud kuulutused 2. Nefi peatükkides 19–20 keskenduvad karistustele, mis saavad Assüüria käe läbi osaks Iisraelile ja Juudale. Jesaja hoiatas Iisraeli, et neile saabub peagi häving ja vangistus ning ta kuulutas ette Juuda hilisemat ründamist. 2. Nefi peatükkide 17–18 prohvetlikke kuulutusi käsitletakse hiljem põhjalikumalt 2. Nefi peatükkides 19–20. Prohvetlikku kuulutust Immaanuelist on laiemalt käsitletud 2. Nefi peatükis 19, kus Jesaja lubab uut valgust ja uut juhti: ajalooliselt Hiskija ja prohvetlikult Messias. See on näide prohvetlikust kuulutusest, mis täitus kahel korral. See on samuti näide võrdkujust, kus üks sündmus on prohvetlikuks kuulutuseks tulevikus toimuvale sündmusele. Jesaja prohvetlik kuulutus Assüüria hävitamisest 2. Nefi peatükis 20 on kujund paheliste hävitamisest teise tulemise ajal.

Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited: 2. Nefi 19:12, 17, 21; 20:4. Paluge õpilastel leida fraas, mida nendes salmides korratakse. Kirjutage see fraas tahvlile. („*Selle kõige juures ei ole ta viha ära pöördunud, vaid ta käsi on veel välja sirutatud.*“) Selgitage, et nendes salmides kirjutatakse tagajärgedest, mis saavad osaks inimestele, kes mässavad Issanda vastu ja keelduvad meelega parandamisest. Seal räägitakse Issanda pahameelest inimeste vastu, kes jätkavad patust elamist.

Selgitage, et teistes pühakirjakohtades on sarnaseid sõnu kasutatud selleks, et väljendada Issanda halastust nende vastu, kes meelt parandavad. Kuigi Ta on õigusemõistmise Jumal, on Ta ka lõputult armulik nende vastu, kes tulevad Tema juurde. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 28:32. Seejärel lugege ette Kaheteistkümnepostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad:

„Teile kõigile, kes te arvate, et olete kadunud või lootusetu, või kes te arvate, et olete teinud liiga kaua ja liiga palju seda, mis on liiga vale, igapähele teist, kes muretseb, et te olete eksinud kusagile talvisele elutasandikule ja olete sealjuures sõitnud romuks oma käsikäru – see konverents kordab Jehoova järeleandmatut refrääni: „Mu käsi on alles välja sirutatud“ (vt Js 5:25; 9:17, 21). „Ma sirutan oma käe nende jaoks välja,“ ütles Ta, „[ja isegi kui nad] mind eitavad; siiski olen ma neile halastav, ... kui nad parandavad meelt ja tulevad minu juurde, sest mu käsi on välja sirutatud kogu päeva, ütleb Vägede Issand Jumal.“ (2Ne 28:32). Tema arm peab vastu igavesti ja Tema käsi on ikka veel välja sirutatud. Temal on Kristuse puhas armastus, ligimesearmastus, mis ei hävi iial, kaastunne, mis peab vastu isegi siis, kui kõik muu jõud otsa saab (vt Mn 7:46–47)“ (Prophets in the Land Again. – Ensign, nov 2006, lk 106–107).

Paluge õpilastel öelda oma sõnadega, millise tõe nad nendest salmidest õppisid. (Veen- duge, et õpilased mõistavad, et **Jeesus Kristus on kohtumõistmise ja halastuse Jumal. Tema halastus saab osaks neile, kes parandavad meelt ja peavad kinni Tema käskudest.**)

- Kuidas te seda põhimõtet oma elus rakendaksite?

Jesaja nägi ette, et viimseil päevil pöördub Issanda rahvas Tema juurde tagasi ega otsi enam turvatunnet ja rahu liitudest, mis ei ole Jumalaga seotud. Kui õpilastel on soov kasutada ingliskeelset kuningas Jamesi piibli viimse aja pühade väljaannet, võivad nad vaadata Jesaja 10:20 joonealust märkust *c* ja selgitada, mida tähendab sõna toetuma. Võite selgitada, et selles kontekstis tähendab sõna toetuma tuginema, lootma või oma usaldust millelegi või kellelegi panema. Kinnitage õpilastele, et kui me paneme oma usalduse Issandale, ei pea me kartma kohtumõistmist, mis saab maa inimestele osaks teise tulemise eel.

Kokkuvõte

Mõnikord ei ole Teil võimalik õpetada kõiki selleks päevaks ettenähtud pühakirjakohti. Ärge olge heidutatud. Tundides, kus pikad pühakirjakohad sisaldavad mitut peatükki, tuleb Teil teha sündmustest, sisuliinist ja vahetevahel ka õpetusest kokkuvõtte. Tõhusate kokkuvõtete tegemiseks on Teile abiks peatükkide päised, käsiraamatus olev õppetunni materjal ja mõtted, mis Teil tunniks valmistudes pühakirjade uurimise käigus tekkisid.

2. Nefi 21–24

Sissejuhatus

Paljud Jesaja prohvetlikud kuulutused Mormoni Raamatus räägivad viimsetest päevadest. Ta kuulutas prohvetlikult evangeeliumi taastamisest, prohvet Joseph Smithist, teisest tulemisest ja paheliste hävitamisest. Ta nägi ette, et Issand „tõstab rahvaile lipu”,

et oma rahvas viimseil päevil kokku koguda (vt 2Ne 21:11–12). Jesaja tunnistas samuti, et Issand võidutseb Saatana üle ja juhatab sisse tuhandeaastase rahuriigi, rahu ja rõõmu ajastu.

Tunnistamine

Tunnistus on lihtne ja otsene avaldus usust. Valmistudes igat õppetundi õpetama, palvetage, et Vaim aitaks Teil teada, millal tunnistada tõdedest, mida arutate. Võite saada õhutust, et tunnistada õppetunni jooksul mitu korda, mitte ainult tunni lõpus.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 21:1–5, 10–12

Jesaja näeb ette Jeesuse Kristuse evangeeliumi taastamist viimsetel päevadel

Näidake pilti „Moroni ilmub Joseph Smithile tema toas” (62492; Evangeeliumi kunstiramat, 2009, nr 91). Selgitage, et kui Moroni Joseph Smithile esimest korda ilmus, „tsiteeris ta Jesaja üheteistkümnendat peatükki, öeldes, et see on varsti täitumas” (JSA 1:40). Jesaja 11. peatükis kirjas oleva prohvetliku kuulutuse võib leida samuti 2. Nefi 21. peatükist.

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 21:1. Juhtige nende tähelepanu fraasile „Iisai tüvest ... võrse”. Seejärel paluge neil lugeda läbi 2. Nefi 21:10. Juhtige nende tähelepanu fraasile „Iisai juur”. Võite paluda õpilastel need fraasid ära märkida. Selgitage, et prohvet Joseph Smith sai nende fraaside kohta ilmutuse. Paluge õpilastel võtta lahti Õpetuse ja Lepingute 113:1–6. Lugege need salmid ette. Enne lugemist paluge õpilastel teksti jälgida ja nende fraaside tähendusi otsida. Võite need tähendused kirjutada tahvlile, nagu allpool näidatud. Võite õpilasi innustada, et nad need tähendused oma pühakirjadesse kirjutaksid.

Iisai tüvi – Jeesus Kristus

Võrse – Kristuse teenija „kelle peale on asetatud suur vägi”

Iisai juur – inimene viimsetel päevadel, kes hoiab preesterlust ja „kuningriigi võtmeid”

Paluge ühel õpilasel lugeda ette sõnad vanem Bruce R. McConkie’lt Kaheteistkümnepäevaste Apostli Kvoorumist. Paluge õpilastel kuulata, et leida, kes on „võrse” ja kes „Iisai juur”.

„Kas oleme eksiteel, kui ütleme, et siin mainitud prohvet on Joseph Smith, kellele anti preesterlus, kes sai kuningriigi võtmed ja kes tõstis lipu Issanda rahva kokku kogumiseks meie ajajärgul? Ja kas ta pole ka „Kristuse käes olev teenija, kes on osaliselt Iisai ja osaliselt ka Efraimi järglane ehk Joosepi kojast, kelle peale on asetatud suur vägi?” (The Millennial Messiah: The Second Coming of the Son of Man, 1982, lk 339–340).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 21:10, 12. Paluge klassil leida sõnu ja fraase, mis on seotud Joseph Smithi ning evangeeliumi ja Issanda Kiriku taastamisega. Enne kui õpilane lugemist alustab, võite neile meelde tuletada, et sõna lipp viitab etalonile või loosungile, mida kasutatakse koondamispunkti või kogunemise signaalina (vt 32. õppetund).

- Kuidas täitis Joseph Smithi töö Iisai juurega seotud prohvetliku kuulutuse?
- Kuidas me tänapäeval Kiriku liikmetena koguneme? Mil moel me tõstame lipu, et aidata teistel teada, kuhu koguneda?

Tunnistage, et Issand on prohvet Joseph Smithi kaudu oma evangeeliumi ja Kiriku taastanud ning kogub nüüd viimsetel päevadel oma rahvast kokku.

2. Nefi 21:6–9; 22

Jesaja kirjeldab tuhandeaastast rahuriiki

Paluge õpilastel ette kujutada, et sõber, kes on liige teises kirikus, küsib, mida nad usuvad tuhandeaastase rahuriigi kohta. Paluge neil uurida omaette salme 2. Nefi 21:6–9 ja 22:1–6, et leida tõdesid, millest nad sellise vestluse käigus rääkida võiksid. Paluge neil oma mõtted

pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse kirjutada. Selleks, et aidata neil arutada, mida nad leidsid, esitage mõned või kõik järgnevad küsimused:

- Millele viitavad salmide 2. Nefi 21:6–8 kirjeldused maa seisundi kohta tuhandeaastase rahuriigi ajal?
- Miks on 2. Nefi 21:9 kohaselt maa tuhandeaastase rahuriigi ajal rahu kohaks? (Aidake õpilastel mõista, et **tuhandeaastase rahuriigi ajal lasub maal rahu, kuna see on täis Issanda tundmist.**)
- Kuidas aitab Issanda tundmine meil tänapäeval rahulikumalt elada?
- 2. Nefi 22:1–6 kirjeldab Jesaja Jumala kummardamise vaimu, mis on inimestele tuhandeaastases rahuriigis omane. Kuidas saame tänapäeval arendada samasugust suhtumist?
- Millised on mõned tuhandeaastasele rahuriigile omased asjad, millest tahaksite kohe oma elus osa saada? (Innustage õpilasi mõtisklema selle üle, mida nad saavad teha, et neile saaksid elus osaks mõned neist õnnistustest.)

2. Nefi 23–24

Jesaja õpetab, et pahelised hävivad ja et Issand halastab oma rahva peale

Selgitage, et 2. Nefi peatükis 23 kuulutab Jesaja prohvetlikult Babüloni hävingust ja võrdleb seda paheliste hävitamisega Päästja teise tulemise ajal. Innustage õpilasi Pühakirjajuhis lugema kogu sissekannet märksõna „Babülon“ alt. Selgitage, et mõnedes pühakirjakohtades viitab sõna Babülon maailma pahelisusele üldiselt. Jesaja kuulutas ette, et pahelistele Babülonis ja viimsetel päevadel saab osaks suur häving.

Selleks, et aidata õpilastel kindlaks teha, mis pahelistele viimsetel päevadel osaks saab, paluge neil lugeda läbi 2. Nefi 23:1, 5–9, 11, 15, 19 ja 22.

Selgitage, et Jesaja viitas Lutsiferi ehk Saatana langemisele kui veel ühele näitele, kuidas pahelised hävivad. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 24:12–16.

- Millistes nende salmide fraasides peegeldub Saatana ülbus?
- Kuidas kirjeldab 2. Nefi 24:16 seda, mida me Saatana vastu tunneksime, kui näeksime, milline ta on?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Surelikkusele eelnenud nõukogus oli just uhkus see, mis Lutsiferi, hommiku poja, hukule viis. (2Ne 24:12–15; vt ka ÕL 76:25–27; Ms 4:3.) ... Ennemaises elus vastandas Lutsifer Isa plaanile, mida vahendas Jeesus Kristus, oma ettepaneku. (Vt Ms 4:1–3.) Ta soovis saada suuremat au kui teised. (Vt 2Ne 24:13.) Lühidalt öelduna oli tema uhkusest ajendatud soov Jumal troonilt tõugata. (Vt ÕL 29:36; 76:28.)“ (Kiriku Presidentide õpetused: Ezra Taft Benson (08860 124), lk 225–227).

Juhtige õpilaste tähelepanu Issanda sõnadele 2. Nefi 23:22 lõpus: „Ma olen oma rahva vastu halastav, aga pahelised hukuvad.“ Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle avalduse oma pühakirjades ära märgiksid. (Juhtige tähelepanu sellele, et mainitud salmile vastavas salmis Piiblis Jesaja raamatus puudub selle salmi viimane lause. See näitab, et vaskplaatidel oli teavet, mida Piiblis ei leidu.)

- Mida tähendab teie arvates kuulumine Issanda rahva hulka?

Paluge mitmel õpilasel ühe-kahe salmi kaupa lugeda ette 2. Nefi 24:1–7, 24–27. Paluge õpilastel üles otsida Issanda lubadused oma rahvale. Innustage neid üksteisele oma tähelepanekutest rääkima. Võite lasta ühel õpilasel need tähelepanekud tahvlile kirjutada.

- Milliseid sõnumeid annavad need salmid edasi neile, kes kannatavad teiste inimeste pahelisuse pärast?
- Milliseid tõendeid õnnest ja lootusest te neis salmides näete?

Veenduge, et õpilased mõistavad, et **Issand on oma rahva vastu halastav, kuid pahelised hukuvad.** Aidake õpilastel mõista, et Jesaja prohvetlikud kuulutused 2. Nefi peatükides 21–24 peegeldavad üht Mormoni Raamatu peamist sõnumit – kuulekad on edukad ja sõnakuulmatud hukuvad. Tunnistage, et me võime elada õigemeelselt ja saavutada tänapäeval edu, kui ootame tuhandeaastast rahuriiki.

Kommentaariid ja taustinfo

2. Nefi 21:1 „Ja tema juurtest kasvab võsu“

Vanem Bruce R. McConkie Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas, millist võsu mainiti salmis 2. Nefi 21:1:

„„Vaata, päevad tulevad, ütleb Issand, mil ma lasen tõusta Taavetile ühe õige võsu; tema valitseb kui kuningas ja talitab targasti ...“ (Jr 23:3–6). Siit selgub, et

kuningas, kes valitseb isiklikult maa peal tuhandeaastase rahuriigi ajal, on võsu, mis kasvas välja Taaveti kojast. Tema mõistab kohut ja õigust üle kogu maa, sest Tema on Issand Jehoova, nimelt Tema, keda me kutsume Kristuseks. On kristallselge, et Taaveti võsu on Kristus. Nüüd näeme, et Teda kutsutakse ka Taavetiks; et Tema on uus Taavet, igavene Taavet, kes saab valitsema oma muistse esivanema troonil (vt Jr 30:8–9)” (The Promised Messiah: The First Coming of Christ, 1978, lk 193).

Täiendavad õpetamissoovitused

2. Nefi 21:9. „Maa on täis Issanda tundmist“

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 21:9. Lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Dalin H. Oaksi sõnad:

„Tänapäeval kogeme maailma ja selle rahvaste kohta käivate teadmiste plahvatuslikku tulva. Kuid maailma rahvad ei koge samasugust teadmiste kasvu Jumala ja Tema lastele mõeldud plaani kohta. Seetõttu ei vaja

maailm mitte rohkem teadmisi ega tehnoloogiat, vaid rohkem õigemeelsust ja ilmutust. Ma igatsen Jesaja ettekuulutatud päeva, mil „maa on täis Issanda tundmist“. (Js 11:9; 2Ne 21:9)” (Alternate Voices. – Ensign, mai 1989, lk 30).

- Mida vajab maailm vanem Oaksi sõnade kohaselt?
- Kuidas saame aidata Jesaja prohvetlikul kuulutusel täituda?

35. ÕPPETUND

2. Nefi 25

Sissejuhatus

Nefi rõhutas jätkuvalt Jesaja prohvetlike kuulutus-te tähtsust, selgitades, et igaüks, kel on prohvetliku kuulutamise vaim, võib mõista Jesaja sõnu ja neid väärtuslikeks pidada. Ta rääkis, et tema kirjutiste eesmärk on „veen[da] meie lapsi ja ka meie vendi uskuma

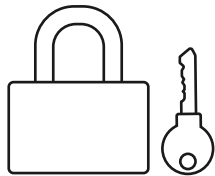
Kristusesse ning saama lepitatud Jumalaga“ (2Ne 25:23). Ta kutsus kõiki uskuma Jeesusesse Kristusesse ja „kummardama teda kõigest oma väest, meelest ja jõust ja kogu oma hingest“ (2Ne 25:29).

Õpetamissoovitused

2. Nefi 25:1–8

Nefi õpetab, et me võime mõista Jesaja sõnu, kui meil on prohvetliku kuulutuse vaim

Näidake tabalukku, mida ei saa võtmeta avada (või joonistage tahvlile pilt tabalukust ja võtmest). Juhtige tähelepanu sellele, et kui inimesed tahavad väärtuslikku vara turvaliselt hoida, panevad nad selle sageli luku taha. Nad ehk hoiavad luku ainsa võtme enda käes või nad võivad teha koopia ja anda teise võtme usaldatud sõbrale või pereliikmele.

Selgitage, et Nefi teadis, et Jesaja prohvetlikud kuulutused olid suure väärtusega (2Ne 25:8). Siiski ei hoidnud ta neid salajas. Ta isegi õpetas, millist võtit saab kasutada igaüks, kes tahab Jesaja sõnade tähenduse lukust lahti keerata. Paluge ühel õpilasel lugeda ette esimene lause salmist 2. Nefi 25:4. Paluge õpilastel leida, milline on Jesaja sõnade mõistmise võti.

- Millise võtme te leidsite? („Prohvetliku kuulutamise vaim“.)

Selleks, et aidata õpilastel mõista, mida tähendab omada „prohvetliku kuulutamise vaimu“, lugege Pühakirjajuhist ette järgmine tsitaat:

„Prohvetlik kuulutus koosneb jumalikult inspireeritud sõnadest või kirjutustest, mida inimene saab ilmutuse kaudu Pühalt Vaimult. Tunnistus Jeesusest on prohvetliku kuulutamise vaim (Ilm 19:10). Prohvetlik kuulutus võib puudutada minevikku, olevikku või tulevikku. Kui keegi prohvetlikult kuulutab, räägib või kirjutab ta seda, mida Jumal tahab talle teada anda tema enda või teiste heaks. Inimesed võivad saada prohvetlikke kuulutusi ehk ilmutusi omaenda elu kohta“ (Pühakirjajuht: „Prohvetlik kuulutus“).

Aidake õpilastel mõista, et nad saavad Jesaja sõnadest paremini aru, kui nad 1) otsivad Püha Vaimu juhatusel ning 2) on saanud tunnistuse Jeesusest Kristusest ja neil on soov Temast õppida. Niimoodi Jesaja sõnu uurides, alati otsides, kuidas tema prohvetlikud kuulutused Päästjast tunnistavad, saavad nad õppida seda, mida Jumal tahab, et nad teaksid nende endi või teiste heaks.

Rõhutage, et Nefi jagas veel teisigi mõtteid, millest võib Jesaja sõnade mõistmiseks abi olla. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 25:1 ja otsida põhjust, miks oli paljudel Nefi rahva hulgas raske Jesaja prohvetlikke kuulutusi mõista.

- Mida te leidsite? (Nad ei teadnud, milline on „juutide prohvetliku kuulutamise viis“.)
- Jesaja sõnade kohaselt, mida olete lugenud, millised on mõned muistsete juutide prohvetlikele kuulutustele omased tunnused? (Vastuseks võib olla, et Jesaja ja teised prohvetid kasutasid sümboleid ja luulelist keelt.)

- Miks on Jesaja sõnu lugedes abi sellest, kui olete tuttav selle prohvetlikult kuulutamise viisiga?

Selgitage, et veel ühe abistava mõtte leiab salmidest 2. Nefi 25:5–6. Paluge ühel õpilasel need salmid ette lugeda. Paluge õpilastel otsida Nefi kogemusi, mis aitasid tal Jesaja sõnu mõista.

- Miks oli teie arvates kasu sellest, et Nefi oli elanud Jeruusalemmas? Miks oli Jesaja sõnade kohaselt, mida olete lugenud, teie arvates Nefile eeliseks, et ta oli „näinud juutide asju” ja „tun[dis] sealset [Jeruusalemma] ümbrust”?
- Mida saame teha, et neist asjust mingeid teadmisi saada? (Võime uurida muistse Iisraeli kultuuri, ajalugu ja geograafiat.)

Lugege õpilastele ette 2. Nefi 25:7–8. Lugedes rõhutage, et Jesaja prohvetlikud kuulutused muutuvad meile väga väärtuslikeks, kui näeme, et need on täitunud. Selle tõsiasja näitlikustamiseks küsige:

- Milliseid prohvetlikke kuulutusi, mis on juba täitunud, oleme viimastel päevadel uurinud? (Õpilastele võivad meenuda prohvetlikud kuulutused Soolajärve templist (vt 2Ne 12:2–3), Jeesuse Kristuse sünnist (vt 2Ne 19:6) ja Joseph Smithist (vt 2Ne 21:1, 10).) Kuidas muutuvad need prohvetlikud kuulutused veelgi tähendusrikkamaks, kui näete, et need on täitunud?

Õppetunni selle osa lõpetuseks väljendage oma veendumust, et õpilased võivad Jesaja sõnadest paremini aru saada, kui otsivad prohvetliku kuulutamise vaimu. Rõhutage, et nad võivad oma mõistmist suurendada, uurides muistsete juutide prohvetliku kuulutamise viisi ning muistse Iisraeli kultuuri, ajalugu ja geograafiat.

2. Nefi 25:9–19

Nefi kuulutab prohvetlikult juutide hajutamisest ja kokku kogumisest

Tehke kokkuvõtte salmidest 2. Nefi 25:9–19, märkides, et Nefi kuulutas prohvetlikult juutidest ning nende kodumaast Jeruusalemmas ja seda ümbritsevates piirkondades. Ta ütles, et juudid, kes viidi pärast Jeruusalemma hävitamist Babüloni vangi, naasevad „oma pärandmaadele” (vt 2Ne 25:9–11). Jeesus Kristus, Messias, elab nende seas, kuid paljud hülgavad Ta ja löövad Ta risti (vt 2Ne 25:12–13). Pärast Päästja surma ja ülestõusmist hävitatakse Jeruusalemm taas ning teised rahvad hajutavad juudid ja annavad neile rooska (vt 2Ne 25:14–15). Lõpuks usuvad nad Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse ning Issand taastab nad „nende kadunud ja langenud seisukorrast” (vt 2Ne 25:16–19).

2. Nefi 25:20–30

Nefi tunnistab Jeesusest Kristusest

Paluge õpilastel mõelda, kuidas nemad reageeriksid, kui keegi väidaks, et viimse aja pühad ei usu Jeesusesse Kristusesse. Võite paluda ühel-kahel õpilasel lühidalt rääkida oma kogemustest sellega, kui teised inimesed on vaidlustanud nende usu Jeesusesse Kristusesse. Kui õpilased loevad salme 2. Nefi 25:20–30 ja selle üle arutavad, paluge neil otsida pühakirjakohti, mida sellises olukorras jagada võiks.

Paluge õpilastel salmidest 2. Nefi 25:28–29 „õige tee” üles leida. Pärast seda, kui nad on leidnud, et „õige tee on uskuda Kristusesse ja teda mitte eitada”, kirjutage tahvlile Miks on Jeesusesse Kristusesse uskumine õige tee? Seejärel paluge õpilastel uurida salme 2. Nefi 25:20, 23–26, ja otsida põhjusi, miks on Jeesusesse Kristusesse uskumine õige tee. Paluge neil oma vastused tahvilil oleva pealkirja alla kirjutada. Vastusteks võivad olla:

Me saame päästetud ainult Jeesuse Kristuse kaudu.

Pärast kõike, mida me saame teha, saame me tänu Jeesusele Kristusele päästetud läbi armu.

Päästja lepituse kaudu võime oma patud andeks saada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 25:23 ja 2. Nefi 10:24. Juhtige tähelepanu sellele, et nendes salmides kasutatakse sõna lepitama, mis tähendab, et inimesed ja asjad püütakse viia tasakaalu ehk üksteisega kooskõlla.

- Mõlemas salmis innustavad prohvetid meid end Jumalaga lepitama. Mida see teie arvates tähendab?

2. Nefi 25:23, 26

on kuldsalmid. Võiksite innustada õpilasi, et nad selle oma pühakirjades ära märgiksid. Viidake õpetamisideele õppetunni lõpus, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

Selgitage, et mõlemast salmist leiame ka sõna arm. Arm on Taevase Isa poolt Tema Poja, Jeesuse Kristuse kaudu antud kingitus. Pühakirjades kasutatud sõna arm viitab peamiselt õigustandvale väele ja vaimsele tervendamisele, mida pakub Jeesuse Kristuse arm ja armastus.

- Mida õpetatakse salmides 2. Nefi 10:24 ja 25:23 sellest, kuidas on omavahel seotud arm ja meie püüdlused?

Kutsuge õpilasi üles õpitud rakendama, pannes oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse kirja vastuse järgnevale küsimusele. Soovi korral võite küsimuse tahvlile kirjutada.

- Mida tähendab minu jaoks armu läbi päästetud saada?

Selleks, et aidata õpilastel mõista Nefi väidet – et seadus on tema rahvale surnud – salmides 2. Nefi 25:24–25, selgitage, et Nefi viitas Moosese seadusele. Seda seadust kõikide oma tseremooniade, rituaalide, sümbolite ja käskude, sealhulgas loomade ohverdamisega, praktiseeriti endiselt ka Nefi ajal. Nefi ja teised teadsid, et seadus läheb täide Jeesuse Kristuse lepituse kaudu. Pärast lepitust ei nõuta Päästja jüngritelt enam Moosese seadusest kinnipidamist. Kuid ustavad nefilased kuuletusid sellele seadusele sellal jätkuvalt, isegi teades, et see ühel päeval asendatakse.

Kui Nefi ütles, et seadus on tema ja teiste jaoks surnud, pidas ta silmas, et see seadus neid ei päästa. Nad pidasid seadusest kinni, kuna tahtsid olla kuulekad ja kuna teadsid, et seadus suunas neid Jeesuse Kristuse juurde, kes toob neile pääste.

- Mida võime õppida salmide 2. Nefi 25:23–26 põhjustest, miks me peaksime käskudest kinni pidama?
- Mida te teete, et „rääkida Kristusest“ ja „rõõmustada Kristuses“? (2Ne 25:26). Mida te teete, et aidata teistel uskuda Kristusesse?

Paluge õpilastel rääkida leitud pühakirjakohtadest, mis aitavad neil vastata väidetele, et viimse aja pühad ei usu Jeesusesse Kristusesse. Paluge neil rääkida, miks need salmid neile meeldivad.

Tunnistage tõdedest, mille üle täna arutlesite. Võite anda ka õpilastele võimaluse neist tõdedest tunnistada.

Kuldsalm – 2. Nefi 25:23, 26

NB Kaaluge selle õppetunni viimases osas järgmise õpetamisidee kasutamist. Kui Teil ei jätku selle idee kasutamiseks aega, võite kasutada seda teises õppetunnis kordamisena.

Selleks, et aidata õpilastel pähe õppida kuldsalm 2. Nefi 25:26, kirjutage tahvlile:

*räägime
rõõmustame
jutlustame
kuulutame prohvotlikult
kirjutame
et meie lapsed ...
millisest allikast ...
andestust ...*

Paluge õpilastel kasutada tahvlil olevaid sõnu vihjetena, et öelda peast 2. Nefi 25:26. Korrake salmi mitu korda ja küsige siis, kas keegi õpilastest soovib selle peast ette lugeda. Seejärel paluge ülejäänud õpilastel koos salmi peast ette lugeda, ilma et nad tahvlile vaataksid. Lõpetuseks võite soovitada, et on kasulik hoolega kuulata, kui vanemad, juhid või õpetajad tööd teevad, et meid veenda vaatama Päästja poole.

Andke igale õpilasele paberileht. Paluge õpilastel kirjutada kiri oma tulevastele lastele, innustades neid keskenduma oma elus Jeesusele Kristusele. Õpilased võivad panna oma kirjad pühakirjade vahele, et neid tulevikuks alles hoida.

Õpilaste innustamine tunnistusi jagama

Kui õpilased kuulevad üksteist evangeeliumi tõdedest tunnistamas, suureneb nende arusaamine evangeeliumi põhimõtetest ja nende soov neid põhimõtteid oma elus rakendada. Võite innustada õpilasi klassis tunnistama, esitades neile küsimusi, mis algavad sõnadega „Kuidas te saite oma tunnistuse ... kohta“ või „Millal te saite esimest korda teada, et ...“ või „Kuidas te selgitate seda või tunnistate sellest, et ...“. Pärast seda, kui üks õpilane on tõest tunnistanud, võite küsida: „Kes võib sellest tõest veel tunnistada?“

Koduõppe tund

2. Nefi 11–25 (7. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 2. Nefi peatükkide 11–25 (7. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunni. Õppetund, mida Teie õpetate, keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (2. Nefi 11–16)

Jesaja kirjeldas muistse Iisraeli uhkust ja pahelisust ning neid eesootavat kohtumõistmist. Samuti kuulutas Ta prohvetlikult, et viimsetel päevadel ehitatakse tempel, ja õpetas sellest, et Jumal rajab templeid selleks, et õpetada meile Tema teid ja aidata meil kõndida Tema radu. Jesaja nägi Issandat ja ta puhastati patust. Õpilased õppisid Jesaja kogemusest, et Jeesuse Kristuse lepituse kaudu võime me saada puhastatud oma vääritusest.

2. päev (2. Nefi 17–20)

Jesaja kutsus Juuda kuningriiki korrale, sest nad ei suutnud usaldada Taevast Isa ja Jeesust Kristust. Õpilased õppisid, et Jumal on meiega, kui usaldame Teda, isegi raskuste ja hirmu korral. Jesaja kirjeldas, kuidas teise tulemise ajal pahelised hävitatakse ja õpetas, et Jeesus Kristus on kohtumõistmise ja halastuse Jumal ja Tema arm saab osaks neile, kes parandavad meelt ja peavad kinni Tema käskudest.

3. päev (2. Nefi 21–24)

Selles õppetunnis õppisid õpilased, et Jeesus Kristus mõistab õigemeelselt kohut ja et lõpuks, tänu prohvet Joseph Smithile, taastab Issand oma Kiriku, et viimsetel päevadel oma rahvas kokku koguda. Nefi rõõmustas samuti Jesaja prohvetliku kuulutuse üle, et tuhandeaastase rahuriigi ajal täidavad maad rahu ja Issanda teadmised. Õpilasi innustati mõtlema sellele tõele ja samuti sellele, kuidas nad võiksid rahuriigi ajaks paremini valmistunud olla.

4. päev (2. Nefi 25)

Kui Nefi tegi kokkuvõtet Jesaja kirjutiste peamistest sõnumitest, kordas ta üle lihtsad tõed, mis puudutavad Jumala tööd inimlaste seas: Jeesus Kristus on ainus nimi taeva all, „kelle kaudu inimene võib saada päästetud“ (2Ne 25:20), ja Jeesus Kristus on ainus allikas, kust võime otsida andestust oma pattudele. Nefi soovis, et kõik teaksid, et kui teeme „kõik, mida me saame teha“, õnnistab Jeesus Kristus meid armuga – jumaliku abi ja jõuga (vt 2Ne 25:23).

Sissejuhatus

Sel nädalal õppisid õpilased valitud peatükke Jesajast, mida Nefi oli lisanud oma kirjutistele. Juhataja Boyd K. Packer Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist ütles nende Jesaja peatükkide kohta: „Ärge lõpetage lugemist! Lugege neid raskesti arusaadavaid Vana Testamendi prohvetliku kuulutuse peatükke edasi, isegi kui te saate neist väga vähe aru. Jätkake lugemist ka siis, kui kõik, mis te saate, on vaevu killukeste haaval siit ja sealt kokku kogutud mulje“ (The Things of My Soul. – Ensign, mai 1986, lk 61).

Sellel nädalal õpilastega kohtudes innustage neid olema Jesaja sõnu uurides kannatlikud. Võite paluda neil rääkida, kuidas on Jesaja kirjutised aidanud neil „ülendada oma südant ja rõõmustada“ Jumala headuses (2Ne 11:8).

Õpetamissoovitused

2. Nefi 11–25

Nefi tsiteerib Jesaja prohvetlikke kuulutusi Jeesusest Kristusest

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 25:13. Paluge õpilastel leida, mida Nefi ülistas. Selgitage, et 2. Nefi peatükkidest 11–25 leiame ühe põhjuse, miks Nefi pani kirja Jesaja sõnu – et ülistada Jeesuse Kristuse nime, teenimist ja lepitust nende elus, kes loevad Nefi sõnu.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 11:4–8. Paluge õpilastel otsida fraase, milles väljenduvad põhjused, miks Nefi Jesaja sõnu tsiteerib.

Õpilastel paluti kodus õppimise käigus ära märkida nimi „Kristus“ igal korral, kui see esines salmides 2. Nefi 25:20–30. Paluge neil võtta lahti 2. Nefi 25:28–29 ja leida nendes salmides korduv fraas. („Õige tee on uskuda Kristusesse ja teda mitte eitada.“)

Küsige õpilastelt: Millised kogemused on teile elus õpetanud, et uskumine Jeesusesse Kristusesse ja Tema järgimine on elamiseks õige tee?

Järgnevas nimekirjas on tõed, õpetused ja põhimõtted, mida õpilased sel nädalal 2. Nefi peatükkidest 11–25 uurisid. Kirjutage järgmised üheksa punkti tahvlile või lisage need iga õpilase käsilehele. Paluge õpilastel lugeda nimekirja ja otsida need tõed, õpetused ja põhimõtted viidatud salmidest üles.

Jesaja õpetuste mõistmine meie päevil

1. Jumal on rajanud templid, et õpetada meile Tema teid ja aidata meil kõndida Tema radu (vt 2Ne 12:2–3).
2. Jeesuse Kristuse lepituse kaudu võime me saada puhastatud oma vääritusest (vt 2Ne 16:5–7).
3. Jumal on meiega, kui usaldame Teda, isegi raskuste ja hirmu korral (vt 2Ne 17:4, 7, 14).
4. Jeesus Kristus on kohtumõistmise ja halastuse Jumal. Tema halastus saab osaks neile, kes parandavad meelt ja peavad kinni Tema käskudest (vt 2Ne 19:12, 17, 21; 20:4).

5. Issand on prohvet Joseph Smithi kaudu taastanud oma evangeeliumi ja Kiriku ning kogub nüüd kokku oma rahvast viimsetel päevadel (vt 2Ne 21:10, 12).
6. Tuhandaastase rahuriigi ajal lasub maal rahu, kuna see on täis Issanda tundmist (vt 2Ne 21:6–9).
7. Issand on oma rahva vastu halastav, kuid pahelised hukuvad (vt 2Ne 23:22).

Nefi õpetused

8. Pärast kõike, mida me saame teha, saame me tänu Jeesusele Kristusele läbi armu päästetud (vt 2Ne 25:23).
9. Päästja lepituse kaudu võime me oma patud andeks saada (vt 2Ne 25:26).

Kui olete andnud neile piisavalt aega, esitage järgmised küsimused:

- Millised teemad teile nendes Jesaja ja Nefi õpetustes silma hakkavad? (Võimalikud teemad: Taevane Isa saatis oma Poja, Jeesuse Kristuse, et Tema lastele saaks osaks pääste ja rahu. Me võime usaldada Jumalat igas olukorras. Templid õpetavad meile Jumalast.)
- Milline neist üheksast punktist on teie arvates kõige tähendusrikkam? Miks?

Määrake igale õpilasele nimekirjast üks õpetus või põhimõte ja paluge neil teha järgmist:

1. Loe läbi pühakirjakoht, kust see õpetus või põhimõte on võetud.
2. Vasta küsimusele, kuidas see õpetus või põhimõte võib aidata sul Issandas rõõmustada? (Vt 2Ne 11:4–6.)
3. Mõttele olukorrale, kus teadmine sellest õpetusest või põhimõttest võib anda sulle lootust ja jõudu.

Paluge õpilastel rääkida oma mõtetest. Kui nad seda teevad, võite küsida: „Kellel on selle kohta, mida just õpetati, tunnistus

või mõni mõte?” Kui lubate õpilastel oma mõtetest rääkida ja tunnistada, saavad töed kinnitust nende endi ja nende eakaaslaste südames. Täname neid osalemise eest.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 25:13. Paluge klassil teksti jälgida, et leida põhjusi, miks rõõmustas Nefit Issanda nime ülistamine. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Thomas S. Monsoni tunnistus:

„Ma usun, et keegi meist ei suuda lõpuni aru saada selle tähtsusest, mida Kristus tegi meie heaks Ketsemani aias, kuid ma olen iga päev oma elus tänulik Tema lepitava ohverduse eest.

Ta oleks võinud veel viimasel hetkel ümber mõelda. Kuid Ta ei teinud seda. Ta langes kõigest madalamale, et kõik päästa. Seda tehes andis Ta meile elu pärast surelikkust. Ta lunastas meid Aadama langemisest.

Ma olen Talle kogu südamest tänulik. Ta õpetas meile, kuidas elada. Ta õpetas meile, kuidas surra. Ta pani aluse meie päästmisele” (Lahkumisel. – 2011. a kevadine üldkonverents).

Küsi: Millist sarnasust näete Nefi sõnade, mis on salmis 2. Nefi 25:13, ja president Monsoni sõnade vahel?

Lõpetage tänane õppetund, paludes õpilastel kirjeldada, kuidas saavad viimse aja pühadest noored ülistada Issanda nime. Kui õpilased on vastanud, innustage neid, et nad ülistaksid Issanda nime iga päev.

Järgmine õppenädal (2. Nefi 26–31)

Järgmisel õppenädalal uurivad õpilased mõningaid Nefi prohvetikke kuulutusi viimsetest päevadest. Nefi nägi, et tekib palju valekirikuid ja salajasi liite. Samuti nägi ta, et Issand jätkab „imepärase töö ja imeteo tegemist” (2Ne 27:26) ja et paljud lükkavad tagasi Mormoni Raamatu, kuna neil on juba Piibel. Lisaks selgitas Nefi Kristuse õpetust.

2. Nefi 26

Sissejuhatus

Nefi kuulutas prohvetlikult, et kunagi külastab tema järeltulijaid ülestõusnud Jeesus Kristus ning pärast seda kogemust elavad nad kolm põlvkonda õigemeelsuses. Siiski, Nefi kurvastas, et tema järeltulijate neljanda põlvkonna ajal langevad mõned õigemeelsusest

kõrvale, hülgavad Messia ja lõpuks nad hävitatakse. Neid, kes elavad viimsetel päevadel, hoiatas Nefi uhkuse, salajaste liitude ja preestripettuse eest. Ta õpetas, et Issand armastab kõiki inimesi ja kutsub neid tulema Tema juurde.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 26:1–13

Nefi kuulutas prohvetlikult, et tema rahvas hävitatakse, kuna nad hülgavad Jeesuse Kristuse

Kirjutage tahvlile Jumala kohtumõistmised.

- Millised mõtted teile seda fraasi nähes või kuuldes pähe tulevad?

Selgitage, et kuigi paljudele inimestele tulevad neid sõnu nähes negatiivsed mõtted pähe, toovad Jumala kohtumõistmised tegelikult paljudele inimestele õnnistusi. 2. Nefi peatükist 26 loeme, milliseid tagajärgi toob kohtumõistmine pahelistele ja milliseid õigemeelsetele.

Selleks, et panna 2. Nefi peatükis 26 kirjas olev peamine sõnum konteksti, selgitage, et Nefi sõnade kohaselt kaasnevad Jeesuse Kristuse sünni, surma ja ülestõusmisega paljud tunnustähed. Ta kuulutas prohvetlikult, et paljud inimesed hukuvad peagi pärast Päästja surma, sest nad ajavad ära nende hulgas elanud prohvetid ja Jeesuse Kristuse ustavad järgijad. Samuti kuulutas ta prohvetlikult, et isegi pärast seda, kui neid külastab ülestõusnud Päästja, valivad paljud tema järeltulijatest „pigem pimedusetööd kui valguse” ja nad hävitatakse. (Vt 2Ne 26:1–11.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 26:7. Paluge õpilastel leida, kuidas reageeris Nefi nägemusele rahva hävingust. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. Võite soovitada, et nad märgiksid ära Nefi avalduse salmi lõpus: „Sinu teed on õiglased!”

- Mida tähendab teie jaoks avaldus „Sinu teed on õiglased!”? (Võite vajadusel selgitada, et keegi, kes on õiglane, kohtleb inimesi alati õiglaselt.)

Pärast seda, kui olete aidanud õpilastel mõista, et Jumala õiglus nõuab, et pahelised saaksid oma tegude eest karistatud, selgitage, et Jumala õiglus nõuab ka, et õigemeelsed saaksid oma tegude eest tasu. Soovi korral võite paluda õpilastel osana selgitusest lugeda Õpetuse ja Lepingute 130:20–21. Paluge õpilastel lugeda 2. Nefi 26:8–9 ja 13, ning otsida õnnistusi, mis pidid Nefi sõnul saama osaks tema õigemeelsetele järeltulijatele.

- Millised fraasid kirjeldavad 8. ja 13. salmis õigemeelsete tegusid?
- Millal olete olnud tunnistajaks 13. salmis mainitud õnnistustele? Nimetage mõned erinevad viisid, kuidas Issand end meile ilmsiks teeb.

Kirjutage tahvlile järgmine põhimõte: *Kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, teeb Ta end Püha Vaimu väel meile ilmsiks.*

- Kuidas suurendab selle tõe teadmine teie usku Jeesusesse Kristusesse?

2. Nefi 26:14–33

Nefi kuulutab prohvetlikult viimsete päevade kohta ja kutsub kõiki tulema Kristuse juurde

Tehke kokkuvõtte salmidest 2. Nefi 26:14–19, selgitades, et Nefi kuulutas prohvetlikult, et Mormoni Raamat tuleb viimsetel päevadel esile ajal, mil paljud inimesed on uhked ja uskmatud.

Paluge õpilastel mõelda ajale, kui nad millegi otsa komistasid (või paluge neil ette kujutada, et nad takerduvad pimeduses mingisse takistusse). Paluge neil uurida omaette salme 2. Nefi 26:20–21 ja otsida takistusi, mis võivad olla inimestele viimsetel päevadel komistuskiviks.

- Millised on 2. Nefi 26:20–21 järgi mõned Nefi nähtud takistused, mis panid paganad komistama?
- Tooge veel mõned näited takistustest, mida Saatan kasutab, et panna inimesi komistama?

Selgitage, et lisaks meie teel olevatele komistuskividele, mis juhivad meid Jumalast kaugemale, püüab Saatan meid oma kõitega siduda. Näidake nõõrijuppi ja paluge õpilastel üle vaadata 2. Nefi 26:22, et saada teada, mida Nefi selle kohta kirjutas. Paluge ühel õpilasel tulla klassi ette. Siduge tema käed kinni, pannes nõõr ühekordselt ja lõdvalt tema randmete ümber. Paluge tal nõõr katki tõmmata. Korra tegevust, kuid seekord mähkige nõõr mitmekordselt õpilase randmete ümber. Jätkake tegevust seni, kuni õpilane ei suuda enam nõõri puruks tõmmata – paluge õpilasel olla ettevaatlik, et ta ei teeks endale haiget. (Kui teil nõõri pole, võite paluda õpilasel seda kõike ette kujutada.) Paluge õpilastel uurida salmi 2. Nefi 26:22 ja leida, kuidas see salm selle näitega seostub.

- Mis on tähendusrikas 2. Nefi 26:22 fraasis „kuni seob nad”? Mida õpetab see salm teile Saatanaga tegutsemise kohta?
- Kuidas olete näinud Saatanat inimesi „linase köiekesega” juhtimas? (Lina on taim, millest valmistati linast riidet.)
- Millised nendest pattudest (linastest köiekestest) on teie arvates teie eakaaslastele kõige ohtlikumad?

Tuletage õpilastele meelde, et Saatan ahvatleb meid tegema pimedusetöid, et ta võiks meid oma kõitega siduda ja juhtida kõrvale õigemeelsuse teerajalt. Selgitage, et 2. Nefi peatüki 26 viimased salmid näitavad Saatanaga tegude ja Jumala tegude vastandlikkust. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 26:23–24.

- Kuidas Issand nende salvide kohaselt tegutseb? Mis on kõige selle eesmärk, mida Issand teeb? (Võite soovitada, et õpilased märgiksid salmis 2. Nefi 26:24 ära selle koha, kus õpetatakse, et **kõik, mida Issand teeb, on maailmale kasuks.**)

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nad tundsid end heidutatuna või Issandast eemal. Selleks, et aidata õpilastel tunda, et Nefi sõnum Issanda armastusest nende elus kehtib, paluge neil uurida 2. Nefi 26:24–28, 33. Võiksite soovitada, et nad märgiksid ära sõnad kõik, kõiki, kõikidel, kõikidele; kedagi, kellelgi, kellelegi ja ühtegi. Andke õpilastele mõni minut aega, et neid sõnu sisaldavad laused üle lugeda.

Paluge igal õpilasel pöörduda klassis kellegi poole ja lühidalt arutada, kuidas me nendest salmidest aru saame. Kui nad on üksteisele oma mõtetest rääkinud, võite paluda, et mõned õpilased räägiksid nende vestluste peamistest mõtetest. Üheks peamiseks mõtteks, mis sellest arutelust kõlama peaks jääma, on see, et **Issand armastab kõiki inimesi ning kutsub kõiki tulema Tema juurde ja saama osa Tema päästest.** Soovi korral võite selle mõtte tahvlile kirjutada. Samuti võite soovi korral paluda õpilastel kirjutada vastused järgmistele küsimustele oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse:

- Millal olen pannud oma elus tähele Issanda headust?
- Kuidas aitab see mul teada, et Issand armastab kõiki inimesi ja kutsub kõiki tulema Tema juurde?

Paluge lõpetuseks ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 26:25, 33. Enne kui lugemist alustatakse, soovitage õpilastel ära märkida fraasid, mis neid julgustavad. Selleks, et aidata õpilastel näha, kuidas neid salme veel rakendada, lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad:

„Ma loodan, et me võtame kõiki Jumala lapsi meelsasti enda hulka ja armastame neid – ka neid, kes käivad riides, näevad välja, kõnelevad või lihtsalt teevad mõningaid asju teistest erinevalt. Pole hea panna teisi end tundma, nagu oleks neil midagi viga. Julgustagem neid, kes on meie ümber. Sirutagem käed välja tervituseks. Suhtugem oma Kiriku vendadesse ja õdedesse sellise inimlikkuse, kaastunde ja ligimesearmastusega, et nad tunneksid, et on lõpuks kodu leidnud. ...

Tundub olevat õige ja sünnis anda teistele seda, mida me nii väga endale soovime.

Õpilaste tegutsema kutsumine

Tõhusa õpetamisega käib tavaliselt kaasas üleskute õpetatud põhimõtteid järgida. Kui olete mõnd evangeeliumi põhimõtet õppinud, kuid pole seda rakendanud, ei ole õppimine lõpule viidud. Kutse tegutsemiseks võib tulla õpetajalt, aga veelgi võimsamini tuleb see Pühalt Vaimult.

Ma ei tee ettepanekut aktsepteerida pattu või jätta kurjus kahe silma vahele, ei meie endi elus ega maailmas. Sellegipoolest ajame oma innukuses mõnikord segi patu ja patustaja, mõistame liiga kiiresti hukka ning meil on liiga vähe kaastunnet. ...

... sirutagem oma käed ja pöörakem oma süda kaasatundvalt teiste poole, sest igäihel on käia oma raske rada" (You Are My Hands. – 2010. a kevadine üldkonverents.)

- Nimetage mõned viisid, kuidas me saame rakendada salmi 2. Nefi 26:33 ja president Uchtdorfi õpetusi?

Paluge õpilastel mõelda, mida nad võiksid teha, et ulatada sõbrakäsi puuduses olijatele ja aidata neil tunda Issanda armastust.

Täiendavad õpetamissoovitused

2. Nefi 26:29–31. Nefi hoiatab preestripettuse patu eest

Kirjutage tahvlile järgmised nimed: Serem, Nehor, Korihor. Küsige õpilastelt, mida nad nende meeste kohta teavad. Kui õpilastel on vastamisega raskusi, selgitage lühidalt, et need mehed püüdsid juhtida rahvast eemale usust Jeesusesse Kristusesse. Nad olid süüdi preestripettuse patus.

Nefi hoiatas oma rahvast – ja neid, kes elavad viimsetel päevadel – preestripettuse eest. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 26:29–31. Paluge klassil kuulata, milline on preestripettuse definitsioon.

- Mis on preestripettusega seotud inimeste eesmärk?

Vanem M. Russell Ballard Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist hoiatas, et Kirikus võib aset leida preestripettus. Paluge ühel õpilasel tema nõuanne ette lugeda:

„Hoidugem valeprohvetitest ja valeõpetajatest, nii meestest kui naistest, kes on Kiriku õpetuste

isehakanud kuulutajad, ja kes püüavad levitada oma valeevangeeliumi ning ahvatleda järgijaid, rahastades sümposioone, raamatuid ja päevikuid, mis vaidlustavad Kiriku peamisi õpetusi. Hoidugem nendest, kes räägivad ja avaldavad vastuseisu Jumala tõelistele prohvetitele, ja kes kuulutavad aktiivselt teistele, ega hooli nende igavesest heaolust, keda nad petavad. Nagu Mormoni Raamatus Nehor ja Korihor, tuginevad nad petlikule argumentatsioonile, et teisi oma vaadetega petta ja ahvatleda. Nad „esitavad end valgusena maailmale, et nad võiksid saada kasu ja maailma kiitust; kuid nad ei taotle Siioni heaolu" (2Ne 26:29)" (Beware of False Prophets and False Teachers. – Ensign, nov 1999, lk 63).

- Kuidas võivad Kiriku liikmed langeda preestripettuse lõksu?
- Mis võib 2. Nefi 26:30 kohaselt preestripettuse ära hoida? (Aidake õpilastel mõista, et me saame preestripettuse pattu vältida, kui meil on ligimesearmastus kõigi inimeste vastu.)

37. ÕPPETUND

2. Nefi 27

Sissejuhatus

Viidates sageli Jesaja sõnadele, kuulutas Nefi prohvetlikult, et Issand teeb viimsetel päevadel „imepäraselt tööd ja imetegu“. See suur töö on Jeesuse Kristuse evangeeliumi taastamine. Nefi prohvetliku kuulutuse kesksel kohal oli Mormoni Raamatu esiletulemine. Nefi kuulutas ette, et tunnistajad näevad Mormoni Raamatut ja tunnistavad selle tõepärasusest. Ta tunnistas ka tähtsast

rollist, mida Mormoni Raamat viimsetel päevadel Issanda töös omab – et see on imeline kingitus maailmale. (NB! 2. Nefi 27. ja Jesaja 29. peatükis on palju paralleele. Inglisekeelse Piibli viimse aja pühade väljaandes olevad Jesaja 29. peatüki joonealused märkused on abiks mõlema peatüki uurimisel.)

Õpetamissoovitused

2. Nefi 27:1–5

Nefi kuulutab prohvetlikult, et viimsetel päevadel täidab maad pahelisuus

Näidake järgmisi esemeid: deodorandipudel, hambapastatuub ja seep või vedelseebi pudel. Selgitage, et iga ese on mõeldud teatud probleemi lahendamiseks. Paluge õpilastel nimetada probleeme, mille lahendamiseks on need esemed mõeldud. (Võite kasutada teisi esemeid, mida saab kasutada konkreetsete probleemide lahendamiseks.)

Selgitage, et Nefi prohvetlik kuulutus 2. Nefi peatükis 27 räägib tänapäeval esinevatest probleemidest. Ta õpetas, et inimesed takerduvad vaimsetelt oma süütegude tõttu, et nad kannatavad vaimse pimeduse all ja et nad hülgavad prohvetid. Samuti kuulutas Nefi prohvetlikult sellest, mida teeb Jumal nende probleemide lahendamiseks.

Paluge mõnel õpilasel lugeda kordamööda ette 2. Nefi 27:1–5. Paluge teistel leida sõnad ja fraasid, mis kirjeldavad mõningaid viimsete päevade probleeme. Paluge mõnedel õpilastel rääkida fraasidest, mis nad leidsid. Selleks, et aidata õpilastel neid fraase analüüsida, võite soovi korral esitada järgmisi küsimusi:

- Mida tähendab teie arvates olla „joobnud süüst“?
- Pühakirjakohas 2. Nefi 27:3 samastatakse mõned inimesed viimsetel päevadel näljase mehega, kes näeb unes, et ta sööb, ja janus oleva mehega, kes näeb unes, et ta joob, kuid kes ärkab siis ja tunneb oma hinges tühjust. Mida me võime sellest õppida? (Unenäos söömine ja joomine ei too kestvat rahuldust ja sellega ei saavuta midagi, kuna ärgates tunneme end ikka näljase ja janusena. Samuti ei tunne need, kes „sõdivad Siioni mäe vastu“, kestvat rahulolu ega saavuta midagi märkimisväärset.)
- Mida tähendab teie arvates fraas „te olete sulgenud oma silmad“?

Selleks, et aidata õpilastel leida salmidest 2. Nefi 27:1–5 evangeeliumi tõdesid, paluge neil teha kokkuvõtte nendest salmidest õpitust. Kirjutage nende vastused tahvlile. Veenduge, et õpilased mõistavad, et **viimsetel päevadel on paljud inimesed tulvil süüd ja hülgavad prohvetid.**

- Miks on teie arvates tähtis teada sellest prohvetlikust kuulutusest ja selle täitumisest?

2. Nefi 27:6–23

Nefi kuulutab prohvetlikult Mormoni Raamatu esiletulemisest

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 27:6–7. Paluge neil otsida midagi, mille abil aitab Issand lahendada viimsetel päevadel inimeste vaimse seotud probleeme.

- Mille Issand valmistab?
- Mida see raamat sisaldab?
- Millist raamatut need salmid teie arvates kirjeldavad? (Selleks, et aidata õpilastel sellele küsimusele vastata, võite soovitada, et nad vaataksid 2. Nefi 27:6 joonealuses märkuses

Küsimused, mis aitavad analüüsida

Kasutades analüüsivaid küsimusi, võite innustada õpilasi mõtlema, milline on nende salvide tähendus, mida nad uurivad. Peaksite neid küsimusi tavaliselt esitama pärast seda, kui õpilased on salmidega tutvunud. Analüüsivad küsimused algavad sageli sõnadega „miks te arvate“ või „mida te arvate“. Näiteks võite küsida: „Mida see (sõna või fraas) teie arvates tähendab?“

b olevaid pühakirjaviiteid. Võite ka selgitada, et fraas „nende ... kes on uinunud“ viitab surnud prohvetitele, kes pidasid ülestähendusi, millest sai Mormoni Raamat.)

Näidake Mormoni Raamatut. Selgitage, et Issand tõi selle raamatu esile selleks, et aidata viimsetel päevadel probleeme lahendada ja pimenenud maailma valgust tuua. Issand ilmutas muistsetele prohvetitele Mormoni Raamatu esiletulemisega seotud üksikasju. Nefi pani need üksikasjad kirja 2. Nefi 27. peatükis. Selgitage, et samasuguse prohvetliku kuulutuse võib leida Jesaja 29. peatükist. (Võite selgitada, et mõned inimesed on Mormoni Raamatu vaidlustanud, küsides, miks Piibel sellest ei räägi. Juhtige tähelepanu sellele, et Jesaja 29. peatükis väljatoodud prohvetlik kuulutus näitab, et Piibel tunnistab tegelikult Mormoni Raamatust.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 27:12–14. Paluge teistel leida, kelle kohta ütles Nefi, et neil oli lubatud seda raamatut näha.

- Kes olid need kolm tunnistajat, kellel oli lubatud „Jumala väel“ Mormoni Raamatut näha? (Oliver Cowdery, David Whitmer ja Martin Harris. Vaata Mormoni Raamatust kolme tunnistaja tunnistust.)

Rõhutage, et Nefi mainis veel „mõnesid“, kellel on samuti raamatut vaadata lubatud.

- Kes olid teie arvates need teised tunnistajad? (Võite vajadusel õpilastele meelde tuletada veel kaheksat Mormoni Raamatu tunnistajat. Vaata Mormoni Raamatust kaheksa tunnistaja tunnistust.)

Tooge välja, et salmis 2. Nefi 27:14 mainitakse, et Issand „kinnitab oma sõna nii paljude tunnistajate suuga, nagu ta seda heaks peab“.

- Mida pidas Nefi teie arvates silmas, kui ütles, et tunnistajad kinnitavad Jumala sõna? (Need, kes saavad ja võtavad Jumala sõna vastu Mormoni Raamatu kaudu, jagavad seda teistega ja tunnistavad selle tõepärasusest.)
- Kes need tunnistajad olla võivad?
- Selleks, et aidata õpilastel seda hinnata, et ka nemad võivad olla tunnistajateks Mormoni Raamatu tõepärasusest, võite neid soovi korral innustada, et nad kirjutaksid oma nime salmi 2. Nefi 27:14 kõrvale. Kuidas saab Kiriku iga liige, kaasa arvatud teie, aidata kinnitada Mormoni Raamatu tõe?
- Millal te olete teistele Mormoni Raamatust tunnistanud?

Võib-olla innustasite õpilasi juba mõnes varasemas õppetunnis kellelegi teisele Mormoni Raamatust tunnistama. Kui seda tegite, küsige selle ülesande kohta tagasisidet, ja paluge mitmel õpilasel rääkida, mida nad on teinud. Innustage õpilasi otsima jätkuvalt võimalusi, et teistele Mormoni Raamatust tunnistada, kaasa arvatud neile, kel on teine usk.

Joonistage tahvlile järgmine tabel. (Aja kokkuhoiu mõttes võiksite seda teha enne tunni algust.)

	Nefi prohvetlik kuulutus sellest, mida mees teeb	Mehe nimi	Prohvetliku kuulutuse täitumine Joseph Smith – Ajalugu 1:63–65
Esimene mees („ei ole õpetatud“) 2. Nefi 27:9, 15, 19			
Teine mees („üks teine“) 2. Nefi 27:15, 17			
Kolmas mees („õpetatud“) 2. Nefi 27:15–18			

Jagage õpilased paaridesse. Selgitage, et iga paar uurib prohvetlikku kuulutust seoses Mormoni Raamatu esiletulemisega, samuti selle kuulutuse täitumist. Paluge õpilastel joonistada see tabel oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse ja panna kirja vastused,

Tagasiside

Paluge õpilastel aegajalt rääkida viimati tehtud üleskutsetest ja antud ülesannetest. See võimaldab õpilastel jagada positiivseid kogemusi ja võib olla mõnele õpilasele motiivatsiooniks, et täita Teie antud üleskutsid. Samuti võimaldab see Teil pöörata erilist tähelepanu headele asjadele, mis on juhtunud, kui õpilased on üleskutseid ja ülesandeid täitnud.

kasutades etteantud pühakirjaviiteid. (Võite soovi korral selgitada, et Joseph Smith – Ajalugu salmides 63–65 leiduv sõna kirjamärgid viitab kuldplaatidele graveeritud kirjutisele, millest tõlgiti Mormoni Raamat.) Kui õpilased on lõpetanud, paluge neil oma vastustest klassile rääkida.

- Kes on see õpetatud mees 2. Nefi 27:15 ja Joseph Smith – Ajalugu 1:64 kohaselt, kellele Martin Harris raamatu sõnad viis? (Charles Anthon.)
- Mil moel saab keegi koolihariduseta, näiteks Joseph Smith, sobida Mormoni Raamatu tõlkijaks paremini kui õpetlane, näiteks Charles Anthon?

Laske õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 27:20–21 ja otsida igas salmis korduvat fraasi. („Ma saan ise teha oma tööd.”)

- Mida tähendab teie jaoks fraas „Ma saan ise teha oma tööd”?
- Kuidas kinnitavad evangeeliumi taastamine ja Mormoni Raamatu esiletulemine, et Jumal saab ise teha oma tööd?
- Nimetage mõned põhimõtted, mida need salmid õpetavad. (Kui õpilased jagavad oma mõtteid, rõhutage, et **Mormoni Raamatu esiletulemine on üks viis, kuidas Jumal viimsetel päevadel oma töö täide viib.**)
- Kuidas tugevdab selle prohvetliku kuulutuse täitumine teie tunnistust Mormoni Raamatust ja selle rollist Issanda Kiriku taastamisel?

2. Nefi 27:24–35

Nefi kuulutab prohvetlikult Jeesuse Kristuse taastatud evangeeliumi ja Mormoni Raamatu positiivsest mõjust

Lugege ette 2. Nefi 27:24–26, samal ajal kui õpilased jälgivad teksti oma pühakirjades.

- Kas teile meenub, et olete neid sõnu varem kuulnud? Kui jah, siis kus? (Kui õpilastel on vastamisega raskusi, selgitage, et Issand kasutas sarnaseid sõnu, kui Ta rääkis Joseph Smithiga pühas metsasalus, vt Joseph Smith – Ajalugu 1:19.)

Tõstke üles üks õppetunni alguses välja pandud ese ja tuletage õpilastele meelde, et see loodi konkreetse probleemi lahendamiseks.

- Mida ütleb Issand salmis 2. Nefi 27:25 selle kohta, millised on viimsete päevade inimeste probleemid? (Soovi korral võite kirjutada õpilaste vastused tahvlile.)

Tuletage õpilastele meelde teisi viimsete päevade vaimseid probleeme, mida mainitakse salmis 2. Nefi 27:5. (Soovi korral võite lisada tahvlil olemasse nimekirja sõnad süütegu, vaimne pimedus ja prohvetite hülgamine.)

- Kuidas aitavad Mormoni Raamat ja Jeesuse Kristuse evangeeliumi taastamine neid probleeme lahendada?

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 27:29–30, 34–35, ning otsida, kuidas Issanda sõnul taastatud evangeelium ja Mormoni Raamat viimsete päevade inimesi õnnistavad. Paluge ühel õpilasel kirjutada need õnnistused tahvlile.

- 2. Nefi 27:29 kohaselt aitab Mormoni Raamat „pimedate silmadel näha välja varjust ja pimedusest”. Mida see teie arvates tähendab?

Aidake õpilastel mõista, et **Mormoni Raamat ja Jeesuse Kristuse taastatud evangeelium toovad rõõmu ja mõistmist inimestele, kes neid uurivad ja vastu võtavad.**

Innustage õpilasi Mormoni Raamatust oma väljakutsetele lahendusi otsima ja teistele Mormoni Raamatust tunnistama.

2. Nefi 28

Sissejuhatus

Nefi kuulutas prohvetlikult mõnedest rasketest oludest viimsetel päevadel, sealhulgas paljude rajatavate kirikute valeõpetustest ja uhkusest. Ta õpetas, kuidas

tunda ära valeõpetusi ja maist suhtumist ning hoiatas viiside eest, kuidas Saatan meid õigemeelsusest kõrvale juhtida püüab.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 28:1–19

Nefi kirjeldab meie aja valekirikuid ja valesid arusaamu

Joonistage tahvlile teie kultuuris üldtuntud hoiatusmärke. Näiteks võite joonistada liiklusmärgi või kemikaalimärgi, mis annab teada teatud aine ohtlikkusest või mürgisusest.

- Mis on nende märkide eesmärk?

Selgitage, et Mormoni Raamat võib aidata näha hoiatusmärke mõjudest, mis on meile vaimselt kahjulikud. President Ezra Taft Benson selgitas, et Mormoni Raamatu üks eesmärk on paljastada, kuidas vastane ja Kristuse teised vaenlased viimsetel päevadel tegutsevad. Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Bensoni sõnad:

„Mormoni Raamat avalikustab Kristuse vaenlased. See lükkab ümber valeõpetusi... See kaitseb meie ajal Kristuse alandlikke jüngreid kuradi kavaluse, salaplaanide ja õpetuste eest. Mormoni Raamatu aegsed usust taganejad sarnanesid tänapäevastega.” (Presidentide õpetused: Ezra Taft Benson, lk129).

- Kuidas paljastab Mormoni Raamat Kristuse vaenlased? (See sisaldab ülestähendusi inimestest, kes püüdsid teisi usust Kristusesse eemale juhtida. See võimaldab meil näha nende vigu ja valesid arusaamu.)
- Kuidas Mormoni Raamat meid vastase vastu tugevdab?

Tunnistage, et **Mormoni Raamat paljastab kuradi valed arusaamad ja tugevdab meid tema kurjade kavatsuste vastu**. Selgitage, et õpilased leiavad selle kohta näite 2. Nefi 28. peatükist. See peatükk sisaldab ühte viimsete päevade kohta käivatest Nefi prohvetlikest kuulutustest. Selles prohvetlikus kuulutuses hoiatas Nefi valeõpetuste eest, mis võivad meie ajal laialt levida.

Paluge õpilastel uurida omaette 2. Nefi 28:3–9 ja otsida Nefi hoiatusi valeõpetuste eest. Rõhutage, et 2. Nefi 28:7–9 on kuldsalmid. Võiksite õpilasi innustada seda kohta eriliselt ära märkima, nii et nad võiksid selle kiiresti üles leida. Pärast seda, kui õpilastel on nende salmide uurimiseks piisavalt aega olnud, paluge mitmel õpilasel tahvli juurde tulla. Paluge neist igaühel nendest pühakirjasalmidest kirja panna üks valeõpetus või vale arusaam ning samuti viide konkreetsele salmile. Seejärel küsige teistelt õpilastelt, kas nad märkasid nendes salmides mõnd teist valeõpetust või vale arusaama. Kui jah, siis paluge neil see lisada tahvlil olevasse nimekirja.

Selleks, et aidata õpilastel arutada mõnda neist valeõpetustest ja valedest arusaamadest, esitage järgmisi küsimusi:

- Milline on kaasaegne näide ühest neist valedest arusaamadest? (Jälgige, et sellele küsimusele vastates ei nimetaks õpilased ühegi konkreetse kiriku nime.)
- Kuidas takistab see vale arusaam inimestel järgida meie Taevase Isa plaani?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 28:12–14. Paluge õpilastel leida Nefi hoiatus selle kohta, mis juhtub viimsetel päevadel uhkuse ja valeõpetuste tõttu paljude kirikute ja inimestega.

- Mil moel mõjutavad inimesi uhkus ja valeõpetused?

 2. Nefi 28:7–9 on kuldsalmid. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamisideele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

- Miks ei juhi uhkus ja pahelisus „Kristuse alandlikke järgijaid“ õigelt teelt kõrvale? Kuidas me saame vältida pettasaamist „inimeste õpetuste“ läbi? (Vajadusel selgitage, et fraas „inimeste õpetused“ viitab inimeste loodud õpetustele, vastandina Issanda õpetustele.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 28:15–16, 19, ja otsida valeõpetuste tagajärgi.

- Milliseid sõnu või fraase te neis salmides näete, mis kirjeldavad uhkuse ja valeõpetuste tulemusi?

2. Nefi 28:20–32

Nefi hoiatab selle eest, kuidas Saatan meid petta püüab

Jutustage õpilastele järgmine lugu:

Töö asjus Aafrikas olles läks juhataja Boyd K. Packer ühte kaitsealasse loomi vaatama. Ta märkas, et ühe madala veesilma ääres olid loomad väga närvilised. Kui ta teejuhilt küsis, miks loomad ei joo, kõlas vastuseks, et põhjuseks on krokodillid. Juhataja Packer meenutab:

„Ma teadsin, et see peab olema nali ja küsisin tõsiselt: „Milles on asi?“ Taas kõlas vastuseks: „Krokodillid.“ ...

Teejuht taipas, et ma ei usu teda ja ma arvan, et ta otsustas mulle õppetunni anda. Me sõitsime teise kohta ja peatasime auto kaldapealsel, kust võisime alla vaadata näha mudaauku. „Seal,“ ütles ta. „Vaadake ise.“

Ma ei näinud midagi peale muda, väheste vee ja eemal olevate närviliste loomade. Ja siis äkki ma nägin seda! Mudas lamav suur krokodill ootas, et mõnel pahaaimamatul loomal tekiks nii kange janu, et ta jooksa tuleks.

Ühtäkki hakkasin ma uskuma! Kui teejuht nägi, et ma olen valmis kuulama, jätkas ta õppetunniga. Ta ütles: „Krokodillid pole mitte üksnes jõgedes, vaid kogu pargis. Siin läheduses pole kusagil krokodillidest vaba vett ja parem on sellega arvestada.“ ...

Ühel teisel Aafrika reisil arutasin ma seda kogemust ühe pargivahiga ühes teises pargis. ...

Seejärel näitas ta mulle kohta, kus oli aset leidnud traagiline õnnetus. Üks noormees Inglismaalt oli hotellis hooajatöolisena töötanud. Pidevatest ja korduvatest hoiatustest hoolimata oli ta üle aia roninud, et kontrollida midagi, mis asus teisel pool madalat veeloiku, mis ei olnud talle isegi üle pahkluu ulatunud.

Pargivaht ütles: „Ta ei jõudnud vees veel kahte sammugi teha, kui krokodill teda ründas ja me ei suutnud tema päästmiseks midagi teha.“ (Spiritual Crocodiles. – Ensign, mai 1976, lk 30–31).

- Miks sai sellest noormehest krokodilli ohver? Kuidas oleks ta seda õnnetust vältida saanud? (Kuuletudes talle antud hoiatustele.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette juhataja Packeri järgmine nõuanne:

„Need, kes on teist kauem elanud, on veesilmi veidi uurinud ja tõstavad häält, hoiatades krokodillide eest. Mitte üksnes nende suurte hallide sisalike eest, kes võivad teid tükkideks hammustada, vaid *vaimsete krokodillide* eest, kes on veelgi ohtlikumad, petlikumad ning märkamatumad kui need hästimaskeeritud roomajad Aafrikas.

Need vaimsed krokodillid võivad tappa teie hinge või seda vigastada. Nad võivad hävitada teie meelerahu ja nende meelerahu, kellele te kallid olete. Nende eest tuleb hoiatada ja terves surelikkuses pole peaaegu ühtki veesilma, mis poleks nende poolt vallutatud“ (Spiritual Crocodiles, lk 31).

- Kuidas sarnanevad juhataja Packeri loos olevad krokodillid Saatanaga kiusatuste ja taktikatega? Millised hoiatused aitavad meil vaimset ohtu vältida?

Lugege ette 2. Nefi 28:19, lastes õpilastel teksti jälgida. Seejärel kirjutage tahvlile: *Saatan püüab haarata meid oma võimusesse ...*

Selgitage, et jätkates prohvetlikku kuulutamist, rääkis Nefi taktikatest, mida Saatan meie vastu viimseil päevil kasutab. Jagage õpilased paardesse. Paluge igal paaril lugeda 2. Nefi 28:20–29 ja otsida, kuidas lõpetada tahvlil olev lause.

Lugude kasutamine

Lugu võib aidata õpilasi kaasa haarata, tekitades huvi ja aidates neil teiste kogemuste kuulamise kaudu õppeprotsessis osaleda. Samuti võivad lood aidata õpilastel näha, kuidas evangeeliumi põhimõtted inimeste elus rakenduvad.

Mõne minuti pärast paluge paaridel öelda, kuidas nad tahvlil oleva lause lõpetasid. Jälgige selle arutluse käigus, et õpilased mõistaksid, et **Saatan kasutab paljusid taktikaid, püüdes meist jagu saada: näiteks ta ärgitab meid vihale, rahustab meid, suigutab ning meelitab.**

- Tooge mõned näited selle kohta, kuidas Saatan püüab „ärgita[da inimesi] vihale selle vastu, mis on hea”. Kuidas ajab viha inimesed segadusse selle üle, mis on hea ja mis halb?
- Miks on teie arvates inimeste jaoks ohtlik olla „Siionis ükskõiksed” ja mõelda, et midagi täiustada pole vaja? Mida te arvate, miks on Saatan võimeline sellised inimesed „ettevaatlikult ära alla põrgusse” juhtima?
- Mida tähendab kedagi meelitama? (Võltsi kiitust ja võltse komplimente jagama.) Kuidas võib teie arvates meelitamine mõned inimesed Issanda juurest eemale juhtida?
- Miks püüab Saatan veenda inimesi selles, et teda pole olemas?
- Nimetage mõned asjad, mida me saame teha, et kaitsta end viha eest? Kuidas me saame end kaitsta tunde eest, et kõik on hästi? Kuidas me saame end kaitsta meelitamise eest?

Selle õppetunni lõpetuseks rääkige õpilastele, et 2. Nefi 28. peatüki lõpus on ära toodud viimane hoiatus ja kinnitus Issandalt. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 28:30–32.

- Issand austab meie valikuvabadust ja meie püüdeid Temast õppida. 2. Nefi 28:30 järgi õpetab Ta meile „rea rea peale, õpetuse õpetuse peale”. Mida see teie jaoks tähendab? Mis juhtub selle salmi kohaselt nendega, kes ütlevad: „Meil on küllalt!”?
- Salmis 2. Nefi 28:32 räägib Issand inimestega, kes on Teda eitanud. Mida Ta teie arvates silmas peab, kui ütleb selles salmis: „Ma sirutan päevast päeva ... neile oma käe”? (Selles salmis räägib Issand oma halastusest ja valmisolekust meid iga päev aidata, kui soovime täita Tema tahet – isegi siis, kui oleme Ta kunagi varem hüljanud. Aidake õpilastel mõista, et **Issand on halastav kõigi inimeste vastu, kes parandavad meelt ja tulevad Tema juurde.**)

Kirjutage tahvlile: Seoses sellega, mida ma täna õppisin, ma ... Paluge õpilastel lõpetada see lause oma pühakirjade uurimise päevikus või vihikus, kirjeldades, mida nad teevad selle tulemusena, et uurisid Nefi prohvetlikku kuulutust 2. Nefi 28. peatükis. Soovi korral võite paluda mõnedel õpilastel teistele rääkida, mida nad kirja panid. Veenduge aga, et nad mõistavad, et nad ei peaks tundma sündi rääkida liiga isiklikest mõtetest või kogemustest.

Tunnistage, et Issandalt saadud juhiste ja jõuga võime me kiusatustest jagu saada. Ja isegi kui me patustame, on Issand meie vastu halastav, kui me siiralt meelt parandame.

Kuldsalmid – 2. Nefi 28:7–9

Selgitage, et inimesed leiavad mõnikord patule seletuse, öeldes endale, et kõik teevad seda või et nad võivad hiljem meelt parandada. Jagage õpilased väikesteks rühmadeks. Paluge rühmaliikmetel koos lugeda 2. Nefi 28:7–9 ja otsida nende valede arusaamadega seotud sõnu ja fraase. Paluge õpilastel rühmades arutada järgmisi küsimusi (soovi korral võite küsimused enne tunni algust tahvlile kirjutada):

- Milline oht kaasneb „vähese patustamisega”?
- Kas Jumal õigustab meie väikesi patte või harva patustamist? (Paluge õpilastel lugeda lisaks Õpetuse ja Lepingute 1:31.)
- Kuidas saab keegi „kasuta[da] ära teist tema sõnade pärast”? Kuidas me mõnikord „kaeva[me] auk[u] oma naabrile”?

Paluge igal rühmal kirjutada see salm ümber tänapäevases keeles, mida inimesed võivad kasutada, et veenda noori neid rumalaid õpetusi järgima.

Paluge õpilastel mõelda olukordadele, kui neil on jätkunud vaimset jõudu, hoolimata koolis, meedias või sõpradelt kuuldud valedele arusaamadele. Paluge neil need kogemused oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse kirja panna. Võite paluda mõnel õpilasel teistele rääkida, mida nad kirja panid.

NB! Võite seda mõtet kasutada õppetunni jooksul kuldsalme tutvustades või siis õppetunni lõpus.

39. ÕPPETUND

2. Nefi 29–30

Sissejuhatus

Nefi kuulutas prohvetlikult evangeeliumi taastamisest viimsetel aegadel, mis on Issanda sõnul „imepära[ne] töö“ (2Ne 29:1). Nefi tunnistas, et viimsetel aegadel töötavad kõik pühakirjad koos, et näidata, et Jumal peab oma lapsi meeles. Ta kuulutas prohvetlikult, et

paljud hülgavad Mormoni Raamatu, kuid need, kes usuvad, kogutakse Kirikusse kokku. Lisaks õpetas ta, et Jumala lepingurahva hulgas on need, kes parandavad meelt ja usuvad Jumala Poega.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 29

Nefi kuulutas prohvetlikult, et viimsetel päevadel hülgavad paljud Mormoni Raamatu

Paluge õpilastel ette kujutada, et üks sõber koolist küsib siiralt: „Miks on mormoonidel teine Piibel?“ Võite paluda õpilastel tõsta käsi, kui neilt on seda küsitud. Seejärel paluge mõnel õpilasel rääkida, kuidas nad sellele küsimusele vastanud on.

Selgitage, et Nefi valmistas selle küsimuse jaoks ette mõned vastused, pannes kirja Issanda sõnad Mormoni Raamatu rollist viimsetel aegadel toimival evangeeliumi taastamisel, mida Issand kutsus „imepära[seks] töö[ks]“. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 29:1–2 ja selgitada välja, mida teevad viimsetel aegadel Issanda sõnad. (Need „tulevad“ Nefi seemnele ehk järeltulijatele ning samuti need „kostuvad puhanguna maa äärteni“.) President Ezra Taft Benson selgitas, et „meie, Kiriku liikmed, ja eriti misjonärid, peaksime olema Mormoni Raamatust jutustajad ja tunnustajad maa äärteni“ (The Book of Mormon Is the Word of God. – Ensign, mai 1975, lk 65).

Selgitage, et sõna lipp salmis 2. Nefi 29:2 viitab esemele, mida kasutati inimeste kokku kogumiseks ja ühendamiseks.

- Mis on 2. Nefi 29:2 kohaselt selleks „lipuks“, mis läheb edasi „maa äärteni“, et koguda kokku Issanda rahvas? (Mormoni Raamat – Nefi seemne ehk järeltulijate sõnad.)
- Millisel eesmärgil valmistas Issand 2. Nefi 29:1–2 kohaselt täiendava pühakirja, näiteks Mormoni Raamatu? (Aidake õpilastel mõista, et **Issand annab meile pühakirjad kui teise tunnustaja ja et koguda kokku inimesed Tema lepingusse.**)

Kirjutage Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon*, 1997, lk 4.):

„Mormoni Raamat on silmapaistvaim avaldus Jumala lepingust oma lastega siin maa peal ja Tema armastusest nende vastu.“ (Vanem Jeffrey R. Holland)

Selgitage, et 2. Nefi 29. peatükis viitab sõna paganad inimestele, kes pole Iisraeli kojast. Sõna juudid viitab inimestele, kes on Iisraeli kojast, sealhulgas Lehhi pere ja järeltulijad. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 29:3–6 ja otsida, milline oleks mõnede paganate reaktsioon täiendava pühakirja suhtes.

- Kuidas reageerivad mõned täiendava pühakirja suhtes?
- Mida ütles Issand inimeste kohta, kes nii reageerivad?

Selgitage, et Nefi oli prohvetlik oma kirjelduses inimeste reageerimise kohta Mormoni Raamatu suhtes. Tänapäeval kahtlevad inimesed sageli Mormoni Raamatus, sest neil on juba Piibel.

Paluge õpilastel uurida paarides 2. Nefi 29:7–11. Paluge neil leida, millistel eesmärkidel andis Issand Piiblile lisaks täiendava pühakirja. Mõne minuti pärast paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Vastuseks võib olla, et 1) Issand peab meeles kõiki inimesi ja saadab oma sõna kõigile rahvastele (vt 7. salm); 2) Issandal on sama sõnum kõigi rahvaste jaoks ja Mormoni Raamat on teine tunnustus Piibli tõdedest (vt 8. salm); 3) Issand on alati seesama ja Ta

Õpilased harjutavad õpetamist

Kui palute õpilastel harjutada evangeeliumi tõdede selgitamist, annate neile võimaluse neist tõdedest paremini aru saada ja valmistuda evangeeliumi õpetamiseks teistele. (Pidage meeles selle meetodi kasutamisel tasakaal säilitada. Õpetajad ei peaks oma rolli minetama ja laskma õpilastel klassi õpetamist üle võtta.)

räägib oma sõnu omaenda tahtmist mööda (vt 9. salm); 4) Jumala töö pole lõpetatud ja Ta räägib jätkuvalt, et oma töö lõpule viia (vt 9. salm); 5) inimesed ei peaks oletama, et Piibel sisaldab kõiki Issanda sõnu või et Issand ei ole lasknud rohkem kirjutada (vt 10. salm); ja 6) Issand käsib kõigil rahvastel panna kirja Tema sõnad (vt 11. salm). Selleks, et aidata õpilastel teha kokkuvõtte sellest, mida nad õppetunni selles osas õppisid, esitage mõned või kõik järgnevad küsimused:

- Kuidas saab kasutada 2. Nefi 29. peatükki selleks, et lahendada Mormoni Raamatu kui täiendava pühakirjaga seotud muresid?
- Kuidas on need salmid suurendanud teie tänulikkust Mormoni Raamatu suhtes?

Jagage õpilased taas paarideks. Paluge neil harjutada, kuidas vastata küsimusele „Miks on mormoonidel teine Piibel?“ Paluge ühel paarilisel see küsimus esitada ja teisel sellele vastata. Seejärel paluge neil osad vahetada ja arutelu jätkata. Selle tegevuse lõpus võite innustada õpilasi, et nad mõtleksid inimestele, keda nad tunnevad ja kellel oleks nende põhimõtete üle arutlemisest kasu, ja et nad otsiksid Püha Vaimu juhatast, kuidas nende inimestega rääkida.

Õppetunni selle osa lõpus veenduge, et õpilased mõistavad, et **Issand peab meeles kõiki inimesi ja saadab neile oma sõna.**

2. Nefi 30:1–8***Nefi kuulutab prohvetlikult Mormoni Raamatu rollist viimsetel päevadel***

Selgitage, et olles õpetanud, et Jumal peab meeles Iisraeli koda, hoiatas Nefi oma rahvast mõtlemast, et nad on õigemeelsemad kui paganad. Samuti tuletas ta neile meelde, et kõik inimesed võivad saada Jumala lepingurahvaks. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 30:2 ja teistel leida kaks asja, mida me peame tegema, et saada osaks Jumala lepingurahvast. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. Veenduge, et nad mõistavad, et **me saame osaks Jumala lepingurahvast, kui parandame meelt ja usume Jeesusesse Kristusesse.**

Selgitage, et salmis 2. Nefi 30:3 kirjeldab Nefi ühte moodust, kuidas Issand kogub viimsetel päevadel oma rahva kokku lepingu alla. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 30:3 ja määrata kindlaks, kuidas see käib. (Issand toob esile Mormoni Raamatu. Paljud usuvad sellesse ja jagavad seda teistega.) Soovi korral rõhutage, et Nefi mainis spetsiaalselt seda, et Mormoni Raamatu sõnad viiakse edasi „meie seemne jäägile“, mõeldes selle all Lehhi järeltulijaid.

Innustage õpilasi lugema läbi salme 2. Nefi 30:4–8 ja otsima fraase, mis näitavad, kuidas inimesi õnnistatakse, kui nad saavad Mormoni Raamatu.

- Mil moel on Lehhi järeltulijad õnnistatud, kui nad õpivad oma esivanematest?
- Mida õpetavad need salmid sellest, millist mõju võib Mormoni Raamat avaldada kõigile inimestele?

Veenduge, et õpilased mõistavad, et **Mormoni Raamat võib aidata kõigil inimestel õppida tundma Jeesust Kristust ja elada Tema evangeeliumi järgi.** Soovi korral kirjutage need sõnad tahvlile.

- Mida me saame teha, et aidata teistel Mormoni Raamatu kaudu Jeesust Kristust tundma õppida?
- Kuidas on Mormoni Raamat aidanud teil Päästjat tundma õppida?

Paluge õpilastel jutustada ühest kogemusest, mil nad rääkisid kellelegi Mormoni Raamatust. Innustage õpilasi palvetama võimaluste eest rääkida teistele Mormoni Raamatust.

2. Nefi 30:9–18***Nefi kuulutab prohvetlikult, millised olud on maal tuhandeaastase rahuriigi ajal***

Selgitage, et Nefi kuulutas prohvetlikult ka tuhandeaastasest rahuriigist – tuhandest aastast, mis järgneb Päästja teisele tulemisele.

Tehke kokkuvõtte salmidest 2. Nefi 30:9–10, selgitades, et Issanda teisel tulemisel pahelised hävitatakse. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 30:12–18 ja otsida, kuidas kirjeldatakse elu tuhandeaastase rahuriigi ajal. Paluge õpilastel ette kujutada, et nad kirjutavad tuhandeaastase rahuriigi ajal artiklit, kus kirjeldatakse olusid, mida nad on näinud. Paluge neil artiklite pealkiri kirjutada ja neid pealkirju omavahel jagada.

- Olles õppinud 2. Nefi raamatust tuhandeaastase rahuriigi olusid, millist neist ootate kõige enam? Miks?

Juhtige õpilaste tähelepanu järgmisele avaldusele salmis 2. Nefi 30:18: „Saatanal ei ole enam võimu inimlaste südamete üle pikaks ajaks.“ Võite õpilastele soovitada, et nad selle avalduse oma pühakirjades ära märgiksid.

- Miks on abi teadmisest, et lõpuks võidutseb õigemeelsus pahelisuse üle?

Pärast seda, kui õpilased on vastanud, tunnista, et **tuhandeaastase rahuriigi ajal ei ole Saatanal enam võimu inimlaste südamete üle ning valitseb õigemeelsus ja rahu.** Paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president George Q. Cannoni sõnad: Paluge õpilastel kuulata, millistel põhjustel ei ole Saatanal tuhandeaastase rahuriigi ajal võimu.

„Me räägime sellest, et Saatan seotakse kinni. Saatan seotakse Jumala väega, kuid ta aheldatakse ka Jumala rahva otsusekindlusega teda mitte kuulata, mitte olla tema valitsemise all. Issand ei ahelda teda ega võta tema võimu maa pealt ära seni, kuni on olemas mehi ja naisi, kes on valmis tema valitsemise all olema. See on päästmisplaani vastand. Inimestelt valikuvabaduse võtmine on vastupidine meie Jumala eesmärkidele. Meil on ülestähendus, et sellel kontinendil oli kord aeg, mil inimesed olid nii õigemeelsed, et Saatanal polnud nende seas võimu. Ligi neli põlvkonda surid õigemeelsuses. Nad elasid rikkumatuses ja surid patuta. Seda tänu sellele, et nad keeldusid Saatanale alistumast. Ei ole kirjas, et Saatanal ei olnud sel ajal võimu maa teistes osades. Kogu meile teadaoleva ajaloo kohaselt oli Saatanal samasugune võim inimeste üle, kes teda kuulda võtsid. Kuid sel maal ei olnud tal võimu ja ta oli sõna otseses mõttes kinni seotud. Ma usun, et sama sünnib tuhandeaastase rahuriigi ajal ja ma mõtlen sellest samamoodi, nagu sellest õnnelikust seisundist, mida kirjeldatakse ülestähenduses, millest ma räägin. Ma eeldan, et enne seda, kui Saatan täielikult kinni seotakse, hävitatakse pahelised“ (Conference Report, okt 1897, lk 65).

- Kuidas Saatan tuhandeaastase rahuriigi ajal kinni seotakse?

Innustage õpilasi elama õigemeelselt, et vastasel ei oleks nende üle võimu.

Täiendavad õpetamissoovitused

2. Nefi 29:12–14. Millised õnnistused tulevad täiendavatest pühakirjadest?

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 29:12–14 ja otsida, mis juhtub viimsetel päevadel kõigi sõnadega, mida Jumal on käskinud üle kogu maa kirja panna.

- Millist kasu saavad teie arvates maailma rahvad sellest, et neil on üksteise ülestähendused?

Vanem Neal A. Maxwell Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas, et tuleb esile veel ülestähendusi, mis tunnistavad Jeesusest Kristusest:

„Kadunud raamatud on aarete hulgas, mis veel esile tulevad. Praegustes pühakirjades on mainitud neist üle kahekümne. Vast kõige jahmatavamad ja mahukamad on Iisraeli kadunud suguharude ülestähendused (vt 2Ne 29:13). Me isegi ei teaks peatselt saabuvast kolmandast tunnistusest Kristuse kohta, kui meil poleks hinnalist Mormoni Raamatut, teist tunnistust Kristusest! See kolmas pühade ülestähenduste kogumik lõpetab töö kolmiku. Seejärel, just nagu on öelnud Täiuslik Karjane: „Samuti minu sõna kogutakse üheks“ (14. salm). Kogu inimajaloo kõikide kristlike ajajärkude ühendamisel (vt ÕL 128:18) saab olema „üks lambatara ja üks karjane“ (1Ne 22:25)“ (God Will Yet Reveal. – Ensign, nov 1986, lk 52).

2. Nefi 31

Sissejuhatus

Palju aastaid enne Kristuse sündi sai Nefi ilmutuse Päästja ristimise kohta. Rääkides sellest nägemusest oma rahvale, õpetas Nefi sellest, mida ta kutsus „Kristuse õpetuse[ks]” – igavese elu saamiseks peame

rakendama usku Jeesusesse Kristusesse, parandama meelt oma pattudest, saama ristitud, võtma vastu Püha Vaimu ja lõpuni vastu pidama.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 31:1–13

Nefi õpetab, et kui oleme ristitud, järgime Päästja eeskujut

Alustage tundi, esitades õpilastele järgmisi küsimusi:

- Mida te mäletate oma ristimisest? Kuidas te end tundsite, kui saite ristitud?
- Selgitage, et kui õpilased said ristitud, järgisid nad eeskujut, mis on alati olnud Jeesuse Kristuse evangeeliumi osa. Nefi kasutas selle eeskujut kirjeldamiseks kindlat fraasi. Paluge õpilastel see fraas üles otsida salmidest 2. Nefi 31:2 ja 2. Nefi 31:21. Pärast seda, kui nad on leidnud fraasi „Kristuse õpetus”, küsige:
- Millised sõnad või fraasid salmidest 2. Nefi 31:2 ja 21 näitavad „Kristuse õpetuse” tähtsust? (Vastus võib olla „ma pean rääkima”, „ühtegi teist teed” ning „ainus ja õige õpetus”.)

Näidake pilti „Ristija Johannes Jeesust ristimas” (62133; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 35). Paluge õpilastel uurida omaette salme 2. Nefi 31:5–9 ja otsida fraase, mis selgitavad, miks sai Jeesus Kristus ristitud. (Võiksite õpilastele soovitada, et nad need fraasid ära märkiksid.) Mõne minuti pärast paluge õpilastel leitud fraasid ette lugeda.

- Mida tähendab teie arvates „täita kogu õigemeelsust”? (Pärast seda, kui õpilased on vastanud, võite soovi korral selgitada, et see tähendab käskudest kinnipidamist. President Joseph F. Smith ütles, et „täita kogu õigemeelsust” tähendab „täita seadust” (Conference Report, apr 1912, lk 9).)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 31:10–12.

- Kuidas kirjeldatakse neis salmidest ristimise tähtsust? (Nefi õpetab, et ristimine on käsk meie Taevaselt Isalt; et seda on vaja selleks, et vastu võtta Püha Vaimu and ja et see on vajalik meie püüetes järgida Jeesust Kristust.)

Paluge õpilastel teha kokkuvõtte õpetustest ja põhimõtetest, mida nad õppisid salmidest 2. Nefi 31:5–12. Kui nad räägivad oma mõtetest, veenduge, et nad mõistavad järgmisi põhimõtteid:

Jeesus Kristus seadis meile järgimiseks täiusliku eeskujut kuulekusest.

Me peame järgima Jeesust Kristust, saama ristitud ja vastu võtma Püha Vaimu.

Jeesus Kristus, kuigi ühegi patuta, sai ristitud, et täita kogu õigemeelsust.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 31:13. Juhtige õpilaste tähelepanu fraasidele „kogu südamest”, „ega tegutse Jumala ees silmakirjalikkuse ja pettusega” ja „tõsise kavatsusega”. Võite õpilastele soovitada need fraasid ära märkida.

- Mida need fraasid teie jaoks tähendavad? (Võite välja tuua, et kõik kolm fraasi viitavad vajadusele olla siiras oma püüdlustes rakendada usku Päästjasse, paranda meelt oma pattudest ja järgida Päästja eeskujut.)

Selleks, et aidata õpilastel paremini aru saada, kuidas erinevates olukordades Päästja eeskujut järgida, võiksite esitada järgmisi küsimusi:

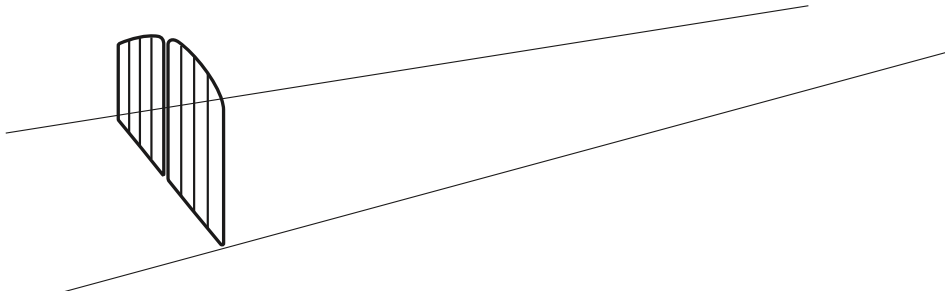
- Kuidas võiksid need fraasid käia selliste tegevuste kohta nagu igapäevane pühakirjade uurimine ja Kirikus käimine?

- Mis vahe on palve ütlemlisel ja palvetamisel kogu südamest?
- Mis vahe on sakramendileiva söömisel ja sakramendi võtmisel tõsise kavatsusega?
- Mis vahe on sellel, kui keegi palub vabandust millegi eest, mida ta on teinud, ja kogu südamest tehtud meeleparandusel?

2. Nefi 31:14–21

Nefi õpetab, et pärast ristimist peame vastu võtma Püha Vaimu ja jätkama Päästja eeskju järgimist

Selgitage, et Nefi rääkis väravast, mis viib teerajale. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 31:17–18. Kui õpilane on lugemise lõpetanud, joonistage tahvlile järgmine lihtne illustratsioon:

- Mis on värav 2. Nefi 31:17 kohaselt? (Meeleparandus ja ristimine. Kirjutage värava juurde Meeleparandus ja ristimine.) Kuidas sarnanevad meeleparandus ja ristimine väravaga?
- Kuhu viib see teerada 2. Nefi 31:18 kohaselt? (Igavesse ellu. Kirjutage teeraja lõppu Igavene elu. Vajadusel selgitage, et fraas „igavene elu“ viitab ülendusele selestilises kuningriigis.)
- Nefi õpetas, et me saame pärast ristimist Püha Vaimu anni (vt 2Ne 31:13–14). Mida teeb 2. Nefi 31:17–18 kohaselt meie heaks Püha Vaim? (Aidake õpilastel mõista, et **Püha Vaim tunnistab Isast ja Pojast ning toob pattude andekssaamise.**)
- Miks on meie jaoks tähtis Püha Vaimu kaudu Isast ja Pojast tunnistus saada?

Selleks, et aidata õpilastel mõista Püha Vaimu rolli pattude andekssaamises, võite vajadusel selgitada fraasi „ristimine tule ja Püha Vaimuga“ (2Ne 31:13–14; vt ka 17. salm). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad. Paluge õpilastel kuulata, mida tähendab saada ristitud tule ja Püha Vaimuga.

„Ristimisväravast pääseb kitsale ja ahtale teerajale. ...

Meid kästakse ja juhatatakse elama nii, et meie langenud loomus muutuks Püha Vaimu pühitseva väe kaudu. President Marion G. Romney õpetas, et tulega ristimine Püha Vaimu vahendusel „pöörab meid lihalikkuselt vaimsusele. See puhastab ja ravib hinge... Usk Issandasse Jeesusesse Kristusesse, meeleparandus ja veega ristimine on kõik selleks ettevalmistavad ja selle eeltingimused, [tulega ristimine] ise on aga lõppeesmärk. [Tulega ristimise] vastuvõtmine tähendab riie puhtakspesemist Jeesuse Kristuse lepitavas veres“ (Learning for the Eternities, koost George J. Romney, 1977, lk 133; vt ka 3Ne 27:19–20).

Seega, kui oleme uuesti sündinud ja püüame hoida Tema Vaimu alati endaga, pühitseb ja puhastab Püha Vaim meie hinged otsekui tulega (vt 2Ne 31:13–14, 17). Lõpuks tuleb meil seista määrdumatuna Jumala ees“ (Clean Hands and a Pure Heart. – Ensign või Liahona, nov 2007, lk 81).

- Mida ütlesid vanem Bednar ja president Romney selle kohta, mida „tulega ristimine“ meie jaoks teeb?
- Milliseid lisaõnnistusi võime me Püha Vaimu mõju kaudu saada?
- Kuidas te „püüate hoida Tema Vaimu alati endaga“?
- Millal te olete tundnud, et Püha Vaim teie elus tegutseb?

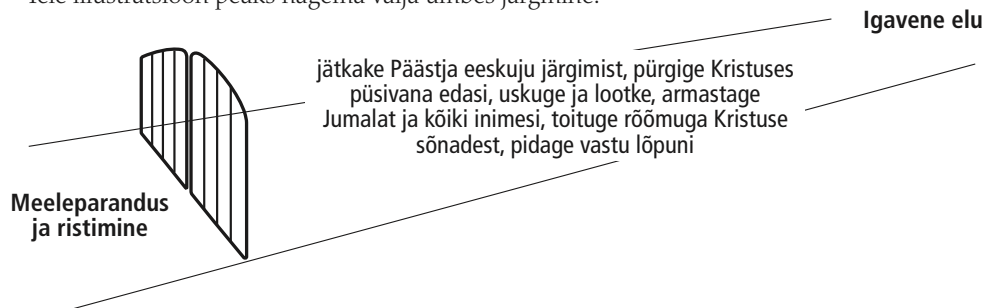
Illustratsioonid

Tahvlile joonistatud illustratsioonid võivad aidata õpilastel mõista abstraktseid ideid. Tahvlile joonistades pidage meeles, et lihtsad joonistused on tavaliselt paremad kui keerulised. Tavaliselt on hea mõte enne õpilaste klassi tulemist mõned korrad illustratsiooni joonistamist harjutada. Kui Te ei soovi ise tahvlile joonistada, võite paluda mõnel õpilasel seda Teie eest teha.

Selgitage, et sõna ahas salmis 2. Nefi 31:18 tähendab kitsast. Kitsas tee nõuab täpsust ja ei luba mingeid kõrvalekaldeid. Nefi kasutas seda sõna, et kirjeldada teerada, mille peame pärast ristimist valima, et saada igavene elu. Paluge õpilastel mõtiskleda omaette järgmise küsimuse üle:

- Mida peame me pärast ristimist tegema, et püsida igavesse ellu viival rajal?

Kui õpilased selle küsimuse üle mõtisklevad, paluge neil vastuste leidmiseks vaadata 2. Nefi 31:15–16, 19–21. Võiksite neile soovitada ära märkida sõnad ja fraasid, mis selgitavad, mida me peame tegema, et saada igavene elu. Kui aega selleks on olnud piisavalt, paluge mõnel õpilasel rääkida, mida nad ära märkisid. Kirjutage nende vastused tahvlile. Teie illustratsioon peaks nägema välja umbes järgmine:

Veenduge, et õpilased mõistavad, et **kui elame Kristuse õpetuse kohaselt, saame igavese elu.**

Õppetunni lõpetuseks paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 31:20. Rõhutage, et 2. Nefi 31:19–20 on kuldsalmid. Võiksite innustada õpilasi seda kohta eriliselt ära märkima, nii et nad võiksid selle kiiresti üles leida. Paluge neil vastata ühele järgmistest küsimustest oma pühakirjade uurimise päevikus või vihikus:

- Mis annab mulle selles õppetunnis õpitu põhjal lootust, et ma võin saada igavese elu?
- Kuidas on ristimisel tehtud leping mu elu mõjutanud?

Kuldsalmid – 2. Nefi 31:19–20

Lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scotti sõnad:

„Pühakirjade päheõppimisest võib saada suurt jõudu. Pühakirjakoha päheõppimine on nagu uue sõbra leidmine. See on nagu avastada uus inimene, kes saab vajadusel aidata, inspireerida ja tuge anda, olla vajaliku muutuse puhul motivatsiooni allikaks” (Heasüdamlikkuse vägi. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Kirjutage plakatile (või paberilehele): Ma olen pähe õppinud 2. Nefi 31:19–20. Riputage plakat kohta, kust õpilased seda näevad. Andke õpilastele ülesanne see pühakirjakoht kas üksinda või koos perega pähe õppida. Innustage neid, et nad paneksid plakatile oma allkirja niipea, kui on selle pühakirjakoha pähe õppinud. Kui nad õpivad selle pähe koos perega, võivad nad plakatile ka oma pereliikmete nimed kirja panna. Ärge unustage kohandada seda ülesannet vastavalt õpilaste võimale ja oludele, et igaüks neist võiks selle hästi sooritada.

Tunnistage, kui kasulik on pühakirjakohtade päheõppimine, näiteks salmide 2. Nefi 31:19–20, milles on lootustandvad sõnad.

NB! Võttes arvesse tänase õppetunni olemust ja mahtu, võite kasutada seda tegevust mõnel teisel päeval, mil teil on selleks rohkem aega.

 2. Nefi 31:19–20 on kuldsalmid. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamisideele, et aidata õpilastel need kuldsalmid selgeks õppida.

Koduõppe tund

2. Nefi 26–31 (8. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 2. Nefi peatükkide 26–31 (8. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunni. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (2. Nefi 26–27)

Õpilased uurisid Nefi prohvetlikke kuulutusi seoses viimsete päevadega. Nad õppisid, et kõik, mida Issand teeb, on maailmale kasuks ja et Issand armastab kõiki inimesi ja kutsub kõiki tulema Tema juurde ning saama osa Tema päästest. Samuti avastasid õpilased selle tõe, et Mormoni Raamatu esiletulek on üks viis, kuidas Jumal viimsetel päevadel oma töö täide viib. Lisaks õppisid nad, et Mormoni Raamat ja taastatud evangeelium toovad rõõmu ja mõistmist neile, kes neid uurivad ja vastu võtavad.

2. päev (2. Nefi 28)

Uurides Nefi hoiatusi viimsetel päevadel levivatest valeõpetustest, õppisid õpilased, et Mormoni Raamat paljastab kuradi valed arusaamad ja tugevdab meid tema kurjade kavatsuste vastu. Lisaks õppisid nad, kuidas Saatan kasutab paljusid taktikaid, et püüda meist jagu saada: näiteks ärgitab ta meid vihale ja rahustab meid maha, suigutab ning meelitab meid.

3. päev (2. Nefi 29–30)

Õpilased õppisid, et Issand annab pühakirjad, et koguda kokku oma lepingurahvas ja et Mormoni Raamat võib aidata kõikidel inimestel õppida tundma Jeesust Kristust ja elada Tema evangeeliumit järgides. Issand näitas Nefile, et viimsetel päevadel hülgevad paljud Mormoni Raamatu. Õpilastel oli võimalus mõelda oma elu üle ja sellele, kui erinev oleks ühiskond tuhandeaastase rahuriigi ajal, sest Saatanal ei ole väge inimeste südamele üle ning valitsevad õigemeelsus ja rahu.

4. päev (2. Nefi 31)

Rõhutati järgmisi tõdesid Kristuse õpetusest ja Päästja eeskujust: Jeesus Kristus täitis kogu õigemeelsuse, kuuletudes kõikidele Isa käskudele, ning meie peame järgima Jeesuse Kristuse eeskujut kuulekusest, saades ristitud ja võttes vastu Püha Vaimu. Püha Vaim tunnistab Isast ja Pojast ning toob andeksandmise pattudest. Kui me elame Kristuse õpetuste kohaselt, saame igavese elu.

Sissejuhatus

See õppetund rõhutab, et kõik, mida Taevane Isa teeb, on maailmale kasuks ja Teda motiveerib Tema armastus oma laste vastu. Õppetund käsitleb seda, kuidas Mormoni Raamat paljastab meie päevil levivad Saatana valeõpetused ja seda, kuidas need, kes järgivad Kristuse õpetust, saavad igavese elu.

Õpetamissoovitused

Küsi õpilastelt, kas neil on pühakirjade uurimisel tekkinud mingeid mõtteid, mida nad sooviksid teistega jagada enne, kui te tunniga alustate. Innustage õpilasi õpitu kohta küsimusi esitama. Paluge neil kirja panna vaimsed tundmused, mida nad pühakirju lugedes ja nende üle mõtiskledes ning oma ülesandeid täites saavad. See toob nende ellu ilmutuse vaimu.

Paluge, et õpilased aitaksid Teil koostada tahvli või paberilehele nimekirja mõnedest vastustest järgmisele küsimusele: Kui te teaksite, et teie aeg maa peal hakkab otsa saama ja et te võite kirjutada ühe kirja, mida loevad teie järeltulijad ja kogu ülejäänud maailm, siis milliseid teemasid te oma sõnumis käsitleksite?

Paluge õpilastel kiirelt üle vaadata 2. Nefi peatükid 26–31 ja oma pühakirjade uurimise päevikud, et näha, millistel teemadel Nefi oma elu lõpule lähenedes kõneles. Võrrelge seda, mida nad leidsid, tahvlile kirjutatud vastustega. Nefi viimane nõuanne oli kirjutatud meie hulgast neile, kes elavad viimsetel päevadel ja selles on vihjeid, mis aitavad meil ära tunda tõde, vältida Saatana komistuskive ja järgida Jeesuse Kristuse õpetusi.

2. Nefi 26

Pärast seda, kui Nefi kuulutab prohvetlikult oma rahva hävingust, kuulutab ta viimsetest päevadest ja kutsub kõiki tulema Kristuse juurde

Paluge õpilastel lugeda 2. Nefi 26:29–31 ja leida üks Saatana taktikatest, mille eest Nefi meid hoiatas. Kui mõned õpilased on leitust rääkinud, esitage järgmised küsimused:

- Mis on 2. Nefi 26:29 kohaselt preestripettus?
- Mis tundub olevat motivatsioon preestripettusega tegelemiseks?
- Millised on Issanda ootused sellele, mis meid Kirikus tööd tehes motiveerib? Keda te teate olevat selleks hea eeskuju?

Korrake üle 2. Nefi 26:23–28, 33 ja 1. päeva 3. ülesanne. Küsi: Mis motiveerib Issandat tema töös?

Kui mõned õpilased on vastanud, paluge klassil vastata järgmistele küsimustele:

- Millised fraasid salmides 2. Nefi 26:23–28 ja 33 õpetavad meile, et **Issand armastab kõiki inimesi ja kutsub kõiki**

tulema Tema juurde ja saama osa Tema päästest ning et kõik, mida Issand teeb, on maailmale kasuks?

- Miks on meie jaoks tähtis õppida, kuidas olla motiveeritud pigem armastusest teiste vastu, kui ahnusest või soovist saada teistelt kiita?
- Mida te arvate, kuidas me saaksime olla meie Kiriku ülesannete täitmisel heatahtlikumad, armastavamad ja rohkem Kristuse sarnased?

2. Nefi 28

Nefi hoiatab Saatana pettuste eest

Rääkige õpilastele, et 2. Nefi 28. peatükis jätkas Nefi kuradi õpetatud valede arusaamade paljastamist. Korra üle salmides 2. Nefi 28:3–9 kirjeldatud „vale[d] ja asjatu[d] ja rumala[d] õpetus[ed]“ ning küsige õpilastelt järgmisi küsimusi: Nad võivad kasutada ka viimase nädala jooksul oma pühakirjade uurimise päevikusse kirjutatud vastuseid.

- Mida tähendab „kasuta[da] teist [ära] tema sõnade pärast“? (2Ne 28:8). (Näideteks võivad olla teiste üle naermine ja nende sõnade väänamine või nende sõnade suuremaks puhumine.)
- Mill moel võivad tänapäeva inimesed oma naabrile „auku kaevata“ (2Ne 28:8)?
- Milline oht ähvardab, kui püüame varjata Issanda eest oma patte või hoida oma tegusid varjatuna? (Vt 2Ne 28:9.)
- Milline valeõpetus salmides 2. Nefi 28:3–9 on teie meelest tänapäeva noortele kõige kahjulikum? Miks on see teie arvates kahjulik? Kuidas see valeõpetus noori ahvatleb? (Vaata 2. päeva 1. ülesannet.)

Korra üle 2. Nefi 28:20–23 ja juhataja Boyd K. Packeri lugu vaimsetest krokodillidest 2. päeva õppetunnist. Paluge õpilastel teistele rääkida, milliseid hoiatusmärke nad oma pühakirjade uurimise päevikusse joonistasid (2. päeva 5. ülesanne), et illustreerida vaimseid ohtusid, mille eest nende arvates tänapäeva noori hoiatada tuleb.

Küsi: Kõigist asjadest, mida Nefi oleks võinud oma ülestähenduse lõppu kirjutada, mida te arvate, miks kirjutas ta Saatana

pettustest ja taktikatest? (Soovi korral tunnistage abist ja jõust, mida me hoolega Mormoni Raamatut uurides saame, et seista vastu Saatana taktikatele.)

2. Nefi 31

Nefi õpetab, kuidas Päästja oli meile täiuslik eeskuju

Joonistage lihtne pilt läbi värava kulgevast teerajast. Paluge õpilastel lugeda 2. Nefi 31:17–18 ja otsida, kuidas kasutas Nefi teeraja ja värava kujundit, et rõhutada ainsat viisi Jeesuse Kristuse juurde tulemiseks. Seejärel esitage järgmised küsimused:

- Mida sümboliseerivad värav ja teerada nende salmide kohaselt? (Värav sümboliseerib meelega parandust, ristimist ja Püha Vaimu vastuvõtmist.)
- Selle kohaselt, mida te ise 2. Nefi 31. peatüki kohta õppisite, miks viidatakse Püha Vaimu vastuvõtmisele kui „ristimise[le] tule[ga]“? (Vt 2Ne 31:13; vt ka 17. salm.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 31:19–21. Paluge õpilastel otsida, mida meilt nõutakse, kui oleme „väravast“ sisenenud. Pärast seda, kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, esitage järgmised küsimused:

- Mida mõtles teie arvates Nefi, kui kirjutas: „See on Kristuse õpetus“? (2Ne 31:21).
- Võttes arvesse täna õpitut, mida te arvate, et Taevane Isa tahab teid tegevat, et edeneda kitsal ja ahtal teerajal? (Soovi korral võite õpilasi innustada, et nad seaksid endale sellele küsimusele vastates eesmärgi.)

Järgmine õppenädal (2. Nefi 32–Jaakobi 4)

Kas teile meeldib süüa? Järgmisel õppenädalal õpivad õpilased, mida tähendab „toitu[da] rõõmuga Kristuse sõnadest“ (2Ne 32:3). Kuidas peaks prohvet kutsuma korrale inimesi, kellele hakkavad avaldama mõju armastus rikkuste vastu või neid inimesi, kes rikuvad kõlbluse seadust? Pange tähele, kuidas räägib Jaakob neist probleemidest.

41. ÕPPETUND

2. Nefi 32

Sissejuhatus

Olles õpetanud kitsast ja ahtast teerajast, mis viib igavesse ellu (vt 2Ne 31:18), tajus Nefi, et tema rahvas tahtis teada, mida nad peaksid pärast teerajale astumist tegema. Ta vastas nende küsimustele, innustades neid

„toitu[ma] rõõmuga Kristuse sõnadest“ ja „alati palvetama“ (2Ne 32:3, 9). Ta kinnitas neile, et neid asju tehes aitab Püha Vaim neil teada, mida teha.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 32:1–7

Nefi annab meile nõu Jeesuse Kristuse sõnade ja Püha Vaimu õhutuste kaudu jumalikkude juhatus otsida

Paluge õpilastel meenutada, kuidas nad ühest kohast teise teed juhatasid. Paluge neil selgitada, miks oli selliste juhiste andmine kerge või raske.

Tuletage õpilastele meelde, et eelmises õppetunnis õppisid nad juhiste kohta, mida Nefi oma rahvale andis. Ta ütles pärast nende juhiste andmist: „See on see tee“ (2Ne 31:21). Selleks, et aidata neil õpitut üle korrata, esitage järgmisi küsimusi:

- Kui me järgime Nefi juhiseid, kuhu meid juhatakse? (Igavesse ellu, vt 2Ne 31:20.)
- Kuidas me 2. Nefi 31:17–18kohaselt alustame teerajal, mis viib igavesse ellu?

Selgitage, et 2. Nefi 32. peatükk on jätk Nefi õpetustele 2. Nefi 31. peatükist. Paluge õpilastel leida salmist 2. Nefi 32:1 küsimus, mis oli Nefi rahval tekkinud seoses sellega, mida Nefi oli neile õpetanud. Paluge mõnda õpilast see küsimus oma sõnadega öelda. (Veenduge, et õpilased mõistavad, et rahvas tahtis teada, mida nad peaksid tegema pärast seda, kui on astunud igavese elu teerajale.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 32:2–3. Paluge õpilastel leida, kuidas Nefi rahva küsimusele vastas. Juhtige tähelepanu sellele, et 2. Nefi 32:3 on kuldsalm. Võiksite õpilasi innustada seda kohta erilisel ära märkima, nii et nad võiksid selle kiiresti üles leida.

- Millised sõnad salmis 2. Nefi 32:3 kirjeldavad, kuidas me peaksime Kristuse sõnad vastu võtma? Mille poolest erineb rõõmuga toitumine näksimisest?
- Mida tähendab teie arvates toituda rõõmuga Kristuse sõnadest?
- Mis on Nefi sõnade kohaselt selle tulemus, kui me toitume rõõmuga Kristuse sõnadest?
- Nimetage mõned kohad, kust me võime leida Jeesuse Kristuse sõnu. (Vastusteks võivad olla pühakirjad, kaasaja prohvetite sõnad ja Pühalt Vaimult saadud inspiratsioon.)

Veenduge, et õpilased mõistavad, et **kui me toitume rõõmuga Kristuse sõnadest, ütlevad Kristuse sõnad meile kõik asjad, mida me peaksime tegema.**

Selleks, et aidata õpilastel mõelda sellele, kui hästi nad Jeesuse Kristuse sõnadest toituvad, lugege järgnevat nimekirja, tehes iga rea järel paus. Paluge õpilastel kirjutada see nimekiri oma pühakirjade uurimise päevikusse, vihikusse või paberilehele.

1. Pühakirjade iseseisev uurimine
2. Sakramendikoosolek
3. Üldkonverents
4. Pühakirjade uurimine koos perega
5. Seminar
6. Pereõhtu
7. Aaroni preesterluse kvoorumi koosolek või Noorte Naiste tund
8. Isiklik palve

 2. Nefi 32:3 on kuldsalm. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamisideele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

Paluge õpilastel mõelda sellele, kui põhjalikult nad otsivad Jeesuse Kristuse sõnu igas toodud punktis. Laske neil kirjutada iga punkti juurde toitun rõõmuga, näkitsen või tunnen nälga. Näiteks võib õpilane toituda rõõmuga iseseisvalt pühakirju uurides, kuid üldkonverentsil ainult näkitseda. Õpilane, kes sakramendikoosolekul hoolega ei kuula, võib kirjutada selle punkti juurde sõnad tunnen nälga.

Paluge õpilastel valida üks tegevus, kus nad hetkel „näkitsevad“ või „nälga tunnevad“ ja innustage neid seadma endale eesmäärke, mis aitaksid neil selles punktis rohkem „toituda rõõmuga Kristuse sõnadest“. (Võite neid seoses nende eesmärkidega innustada mõtlema oma eesmärkidele programmides „Kohus Jumala ees“ või „Isiklik areng“.)

Selleks, et õpilased mõistaksid paremini oma kohustust otsida Pühalt Vaimult isiklikku juhatust, paluge neil lugeda läbi 2. Nefi 32:4–7. Seejärel paluge neil arutleda koos kaaslasega järgmiste küsimuste üle. (Soovi korral koostage nende küsimustest käsileht või kirjutage need enne tunni algust tahvlile.)

- Mida tähendab teie arvates 4. salmis „küsi[da]“ või „koputa[da]“? Millised tagajärjed saavad Nefi sõnul osaks neile, kes ei küsi ega koputa?
- Milliseid õnnistusi lubab meile Nefi, kui võtame vastu Püha Vaimu?
- Miks Nefi oma rahva pärast leinas?

Väljendage kindlust, et kui õpilased toituvad rõõmuga Jeesuse Kristuse sõnadest, aitab Püha Vaim neil järgida igavesse ellu viivat teerada.

2. Nefi 32:8–9

Nefi annab meile nõu alati palvetada

Selgitage, et järgmisena keskendus Nefi ühele asjale, mida me saame teha, et võtta vastu Jeesuse Kristuse sõnad. Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 32:8 ja otsida, mida Nefi ütles, et me peaksime tegema. Pärast seda, kui õpilased on vastuse leidnud, esitage järgmisi küsimusi, et aidata neil mõtiskleda palve tähtsuse üle:

- Mida te arvate, miks tahab Püha Vaim, et me palvetaksime?
- Mida te arvate, miks ei taha Saatan, et me palvetaksime? Mil moel võib Saatan püüda inimesi veenda, et nad ei palvetaks?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 32:9. Juhtige tähelepanu sellele, et 2. Nefi 32:8–9 on kuldsalmid. Võiksite õpilasi innustada seda kohta eriliselt ära märkima, nii et nad võiksid selle kiiresti üles leida.

- Kui sageli me peaksime palvetama? Mida tähendab teie arvates „alati palvetama“?

Lugege ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad. (Võimalusel tehke sellest tsitaadist koopiad, et õpilased saaksid teksti jälgida ja keskenduda vanem Bednari sõnadele. Koopiaid tehke pange tähele, et tsitaat jätkub pärast lühikest arutelu õppetunni edasises osas. Lisage tsitaadile ka see osa.) Paluge õpilastel kuulata vanem Bednari nõuannet, kuidas „alati palvetada“.

„Meie iseloomus, käitumises või vaimse kasvu vallas võib olla midagi sellist, mille üle Taevase Isaga hommikupalves nõu pidada. ...

Päeva jooksul hoiame me palvet oma südames, et saada jätkuvalt abi ja juhatust. ...

Sellisel päeval paneme me tähele, et tuleb ette olukordi, kus me tavaliselt kipume kasutama karme sõnu ja me ei tee seda; või tunneksime tahtmist vihastuda, aga ei vihastu. Me tajume taevast abi ja tuge ning märkame alandlikult vastuseid oma palvetele. Veel teeme me sel äratundmise hetkel vaikselt tänupalve.“ (Palvetage alati... – 2008. a sügisene üldkonverents).

Selleks, et aidata õpilastel selle nõuande üle mõtiskleda, küsige:

- Kas suudate meenutada täna või hiljuti aset leidnud hetki, mil oleksite võinud järgida seda vanem Bednari soovitusi? (Võite paluda õpilastel selle küsimuse üle pigem vaikselt mõtiskleda kui vastata.)

Jätkake vanem Bednari nõuande ette lugemist:

„Päeva lõpus laskume me taas põlvili ja anname oma Isale aru. Me vaatame üle päeva-sündmused ning täname südamest saadud õnnistuste ja abi eest. Me parandame meelt ja

 2. Nefi 32:8–9 on kuldsalmid. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamisideele, et aidata õpilastel need kuldsalmid selgeks õppida.

teeme Issanda Vaimu abil kindlaks, kuidas võime teha paremini ja saada homme paremaks. Nõnda põhineb meie õhtupalve hommikupalvel ja on selle jätkuks. Ja ühtlasi on meie õhtupalve ettevalmistus tähendusrikkaks hommikupalveks.

Hommikupalved ja õhtupalved – ja kõik muud vahepealsed palved – pole üksteisest sõltumatud, eraldatud sündmused. Pigem on need üksteisega seotud igapäevaselt ja ülepäeviti, nädalaid, kuid ja isegi aastaid. See näitab, kuidas me täidame pühakirjalikku manitsust alati palvetada (vt Lk 21:36; 3Ne 18:15, 18; ÕL 31:12). Sellised tähendusrikkad palved on olulised kõrgeimate õnnistuste saamisel, mida Jumal hoiab varuks oma ustavate laste jaoks” (Palvetage alati).

Selleks, et aidata õpilastel mõista 2. Nefi 32:9 lõpuosa, selgitage, et sõna pühitsemine tähendab „pühendama, pühaks muutma või õigemeelseks saama” (Pühakirjajuht, märksõna „Pühitsemine, pühitsemise seadus”. – www.jeesusekristusekirik.ee).

- Miks me peaksime palvetama mil iganes me „te[eme] Issandale midagi”?
- Mida tähendab teie arvates Issanda jaoks selle pühitsemine, mida me teeme meie hinge healuks?
- Kuidas võib vanem Bednari nõuanne aidata meil elada veelgi pühendunumalt?

Tunnistage, et **kui me alati palvetame, võime me teha oma hinge healuks kõike, mida Issand tahab, et me teeksim.**

Et teha kokkuvõtte sellest, mida õpilased on selles õppetunnis arutanud, lugege ette Seitsmekümnest vanem Spencer J. Condie sõnad:

„Te võite seista silmitsi otsustega, mis puudutavad misjonit, tulevast elukutsest ja viimaks ka abiolu. Kui te loete pühakirju ja palvetate juhatause saamiseks, ei pruugi te näha vastust leheküljel trükitud sõnadena, vaid te võite lugedes saada selgeid muljeid ja ergutusi ning nagu töötatud, „näitab [Püha Vaim] teile kõik, mida te peate tegema”. (2Ne 32:5.)” (Et meist oleks suur

kasu meie kaasinimestele. – 2002. a kevadine üldkoverents).

Kuldsalm – 2. Nefi 32:3

Küsi õpilastelt, kui kaua kulub nende arvates aega, et õppida pähe 2. Nefi 32:3, kui nad seda iga söögikorra ajal kordavad. Esitage neile üleskutse korrata seda pühakirjakohta – Kristuse sõnadest rõõmuga toituda – iga kord, kui nad järgmisel paaril päeval söövad. Kui neil on see salm pähe õpitud, paluge neil rääkida, mitu toidukorda selleks kulus.

Kuldsalmid –2. Nefi 32:8–9

Küsi õpilastelt, kas nad on kunagi proovinud palvetada oma südames terve päeva või terve nädala. Paluge neil jagada oma kogemusi. Paluge õpilastel leida viise, kuidas nad saavad järgneva 24 tunni jooksul „alati palveta[da]”. Kutsuge neid seda tegema ja oma kogemusest järgmise tunni alguses rääkima.

NB! Kui Teil ei ole nende õpetamisideede jaoks selles tunnis aega, kaaluge nende kasutamist kordamiseks järgmistes tundides.

Kommentaari ja taustinfo

2. Nefi 32:2. Mida tähendab rääkida inglite keeles?

Mõned võivad murda pead selle üle, mida tähendab „rääkida inglite keeles”. Juhataja Boyd K. Packer

õpetas, et inglite keeles rääkimine „tähendab lihtsalt seda, et te võite rääkida Püha Vaimu väel” (The Gift of the Holy Ghost: What Every Member Should Know. – Ensign, aug 2006, lk 50).

2. Nefi 33

Sissejuhatus

Nefi lõpetas oma ülestähenduse kuulutades, et tema kirjutatud sõnad tunnistavad Jeesusest Kristusest ning veenavad inimesi tegema head ja pidama vastu lõpuni. Ta ütles, et kuigi ta kirjutas „nõrkuses“, olid tema sõnad „suureks väärtuseks“ ja „tehakse ... tugevaks“ nende

jaoks, kes neid loevad (vt 2Ne 33:3–4). Ta tunnistas, et tema kirjutised olid „Kristuse sõnad“ ja et inimesed vastutavad Jumala ees, kuidas nad neile reageerivad (vt 2Ne 33:10–15).

Õpetamissoovitused

2. Nefi 33:1–2

Nefi õpetab Püha Vaimu väest kanda tõde meie südameni

Joonistage tahvlile järgmine joonis:

- Milline vahe on sellel, kui sõnum jõuab kellegi südameni või sõnum läheb kellelegi südamesse?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. Nefi 33:1. Seejärel paluge õpilastel mõtiskleda omaette järgmise küsimuse üle.

- Miks on teie arvates tähendusrikas, et Püha Vaim kannab tõe meie südameni, mitte meie südamesse?

Sel ajal, kui õpilased selle küsimuse üle mõtisklevad, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad. Selgitage, et selles tsitaadis räägib vanem Bednar salmist 2. Nefi 33:1.

„Pange palun tähele, kuidas Vaimu vägi kannab sõnumi südameni, kuid mitte tingimata südamesse. Õpetaja võib selgitada, demonstreerida, veenda ja tunnustada ning teha seda suure vaimse väega ja väga tõhusalt. Kuid lõpuks tungib sõnumi sisu ja Püha Vaimu tunnistus südamesse siiski vaid siis, kui vastuvõtja seda lubab“ (Seek Learning by Faith. KHS-i usuõpetuse õpetajatele peetud kõne, 3.veebr 2006, lk 1, si.lds.org).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Seitsmekümnest vanem Gerald N. Lundi sõnad:

„Miks kõigest südameni? Iga inimese valikuvabadus on nii püha, et Taevane Isa ei hakka kunagi inimsüdant sundima, isegi kogu oma piiritu väega mitte... Jumal [lubab] meil olla oma südame valvur või väravavaht. Meil tuleb avada oma süda Vaimule oma vabast tahtest“ (Avali südamega. – 2008. a kevadine üldkonverents).

- Mis määrab ära selle, kas sõnum jõuab inimese südamesse?
- Millal te olete tundnud, et evangeeliumi sõnum läks teile südamesse? Mida see räägib sel hetkel teie südame kohta?

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 33:2 ja teha kindlaks, kuidas reageerivad inimesed Püha Vaimule, kui nad on oma südame kõvaks teinud. „Pidada [kirjutatud sõnu] eimillekski“ tähendab mõelda, et need on väärtusetud.

- Millised on mõned kõvade südametega inimeste käitumistavad ja suhtumised?
- Millist sõnumit kannab teie jaoks 2. Nefi 33:2? (Õpilased võivad vastata, et me valime, kas avada oma süda Püha Vaimu inspiratsioonile või hoida see suletuna. Veenduge, et

õpilased mõistavad, et **kui me avame oma südame, võivad sinna siseneda sõnumid Pühalt Vaimult.**)

Andke õpilastele enne õppetunni jätkamist hetk aega, et mõtiskleda omaette selle üle, millises seisus on nende süda ja määratleda, kas nad lasevad tõe sõnumitel oma südamesse siseneda.

2. Nefi 33:3–15

Nefi selgitab oma ülestähenduse eesmärgi ja räägib oma lootusest, et tema lugejad usuvad Kristusesse

Kirjutage tahvlile:

2. Nefi 33:3 – *Ma palvetan pidevalt ... eest*

2. Nefi 33:4 – *Ma tean ...*

2. Nefi 33:6 – *Ma rõõmustan ... üle*

2. Nefi 33:7 – *Mul on ...*

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 33:3–7 ja otsida, mida lootis Nefi nende suhtes, kes tema sõnu loevad. Paluge mõnel õpilasel tulla tahvli ette ja laused lõpetada, kasutades kas omaenda või Nefi sõnu. (Mõnesid tahvilil olevaid fraase võib lõpetada mitmel viisil.)

- Kuidas me saame tugevdada omaenda tunnistust Jeesusest Kristusest ja Tema lepitusest?

Paluge viiel õpilasel kordamööda ette lugeda 2. Nefi 33:10–14. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida Nefi hüvastijätust fraase, mis on nende jaoks tähendusrikkad. Võite soovitada, et nad need fraasid ära märgiksid.

- Millised fraasid on teie jaoks tähendusrikkad? Miks?
- Kui inimesed usuvad Kristusesse, siis mida nad tunnevad Mormoni Raamatu suhtes? (Vt 2Ne 33:10.)
- Mis juhtub Nefi hoiatuse kohaselt nendega, kes tema sõnad hülgevad? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, võite soovitada, et nad mõtleksid ka sellele, kuidas nad tunnevad end Issanda juures, kui nad on Nefi ja teiste prohvetite sõnu uskunud ja järginud.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 2. Nefi 33:15 ja mõtiskleda Nefi viimaste sõnade üle: „Ma pean kuuletuma.” Seejärel andke neile mõni minut aega, et mõelda tagasi 1. ja 2. Nefi raamatule, meenutades näiteid Nefi kuulekusest. Mõni minut hiljem paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. Vastusteks võivad olla Jeruusalemmast lahkumine; naasmine Jeruusalemma vaskplaatide järele; tagasipöördumine Jeruusalemma, et kutsuda Ismaeli peret nendega ühinema; kahtede plaatide pidamine; Liahoona juhiste järgimine; laeva ehitamine; rändamine töötatud maale; eraldumine Laamanist ja Lemuelist ning oma rahva juhtimine õigemeelsuses. Võite õpilaste toodud näited tahvlile kirjutada.

Kirjutage tahvlile: *Ma pean ...*

Paluge õpilastel lõpetada see lause oma pühakirjade uurimise päevikus või vihikus. Väljendage oma usku, et nad võivad teha valiku olla kuulekad. Jagage oma mõtteid, kuidas Nefi sõnad võivad aidata neil tugevdada oma usku Jeesusesse Kristusesse ja suurendada nende võimet teha head.

2. Nefi ülevaade

Võtke veidi aega, et aidata õpilastel üle korrata 2. Nefi raamat. Paluge neil mõelda sellele, mida nad on sellest raamatust õppinud nii seminaris kui ka iseseisva pühakirjade uurimise ajal. Vajadusel innustage neid lehitsema 2. Nefi raamatut, et see aitaks neil meenutada. Paluge neil valmistuda jagama midagi 2. Nefi raamatust, mis on neid inspireerinud tegema head ja uskuma Jeesusesse Kristusesse, nagu ütles Nefi (vt 2Ne 33:4). Pärast piisava aja möödumist, paluge mitmel õpilasel oma mõtetest ja tunnetest rääkida.

Lugege ette järgmine sõnad selle kohta, milline on meie kohustus lugeda Mormoni Raamatut ja millised õnnistused saavad meile elus osaks, kui me seda kohustust täidame:

President Joseph Fielding Smith ütles: „Mulle tundub, et ükski selle Kiriku liige ei saa rahu enne, kui ikka ja jälle Mormoni Raamatu läbi on lugenud, selle üle põhjalikult mõtelnud, nii et võib tunnistada, et see on tõepoolest ülestähendus, millel lasub Kõigeväelise inspiratsioon, ja et selle saamisluugu on tõde.” (Kiriku presidentide õpetused: Joseph Fielding Smith, 2013, lk 132).

Õpilaste innustamine tõdede sõnastamisel

Õpilastel on kasu saadest võimalustest jagada oma mõtteid ja tundeid, selgitada evangeeliumi põhimõtteid ja tunnistada tõest. Vanem Richard G. Scott Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist täheldas: „Tõdesid sõnastades saavad õpilased oma hinges kinnitust ja tugevdavad oma isiklikku tunnistust” (To Understand and Live Truth. KHS-i usuõpetuse õpetajatele peetud kõne, 4. veebr 2005, lk 3, si.lds.org). Siiski, kuigi on tähtis anda õpilastele võimalus rääkida, ei peaks nad tundma survet seda teha.

President Gordon B. Hinckley õpetas, et kui Kiriku liikmed loevad Mormoni Raamatut, „tuleb [nende] ellu ja [nende] koju täiendaval hulgal Issanda Vaimu, tugevneb otsus kõn-
dida kuulekana Tema käskude järgi ja tugevneb tunnistus elava Jumala Poja tõelisusest“ (A
Testimony Vibrant and True. – Ensign, aug 2005, lk 6).

Õppetunni lõpuks võite soovi korral jagada oma isiklikku kogemust kui tunnistust, et selles
peatükis olevad Nefi sõnad on Teie elus täide läinud.

Jaakobi raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Jaakobi raamatut uurides võivad õpilased õppida tähtsaid õppetunde mehelt, kellel oli kõikumatu usk Jeesusesse Kristusesse. Jaakob tunnistas korduvalt Päästjast ja kutsus oma rahvast ja neid, kes tema sõnu loevad, meelesparandust tegema. Ta õpetas Issandalt saadud kutsetes püüdlisult teenimise tähtsusest ja oli selles eeskujuks. Ta hoiatas oma rahvast uhkuse, rikkuse ja kõlblusetusega seotud ohtude eest. Jaakob tsiteeris ja kommenteeris ka Seenose tähendamissõna õlipuust, mis näitlikustab Päästja väsimatuid püüdeid tuua pääste kõikidele Jumala lastele ja annab ülevaate Jumala lävimisest Iisraeli kojaga. Kokkupõrkes kristusevastase Seremiga näitas Jaakob, kuidas vastata õigemeelselt neile, kes seavad meie usu kahtluse alla või seda kritiseerivad.

Kes selle raamatu kirjutas?

Selle raamatu kirjutas Saaria ja Lehhi viies poeg Jaakob. Ta sündis kõnnumaal, kui tema pere rändas töötatud maale. Nooruses kannatas Jaakob „vaeva ja palju muret oma vendade jõhkruuse pärast“ (2Ne 2:1). Siiski lubas Lehhi Jaakobile, et Jumal „pühitseb [tema] kannatused [temale] kasuks“ ja et ta veedab oma elu „Jumala teenistuses“ (2Ne 2:2–3). Nooruses nägi Jaakob Päästja hiilgust (vt 2Ne 2:3–4). Nefi pühitses Jaakobi nefilaste preestriks ja õpetajaks (vt 2Ne 5:26) ja hiljem usaldas tema hoolde Nefi väikesed plaadid (vt Jb 1:1–4). Ustava preesterluse hoidja ja õpetajana töötas Jaakob usinalt, et veenda oma rahvast uskuma Kristusesse (vt Jb 1:7). Ta sai Päästja kohta ilmutusi, talle sai osaks inglite teenimine, ta kuulis Issanda häält (vt Jb 7:5) ja ta nägi oma Lunastajat (vt 2Ne

11:2–3). Jaakob oli Enose isa. Oma surma eel usaldas ta plaadid Enose kätte.

Kelle jaoks ja miks see raamat kirjutati?

Nefi andis Jaakobile juhise panna „Kristuse pärast ja [nende] rahva pärast“ (Jb 1:4) kirja pühad õpetused, ilmutused ja prohvetlikud kuulutused. Jaakob järgis seda juhust ja talletas kirjutised, mida ta pidas „kõige hinnalisemaks“ (Jaakobi 1:2). Ta kirjutas: „Me näeme usinalt vaeva, et neid sõnu plaatidele uurendada, lootes, et meie armsad vennad ja me lapsed võtavad need vastu tänuliku südamega. ... Sest selle kavatsusega me oleme need asjad kirja pannud, et nad võiksid teada, et me teadsime Kristusest ja meil oli lootus tema hiilgusele mitusada aastat enne tema tulekut“ (Jb 4:3–4). Jaakob rääkis oma kirjutiste peateemast, öeldes: „Miks mitte rääkida Kristuse lepitusest ja saada temast täiuslikku teadmist .. ?“ (Jaakobi 4:12)

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Jaakobi raamat algab umbes 544. a eKr, mil Nefi väikesed plaadid Jaakobi kätte usaldas. Raamat lõpeb Jaakobi surma eel, mil ta andis plaadid üle oma pojale Enosele. Jaakob kirjutas selle ülestähenduse Nefi maal elades.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Jaakobi raamat räägib nefilaste valitsusest pärast Nefi surma. Nefi võidis ühe mehe olema pärast teda rahvale kuningaks ja valitsejaks, samal ajal kui Jaakob ja ta

vend Joosep olid edasi nefilaste vaimsed juhid. Teiseks selle raamatu iseloomulikuks jooneks on see, et Jaakob mõistab hukka omavollilise mitmenaisepidamise. Mormoni Raamatus on ainus koht, kus sellest teemast räägitakse Jaakobi 2. peatükki. Jaakobi raamat sisaldab ka pikimat peatükki Mormoni Raamatus – Jaakobi 5 –, milles räägitakse Seenose mõistukuju õlipuudest. Peale selle on Jaakobi raamatus kirjas, kuidas Mormoni Raamatu prohvet hoiatab nefilasi esimest korda otsekoheselt uhkuse eest – patu eest, mille tõttu nad lõpuks hävivad (vt Jb 2:12–22; Mn 8:27). Seal on samuti kirjas esimese kristusevastase inimise ilmumine nefilaste hulka.

Ajaliin

Jaakobi 1 Jaakob kuuletub Nefi käsule pidada pühasid ülestähendusi. Nefi sureb. Jaakob ja Joosep teenivad rahva seas, õpetades neile Jumala sõna.

Jaakobi 2–3 Templi juures rääkides hoiatab Jaakob nefilasi uhkuse, rikkusearmastuse ja kõlblusetuse eest.

Jaakobi 4–6 Jaakob tunnistab Kristusest ja tsiteerib Seenose mõistukuju õlipuudest. Ta innustab oma rahvast tegema meelesparandust, saama osa Issanda halastusest ja valmistuma kohtumõistmiseks.

Jaakobi 7 Jaakob ajab Issanda abiga segadusse kristusevastase Seremi. Ta mainib nefilaste ja laamanlaste vahelisi konflikte ja annab väikesed plaadid edasi Enosele.

Jaakobi 1–Jaakobi 2:11

Sissejuhatus

Pärast Nefi surma hakkasid nefilased uue kuninga valitsemise ajal „luba[ma] endale omajagu pahelisi harjumusi“ (Jb 1:15). Nefi oli pühitsenud Jaakobi ja tema venna Joosepi rahva preestriteks ja õpetajateks.

Nad töötasid usinalt, keelitades inimesi meelesparandust tegema ja Kristuse juurde tulema. Jaakob kuuletus Nefi käsule kirjutada väikestele plaatidele pühad õpetused, ilmutused ja prohvetlikud ettekuulutused.

Õpetamissoovitused

Jaakobi 1:1–8

Jaakob paneb kirja pühad tõed ja teeb tööd, et aidata teistel Jeesuse Kristuse juurde tulla

Paluge õpilastel tuua näiteid preesterluse juhtide ametinimetustest. (Vastusteks võivad olla prohvetid ja apostlid, üldjuhid, vaiajuhatajad, piiskopid ja kvoorumid juhatajad.) Paluge mõnel õpilasel rääkida lühidalt, kuidas on preesterluse juhid õnnistanud nende elu preesterluses teenimise kaudu.

Selgitage, et Nefi oli pühitsenud oma nooremad vennad, Jaakobi ja Joosepi rahva preestriteks ja õpetajateks (vt 2Ne 5:26; Jb 1:18). Oma surma eel andis Nefi plaadid, millel oli nende rahva ülestähendus, Jaakobi hoolde.

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 1:1–4. Paluge neil välja uurida, mida käskis Nefi Jaakobil plaatidele kirja panna ja miks ta seda tegema pidi. (Võiksite soovitada, et õpilased märgiksid ära Nefi juhised Jaakobile.) Pärast seda, kui õpilastel on lugemiseks piisavalt aega olnud, paluge mõnel neist klassile rääkida, mida nad leidsid.

Kui õpilased järgnevat fraasi ei maini, siis juhtige tähelepanu Jaakobi 1:4 viimasele fraasile – „meie rahva pärast“.

- Mida tähendab fraas „meie rahva pärast“? (Nende kasuks.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 1:5–6. Paluge teistel pöörata tähelepanu sellele, mida ilmutas Issand Jaakobile ja Joosepile, mis aitaks neil oma rahvast õpetada. (Soovi korral selgitage, et „suur ärevus“ viitab sellele, et nad olid rahva pärast suures mures.)

- Mida ilmutas Issand Jaakobile ja Joosepile? (Ta näitas neile, mis juhtub nefilastega tulevikus ja ilmutas üksikasju Kristuse tulemise kohta.)
- Kuidas võis nende asjade teadmine aidata Jaakobil ja Joosepil rahvast õpetada?

Kirjutage tahvlile sõna veenma. Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 1:7–8, et leida, mida tahtsid Jaakob ja Joosep veenda rahvast tegema. (Võiksite soovitada, et õpilased märgiksid leitu ära.) Paluge mitmel õpilasel panna tahvlile kirja üks asi, mille nad leidsid.

Paluge õpilastel valida tahvilil olevast nimekirjast välja üks-kaks asja, millest nad sooviksid paremini aru saada. Kui õpilased on oma valiku teinud, küsige, kas keegi õpilastest oskab neid asju teistele selgitada. Selle vestluse käigus võivad olla abiks järgmised definitsioonid.

„Pääseda tema rahusse“ – pääseda Issanda rahusse tähendab nautida selles elus rahu ja saada järgmises elus „tema hiilguse täius“ (ÕL 84:24).

„Peaksid silmas [Kristuse] surma“ – silmas pidama tähendab midagi arvesse võtma, mille-gagi arvestama. Kui Jaakob kirjutas, et ta tahtis inimesi veenda, et nad „usuksid Kristusesse ja peaksid silmas tema surma“, võis ta selle all mõelda seda, et ta tahtis, et nad uuriksid teraselt Jeesuse Kristuse lepituse kohta, mõistes selle tähtsust ja saades sellest isikliku tunnistuse.

„Kannaksid tema risti“ – see fraas viitab sellele, et me oleme valmis lahti ütlema kõigest jumalatust ja kõikidest ilmalikest himudest ja pidama kinni Issanda käskudest (vt JST, Mt

Rasketes sõnade ja fraaside defineerimine

Kui aitate õpilastel aru saada pühakirjade rasketest sõnadest ja fraasidest, saavad nad neid paremini oma ellu rakendada. Püüdes defineerida rasket sõna või fraasi, on ehk abi sellest, kui kasutate sõnaraamatut või uurite, kuidas on seda sõna või fraasi pühakirjades mõnes teises kohas kasutatud.

16:26; Lk 9:23; 2Ne 9:18). See viitab samuti sellele, et me oleme Päästjat järgides valmis ohverdama ja lõpuni vastu pidama.

„Taluksid maailma pilget“ – see fraas viitab käskude pidamisele hoolimata maisest survest, alandusest ja vastuseisust, mis Jeesuse Kristuse jüngritele sageli osaks saab.

Paluge õpilastel teha kokkuvõtte sellest, mida nad õppisid salmidest Jaakobi 1:1–8 preesterluse juhtide kohustuste kohta. Kui õpilased jagavad oma mõtteid, rõhutage, et **preesterluse juhid töötavad usinalt, et aidata meil tulla Kristuse juurde**. (Soovi korral kirjutage see põhimõtte tahvlile.)

- Mida teevad meie preesterluse juhid selleks, et aidata meil tulla Kristuse juurde?

Andke õpilastele mõned minutid aega, et nad kirjutaksid oma pühakirjade uurimise päevikusse, kuidas prohvetid ja preesterluse hoidjad on aidanud neid ühes või teises asjas, mille nad leidsid salmidest Jaakobi 1:7–8. Paluge mõnel õpilasel lugeda ette, mida nad kirja panid. (Tuletage neile meelde, et nad ei pea rääkima millestki, mis on liiga isiklik.)

Jaakobi 1:9–2:11

Jaakob hoiatab rahvast nende pahelisuse eest

Innustage õpilasi kogu ülejäänud tunni ajal mõtisklema järgmise küsimuse üle:

- Miks hoiatavad Kiriku juhid meid patu eest?

Jaakob kirjutab, et pärast tema venna Nefi surma hakkasid inimesed lubama endale teatud pahelisi harjumusi. Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 1:15–16. Paluge neil selgitada välja kolm asja, mis Jaakobile muret tegid. (Kui õpilased on vastanud, võiksite soovi korral kirjutada tahvlile kõlblusetus, ilmalikkus ja uhkus.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 1:17–19, et selgitada välja, mida tegid Jaakob ja Joosep selleks, et oma rahvast aidata. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Paluge ühel õpilasel kirjutada nende vastused tahvlile.

- Mida tähendab teie arvates saada „ülesan[ne] Issandalt“? (Jaakobi 1:17). (Saada teada, mida Issand tahab, et me teeksime.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad. Paluge teistel õpilastel kuulata, kuidas otsivad Kiriku juhid Issandalt oma ülesandeid, kui nad valmistuvad üldkonverentsil õpetama.

„Ehk te juba teate (ent kui ei tea, siis peaksite teadma), et välja arvatud harvad erandid, ei määrata ühelegi mehele ega naisele, kes [üldkonverentsil] kõneleb, kindlat teemat. Igaüks peaks paastuma ning palvetama, uurima ja otsima, alustama ja peatuma ning uuesti alustama, kuni ta on kindel, et selleks konverentsiks sel hetkel on just tema teema see, mida Issand soovib, et ta oma isiklikest soovidest või eelistustest hoolimata esitaks. ... Igaüks on nutnud, muretsenud ja otsinud usinalt Issanda juhatust, mis suunaks tema mõtteid ja ütlushi.“ (2011. a kevadine üldkonverents.)

- Mida teevad üldkonverentsidel kõnelejad selleks, et otsida Issandalt ülesannet?
- Miks on tähtis mõista, et Kiriku juhid püüavad meile õpetada, mida Issand tahab, et me teeksime? Kuidas võib selle meelepidamine mõjutada meie suhtumist, kui nende õpetusi kuulame?
- Mis olid Jaakobi 1:19 kohaselt Jaakobi ja Joosepi kohustusteks? (Kui õpilased vastavad, veenduge, et nad mõistavad, et preesterluse juhtidel on jumalikult antud kohustus õpetada Jumala sõna ja hoiatada patu eest. Soovi korral kirjutage see tõde tahvlile.)
- Miks on õnnistuseks, kui meil on vanemad ja Kiriku juhid, kes hoiatavad meid patuse suhtumise ja käitumise eest?
- Milliseid sõnu kasutas Jaakob, et kirjeldada, kuidas nad peaksid õpetama? Millised võivad olla tagajärjed, kui nad oma kohustusi ei täidaks?

Paluge õpilastel mõelda sellele, kuidas nad end tunneksid, kui nad oleksid nagu Jaakob juhi rollis, ja oleksid saanud inspiratsiooni kutsuda rahvast parandama meelt kõlblusetusest, ilmalikkusest ja uhkusest. Jagage õpilased paaridesse. Paluge paarilistel kordamööda teineteisele ette lugeda Jaakobi 2:1–3, 6–7, 10–11. Paluge neil välja otsida fraasid, mis

osutavad Jaakobi tunnetele, mis kaasnevad ülesandega kutsuda rahvast meelearandusele. Kui aega on olnud piisavalt, paluge mitmel õpilasel teistele rääkida, mida nad leidsid.

- Kuidas näitavad need fraasid Jaakobi tundeid selle kohta, et ta peab kutsuma rahvast meelearandusele? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et kuigi Jaakobi arvates oli see kohustus raske, tegi ta seda, kuna ta hoolis inimestest ja kuna ta tahtis kuuletuda Jumala käskudele.)

Lõpetuseks paluge õpilastel kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse 1) mida on Kiriku juhid mulle hiljuti õpetanud ja kuidas ma saan seda oma elus rakendada, või 2) kuidas ma saan täna õpitut rakendada oma kutsetes klassi või kvoorumis juhatuses, oma koduõpetaja kohustustes või teistes juhtimisvõimalustes. (Soovi korral kirjutage need juhised tahvlile.) Innustage õpilasi järgima oma preesterluse juhtide nõu. Lõpetuseks tunnistage tunnis õpetatud põhimõtetest.

Kommentaariid ja taustinfo

Jaakobi 1:19. „Me suurendasime oma ametit Issandale”

President Thomas S. Monson selgitas, mida tähendab suurendada oma kutset:

„Mida tähendab suurendada oma kutset? See tähendab ehitada see üles väärikalt ja pidada seda tähtsaks, et kõigi inimeste silmis oleks auväärne ja kiiduväärne seda suurendada ja tugevdada, et taevasära valgustaks seeläbi teiste inimeste vaatevälja.

Ja kuidas saab keegi kutset suurendada? Lihtsalt teenides nii, nagu selles kutses nõutakse. Vanem suurendab talle antud vanema ametit õppides, millised on tema kohustused vanemana ja seejärel neid kohustusi täites. Niisama nagu vanema kohta, kehtib see ka diakoni, õpetaja, preestri, piiskopi ja igaühe kohta, kel on preesterluse amet” (The Sacred Call of Service. – Ensign või Liahona, mai 2005, lk 54).

Jaakobi 1:19; 2:2. „Võttes vastutamise rahva pattude eest enda peale”

Neil, kellel on Kirikus juhi kohustused, lasub kainestav vastutus. Jaakob õpetas, et kui juhid jätavad Jumala sõna õpetamise hooletusse ega õpeta seda neile, keda nad on kutsunud juhtima, on nad inimeste pattude eest osaliselt vastutavad. Rääkides preesterluse vendadele, arendas president John Taylor edasi Jaakobi kirjeldatud vastutust:

„Kui te ei suurenda oma kutset, peab Jumal teid vastutavaks nende eest, keda te oma kohuseid täites oleksite ehk võinud päästa” (Teachings of Presidents of the Church: John Taylor, 2001, lk 164).

President Hugh B. Brown Esimesest Presidentkonnast kommenteeris hiljem president Tayloriga sõnu:

„See on tõsine avaldus. Kui ma jään volituse kasutamise või tegematajätmise pattude tõttu ilma sellest, mis mul oleks olnud pärast seda elu, pean ma kannatama, ja kahtlemata kannatavad minu lähedased koos minuga. Kuid kui ma ei täida hästi oma ülesannet piiskopina, vaiajuhatajana, misjonijuhatajana või Kiriku üldjuhina – kui keegi meist ei suuda õpetada, juhtida, juhata ja aidata päästa neid, kes on meie juhtimise all ja kuuluvad meie vastutusalasse, siis Issand peab meid vastutavaks, kui nad meie tegematajätmise tõttu kadunuks jäävad” (Conference Report, okt 1962, lk 84).

Jaakobi 2:8. „Jumala .. sõna .. parandab haavatud hinge”

Kui uus teave on evangeeliumi õppijate jaoks segadust tekitav või häiriv, on parem, kui nad otsivad vastuseid Jumalalt, kes teab kõike – selle asemel, et teha otsinguid internetis või pöörduda mormoonidevastaste materjalide poole. Otse Jumala poole pöördumine vastuste saamiseks näitab meie usku Temasse ja lubab meil saada vastuseid Püha Vaimu kaudu. Samuti peaksime me pöörduma pühakirjade ning viimse aja apostlite ja prohvetite sõnade poole, mis võivad vastata rasketele küsimustele ja parandada haavad. Järgmised pühakirjakohad õpetavad meile, kuhu me peaksime pöörduma ja mida peaksime tegema, kui meil on tõsiseid küsimusi või muresid:

Jaakobi 2:8 – „Jumala .. sõna .. parandab haavatud hinge.”

Jaakobuse 1:5–6 – „Kui kellelgi teist on puudu tarkusest, see palugu Jumalalt, .. ja siis antakse temale. Ent ta palugu usus.”

Moroni 10:5 – „Ja Püha Vaimu väel võite te teada tõe kõige kohta.”

44. ÕPPETUND

Jaakobi 2:12–35

Sissejuhatus

Olles preesterluse juhina ustav oma kohustustele, kutsus Jaakob inimesi meelt parandama, hoiatades neid uhkuse ja seksuaalse kõlblusetuse pattude eest.

Ta õpetas nende kahe laialt levinud patu ohtudest ja tagajärgedest.

Õpetamissoovitused

Jaakobi 2:12–21

Jaakob manitses oma rahvast nende uhkuse pärast

Kirjutage tahvlile: raha, arukus, sõbrad, anded, teadmised evangeeliumist. Paluge õpilastel mõelda õnnistustele, mida Issand on neile seoses nende asjadega andnud. Julgustage neid mõtisklema selle üle, mida nad nendele õnnistustele mõeldes tunnevad, kui uurivad Jaakobi 2. peatükki.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 2:12–13. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et saada teada, mida otsisid paljud nefilased.

Kui õpilased vastavad, juhtige tähelepanu sellele, et Jaakob rääkis oma rahvale, et nad on saanud rikkusi tänu „hoolitsuse kä[ele]”. Soovi korral selgitage, et sõna hoolitsus viitab Jumalale.

- Miks on tähtis, et me mäletaksime, et kõik meie õnnistused tulevad meie Taevaselt Isalt?
- Miks olid Jaakobi 2:13 kohaselt paljud nefilased uhkust täis?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad. Paluge õpilastel kuulata mõtteid sellest, mida tähendab olla uhkust täis.

„Tegelikult on uhkus võrdlemise patt. See saab tavaliselt alguse mõttest „Vaadake mind, vaadake, milliseid suurepäraseid asju ma olen korda saatnud” ja see tundub alati lõppevat järelausega „Seega olen ma teistest parem.” ...

Selle patu nimi on „Jumal tänatud, et ma olen teistest erilisem.” Peamiselt janunetakse selle järele, et keegi imetleks või kadetseks. See on eneseimetlemise patt” (Pride and the Priesthood. – Ensign või Liahona, nov 2010, lk 56).

Innustage õpilasi omaette selle üle mõtisklema, kas nad on olnud kunagi süüdi patust, et pidasid ennast oma mõtetes kellestki teisest paremaks.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 2:14–16. Paluge õpilastel otsida välja fraasid, milles väljenduvad uhkuse tagajärjed. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid.

- Miks on teie arvates uhkusel vägi „hävitada [meie] hinge”? (Jb 2:16).

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 2:17–21. Paluge neil leida fraasid, mis õpetavad, kuidas me saame võitu uhkusest ja sobimatust suhtumisest materiaalsesse rikkusesse. Võiksite soovitada, et nad leitud fraasid ära märgiksid. Pärast seda, kui nad on neid salme uurinud, innustage neid üht leitud fraasi välja valima. Andke mitmele õpilasele võimalus selgitada, kuidas võivad nende valitud fraasid aidata meil saada võitu uhkusest või sobimatust suhtumisest materiaalsesse rikkusesse. (Samuti võiksite osana sellest tegevusest õpilastele soovitada, et nad loeksid järgmisi pühakirjakohti: 1Kn 3:11–13; Mk 10:17–27; 2Ne 26:31; Al 39:14; ÕL 6:7.)

- Mida tähendab teie arvates otsida Jumala kuningriiki? Mida tähendab teie arvates leida lootus Kristuses?
- Kuidas võib Jumala kuningriigi otsimine ja lootuse leidmine Kristuses mõjutada meie suhtumist rikkusesse ja materiaalsesse varasse?

Paluge õpilastel ette kujutada, kuidas nad teeksid täna puudunud õpilasele kokkuvõtte Jaakobi 2:12–21 peamisest sõnumist. Andke paarile-kolmele õpilasele võimalus rääkida, mida nad ütlesid. Õpilased võivad rääkida mitmesugustest õigetest põhimõtetest. Veenduge, et nad mõistavad, et ennekõike peaksime me otsima Jumala kuningriiki. Andke õpilastele aega panna oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse kirja üks moodus, kuidas nad võivad kasutada õnnistusi ja võimalusi, mida Issand on neile andnud, et ehitada Jumala kuningriiki ja õnnistada teiste elu.

Kõlbelse puhtuse seadusest õpetamine

Kui õpetate kõlbelse puhtuse seadusest, olge aupaklik, positiivne ja oma juhistes selgesõnaline. Kui jääte õppetunni materjali juurde ja järgite Püha Vaimu juhatus, saate aidata õpilastel mõista, mida nad peavad tegema, et järgida kõlbelse puhtuse seadust.

Jaakobi 2:22–35

Jaakob noomib inimesi, kes on rikkunud kõlbelse puhtuse seadust

Kirjutage tahvlile president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Seda põlvkonda painavaks patuks on ...”

Paluge õpilastel mõelda, kuidas võis president Benson selle lause lõpetada. Seejärel lugege need sõnad ette:

„Seda põlvkonda painavaks patuks on seksuaalne kõlblusetus. Prohvet Joseph ütles, et see saab Iisraeli vanemate jaoks olema suuremaks kiusatuste, tümitamise ja raskuste allikaks kui ükski teine asi” (The Teachings of Ezra Taft Benson, 1988, lk 277).

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 2:22–23, 28 ning otsida sõnu ja fraase, mida Jaakob kasutas seksuaalse kõlblusetuse kirjeldamiseks. (Vajadusel selgitage, et sõna hooramine viitab seksuaalsetele pattudele.) Paluge õpilastel rääkida, milliseid sõnu ja fraase nad leidsid.

Selleks, et aidata õpilastel mõista kõlbelse puhtuse seadust, lugege ette järgnev tsitaat trükisest „Sulle, noor”. Paluge õpilastel kuulata, milliseid tegevusi nad peaksid vältima.

„Issanda normid seksuaalse puhtuse kohta on selged ja muutumatud. Ärgu olgu sul mingisuguseid seksuaalseid suhteid enne abielu ja ole pärast abiellumist täiesti ustav oma abikaasale. ...

Ära kunagi tee midagi sellist, mis võib viia seksuaalse patuni. Kohtle teisi lugupidamisega, mitte nagu objekte, mida ära kasutada oma himude ja isekate soovide rahuldamiseks. Enne abielu ära suudle kirglikult, ära lama teise isiku peal ega puuduta teise isiku intiimseid, pühasid kehaosi, olgu need siis riietega kaetud või mitte. Ära tee ka midagi muud, mis äratas seksuaalseid tundeid. Ära ärata neid tundeid omaenda kehas” (Sulle, noor, 2011, lk 35–36).

Juhtige tähelepanu sellele, et Jaakobi 2:23–24 kohaselt püüdsid mõned inimesed Jaakobi päevil oma seksuaalseid patte õigustada.

- Kuidas püüavad tänapäeval inimesed mõnikord seksuaalset kõlblusetust õigustada?
- Mida saavad noored teha selleks, et seksuaalsed kiusatused neist jagu ei saaks? (Vastuste hulka võivad kuuluda jõu saamiseks palvetamine, lävimine heade sõpradega, mõistliku meelelahutuse valimine ning selliste olukordade ja kohtade vältimine, kus kiusatused on tõenäolised.)

Soovi korral juhtige tähelepanu sellele, et üheks nefilaste patuks paistis olevat mitmenaiselik mitmenaisepidamine. Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 2:27–30. Enne, kui õpilased asuvad lugema, võiksite vajadusel selgitada, et sõna liignaine viitab naisele, kes oli mehega küll seaduslikus abielus, kuid kellel olid peanaisega võrreldes väiksemad õigused.

- Mida ütles Jaakobi 2:27 kohaselt „Jumala sõna” mitmenaisepidamise kohta? (Veenduge, et oleks selge, et Issand on algusest peale käskinud, et mees peaks olema abielus ühe naisega. Vt ka ÕL 49:15–16.)

Selgitage, et omavoliline mitmenaisepidamine on näide hooramisest ehk seksuaalsest patust. Jumala silmis on seksuaalne patt väga tõsine asi.

- Millal on Jaakobi 2:30 kohaselt Issanda rahval mitmenaisepidamine lubatud? (Kui Issand seda käsib.)

Juhtige tähelepanu sellele, et teatud aegadel maailma ajaloos on Issand käskinud oma rahval praktiseerida mitmenaisepidamist. Näiteks elasid Vana Testamendi aegadel mitmikabielu Aabraham ja Saarai (vt 1Ms 16:1–3; ÕL 132:34–35, 37) ning nende pojapoeg Jaakob (vt ÕL 132:37). Mitmenaisepidamist praktiseeriti ka Kiriku taastamise algusaegadel, eesotsas Joseph Smithiga (vt ÕL 132:32–33, 53).

Rõhutamaks seda, et seksuaalsel kõlblusetusel on peredele hävitav mõju, lugege ette Jaakobi 2:31–35. Paluge õpilastel jälgida teksti, otsides mõningaid kõlblusetuse tagajärgi. Pöörake tähelepanu sellele, et kuigi Jaakob räägib üksnes meestele, on kõlbluse seadus sama tähtis ka naistele.

- Kuidas on pered Jaakobi sõnade kohaselt mõjutatud sellest, kui üks pereliige rikub kõlbluse puhtuse seadust? Kuidas aitab see selgitada, miks on kõlbluse puhtuse seaduse rikkumine nii tõsine patt?
- Mõned noored väidavad, et nad võivad kõlbluse puhtuse seadust rikkuda, kuna nende tegevus ei tee kellelegi teisele haiget. Kuidas võib inimese kõlblusetus mõjutada teisi inimesi?

Lõpetades arutelu seksuaalsete pattude tagajärgedest, võiksite lugeda ette Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scotti sõnad. Paluge õpilastel kuulata, millised on seksuaalse kõlblusetuse tagajärjed.

„Kuid Issand on keelanud sellise intiimsuse väljaspool kehtivat abielule pühendumist, kuna see on vastuolus Tema eesmärkidega. Pühas abieluleping on sellised suhted Tema plaani kohased. Kui neid aga muul viisil kasutatakse, on see Tema tahte vastane. See võib põhjustada tõsist emotsionaalset ja vaimset kahju. Kuigi osalised ei pruugi praegu mõista, et see teeb kahju, mõistavad nad seda hiljem. Seksuaalne kõlblusetus takistab Püha Vaimu tiivustava, valgustava ja volitava mõju tundmist. See põhjustab tugevat füüsilist ja tundelist kihku. Aja jooksul tekitab see kustutamatu iha, mis viib süüdlase veelgi tõsisema patuni.” (Making the Right Choices. – Ensign, nov 1994, lk 38).

Paluge õpilastel vaadata üle salmi Jaakobi 2:28 algus, et teha kindlaks, mille üle tunneb Issand heameelt. (Võiksite soovitada, et õpilased märgiksid ära, mida nad leidsid. Veenduge, et nad mõistavad, et Issand tunneb heameelt kõlblisest puhtusest.)

- Selle järgi, millest me täna rääkisime, miks tunneb Issand teie arvates kõlblisest puhtusest heameelt?

Soovi korral võiksite näidata oma pere pilti. Tunnistage õnnistustest, millest Teie ja Te pere on osa saanud, kuna olete elanud Issanda kõlblise puhtuse seaduse järgi. Rõhutage, et vägi sigitada lapsi on imeline and meie Taevaselt Isalt, kui seda kasutatakse Tema poolt seatud piirides. Innustage õpilasi olema puhtad, et Issand võiks „tun[da] heameelt [nende] kõlblisest puhtusest” (Jb 2:28).

Selleks, et aidata õpilastel tunnustada kõlblise puhtuse seaduse järgi elamisest, võiksite soovi korral esitada järgmise küsimuse:

- Mida võiksite öelda kellelegi, kes väidab, et kõlblise puhtuse seadus on iganenud ja seda pole vaja? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, õhutage neid tunnustama õnnistustest, mis tulenevad kõlblise puhtuse seaduse järgimisest, ja mitte ainult ohtudest, mis kaasnevad, kui sellele seadusele ei kuuletuta.)

Rääkige õpilastele, et Te olete kindel, et nad võivad olla kõlbliselt puhtad. Rõhutage, et kui nad on kõlblise puhtuse seadust rikkunud, peaksid nad otsima abi oma piiskopilt või koguduse juhatajalt, kes saab aidata neil teha meeleparandust ja saada Jeesuse Kristuse lepituse kaudu puhtaks.

Jaakobi 3–4

Sissejuhatus

Jaakobi 3. peatükist loeme jutluse kokkuvõtet, mille Jaakob pidas oma rahvale. Jaakob rääkis lühidalt trööstivaid sõnu ja andis lubaduse südameilt puhastele. Samuti noomis ta oma rahva hulgast neid, kes olid uhked ja voorusetud, hoiatades neid tagajärgede eest, mis saavad neile osaks, kui nad ei tee meelearandust. Jaakobi

4. peatükk sisaldab sõnu, mida Jaakobil oli inspiratsioon kirjutada neile, kes ühel päeval tema ülestähendusi loevad. Ta tunnistas Jeesuse Kristuse lepitusest ja veenis lugejaid allutama endid lepituse kaudu Jumalale Isale. Ta rääkis hoiatavalt juutidest, kes hülgavad Jeesuse Kristuse ja Tema evangeeliumi lihtsuse.

Õpetamissoovitused

Jaakobi 3

Jaakob lohutab südameilt puhtaid ja annab neile nõu ning soovib tungivalt teistel meelt parandada

Paluge õpilastel mõelda sellele, millist nõu annaksid nad inimestele järgmistes olukordades:

1. Noor naine püüab elada õigemeelselt, kuid kannatab, kuna ta isa on langenud alkoholi kütüsi.
2. Noor mees annab endast parima, et elada evangeeliumi järgi, kuid kogeb raskusi vanemate lahutuse tõttu.
3. Noor naine püüab väga armastada oma peret, kuid tal on kodus raskusi, sest tema õde on isekas ja tema teod hoolimatud.

Paluge õpilastel lugeda läbi esimene lause salmist Jaakobi 3:1. Paluge neil välja selgitada, kelle poole pöördub Jaakob selles peatükis esimesena.

Selgitage, et Jaakob rääkis otsekoheselt inimestega, kellele pandi süüks uhkust ja seksuaalseid patte. Seejärel pööras ta oma tähelepanu õigemeelsetele, kes kannatasid teiste pahelisuse tõttu. Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 3:1–2. Paluge neil panna tähele nelja asja, mida Jaakob palus südameilt puhastel teha.

- Millised olid need neli asja, mida Jaakob palus südameilt puhastel teha? („Vaadake kindlameelselt Jumala poole, .. palvetage tema poole ülimalt suure usuga, .. tõstke oma pea ja võtke vastu Jumala meeldiv sõna ja toituge rõõmuga tema armastusest.”) Mida lubas Jaakob südameilt puhastele, kui nad jäävad ustavaks? (Lohutust kannatustes ja kaitset vaenlaste eest.)
- Mida me saame teie arvates teha, et saada Jumala sõna?

Seoses küsimusega, mida lubas Jaakob neile, kes on südameilt puhtad, veenduge, et õpilased mõistavad, et **Jumal lohutab südameilt puhtaid nende kannatustes**. Selleks, et aidata õpilastel selle tõe üle mõtiskleda ja seda oma elus rakendada, küsige:

- Kuidas on Issand teid lohutanud?
- Kuidas on usuga palvetamine teid katsumuste aegadel aidanud?
- Millal on Jumala sõna aidanud teil tunda Tema armastust?

Selgitage, et pärast rääkimist südameilt puhastele, rääkis Jaakob taas nendega, kes ei olnud südameilt puhtad.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 3:3–4. Paluge ülejäänutel panna tähele, mida soovitas Jaakob tungivalt teha neil, kes ei olnud südameilt puhtad.

- Mis juhtuks, kui Jaakobi rahvas ei parandaks meelt?

Juhtige tähelepanu sellele, et Jaakob väitis, et laamanlased olid sel ajal õigemeelsemad kui mõned nefilased. Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 3:5–7, et leida viise, mil moel olid laamanlased mõnedest nefilastest õigemeelsemad.

- Mil moel olid laamanlased mõnedest nefilastest õigemeelsemad?
- Milliseid peresuhete põhimõtteid õpite salmist Jaakobi 3:7? (**Abikaasad peavad teineteist armastama ja vanemad peavad armastama oma lapsi.**)
- Millised tagajärjed võivad järgneda, kui pereliikmed ei suuda üksteist armastada ja ei täida perekohustusi?

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 3:10, et leida, millise hoiatuse andis Jaakob konkreetselt nefilastest isadele.

- Millise hoiatuse andis Jaakob nefilastest isadele?
- Miks on teie arvates tähtis, et pereliikmed oleksid üksteisele heaks eeskujuks?

Lugege õpilastele ette Jaakobi 3:11–12. Vajadusel selgitage, et 11. salmis viitavad sõnad „äratage oma hinge võimed“ vajadusele ärgata vaimselt. Salmis Jaakobi 3:12 viitavad sõnad „hoorus ja kiimalus“ seksuaalsetele pattudele. Rõhutage neid salme lugedes seksuaalsete pattude hirmsaid tagajärgi. Lisaks tuletage õpilastele meelde Jaakobi lubadusi neile, kes on südamedelt puhtad (vt Jb 3:1–2). Aidake õpilastel mõista, et parim viis nende lubatud õnnistuste saamiseks on olla alati südamedelt puhas. Siiski võivad inimesed, kes on toime pannud seksuaalseid patte, otsida abi piiskopilt või koguduse juhatajalt, kes aitab neil parandada meelt, saada Jeesuse Kristuse lepituse kaudu puhtaks ja saada õnnistused, mida lubati neile, kes on südamedelt puhtad.

Jaakobi 4

Jaakob tunnistab, et me võime Jeesuse Kristuse lepituse kaudu lepitada endid Jumalaga

Riputage enne tunni algust tahvli keskele väike pilt Jeesusest Kristusest. Kirjutage pildi ümber mõned tegurid, mis võivad inimesi Päästjast ja Tema evangeeliumist kõrvale juhtida. Näiteks võiksite panna kirja mõned head asjad, nagu haridus, sport ja sõbrad, mis on tähtsad, kuid mis ei peaks olema meie elus esikohal. Võiksite kirja panna ka teisi asju, näiteks pornograafia, räme muusika ja uimastid, mis on meie vaimule kahjulikud ja juhivad meid Päästjast eemale.

Paluge õpilastel võtta lahti Jaakobi 4:14. Selgitage, et selles salmis on fraas „märgist möödavaatami[ne]“. Vanem Neal A. Maxwell Kaheteistkümnepostli Kvoorumist õpetas, et selles salmis „on märgiks Kristus“ (Jesus of Nazareth, Savior and King. – Ensign, detsember 2007, lk 45). Soovi korral võiksite õpilasi innustada, et nad kirjutaksid need sõnad Jaakobi 4:14 kõrvale.

Pärast seda selgitust paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 4:14–15.

- Mida tähendab teie arvates märgist mööda vaatamine? (Keskenduda elus millelegi muule kui Päästjale ja Tema evangeeliumile.)
- Milline suhtumine ja millised teod takistasid Jaakobi sõnul juutidel Jeesust Kristust omaks võtta?

Selgitage, et kui Jaakob viitas konkreetselt mõnede juutide pattudele, võib Jaakobi 4:14–15 osasid kohti sama hästi kasutada ka meie suhtes ja see võib olla meile hoiatuseks. Esitage järgmisi küsimusi, et aidata õpilastel seda seost mõista:

- Miks põlgavad inimesed mõnikord „selguse sõnu“ ja otsivad selle asemel asju, mida nad ei mõista? Nimetage mõned ohud, mis tulenevad lihtsate evangeeliumi tõdede kahe silma vahele jätmisest.
- Mida me võiksite tahvlile lisada näidetena sellest, mis meid Päästjast ja Tema evangeeliumist kõrvale juhib? (Lisage õpilaste vastused tahvil kirjas olevate sõnade juurde.)

Kustutage tahvlile kirjutatud sõnad ära ja kirjutage asemele küsimus: *Mida me saame teha, et me ei vaataks märgist mööda, vaid keskenduksime püsivalt Jeesusele Kristusele?*

Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited: *Jb 4:4–5; Jb 4:6–7; Jb 4:8–9; Jb 4:10; Jb 4:11–13.* Selgitage, et Jaakobi 4. peatükis räägib Jaakob põhimõtetest, mis võivad meil aidata püsivalt keskenduda Jeesusele Kristusele. Jagage õpilased paarideks ja laske neil otsida neid

põhimõtteid ühest tahvil kirjas olevast pühakirjakohast. (Olenevalt õpilaste arvust klassis, võiksite anda sama pühakirjakoha ka mitmele paarile. Või võiksite paluda ühel paaril lugeda rohkem kui ühe pühakirjakoha.)

Mõne minuti pärast paluge õpilastel anda oma vastused. Kui nad seda teevad, võiksite soovi korral esitada küsimusi, et aidata neil mõelda veelgi sügavamalt sellele, mida nad on nendest salmidest õppinud. Selleks, et aidata Teil arutelu suunata, võiksite kasutada neile määratud salvide kohta järgmisi küsimusi:

- Jaakobi 4:4–5. Kuidas on prohvetite tunnistused aidanud teil keskenduda Jeesusele Kristusele? Kuidas on teid tugevdanud teiste tunnistused Päästjast? Jaakob ütles, et tema rahva kuulekus Moosese seadusele „suuna[s nende] hinged” tõhusalt Issanda poole. Mil viisil võivad meie püüded preesterluse talituste saamiseks ja käskudest kinnipidamine meie hinge Issanda poole suunata?
- Jaakobi 4:6–7. Kuidas aitab prohvetitele antud ilmutus meil saada lootust ja uskuda Jeesusesse Kristusesse? Kuidas on teie isiklikud ilmutused ja vaimsed tunnistused teie usku tugevdanud? Miks on teie arvates tähtis meeles pidada, et me saame teha Issanda tööd üksnes tänu Tema armule?
- Jaakobi 4:8–9. Miks on teie arvates tähtis teada, et Issanda tööd on „suured ja imepärased”? Kuidas mõjutab Päästja töö Maa loojana teie tunnistust Temast? Mida tähendab teie jaoks „ärge põlake Jumala ilmutusi”? Kuidas me saame Issandale näidata, et me väärtustame Tema antud ilmutusi?
- Jaakobi 4:10. Tooge mõni näide sellest, kuidas inimene võib „[mitte] püüd[a] Issandale nõu anda, vaid saada nõu tema käest”?
- Jaakobi 4:11–13. 35. õppetunnis mainitu kohaselt tähendab sõna „lepitama” kooskõlla viimist. Kuidas aitab lepitus meil leida kooskõla meie Taevase Isaga? Jaakob tuletas meile meelde, kui tähtis on õpetada lepitusest, küsides: „Miks mitte rääkida Kristuse lepitusest”? Kuidas me saame seda põhimõtet järgida, kui tunnistame teistele ja kui meil tekib teisi võimalusi õpetada evangeeliumi? Miks on tunnistust jagades tähtis teha seda nii, et inimesed sellest aru saaksid? Mil moel aitab Vaim meil seda teha?

Veenduge selle arutelu lõpus, et järgmine tõde oleks arusaadav: **Jeesuse Kristuse lepituse kaudu võime olla lootusrikkad ja lepitada end Jumalaga.**

Rääkige, kui tänulik te olete Päästja ja Tema lepituse eest. Tunnistage, et Jeesus Kristus on „märk”, millele me peaksime oma elus keskenduma. Õppetunni lõpetuseks paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, mida nad teevad, et keskenduda paaril järgneval päeval Päästjale. Võiksite soovitada neil oma kavatsused pühakirjade uurimise päevikusse kirjutada. Soovi korral võiksite paluda mõnel neist rääkida, mida nad kavatsevad teha.

Kuldsalmi kordamine

Kordamine aitab õpilastel meelde jätta, kus kuldsalmid asuvad. Üheks viisiks, kuidas kordamist innustada, on kasutada kuldsalmide kaardikesi (10459 124). Kui Teil kaardikesi pole, aidake õpilastel teha oma kaardid, kus ühel küljel oleksid selle salmi võtmesõnad, teisel küljel viide. Jagage õpilased paardesse. Paluge neil mõne minuti jooksul teineteiselt küsida, mis on kaartidele kirjutatud. Näiteks võib üks õpilane lugeda ette võtmesõnad ja teine arvab ära kuldsalmi viite. Innustage õpilasi neid kaardikesi kas iseseisvalt või üheskoos enda kontrollimiseks sageli kasutama.

NB! Selle õppetunni pikkus jätab teile aega ka kuldsalmide kordamiseks. Võiksite seda kasutada tunni alguses, õppetunni eri osade vahepealse osana või tunni lõpus. Tehke seda lühidalt, et teil jätkuks aega õppetunni jaoks. Vaata käsiraamatu lisast teisi kordavaid tegevusi.

Koduõppe tund

2. Nefi 32–Jaakobi 4 (9. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 2. Nefi 32–Jaakobi 4 (9. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatud õppetund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (2. Nefi 32)

Uurides 2. Nefi 32. peatükki, said õpilased teada, et kui me toitume rõõmuga Kristuse sõnadest, ütlevad Kristuse sõnad meile kõik asjad, mida me peaksime tegema. Õpilased said teada, et alati palvetades oleme võimelised tegema kõike, mida Issand tahab, et me oma hinge heaoluks teeksime. Selles õppetunnis kutsuti õpilasi enam kui 24 tunni jooksul jälgima, mida nad õppisid pidevast palvetamisest.

2. päev (2. Nefi 33)

Nefi viimast tunningust käsitlevas õppetunnis õppisid õpilased, et me valime, kas avada oma süda Püha Vaimu inspiratsioonile või mitte. Nad tegid ülevaate 1. Nefi raamatust ja 2. Nefi raamatust, valides välja pühakirjakohad, mis on aidanud neil teha head ja uskuda Kristusesse.

3. päev (Jaakobi 1–2)

Jaakobi 1. ja 2. peatükki käsitlevas tunnis õppisid õpilased, et preesterluse juhid teevad usinalt tööd selleks, et aidata meil tulla Kristuse juurde ja et neil on Jumala poolt antud kohustus õpetada Jumala sõna ja hoiatada patu eest. Uurides Jaakobi jutlust oma rahvale, said õpilased teada, et ennekõike peaksime me otsima Jumala kuningriiki. Nad panid pühakirjade uurimise päevikusse kirja ühe viisi, kuidas nad saavad kasutada Issanda poolt antud õnnistusi ja võimalusi Jumala kuningriigi ehitamiseks ja teiste elu õnnistamiseks. Samuti keskendusid nad tööle, et Issand tunneb heameelt kõigi inimeste, nii meeste kui naiste, kõlbelisusest. Neil paluti mõtiskleda selle üle, kuidas kõlbelise puhtuse seaduse järgi elamine õnnistab peresid ja teeb Issandale heameelt.

4. päev (Jaakobi 3–4)

Jätkates Jaakobi jutluse uurimist, said õpilased teada, et Jumal lohutab südameilt puhtaid nende kannatustes. Õppetunnis keskenduti järgmisele õpetusele: Jeesuse Kristuse lepituse kaudu võime olla lootusrikkad ja lepitada end Jumalaga. Õpilased panid kirja isiklikud põhjused, miks nad tahavad tunnustada Jeesusest Kristusest ja lepitusest.

Sissejuhatus

See õppetund aitab õpilastel mõista, et Nefi tunnistas Jeesuse Kristuse missioonist. Õpilastel on võimalus rääkida, kuidas võivad Jaakobi sõnad aidata neil saada üle uhkusest ja kasutada Jumalalt saadud õnnistusi Tema kuningriigi ehitamiseks. Neil avaneb võimalus kasutada Jaakobi 2. peatükist õpitud põhimõtteid ja õpetusi, et arutada Issanda kõlbelise puhtuse seaduse järgi elamise tähtsust. Nad arutavad, kuidas otsida võimalusi rääkida Jeesusest Kristusest ja lepitusest.

Õpetamissoovitused

2. Nefi 32–33

Nefi annab meile nõu otsida Jeesuse Kristuse sõnadest jumallikku juhatust

Alustage seda õppetundi järgmiste küsimustega:

- Milline on teie meelispordiala või -tegevus?
- Milliseid peamisi oskusi te sageli harjutama peate, et sellel spordialal või selles tegevuses edukas olla?
- Mis juhtub, kui keegi jätab nende peamiste oskuste harjutamise unarusse?

Rääkige õpilastele, millised on peamised tegevused, mis õhutavad Püha Vaimu meile meie Taevaselt Isalt juhatust andma. Joonistage järgnev tabel tahvlile või tehke sellest käsileht.

Palve	Juhatuse saamine Pühalt Vaimult	Pühakirjade uurimine
2. Nefi 32:8–9	2. Nefi 32:5; 33:1–2	2. Nefi 32:3; 33:4

Paluge igal õpilasel valida tabelist üks tegevus ja lugeda läbi sellele vastav pühakirjakoht. Jagage klass paarideks või väikes-teks rühmadeks. Paluge õpilastel kordamööda rääkida, kuidas on palvetamine, juhatuse saamine Pühalt Vaimult ja pühakirjade uurimine aidanud neil Jumalalt juhatust saada.

Soovi korral paluge õpilastel rääkida, kuidas neid on aidanud vanem David A. Bednari juhised seoses käsuga pidevalt palvetada. Võiksite samuti küsida, kuidas muutusid nende palved sisukamaks, kui nad täitsid ülesannet jälgida 24 tunni jooksul, mida nad on pidevast palvetamisest õppinud. (Need olid 1. päeva ülesanded.)

Jaakobi 1–2

Jaakob noomib oma rahvast, sest nad armastavad rikkusi, on uhked ja seksuaalselt amoraalsed

Kirjutage tahvlile: *Kuna mõnedel inimestel on rohkem .. kui teistel, võib neil tekkida kiusatus pidada ennast teistest paremaks.*

Paluge õpilastel pakkuda lünka sobivaid sõnu, et lause lõpetada. Võimalike vastuste hulka võivad kuuluda raha, rikkused, muusikaanne, sportlikud võimed, anded, haridus, intelligentsus, võimalused areneda, teadmised evangeeliumist ja materiaalne varandus. Paluge õpilastel omaette mõtiskleda, kas see lause käiks pärast väljapakutud sõnade lisamist mõningal juhul ka nende kohta.

Tuletage õpilastele meelde, et kuna Jaakob armastas oma rahvast ja oli Issanda käskudele kuulekas, hoiatas ta inimesi nende nõrkuste ja pattude eest. Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 2:12–13 ja pakkuda variante, kuidas nad selle tahvil oleva lause lõpetaksid nii, et see kirjeldaks mõningaid nefilasi Jaakobi teenimise päevil.

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 2:17–21 ja leida, milliste nõuannete varal nad uhkusest lahti saaksid. (Võib-olla on õpilased need nõuanded iseseisva pühakirjade uurimise ajal ära märkinud.) Paluge õpilastel rääkida, milliseid nõuandeid nad leidsid ja selgitada, kuidas võivad need aidata neil uhkusest lahti saada.

Selgitage, et need salmid õpetavad järgmist tõe: **Ennekõike peaksime me otsima Jumala kuningriiki.** Paluge mõnel õpilasel rääkida, kuidas nad saavad kasutada Issanda antud õnnistusi ja võimalusi Jumala kuningriigi ehitamiseks ning teiste õnnistamiseks.

Valmistamaks õpilasi ette kordama üle Jaakobi õpetusi seksuaalselt puhtusest, paluge neil ette kujutada, et keegi on neilt küsinud, miks nad usuvad kõlbelse puhtuse seaduse järgi elamise. Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 2:28–35, et saada abi sellele küsimusele vastamiseks. Abi võib olla sellest, kui meenutate neile, et iseseisva pühakirjade uurimise ajal õppisid nad järgmist tõe: **Issand tunneb heameelt kõlbelisusest.** Samuti õppisid nad seksuaalse kõlblusetuse tagajärgedest, mida neis salmides kirjeldati. Paluge õpilastel selgitada, kuidas nad vastaksid sellele küsimusele tuginedes kirjakohale Jaakobi 2:28–35.

Küsige: Mis on Jaakobi 2:27 kohaselt „Issanda sõna“ mitmenaisepidamise kohta? (Veenduge, et oleks selge, et Issand on käskinud, et mees oleks abielus ainult ühe naisega.)

Juhtige tähelepanu sellele, et teatud aegadel maailma ajaloos on Issand käskinud oma rahval elada mitmikabieludes. Näiteks elasid Vana Testamendi aegadel mitmikabielu Aabraham ja Saara (vt 1Ms 16:1–3; ÕL 132:34–35, 37), nende poeg Iisak ja poja-poeg Jaakob (vt ÕL 132:37), samuti praktiseeriti seda taastatud

Kiriku algusaastatel, eesotsas prohvet Joseph Smithiga (vt ÕL 132:32–33, 53). Siiski käskis Issand 1890. aastal oma prohvetil Wilford Woodruffil mitmenaisepidamine lõpetada (vt ÕL At1).

Andke õpilastele aega mõtiskleda selle üle, kuidas teevad Issandale ja teistele heameelt nende valikud olla vooruslikud ja rikkumatud. Paluge neil selgitada, kuidas õnnistab praegu kõlbelse puhtuse seaduse järgi elamine neid ja nende peresid praegu ja tulevikus. Selgitage, kuidas on kõlbelse puhtuse seadus õnnistanud Teid ja Teie peret.

Jaakobi 3–4

Jaakob innustab oma rahvast tegema meelega parandust ja lootma, et nad saavad pöörduda tagasi Jumala juurde

Riputage tahvli keskele väike pilt Jeesusest Kristusest. Võiksite kasutada ka postrit või suurt paberilehte. Kirjutage pildi ümber mõned tegurid, mis võivad inimesi Päästjast ja Tema evangeeliumist kõrvale juhtida. Paluge õpilastel võtta lahti Jaakobi 4:14. Selgitage, et selles salmis räägitakse „märgist möödavaatamisest“. Küsige õpilastelt, millisest „märgist“ selles salmis räägitakse? (Vanem Neal A. Maxwell Kaheteistkümnne Apostli Kvoorumist õpetas, et „selleks märgiks on Kristus“ (Jesus of Nazareth, Savior and King. – Ensign, dets 2007, lk 45).) Pärast seda selgitust paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 4:14–15.

Küsige: Mida tähendab teie arvates märgist möödavaatamine? (Me keskendume elus millelegi muule kui Päästjale ja Tema evangeeliumile.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 4:4–12 ja leida mitmeid põhjusi, miks usku Jaakob Jeesusesse Kristusesse ja miks ta tundis, et on tähtis rääkida teistele lepitusest. Selle arutelu lõpus veenduge, et saadakse aru järgmisest tõest: **Jeesuse Kristuse lepituse kaudu võime olla lootusrikkad ja lepitada end Jumalaga.**

Rääkige tänulikkusest Päästja ja Tema lepituse eest. Tunnistage, et Jeesus Kristus on „märk“, millele me peaksime oma elus keskenduma. Õppetunni lõpetuseks paluge õpilastel mõelda, mida nad teevad selleks, et keskenduda järgneval paaril päeval Päästjale.

Järgmine õppenädal (Jaakobi 5 kuni Omni)

Küsige õpilastelt, kes on kristusevastased? Kuidas sa vastaksid kristusevastasele inimesele? Järgmisel nädalal olevaid pühakirjakohi lugedes pange tähele, mida ütles ja tegi Jaakob seistes vastamisi kristusevastase Seremiga. Samuti uurige välja, millised õnnistused said osaks Enosele, kuna ta otsis kogu südamest Jumalat, palvetades päeval ja ööl. Vaadeldge põhjusi, miks lahkusid nefilased oma esimeselt pärandmaalt ja ühinesid mulekilastega.

46. ÕPPETUND

Jaakobi 5:1–51

Sissejuhatus

Rahvast õpetades tsiteeris Jaakob mõistukuju väaris- ja metsõlipuudest, millest algselt rääkis prohvet Seenos ja mis oli kirjas vaskplaatidel. Jaakob õpetas selle mõistukuju abil, et Issand soovib tuua päästet kõigile

inimestele, isegi neile Tema lepingurahva hulgast, kes on Temast ära pöördunud. Jaakobi 5. peatükk on väga pikk ja seetõttu jaotatud kaheks õppetunniks.

Õpetamissoovitused

Jaakobi 5:1–14

Jaakob tsiteerib Seenost, kes võrdles Iisraeli koda väarisõlipuuga

Võiksite selle õppetunni alguses lugeda ette järgmisi näiteid noortest, kes seavad kahtluse alla, kas Issand on valmis neile nende patud andestama.

- Noorel preesterluse hoidjal tekib patune harjumus. Ta usub, et teised võivad saada andeks, kuid kahtleb, kas Issand võtab vastu tema meeleparanduse.
- Noor naine patustab ühe käsu vastu. Teda vaevab süütunne ja ta peab ennast kohutavaks inimeseks. Ta kahtleb, kas Issand teda veel armastab.

Paluge õpilastel esialgu vastuseid andmata mõtiskleda järgmise küsimuse üle:

- Kas olete kunagi pead murdnud selle üle, kas Issand on valmis andestama teile teie patud?

Selgitage, et Jaakob kuulutas prohvetlikult, et juudid hülgavad Jeesuse Kristuse (vt Jb 4:15). Ta õpetas samuti, et Jeesus Kristus teeb jätkuvalt tööd oma rahva päästmise nimel, isegi pärast seda, kui nad on Ta hüljanud (vt Jb 4:17–18). Selle tõe näitlikustamiseks tsiteeris Jaakob prohvet Seenose kasutatud tähendamissõna. Mõistukujus kasutatakse tõe õpetamiseks sümboliseid tegelaskujusid, esemeid ja tegevusi. Õpilased võivad seda mõistukuju uurides saada tähtsa õppetunni Jeesuse Kristuse soovist aidata neid, kes on Temast ära pöördunud.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 5:1–2 ja laske ülejäänutel välja selgitada, kellele Seenos räägib (Iisraeli kojale). Vajadusel selgitage, et kui Vana Testamendi prohvet Jaakob sõlmis Issandaga lepingu, muutis Issand ta nime Iisraeliks. Fraas „Iisraeli koda“ viitab Jaakobi järeltulijatele ja kõigile inimestele, kes on saanud ristitud ja sõlminud Issandaga lepingu.

- Kes on selles klassis Iisraeli koja liige? (Vajadusel selgitage, et kõik ristitud Kiriku liikmed kuuluvad Iisraeli kotta. Nad on osa Jaakobi 5. peatükis kirjas olevast mõistukujust.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 5:3. Paluge ülejäänutel uurida, mida kasutas Seenos oma mõistukujus Iisraeli koja sümbolina. Pärast seda, kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, selgitage, et õlipuud olid muistses Iisraelis, kus Seenos elas, ülimalt hinnalised. Oliive kasutati toiduks, oliivõli aga toiduvalmistamisel, ravimi ja lambiõlina. Õlipuud nõudsid palju tööd ja vaeva, et aidata neil häid vilju kanda. Juhtige tähelepanu sellele, et selles mõistukujus kasvas väarisõlipuu viinamäel, mis sümboliseerib maailma.

- Mis hakkas Jaakobi 5:3 kohaselt väarisõlipuuga juhtuma? Mida sümboliseerib puu kõdunemine? (Innustage õpilasi kasutama sellele küsimusele vastamiseks joonealust märkust 3d.)
- Mis on usust taganemine? (Issanda ja Tema evangeeliumi hülgamine.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 5:4–6. Paluge neil mõelda sellele, kes on viinamäe isand ja mida võib sümboliseerida tema tehtud kärpimine, kaevamine ja hoolitsemine. Seejärel paluge neil selgitada, mida need sümbolid nende arvates tähendavad. (Vajadusel aidake neil mõista, et viinamäe isand sümboliseerib Jeesust Kristust. Kärpimine, kaevamine ja hoolitsemine sümboliseerib Issanda püüdeid aidata neil saada Tema lepituse õnnistusi, ja prohvetite püüdeid õpetada inimestele meeleparandusest ja kutsuda neid üles seda tegema.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad:

„Jaakobi jutustatud mõistukuju oli algusest peale mõeldud olema Kristusest. .. Isegi kui viinamäe isand ja tema tööliselid püüdsid oma puid toetada, kärpida, puhastada ja muul moel viljakandvateks muuta, võetakse see kokku ühepeatükilises ajaloolises visandis Iisraeli hajutamise ja kokku kogumise, nende tööde aluseks on lepituse tähenduse sügavam mõistmine ja hindamine“ (Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 165).

Selleks, et aidata õpilastel mõista, kuidas see mõistukuju näitlikustab Issanda muret nende pärast, õpetage neile, et nad võivad panna oma nime nendesse kohtadesse, kus on juttu õlipuudest. Kasutades näitena salmi Jaakobi 5:7, võiksite näidata, kuidas see käib: „[Teie nimi] kaotamine kurvastab mind.“ Selgitage, et kui paneme Jaakobi 5. peatükis oma nime kohtadesse, mis on tähendusrikkad ja kus saab seda teha, võime õppida rohkem sellest, kuidas Issand meie pärast muretseb.

Riputage välja tabel. Selgitage, et siin on loetletud Seenose mõistukuju sümbolite tähendused. (Võiksite teha sellest tabelist käsilehed või lasta õpilastel see tabel oma pühakirjade uurimise päevikusse joonistada.)

Jaakobi 5: Mõistukuju väär- ja metsõlipuudest	
Sümbol	Võimalik tähendus
Väärõlipuu	Iisraeli koda, Jumala lepingurahvas
Viinamägi	Maailm
Kõdunemine	Patt ja usust taganemine
Issand ja viinamäe isand	Jeesus Kristus
Kärpimine, kaevamine ja hoolitsemine	Issanda püüded aidata inimestel saada Tema lepituse õnnistusi
Viinamäe isanda teenija	Issanda prohvetid
Oksad	Inimeste rühmad
Metsik õlipuu	Paganad – need, kes ei ole sõlminud Issandaga lepingut. Hiljem muutuvad selles mõistukujus loomulikud õlipuud metsikuteks, viidates sellele osale Iisraeli kojast, kes langes uskmatusesse.
Okste pookimine ja istutamine	Issanda lepinguraha hajutamine ja kokku kogumine Lisaks tähendab metsikute okste pookimine väärõlipuusse nende pöördumist, kellest sai osa Issanda lepingurahvast.
Okste põletamine	Jumala kohtumõistmine paheliste üle
Vili	Inimeste elu ja teod

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 5:7, 9–10 ja ülejäänutel välja selgitada, mida tegi viinamäe isand järgmiseks, et väärõlipuud päästa. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. (Vajadusel selgitage, et pookimine tähendab ühe puu oksa kasvama panemist teisele puule. Nendes salmides kujutab pookimine Issanda püüdeid aidata paganatel saada ristimise ja pöördumise kaudu osaks Tema lepingurahvast. Osade okste põletamine kujutab Issanda kohtumõistmist Iisraeli koja kõige pahelisemate liikmete üle.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 5:11. Paluge ülejäänutel otsida tõendeid sellest, et isand muretseb väärõlipuu juurte pärast. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Tuletage õpilastele meelde, et salmis Jaakobi 5:6 nenditakse, et väärõlipuu hakkas ajama noori ja õrnu võrseid. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 5:8, 13–14. Paluge õpilastel kindlaks teha, mida isand nende võrsetega tegi. Võiksite samuti paluda neil arutada, kuidas oli Lehhi pere teekond eeskujuks isanda tegudele salmides Jaakobi 5:8, 13–14.

Jaakobi 5:15–40

Viinamäe isand ja tema teenija teevad tööd selleks, et aidata viinamäel head vilja kasvatada

Jagage õpilased kahte rühma. Paluge esimesel rühmal uurida Jaakobi 5:15–28 ja teisel Jaakobi 5:29–40. Paluge õpilastel teha uurimise käigus järgmist (soovi korral võiksite need juhised tahvlile kirjutada):

1. Tehke kokkuvõte, mis toimus viinamäel ja mida see võis tähendada.
2. Leidke fraasid, mis näitavad viinamäe isanda püüdeid väärõlipuu (loomuliku õlipuu) ja tema okste säilitamiseks.

Pärast seda, kui õpilastel on olnud piisavalt aega, et neile määratud salme uurida, paluge neil teha kokkuvõte, mis viinamäel toimus ja selgitada, mida võib see tähendada. Alustage õpilastega, kes uurisid salme Jaakobi 5:15–28. Allpool on kokkuvõtete ja tõlgenduste näidised.

Jaakobi 5:15–28. Mis toimus? Kõik oksad, mis olid poogitud, kandsid head vilja. Siiski kandis üks oks nii väärt kui ka metsikut vilja, kuigi ta oli istutatud viinamäe hea maaga ossa. Mida see sümboliseerib? Hea ehk väärt vili viinamäe suuremas osas sümboliseerib õigemeelsust maal Kristuse ja Tema apostlite ajal. Oks, mis kandis nii head kui ka halba vilja, sümboliseerib Lehhi õigemeelseid ja pahelisi järeltulijaid.

Jaakobi 5:29–40. Mis toimus? Kogu viinamäe viljad olid rikutud. Mida võib see sümboliseerida? Kõik rikutud viljad sümboliseerivad suurt usust taganemist, mille käigus kadus maa pealt pärast Kristuse apostlite maise teenimise lõppu Jeesuse Kristuse evangeeliumi täius.

Pärast seda, kui mõlemad rühmad on kokkuvõtte teinud, küsige:

- Millistest fraasidest selguvad isanda püüded säilitada väärõlipuud ja selle oksid? Kuidas illustreerib see Issanda tundeid Tema lepingurahva vastu?
- Mida te olete õppinud selle tähendamissõna arutamise käigus Jeesusest Kristusest, viinamäe isandast? (Paljude nendes salmides õpetatud tõdede hulgast peaksid õpilased mõistma, et **Issand armastab meid ja töötab usinalt meie päästmise nimel.**)
- Kuidas seostub see mõistukuju õppetunni alguses esitatud näidetega kahest noorest, kes murdsid pead, kas Issand on valmis neile nende patud andestama?

Jaakobi 5:41–51

Isand on viinamäe pärast kurb

Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette Jaakobi 5:41–42, 46–50. (Soovi korral võiksite juhtida tähelepanu sellele, et Jaakobi 5. peatüki 48. salmis võib fraas „viinamäe puude kõrgus“ viidata uhkusele.) Paluge õpilastel otsida fraase, mis väljendavad isanda armastust viinamäe vastu ja tema muret viinamäe pärast ning tema kurbust, kui puud ei kandnud head vilja. Paluge õpilastel rääkida nendes salmides olevatest fraasidest, mis on nende jaoks eriti tähendusrikkad ja selgitada, miks see nii on. Pärast seda, kui õpilased on rääkinud, küsige klassilt:

- Kuidas sümboliseerib isanda hoolitsemine oma viinamäe eest Issanda armastust meie vastu?
- Tooge pühakirjadest või oma elust mõned näited, kust ilmneb, et Issand armastab inimesi ja hoolib neist ka pärast seda, kui nad on Ta hüljanud.

Lõpetuseks tuletage õpilastele meelde, et isand kaalus kõigi puude maharaiumist, kuna nende kõigi vili oli, hoolimata tema kõigist jõupingutustest, rikutud (vt Jb 5:49).

- Mida te arvate, kas isand lööb oma viinamäele käega? Miks ta seda teeb? Miks ta seda ei tee?

Pärast seda, kui õpilased on vastanud, lugege klassile ette Jaakobi 5:51. Tunnistage, et Issand armastab meid ja näitab meie vastu üles suurt armulikkust ja kannatlikkust, tehes tööd selle nimel, et aidata meil tulla Tema juurde ja teha õigemeelseid tegusid. Selgitage, et järgmises õppetunnis me arutleme, millised olid isanda viimased püüded oma viinamäe päästmiseks.

Jaakobi 5:52–77; Jaakobi 6

Sissejuhatus

Eelmises õppetunnis hakkasid õpilased uurima Seenose mõistukuju väaris- ja metsõlipuudest. Selles õppetunnis uurivad nad selle mõistukuju lõppu, mil viinamäe isand töötab koos oma teenijatega viimast korda, et aidata

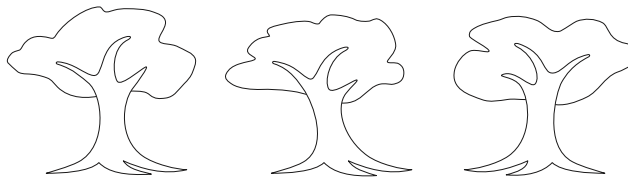
puudel head vilja kanda. Nad uurivad samuti Jaakobi 6. peatükki, milles Jaakob kommenteerib mõistukuju ja manitseb oma rahvast meelt parandama.

Õpetamissoovitused

Jaakobi 5:52–60

Mõistukuju väaris- ja metsõlipuudest päästab viinamäe isand puud ja aitab neil kanda head vilja

Joonistage enne tunni algust tahvlile kolm õlipuud.

Laske õpilastel töötada paarides

Paarides töötamine annab õpilastele võimaluse „õpetada üksteisele kuningriigi õpetust“ (ÕL 88:77). Mõelge läbi, kuidas te õpilased paaridesse jagate, sest see võib mõnede õpilaste tööle kasuks tulla või hoopis tööd segada.

Tuletage õpilastele meelde, et eelmises õppetunnis hakkasid nad Jaakobi 5. peatükist uurima Seenose mõistukuju väaris- ja metsõlipuudest. Tolle õppetunni lõpus kandsid kõik puud metsikut vilja (vt Jb 5:30–42). See sümboliseeris suurt usust taganemist.

Jagage õpilased eelmise õppetunni kordamiseks paaridesse. Paluge igal paaril arutada, kuidas nad lõpetaksid järgmised pooleli jäetud laused (soovi korral kirjutage laused tahvlile):

1. Viinamäe isand sümboliseerib ..
2. Viinamäe isanda püüded päästa oma puud sümboliseerivad ..
3. Üks asi, mida ma viinamäe isanda sõnadest või tegudest Jeesuse Kristuse kohta õppisin, on, et ..
4. Pärast seda, kui viinamäe kõik puud ja kogu vili olid rikutud, otsustas isand ..

Pärast seda, kui õpilased on arutanud lauseid paarides, korra kee koos klassiga nende vastused lühidalt üle. Kui õpilased annavad oma vastuseid kahe esimese lause kohta, veenduge, et nad mõistavad, et viinamäe isand sümboliseerib Jeesust Kristust ja et tema püüded päästa puud sümboliseerivad Päästja püüdeid aidata oma rahval Tema juurde tagasi pöörduda. Õpilased võivad kolmandat lauset lõpetades jagada väärtuslikke õpetusi. Paluge õpilastel kontrollida oma neljanda lause vastuseid salmist Jaakobi 5:51, kus on kirjas, et isand otsustas heita viinamäele „veel veidi“ armu.

Selgitage, et tänases õppetunnis räägitakse mõistukuju lõpuosast, mis sümboliseerib viimseid päevi, kaasa arvatud evangeeliumi taastamist.

Juhtige tähelepanu sellele, et viinamäe isand otsustas päästa viinamäe, pookides sinna uusi oksa. Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette Jaakobi 5:52–58. Paluge klassil jälgida, mida tegi isand selleks, et oksa ja juuri tugevdada. (Aidake õpilastel mõista, et viinamäe isand pookis loomulike puude oksad tagasi nende emapuule, mis sümboliseerib Iisraeli koda. Seejärel pookis ta selle puu oksad teistele loomulikele puudele. Samuti heitis ta kõige metsikumad oksad tulle. Võiksite kasutada selle selgituse näitlikustamiseks tahvlile joonistatud puud. Näiteks kustutage ühe puu oks ära ja joonistage teisele puule juurde üks uus oks.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 5:59. Paluge ülejäänud klassil kuulata, millist mõju lootis viinamäe isand nende tegudega puu juurte juures saavutada.

- Mida lootis isand, et juured saavad? (Ta tahtis, et need „saa[ksid] .. jõudu“.)

Tuletage õpilastele meelde, et sel ajal kandsid kõik puud metsikut vilja, mis sümboliseeris kogu maailma usust taganemist. Selgitage, et kui juured saaksid jõudu, muutuksid oksad kogu viinamäel, et „hea võiks saada võitu halva üle“ (Jb 5:59).

Veenduge, et õpilased mõistavad, et need salmid õpetavad, et **evangeeliumi lepingute mõju lubab Taevaisa lastel ületada patu ja olla õigemeelsed.**

- Kuidas võivad evangeeliumi lepingud meid tugevdada? Kuidas on evangeeliumi lepingud teie elu mõjutanud? (Soovi korral rääkige, mida Te selle põhimõtte kohta tunnete ja jagage sellest oma tunnistust.)

Jaakobi 5:61–77

Viinamäe isand töötab koos oma teenijatega viinamäel

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 5:61–62, et selgitada välja, mida ja miks palus isand oma teenijatel teha.

- Mõistukuju alguses sümboliseerib teenija Issanda prohveteid. Keda võiksid sümboliseerida arvukad teenijad salmis Jaakobi 5:61? (Aidake õpilastel mõista, et need teenijad võivad sümboliseerida kõiki Kiriku liikmeid: prohveteid ja apostleid, Kiriku üld- ja kohalikke juhte, misjonäre, koduõpetajaid, külastusõpetajaid ja igapäev, kes osaleb Issanda töös.)
- Miks on salmides Jaakobi 5:61–62 sõna me tähelepanuväärne? (Issand töötab koos meiega. Meid pole jäetud üksi Tema tööd tegema.)
- Miks on Jaakobi 5:62 kohaselt aeg, mil need teenijad kutsuti teenima, eriline? (See on „viimane kord“, kui isand kärbib viinamäge. Prohvetid viitavad sellele „viimasele korrale“ kui „aegade täiuse ajajärgule“. Vaata näiteks Ef 1:10 ja ÕL 128:20.)

Selleks, et aidata õpilastel mõista, kuidas on see mõistukuju osa nendega seotud, paluge ühel õpilasel lugeda ette Seitsmekümnest vanem Dean L. Larseni sõnad:

„[Praegu] on see ajajärk, mil Issand ja Tema teenijad teevad viimase suure pingutuse, et viia tõe sõnum maa kõikidele rahvastele ja tuua tagasi muistse Iisraeli järeltulijad, kes on oma tõelise identiteedi minetanud. ...

Te olete tulnud maa peale ajal, mil pannakse alus sellele suurele tööle. Evangeelium on viimast korda taastatud. Kirik on rajatud peaaegu igasse maailmaossa. Lava on viimase dramaatilise stseeni etendamiseks valmis seotud. Teie olete peategelased. Teie olete viinamäe viimaste teenijate hulgas. .. Te olete välja valitud just selleks teenimiseks“ (A Royal Generation. – Ensign, mai 1983, lk 33).

- Kuidas mõjutab teid teadmine, et teid on kutsutud teenima koos Issandaga sellel viimasel töötegemise perioodil?
- Millal olete tundnud, et Issand on töötanud koos teiega, kui olete Tema tööst osa võtnud?
- Millised võimalused on teil teenida Issandat ja aidata teistel tuua esile „head vilja“? (Õpilased võivad mainida oma kutseid ja ülesandeid Kirikus, oma kohustust aidata oma pere liikmetel, sõpradel ja teistel saada Päästjaga lähedasemaks ning võimalust teenida Issandat misjonil.)

Kirjutage tahvlile *Jb 5:70–75*. Tutvustage neid salme, selgitades, et need õpetavad, milline on Issanda suhe oma teenijatega. Need kirjeldavad ka, mida suudavad Issand ja Tema teenijad ühiselt töötades korda saata. Paluge õpilastel need salmid läbi lugeda ja valida välja salm, kus on kirjas neile enim meeldinud kirjeldus Issanda suhetest oma teenijatega. Pärast seda, kui õpilastele on antud lugemiseks aega, paluge mõnel õpilasel rääkida, millise salmi nad valisid, miks see neile meeldis ja kuidas võib see aidata neil Issandat teenida.

Veenduge selle tegevuse ajal, et õpilased mõistavad, et **Issand lubab meile rõõmu, kui töötame koos Temaga, et Tema töö lõpule viia.** Selleks, et aidata õpilastel saada

salmidest Jaakobi 5:70–75 veelgi paremini aru, võiksite esitada mõned järgmistest küsimustest:

- Mida lubas viinamäe isand neile, kes töötasid koos temaga? (Vt Jb 5:71, 75.) Millal te olete Issanda tööst rõõmu tundnud?
- Miks on teie arvates tähelepanuväärne, et teenijad töötasid „kogu jõust” ja „usinalt”? (Vt Jb 5:72, 74.) Mida võiksite nendest fraasidest Issandat teenides õppida?

Lõpetage õppetunni see osa, paludes õpilastel vastata pühakirjade uurimise päevikus või vihikus järgmisele küsimusele (soovi korral kirjutage küsimus tahvlile):

- Kaaludes oma võimalusi Issanda teenimiseks, kuidas saad sa rakendada ellu tõesid, mida oleme Jaakobi 5. peatükki uurides arutanud?

Pärast seda, kui õpilastel on olnud piisavalt aega, võiksite paluda ühel-kahel oma vastused klassile ette lugeda.

Jaakobi 6

Jaakob õpetab Issanda armust ja õiglusest ning kutsub inimesi meelt parandama

Tehke lühike sissejuhatus Jaakobi 6. peatükki, selgitades, et seal on ära toodud Jaakobi kokkuvõtte vääris- ja metsõlipuude mõistukuju tähtsatest tõdedest.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Jaakobi 6:4–6. Paluge pooltel õpilastest uurida, mida Jaakob tahtis, et tema rahvas Issanda kohta õpiks. (Et Ta pidas oma rahvast meeles, et Ta „hoiab [nende] poole” ja et Ta „halastav käsivars on välja sirutatud [nende] poole”. Vajadusel selgitage, et selles salmis tähendab sõna hoidma kellegi või millegi lähedal olema.) Paluge ülejäänud õpilastel välja selgitada, mida innustas Jaakob oma rahvast selle teadmise ajel tegema. (Oma südant mitte kõvaks tegema, meelt parandama, tulema Issanda juurde „kogu südamest” ja „hoi[dma] Jumala poole, nii nagu tema hoiab [nende] poole”.) Pärast seda, kui õpilased on teistele rääkinud, mida nad õppisid, küsige:

- Kuidas kirjeldas Jaakob Issandat? Mida tähendab teie jaoks, et Issanda „halastav käsivars on välja sirutatud teie poole”?
- Kuidas näitab see, mida te vääris- ja metsõlipuude mõistukujust Issanda kohta õppisite, teile seda, kuidas Ta hoiab teie poole? Mida te saate teha, et näidata, et teie hoiate Issanda poole?

Tehke kokkuvõtte salmidest Jaakobi 6:7–10, selgitades, et pärast seda, kui meid on „toidetud Jumala hea sõnaga”, ei peaks me enam halba vilja kandma. Me peaksime järgima prohvetite sõnu. Jaakob hoiatas, et kui me ei paranda meelt, oleme Issanda kohtulaua ees vastutavad oma pattude eest. Innustage õpilasi lugema läbi salmid Jaakobi 6:11–13 ja leidma, milline oli Jaakobi viimane nõuanne. Pärast seda, kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, küsige:

- Miks on tark tegu parandada meelt ja valmistuda juba praegu seisma Issanda ees, et Tema meie üle kohut mõistaks?

Kinnitage, et **tark tegu on valmistuda kohtumõistmiseks parandades meelt ja saades Issandalt armu.**

Rõhutage selle õppetunni lõpus, et meeleparandus valmistab meid ette mitte üksnes viimseks kohtumõistmiseks, vaid annab meile võimaluse praegu Issandat teenida. Tunnistage õpilastele, et Issand soovib, et nad teeniksid Teda ja rõõmustaksid koos Tema, et nad on väärilised Teda teenima, kui kuuletuvad Tema käskudele, parandavad meelt ja neile saab osaks Tema arm.

Täiendavad õpetamissoovitused

Jaakobi 5. Video vaatamine

Õpetades 47. õppetundi, võiksite soovi korral näidata video „The Olive Tree Allegory” viimast osa, mille leiata

DVD-lt pealkirjaga „Book of Mormon DVD Presentations 1–19”. Võiksite videot näidata õppetunni teise osa ajal, pärast seda, kui olete ette lugenud vanem Dean L. Larseni sõnad.

48. ÕPPETUND

Jaakobi 7

Sissejuhatus

Jaakob toetus Issandale ja oma kõikumatule tunnistusele, et seista vastu kristusevastase Seremi valedetele, et seista vastu kristusevastase Seremi valedetele. Ta sai erilist jõudu oma eelnevatest kogemustest, mis olid tugevdanud tema usku Jeesusesse. Ta toetus ka Püha Vaimu juhatusel, oma teadmiste pühakirjadest ja prohvetite sõnadest ning

oma tunnistusele Jeesusest Kristusest. Seremit löödi Jumalast, kui ta nõudis tunnustähte, mis kinnitaks Jaakobi sõnu. Jaakob lõpetas oma ülestähenduse kirjeldades, kuidas nefilased usaldasid Issandat, kui kindlustasid endast laamanlaste vastu. Oma surma eel usaldas Jaakob väikesed plaadid oma pojale Enosele.

Õpetamissoovitused

Jaakobi 7:1–14

Jaakob toetub kristusevastase Seremiga silmitsi seistes Issandale

Kirjutage enne tunni algust tahvlile Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Robert D. Halesi sõnad (tsiteeritud kõnest Christian Courage: The Price of Discipleship. – Ensign või Liahona, nov 2008, lk 72):

„Üks surelikkuse suurimaid proovilepanekuid leiab aset siis, kui meie usk seatakse kahtluse alla või seda kritiseeritakse“ (Vanem Robert D. Hales).

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil keegi seadis nende usu kahtluse alla või kritiseeris seda. Paluge mitmel õpilasel rääkida, mida nad siis tundsid. Soovi korral võiksite lühidalt rääkida mõnest sellisest kogemusest oma elus.

Selgitage, et Jaakobi 7. peatükis on kirjas Jaakobi kogemus kristusevastase Seremiga. (Soovi korral selgitage, et kristusevastane on „igatüks ja kõik, mis võltsib õiget evangeeliumi päästeplaani ning on avalikult või salaja Kristuse vastu“ (Pühakirjajuht, märksõna „Kristusevastane“).) Serem otsis Jaakobi üles, et panna tema usk proovile.

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 7:1–5. Paluge neil selgitada välja 1. mida püüdis Serem teha, ja 2. kuidas ta püüdis oma eesmärgi saavutada. Kui õpilased on lugemise lõpetanud, paluge neil kirjeldada, mida nad Seremi kohta teada said. Soovi korral esitage arutelu ergutamiseks mõned järgmistest küsimustest:

- Milline oli Seremi mõju inimestele?
- Mis meenutab teile salmides Jaakobi 7:1–5 aegu, mil teised kahtlesid teie usus või kritiseerisid seda? (Seda küsimust arutades võiksite aidata õpilastel mõista, et mitte kõigil inimestel, kes kahtlevad teie usus ja seda kritiseerivad, pole samu motiive nagu Seremil. Kui mõned inimesed, nagu Serem, püüavad tahtlikult usku hävitada, siis teised võivad seada meie usu kahtluse alla, sest on uudishimulikud või meie usu kohta halvasti informeeritud.)
- Miks on mõnikord raske kaitsta oma usku selliste inimeste eest nagu Serem?

Kirjutage tahvlile järgnevad pühakirjaviited ja laused. (Aja säästmiseks võiksite soovi korral teha seda enne tunni algust. Võiksite valmistada ka käsilehed.)

1. Jaakobi 7:5	a. Tunnistas pühakirjadest ja prohvetite sõnadest.
2. Jaakobi 7:8	b. Jättis tulemuse Jumala hooleks.
3. Jaakobi 7:10–11	c. Toetus Püha Vaimu juhatusel ja jõule.
4. Jaakobi 7:12	d. Pidas meeles varasemaid kogemusi, mis olid tugevdanud tema usku.
5. Jaakobi 7:13–14	e. Jagas tunnistust, mille oli saanud Püha Vaimu kaudu.

Innustage õpilasi rääkima oma tunnetest

Kui õpilased jagavad inspireerivaid kogemusi, kutsub see klassiruumi Issanda Vaimu. Kuuldes oma eakaaslaste kogemusi ja tunnistusi, tugevnevad nende tunnistused ja nad leiavad uusi mooduseid, kuidas rakendada oma elus evangeeliumi põhimõtteid. Tavaliselt piisab sellest, kui oma kogemustest räägivad kuni kolm õpilast. Vältige iga päev samadele õpilastele sõna andmist. Püüdke kaasata kõiki.

Selgitage, et loetletud salmid kirjeldavad Jaakobi vastuseid, kui Serem ta usu proovile pani. Paremal olevad laused on segamini järjekorras Jaakobi vastused, mis teil tuleb õigete salmidega kokku viia. Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette Jaakobi 7:5–14. Paluge lugejal peatuda pärast igat tahvlil kirjas olevat viidet. Paluge õpilastel viia iga pühakirjakoht kokku vastava lausega. Soovi korral kutsuge üks õpilane tahvli ette ja laske tal tõmmata pühakirjaviiteid ja vastavaid lauseid ühendavad kriipsud. (Vastused: 1-d; 2-c; 3-a; 4-e; 5-b.)

Kui õpilased on selle ülesande lõpetanud, küsige:

- Milliseid põhimõtteid teie arvates äsja loetud salmides õpetati?

Kui keegi seda ei ütle, veenduge, et õpilased mõistavad, et **kui me toetume Issandale, võime meie usu proovilepanekule vastu pidada.** (Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)

Selgitage, et Jaakobi vastused Seremile on meie jaoks eeskuju, mida järgida, kui vastame neile, kes seavad meie usu kahtluse alla või seda kritiseerivad.

Järgnevad kordavad küsimused on mõeldud selleks, et aidata õpilastel mõelda veelgi sügavamalt sellele, mida Jaakob tegi selleks, et toetuda Issandale. Neile küsimustele vastamine annab õpilastele võimaluse näidata ja tunnistada, kuidas samasugused teod on neid aidanud, kui teised on nende usu proovile pannud. Samuti aitab see neil õppida, kuidas vastata asjakohaselt nende usuga seotud tulevastele väljakutsetele. Kuna küsimusi on rohkem, kui teil tõenäoliselt nende esitamiseks tunnis aega on, valige välja vaid mõned, mida arutelus kasutada. Seda tehes otsige Püha Vaimu juhatus ja pidage meeles kogemusi, mida õpilased tunni alguses jagasid. Samuti võiksite õpilastelt küsida, millist Jaakobi vastustest nad sooviksid täiendavalt arutada.

Esitage kordavaid küsimusi

Kordavate küsimuste esitamine annab õpilastele võimaluse näidata, mida nad on õppinud, süvendada nende arusaamist ja mõelda sellele, kuidas on evangeeliumi tõed seotud nende eluga. Vaadake, et te ei kiirustaks kogu kordavate küsimuste pikka nimekirja ette lugema. Tavaliselt on tõhusam esitada mõned küsimused ja anda seejärel õpilastele aega neile läbimõeldult vastata.

- Mis oli Jaakobiga minevikus juhtunud, mis oli tema usu kõikumatuks muutnud? (Vt Jb 7:5.)
- Millised kogemused on tugevdanud teie usku? (Võiksite anda õpilastele sellele küsimusele mõtlemiseks aega, enne kui palute neil vastata. Kinnitage neile, et nad ei pea rääkima liiga isiklikest kogemustest.) Kuidas aitab teid nende kogemuste meenutamine, kui keegi kahtleb teie usus või kritiseerib seda?
- Millal on Püha Vaim aidanud teil vastata teie usku puudutavatele küsimustele või kriitikalale? (Vt Jb 7:8.)
- Kuidas võib igapäevane harjumus uurida pühakirju ja viimse aja prohvetite sõnu teid aidata, kui teised seavad teie usu kahtluse alla või seda kritiseerivad? (Vt Jb 7:10–11.)
- Millal olete jaganud oma tunnistust kellegagi, kes on kahelnud teie usus või seda kritiseerinud? (Vt Jb 7:12.) Mis oli selle tulemuseks?
- Kui Serem nõudis tunnistuste, miks oli Jaakobi poolt tark jätta see asi pigem Issanda hoolde, kui proovida oma tunnistuse tõesust ise kinnitada? (Vt Jb 7:14.) Kuidas aitab teid teadmine, et te ei pea ise tõestama oma tunnistuse õigsust neile, kes teie usu proovile panevad?

Jaakobi 7:15–27

Pärast seda, kui Serem oli tummaks löödud, tunnistab ta oma patud üles, tunnistab tõest ja seejärel sureb, juhtides nefilastest rahvahulga Issanda juurde tagasi pöörduma

Lugege ette vanem Robert D. Halesi sõnad:

„Aastate jooksul oleme näinud, et meie usu proovilepanekud ei ole uus asi ja need ei kao tõenäoliselt nii pea. Kuid *Kristuse tõelised jüngrid näevad vastuseisu keskel võimalusi.* ...

Õnneks teab Issand meie süüdistajate südameid ja seda, kuidas me saaksime neile kõige tõhusamalt vastata. *Kui tõelised jüngrid otsivad Vaimult juhatus, siis saavad nad inspiratsiooni vastavalt igale juhtumile.* Ja iga juhtumi puhul *vastavad tõelised jüngrid viisil, mis on meelepärane Issanda Vaimule*” (Christian Courage: The Price of Discipleship, lk 72–73; rõhutus vastavalt originaalile).

- Mida tähendab teie arvates „näevad vastuseisu keskel võimalusi”? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, aidake neil mõista, et kui me vastame meie usuga seotud proovilepanekutele viisil, mis kutsub kohale Issanda Vaimu, võib tulemuseks olla midagi head.)

Jagage õpilased paaridesse. Paluge igal paaril lugeda Jaakobi 7:15–23 ja otsida midagi head, mis sündis Jaakobi ja Seremi kohtumise tulemusena. Kui õpilased on lugemise lõpetanud, paluge mõnel neist selgitada, mida nad leidsid. Võiksite esitada mõned järgnevatest küsimustest, et aidata õpilastel neid salme analüüsida:

- Millest te mõistate, et Jaakob lootis, et tema kohtumine Seremiga teisi aitab? (Vt Jb 7:22. Aidake õpilastel näha, et Jaakob oli palvetanud nefilastest rahvahulga eest, kes olid tunnistajateks Seremi ülestunnistusele ja surmale.)
- Kuidas mõjutas Jaakobi 7:23 kohaselt Jaakobi kohtumine Seremiga lõpuks rahvahulka?
- Milliseid tõdesid võime õppida Jaakobi ja Seremi kohtumise tulemustest? (Õpilased võivad vastata sellele küsimusele mitmeti. Mõned võivad pakkuda allpool järgnevaid põhimõtteid.)

Kõik prohvetid tunnistavad Jeesusest Kristusest.

Kui reageerime meie usu kahtluse alla seadmisele või selle kritiseerimisele sel moel, et see kutsub kohale Vaimu, võime aidata teistel pöörduda Issanda poole.

Prohvetid aitavad meil Saatana pettused ära tunda ja neist jagu saada.

Need, kes mässavad Jumala vastu ja kuulutavad aktiivselt tõe vastu, saavad tunda tõsiseid tagajärgi Issandalt.

Pühakirjade uurimine aitab meil vältida pettasaamist.

Kui õpilased räägivad ülalloodud põhimõtetest, võiksite esitada kordavaid küsimusi, et aidata õpilastel neid põhimõtteid oma ellu rakendada.

- Kuidas võib selle põhimõtte järgi elamisest teile abi olla?
- Kuidas võib selle põhimõtte teadmine aidata teil teistele abiks olla?
- Kuidas te võiksite püüda seda põhimõtet ellu rakendada?

Paluge õpilastel vastata oma pühakirjade uurimise päevikus järgmisele küsimusele:

- Nimeta üks asi, mida sa hakkad tegema (või mille tegemist sa jätkad), et aidata sul valmistuda ajaks, mil keegi võib sinu usu proovile panna?

Tunnistage, et me võime oma usu proovilepanekud edukalt läbida, kui järgime Jaakobi eeskju Issandale toetumisest.

Ülevaade Jaakobi raamatust

Võtke aega, et aidata õpilastel üle korrata Jaakobi raamat. Paluge neil mõelda sellele, mida nad on sellest raamatust nii seminaris kui ka iseseisvalt pühakirju uurides õppinud. Vajadusel paluge neil meeldetuletuseks Jaakobi seitse peatükki üle vaadata. Paluge neil valmistuda rääkima Jaakobist või tema kirjutistest midagi sellist, mis neile muljet avaldas. Võiksite neile meelde tuletada, et Jaakob sündis kõnnumaal Küllusliku maal (Punase mere lähedal) ja ta suri Nefi maal. Lehhi andis talle õnnistuse (vt 2Ne 2:1–4) ja ta nägi Päästjat (vt 2Ne 11:3). Tema vanem vend Nefi oli lisanud mõned tema jutlused väikestele plaatidele (vt 2Ne 6–10). Kui aega on olnud piisavalt, paluge mitmel õpilasel rääkida oma mõtetest ja tunnetest. Võiksite tunnistada sellest, kuidas on Jaakobi eeskju ja õpetused Teie elu õnnistanud.

Enose raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Enose raamat näitab Jeesuse Kristuse lepituse väge puhastada inimesed patust ja teha nad terveks. Enos heitles Jumala ees vägevas palves enne, kui tema patud andeks anti. Seejärel palvetas ta nefilaste ja laamanlaste vaimse heaolu eest. Ta veetis kogu oma ülejäänud elu tehes tööd nende pääste nimel. Uurides Enose raamatut, võivad õpilased avastada tähtsaid õppetunde palvest, meeleparandusest ja ilmutusest. Nad võivad õppida, et kui inimesed saavad osa lepituse õnnistustest, soovivad nad jagada neid õnnistusi ka teistega.

Kes selle raamatu kirjutas?

Selle raamatu kirjutas Enos, Jaakobi poeg ning Lehhi ja Saaria pojapoeg. Enos kirjutas, et tema isa õpetas teda „Issanda hoolitsuse ja manitsuse all“ (En 1:1). Oma surma eel kirjutas Enos, et ta oli kogu oma elu kuulutanud „tõ[de], mis on Kristuses“ (En 1:26). Oma surma eel andis Enos Nefi väikesed plaadid edasi oma pojale Jaaromile (vt Jm 1:1). Enos lõpetas oma ülestähenduse öeldes, et ta rõõmustab selle päeva üle, mil ta seisab oma Lunastaja ees. Ta kuulutas: „Siis ma näen hea meelega ta palet ja ta ütleb mulle: Tule minu juurde, sa õnnistatud, minu Isa eluasemetes on sulle koht valmistatud!“ (En 1:27)

Kelle jaoks ja miks see raamat kirjutati?

Saades oma isalt väikesed plaadid, lubas Enos uurendada üksnes neid asju, mida ta

pidas kõige hinnalisemaks, ehk siis pühasid õpetusi, ilmutusi ja prohvetlikke kuulutusi (vt Jb 1:1–4; 7:27). Enos teadis, et tema rahvas, nefilased, hävitatakse lõpuks. Ta palvetas, et Issand säilitaks nefilaste ülestähenduse, et „see toodaks mõnel tulevasel päeval esile laamanlastele, et ehk saaks neid tuua päästele“ (En 1:13).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Enos lõpetas oma ülestähenduse kuulutades, et 179 aastat oli möödunud Lehhi lahkumisest Jeruusalemmast (vt En 1:25). See asetab tema kirjutise umbkaudu ajavahemikku 544 a eKr (kui Jaakob oma ülestähenduse lõpetas) kuni 421 a eKr. Enos kirjutas oma ülestähenduse Nefi maal elades.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Enose raamatus näidatakse, kuidas võivad inimesed saada osa Jeesuse Kristuse lepituse õnnistustest ja jagada neid õnnistusi teistega. Esiteks oli Enosele õpetatud Jeesuse Kristuse evangeeliumi (vt En 1:1, 3). Järgmiseks tundis ta vajadust Päästja järele ja palvetas pattude andekssaamiseks (vt En 1:2–4). Seejärel, olles saanud oma patud andeks, ta palvetas ja tegi usinalt tööd selleks, et tuua teistele päästet (vt En 1:5–27). Selline tegutsemisviis on omane kogu Mormoni Raamatule. Näiteks võib tuua Alma (vt Mo 17:1–2; 18:1–2), Alma noorema

ja tema poja Moosia (vt Mo 27–28), ning Lamooni ja tema rahva (vt Al 18–19).

Lisaks sellele kirjeldatakse Enose raamatus esimest korda üksikasjalikult, kuidas elasid Laamani ja Lemueli järglased usust taganemise seisukorras (vt En 1:20). Samuti mainitakse, et nefilaste hulgas oli „ülimalt palju prohveteid“, kuigi enamik nefilasi olid „kangekaelne rahvas“, keda tuli pidevalt ärgitada, „et hoida neid Issanda kartuses“ (En 1:22–23).

Ülevaade

Enose 1:1–8 Enos palvetab oma pattude andekssaamiseks ja talle andestatakse tänu tema usule Jeesusesse Kristusesse.

Enose 1:9–18 Enos palvetab nefilaste ja laamanlaste eest ning palub Issandal säilitada nefilaste ülestähendused.

Enose 1:19–24 Enos kirjeldab laamanlaste pahelisust ja nefilaste kangekaelset loomust. Tema ja teised prohvetid teevad pidevalt tööd nende pääste nimel.

Enose 1:25–27 Enos lõpetab oma ülestähenduse ja kirjutab, et on saanud oma Lunastaja kaudu kinnituse igavesest elust.

49. ÕPPETUND

Enos

Sissejuhatus

Olles mõelnud oma isa sõnade üle, palvetas Enos oma pattude andekssaamiseks ja talle andestati. Seejärel

palvetas ta nefilaste ja laamanlaste vaimse heaolu eest ja veetis oma elu nende pääste nimel töötades.

Õpetamissoovitused

Enose 1:1–8

Olles mõelnud oma isa sõnade üle, palvetas Enos oma pattude andekssaamiseks ja talle andestati

Kirjutage tahvlile mu hing nälgis. Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nad olid väga näljased.

- Milliste sõnadega te kirjeldaksite, mida te tunnete, kui olete näljane? (Õpilased võivad kirjeldada nälga kui tühjusetunnet, valu, nõrkust või tahet kõhtu täis süüa.)
- Mida võis inimene silmas pidada, öeldes „mu hing nälgis”? (Vaimset tühjusetunnet, valu, nõrkust, soovi saada vaimset kosutust.)

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nende hing nälgis. Selgitage, et täna uurivad nad ühe inimese kogemust, kelle hing nälgis. Riputage üles pilt „Enos palvetamas” (62604; Evan-geeliumi kunstiraamat, 2009, nr 72).

- Mida te teate pildil oleva inimese kohta? (Kui õpilased kahtlevad, selgitage, et pildil on Enos, kes oli Lehhi ja Saaria pojapoeg ning Jaakobi poeg. Tema kätte usaldati vahetult enne ta isa surma väikesed plaadid (vt Jb 7:27).)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Enos 1:1, 3. Paluge ülejäänutel kuulata, kuidas oli Jaakob Enost mõjutanud. Paluge mõnel õpilasel rääkida teistele, mida nad leidsid.

Riputage tahvlile järgnev tabel. (Aja kokkuhoiduks võiksite soovi korral tabeli juba enne tunni algust tahvlile riputada.) See tabel on koostatud selleks, et aidata õpilaste rühmadel Enose 1:2–8 uurimisel Enose kogemuse eri aspektidele keskenduda.

Mida Enos soovis?	Mida Enos tegi?	Enose tegude tulemused
Enose 1:2	Enose 1:2	Enose 1:5
Enose 1:3	Enose 1:4	Enose 1:6
	Enose 1:8	Enose 1:8

Selgitage, et mõeldes oma isa õpetustele, koges ta vaimseid tundeid, mis panid teda tege- ma teatud asju, mis omakorda viisid tema elus teatud tulemuseni.

Jagage õpilased kolme rühma. Lugege ette Enose 1:2–8. Paluge esimesel rühmal otsida lugemise ajal fraase, mis näitavad Enose soove. Teisel rühmal paluge selgitada välja, mida Enos tegi. Kolmandal rühmal paluge otsida välja Enose soovide ja tegude tulemused. (Juh- tige tähelepanu sellele, et tabelis toodud salmid sisaldavad iga rühma ülesandega seotud infot.)

Olles lõpetanud Enose 1:2–8 ettelugemise, paluge esimese rühma õpilastel rääkida, mil- liseid Enose soovidega seotud fraase nad leidsid. Paluge neil nimetatud fraasid ka tahvlile kirja panna. Soovi korral innustage õpilasi neid fraase oma pühakirjades ära märkima. Õpilased võivad mainida selliseid fraase nagu „pattude andeksandmine”, „igavene elu” ja „pühade rõõm”.

Kui esimene veerg on täidetud, paluge õpilastel üle vaadata Enose 1:4 algus. Paluge neil leida, mida koges Enos, kui tema isa sõnad „igavesest elust ja pühade rõõmust vajusid [tal- le] sügavale .. südamesse” (En 1:3). Õpilased peaksid märkama fraasi „ja mu hing nälgis”. (Soovi korral innustage õpilasi, et nad selle fraasi oma pühakirjades ära märgiksid.)

Üksikasjade leidmine pikkades pühakirjakohtades

Mõned õpilased tunne- vad heidutatust, kui neil palutakse leida pikast pühakirjakohast mitmeid üksikasju. Nende õpi- laste aitamiseks jagage klass mitmeks rühmaks. Paluge igal rühmal otsida pikast pühakirja- kohast välja erinev ük- sikasi. See aitab õpilastel keskenduda lugemise ajal peamisele. Samuti annab see võimaluse üksteisele pühakirjadest leitud tähtsaid üksikasju õpetada.

- Kuidas võib mõtlemine prohveti õpetustele, mis on seotud igavese elu ja pühade rõõmuga, panna inimese hinge nälgima? (See võib aidata inimesel soovida olla vääriline olema koos Issandaga ja soovida tunda rõõmu, mis tuleb evangeeliumi järgi elamisest.)

Juhtige tähelepanu sellele, et Enos soovis samuti oma patud andeks saada. Selgitage, et fraas „mu hing nälgis“ võib viidata patust tulenevale vaimse tühjuse tundele. Samuti võib see viidata inimese igatsusele saada Issandaga lähedasemaks ja Temalt õppida.

- Miks paneb patt meid vaimset tühjust tundma? (Patu tagajärjel lahkub meist Püha Vaim ja me tunneme, et oleme Issandast kaugel.)

Selleks, et aidata õpilastel endid Enose kogemusega seostada, paluge neil vaikselt mõtiskleda selle üle, kas neil on veidi Enose kirjeldatud hinge näljaga seotud tundeid.

Selleks, et aidata õpilastel näha, et Enos rahuldab oma hinge nälja, paluge teise ja kolmanda rühma õpilastel rääkida, mida nemad leidsid ja kirjutada oma vastused tahvlile. Vastuste hulka peaks kuuluma „heitlus .. Jumala ees“, „hüüd[is] teda vägevas palves“ ja „[rakendas] us[ku] Kristusesse“.

- Kuidas võib fraas „heitlus .. Jumala ees“ kirjeldada inimese püüet saada patud andeks? (Juhtige tähelepanu sellele, et Enos ei heidelnud Jumalaga, vaid olles Jumala ees palves. See heitlus näitab, et Enosel oli raske näidata Taevasele Isale oma soovide siirust ja valmisolekut parandada meelt, tehes oma elus vajalikke muudatusi.) Miks on heitlus hea sõna kirjeldamiseks meie püüdeid meelt parandada?
- Milliseid tõendeid te näete salmis Enose 1:4 selle kohta, et Enos oli siiras, kui ta otsis oma pattudele andestust? (Vajadusel aidake õpilastel mõista, et anumine tähendab alandlikult ja härdalt palumist.)
- Kuidas saame Issandalt andestust otsides näidata, et oleme siirad? (Võiksite juhtida tähelepanu sellele, et meie palved ei pea olema sama pikad kui Enosel, kuid need peavad olema siirad.)

Selleks, et aidata õpilastel mõista, millised olid Enose palve tulemused, paluge kolmanda rühma õpilastel rääkida, mida nad leidsid ja panna oma vastused tahvlile kirja. Vastuste hulka peaksid kuuluma „sinu patud on sulle andeks antud“, „mu süü oli ära pühitud“ ja „sinu usk on sind terveks teinud“. (Soovi korral selgitage, et terveks saamine tähendab patust tervenemist või puhtaks saamist.)

- Mis võimaldas Enose 1:7–8 kohaselt Enosel patud andeks ja ise terveks saada? (Tema usk Jeesusesse Kristusesse.)
- Mida võime Enoselt õppida meie pattude andekssaamise protsessi kohta? (Lisaks teistele tõdedele, mida õpilased võivad mainida, veenduge, et nad mõistavad, et **kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, võidakse meie patud meile andeks anda ja me võime saada terveks.**) Miks on meil nende õnnistuste saamiseks vajalik rakendada usku Jeesusesse Kristusesse? (Jeesus Kristus lepitab meie patud. Me võime saada terveks ainult tänu Tema lepitusele.)
- Kuidas teadis Enos salmide Enose 1:5–6 kohaselt, et talle on andeks antud? (Soovi korral võiksite juhtida tähelepanu sellele, et hääl, millest räägitakse Enose 1. peatüki 5. salmis, oli hääl, mis tuli Enose meeltesse (vt En 1:10).)
- Kuidas te võite teada, et teie patud on teile andeks antud?

Lugege selle viimase küsimuse arutelu osana ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad:

„Kui me oleme kord tõeliselt meelt parandanud, eemaldab Kristus meie pattudega kaasnenud süükoorma. Me võime ise teada, et meile on andestatud ja et meid on puhtaks tehtud. Püha Vaim kinnitab seda meile. Tema on patust puhastaja. Suuremat tunnistust andestusest pole“ (Point of Safe Return. – Ensign või Liahona, mai 2007, lk 101).

- Millist abi saame teadmisesest, et kui me siiralt meelt parandame, võtab Kristus ära meie pattude süükoorma?

Paluge õpilastel vaikselt mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

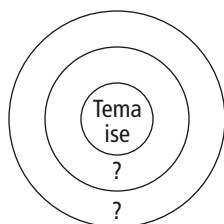
- Millal olete tundnud, et Issand on teile teie patud andeks andnud?
- Kuidas te rakendasite usku Jeesuse Kristuse lepitusse?
- Kuidas te teadsite, et teile on andeks antud?
- Kas olete hiljuti tundnud Issanda andestust?

Tunnistage, et meile antakse andeks, kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja parandame siiralt meelt oma pattudest. Tänu Päästjale võib meie süü saada ära pühitud ja me võime saada terveks.

Enose 1:9–27

Enos palvetab nefilaste ja laamanlaste vaimse heaolu eest ning teeb nende pääs- te nimel usinalt tööd

Joonistage tahvlile järgnev joonis. Selgitage, et pärast seda, kui Enos oli palvetanud enda eest, hakkas ta palvetama teiste heaolu eest. Laske õpilastel töötada paaridena. Paluge õpilastel igas paaris lugeda kordamööda ette Enose 1:9–14. Paluge neil selgitada välja kaks inimrühma, kelle eest Enos palvetas ja mida ta kummalegi palus. Kui õpilased on leitud vastused andnud, lisage joonisele küsimärkide asemele nefilased ja laamanlased.

- Millised olid Enose 1:14 kohaselt laamanlaste kavatsused nefilaste suhtes?
- Mida me õpime Enose kohta sellest, kuidas ta laamanlaste eest palvetas?

Lugege ette president Howard W. Hunteri sõnad. Paluge õpilastel kuulata, kuidas on see seotud Enose kogemusega.

„Iga kord kui me kogeme oma elus lepituse õnnistusi, ei saa me muidu, kui tunneme muutet oma vendade heaolu pärast. ..

Inimese pöördumise suurepäraseks mõõdupuuks on soov jagada teistega evangeeliumi” (The Teachings of Howard W. Hunter, toim Clyde J. Williams, 1997, lk 248–249).

- Kuidas on need sõnad seotud Enose kogemusega? (Enos näitas, et **kui me kogeme Jeesuse Kristuse lepituse õnnistusi, püüame aidata teistel saada päästetud**. Soovi korral võiksite innustada õpilasi, et nad selle põhimõtte oma pühakirjadesse kirjutaksid.)

Paluge õpilastel uurida omaette Enose 1:12, 15–20 ja otsida, mida näitas Enos selle kohta, kuidas on omavahel seotud palve, usk ja usinus.

- Mida tähendab teie arvates palvetada usus?
- Kuidas näitas Enose 1:12, 19–20 kohaselt Enos oma usinust palve ajal ja pärast seda?
- Mida me võime Enose eeskujust palve kohta õppida? (Õpilased peaksid mõistma, et **Issand vastab meie palvetele vastavalt meie usule ja usinusele**.)

Selleks, et aidata õpilastel leida viise, kuidas nad saaksid Enose eeskujul järgida, kirjutage tahvlile järgnevad laused või tehke sellest käsileht. Paluge õpilastel valida üks avaldus ja vastata sellele oma pühakirjade uurimise päevikus.

1. *Sarnaselt Enosele soovin ma oma patud andeks saada. Ma näitan Issandale, et minu soov on siiras .. (mida tehes?)*
2. *Sarnaselt Enosele soovin ma aidata oma perel ja sõpradel Kristuse juurde tulla. Inimese nimi, keda ma soovin aidata, on .. Ma püüan teda aidata .. (mida tehes?)*
3. *Enos palvetas laamanlaste eest, keda peeti tema vaenlasteks. Sarnaselt Enosele tahan ma näidata Issanda armastust nende vastu, kes pole minu vastu lahked. Üheks viisiks, kuidas ma seda teen on ..*

Kui õpilased on kirjutamise lõpetanud, paluge ühel neist lugeda ette Enose 1:26–27. Paluge ülejäänud õpilastel otsida tõendeid selle kohta, millist rõõmu tundis Enos tänu oma püüetele. Pärast seda, kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, innustage neid tegema teoks seda, mida nad oma pühakirjade uurimise päevikutesse kirjutasid. Tunnistage, et kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, saab meile osaks andestus ja rõõm ning suureneb meie soov aidata teistel Kristuse juurde tulla.

Jaaromi raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Jaaromi raamatut uurides märkavad õpilased, et Jumal peab oma lubadust õnnistada neid, kes peavad Tema kärke. Lisaks õpivad nad, milliseid jõupingutusi tegid Jaaromi ajal nefilaste kuningad, prohvetid, õpetajad ja preestrid, et aidata rahval parandada meelt ja hoida ära hävingut.

Kes selle raamatu kirjutas?

Raamatu kirjutas Enose poeg Jaarom. Nagu tema isal – ning vanaisal Jaakobil ja vanavanaisal Lehhil –, nii oli ka Jaaromil prohvetliku kuulutamise ja ilmutamise vaim (vt Jm 1:2). Kui ta oma ülestähenduse lõpetas, andis ta plaadid edasi oma pojale Omnile.

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Jaarom ütles, et ta kirjutas „vastavalt oma isa Enose käsule, et [nende] sugupuud jätkata“ (Jm 1:1). Ta märkis ka, et ta ülestähendus oli „kirjutatud [tema] vendade laamanlaste kasusaamise eesmärgil“ (Jm 1:2; vt ka En 1:13–18). Jaarom ei pannud kirja omaenda prohvetlikke kuulutusi ja ilmutusi, kuna uskus, et tema isade kirja pandud kuulutused ja ilmutused olid

piisavalt „ilmutanud päästmisplaani“ (Jm 1:2). Selle asemel kirjeldas ta, milliseid jõupingutusi tegid tema teenimistööl ajal nefilaste juhid. Need juhid „olid vägevad mehed Issanda usus“ (Jm 1:7), õhutades rahvast pidevalt parandama meelt ja pidama kärke (vt Jm 1:3–5, 10–12). Jaarom täheldas, et kui rahvas otsustas järgida õigemeelsete juhtide eeskujuga, saatis neid edu ja nad suutsid kindlustada end laamanlaste vastu. Ta tunnistas: „Issanda sõna läks täide, mida ta rääkis meie isadele, öeldes nii: Kuivõrd te peate kinni minu käskudest, saadab teid sellel maal edu“ (Jm 1:9; vt ka 1Ne 2:19–20).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Jaaromi raamat hõlmab ligikaudu 59 aastat, alates u 420. aastast eKr kuni 361. aastani eKr (vt En 1:25; Jm 1:13). See kirjutati Nefi maal.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Jaaromi Raamat on lühim raamat Mormoni Raamatus. Selles räägitakse peensustest seoses nefilaste tsivilisatsiooni arenguga,

väites, et nefilasi „sai ülimalt palju ja [nad levisid] üle terve maa palge“ (Jm 1:8). Neil oli ka rikkalikult loodusvarasid ja nad olid hakanud oskuslikult töötama puitu ja metalli, ehitama hooneid, valmistama masinaid ning tegema töö- ja sõjariistu (vt Jm 1:8).

Ülevaade

Jaaromi 1:1–2 Jaarom saab plaadid ja selgitab, mis eesmärgil ta kirjutab.

Jaaromi 1:3–12 Jaarom paneb kirja, et Issanda lubadus õnnistada ja edendada nefilasi, kui nad Tema kärke peavad, oli täide läinud. Ta tunnistab Päästja väest päästa inimesed patust veel enne Tema surelikku teenimistööd, võimaldades inimestel „[uskuda temasse], nagu olekski ta juba tulnud“ (Jm 1:11).

Jaaromi 1:13–15 Jaarom teatab, et aruannet nefilaste ja laamanlaste vahelistest sõdadest peeti Nefi suurtel plaatidel. Ta annab väikesed plaadid edasi oma pojale Omnile.

Omni raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Omni raamatut uurides saavad õpilased teada, et Issand kaitses õigemeelseid nefilasi ja juhatas nad Sarahemla maale (vt Om 1:7, 12–13). Nad saavad teada veel teistestki rühmadest – muleklastest (ehk Sarahemla rahvast) ja jeredlastest –, kelle Issand juhatas töötatud maale.

Kes selle raamatu kirjutas?

Omni raamatu kirjutasid viis erinevat inimest: Omni, Amaron, Kemis, Abinadom ja Amaleki. Omni oli Jaaromi poeg ning Lehhi ja Saaria pojapojapoeg. Ta ütles enda kohta „paheline inimene,” kes „ei ole kinni pidanud Issanda .. käskudest” (Om 1:2). Amaron (Omni poeg), Kemis (Amaroni vend) ja Abinadom (Kemisi poeg) lisasid igaüks lühikesed sissekanded. Abinadomi poeg Amaleki kirjutas enamuse Omni raamatust ja oli viimane inimene, kes kirjutas Nefi väikestele plaatidele. Tema usaldas plaadid kuningas Benjamini hoolde.

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Omni teatas, et ta sai „oma isalt Jaaromilt käsu, et [peaks] kirjutama, .. et [oma] sugupuud hoida” (Om 1:1). Nendest sõnadest lähtub, et Omni kirjutas oma järeltulijatele mõeldes. Kolm järgmist Omni raamatu kirjutajat ei pöördunud konkreetse

lugejaskonna poole ega tee teatavaks oma kirjutamise eesmärki. Ometi võib järeldada Amaleki kutsest, mille ta esitas kõikidele inimestele – et nad „[tulaksid] Kristuse juurde .. ja [saaksid] osa tema päästest” (Om 1:26) –, et ta tundis muret nende pääste pärast, kes tema sõnu loevad.

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Omni raamatu erinevad autorid kirjutasid umbes 361. aastast eKr 130. aastani eKr. Neli esimest autorit kirjutasid Nefi maal. Amaleki tegi oma ülestähenduse Sarahemla maal.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Omni raamat on viimane raamat Nefi väikestel plaatidel. Omni raamat hõlmab pikemat ajavahemikku, kui ükski teine raamat väikestel plaatidel. Kogu Mormoni Raamatus katavad üksnes Neljas Nefi raamat ja Eteri raamat pikema ajavahemiku kui Omni raamat.

Omni raamat peatub ka esimese kuningas Moosia valitsusaega puudutavatel seikadel. Esimene kuningas Moosia oli kuningas Benjamini isa ja teise kuningas Moosia vanaisa. Esimene kuningas Moosia juhatas õigemeelsed nefilased Nefi maalt

ära ja viis nad kokku Sarahemla rahvaga (vt Om 1:12–23). Omni raamat jutustab, et pärast seda, kui Lehhi ja tema pere olid Jeruusalemmast lahkunud, ei läinud kaua, kuni Issand juhatas Sarahemla rahva (keda tuntakse ka muleklastena) Jeruusalemmast töötatud maale (vt Om 1:15).

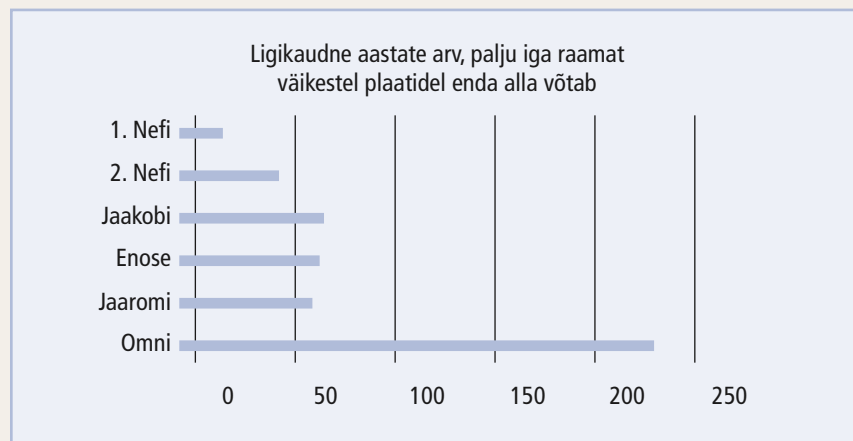
Omni raamat on esimene raamat Mormoni Raamatus, kus mainitakse jeredlasi. Seal mainitakse ka, et mõned nefilased lahkusid Sarahemlast, et naasta Nefi maale, andes aimu sündmustest, millest räägitakse peatükkides Mo 7–24. Lõpuks tutvustatakse Omni raamatus kuningas Benjamini ja selgitatakse, miks Amaleki usaldas pühad ülestähendused tema hoolde (vt Om 1:25).

Ülevaade

Omni 1:1–3 Omni kirjeldab nefilaste ja laamanlaste vahelisi rahu- ja sõjaperioode.

Omni 1:4–11 Amaron, Kemis ja Abinadom kirjutavad Nefi väikestele plaatidele. Nefilased olid tol ajal usust taganenud.

Omni 1:12–30 Amaleki paneb kirja võtmesündmused, mis leidsid aset kuningas Moosia ja kuningas Benjamini valitsemise ajal. Ta kutsub kõiki tulema Kristuse juurde.

Jaaromi ja Omni raamatud

Sissejuhatus

Jaaromi ja Omni raamatutes on kirjas viimased sissekanded Nefi väikestel plaatidel. Jaarom sai plaadid oma isalt Enoselt ning kirjutas nefilaste heitlustest ja õnnistustest ligikaudu 60 aasta vältel. Seejärel andis ta plaadid edasi oma pojale Omnile. Omni raamatus on

kirjas viie erineva nefilasest ülestähendaja kirjutused ja raamat hõlmab ligikaudu 230 aastat. Amaleki, Omni raamatu viimane kirjutaja, lõpetab oma ülestähenduse kutsega „[tulla] Kristuse juurde .. ja [pakkuda] kogu oma hing ohvriannina temale” (Om 1:26).

Pange välja pildid Kiriku juhtidest

Kui Te õpetate Kiriku juhtide sõnu, aitab nende piltide väljapanemine õpilastel tutvuda nendega, keda Issand on kutsunud prohvetiteks, nägijateks ja ilmutajateks. Lisaks suurendab see õpilaste huvi nende sõnade vastu. Kui Teil on plaanis kasutada üldkonverentsi kõnedes räägitud sõnu, kaaluge selleks digitaalse video- või audiofaili kasutamist, mille leiata aadressilt www.lds.org.

Õpetamissoovitused

Jaaromi 1:1–15

Jaarom kirjeldab, kuidas nefilasi saatis edu, kui nad pidasid Issanda käske

Lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad. Võimalusel pange lugedes välja president Uchtdorfi pilt:

„Mäletan, kuidas mind hävituslennuki piloodiks valmistati. Enne sõjaväelist väljaõpet kulus suurem osa ajast füüsilisele ettevalmistusele. Ma pole seniajani päriselt aru saanud, miks peeti lõputut jooksmist piloodiks saamisel nii hädavajalikuks. Sellest hoolimata me muudkui jooksime ja jooksime ja siis jooksime veel.

Joostes hakkas mulle silma midagi sellist, mis mulle ausalt öeldes ei meeldinud. Ikka ja jälle traavisid minust mööda mehed, kes suitsetasid, pruukisid alkoholi ja tegid kõiksugu muid asju, mida ei evangeeliumi ega Tarkuse Sõna järgi poleks pidanud tegema.

Ma mäletan, kuidas mõtlesin: „Oot-oot! Kas ma siis tõesti ei suuda joosta, ilma et ära väsiks?” Ometi ma väsisin ja jäin alla meestele, kes kohe kindlasti ei pidanud kinni Tarkuse Sõnast. Tunnistan, et see valmistas mulle tookord muret. Küsisin endalt, kas see, mida lubatakse, on ikka tõsi või ei ole seda mitte?” (Jääge kannatlikuks! – www.jeesusekristusekirik.ee; 2010. a kevadine üldkonverents).

Paluge õpilastel mõtiskleda, kas ka nemad on tundnud vahel sarnast muret ja imestanud, kas ja kuidas Issand täidab oma töötust ja õnnistab neid oma käskude pidamise eest.

Kirjutage tahvlile sõnad täide minema ja paluge õpilastel selgitada, mida need tähendavad (kinnitama või tõestama millegi õigsust). Selgitage, et Jaarom, kes oli Enose poeg, kasutas sõnu *läks täide*, kui ta kirjutas oma esivanematele antud lubadusest. Paluge õpilastel lugeda läbi Jaaromi 1:9 ja leida sealt Issanda lubadus, mis läks täide. (Võite õpilastele soovitada see lubadus pühakirjades ära märkida.) Veenduge, et õpilased on leidnud üles lause „Kuivõrd te peate kinni minu käskudest, saadab teid sellel maal edu.”

Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited ja küsimused. (Aja säästmise mõttes võite kirjutada need tahvlile enne tunni algust.)

Jaaromi 1:4–5, 8	Tooge mõned näited, kuidas nefilased kuuletusid ja kuidas neid õnnistati?
Jaaromi 1:7, 10–12	Kuidas aitasid juhid ja prohvetid nefilastel kuuletuda ja edu saavutada?
Omni 1:5–7	Kuidas läks Jumala lubadus hiljem täide teisel viisil?

Jaotage õpilased kolmestesse rühmadesse. Andke igale rühmaliikmele üks tahvlil olevatest pühakirjaviidetest. Paluge õpilastel lugeda vaikselt neile antud pühakirjasalme ja otsida vastuseid salmide kohta käivatele küsimustele. Seejärel andke igapähele rühmas üks või kaks minutit, et loetu kokku võtta ja talle antud küsimusele vastata. Paluge, et üks või kaks õpilast teeksid klassi jaoks kokkuvõtte tõest, mida nad neid pühakirjasalme uurides ja arutades õppisid. Veenduge vastuseid kuulates, et õpilased mõistavad, et **kui me kuuletume Jumala käskudele, saadab meid edu.**

- Tuginedes nefilaste kogemustest õpitule, millised on mõned viisid, kuidas Jumal õnnistab neid, kes Tema käskudele kuuletuvad?

Selleks, et seda põhimõtet kinnitada, meenutage klassile president Uchtdorfi kogemust, kui ta imestas, kas Issanda lubadus Tarkuse Sõnas ikka täitub. Seejärel lugege ette ülejäänud tsitaat:

„Vastus ei olnud kiire tulema. Ajapikku hakkasin ma mõistma, et Jumala lubadused ei täitu alati nii kiiresti või sel viisil, nagu me ootame. Need täituvad vastavalt Tema ajakavale ja Tema viisil. Aastaid hiljem märkasin selgesti ajalikke õnnistusi, mis said osaks neile, kes pidasid kinni Tarkuse Sõnast – lisaks vaimsetele õnnistustele, mis tulid otsekohe, kui kuuletuti mõnele Jumala seadusele. Tagasipilku heites tean ma kindlalt, et Issanda lubadused on kui mitte karmad, siis kindlad tulema alati” (Jääge kannatlikuks! – www.jeesusekristusekirik.ee; 2010. a kevadine üldkonverents).

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

- Millal on Issand sind Tema käskude pidamise eest õnnistanud või edendanud? Mida saad tunnustada omast kogemusest Issanda ja Tema lubaduste kohta?

Omni 1:1–30

Ülestähendajad jutustavad nefilaste ajaloost

Tutvustage lühidalt Omni raamatut, selgitades, et selle panid kirja Jaaromi järeltulijad ja et see hõlmab ligikaudu 230 aastat. Paluge õpilastel uurida Omni raamatut ja leida nende inimeste nimed, kes pidasid väikeseid plaate pärast Jaaromit. Selleks, et aidata õpilastel nimed kiiresti üles leida, võite anda neile soovi korral järgmised pühakirjaviited: Omni 1:1, 4, 8, 10, 12, 25.

Selgitage, et Omni raamatus kirjeldatakse mitut tähtsat sündmust Mormoni Raamatu rahva ajaloos. Seal mainitakse Sarahemla rahvast (keda tuntakse ka muleklastena) ja Koriantumri (viimast jeredlast) ning jutustatakse lühidalt, kuidas nefilased Sarahemlasse kolisid ja muleklastega ühinesid. Soovi korral paluge õpilastel heita pilk kronoloogiale Mormoni Raamatu järjehoidjal (artikkel nr 32336) ja aidake neil leida, millal nefilased muleklastega ühinesid. Lisaks paluge õpilastel leida järjehoidjalt nimetuse „Jeredlased“ alt Koriantumri nimi.

Joonistage tahvlile sellel leheküljel toodud kaart, kuid ärge tõmmake nooli. Innustage õpilasi joonistama sama kaarti oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse.

Meenutage õpilastele, et Nefi ajal löid nefilased laamanlastest lahku ja asusid elama kohta, millele nad andsid nimeks Nefi maa. Tõmmake kaardil nool esimese pärandmaa juurest Nefi maa juurde. Paluge õpilastel lugeda läbi Omni 1:12–13 ja leida, kuidas nefilased tulid elama Sarahemla maale. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, tõmmake joon Nefi maa juurest Sarahemla maa juurde. Märkige, et salmides Omni 1:12–13 õpetatakse, et **Issand juhatab õigemeelseid**.

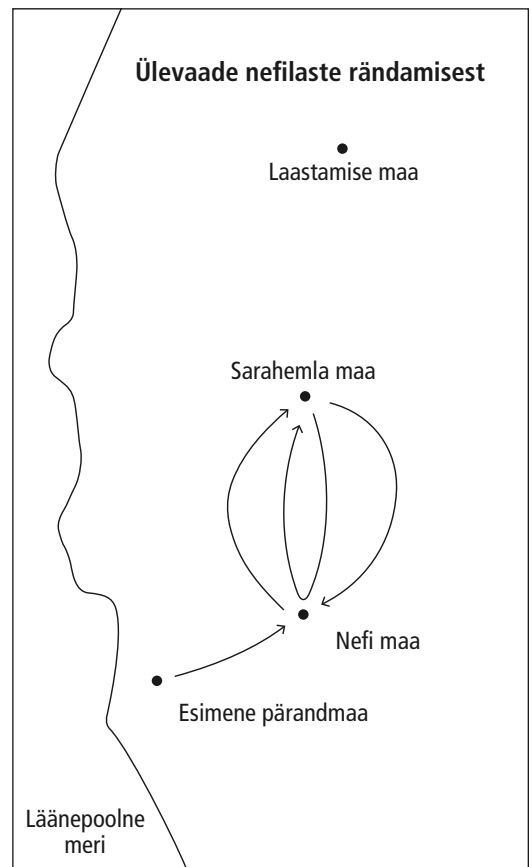
Paluge ühel õpilasel lugeda ette Omni 1:14–19. Paluge, et klass otsiks sarnasusi ja erinevusi nefilaste ja rahva vahel, kelle nad Sarahemla maalt avastasid. Paluge mõnedel õpilastel öelda, mida nad on teada saanud.

Selgitage Omni 1:20–22 kokkuvõtteks, et Sarahemla rahvas kohtas Koriantumri, kes oli üks kahest viimasest, kes jeredlaste rahvast ellu jäi (teine oli prohvet Eter). Näidake kaardil Laastamise maad ja selgitage, et see on see koht põhjapoolsel maal, kus jeredi rahva „luud leavad hajali“ pärast nende hävitamist (Om 1:22). Öelge õpilastele, et nad õpivad jeredlastest, kui uurivad Eteri raamatut. Soovi korral võiksite innustada õpilasi kirjutama *jeredlased* oma pühakirjades Omni 1:20–22 kõrvale.

Tõmmake joon, mis ulatub Sarahemla maa juurest Nefi maa juurde ja pöördub siis uuesti Sarahemla maa juurde. Tõmmake teine joon Sarahemla maa juurest ühesuunaliselt Nefi maa juurde. Küsige

Keskendu õpetustele ja põhimõtetele

Olgugi et ajalugu ja geograafiat puudutavad üksikasjad võivad olla tähtsad Teie õpetatava pühakirja konteksti tuvastamiseks, peaksid õppetunnid keskendumas sellele, kuidas aidata õpilastel tuvastada, mõista ja rakendada evangeeliumi õpetusi ja põhimõtteid. Pange tähele, et te ei jätaks hooletusse Omni raamatu õpetusi, kulutades liiga palju aega ajaloole ja geograafiale.

õpilastelt, kas nad oskavad selgitada, mida need kaks noolt kujutavad. Kui nad vajavad abi, siis selgitage Omni 1:27–30 kokkuvõtteks, et kaks rühma Sarahemlast tahtsid naasta Nefi maale. Esimene rühm ei saanud hakkama ja läks tagasi Sarahemlasse. Amaleki mainib oma ülestähenduse lõpus, et teise rühma saatus jäi talle teadmata. Õelge õpilastele, et nad õpivad sellest rühmast, Seenifi rahvast, kui uurivad Moosia raamatut. Soovi korral innustage õpilasi kirjutama *Seenifi rahvas* oma pühakirjades Omni 1:29–30 kõrvale.

Selgitage, et Mormoni Raamat ei väida end olevat kõigi rahvaste ülestähendus, kes elasid muistses Ameerikas. Lisaks jeredlastele, muleklastele ja Lehhi rühmale oli tõenäoliselt veel teisigi inimrühmi, kes tulid Ameerika mandrile.

Selgitage, et oma ülestähendust lõpetades pani Amaleki kirja tähtsa kutse neile, kes ta sõnu loevad. Paluge õpilastel lugeda läbi Amaleki kutse salmidest Omni 1:25–26 ja otsida mõtet, mida ta kolm korda kordas. (Soovi korral innustage õpilasi leitud ära märkima.)

- Mida tähendab teie jaoks tulla Kristuse juurde?

Märkige, et kutsudes meid tulema Kristuse juurde, soovitas Amaleki teha teatud asju.

Kirjutage tahvlile alljärgnev:

Tulge Kristuse juurde ja ...

Paluge õpilastel lugeda uuesti Omni 1:25–26. Paluge mõnedel neist lõpetada tahvilil olev lause, kasutades nendes salmidest öeldut.

- Kuidas meid Omni 1:26 järgi nende asjade tegemise eest õnnistatakse? (Aidake õpilastel mõista, et **kui me tuleme Kristuse juurde ja peame vastu lõpuni, siis meid päästetakse**. Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)

Paluge õpilastel valida üks tahvilil olevatest väljenditest. Paluge neil kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse lühike kõne või visand – sellest, kuidas nad saavad tulla sel moel Kristuse juurde –, mille nad võiksid sakramendikoosolekul ette kanda. Soovitage, et nende kõne võiks sisaldada järgmisi punkte: 1) Omni 1:25–26 ette lugemine ja valitud väljendi selgitamine oma sõnadega, 2) täiendavate pühakirjasalvide lugemine, mis seda väljendit selgitavad või mõtestavad, 3) omaenda või oma tuttavate elust mõne kogemuse jagamine, mis on selle väljendiga seotud, või (4) oma mõtete, tunnete ja tunnistuse jagamine. (Soovi korral kirjutage need soovitused tahvlile, jagage välja paberil või lugege ette, et õpilased saaksid kirjutada need oma pühakirjade uurimise päevikusse.)

Andke õpilastele kuus-seitse minutit kõne ettevalmistamiseks. Paluge mõnedel õpilastel oma kõne klassi ees ette kanda. (Kui selleks ei ole aega, võite soovi korral paluda kellelgi jagada oma kõnet järgmise tunni alguses või tulevikus mõnel klassi pühalikul koosolekul. Soovi korral innustage neid ka esitama oma kõnet pereõhtul või pere liikmete või sõpradega juttu ajades.) Jagage lõpetuseks oma tunnistust, et kui me tuleme Kristuse juurde ja peame vastu lõpuni, siis meid päästetakse.

Kuldsalmi kordamine

Tutvustage õpilastele mõnda uut pühakirjasalmi, mida pähe õppida. Selleks kirjutage mõned viited tahvlile ning paluge õpilastel leida need pühakirjasalvid oma pühakirjades ja neid lugeda. Võiksite innustada õpilasi märkima neid erilisel viisil, et nad need kergesti üles leiaksid. Selleks, et aidata õpilastel pühakirjaviited ja salmidest olevad võtmesõnad meelde jätta, kasutage soovi korral „Pühakirjajahi“ tegevust, mida kirjeldatakse käsiraamatu lisas.

NB! Seda tegevust võiks kasutada mõnel päeval, mil teil on rohkem aega.

Koduõppe tund

Jaakobi 5 – Omni (10. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Jaakobi 5 – Omni (10. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õptamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Jaakobi 5–6)

Õppetunnis õlipuude tähendamissõnast peatükis Jaakobi 5 keskendusid õpilased põhimõtetele, et Issand armastab meid ja näeb usinasti vaeva meie päästmise nimel. Õpilased panid kirja, mida nad õppisid Jaakobi 5. peatükist sellest, kuidas Issand neid armastab. Jaakobi 6. peatükis õppisid õpilased, et meil on arukas valmistuda juba nüüd kohtumõistmiseks, parandades meelt ja saades osa Issanda halastusest.

2. päev (Jaakobi 7)

Õpilased õppisid Jaakobi kohtumisest Kristuse-vastase Sere-miga. Nad said teada, et kui loodame Issandale, võime saada jagu meie usule esitatud väljakutsetest. Nad õppisid Jaakobi eeskujust ka seda, et meie usku ei saa kõigutada, kui meie tunnistus põhineb ilmutusel ja tõelistel vaimsetel kogemustel. Lisaks nägid õpilased näite varal, et kui reageerime meie usu kohta esitatud küsimustele ja kriitikale viisil, mis kutsub ligi Vaimu, saame aidata teistel pöörduda Issanda poole. Õpilased panid kirja, kuidas nad rakendavad salmidest Jaakobi 7:15–23 leitud põhimõtteid.

3. päev (Enose raamat)

Õpilased õppisid Enose eeskujust, et kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, saab meie patud andeks anda ja me võime saada terveks. Nad õppisid samuti, et kui me kogeme Jeese Kristuse lepituse õnnistusi, püüame aidata teistel saada päästetud. Õpilased panid kirja ühe mooduse, kuidas nad võiksid neid põhimõtteid rakendada.

4. päev (Jaaromi ja Omni raamatud)

Uurides Jaaromi ja Omni raamatuid, leidsid õpilased sealt järgmise tõe: kui kuuletume Jumala käskudele, saadab meid edu. Nad panid kirja, kuidas Issand on neid õnnistanud Tema käskude pidamise eest. Õpilased uurisid ka lühidalt nefilaste rännakust Sarahemla maale ning said teada Sarahemla rahvast, jeredlastest, ja rühmast nefilastest (Seenifi rahvast), kes naasid Nefi maale. Õpilastele sai selgeks põhimõte: kui me tuleme Kristuse juurde ja peame vastu lõpuni, siis meid päästetakse. Nad panid õppetunni lõpetuseks kirja ühekaheminutilise kõne ühest viisist, kuidas Amaleki innustas meid tulema Kristuse juurde.

Sissejuhatus

Selles õppetunnis on õpilastel võimalus mõtiskleda, kuidas Issand neid armastab, nagu nähtub Jaakobi 5. peatükist. Kui aeg võimaldab, võiksite soovi korral õpetada neile Jaakobi 5. peatüki alusel ka nende rollist Issanda teenijatena. Õpilastel on võimalik arutada tõdesid Jaakobi 7. peatükist, millest võib neile abi olla, kui teised nende töökspidamised kahtluse alla seavad või neid kritiseerivad. Neil on ka võimalik rääkida klassile, kuidas nad on Enose raamatust õpitut rakendanud. Lisaks sellele võivad õpilased jagada kõnet, mille nad valmistasid ette selle kohta, kuidas saame võtta kuulda Omni raamatus antud üleskutset tulla Kristuse juurde. Kui soovite, et nad seda teeksid, oleks Teil kasulik võtta mõne õpilasega eelnevalt ühendust ja paluda neil valmistuda oma kõnet klassiga jagama.

Õpetamissoovitused

Jaakobi 5–6

Jaakob tsiteerib tähendamissõna õlipuudest, näitamaks, et Issand näeb usinasti vaeva meie päästmise nimel

Meenutage õpilastele, et tähendamissõnas õlipuudest poogiti väärõlipuu oksad kõikjal kogu viinamäel kasvanud puude külge. See sümboliseerib Jumala lepingurahva – Iisraeli koja liikmete – hajutamist kõikjale maailmas. Ent lõpuks olid kõik viinamäe puud ikkagi rikutud (vt Jb 5:46). Selgitage, et see sümboliseerib suurt usust taganemise perioodi.

Paluge õpilastel lugeda läbi Jaakobi 5:61–62 ja otsida, mida Issand juhatab oma teenijat (oma prohvetit) tegema, et puud saaksid taas head vilja kanda. Seejärel esitage järgmised küsimused:

- Mis te arvate, kes võiksid nendeks teenijateks olla? (Kiriku juhid, misjonärid ja kõik Kiriku liikmed.)
- Mis on erakordne selle aja juures, mil need teenijad tööle kutsutakse?

Selgitage lühidalt, et need jõupingutused sümboliseerivad Iisraeli kokku kogumist. Aitamaks õpilastel näha, et ka nemand kuuluvad teenijate rühma, kes on kutsutud Issanda viinamäel tööd tegema, lugege ette Seitsmekümnest vanem Dean L. Larseni sõnad. Paluge õpilastel kuulata, kes on tema arvates „viimaste töötajate seas viinamäel“.

„[Nüüd] on aeg, mil Issand ja tema teenijad teevad viimaseid suuri jõupingutusi, et viia tõesõnum kõikide rahvasteni maa peal ja nõuda tagasi muistse Iisraeli järeltulijaid, kes on kaotanud oma tõelise identiteedi. ...

Te olete tulnud maa peale, mil sellele suurele tööle on alus pandud. Evangeelium on taastatud viimast korda. Kirik on rajatud peaaegu igas maailmaosas. Lava on valmis dramaatiliste lõpustseenide etendamiseks. Teie olete peaosatäitjad. Teie olete viimaste töötajate seas viinamäel. ... See on teenistus, milleks teid on välja valitud“ (A Royal Generation. – Ensign, mai 1983, lk 33).

Esitage järgmised küsimused:

- Kes on vanem Larseni sõnul teenijad ehk viimased töötajad, keda viinamäele tööle kutsutakse?
- Millised võimalused on teil teenida Issandat ja aidata teistel kanda head vilja?

Lugege kõik koos valjusti ette Jaakobi 5:71. Paluge õpilastel leida Issanda lubadused neile, kes näevad vaeva koos Temaga. Küsige õpilastelt, millal nad on tundnud, et neid on Issanda teenimise eest õnnistatud.

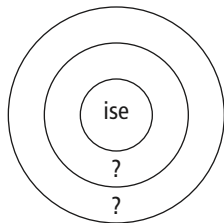
Jaakobi 7

Jaakob loodab Seremiga silmitsi olles Issandale ja juhatab suure hulga nefilasi pöörduma Issandasse

NB! Jaakobi 7. peatükis õppisid õpilased, kuidas Jaakob sai jagu Kristuse-vastasest mehest nimega Serem, kes astus vastu tema usule Jeesusesse Kristusesse. Kuigi see õppetund ei keskendu Jaakobi kogemustele Seremiga, võite soovi korral paluda, et õpilased teeksid nendest sündmustest kokkuvõtte ja tooksid välja tõe, mida nad Jaakobi näite varal teada said. Võite ise-ärani rõhutada tõsiasja, **et meie usku ei saa kõigutada, kui meie tunnistus põhineb ilmutusel ja tõelistel vaimsetel kogemustel.**

Enos

Saanud oma patud andeks, palvetab Enos teiste eest ja näeb vaeva nende päästmise nimel

Joonistage see joonis tahvlile või paberilehele. Paluge õpilastel selgitada, kuidas on see seotud Enose kogemusega.

Jagage õpilased kolme rühma. (Väikese klassi puhul võib rühmas olla vaid üks inimene.) Paluge esimesel rühmal lugeda Enose 1:4–6 ja valmistuda selgitama tõsiasja, mida õpetab meile Enose palve tema enda kohta. Paluge teisel rühmal lugeda Enose 1:9–10 ja valmistuda selgitama tõsiasja, mida õpetab meile see osa Enose palvest. Paluge kolmandas rühmas olijalatel lugeda Enose 1:11–14 ja valmistuda selgitama tõsiasja, mida õpetab meile see osa Enose palvest. Seejärel paluge ühel liikmel igast rühmast jagada, mida nad ette valmistasid. Paluge, et õpilased vaataksid üle 3. päeva 9. ülesande oma pühakirjade uurimise päevikus, ja paluge mõnel jagada, kuidas nad on otsustanud Enose raamatust leitud tõdesid rakendada.

Jaaromi ja Omni raamatud

Ülestähendajad jutustavad nefilaste heitlustest ja õnnistustest

Kui õpilastel on küsimusi erinevate rahvaste rännakutest läänepoolkera maadele, võiksite nendega soovi korral arutada õpiku materjali salvide Omni 1:1–30 kohta ja Esimesest Presidentkonnast president Anthony W. Ivinsi sõnu.

Paluge õpilastel vaadata üle nende ettevalmistatud kõned Kristuse juurde tulemise kohta (4. päev, 4. ülesanne). Kui aeg võimaldab, võiksite paluda mõnedel õpilastel kõned klassile ette kanda. Kui olete juba eelnevalt palunud, et õpilased oma kõned esitaksid, jätke kindlasti piisavalt aega, et nad seda ka teha saaksid.

Tänage kindlasti õpilasi osalemise eest. Tunnistage Taevase Isa ja Jeesuse Kristuse armastusest iga õpilase vastu ja kinnitage neile, et kui nad tulevad Kristuse juurde kogu hingest, päästetakse nad Tema kuningriiki.

Järgmine õppenädal (Mormoni sõnad – Moosia 6)

Järgmisel nädalal loevad õpilased Jumala inglil ilmumisest kuningas Benjaminile. Ingel õpetas teda ja ütles talle, mida oma rahvale öelda (vt Mo 3). Kuningas Benjamin edastas need sõnad oma rahvale, kes koges südames vägevast muutust.

Mormoni sõnadesse

Milleks seda raamatut uurida?

Mormoni sõnade uurimine suurendab õpilaste usku, et „Issand teab kõiki asju“ (Mrs 1:7) ja et Ta juhatab oma teenijaid, et Tema eesmärgid saaksid täide minna. Ajaloolise ülestähendusega on raamat sillaks Nefi väikeste plaatide (1Ne – Om) ja Nefi suurte plaatide lühendatud versiooni (Mo – 4Ne) vahel, mille tegi Mormon. See aitab õpilastel paremini aru saada, milliseid ülestähendusi Mormon lühendas, kui ta Mormoni Raamatut koostas. Raamat tutvustab õpilastele ka kuningas Benjamini usku ja saavutusi.

Kes selle raamatu kirjutas?

Selle raamatu kirjutas Mormon. Ta oli prohvet, ülestähenduste pidaja ning Mormoni Raamatu lühendaja ja koostaja. Lisaks sellele oli ta õigemeelne isa ja üks nefilaste sõjaväe juhtidest. Tema poeg oli prohvet Moroni.

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Mormon pöördus tulevase lugejaskonna poole, lootes, et tema ja ta poja Moroni kirjatöö „tuleb .. neile kasuks“ (Mrs 1:2). Ta kirjutas iseäranis laamanlastele mõeldes. Ta ütles nende kohta: „Minu palve Jumalale on mu vendade eest, et nad võiksid ükskord taas tundma õppida Jumalat, jah, Kristuse lunastust, et nad võiksid ükskord taas olla meeldiv rahvas“ (Mrs 1:8).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Mormon kirjutas selle raamatu u 385 pKr, olles olnud „tunnistajaks peaaegu kogu [oma] rahva, nefilaste hävitamisele“ (Mrs 1:1). Mormon ei pannud kirja, kus ta raamatu kirjutamise ajal oli.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

See lühike raamat katkestab raamatute kronoloogilise järjestuse, mis sai alguse Mormoni Raamatu algusest. Mormon pani selle kirja rohkem kui 500 aastat pärast seda, kui Amaleki lõpetas Omni raamatu. Selles raamatus selgitab Mormon oma rahva ülestähenduste koostamist ja lühendamist. Tema selgitust aitab mõista meeldetuletus, et Issand käskis Nefil teha kaks plaatide kogumikku erilisel ja targal otstarbel (vt 1Ne 9:3, 5). Ühel plaatide kogumikul, mida kutsutakse sageli suurteks plaatideks, oli nefilaste ilmalik ajalugu, samas kui teisel kogumikul, mida kutsutakse sageli väikesteks plaatideks, oli püha ülestähendus nefilaste jutlustamistest, ilmutustest ja prohvetlikest kuulutamistest (vt 1Ne 9:2–4; Jb 1:3–4).

Mormon avastas Nefi väikesed plaadid, kui oli osa suurtest plaatidest juba lühendanud (vt Mrs 1:3). Issanda Vaimu juhatusel lisas Mormon väikesed plaadid oma lühendusele suurtest plaatidest. Ta tegi seda „targal eesmärgil,“ Issanda tahtmist mööda (vt Mrs 1:4–7).

Paljude aastate pärast tuli sellise inspiratsiooni põhjus ilmsiks. Kui Joseph Smith hakkas Mormoni Raamatut tõlkima, alustas ta Mormoni lühendatud Nefi suurtest plaatidest – ilmalikust ajaloost. Martin Harris, kes oli selle osa tõlkimisel prohveti kirjutaja, kaotas 116 käsikirjalehekülge. Issand ilmutas Joseph Smithile, et pahelised inimesed olid saanud need leheküljed enda kätte ja olid muutnud nendel olnud sõnu (vt ÕL 10:8–10). Kui Joseph oleks sama materjali uuesti tõlkinud, oleksid need inimesed väitnud, et ta pole prohvet, kuna ei suuda tõlkida raamatut kaks korda ühtemoodi (vt ÕL 10:11–19). Issand käskis, et Joseph ei tõlgiks seda osa

uuesti, vaid tõlgiks Nefi väikesed plaadid, mis Mormon oli lisanud oma lühendusele suurtest plaatidest (vt ÕL 10:30–45). Seega aitavad Mormoni sõnad meil näha, kuidas Issand lõi viisi paheliste inimeste plaani nurjamiseks ja pühakirja lisamiseks, mis mitte ainult ei hõlma sama ajaperioodi kui kadunud käsikiri, vaid heidab „rohkem valgust [Issanda] evangeeliumile“ (ÕL 10:45). Vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist on õpetanud: „Oleks ilmselgelt põnev, kui keegi leiaks ühel päeval Mormoni Raamatu esialgse käsikirja 116 kadunud lehekülge. Kuid mis ka nendel plaatidel poleks, ei saa see olla Mormoni Raamatu otstarbe jaoks tähtsam ega põhjapanevam kui .. väikestele plaatidele kirja pandud õpetused“ (Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 35–36).

Lisaks kaemusele oma rahva pühade ülestähenduste koostamise kohta, kirjeldas Mormon lühidalt kuningas Benjamini teenimist (vt Mrs 1:10–18). See kirjeldus aitab ühendada Nefi väikesed plaadid Mormoni lühendusega suurtest plaatidest. Kuningas Benjamini mainitakse Omni raamatu lõpus, mis on viimane raamat väikestel plaatidel (vt Om 1:23–25). Moosia raamat, mis on esimene raamat Mormoni lühendatud suurte plaatidel, räägib alustuseks kuningas Benjamini valitsusaja ja teenimistöö lõpust (vt Mo 1:1, 9).

Ülevaade

Mormoni sõnad 1:1–9 Mormon avastab Nefi väikesed plaadid ja lisab need oma lühendusele suurtest plaatidest.

Mormoni sõnad 1:10–18 Mormon teeb kokkuvõtte kuningas Benjamini valitsusajast.

Moosia raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Moosia raamatut uurides loevad õpilased vägevaid tunnustusi Jeesuse Kristuse missioonist. Nad saavad teada ka inimestest, kelle Issand päästis patuorjusest või füüsilisest ikkest. Lisaks sellele õpivad õpilased, kuidas kuningas Benjamin, Abinadi ja Alma sarnaste inimeste õigemeelsed jõupingutused töid teistele rikkalikke õnnistusi. Selle vastandina näevad õpilased, kuidas Seenifi ja tema poja, kuningas Noa sarnaste inimeste halvad valikud töid negatiivseid tagajärgi nii neile endile kui ka nende rahvale.

Kes selle raamatu kirjutas?

Moosia raamatu koostamiseks kogus Mormon kokku ja lühendas mitme teise kirjamehe ülestähendused. Raamat on saanud oma nime Moosia järgi, kes oli üks kuningas Benjamin poegadest. Moosia oli prohvet, nägija, ilmutaja ja kuningas, kes valitses Sarahemlas u 124. aastast eKr kuni 91. aastani eKr. Ta sai endale nime oma vanaisa Moosia järgi, kes oli samuti Sarahemla kuningas (vt Om 1:12–13, 19).

Mormon koostas Moosia raamatu mitme ülestähenduse alusel. Ta tsiteeris Moosia peetud ülestähendust Nefi suurtel plaatidel, kus oli kirjas nefilaste üksikasjalik ajalugu Sarahemla maal, ja pani selle kirja lühendatud kujul (vt Mo 1–7; 25–29). Ta võttis infot ka Seenifi ülestähendusest, mis jutustab Seenifi rahva ajaloost alates ajast, mil rahvas lahkus Sarahemlast kuni nende naasmiseni (vt Mo 7–22). Lisaks tsiteeris Mormon Alma kirjatöid ja tegi osast neist lühenduse. Alma oli pannud kirja Abinadi sõnad ja pidas ülestähendust omaenda rahvast (vt Mo 17:4; 18; 23–24).

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Mormon ei suunanud Moosia raamatut ühelegi konkreetsele lugejaskonnale ega väitnud, miks ta selle raamatu kirjutas. Ometi on Moosia raamatul märkimisväärt panus Mormoni Raamatu üldiste eesmärkide saavutamises, milleks on

tunnistada, et Jeesus on Kristus ning teha teatavaks Issanda lepingud (vt Mormoni Raamatu tiitelileht). Moosia raamatus on kirjas kaks meisterlikku jutlust Jeesuse Kristuse missioonist: kuningas Benjamini sõnad Moosia peatükkides 2–5 ja Abinadi sõnad Moosia peatükkides 12–16. Lisaks sellele selgub Moosia raamatus korduvalt, kui tähtis on sõlmida Issandaga lepinguid ja neist kinni pidada (vt Mo 5:5–9; 18:5–10; 21:31–32; 24:13–15; 25:16–18; 26:20).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Moosia raamatu algallikatena kasutatud ülestähendused kirjutati tõenäoliselt ajavahemikus 200 aastat eKr ja 91 aastat eKr. Mormon tegi nendest ülestähendustest lühenduse millalgi ajavahemikus 345. aastast pKr 385. aastani pKr. Mormon ei pannud kirja, kus ta raamatut koostades viibis.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Moosia on esimene raamat Mormoni Raamatus, mis on lühendatud Nefi suurtelt plaatidelt. Seal on kirjas õpetused nägija võimete kohta (vt Mo 8:13–18; 28:10–17). Lisaks sellele on Moosia raamatus kirjas ainulaadne jutustus erinevate nefilaste rühmade kogemustest ja rännakutest – nendest, kes elasid Sarahemla maal, nendest, kelle üle valitsesid Nefi maal Seenif, Noa ja Limhi, ning nendest, kes põgenesid Nefi maalt koos Almaga. Selleks, et nendest rühmadest rohkem teada saada, vaadake soovi korral ülevaadet Moosia peatükkide 7–24 rännakutest käsiraamatu lisa.

Moosia raamatus kirjeldatakse Limhi ja Alma juhitud rahvaste ühinemist nefilastega Sarahemla maal (vt Mo 25:1–13). Raamatus on samuti kirjas üksikasjad Jeesuse Kristuse Kiriku haldamise kohta kogu Sarahemla maal (vt Mo 25:14–24; 26). Lõpetuseks tutvustatakse Moosia raamatus kohtunike valitsemist (vt Mo 29).

Ülevaade

Moosia 1–5 Kuningas Benjamin määrab oma poja Moosia enda ametijärglaseks ja annab ülevaate oma valitsusajast. Benjamin õpetab Jeesusest Kristusest ja kutsub oma rahvast sõlmima lepingut Jumalaga.

Moosia 6–8 Moosia hakkab valitsema. Ammon ja veel 15 inimest otsivad Seenifi rahva järeltulijaid Nefi maal. Ammon kohtab kuningat Limhit, Seenifi lapselast, ja saab teada, kuidas rahvas sattus orjusesse.

Moosia 9–17 Antakse ülevaade Seenifi rahva loost. Pärast õigemeelse Seenifi surma hakkab pahelisuses valitsema tema poeg Noa. Abinadi tunnistab Jeesusest Kristusest ja innustab kuningas Noad ja tema rahvast meelt parandama. Abinadi hukatakse läbi tulesurma.

Moosia 18–20 Alma, kuningas Noa preester, parandab meelt. Ta õpetab evangeeliumi ja põgeneb oma järgijatega kõnnumaale. Laamanlased ründavad Nefi maal nefilasi ja orjastavad nad. Noa rahvas tapab Noa ja tema asemel hakkab valitsema tema poeg Limhi.

Moosia 21–22 Limhi ja ta rahvas parandavad meelt. Issand päästab nad orjusest ja Ammon juhatab nad Sarahemla maale.

Moosia 23–24 Alma ja ta järgijad rajavad Heelami linna. Nad satuvad laamanlaste orjuse alla ning kannatavad Amuloni ja tema vendade, kuningas Noa endiste preestrite tagakiusamise all. Issand päästab Alma ja tema rahva ning juhatab nad Sarahemla maale.

Moosia 25–29 Nefilased ühinevad Moosia valitsemise all ja Alma juhatab Kiriku asju. Alma poeg Alma (keda kutsutakse sageli Alma nooremaks) ja Moosia pojad pöörduvad usule. Moosia kehtestab enne oma surma kohtunike valitsemise.

51. ÕPPETUND

Mormoni sõnad – Moosia 1

Sissejuhatus

Raamat pealkirjaga „Mormoni sõnad“ on sillaks Nefi väikeste plaatide ja Mormoni koostatud Nefi suurte plaatide lühendatud versiooni vahel. Selles raamatus, mille Mormon kirjutas u 400 aastat pärast Jeesuse Kristuse sündi, selgitab Mormon, et ta otsis juhiseid Jumalalt ja sai Pühalt Vaimult juhatast, mida oma

ülestähendusele lisada. Ta mainib ka kuningas Benjamini ja annab väärtuslikul kombel mõista, miks kuningas Benjaminil oli nii suur mõju oma rahva üle. Moosia 1. peatükis on kirjas mõned kuningas Benjamini õpetused oma poegadele. Ta õpetas neile, et pühakirjad aitavad meil pidada meeles Jumalat ja pidada Tema kāske.

Õpetamissoovitused

Mormoni sõnad 1:1–11

Mormon tunnistab, et Jumal on hoidnud erinevaid ülestähendusi alles targal eesmärgil

Paluge õpilastel mõelda, millal Vaim on neid millekski õhutanud. Soovi korral paluge neil kirjutada sellest kogemusest oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse. Aitامaks neil mõelda nende kogemustele, võite soovi korral jagada lühidalt mõnda omaenda kogemust. Andke õpilastele teada, et palute hiljem õppetunni jooksul mõnedel neist oma kogemusi klassiga jagada.

Selgitage õpilastele, et täna õpivad nad kellestki, kes oli eeskujuks, kuna järgis õhutust, mõistmata kõiki põhjuseid, miks ta seda tegema peab.

Paluge õpilastel avada Mormoni sõnad ja leida (lehekülje allosas või peatüki kokkuvõttes) umbkaudne aeg, millal Mormon selle raamatu kirjutas. Paluge neil seda kõrvutada Omni ja Moosia raamatute puhul kirja pandud aegadega.

- Mida need daatumid meile Mormoni sõnade raamatu kohta õpetavad?

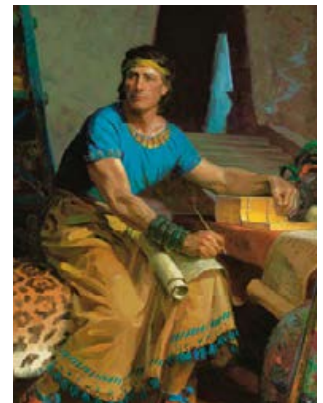
Pange välja pilt „Mormon plaatidest lühendatud kokkuvõtet tegemas“ (62520; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 73). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni sõnade 1:1–2. Aidake õpilastel mõista, et Mormon kirjutas raamatu pealkirjaga „Mormoni sõnad“, kui enamik sündmusi Mormoni Raamatus olid aset leidnud. Selgitage, et Mormoni sõnad aitavad meil mõista, et Mormoni Raamat koostati erinevate ülestähenduste põhjal. Sellest nähtub ka, et kogu see protsess toimus ilmutusest juhituduna.

Aitamaks õpilastel saada ettekujutust, kuidas Mormoni sõnad, Nefi väikesed plaadid ja Mormoni lühendus Nefi suurtest plaatidest omavahel Mormoni Raamatus kokku sobivad, näidake soovi korral tabelit pealkirjaga „Plaadid ja nende seotus trükis avaldatud Mormoni Raamatu-ga“ käsiraamatu lisas. Soovi korral valmistage enne tundi ette ka järgmine näitlik abivahend:

Pange omavahel kokku kaks raamatut ja paberileht. Üks raamat peaks olema teisest umbes kaks korda paksem. Kinnitage õhema raamatu seljale pabeririba kirjaga Nefi väikesed plaadid. Kinnitage paksema raamatu seljale pabeririba kirjaga Mormoni lühendus Nefi suurtest plaatidest. Kirjutage paberilehele Mormoni sõnad.

Selleks, et seda näitlikku abivahendit tunnis kasutada, tõstke üles raamat, mis sümboliseerib Mormoni lühendust Nefi suurtest plaatidest. Selgitage, et ülestähendused Nefi suurte plaatidel olid Mormoni Raamatu peamiseks allikaks. Selle ülestähenduse lühendatud versioonilt, mille tegi Mormon, tõlkis Joseph Smith Moosia, Alma, 3. Nefi ja 4. Nefi raamatud.

Paluge õpilastel uurida omaette Mormoni sõnade 1:3. Paluge neil otsida, mida avastas Mormon, kui oli lühendanud osa Nefi suurtest plaatidest. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, aidake neil mõista, et sõnadega „need plaadid“ viidatakse Nefi väikestele plaatidele. Tõstke üles raamat, mis sümboliseerib Nefi väikesteid plaate. Selgitage, et sellelt ülestähenduselt tõlkis Joseph Smith kõik raamatud 1. Nefist Omnini.

Paluge õpilastel lugeda Mormoni sõnade 1:4–6, et saada teada, mida Mormon Nefi väikestest plaatidest arvas.

- Mis tegi Mormonile heameelt Nefi väikeste plaatide juures?
- Mida Mormon tegi Nefi väikeste plaatidega?

Näitamaks, et Mormon lisas Nefi väikesed plaadid oma lühendusele Nefi suurtest plaatidest, pange õhem raamat paksema raamatu peale.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni sõnade 1:7. Paluge õpilastel otsida põhjuseid, miks Mormon lisas Nefi väikesed plaadid oma lühendusele Nefi suurtest plaatidest.

- Miks Mormon lisas väikesed plaadid oma lühendusele suurtest plaatidest? (Ta järgis Vaimu õhutust.) Kas ta mõistis kõiki põhjuseid, miks ta seda tegema peab?

Aidake õpilastel mõista, et Mormon mõistis mõnda põhjust, miks väikesed plaadid võivad olla olulised. Ta märkas nende suurt vaimset väärtust ja talle valmistasid heameelt neil olevad prohvetlikud kuulutused Jeesusest Kristusest (vt Mrs 1:4–6). Ta ei teadnud siiski kõiki põhjuseid, miks tal oli vaja neid lisada, kui üks osa suurtest plaatidest hõlmas juba sama ajaperioodi. (Lugemaks ühest põhjusest, mida Mormon tookord ei teadnud, vaadake Mormoni sõnade tutvustust selles käsiraamatus.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni sõnade 1:7 ja otsida, mida Mormon õpetas Issandast. Veenduge, et nad mõistavad, et **Issand teab kõiki asju** ja et **Issand saab tegutseda meie kaudu, et täita oma tahtmist**.

- Kuidas võisid need õpetused aidata Mormonil saadud õhutusi kuulda võtta?
- Kuidas võivad need tõed aidata teid, kui te Vaimult õhutusi saate?

Innustage õpilasi mõtisklema veel kord olukorra üle, millest nad kirjutasid või millele mõtlesid tunni alguses. Paluge, et mõned neist räägiks saadud õhutustest, kuidas nad nendele reageerisid ja mis juhtus selle tulemusena. (Veenduge, et nad mõistavad, et nad pole kohustatud rääkima liiga isiklikest kogemustest.) Kui õpilased kogemusi jagavad, võiksite esitada neile mõned järgmistest küsimustest:

- Kas te teadsite, kuidas kõik laabub, kui sellele õhutusele kuuletute?
- Mis andis teile otsusekindlust ja usku õhutust kuulda võtta?

Tõstke raamat, mis sümboliseerib Mormoni lühendust suurtest plaatidest üles nii, et Nefi väikesed plaate sümboliseeriv raamat oleks nende peal. Seejärel tõstke üles paberileht, mis sümboliseerib Mormoni sõnu.

- Kus on Mormoni sõnade koht teiste ülestähendustega võrreldes?

Kui õpilased vastavad, pange Mormoni sõnu sümboliseeriv paberileht kahe raamatu vahele. Selgitage, et Mormoni sõnad on sillaks, mis ühendab Nefi väikestel plaatidel oleva jutustuse Mormoni lühendusega Nefi suurtest plaatidest.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni sõnade 1:8. Paluge klassil otsida, millist tulemust lootis Mormon selle tulemusena näha, kui järgis õhutust lisada Nefi väikesed plaadid tema enda koostatud ülestähendustele.

Rõhutage, et kõik kirjutised, mida õpilased on praeguse aasta jooksul Mormoni Raamatust õppinud (1Ne – Om), on neile kättesaadavad, kuna Mormon järgis väikeste plaatide lisamiseks saadud vaimset mõjutust.

- Kuidas on Mormoni kuulekus Püha Vaimu õhutustele õnnistanud teie elu?
- Milliste õpetuste eest 1. Nefist kuni Omnini olete te tänulikud? Miks te olete tänulikud nende õpetuste eest?
- Mõelge Mormoni tahtele vaimseid õhutusi järgida. Kuidas mõjutab meie tahe järgida vaimseid õhutusi meie elu? Kuidas saab selline tahe mõjutada teiste elu? (Selgitage, et Issand saab õnnistada teisi meie kaudu, kui järgime Püha Vaimu õhutusi.)

Tunnistage, et kui oleme Püha Vaimu õhutustele ustavad, mõjutab Issand meid, „et [me teeksime] tema tahtmist mööda“ (Mrs 1:7).

Mormoni sõnad 1:12–18

Kuningas Benjamin kehtestab maal rahu

Kirjutage tahvlile tülidest rahuni. Selgitage, et Mormoni sõnade salmid 1:12–18 tutvustavad kuningas Benjamini valitsusaega. Õigemeelse mehena seisis ta oma teenistusajal prohveti ja rahva kuningana silmitsi paljude takistustega. Paluge õpilastel jaguneda paaridesse ja lugeda oma kaaslasega Mormoni sõnade salme 1:12–18. Paluge neil leida, mida tegid kuningas Benjamin ja teised prohvetid, et maal rahu kehtestada.

Kui neil on olnud aega lugeda, paluge igal õpilasel kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse kokkuvõtte selle kohta, mida kuningas Benjamin ja tema rahvas tegid, et jõuda tülidest rahuni. Paluge paaril õpilasel oma lause tahvlile kirjutada. Õpilaste kokkuvõtted võivad olla midagi taolist:

Rahu kehtestamine on võimalik, kui järgida prohvetite inspireeritud juhatus.

Väljakutsetest võib saada jagu Issanda jõul.

Meid on kutsutud rahu kehtestamiseks kogu rammust tööd tegema.

Suunake õpilaste tähelepanu salmle Mormoni sõnad 1:17, kus Mormon ütleb, et kuningas Benjamin ja „palju pühaid mehi [maal] rääkisid Jumala sõna väe ja võimuga“. Selgitage, et paaris järgmises õppetunnis uurivad õpilased kuningas Benjamini jutlust, millest nähtub tema õpetuste vägi ja volitus.

Moosia 1:1–18

Kuningas Benjamin õpetab oma poegadele pühakirjade tähtsust

Paluge õpilastel ette kujutada, et nad pole pühakirjadest kunagi midagi teadnud.

- Milline oleks teie elu, kui teil poleks kunagi olnud pühakirju?
- Mis oleks see tõde, milleta teil oleks kõige raskem elada?

Tutvustage lühidalt Moosia raamatut. Selgitage, et raamatu alguses võib näha, kuidas kuningas Benjamin soovis, et ta pojad jätkaksid pühakirjade õppimist (vt Mo 1:2). Õpetades oma poegi, selgitas kuningas Benjamin, kuidas nende elu oleks olnud erinev, kui nad poleks kunagi saanud pühakirju.

Paluge õpilastel kordamööda ette lugeda Moosia 1:3–8. Paluge klassil otsida viise, kuidas nefilasi õnnistati, kuna neil olid pühakirjad. Paluge õpilastel teatada, mida nad õppisid.

- Mil moel uskus kuningas Benjamin, et pühakirjad on ta poegadele abiks?
- Kuidas on pühakirjade uurimine ja Jumala käskude pidamine kuningas Benjamini arva-tes omavahel seotud? (Olgugi et õpilased võivad kasutada vastamiseks erinevaid sõnu, peaksid nad tooma välja järgmise tõe: **pühakirjade uurimine aitab meil käske teada ja neid pidada.** Võiksite soovitada õpilastele kirjutada see tõde oma pühakirjades Mo 1:3–8 kõrvale.)
- Millal on pühakirjade uurimine aidanud teil käske pidada?

Jagage oma tunnistust, et pühakirjad on tõde ja et need aitavad meil käske pidada.

Kirjutage tahvlile järgmised küsimused: (Soovi korral kirjutage küsimused tahvlile juba enne tunni algust.)

Mida plaanis kuningas Benjamin oma poja Moosia kohta teada anda?

Mida ütles kuningas Benjamin nime kohta, millega rahvast eristada?

Miks polnud laamanlased nefilasi hävitanud?

Milliste asjade eest palus kuningas Benjamin Moosial hoolt kanda?

Paluge õpilastel vaadata, kui paljudele küsimustele leiavad nad ühe minuti jooksul vastuse salmidest Moosia 1:10–18.

Kui õpilased on küsimustele lühidalt vastanud, siis märkige, et mõne järgmise õppetunni jooksul uurivad nad jutlust, mille käigus kuningas Benjamin andis oma rahvale „nime, mida kunagi ei kustutata muidu kui üleastumise pärast“ (Mo 1:12).

Laske õpilastel kasutada omaenda sõnu

Kui õpilased väljendavad pühakirjadest leitud õpetusi ja põhimõtteid, siis ärge andke mõista, et nende vastused on valed lihtsalt seetõttu, et need erinevad käsiraamatus kasutatud sõnadest. Kui aga õpilase lause on õpetuslikult vale, olete Te kohustatud taktitundeliselt aitama tal lauset parandada. Selle tegemine võib osutuda tähtsaks õpetlikuks kogemuseks, säilitades samas armastava ja usaldusliku õhkkonna.

Moosia 2

Sissejuhatus

Oma elu lõpus soovis kuningas Benjamin esitada oma rahvale veel viimase jutluse. Tema jutlus, mis on kirjas peatükkides Moosia 2–5, on praeguse ja 53.–55. õppetunni teemaks. Oma jutluse alguses jutustas ta oma

teenimistööst rahva seas, rõhutades, et me teenime Jumalat, kui teenime teisi. Ta tunnistas ka nende õnnelikust olukorrast, kes peavad Jumala käske.

Pikast jutlusest ülevaate andmine

Selles käsiraamatus on pööratud erilist tähelepanu pikkadele prohvetlikele jutlustele nagu Moosia 2–5. Need jutlused hõlmasid sageli rohkem kui kaht õppetundi. Vahel on abiks, kui annate nendest jutlustest lühikese ülevaate. Täna õppetunni ülevaade võib aidata õpilastel tajuda sügavamalt kuningas Benjamini jutluse eesmärki ja vägevat muutust, mida inimesed seda kuulates südames kogesid (vt Mo 5:2).

Õpetamissoovitused

NB! Kui otsustate anda kuningas Benjamini jutlusest ülevaate õppetunni alguses, võib Teile abiks olla järgnev kokkuvõte.

Oma elu lõpus pöördus kuningas Benjamin oma kuningriigi rahva poole Sarahemla templi lähedal. Ta andis aru rahva teenimisest ja sellest, et ta südametunnistus Jumala ees on puhas, ning ta tutvustas oma poega Moosiat kui rahva uut kuningat. Selles viimases jutluses, mis on kirjas peatükkides Moosia 2–5, puudutas kuningas Benjamin mitut teemat, nagu teiste teenimise tähtsus; meie igavene võlgnevus oma Taevase Isa ees; Jeesuse Kristuse surelik teenimistöö ja lepitus; vajadus jätta maha loomupärane inimene; Jumalasse uskumine, et saada päästetud; vara jagamine vaeste olukorra leevendamiseks; pattude andekssaamine ning Kristuse poegadeks ja tütardeks saamine usu ja järjepidevate heade tegude kaudu. Erilise märkusena tuleb mainida, et Moosia 3 sisaldab sõnumit, mille kuningas Benjamin sai inglilt.

Moosia 2:1–9

Pered tulevad kokku ja valmistuvad kuulama kuningas Benjamini sõnu

Kirjutage tahvli ülaserava järgmised küsimused: *Kes? Kus? Mis? Miks?*

Paluge õpilastel uurida omaette Moosia 2:1–6 ja otsida üksikasju, mis tahvlil olevatele küsimustele vastused annavad. Kui õpilased on lugemise lõpetanud, paluge mõnedel neist kirjutada tahvlile iga küsimuse alla nii palju üksikasju, kui nad oskavad. (Soovi korral selgitage, et rahvas valmistus kuningas Benjamini sõnu kuulama, tehes Moosese seadusega seotud ohverdusi. Neid ohverdusi tehes väljendas rahvas Jumalale tänu ja pühendas end Temale.)

Paluge õpilastel lugeda omaette Moosia 2:9 ja otsida sõnu ning väljendeid, millest nähtub, mida kuningas Benjamin soovis, et ta rahvas teeks, kui nad tema sõnu kuulavad.

- Leitud sõnade ja väljendite põhjal, millisel arvamusel võis kuningas Benjamin oma sõnumist teie arvates olla?
- Mida räägitakse Moosia 2:9 lõpuosas sellest, mis kuningas Benjamin arvates juhtuks, kui inimesed avaksid oma kõrvad ja südamed tema sõnumile?
- Mida tähendab avada oma kõrvad ja süda neile, keda on kutsutud õpetama?

Innustage õpilasi pidama meeles kuningas Benjamini kutset, kui nad uurivad tema sõnumit ja kui nad kuulavad viimse aja prohvetite sõnu.

Moosia 2:10–28

Kuningas Benjamin õpetab, kui tähtis on teenida Jumalat ja üksteist, ning et me oleme Jumala igavesed võlglased

Näidake õpilastele pilti kuningas Benjaminist oma rahvale kõnelemas (62298; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 74). Meenutage õpilastele, et kuningas Benjamin oli kutsunud oma rahva kokku, et kuulutada, et ta poeg Moosia saab tema asemel kuningaks ja et anda neile „nimi, millega neid võib eristada kõikidest teistest rahvastest, keda Issand Jumal on Jeruusalemma maalt välja toonud“ (vt Mo 1:9–12).

Lugege klassile ette Moosia 2:10–15. Paluge õpilastel leida väljendid, mis näitavad, et kuningas Benjamin muretses rahva teenimise, mitte oma staatuse ega tunnustuse pärast.

Paluge neil tõsta käsi, kui nad mõnda sellist väljendit kuulevad. Lõpetage lugemine, kui õpilased käe tõstavad, ja paluge neil selgitada, mida nad leidsid ja mida see ilmutab kuningas Benjamini kohta.

Jagage selle arutelu käigus president Howard W. Hunteri sõnu:

„Ärge olge üleliia mures oma staatuse pärast. .. Hinnatud olla on tähtis. Ometi peaksime me keskenduma õigemeelsusele, mitte tunnustusele; teenimisele, mitte staatusele” (To the Women of the Church. – Ensign, nov 1992, lk 96).

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 2:16–17 ja leida, mida kuningas Benjamin tahtis, et ta rahvas õpiks. Aidake neil mõista, et **kui teenime teisi, teenime Jumalat**. Kirjutage see lause tahvlile. Märkige, et Moosia 2:17 on kuldsalm. Võiksite õpilasi innustada seda salmi eriliselts ära märkima, nii et nad võiksid selle kergesti üles leida.

Paluge õpilastel mõtiskleda nende kordade üle, mil nad on teeninud teisi inimesi.

- Kuidas te nõnda teisi teenides ühtlasi Jumalat teenisite?
- Millal on teised teie elu teenimisega õnnistanud? Kuidas nad teid teenides ühtlasi Jumalat teenisid?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Moosia 2:18–24, 34.

- Miks ütles kuningas Benjamin enda ja oma rahva kohta „tühised teenijad”? (Soovi korral selgitage, et inimesed võivad sellest, kui saavad rohkem kui annavad. Me oleme oma Taevase Isa ees tühised teenijad, sest Temalt saadud õnnistused ületavad väärtuselt alati tublisti seda, kuidas me Teda teenime.)
- Milliste õnnistuste eest tunnete end Jumala võlglastena?
- Miks on tähtis mõista, et me oleme igaveseks Jumala võlglasted? (Mõned võimalikud vastused: kui mõistame, et oleme Jumala võlglasted, siis meie tänulikkus suureneb, me soovime pidada käske ja tahame teisi rohkem teenida.)

Selgitage, et salmis Moosia 2:34 räägitakse Jumalale *andmisest*. Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nad saaksid „anda [Taevasele Isale] kõik, mis [neil] on ja mis [nad on]”. Tunnistage, et kui me peame Jumala käske ja püüame teenida siralt, siis Ta õnnistab meid.

Moosia 2:29–41

Kuningas Benjamin õhutab oma rahvast olema Jumalale kuulekad

Kirjutage tahvlile HOIDUGE. Paluge õpilastel rääkida kordadest, kui nad nägid hoiatusmärki, millel kasutati seda sõna, või mille sõnum oli samatähenduslik. Juhtige tähelepanu sellele, et sellised hoiatused saavad meid kaitsta või meie elu päästa.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 2:32–33, 36–38, ja otsida, millest käskis kuningas Benjamin oma rahval hoiduda. Vajadusel selgitage, et salmis Moosia 2:33 osutab sõna *hüda* kurbusele ja viletsusele.

- Mille eest kuningas Benjamin oma rahvast hoiatas?
- Kuidas me teame, et oleme hakanud järgima valet vaimu? Miks on tähtis seda juba varakult märgata?
- Millised tagajärjed saavad Moosia 2:38 järgi osaks neile, kes surevad oma pattudes?

Soovi korral rõhutage Moosia 2:36 õpetust, et inimene saab oma käitumisega end Issanda Vaimust eemaldada. Vanem David A. Bednar Kaheteistkümnne Apostli Kvoorumist rääkis, kui tähtis on märgata, mil oleme Vaimust eemaldumas:

„Peaksime .. püüdma tajuda, mil „eemalda[me] ennast Issanda Vaimust, nii et tal ei ole [meis] kohta, et juhtida [meid] tarkuse radadel, et [me võiksimel] olla õnnistatud, edukad ja hoitud” (Mo 2:36). ..

Kui miski, mida mõtleme, näeme, kuuleme või teeme, eemaldab meid Pühast Vaimust, siis peaksime sellele mõtlemise, selle nägemise, kuulumise või tegemise lõpetama. Näiteks kui miski, mis peaks pakkuma meelelahutust, võõrandab meid Pühast Vaimust, siis pole seda laadi meelelahutus kohe kindlasti meie jaoks. Kuna Vaim ei kannata seda, mis on labane, toores või sündsusetu, pole sellised asjad kindlasti meie jaoks. Kuna me võõrdume Issanda Vaimust, kui võtame osa tegevustest, millest peaksime teadlikult kõrvale hoidma, siis pole sellised asjad kindlalt meie jaoks” (That We May Always Have His Spirit to Be with Us. – Ensign või Liahona, mai 2006, lk 30).

Moosia 2:17 on kuldsalm. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamisideele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

- Mis eemaldab meid vanem Bednari sõnul Pühast Vaimust?
- Kuidas me teame, et oleme end Pühast Vaimust eemaldanud?

Kirjutage MEELDE TULETAMA ja MÕTLEMA tahvlile HOIDUGE kõrvale.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 2:40–41. Paluge klassil leida, millele soovis kuningas Benjamin, et ta rahvas mõtleks, ja mida ta soovis, et nad meelde tuletaksid. Kui õpilased vastavad, võiksite rõhutada kuningas Benjamini õpetust, kirjutades tahvlile järgmise tõe: **Kui me peame käske, õnnistatakse meid ajalikult ja vaimselt.**

- Millal olete olnud tunnistajaks õnnele või kogunud õnne, mis tuleb siis, kui olla kuulekas Issanda käskudele?

Tunnistage, et asjad, mida õpilased on täna arutanud, on õiged. Lõpetuseks innustage õpilasi seadma konkreetseid eesmärke, kuidas olla kuulekam nende jaoks keerulises valdkonnas, või püüda käituda paremini valdkonnas, millest räägitakse noorte naiste trükises „Isiklik areng” või noorte meeste trükises „Kohus Jumala ees”.

Kuldsalm – Moosia 2:17

Paluge õpilastel lugeda Moosia 2:17, Matteuse 22:36–40 ja Matteuse 25:40. Matteuse salmid aitavad seda õpetust lahti seletada, avada arusaamist ja selgitada Moosia 2:17 tähendust. Võiksite innustada õpilasi koostama pühakirjasalmide ahelat, kirjutades *Matteuse 22:36–40* kõrvale Moosia 2:17, *Matteuse 25:40* kõrvale Matteuse 22:36–40, ja *Moosia 2:17* kõrvale Matteuse 25:40.

Paluge mõnedel õpilastel rääkida ajast, mil nad on tundnud, et teenisid teisi inimesi teenides Jumalat.

Paluge õpilastel kedagi enne järgmist seminaritundi teenida. Tehke neile ettepanek rääkida selle ülesandega seotud kogemustest (samas veenduge, et nad mõistavad, et pole kohustatud jagama liiga isiklikke kogemusi).

Soovi korral esitage õpilastele üleskutse õppida enne järgmist tundi pähe Moosia 2:17.

Tunnistage, et kui teenime teisi siiralt, teenime me Issandat.

NB! Võttes arvesse tänase õppetunni olemust ja mahtu, võite kasutada seda tegevust mõnel teisel päeval, kui teil on selleks rohkem aega.

Kommentaariid ja taustinfo

Moosia 2:33, 38–39. Igavikuline karistus, kustutamatu tuli ja lõpmatu piin

Kui kuningas Benjamin hoiatas Jumala vastu mässamise tagajärgede eest, kasutas ta selleks sõnu „igavikuline

karistus” (Mo 2:33), „kustutamatu tuli” (Mo 2:38) ja „lõpmatu piin” (Mo 2:39). Selleks, et neid sõnu paremini mõista, vaadake Issanda sõnu salmides ÕL 19:6–12.

Moosia 3

Sissejuhatus

Jätkates oma rahvale kõnelemist, andis kuningas Benjamin edasi sõnad, mida ingel oli rääkinud talle Jeesuse Kristuse teenimistöö kohta. Kuningas Benjamin tunnistas, et need, kes on teinud pattu, võivad saada päästetud, kui neil on usku Jeesusesse Kristusesse ja nad

parandavad meelt. Ta õpetas ka, et inimene, kes alistub Püha Vaimu kutsele, jätab Jeesuse Kristuse lepituse kaudu maha loomupärase inimese ja saab pühaks (vt Mo 3:19).

Õpetamissoovitused

NB! Kui innustasite õpilasi eelmises õppetunnis õppima pähe ja rakendama salmi Moosia 2:17, siis andke neile soovi korral võimalus täna oma kogemustest rääkida. Jälgige, et see kordamine ei võtaks liiga palju aega. Varuge piisavalt aega, et arutada Moosia 3. peatükis olevaid õpetusi ja põhimõtteid.

Moosia 3:1–10

Kuningas Benjamin annab edasi inglil sõnad Jeesuse Kristuse lepituse kohta

Näidake tühja klaasi ja anumate veega. Paluge ühel õpilasel näidata, kui palju vett ta klaasi valaks, kui keegi sooviks seda vaid maitsta. Seejärel paluge õpilasel näidata, kui palju ta valaks inimesele, kes tahab oma janu kustutada. Paluge õpilastel mõelda järgmisele küsimusele:

- Kui vesi sümboliseeriks rõõmu, kui palju rõõmu te oma klaasi tahaksite?

Selgitage õpilastele, et Moosia 3. peatüki õpetused aitavad neil mõista, kuidas täituda rõõmuga.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 3:2–5. Paluge õpilastel kindlaks teha, kellelt sai kuningas Benjamin oma sõnumi, mis on kirjas Moosia 3. peatükis.

Rõhutage, et Moosia 3. peatükis kuulutab ingel „rõõmusõnumeid suurest rõõmusest“ (Mo 3:3). Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Moosia 3:5–10. Paluge klassil otsida sõnu ja väljendeid, mis aitaksid neil veelgi enam Jeesuse Kristuse missiooni tunnustada. Võiksite neile soovitada need sõnad ja väljendid ära märkida. Paluge mõnedel õpilastel leitud sõnu ja väljendeid jagada.

- Mida aitab Moosia 3:7 teil mõista Päästja missioonist?
- Miks pidi see sõnum inglil sõnul suurt rõõmu tooma?

Paluge õpilastel Moosia 3:5–10 oma pühakirjade uurimise päevikus või vihikus ühe lausega kokku võtta. Kui neil on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, paluge mõnedel neist kirjapandut teistega jagada. Õpilaste kokkuvõtetest peaks väljenduma, et nad mõistavad inglil õpetust, et **Jeesus Kristus kannatas, et päästa meid meie pattudest**.

Selleks, et õpilaste vastustes selgusele jõuda, võite te esitada neile järgmise küsimuse:

- Millised tunded teid valdavad, kui mõtlete, mida Päästja teie heaks teinud on?

Selleks, et aidata õpilastel Päästja kannatusi põhjalikumalt mõista, lugege ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist vanem James E. Talmage'i sõnad:

„Kristuse surmaheitlus aias on nii oma intensiivsusest kui ka põhjuselt piiratud mõistuse jaoks mõistetamatu. ... Ta heitles ja ägas koorma all, mis oleks kujuteldamatu kõigi teiste inimeste jaoks, kes on iial maa peal elanud. See polnud pelk füüsiline valu ega emotsionaalne ahastus, mis pani teda kannatama sellist piina, et igast poorist verd valada, vaid vaimne hingepiin, mida Jumal üksi võib kogeda. ... Sel ahastusetunnil seisis Kristus silmitsi kõigi õudustega, mida Saatan, „selle maailma vürst“, suudab tekitada, ja sai nendest jagu. ... Mingil tõelisel ja kohutavalt reaalsel, olgugi et inimesele mõistetamatu viisil, võttis Päästja enda kanda inimkonna patukoorma Aadamast maailma lõpuni“ (*Jesus the Christ*, 3. tr, 1916, lk 613).

Esitage küsimusi, mis kutsuvad õpilasi oma tunnetest rääkima ja tunnustust jagama

Selleks, et aidata õpilastel valmistuda oma tunnetest rääkima ja tunnustust jagama, võiksite esitada küsimusi, mis aitavad neil mõtiskleda oma kogemuste üle seoses arutamisel oleva põhimõtte või õpetusega. Võiksite küsida „Kuidas olete jõudnud teadmiseni, et ...?“ või „Millal olete tundnud ...?“ Seejärel paluge neil jagada oma kogemusi ja tundeid. Kui nad seda teevad, saab Püha Vaim neile ja nende klassikaaslastele tõde tunnustada.

Moosia 3:11–27

Kuningas Benjamin tunnistab, et Jeesuse Kristuse lepituse kaudu saame me jätta maha loomupärase inimese ja saada pühaks

Õelge õpilastele, et kuningas Benjamin rääkis, kuidas ingel oli kirjeldanud erinevaid inimrühmi ja kuidas Jeesuse Kristuse lepitus iga rühma puhul rakendub. Kirjutage tahvlile järgmised küsimused. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 3:11–13, 16, ja otsida vastuseid järgmistele küsimustele:

Kuidas rakendub lepitus:

neile, kes surevad evangeeliumist teadmata;

neile, kes mässavad Jumala vastu ja teevad tahtlikult pattu;

lastele, kes surevad enne vastutusikka jõudmist?

Jätke õpilastele piisavalt aega ja paluge neil seejärel nendele küsimustele vastata. (Aitamaks neil vastata esimesele küsimusele, võite paluda neil lugeda salme ÕL 137:7–10. Aitamaks neil vastata kolmandale küsimusele, võite paluda neil lugeda salme Mn 8:8, 17 ja ÕL 29:46–47.)

Lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Dallin H. Oaksi sõnad lepituse mõjust kõikidele Taevase Isa lastele:

„Me .. loeme, et „tema veri lepitab nende patud, .. kes on surnud, teadmata Jumala tahet nende suhtes, ehk kes on teadmatult patustanud“ (Mo 3:11). Sarnaselt „lepitab Kristuse veri [väikeste laste eest]“ (Mo 3:16). Need õpetused, et lepituse ülestõstev ja puhastav vägi on mõeldud kõikidele, on vastuolus väitega, et Jumala arm päästab vaid mõned üksikud väljavalitud. Tema arm on kõigi jaoks. Need Mormoni Raamatu õpetused avardavad meie vaatevälja ja aitavad meil paremini mõista Jumala kõikehõlmavat armastust ja Ta lepituse mõju, mis ulatub kõikide inimesteni kõikjal“ (All Men Everywhere. – Ensign või Liahona, mai 2006, lk 77).

- Milline põhimõte selgub salmist Moosia 3:12 selle kohta, kuidas lepitus meie puhul rakendub? (**Meid päästetakse meie pattudest, kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja parandame meelt.**)
- Mis juhtub selle salmi põhjal nendega, kes ei taha rakendada usku Jeesusesse Kristusesse ja meelt parandada?

Märkige, et Moosia 3:19 on kuldsalm. Võiksite õpilasi innustada seda salmi eriliselt ära märkima, nii et nad võiksid selle kergesti üles leida. Samuti pöörake tähelepanu sellele, et salmis Moosia 3:19 võtab ingel kasutusele väljendi „loomupärane inimene“. Aitamaks õpilastel neid sõnu mõista, lugege Pühakirjajuhist ette järgmine selgitus:

Loomupärane inimene on „inimene, kes laseb end mõjutada pigem kirel, ihal, himul ja lihalistel aistingutel kui Püha Vaimu õhutustel. Selline inimene suudab mõista füüsilisi, mitte aga vaimseid asju. Kõik inimesed on lihalikud ehk surelikud Aadama ja Eeva langemise tõttu. Iga inimene peab uuesti sündima Jeesuse Kristuse lepituse kaudu“ (Pühakirjajuht: „Loomupärane inimene“, <http://www.lds.org>, valida eesti keel).

Kirjutage tahvlile järgmised küsimused. Paluge õpilastel otsida küsimustele vastuseid, uurides omaette salmi Moosia 3:19.

Kuidas kirjeldas ingel loomupärase inimese suhet Jumalaga?

Kuidas selle salmi järgi loomupärast inimest maha jätta?

Märkige, et Jeesuse Kristuse lepituse kaudu teeb inimene midagi enam ega lakka pelgalt loomupärane inimene olemast. Temast saab püha. Lisaks sellele, et Päästja meid pattudest päästab, muudab Ta meid paremateks inimesteks, kui me ise iial olla saaksime. Ta aitab meil saada rohkem Tema sarnaseks. Aitamaks õpilastel seda õpetust mõista, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad.

„Selleks, et minna Jehoova mäele ja seista Ta pühas paigas, nõutakse nii süütuid käsi kui ka puhast südant (vt Ps 24:3–4).

 Moosia 3:19 on kuldsalm. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamisideele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

„Lubage mul pakkuda, et kätelt saab puhtaks selle käigus, kui jäetakse maha loomupärane inimene ning kui saadakse jagu patust ja elu halbade mõjudest Päästja lepituse vahendusel. Südamelt saab puhtaks, kui võtta vastu Tema tugevdav vägi teha head ja saada paremaks. Kõik meie väärilised soovid ja head teod, nii vajalikud kui need ka poleks, ei suuda kunagi saavutada süütuid käsi ja puhast südant. Jeesuse Kristuse lepitus kannab hoolt nii *puhastava ja lunastava väe eest*, mis aitab meil saada jagu patust, kui ka *pühitseva ja tugevdava väe eest*, mis aitab meil saada paremaks, kui me seda eales suudaksime ainult omaenda jõule lootes. Piiritu lepitus on mõeldud nii meis kõigis oleva patustaja kui ka püha jaoks” (Süütud käed ja puhas süda. – 2007. a sügisene üldkonverents).

Aitamaks õpilastel salmist Moosia 3:19 õpitu kokku võtta, küsige neilt järgmist:

- Milliseid evangeeliumi tõdesid leiata salmist Moosia 3:19?

Õpilased võivad nimetada sellest salmist erinevaid õpetusi, kaasa arvatud järgmised:

Loomupärane inimene on Jumala vaenlane.

Kui me alistume Püha Vaimu kutsele, jätame me maha loomupärase inimese.

Kristuse lepituse kaudu võime me jätta maha loomupärase inimese ja saada pühaks.

Paluge õpilastel vastata ühele järgmistest küsimustest oma pühakirjade uurimise päevikus. (Soovi korral kirjutage need küsimused enne tundi tahvlile, jagage välja paberil või lugege aeglaselt ette, et õpilased saaksid kirjutada need oma pühakirjade uurimise päevikusse.)

- Mida saan mina teha, et alistuda Püha Vaimu kutsele veel täielikumalt? Mida ma teen järgmise nädala jooksul, et selles valdkonnas oma elus paremaks saada?
- Millist lapsele iseloomulikku omadust, mis on kirjas salmis Moosia 3:19, pean kõige enam arendama? Mida ma teen järgmise nädala jooksul, et seda omadust arendada?

Aitamaks õpilastel tunnustada veelgi enam Päästja lepitust, lugege neile ette Moosia 3:23–26. Selgitage, et väljend „viha karikas” 26. salmis viitab kannatustele, mis saavad lõpuks osaks neile, kes patustavad tahtlikult ega tee meeleparandust. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette ÕL 19:16–19. Paluge õpilastel panna tähele sõna karikas 18. salmis.

- Mida on Jeesus Kristus teinud, et me ei peaks jooma „Jumala viha karikast”? (Ta on joo- nud ise sellest karikast, võttes enda kanda karistuse meie pattude eest. Kui me tõeliselt meelt parandame, ei pea me seda karistust kandma.)

Lõpetuseks jagage oma tunnistust õppetunnis arutatud tõdedest.

Kuldsalm – Moosia 3:19

Aitamaks õpilastel õppida pähe Moosia 3:19, jagage nad paaridesse. Paluge neil lugeda Moosia 3:19 valjusti ette, üks sõna korraga, lugesid iga järgnevat sõna kaaslasega kordamööda. Paluge neil seda ülesannet mõned korrad korrata. Soovi korral võite tuua tegevusse vaheldust, paludes kummalgi kaaslasel lugeda korraga kaks-kolm sõna.

Selle tegevuse kordamine aitab õpilastel tutvuda salmi sisuga ja neil on lihtsam terve salm pähe õppida. Tehke neile ülesandeks Moosia 3:19 iseseisvalt pähe õppida.

NB! Võttes arvesse tänase õppetunni olemust ja mahtu, võite kasutada seda tegevust mõnel teisel päeval, kui teil on selleks rohkem aega.

Moosia 4

Sissejuhatus

Rahvas oli kuningas Benjamini õpetustest liigutatud, parandas meelt ja sai oma patud andeks. Inimesed „täitused rõõmuga” ja said „meelerahu” (Mo 4:3). Kuningas Benjamin jätkas õpetamist, aidates neil mõista, mida nad peavad tegema, et saada „alati oma patud andeks”

(Mo 4:12). Seda tehes kõrvutas ta neid kerjustega, kelle päästmine sõltub Jumalast. Ta hoiatas neid ka ohu eest, mis kaasneb sellega, kui nad ei jälgi oma mõtteid, sõnu ega tegusid.

Õpetamissoovitused

Moosia 4:1–8

Kuningas Benjamini rahvas saab oma patud andeks ning täitub rõõmu ja rahuga

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmise küsimuse üle:

- Kuidas me teame, et oleme oma patud andeks saanud?

Lugege ette president Harold B. Lee tsitaat:

„Kui tuleb aeg, mil olete teinud kõik, mida saate, et parandada meelt oma pattudest, kes te ka pole, kus te ka pole, ning olete heastanud ja hüvitanud, nii nagu oskate; kui selleks on miski, mis mõjutab Kirikus teie staatust ja te olete pöördunud vastavate juhtide poole, siis soovite te saada seda kinnitavat vastust, et kas Issand on teid ikka heaks kiitnud. Kui olete endasse süüvinud ning otsite ja leiate meelerahu, on see teile tähiseks, et Issand on teie meeleparanduse heaks kiitnud” (Stand Ye in Holy Places. – Ensign, juuli 1973, lk 122).

Meenutage õpilastele, et kuningas Benjamin rääkis, mida ingel oli öelnud pattude andekssaamise kohta. Soovi korral meenutage neile ingli sõnu, et loomupärane inimene on Jumala vaenlane, ja millised tagajärjed ootavad neid, kes surevad pattudest meelt parandamata (vt Mo 3:19, 23–27).

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 4:1–2 ja otsida väljendeid, millest on näha, kuidas kuningas Benjamini rahvas ingli sõnadele vastas. Paluge mõnedel õpilastel leitud väljendid ette kanda. Kui õpilased vajavad abi väljendi „lihalik olukord” mõistmisel, siis selgitage, et sõna „lihalik” on vastand sõnale „vaimne”. See viitab meie füüsilistele himudele, selle asemel et soovida läheneda Issandale vaimselt. Soovi korral paluge õpilastel lugeda Alma 41:11 ja seejärel selgitada väljendit „lihalik olukord” omaenda sõnadega. Aitamaks õpilastel mõista väljendit „maa põrmust tühisem”, paluge neil lugeda Heelamani 12:4–8. Seejärel paluge neil oma sõnadega selgitada, kuidas kedagi, kes keeldub järgimast Issanda nõu, võidakse kirjeldada maa põrmust tühisemana. Veenduge, et nad mõistavad, et Taevane Isa ei pea oma lapsi maa põrmust tühisemaks.

Märkige, et kui rahvas märkas oma patust, parandas ta meelt ja väljendas usku Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 4:3. Paluge õpilastel tähele panna, kuidas inimesed teadsid, et nende patud on andeks antud.

- Millised tunded valdavad Moosia 4:3 järgi neid, kellele Issand on andeks andnud?
- Inimesed said oma patud andeks „ülimalt suure usu pärast, mis neil oli Jeesusesse Kristusesse”. Milliste tegudega nad oma usku väljendasid? (Vt Mo 4:1–2.)
- Öelge oma sõnadega, mida õpetavad salmid Moosia 4:1–3 meile pattude andekssaamisest? (Üks võimalik vastus: **kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja parandame siiralt meelt, saame oma patud andeks.** Soovi korral paluge õpilastel märkida Moosia 4:1–3 võtmesõnad ja väljendid, mis seda põhimõtet rõhutavad.)

Lugege ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist vanem Neil L. Anderseni sõnad, mis võtab kokku, mida me peame tegema, et oma patud andeks saada:

„Kui me oma patud ausalt üles tunnistame, taastame kahjusaaajale, mida saame, ning hülgame oma patud ja peame käske, oleme me teel andekssaa-mise poole. Aja jooksul tunne, kuidas murega kaasnenu ahastus vaibub, „[võttes ära] süü meie südamest“ (Al 24:10) ja tuues „meelerahu“ (Mo 4:3).

Need, kes on tõeliselt meelt parandanud, kuid ei näi tundvat leevendust: jätkake käskude pidamist. Ma luban teile, leevendus tuleb Issanda ajakava järgi. Ka tervenemine võtab aega“ (Repent ... That I May Heal You. – Ensign või Liahona, nov 2009, lk 42).

Paluge õpilastel kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse, mida nad õppisid salmides Moosia 4:1–3 meeleparandusest arutades. Samuti paluge neil kirjutada, kuidas nad saavad rakendada usku Jeesusesse Kristusesse, kui soovivad oma patte andeks saada.

Selgitage, et kui kuningas Benjamin oli tunnistajaks rahva meeltparandavale hoiakule, tuletas ta neile meelde, et nad sõltuvad Issandast. Paluge, et mõned õpilased loeksid kor-damööda ette Moosia 4:4–8. Paluge õpilastel otsida, mida kuningas Benjamin tahtis oma rahvale mõista anda, kui nad olid oma patud andeks saanud.

- Mis on nende salvide järgi ainsad „[tingimused], mille varal [me võime] saada päästetud“?

Kui õpilased on sellele küsimusele vastanud, siis paluge neil lugeda läbi Moosia 4:4–8 ja otsida väljendeid, mis kirjeldavad inimesi, kes saavad päästetud. Võiksite neile soovitada need väljendid ära märkida. Kui soovite, võite esitada neile järgmised küsimused:

- Mida tähendab olla „usin kinni pidama [Issanda] käskudest“?
- Millised teod näitavad, et inimene „paneab oma lootuse Issandale“?
- Kuidas olete näinud Jumala headust ja Tema võrratut väge?

Märkige, et meeleparandus ja kuulekus nõuavad meilt suurt tööd ja jõupingutust. Kuid ükskõik kui kõvasti me ka ei töötaks, ei võiks me iial saada oma patte andeks ega saada ka päästmise andi, kui poleks Jeesuse Kristuse lepitust.

Moosia 4: 9–30

Kuningas Benjamin õpetab, kuidas alati oma patud andeks saada

Kirjutage tahvlile alati oma patud andeks saama. Teavitage õpilasi, et kui rahvas oli oma patud andeks saanud, õpetas kuningas Benjamin neile, kuidas seda laitmatut ja puhast seisundit hoida ning säilitada.

- Miks on ka kõigil meil seda tähtis teada?

Paluge õpilastel uurida omaette Moosia 4:9–11 ja otsida, mida me peame tegema, et alati oma patud andeks saada. Jätke õpilastele piisavalt aega ja paluge neil seejärel leitud jagada. Soovi korral kirjutage vastused tahvlile. Mõned võimalikud vastused: me peame pidama meeles Jumala suurust, olema alandlikud, palvetama iga päev ja seisma kindlana usus.

Soovi korral esitage järgmised küsimused, et aidata õpilastel loetud sügavuti mõista ja seda rakendada:

- Kuningas Benjamin õpetas, et me peame uskuma Jumalasse (vt Mo 4:9). Ta rääkis Jumala armastuse maitsmisest ja Jumala suuruse alatisest meelespidamisest (vt Mo 4:11). Millised kogemused on aidanud teil mõista, et Jumal on tõeline ja vägev ning et Ta armastab teid?
- Kuidas mõjutavad Jumala väe, headuse ja armastuse mäletamine meie tahet Temale kuuletuda?

Lugege õpilastele ette Moosia 4:12. Paluge neil sellest salmist leida õnnistused, mis saavad osaks neile, kes teevad, nagu õpetatakse salmides Moosia 4:5–11.

Selgitage, et Moosia 4:13–16 sisaldab kuningas Benjamini kirjeldust rahvast, kes alati oma patud andeks saavad. Jagage klass kolme rühma. Paluge esimesel rühmal uurida Moosia 4:13, teisel rühmal Moosia 4:14–15 ja kolmandal rühmal Moosia 4:16. Paluge, et iga õpilane loeks neile määratud salmi või salme omaette ning leiaks hoiakud ja omadused, mida kuningas Benjamin kasutas kirjelduses nende kohta, kes tahavad alati oma patud andeks saada.

Jätke õpilastele piisavalt aega ja paluge neil seejärel leitu kohta aru anda. Kui nad seda teevad, siis rõhutage tõsiasi, et **kui me alandame end Jumala ees ja püüame arendada**

Kristuse sarnaseid omadusi, võime me alati oma patud andeks saada. Aidake õpilastel õpitut rakendada ja esitage neile iga hoiaku või omaduse mainimisel üks või mõlemad järgmistest küsimustest:

- Miks on selline hoiak (või omadus) abiks, et alati oma patud andeks saada?
- Millal olete näinud mõnda näidet sellisest hoiakust (või omadusest)?

Kuningas Benjamin kasutas vägevat analoogiat, mis aitab õpilastel hinnata Issandalt saadud õnnistusi ja innustab neid arendama salmidest Moosia 4:13–16 õpitud iseloomujooni. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 4:16–23.

- Kuidas oleme me kõik kerjused kuningas Benjaminini öeldu kohaselt?
- Kuidas aitab selline mõistmine meil teiste vastu kaastundlikum olla?
- Millist nõu annab kuningas Benjamin salmides Moosia 4:24–26 neile, kellel pole kerjusele midagi või eriti midagi anda?
- Kuidas aitab paastuannetuse andmine meil tänapäeval Kirikus salmis Moosia 4:26 toodud nõuannet järgida? Kuidas saavad noored paastuannetustest osa võtta? (Mõned võimalikud vastused: nad saavad paastuda, mõned võivad maksta paastuannetusi ja mõnedes maailmaosades koguvad Aaroni preesterluse hoidjad koguduse liikmetelt paastuannetusi.)

Märkige, et kõigi nende heade asjade seas, mida meil on teha palutud, on vahel raske elus tasakaalu leida. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 4:27.

- Mida tähendab teha kõiki asju „targalt ja korrakohaselt“?
- Kuidas saab see nõuanne teile abiks olla?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 4:29–30. Märkige, et Moosia 4:30 on kuldsalm. Võiksite õpilasi innustada seda salmi erilisel ära märkima, nii et nad võiksid selle kergesti üles leida.

- Kuidas on meie mõtted, sõnad ja teod omavahel seotud? Mida me saame teha, et ennast jälgida? Kuidas me saame üksteisele abiks olla?

Soovi korral andke õpilastele mõned minutid, et kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse, kuidas on Moosia 4:9–30 põhimõtted neile abiks, kui nad püüavad alati oma patud andeks saada. Tunnistage, et Issand armastab neid kõiki ja soovib, et nad parandaksid meelt ja saaksid alati oma patud andeks.

Kuldsalm – Moosia 4:30

Aitamaks õpilastel näha, kuidas mõtted, sõnad ja teod on omavahel seotud, nagu on kirjas salmis Moosia 4:30, lugege ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Mõelge puhtaid mõtteid. Kes mõtleb puhtaid mõtteid, ei tee rämpseid tegusid. Te ei vastuta Jumala ees ainuüksi oma tegude eest, vaid ka oma mõtete kontrollimise eest. Elage nii, et te ei peaks piinlikkusest punastama, kui teie mõtteid ja tegusid saaks teie kirikus ekraanil näidata. Vanasõna „kuidas külvad, nõnda lõikad“ kehtib ikka veel. Külvad mõtteid, lõikad tegusid, külvad tegusid, lõikad harjumusi, külvad harjumusi, lõikad iseloomu ja su iseloom määrab ära su igavese saatuse. Inimene „on selline, [nagu ta] arvestab oma hinges“ (Conference Report, okt 1964, lk 60; Õp 23:7).

Selgitage, et valgus ja pimedus ei saa sama ruumi korruga enda alla võtta. Valgus hajutab pimeduse. Näiteks kutsuvad sobilik muusika, meeltülendavad pildid, tervislikud tegevused ning puhtad mõtted ja teod meie ellu Vaimu ning suruvad selle, mis vääritud, meie mõttest välja. Aidake õpilastel mõista, et nad saavad võitu pimedusest, kui täidavad oma elu valgusega.

- Mida saame teha, et hoida oma mõtted, sõnad ja teod puhastena?

Innustage õpilasi tegema konkreetseid plaane, kuidas täita oma elu valgusega. Soovi korral paluge neil kirjutada oma plaanid pühakirjade uurimise päevikusse.

 Moosia 4:30 on kuldsalm. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamisideele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

Mõtete kirjapanemine

Vanem Richard G. Scott Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist innustas õpilasi tekkinud mõtteid kirja panema: „Arendage oskust võtta nähtust õpust ja seda iseäranis tunnetest, mida Püha Vaim teis tekitab. .. Kirjutage Vaimult õpitud tähtsad asjad kindlasse kohta. Te avastate, et hinnalisi mõtteid kirja pannes tuleb neid sageli veelgi“ (To Acquire Knowledge and the Strength to Use It Wisely. – Ensign, juuni 2002, lk 32).

55. ÕPPETUND

Moosia 5–6

Sissejuhatus

Moosia 5. peatükiga lõppeb kuningas Benjamini kõne oma rahvale, mis algas Moosia 2. peatükis. Kuna rahvas uskus kuningas Benjamini sõnu, kogesid nad oma südames vägevat muutust. Nad sõlmisid Jumalaga lepingu

ja võtsid enda peale Jeesuse Kristuse nime. Nagu on kirjas Moosia 6. peatükis, andis kuningas Benjamin oma kuningriigi üle oma pojale Moosiale, kes valitses oma isa eeskujul.

Õpetamissoovitused

Moosia 5:1–4

Kuningas Benjamini rahvas kirjeldab vägevat muutust, mis neile Vaimu kaudu osaks sai

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgmised küsimused:

Kas te olete kunagi tundnud vajadust vaimselt muutuda?

Mida te selleks ette võtsite?

Kui te tegite läbi muutuse, kas see on jäänud püsima tänaseni?

Paluge õpilastel vastata nendele küsimustele oma pühakirjade uurimise päevikus või vihikus. Seejärel lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad:

„Jeesuse Kristuse evangeelium nõuab oma olemuselt meie loomuse põhjalikku ja püsivat muutumist, mis saab võimalikuks, kui me loodame „Püha Messia teenete ja halastuse ja armulikkuse“ peale (2Ne 2:8). Kui me otsustame järgida Õpetajat, otsustame me muutuda — vaimselt uuesti sündida“ (Te peate uuesti sündima. – 2007. a kevadine üldkonverents).

Soovi korral paluge õpilastel kirjutada järgmine tsitaat pühakirjades Moosia 5:2 kõrvale või pühakirjade uurimise päevikusse: „Kui me otsustame järgida Õpetajat, otsustame me muutada“ (Vanem David A. Bednar).

- Millisel viisil me otsustame muutuda, kui otsustame järgida Jeesust Kristust?

Andke õpilastele mõned minutid, et vaadata üle Moosia 2–4. Võiksite soovitada neil lugeda peatükkide kokkuvõtteid. Küsige neilt, mida nad mäletavad nende peatükkide sisu kohta. Seejärel paluge neil lugeda läbi Moosia 5:1.

- Mida soovis kuningas Benjamin oma rahvalt teada saada?

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 5:2–5 ja otsida vastust kuningas Benjamini küsimusele. Enne kui õpilased lugema hakkavad, võite te soovi korral selgitada, et 2. salmis osutab sõna tahe inimese loomusele — tema soovidele ja temperamendile. Kui nad on lugemise lõpetanud, esitage järgmised küsimused, et aidata neil neid salme analüüsida:

- Mida ütlesid inimesed oma tahte kohta?
- Mis pani neid oma tahet muutma? (Nad uskusid kuningas Benjamini õpetusi Jeesusest Kristusest ja lepitusest ning Vaim muutis nende südant.)

Rõhutage, et muutus südames on midagi enam kui käitumise muutmine. Kogedes muutust südames, saavad meist uued inimesed, keda on muudetud Päästja lepituse väe abil. Aitamaks õpilastel seda tõe mõista, paluge ühel neist lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad:

„Jeesuse Kristuse evangeelium hõlmab palju enam kui patu ja halbade mõjude vältimine ning neist jagu ja puhtaks saamine oma elus. See nõuab olulisel kombel ka hea tegemist, hea olemist ja paremaks saamist. ... Selline vägev muutus pole pelk kõvema töö või tugeva ma isikliku distsipliini väljatöötamise tulemus. Pigem on see meie soovide, meie motiivide ja meie loomuse põhjaliku muutumise tulemus, mis saab võimalikuks Issanda Kristuse lepituse vahendusel. Meie vaimne eesmärk on saada jagu nii patust kui patustamissoovist,

nii patu plekist kui selle hirmuvalitsusest” (Süütud käed ja puhas süda. – 2007. a sügisene üldkonverents).

- Miks me vajame teie arvates Jeesuse Kristuse lepitust, et tõeliselt muutuda?

Juhtige õpilaste tähelepanu väljendile „tänu kõigeväelise Issanda Vaimule” salmis Moosia 5:2. Soovi korral selgitage, et *kõigeväeline* tähendab kõikvõimast.

- Mida me õpime salmidest Moosia 5:2–4 selle kohta, kuidas kogeda vägevast muutust oma elus?

Veenduge, et õpilased mõistavad selle küsimuse üle arutledes, et **kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja võtame vastu Püha Vaimu, võime me kogeda vägevast muutust südames.**

Selgitage, et vägeva muutuse kogemine südames on protsess, mis kestab kogu elu ega ole ühekordne sündmus. Jagage president Ezra Taft Bensoni sõnu:

„Kristuse-sarnaseks saamine on eluaegne pingutus ja sellega kaasnev kasv ja muutus on väga sageli aeglasel, peaaegu vaevu märgatavad. ..

Tõelise meeleparandusega kaasneb muutus südames, mitte pelgalt käitumise muutumine. .. Enamasti ei kaasne meeleparandusega kõmulist ega dramaatilist muutust, pigem on see järkjärguline, stabiilne ja järjepidev liikumine jumalikkuse poole” (A Mighty Change of Heart. – Ensign, okt 1989, lk 5).

Aitamaks õpilastel seda põhimõtet rakendada ja hinnata oma edusamme vägeva muutuse kogemisel südames, paluge neil vastata pühakirjade uurimise päevikus järgmistele küsimustele. (Soovi korral kirjutage need küsimused enne tundi tahvlile, jagage välja paberil või lugege aeglaselt ette, et õpilased saaksid kirjutada need oma pühakirjade uurimise päevikusse.)

- Kuidas on minu tahe muutunud, kui olen järginud Päästjat?
- Mida mul on vaja teha, et Issand sellise muudatuse juures mulle jätkuvalt toeks oleks?

Andke ühele-kahele õpilasele võimalus rääkida, kuidas nad nende küsimustele vastasid. Veenduge, et nad mõistavad, et nad pole kohustatud rääkima liiga isiklikest kogemustest ja mõtetest.

Moosia 5:5–15

Kuningas Benjamini rahvas sõlmib Jumalaga lepingu ja neile antakse uus nimi

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 5:5. Paluge klassil leida, mida kuningas Benjamini rahvas oli nõus tegema, kuna nende südamed olid muutunud.

- Mida oli rahvas nüüd nõus tegema, kui nende tahe oli Jeesuse Kristuse lepituse kaudu muutunud?

Aitamaks õpilastel paremini lepinguid mõista, laske neil mõned minutid seda teemat iseseisvalt uurida. Võiksite soovitada neil uurida seda teemat Piibli sõnastikust, trükisest „Usule truu” või otsida selleletemalisi pühakirjasalme Mormoni Raamatu või kolmikkõite teemade tähestikulisest loendist. Jätke õpilastele piisavalt aega ja paluge neil seejärel jagu-neda paardesse ja teineteisele lepinguid omaenda sõnadega selgitada.

- Millised sõnad salmis Moosia 5:5 näitavad, kui siiralt soovis rahvas Jumalaga lepinguid sõlmida ja nendest kinni pidada? (Mõned võimalikud vastused: „teeme tema tahtmist”, „kõigis asjades” ja „kõik meie ülejäänud päevad”.)
- Millised sõnad või fraasid salmis Moosia 5:5 tuletavad teile meelde lubadusi, mida iga kord sakramenti võttes uuendame?
- Kuidas aitab lepingute sõlmimine ja pidamine südamel muutumisel jätkuda?

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 1:11. Paluge neil leida üks põhjus, miks kuningas Benjamin rahva kokku kogus. (Et anda neile nimi.) Selgitage, et salmides Moosia 5:7–15 on kirjas kuningas Benjamini selgitus nime kohta, mille ta oma rahvale lubas anda. Andke õpilastele mõned minutid, et sirvida läbi Moosia 5:7–14 ja otsida sõnade *nimi* ja *kutsuma* erinevaid vorme. Võiksite soovitada õpilastel märkida kõik korrad, mil need sõnad esinevad.

Paluge mõnedel õpilastel rääkida, miks neile nende nimed anti. Näiteks võiksite paluda õpilastel rääkida, kuidas nende vanemad nende nime peale tulid või kas nende nimel on mingi eriline tähendus. Seejärel küsige klassilt:

- Mis tähtsus on kellegi nimel? (Tehke õpilaste vastustest tahvlil kokkuvõtte. Mõned võimalikud vastused: meid tuntakse nime järgi; nime seostatakse sellega, kes me oleme; see

Paluge õpilastel selgitada

Paluge õpilastel aeg-ajalt õpetusi ja põhimõtteid üksteisele selgitada. Seda tehes aitate Te õpilastel usku tugevdada ja paremini Jeesuse Kristuse evangeeliumi mõista. Lisaks aitate neil õppida, kuidas evangeeliumi tõdesid teistega jagada.

on üks viis, kuidas meid teistest eristada; kuna nimi on seotud perega, kaasnevad sellega sageli maine ja ootused.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 5:7–8. Paluge klassil otsida nime, mille kuningas Benjamin oma rahvale andis. Samuti paluge neil tähele panna sõnu ja fraase, mis osutavad selle nime tähtsusele. Võiksite õpilasi innustada neid sõnu ära märkima.

- Mis nime andis kuningas Benjamin oma rahvale?
- Milliseid sõnu ja fraase te märkasite? Mida need sõnad teile Kristuse nime kohta õpetavad?
- Millal me võtame enda peale Jeesuse Kristuse nime? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et **me võtame enda peale Jeesuse Kristuse nime, kui sõlmime ja peame pühi lepinguid.**)

Neid salme arutades võivad õpilased vajada abi õpetuse mõistmisel, et me võime saada „Kristuse lasteks“ (Mo 5:7). Soovi korral märkige, et isa annab lapsele elu. Meie oleme Taevase Isa vaimulapsed. Lisaks sellele on meil maised isad, kes koos meie emadega andsid meile võimaluse elada maa peal füüsilises kehas. Viidates salmle Moosia 5:7, õpetas president Joseph Fielding Smith, et ka Jeesusest Kristusest „saab meie Isa“, kuna Ta „annab meie elu, igavese elu, meie eest tehtud lepituse läbi“. President Smith selgitas: „Nõnda saavad meist Jeesuse Kristusega sõlmitud kuulekuse lepingute kaudu tema lapsed – tema pojad ja tütreid“ (Doctrines of Salvation, koost Bruce R. McConkie, 3 kd., 1954–1956, 1. kd, lk 29).

Juhtige õpilaste tähelepanu tahvilil olevatele sõnadele, mis kirjeldavad nime tähtsust.

- Kuidas aitavad tahvilil olevad sõnad meil mõista Jeesuse Kristuse nime enda peale võtmise tähtsust?

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 5:9–13 ja otsida kuningas Benjamin täiendavaid nõuandeid Jeesuse Kristuse nime enda peale võtmise kohta. Võiksite soovitada õpilastel lugeda neid salme, otsekui räägiks kuningas Benjamin isiklikult nendega. Jagage õpilased paardesse ja paluge neil loetu põhjal järgmisi küsimusi arutada. (Soovi korral kirjutage need küsimused tahvlile või jagage välja paberil.)

- Mõelge Kristuse nime enda peale võtmise tähendusele. Mida tähendab lasta Kristuse nime oma südamesse kirjutada? Millised õnnistused saavad osaks neile, kes lasevad Kristuse nime oma südamesse kirjutada?
- Mõelge oma tuttavatele, kes austavad Kristuse nime. Mida need inimesed teevad, et näidata aupaklikkust ja armastust, mis neil on Kristuse nime vastu?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 5:15. Paluge klassil otsida tegusid, mille järgi tunda ära neid, kes peavad oma lepinguid.

- Milliseid küsimusi esitada iseendale, mis aitaksid meil hinnata, kui hästi oleme Kristuse nime enda peale võtnud?

Jagage oma arvamust, mida see tähendab, kui olete võtnud enda peale Jeesuse Kristuse nime. Tunnistage selle tähtsusest oma elus.

Moosia 6:1–7

Moosiast saab kuningas

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 6:1–3 ja leida, mida kuningas Benjamin tegi, enne kui ta rahva laiali saatis.

- Miks oli tähtis panna kirja kõikide inimeste nimed, kes sõlmsid lepingu? Miks määras kuningas Benjamin rahva seas ametisse preestrid?

Selgitage, et pärast rahvaga rääkimist andis kuningas Benjamin kuningriigi oma pojale Moosiale. Kolm aastat hiljem kuningas Benjamin suri. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 6:6–7. Paluge õpilastel panna tähele sõnu ja fraase, millest nähtub, et Moosia järgis oma isa eeskujuga ja aitas oma rahval jätkuvalt südames vägevast muutusest kogeda.

Koduõppe tund

Mormoni sõnad – Moosia 6 (11. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud raamatute Mormoni sõnad – Moosia 6 (11. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Mrs – Mo 2)

Õppides sellest, kuidas Mormon järgis Vaimu ja lisis Nefi väikesed plaadid oma ülestähendusele, said õpilased teada, et Issand teab kõike. Kuningas Benjamin õpetas, et kui nefilastel poleks olnud pühakirju, oleksid nad kaldunud uskmatusse, ning et pühakirjade uurimine aitab meil teada ja pidada kätte. Ta õpetas oma rahvale selliseid tähtsaid põhimõtteid, nagu see, et kui teenime teisi, teenime Jumalat. Kui tunneme end Jumala võlglastena, tahame teenida teisi ja oleme tänulikumad. Kui peame kätte, õnnistatakse meid nii ajalikult kui ka vaimset.

2. päev (Mo 3)

Kuningas Benjamin kordas inglise sõnu, kes tõi rõõmusõnu-meid suurest rõõmust Issanda ilmumise kohta surelikkusesse. Õpilased said teada, et sellest kuulutati ette rohkem kui sada aastat enne sündmusi, mil Jeesus Kristus kannatas, et meie võiksime saada päästetud oma pattudest. Meid saab patust päästa, kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja parandame meelt. Kui me alistume Püha Vaimu kutsele, võime saada jagu loomupärasest inimesest Jeesuse Kristuse lepituse kaudu.

3. päev (Mo 4)

Kuningas Benjamin sõnum täitis ta rahva Issanda Vaimuga. Õpilased said teada, et kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja parandame siiralt meelt, saame me oma patud andeks. Kuningas Benjamin õpetas oma rahvale, et kui me alandame end Jumala ees ja püüame arendada Kristusele iseloomulikke omadusi, võime me alati oma patud andeks saada.

4. päev (Mo 5–6)

Kui õpilased lugesid muutusest, mis tabas kuningas Benjamin rahvast, said nad teada, et kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja võtame vastu Püha Vaimu, võime me kogeda südames vägevat muutust. Kuningas Benjamin rahvas sõlmis lepingu täita Issanda tahet ja pidada Tema kätte, näidates, et me võtame enda peale Jeesuse Kristuse nime, kui sõlmime ja peame pühi lepinguid.

Sissejuhatus

See õppetund aitab õpilastel mõista kuningas Benjamini õpetusi oma poegadele ja oma rahvale kolm aastat enne oma surma. Kuningas Benjamin õpetas oma rahvale, kuidas alati patud andeks saada, kui rakendada usku Jeesusesse Kristusesse.

Õpetamissoovitused

Mormoni sõnad

Nefi ja Mormon väljendavad usaldust Jumalasse

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 9:2–3, et meenutada õpilastele, et Nefil kästi valmistada kahed plaadid. Aidake neil mõista, et need plaadid, millest neis salmides räägitakse, on Nefi väikesed plaadid, millel olnud ülestähendus puudutas peamiselt pühi asju. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 1. Nefi 9:4. Paluge klassil panna tähele, mis on suurte plaatide otstarve (aruanne kuningate valitsemisajast ja rahva sõdadest).

Meenutage õpilastele, et kui Mormon lühendas Nefi suuri plaate, avastas ta muude ülestähenduste seast väikesed plaadid. Püha Vaimu inspiratsioonil lisis ta väikestelt plaatidelt leitu oma lühendusele, kuigi ei teadnud selle põhjust (vt Mrs 1:7).

Paluge poolel klassil uurida salme 1. Nefi 9:5–6, et leida, miks Nefil kästi teha väikesed plaadid. Paluge ülejäänud klassil uurida Mormoni sõnade 1:6–7, et leida, miks Mormon otsustas lisada väikesed plaadid oma lühendusele. Kui klassiliikmed on aru andnud, küsige neilt, mida õpetavad need Nefi ja Mormoni salmid neile Issanda kohta. (Õpilaste vastused võivad sõnade poolest erineda. Veenduge siiski, et nad on saanud aru, et **Issand teab kõiki asju.**)

- Mis oli see tulevane „tark eesmärk,” millele nii Nefi kui ka Mormon viitasid? (Issand teadis, et 1828. aastal võetakse väikesed plaadid kasutusele Mormoni Raamatu 116 kadunud käsikirjalehekülje asemel. Vt õpiku 6. osa, 1. päev.)
- Kuidas saab selle mõistmine, et Issand teab kõike, mis tulevikus juhtub, anda teile usku kuuletuda teile antud vaimsetele õhutustele?

Kui tunnete vajadust seda õppetunni osa pikemalt käsitleda, siis paluge õpilastel rääkida oma kogemustest, kui Vaim õhutas neid midagi tegema ja nad said õhutuse põhjusest alles hiljem teada.

Moosia 1

Kuningas Benjamin kutsub oma rahva kokku

Selgitage, et Nefi väikesed plaadid hõlmavad nefilaste ajalugu Lehhi teenimistööst kuni ajani, mil kuningas Moosia ühendas Nefi ja Sarahemla rahvad, ning mil Moosia poeg Benjamin valitses kuningriiki õigemeelselt. Pühad ülestähendused anti kuningas Benjamin hoole alla. (Vt Om 1:23, 25.)

Kuningas Benjamin palus oma elu lõpus, et ta poeg Moosia rahva kokku kutsuks. Paluge õpilastel lugeda Moosia 1:10–11 ja otsida põhjuseid, miks kuningas Benjamin tahtis rahvaga rääkida. (Ta tahtis teavitada, et Moosias saab järgmine kuningas ja ta tahtis anda rahvale nime.)

Moosia 2–6

Kuningas Benjamin õpetab oma rahvale Päästja lepitusest

Näidake õpilastele pilti, kus kuningas Benjamin kõneleb oma rahvale (62298; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 74). Lugege klassile ette Moosia 2:12–19. Paluge õpilastel tõsta käsi, kui nad kuulevad sõnu, mis kirjeldavad kuningas Benjamini iseloomu. Kui õpilased käe tõstavad, lõpetage lugemine ja paluge neil selgitada, mida nad kuulsid ja mida see räägib kuningas Benjaminis iseloomu kohta.

Soovi korral küsige õpilastelt, mida nad õppisid salmist Moosia 2:17 teenimise kohta. (Õpilaste vastustest peaks peegelduma arusaam, et **kui me teenime teisi, teenime me Jumalat.**) Soovi korral paluge klassil korjata peast varem pähe õpitud kuld-salmi Moosia 2:17. Soovi korral paluge õpilastel rääkida, kuidas nad on hiljuti teisi teenides Jumalat teeninud.

Kirjutage järgmised pühakirjasalmsid tahvlile või paberilehele. Ärge lisage sulgudes toodud vastuseid. Andke igale õpilasele ülevaataamiseks üks pühakirjakoht. Meenutage neile, et kuningas Benjamini jutlus keskendus järgmisele teemale: „[Pääste võib] inimlastele osaks saada .. ainult Kristuse, Kõigeväelise Issanda nimes ja selle kaudu“ (Mo 3:17). Iga pühakirjakoht õpetab midagi sellele teemale kohta.

1. Moosia 2:20–25, 34. (Kui me märkame, et oleme Jumala võlgased, kasvab meie tänulikkus.)
2. Moosia 3:7–11, 17–18. (Jeesus Kristus kannatas, et meid saaks päästa meie pattudest. Kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse meelega paranduse kaudu, võime me saada pattudest päästetud.)
3. Moosia 3:12–16, 19–21. (Kui alistume Püha Vaimu kutsele, saame Jeesuse Kristuse lepituse kaudu maha jätta loomupärase inimese ja pühaks saada.)

4. Moosia 4:5–8, 19–21, 26. (Kui me alandame end Jumala ees ja püüame arendada Kristusele iseloomulikke omadusi, võime alati oma patud andeks saada.)

Kui olete andnud õpilastele piisavalt aega, paluge neil õpitu kohta aru anda klassile või teha seda väikestes rühmades. Seejärel paluge mõnedel õpilastel valida üks põhimõte ja selgitada, kuidas nad seda oma elus rakendada võiksid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 4:1–3. Paluge klassil loetud jälgida ja kuulata, kuidas rahvas kuningas Benjaminis sõnadele vastas. Seejärel paluge mõnel teisel õpilasel lugeda ette Moosia 5:1–2, 5–8. Paluge klassil kuulata, kuidas saame Issanda nime enda peale võtta. Veenduge, et õpilased mõistavad järgmist põhimõtet: **Me võtame Jeesuse Kristuse nime enda peale, kui sõlmime ja peame pühi lepinguid.** Soovi korral meenutage õpilastele, et üks põhjus, miks kuningas Benjamin rahva kokku kogus, oli see, et ta tahtis õpetada neile lepingute sõlmimise kohta. Lisaks sellele pühitses ta oma poja Moosia rahvale kuningaks (vt Mo 6:3).

Lõpetuseks küsige õpilastelt, kas keegi neist soovib rääkida, mis tundeid see temal tekitab, et ta ristimise ajal Jeesuse Kristuse nime enda peale võttis. Paluge neil mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

- Kuidas saad sina kuningas Benjaminis kõnes toodud põhimõtteid oma ellu rakendada?
- Mida tähendab sinu jaoks Jeesuse Kristuse nime enda peale võtmine?

Soovi korral tunnistage rõõmust, mis tuleb, kui uskuda Jeesusesse Kristusesse ja lootada Tema lepitusele.

Järgmine õppenädal (Mo 7–17)

Küsi õpilastelt: Kas te astuksite välja Jeesuse Kristuse kaitseks, isegi kui see tähendaks teie surmamist? Teavitage õpilasi, et järgmisel nädalal hakkavad nad uurima prohvet Abinadi õpetusi. Innustage neid tähele panema sõnumit, mida Abinadi oli nõus nefilastele edastama, kuigi teadis, et ta surmatakse.

Moosia 7–8

Sissejuhatus

Umbes 80 aastat enne seda, kui kuningas Benjami ni poeg Moosia sai kuningaks, juhatas mees nimega Seenif rühma nefilasi Sarahemlast Nefi maale elama, pidades seda maad oma pärandmaaks (vt Om 1:27–30). Kuningas Moosia volitas meest nimega Ammon mine ma väikese rühma eesotsas Nefi maale, et saada teada, mis oli Seenifi rühmast saanud. Ammon ja ta kaaslased

avastasid, et Seenifi rühma järeltulijad elasid laamanlaste orjuses. Seenifi pojapoeg Limhi oli nende kuningas. Ammoni saabumine tõi Limhile ja tema rahvale lootust. Limhi küsis, kas Ammon oskab tõlkida uurendusi 24 kuldplaadil, mille tema rahvas oli leidnud. Ammon selgitas, et Sarahemla kuningas, kuningas Moosia, on nägija, kes oskab neid muistseid ülestähendusi tõlkida.

Õpetamissoovitused

Moosia 7

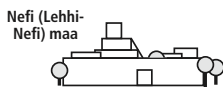
Ammon leiab Lehhi-Nefi maa ja saab teada, kuidas kuningas Limhi rahvas orjusesse sattus

Kirjutage tahvlile leinama: kahetsust või kurbust tundma

- Mis on mõned põhjused, miks inimesed leinavad?

Paluge ühel õpilased lugeda ette Moosia 7:24 ja paluge ülejäänud klassil loetavat jälgida. Pöörake tähelepanu fraasile „kõik see on süütegude pärast”. Selgitage, et see salm viitab olukorrale, mis tekkis ühe inimrühma valede valikute tagajärjel. Paluge õpilastel mõtiskleda, kas nad on kunagi leinanud mingi olukorra tõttu, mis juhtus „süütegude pärast”? Selgitage, et nad hakkavad täna uurima peatükke Moosia 7–8 ning saavad teada kuningast nimega Limhi ja sellest, mis tema rahvast kahetsema pani. Paluge õpilastel otsida, mida innustas Limhi oma rahvast kurbuse leevendamiseks tegema.

Ülevaade rännakutest peatükkides Moosia 7–24

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 7:1. Paluge õpilastel tähele panna, millist kahte asukohta salmis mainitakse. Joonistage tahvlile esimene joonis, mis selle õppetunni juurde kuulub, ja paluge õpilastel joonistada see oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse. Selgitage joonist kasutades, et Kirikul puudub ametlik seisukoht Mormoni Raamatu geograafia kohta. Ollakse vaid seisukohal, et need sündmused leidsid aset Ameerikas.

NB! Moosia raamatu uurimise käigus lisavad õpilased joonisele täiendavaid üksikasju. Veendumaks, et neil jääb nende üksikasjade jaoks piisavalt ruumi, kandke joonist tahvlile just nii, nagu see on käsiraamatus ära toodud. Pöörake tähelepanu täiendavale ruumile, enne kui õpilased joonistama hakkavad. (Lõplik joonis on ära toodud käsiraamatu lisas.)

Selgitage, et kui Lehhi pere saabus töötatud maale, seadsid nad end sisse Nefi maal (millele viidatakse vahel kui Lehhi-Nefi maale või esimesele pärandmaale). Peagi pärast Lehhi surma käskis Issand Nefil kõnnumaale põgeneda ja võtta kõik, kes tahtsid, endaga kaasa. Nefi rahvas jäi ka edaspidi Nefi maale, kuid elas lahus neist, kes järgnesid Laamanile

ja Lemuelile. Palju aastaid hiljem käskis Issand ühel nefilaste rühmal Nefi maalt põgeneda. See rühm seadis end lõpuks sisse Sarahemla maal, mis jäi Nefi maast põhjapoole.

Mitu põlvkonda hiljem läks mees nimega Seenif ühe nefilaste rühma eesotsas Nefi maale, et „oma pärandmaad enda valdusse võtta” (vt Om 1:27–30). Seenif oli kuulunud veel

teisegi rühma, kellel ei õnnestunud maad selles piirkonnas endale saada (vt Mo 9:1–2). Paluge õpilastel tõmmata nool Sarahemla maast Nefi maani ja tähistada see sõnadega „Nefilaste rühm, keda juhtis Seenif“. See rühm lahkus Sarahemlast u 80 aastat enne seda, kui Moosiast sai kuningas.

Paluge õpilastel uurida veel kord Moosia 7:1 ja otsida, mida Moosia teada tahtis. Kui nad on sellest aru andnud, paluge neil lugeda Moosia 7:2–3 ja tähele panna, mida tegi Moosia, et sellele küsimusele vastust saada. Paluge õpilastel tõmmata teine joon Sarahemlast Nefi maani, mis sümboliseeriks Ammoni juhitud otsingusalga rännakut, ja tähistada see vastavalt.

Võtke kokku Moosia 7:4–11, selgitades, et Ammon leidis linna, kus Seenifi rahva järeltulijad Seenifi pojapoja Limhi valitsuse all elasid. Limhi märkas Ammoni rühma linnamüüride taga. Pidades neid oma surnud isa Noa pahelisteks preestriteks, lasi ta nad oma valvuritel kinni võtta ja vangli heita (vt Mo 21:23). Ta küsitles neid kaks päeva hiljem. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 7:12–15 ja panna tähele, kuidas Limhi sellele reageeris, kui sai teada, kes on Ammon ja kust ta tuleb.

- Miks oli Limhil nii hea meel, kui ta sai teada, et Ammon on Sarahemla maalt?

Viidake taas sõnale leinama tahvlil. Võtke kokku Moosia 7:16–19, selgitades, et kuningas Limhi kogus oma rahva kokku, et tutvustada neile Ammonit, rääkida neile nende kurvastamise ja kahetsemise põhjustest ning aidata neil teada, kuhu pöörduda, et neid vabastataks.

Kirjutage sõna põhjused tahvlile sõna leinama selgituse alla. Paluge mõnedel õpilastel kordamööda ette lugeda Moosia 7:20–28. Paluge õpilastel leida tegevused, mis Limhi oma rahva katsumuste ja kurvastamise põhjustena välja tõi. (Soovi korral teavitage õpilasi, et salmis Moosia 7:26 mainitud prohvet on Abinadi, kes põletati surnuks Limhi isa Noa valitsuse ajal.) Kui salmid on ette loetud, paluge mõnedel õpilastel kirjutada tahvlile *põhjuse* alla, mida nad leidsid.

- Mis näis olevat peamine põhjus, miks rahvas kurvastas? (Üleastumine ehk patt.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 7:29–32. Paluge neil valida üks fraas, millest on näha, et Limhi mõistis, et rahva patud ja kurbus on omavahel seotud. (Soovi korral selgitage, et sõna aganad viitab prahile, mis jääb järele, kui vili kõrte küljest eemaldada. Salmis Moosia 7:30 tähendab aganate lõikamine millegi kasutu saamist.) Paluge mõnel õpilasel valitud fraasid ette lugeda ja neid selgitada.

- Kuidas saab oma pattude tagajärgede märkamine meile abiks olla?

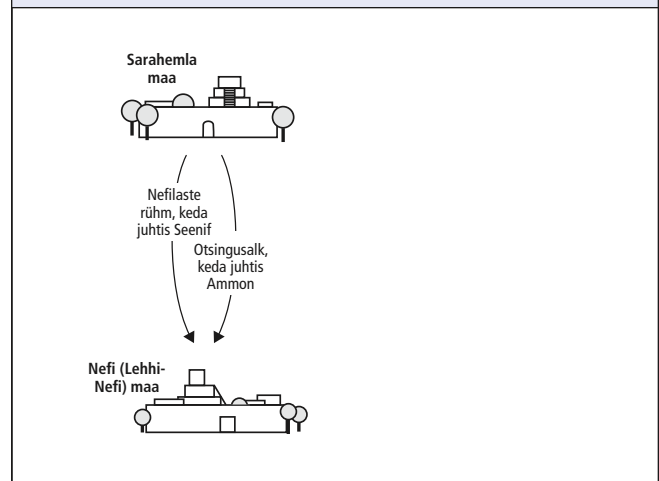
Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 7:33. Paluge õpilastel tähele panna, mida õhutas Limhi oma rahvast tegema.

- Milliseid põhimõtteid saame õppida Limhilt ja ta rahvalt selle kohta, milline mõju on oma pattude märkamisel ja nende üle kurvastamisel? (Kui õpilased peatükis peituvaid tõdesid välja toovad, siis aidake neil mõista, et **pattude märkamine ja nende üle kurvastamine võib panna meid pöörduma vabastuse leidmiseks Issanda poole**. Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)

Aitamaks õpilastel seda põhimõtet paremini mõista, paluge neil ette kujutada, et keegi neile armsatest inimestest kahetseb oma patte ning soovib parandada meelt ja pöörduda Issanda poole, kuid pole kindel, kuidas seda teha. Tunnistage, et Limhi nõuanne oma rahvale salmis Moosia 7:33 sisaldab võtmeid patuga kaasnevast kurvastusest ja kahetsusest ülesaamiseks. Paluge õpilastel uurida Moosia 7:33 ja tähele panna fraase, mis aitaksid kellelgi teada, kuidas pöörduda Issanda poole. (Võiksite neile soovitada need fraasid ära märkida.)

Jätke õpilastele piisavalt aega ja paluge seejärel jagada fraase, mis neile silma jäid. Paluge igal õpilasel selgitada valitud fraasi tähendust, 1) öeldes seda oma sõnadega, või 2) tuues näiteid kellegi tegudest või suhtumisest, kes püüab fraasis väljendatud põhimõtet ellu rakendada.

Ülevaade rännakutest peatükkides Moosia 7–24

Paluge õpilastel mõtiskleda, kas neil on patte, millest nad pole meelt parandanud, ja mis võiksid neile endile ja neile, keda nad armastavad, kurbust ja kahetsust põhjustada. Paluge õpilastel vastata oma pühakirjade uurimise päevikus järgmisele küsimusele:

- Kuidas ma saan salmi Moosia 7:33 tänapäeval oma ellu rakendada?

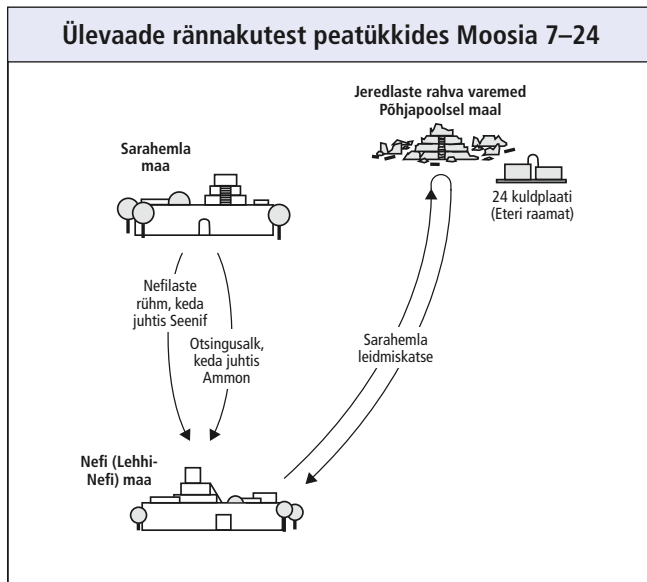
Tunnistage, et kui me pöördume kogu südamest ja meelest Issanda poole, vabastab Ta meid patuga kaasnevast leinast.

Moosia 8

Ammon saab teada 24 kuldplaadist ja räägib Limhile nägijast, kes oskab tõlkida plaatidel olevaid uurendusi

Paluge kahel õpilasel klassi ette tulla. Siduge ühel õpilasel silmad kinni ja pange seejärel kõikjale ruumis põrandale laiali raamatuid, paberilehti ja muid ohutuid esemeid. Paluge teisel õpilasel anda suulisi juhiseid, et aidata esimesel õpilasel minna üle toa ühtegi põrandal olevat eset puudutamata. Seejärel paluge teisel õpilasel silmad kinni siduda. Tõstke esemed põrandal teise kohta ja paluge esimesel õpilasel anda juhiseid. Seekord aga jätab kinniseotud silmadega õpilane meelega juhised järgimata. (Rääkige selle õpilasega salaja enne tundi ja paluge tal juhiseid eirata.)

- Kui väärtuslik on kuulata kedagi, kes näeb seda, mida meie ei näe?

Võtke kokku Moosia 8:5–12, selgitades, et Limhi oli saatnud ühe uurimisrühma Sarahemlase abi järele, enne kui Ammon saabus. See rühm eksles kõnnumaal ja leidis Sarahemla asemel hävinenud tsivilisatsiooni riismed. Seal avastasid nad 24 uurendustega kuldplaati. (Soovi korral selgitage, et Limhi rahva avastatud varemed olid kõik, mis oli jeredlaste tsivilisatsioonist järele jäänud. 24 kuldplaadilt võetud jeredlaste ülestähendus on lisatud Mormoni Raamatule Eteri raamatuna.) Lisage see rännak tahvlil olevale joonisele, nagu näha sel leheküljel toodud illustratsioonil. Paluge, et õpilased lisaksid selle ka oma joonistele. Selgitage, et kuningas Limhi tahtis aru saada, mis on 24 kuldplaadile uurendatud. Ta küsis, kas Ammon teab kedagi, kes oskab uurendusi tõlkida.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Ammoni vastus salmides Moosia 8:13–15. Paluge õpilastel tähele panna tiitlit, mida Ammon kasutas, et viidata inimesele, kellel on vägi selliseid ülestähendusi tõlkida. Paluge õpilastel uurida Moosia 8:16–19 ja tähele panna nägija täiendavaid võimeid. Paluge mõnedel õpilastel öelda, mida nad leidsid.

Kirjutage tahvlile järgnev lause: **Issand annab prohvetid,**

nägijad ja ilmutajad, et inimkond võiks neist kasu saada.

- Kui palju nägijaid on meil tänapäeval maa peal? (Viisteist – Esimese Presidentkonna ja Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi liikmed.)
- Mis on mõned asjad, mida prohvetid, nägijad ja ilmutajad meile teatavaks teevad? (Kui õpilastel on vastamisega raskusi, küsige, mida on nägijad andnud teada sellistel teemadel nagu abielu ja perekond, haridus, meelelahutus ja meedia või seksuaalne puhtus.)
- Kuidas on kaasaja prohvetid, nägijad ja ilmutajad teie elu õnnistanud?

Soovi korral rääkige, kuidas prohvetid, nägijad ja ilmutajad on õnnistanud Teie elu. Paluge, et õpilased loeksid iseseisvalt ühte hiljutist konverentsikõnet, mille esitas Esimese Presidentkonna või Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi liige, mõtleksid selle üle ja järgiksid seal olevat nõuannet.

57. ÕPPETUND

Moosia 9–10

Sissejuhatus

Kuningas Benjamini valitsusajal juhatas Seenif rühma nefilasi Sarahemlast Nefi maale, et seal laamanlaste seas elama asuda. Moosia 9–22 sisaldab aruannet nende inimestele osaks saanud kogemustest. Laamanlaste kuningas lubas Seenifi inimestel end nende seas sisse

seada, kuna kavatses nad salamisi orjastada. Laamanlaste valetraditsioonid ja viha nefilaste vastu viisid lõpuks sõjani. Seenifi inimesed lootsid jõu saamiseks Issandale ja suutsid laamanlased oma maalt välja ajada.

Õpetamissoovitused

Moosia 9:1–13

Seenif läheb rühma nefilaste eesotsas tagasi Nefi maale

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nad midagi väga tahtsid. Paluge mõnel õpilasel nendest kogemustest rääkida. Selgitage, et täna õpivad nad mehest, kes tahtis midagi nii väga, et ei pannud tähele oma soovide võimalikke tagajärgi.

Paluge õpilastel heita pilk joonisele rännakutest, mida nad eelmises õppetunnis alustasid. Tuletage neile meelde, et mees nimega Ammon läks ühe rühma eesotsas Sarahemlast rännakule ning leidis Nefi maalt Limhi ja tema rahva. (Soovi korral selgitage, et Mormoni Raamatus räägitakse kahest mehest, kelle nimi oli Ammon. Üks neist oli mees, kellest õpilased täna õpivad. Teine oli Moosia poeg, kellest sai laamanlastele suurepärase misjonär. Temast hakkavad õpilased lugema Moosia 27. peatükis.) Paluge õpilastel avada Moosia 7–8 ja vaadata, mis kuupäev on kirjas lehekülje allservas või peatüki kokkuvõttes (u 121 eKr). Paluge neil seda kuupäeva kõrvutada kuupäevaga Moosia 9. peatükis (u 200 eKr, ligikaudu 80 aastat varem). Küsige, kas keegi oskab selgitada sellist äkilist muutust kuupäevades.

Selgitage, et Moosia 8. peatükist Moosia 9. peatükini minnakse jutustusega ajas 80 aastat tagasi, et rääkida kuningas Limhi vanaisast Seenifist. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni eessõna Seenifi ülestähendusele Moosia 9. peatüki alguses. Seejärel paluge teisel õpilasel lugeda ette Moosia 9:1–2.

Paluge õpilastel lisada oma joonistele nool, mis tähistab esimese rühma rännakut, kes läks Sarahemlast Nefi maale. Märkige, et Seenif oli selles rühmas. Nagu jooniselt näha, peaks nool osutama, et sama rühm ka naases Sarahemlasse. Nool peaks olema tähistatud sõnadega „Mõned nefilased tahavad Nefi maad uuesti enda valdusse saada”. (Lõplik joonis on ära toodud käsiraamatu lõpus olevas lisas.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 9:3–4. Paluge ülejäänud klassil loetavat jälgida ja tähele panna, 1) mida Seenif nii väga saada tahtis, ja 2) mida ta oli pikaldane meeles pidama.

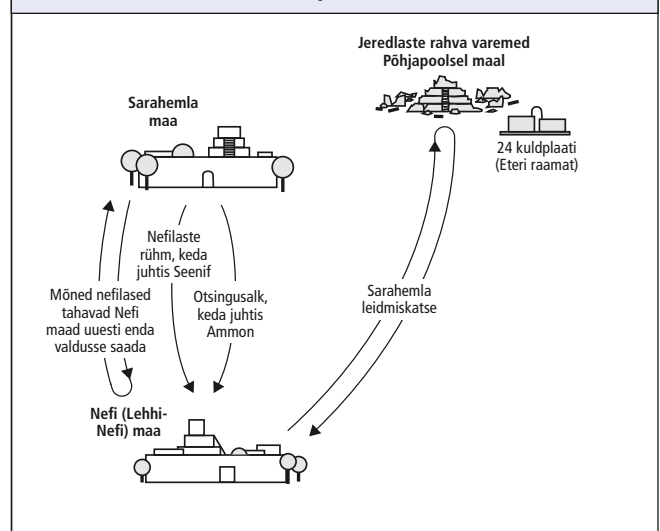
- Mis on üliagarus? (Liigne innukus või ülemäärane huvi millegi saamise järele.)
- Mida tähendab olla pikaldane Issanda meelepidamisel? Selgitage, et kuna Seenif oli üliagar ja Issanda meelepidamisel pikaldane, tegi ta vea. Paluge õpilastel lugeda Moosia 9:5–7, 10, ja tähele panna, mis vea ta tegi.

- Mida Seenif ei märganud, kuna soovis üliagaralt Nefi maad enda valdusse saada?
- Millised ohud kaasnevad liigse innukusega otsuste tegemisel?

Kuupäevad joonealustes märkustes ja peatüki kokkuvõtetes

Näidake õpilastele, et Mormoni Raamatu iga lehekülje allservas (või peatükkide kokkuvõtetes) on kirjas ligikaudsed kuupäevad, et aidata tuvasta nendel lehekülgedel kirjeldatud sündmuste ajaloolist konteksti. Kuupäevi tundes hakkavad õpilased märkama, kuidas Mormoni Raamatus kirjeldatud sündmused on seotud üksteise ja muude ajaloosündmustega.

Ülevaade rännakutest peatükkides Moosia 7–24

- Millised ohud kaasnevad, kui teha otsuseid Issandaga nõu pidamata?

Võtke kokku Moosia 9:11–13, rääkides õpilastele, et 12 aasta pärast oli Seenifi rahvas saanud nii jõukaks, et laamanlaste kuningas hakkas kartma, et ta ei saagi neid orjastada, ja nii ta „hakkas oma rahvast ärgitama, et nad tülitseksid [Seenifi] rahvaga” (Mo 9:13).

Moosia 9:14–10:22

Laamanlaste katse Seenifi rahvas orjastada

Kirjutage tahvlile järgmised sõnad: *koolitöö, kiusatuse vältimine, probleemid sõpradega, juhtimine, töö, tüli pereliikmetega, sport*. (Soovi korral täiendage loetelu õpilaste vajadustest ja huvidest lähtuvalt.)

Paluge ühel õpilasel tulla klassi ette ja käed ette sirutada. Andke õpilasele kätte väiksed asjad, nagu raamatud või kivid, ja paluge tal neid üleval hoida. Selgitage, et need asjad sümboliseerivad tahvlile kirjutatud probleeme. Küsige klassilt:

- Millises valdkonnas sooviksite tunda rohkem jõudu ja tuge?

Andke õpilasele kumbagi kätte veel üks või kaks asja. Küsige klassilt:

- On teil olnud kunagi tunne, et teil on liiga raske kandam, ja te soovite, et suudaksite paremini või et teil oleks rohkem jõudu oma probleemidega toime tulla?

Paluge kahel õpilasel klassi ette tulla ja toetada õpilase käsi, kes asju hoiab. Selgitage, et tänane ülejäänud õppetund räägib rühmast inimestest, kes leidsid, et neil on vaja jõudu juurde saada. Soovitage õpilastel tähele panna kogu selle õppetunni vältel viise, kuidas oma elus rohkem jõudu saada. (Paluge klassi ees olijatel oma kohale naasta.)

Selgitage, et Moosia 9 ja 10 räägivad kahest korrast, mil laamanlased tulid Seenifi ja ta rahvaga sõdima. Kandke tahvlile järgmine tabel, kuid ärge lisage sulgudes toodud vastuseid. Õelge õpilastele, et nad hakkavad uurima tabelis toodud pühakirjalme ja otsima vastuseid tabeli ülaosas toodud küsimustele. Paluge, et pool klassi leiaks esimeses reas toodud salmide abil vastused küsimustele Seenifi ja tema rahva kohta. Paluge, et teine pool klassist uuriks teises reas toodud salmidest vastuseid küsimustele laamanlaste kohta. Paluge kummaski rühmast ühel õpilasel leitud vastused tahvlile kirjutada.

	Mida rahvas tegi, et ette valmistuda?	Mida nad tegid, et usaldada Issandat?	Mis oli selle tulemus?
Seenif ja tema rahvas	Moosia 9:14–16; 10:1–2, 7, 9–10 (Nad relvastasid end ja läksid lahingusse.)	Moosia 9:17; 10:19 (Nad palvetasid ja neil oli meeles, et Issand vabastas nende esivanemad.)	Moosia 9:18; 10:20 (Issand andis neile jõudu ja neil õnnestus laamanlased maalt välja ajada.)
Laamanlased	Moosia 10:6–8 (Nad relvastasid end ja läksid lahingusse.)	Moosia 10:11 (Midagi. Nad toetusid omaenda jõule.)	Moosia 10:19–20 (Laamanlased aeti suurtes tapalagutes maalt välja.)

Kui õpilased on tabeli täitnud, küsige neilt:

- Milliseid sarnasusi ja erinevusi te näete selles, kuidas Seenifi rahvas ja laamanlased lahingusse läksid?
- Milliseid tõdesid see võrdlus meile õpetab?

Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte: **Issand annab meile jõudu, kui teeme kõik, mis suudame ja usaldame Teda.**

Viidake uuesti tahvlil loetletud probleemidele ja meenutage õpilastele õppetundi esemetega.

- Kuidas võiks see põhimõte käia mõne sellise probleemi kohta?

Tooge soovi korral järgmised näited, et aidata õpilastel mõelda, kuidas nad saavad täita oma osa ja usaldada jõudu otsides Issandat:

1. Teil on koolis ees tähtis kontrolltöö ja te tahaksite saada jõudu, et see hästi ära teha.

2. Te olete püüdnud läbi raskuste halvast harjumusest lahti saada, ega tunne end piisavalt tugevana, et sellega üksi toime tulla.
3. Teil on peres raskusi ja tunnete, et ei saa ilma kõrvalise abita hakkama sellest tulenevate tugevate emotsioonidega.

Paluge õpilastel lugeda uuesti kolme esimest rida salmis Moosia 9:18. (Võiksite soovitada õpilastel need read pühakirjades ära märkida.)

- Millal olete kogenud nendes ridades väljendatud tõe?

Soovi korral jagage mõnda omaenda kogemust, millest on näha, et Issand tahab meid tugevdada, kui teeme kõik, mis suudame ja usaldame Teda.

Selgitage, et enne kui Seenif ja ta rahvas teist korda lahingusse läksid, selgitas Seenif oma rahvale, miks laamanlased nefilasi vihkavad. Kirjutage tahvlile sõnad vihane ja ebaõiglaselt kohtlema ning paluge õpilastel neid sõnu selgitada. (Vihane tähendab kellegi peale eriti tige olla; ebaõiglaselt kohtlema tähendab kellelegi liiga tegema või tema suhtes ülekohtune olema.)

Aitamaks õpilastel näha, et **solvumine, viha pidamine ja andestamisest keeldumine võivad mõjutada põlvkondi**, jagage nad paaridesse ja paluge igal paaril lugeda Moosia 10:12–18. Paluge neil otsida põhjuseid, miks Laamani ja Lemueli järglased Nefi järglasi ikka veel vihkasid.

Kui paarilised on salmid koos läbi lugenud, paluge neil arutada vastuseid järgmistele küsimustele. (Soovi korral kirjutage küsimused tahvlile, kui õpilased salme loevad, või andke küsimused igale paarile paberil.)

- Miks laamanlased nefilasi nii väga vihkasid?
- Kellele see haiget teeb, kui oleme vihased või ei anna andeks?
- Kuidas võib kellegi viha mõjuda ta enda perele nüüd ja tulevikus?

Lugege ette Seitsmekümnest vanem Donald L. Hallstromi sõnad. Paluge õpilastel kuulata, mida teha, kui oleme kellegi peale solvunud või vihased.

„Kui tunnete, et keegi (pereliige, sõber, Kiriku liige või juht, töökaaslane) või miski (lähedase kaotus, terviseprobleemid, majanduslikud raskused, väärkohtlemine, sõltuvus) on teile ülekohtu teinud, tegelege sellega otsekohe ja jõuliselt. .. Ja pöörduge viivitamatult Issanda poole! Kasutage kogu oma usku Temasse! Jagage oma koormat Temaga. Lubage Tema armul oma koormat kergendada. .. Ärge kunagi laske maistel asjadel oma vaimsust hävitada!” (Pöörduge Issanda poole. – 2010. a kevadine üldkonverents.)

Paluge õpilastel mõtiskleda kõigi järgmistele küsimustele üle. (Soovi korral innustage neid kirjutama oma vastuseid pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse.)

- Kas mul on tunne, et keegi on mind ebaõiglaselt kohelnud või kas ma tunnen kellegi vastu viha?
- Kes saaks mind andeksandmise juures aidata? Kuidas vältida solvumist ja viha tulevikus?

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nad kellelegi andestasid. Paluge mõnedel neist jagada, mis tunne on andestada ja solvumisel või vihal minna lasta. Soovi korral jagage omaenda tunnistust Issandalt abi otsimise kohta, et teistele andestada.

Moosia 11–12:17

Sissejuhatus

Kuna kuningas Noa uhkus ja prassiv eluviis muutis paljud tema rahva seast pahelisteks, saatis Issand prohvet Abinadi Noad ja tema rahvast hoiatama. Abinadi

hoiatas neid, et nad orjastatakse, kui nad meelt ei paranda. Rahvas otsustas, et ei võta hoiatusi kuulda ja kuningas Noa käskis Abinadi vanglasse heita.

Kohandage õppetunde õpilaste vajadustele

Enamik õppetunde sisaldab rohkem pühakirjatõdesid, kui te ettenähtud aja jooksul käsitleda suudate. Otsige pühakirju ja õppekava uurides Püha Vaimu juhatust, et teada, milliseid õppetunni õpetusi ja põhimõtteid on Teie õpilastel kõige olulisem õppida ja arutada. Püha Vaim aitab Teil kohandada iga õppetunni õpilaste vajadustele.

Õpetamissoovitused

Moosia 11:1–19

Kuningas Noa juhib oma rahva pahelisusesse

Kirjutage tahvlile enne tunni algust järgnevad küsimused:

Kuidas te reageeriksite, kui teie vanemate arvates mõjub mõni teie sõber teile halvasti?

Kuidas te reageeriksite, kui mõni Kiriku juht ütleks, et üks teie lemmiktegevus takistab teie vaimset arengut?

Kuidas te reageeriksite, kui prohvet tauniks avalikult mõnda meelelahutust, mis teile meeldib?

Paluge õpilastel nende küsimuste üle järele mõelda. Seejärel küsige:

- Miks on need olukorrad keerulised?
- Mida te saaksite teha, et sellises olukorras oma vanemate ja juhtide nõu järgida?
- Miks järgivad õigemeelsed inimesed nõuandeid ka siis, kui see neilt elus keerulisi muutusi nõuab?

Selgitage, et selles õppetunnis õpivad õpilased rühma inimeste kohta, kes polnud nõus prohveti nõu kuulda võtma.

Õppetunni konteksti mõistmiseks tuletage õpilastele meelde, et Seenif läks ühe rühma eesotsas Nefi maale, kus laamanlased nad orjastasid. Kuigi Seenifi üliagarus võimaldas laamanlastel teda petta, oli ta hea inimene ja õpetas oma rahvast Issandat usaldama. Enne oma surma andis Seenif kuningriigi oma pojale Noale. (Vt Mo 9–10.)

Selgitage, et Noa oli paheline inimene. Näitamaks, kuidas tema pahelisus ta rahvale mõjus, jagage klass kahte rühma. Paluge esimesel rühmal lugeda Moosia 11:1–2, 5–7, ja paluge teisel rühmal lugeda Moosia 11:14–19. Paluge mõlemal rühmal panna tähele üksikasju selle kohta, kuidas kuningas Noa pahelisus rahvale mõjus. Aidake õpilastel neid salme analüüsida, küsides neilt midagi taolist:

- Miks oli rahvas teie arvates nõus Noad tema pahelisuses toetama?
- Miks võivad asjatud ja meelitavad sõnad inimestel end petta lasta? (Kui õpilased selle küsimuse üle arutavad, võite te soovi korral märkida, et meelitused on võlts kiitus, mida jagatakse tavaliselt selleks, et kiidetavaga manipuleerida.)
- Mida õpetab see Noa rahva lugu meile selle kohta, kuidas peaksime asjatutele ja meelitavatele sõnadele reageerima? (Kui usume teiste asjatuid ja meelitavaid sõnu, anname me neile võimaluse end eksiteele juhtida.)
- Mida saame teha, kui inimesed kõikjal meie ümber elavad õiglusetult?

Moosia 11:20–12:17

Abinadi hoiatab inimesi, et nad orjastatakse, kui nad meelt ei paranda

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 11:20.

- Mida Issand tegi, et Noa rahvast aidata? (Ta saatis prohveti neid meeleparandusele kutsuma.)

Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte: **Jumal saadab prohveteid, et aidata meil meelt parandada ja mitte hätta sattuda.** Selgitage, et Issand saatis Abinadi kaks korda rahvast hoiatama.

Kandke tahvlile järgnev tabel. Jätke piisavalt ruumi, et kirjutada iga pühakirjaviite alla kokkuvõte.

	Abinadi sõnum	Inimeste reageering
Esimene hoiatus	Moosia 11:20–25	Moosia 11:26–29
Teine hoiatus	Moosia 12:1–8	Moosia 12:9–17

Aitamaks õpilastel mõista Abinadi sõnumit, paluge pooltel neist lugeda Moosia 11:20–25, kus räägitakse Abinadi esimesest hoiatusest, ja ülejäänud pooltel paluge lugeda Moosia 12:1–8. Paluge kummagi rühma õpilastel Abinadi sõnum kokku võtta, samal ajal kui üks õpilane kirjutab selle kokkuvõtte tahvlile vastavate viidete alla.

- Milliseid erinevusi näete Abinadi kahe hoiatuse vahel?

Aitamaks õpilastel neid erinevusi märgata, pöörake soovi korral nende tähelepanu salmidele Moosia 11:20–25 ning korduvatele fraasidele „kui nad meelt ei paranda“, „kui nad ei paranda meelt“ ja „kui see rahvas ei paranda meelt“. Võiksite innustada neid need väljendid ära märkima. Seejärel innustage neid leidma erinevusi nende fraaside ja salmi-de Moosia 12:1–8 sõnastuses. [deleted] (Aidake õpilastel märgata, et rahvas oleks võinud nendest tagajärgedest pääseda, kui nad oleksid pärast esimest hoiatust meelt parandanud. Kuna inimesed ei tahtnud meelt parandada, muutusid tagajärjed Abinadi teises hoiatuses kindlaks ja karmimaks.)

- Mida õpetavad need erinevused teile tagajärgedest, kui prohveti hoiatust ei kuulata?
- Milline oht kaasneb sellega, kui patustamist jätkatakse ja meelt ei parandata?

Aitamaks õpilastel mõista, kuidas rahvas Abinadi sõnumitele reageeris, paluge pooltel õpilastel lugeda Moosia 11:26–29 ning pöörata tähelepanu sellele, kuidas rahvas ja nende kuningas reageerisid Abinadi esimesele sõnumile. Paluge ülejäänud õpilastel lugeda Moosia 12:9–17 ja pöörata tähelepanu sellele, kuidas reageeriti Abinadi teisele sõnumile. Paluge mõlema rühma õpilastel rahva reageering kokku võtta ja ühel õpilasel see tabelisse kanda.

- Miks sai rahvas Abinadi peale vihaseks, kuigi ta üritas neid aidata? Miks kaitses rahvas kuningas Noad, kes neid viletsusse juhatas?
- Me loeme salmist Moosia 11:29, et „inimeste silmad olid pimedaks tehtud“. Kuidas olid need inimesed tõe suhtes pimedaks muutunud?

Kui õpilased neid küsimusi arutavad, aidake neil märgata järgmist põhimõtet: **Patt võib meid pimestada nii, et me ei märka prohvetite sõnades tõe.** Selgitage, et inimesed pidasid pimestatuna Noad oma sõbraks ja Abinadit oma vaenlaseks, samas kui tõe oli just vastupidine. Paluge õpilastel mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

- Kas ma olen kunagi vihastanud või oma vigade kaitseks välja astunud, kui keegi mind korrale kutsus, kuigi teadsin, et tal on õigus?
- Mida saan ma teha, et võtta kuulda pereliikmete, Kiriku kohalike juhtide ja prohvetite nõuandeid, kui nad annavad nõu, kuidas Jumala sõna järgida?

Märkige, et paljud inimesed innustavad meid elama Jumala sõna järgi. Et õpilastel oleks kergem mõelda, kuidas oleks kohane reageerida neile, kes annavad meile nõu muutuda või meelt parandada, pöörake tähelepanu kolmele küsimusele, mille Te enne tundi tahvlile kirjutasite. Paluge õpilastel vastata ühele küsimusele pühakirjade uurimise päevikus või

Paluge õpilastel tahvlile kirjutada

Kui õpilased tahvlile kirjutavad, võite Teie hoida klassiga silmsidet ja jätkata vestluse vahendamist. See tõmbab õpilaste tähelepanu tahvlile ja ergutab neid osalema. Tuletage õpilastele meelde, et nad ei pea panema kirja kogu vastust, vaid mõned võtmesõnad teiste kommentaaridest. Selleks, et suurendada osavõttu, võite soovi korral paluda ühel õpilasel mõned minutid kirjutada ja seejärel anda teisele õpilasele võimaluse seda teha.

vihikus. Kui neil on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, paluge mõnel neist rääkida ajast, mil neid õnnistati, kuna nad järgisid vanemate või juhtide nõuannet. Innustage neid otsima ja järgima vanemate, Kiriku kohalike juhtide ja prohvetite nõuandeid.

Kuldsalmi kordamine

Õpilased mõistavad pühakirjasalme paremini, kui nad ise nende kohta küsimusi välja mõtlevad. Paluge õpilastel klassina või väikestes rühmades konkreetsete kuldsalmide kohta vihjeid kirja panna. (Soovi korral valige mõned salmid, mida õpilased võiksid selgeks õppida või korrata.) Seejärel paluge neil vihjed Teile ette lugeda. Kui Te kuldsalmi õigesti ära arvate, saate selle eest punkte. Kui Teil salmi ära arvata ei õnnestu, lähevad punktid klassile. NB! Kui teil ei jätku aega selleks tegevuseks tänases õppetunnis, võite seda teha mõni teine päev. Muud kordamisega seotud tegevused leiate käsiraamatu lisast.

59. ÕPPETUND

Moosia 12:18–14:12

Sissejuhatus

Kui kuningas Noa ja ta preestrid Abinadit küsitlesid, noomis Abinadi neid, et nad ei õpetanud ega pidanud käske. Kuningas Noa käskis oma preestritel Abinadi

tappa, kuid Jumal kaitses Abinadit ja andis talle jõudu oma sõnumiga jätkamiseks. Abinadi tsiteeris Jesajat ning tunnistas Jeesusest Kristusest ja Tema lepitusest.

Õpetamissoovitused

Moosia 12:18–13:26

Abinadi noomib kuningas Noad ja tema preestrid, et nad ei taha käske järgida ja neid õpetada

Kirjutage õppetunni alustuseks tahvlile järgmised avaldused:

MA TEAN, mida tähendab elada Jeesuse Kristuse evangeeliumi järgi.

MA ELAN Jeesuse Kristuse evangeeliumi järgi.

Paluge õpilastel mõtiskleda, kui hästi need avaldused nende kohta käivad, kasutades selleks skaalat 1–10 (10 tähendab, et avaldus käib nende kohta väga hästi).

- Miks on oluline olla võimeline siiralt mõlemat avaldust tegema?

Selgitage, et kui õpilased arutavad Abinadi sõnu, õpivad nad üha enam, kui tähtis on tunda evangeeliumi ja selle järgi elada. Tuletage neile meelde, et eelmises õppetunnis arutasid nad lugu, kus kuningas Noa ja ta preestrid heitsid Abinadi vanglasse, kuna Abinadi kuulutas prohvetlikult nende vastu (vt Mo 12:1–17). Võtke kokku Moosia 12:18–24, selgitades, et Abinadi toodi hiljem kuningas Noa ja ta preestrite ette. Preestrid küsitlesid teda, püüdes ajada teda segadusse ja panna ütlema midagi, mida nad saaksid tema vastu kasutada. Seejärel palus üks neist tal mõnda pühakirjasalmit selgitada.

Paluge õpilastel lugeda Moosia 12:25–30 ja tähele panna põhjuseid, miks Abinadi Noad ja tema preestrid noomis. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, küsige:

- Abinadi ütles, et Noa ja ta preestrid olid moonutanud Issanda teid (vt Mo 12:26). Teisi sõnu olid nad rikkunud pühi asju ja pööranud selja õigele eluviisile. Kuidas olid Noa ja preestrid süüdi Issanda teede moonutamises?

Aitamaks õpilastel sellele küsimusele vastata, võiksite soovi korral märkida, et preestrite väitel tuli pääste Moosese seaduse kaudu (vt Mo 12:32). Sellest hoolimata ei pidanud nad kümmet käsku, mis kuulusid selle seaduse juurde, ja nad ei õpetanud rahvast kümmet käsku pidama (vt Mo 11:1–15; 12:27–29, 37; 13:25–26).

Osutage tahvlil olevatele avaldustele.

- Kui hästi käib teie arvates iga avaldus Noa ja ta preestrite kohta skaalal 1–10?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 12:31–33. Paluge klassil leida põhimõte, mida Abinadi õpetas Noale ja tema preestritele. (Ta õpetas, et **kui me peame Jumala käske, meid päästetakse.**)

Esitage järgmised näited, mida tõi vanem F. Melvin Hammond Seitsmekümnest. Innustage õpilasi kuulama, kui tähtis on käske nii teada kui ka pidada.

„Palju aastaid tagasi tõusis üks misjonilt naasnud misjonär sakramendikoosolekul söökala püsti ja kuulutas valjusti, et ta teab pühakirjade uurimise tõttu, et evangeelium on tõde ning et ta annaks oma elu Issanda ja Tema Kiriku nimel. Kaks nädalat hiljem seisis ta häbi ja hirmuga oma üliõpilaskoguduse piiskopi ees ning tunnistas, et oli nõrkusehetkel vooruslikkuse kaotanud. Pühendumus Päästjale, millest ta kuulutanud oli, oli mingil viisil kiretuhiinas meelest läinud. Kuigi ta oli õppinud Jumala sõna, polnud ta sidunud oma õpinguid praktilise rakenduse ehk kristliku, mõistliku igapäevaeluga.

Üks ilus tütarlaps täitis tublisti kõik nõuded noorte naiste neiupõlve tunnustuse saamiseks. Ta pani läbimõeldult kirja isiklikud eesmärgid ja lisas need hoolikalt oma mälestusteraamatusse. Ta kirjutas kaljukindlalt, et käib kohtamas üksnes vääriliste noorte meestega ja leiab selle ühe erilise, kes viib ta templisse. Kui ta oli kaheksateist, olid tal eesmärgid meelest läinud. Ta abiellus salamisi poisiga, kes polnud Kiriku liige. Need, kes teda kõige enam armastasid – tema vanemad, õpetajad ja sõbrad – valasid palju pisaraid. Ta oli langenud kohutavasse tühemikku seaduse nõuete ja tõelise jüngrielu vahel” (Eliminating the Void between Information and Application. – KHS-i satelliidi koolituse ülekanne, aug 2003, 17, si.lds.org).

Teatraalne ettelugemine

Pühakirjade teatraalne ettelugemine aitab õpilastel pühakirjades olevaid inimesi ja sündmusi ette kujutada. Innustage õpilasi seda kogemust huvitavaks ja nauditavaks tegema ilma, et pühakirjasündmuste pühadus kahaneks.

- Miks ei piisa käskude tundmisest selleks, et päästetud saada?

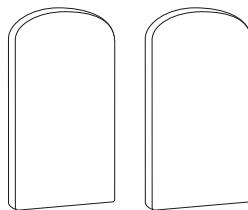
Pange välja pilt Abinadist kuningas Noa ees (62042; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 75). Paluge õpilastel kirjeldada pildi sündmustikku. (Kuningas on andnud korralduse Abinadi tappa. Issand kaitseb Abinadiit.) Aitamaks õpilastel seda lugu mõista, paluge soovi korral kolmel õpilasel tõusta ja lugu teatraalselt ette lugeda. Üks õpilane on jutustaja. Teine õpilane loeb ette kuningas Noa sõnad. Kolmas õpilane loeb ette Abinadi sõnad. Esmalt paluge, et jutustaja ja Noa osatäitja loeksid ette oma osa salmidest Moosia 13:1–2. Seejärel paluge Abinadi osatäitjal neile vastata salmidega Moosia 13:3–4. Seejärel loeb jutustaja ette Moosia 13:5–6. Lõpetuseks loeb Abinadi osatäitja ette Moosia 13:7–11.

Pöörake õpilaste tähelepanu salmile Moosia 13:11.

- Mida see teie arvates tähendab, kui käsud on meie südamesse kirjutatud? (Aidake õpilastel mõista, et selleks, et käsud oleksid meie südamesse kirjutatud, peame me tundma evangeeliumi ja elama selle järgi.)

Märkige, et enne, kui Noa tahtis lasta Abinadi tappa, hakkas Abinadi kandma ette pühakirjasalme, mis olid ilmselt kuningale ja tema preestritele tuttavad ning tunnistasid nende pahelisusest. Paluge klassil lugeda läbi Moosia 12:34–36, et näha, kas pühakirjasalmid, mis Abinadi Noale ja ta preestritele ette luges, tunduvad tuttavad. Aidake neil mõista, et Abinadi oli hakanud ette kandma kümmet käsku.

Joonistage tahvlile kaks suurt tühja kivitahvlit. Paluge ühel õpilasel kirjutada kivitahvlile üks kümnest käsust. Paluge õpilasel anda kriit teisele õpilasele, et ta saaks kümnest käsust veel ühe kirja panna. Korrake tegevust, kuni õpilased on pannud kirja kõik, mis neil meeles on. Paluge neil kontrollida oma vastuseid salmidest Moosia 12:34–36 ja 13:12–24. Soovi korral innustage neid märkima kümmet käsku nendes salmidest ja kuldsalmidest 2. Moosese 20:3–17.

Lugege ette president Gordon B. Hinckley sõnad:

„Kümme käsku kirjutati kivitahvlitele Jehoova sõrmega Iisraeli laste ja kõigi nende põlvede pääste ja turvalisuse, julgeoleku ja õnne nimel, kes tulevad pärast neid” (Our Solemn Responsibilities. – Ensign, nov 1991, lk 51).

Innustage õpilasi kümme käsku üle vaatama ja endamisi mõtisklema, kuidas nad neist kinni peavad.

Moosia 13:27–14:12

Abinadi õpetab päästest Jeese Kristuse lepituse kaudu

Kirjutage tahvlile järgnev lause (tehke seda soovi korral enne tunni algust). Paluge õpilastel mõtiskleda, mis võiks lünka sobida.

„Pärast kogu meie kuulekust ja häid tegusid ei saa meid päästa surmast ega meie enda pattude tagajärgedest ilma ..”

Lugege ette vanem Dallin H. Oaksi sõnad:

„Pärast kogu meie kuulekust ja häid tegusid ei saa meid päästa surmast ega meie enda pattude tagajärgedest ilma Jeesuse Kristuse lepitusega üles näidatud armuta. See saab selgeks Mormoni Raamatust. Seal õpetatakse, et „pääste ei tule üksnes seaduse kaudu“ (Mo 13:28). Teisisõnu ei tule pääste pelgalt käske pidades. .. Koguni need, kes püüavad kuuletuda Jumalale ja teenida Teda kogu oma südamest, väest, meelest ja jõust, on „tühised teenijad“ (Mo 2:21). Inimene ei saa oma päästet välja teenida“ (Another Testament of Jesus Christ. – Ensign, märts 1994, lk 67).

Lõpetage tahvlil olev lause, kirjutades lünka „Jeesuse Kristuse lepitusega üles näidatud armuta“. Seejärel paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Moosia 13:28, 32–35. Paluge õpilastel panna tähele sõnu ja fraase, mis lähevad kokku vanem Oaksi sõnadega. Paluge mõnedel õpilastel leitud jagada. (Mõned võimalikud vastused: lepitus; Jumala lunastus; Messia tulemine ja lubadus, et Jumal ise tuleb alla inimlaste hulka.)

Selgitage, et Abinadi sõnad seaduse kohta salmides Moosia 13:28 ja 32 viitavad Moosese seadusele, mille juurde kuulus range käskudekogum koos ohverduste, pidustuste ja muude tegemistega. See seadus anti selleks, et aidata iisraellastel pidada meeles Jumalat ja oodata Jeesuse Kristuse lepitust. Aja jooksul ei mõistnud paljud iisraellased Jeesuse Kristuse rolli oma Päästjana, arvates, et neid päästetakse pelgalt seetõttu, et nad kuuletuvad Moosese seadusele.

- Abinadi tunnistas, et **keegi ei saa päästetud muidu kui Jeesuse Kristuse lepituse kaudu** (vt Mo 13:28, 32). Miks on meil oluline seda tõde mõista?

Selgitage, et kui Abinadi rääkis Noa ja preestritega, tsiteeris ta mõnesid Jesaja prohvetlikke kuulutusi Jeesusest Kristusest. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 14:3–12. Paluge neil otsida sõnu ja fraase, mis kirjeldavad, mida Päästja on teinud, et nad võiksid saada päästetud.

Kui õpilased on neid salme mõned minutid uurinud, paluge neil leitud jagada. Soovi korral kirjutage nende vastused tahvlile. Aitamaks õpilastel mõelda valule ja murele, mis Päästja nende eest enda kanda võttis, ja aitamaks neil mõelda Tema kannatustele nende pattude eest, lugege õpilastele ette järgmised laused. Paluge neil lõpetada need laused oma mõtteis:

Jeesus Kristus on võtnud enda kanda minu järgmised mured: ...

Jeesust Kristust haavati ja muljuti minu järgmiste üleastumiste pärast: ...

Küsige õpilastelt, mida tähendavad nende jaoks järgmised sõnad: „Tema vermete kaudu on meid terveks tehtud“ (Mo 14:5). Vajadusel selgitage, et sõna vermed viitab haavadele, mis jäid Päästja ihule, kui Teda rooskadega peksti (vt Jh 19:1). Üldises mõttes viitab see sõna kõikidele Tema kannatustele.

Kui õpilased on selle kohta oma arvamust jaganud, tunnistage, et Päästja kannatuste kaudu ja püüdes ise käske pidada, võime me kogeda rahu ja andestust selles elus ning saada tulevas elus päästetud (vt ÕL 59:23; UA 1:3). Paluge õpilastel pidada käske ning näidata Päästjale seeläbi armastust ja tänulikkust.

Moosia 15–17

Sissejuhatus

Kui Abinadi jätkas kuningas Noale ja tema preestritele jutlustamist, tunnistas ta Jeesuse Kristuse rollist Lunastajana. Alma, üks Noa preestritest, uskus Abinadit. Kuningas Noa heitis Alma oma õukonnast välja ja käskis oma teenijatel ta tappa, kuid Alma põgenes ja pani kirja Abinadilt kuulnud õpetused. Kui Abinadi

oli edastanud sõnumi, mida Issand teda jagama saatis, ähvardasid kuningas Noa ja ta preestrid teda tappa, kui ta öeldut tagasi ei võta. Keeldudes oma tunnistust eitamast, suri ta tulesurma ja pitseeris „oma sõnade tõesuse oma surmaga“ (vt Mo 17:20).

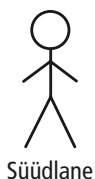
Õpetamissoovitused

Moosia 15–16

Abinadi õpetab Jeesuse Kristuse rollist Lunastajana

Andke õpilastele kaks minutit, et leida sõnad *lunasta*, *lunastab*, *lunastada*, *lunastanud*, *lunastuse* ja *lunastust* Moosia 15. ja 16. peatükis. Soovi korral paluge neil need sõnad ära märkida. Selgitage, et kui järjestikustes pühakirjasalmides korratakse sama sõna erinevaid vorme, võib see olla märk sellest, et see sõna on kirjutaja sõnumis oluline. Innustage õpilasi pöörama tänases õppetunnis tähelepanu Abinadi õpetustele lunastuse kohta.

Aitamaks õpilastel mõista Jeesuse Kristuse rolli Lunastajana, joonistage tahvlile järgmine joonis:

Trahv
Karistus

Osutage „süüdlase“ kujutisele ja paluge õpilastel ette kujutada, et nad on pannud toime mingi kuriteo. Neile on mõistetud karistuseks suur trahv ja pole mingit seaduslikku ega ausat võimalust, kuidas sellest trahvist ise pääseda. Küsige õpilastelt, mis tunne neil oleks sellise trahviga silmitsi seista. Seejärel paluge neil ette kujutada, et pereliige või sõber lubab nende eest trahvi ära maksta.

- Mida te sellest inimesest arvaksite?

Selgitage, et trahvi makstes lunastaks pereliige või sõber nad karistusest. Sõna *lunastama* tähendab võlast või lunaraha maksmisest vabastama. Soovi korral innustage õpilasi kirjutama neid selgitusi ühe salmi kõrvale Moosia 15. peatükis, milles on kirjas mõni sõna lunastama vormidest.

Kirjutage Süüdlase alla Meie. Kirjutage Karistuse alla Õiglus. Selgitage, et kuna me oleme teinud pattu ja rikkunud Jumala seadusi, tuleb meid karistada. Teisisõnu tuleb meil rahuldada õigluse nõuded. Lugege ette Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scotti sõnad. Paluge õpilastel kuulata, millised tagajärjed võivad järgneda Jumala seaduste rikkumisele:

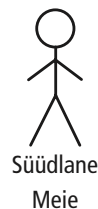
„Õiglus nõuab .., et iga murtud seadus saaks rahuldatud. Kui te kuuletute Jumala seadustele, siis teid õnnistatakse, kuid pole võimalik teenida lisakrediiti, et tasuda trahvi, mis tuleb seaduste rikkumisest. Kui olukorda ei lahendata, võivad murtud seadused teie elu õnnetuks muuta ja takistada Jumala juurde naasmist“ (Lepitus tagab sulle rahu ja õnne. – 2006. a sügisene üldkonverents).

- Millised tagajärjed võivad järgneda vanem Scotti sõnul Jumala seaduste rikkumisele?

Kui õpilased nimetavad Jumala seaduste rikkumise tagajärgi, kustutage tahvlilt sõna Trahv. Kirjutage selle asemele Viletsus ja Jumala juurest välja heidetud. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 15:1, 8–9. Soovi korral esitage järgmised küsimused, et aidata neil mõista neis salmides olevaid õpetusi:

- Sõnad eest kostma viitavad sellele, kui keegi tuleb kahe inimese või inimeste rühma vahele, et aidata neid lepitada, ehk teisisõnu aitab ta neil teineteisega üksmeelele jõuda. Mida see tähendab, et Jeesus Kristus tuli meie eest kostma?
- [deleted] Mida see tähendab, et Päästja seisab meie ja õigluse vahel? Mida tähendab rahuldada õigluse nõuded?

Aidake õpilastel mõista, et õiglus nõuab meie karistamist meie pattude eest. Päästja ei kustuta õigluse nõudeid. Ta seisab meie ja õigluse vahel, et õigluse nõuded rahuldada, võttes meie karistuse enda kanda. Ta on tasunud meie lunastamise eest, et meid karistusest vabastada. Pange tahvlile süüdlase ja karistuse vahele Päästja pilt (nt „Issand Jeesus Kristus” [64001]).

Karistus
Õiglus
Viletsus
Jumala juurest välja
heidetud

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 15:5–7 ja mõelda, millist hinda maksis Jeesus Kristus, et neid lunastada – et seista nende ja õigluse nõuete vahel.

Kirjutage tahvlile järgmine:

<i>Need, kes tahavad saada lunastatud</i>	<i>Need, kes keelduvad lunastusest</i>
Moosia 15:11–12	Moosia 16:2–5, 12

Jagage klass pooleks. Paluge pooltel õpilastel uurida Moosia 15:11–12 ja panna tähele inimeste tunnuseid, kes tahavad saada lunastatud. Paluge ülejäänud poolel uurida Moosia 16:2–5, 12, ja panna tähele inimeste tunnuseid, kes ei taha saada lunastatud. Jätke õpilastele piisavalt aega ja paluge seejärel esimesel rühmal leitud jagada.

- Kes lunastatakse Moosia 15:11–12 kohaselt nende pattudest? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et **Jeesus Kristus rahuldab õigluse nõuded nende eest, kes võtavad kuulda prohvetite sõnu, usuvad Tema lunastavasse väkke ja parandavad meelt oma pattudest.**)

Selgitage, et tasu, mille Päästja maksis, on isiklik kingitus igäühele, kes tahab olla lunastuse vääriline ning teeb meelearandust ja püüab pidada käske ja Issandaga sõlmitud lepinguid.

Rõhutamiseks lepituse isiklikkust, paluge ühel õpilastel lugeda ette Moosia 15:10. Seejärel pöörake õpilaste tähelepanu salmis olevale fraasile „näeb ta oma seemet”. Võiksite soovitada neil see fraas ära märkida. Selgitage, et selles salmis viitab sõna seeme lastele.

- Millal me õppisime Kristuse lasteks saamisest? (Meenutage õpilastele kuningas Benjamini sõnu samal teemal Moosia 5. peatükis. Vt ka 55. õppetund.)

Võiksite õpilastele soovitada Moosia 15:10 isiklikumaks muuta, kirjutades sõnade „oma seemet” asemele oma nime. Paluge neil hetkeks mõtiskleda, mida see nende jaoks tähendab.

- Kuidas mõjutab see õpetus teie arusaamist lepitusest?

Paluge salmid Moosia 16:2–5 ja 12 läbi lugenud õpilastel jagada, mida nad leidsid nende kohta, kes ei taha saada lunastatud. Rõhutatakse lunastusest keeldumise tõsidust, paluge kõikidel õpilastel lugeda läbi Moosia 16:5.

- Mis juhtub tahvlil oleva joonisega, kui süüdlane jätkab patustamist ega paranda meelt? (Kui õpilased vastavad, eemaldage jooniselt Jeesuse Kristuse pilt. Soovi korral rõhutage, et selle inimese puhul „on nõnda, nagu ei olekski lunastust tehtud”.)

Paluge õpilastel lugeda ÕL 19:16–17, et avastada, mis juhtub nendega, kes ei paranda meelt ega võta vastu Päästja lunastust. Võiksite innustada õpilasi kirjutama *ÕL 19:16–17* pühakirjades Moosia 16:5 kõrvale.

Pange Päästja pilt tahvlil tagasi oma kohale.

- Milliseid tõdesid te õppisite täna oma Lunastaja kohta?

Kui õpilased on sellele küsimusele vastanud, siis selgitage, et Abinadi õpetas nii seda, et Päästja lubab lunastada meid pattudega kaasnevast karistusest, kui ka seda, et Päästja lunastab meid surmast. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Moosia 16:6–11. Jagage tunnistust, et **tänu Jeesuse Kristuse lepitusele tõusevad kõik inimesed üles**. Soovi korral märkige, et õigemeelsed tõusevad üles õnne seisundisse.

Paluge õpilastel kirjutada oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse, mida nad tunnevad Lunastaja vastu ja mida nad teevad, et saada Tema pakutud lunastust.

Moosia 17

Alma usub Abinadit ja ta heidetakse välja; Abinadi süüdatakse põlema

Küsige õpilastelt:

- Kas olete kunagi näinud kedagi tõe eest välja astumas, kui neil seda raske teha oli? Mis juhtus?

Näidake pilti Abinadist kuningas Noa ees (62042; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 75). Võtke kokku Moosia 17:1–6, selgitades, et kui Abinadi jätkas oma sõnumit, püüdis preester, kelle nimi oli Alma, kuningat veenda, et Abinadi räägib tõtt ja ta tuleks vabaks lasta. Kuningas heitis Alma välja ja saatis teenijad teda tapma. Alma varjas end nende eest ja pani Abinadi sõnad kirja. Kolm päeva hiljem mõistsid kuningas ja tema preestrid Abinadi surma.

Jagage õpilased paaridesse. Paluge neil oma paarilisega järgmisi pühakirjasalme uurida: Moosia 17:7–10, kus räägitakse Abinadi valikutest, ja Moosia 17:11–12, kus räägitakse kuningas Noa valikutest. Paluge neil kõrvutada Abinadi valikuid kuningas Noa valikutega. Samuti paluge neil arutada järgmisi küsimusi. (Soovi korral kirjutage need küsimused tahvlile.)

- Miks oli Abinadi sõnadel kuningas Noale selline mõju? (Vt Mo 17:11.) Kuidas mõjutasid kuningas Noad tema preestrid? (Vt Mo 17:12–13.)
- Milliseid õppetunde annab meile Abinadi eeskuju? (Üks õpilaste võimalikest vastustest: **võime olla Jumalale truu igas olukorras.**)

Võimaluse korral andke õpilastele president Gordon B. Hinckley sõnad:

„Olge tugevad – astudes välja tõe eest! Elame kompromissiajastul. .. Igapäevastes olukordades teame, mis on õige. .. Meil tuleb koguda jõudu, et järgneda oma veendumustele” (Building Your Tabernacle. – Ensign, nov 1992, lk 52).

Soovi korral paluge õpilastel kirjutada Olen Jumalale truu igas olukorras oma pühakirjades Moosia 17:9–12 kõrvale. Juhtige õpilaste tähelepanu Abinadi viimastele sõnadele salmis Moosia 17:19 – „Oo Jumal, võta vastu mu hing”. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 17:20.

- Mis teile Abinadi viimaste sõnade juures muljet avaldab?

Paluge õpilastel vastata järgmistele küsimustele oma pühakirjade uurimise päevikus:

- Mida teen, et olla Jumalale truu igas olukorras?

Jätke õpilastele piisavalt aega ja paluge seejärel mõnedel neist kirjapandut jagada. Samuti küsige, kas mõni õpilane tahaks jagada, mida evangeelium nende jaoks tähendab ja mida nad on teinud minevikus, et Issandale rasketel aegadel truuks jääda. Lõpetage oma tunnistusega.

Koduõppe tund

Moosia 7–17 (12. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud peatükkide Moosia 7–17 (12. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Moosia 7–8)

Uurides peatükke Moosia 7–8, keskendusid õpilased üleastumiste ja orjuse vahelisele seosele. Lisaks õpetas kuningas Limhi neile oma sõnadega, et oma üleastumiste märkamine ja nende üle kurvastamine võivad panna meid pöörduma vabastuse leidmiseks Issanda poole. Ammon kinnitas Limhile, et Issand annab prohvetid, nägijad ja ilmutajad selleks, et inimkond võiks neist kasu saada.

2. päev (Moosia 9–10)

Õpilased said veel enam teada selle kohta, kuidas rühm nefilasi, keda kutsuti Seenifi rahvaks, asus elama laamanlaste sekka. Kui Seenif ja tema rahvas sõdivate laamanlaste vastu lahingusse läksid, kerkis esile järgmine tõde: Issand tugevdab meid, kui teeme kõik, mis suudame, ja usaldame Teda.

3. päev (Moosia 11–14)

Kuningas Noa juhatas oma rahvast panema toime jäledaid ja pahelisi tegusid. Õpilased avastasid, et Jumal saadab prohvetid, et aidata meil parandada meelt, hoiduda viletsusest ja saada päästetud. Õpilased õppisid prohvet Abinadi õpetustest, et kui me peame Jumala käske, siis meid päästetakse. Lisaks õppisid nad, et päästmine lähtub Jeesuse Kristuse lepitusest.

4. päev (Moosia 15–17)

Enne oma märtrisurma kuulutas Abinadi vapralt, et Jeesuse Kristuse lepitus rahuldab õigluse nõuded kõigi nende puhul, kes usuvad Päästja lunastavasse väkke, parandavad meelt pattudest ja peavad käske. Abinadi õpetas ka seda, et tänu Jeesuse Kristuse lepitusele tõusevad üles kõik inimesed. Neid õpetusi uurides mõtisklesid õpilased, kui tähtis on loota Päästjale ja olla Jumalale truu igas olukorras.

Sissejuhatus

Peatükkides Moosia 7–17 kirjeldatakse erinevate inimeste ja rühmade rännakuid ja kogemusi. Seenifi otsus minna nefilaste rühmajuhina laamanlaste sekka elama avaldas mõju mõlemale rahvale. Seenifi rahvas ja nende järeltulijad kogesid näiteks katsumusi, usust taganemist, orjust, vaimset taassündi ja päästmist. Õppetunni esimene osa annab õpilastele võimaluse vaadata uuesti üle nimed, asukohad ja sündmused, mida nad sel nädalal uurisid. Õppetunni teine osa aitab õpilastel märgata, et sõnumi keskne teema, mille Abinadi rahvale esitas, on Jeesus Kristus ja Tema lepitus. See oli sõnum, mille nimel Abinadi oli valmis surema.

Õpetamissoovitused

Moosia 7–17

Ülevaade ajaloolisest olustikust ja õpetusest

Aitamaks Teil selgitada õppetunni sündmusi, vaadake üle joonis „Moosia 7–24 ülevaade“ (vt õpiku 12. osa, 1. päev). Paluge õpilastel lugeda Moosia 7:1–2 ja öelda, millist kahte maad seal mainitakse. Paluge neil selgitada, miks erinevad nefilaste rühmad tahtsid ühelt maalt teisele rännata.

Kirjutage kummagi maa nimed tahvli vastasservadesse (või paberilehele):

Sarahemla maa	Nefi (Lehhi-Nefi) maa
---------------	-----------------------

Õpilastega sündmusi üle vaadates võib olla abi järgmistest küsimustest. Kandke arutlusele tulevate inimeste nimed tahvlile. Sõltuvalt õpilaste kommentaaridest võite esitada kõik või vaid mõned järgmistest küsimustest:

- Miks tahtis Seenif Sarahemla maalt lahkuda? (Vt Mo 9:1, 3.)
- Millised on Seenifi, Noa ja Limhi omavahelised sugulussidemed? (Vt Mo 7:9.)
- Milline kuningas oli Noa? (Vt Mo 11:1–5, 11.)
- Mida tegi Jumal, et veenda Noad ja tema rahvast nende suurest pahelisusest ja jäledustest pöörduma? (Ta saatis oma prohveti Abinadi neid meelega parandusele kutsuma.)
- Mida saate meile Alma kohta rääkida? (Mõned võimalikud vastused: ta oli üks kuningas Noa preestritest, ta uskus Abinadi sõnu ja pani need kirja, ning ta põgenes, et teda ei surmataks.)
- Miks on Mooses ja Jesaja neis peatükkides tähtsad, kuigi nad elasid ammu enne Abinadi ja hoopis teises maailmaosas?

- Miks saatis Limhi 43 inimest oma rahva seast kõnnumaale? (Limhi ja ta rahvas olid laamanlaste orjuses ja soovisid Sarahemla rahvalt abi saada.) Mis nad Sarahemla asemel leidsid? (Nad leidsid hävinud tsivilisatsiooni ja 24 kuldplaati, millele oli midagi kirjutatud.)
- Mida tegid Ammon ja 15 meest? (Moosia saatis nad uurima, mis oli Seenifi rahvast saanud. Nad leidsid selle rahva järeltulijad orjusest. Seenifi pojapoeg Limhi oli nende kuningas.)
- Kes teenis Sarahemla kuninga ning prohveti, nägija ja ilmutajana? (Moosia.) Miks oli tema roll nägijana Limhi jaoks tähtis? (Limhi sai teada, et Moosia suudab tõlkida seda, mis 24 kuldplaadil kirjas on.)

Märkige, et vahepeal oli möödunud ligikaudu 80 aastat, kui Seenif lahkus oma rahvaga Sarahemlast ja Ammon saabus oma kaaslastega Nefi maale.

Kui olete aidanud õpilastel ajalooülevaatest paremini aru saada, tuletage neile meelde, et on veel üks inimene, kellest nad sel nädalal õppisid, aga kelle nimi pole veel tahvilil.

Paluge, et kõik õpilased loeksid läbi Moosia 16:6–8 ja leiaksid, mis on selle inimese nimi. Rääkige õpilastele, et kuigi see osa Mormoni Raamatust hõlmab suurt osa ajaloost, tuleb seal esile ka õpetus Jeesuse Kristuse kaudu tulevast päästmisest.

Rõhutamaks Jeesuse Kristuse kaudu tuleva päästmise olulisust, kandke tahvilile järgnev tabel või jagage see välja paberil. Paluge õpilastel võtta paaridesse ja uurida tabelis toodud pühakirjaväiteid ning leitu üle aru pidada. Kuna mõned rakendamist ootavad küsimused on loomult väga isiklikud, võivad õpilased otsustada, kas nad tahavad vastata neile kõigi ees või üksteisele, kirjutada oma vastused pühakirjade uurimise päevikusse või vastuste üle mõtiskleda.

Aitamaks õpilastel mõtiskleda, mida nad on selle pühakirjade uurimise tegevuse ja nädala õppetundide käigus õppinud, küsi-ge: Kuidas sel nädalal õpitud põhimõtted ja õpetused aitavad teil pattude andekssaamist rõõmuga oodata?

Andke õpilastele võimalus tunnistada Jeesusest Kristusest.

Üks võimalus tänase õppetunni lõpetamiseks on lugeda Moosia 16:13–15 ja jagada oma tunnistust meie vajadusest Päästja järele. Teine võimalus oleks rõhutada õpilastele kahte õpetust või põhimõtet, mida nad sel nädalal õppisid: **päästmine lähtub Jeesuse Kristuse lepitusest ning Jeesus Kristus rahuldab õigluse nõuded kõigi nende eest, kes meelt parandavad.**

Järgmine õppenädal (Moosia 18–25)

Peatükkides Moosia 18–25 ilmneb, kuidas kaks rühma põgenesid oma vaenlaste orjusest ja naasid turvaliselt Sarahemlasse. Te saate teada, kuidas Jumal kumbagi rühma põgenema juhatas. Üks rühm järgis Giideoni plaani valvurid purju joota ning teine rühm põgenes Alma järel, kui laamanlased magasid. Kes pani laamanlased magama?

Pühakirjasalmid	Mida otsida	Rakendamist ootavad küsimused
Moosia 7:33	Kuidas meid vabastatakse vaimsest ja füüsilisest orjusest.	Limhi rõhutatud kolmest asjast, millise tugevdamiseks peaksite teie enda arvates praegu tööd tegema?
Moosia 13:11	Miks ei mõistnud kuningas Noa ja paljud tema rahva hulgast Jeesuse Kristuse missiooni?	Mis on teie elus tõendiks, et käsud on teile südamesse kirjutatud? Kuidas õppida ja õpetada õigemeelsust?
Moosia 14:3–7	Tähtsündrikkad sõnad ja fraasid Päästja kannatuste ja hülgamise kohta.	Kuidas põlgavad ja hülgavad inimesed Päästjat tänapäeval? Kuidas Tema pealt nägu ära pööratakse? Kuidas toimida sellele vastupidiselt?
Moosia 15:6–9, 11	Mille Jeesus Kristus „murdis“ ja mille Ta „sai“, ja mida saame meie tänu Päästja ohverdusele?	Mil viisil on Issand hiljuti sekkunud teie heaks? Kuidas on Ta seisnud teie ja õigluse nõuete vahel?

61. ÕPPETUND

Moosia 18

Sissejuhatus

Kui Abinadi suri, õpetas Alma inimeste seas salaja Abinadi sõnu. Need, kes teda uskusid, kogunesid Mormoni vete äärde, et veel enam teada saada. Alma jutlustas „meeleparandusest ja lunastusest ja usust Issandasse“

(Mo 18:7). Need, kes tema õpetused omaks võtsid ja pattudest meelt parandasid, sõlmisid ristimislepingu. Inimesed olid sellele lepingule ustavad ning aitasid üksteist ilmalikult ja vaimselt.

Õpetamissoovitused

Moosia 18:1–16

Alma õpetab ja ristib inimesi

Pange välja pilt Abinadist kuningas Noa ees (62042; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 75). Osutage preestritele pildi taustal. Selgitage, et Moosia 18 räägib Alma läbielamistest, kes oli üks kuningas Noa preestritest.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 18:1, 3–6. Paluge klassil uurida, mida tegi Alma, kui oli kuulnud Abinadi tunnistust. Kui õpilased on õpitu kohta aru andnud, paluge neil vaadata oma ülevaatlikke jooniseid peatükkides Moosia 7–24 kirjeldatud rännakutest. Paluge neil joonistada õigesse kohta Mormoni veed. (Lõplik joonis on ära toodud käsiraamatu lõpus olevas lisas.)

Selgitage, et Alma kavatsus oli oma õpetustega inimesed ristimiseks ette valmistada. Paluge õpilastel mõelda hetkeks oma ristimisele. Aitamaks neil mõtiskleda, mida nende ristimine nende jaoks tähendab, võite küsida neilt midagi taolist:

- Milliseid üksikasju te selle kogemuse kohta mäletate?
- Kuidas teie vanemad, õpetajad ja juhid teil ristimiseks ette valmistada aitasid?
- Mida hindate praegu oma ristimise juures rohkem kui siis, kui te ristitud saite?

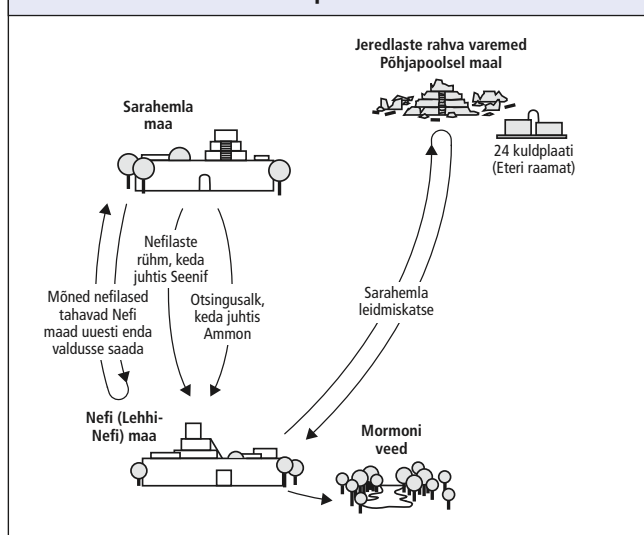
Selgitage, et lugu Almast, kes õpetas ja ristis inimesi Mormoni vetes, võib aidata meil ristimislepingust paremini aru saada.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 18:2, 7 ja tähele panna, mida Alma inimestele õpetas, kui ta neid ristimiseks ette valmistas.

- Milliseid õpetusi ja põhimõtteid Alma nende salvide kohaselt rõhutas?
- Kuidas aitab nende tõdede mõistmine kellelgi ristimiseks valmistuda?

Aitamaks õpilastel mõista, mida nad saavad teha, et ristimislepingut pidada, ja aitamaks neil hinnata selle tulemusena saadavaid õnnistusi, kandke tahvlile järgnev tabel. Ärge lisa-ge tabeli alumisel poolal toodud lauseid ega pühakirjasalme.

Ülevaade rännakutest peatükkides Moosia 7–24

<i>Olen nõus ...</i>	<i>Jumal lubab ...</i>
aitama üksteise koormaid kanda, et need kerged oleksid (vt Mo 18:8). leinama koos nendega, kes leinavad (vt Mo 18:9). trööstima neid, kes vajavad tröösti (vt Mo 18:9). seisma kui Jumala tunnistaja igal ajal ja kõiges ja kõikjal (vt Mo 18:9). teenima Jumalat ja pidama Tema käske (vt Mo 18:10).	et mind lunastatakse (vt Mo 18:9). et ma saan osa esimesest ülestõusmisest (vt Mo 18:9). et ma saan igavese elu (vt Mo 18:9). valada oma Vaimu minu peale (vt Mo 18:10).

Selgitage, et enne kui Alma kutsus inimesi meeleparandusele, rääkis ta neile hoiakust ja tegudest, millest nähtub, et nad on valmis Issandaga selle lepingu sõlmima ja seda pidama. (Soovi korral meenutage õpilastele, et leping on Jumala ja inimese vaheline kokkulepe, kuid Jumalal ja inimesel „ei ole selle kokkuleppe puhul võrdsed õigused. Jumal sätestab lepingu tingimused ja inimesed soostuvad tegema seda, mida ta neilt palub. Seejärel lubab Jumal inimestele nende kuulekuse eest teatud õnnistusi” (Pühakirjajuht: „Leping”. Viimse aja selgitus ristimisnõuete kohta on kirjas salmis ÕL 20:37.)

Jagage klass pooleks. Paluge poolel klassil uurida salmidest Moosia 18:8–11, mida peaksite olema nõus Alma õpetuse järgi tegema, kui meid on ristitud. Paluge ülejäänud poolel uurida samasid salme ja teha kindlaks, kuidas Issand lubab meid õnnistada, kui me peame oma lepingut. Kui õpilastel on olnud aega salme uurida, paluge mõnedel neist tulla tahvli juurde ja kirjutada õigesse veergu, mida nad avastasid.

Aitamaks õpilastel hinnata oma ristimislepingut, küsige:

- Mida esimeses veerus toodud tegevused ja hoiakud teie jaoks tähendavad?
- Miks on teises veerus loetletud lubadused teie jaoks tähtsad?

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 18:12–16 ja tähele panna viise, kuidas Almat ja tema inimesi õnnistati, kui nad lubasid lepinguga Issandat teenida. Paluge õpilastel teatada, mida nad leiavad. Soovi korral märkige, et kui Alma valmistus Heelamit ristima, täitis ta Issanda Vaimuga, ja et pärast ristimist täitisid nii Alma kui ka Heelam Vaimuga, mis näitab, et Issand oli juba hakanud oma lepingut täitma ja inimeste peale oma Vaimu valama.

Jagage tunnistust, et **kui me sõlmime ristimislepingu ja peame seda, antakse meile Issanda Vaim ja lubatakse igavest elu.**

Moosia 18:17–30

Alma rajab rahva seas Jeesuse Kristuse Kiriku

Lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi sõnad:

„Ristimise päevast peale elus vaimseid verstaoste läbides anname me Jumalale lubadusi ja Tema annab lubadusi meile. Tema peab oma volitatud teenijate kaudu antud lubadustest alati kinni, elutähtis proovilepanek on aga teada saada, kas ka meie sõlmime Temaga lepinguid ja neist kinni peame” (Witnesses for God. – Ensign, nov 1996, lk 30).

Näidake õpilastele tahvli olevat tabelit. Selgitage, et nad õpivad nüüd, kuidas Alma rahvas elas ristimislepingu järgi ja kuidas neid selle eest õnnistati. Jagage õpilased kahte rühma. Paluge ühel rühmal uurida Moosia 18:17–23 ja teisel rühmal Moosia 18:24–30. Paluge mõlemal rühmal otsida lugemise käigus viise, kuidas Alma õpetas rahvast elama, et ristimislepingust kinni pidada. Paluge kummagi rühma õpilastel endale teisest rühmast kaaslane valida ja talle leitu kohta aru anda. Või paluge kummagi rühma esindajal õpitu kohta tervele klassile aru anda.

- Kuidas mõjutab ristimisleping teie igapäevast eluviisi? (Soovi korral paluge õpilastel sellele küsimusele vastata, rääkides, kuidas nende ristimisleping avaldab mõju sellele, kuidas nad kohtlevad pereliikmeid, millist meelelahutust nad valivad või kuidas nad omavanustega läbi käivad.)

Paluge õpilastel lugeda uuesti läbi Moosia 18:17, 22, 29, ning tähele panna sõnu ja fraase, millest on näha, kuidas inimesi lepingute pidamise eest õnnistati. Kirjutage need

õnnistused tahvlile ristimislepingu tabeli alla. (Vajadusel meenutage õpilastele, et fraas „Jumala lapsed“ (Mo 18:22) viitab sellele, et meist saavad igavese elu pärijad Jeesuse Kristuse lepituse kaudu (vt Mo 5:6–8, 15).)

Aitamaks õpilastel mõista, et **neile, kes peavad ristimislepingut, saavad osaks suured õnnistused**, osutage tahvil olevale tabelile ja küsige õpilastelt:

- Kuidas on teie tähelduste kohaselt teie sõpru, pereliikmeid või koguduse liikmeid lepingute pidamise eest õnnistatud?
- Kuidas on Issand teid õnnistanud ristimislepingu pidamise eest?

Tunnistage, kuidas on lepingute pidamine toonud õnnistusi Teie ellu.

Moosia 18:31–35

Need, kes kuuluvad Kirikusse, põgenevad kuningas Noa tagakiusamise eest

Võtke kokku Moosia 18:31–33, selgitades, et ühel päeval, kui Alma ja tema rahvas Issanda sõna kuulama kogunesid, jäid nad silma kuningas Noa teenijatele. Kuningas saatis seejärel oma sõjaväe neid hävitama.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 18:34. Märkige, et joonealune märkus *a* juhatab lugejaid Moosia 23:1 juurde. (Soovi korral paluge õpilastel see joonealune märkus ära märkida.) Selgitage, et Moosia 18:34 jutustus jätkub salmis Moosia 23:1, peale seda kui peatükkides 19–22 on toodud ära Limhi rahva läbielamised. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 23:1–2.

- Kuidas hoiatati Almat tema inimesi ähvardanud ohu eest?

Kirjutage tahvlile järgmine põhimõte: Issand saab hoiatada õigemeelseid, kui nad on ohus. (Soovi korral paluge õpilastel kirjutada see põhimõte lehekülje servale Mo 18:34 kõrvale.)

Lugege selle töö illustreerimiseks ette lugu vanem Neil L. Andersenilt Kaheteistkümnelt Apostli Kvoorumist:

„Föderaalse Juurdlusbüroo eriagendina uuris mu sõber organiseeritud kuritegevuslikke rühmitisi, kes transportisid Ameerika Ühendriikidesse ebaseaduslikke narkootikume.

Kord läks ta koos ühe teise agendiga korteri ukse taha, kus nende arvates üks teada-tuntud narkodiiler kokaiini jagas. Sõber kirjeldas toimunut:

„Koputasime narkodiileri uksele. Kahtlusavane avas ukse ja püüdis meid nähes vaatevälja blokeerida. Kuid oli juba liiga hilja. Märkasime tema laual kokaiini.

Laua ääres olnud mees ja naine hakkasid otsekohe kokaiini laualt eemaldama. Me ei saanud lasta neil asitõendeid hävitada, mistõttu ma uksele ees seisnud kahtlusavane kiiresti eest ära tõukas. Meest tõugates juhtusime me teineteisele silma vaatama. Imelikul kombel tundus, et ta pole ei vihane ega hirmunud. Ta naeratas mulle.

Tema silmad ja relvitukstegev naeratus jätsid mulle mulje, et ta on ohutu, mistõttu ma ta kiiresti sinnapaika jätsin ja laua juurde minema hakkasin. Kahtlusavane oli nüüd mu selja taga. Selsamal silmapilgul tuli mulle pähe selge ja vägev mõttevälgatus: „Pane tähele kurjust naeratavate silmade varjus!”

Pöörasin end otsekohe kahtlusavane poole. Ta käsi oli suures esitaskus. Haarasin tal vaistlikult käest ja tõmbasin selle taskust. Alles siis märkasin tal käes vinnastatud poolautomaatpüstolit. Järgnes kiire tegutsemine, kuni mehe relvituks tegin.” ..

Püha Vaim hoiatas mu sõpra füüsilise ohu eest. Püha Vaim hoiatab teid ka vaimse ohu eest!” (Beware of the Evil behind the Smiling Eyes. – Ensign või Liahona, mai 2005, lk 46–47).

Kinnitage, et Issand hoiatab sageli õigemeelseid ähvardavast hädaohust, kuid me ei peaks eeldama, et me pole õigemeelsed, kui ei tunne Püha Vaimu hoiatust iga kord, kui ohtlikku olukorda satume.

- Millal olete tundnud Issandat end füüsilise või vaimse ohu eest hoiatamas? (Kui õpilased on jaganud oma kogemusi, jagage soovi korral ka enda oma.)

Moosia 19–20

Sissejuhatus

Kui Alma ja ta inimesed kuningas Noa sõjaväe käest ära olid lipsanud, hakkasid kuningas Noa ja ta rahvas kannatama õigemeelsusetuse tagajärgede käes, nagu Abinadi oli ette kuulutanud – neid ründasid laamanlased, kes nad orjastasid, ning kuningas Noa suri tulesurma. Pärast Noa surma sai kuningaks Noa poeg Limhi. Kui Noa

endised preestrid rühma laamanlaste tütreid ära röövisid, süüdistasid laamanlased Limhi rahvast ja valmistusid neile kallale tungima. Limhi rahvas võitles vapralt ning haavas laamanlaste kuningat ja võttis ta vangi. Limhi rahustas laamanlaste kuninga maha, misjärel kuningas veenis oma rahvast rahu oma maale naasma.

Õpetamissoovitused

Moosia 19–20

Lehhi-Nefi maa nefilased kogeavad Abinadi prohvetlike kuulutuste täitumist

Paluge õpilastel mõtiskleda aja üle, mil keegi hoiatas neid ohu eest, mida nad ei osanud ette näha. Paluge neil rääkida, kuidas neid on õnnistatud, kuna nad on hoiatust kuulda võtnud. Aidake õpilastel arutleda, mis on hoiatuste eesmärk, esitades neile järgmised küsimused:

- Mis on hoiatuse eesmärk? Kes hoiatab teid asjade eest, mida peaksite vältima, või asjade eest, mis võivad olla teile kahjulikud?
- Kellele ilmutab Jumal vaimseid hoiatusi, mis on mõeldud Tema Kirikule?

Meenutage õpilastele, et Issand saatis Abinadi hoiatama nefilasi nende pattude tagajärgede eest. Aitamaks õpilastel vaadata üle Abinadi prohvetlikud kuulutused Lehhi-Nefi maa nefilastele, kandke tahvlile järgnev tabel. Jätke kindlasti piisavalt ruumi, et õpilased saaksid iga pühakirjasalmide rühma alla midagi kirjutada.

Prohvetlik kuulutus kuningas Noa rahvast (Mo 12:1–2; 17:17)	Täidminek (Mo 19:10, 14–15; 20:20; 21:2–4)
Prohvetlik kuulutus kuningas Noast (Mo 12:3; 17:18)	Täidminek (Mo 19:18–20)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 12:1–2. Paluge klassil leida, mis pidi juhtuma Abinadi prohvetliku kuulutuse järgi kuningas Noa rahvaga, kuna nad ei parandanud meelt. Paluge ühel õpilasel kirjutada need tagajärjed tahvil oleva tabeli ülemisse vasakpoolsesse lahtrisse. Paluge teisel õpilasel lugeda ette Moosia 12:3. Paluge klassil tähele panna, mis pidi juhtuma Abinadi prohvetliku kuulutuse järgi kuningas Noaga. Paluge ühel õpilasel need tagajärjed tabelisse kirjutada.

Aitamaks õpilastel mõtiskleda prohvetite kaudu saadud vaimsete hoiatuste tähtsuse üle, jagage lugu vanem David R. Stone'ilt Seitsmekümnest:

„Rohkem kui aasta aega tagasi, ühel pühapäeva hommikul Dominikaani Vabariigi pealinnas Santo Domingos ärgates ootas meid ees ilus päev. Säras Kariibi mere päike ja taevas oli selge. Puhus õrn tuulehoog, sasides vaevu puulehtedes. Oli soe, rahulik ja vaikne. Kuid kaugel merel, väljaspool meie füüsiliste aistingute ulatust, liikus tol päeval meie poole surmav hävitaja, halastamatu ja mahasurumatu. Tormikeskus, mille ülesandeks oli orkaan Georges'i teekonda jälgida ja ette ennustada, uuendas pidevalt internetis nähtavat infot. Rahulikus hommikuvaikusel nägin ma tänu taevastele nägijasilmadele tormi prognoositud teekonda, mis oli suunatud nagu nool Santo Domingos südamesse.

48 tunni jooksul tabas torm saart tõelise .. raevuga, jättes teele maha hävitust, meeleheidet ja surma. ..

Olgu selle füüsilise jõu aukartust äratava ilminguga kaasnenud kahjustused, häving ja surm kuitahes suured, põhjustavad vaimsed orkaanid inimeste elus veel enam meeleheidet. Need raevukad jõud põhjustavad sageli tunduvalt laastavamaid kahjustusi kui füüsilised keeristormid, kuna hävitavad meie hinge ning röövivad meilt igavesed väljavaated ja lubadused. ..

Aga meil on ka vaimsed tormivalvurid – need, kelle kutseks on jälgida ja hoiatada, aidates meil vältida vaimset kahju, hävitust ja koguni surma. Teame oma vahimehi tornis apostlite ja prohvetitena. Nemad on meie vaimsed silmad taevas ja teavad inspiratsiooni, kaemuse ja puhta arukuse teel suunda, mille sellised tormid võivad võtta. Nad tõstavad pidevalt hoiatushäält, et rääkida meile Issanda käskude tahtliku ja hoolimatu rikkumise traagilistest tagajärgedest. Nende hoiatuste sihilik eiramine tähendab kutsuda kaela õnnetust, muret ja hävingut. Nende järgimine tähendab minna Issanda valitud teenijate järel vaimsetele rahu- ja külluse maadele” (Spiritual Hurricanes. – Ensign, nov 1999, lk 31–32).

- Kuidas käib see lugu Abinadi rolli kohta kuningas Noa rahva seas?

Õelge õpilastele, et järgnev tegevus aitab neil saada paremini tuttavaks Moosia 19–20 jutustusega ja näha Abinadi prohvetlike kuulutamiste täitumist nendes peatükkides. Pärast seda tegevust täidavad õpilased tahvlil tabeli parema veeru.

Kirjutage järgnevad 11 olukorda enne tunni algust tahvlile või iga õpilase jaoks paberilehele. Paluge õpilastel uurida Moosia 19–20. Paluge neil nummerdada loetletud sündmuste järjekord. Soovi korral õelge õpilastele, et tähtsad vihjed on kirjas peatükkide kokkuvõtetes.

- _____ *Giideon püüab tappa kuningas Noad.*
- _____ *Nefilaste naised ja lapsed paluvad, et laamanlased neid ei surmaks.*
- _____ *Kuningas Noa sureb tulesurma.*
- _____ *Laamanlaste sõjavägi tuleb Semloni piirile.*
- _____ *Noa preestrid röövivad 24 laamanlaste tütar.*
- _____ *Laamanlaste kuningas palub, et ta sõjavägi Limhi rahva ellu jätaks.*
- _____ *Noa põgeneb mõnede meestega laamanlaste eest, jättes oma naised ja lapsed maha.*
- _____ *Limhi käsib, et ta rahvas ei surmaks laamanlaste kuningat.*
- _____ *Nefilaste ja laamanlaste vahel valitseb kaks aastat rahu.*
- _____ *Limhi lubab, et ta rahvas maksab poole oma varast laamanlastele.*
- _____ *Nefilased tõrjuvad laamanlased tagasi ja vangistavad laamanlaste kuninga.*

Andke õpilastele 5 kuni 10 minutit selle tegevuse täitmiseks. Seejärel korrake loetelu abil Moosia 19–20 jutustust. (Sündmuste õige järjestus loetelu algusest on järgmine: 1, 4, 5, 2, 8, 11, 3, 10, 7, 6, 9.)

Viidake õpilastele tahvlil olevat tabelit. Jagage klass kahte rühma. Paluge ühel rühmal uurida Moosia 19:10, 14–15; 20:20; 21:2–4, et näha, kuidas Abinadi prohvetlikud kuulutused kuningas Noa rahva kohta täitusid. Paluge teisel rühmal uurida Moosia 19:18–20, et näha, kuidas täitus Abinadi prohvetlik kuulutus kuningas Noa kohta. Paluge ühel õpilasel kummastki rühmast kokku võtta, kuidas Abinadi prohvetlikud kuulutused täitusid. Paluge mõnel teisel õpilasel kokkuvõtted tabelisse kirjutada.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 20:21.

- Mis oli Giideoni sõnul põhjus, miks inimesed kannatasid?

Paluge õpilastel selgitada omaenda sõnadega, mida tahtis Giideon inimestele mõista anda. Olgugi et õpilased võivad väljendada seda erinevate sõnadega, peaksid nad mõistma, et **Issanda teenijate sõnade hülgamine toob muret ja kannatusi.** (Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)

Õelge õpilastele, et Issand on andnud sarnase hoiatuse neile, kes viimsel ajal Tema häält kuulda ei võta. Paluge ühel õpilasel lugeda ette ÕL 133:70–72. Võiksite õpilastele soovitada see viide pühakirjalehekülje servale Moosia 20:21 kõrvale kirjutada.

- Mis on mõned asjad, mida prohvetid ja apostlid meie ajal õpetavad, mis aitavad meil vältida muret ja kannatusi? Mida nad õpetavad, mis aitab tuua meile rahu ja õnne ning

naasta Jumala juurde? (Soovi korral näidake õpilastele hiljutist üldkonverentsi väljaannet ja mainige mõnda prohvetite kõnede pealkirja.)

Paluge õpilastel rääkida ajast, mil neid on õnnistatud, kuna nad järgisid Kiriku juhtide nõu. Aitamaks õpilastel mõista, et prohvetite sõnade kuuldavõtmine võib tuua meile rahu ja aidata naasta Jumala juurde, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Robert D. Halesi sõnad:

„Leiame vaimse turvalisuse, kui pöördume elava prohveti selge hääle suunas. Kui kuulame tema häält ja kuuletume tema nõuandele, siis on meie elu selline, nagu tahab Kristus, ja me peame lõpuni vastu, naastes ühel päeval koos oma perega oma Taevasse Isa ja oma Päästja Jeesuse Kristuse juurde” (Hear the Prophet’s Voice and Obey. – Ensign, mai 1995, lk 17).

Lõpetage õppetund, tunnistades rahust ja vaimsest turvalisusest, mis tuleb, kui Issanda teenijate nõu järgida.

Kuldsalmi kordamine

Kui aeg võimaldab, korrake soovi korral praegusel aastal senini õpetatud kuldsalme, aitamaks õpilastel meenutada iga salmi võtmesõnu.

Andke õpilastele mõned minutid õpitud kuldsalmide kordamiseks. Paluge ühel õpilasel oma pühakirjadega klassi ette tulla. Paluge õpilasel avada pühakirjad ühe kuldsalmi juurest ilma, et keegi teine seda näeks. (Kui teil on olemas kuldsalmi kaardid, paluge soovi korral õpilasel ühte neist kaartidest kasutada.) Paluge õpilasel üks sõna kuldsalmist tahvlile kirjutada. (Innustage õpilast valima salmist mõni võtmesõna mõne vähem äratuntava sõna asemel, nagu „ja” või mõni asesõna.) Paluge ülejäänud klassil otsida oma pühakirjadest kuldsalmi, millest see sõna nende arvates pärineb. Kui keegi ühe sõna abil õiget salmi ei leia, paluge õpilasel veel üks sõna kuldsalmist tahvlile kirjutada. Korrake tegevust, kuni vähemalt üks õpilane õige salmi üles leiab. Paluge ülejäänud klassil pühakirjad salmi juurest avada ja laske õpilastel seda üheskoos lugeda. Seejärel korrake tegevust teise õpilase ja mõne teise kuldsalmiga.

Moosia 21–22

Sissejuhatus

Kui Limhi rahval ei õnnestunud end kolmel korral laamanlaste orjusest vabastada, pöördusid nad lõpuks pääsemiseks Issanda poole. Seejärel saabus Lehhi-Nefi

maale Ammon oma vendadega. Sõlminud lepingu, et nad teenivad Issandat, põgenes Limhi rahvas laamanlaste orjusest ja Ammon juhatas nad Sarahemlasse.

Õpetamissoovitused

Moosia 21:1–22

Kui Limhi rahvas hakkab laamanlastele vastu ja saab kolm korda lüüa, alandavad nad end Issanda ees ja neid hakkab saatma edu

Kirjutage tahvlile sõnad vangistus ja vabastamine.

- Milliseid kujutelmi nendele sõnadele mõtlemine teie tekitab?
- Milliseid emotsioone need sõnad teie tekitavad?
- Mis on neil sõnadel ühist päästmisplaaniga?

Selgitage, et peatükkides Moosia 21–24 on kirjas lood kahest inimrühmast, kes olid laamanlaste vägede vangistuses ja kelle Issand lõpuks päästis. Peatükkides Moosia 21–22 loeme me Limhist ja tema rahvast, kes vangistati nende süütegude tulemusena. Nende füüsilises vangistuses peegeldus vaimne vangistus, mida nad oma pattude pärast kogesid. Teise rühma lugu peatükkides Moosia 23–24 tuleb käsitlemisele järgmises õppetunnis. See räägib Alma rahvast, kellele pärast nende ristimist said osaks vangistus ja kannatused. Mõlemad lood õpetavad tähtsaid tõdesid Issanda väest päästa meid patust ja kannatustest. Innustage õpilasi mõtlema Issanda väele meid patust päästa, kui nad uurivad rahva vangistuse ja pääsemise kohta peatükkidest Moosia 21–22.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 21:2–6. Paluge neil leida sõnad ja fraasid, mis kirjeldavad Limhi ja tema rahva läbielamisi ja nende tundeid selle kohta. Rõhutamaks raskusi, millega Limhi rahvas silmitsi seisis, julgustage soovi korral õpilasi salmis Moosia 21:5 ära märkima fraasi „neil ei olnud mingit võimalust end .. vabastada“.

- Millised üksikasjad salmis Moosia 21:6 vihjavad, et rahvas polnud end veel alandanud ega Issanda poole pöördunud?
- Millist lahendust pakkus Limhi rahvas kannatuste leevendamiseks?

Võtke kokku Moosia 21:7–12, rääkides õpilastele, et Limhi rahvas läks kolm korda lahingusse, et end laamanlaste käest vabastada, kuid sai lüüa ja kannatas iga kord suuri kaotusi.

- Kuidas võis rahvas sellele reageerida, kui neil end kolmandat korda vabastada ei õnnestunud?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Moosia 21:13–16, et saada teada, kuidas inimesed reageerisid. Esitage soovi korral mõned või kõik järgmised küsimused:

- Kuidas rahvas pärast kolmandat lüüasaamist muutus?
- Miks oli Issand Moosia 21:15 kohaselt aeglane nende palveid kuulma?
- Mida ütles Abinadi salmides Moosia 11:23–25 selle kohta, mida rahvas peab tegema, enne kui Issand nende palveid kuulda võtab ja nad vabastab?
- Kuigi rahvast ei vabastatud vangistusest otsekohe, siis kuidas Issand neid õnnistas, kui nad meelt parandama hakkasid? (Kui õpilased vastavad, innustage neid soovi korral salmis Moosia 21:16 ära märkima fraasi „tasapisi hakkas neid maal saatma edu“.)
- Mida õpetab see sellest, mida teeb Issand, kui inimesed end alandavad ning hakkavad meelt parandama ja Teda appi hüüdma?

Võtke kokku Moosia 21:16–22, selgitades, et kogu ülejäänud aja, mil Limhi rahvas oli orjuses, aitas Issand neil edeneda, nii et nad ei tundnud nälga. Ka ei olnud „laamanlaste ja Limhi rahva vahel .. enam rahutusi“ (Mo 21:22).

Paluge õpilastel mainida põhimõtteid, mida nad Limhi rahva loost õppisid. Kuigi õpilased võivad tuua välja erinevaid põhimõtteid, veenduge, et nad mõistavad, et **kui me alandame end, hüüame Issanda poole ja parandame meelt pattudest, kuuleb Tema meie palveid ja kergendab omal ajal meie patukoormat.** (Soovi korral kirjutage see põhimõtte tahvlile. Võite paluda ka õpilastel see oma pühakirjades salmide Moosia 21:15–16 kõrvale või oma pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse kirjutada.)

- Kuidas võiks meile sellest kasu olla, kui peaksime ootama, et Issand meid patukoormast vabastab?

Aitamaks õpilastel õpitut rakendada, andke neile mõni hetk, et järgmiste küsimuste üle mõtiskleda ja vastused pühakirjade uurimise päevikusse kirjutada. (Soovi korral kirjutage küsimused tahvlile.)

- Kuidas otsin Issanda väge, et pattudest pääseda?
- Kuidas on mind tasapisi edu saatnud, kui olen Issanda abi otsinud?

Moosia 21:23–22:16

Limhi, Ammon ja Giideon teevad üheskoos tööd, et aidata rahval orjusest pääseda ja Sarahemlasse naasta

NB! Soovi korral tuletage õpilastele meelde, et Moosia 7. ja 8. peatükis on kirjas lugu sellest, kuidas Ammon ja ta vennad kuningas Limhi ja ta rahva leidsid. Järgmises 14 peatükis, Moosia 9–22, räägitakse Limhi rahva ajaloost, mis sai alguse u 80 aastat enne, kui Ammon nad leidis. See ajalugu lõpeb mõnede sündmuste ümberjutustamisega, mida käsitleti eelnenud peatükkides. Sel põhjusel võeti suur osa Moosia 21:23–30 sisust läbi Moosia 7.–8. peatükki ja Moosia 18. peatükki käsitlevates õppetundides. Aitamaks õpilastel meenutada salmides Moosia 21:23–30 kirjas olevaid sündmusi, vaadake soovi korral lühidalt üle Moosia 7–24 rännakud selle käsiraamatu lõpus olevast lisast.

Meenutage õpilastele, et Limhi rahvas tõdes, et neile said osaks kannatused, kuna nad hülgasid Issanda kutse meelt parandada (vt Mo 12:1–2; 20:21). Tunnistanud nõnda oma patte, tegi Limhi rahvas algust meelearanduse ja pöördumisega. Lugege ette järgmine meelearanduse definitsioon:

„[Meelearandus] on oluline selleks, et sa oleksid õnnelik selles elus ja kogu igavikus. Meelearandus on midagi palju enam, kui üksnes eksimuste tunnistamine. See on meele ja südames toimuv muutus. .. Selle juurde kuulub patust eemale pööramine ja andeks- saamiseks Jumala poole pöördumine. See on ajendatud armastusest Jumala vastu ja siirast soovist Tema käskudele kuuletuda“ (Usule Truu: Evangeeliumi teatmik, 2005, lk 94).

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 21:32–35. Paluge neil leida sõnad ja fraasid, millest nähtub, et Limhi ja tema rahvas olid parandanud meelt ja pööranud oma südame Issanda poole. Soovi korral paluge neil need sõnad ja fraasid ära märkida. Paluge mõnedel õpilastel leitud jagada. (Nende vastustes peaks sisalduma, et Limhi ja paljud tema rahvast olid sõlminud lepingu teenida Jumalat ja pidada Tema käske, et nad soovisid saada ristitud ning et nad tahtsid kogu südamest Jumalat teenida.)

Järgnev tegevus aitab õpilastel näha, et Issand aitas Limhi rahval orjusest põgeneda, kui nad pidasid au sees oma lepingut Teda teenida ja Tema käske pidada. Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgnevad küsimused ja pühakirjaviited:

Kuidas oli Ammoni ja tema vendade saabumine vastus Limhi rahva palvetele? (Vt Mo 7:14–15, 18–20; 21:14–15, 22–24.)

Mida tegi Limhi rahvas Giideoni juhatusel veel, lisaks Issanda abi otsimisele palve kaudu, et vabastatud saada? (Vt Mo 21:36; 22:1–10.)

Millised üksikasjad neis salmides osutavad sellele, et Issand aitas Limhi rahval turvaliselt põgeneda? (Vt Mo 22:11–16; 25:15–16.)

Jagage õpilased kolme rühma. Paluge igal rühmal valmistuda vastama ühele küsimusele tahvlil, uurides juuresolevaid pühakirjasalme. Paluge mõne minuti pärast igast rühmast ühel õpilasel ettevalmistatud vastused ette kanda. Õpilastel oleks ühtlasi paras aeg lisada

„Limhi rahva põgenemine“ oma ülevaatlilikule joonisele peatükkides Moosia 7–24 kirjeldatud rännakutest. (Lõplik joonis on ära toodud käsiraamatu lõpus olevas lisas.) Soovi korral paluge õpilastel vaadata ka Mormoni Raamatu järjehoidjalt, mis Limhi rahvaga lõpuks juhtub (vt Mo 22:13–14). Märkige, et kuigi me ei pea otsima vabastust füüsilisest orjusest, mida tegi Limhi rahvas, on meil kõigil vaja vabaneda patust.

- Mida olete õppinud peatükkidest Moosia 21–22, mis oleks julgustuseks igapäevale, kellel oleks vaja Issanda väel patust vabaneda?

Tunnistage lõpetuseks Issanda väest meid patust vabastada. Rõhutage, et kui me alandame end, hüüame Issanda poole ja parandame meelt pattudest, kuuleb Ta meie palveid ja kergendab omal ajal meie patukoormat.

Kommentaariid ja taustinfo

Moosia 21:15, 29–30. Patust tulevatel kannatustel võib olla eesmärk

Kui patustame ega taha teha meelearandust, nagu kuningas Limhi rahvas, toome me endale täiendavat valu – mõnikord füüsilist, kuid alati vaimset. Vanem Kent F. Richards Seitsmekümnest selgitas, kuidas valul võib olla oluline osa meie vaimses tervenemises ja kasvus:

„Valu on tervenemise mõõdupuu. Valu õpetab olema kannatlik. ...

Vanem Orson F. Whitney on kirjutanud: „Ükski valu, mida kannatame, ükski katsumus, mida kogeme, pole asjata. Need aitavad meil õppida, arendada selliseid omadusi nagu kannatlikkus, usk, meeleskindlus ja andlikkus. .. Läbi valu ja kannatuste, vaeva ja katsumuste õpime asju, mille õppimiseks oleme siia tulnud.“

Samamoodi on öelnud vanem Robert D. Hales:

„Valu muudab meid andlikuks, andes meile võimaluse mõtiskleda. Olen valu kogemise eest tänulik. ...

Õppisin, et füüsiline valu ja keha tervenemine pärast rasket operatsiooni on hämmastavalt sarnane hingelisele valule ja hinge tervenemisele meelearanduse läbi.“ (Lepitus võtab kogu valu. – 2011. a kevadine üldkonverents).

Moosia 21:15–16. Kuidas te suhtute kannatustesse?

Vanem Richard G. Scott Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas, millist suhtumist peaksime kannatuste ajal vältima ja millise suhtumise arendamise poole püüdlema:

„Issand tuleb appi jumaliku väega, kui otsida vabastust andlikult ja usuga Jeesusesse Kristusesse.

Ärge öelge: „Keegi ei mõista mind, ma ei oska seda lahendada ega leida abi, mida mul vaja on.“ Sellised märkused on ennasthävitavad. Keegi ei saa teid aidata ilma teie enda usu ja jõupingutusteta. See on vajalik teie isiklikuks arenguks. Ärge oodake elu, mis oleks praktiliselt ebamugavusteta, valutu, pingeteta, väljakutseteta või muredeta, sest need on vahendid, mida armastav Isa kasutab meist igaühe kasvu ja arusaamise tiivustamiseks. Nagu pühakirjades korduvalt kinnitatakse, teid aidatakse, kui rakendate usku Jeesusesse Kristusesse. .. Usk Kristusesse tähendab Tema usaldamist, Tema õpetuste usaldamist. See viib omakorda lootuseni ja lootus toob ligimesearmastust, Kristuse puhast armastust – seda rahulikku tunnet, mis tuleb, kui tunnetame Tema muret, Tema armastust ja Tema võimet meid oma ravitseva väega terveks teha või meie koormaid kergendada“ (To Be Healed. – Ensign, mai 1994, lk 8).

Moosia 23–24

Sissejuhatus

Kui Alma ja ta rahvas põgenesid kuningas Noa sõjaväe käest, rajasid nad õigemeelse linna. Kuigi nad olid pöördunud evangeeliumile, kogesid nad kannatusi ja väljakutseid. Laamanlased orjastasid nad. Kui Alma ja ta

rahvas rakendasid usku ja olid kannatlikud, kergendas Issand nende koormaid ja vabastas nad lõpuks orjusest. (Märkige, et Moosia 23–24 hõlmab ligikaudu sama ajaperioodi kui Moosia 19–22.)

Õpetamissoovitused

Moosia 23:1–20

Issand aitab Almal ja ta rahval põgeneda kuningas Noa sõjavägede käest ja rajada õigemeelse linna

Näidake õpilastele pilti, kus Alma ristib Mormoni vetes (62332; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 76). Paluge ühel õpilasel rääkida klassile, mida ta teab mehe kohta, kes pildil teisi ristib. (Kui õpilastel on vastamisega raskusi, soovitage neil lugeda Moosia 18. peatüki kokkuvõtet, et meenutada neile lugu Almast ja tema rahvast Mormoni vete ääres.)

Jagage õpilased paaridesse. Paluge igal paaril lugeda teineteisele kordamööda ette Moosia 23:1–5, 19. Paluge neil tähele panna fraase, millest nähtub, kuidas Issand Almat ja tema rahvast õnnistas, kuna nad parandasid meelt ja otsustasid elada õigemeelselt. (Soovi korral paluge neil need fraasid ära märkida.) Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Paluge õpilastel heita pilk oma ülevaatlükule joonisele Moosia 7–24 rännakute kohta. Näidake neile, kuhu joonisel Heelami maa joonistada. Samuti paluge neil tõmmata nool Mormoni vete juurest Heelami maani ning tähistada see sõnadega „Alma ja ta rahvas lahkuvad“.

Selgitage lühidalt, et salmidest Moosia 23:6–14 loeme, et Alma keeldus rahva palvest saada nende kuningaks. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 23:9–10, 12. Paluge klassil lugeda Alma selgitust, millist mõju oli avaldanud talle ja tema rahvale kuningas Noa. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

- Mida õpetavad fraasid „langesin lõksu“ ja „seotud süütegude ahelatega“ patu mõju kohta?
- Miks on kasulik ära tunda, mis meid minevikus patustama on mõjutanud?
- Miks on pärast meeleparandust tähtis meeles pidada, kui tõsine saab meeleparandus olla?

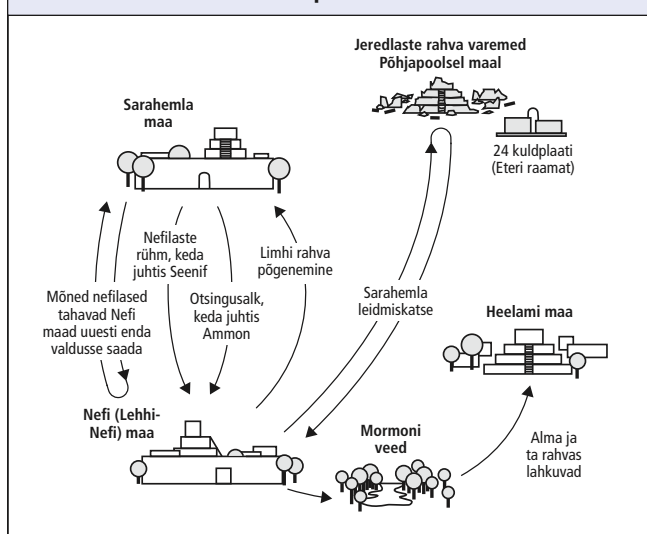
Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 23:13. Pöörake tähelepanu Alma nõuandele „jääda kindlaks sellele vabadusele, millega teid on vabaks tehtud“.

- Kuidas käib see nõuanne meeleparanduse protsessi kohta? (Aidake õpilastel mõista, et kui Issand on meid kord patust vabastanud ja me kogeme andestusega kaasnevat vabadust, peame me tegema selle vabaduse hoidmiseks õigemeelseid valikuid.)

Paluge õpilastel uurida iseseisvalt Moosia 23:14–18 ja tähele panna asju, mida Alma inimesi vabaduse hoidmiseks tegema õpetas. Paluge mõnedel õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 23:19–20. Paluge klassil leida fraas, millest nähtub, et Issand õnnistas inimesi, kui nad otsustasid elada õigemeelselt (ülil edu).

Ülevaade rännakutest peatükkides Moosia 7–24

- Kuidas võtaksite kokku, mida olete õppinud Alma ja tema rahva kogemusest? (Üks võimalikest vastustest: **kui parandame meelt ja otsustame elada õigemeelselt, õnnistab Issand meid ja vabastab süütegude ahelatest.**)
- Millal olete märganud selle põhimõtte täitumist iseenda, mõne sõbra või pereliikme elus? (Meenutage õpilastele, et nad pole kohustatud rääkima liiga isiklikest kogemustest.)

Moosia 23:21–29

Laamanlaste sõjavägi ja Noa pahelised preestrid orjastavad Alma ja tema rahva

Aitamaks õpilastel aru saada, et neile, kes on õigemeelsed, saavad ikkagi osaks katsumused, paluge õpilastel mõelda ajale oma elus, mis võimaldaks neil mõista, mida vanem Richard G. Scott Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist järgneva tsitaadiga silmas peab:

„Proovilepanek .. on vajalik, isegi kui elada vääriiselt ja õigemeelselt ja kuuletuda [Jumala] käskudele. Just siis, kui kõik näib minevat õigesti, saabuvad väljakutsed sageli samaaegselt, mitmekordse annusena” (Trust in the Lord. – Ensign, nov 1995, lk 16).

Paluge õpilastel uurida Moosia 23:21–22, et avastada, miks Issand laseb neil, kes otsustavad elada õigemeelselt, kogeda kannatusi ja vastuseisu. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, aidake neil mõista, et **Issand paneb meie kannatlikkuse ja usu proovile, et meie usaldus Tema vastu võiks suurened**.

Paluge õpilastel kirjutada järgnevad küsimused pühakirjade uurimise päevikusse või vihikusse. Paluge neil mõtiskleda nende küsimuste üle, kui nad uurivad ülejäänud Moosia 23. peatükki. Nad ei peaks kirjutama oma vastuseid enne, kui neid hiljem õppetunnis selleks õhutate.

- Milliseid katsumusi kogete praegu?
- Kuidas katsumuste ajal usku rakendada ja Jumalat usaldada?

Paluge õpilastel lugeda Moosia 23:23–29. Paluge neil uurida, kuidas Almat ja tema rahvast proovile pandi ja mida nad tegid, et näidata, et nad usaldavad Jumalat.

- Kuidas võib palvetamisest ja prohveti nõu järgimisest meile katsumuse ajal abi olla? (Need aitavad meil olla kannatlikumad ja suurendada usku. Lisaks aitavad need saada jõudu, isiklikku ilmutust, rahu ja enesekindlust, et katsumustele vastu pidada ja neist väljapääs leida.)

Moosia 23:30–24:25

Alma ja ta rahvas kannatavad tagakiusamist, kuid Issand kergendab nende koormaid ja vabastab nad imekombel

Aitamaks õpilastel mõista Amuloni suhet laamanlaste ja nende kuningaga, võtke kokku Moosia 23:30–39 ja 24:1–7. Selgitage, et Amulon oli kuningas Noa paheliste preestrite juht ja kuningas Noa heitis Alma välja Abinadi toetamise eest. Amulon liitus laamanlastega koos teiste paheliste preestrite ja nende laamanlastest naistega. Amulon leidis laamanlaste kuninga silmis soosingut, ja kuningas määras ta seejärel kõigi nefilaste ja ka Alma rahva valitsejaks Heelami maal.

Paluge ühel õpilasel tulla klassi ette ja panna selga tühi seljakott. (Õpilasel läheb vaja pühakirju.) Küsige õpilaselt, kui kerge tal oleks päev otsa tühja seljakotiga ringi käia. Paluge sel õpilasel lugeda ette Moosia 24:8–11. Iga kord, kui õpilane loeb millestki, mis oli Almale ja tema rahvale katsumuseks, pange seljakotti kivi või mõni muu raske ese. Kui õpilane on lugemise lõpetanud, küsige temalt, kui kerge oleks käia päev otsa ringi täis seljakotiga. (Õpilane peaks jääma klassi ette ja hoidma rasket seljakotti seljas, kuni tal istuda palutakse.) Küsige klassilt:

- Mida võiksid kivid või rasked esemed seljakotis meie elus sümboliseerida?
- Kuidas sellised koormad meid mõjutavad?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 24:10–12. Paluge klassil tähele panna, mida tegi Alma rahvas, et oma koormate kergendamiseks abi saada. Paluge õpilastel selgitada, mida nad leidsid.

Õpilaste osavõtt

Kui paluda õpilastel klassi ette tulla ja tegevustes osaleda, aitab see tekitada kõigis õpilastes tunnet, et nad on õppetegevusega üha enam seotud, kuna üks nende eakaaslastest on õpetamisel abiks. Kui palute õpilastel pikemaks ajaks klassi ette tulla, paluge neil võtta kaasa pühakirjad, et nad saaksid koos ülejäänud klassiga ikkagi pühakirju lugeda ja arutada.

- Kuidas saab palve meile abiks olla, kui kanname raskeid koormaid?
- Miks on katsumustes trööstiv teada, et Jumal teab meie „südamete mõtteid“?

Paluge õpilastel lugeda Moosia 24:13–15, et saada teada, mis juhtus Alma rahvaga, kui nad abi saamise nimel üha edasi palvetasid.

- Mida Issand Alma rahvale teha lubas? (Kui õpilased vastavad, võite paluda, et üks või kaks õpilast toetaksid seljakoti põhja, et kotti kandva õpilase koormat vähendada – sümboliseerimaks seda, kuidas Issand meie koormaid kergendada saab.) Kuidas on see lubadus seotud lepinguga, mille nad sõlmisid Mormoni vete ääres? (Vt Mo 18:8–10.)
- Miks on kasulik teada, et Issand ei eemalda alati meie koormaid ega võta ära meie väljakutseid otsekohe?
- Mida saame õppida sellest, kuidas Alma ja ta rahvas oma katsumustele reageerisid?
- Millal olete teie tundnud, et Issand on andnud teile jõudu katsumusele vastu pidada või koormat kanda?

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 24:16–17, 21. Paluge neil otsida sõnu ja fraase, mis kirjeldavad täiendavalt, kuidas rahvas oma katsumustele reageeris ja kuidas Issand neid aitas. Paluge ühel või kahel õpilasel oma sõnadega selgitada seoseid, mis neile rahva tegude ja Issanda tegude vahel silma jäävad. Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte: Kui alistume kannatlikult Issanda tahtele, tugevdab Ta meid ja vabastab omal ajal katsumustest.

Paluge klassi ees oleval õpilasel seljakott seljast võtta. Paluge tal selgitada, mis tunne on koormast vabaneda. Paluge samal õpilasel lugeda ette Moosia 24:21–22. Soovi korral paluge õpilasel jagada, kuidas ta mõistab, mida inimesed nendes salmides tegid.

Võtke kokku Moosia 24:18–25, selgitades, et Almal ja tema rahval õnnestus põgeneda, kuna Issand lasi sügaval unel laamanlaste peale tulla. Seejärel juhata Issand Alma ja tema rahva Sarahemla maale, kus kuningas Moosia nad rõõmuga vastu võttis. Alma ja tema rahvas „valasid .. välja oma tänu Jumalale“, teades, et „keegi ei saanud neid vabastada muidu kui Issand, nende Jumal“ (Mo 24:21; vt ka Mo 25:16).

Paluge, et õpilased tõmbaksid oma Moosia 7–24 rännakuid kujutavatel ülevaatlikel joonistel noole Heelami maalt Sarahemla maa juurde. Paluge neil tähistada see rännak sõnadega „Alma rahva põgenemine“.

Lõpetuseks paluge õpilastel panna kirja vastused kahele küsimusele, mis nad varem tunni ajal oma pühakirjade uurimise päevikusse kirjutasid. Paluge neil mõtiskleda oma katsumuste üle ning kuidas nad saavad rakendada usku Jumalasse ja Teda usaldada, mis aitaks neil vastu pidada. Jagage oma tunnistust, et kui me alistume kannatlikult Issanda tahtele, tugevdab Ta meid ja vabastab omal ajal katsumustest. Soovi korral paluge õpilastel tuua näiteid, kuidas on Issand neid katsumustes tugevdanud.

Moosia 25

Sissejuhatus

Moosia 25 on lõppsõna Seenifi rahva loole (vt Mo 7–24). Limhi rahvas ja Alma järgijad naasid Sarahemlase ja ühinesid turvaliselt kuningas Moosia valitsemise all.

Rühmade kohale jõudes Limhi ja tema rahvas ristiti. Kuningas Moosia andis Almale volituse rajada kogu maal kirikuid ja ajada Nefi rahva seas Jumala Kiriku asju.

Õpetamissoovitused

Moosia 25:1–13

Sarahemlase kogunenud inimesed ühinevad ja neid hakatakse tundma nefilastena

Paluge õpilastel mõtiskleda lugude üle, millest nad on lugenud või kuulnud, kus kirjeldatakse, kuidas Issand on kedagi aidanud, andes talle juhatust või jõudu, teda kaitsnud või vabastanud. Soovi korral paluge neil mõelda lugudele, mis on leidnud aset pühakirjades, Kiriku ajaloos või pereliikmete ja sõprade elus. Tooge neile näiteks järgmine lugu, mille rääkis üks noor naine, kes looduses toimunud koguduse ürituse ajal oma rühmast ette uitas ja mäest alla jalutas:

„Mulle öeldi kindla, kuid vaikselt häälega: „Pööra tagasi.“ Ma ei võtnud seda eriti kuulda, kuid mind kõnetati uuesti. Seekord ma kuulasin ja naasin rühma juurde. Kui hakkasime alla minema, nägime, kuidas kaks ilmatu suurt härga kiirelt ja vihaselt mäest üles kõndisid. Suurem neist hakkas meid põrnitsedes maad kaapima. .. Meie preesterluse juht juhtis ta tähelepanu eemale ja meil õnnestus üle tara turvalisse kohta ronida.

Laagrisse jõudes mõistsin ma, et kui ma poleks Vaimu hoiatust kuulda võtnud, oleksin võinud kohutavalt haiget või isegi surma saada. Tean, et Taevane Isa hoolib minust ja hoidis mind ohu eest. Olen selle hoiatuse eest Issandale väga tänulik. See kogemus tugevdas mu tunnistust ja suurendas mu armastust Issanda vastu“ (Turn Back. – New Era, nov 2010, lk 47).

Paluge ühel või kahel õpilasel jagada neile mõtteisse tulnud lugu, mis illustreerib Jumala armastust ja väge kellegi teise elus. Küsige õpilastelt:

- Kuidas aitavad teiste elust võetud näited Jumala headuse ja väe kohta teid?

Võtke kokku Moosia 25:1–6, selgitades, et pärast seda, kui Limhi rahvas ja Alma rahvas (kes olid kõik Seenifi järeltulijad) põgenesid orjusest ja ühinesid Sarahemlas elava rahvaga, luges kuningas Moosia kõikidele inimestele ette nende ülestähendused. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 25:7 ja tähele panna, milline oli rahva üleüldine reageering lugudele, kuidas Jumal Seenifi rahvaga ümber käis. Paluge ühel õpilasel leitud jagada.

Joonistage tahvlile järgnev tabel. Selgitage, et salmides Moosia 25:8–11 saame me veel enam teada sellest, kuidas rahvas Seenifi ja Alma rahva lugudele reageeris. Paluge õpilastel uurida pühakirjaviiteid selle kohta, mida rahvas kuulis ja mis tundeid see neis tekitas. Esimese viite vastused on näitena sulgudes.

	Mida rahvas kuulis	Mida rahvas tundis
Moosia 25:8	(Nad kuulsid, kuidas Limhi rahvas orjusest vabastati.)	(Nad täitsid suure rõõmuga.)
Moosia 25:9		
Moosia 25:10		
Moosia 25:11		

Kui õpilastel on olnud piisavalt aega pühakirjaviidete uurimiseks, paluge mõnedel neist kirjutada tahvlile, mida nad leidsid. Paluge õpilastel võtta kokku, mida nad salmidest Moosia 25:8–11 õppisid, tuues neist välja põhimõtteid, mida endale kohandada. Aidake õpilastel vastates märgata, et **ülestähenduste uurimine Jumala läbikäimise kohta teiste inimestega võimaldab meil tunda rõõmu ja tänulikkust Jumala headuse eest.** (Neid salme lugedes võivad õpilased märgata ka patust tulenevat kurbust ja kaotusi.)

- Millised allikad annavad meile teada teiste kogemustest seoses Jumala headusega? (Kirjutage õpilaste vastused tahvlile. Mõned võimalikud vastused: pühakirjad, üldkonverentsi kõned, kiriku ajakirjad, Kiriku juhtide ja teiste elulood, perekroonikad.)

Paluge õpilastel mõelda, millal nad on õppinud tahvilil loetletud allikatest headuse kohta, mida Jumal on teiste vastu üles näidanud.

- Kuidas on sellest teile kasu olnud, kui olete mõnest sellisest allikast õppinud Jumala headuse kohta teiste vastu?
- Millist pikaajalist mõju võib see kellelegi avaldada, kui ta saab regulaarselt teada Jumala headusest teistega suhtlemisel?

Innustage õpilasi võtma aega ja valima üht tahvilil loetletud allikatest ning uurima iseseisvalt inspireerivaid lugusid Jumala headusest.

Moosia 25:14–24

Alma rajab kõikjal nefilaste maal Jumala Kiriku

Selleks, et õpilased oleksid valmis uurima Kiriku ülesehituse ja õpetuste kohta nefilaste seas, küsige neilt järgmist:

- Millal olete käinud veel mõnes viimse aja pühade koguduses peale oma kodukoguduse? Milliseid sarnasusi märkasite oma kodukoguduse ja koguduse vahel, mida külastasite?
- Mil moel see teid aitab, kui märkate, et Kiriku ülesehitus ja õpetused on kõigis kogudustes samad?

Võtke kokku Moosia 25:14–17, selgitades, et kui Moosia oli rahvale kõnelenud ja lugenud, palus ta Almal neid õpetada. Seejärel palusid kuningas Limhi ja tema rahvas, et neid ristitaks. Alma ristis nad ja hakkas kogu maal Kirikut asutama.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Moosia 25:18–22. Paluge õpilastel tähele panna, kuidas Kirikut Alma päevil nefilaste seas asutati ja juhiti. Aitamaks õpilastel mõista, et **Kiriku ülesehitus tagab, et tõde jõuab kõikide liikmeteni**, küsige midagi taolist:

- Kuidas sarnaneb nefilaste Kirik tänapäeva Kirikuga? (Meil on kogudused, mis on nagu need eraldi rühmad, mida mainitakse salmis Moosia 25:21. Koguduse juhatajad, piiskopid ja vaia juhatajad on nagu preestrid ja õpetajad, kes juhataksid Kirikut Alma päevil.)
- Milliseid tõdesid rõhutasid Kiriku preestrid ja õpetajad Moosia päevil salmide Moosia 25:15–16, 22 järgi? (Soovi korral märkige, et Issand on andnud viimsel ajal sarnaseid juhiseid lapsevanematele, Kiriku juhtidele ja misjonäridele. (Vt ÕL 15:6; 19:31; 68:25.))
- Miks on oluline õpetada alatasa meelesparandust ja usku Jumalasse?

Paluge õpilastel lugeda Moosia 25:23–24 ja otsida fraase, mis kirjeldavad neile osaks saanud õnnistusi, kes liitusid Jumala Kirikuga.

- Kuidas inimesi selle tulemusel õnnistati, kui nad said ristitud ja liitusid Jumala Kirikuga?
- Kuidas on Issand teid Kiriku liikmena õnnistanud?

Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte: Kui võtame Jeese Kristuse nime enda peale ja elame sellele vastavalt, valab Issand meie peale oma Vaimu.

Tunnistage õpilastele, et õnnistused, mis on neile Kiriku liikmetena osaks saanud, võivad suurenedada, kui nad peavad oma lepinguid ja Vaim on nendega.

Tunnistage lubatud õnnistustest

Vend Russell T.

Osguthorpe, Pühapäevakooli üldjuhataja, andis lihtsa mudeli, kuidas tõhusalt õpetada: 1) õpetage võtmeõpetusi, 2) paluge tunnis osalejatel tegutseda, ja 3) tunnistage lubatud õnnistustest (vt Teaching Helps Save Lives. – Ensign või Liahona, nov 2009, lk 15). Kui tunnistate pühakirjadest ja viimse aja prohvetite antud lubadustest, võivad õpilased tunda suuremat motivatsiooni õpitu rakendamiseks.

Kommentaariid ja taustinfo

Moosia 25:17–22. Preesterluse volitus nefilaste seas

Mormoni Raamatus pole kirjas konkreetseid üksikasju preesterluse kohta, mida prohvetid ja teised vennad nefilaste ja laamanlaste seas hoidsid. Siiski pakuvad viited talitustele ja Kiriku juhtimisele piisavalt tõendeid, et neil oli Melkisedeki preesterlus. President Joseph Fielding Smith õpetas, et „preesterlus, mida [nefilased] hoidsid ja millega nad oma ametikohuseid täitsid, oli

preesterlus püha korra, Jumala Poja korra järgi (vt Al 13:1–20). Selle kõrgema preesterlusega saab teha kõiki evangeeliumi talitusi” (Doctrines of Salvation, toim Bruce R. McConkie, 3 kd., 1954–1956, 3. kd, lk 87).

Lisainfot preesterluse volituse kohta Mormoni Raamatus leiata Moosia 18. peatüki kommentaaridest ja taustinfost.

Koduõppe tund

Moosia 18–25 (13. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud peatükkide Moosia 18–25 (13. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunni. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Moosia 18)

Pärast Abinadi surma tegi Alma meelega parandust ja õpetas teistele Mormoni vete ääres Jeesuse Kristuse evangeeliumi. Uurides selle sündmuse kohta, said õpilased teada, et sõlmites ristimislepingu ja seda pidades, antakse meile Issanda Vaim ja lubadus igavesest elust, ning et neile, kes ristimislepingut peavad, tulevad suured õnnistused.

2. päev (Moosia 19–20)

Kui kuningas Noa ja tema rahvas olid hüljanud Abinadi õpetused ning püüdsid hävitada Almat ja tema järgijaid, ründasid neid laamanlased. Noa enda rahvas tappis ta ja kuningaks sai tema poeg Limhi. Kui õpilased lugesid, kuidas laamanlased Limhi rahva orjastasid, said nad teada, et Issanda teenijate sõnade hülgamine toob muret ja kannatust. Neid innustati mõtlema ajale, mil nad kogesid rahu ja vaimset turvatunnet, kuna olid järginud Issanda teenijate nõu.

3. päev (Moosia 21–24)

Õpilased said teada, et olgugi et Alma ja tema rahvas olid õigemeelsed, sattusid ka nemad laamanlaste orjusesse. Õpilased joonistasid oma pühakirjade uurimise päevikusse tabeli, kus kõrvutatakse Limhi ja tema rahva orjust ja vabanemist Alma ja tema rahva orjuse ja vabanemisega. Limhi rahva lugu õpetab, et kui me soovime sõlmida ja pidada lepinguid, kannab Issand hoolt meie vabastamise eest. Alma rühma kaudu said õpilased teada, et kui me alistume kannatlikult Issanda tahtele, tugevdab Ta meid ja vabastab meid omal ajal meie katsumustest.

4. päev (Moosia 25)

Kui Limhi rahvas ja Alma rahvas turvaliselt Sarahemlas kuningas Moosia valitsemise all taas ühinesid, loeti nende lood kogu rahvale ette. Õpilased said teada, et ülestahenduste uurimine Jumala läbikäimise kohta teiste inimestega võimaldab meil tunda rõõmu ja tänuikkust Jumala headuse eest. Kui õpilased mõtisklesid, kuidas Kiriku liikmeks olemine nefilaste päevil sarnanes Kiriku liikmeks olemisega täna, said nad teada, et kui me võtame enda peale Jeesuse Kristuse nime ja elame selle kohaselt, õnnistab Issand meid oma Vaimuga. Õpilased panid kirja, kuidas valmidus Jeesuse Kristuse nimi enda peale võtta nende elu muudab.

Sissejuhatus

Alma rahva ja Limhi rahva kogemuste kõrvutamine ja vastandamine aitab õpilastel avastada väärt põhimõtteid meie katsumuste põhjuste kohta ja seda, kuidas vabaneda kannatustest usuga Jeesusesse Kristusesse. Aidake õpilastel teada, et kui nad sõlmivad ja peavad pühi lepinguid, usaldavad Issandat ja alandlikult Temalt abi paluvad, tugevdab Ta neid ja vabastab nad kannatustest omal moel ja omal ajal.

Õpetamissoovitused

Moosia 18

Alma jutlustab kuningas Noa rahvale evangeeliumist ning paljud parandavad meelt ja soovivad saada ristitud

Paluge õpilastel mõelda oma ristimisele. Paluge neil jagada midagi, mis neile selle kogemusega seoses meelde on jäänud. Seejärel näidake võimaluse korral pilti, kus Alma ristib Mormoni vetes (62332; Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 76) ja paluge neil meenutada sündmusi, millest räägitakse salmides Moosia 18:8–11. Küsige õpilastelt, mida nad mõistsid ristimise eesmärgi ja ristimislepingu kohta, kui neid ristiti.

Kui õpilased on arutanud Moosia 18. peatüki lugu, paluge neil avada pühakirjade uurimise päevikus 1. päeva 1. ülesanne, kus on nende skeem Alma õpetuse kohta ristimislepingust, nagu seda on seletatud salmides Moosia 18:8–11. Paluge ühel õpilasel kanda oma skeem tahvlile või seda klassile näidata, ja küsige, kas teistel õpilastel on midagi lisada veergudesse „Ma luban“ ja „Jumal lubab“. Seejärel kirjutage tahvlile või paberilehele järgnev põhimõte: Me saame Issanda Vaimu ja lubaduse igavesest elust, kui sõlmime ristimislepingu ja peame seda. Võiksite õpilastele soovitada see põhimõte pühakirjades salmide Moosia 18:8–11 kõrvale kirjutada.

Küsi: Kuidas ristimislepingu mõistmine mõjutab teie soovi seda pidada?

Moosia 19–24

Limhi rahvas ja Alma järgijad vabastatakse laamanlaste orjusest

Paluge ühel õpilasel lugeda ette esimene Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scotti sõnad õpiku praeguse osa 3. päeva õppetunnist. Küsige õpilastelt, mis on vanem Scotti sõnul kahte liiki katsumused, mida elus kohtame. (Need peaksid olema neil õpikus alla joonitud.) Kirjutage tahvlile Üleastumistega kaasnevad probleemid ja Proovilepanekuga kaasnev areng.

Paluge õpilastel vaadata üle oma vastused 3. päeva 1. ülesandele pühakirjade uurimise päevikus. Seejärel kirjutage „Üleastumistega kaasnevate probleemide“ alla Limhi rahvas (vt Mo 19:10, 25–28; 20:20–21) ja „Proovilepanekuga kaasneva arengu“ alla Alma rahvas (vt Mo 23:18–21). Paluge õpilastel kirjutada tahvlile mõned näited, kuidas inimesed võivad tänapäeval kumbagi liiki väljakutseid kogeda.

Kirjutage järgmised põhimõtted tahvlile, kui neid õpilastega üle vaatate.

Paluge õpilastel lugeda paarides Moosia 21:13–16. Paluge neil leida sõnad ja fraasid, mis õpetavad, et kui me alandame end, hüüame Issanda poole ja parandame meelt pattudest, kuuleb Jumal meie palveid ja kergendab omal ajal meie patukoormat. Paluge õpilastel rääkida, kuidas keegi, kellele saab osaks mõni tahvilil toodud väljakutse, võiks seda põhimõtet rakendada.

Paluge õpilastel lugeda Moosia 21:31–32 ja 35, ja teha kokkuvõtte Limhi rahva põgenemisest Moosia 22. peatükis, näitamaks, et kui me sõlmime lepingu teenida Jumalat ja pidada Tema käske, kannab Issand hoolt meie vabanemise eest. Võiksite õpilasi innustada seda põhimõtet pühakirjades Moosia 21:31–35 kõrvale kirjutama.

Kordamaks põhimõtet, mida õpilased õppisid Alma rahva kohta uurides, paluge ühel õpilasel teha kokkuvõtte loost, kuidas laamanlased Alma rahva orjastasid (vt Mo 23:25–24:11). Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Moosia 24:12–17. Paluge neil rõhutada sõnu või fraase, mis õpetavad, et kui alistume kannatlikult Issanda tahtele, siis Ta tugevdab meid ja vabastab omal ajal katsumustest. Võiksite õpilasi innustada tähtsaid sõnu või fraase salmides ära märkima.

Kirjutage järgmised näited tahvlile või jagage välja paberil. Paluge õpilastel selgitada, kuidas kasutaksid nemad Limhi ja Alma rahvaga seoses teada saadud tõdesid selleks, et nendes näidetes toodud inimestele abiks olla.

1. Sõber märkab, et tal on vaja meelt parandada ning tunneb end vägagi vääritu ja heidutatuna, mõtiskledes, kas tal on üldse kunagi võimalik kiusatustest ja süütundest jagu saada. Kuidas Limhi rahva loo abil sõpra meeleparandusele julgustada ja talle selleks lootust anda? (Võiksite õpilasi

innustada leidma Moosia 21. peatükist konkreetseid salme, mida sõbraga jagada. Paluge õpilastel selgitada, miks on nende arvates nende valitud salmidest sõbrale kasu.)

2. Sõber on väga seltskondlik ja püüab järgida evangeeliumi standardeid. Mõned inimesed ei taha temaga läbi käia, öeldes, et ta on nende jaoks „liiga hea“. Kuidas aidata oma sõbral Alma rahva loo abil Issandat usaldada ning selles katsumuses jõudu ja tröösti leida? (Võiksite õpilasi innustada leidma Moosia 24. peatükist konkreetseid salme, mida sõbraga jagada. Paluge neil selgitada, miks on nende arvates nende valitud salmidest kasu.)

Paluge õpilastel rääkida ajast, mil nemad või nende tuttavad on olnud oma elus tunnistajaks Issanda vabastavale väele. (Vaadake ette, et Te ei innusta ega luba õpilastel jagada tunnis sobimatuid üksikasju mineviku üleastumistest.) Innustage õpilasi pidama lepinguid, paluma Issandalt abi ja usaldama, et Tal on vägi neid vabastada kõikidest katsumustest, millega nad elus silmitsi seisavad. Tunnistage tunni lõpetuseks Issanda väest vabastada meid probleemidest ja raskustest, mis tulevad kas meie enda üleastumiste tõttu või meie proovilepanemisest, et saaksime muutuda täiuslikumaks.

Järgmine õppenädal (Moosia 26 – Alma 4)

Tuleval nädalal saavad õpilased teada inglilt, kes saadeti takistama Alma nooremat Kirikut hävitamast. Nad uurivad, mis juhtus Almaga pärast seda kogemust, ja loevad mõningaid kõige tähtsamaid pühakirjaõpetusi vaimse taassünni kohta. Kui kuningas Moosia suri, valiti nefilaste juhiks Alma. Teda püüdis kukutada paheline mees Amlisi. Innustage õpilasi tähele panema, mida Alma tegi, et selles olukorras Issanda vabastavat väge appi kutsuda.

Moosia 26

Sissejuhatus

Moosia valitsusajal ei uskunud paljud pealekasvavast põlvkonnast – need, kes olid kuningas Benjamini viimase jutluse ajal väikesed lapsed – Kiriku õpetusi ja keeldusid Jumala poole hüüdmast. Need uskmatud noored mõjutasid teisi Kiriku liikmeid panema toime tõsiseid patte. Paljud üleastujad toodi Kiriku juhi, Alma ette. Alma ei teadnud algul, mida teha, kuid palus lõpuks

Issandalt juhatust, kuidas sõnakuulmatute liikmete üle kohut mõista. Issand ilmutas Almale, millist protsessi järgida, et Kiriku liikmed nende pattude eest vastutusele võtta. Alma sai samuti teada Jumala halastusest ja tahtest meelegaandajatele andestada. Alma järgis Issanda nõu ja tagas Kirikus korra.

Noorte õpetamine

President J. Reuben Clark noorem Esimesest Presidentkonnast õpetas:

„Kiriku noored tunnevad nälga Vaimu asjade järele, nad on innukad õppima evangeeliumi ning soovivad seda vahetult, lahjendamata. ...

Te ei pea peitma usutõdesid maise katte varju. Võite tuua need tõed avalikult [nende] ette” (The Charted Course of the Church in Education, parandatud tr, trükis, 1994, lk 3, 9).

Õpetamissoovitused

Moosia 26:1–6

Paljud pealekasvavast põlvkonnast ei usu evangeeliumi ja juhivad teisi patule

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgmised küsimused:

Kuidas kirjeldaksite oma tunnistust täna?

Kuidas soovite, et teie tunnistus kasvaks?

Paluge õpilastel vastata nendele küsimustele pühakirjade uurimise päevikus või vihikus. Jätke õpilastele piisavalt aega ja selgitage, et Moosia 26. peatükis on lugu inimeste rühmast, kes ei teinud, mida pidid, et oma tunnistust kosutada. Selle tulemusena ei kujunenud neil kunagi usku Jumalasse ja nad juhtisid paljud Kiriku liikmed patustama ja eksima. Soovitage õpilastel seda lugu uurides mõtiskleda, mida see õpetab tunnistuse kujunemise ja tugevdamise kohta.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 26:1–3. Seejärel küsige õpilastelt:

- Millise valiku paljud pealekasvavast põlvkonnast tegid? (Nad otsustasid, et ei usu oma vanemate pärimusi.)
- Miks takistab inimeste ebausku nende võimet „mõista Jumala sõna”? (Mo 26:3).

Selgitage, et uskumine (või koguni soov uskuda) viib tegudeni, mis tugevdavad meie tunnistust. Teisest küljest, kui inimesed otsustavad, et nad ei usu, otsustavad nad ka seda, et nad ei tee teatud asju, mis aitaksid neil endale tugevat tunnistust saada. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 26:3–4, 6. Paluge poolel klassil otsida, mida pealekasvav põlvkond uskmatusesse tõttu teha ei tahtnud. Paluge ülejäänud pooltel otsida selle uskmatuses tagajärgi.

- Mida polnud pealekasvav põlvkond uskmatusesse tõttu nõus tegema?
- Millised tagajärjed olid nende uskmatusel?

Kui õpilased on nende küsimuste üle aru pidanud, kirjutage tahvlile järgnev: Selleks, et tunnistus saaks kujuneda ja et me saaksime seda alal hoida, peame me ...

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi sõnad. Paluge õpilastel kuulata vastusevariante, kuidas lauset tahvlil lõpetada.

„Tunnistus nõuab usupalvega kosutamist, nälga Jumala sõna järele pühakirjades ja kuulekust saadud tõele. Palvetamata jätta on ohtlik. Ainult pealiskaudne pühakirjade uurimine ja lugemine on ohtlik meie tunnistusele. Need on meie tunnistuse jaoks hädavajalikud toitained. ...

Selleks, et teie tunnistus kasvaks ja edeneks, tuleb alatasa ja võrdsel määral Jumala heast sõnast toituda, siiralt palvetada ja Issanda käskudele kuuletuda” (A Living Testimony. – Ensign või Liahona, mai 2011, lk 127).

- Millised tegevused tõi president Eyring välja, mis meil tunnistust kosutada aitavad? (Kui õpilased tegevusi nimetavad, kirjutage need tahvlil olevasse lausesse: Selleks, et

tunnistus saaks kujuneda ja et me saaksime seda alal hoida, peame me toituma Jumala heast sõnast, palvetama usuga ja kuuletuma Jumala käskudele.)

- Kuidas on need tegevused mõjutanud teie tunnistust?

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 26:5–6 ja otsida, kuidas uskmatud noored mõnesid Kiriku liikmeid mõjutasid.

- Mõtisklege järgnevate sõnade üle: „Oli otstarbekas, et kirik neid kirikusolijaid, kes patustasid, manitseks” (Mo 26:6). Mida see teie arvates tähendab? (Kiriku patustanud liikmete üle oli vaja kohut mõista ja nad vastutusele võtta.)

Moosia 26:7–14

Alma palub Issandalt juhatus, kuidas patustajate üle kohut mõista

Paluge õpilastel ette kujutada, mis tunne oleks olla piiskop koguduses, mille liikmed on pannud toime tõsiseid patte ega taha meelt parandada. Paluge õpilastel omaette mõtiskle- da, mida nad sellises olukorras teeksid. Kuidas nad täidaksid oma kohustust liikmed pattu- de eest vastutusele võtta ja neil meelt parandada aidata? Selgitage, et Kiriku juht Alma oli silmitsi sarnase väljakutsega.

Võtke kokku Moosia 26:7–12, selgitades, et need, kes olid teinud pattu, toodi Alma ette. Midagi sarnast polnud varem Kirikus juhtunud ja Alma ei teadnud, mida teha. Ta otsustas saata üleastujad kohtumõistmiseks kuningas Moosia ette. Kuningas Moosia saatis nad uuesti Alma juurde, kellel oli Jumala volitus Kiriku patustanud liikmete üle kohut mõista.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 26:13–14. Paluge õpilastel tähele panna, mis arvas Alma oma vastutusest patustajate üle kohut mõista.

- Mida Alma tegi, kui kohustus üleastujate üle kohut mõista teda rahutuks tegi?
- Miks on tähtis teada, et piiskopid ja koguduse juhatajad otsivad ja kuulavad patustajate aitamisel Issanda juhatus?

Moosia 26:15–32

Issand ilmutab Almale, kuidas Kiriku liikmed pattude eest vastutusele võtta ja kehtestab meelearanduse tingimused

Aitamaks õpilastel mõista Moosia 26:15–32 konteksti, märkige, et nendes salmides on kirjas Issanda vastus Alma küsimusele, mida üleastujatega ette võtta. Kui õpilased uurivad Issanda vastust, innustage neid tähele panema põhimõtteid ja õpetusi, mis aitavad neil paremini mõista rolli, mis on preesterluse kohtumõistjatel – piiskoppidel ja koguduse ju- hatajatel (ja Melkisedeki preesterluse hoidjate puhul vaia, ringkonna ja misjoni juhatajatel). Samuti paluge neil tähele panna põhimõtteid ja õpetusi andestuse otsimise kohta.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 26:17–28 ja pöörata iga kord tähelepanu sellele, kui Issand kasutab sõnu ma, mina või minu. Soovi korral paluge õpilastel need sõnad ära mär- kida. Seejärel küsige õpilastelt:

- Mida vihjavad sõnad ma, mina ja minu salmides *Moosia 26:17–28* Issanda rolli kohta meelearanduse protsessis? (Soovi korral paluge õpilastel jagada konkreetseid fraase või salme, mis nende vastuseid toetavad.)
- Milliseid tõdesid õpime salmidest Moosia 26:20–21 Issanda teenijate rolli kohta mee- leparanduse protsessis? (Aidake õpilastel mõista, et **preesterluse juhid esindavad Issan- dat** ja kui **on tegemist tõsiste pattudega, saavad piiskopid ja koguduse juhatajad aidata meil meelt parandada ja andeks saada.**)
- Kuidas saab piiskop või koguduse juhataja aidata neid, kes heitlevad patu ja kiusatustega?

Selgitage, et Issand õpetas Almale, mida andestuse otsijad peavad meelearandamiseks tegema. Paluge õpilastel uurida paarides salme Moosia 26:29–32 ja leida põhimõtted, mis aitavad neil mõista, mida Issand meilt nõuab, kui meelt parandame.

Kui õpilastel on olnud aega neid salme uurida, paluge mõnedel õpilastel avastatud põhi- mõtted oma sõnadega tahvlile kirjutada. Mõned võimalikud vastused:

Pattude ülestunnistamine viib andestuseni.

Issand andestab nendele, kes parandavad meelt siira südamega.**Selleks, et Issandalt andeks saada, tuleb meil andestada teistele.**

Aitamaks õpilastel neid põhimõtteid paremini mõista, esitage neile mõned või kõik järgmised küsimused:

- Mida tähendab fraas „tunnistab üles oma patud sinu ja minu ees” salmis Moosia 26:29? (Vajadusel märkige, et sõna sinu viitab selles salmis Almale.)
- Miks peab keegi, kes on pannud toime tõsise patu, selle Issandale ja vastavale juhile Kirikus üles tunnistama? (Sellised tõsised patud, nagu kõlbelise puhtuse seaduse rikumine, võivad seada ohtu inimese liikmesuse Kirikus. Seetõttu peab inimene sel juhul tunnistama pattu nii Issandale kui ka Tema esindajale Kirikus. Piiskoppidel ja koguduse juhatajatel on preesterluse võtmed, et aidata neil, kes on patustanud, andestust otsida. Kuigi üksnes Issand saab patud andestada, on preesterluse juhtidel tugiroll, et aidata inimestel sellest andestusest osa saada. Nad hoiavad kõiki ülestunnistusi konfidentsiaalsetena ning aitavad ülestunnistanuid kogu meeleparanduse käigus.)
- Mida tähendab parandada meelt „siira südamega”? (Mo 26:29).
- Miks käsib Issand meil teie arvates teistele andestada? Kuidas on meeleparandus ja teistele andestamine omavahel seotud? (Vt 3Ne 13:14–15; ÕL 64:8–11.)
- Millised fraasid nendes salmides annavad julgust või tröösti kellelegi, kes soovib meelt parandada, kuid ei tunne, et ta võib andeks saada?

Moosia 26:33–39***Alma kuuletub Issanda nõuandele ning mõistab patustanute üle kohut ja tagab Kirikus korra***

Selgitage, et salmides Moosia 26:33–37 jutustatakse, kuidas Alma järgis Issanda juhiseid, mõistis Kiriku patustanud liikmete üle kohut ja tagas Kirikus korra. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 26:34–37 ja tähele panna, millega lõppesid Alma püüdlused Issanda nõu järgida. Tunnistage, et kui me parandame meelt ja elame õigemeelselt, võime tunda südamerahu ja teha vaimseid edusamme.

67. ÕPPETUND

Moosia 27

Sissejuhatus

Alma noorem ja kuningas Moosia pojad mässasid oma isa ja Issanda vastu ning püüdsid hävitada Jumala Kirikut. Nende püüdlustele tehti lõpp, kui õigemeelsete palvetele vastuseks saadetud ingel neid

meeleparandusele kutsus. Selle imepärase kogemuse tulemusena sündisid nad uuesti tänu Jeessuse Kristuse lepitusele ning rändasid kõikjal Sarahemla maal, et jutlustada evangeeliumi ja heastada enda tekitatud kahju.

Õpetamissoovitused

Moosia 27:1–22

Ingel kutsub Alma nooremat ja Moosia poegi meeleparandusele

Võtke õppetunni konteksti tarbeks kokku Moosia 27:1–7, selgitades, et paljud uskmatud Sarahemlas hakkasid Kirikusse kuulujaid taga kiusama. Kui kuningas Moosia andis välja läkituse, mis sellise tegevuse keelustas, kuuletus enamik inimesi sellele ja rahu taastati. Siiski püüdsid mõned inimesed jätkuvalt Kirikut hävitada. Viis neist inimestest olid Alma poeg Alma ja kuningas Moosia pojad Ammon, Aaron, Omner ja Himni. Alma poega Almat kutsutakse sageli Alma nooremaks.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 27:8–10. Paluge klassil leida sõnu või fraase, mis Alma nooremat ja Moosia poegi kirjeldavad.

- Mis teile Alma ja Moosia poegade kirjelduse juures kõige enam silma hakkab? Miks? (Kirjutage sõnad ja fraasid tahvlile, kui õpilased neid nimetavad. Jätke tahvlile ruumi, kuhu õppetunnis hiljem teine loetelu kanda.)

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

- Kui oleksite elanud tol ajal Sarahemlas, kuidas arvate, et oleksite reageerinud Alma ja Moosia poegade tegevusele?

Pange välja pilt Alma noorema pöördumisest (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 77). Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 27:11–13, mis on just see lugu, mida maalil kujutatakse. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 27:14. Paluge klassil tähele panna inglil mainitud põhjuseid, miks ta Alma ja Moosia poegade juurde tuli.

- Mida õpetab see salm selle kohta, kuidas aidata inimesi, kellel on raskusi? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et **Issand vastab teiste eest tehtud ustavatele palvetele**. Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile ja soovitage õpilastel see oma pühakirjades Moosia 27:14 kõrvale kirjutada. Soovi korral paluge neil lisada sellele ka ristviide Jaakobuse 5:16. Märkige, et Issand vastab meie palvetele mitte ainult nende eest, kellel on vaimseid raskusi, vaid ka nende eest, kellel on teistsuguseid väljakutseid ja vajadusi.)
- Millal on kellegi teise palved teie elu muutnud?
- Millal olete tundnud, et teie palved on kellegi elu muutnud?

Innustage õpilasi jätkuvalt teiste eest palvetama. Tunnistage, et lugu Alma nooremast ja Moosia poegadest tõendab, et Issand kuuleb meie teiste eest öeldud palveid. Ta ei lükka kõrvale nende valikuvabadust, kelle eest me palvetame, aga Ta kuuleb meie palveid ja vastab omal moel ja omal ajal.

Paluge ühel õpilasel seista klassi ees ja lugeda ette Moosia 27:15–16. Selgitage, et need on inglil sõnad Almale ja Moosia poegadele. Rõhutage, et ingel rääkis „kõuemürina häälega, mis pani maa .. värisema” (Mo 27:11).

- Mis teile selle juures muljet avaldab, mida ingel tegi ja ütles? Miks see teile muljet avaldab?

Võtke kokku Moosia 27:19–22, selgitades, et kui ingel oli oma sõnumit jaganud, ei saanud Alma rääkida, jäi nõrgaks ja ta kanti abituna oma isa juurde (vt Mo 27:19). Kui Alma isa kuulis, mis oli juhtunud, siis ta „rõõmustas, sest ta teadis, et see oli Jumala vägi” (Mo

Püha Vaimu kaudu õpetamine

Issand on öelnud, et me peaksime „jutlustama [Tema] evangeeliumi Vaimu kaudu, nimelt Trööstija kaudu, kes saadeti välja õpetama tõde” (ÕL 50:14). Otsige õpetades Vaimu juhatast, et see aitaks Teil kohandada õppetundi õpilaste vajadustele.

27:20). Ta kogus rahva kokku, „et nad võiksid tunnistada, mis Issand oli teinud tema po-jale” (Mo 27:21). Ta palus ka preestritel kokku tulla ning nad paastusid ja palvetasid, et ta poeg võiks jõu ja kõnevõime tagasi saada (vt Mo 27:22).

Moosia 27:23–31

Alma noorem parandab meelt ja on uuestisündinud

Pöörduge tagasi Almat ja Moosia poegi kirjeldava loetelu juurde, mille varem tahvli-le kirjutasite. Tähistage see loetelu sõnaga Enne. Kirjutage tahvlil teisele poolele Pärast. Paluge õpilastel lugeda Moosia 27:23–24, 28–29, ning otsida sõnu ja fraase, mis näitavad, kuidas Alma muutus. Andke mõnele õpilastele võimalus need sõnad ja fraasid tahvlile kirjutada.

- Mida tegi Alma salmide Moosia 27:24 ja 28 kohaselt, mis teda selle muudatuseni viis? Mida tegi Issand? Miks on tähtis mõista, mida me peame tegema, kui püüame muutuda ja järgida Päästjat? Miks on tähtis mõista, mida teeb meie heaks Issand?
- Kuidas võib Alma kogemusest olla abi kellelegi, kes arvab, et talle ei saa andestada?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 27:25–26. Paluge õpilastel leida, mida Issand Almale õpetas. (Olgugi et õpilaste vastused võivad sõnade poolest erineda, veenduge siiski, et nad on saanud aru, et **igäüks meist peab olema uuesti sündinud Jeesuse Kristuse lepituse kaudu**. Soovi korral kirjutage see tõde tahvlile.)

Selgitage, et uuestisündimine tähendab seda, et Issanda Vaim kutsub inimese südames esile vägeva muutuse, nii et inimene ei soovi enam teha halba, vaid soovib pigem Jumala asju otsida (vt Mo 5:2).

Soovi korral selgitage ka seda, et kuigi Alma ja Moosia pojad kogesid vägevat muutust südames näiliselt kiiresti, muutub enamik meist lepituse kaudu pikkamisi. See on rohkem protsess kui sündmus. Aitamaks õpilastel seda õpetust paremini mõista, paluge ühel neist lugeda ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Kui püüame saada üha enam Jumala-sarnaseks, tuleb meil olla hoolikas, et me ei heituks ega kaotaks lootust. Kristuse-sarnaseks saamine on eluaegne pingutus ja sellega kaasnev kasv ja muutus on sageli väga aeglased, peaaegu vaevu märgatavad. Pühakirjades on kirjas tähelepanuväärsed lood meestest, kelle elu muutus dramaatiliselt, ühe hetkega: Alma noorem; Paulus teel Damaskusesse; Enos, kes palvetas veel hilja ööselgi; kuningas Lamooni. Sellised hämmastavad näited väest, mis muudab isegi neid, kes on patust läbi imbunud, annavad kindlust, et lepitus võib jõuda isegi nendeni, kes on sügavaimas meeleheites.

Siiski peame nende tähelepanuväärsete näidete käsitlemisel ettevaatlikud olema. Kuigi need on tõelised ja vägevad, on need pigem erandiks kui reeglits. Iga Pauluse, iga Enose ja iga kuningas Lamooni kohta on sadu ja tuhandeid inimesi, kelle jaoks on meeleparanduse protsess palju leebem, palju vähem tajutav. Nad liiguvad päev-päevalt Issandale lähemale, vaevu mõistes, et nad ehitavad Jumala-sarnast elu. Nad elavad vaikselt, tublilt, teenides ja pühendunult” (A Mighty Change of Heart. – Ensign, okt 1989, lk 5).

Kui õpilased on öelnud, mida nad nendest sõnadest õppisid, paluge neil vastata mõne minuti jooksul ühele järgnevatest küsimustest oma pühakirjade uurimise päevikus. (Soovi korral kirjutage küsimused enne tundi tahvlile, andke need õpilastele paberil või lugege aeglaselt ette, et õpilased saaksid kirjutada need oma pühakirjade uurimise päevikusse.)

- Kuidas on mind lepituse kaudu muudetud, kui olen teinud meeleparandust ja andnud endast parima, et järgida Päästjat?
- Mis on üks asi, mida teha saan, et veel täielikumalt Issanda juurde tulla, et mind lepituse kaudu muuta saaks?

Paluge mõnel õpilasel kirjapandut jagada ja rääkida muutusest, mis saab meis aset leida, kui parandame meelt ning rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse. (Meenutage õpilastele, et nad pole kohustatud rääkima liiga isiklikest kogemustest. Veen- duge, et nad mõistavad, et nad ei peaks rääkima oma mineviku pattudest.)

Prohvetlike tsitaatide jagamine

Kui mõni tsitaat on pikavõitu, võib olla suureks abiks, kui anda see õpilastele paberil või kirjutada tahvlile. Ilma sellise abita võib õpilaste tähelepanu hajuda või neil võib olla raskusi arusaamisega.

Moosia 27:32–37

Alma noorem ja Moosia pojad rändavad mööda maad ja püüavad heastada endi tekitatud kahju ning tugevdada Kirikut

Selgitage, et tõeline meeleparandus on muutus südames, mitte üksnes kindel otsus millegi valesti tegemine lõpetada. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 27:32–37. Paluge klassil tähele panna, mida tegid Alma ja Moosia pojad, mis oli midagi enam kui pelgalt millegi valesti tegemise lõpetamine.

- Milliseid tõendeid näete selle kohta, et Alma ja Moosia pojad tõepoolest muutusid?
- Mida saame õppida nende eeskujust?

Mõned õpilaste võimalikud vastused:

Andeks võivad saada isegi need, kes mässavad Issanda ja Tema õpetuste vastu.

Selleks, et tõeliselt meelt parandada, peab inimene tegema kõik võimaliku, et enda tekitatud kahju heastada. (Soovi korral selgitage, et me kasutame vahel sõna hüvitamine, et viidata tekitatud kahju korvamisele ja oma rumalate valikute heastamisele.)

Meid saab tuua õigemeelsuse seisundisse Jeesuse Kristuse lepituse läbi.

Lõpetage tunnistades, et Alma ja Moosia poegade lugu on näide sellest, et Jeesuse Kristuse lepitusel on vägi meid muuta. Tunnistage Päästja soovist andestada kõigile, kes nende noorte meeste sarnaselt rakendavad Temasse usku ja püüavad Teda järgida.

Kommentaariid ja taustinfo

Moosia 27:25. Uuesti sündinud

Vanem David A. Bednar Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist kirjeldas uuestisünni protsessi:

„Me alustame uuestisünni protsessi, kui rakendame usku Kristusesse, parandame meelt oma pattudest ja meid ristib vee alla kastmise teel meie pattude andeks-
saamiseks keegi, kellel on preesterluse volitus.

.. Ja kui me väljume ristimisvetest, tuleb meie hinge jätkuvalt üle kallata ja läbi immutada Päästja evangeeliumi tõe ja valgusega. Juhuslik ja pealiskaudne kastmine Kristuse õpetustesse ja osaline osavõtt Tema taastatud Kirikust ei saa kutsuda esile seda vaimset muutust, mis võimaldab meil käia uues elus. Kui me tahame saada igaviku õnnistusi, peame jääma ustavaks lepingutele, pühendumisega jätkuvalt ja andma kogu oma hinge Jumalale. ..

Täielikult Päästja evangeeliumis olemine ja sellest läbi imbumine on vajalikud sammud uuestisündimise protsessis“ (Te peate uuesti sündima. – 2007. a kevadine üldkonverents).

Vanem Bruce R. McConkie, kes on samuti Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist, selgitas:

„Me sünnime uuesti, kui sureme, mis puutub õigemeelsusetusesse, ja elame, mis puutub Vaimu asjadesse. Kuid see ei toimu hetkega, äkitselt. See .. on protsess. Uuestisünd on järkjärguline, välja arvatud üksikud erandjuhtumid, mis on nii imetabased, et need kirjutatakse pühakirjadesse. Mis puutub Kiriku liikmeskonda üleüldiselt, siis me sünnime uuesti astmeti ja saame uuesti sündides täiendavat valgust, täiendavaid teadmisi ja täiendava soovi õigemeelsuse järele, kui peame kätte. ..

Kui me Kiriku liikmetena kaardistame raja igavesse ellu; kui alustame vaimse uuestisünni protsessi ja liigume õiges suunas; kui kaardistame raja hinge puhastumiseks ning liigume aste-astmelt selles suunas; kui kaardistame raja täiuslikkusele ning samm-sammult ja järk-järgult täiustame oma hinge, saades jagu maailmast, siis on täiesti kindel – selles pole mingit küsimust –, et me saame igavese elu. Kuigi vaimne uuestisünd, täiuslikkus, täieulatuslik puhtaks saamine meid ees ootavad, püsime me rada kaardistades ja seda käesolevas elus võimalikult hästi järgides täpselt samal rajal, kui me sellest elus lahkume“ (Jesus Christ and Him Crucified. – Brigham Young University 1976 Speeches, 5. sept 1976, lk 5–6, speeches.byu.edu).

Moosia 28–29

Sissejuhatus

Kui kuningas Moosia pojad usule pöördusid, tundsid nad tugevat soovi laamanlastele evangeeliumi jutlustada. Kui Moosia Issandalt järele päris ja sai kinnituse, et neid õnnistatakse edu ja julgeolekuga, lubas ta neil minna. Samal ajal nägi Moosia vaeva, et kanda hoolt

tema hoolde usaldatud pühade ülestähenduste eest. Ta tõlkis jeredlaste ülestähendused ja andis seejärel kõik ülestähendused Alma nooremale. Kuna tema pojad kuningaks saada ei tahtnud, kehtestas ta maal uue valitsusvormina kohtunike süsteemi.

Õpetamissoovitused

Moosia 28:1–9

Moosia pojad soovivad jutlustada laamanlastele

Kirjutage enne tundi tahvlile järgmised laused:

1. *Soovin siiralt, et teised oleksid igavesti õnnelikud.*
2. *Olen nõus ohverdama teiste abistamise nimel.*
3. *Soovin jagada teistega evangeeliumi.*

Paluge tunni alguses õpilastel tahvil olevate lausete alusel endi üle järele mõelda. Paluge neil hinnata end skaalal ühest kümneni, kus üks viitab sellele, et lause nende kohta eriti ei käi, ja kümme sellele, et lause käib nende kohta äärmiselt hästi.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 27:8–10.

- Kuidas oleksid Alma ja Moosia pojad omal ajal samale skaalale paigutatunud?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 28:1–4.

- Kuidas oleksid Moosia pojad samale skaalale paigutatunud pärast usulepöördumist? Millistest fraasidest on salmides Moosia 28:1–4 näha, kui palju nad muutusid?
- Miks Moosia poegade soovid muutusid? (Nad rakendasid usku Jeesusesse Kristusesse, parandasid meelt kõikidest pattudest ja pöördusid usule; vt Moosia 27:34–36. Soovi korral viidake ka salmile Moosia 28:4, et osutada, kuidas Issanda Vaim neid mõjutas.)
- Milliseid raskusi võisid misjonärid laamanlaste seas kohata, arvestades seda, mida olete tolleaegsete laamanlaste kohta õppinud?
- Mida uskusid Moosia pojad Moosia 28:2 kohaselt, kuidas võis nende jutlustamine laamanlaste elu muuta?
- Millist mõju avaldas Moosia poegade pöördumine nende soovile evangeeliumi jagada? Milliseid põhimõtteid nende kogemus meile õpetab? (Kirjutage tahvlile õpilaste vastuseid kokkuvõttev põhimõte: Mida sügavamalt pöördume, seda suurem on meie soov evangeeliumi jagada.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Dallin H. Oaksi sõnad. Soovi korral innustage õpilasi seda tsitaati pühakirjalehekülje servale Moosia 28:1–4 kõrvale kirjutama.

„See, kui jõuline on meie soov evangeeliumi jagada, näitab suuresti meie usulepöördumise ulatust” (Sharing the Gospel. – Ensign, nov 2001, lk 7).

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nende soov teistega evangeeliumi jagada on Issandaga lähedasemaks saades suurenenud.

- Millised kogemused teie elus on pannud teid tahtma teistega evangeeliumi jagada? Paluge õpilastel ette kujutada, et nad teavad noort meest, kes on Kiriku liige, kuid ei soovi eriti põhimisjonil teenida.
- Mida saab see noor mees teha, et tal oleks suurem soov evangeeliumi jagada? (Kui õpilased jagavad oma kaemusi, innustage neid meenutama, mis on süvendanud nende

Tõsielulised olukorrad

Evangeeliumi põhimõtte seostamine olukorraga elust endast aitab õpilastel põhimõtet analüüsida ja märgata, kuidas see on seotud nende eluga. Soovi korral andke õpilastele nõu, et mida tõeliselt nad sellist näidet võtavad, seda tõhusam on selle mõju nende õppimisprotsessile.

pöördumist Jeesuse Kristuse evangeeliumile ja kuidas soovitada sarnaseid tegevusi ja kogemusi sellele noorele mehele. Aidake neil mõista, et tugevam pöördumine viib suurema soovini evangeeliumi teistega jagada.)

Soovi korral selgitage, kuidas tekkis Teis soov teistele evangeeliumi õpetada. Selgitamise käigus võite tunnistada, et kui me läheneme Issandale ja tunneme Tema Vaimu, suureneb meie soov teistega evangeeliumi jagada.

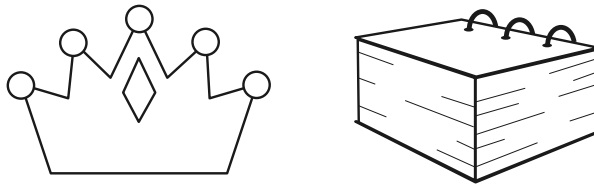
Paluge õpilastel lugeda Moosia 28:5–8 ja tähele panna, miks lasi Moosia oma poegadel nii ohtlikule misjonile minna.

- Milliseid õnnistusi lubas Issand Moosia poegadele vastuseks Moosia palvele?

Moosia 28:10–20

Moosia tõlgib jeredlaste plaadid ja annab pühad ülestähendused Alma hoolde

Joonistage tahvlile järgnev:

Osutage tahvlile joonistatud kroonile ja paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 28:10. Paluge klassil leida, millise probleemiga seisis kuningas silmitsi, kui ta pojad misjonile läksid. (Ta pidi leidma kellegi, kellest saaks tema asemel kuningas.)

Võtke kokku Moosia 28:11–19, selgitades, et Moosia jäi üha vanemaks ja osa tema tähelepanust oli pööratud tema hoolde usaldatud pühadele ülestähendustele: ülestähendustele, mille oli andnud talle tema isa, kes tal neid hoida käskis, ja ülestähendustele, mille oli andnud talle kuningas Limhi. Ta tõlkis nägijavõimete abil jeredlaste ülestähenduse – plaadid, mille leidis rühm, kelle kuningas Limhi oli saatnud Sarahemla maad otsima (vt Mo 8:7–9). Juhtige õpilaste tähelepanu tahvlile joonistatud kuldplaatidele.

Selgitage, et lisaks kuningriigile juhi määramisele pidi Moosia määrama ka kellegi plaatide eest hoolitsema. Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 28:20.

- Kes sai pühad ülestähendused enda hoolde?
- Miks oli Alma hea valik, keda kutsuda nende ülestähenduste eest hoolitsema?

Moosia 29

Rahvas järgib Moosia nõu kehtestada valitsusvormina kohtunike süsteem

Paluge õpilastel tõsta käsi, kui nad tahaksid olla kuningas või kuninganna. Valige nende õpilaste seast üks ja paluge tal tulla klassi ette ning seista tahvlile joonistatud krooni kõrval (või pange talle pähe paberkroon). Paluge sel õpilasel selgitada, mis kasu ta sellest saaks, kui ta kuningas või kuninganna oleks.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 29:1–3.

- Keda soovis rahvas endale kuningaks?
- Millist loobusid Moosia pojad, et nad saaksid laamanlastele jutlustada?
- Milliseid võimalusi toovad ohvriks või lükkavad edasi noored mehed ja naised tänapäeval, et misjonil teenida?

Võtke kokku Moosia 29:4–10, selgitades, et kuningas Moosia tundis muret, et uue kuninga ametisse nimetamine võib tuua endaga tülisid ja koguni sõja. Ta mainis veel teisigi probleeme, mis võivad tekkida, kui võimule tuleks õigemeelsusetu kuningas. Paluge õpilastel lugeda Moosia 29:16–18 ja need probleemid välja tuua.

Selgitage, et kuningas Moosia tegi ettepaneku, et nefilaste valitsusjuht ei oleks enam kuningas. Selle asemel soovitas ta kohtunike süsteemi, kus kohtunikud valitaks rahva häälega.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 29:11 ja 25, ja tähele panna, kuidas kohtunikud pidid rahva üle kohut mõistma. („Vastavalt Jumala käskudele” ja „vastavalt seadustele, mis on antud teile meie isade kaudu”).

Kirjutage tahvlile Moosia 29:26–27, 30, 33–34, 37–38. Jagage klass paaridesse. Paluge õpilastel neid salme uurida ja tuua välja rahvale jääv kohustus kuningas Moosia pakutud valitsuse puhul. Seejärel paluge igal paaril arutada järgmisi küsimusi. (Soovi korral kirjutage need küsimused tahvlile või jagage välja paberil.)

- Mida ütles kuningas Moosia selle kohta, mis kasu on rahva häälega otsuste vastuvõtmisest? (Ta ütles, et rahva hääl ei soovi tavaliselt seda, mis on „vastand sellele, mis on õige”). Ta rääkis ka, et kõigil kodanikel on vaja jagada oma valitsuse koormat ja kõik vajavad „võrdseid võimalusi”).
- Mis oleks selle tagajärg, kui rahva hääl valiks süüteod? (Nad satuksid Jumala kohtumõistmise alla ja nad hävitataks.)
- Mida tähendab teie arvates fraas „et iga inimene võiks kanda oma osa” salmis Moosia 29:34? Kuidas võiks see fraas käia kodanikukohustuse kohta võtta osa kohaliku omavalituse ja riigi valitsuse tegemistest?

Lugege ette Kaheteistkümnepostli Kvoorumist vanem Neal A. Maxwelli sõnad:

„Kultuurilise allakäigu eest vastutavad tegelikult nii juhid kui ka järgijad. ... Kerge on kritiseerida halbu juhte, kuid ka järgijad ei peaks puhtalt pääsema” (Repent of [Our] Selfishness. – Ensign, mai 1999, lk 24).

- Miks on tähtis, et nii juhid kui ka järgijad vastutaksid oma tegude eest?
- Mida saate teha õigemeelsete seaduste ja juhtide toetuseks? (Soovi korral viidake õpilastele 12. usuartiklit.)

Väljendage kindlust, et kuigi igal riigil maailmas pole võimalik ise oma juhte valida, aitab Issand alati neid, kes Teda usaldavad, ükskõik kus nad ka ei ela.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 29:41–43.

- Kelle valis rahvas esimeseks ülemkohtunikuks? Kas ta elas oma ülesande vääriliselt ning oli õiglane ja õigemeelne juht? Mis tema juhtimise tulemusel aset leidis?

Paluge õpilastel selgitada oma sõnadega, mida nad õppisid Moosia 29. peatükist. Mõned võimalikud tõed, mida nad võivad välja tuua:

Õigemeelsusetu juhtimine võib tuua endaga tüli ja pattu.

Rahva hääl ei vali tavaliselt seda, mis pole õige.

Kui inimesed valivad süüteod, satuvad nad Jumala kohtumõistmiste alla.

Iga inimese kohustus on toetada õigemeelseid seadusi ja juhte.

Tunnistage lõpetuseks tänase õppetunni põhimõtetest.

Moosia raamatu kordamine

Varuge veidi aega ja aidake õpilastel Moosia raamat üle vaadata. Paluge neil mõtiskleda, mida nad on sellest raamatust õppinud nii seminaris kui ka omaette pühakirju uurides. Aitamaks neil seda meelde tuletada, paluge neil vajadusel raamatut sirvida. Jätke õpilastele piisavalt aega ning paluge seejärel, et mõned õpilased jagaksid mõtteid ja tundeid millegi kohta, mis neile raamatus muljet avaldas.

Alma raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Alma raamatut uurides saavad õpilased teada Jeesusest Kristusest ning Tema lepituse ja ülestõusmise vajalikkusest päästmisplaanis. Lisaks õpivad nad Jumala sõna väest, millega saab jagu preestripettusest, valeõpetusest, patust, vihast ja usust taganemisest, ja mille abil inimesed südames vägevat muutust kogevad. Õpilaste meel saab ülendatud ja nad saavad inspiratsiooni, kui nad loevad Alma, Amuleki ja Moosia poegade misjonitööst, aga ka anti-nefi-lehhi laste (Ammoni rahva) usulepöördumisest ja ustavusest. Uurides üksikasjalikke peatükke nefilaste ja laamanlaste vahelisest sõjapidamisest, õpivad nad põhimõtteid, mis annavad neile juhatust tormilistel aegadel, mil nad elavad, ja aitavad neil tulla võitjaks isiklikes lahingutes vastase vastu.

Kes selle raamatu kirjutas?

Alma raamatu koostamiseks liitis Mormon kokku Nefi suurte plaatide ülestähendused ja tegi neist lühikokkuvõtte. Raamat sai oma nime Alma järgi, keda Alma pojana sageli Alma nooremaks kutsutakse. Kui kuningas Moosia kehtestas nefilaste seas kohtunike valitsuse, sai Alma nooremast esimene ülemkohtunik ja oma isa ametijärglane Kiriku ülempreestrina (vt Mo 29:42). Ta loobus lõpuks ülemkohtuniku ametist, et pühendada end „täielikult ülempreesterluse[le]“ ja „jutlusta[da] Jumala sõna rahvale“ kõikjal nefilaste maal (Al 4:20; 5:1). Mormon koostas Alma raamatu Alma teenimistööd käsitlevate ülestähenduste (vt Al 1–44) ning Alma poegade Heelamani (vt Al 45–62) ja Sibloni (vt Al 63) kirjutuste põhjal.

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Mormon ei suunanud Alma raamatut ühele konkreetsele lugejaskonnale ega avaldanud, miks ta selle raamatu kirjutas. Ometi aitavad raamatu arvukad õpetused Jeesuse Kristuse lunastavast missioonist kaasa Mormoni Raamatu keskse eesmärgi saavutamisele, milleks on tunnistada, „et Jeesus on Kristus, Igavene Jumal“ (Mormoni Raamatu tiitelleht; vt ka Al 5; 7; 13; 32–34; 36; 39–42).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Alma raamatu algallikadena kasutatud ülestähendused kirjutati tõenäoliselt ajavahemikus 91 aastat eKr ja 52 aastat eKr. Mormon tegi nendest ülestähendustest lühenduse millalgi aastate 345 pKr ja 385 pKr vahel. Mormon ei pannud kirja, kus ta raamatut koostades viibis.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Olgugi et Alma raamat on pikim raamat Mormoni Raamatus, hõlmab see üksnes 39 aastast perioodi – u 91. aastast eKr kuni 52. aastani eKr. Raamat

räägib esmakordselt edukast misjonitööst laamanlaste seas. Samuti tõstetakse raamatus esile usulepöördunud laamanlaste ustavus lepingute pidamisel (vt Al 23:6–7; 24). Lisaks sellele sisaldab Alma raamat õpetusi Melkisedeki ettemääramisest ja teenimistööst (vt Al 13); Jumala sõna väest (vt Al 31); kuidas kujundada usku Jeesusesse Kristusesse (vt Al 32–34); kõlbelse puhtuse seaduse murdmise tõsidusest (vt Al 39); meie vaimude olukorrast pärast surma (vt Al 40); ülestõusmise ja taastamise õpetustest (vt Al 40–41); ning õigluse ja halastuse rollist Taevase Isa lunastusplaanis (vt Al 42). Selles raamatus on kirjas ka Issanda juhised enesekaitse ja sõja põhjendatuse kohta (vt Al 43:45–47).

Ülevaade

Alma 1–3 Nehor toob nefilaste sekka preestripettuse. Alma juhib õige-meelseid nefilasi, kui need püüavad end kaitsta Amlisi ja tema järgijate eest, kes on ühinenud laamanlaste sõjaväega. Nurjanud Amlisi katse kuningaks saada ja Kirik hävitada, löövad nefilased veel teistki laamanlaste sõjaväge.

Alma 4–16 Alma loobub ülemkohtuniku ametist. Ta rändab mööda nefilaste maad, et saada võitu uhkusest ja pahelisusest, jutlustades Jumala sõna. Amulek ühineb Almaga ja nad õpetavad Jeesuse Kristuse lepitusest, ülestõusmisest ning vajadusest Issandasse uskumise ja meeleparanduse järele. Seesrom pöördub usule ja ta ristitakse.

Alma 17–28 Moosia pojad ja teised jutlustavad Nefi maal laamanlaste seas Jumala sõna. Tuhanded pöörduvad Issandasse. Pöördunud hülgavad oma sõjarelvad ja lähevad nefilaste sekka elama. Nefilaste ja laamanlaste vahel peetud suures lahingus sureb palju inimesi.

Alma 29–42 Alma soovib hingi meeleparandusele tuua. Ta ajab Kristuse-vastase Korihori hämingusse. Õpetades nefilastest teisitimõtlejate, soralaste rühma, võrdleb Alma Jumala sõna

seemnega, mida tuleb usuga kosutada. Amulek tunnistab lepitusest ja õpetab soralasi rakendama usku meeleparanduseks. Alma annab eraldi nõu ja tunnistab oma poegadele Heelamanile, Siblonile ja Koriantonile. Alma usaldab pühad ülestähendused Heelamani hoolde. Ta õpetab surelikkusele järgnevast vaimumaailmast, ülestõusmisest ning õigluse ja halastuse rollist Jumala plaanis.

Alma 43–45 Kui nefilastest teisitimõtlejad ässitavad laamanlasi vihale, tulevad viimased nefilaste vastu sõdima. Moroni juhtimisel saavutavad nefilased võidu Serahemna väe üle. Alma vestleb Heelamaniga ja õnnistab teda, kuulutab prohvetlikult nefilaste hävingust ja lahkub maalt.

Alma 46–63 Moroni, Lehhi, Teankumi, Heelamani ja Pahorani juhtimisel saavutavad nefilased võidu Amalikia ja Ammoroni võimu all olevate laamanlaste vägede üle. Moroni ja Pahoran suruvad samuti maha kuningameestena tuntud nefilastest teisitimõtlejate mässu. Siblon saab nefilaste ülestähendused endale ja annab need hiljem Heelamani pojale Heelamanile. Moroniiha vägi lööb laamanlasi veel ühes lahingus.

Alma 1–2

Sissejuhatus

Peagi pärast seda, kui Almast sai ülemkohtunik, leidis mees nimega Nehor rahva seas tunnustust jultustajana. Ta võttis sõna Kiriku ja selle õpetuste vastu ning veenis paljusid temasse uskuma ja talle raha andma. Kui Nehor surmas Giideoni, kes oli Kiriku ustav liige, toodi ta Alma ette. Mõistnud Nehori süüdi preestripettuses ja mõõgaga preestripettuse pealesundimises, mõistis Alma Nehori surma. Kirik saavutas usinate ja alandlike

preestrite juhtimisel edu, kuid preestripettus jätkus. Üks kaval mees Amlisi, kes joondus Nehori korra järgi, leidis paljudelt inimestelt toetust ja püüdis edutult nefilaste kuningaks saada. Ta tõstis oma järgijatega mässu, tuli nefilaste vastu lahingusse ja ühendas lõpuks oma jõud laamanlaste sõjaväega. Issand andis nefilastele jõudu ja olgugi et nad kannatasid suuri kaotusi, tulid nad nende sõjavägede rünnakutes võitjaks.

Kiriku käsiraamatute kasutamine ja õppetundide kohandamine

Kiriku käsiraamatuid koostatakse hoolikalt, veendumaks, et Kiriku õpetused oleksid selged ja puhtad. Mõtisklege hoolikalt käsiraamatus toodud soovitude üle, mis aitavad teil jääda truuks pühakirju kirja pannud prohvetite kavatsusele. Samas võite Te kohandada õppetunde õpilaste vajadustele ja oludele.

Õpetamissoovitused

Alma 1

Vaatamata preestripettuse ja tagakiusamise levimisele jäävad paljud usule kindlaks

Kirjutage tahvlile sõna populaarne.

- Millised on mõned ohud, mis kaasnevad populaarsuse taotlemisega? Millised on mõned ohud, mis kaasnevad, kui järgida inimesi pelgalt seetõttu, et nad on populaarsed?

Selgitage, et mees nimega Nehor sai Sarahemlas mõnede inimeste seas populaarseks.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 1:2–6 ja tähele panna, mida õpetas Nehor ja kuidas inimesed sellele reageerisid. Kui õpilased on leitu kohta ülevaate teinud, küsige neilt soovi korral midagi järgneva taolist:

- Miks on Nehori õpetus salmis Alma 1:4 ohtlik? (Kui õpilastel on küsimusele vastamisega raskusi, siis märkige, et Nehor õpetas, et „kõik inimesed [saavad] igavese elu“ olenemata sellest, mida nad teevad. See õpetus eirab vajadust meelearanduse, talituste ja Jumala käskude pidamise järele. Vt ka Al 15:15.)
- Millised tagajärjed võivad saada osaks inimesele, kes seda õpetust usub?
- Kuidas mõjus Nehorile tema edu? (Vt Al 1:6).

Võtke kokku Alma 1:7–15, selgitades, et ühel päeval, kui Nehor läks parasjagu oma järgijatele jutlustama, kohtas ta Giideoni, kes oli aidanud vabastada Limhi rahva orjusest ja kes teenis hetkel Kirikus õpetajana. Nehor „hakkas [Giideoniga] ägedalt vaidlema, et ta võiks kiriku rahvast eksiteele juhtida; aga [Giideon] seisis talle vastu, manitsedes teda Jumala sõnadega“ (Al 1:7). Nehor tõmbas vihahoos mõõga välja ja tappis Giideoni. Kiriku rahvas viis Nehori Alma ette, kes oli ülemkohtunik, et Nehori üle ta kuritegude pärast kohut mõistetak. Alma mõistis Nehori surma ja Nehor „kannatas .. häbistavat surma“ (Al 1:15). [deleted]

Paluge õpilastel otsida salmi Alma 1:12 esimestest ridadest sõna, millega Alma kirjeldas midagi, mida Nehor oli esmakordselt sellele rahvale esitlenud. Paluge õpilastel otsida üles joonealune märkus 12a ja sealne esimene viide: 2Ne 26:29. Paluge neil see salm läbi lugeda.

- Õelge oma sõnadega, mis on preestripettus? Mida see teie arvates tähendab, kui inimesed „esitavad end valgusena maailmale“? Miks see on ohtlik?
- Kuidas oli Nehori jutlustamine näide preestripettusest?
- Mis juhtuks rahvaga Alma sõnade järgi, kui preestripettust rahva seas peale sunnitaks?
- Miks tunnevad inimesed kiusatust õpetada nii, et teised neid kiidaksid?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 1:16. Paluge klassil teha kindlaks, kuidas ja miks preestripettuse levimine jätkus ka pärast Nehori surma. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, küsige neilt järgmist:

- Millised eesmärgid on Alma 1:16 järgi inimestel, kes tegelevad preestripettusega? (Nad teevad seda „rikkuse ja austuse pärast“ ehk teisisõnu raha ja populaarsuse saamiseks.) Selgitage, et preestripettus ja selle mõju vaevas nefilasi palju aastaid (vt Al 2; 15:15; 24:28). Märkige, et tänapäeval tuleb meil olla preestripettuse suhtes valvel nii Kirikus kui ka väljaspool Kirikut. Me ei peaks end preestripettusega tegelevatel inimestel petta laskma. Samuti tuleb meil jälgida, et ka meie endi suhtumises ja tegevuses ei kajastuks preestripettus, kui püüame evangeeliumi õpetada.
- Millised võimalused on teil evangeeliumi õpetamiseks? (Aidake õpilastel märgata, et neil on evangeeliumi õpetamiseks palju võimalusi. Nad õpetavad üksteist, kui käivad seminaris, oma kvoorumis ja tundides. Nad saavad õpetada oma perekonda pereõhtu ajal. Noored mehed teenivad koduõpetajana. Noortel meestel ja noortel naistel võidakse paluda kõneleda sakramendikoosolekul. Nad saavad jagada evangeeliumi praegu ja nad võivad valmistuda teenima põhimisjonärina.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad:

„Kõik, mida teie või mina teeme õpetajana, et teadlikult või tahtlikult esitamisele tuleva sõnumi, õpetamise meetodite või isikliku käitumisega tähelepanu endale tõmmata, on preestripettuse vorm, mis pärsib Püha Vaimu õpetuse mõju“ (Seek Learning by Faith. – Ensign, sept 2007, lk 66–67).

Rõhutage, et kui me evangeeliumi õpetades teadlikult tähelepanu endale tõmbame, pärsime me Püha Vaimu õpetuse mõju.

Lugege ette järgnev loetelu asjadest, mis inimesi õpetama motiveerivad. Paluge õpilastel arutada, millised neist võivad olla näited preestripettusest ja miks.

Juhatada teisi Päästja juurde.

Et näidata, kui naljakad nad on.

Et aidata teistel tunda Vaimu.

Et kiidelda oma arukuse üle.

Et aidata teistel evangeeliumi tõdesid ellu rakendada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 1:26–27. Paluge õpilastel tähele panna, kuidas Jumala preestrite käitumine Nehori omast erines.

- Kuidas aitab nefilaste preestrite eeskuju meil preestripettust vältida?
- Kuidas need preestrid näitasid, et nad on Jumalale pühendunud?

Selgitage, et preestripettus viis nefilaste seas tülide ja tagakiusamiseni. Aitamaks õpilastel valmistuda uurima Alma 1:19–33, esitage neile järgnevad küsimused:

- Millal olete näinud inimesi narrimas, pilkamas või taga kiusamas neid, kes peavad Jumala käsk?
- Kas teid on kunagi käskude pidamise pärast narritud, pilgatud või taga kiusatud? Kuidas te sellele reageerisite?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 1:19–20 ja otsida näiteid, kus Kiriku liikmeid taga kiusatakse. Kui õpilased on leitu kohta ülevaate teinud, kirjutage tahvlile järgnevad küsimused ja paluge õpilastel need vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja panna. Andke neile aega pühakirjasalmide lugemiseks ja küsimustele vastamiseks.

Kuidas reageerisid mõned liikmed tagakiusamisele salmide Alma 1:21–24 järgi? Millised olid nende tegude tagajärjed?

Kuidas elasid teised Kiriku liikmed vaatamata tagakiusamisele salmide Alma 1:25–31 järgi? Millised õnnistused neile osaks said?

Kui õpilastel on olnud nende salmide uurimiseks piisavalt aega, küsige neilt, mida need salmid meile õpetavad? Mõned võimalikud põhimõtted, mida õpilased võivad välja tuua:

Isegi kui meid ümbritsevad inimesed pole kuulekad, võime me olla käskude pidamisel kindlad ja vankumatud.

Kui elame evangeeliumi järgi, võime tunda elus rahu ka siis, kui meid taga kiusatakse.

- Millal olete näinud, et need põhimõtted peavad paika?

Alma 2

Amlisi ja teised tõstavad mässi ja liituvad lõpuks nefilaste vastu võitlemiseks laamanlastega

Selgitage, et umbes neli aastat pärast Nehori surma seisis nefilased vastakuti järgmise pahelise mehega, kellel õnnestus rahvas end toetama panna. Jagage õpilased paaridesse. Paluge, et igas paaris loeks üks õpilastest Alma 2:1–7 ja teine Alma 2:8–18. Tehke õpilastele ülesandeks koostada neile määratud salmide põhjal uudisartiklite pealkirjad, kus kirjeldatakse, mida õigemeelsed inimesed tegid, et pahelisuse vastu välja astuda. Paluge nelja või viie minuti möödudes õpilastel pealkirju paarilistega jagada. Soovi korral paluge mõnedel õpilastel oma pealkirju terve klassiga jagada.

Veendumaks, et õpilased uuritud salme mõistavad, esitage neile järgnevad küsimused:

- Mida Amlisi teha tahtis?
- Kuidas suutsid nefilased salmi Alma 2:18 järgi Amlisi kuningaks saamise katsele lõpu teha? („Issand tugevdas nefilaste kätt.” Võiksite innustada õpilasi seda fraasi pühakirjades märgistama.)

Paluge õpilastel loetleda näiteid pahelisusest, millega noored tänapäeval silmitsi seisavad. Õpilased mainivad ehk kiusatusi, aga ka katsumusi, millega nad teiste pahelisuse tõttu kokku puutuvad. Paluge neil Alma 2. peatükki uurides mõtiskleda viiside üle, kuidas saada Issandalt abi ette tulevatel kiusatustel ja väljakutsetel jagu saamiseks.

Selgitage, et nefilaste sõjamehed löid lahingus paljusid amlisilasi, kuid nägid oma hämmastuseks, et järelejäänud amlisilased ühinesid laamanlaste sõjaväega (vt Al 2:19–25). See ühinenud sõjavägi ründas nefilasi veel enne, kui nefilaste väed jõudsid Sarahemla linna naasta. Paluge õpilastel otsida salmist Alma 2:27 fraasi, mis osutab laamanlaste ja amlisilaste ühinenud väe suurusele.

Paluge õpilastel hetkeks peatuda ja ette kujutada, mida nad mõtleksid ja kuidas nad end tunneksid, kui nad kuuluksid nefilase sõjaväkke. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 2:28–31, 36, ja paluge teistel tähele panna, kuidas lahing lõppes. Kui õpilased on leitud rääkinud, võiksite neile soovitada nendes salmides ära märkida sõnad tugevdas, tugevdatud ja sai jõudu.

- Miks Issand Alma 2:28 kohaselt nefilasi tugevdas? (Õpilaste vastused sellele küsimusele võivad olla erinevad. Aidake neil tuua välja järgmine põhimõte: **Kui palume, et Jumal aitaks meil pahelisusele vastu panna, annab Ta meile jõudu.**)
- Miks on tähtis saada Jumalalt jõudu, et pahelisusele vastu panna, selle asemel et paheline mõju meie elust täielikult eemaldataks?
- Kuidas järgida pahelisusele vastu pannes Alma eeskujut?

Paluge õpilastel vastata kirjalikult ühele järgnevatest küsimustest:

- Kuidas on Issand mulle pahelisusega silmitsi seistes jõudu andnud?
- Mis on üks viis, kuidas saan pahelisusele juba nüüd vastu panna?

Kui õpilased on jõudnud oma vastused kirja panna, paluge mõnedel neist neid jagada. Soovi korral jagage ka oma vastuseid. Innustage õpilasi järgima nefilaste eeskujut – palvetama ja Issandalt abi paluma ning olema vääriline, et Jumal neile nende püüdlustes jõudu annaks. Tunnistage lõpetuseks, et Jumal annab meile jõudu, kui pahelisusele vastu paneme.

Alma 3–4

Sissejuhatus

Liitudes laamanlaste väega, eraldasid amlisilased end nefilastest, tehes endale otsaette punased märgistused. Amlisilased ja laamanlased võitlesid nefilaste vastu ning tuhanded ja kümned tuhanded surid lahingus (vt Al 3:26). Pärast seda lahingut alandasid paljud nefilased end ja neis „ärkas .. nende kohusetunne“ (Al 4:3). Ligikaudu 3500 said ristitud ja liitusid Kirikuga. Kuid

järgmisel aastal muutusid Kiriku paljud liikmed uhkeks ja hakkasid teisi taga kiusama. Tundes sellise pahelisuse pärast muret, loobus Alma ülemkohtuniku kohustustest ja jätkas teenimist Kiriku ülempreestrina. Ta plaanis ülempreestrina piirkonnas ringi rännata, ehedat tunnistust jagada ja inimesi meelesparandusele kutsuda.

Õpetamissoovitused

Alma 3:1–19

Nefilased võitlevad amlisilaste ja laamanlastega

Jagage klass väikestesse rühmadesse. Andke igale rühmale paber järgmiste sõnadega: riided, soeng, kõrvarõngad ja ehted, tätoveeringud. Paluge rühmadel arutada, milliseid sõnumeid inimesed nende asjadega tahtlikult või tahtmatult saavad.

Meenutage õpilastele, et amlisilased löid nefilastest lahku ja liitusid laamanlaste sõjaväega (vt Al 2). Paluge õpilastel lugeda Alma 3:4 ja tuua välja, kuidas amlisilased oma välimust muutsid.

- Kellest tahtsid amlisilased end „eristada“?
- Kuidas võivad mõned inimesed end tänapäeval oma välimusega õigemeelsetest eristada? (Kui õpilased vastavad, siis tehke kindlasti selgeks, et mõned inimesed muudavad tahtlikult oma välimust, et eristada end õigemeelsetest või mässata Kiriku käitumismõnede vastu. Teised järgivad maiseid moevoole ega mõista, et nad enda kohta sõnumeid saavad.)

Selgitage, et kui amlisilased märgistasid oma otsaesised, et end nefilastest eristada, näitasid nad, et olid enda peale laamanlaste needuse toonud. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 3:14–19. Aidake klassil neid salme analüüsida, esitades mõned või kõik järgnevad küsimused:

- Milline fraas salmis Alma 3:18 kirjeldab amlisilaste tegevust ja Jumalasse suhtumist? („Avalikult Jumalale vastu hakanud.“)
- Kuidas tõid amlisilased „ise enda peale“ needuse? (Al 3:19).
- Milliseid tõdesid need salmid meile õpetavad? (Võimalikud vastused: **need, kes Jumalale avalikult vastu hakkavad, toovad ise endale negatiivseid tagajärgi, ja meid eraldatakse Jumalast seetõttu, kuna me eraldame end Temast ise.**)

Aitamaks õpilastel mõista, kui tähtis on eristada end õigemeelselt, andke neile järgnev ülesanne:

- Loetlege mõned viisid, kuidas näidata riietuse ja välimusega, et me oleme Jeesuse Kristuse jüngrid. (Kui õpilastel on raskusi ülesandele vastamisega, paluge neil soovi korral lugeda peatükki „Riided ja välimus“ trükises „Sulle, noor“, 2011, lk 6–8. Rõhutage, et meie sisemine tunnistus evangeeliumist peaks avaldama mõju meie riietumisele ja väljanägemisele.)

Innustage õpilasi näitama oma igapäevastes, sh riietust ja välimust puudutavates otsustes, et nad järgivad Issandat. Rõhutage, et **riietuse ja välimuse kaudu saame me paista välja kui Jeesuse Kristuse jüngrid.**

Alma 3:20–27

Lahingus nefilaste ning laamanlaste ja amlisilaste vahel tapetakse tuhandeid

Võtke kokku Alma 3:20–25, öeldes, et nefilased ajasid küll laamanlased tagasi, kuid mõlemal poolel oli tuhandeid inimohvreid. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 3:26–27. Paluge õpilastel kuulata, millist õppetundi tahtis Mormon meile mõista anda.

- Milline tasu tuleb nende salmide järgi neile, kes Issandale kuuletuvad?
- Milline tagajärg saab osaks neile, kes Issandat ei järgi?

Kirjutage soovi korral tahvlile järgmine kokkuvõttev põhimõte: **Sõltuvalt sellest, keda me järgida otsustame, saab meile osaks õnn või kurbus.**

Paluge õpilastel mõtiskleda õnnistustele, mis tulevad, kui otsustada järgida Issandat.

- Milliseid õnnistusi olete saanud Issandalt, kui olete Teda järgida otsustanud?

Alma 4:1–14

Pärast Kirikule osaks saanud kasvuperioodi, muutuvad Kiriku liikmed uhkeks ja tülitsevad üksteisega

Kirjutage tahvlile alandlik ja uhke.

- Mida tähendab olla alandlik? (Alandlik inimene on õplik ja tunnistab tänulikult oma sõltuvust Issandast – ta mõistab, et vajab jätkuvalt Tema tuge.)

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 4:1–5. Paluge klassil tähele panna tõendeid sellest, et nefilased muutusid alandlikeks. Kui õpilased selgitavad, mida nad leidsid, võib olla abiks, kui märgite, et me ei pea kogema tragöödiat, et alandlikuks saada – me võime otsustada alandlikud olla.

Märkige, et nefilaste kirjeldus salmis Alma 4:6 on väga erinev sellest, kuidas neid kirjeldatakse salmides Alma 4:3–5. Viidake tahvlil sõnale uhke.

- Mida tähendab olla uhke? (Uhkus on alandlikkuse vastand. Uhked inimesed vastandavad end üksteisele ja Jumalale. Nad peavad end ümberolijatest paremaks ja järgivad pigem oma soove kui Jumala tahtmist.)

Paluge pooltel klassist lugeda läbi Alma 4:6–8 ja ülejäänud pooltel Alma 4:9–12. Paluge mõlemal rühmal tuua välja mõnede nefilaste uhked teod ja kuidas need teod teisi mõjutasid. Jätke õpilastele piisavalt aega ja paluge mõlemal rühmal leitud rääkida.

- Mida õpetavad need salmid selle kohta, milline mõju on uhkusel sellele, kuidas me teisi kohtleme?
- Millist hoiatust näete salmis Alma 4:10? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et **kui meie eeskuju pole õigemeelne, võivad meie teod takistada teistel evangeeliumi vastu võtta.**)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 4:13–14. Paluge klassil otsida näiteid, kuidas mõned nefilased olid alandlikud isegi siis, kui teised olid uhked.

- Mida õpetavad need salmid selle kohta, milline mõju on alandlikkusel sellele, kuidas me teisi kohtleme?

Rõhutage, et **meie otsus alandlik või uhke olla mõjutab meid ennast ja teisi**. Kui aeg võimaldab, paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse oma kogemustest, millest nähtub, et see põhimõte peab paika.

Alma 4:15–20

Alma loobub ülemkohtuniku ametist, et ta saaks oma aja pühendada rahva meelesparandusele kutsumisele

Paluge õpilastel kujutleda end Alma asemele. Nad on ülemkohtunikud ning paljud inimesed on muutunud uhkeks ja kiusavad taga neid, kes on jätkuvalt alandlikud.

- Mida te teeksite, et aidata neil inimestel muutuda?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 4:15–19. Paluge klassil tähele panna, mida otsustas Alma teha.

- Mida Alma teha otsustas? (Ta otsustas loobuda ülemkohtuniku ametist, et pühendada oma aeg rahva õpetamisele.)
- Mida vihjab fraas „tuua .. kuuldavale puhas tunnistus“ (Alma 4:19) selle kohta, kuidas Alma õpetama hakkab?
- Millal olete kuulnud inimesi puhast tunnistust jagamas? Kuidas on need kogemused teid mõjutanud?
- Milliseid tõdesid saame õppida Alma eeskujust salmis Alma 4:19?

Mõned võimalikud vastused õpilastelt:

Vaimsete kohustuste täitmine võib nõuda ohverdusi.

Puhta tunnistuse jagamine aitab teistel Jumalale lähemale tulla.

Innustage õpilasi otsima Alma puhast tunnistust, kui nad loevad iseseisva õppimise käigus peatükke Alma 5–16 ja neid tulevastes õppetundides arutavad. Samuti innustage neid pöörama tähelepanu, milline mõju oli Alma tunnistusel rahvale.

Kuldsalmi kordamine

Tutvustage õpilastele mõnda uut kuldsalmi või korrake mõnda salmi, mida nad juba teavad. Mõelge välja küsimused, mis aitavad neil avastada nendes salmides olevaid põhimõtteid. Paluge neil kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse eesmärk selle kohta, mida nad teevad, et elada paremini ühe põhimõtte järgi. Andke neile konkreetne aeg eesmärgi täitmiseks ja paluge koostada aruanne ühele klassiliikmele või tervele klassile, kui eesmärk on täidetud.

NB! Kui teil pole aega kasutada seda tegevust selles õppetunnis, tehke seda mõnel teisel päeval. Muud kordamisega seotud tegevused leiate käsiraamatu lisast.

Kutsuge õpilasi üles täiendavatele avastustele

Lõpetage aeg-ajalt õppetund, paludes õpilastel pühakirjadest midagi otsida. Sellised soovitusel annavad neile midagi, millele iseseisva uurimise käigus keskenduda ja aitavad neil mõista, kuidas on üks peatükk seotud teise peatüki või peatükirühmaga.

Kommentaariid ja taustinfo

Alma 3:6–17. Märk ja needus

Alma 3. peatükki uurides võib õpilastel tekkida küsimusi laamanlastele pandud märgi ja needuse kohta. Soovi korral selgitage, et märgil ja needusel on vahe. Laamanlastele pandud märk oli tume nahk (vt Al 3:6). Märki eesmärk oli eristada ja eraldada laamanlased nefilastest (vt Al 3:8). Needus oli sellest tõsisem ja tähendas nende „äralõikamist Issanda juurest“ (2Ne 5:20). Laamanlased ja amlisilased tõid selle needuse endi peale, kuna mässasid Jumala vastu (vt 2Ne 5:20; Al 3:18–19). Kuigi tumedat nahka kasutati antud juhul märgina laamanlastele pandud needusest, õpetab Mormoni Raamat, et Issand „ei tõrju tagasi kedagi, kes tuleb tema juurde, ei musta ega valget, orja ega vaba, meest ega naist; .. kõik on Jumalale ühesugused“ (2Ne

26:33). Jeesuse Kristuse evangeelium on kõigi jaoks. Kirik mõistab ühemõtteliselt hukka rassismi, sealhulgas igasuguse rassismi minevikus nii nende poolt, kes olid, kui ka nende poolt, kes ei olnud Kirikust. President Gordon B. Hinckley teatas:

„Ükski inimene, kes teeb laimavaid märkusi teise rassi kuulujate suhtes, ei saa pidada end tõeliseks Kristuse jüngriks. Ka ei saa ta arvata, et see on kooskõlas Kiriku õpetustega. ..

Mõistkem kõik, et igaüks meist on meie Taevaisa poeg või tütar ja et Taevaisa armastab kõiki oma lapsi“ (Vajadus suurema heasüdamlikkuse järele. – 2006. a kevadine üldkonverents). Täiendavat abi sel teemal leiate 27. õppetunnist.

Koduõppe tund

Moosia 26 – Alma 4 (14. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on uurinud peatükkide Moosia 26 – Alma 4 (14. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Moosia 26)

Kui õpilased õppisid nefilaste põlvkonnast, kes ei saanud evangeeliumi kohta tunnistust, avastasid nad, et tunnistuse saamiseks ja hoidmiseks tuleb meil toituda rõõmuga Jumala sõnast, palvetada usuga ja kuuletuda Issanda käskudele. Alma jõupingutused aidata teistel meelt parandada andsid õpilastele teada, et Issand andestab neile, kes südames siiralt meelt parandavad.

2. päev (Moosia 27)

Kui õpilased õppisid Alma noorema ja Moosia poegade pöördumisest, said nad evangeeliumi kohta teada kolm järgmist tõde: Issand vastab meie ustavatele palvetele, mida teeme teiste eest, kuid jätab neile siiski valikuvabaduse; igaüks meist peab sündima uuesti Jeesuse Kristuse lepituse kaudu; ning selleks, et tõesti meelt parandada, peab inimene tegema kõik võimaliku tema põhjustatud kahju hüvitamiseks. Õpilased kandsid oma pühakirjapäevikusse, kuidas nad on lepituse kaudu muutunud.

3. päev (Moosia 28–29)

Kui õpilased õppisid Moosia poegade soovist laamanlastele evangeeliumi jutlustada, said nad teada, et mida enam me usule pöördume, seda suurem on meie soov evangeeliumi jagada. Nad kirjutasid ka oma kogemustest, mis on tekitanud neis soovi evangeeliumi jagada. Õpilased lugesid muudatusest nefilaste valitsuses ja said teada, et õigemeelsete seaduste ja juhtide toetamine on igaühe kodanikukohus.

4. päev (Alma 1–4)

Alandlike nefilaste näite varal said õpilased teada, et evangeeliumi järgi elades võime tunda elus rahu ka siis, kui meid taga kiusatakse. Lugeses amlisilaste vastuhakust, avastasid nad, et sõltuvalt sellest, keda me järgida otsustame, saab meile osaks õnn või õnnetus. Alma oli eeskujuks kellenagi, kes otsustas kuuletuda Issandale. Ta kutsus vankumatu pühendumusega uhkust täis nefilasi meeleparandusele ja aitas seeläbi õpilastel mõista, et Issanda teenijad jagavad tunnistust ja kutsuvad patuseid meelt parandama.

Sissejuhatus

See õppetund annab õpilastele võimaluse korrata meeleparanduse põhimõtteid ning mõtiskleda, miks meil on vaja Alma noorema ja Moosia poegade sarnaselt lepituse kaudu muutuda. Palvetage ja paluge juhatus, kuidas aidata õpilastel kõige paremini seda muutust elus otsida.

Õpetamissoovitused

Moosia 26

Alma saab inspiratsiooni, kuidas mõista kohut nende üle, kes teevad tõsist pattu

Õppetunni alustuseks paluge ühel õpilasel lugeda ette peatüki kokkuvõte Moosia 26 alguses. Lugege klassile ette järgmised olukorrad. Paluge õpilastel mõtiskleda, mida nad saaksid teha, et seda inimest antud olukorras aidata.

1. Noor naine on teinud tõsist pattu, kuid kardab rääkida oma piiskopiga.
2. Noor mees soovib meelt parandada, aga ei tea, kuidas.
3. Noor naine teeb uuesti sama pattu ja on mures, et Issand talle enam ei andesta.
4. Noor mees otsustab meelt parandada, kuid ei taha andestada kellelegi, kes teda solvas.

Kirjutage tahvlile järgmine pühakirjakoht: *Moosia 26:21–23, 29–31*. Selgitage õpilastele, et nendes salmides on kirjas Issanda ilmutus Almale inimeste kohta, kes olid teinud tõsist pattu. Paluge õpilastel need salmid läbi lugeda ja tuua välja vähemalt üks põhimõte, millest võiks mõnele varem kirjeldatud inimesele abi olla. Paluge mõnedel õpilastel oma vastuseid klassiga jagada. Soovi korral jagage ka ise oma vastust ja tunnistage mõnest meeleparandusega seotud põhimõttest Moosia 26. peatükis.

Tuletage õpilastele meelde, et ka neil endil oli plaanis meelt parandades üht Moosia 26. peatükist õpitud põhimõtet rakendada. Innustage neid oma plaane ellu viima.

Moosia 27–28

Alma noorem ja Moosia pojad parandavad meelt ning on uuesti sündinud

Toomaks õpilastele näidet kellestki, kes koges südames vägevast muutust, paluge mõnedel neist lugeda kordamööda ette järgnev kogemus, mida jagas vanem Keith K. Hilbig Seitsmekümnest:

„[Üks noor Ida-Euroopas teeninud vanem] ja tema kaaslane leidsid keskealise mehe Ivani, keda nad koos õpetasid. .. Sel Kirikuga tutvujal oli keeruline minevik, mis peegeldus tema läbi kantud riietusest, sagrisest habemest ja kõhklevast käitumisest. Elu oli olnud tema vastu karm ja armutu.

Kuna Ivan polnud varem usuga kokku puutunud, oli tal palju, millest jagu saada. Taastatud evangeeliumiga kokkusobimatud

harjumused tuli eemale lükata. Uued põhimõtted ootasid omaks võtmist ja elluviimist. Ivan oli õpihuline ning valmistus usinalt ristimiseks ja liikmeks kinnitamiseks. Tema riided olid endiselt kulunud ja habe sassis, kuid ta oli teinud esimesed sammud. Peagi pärast Ivani ristimist viidi misjonär üle teise asukohta. Ta lootis, et nende teed Ivaniga veel ristuvad.

Kuus kuud hiljem määras misjoni juhataja noore vanema tema endisesse kogudusse tagasi. Vanem oli üllatunud, kuid innukas, et sai tagasi minna, ning saabus oma esimesel pühapäeval varakult koos uue kaaslasega sama koguduse sakramendikoosolekule. . .

Vanem tundis peaaegu kõik selles väikeses koguduses ära, kuid otsis asjata teiste nägude seast meest, keda oli kaaslasega kuus kuud tagasi õpetanud ja ristinud. Ta tundis mõnetist pettumust ja kurvastust. . .

Vanema hirmudele ja mõtisklustele tegi lõpu võõras mees, kes misjonäri embama tormas. See aetud habemega mees naeratas enesekindlalt ja tema pale kiirgas ilmselgest headusest. Ta kandis valget triiksärki ja hoolega sõlmitud lipsu ning läks selle väikese hingamispäevahommikuse kokkutuleku jaoks sakramenti ette valmistama. Vanem tundis ta ära alles siis, kui mees rääkima hakkas. See oli uus Ivan, mitte see vana Ivan, keda nad olid õpetanud ja ristinud! Mees kehastas vanema silmis usu, meelega- randuse ja andestuse imet; lepituse tõelisust.

.. [Ivan] oli kogenud „südame muutust“ (Al 5:26), millest piisas nii selleks, et ristitud saada kui ka jätkuvas pöördumisprotsessis edasi pürgida“ (Experiencing a Change of Heart. – *Ensign*, juuni 2008, lk 29–31).

Küsige: Milliseid tõendeid leiab loost Ivani muutumise kohta? (Tehke kindlasti selgeks, et Ivani välised muutused osutasid sügavamale muutusele temas endas.)

Tuletage õpilastele meelde, et Moosia 27. peatükis kirjeldatakse veel ühte muutust, mis sai osaks lepituse kaudu. Paluge ühel õpilasel tulla klassi ette ja teha kokkuvõtte Moosia 27. peatükist. Kui võimalik, võiks õpilane näidata ka pilti „Alma noorema pöördumine“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 77). Paluge teisel õpilasel lugeda ette Moosia 27:24–26. Seejärel paluge õpilastel välja tuua, kes peavad saama muudetud lepituse kaudu ehk olema „Jumalast sündinud“. Õpilaste vastustest peaks kajastuma, et nad mõistavad järgmist tõde: **Igaüks meist peab Jeesuse Kristuse lepituse kaudu uuesti sündima.**

Küsige: Kuidas olete näinud, et keegi on Jeesuse Kristuse lepituse kaudu paremaks muutunud?

Paluge õpilastel mõtiskleda küsimuste üle, mis misjonär selles loos pärast Ivaniga taaskohtumist endale esitas: „Kui suure „südamemuutuse“ olen mina viimase kuu jooksul läbi teinud?“ .. „Kas mina olen „uuesti sündinud“?““ (Keith K. Hilbig, *Experiencing a Change of Heart*. – *Ensign*, juuni 2008, lk 31).

Paluge õpilastel lugeda läbi Moosia 27:24, 28, ja otsida, mida tegi Alma ja mida tegi Issand, mis Almas sellise muutuse esile kutsus. Paluge neil selgitada, miks nad usuvad, et vägevas südamemuutuses peavad osalema nii inimene ise kui ka Issand.

Tuletage õpilastele meelde, et nad on täitnud tabeli fraasidega, millest võib näha, kui erinev oli Alma enne südamemuutust ja

pärast seda (2. päeva õppetunnis). Teise päeva teises ülesandes kirjutasi õpilased oma pühakirjapäevikusse ühe fraasi tulbast „Pärast“, mis võiks neid läbi elu kirjeldada, ja selgitasi, miks. Paluge mõnedel õpilastel jagada, mida nad kirjutasi. Tunnistage, et Jeesuse Kristuse lepituse kaudu on vägev südamemuutus meie jaoks võimalik.

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas neid on Jeesuse Kristuse lepituse kaudu muudetud. Paluge neil soovi korral oma mõtteid jagada. Soovi korral jagage ka seda, kuidas on teid Jeesuse Kristuse lepituse kaudu muudetud.

Innustage õpilasi tegema tööd südamemuutuse nimel, et nad võiksid saada Issandaga lähedasemaks ja lasta lepitusel oma elu muuta.

Kandke järgnev tabel enne tunni algust tahvlile või valmistage igale õpilasele sellest oma koopia:

Moosia 27:32–37	Moosia 28:1–4
<p>Kuidas Alma ja Moosia pojad muutusid?</p> <p>Milline põhimõte sai sulle selgeks nendest salmidest?</p> <p>Mis sa arvad, miks on hüvitamisel meelega- randuse juures tähtis osa?</p>	<p>Kuidas Moosia pojad muutusid?</p> <p>Milline põhimõte sulle nendest salmidest selgeks sai?</p> <p>Millised kogemused elus on pannud sind tahtma teistega evangeeliumi jagada?</p>

Paluge poolel klassil vastata tabeli esimeses ja teisel poolel tabeli teises tulbas toodud küsimustele. Paluge igal õpilasel küsimustele iseseisvalt vastata. Paluge kummastki rühmast mõnedel õpilastel oma vastused ette kanda.

Paluge õpilastel mõelda, kuidas saaksid nemad oma patud heastada ja soovida üha enam teistega evangeeliumi jagada.

Moosia 29 – Alma 4

Jumal õnnistas nefilasi, kes jäid ka tagakiusatuna õigemeelseks

Tuletage õpilastele meelde, et Alma esimestes peatükkides kirjeldatakse aegu, mil õigemeelseid nefilasi vaevati ja taga kiusati. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 1:25, 27. Paluge neil välja tuua, mida need nefilased tagakiusamise ajal tegid.

Märkige, et Issand õnnistas õigemeelseid nefilasi, nii et neid saatis suurem edu kui neid, kes olid pahelised (vt Al 1:29–32). Paluge õpilastel püüda järgida nende ustavate nefilaste eeskujut, kui nad oma elus raskusi kohtavad.

Järgmine õppenädal (Alma 5–10)

Kuidas teada, kas te olete uuesti sündinud? Mida tähendab uuesti sündida? Kui õpilased uurivad peatükke Alma 5–10, leiavad nad eest mõned küsimused, mida iseendale esitada, et hinnata, kas nad on uuesti sündinud ja südames vägevast muutust kogenud. Lisaks sellele hakkavad nad paremini mõistma lepituse sügavust ja väge.

Alma 5:1–36

Sissejuhatus

Kui Kirikut ähvardasid sisemised lahkkelid ja pahelisus (vt Al 4:9–11), loobus Alma kohtujärjest, et keskenduda Kiriku tugevdamisele. Ta võttis endale missiooniks nefilased tagasi võita ja selleks „tuua nende vastu kuuldavale puhas tunnistus“ (Al 4:19). Alma alustas

oma misjonit, tuletades Sarahemla rahvale meelde, et Issand oli vabastanud nende esivanemad füüsilisest ja vaimsest orjusest. Ta innustas neid valmistuma viimaseks kohtupäevaks, uskudes Jumala sõna ja hinnates, milline on nende südamete vaimne seisund.

Õpetamissoovitused

Alma 5:1–14

Alma räägib oma isa ja talle järgnenute usulepöördumisest

Kirjutage tahvlile sõna muutus. Paluge õpilastel tuua näiteid viisidest, kuidas inimesed võivad muuta oma väärtust või käitumist. Paluge neil selgitada, mis võiks viia inimesi selliste muutusteni, või neid muutusi esile kutsuda.

Tuletage õpilastele meelde, et Almale tegi muret nefilaste seas kasvama hakanud pahelisus. Ta nägi, et kui nad ei muutunud, kaotavad nad sõlmitud lepingute eest lubatud õnnistused. Ta loobus kohtujärjest ning pühendus rahva õpetamisele ja meelesparandusele kutsumisele. Ta alustas Sarahemla rahva õpetamisest.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 5:3–6. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna sündmusi, millele Alma rahvast õpetama hakates erilist tähelepanu pööras.

- Kuidas võis sellest Alma rahvale abi olla, kui nad kuulsid lugu Alma isa ja talle järgnenute orjastamisest, pääsemisest ja usulepöördumisest?
- Lugege salmi Alma 5:7. Milline muutus toimus selle salmi järgi Alma isa ja ta rahva elus?

Lisage tahvlile sõna muutus ette sõna südame, nii et oleks kirjas südamemuutus.

- Mis tähendab kogeda „südamemuutust“? (Aitamaks õpilastel sellele küsimusele vastata, rääkige neile, et vanem Gerald N. Lund Seitsmekümnest õpetas, et pühakirjades viitab sõna „süda“ sageli „tõelisele sisemisele minale“ (Understanding Scriptural Symbols. – Ensign, okt 1986, lk 25).)
- Mis vahe on südamemuutusel ja sellistel muutustel, mida arutasime õppetunni alguses?

Selgitage, et salmides Alma 5:7–9 ja 14 kasutab Alma erinevaid fraase, mis kirjeldavad, mida südamemuutus endast kujutab. Täiendage tahvlil olevat fraasi, nii et seal oleks kirjas: Südamemuutus on nagu ..

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 5:7–9, 14, ja otsida Alma kirjeldusi südamemuutuse kohta. Paluge neil leitu kohta aru anda. Lisa fraasid tahvlile, kui õpilased need ette kannavad. (Loetelu võiks näha välja midagi taolist: Südamemuutus on nagu .. sügavast unest ärkamine; valgusega täitumine; ahelatest vabanemine; hinge avardamine; lunastavast armastusest laulmine; Jumalast sündimine; Issanda peegelpildi saamine näoilmesse.)

- Kuidas sarnaneb südamemuutus tahvlil loetletud kirjeldustega?
- Kuidas võiks südamemuutus inimese tegudest välja paista? Kuidas võib südamemuutust vahel inimese näoilmes märgata? (Soovi korral paluge õpilastel kirjeldada mõne oma tuttava väärtust või käitumist, kes on nende arvates „saanud [Issanda] peegelpildi oma näoilmesse“.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 5:10 ja paluge klassil nimetada kolm küsimust, mida Alma rahvale esitas. (Võiksite neile soovitada need küsimused ära märkida.) Nende küsimuste lugemine aitab õpilastel leida järgnevates salmides tegurid, mis viisid vägeva muutuseni Alma ja tema rahva südames.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 5:11–13 ja paluge klassil tuua välja, mis kutsus vägeva muutuse esile Alma isa ja tema järgijate südames. (Nende usk Jumala sõnasse ning laiemas mõttes nende usk ja usaldus Jumalasse. Soovi korral pöörake õpilaste tähelepanu ka Jumala sõna mõjule, mida mainitakse salmides Alma 5:5, 7.)

- Millist seost näete Jumala sõnasse uskumise ja südamemuutuse kogemise vahel? (Aidake õpilastel tuua välja järgmine põhimõte: **Kui me usume Jumala sõnasse ja rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, võime kogeda südames vägev muutust.** Pöörake tähelepanu sellele, et Jumala sõna, nagu Abinadi ja Alma seda jutlustasid, keskendus lunastusele, mis tuleb Jeesuse Kristuse kaudu (vt Mo 16:4–9; 18:1–2).)

Selgitage, et üks viis kellegi vägeva südamemuutuse selgitamiseks on öelda, et nad on uuesti sündinud. Aidake õpilastel mõista, et Jumalast sündimine ehk uuesti sündimine viitab muutusele, mille inimene läbi teeb, kui võtab vastu Jeesuse Kristuse ja alustab uut elu Tema jüngrina. Aitamaks õpilastel mõista, et vägeva muutuse kogemine südames või uuesti sündimine on kõige sagedamini järkjärguline protsess, lugege ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumi vanem D. Todd Christoffersoni sõnad:

„Te võite küsida: „Miks see vägev muutus minuga küll kiiremini aset ei leia?” .. Enamiku puhul leiavad need muutused aset järk-järgult ja aja jooksul Uuesti sündimine .. on pigem protsess kui sündmus. Ja selles protsessis osalemine on surelikkuse peamine eesmärk” (Uuesti sündinud. – 2008. a kevadine üldkonverents).

- Millal olete tundnud südames muutust, kui olete püüdnud elada Jumala sõna järgi?
- Kuidas kirjeldaksite südamemuutusega kaasnevaid tundeid ja tegusid?
- Kuidas on teie süda muutunud sel aastal seminaris Mormoni Raamatut uurides?

Andke õpilastele mõned minutid, et nad saaksid kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse üks või kaks asja, mida nad teevad, et elada Jumala sõna järgi veelgi tõsimeelselt.

Alma 5:15–36

Alma õpetab, et vägev südamemuutus on vajalik selleks, et siseneda taevariiki

Andke igale õpilasele paberileht järgmise tabeliga või kandke tabel tahvlile, et õpilased saaksid selle maha kirjutada.

Vaimne kardiogramm											
	Alma 5:15		Alma 5:16		Alma 5:19		Alma 5:26		Alma 5:27		Alma 5:28
Alati											
Peaaegu alati											
Tavaliselt											
Mõnikord											
Harva, kui üldse											

Selgitage, et kardiogramm on graafik, mida arstid vahel kasutavad, et hinnata või jälgida meie füüsilise südame tööd. See aitab neil teha kindlaks probleemid või seisundid, mis vajavad ravi.

Rääkige õpilastele, et kui Alma oli õpetanud, et Jumala sõna oli põhjustanud tema isa ja teiste südames vägeva muutuse, esitas ta rahvale küsimusi, mis aitasid neil hinnata nende enda südame seisukorda. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 5:14 ja tähele panna, millised kolm küsimust Alma rahvale esitas. (Võiksite neile soovitada need küsimused ära märkida.)

Selgitage, et Alma esitas veel teisigi küsimusi, et aidata rahval oma südameseisundit hinnata. Paluge õpilastel uurida mõned minutid vaimse kardiogrammi ülaseravas toodud

Andke õpilastele aega mõtisklemiseks

Kui õpilastel on tunnis aega mõtiskleda, annab see neile võimaluse õppida Vaimu kaudu. Ärge esitage sel ajal täiendavaid küsimusi, andke juhiseid ega laskuge vestlusse, mis neid mõtisklemise juures häiriks.

pühakirjasalme ja nende üle mõtiskleda. Innustage neid tabelis olevates lahtrites märkima neid vastusevariante, mis vastavad nende puhul kõige paremini salmides esitatud küsimustele. (Märkige, et mõnedes salmides on rohkem kui üks küsimus.) Kuna see tegevus puudutab igahüte eraldi, ei peaks õpilastel paluma vastuseid klassiga jagada.

Kui õpilased on oma kardiogrammide täitnud, paluge neil lugeda läbi Alma 5:29–31 ja otsida muid küsimusi, mis Alma esitas, et aidata oma rahval nende südameid hinnata. (Soovi korral soovitage õpilastel küsimused iseenda jaoks veidi ümber sõnastada: „Kas olen lahti riietunud kadedusest?” „Kas ma pilkan teisi?” „Kas ma kiusan teisi taga?”)

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 5:17–18, 20–25. Paluge klassil otsida põhjuseid, miks meie südamed peavad kohtupäevaks valmistudes muutuma. Esitage järgnevad küsimused, aitamaks õpilastel mõista, et **südame muutudes valmistume me kohaks taevariigis**:

- Millised Alma sõnad ja fraasid kirjeldavad seda olukorda, kus te olla tahaksite, kui seisate kohtumõistmiseks Jumala ees? (Pöörake soovi korral õpilaste tähelepanu salmidele Al 5:16 ja 19, kui nad sellele küsimusele vastavad.)
- Kuidas teie praegune südamemuutus aitab teil valmistuda kohaks taevariigis?

Kirjutage tahvlile järgnevad küsimused. (Soovi korral kirjutage need tahvlile enne tunni algust.)

Mida Issand meid tegema kutsub?

Millised on selle tagajärjed, kui see kutse vastu võtta või tagasi lükata?

Mida õpetavad need salmid Päästja kohta?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 5:33–36 ja ülejäänud klassil otsida samaaegselt vastuseid tahvilil toodud küsimustele. Paluge õpilastel leitud vastuseid jagada.

Jätke lõpetuseks õpilastele mõned minutid kirjutamiseks. Paluge neil valida mõni salm või fraas salmidest Alma 5:1–36. Paluge neil kirjutada, mida see salm või fraas nende jaoks tähendab ja kuidas nad saavad teha, mida seal soovitatakse, püüdes lasta Jeessuse Kristuse lepituse kaudu oma südant muuta. Tunnistage, et kui meie süda pidevalt muutub ja meie teod on õigemeelsed, oleme me valmis minema Jumala kuningriiki.

72. ÕPPETUND

Alma 5:37–62

Sissejuhatus

Alma jätkas Sarahemlas jutlustamist ja hoiatas rahvast, et sellel, kas nad otsustavad tema sõnu järgida või hüljata, on tõsised tagajärjed. Lisaks kõrvutas Alma Jeesust Kristust hea karjasega, kes neid hüüab ja neid uuesti

oma lambatarasse tuua soovib. Ta julgustas rahvast meelt parandama ja hoiduma maailmas asjadest, mis pole puhtad, et nad võiksid pärida taevariigi.

Õpetamissoovitused

Alma 5:37–42, 53–62

Alma hoiatab pahelisi ja kutsub kõiki Hea Karjase häält kuulda võtma

Näidake pilti „Jeesus kadunud lammast kandmas“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 64).

- Kuidas on Päästja Hea Karjane?

Kui mõned õpilased on vastanud, lugege ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Jeesuse ajal tunti Palestiina karjaseid lammaste kaitsmise poolest. Erinevalt tänapäevastest karjastest käis karjane alati oma karja ees. Ta juhatas neid. Karjane tundis kõiki lambaid ja oli tavaliselt igapäev ka nime pannud. Lambad tundsid karjase häält ja usaldasid teda. Võõrast nad ei oleks järginud. Kui lambaid kutsuti, siis nad ka tulid. (Vt Jh 10:14, 16.) ..

Jeesus tõi selle Tema ajale omase näite, et kuulutada, et Tema on Hea Karjane, see Õige Karjane. Kuna Ta armastas oma vendi ja õdesid, oli Ta vabatahtlikult ja meelsasti nõus nende eest oma elu andma“ (A Call to the Priesthood: Feed My Sheep. – Ensign, mai 1983, lk 43; vt ka John R. Lasater. Shepherds of Israel. – Ensign, mai 1988, lk 74–75).

Aidake õpilastel tuletada meelde Alma 5. peatüki sisu, selgitades, et Alma läks jutlustama Sarahemla rahvale, kes olid nagu „karjuseeta lambad“ (Al 5:37). Paluge õpilastel meenutada Sarahemla rahva probleeme ja mida Alma neid tegema innustas. Soovi korral vaadake lühidalt üle mõned eelmise õppetunni võtmesalvid, nagu nt Alma 5:14–20, et aidata õpilastel seda taustalugu meelde tuletada. Veenduge, et õpilased mõistavad, et Sarahemla rahvas oli pahelisuse tõttu kohutavas olukorras (vt Al 7:3).

Paluge kahel või kolmel õpilasel lugeda kordamööda ette Alma 5:37–42. Paluge klassil otsida viise, kuidas keegi saaks öelda, kas ta on üks Päästja lammastest. Kui õpilased on leitud teistega jaganud, esitage neile järgnevad küsimused:

- Kuidas vajavad inimesed karjast, nii nagu lambadki?
- Kuidas näitab Hea Karjane Alma 5:37–38 järgi, et Ta oma lambaid armastab ja nende pärast muret tunneb? (Ta jätkab nende kutsumist omaenda nimel.)
- Kuidas me saame Alma 5:41 järgi öelda, kas me võtame kuulda Hea Karjase häält?
- Millised teod võiksid näidata, et inimene järgneb Heale Karjasele?

Kui õpilased on vastanud, paluge ühel neist lugeda ette president Ezra Taft Bensoni sõnad, kes kirjeldas mehi ja naisi, kes on pühendunud Jeesuse Kristuse järgimisele. (Soovi korral valmistage iga õpilase jaoks nendest sõnadest koopia.)

„Kui otsustate järgida Kristust, otsustate lasta end muuta. ..

Kristuse nimel muudetud mehi [ja naisi] juhivad Kristus. ..

Nende tahe neeldub Tema tahtes. (Vt Jh 5:30.)

Nad teevad alati seda, mis on Issandale meelt mööda. (Vt Jh 8:29.)

Nad pole mitte ainult nõus Issanda eest surema, vaid mis veelgi tähtsam, nad tahavad Tema nimel elada.

Minge nende koju – nende seintel olevad pildid, riulitel olevad raamatud, õhus olev muusika, nende sõnad ja teod paljastavad, et nad on kristlased.

Nad seisavad kui Jumala tunnistajad igal ajal ja kõiges ja kõikjal. (Vt Mo 18:9.)

Kristus on neil meeles ja nad vaatavad Tema poole igas oma mõttes. (Vt ÕL 6:36.)

Kristus on neil südames, kuna nad on igavesti Temasse kiindunud. (Vt Al 37:36.)

Nad võtavad peaaegu iga nädal sakramenti ja tunnistavad taas oma Igavesele Isale, et nad on nõus võtma enda peale Tema Poja nime, Teda alati meeles pidama ja Tema käskudest kinni pidama. (Vt Mn 4:3.)" (Born of God. – Ensign, nov 1985, lk 5, 6–7.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 5:53–56 ning otsida suhtumisi ja tegusid, mistõttu mõnel on raske Päästja häält kuulda võtta. Paluge mõne minuti pärast mõnedel õpilastel leitu tahvlile kirjutada. Paluge neil võimalikult suur osa tahvlist vastuseid täis kirjutada. Paluge neil lisada kõiksugu muid suhtumisi või tegusid, mida nad on enda ümber täheldanud, mis muudavad Päästja hääle kuuldavõtmise keeruliseks. (Õpilaste vastuste seas võivad olla Jumala õpetuste kõrvaleheitmine (eiramine), uhkus, edevus, südame hoidmine rikkuste ja maiste asjade küljes, enda pidamine teistest paremaks, õigemeelsete tagakiusamine või selja pööramine vaestele ja abivajajatele. Soovi korral pöörake õpilaste tähelepanu sõnale „jätkate“, mida Alma korduvalt kasutas, rõhutades, et Sarahemla rahvas jätkas sellist patust käitumist ja suhtumist.)

Kustutage osa õpilaste vastustest, et tahvli keskele veidi ruumi tekitada. Kirjutage sinna järgnege Hea Karjase hääle.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 5:57. Paluge õpilastel tuua välja fraasid, mis õpetavad, kuidas reageerida halvale mõjule. („Tulge välja paheliste seast“, „olge eraldi“ ja „ärge puutuge nende asju, mis pole puhtad“.) Võiksite soovitada õpilastele need fraasid oma pühakirjades ära märkida. Märkige, et need fraasid rõhutavad, kui vajalik on hoiduda kõigest, mis rikub või saastab meid vaimselt. Aitamaks õpilastel arutada, kuidas mitte lasta oma tähelepanu kõrvale juhtida, vältida halba mõju ja järgneda Hea Karjase hääle, esitage neile taolisi küsimusi:

- Mida saab viimse aja pühast noor teha, et pahelistest eraldi olla? (Tooge soovi korral õpilaste vastuste kinnitamiseks mõni positiivne näide, millega mõni teie klassi õpilastest on teile silma paistnud. Soovi korral paluge ka õpilastel tuua häid näiteid üksteise kohta.)
- Millised tagajärjed on Alma 5:56–57 järgi pahelisuses jätkamisel? (**Kui jätkame pahelisuses, ei suuda me kuulata Hea Karjase häält ja meid ei arvata õigemeelsete hulka.**)

Laske õpilastel mõtiskleda mõned minutid järgneva küsimuse üle, kui teil selleks aega on. Soovi korral paluge neil vastata küsimusele oma vihikus või pühakirjapäevikus.

- Mida laseks Issand teil teha, et Ta kutset Tema juurde tulla paremini vastu võtta? (Soovi korral selgitage, et vastuseks võib olla tunne, mida nad peaksid paremini tegema, või mille tegemise nad peaksid lõpetama.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 5:58–62 ja otsida õnnistusi, mis on lubatud neile, kes Issanda ja Tema rahvaga kokku kogunevad. (Soovi korral paluge õpilastel need õnnistused oma pühakirjades ära märkida.)

- Kuidas võtaksite kokku Issanda lubadused neile, kes Tema häält kuulda võtavad? (Kuigi õpilased võivad pakkuda erinevaid põhimõtteid, veenduge, et nad mõistaksid, et **kui me järgneme Issanda, Hea Karjase hääle, kogutakse meid Tema kuningriiki.** Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)
- Milliseid harjumusi olete te kujundanud, mis aitavad teil Hea Karjase häält kuulda võtta?
- Kuidas on need harjumused aidanud teil eirata tahvilil loetletud halbaid mõjusid?

Tunnistage, et kui me võtame kuulda Päästja sõnu, kuulume me õigemeelsete sekka, kes kogutakse Issanda kuningriiki.

Alma 5:43–52

Alma täidab oma kohust ja jutlustab meelesparandusest

Paluge õpilastel loetleda keha viis aistingut (nägemine, kuulmine, kompimine, haistmine ja maitsmine). Võtke soovi korral kaasa mõned esemed, mis õpilastel neid aistinguid kasutada võimaldavad.

- Mida olete õppinud iga oma viie aistingu kaudu?

- Kas te võite teada saada või õppida midagi oma viit aistingut kasutamata?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 5:44–48. Paluge klassil otsida, mida Alma enda sõnul teadis, ja kuidas ta seda enda sõnul teadis.

- Mida Alma Alma 5:48 järgi teadis?
- Millest Alma tunnistas tema enda sõnul lähtus?
- Mida oli Alma selleks teinud, et saada seda tunnistust Pühalt Vaimult?
- Kuidas aitab palve ja paastumine meil saada tunnistust evangeeliumist või seda tugevdada?
- Millal olete tundnud, et teie tunnistus on palve või paastumise kaudu tugevnenud?

Tunnistage, et **Püha Vaimu kaudu võime me ise teada, et Jeesus Kristus on inimkonna Lunastaja**. Rõhutatakse, kui tähtis on otsida ja saada oma isiklik tunnistus, et Jeesus Kristus on inimkonna Lunastaja, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem M. Russell Ballardi sõnad.

„Omaenda isiklik tunnistus evangeeliumi tõe, iseäranis Issanda Jeesuse Kristuse jumaliku elu ja missiooni kohta, on meie igavese elu jaoks hädavajalik. ... Teisisõnu põhineb igavene elu meie enda isiklikel teadmistel meie Taevaisast ja Tema Pühast Pojast. Pelgast teadmisest nende kohta ei piisa. Meile peavad olema ankruks isiklikud vaimsed kogemused. Need tulevad, kui otsida neid sama pingsalt ja sihikindlalt, nagu üks näljane inimene otsib toitu“ (Feasting at the Lord’s Table. – Ensign, mai 1996, lk 80).

Andke õpilastele aega panna kirja vastused järgnevale küsimusele. Samuti julgustage neid panema kirja, mida nad teevad, et saada või tugevdada tunnistust Jeesusest Kristusest. Julgustage neid saavutama oma eesmärgi ka siis, kui see võtab „palju päevi“ (Al 5:46).

- Millal oled tundnud, kuidas Püha Vaim on sulle tunnistanud, et Jeesus Kristus on maailma Lunastaja?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 5:49–52 ja otsida, mida rahvas Alma sõnul tegema pidi, et valmistuda pärima taevariiki.

- Miks on meeleparandus hädavajalik, et pääseda Jumala kuningriiki?

Aitamaks õpilastel rakendada Alma õpetusi Jumala kuningriiki minekuks valmistumise kohta, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Dalin H. Oaksi sõnad:

„Mis siis kui Tema tulemise päev on homme? Mida me teeksime täna, kui me teaksime, et me kohtume homme Issandaga – meie ennatliku surma või Tema ootamatu tulemise läbi? Milliseid ülestunnistusi me teeksime? Milliseid tegevusi me ei jätkaks? Milliseid suhteid me korrastaksime? Milliseid andestusi me annaksime? Millest me tunnistaksime?“

Kui me teeksime neid asju siis, siis miks mitte praegu? Miks mitte otsida rahu, kui seda on võimalik saavutada?“ (Ettevalmistus Teiseks Tulemiseks. – 2004. a kevadine üldkonverents).

Jätke lõpetuseks õpilastele aega mõtiskleda selle üle, mida nad peaksid oma elus muutma, et olla valmis kohtuma Päästjaga ja minema Tema kuningriiki. Paluge neil oma mõtted ja tunded kirja panna, et nad saaksid neid hiljem uuesti lugeda ja et neil oleks meeles saadud õhutusi järgida.

Innustage õpilasi õpitut rakendama

President Thomas S. Monson ütles: „[Evangeeliumi õpetamise] eesmärk on inspireerida inimest evangeeliumi põhimõtetele mõtlema, neid tunnetama, ning seejärel tegema midagi, et nende järgi elada“ (Conference Report, okt 1970, lk 107). Kui õpetate õpilastele evangeeliumi põhimõtteid, kutsuge neid järgima Püha Vaimu õhutust, kui nad otsustavad, kuidas oma käitumist parandada ja tugevdada usku Jeesusesse Kristusesse.

Alma 6–7

Sissejuhatus

Kui Sarahemla kirikus oli kord majja seatud, läks Alma Giideoni linna. Ta avastas, et sealne rahvas oli ustavam, kui Sarahemla rahvas oli olnud. Seetõttu erines ta sõnum Giideonis tema sõnumist Sarahemlas. Ta julgustas inimesi lootma jätkuvalt Issandale ja püüdma

rakendada oma elus Tema lepitust. Ta tunnistas, et Päästja võtab enda kanda surma ja meie patud, ning et ta võtab enda kanda ka meie valu, kannatused, haigused ja nõrkused, et Ta võiks teada, kuidas meid aidata.

Õpetage pühakirjadest

Püüdes õpetamiseks ette valmistuda, pöörduvad mõned evangeeliumi õpetajad lisaks pühakirjadele veel muude allikate poole. Te võite küll saada abi mõnest täiendavast allikast, nagu sellest käsiraamatust, kuid keskenduge siiski vahetult Mormoni Raamatu teksti õpetamisele. See võimaldab Pühal Vaimul tunnistada teie õpilastele pühakirjade õigsusest ja nende uurimise väärtusest.

Õpetamissoovitused

Alma 6

Alma seab Sarahemla kirikus korra majja ja läheb jutlustama Giideoni

Paluge enne õppetundi ühel õpilasel valmistuda klassile lühidalt rääkima, kuidas ta on tundnud end kirikus käimise eest õnnistatuna. Paluge sel õpilasel tulla õppetunni alguses klassi ette ja rääkida, millistele mõtetele ta tulnud on. Soovi korral jagage ka ise, kuidas on teid Kirikus käimise kaudu õnnistatud.

Tutvustage Alma 6. peatükki, selgitades, et selles peatükis õpetatakse, kuidas Alma ja teised preesterluse juhid Kirikut Sarahemlas tugevdasid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 6:4–6. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, mida tegid Kiriku liikmed Sarahemlas nende heaks, kes Jumalat ei tundnud. Paluge õpilastel õpitu kohta aru anda.

Kirjutage tahvlile järgnev tõde: Kirik on asutatud kõikide inimeste heaks. Aitamaks õpilastel mõista, kuidas see tõde saab nende elu mõjutada, küsige:

- Kuidas saab Kirik teie arvates tänapäeval õnnistada neid, kes Jumalat ei tunne?

Paluge õpilastel mõelda kellelegi, kellel on vaja Jumalat paremini tunda. See inimene võib olla selle või mõne teise kiriku liige. Tunnistage õnnistustest mida saame, kuna oleme Kiriku liikmed ja julgustage õpilasi kutsuma teisi nendest õnnistustest osa saama.

Alma 7:1–13

Alma kuulutab prohvetlikult Jeesuse Kristuse tulekust

Jagage õpilased paardesse. Paluge igal paaril arutada, kuidas nad vastaksid järgmisele küsimusele:

- Millised tulevikusündmused sulle põnevust valmistavad?

Kui paaridel on olnud aega küsimuse vastuse üle arutada, paluge mõnedel õpilastel oma vastust terve klassiga jagada. Seejärel selgitage, et kui Alma oli Sarahemlas Kirikus korra majja seadnud, läks ta Giideoni linna. Ta ütles sealsetele inimestele, et kõigi asjade seas, mis tulevikus ees ootavad, oli üks asi „tähtsam kui kõik muu“ (Al 7:7). Ta õpetas põhimõtteid, mis aitaksid inimestel olla valmis õnnistusteks, mis tulevad selle tulevase sündmuse tõttu.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 7:3–6. Paluge klassil tähele panna, millised lootused olid Almal seoses Giideoni rahvaga. Seejärel paluge teisel õpilasel lugeda ette Alma 7:18–19. Paluge õpilastel kirjeldada, mida Alma Giideoni rahva kohta inspiratsiooni kaudu teada sai.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 7:7, 9–10, ja otsida sündmust, millest rahvas Alma arvates kõige enam teadma pidi.

- Mis oli Alma sõnul see „üks“, mis oli „tähtsam“ kui kõik muu, mis oli tulemas? Miks on Päästja tulemine kõigi aegade tähtsaim sündmus?

- Miks ütles Alma rahvale, kes juba uskus ja kelle usk oli tugev, et neil on vaja meelt parandada?

Selgitage, et seejärel õpetas Alma, miks oli Jeesuse Kristuse tulemine kõige tähtsam sündmus kogu inimajaloos. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 7:11–13. Paluge ülejäänud klassil teksti jälgida ja leida, mille Päästja meie heaks enda peale võttis.

Märkige, et Alma 7:11–13 on kuldsalmid. Võiksite õpilastele soovitada need salmid erilisel viisil ära märkida, et neid kergesti üles leida.

Kandke õpilaste vastused pealkirjadena tahvli ülaserava. Mõned võimalikud vastused: valud, kannatused, kiusatused, haigused, surm, jõuetused (nõrkused või võimetused) ja patud.

Võiksite soovitada õpilastele sõna „kõiksugu“ salmis Alma 7:11 märgistada. Paluge neil tuua näiteid iga tahvlile kirjutatud olukorra kohta. Kirjutage õpilaste toodud näited vastava pealkirja alla. (Näiteks võiks kirjutada haiguste alla „vähk“ ja jõuetuste alla „füüsiline puue“.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Seitsmekümnest vanem Bruce C. Hafeni sõnad:

„Lepitus pole pelgalt patuste jaoks“ (Beauty for Ashes: The Atonement of Jesus Christ. – Ensign, apr 1990, lk 7). Soovi korral kirjutage see lause tahvlile ja soovitage õpilastele see oma pühakirjades Alma 7:11–13 kõrvale kirjutada.

- Mida vanem Hafen teie arvates mõtles, kui ta ütles, et „lepitus pole pelgalt patuste jaoks“, võttes arvesse salmidest Alma 7:11–13 loetut?

Kirjutage tahvlile järgnev tõde: Jeesus Kristus kannatas, et päästa meid patust ja surmast ning et olla meile abiks surelikkuse probleemide lahendamisel.

Aitamaks õpilastel veel paremini mõista, kuidas nad saavad loota Päästja lepitusele, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad:

„Kas te võitlete sõltuvuse deemoniga – tubaka, narkootikumide, hasartmängude või hukatusliku nüüdisaegse pornograafia katkuga? .. Kas teile tekitab segadust sooline identiteet või otsite enesest lugupidamist? Kas teie – või keegi, keda te armastate – on vastakuti haiguse, depressiooni või surmaga? Mis iganes muud sammud on vajalikud nende murede lahendamiseks, tulge esmalt Jeesuse Kristuse evangeeliumi juurde. Usaldage taeva töotusi. ..

Selline Jumala halastavale loomusele lootmine on Kristuse õpetatud evangeeliumi keskmes. Ma tunnistan, et Päästja lepitus tõstab meilt mitte ainult meie patukoorma, vaid ka meie pettumuste ja murede koorma, meie südamevalu ja meie meeleheite. (Vt Al 7:11–12.) Sellisele abile lootmine pidi andma meile algusest peale nii põhjuse kui mooduse täiustamiseks, stiimuli oma koormate mahapanemiseks ja oma pääste enda peale võtmiseks“ (Kõik katkine, mida parandada. – 2006. a kevadine üldkonverents).

- Kuidas on Alma 7:11–13 mõistmisest meile abi, kui probleemidega silmitsi seisame?

Toomaks näiteid, kuidas on võimalik Jeesuse Kristuse lepituse kaudu abi ja jõudu saada, lugege ette järgmised olukorrad. Lugenud olukorra ette, paluge õpilastel selgitada, kuidas saab Jeesus Kristus oma lepituse kaudu seda inimest tema probleemi juures aidata.

1. Noor naine sattus autoavariisse ja jäi jalgadest halvatuks.
2. Noor mees tunneb häbi oma halbade valikute pärast. Ta on masenduses ja tunneb end vääriltuna.
3. Noore mehe isa suri hiljuti ja ta kolis koos emaga uude linna. Ta tunneb kurbust ja üksindust ega näe, kuidas miski võib kunagi jälle hästi minna.

Jagage oma tunnistust lepituse väest ja selle ulatusest. Seejärel andke õpilastele mõned minutid, et vastata vihikus või pühakirjapäevikus ühele järgmistest küsimustest. (Soovi korral kirjutage need küsimused enne tundi tahvlile, jagage välja paberil või lugege aeglaselt ette, et õpilased saaksid need kirja panna.)

- Millal on lepitus aidanud mind või mõnda minu tuttavat mõnel salmidest Alma 7:11–13 mainitud viisil?
- Mida ma teen, et loota probleemidega silmitsi olles lepitusele?

Paluge mõnedel õpilastel kirjapanud klassiga jagada. (Tuletage neile meelde, et nad ei pea jagama midagi, mis on liiga isiklik.)

Alma 7:11–13

on kuldsalmid. Vaadake õppetunni lõpus toodud õpetamissoovitust, et aidata õpilastel neid salme selgeks saada.

Alma 7:14–27***Alma julgustab inimesi jätkama teed Jumala kuningriiki***

Meenutamaks õpilastele, kuidas Alma kirjeldas Giideoni rahva vaimset seisundit, paluge kellelgi neist lugeda ette Alma 7:19. Rõhutage, et rahvas oli „rajal, mis viib Jumala kuningriiki”. Selgitage, et Alma tahtis aidata neil sellele rajale ka jääda.

Aitamaks õpilastel näha, et **elades evangeeliumi põhimõtete järgi, läheme me mööda rada Jumala kuningriiki**, joonistage tahvlile üle tahvli viiv teerada. Kirjutage raja algusesse Surelikkus. Kirjutage raja lõppu Jumala kuningriik. Jagage õpilased kahte rühma. Paluge ühel rühmal uurida Alma 7:14–16 ja teisel rühmal Alma 7:22–24. Paluge rühmadel otsida, mida me peame tegema, ja millised me peame olema, et kõndida mööda Jumala riiki viivat teerada.

Kui õpilastel on olnud lugemiseks piisavalt aega, paluge mõnedel neist tahvli juurde tulla. Paluge neil teerajale kirjutada leitud tegevused ja omadused, mis viivad Jumala kuningriiki. Soovi korral küsige õpilastelt, mida mõned rajal olevad tegevused või omadused nende jaoks tähendavad. Soovi korral paluge neil ka mõelda, kuidas nad saavad ise oma elus sellel rajal käia. Tunnistage, et kui me elame ustavalt, käime me „rajal, mis viib Jumala kuningriiki” (Al 7:19).

** Kuldsalmid – Alma 7:11–13**

Kuna kuldsalmid Alma 7:11–13 on ühtekokku pikk lõik, võib õpilastel olla seda raske meelde jätta. Alma sõnavarasse kuulusid aga erilised sõnad, mis võivad aidata õpilastel kogu elu lepituse väge ja ulatust meeles pidada. Aitamaks õpilastel neid võtmesõnu meelde jätta, kirjutage salmid Alma 7:11–13 enne tunni algust tahvlile, jättes lüngad järgnevate võtmesõnade asemele: valusid, kannatusi, kiusatusi, valud, haigused, surma, jõuetused, jõuetusele, patud, üleastumised. (Näiteks alustate Te Alma 7:11 kirjutamist nii: „Ja tema läheb, kannatades kõiksugu .. ja .. ja ..”)

Kui te Alma 7:11–13 klassiga ette loete, paluge õpilastel lüngad puuduvate sõnadega täita. Kui olete seda mõned korrad teinud, küsige õpilastelt, kas nad oskavad need sõnad, mis sümboliseerivad seda, mida Päästja nende eest enda peale võttis, paberile kirjutada. Paluge õpilastel alati meeles pidada, mida Jeesus Kristus nende heaks teinud on, nii et raskuste tekkides oleks neil suurem usk Tema „vabastamisväesse”.

NB! Soovi korral kontrollige mõne minuti jooksul järgmise õppetunni alguses, kas need võtmesõnad Päästja lepituse piiritu ulatuse kohta õpilastel veel meeles on.

Alma 8

Sissejuhatus

Kui paljud inimesed Sarahemlas, Giideonis ja Melekis Alma sõnumi vastu võtsid, ei tahtnud Ammoniiha inimesed Almat kuulda ja ajasid ta oma linnast välja. Kui Alma nende inimeste pahelisuse pärast kurvastas, ilmus talle taas seesama ingel, kes oli ilmunud temale ja Moosia poegadele. Ingel kiitis Almat ustavuse eest ja

käskis tal Ammoniihasse naasta. Alma kuuletus ustavalt Issanda käskudele ja Issand kutsus Amuleki teda teenimistöö juures aitama. Alma ja Amulek asusid ustavalt Ammoniiha rahvast õpetama, olles täitunud Issanda tööks vajaliku Püha Vaimu ja väega.

Õpetamissoovitused

Alma 8:1–6

Paljud inimesed Melekis võtavad vastu Alma sõnumi ja nad ristitakse

Paluge õpilastel tõsta käsi, kui mõni nende sugulane või sõber on Kiriku misjonil teeninud. Paluge kahel või kolmel õpilasel jagada mõnda kogemust, millest nende sugulane või sõber on neile rääkinud, millest võib näha, mis tunne on misjonäridel, kui nende sõnum vastu võetakse. (Soovi korral paluge õpilastel rääkida ka ajast, kui keegi oli nõus laskma neil endaga evangeeliumi jagada. Soovi korral rääkige ka mõnest oma kogemusest.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 8:1–5. Paluge neil nimetada kolm linna, kus Alma oli evangeeliumist jutlustanud. Kandke nende kolme linna nimed tahvlile. (Sarahemla, Giideon ja Melek.)

- Millega Alma jutlustamine neis kolmes linnas lõppes? (Aitamaks õpilastel sellele küsimusele vastata, paluge neil soovi korral lugeda Alma 6.–8. peatüki kokkuvõtteid.)

Märkige, et kuigi inimesed nendes linnades Alma sõnumi vastu võtsid, polnud tema misjonitöö kerge.

Alma 8:7–32

Kui Almat Ammoniihas kuulda ei võeta, käsib Issand tal sinna tagasi minna

Küsige õpilastelt, kas nende sugulased või sõbrad, kes on teeninud põhimisjonil, on kunagi näinud, kuidas inimesed evangeeliumi sõnumit kuulda ei võta. Soovi korral paluge mõnedel õpilastel rääkida, kuidas nende sugulased või sõbrad sellistele kogemustele reageerisid.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 8:7–14. Innustage õpilasi mõtlema, mis tunne võis olla Almal, kui ta püüdis Ammoniiha rahvale evangeeliumi õpetada. Paluge õpilastel neid salme lugedes aeg-ajalt peatuda ja vastata taoliste küsimustele:

- Mida räägivad need salmid meile Alma iseloomust? (Vt Al 8:8–10.)
- Kuidas oleksite teie reageerinud sellisele kohtlemisele, mis Almale osaks sai? (Vt Al 8:11–13.)
- Kuidas Alma ja teie reaktsioonid sarnases olukorras sarnanevad või erinevad? (Vt Al 8:14. Avaldage soovi korral arvamust, et Alma otsus jätkata Issanda tööd Aaroni linnas näitas, et tal oli Issandasse usku ja et ta ei andnud alla.)

Märkige, et kuigi Alma palved Ammoniiha rahva eest olid siirad (vt Al 8:10), ei täidetud tema nõudmisi otsekohe. (Mõned Ammoniiha inimesed parandasid hiljem meelt. Vt Al 14:1.)

Lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Russell M. Nelsoni sõnad

„Ma mõistan, et ajuti tunduvad mõned meie kõige tulinhingelisemad palved vastuseta jäävat. Me paneme imeks, miks? See tunne on mulle tuttav! Tean hirne ja pisaraid, mis selliste hetkedega kaasas käivad. Samas tean ka, et meie palveid kunagi ei ignoreerita. Meie usk pole kunagi alahinnatud. Tean, et kõikiteadva Taevase Isa vaatenurk on palju laiem kui meie oma. Meie teame oma surelikke probleeme ja valu, kuid Talle on teada meie surematu areng ja potentsiaal” (Jesus Christ—the Master Healer. – Ensign või Liahona, nov 2005, lk 86).

- Mida vanem Nelson õpetas, mis aitab meil säilitada usku ka siis, kui meie õigemeelsetele palvetele ei vastata kohe või nii, nagu loodame või ootame?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 8:14–17. Paluge klassil teksti jälgida ja otsida inglise sõnadest trööstisõnumeid ja käsk, millele Almal võis olla raske kuuletuda.

- Kuidas võisid inglise sõnad salmist Alma 8:15 Almat trööstida? Kuidas võiksid inglise sõnad trööstida teid?
- Miks võis Almal olla raske selles olukorras kuulekaks jääda?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 8:18 ja otsida sõna, mis kirjeldab, kuidas Alma reageeris Issanda käsule Ammoniiha linna naasta. (Võiksite soovitada õpilastele sõna „kiiresti” märgistada.)

- Mida õpetab meile Alma kohta tõsiasi, et ta kiiresti Ammoniihasse naasis?

Lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi sõnad. Paluge õpilastel kuulata ja tähele panna, mis kasu on Issandale kiiresti kuuletumisest:

„Kuitahes palju usku Jumalale kuuletuda meil praegu ka poleks, tuleb meil seda pidevalt tugevdada ja jätkuvalt värskendada. Me saame seda teha, kui otsustame praegu kiiremini kuuletuda ja sihikindlamalt vastu pidada. Varakult alustamine ja püsivus on vaimse ettevalmistuse võtmed. ..

Armastav Taevane Isa ja Tema Armas Poeg on andnud meile kõikvõimalikku abi, et sooritada meie ette seatud elutesti. Meil tuleb aga otsustada kuuletuda ja siis nii ka teha. Meie usk kuulekustestide sooritamiseks kasvab aja jooksul ja meie igapäevaste valikute kaudu. Me võime võtta praegu vastu otsuse teha kiiresti, mida iganes Jumal meilt palub. Ja me võime otsustada olla kindlad väikestes kuulekustestides, mis suurendavad usku, et kanda meid läbi suuremate proovilepanekute, mis ei jää kindlasti tulemata” (Spiritual Preparedness: Start Early and Be Steady. – Ensign, nov 2005, lk 38, 40).

- Mis juhtub president Eyringi sõnul meie usuga, kui otsustame kiiresti Issandale kuuletuda?
- Millal olete tundnud, et teie usk Issandasse on teie kiire ja kindlameelse kuulekuse tõttu tugevnenud?

Küsige õpilastelt, kuidas kiire kuuletumine igas järgnevas olukorras saab neile õnnistuseks olla:

1. Kui noor naine hakkab kooli minema, palub ema tal selga panna veidi kombekama pluusi.
2. Vesteldes värskes preestriga, palub piiskop tal teenida välja „Kohus Jumala ees” autasu.
3. Kaks misjonäri tunnevad päevaplaane tehes õhutatust külastada vähem aktiivset perekonda, kus ema pole Kiriku liige.

Selgitage, et Issand õnnistas Almat tema kohese kuuletumise eest. Paluge kolmel õpilasel tulla klassi ette ja mängida läbi Alma ja Amuleki kohtumine salmides Alma 8:19–26. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma sõnad, teisel Amuleki sõnad ja kolmandal loo jutustav osa. Julgustage õpilasi oma osade lugemisse kaasama tundeid, mis Almal ja Amulekil nende arvates tekkida võisid.

Küsige pärast läbimängimist:

- Kuidas Issand Almat kuulekuse eest õnnistas?
- Kuidas näitab Alma kogemus Amulekiga, et Issand kuulis Alma palveid ja vastas neile? (Vt Al 8:10.)

Näitemängulised ettelugemised

Õpilased võivad evangeliumi põhimõtetest paremini aru saada, kui nad pühakirjalugusid läbi mängivad. Innustage õpilasi tegema sellest üks huvitav ja nauditav kogemus, ilma et pühakirjasündmuste pühadus seeläbi kahaneks.

- Milliseid põhimõtteid Alma kogemus meile õpetab? (Õpilased võivad pakkuda erinevaid põhimõtteid. Üks võimalikest vastustest on see, et **kui inimesed Issanda sõna kohe kuulda võtavad, aitab Ta meil Tema käskudele kuuletuda.**)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 8:27–32 ja otsida täiendavat tõestust, et kui me oleme ustavad ja usinad, aitab Issand meil Tema käskudele kuuletuda.

- Milliste raskustega Alma ja Amulek rahvast õpetama minnes silmitsi seisid? (Vt Al 8:28–29. Rahvas oli muutunud pahelisemaks ning Issand käskis Almal ja Amulekil neid meelesparandusele kutsuda.)
- Kuidas Issand Almat ja Amulekki aitas? (Vt Al 8:30–31. Nad täitusid Püha Vaimuga ja said jumaliku väe, mis neid kaitses. Võiksite soovitada õpilastele nende õnnistuste kirjeldused oma pühakirjades märgistada.)
- Millal olete tundnud, et Issand on teid aidanud, kui olete olnud ustavad ja usinad?

Paluge õpilastel kirjutada oma vihikusse või pühakirjapäevikusse president Howard W. Hunteri sõnad:

„Küllap armastab Issand rohkem kui midagi muud vankumatut otsust tema nõuandeid kuuletuda” (Commitment to God. – Ensign, nov 1982, lk 58).

Seejärel andke neile mõned minutid, et panna kirja vastus järgmisele küsimusele:

- Mida teen ma täna, et näidata Taevasele Isale, et ma võtan Tema nõu kohe kuulda ning teenin Teda ustavalt ja usinalt?

Tunnistage õnnistustest, mida me saame, kui ustavalt Issanda nõu järgime. Soovi korral andke ka õpilastele võimalus sellest tõest tunnistada.

Kommentaariid ja taustinfo

Alma 8:10. „Vägevas palves”

Fraas „vägevas palves” viitab võimsale, usku täis suhtlemisele Jumalaga. Vanem Joseph B. Wirthlin Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist soovitas viise, kuidas oma palveid hinnata ja neid tugevdada püüda:

„Kas tohiksin paluda teil täna mõtiskleda oma palvete tõhususe üle? Kui lähedasena tunnete end Taevase Isaga? Kas tunnete, et teie palvetele vastatakse? Kas tunnete, et palves veedetud aeg mõjub teie hingele rikastavalt ja ülendavalt? Kas teil on võimalik end parandada?”

Selleks on mitmeid põhjuseid, miks meie palvetes puudub vägi. Vahel muutuvad palved rutiinseks. Meie palved on tühjad, kui kordame ikka ja jälle ühel ja samal viisil ühtesid ja samu sõnu ning teeme seda nii

sagedasti, et need sõnad sarnanevad rohkem luuletuse ettelugemise kui suhtlemisega. Selle kohta ütles Päästja „ärge palju lobisege” (Mt 6:7). Ta ütles, et selliseid palveid kuulda ei võeta. ..

Kas teie palved kõlavad ja tunduvad vahel samadena? Olete te kunagi öelnud palvet masinlikult, nagu puistaks sõnu otsekui masinast? Kas teil on vahel palvetades igav?

Palved, mis ei nõua teilt erilist mõtlemist, pälvidavad vaevalt Taevase Isa erilist tähelepanu. Kui avastate, et teie palved on rutiinseks muutumas, siis peatuge veidi ja mõelge. Mõtisklege mõnda aega asjade üle, mille eest olete tõeliselt tänulikud” (Improving Our Prayers. Brigham Youngi Ülikooli pühaliku koosoleku kõne, 21. jaan 2003, lk 2, speeches.byu.edu).

Alma 9–10

Sissejuhatus

Almal ja Amulekil polnud erilist edu Ammoniiha rahvale jutlustamisel, kuna Saatan oli saanud „suure haarde .. inimeste südames“ (vt Al 8:9). Paljud neist olid oma südame evangeeliumi vastu kõvaks teinud ega võtnud kuulda Alma ja Amuleki kutset meelega parandusele. Sellest hoolimata kutsusid Alma ja Amulek ustavalt neid meelt parandama, tunnistades, et kuna neile oli

õpetatud tõde ja nad olid kogenud Jumala väge, ootas Issand neilt suuremat õigemeelsust kui laamanlastelt, kellele poldud tõde õpetatud. Alma ja Amulek õpetasid, et kui Ammoniiha inimesed ei paranda meelt, seisavad nad silmitsi hävinguga. Nad õpetasid rahvale ka seda, et lunastus on võimalik üksnes Jeesuse Kristuse kaudu.

Õpetamissoovitused

Alma 9

Alma hoiatab Ammoniiha rahvast, et nad parandaksid meelt ja valmistuksid Jeesuse Kristuse tulekuks

Tutvustage järgmist sündmuste käiku: kaks õpilast tulevad kooli ja nende õpetaja teatab, et neil tuleb teha üllatustest. Esimene õpilane on käinud iga päev tunnis, aga teine õpilane on viimased kaks nädalat haiguse tõttu koolist puudunud.

- Kumb õpilane teie arvates testi paremini ära peaks tegema?

Paluge õpilastel heita pilk salmidele Alma 9:1–7 ning otsida sõnu ja fraase, mis näitavad, kui hästi Ammoniiha rahvas mõistis evangeeliumi ja Jumala väge. Paluge neil oma avastusest teada anda.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 9:8–13. Paluge õpilastel otsida sõnu ja fraase, mis näitavad, kas nende inimestele oli õpetatud evangeeliumi ja kas nad olid Jumala väest teadlikud. (Vastuste hulka peaksid kuuluma „olete unustanud“ ja „kas te ei mäleta“.)

- Kas Ammoniiha inimesed olid kunagi evangeeliumi õppinud või oli neile Jumala väest õpetatud?
- Mis põhjusel võivad inimesed, kellele on õpetatud evangeeliumi, õpitu unustada või seda mitte mõista?

Paluge õpilastel heita pilk salmidele Alma 8:9, 11; 9:5, 30; ja 12:10–11, ning otsida sõnu ja fraase, mis vihjavad, miks Ammoniiha inimesed olid neile õpetatu unustanud või ei mõistnud seda. („Saatan oli saanud suure haarde [nende] südames“; „[nad tegid] oma südame kõvaks“; „nad olid kõvasüdameline ja kangekaelne rahvas“; „[nende] südamed on muutunud tõeliselt kõvaks Jumala sõna vastu“.)

Kandke tahvlile järgnev tabel ja paluge õpilastel kanda see oma vihikusse või pühakirja-päevikusse. (Jätke kindlasti piisavalt ruumi kirjutamiseks.)

	Rahva vaimne taust	Mida Issand rahvalt ootas ja mida Ta rahvale lubas
Laamanlased (Alma 9:14–17)		
Ammoniiha rahvas (Alma 9:18–24)		

Jagage õpilased paaridesse. Paluge, et iga paar täidaks tabeli ette antud pühakirjasalmide põhjal. Kui nad on tabeli täitnud, paluge neil tabeli alla ühe kokkuvõtliku lausega kirjutada, mida nad õppisid. Paluge mõnedel neist kirjapandut jagada. Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma järgmine tõde: **Issand eeldab suuremat kuulekust neilt, kes on evangeeliumist teada saanud ja selle õnnistusi kogenud.**

Aitamaks õpilastel näha, kuidas see põhimõte nende elus kehtib, esitage neile järgnevad küsimused:

- Miks ootas Issand Ammoniiha rahvalt midagi enam?
- Miks on see õiglane, et Issand ootab midagi enam neilt, kes on evangeeliumist teada saanud ja selle õnnistusi kogenud?

Pöörake salmis Alma 9:20 tähelepanu fraasile „rahvas, keda Issand on kõrgelt soosinud”. (Võiksite soovitada õpilastele see fraas ära märkida.)

- Kuidas on Kiriku liikmed tänapäeval „rahvas, keda Issand on kõrgelt soosinud”?
- Milliseid ande ja õnnistusi olid nefilased (kaasa arvatud Ammoniiha rahvas) Alma 9:19–23 järgi kogenud, kuna nad olid Issanda lepingurahvas?
- Milliseid ande ja õnnistusi oled sina kogenud, kuna sa oled Issanda Kiriku liige?
- Mida Issand meilt Temalt saadud andide ja õnnistuste tõttu ootab?

Andke poolele klassile ülesandeks uurida iseseisvalt Alma 9:24–27 ja teisele poolele Alma 9:28–30. Paluge õpilastel valmistuda neile antud salme oma sõnadega kokku võtma. Kirjutage tahvlile järgmised küsimused, millest kokkuvõtte tegemisel juhinduda:

Milliseid tõendeid sa näed nendes salmides selle kohta, et Issand ootab suuremat kuulekust neilt, kellel on evangeeliumi kohta suuremad teadmised?

Milliseid õnnistusi rahvas Alma meeldetuletuse järgi saada võis?

Mida pidi rahvas Alma sõnul nende õnnistuste saamiseks tegema?

Kui õpilastel on lugemiseks piisavalt aega olnud, paluge ühel õpilasel kummastki klassi-poolast ülesandeks antud salmid kokku võtta. Seejärel küsige õpilastelt:

- Kuidas me saame saadud valgusele ja teadmistele truiks jääda? (Õpilaste võimalikud ettepanekud: pühakirjade uurimine, Jumala tänamine õnnistuste eest, regulaarne tunnistuse jagamine, igapäevane Kiriku koosolekutel käimine, päeviku pidamine jne.)

Alma 10:1–12

Amulek võtab kuulda Issanda kutset ja kinnitab, et Alma on jumalikult kutsutud

Selgitage, et kui Alma oli inimeste poole pöördunud, said nad vihaseks ja tahtsid ta vanglasse heita. Amulek pöördus vapralt inimeste poole ja lisas Alma tunnistusele enda oma. (Vt Al 9:31–34.) Võtke kokku Alma 10:1–4, selgitades, et Amulek oli Nefi järeltulija. Ta oli töökas mees ja ta oli saanud küllaltki jõukaks. Lisaks oli ta tuntud inimene ja polnud oma paljude sugulaste ja sõprade seas „mingi väikese kuulsusega mees” (vt Al 10:4). Kuid ta ei elanud talle õpetatud evangeeliumi tõdede järgi.

- Miks võis Amulekile, kes oli oma kogukonnas hästi tuntud, olla kasulik Almaga kaasa minna?

Küsige õpilastelt, kuidas nad täna hommikul ärkasid. (Näiteks: kas neid äratas äratuskell või mõni pereliige? Võtke soovi korral välja äratuskell või selle pilt.) Küsige õpilastelt, kui paljusid neist tuli „kutsuda” rohkem kui üks kord voodist välja tulema.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 10:5–6. Paluge klassil otsida, kuidas oli Amulek reageerinud Issanda vaimsetele „äratustele”.

- Mida Amulek mõtles, kui ta ütles „ma ei tahtnud kuulda” ja „keeldusin teadmast”?
- Kuidas Issand meid kutsub? (Võimalikud vastused: Püha Vaimu õhutused, vanemate ja Kiriku juhtide juhised ning Kiriku kutsed.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 10:7–10 ja otsida tähtsamaid kohti tunnistuses, mille Amulek alustuseks oma rahvale andis.

- Kuidas oli Amulek oma kogemuste kaudu valmis olema teiseks tunnistajaks sõnumile, mille Alma andis Ammoniiha rahvale?
- Kuidas Amuleki elu muutus, kui ta otsustas kuuletuda?

Paluge õpilastel teha kokkuvõtteid

Kui Te palute õpilastel salmirühmadest kokkuvõtteid teha, palute Te neil pühakirju hoolikalt analüüsida. Kui teie arvates jäid õpilasel tähtsad üksikasjad kokkuvõttes mainimata, võite Te pöörduda teiste õpilaste poole, et küsida, kas neil on midagi tähendusrikkast lisada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 10:11–12 ja paluge klassil tähele panna, kuidas Amuleki otsus Issandale kuuletuda teistele mõjus. Paluge neil leitud jagada.

Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte: Kui me kuuleme Issanda kutset ja sellele kuuletume, saavad meile ja teistele osaks õnnistused. (Võiksite soovitada õpilastele kirjutada see põhimõte oma pühakirjades Alma 10:11–12 kõrvale.) Aitamaks õpilastel tunnetada selle põhimõtte õigsust ja tähtsust, küsige:

- Millal olete tundnud, et teid õnnistati, kuna kuuletusite Issanda kutsele?
- Kuidas olete näinud teisi õnnistustest osa saamas, kuna teie või keegi teine vastas Issanda kutsele?
- Kuidas need kogemused mõjutavad teie soovi kuulata Issanda kutset ja sellele kuuletuda?

Alma 10:13–32

Amulek vastab neile, kes on tema vastu ja õhutab inimesi meelt parandama

Kirjutage tahvlile järgmised fraasid:

1. *Vihaseks saama ja kaitsepositsioonile asuma*
2. *Nõuande tähtsuses kahtlema*
3. *Nõuandjat kritiseerima*
4. *Nõuandes kahtlema või selle üle vaidlema*
5. *Alandlikult kuulama ja kuuletuma*

Paluge õpilastel vaikselt mõtiskleda, milline tahvil olevatest fraasidest sarnaneb kõige enam sellega, kuidas nemad reageeriksid, kui vanem või Kiriku juht neid korralt kutsuks või paluks neil midagi teisiti teha.

- Millistel põhjustel võivad inimesed korralkutsumisele niimoodi reageerida?

Kirjutage tahvlile järgnevad pühakirjasalmid: *Al 9:2–3; Al 9:4–5; Al 10:13, 16–17; Al 10:24, 28–30*

Paluge õpilastel valida üks tahvil olev salmirühm ja seda omaette uurida. Paluge neil otsida, kuidas Ammoniiha rahvas valitud pühakirjasalmide järgi Alma ja Amuleki sõnumile reageeris. Samuti paluge neil valida tahvililt üks fraas, milles rahva vastus kõige ligilähedasemalt kajastub. Kui õpilastel on olnud salmide uurimiseks piisavalt aega, paluge neil selgitada, milline viiest tahvil toodud reageeringust nende uuritud salmidest kõige paremini ühtib.

- Miks on neli esimest tahvil olevat reageeringut vaimselt ohtlikud?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 10:19–23. Innustage neid otsima Amuleki õpetusi patu tagajärgede ja õigemeelsete väljaajamise kohta.

Aitamaks õpilastel mõtiskleda, millised hävitavad tagajärjed on sellel, kui pattudest meelt ei parandata, lugege ette president Gordon B. Hinckley sõnad:

„Kõikjal on nii palju kurja. Kõikjal meie ümber on ahvatlused oma meeli erutava mõjuga. Kahjuks kaotame mõned neile hävituslikele jõududele. Me kurvastame igäühe pärast, kelle kaotame. Ulatame neile abikäe, et neid päästa, kuid liiga paljudel juhtudel lükatakse meie härdad palved tagasi. Nad järgivad traagilist rada. See tee viib alla hävingusse” (My Testimony. – Ensign, mai 2000, lk 69).

- Millised hävituslikud tagajärjed saavad osaks inimestele või inimeste rühmadele, kui nad ei kuuletu Jumala käskudele?

Kui aeg lubab, paluge õpilastel vastata kirjalikult järgmisele küsimusele:

- Kuidas on tänasest õppetunnist õpitud tõed mulle õnnistuseks?

Koduõppe tund

Alma 5–10 (15. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud peatükkide Alma 5–10 (15. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Alma 5:1–36)

Kui õpilased uurisid Alma jutlust Sarahemla rahvale, avastasid nad, et kui me usume Jumala sõnasse ja rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, võime me kogeda südames vägevast muutust. Kui õpilased vastasid Alma küsimustele, said nad teada ka seda, et südame muutudes valmistume me kohaks taevariigis.

2. päev (Alma 5:37–62)

Kui õpilased uurisid Alma 5. peatüki teist poolt, said neile selgeks järgmised põhimõtted: Kui me järgime Issanda (Hea Karjase) häält, kogutakse meid Tema kuningriiki. Me võime Püha Vaimu kaudu ise teada, et Jeesus Kristus on inimkonna Lunastaja.

3. päev (Alma 6–7)

Uurides Alma 6. peatükki, sai õpilastele selgeks, et Nefi ajal ja ka meie päevil on Kirik rajatud kõigi inimeste heaks. Alma jutlusest Giideoni rahvale said õpilased teada, et Jeesus Kristus kannatas, et päästa meid patust ja surmast, ning et olla meile abiks meie surelikkuse probleemide lahendamisel. Samuti said nad teada, et elades evangeeliumi põhimõtete järgi, läheme me mööda rada Jumala kuningriiki.

4. päev (Alma 8–10)

Uurides, et Alma oli nõus naasma Ammoniiha rahva juurde ka pärast seda, kui nad polnud teda vastu võtnud, said õpilased teada, et kui me reageerime kiirelt Issanda sõnale, aitab Ta meil Tema käskudele kuuletuda. Alma kutsus rahvast meeleparandusele ja õpetas neile vajadusest Päästja tulekuks valmistuda. Amuleki ja inglji kokkupuutest said õpilased teada, et kui me kuuleme Issanda kutset ja sellele kuuletume, tulevad meile ja teistele õnnistused.

Sissejuhatus

Püüdke aidata õpilastel selles õppetunnis keskenduda põhimõtetele, mis viivad südamemuutuseneni. Otsige viise, kuidas aidata neil loota Jumala sõnale ja tugevdada tunnistust Päästjast.

Õpetamissoovitused

Alma 5:1–36

Alma õpetab, et selleks, et pääseda taevariiki, on vaja kogeda südames vägevast muutust

Kirjutage sõna muutus tahvlile või paberilehele. Paluge õpilastel tuua näiteid sellest, kuidas inimesed võivad muutuda (näiteks oma välimuse, käitumise või hoiaku poolest). Paluge neil selgitada, mis võiks panna inimesi selliseid muutusi tegema.

Paluge õpilastel lugeda Alma 5:14 ja leida kolm küsimust, millele Alma Sarahemla rahval mõelda palus. Soovi korral paluge mõnel õpilastel kirjeldada, mida vägev muutus südames tähendab.

Paluge õpilastel lugeda Alma 5:3–7 ja leida, mida Alma Sarahemla rahvale ütles, mis aitas neil oma südant muutuseks ette valmistada.

Alma rääkis Sarahemla rahvale oma isa ja teiste usulepöördumisest ja ka nende pääsemisest vangistusest. Küsige: Kuidas aitas nendest kogemustest teada saamine nendel inimestel südamemuutust kogeda? (Soovi korral meenutage õpilastele, et nad vastasid sellele küsimusele kirjalikult oma õpiku 1. päeva õppetunnis.)

Küsi, kas mõni õpilane sooviks jagada mõnda kogemust, mis teda südamemuutuseneni viis. Soovi korral rääkige ka mõnest oma kogemusest. Soovi korral meenutage õpilastele ka vanem D. Todd Christoffersoni sõnu õpiku 1. päeva õppetunnis). Selgitage, et enamiku inimeste puhul leiab vägev muutus südames aset pikkamisi õppides ja evangeeliumis kasvades.

Paluge õpilastel heita pilk Alma 5. peatüki vaimse kardiogrammi tabelile õpiku 1. päeva õppetunnis. Paluge neil üle vaadata mõned tabelis olevad Alma 5. peatüki pühakirjasalmid. Seejärel esitage järgmised küsimused:

- Millised Alma küsimused on teie jaoks eriti olulised?
- Kuidas aitavad need küsimused inimesel südames muutust kogeda?

Selgitage õpilastele, et Päästja soovib väga, et kõik inimesed tuleksid Tema juurde ja kogeksid südames vägevast muutust, et

nad võiksid saada igavese elu. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 5:33–36. Küsige:

- Mida Issand meid tegema kutsub?
- Mis tasu sellega kaasneb, kui Tema kutse vastu võtta?

Alma 5:43–52

Alma räägib, kuidas ta sai tunnistuse ja õpetab meeleparandusest

Selgitage, et selleks et innustada Sarahemla rahvast südamemuutusele, jagas Alma oma tunnistust ja selgitas, kuidas ta selle sai. Tema nõuanne annab meile teada, kuidas ise tunnistust saada või seda tugevdada. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 5:45–48. Paluge neil leida, mida Alma enda sõnul teadis. Samuti paluge neil leida Alma vastused küsimusele „Ja kuidas te arvate, et ma tean nende tõepärasust?“

Paluge õpilastel õpitut jagada ja kandke nende vastused tahvlile. Pange kirja ka järgmine põhimõte: Me võime Püha Vaimu kaudu ise teada, et Jeesus Kristus on inimkonna Lunastaja.

Aidake õpilastel mõista, et ühel päeval paneb keegi või miski nende tunnistuse proovile. Võibolla on see juba juhtunud. Alma nõuanne pakub meile võimaluse jääda kindlaks ja tugevaks vaatamata tunnistuse proovilepanemisele. Rääkige soovi korral ajast, mil teie tunnistus proovile pandi ja Te sellest jagu saite, või kui mõne Teie tuttava tunnistus proovile pandi. Soovi korral tooge näiteks ka mõni kogemus üldkonverentsi kõnest või Kiriku ajakirja artiklist. Soovi korral võite paluda ka mõnel õpilasel sellist kogemust jagada.

Selgitage, et Alma läks rahvale meeleparandusest õpetama. Soovi korral paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 5:50 ja vanem Dallin H. Oaksi sõnad, mis on kirjas õpiku 2. päeva 15. osas. Paluge õpilastel jagada mõtteid, miks me peaksime elama iga päev nii, otsekui valmistuksime Issandaga kohtumiseks.

Alma 7–10

Alma õpetab Giideonis ja Ammoniihas

Kandke ette järgmised olukorrad ja paluge õpilastel neid meeles pidada, kui nad vaatavad üle Alma õpetusi Giideoni rahvale:

1. Noor naine mõistab, et lepitus aitab tal saada jagu pattudest, kuid tal on diagnoositud tõsine haigus ja ta ei arva, et lepitusest võib abi olla.
2. Noorel mehel on raske, kui ta vanemad lahutavad, kuid ta ei otsi abi Päästjalt.
3. Noorel naisel on raskusi kergesti ärrituvusega. Ta ei ole kaalunud, kuidas lepitus teda aidata saaks.

Paluge õpilastel lugeda Alma 7:11–13 ja vaadata üle olukorrad, mis Päästja oli nõus meie eest enda „peale võtma“. Paluge mõnedel õpilastel teha kokkuvõtte, mida õpetatakse nendes salmides Jeesuse Kristuse lepitusest. Samuti innustage õpilasi heitma pilku tabelile, kus on näha mõned olukorrad, mille käes me surelikkuses kannatame (õpiku 3. päeva tund).

Selgitage õpilastele, et lepituse väe kaudu saab elukannatustest tuleva valu ja kibeduse meilt ära võtta. Veenduge, et õpilased mõistavad järgmist põhimõtet: **Jeesus Kristus kannatas, et päästa meid patust ja surmast, ning et olla meile abiks meie surelikkuse probleemide lahendamisel.**

Paluge õpilastel rääkida, mida nad ütleksid noorele mehele ja noortele naistele, kes on nendes olukordades, mis Te ette kandsite. Küsige: Kuidas kohandada sellistes olukordades Alma õpetusi lepituse kohta?

Meenutage õpilastele kolme pilti ja pühakirjasalme Alma kohta Ammoniihas (õpiku 4. päeva tund), mida nad uurisid ja millele pealkirjad kirjutasid. Soovi korral paluge mõnedel õpilastel need pealkirjad, mis nad Alma ja inglil kokkupuute kohta kirja panid, ette lugeda. Paluge õpilastel rääkida, kuidas see kogemus nende arvates järgmise põhimõttega seostub: **Kui me reageerime kiirelt Issanda sõnale, aitab Ta meil Tema käskudele kuuletuda.**

Järgmine õppenädal (Alma 11–16)

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmistele küsimustele, kui nad valmistuvad uurima järgmise nädala ülesannet: Mis tunne sul oleks, kui sind sunnitaks pealt vaatama, kuidas süütuid inimesi tapetakse nende usu pärast Jeesusesse Kristusesse ja Tema evangeliumisse? Mis tunne võis Almal ja Amulekil olla, kui nad seda pealt vaatasid? Mida nad teineteisele ütlesid, kui nad seda pealt nägid? Mida nad tegid?

Alma 11

Sissejuhatus

Kui Alma ja Amulek jätkasid Ammoniiha rahva õpetamist, pakkus seadusetundja, kelle nimi oli Seesrom, Amulekile raha, et ta eitaks Jumala olemasolu. Seesrom püüdis väänata ka Amuleki sõnu ja seada tema õpetused Jeesusest Kristusest kahtluse alla. Kui Seesrom püüdis teda vahele võtta, tunnistas Amulek enda kaitseks,

et patust pääsemine tuleb ainuüksi Jeesuse Kristuse kaudu. Amulek tunnistas ka, et kogu inimkond tõuseb üles ning „tuuakse ja pannakse“ kohtupäeval „Poja, Kristuse ja Isa, Jumala ja Püha Vaimu .. kohtu ette“ (Al 11:44).

Õpetamissoovitused

Alma 11:1–25

Amulek ei võta Seesromit kuulda, kui too ahvatleb teda Jumala olemasolu eitama

Paluge õpilastel mõelda millelegi, mis neil on, ja mis on nende jaoks nii väärtuslik, et nad seda iial ei müüks. Paluge mõnedel õpilastel rääkida, millele nad mõtlesid ja miks on need asjad neile nii väärtuslikud.

Selgitage, et lugu sellest, kuidas Alma ja Amulek Ammoniiha rahvast õpetasid, jätkub Alma 11. peatükis. Nagu Amulek õpetas, seisis ta silmitsi seadusetundjaga, kelle nimi oli Seesrom, kes pakkus talle raha millegi eest, mis oli Amulekile väga väärtuslik.

Paluge õpilastel uurida Alma 11:21–22 ja leida, kui palju raha ja mis põhjusel Seesrom Amulekile pakkus. Paluge õpilastel õpitu kohta aru anda.

Märkige, et Mormoni selgitus nefilaste rahasüsteemi kohta salmides Alma 11:4–19 aitab meil mõista Seesromi altkäemaksu suurust. Aidake õpilastel mõista, et onti oli kõige suurema väärtusega hõbedatükk (vt Al 11:6, 11–13). Üks onti võrdus ligikaudu kohtuniku nädalapalgaga (vt Al 11:3, 11–13), mis tähendab, et kuus onti oli ligikaudu võrdne kohtuniku kuue nädala palgaga.

- Miks võis Seesromi pakkumine olla mõne inimese jaoks ahvatlev?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 11:23–25.

- Mida Amuleki vastus tema kohta näitab?
- Mida Seesrom Alma 11:25 järgi teha plaanis, kui Amulek oleks tema pakkumise vastu võtnud? Kuidas sarnaneb see sellega, mida teeb Saatan, kui inimesed tema ahvatlustele järele annavad?

Aitamaks õpilastel tuvastada, kuidas Amulek suutis Seesromi pakkumisest keelduda, kirjutage tahvlile järgnev lause: Ma ei .. midagi, mis on vastu Issanda Vaimule.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 11:22. Paluge õpilastel otsida, mis sõna kasutas Amulek, et seda lauset lõpetada.

- Milliste muude sõnadega saaks seda lünka täita, mis aitaksid meil loota kiusatuse vältimiseks Pühale Vaimule? (Tee, mõtle või vaata.)

Paluge õpilastel Alma 11:22 alusel välja tuua üks põhimõte, mis aitaks neil meeles pida, kuidas kiusatusest jagu saada. Õpilaste vastused võivad olla erinevad, kuid neis peaks kajastuma järgnev põhimõte: **Me saame kiusatusest jagu, kui loodame Pühale Vaimule.** (Võiksite soovitada õpilastele see põhimõte oma pühakirjades Alma 11:22 kõrvale kirjutada.)

- Kuidas aitab vastuvõtlikkus Püha Vaimu õhutustele meil kiusatusest jagu saada?

Kutsuge Püha Vaim

Innustage õpilasi kutsuma esile Püha Vaimu mõju, kui nad üheskoos pühakirju uurivad. Mõned tegevused, mis Vaimu kutsuvad, on siiras palve, pühakirjade õpetamine, tunnistuse jagamine, armastuse väljendamine Jumala ja teiste vastu, ning vaimsete kogemuste jagamine. Mõnikord võite Te tunda õhutust aidata õpilastel õppetundide ajal Püha Vaimu mõju märgata.

Innustage õpilasi õpitut rakendama

Kui evangeeliumi põhimõtet õpitakse, kuid ei rakendata, ei saa see täiesti selgeks. Rakendamine toimub, kui inimene võtab tõe vastu südames ja meeles ning tegutseb siis selle järgi. Innustage õpilasi õpitud evangeeliumitõdede rakendamiseks neile antud vaimseid õhutusi järgima.

Lugege ette nõuanne juhataja Boyd K. Packerilt Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumist:

„Kui te olete hakanud tegelema asjadega, millega ei peaks tegelema, või olete seotud inimestega, kes tirivad teid ära vales suunas, siis on jõudnud kätte aeg kasutada oma iseseisvust, oma valikuvabadust. Kuulake Vaimu häält, ja teid ei juhita valele teele.

.. Issanda teenijana luban ma teile, et teid kaitstakse vaenlase rünnakute eest, kui te võtate kuulda Püha Vaimu õhutusi” (Juhised noortele. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Aitamaks õpilastel mõista ja tunnetada, kui tähtis on järgida Püha Vaimu õhutusi, esitage neile järgnevad küsimused:

- Millistes olukordades võivad noored tunda kiusatust tegutseda vastupidiselt oma tunnistusele?
- Mida te teete, et loota Pühale Vaimule? Kuidas teile sellest abi on?
- Millal on Püha Vaim aidanud teil kiusatusest jagu saada?

Innustage õpilasi õpitut rakendama, pidades meeles Amuleki eeskujut, kui neil tekib kiusatus oma tõekspidamisi ohtu seada. Tunnistage, et kui nad elavad Püha Vaimu kaasluse vääriliselt, saavad nad suurema kindlustundega tõe eest välja astuda ja kiusatusest jagu saada.

Alma 11:26–40***Amulek tunnistab Jumala Pojast ega lase Seesromil oma sõnu kahtluse alla seada***

Küsi õpilastelt, kas keegi on kunagi püüdnud vaieldes või pettuse läbi nende tõekspidamisi kahtluse alla seada või nende vastu võidelda. Paluge ühel või kahel õpilasel oma kogemusi jagada.

Selgitage, et kui Seesromil ei õnnestunud panna Amulekki Jumala olemasolu eitama, muutis ta oma taktikat ja hakkas ründama Amuleki usku Jeesusesse Kristusesse.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 11:26–35. Paluge õpilastel otsida, kuidas püüdis Seesrom Amuleki sõnu väänata. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 11:36–37. Paluge õpilastel pöörata tähelepanu sellele, kuidas Amulek Seesromi valeõpetust parandas. Paluge õpilastel heita pilk joonealusele märkusele 34a. (Võiksite soovitada õpilastele joonealune märkus 34a oma pühakirjades ära märkida.) Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 5:10–11.

- Miks on meid võimatu meie pattudes päästa? Mis vahe on sellel, kui meid päästetakse meie pattudes ja kui meid päästetakse meie pattudest?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 11:40. Selgitage, et selles salmis on kirjas põhimõte, mida järgida, et pattudest pääseda. Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte: Meid saab pattudest lunastada, kui usume Jeesusesse Kristusesse.

- Mida Jeesusesse Kristusesse uskumine teie jaoks tähendab?
- Miks meil on vaja uskuda Jeesusesse Kristusesse, et pattudest pääseda?

Aitamaks õpilastel mõista, kuidas usk Jeesusesse Kristusesse meelesparanduse kaudu lunastuseni viib, lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad:

„Selleks, et suuta meelt parandada, on meil vaja tugevat usku Kristusesse. Meie usu juurde peab kuuluma „õige arusaam [Jumala] iseloomust, täiuslikkusest ja omadustest” (Lectures on Faith, 1985, lk 38). Kui me usume, et Jumal teab kõike, et Ta on armastav ja halastav, suudame me usaldada oma päästmise Tema kätte ilma kõhklemata. Usk Kristusesse muudab meie mõtteid, tõekspidamisi ja käitumist, mis ei ole kooskõlas Jumala tahtega” (Turvalise tagasipöördumise punkt. – 2007. a kevadine üldkonverents).

Jagage õpilased paardesse. Paluge igal paaril kordamööda teineteisele selgitada, kuidas nad vastaksid, kui keegi, kes on neist noorem, küsiks neilt midagi taolist. (Soovi korral kirjutage need küsimused tahvlile.)

- Miks ma pean uskuma Jeesusesse Kristusesse, selleks et meelt parandada ja oma pattudest pääseda?
- Kuidas on usk Jeesusesse Kristusesse aidanud sul meelt parandada?

Tunnistage, et uskudes Jeesusesse Kristusesse, võime me parandada meelt, pääseda pattudest ja saada igavese elu.

Alma 11:41–46

Amulek õpetab kogu inimkonna ülestõusmisest ja kohtumõistmisest

Aitamaks õpilastel mõtiskleda, miks on tähtis teada, et me lõpuks üles tõuseme, ja et meie üle mõistetakse kohut, küsige:

- Kuidas võiks keegi oma elu teisiti elada, kui ta usuks, et pärast surma enam elu ei oleks?

Kirjutage tahvlile sõnad Ülestõusmine ja Kohtumõistmine. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 11:41–45 ja otsida võimalikult palju infot ülestõusmise ja kohtumõistmise kohta. Kui õpilased leitu kohta aru annavad, kirjutage nende vastused tahvlile. Veenduge, et ühest tahvlil olevatest lausetest kajastuks tõde, et kõik inimesed, kes elavad maa peal, tõusevad lõpuks üles. Pöörake tähelepanu ülestõusmise lihtsale definitsioonile salmis Alma 11:45: „Nad ei saa enam surra; nende vaimud ühinevad nende kehadega, nii et neid enam mitte kunagi ei lahutata.” (Võiksite innustada õpilasi seda lauset ära märkima.) Kui õpilased on õpitu kohta aru andnud, võite soovitada neil kirjutada pühakirjades lehekülje ülaserava järgmise tõetera: **Jeesuse Kristuse lepituse kaudu tõusevad kõik üles ja nende üle mõistetakse kohut nende tegude järgi.**

- Millised tahvlil olevad tõed innustavad teid valmistuma Jumalaga kohtuma?
- Miks toovad ülestõusmisega seotud tõed õigemeelsetele rahu ja lootust?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 11:46 ja otsida, kuidas Amuleki õpetused Seesromile mõjusid.

- Miks võiks keegi Amuleki õpetustele nii reageerida?
- Milline Alma 11:41–45 õpetustest võis olla Seesromi jaoks muret tekitav? Miks?

Tunnistage, et Jeesuse Kristuse lepituse tõttu tõusevad kõik inimesed üles ja seisavad Jumala ees, et nende üle saaks „mõista kohut nende tegude järgi” (Al 11:44). Andke õpilastele aega mõtiskleda, mida nad täna õppisid ja kuidas see nendega seotud on. Seejärel paluge neil vastata kirjalikult vihikus või pühakirjapäevikus järgmistele küsimustele. (Soovi korral kandke need küsimused tahvlile.)

- Mis tunne mul on, kui mõtlen ülestõusmisele ja kohtumõistmisele?
- Mida mul on vaja teha, et olla valmis Jumala ees seisma?
- Kuidas mõjutab minu usk ülestõusmisesse ja kohtumõistmisesse minu igapäevaelu valikuid?

Kommentaari ja taustinfo

Alma 11:38–39. Kuidas on Jeesus Kristus Igavene Isa?

Kui õpilased ei saa aru, kuidas saab Jeesus Kristus olla nii Jumala Poeg kui ka Igavene Isa, õpetage või korrake

soovi korral täiendavat õpetamissoovitust salmide Moosia 15:1–9 õpetamiseks 60. õppetunnis.

Alma 12

Sissejuhatus

Kui Amuleki sõnad olid pannud Seesromi „oma süütunde all värisema“ (Al 12:1), asus Alma Amuleki õpetust lahti seletama. Alma koondas tähelepanu tõdedele, mis aitaksid Ammoniiha rahval kõvasüdamelisusest ja

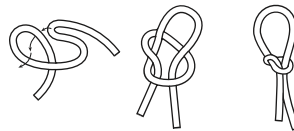
muudest pattudest meelt parandada. Ta pööras rõhku Saatana kavalatele püünistele, paheliste osaks saavale kohtumõistmisele ning lunastusplaanile, mis võimaldab neil, kes meelt parandavad, patud andeks saada.

Õpetamissoovitused

Alma 12:1–7

Alma paljastab Ammoniiha rahvale Seesromi plaani – ja vastase plaani

Järgige järgnevat illustratsiooni ja siduge nõõri- või paelajupist silmus ehk püünis. Näidake, kuidas silmus toimib, hoides aasa laual oleva kommi või millegi söödava ees. Paluge ühel õpilasel käsi läbi aasa toidu järele sirutada. Pinguldage silmust, kui ta seda teinud on. (Olge ettevaatlik, et te õpilasele haiget ei teeks.)

Paluge ühel õpilasel anda klassile ülevaade, kuidas Seesrom tahtis Amulekki püünisesse püüda (vt Al 11:21–25). Selgitage, et pärast seda, kui Amulek oli tajunud Seesromi kavatsusi ja talle vastanud, rääkis ka Alma Seesromile ja rahvale, kes neid pealt kuulasid (vt Al 12:1–2). Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 12:3–6 ning otsida sõnu ja fraase, millega Alma Seesromi taktikat kirjeldas. (Soovi korral innustage õpilasi neid sõnu ja fraase ära märkima.) Paluge neil leitu kohta aru anda.

- Kelle plaani Seesrom järgis?
- Millised olid Alma sõnul kuradi kavatsused?
- Mis võimaldas Almal seda plaani läbi näha?

Paluge õpilastel mainida põhimõtteid, mis võtaksid kokku, kuidas Alma 12:3 õpitu järgi vastase pettust ära tunda. Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma järgmine põhimõte: **Püha Vaim saab aidata meil vastase pettuse ära tunda.** Soovi korral meenutage õpilastele, et nad õppisid eelmises õppetunnis, et me saame kiusatusest jagu, kui loodame Pühale Vaimule. Selgitage, et selleks, et kiusatusest või pettusest jagu saada, peame me kõigepealt seda märkama ja mõistma, millist kahju see meile põhjustada võib. Seejärel tuleb meil teha kõik võimalik, et sellest hoiduda.

- Millal on Püha Vaim aidanud teil kiusatust märgata ja sellest hoiduda? (Kui õpilased on küsimusele vastanud, rääkige soovi korral ka mõnest oma kogemusest.)

Andke õpilastele mõned minutid, et nad saaksid kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse, kuidas olla vastuvõtlikum Püha Vaimu õhutustele, et märgata vastase püüniseid ja neist hoiduda.

Alma 12:8–18

Alma õpetab kogu inimkonna viimasest kohtumõistmisest

Paluge õpilastel mõelda neid huvitavaid ametile. Paluge mõnel neist talle huvipakkuvast ametist rääkida. Paluge neil anda oma hinnang, kui suur võiks olla nende kõrg-, üli- või kutsekooli õppemaks, et saada selle ameti edukaks täitmiseks vajalikke teadmisi ja oskusi. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A.

Bednari sõnad. Paluge klassil kuulata, millist „õppemaksu“ peame vanem Bednari sõnul maksma, et saada vaimseid teadmisi.

„Vaimset mõistmist .. ei saa [meile] niisama lihtsalt edasi anda. Isikliku teadmise saamiseks tuleb maksta õppemaksu usinuse, õppimise ja usu näol. Ainult sel moel saab see, mis on meeles, olla ka südames.“ (Olge valvel kõige püsivusega. – 2010. a kevadine üldkonverents).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 12:7–8. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida tõendeid, et Seesrom oli hakanud maksma vaimsete teadmiste omandamiseks vajalikku vaimset „õppemaksu“. Paluge õpilastel selgitada, mida nad nendes salmides näevad, mis näitab, et Seesromi süda hakkas muutuma.

Pöörake tähelepanu sellele, et Seesrom esitas Almale küsimuse ülestõusmise kohta. Selle asemel, et sellele küsimusele otsekohe vastata, õpetas Alma talle vaimsete teadmiste omandamisest. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 12:9–11. Paluge õpilastel tähele panna, mida õpetas Alma Seesromile vaimsete teadmiste omandamise kohta. Selgitage, et „Jumala saladused on vaimsed tõed, mida [teavad] ilmutuse vahendusel [vaid need], kes on kuulekad evangeeliumile“ (Pühakirjajuht: „Jumala saladused“, scriptures.lds.org, valida eesti keel). (Soovi korral kirjutage see lause tahvlile. Võiksite soovitada õpilastele see lause ka oma pühakirjades Alma 12:9 kõrvale kirjutada.)

Paluge õpilastel väljendada oma sõnadega, mida õpetab Alma 12:9 selle kohta, mida teha, et vaimset tõde saada. (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma, et **Issand ilmutab meile vaimseid tõdesid selle järgi, kui tähelepanelikult ja usinalt me Tema sõnadesse suhtume.** Soovi korral innustage õpilasi seda põhimõtet oma pühakirjades Alma 12:9 kõrvale kirjutama.)

- Kuidas on omavahel seotud meie südame seisund ja meie võime vaimset tõde vastu võtta?

Pöörake salmides Alma 12:10–11 tähelepanu sellele, kui erinevad tagajärjed saavad osaks neile, kes tõde vastu südant kõvaks ei tee, ja neile, kes teevad.

- Kuidas mõjutab nende tagajärgede teadmine teie soovi suuremate vaimsete teadmiste järele?

Selgitage, et kui Alma oli õpetanud, kuidas saada teada vaimset tõde, vastas ta Seesromi varasemale küsimusele. Paluge õpilastel korrata Seesromi küsimust salmis Alma 12:8 oma enda sõnadega. Paluge neil lugeda läbi Alma 12:12–15 ja tähele panna, mida õpetas Alma Seesromile ülestõusmise ja kohtumõistmise kohta. Kui õpilased loevad, kirjutage tahvlile järgnev: Meid peetakse Jumala ees vastutavaks meie ... , ... ja ... eest.

Kui õpilased on lugemise lõpetanud, paluge neil lõpetada tahvlil olev lause: Meid peetakse Jumala ees vastutavaks meie mõtete, sõnade ja tegude eest.

- Kuidas võis see tõde Seesromile mõjuda? (Paluge õpilastel vastuse leidmiseks lugeda salme Alma 14:6 ja 15:3.) Miks võis sellel tõel Seesromile nii võimas mõju olla? (Soovi korral märkige, et Seesrom ei muretsenud üksnes iseenda, vaid kõigi inimeste pärast, keda ta oli eksiteele juhtinud.)
- Milliste mõtete, sõnade ja tegudega on inimestel raskusi, mis võiksid neid hukka mõista, kui nad meelt ei paranda? (Aitamaks õpilastel mõtiskleda ja arutada, kuidas nende valitud meelega ja meedia saavad nende mõtteid, sõnu ja tegusid mõjutada, võite viidata neile trükises „Sulle, noor“ toodud nõuannet meelega ja meedia kohta.)
- Kuidas muudab tahvlile kirjutatud tõde meelepidamine teie igapäevaseid valikuid?

Pöörake tähelepanu ristviitele Moosia 4:30 pühakirjakoha Alma 12:14 joonealuses märkuses 14a, ja paluge ühel õpilasel lugeda ette Moosia 4:30. (Võiksite soovitada õpilastele see joonealune märkus märgistada.) Kui teil on selleks piisavalt aega, paluge õpilastel üle vaadata, mida nad kirjutasi selle kohta, kuidas olla vastuvõtlikum Püha Vaimu õhutustele. Paluge neil lisada sellele mõned mõtted, kuidas oma vastutuse mõistmine Jumala ees mõjutab nende soovi kiusatust märgata ja sellest hoiduda.

Alma 12:19–37

Alma selgitab, kuidas lunastusplaan aitab meil saada jagu langemise tagajärgedest

Näidake õpilastele pilti „Aadam ja Eeva altari ääres põlvitamas“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 4). Selgitage, et mees nimega Antioona, kes oli Ammoniihas üks ülemvalitsetest, esitas küsimusi selle kohta, mida Alma ja Amulek olid õpetanud ülestõusmisest. Ta tahtis Almalt teada saada, kuidas on see võimalik, et inimkond võib saada surematuks. (Vt Al 12:20–21.)

Küsige õpilastelt, kui kindlalt nad end tunneksid, kui peaksid selgitama kellelegi, kes ei ole Kiriku liige, kuidas meid saab langemisest lunastada? Aitamaks neil olla valmis seda tõe kellelegi õpetama, paluge neil uurida järgnevas tabelis toodud salme ja kirjutada õigesse veergu, mida nad õppisid. (Soovi korral kandke see tabel enne tunni algust tahvlile. Paluge õpilastel kanda see vihikusse või pühakirjapäevikusse.)

Langemise tagajärjed (Al 12:22, 24)	Mida on Jumal teinud selleks, et meie lunastus saaks võimalikuks (Al 12:24–25, 28–33)	Mida me peame tegema, et lunastatud saada (Al 12:24, 30, 34, 37)

Aidake igat õpilast eraldi

Kui klass neile antud ülesannet täidab, liikuge vaikselt ringi, et õpilastele ülesande täitmisel abiks olla. See annab Teile võimaluse iga õpilasega paremini läbi saada ja nende vajadusi paremini mõista.

Mõni õpilane võib tabeli täitmisel Teie abi vajada. (Üks viis, kuidas aidata õpilastel pühakirju mõista, on pöörata nende tähelepanu joonealustele märkustele. Näiteks võivad joonealuses märkuses 22c toodud pühakirjaviited aidata õpilastel mõista, mida see tähendab, kui kogu inimkond on kadunud ja langenud.) Kui õpilased on tabeli täitnud, esitage neile järgnevad küsimused. (Soovi korral kirjutage need küsimused enne tunni algust tahvlile, et õpilased saaksid tabelit täites oma vastuste üle järele mõelda.)

- Kuidas Jeesuse Kristuse lepitus võimaldab meil saada jagu langemise tagajärgedest? (Tänu Jeesuse Kristuse lepitusele võidame me kõik ülestõusmise kaudu füüsilise surma. Ja Päästja lepituse kaudu ning ise meelt parandades saame me naasta oma „kadunud ja langenud“ seisundist Jumala juurde.)
- Mida öeldakse salmis Alma 12:24 selle kohta, mis on Alma õpetuse järgi elu eesmärk? (Ta ütles, et **see elu on aeg ette valmistuda, et kohata Jumalat**. Võiksite soovitada õpilastele salmis Alma 12:24 ära märkida fraasid, mis seda tõe õpetavad.)

Aitamaks õpilastel õpitut rakendada, küsige neilt midagi taolist:

- Kuidas on elu eesmärgi teadmises teile abi olnud?
- Kuidas on usk Taevasesse Isasse ja Jeesusesse Kristusesse aidanud teil valmistuda Nendega kohtumiseks?

Tunnistage lõpetuseks, et õige aeg Jumalaga kohtumiseks valmistuda on praegu.

Kommentaarisid ja taustinfo

Alma 12:24. „Prooviseisund“

Kõikide pühakirjade hulgast esinevad sõnad „prooviseisund“ või „prooviaeg“ ainult Alma raamatus (vt Al 12:24; 42:4, 10, 13). Vanem L. Tom Perry Kaheteistkümnene Apostli Kvoorumist ütles selle prooviaja kirjelduseks järgmist:

„Maapealse elu põhieesmärk on võimaldada meie vaimudel, mis olid olemas enne maailma, ühineda meie kehadega võimalusterohkeks ajaks surelikkuses. Nende

kahe kooslus on andnud meile erilise võimaluse kasutada, areneda ja küpsemaks saada, mida saame teha vaid siis, kui keha ja vaim on omavahel ühinenud. Kehas teeme me läbi teatud määrat katsumusi, milles seisneb meie elu prooviseisund. See aeg on mõeldud õppimiseks ja proovilepanemiseks, et tõestada, et me oleme igaveste võimaluste väärilised. See kõik kuulub jumaliku plaani juurde, mille meie Isa on oma lastele teinud“ (Proclaim My Gospel from Land to Land. – Ensign, mai 1989, lk 14).

Alma 13

Sissejuhatus

Kui Alma esimest korda Ammoniiha tõrksaid inimesi õpetama hakkas, vaidlesid nad temaga, küsides: „Kes sa oled?“, ja seades kahtluse alla tema volituse (vt Al 9:1–6). Nad olid usust taganenud, võtnud omaks Nehori korra – preestripettuse, mille eesmärk oli omakasu (vt Al 1:2–15; 15:15; 16:11). Erinevalt Nehori õpetustest õpetas Alma neile Jumala püha korra ülempreesterlust, mille eesmärk on aidata teistel meelt parandada ja

Issanda rahusse pääseda (vt Al 13:6). Ta tõi näiteks Melkisedeki, kes jutlustas usust ja meelearandusest ning aitas oma rahval rahu elada. Alma õpetas ka surelikkusele eelnevast elust ja ettemääratusest. Oma jutluse lõpetuseks kutsus ta rahvast oma sõnu kuulda võtma, et nad võiksid valmistuda Issanda rahusse pääsemiseks.

Õpetamissoovitused

Alma 13:1–12

Alma õpetab Ammoniiha rahvale ülempreestrite kutsumisest

Selgitage, et Alma 13. peatükis on kirjas Alma õpetus inimeste rühma kohta, kellest on Kirikus suur kasu. Õigupoolest õnnistab nende osutatud teenimine kõiki Kiriku liikmeid.

Õelge õpilastele, et nad tunnevad inimesi, kes sellesse rühma kuuluvad. Seejärel paluge neil lugeda läbi Alma 13:1 ja teha kindlaks, kes need inimesed on. Kui neil on olnud aega see salm läbi lugeda, soovitage neil lugeda ka salme Alma 13:10, 14 ja ÕL 107:1–3. Võiksite soovitada õpilastele need viited lehekülje servale Alma 13:1 kõrvale kirjutada.

Märkige, et Alma rääkis preestritest Jumala Poja korra järgi, mis on Melkisedeki preesterlus. Teisisõnu rääkis ta meestest, kes hoidsid Melkisedeki preesterlust ülempreestri ametit. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Bruce R. McConkie sõnad:

„Neil nefilastel, kes pidasid ustavalt ja truult Moosese seadust, oli Melkisedeki preesterlus, mis tähendab, et neil oli ka evangeeliumi täius. .. Üks parimaid infoallikaid, mis meil on Melkisedeki preesterluse kohta, on Alma 13. peatükk“ (The Promised Messiah, 1978, lk 421).

- Millised õnnistused on teie ellu Melkisedeki preesterluse kaudu tulnud? (Õpilased võivad mainida Püha Vaimu andi, patriarhaalseid õnnistusi, muid preesterluse õnnistusi, üldjuhte; kohalikke juhte, nagu piiskopid ja koguduse juhatajad; ning õnnistusi, mida nad saavad oma vanemate templilepingute kaudu. Lisaks võivad nad mainida ristimist ja sakramenti, mida viiakse läbi Aaroni preesterluse volitusega, kuid Melkisedeki preesterluse juhtide juhatusel.)

Kandke tahvlile järgnevad küsimused või kirjutage need iga õpilase jaoks paberile. Andke õpilastele aega lugeda läbi Alma 13:2–10 ja leida nendele küsimustele vastused.

Millal Melkisedeki preesterluse hoidjad esimest korda kutsuti ja ette valmistati? (Vt Al 13:3–5.)

Milline on kõigi Melkisedeki preesterluse hoidjate kohus? (Vt Al 13:6.)

Millised fraasid salmis Alma 13:7 kirjeldavad Melkisedeki preesterlust?

Millised on mõned tingimused Melkisedeki preesterluse pühitsemiseks? (Vt Al 13:10.)

Kui õpilastel on olnud aega küsimustele vastused leida, paluge neil vastused ette kanda. Soovi korral kirjutage nende vastused tahvlile.

Aitamaks õpilastel loetut paremini mõista ja selle üle arutleda, esitage neile soovi korral järgmised küsimused:

- Kuidas aitab preesterluse hoidjate osutatud teenimine meil teada, kuidas loota Jeesusele Kristusele lunastuse saamiseks? (Vt Al 13:2, 8, 16. Nad suunavad meid oma eeskju, õpetuste ning talitustega Päästja poole.)

Õpetage õpilasi, mitte tunni materjali

Teie põhieesmärk on aidata õpilastel mõista evangeeliumi tõdesid ja neid ellu rakendada. Vältige igasugust kiusatust õppetund kiiruga läbi võtta pelgalt seetõttu, et kogu materjal saaks käsitletud. Pidage meeles, et Te õpetate õpilasi, mitte tunni materjali.

- Mida Alma sellega mõtles, kui ta ütles, et ülempreestrid on „kutsutud ja ette valmistatud maailma rajamisest peale“? (Al 13:3). (Ta mõtles, et mõned mehed on teatud preesterluse ametitesse juba ette määratud.)

Aitamaks õpilastel mõista, mis on ettemääramine ja kuidas see käib nende elu kohta, paluge soovi korral ühel õpilasel lugeda ette järgnevad tsitaadid.

Prohvet Joseph Smith õpetas: „Iga mees, kes on kutsutud maailma elanikke teenima, pühitseti just sel eesmärgil suures taevanõukogus enne maa loomist. Ma oletan, et selles suures nõukogus pühitseti mind just sellesse ametisse“ (Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 511).

President Spencer W. Kimball ütles: „Meie siiatulekule eelnenuid maailmas anti ustavatele naistele teatud kohustused ja ustavad mehed määrati juba ette teatud preesterluse ülesandeid täitma. Kuigi me ei mäleta praegu üksikasju, ei muuda see seda hiilgavat tõsiasja, mida me kord teha lubasime“ (Teachings of Presidents of the Church: Spencer W. Kimball, 2006, lk 215–216).

- Mida õpetab Alma 13:3 selle kohta, mida me peame tegema, et meile ette määratud ülesannet täita?
- Mida peaks ametisse pühitsemine mehe jaoks tähendama, kui ta preesterluses mingisse ametisse pühitsetakse? (Vt Al 13:8. Märkige, et sellele küsimusele võivad vastata nii noored mehed kui ka noored naised. Noorte naiste vastuste kuulmine võib noortele meestele kasuks tulla.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 13:11–12 ja otsida, mil moel Alma mainitud Melkisedeki preesterluse hoidjad Jeesuse Kristuse lepituse kaudu muutusid.

- Mida see tähendab, kui kellegi „rõivad [pestakse] valgeks talle verrega“?
- Miks Melkisedeki preesterluse hoidjatel on vaja teie meelest Jeesuse Kristuse lepituse kaudu muutuda? Kuidas me saame nende eeskuju järgida?

Meenutage õpilastele, et Alma õpetas neid tõdesid Ammoniiha rahvale. Paljud neist inimestest „kuulusid Nehori usku“ (Al 14:18; 15:15), mis tähendab, et nad olid võtnud omaks Nehori õpetused. Nehor oli mees, kes oli pannud aluse valele tegutsemistaktikale, mille kohta Alma „preestripettus“ ütles (vt Al 1:12–15).

- Kuidas erinevad ustavad Melkisedeki preesterluse hoidjad nendest, kes järgisid Nehori õpetusi? (Soovi korral paluge õpilastel üle vaadata Alma 1:2–6 ja otsida erinevusi Nehori preestripettuse ja Melkisedeki preesterluse vahel.)
- Ammoniiha rahvale oli varem õpetatud Melkisedeki preesterlusest ja nad olid saanud Melkisedeki preesterluse kaudu õnnistusi (vt Al 9:21; 13:1). Miks Ammoniiha inimestele võis olla tähtis meelde tuletada, mida nad olid varem Melkisedeki preesterluse kohta õppinud?
- Mida olete teie selles õppetunnis siiani preesterluse kohta õppinud? (Õpilased võivad välja tuua erinevaid tõdesid, kuid nende vastustes peaks kajastuma, et **preesterluse taolitused ja preesterluse hoidjate osutatud teenimine aitab meil teada, kuidas loota Jeesusele Kristusele, et saada lunastust.**)

Soovi korral soovitage õpilastel see ja teised leitud põhimõtted vihikusse või pühakirjapäevikusse kirjutada. Kui aeg võimaldab, siis paluge neil kirjutada, kuidas need põhimõtted saavad mõjutada nende nägemust preesterluse väest ja õnnistustest.

Alma 13:13–20

Alma õpetab Melkisedekist, suurest ülempreestrist, kes kehtestas oma rahva seas rahu

Kirjutage tahvlile järgmised sõnad ja fraasid: ülempreester, kuningas, rakendas vägevast usku, jutlustas meelesparandusest, kehtestas rahu, rahuvürst, valitses oma isa alluvuses. Tehke pärast iga sõna või fraasi kirjutamist paus ja paluge õpilastel arvata ilma pühakirjast järele vaatamata, keda Alma nende sõnade ja fraasidega kirjeldas. (Ta kirjeldas Melkisedekit.) Kui Te olete kõik sõnad ja fraasid tahvlile kirjutanud, kuid õpilased ei ole õigesti ära arvanud, siis paluge neil lugeda Alma 13:14.

Kui mõned õpilased arvasid, et Alma rääkis Jeesusest Kristusest, siis küsige neilt, miks neile ühe õigemeelse ülempreestri kirjeldus Päästjat meenutab. Aidake neil mõista, et

Melkisedeki preesterluse hoidjad on seatud „Poja, Isa Ainusündinu korra järgi” (Al 13:9; vt ka ÕL 107:2–4). Pöörake tähelepanu sellele, et Melkisedeki preesterluse hoidjad peaksid püüdma järgida Jeesuse Kristuse eeskju, kui nad teenivad ja õpetavad. Tuletage neile samuti meelde, et Melkisedeki preesterluse volitusega läbi viidud talitused aitavad meil Päästjaga lähedasemaks saada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 13:14–19. Innustage klassi mõtisklema selle üle, kuidas võis Melkisedekist õppimine Ammoniiha pahelistele inimestele kasuks tulla.

- Millised sõnad salmis Alma 13:17 kirjeldavad Melkisedeki rahvast? Kuidas sarnanes see rahvas Ammoniiha rahvaga? (Vt Al 8:9; 9:8.)
- Mida tegi Melkisedek oma rahva juhina? Kuidas tema juhtimine rahvale mõjus? Mille poolst erines see mõju Nehori õpetusi järgivate inimeste mõjust Ammoniiha rahvale? (Vt Al 8:17; 10:27, 32.)

Paluge õpilastel võtta kokku salmid Alma 13:16–18 ja tuua välja tõesed, mida õpetatakse nendes salmides preesterluse hoidjate kohustuste kohta. Veenduge, et nende kokkuvõttes väljenduks tõdemus, et **preesterluse juhid aitavad meil loota Jeesusele Kristusele, parandada meelt ja elada rahu**. (Võiksite innustada õpilasi oma kokkuvõtet pühakirjades Alma 13:16–18 kõrvale kirjutama.) Pöörake tähelepanu, et selle kohustuse täitmisel loövad olulisel määral kaasa teised Kiriku juhid, nagu Abiühingu ja Noorte Naiste juhid. Nad teenivad koos preesterluse juhtidega ja aitavad üksikuid liikmeid ja peresid Kristuse juurde juhatada.

- Kuidas on Kiriku juhtide osutatud teenimine teid õnnistanud?

Alma 13:21–31

Alma kutsub rahvast Issanda häält kuulda võtma ja Tema rahusse minema

Paluge õpilastel panna tähele salmides Alma 13:12, 13, 16 ja 29 kordamisele tulevat mõtet. Nad peaksid leidma sealt sõna rahu ja fraasi Issanda rahu. Soovi korral innustage neid seda mõtet igas salmis ära märkima. Aitamaks õpilastel mõista, mida tähendab pääseda Issanda rahusse selles elus ja pärast surma, lugege ette järgmised tsitaadid:

„Vana aja prohvetid räägivad „Jumala rahusse pääsemisest” (vt Al 12:34; ÕL 84:23–24); mida see tähendab? Minu meelest tähendab see Jumala ja Tema armastuse tundmist, tema eesmärgi ja ta plaani uskumist niivõrd, et me teame, et meil on õigus, ja et me ei pea jahti millegi muu järele” (Joseph F. Smith. Teachings of Presidents of the Church: Joseph F. Smith, 1998, lk 56).

„Tõelised pühad pääsevad Issanda rahusse veel selles elus ning jäädes tõe truuks, jäävad nad sellesse õndsasse olukorda seniajani, kuni puhkavad koos Issandaga taevas. .. Igavikus tähendab Issanda rahu igavest elu, Issanda auhiilguse täiust” (Bruce R. McConkie. Mormon Doctrine, 2. tr, 1966, lk 633).

Selgitage, et Alma innustas Ammoniiha inimesi meelt parandama ja Kristuse tulekuks valmistuma (vt Al 13:21–26). Seejärel jagas ta põhimõtteid, mida neil oli vaja järgida, et pääseda Issanda rahusse.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 13:27.

- Millised sõnad salmis Alma 13:27 näitavad, mida arvas Alma rahvast ja oma sõnumist?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 13:27–29. Paluge klassil panna tähele põhimõtteid, mida Alma lootis rahvast järgivat. Seejärel paluge õpilastel leitud põhimõtted ette kanda. Näiteks võivad nad öelda, et **kui me reageerime alandlikult kutsel meelt parandada, juhatab Vaim meid Issanda rahusse**.

Paluge õpilastel panna kirja oma eesmärgid, kuidas nad salmis Alma 13:27–29 toodud nõuannet järgivad. Tunnistage, et me võime pääseda selles ja järgmises elus Issanda rahusse, kui järgime Alma õpetatud põhimõtteid.

Alma 14

Sissejuhatus

Mõned Ammoniiha inimesed, kes kuulsid Alma ja Amuleki jutlustamist, uskusid ja parandasid meelt. Enamik inimesi aga olid vihased ning püüdsid Almat, Amulekki ja neid, kes nende sõnu uskusid, hävitada. Alma ja Amulek vahistati, viidi ülemkohtuniku ette ja pandi lõpuks vangi. Ammoniiha pahelised inimesed ajasid välja

mehed, kes uskusid, ning viskasid nende naised, lapsed ja pühakirjad tulle, sundides Almat ja Amulekki seda pealt vaatama. Kui Alma ja Amulek olid mitu päeva vanglas olnud, vabastas Issand nad ja hävitas Ammoniiha pahelised juhid.

Õpetamissoovitused

Alma 14:1–13

Alma ja Amulek pannakse vangi ning usklikud ammoniihalased aetakse välja või visatakse tulle

Paluge õpilastel mõelda probleemidele, millega nad on silmitsi seisnud või praegu silmitsi on. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette järgnev tsitaat:

„Ebaõnn põhineb erinevatel allikatel. Vahel võid sa olla vastakuti katsumustega omaenda uhkuse ja sõnakuulmatuse tõttu. Selliseid katsumusi võib vältida õiglasel eluga. Muud katsumused on lihtsalt elu loomulik osa ja võivad tulla ajal, mil sa elad õiglaselt. Sa võid kogeda katsumusi näiteks siis, kui oled haige, segaduses või kui sulle armas inimene on surnud. Vahel võib ebaõnn tuleneda teiste halbadest valikutest ning haavavatest sõnadest ja tegudest.

Sinu edu ja õnn sõltub nii nüüd kui igavikus suurel määral sellest, kuidas sa reageerid eluraskustele” (Usule tru: Evangeeliumi teatmik, 2005, lk 23).

Selgitage, et tänases õppetunnis tuleb arutlusele lugu rahvast, kellele said osaks rängad katsumused. Enamik neist katsumustest olid teiste tekitatud. Innustage õpilasi mõtisklema, kuidas selles õppetunnis käsitlemisele tulevad tõed käivad nende kohta, ükskõik millised nende katsumused ka poleks.

Kirjutage tahvlile järgmine:

<i>Alma ja Amulek</i>	<i>Seesrom</i>	<i>Usulepöördunud mehed</i>	<i>Usulepöördunud naised ja lapsed</i>
-----------------------	----------------	-----------------------------	--

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 14:1–10. Paluge klassil teksti jälgi- ja tähele panna näiteid kannatustest, mida tahvil loetletud inimesed läbi elasid.

- Mida need inimesed kannatasid? (Kirjutage õpilaste vastused tahvlile.)

Märkige, et kui Amulek nägi naiste ja laste kannatusi, tahtis ta nad preesterluse väega päästa. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 14:11 ja paluge klassil tähele panna Alma vastust Amuleki palvele.

- Miks lubas Issand need naised ja lapsed tulle heita? (Soovi korral selgitage, et fraas „ta laseb” tähendab selles salmis „ta lubab”. Issand lubas inimestel kannatada, et nende surm võiks olla tunnistuseks inimeste vastu, kes nad tapsid. Vt ka Al 60:13.)
- Kuidas neid naisi ja lapsi Alma sõnul Issanda usaldamise eest õnnistatakse?

Soovi korral pöörake tähelepanu sellele, et seekord oli Issand nõus neil inimestel kannatada laskma. Siiski pole see alati nii. Kinnitage õpilastele, et Issand armastab neid ning soovib, et nad oleksid õnnelikud ja tunneksid elus rahu. Kui neile tehakse haiget või neid koheldakse halvasti, peaksid nad abi saamiseks ja probleemi lahendamiseks pöörduma lapsevanema või Kiriku juhi poole.

- Mis põhjustel võiks Issand meil veel kannatada lasta? (Võimalikud vastused: Ta tahab, et me mõistaksime, millised tagajärjed on rumalatel otsustel; Ta tahab, et me oleksime kannatlikumad; Ta tahab, et meil jaguks kaastunnet teiste vastu, kes kannatavad; ja Ta tahab, et me mõistaksime, et meil on vaja Tema loota.)

Kirjutage tahvlile järgnev tõde: Kui usaldame Issandat, annab Ta meile katsumuste ajal jõudu. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 14:12–13.

- Kuidas näitasid Alma sõnad tema usaldust Issandasse?

Soovi korral paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scotti sõnad:

„Alma ja Amuleki näide valgustab. Olgugi et nad püüdsid Ammoniiha inimeste seas head teha, võeti nad vang. Amulek usaldas oma kogenumat kaaslast Almat, kes tekitas temas suuremat usaldust Issanda vastu. Kui neid sunniti pealt vaatama, kuidas naised ja lapsed tules põlevad, ütles Amulek: „Võib-olla nad põletavad ka meid.” Alma vastas: „Sündigu Issanda tahtmist mööda!” – see on oluline põhimõte. „Aga .. meie töö ei ole lõpetatud, seepärast ei põleta nad meid” (Al 14:12–13; rõhutus lisatud)” (To Be Healed. – Ensign, mai 1994, lk 8).

Selles elus omandatakse kogemusi sügava usalduse kohta – Jeesuse Kristuse usaldamise vallas. ... Usaldamine tähendab tahtlikku kuuletumist, ilma et põhjus kohe teada oleks (vt Õp 3:5–7). Selleks, et teie usaldus Issandasse vilja kannaks, peab see olema vägevam ja vastupidavam kui oma tunnete ja kogemuste usaldamine” (Trust in the Lord. – Ensign, nov 1995, lk 17).

Selgitage, et salmides Alma 14:14–29 näevad õpilased veel näiteid sellest, kuidas Alma ja Amulek Issandat usaldasid. Nad näevad ka, kuidas Issand neid tugevdas, et nad saaksid Tema tööd teha.

Alma 14:14–29

Jumal vabastab Alma ja Amuleki vanglast ja hävitab paljud Ammoniiha pahelised juhid

Jagage klass pooleks. Paluge poolel klassil uurida Alma 14:14–19 ja teisel poolel Alma 14:20–25. Paluge mõlemal rühmal tähele panna, mida tuli Almal ja Amulekil Ammoniiha paheliste juhtide käes kannatada. Kui õpilastel on jäänud lugemiseks piisavalt aega, paluge neil leitud jagada. Kandke nende vastused tahvlile pealkirja „Alma ja Amulek” alla.

- Milline nendest katsumustest oleks teie jaoks kõige raskem olnud? Miks?
- Millal olete näinud inimesi katsumuste käes kannatamas, olgugi et nad püüdsid olla õigemeelsed?

Paluge õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 14:25–29. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, mida Issand tegi, et Almat ja Amulekki vanglast vabastada. Aitamaks õpilastel leida ja mõista nendes salmides olevaid põhimõtteid, esitage neile mõned või kõik järgmised küsimused:

- Miks said Alma ja Amulek Issandalt väge ja jõudu? (Vt Al 14:26, 28.)
- Milliseid põhimõtteid õpime Almale ja Amulekile vanglas osaks saanud läbielamistest? (Õpilaste vastused võivad olla erinevad, kuid neis peaks kajastuma tõde, et **kui me pöördume usus Issanda poole, annab Ta meile kannatustes jõudu ning päästab Talle sobival viisil ja parajal ajal.** Võiksite soovitada õpilastele seda põhimõtet rõhutada fraasid salmides Alma 14:26 ja 28 ära märkida.)
- Millisel viisil saavad inimesed rasketel aegadel Jeesusesse Kristusesse usku rakendada?

Paluge õpilastel jagada oma kogemusi, mil nad on olnud tunnistajaks jõule, mis võib tulla meie ellu, kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja Teda alandlikult ootame. Nad võivad jagada nii omaenda kui oma tuttavate kogemusi. Soovi korral jagage ka ise mõnda enda või mõne oma tuttava kogemust.

Tunnistage lõpetuseks, et Issanda vägi annab meile jõudu ning vabastab katsumustest Talle sobival viisil ja parajal ajal. Kinnitage õpilastele, et kui me usaldame Issanda tahet, annab Tema meile veel rohkem jõudu ja väge raskustele vastu pidada.

Isiklikud kogemused

Õpilastele on kasulik kuulata üksteise kogemusi. Innustage neid jagama kogemusi viisil, mis võimaldaks tunda Püha Vaimu mõju ja paneks neid Päästjat järgima. Hoiatage neid, et nad ei jagaks midagi liiga isiklikku või mis võiks tekitada ebamugavust või piinlikkust.

Kommentaariid ja taustinfo

Alma 14:7–11. „Issand võtab nad .. enese juurde“

Kuigi õigemeelsete surm meid kurvastab, teeb teadmine nende tasust vaimumaailmas (vt Al 40:12) ja nende jõudmisest selestilisse kuningriiki (vt ÕL 76:50–70) meile rõõmu. Issand ütles: „Need, kes surevad minus, ei maitse surma, sest see saab neile olema magus“ (ÕL 42:46). President Joseph F. Smith selgitas:

„Tõsi ta on, et ma olen piisavalt nõrk, et mu sõprade ja sugulaste surm mind nutma ajab. Võin hakata teiste valu nähes pisaraid valama. Tunnen inimlastele hinges kaasa. Võin nutta koos nendega, kui nad nutavad, rõõmustada koos nendega, kui nad rõõmustavad, kuid mul pole vähimatki põhjust leinata ega kurb olla sellepärast, et surm maailma tuleb. .. Kogu surmahirm on viimse aja pühadelt ära võetud. Nad ei pea ajaliku surma pärast õudu tundma, sest nad teavad, et nii nagu

surm tuli neile Aadama üleatumisega, nõnda tuleb neile elu Jeesuse Kristuse õigemeelsusega, ja kuigi nad surevad, elavad nad taas. Seda teades tunnevad nad rõõmu isegi surmast, kuna teavad, et nad tõusevad jälle üles ja saavad teisel pool hauda uuesti kokku“ (Conference Report, okt 1899, lk 70).

Vanem Bruce R. McConkie Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas:

„Issanda rahvast aetakse vahel taga ja kiusatakse. Vahel laseb Ta meelega oma rahval vireleda ja kannatada nii kehas kui ka vaimus, et neid kõiges järele proovida ja näha, kas nad peavad Tema lepingut koguni surmani – et neid saaks pidada igavese elu vääriliseks. Olgu pealegi, kui selline saatus peaks kellelegi meist osaks saama“ (The Dead Who Die in the Lord. – Ensign, nov 1976, lk 108).

Alma 15–16

Sissejuhatus

Kui Issand vabastas Alma ja Amuleki vanglast, läksid nad jutlustama Sidomi linna rahvale. Nad leidsid sealt usklikud, kes olid Ammoniihast välja aetud. Nende seas oli ka Seesrom, kes kannatas oma pattude pärast nii füüsiliselt kui ka vaimselt. Kui Seesrom kuulutas, et usub Jeesusesse Kristusesse, tegi Alma ta terveks ja ristis ta. Alma rajas Sidomis Kiriku ja naasis seejärel koos Amulekiga Sarahemlasse. Alma prohvetlik kuulutus läks

täide ja laamanlased hävitasid Ammoniiha linna ühe päevaga. Lisaks sellele võtsid laamanlased nefilasi vangi ka ümberkaudsetelt maadelt. Nefilaste sõjaväed otsustasid järgida Alma prohvetlikku juhatust, vabastasid vangid ja ajasid laamanlased maalt välja. Kui nefilaste maal valitses rahu, tugevdasid Alma, Amulek ja paljud teised Kirikut kogu maal.

Õpetamissoovitused

Alma 15

Alma teeb terveks Seesromi, rajab Sidomis Kiriku ja naaseb koos Amulekiga Sarahemlasse

Aitamaks õpilastel pidada meeles peamisi rahvaid ja sündmusi, kellest ja millest Alma 11.–14. peatükis räägitakse, kirjutage tahvlile järgmised sõnad:

Seesrom

Ontid

Tuli

Alma

Amulek

Ammoniiha

Paluge õpilastel kasutada kõiki tahvlil olevaid nimesid ja sõnu ning püüda Alma 11.–14. peatükis jutustatud sündmused ühe minuti jooksul kokku võtta. (Võiksite soovitada neile abi saamiseks peatükkide kokkuvõtteid lugeda.) Kui mõned õpilased on vastanud, kustutage tahvlilt kõik sõnad peale Seesromi.

Selgitage, et pärast Ammoniihast lahkumist tulid Alma ja Amulek Sidomisse ja leidsid sealt Ammoniihast välja aetud usklikud, kelle seas oli ka Seesrom. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 15:3–5 ning otsida sõnu ja fraase, mis Seesromi olukorda kirjeldavad. Kui õpilased leitu kohta aru annavad, kirjutage nende vastused tahvlile Seesromi nime alla.

- Miks võis süütunne Seesromile nii vaimseid kui ka füüsilisi kannatusi põhjustada? Mida peavad inimesed sellises olukorras oma olukorra muutumiseks tegema?
- Kellelt lootis Seesrom abi saada? (Vt Al 15:4.) Miks ta palus kutsuda Alma ja Amuleki? (Võimalikud vastused: ta usaldas neid; ta teadis, et nad on Jumala mehed ja neil on preesterluse volitus.)

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 15:6–10. Paluge klassil tähele panna Alma sõnu, mida ta kasutas, et aidata Seesromil rakendada usku Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse.

- Miks pidi Seesrom rakendama usku Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse, enne kui ta võis terveks saada?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 15:11–12 ja leida, mis Seesromiga juhtus. Kui neil on olnud lugemiseks piisavalt aega, kustutage tahvlilt Seesromi nime alt kõik sõnad ja fraasid.

- Milliseid tõendeid näete selle kohta, et Seesrom parandas meelt ja Issand halastas talle? (Ta paranes läbi usu Jeesusesse Kristusesse, sai ristitud ja hakkas evangeeliumi jutlustama.)

Kirjutage tahvile järgmine põhimõte: Me võime saada terveks ja tugevamaks usu kaudu Jeesusesse Kristusesse.

Märkige, et Alma ei tõmmanud preesterluse juhina tähelepanu endale. Tema eesmärk Seesromiga juttu ajades oli aidata Seesromil rakendada usku Jeesusesse Kristusesse ja saada lepituse kaudu halastust. Kirjeldamiseks ühte viisi, kuidas meie preesterluse juhid aitavad meil saada lepituse õnnistusi, lugege ette järgnev kogemus vanem Jay E. Jensenilt Seitsmekümnest:

„Kui ma piiskopina teenisin, nägin lepituse õnnistusi kirikuliikmete elus, kes olid korda saatnud tõsiseid üleastumisi. ..

Üks meie koguduse noor vallaline täiskasvanu käis kohtamas. Noored lasksid oma kiindumusel üle piiri minna. Noormees tuli minu juurde nõu ja abi saama. Vastavalt ülestunnistusele ja Vaimu mõjutustele, koos muude asjadega, oli tal keelatud mõnda aega sakramendist osa võtta. Me kohtusime regulaarselt, et kindlustada meeleparandust, ning pärast piisava aja möödumist volitasin ma teda uuesti sakramendist osa võtma.

Eesistujana pöördusid mu silmad tema poole, kui ta nüüd väärilisena sakramenti võttis. Ma olin tunnistajaks, kuidas halastavad, armastavad ja kaitsvad käed teda hoidsid, samal ajal kui lepitus ta südant soojendas ning koormat kergendas, lubades andestust, rahu ja õnne.” (Kaitsvad käed. – 2008. a sügisene üldkonverents).

Tunnistage, et piiskopid ja teised preesterluse juhid võivad aidata meil saada Jeesuse Kristuse lepituse kaudu meile vajalikku halastust ja jõudu.

Aitamaks õpilastel mõista, et Kiriku juhid teenivad inimeste rühmi ja üksikuid inimesi, paluge neil uurida Alma 15:13–18. Paluge neil endale paarilised leida. Paluge ühel õpilasel igas paaris uurida Alma 15:13–15 ja 17, ja tähele panna, kuidas Sidomi rahvast Alma teenimistö kaudu õnnistati. Paluge teisel õpilasel igas paaris uurida Alma 15:16 ja 18, ja tähele panna, kuidas Amulekki Alma teenimistö kaudu õnnistati. Kui neil on olnud piisavalt aega, paluge neil teineteisele selgitada, mida nad leidsid.

Paluge paarilistel mõelda kolmele kuni viiele viisile, kuidas Kiriku juhid tänapäeval rühmadele ja üksikutele liikmetele abiks on. Innustage õpilasi mõtlema nende endi kohustustele preesterluse kvoorumite ja Noorte Naiste klasside juhtidena. Paluge paarilistel ühte oma mõtet klassiga jagada.

Alma 16:1–12

Laamanlased hävitavad Ammoniiha, kuid ei suuda lüüa Alma nõu järgivaid nefilasi

Paluge õpilastel meenutada mõnda korda, mil nad olid üllatunud või mil miski neid ootamatult hirmutas. Soovi korral paluge ühel-kahel õpilasel kogemusi jagada. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 16:1–3 ja otsida, kuidas nefilased Ammoniihas üllatusid ja miks mõni neist tõenäoliselt hirmu tundis. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda. (Vajadusel aidake neil mõista, et laamanlased ründasid ootamatult Ammoniiha linna ja hävitasid selle elanikud enne, kui nefilased jõudsid sõjaväe kokku koguda ja neile vastu minna.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 16:4–6 ja paluge klassil tähele panna, kust õigemeelised nefilased abi otsisid. Paluge teisel õpilasel lugeda ette Alma 16:7–8 ja ülejäänud klassil tähele panna, mis juhtus saadud abi tulemusena.

- Kuidas Alma prohvetlik juhatus nefilasi aitas?
- Milliseid põhimõtteid see lugu meile õpetab? (Õpilased võivad välja tuua erinevaid põhimõtteid. Veenduge, et nad mõistavad, et kui me otsime Issanda prohvetitelt juhatast ja järgime seda, annab Issand meile jõudu ja kaitseb meid. Kirjutage see põhimõte tahvile.)
- Kuidas noori õnnistatakse, kui nad järgivad prohvetlikku juhatast? (Aitamaks õpilastel sellele küsimusele vastata, paluge soovi korral neil lugeda kahte-kolme osa trükisest „Sulle, noor”. Paluge neil sellele küsimusele vastata iga teie valitud osa puhul.)

Paluge õpilastel mõelda kogemustele, mil prohvetlik juhatus on aidanud neil raskes olukorras õigeid valikuid teha. Paluge mõnedel õpilastel oma kogemusi klassiga jagada.

(Veenduge, et nad mõistavad, et nad pole kohustatud jagama kogemusi, mis on liiga isiklikud.) Soovi korral jagage ka mõnda oma kogemust. Kinnitamaks tõde, et prohvetite sõnad lähevad alati täide, võiksite märkida, et salmides Alma 16:9–11 on näha Alma prohvetliku kuulutuse täitumine Ammoniiha rahva kohta (vt Al 9:12).

Alma 16:13–21

Alma, Amulek ja teised ehitavad nefilaste seas Kiriku üles

Kui õpilased on Alma 16. peatüki uurimise lõpetanud, innustage neid otsima näiteid kahe põhimõtte kohta, mille olete tahvlile kirjutanud. Võtke kokku Alma 16:13–15, selgitades, et Alma ja Amulek jätkasid Jumala sõna jutlustamist kogu maal ja tegid seda teiste abiga, „kes olid valitud selleks tööks“ (Al 16:15). Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 16:16–21 ja otsida nende jõupingutuste tulemusi. Kui õpilastel on olnud lugemiseks piisavalt aega, paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Küsige neilt, kuidas illustreerivad need näited ühte või mõlemat tahvlile kirjutatud põhimõtet.

Lõpetage õppetund, innustades õpilasi üht neist põhimõtetest vihikusse või pühakirjapäevikusse kirjutama. Paluge neil kirja panna kokkuvõtte, mida nad selle põhimõtte kohta täna õppisid. Samuti paluge neil kirjutada, kuidas nad plaanivad õpitut rakendada.

Kuldsalmi kordamine

Selle õppetunniga on pool kursust läbi saanud. Aitamaks õpilastel kuldsalme kindlamini teada, tehke neile soovi korral test, et hinnata, kui hästi nad tunnis läbi võetud kuldsalme tunnevad. Soovi korral valmistage lihtne suuline või kirjalik test, esitades näiteks mõne vihje seminari järjehoidjalt ja paludes õpilastel panna kirja õige viide, või siis korra mõnda pühakirjasalmi, mis õpilased on pähe õppinud. Soovi korral andke õpilastele testist varem teada, et nad saaksid selleks valmistuda.

NB! Kui teil pole aega seda tegevust selles õppetunnis kasutada, tehke seda mõni teine päev. Muud kordamisega seotud tegevused leiate käsiraamatu lisast.

Kommentaariid ja taustinfo

Alma 15:3–5. Vaimsest korratusest põhjustatud füüsilised kannatused

Kui Seesrom meelt parandas, „vaevasid [tema patud] ta meelt, kuni see oli äärmiselt kurb“ (Al 15:3). President Boyd K. Packer Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist rääkis, et vaimne korratus võib tõepoolest füüsilisi kannatusi põhjustada:

„Küsisin kord perearstilt, kui suur osa ajast kulub tal vaid füüsiliste haiguste ravimiseks. Tal on palju patsiente ja kui ta oli mõtlikult vastust kaalunud, vastas ta: „Mitte rohkem kui 20 protsenti. Ülejäänud aeg näib kuluvat probleemidele, mis mõjutavad väga patsientide füüsilist heaolu, kuid ei saa algust kehast.“

Arst jätkas: „Need füüsilised haigused on pelgalt mõne teist laadi probleemi sümptomid.“

Viimaste põlvkondade jooksul on suuremad haigused üksteise järel kontrollile või ravile allunud. Mõni väga suur haigus on ikka veel alles jäänud, kuid näib, et suudame enamikuga nendest midagi ette võtta.

Meis on veel teinegi osa, mitte nii käegakatsutav, kuid sama tõeline kui meie füüsiline keha. Selle osa kohta, mida katsuda ei saa, öeldakse meel, emotsioon, mõistus, temperament ja palju muud. Väga harva öeldakse selle kohta vaimne pool.

Ometi on inimeses vaim ja selle eiramine tähendab tõelisuse eiramist. On olemas ka vaimseid hädasid ja vaimseid haigusi, mis võivad põhjustada tugevaid kannatusi.

Inimese keha ja vaim on ühte seotud“ (The Balm of Gilead. – Ensign, nov 1977, lk 59).

Koduõppe tund

Alma 11–16 (16. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud peatükkide Alma 11–16 (16. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Alma 11)

Näide sellest, kuidas Amulek Seesromiga väitles, õpetas õpilastele, et me saame kiusatusest jagu, kui loodame Pühale Vaimule. Õpetades Seesromit ja Ammoniiha rahvast, pööras Amulek tähelepanu järgmistele Päästja rolli käsitlevatele õpetustele: Pattudest andekssaamise protsess saab alguse tõelisest usust Jeesusesse Kristusesse. Jeesuse Kristuse lepituse kaudu tõusevad kõik üles ja nende üle mõistetakse kohut nende tegude järgi.

2. päev (Alma 12)

Nii nagu Amulek, nii õpetas Seesromit ja Ammoniiha rahvast ka Alma. Ta selgitas kuradi kavatsusi ja kuulutas, et Seesrom oli kuradi võimu all. Alma ja Amulek näitasid, et Püha Vaim saab aidata meil vastase kiusatusi ära tunda. Alma aitas rahval mõista, et Issand ilmutab meile vaimseid tõdesid vastavalt sellele, millise tähelepanu ja usinusega me Tema sõna kuulda võtame. Ta õpetas ka viimasest kohtumõistmisest, selgitades, et meid peetakse Jumala ees vastutavaks meie sõnade, tegude ja mõtete eest. Ta rõhutas, et surelikkus on meie jaoks aeg, mil valmistuda Jumalaga kohtumiseks.

3. päev (Alma 13)

Alma tuletas Seesromile ja rahvale meelde, et Jumal pühitses preesterluse hoidjad ametisse maailma rajamisest peale. Mehed, kellel on suur usk ja kes otsustavad olla õigemeelsed, saavad Melkisedeki preesterluse, et tuua teisi Jumala juurde. Õpilased õppisid Melkisedekist ja tema rahvast ning mõtisklesid järgmise tõe üle: Kui meid kutsutakse meelt parandama ja me selle kutse alandlikult vastu võtame, juhatab Püha Vaim meid Issanda rahusse.

4. päev (Alma 14–16)

Õpilased lugesid, kuidas süütud naised ja lapsed paheliste meeste käes surid. Nad mõtisklesid prohvetlike tsitaatide üle, mis õpetavad, et Issand lubab õigemeelsetel paheliste käes kannatada, et Ta saaks õiglaselt kohut mõista. Õpilased täheldasid Alma ja Amuleki elus seda, et kui me usaldame Issandat, annab Ta meile katsumustes jõudu. Kui me pöördume usus Tema poole, annab Ta meile kannatustes jõudu ja päästab Talle sobival viisil ja parajal ajal.

Sissejuhatus

Kui Alma ja Amulek hakkasid Ammoniiha inimesi õpetama, kohetasid nad vastuseisu. Kui nad olid selgitanud mõnda igavikulist tõe, hakkasid paljud inimesed „meelt parandama ja pühakirju uurima“ (Al 14:1). Alma 11.–16. peatükis kirjas olevatest lugudest nähtub, milliseid ohverdusi on inimesed nõus tegema, kui neil on tunnistus tões. Nendes peatükkides on kirjas ka tõendus, et kui pahelised „[ajavad] õigemeelsed eneste seast välja“, lööb Issand neid „nälja ja katku ja möögaga“ (Al 10:23). Alma ja Amulek hoiatasid Ammoniiha rahvast, et kui nad meelt ei paranda, tulevad nende peale Jumala kohtumõistmised. Kuna Ammoniiha rahvas kutset meelega parandusele kuulda ei võtnud, hävitas nad hiljem laamanlaste sõjavägi.

See õppetund keskendub Alma 14.–15. peatükile. Lisaks sellele õpetage või korrake soovi korral tõdesid teistest selleks nädalaks määratud peatükkidest.

Õpetamissoovitused

Alma 14–15

Jumal õnnistab neid, kes Teda kannatustes usaldavad

Mainige soovi korral tänase õppetunni alustuseks viimase aja sündmusi, kus süütud inimesed on kannatanud teiste valikute pärast. Võite paluda ka õpilastel tuua näiteid õigemeelsetest inimestest pühakirjades, keda kiusati taga, kuna neil oli tunnistus evangeeliumist. Arutanud mõnda näidet, paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 14:7–11 ja Alma 60:13.

Küsi: Mida räägitakse nendes salmides selle kohta, mis põhjustel lastakse õigemeelsetel vahel paheliste käes kannatada? (Üks tõde, mida õpilased õppisid, kui nad seda osa Alma 14. peatükist uurisid, on see, et **Issand lubab õigemeelsetel paheliste käes kannatada, et Ta saaks õiglaselt kohut mõista.**)

Selgitage, et Jumala õiglus ja halastus ulatuvad haua taha, et pidada vastutavaks neid, kes on teinud pattu ja halastada õigemeelsetele. Seejärel jagage Esimesest Presidentkonnast president James E. Fausti sõnu:

„Kogu see kannatus oleks tõepoolest ebaõiglane, kui kõik lõpeks surmaga, aga ei lõppe. Elu pole nagu ühevaatuseline näidend. Elus on kolm vaatust. Meil oli mineviku vaatus, mil olime surelikkusele eelnevas elus; ja praegu on meil käsil oleviku vaatus ehk surelikkus; ning tulemas on tuleviku vaatus, mil naaseme Jumala juurde. ... Meid saadeti surelikkusesse, et meid proovile panna ja järele katsuda (vt Aabr 3:25). ...

Nagu ütles Paulus, ei vääri meie mineviku ja oleviku kannatused „mainimist tulevase kirkuse kõrval, mida meile ilmutatakse“ (Rm 8:18) igavikes. „Sest pärast rohket viletsust tulevad õnnistused. Mispärast, tuleb päev, mil teid kroonitakse suure auhiilgusega“ (ÕL 58:4). Seega on viletsus selles mõttes kasulik, et see aitab pääseda selestilisse kuningriiki. ...

Asi pole niivõrd selles, mis meiega juhtub, vaid selles, kuidas me sellega, mis meiega juhtub, toime tuleme" (Where Do I Make My Stand? – Ensign või Liahona, nov 2004, lk 19–20).

Selgitage, et kannatused ja vaev saavad aidata meil jõuda ülen-duseni, kinnitades meie usku. Katsumustes ja raskustes ustavaks jäämine näitab Jumala ja Tema plaani täielikku usaldamist, mislähbi tugevneb meie usk ja võime lõpuni vastu pidada.

Esitage järgnevad küsimused:

- Kuidas kergendavad tunnistus päästmisplaani, sealhulgas surelikkusele eelnevast ja järgnevast elust, meile surelikkuses osaks saavaid kannatusi?
- Mõelge sellele, mida õppisite sel nädalal Alma 14.–15. peatükist ja öelge, kuidas õigemeelseid nende kannatustes õnnistatakse?
- Kuidas saame kannatuste ajal näidata, et me usaldame Jumalat?

Paluge õpilastel võrrelda Alma küsimust salmis Alma 14:26 Joseph Smithi küsimusega kirjakohas ÕL 121:3. Küsige seejärel: Kuidas said Alma ja Amulek Alma 14:26 järgi oma kannatustest jagu?

Selgitage, et kui prohvet Joseph Smith Missouris alusetult vangis-tati, esitas ta küsimuse, mis on kirjas salmis ÕL 121:3. Erinevalt Almast ja Amulekist teda otsekohe vanglast ei vabastatud. Mida õpime Jumala vastusest tema palvele? (Vt ÕL 121:7–9; 122:4–9.) Sel nädalal sai õpilastele iseseisva õppimise käigus selgeks järgmine tõde: **Kui me pöördume usus Issanda poole, annab Ta meile kannatustes jõudu ning päästab Talle sobival viisil ja parajal ajal.**

Esitage järgmised küsimused:

- Kuidas on Issand teid katsumustes aidanud?

- Mis aitab teil alluda Tema tahtele ja nõustuda Tema ajastusega?

Aidake õpilastel mõista, et nii Seesrom kui ka Amulek usaldasid kannatustes Jumalat ning neile tasuti selle eest vastavalt Tema tahtele ja Talle parajal ajal.

Andke poolele klassile ülesandeks lugeda Alma 15:5–12 ja leida infot, mis näitab, kuidas Seesromi usaldus Issanda vastu suurenes. Andke teisele poolele ülesandeks uurida Alma 15:16, 18, ja leida infot selle kohta, mida Amulek Issanda teenimise nimel ohverdas.

INNustage õpilasi usaldama Issandat ning nõustuma Tema tahte ja ajastusega, kui raskused ja kannatused neile osaks saavad. Kinnitage neile, et Jumal laseb meil tunda oma väge ja mõju mitmel erineval imepärasel ja isiklikul viisil.

Kuldsalmi ülevaade

Selle õppetunniga on pool Mormoni Raamatu seminari õppe-kavast läbitud. Toetamiseks õpilaste püüdlusi kuldsalme õppida ja mõista, tehke neile soovi korral test, et hinnata, kui hästi nad kolmeteist seni õpitud kuldsalmi tunnevad. Test võib olla lihtne, suuline või kirjalik, andes õpilastele mõne vihje seminari järjehoidjalt ja paludes neil panna kirja õige viide, või siis korrates mõnda pühakirjasalmi, mille nad on pähe õppinud. Kui õppetun-ni pikkus võimaldab, tehke test sel nädalal või teatage eesoota-vast testist, et õpilased saaksid selleks ette valmistuda.

Järgmine õppenädal (Alma 17–24)

Moosia pojad lähevad jutlustama pahelisele ja metsikule rahvale. Algul saab neile osaks palju kannatusi, kuid kui nad laamanlaste-le evangeeliumi jutlustavad, sünnivad imed. Pöörake tähelepanu sellele, kuidas Ammoni lojaalsus Jumalale ja kuningale toob kaasa palju õigemeelsust.

Alma 17

Sissejuhatus

Kui Moosia pojad valmistusid laamanlastele evangeeliumi jutlustama, otsisid nad selleks paastudes ja palvetades Issanda juhatast. Issand lohutas neid ja lubas, et neist saavad Tema käes tööriistad „paljude hingede päästmiseks“ (Al 17:11). Issand oli neile varem nende isale antud ilmutuses lubanud, et Ta „[vabastab nad]

laamanlaste käest“ (Mo 28:7). Saanud Issanda lubadustest jõudu ja uskudes, et nad veel kohtuvad, läksid nad lahku, et evangeeliumi erinevates piirkondades jagada. Ammon läks Ismaeli maale, kus ta valmistus rahvast õpetama nende kuningat teenides.

Õpetamissoovitused

Alma 17:1–16

Moosia pojad uurivad pühakirju, palvetavad ja paastuvad, et tunda Jumala sõna ja õpetada väega

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgnev lõpetamata lause: „Kõige tähtsam, mida saate teha, et valmistuda [misjoni]kutseks, on ..“ (Te viitate sellele lausele veidi hiljem õppetunnis.)

Küsige õpilastelt, kas nad on näinud sugulasi või sõpru pärast ustavat teenimist misjonilt koju naasmas. Paluge mõnedel õpilastel kirjeldada nende misjonäride kristlikke iseloomuomadusi, mis ilmnesisid, kui nad tagasi tulid.

- Millist positiivset muutust te neis pärast misjonit märkasite? Mis võis need muutused põhjustada?

Selgitage, et kui Moosia pojad olid 14 aastat Nefi maal evangeeliumi jutlustanud, olid nad tagasiteel Sarahemlasele, kui nad Almaga uuesti kokku said. Kui õpilastel on vaja Alma ja Moosia poegade lugu veidi meelde tuletada, küsige:

- Kuidas olid Alma ja Moosia pojad omavahel seotud? (Kui õpilased peaksid sellele küsimusele vastamisel abi vajama, paluge neil soovi korral lugeda Moosia 27. peatüki kokkuvõtet.)

Selgitage, et kui Alma jutlustas meelesparandusest ja rajas Kiriku nefilaste seas Sarahemla maal ja mujal, jutlustasid Moosia pojad evangeeliumi laamanlastele Nefi maal. (Soovi korral viidake selgitades Mormoni Raamatu järjehoidjale.) Moosia poegade nimed olid Ammon, Aaron, Omner ja Himni (vt Mo 27:34). Alma peatükkides 17–26 räägitakse veidi nende misjonikogemustest.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 17:1–2.

- Mis tunne oli Almal taas oma sõpru näha? Mis te arvate, miks ta nii tundis?

Juhtige õpilaste tähelepanu lõpetamata lausele, mille enne tunni algust tahvlile kirjutasite. Paluge õpilastel soovitada variante lause lõpetamiseks. Seejärel öelge neile, kuidas lõpetas lause vanem David A. Bednar Kaheteistkümnne Apostli Kvoorumist: „Kõige tähtsam, mida saate teha, et valmistuda [misjoni]kutseks, on saada misjonäriks ammu enne misjonile minemist“ (Becoming a Missionary. – Ensign või Liahona, nov 2005, lk 45). Lõpetage tahvil olev lause.

Märkige, et üks viis teada, kuidas saada misjonäriks, on uurida ustavate misjonäride teenimise kohta pühakirjadest. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 17:2–4 ja tähele panna Moosia poegade edu põhjuseid, kui rahvas neilt tõde teada sai.

- Mida Moosia pojad tegid, mis aitas neil saada edukateks misjonärideks? (Võimalikud vastused: nad „olid usinalt uurinud pühakirju“ ning palvetasid ja paastusid.)
- Millised õnnistused neile tänu uurimisele, paastumisele ja palvetamisele osaks said? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, aidake neil välja tuua järgmine põhimõte: Kui

Sisu ülevaade

Sisuga seotud teabe ülevaatamine aitab õpilastel pühakirjasündmust või -õpetust sügavuti mõista. Kui aitate õpilastel sellist materjali üle vaadata, andke neile vajaliku info leidmiseks konkreetseid viiteid.

me uurime pühakirju, palvetame ja paastume, võime me saada Püha Vaimu ja õpetada väega.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette vanem Bednari sõnad, kus pööratakse tähelepanu sellele, mida saame teha, et misjonäriks saada:

„Te võite aga suurendada oma Jumala teenimise soovi (vt ÕL 4:3), ning võite hakata mõtlema nagu misjonärid, lugema, mida loevad misjonärid, palvetama nagu misjonärid ja tundma seda, mida tunnevad misjonärid. Te võite vältida maiseid mõjutusi, mis sunnivad Püha Vaimu eemalduma ning te võite hakata üha kindlamini märkama vaimseid õhutusi ja neile vastama. Rida rea peale, põhimõtte põhimõtte peale, pisut siin, pisut seal, saab teist aegamisi misjonär, kelleks loodate saada, ja misjonär, keda Päästja ootab. ..

Ettevalmistus, mida ma kirjeldan, ei ole orienteeritud üksnes teie misjoniteenistusele 19- või 20- või 21-aastase noore mehe. .. Te valmistute eluaegseks misjonitööks. .. Me [oleme] alati misjonärid” (Misjonäriks saamine. – 2005. a sügisene üldkonverents).

Aitamaks õpilastel vanem Bednari ja salmides Alma 17:2–4 õpetatud põhimõtteid rakendada, paluge neil kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse, mida nad teevad, et saada misjonäriks veel enne seda, kui neid teenima kutsutakse.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 17:9 ja leida, mille nimel Moosia pojad ja nende kaaslased palvetasid. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, paluge neil lugeda läbi Alma 17:10–12 ja tähele panna, kuidas Issand nende palvetele vastas.

- Miks said nad teie arvates „südamis julgust”, kui Issand nende palvetele vastas?
- Alma salmis 17:11 on kirjas Issanda lubadus, et Ta teeb need misjonärid tööriistaks oma käes. Mida see teie jaoks tähendab? Kuidas me saame olla Issanda käes tööriistad?
- Issand õpetas, et misjonäridel tuleb „näidata .. head eeskujut” (Al 17:11). Miks võis heaks eeskujuks olemine nende misjonitöös tähtsat osa mängida? (Kui õpilased jagavad oma vastuseid, aidake neil välja tuua järgnev põhimõte: **Kui oleme heaks eeskujuks, saab Issand meist oma käes tööriistad teha.** Soovi korral kirjutage see tõde tahvlile.)
- Mida inimesed saavad evangeeliumi kohta õppida, kui nad meie head eeskujut näevad?
- Millal on teiste hea eeskujut teid aidanud?

Tunnistage heaks eeskujuks olemise tähtsusest ja julgustage õpilasi inimestele endi ümber heaks eeskujuks olema. Kui teile meenub mõni konkreetne aeg, mil olete näinud õpilaste head eeskujut, kiitke soovi korral õpilasi nende tegude eest. Ärge jagage aga üldistavaid või ebamääraseid komplimente, mis ei pruugi tunduda siirad.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 17:13–16 ja mõelda, kui raske oli tookord laamanlasi õpetada.

- Miks olid Moosia pojad nõus kannatama ja laamanlaste sekka minema? (Vt Al 17:16; vt ka Mo 28:1–3.)

Alma 17:17–39

Ammonist saab kuningas Lamooni teenija ja ta päästab kuninga karjad

Võtke kokku Alma 17:18–20 ja selgitage, et enne, kui need misjonärid läksid laiali, et eri paigus evangeeliumi õpetada, õpetas ja õnnistas neid Ammon. Seejärel läks ta Ismaeli maale. Kui ta sinna jõudis, võeti ta kinni ja viidi kuninga ette. Paluge kahel õpilasel lugeda kordamööda ette Alma 17:21–25.

- Mis on selles märkimisväärset, et Ammon ütles kuningale „Ma olen su teenija”? (Alma 17:25).
- Millal olete näinud, et teenimine on andnud võimaluse evangeeliumi jagada?

Võtke lühidalt kokku Alma 17:26–27 ja selgitage, et kui Ammon kuninga karju karjatas, ajas rühm laamanlasi karjad laiali.

Jagage klass kolmestesse rühmadesse. Kirjutage tahvlile järgnevad pühakirjaviited: *Alma 17:28–32; Alma 17:33–35; Alma 17:36–39*. Paluge õpilastel need salmid rühmas omavahel ära jagada. Paluge õpilastel neile antud salmid läbi lugeda ja otsida vastuseid järgnevatele küsimustele. (Soovi korral kirjutage need küsimused tahvlile.)

- Mis juhtus selles loos sulle antud osas?

- Kuidas võis see aidata valmistada inimesi evangeeliumi vastu võtma?
- Milliseid iseloomuomadusi Ammon näitas?

Andke õpilastele aega vastuseid arutada. Seejärel küsige:

- Mida sellest loost õppida? (Õpilaste vastused võivad erineda. Näiteks võivad nad öelda, et kui me teenime, aitame me teistel valmistuda evangeeliumi vastu võtma, või et Issanda teenistuses võime me olla julged ja rõõmsad. Võiksite innustada õpilasi neid põhimõtteid oma pühakirjadesse kirjutama.)

Paluge õpilastel kirjutada pühakirjapäevikusse, mida nad saavad teha, et evangeeliumi järgi elamisel heaks eeskujuks olla. Noortel naistel aitab see eesmärk täita „Isiklikus arengus” veel ühe heade tegude väärtuse kogemuse. Preestritel aitab see eesmärk õppida ja täita kohustusi, mis on kirjas trükise „Kohus Jumala ees” osades „Preesterluse kohustused” ja „Kutsu kõiki tulema Kristuse juurde”.

Kommentaarisid ja taustinfo

Alma 17. Noorte meeste ja noorte naiste põhimisjon

President Thomas S. Monson andis noortele meestele ja noortele naistele järgmist nõu põhimisjonil teenimise kohustuse kohta:

„Teile Aaroni preesterlust hoidvad noored mehed ja noored mehed, kes on saanud vanemateks, kordan ma seda, mida prohvetid juba ammu ajast on õpetanud – iga vääriline ja selleks võimeline noor mees peaks valmistuma misjoniks. Misjonitöö on preesterluse kohustus, midagi, mida Issand ootab meilt, kellele Ta nii palju

on andnud. Noored mehed, ma manitsen teid ennast misjonitöök ette valmistama! Hoidke end rikkumatu, puhta ja väärilisena, et saaksite esindada Issandat. Kandke hoolt oma tervise ja jõuvarude eest. Uurige pühakirju. Seal, kus tegutsevad seminar ja instituut, osalege nendes. Tutvuge misjonäride õpperaamatuga „Jutlusta minu evangeeliumi”.

Mõni sõna teile mu noored öed: kuigi teil ei ole samasugust preesterluse kohustust kui noortel meestel – teenida põhimisjonil, saate ka teie anda oma hinnalise panuse misjonitöösse ja olete teretulnud teenima” (Taas kohtudes. – 2010. a sügisene üldkonverents).

Alma 18

Sissejuhatus

Kuningas Lamoonit hämmastas, millise väega Ammon kuninga karju kaitses. Ta hakkas koguni uskuma, et Ammon on Suur Vaim. Ammon tajus Püha Vaimu väega kuninga mõtteid ja hakkas talle evangeeliumi õpetama.

Kuningas Lamooni uskus Ammoni õpetust, tunnistas, et ta vajab Päästjat, palus Issandalt halastust ja oli Vaimust vallatud.

Õpetamissoovitused

Alma 18:1–11

Ammoni ustavus avaldab kuningas Lamoonile muljet

Kiire ülevaade Alma 17. peatüki lõpuloost aitab õpilastel mõista Alma 18. peatüki konteksti. Samuti aitab see neil mõista Alma 18. peatüki sõnumeid. Selleks, et Alma 17. peatükki üle vaadata, küsige õpilastelt, kas järgmised laused on õiged või valed. Soovi korral paluge neil oma vastused kirja panna.

1. Kuna kuningas Lamoonile Ammon meeldis, pakkus ta ühte oma tütar Ammoonile naiseks. (Õige. Vt Al 17:24.)
2. Ammon ütles, et tahab olla kuninga teenija. (Õige. Vt Al 17:25.)
3. Ammon muretses oma elu pärast, kui rühm laamanlasi kuninga karjad laiali ajas. (Vale. Vt Al 17:28–30.)
4. Ammon ajas vägevalt laamanlased minema ja lõi otsast nende käsivarred, kes oma nuiad tema vastu tõstsid. (Õige. Vt Al 17:37–38.)

Kui ülesanne on läbi tehtud, veenduge, et õpilased teavad õigeid vastuseid.

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi hirmu tundnud, või end küündimatuks pidanud, või arvanud, et mõni ülesanne või kohustus on nende jaoks liiga raske. Õelge neile, et tänases õppetunnis õpivad nad põhimõtteid, mis neile sellistes olukordades abiks on.

Jagage klass pooleks. Paluge poolel klassil lugeda Alma 18:1–4 ja teisel poolel Alma 18:8–11. Paluge neil lugedes mõtiskleda, kuidas Ammonil avanes ustavuse tõttu võimalus Lamoonit ja tema rahvast õpetada. Kui neil on olnud lugemiseks piisavalt aega, esitage neile järgnevad küsimused:

- Kelleks kuningas ja tema teenijad Ammonit pidasid?
- Mida pidas Lamooni salmide Alma 18:2 ja 4 kohaselt Ammoni tuleku põhjuseks? (Karis-tada rahvast tapmistest eest ja takistada Lamoonil veel rohkemate teenijate surmamist.)
- Mis avaldas Lamoonile Alma 18:10 kohaselt veel muljet lisaks väele, mida Ammon karjade kaitsmisel üles näitas? (Võiksite innustada õpilasi ära märkima sõnu ustavuse ja ustav.)

Kirjutage tahvlile järgnev lõpetamata lause: Teenides teisi ustavalt, ..

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas seda lauset lõpetada, kui nad jätkavad Alma 18. peatüki uurimist.

Alma 18:12–43

Kui Ammon õpetab lunastusplaani, tunnistab Lamooni, et ta vajab Päästjat

Aitamaks õpilastel mõista Ammoni õpetuste väge ja suurt muutust, mida kuningas Lamooni kogema hakkas, esitage lugemisteatrina Alma 18:12–35. Valige neli õpilast ja andke neile kõigile roll. Paluge ühel olla jutustaja ja ülejäänud kolmel lugeda ette Ammoni,

Valmistage õpilasi varakult ette lugemisteatriks

Lugemisteatris osalejad oma rolli ei näitle. Kuid nad peaksid olema valmis lugema oma osa selgelt ja mõttekalt. Veenduge, et nad oma osa mõistavad ja et neil on piisavalt aega selle uurimiseks. Soovi korral jagage ülesanded juba varem välja, et õpilased saaksid looga tutvuda ja oma osa lugemist harjutada.

kuningas Lamooni ja kuninga teenija sõnad. Soovi korral aidake õpilastel selleks ette valmistuda, andes neile rollid juba eelnevalt, näiteks eelmisel päeval või vahetult enne tunni algust.

Paluge neljal õpilasel oma osad salmidest Alma 18:12–15 ette lugeda. Paluge klassil pühakirjades teksti jälgida ja tähele panna, kuidas mõjus Ammoni teenimine Lamoonile. Kui 15. salm on loetud, tehke lugemisteatris paus ja paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

- Miks Lamooni Ammoni ees vaikus? (Vajadusel meenutage õpilastele, et Lamooni oli hakanud toime pandud mõrvamiste pärast hirmu tundma ning muretses, et Ammon on Suur Väim, kes oli tulnud teda karistama.)

Jätkake lugemisteatriga ja paluge osalejatel lugeda ette oma osa salmidest Alma 18:16–21. Innustage õpilasi otsima tõendeid, et Jumala vägi oli Ammoniga.

- Kuidas Jumala Väim Ammonit selles olukorras aitas?
- Mida Lamooni Ammonilt teada soovis?
- Mida oli Lamooni nüüdseks selles loos Ammoni kohta teada saanud? (Ta teadis, et Ammonil on ebatavaline vägi ja ta tajus teiste inimeste mõtteid.)

Osutage tahvlil olevale lõpetamata lausele: Teenides teisi ustavalt, ..

- Kuidas lõpetaksite lause vastavalt sellele, mida täna Alma 17.–18. peatükis õppinud oleme? (Õpilaste vastused võivad erineda. Selleks, et nende vastused kokku võtta, lõpetage tahvlil olev lause järgnevalt: Teenides teisi ustavalt, saame aidata neil valmistuda evangeeliumi tõdesid vastu võtma.)

Paluge osalejatel lugeda ette oma osa salmidest Alma 18:22–32. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, milliseid konkreetseid tõdesid Ammon Lamoonile õpetas. Soovi korral paluge õpilastel need tõed oma pühakirjades ära märkida. Seejärel paluge neil leitud tõdede kohta aru anda. Kirjutage nende vastused tahvlile.

Paluge osalejatel lugeda ette oma osa salmidest Alma 18:33–35. Paluge õpilastel tähele panna, kuidas Ammon selgitas oma võimet kuninga mõtteid teada ja tema karju kaitsta. Täna lugemisteatris osalejaid abi eest, kui nad on lugemise lõpetanud. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda. Aitamaks õpilastel näha, kuidas Jumal õnnistas Ammonit, et ta saaks Lamoonit ja tema rahvast teenida, küsige:

- Milliseid asju oli Ammon võimeline tegema, mis tema loomulikke võimeid ületasid?

Pöörake tähelepanu sellele, et kui Ammon teenis kuningas Lamoonit, teenis ta ühtlasi ka Taevast Isa ja Jeesust Kristust. Kirjutage tahvlile järgnev: Teenides ustavalt Taevast Isa ja Jeesust Kristust, ..

- Kuidas lõpetaksite selle lause Ammoni eeskuju varal õpitu põhjal? (Õpilaste vastused võivad erineda. Selleks, et nende vastused kokku võtta, lõpetage tahvlil olev lause järgnevalt: Teenides ustavalt Taevast Isa ja Jeesust Kristust, meie võimekus nende tööd teha kasvab.)
- Kuidas käib see põhimõtte kellegi kohta, kes tunneb hirmu või küündimatust, või peab mõnda ülesannet või kohustust liiga raskeks?
- Millal olete tundnud, et Taevane Isa ja Jeesus Kristus on aidanud teil nende tööd teha? (Soovi korral rääkige, kuidas Taevane Isa ja Jeesus Kristus on teid oma teenistuses võimekamaks teinud. Võite tuua ka näite kellegi teise elust.)

Aitamaks õpilastel seda põhimõtet rakendada, kirjutage tahvlile järgmised küsimused. Paluge õpilastel ühele neist küsimustest kirjalikult vastata.

Kuidas võiks sellest põhimõttest mulle minu praeguste ja tulevaste kohustuste juures abi olla?

Kuidas olla veelgi ustavam, et tunda, kuidas Issand mind Tema töö tegemisel võimekamaks teeb?

Selgitage, et misjonärid õpetavad tänapäeval samade põhimõtete alusel, nagu Ammon salmides Alma 18:36–39 Lamoonit õpetas. Ta õpetas lunastusplaanist, sealhulgas loomisest, Aadama ja Eeva langemisest ning Jeesuse Kristuse lepitusest. Paluge õpilastel mõtiskleda järgneva küsimuse üle:

- Miks on tähtis õpetada loomisest ja langemisest, kui õpetame Jeesuse Kristuse lepitusest?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Russell M. Nelsoni sõnad:

„Enne, kui me suudame mõista Kristuse lepitust, .. tuleb meil kõigepealt mõista Aadama langemist. Ja enne, kui mõistame Aadama langemist, tuleb meil esmalt mõista loomist. Need kolm päästmisplaani olulist osa on üksteisega seotud. ..

.. Lepituse kaudu võimalikuks saav igavene elu on loomise ülim eesmärk” (The Atonement. – Ensign, nov 1996, lk 33, 35).

Kui need kolm õpetust ei ole juba tahvlil, lisage need loetelule, mille lugemisteatri ajal kirja panite. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 18:36–39. Paluge klassil teksti jälgida ja Ammoni õpetustest Lamoonile tähele panna infot loomise, langemise ja lepituse kohta. Paluge neil leitu kohta aru anda.

- Kuidas võisid loomise, langemise ja lepituse õpetused aidata Lamoonil märgata oma vajadust Päästja järele?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 18:40–43 ja leida, mille eest Lamooni Ammoni õpetuse peale palvetas. Võiksite innustada õpilasi Lamooni palvet ära märkima.

- Mida mõistis Lamooni iseenda ja oma rahva kohta oma palvest nähtuvalt? (Ta mõistis, et nad on teinud pattu ja vajavad andestust.)
- Mida õpime Lamoonilt selle kohta, mis juhtub, kui me mõistame, et me vajame Päästjat? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, aidake neil tuua välja järgmine põhimõte: Mõistes vajadust Päästja järele, soovime me meelt parandada. Soovi korral paluge õpilastel kirjutada see põhimõte oma pühakirjades Alma 18:40–41 lähedale. Pöörake tähelepanu sellele, et kuigi meie kogemused meelega parandusega võivad erineda, võime me kõik kuningas Lamooni eeskujul Jumalalt siiralt halastust paluda.)

Paluge õpilastel vastata kirjalikult järgmisele küsimusele:

- Mida saan ma teha, et pidada meeles, et ma vajan Päästjat?

Kommentaari ja taustinfo

Alma 18:36–39. Päästmisplaani õpetamine

Kui Ammon õpetas Lamoonit, „alustas ta maailma loomisest” ja õpetas seejärel „inimese [langemisest]” (Al 18:36). Lõpuks „selgitas [ta] neile [kuningale ja tema teenijatele] lunastusplaani”, eriti „Kristuse tulemisest” (Al 18:39). Aaron õpetas samu õpetusi samamoodi ka Lamooni isale (vt Al 22:12–14).

Vanem Bruce R. McConkie Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist nimetas neid põhiõpetusi – loomist, langemist ja lepitust – „kolmeks igavikusambaks” ja „tähtsaimateks sündmusteks, mis kunagi kogu igavikus on aset leidnud”. Ta selgitas:

„Kui hakkame neist aru saama, langeb kogu igavene asjade süsteem oma kohale ja meil on võimalik teenida välja oma päästmine. ..

Need kolm on alus, millel lasub kõik muu. Ilma nendeta kaotaksid kõik asjad oma eesmärgi ja otstarbe ning Jumaluse plaanid ja kavatsused läheksid tühja” (The

Three Pillars of Eternity (Brigham Youngi Ülikooli pühaku koosoleku kõne, 17. veebr 1981), lk 1, speeches. byu.edu).

Vanem Russell M. Nelson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas, kuidas iga osa plaanis on oluline:

„Plaan nägi ette loomise ja see omakorda nägi ette nii langemise kui ka lepituse. Need on plaani kolm põhilist koostisosa. Jumal lõi paradiisliku planeedi. Surelikkus ja surm tulid maailma Aadama langemise kaudu. Jeesuse Kristuse lepitus kandis hoolt surematuse ja igavese elu võimaluse eest. Loomine, langemine ja lepitus olid plaanis ammu enne seda, kui tegelik loomistöö algas” (The Creation. – Ensign, mai 2000, lk 84).

Lisaks samadele õpetustele lähenesid Ammon ja Aaron õpetamisele ühtemoodi. Nad õpetasid lihtsalt, nende kuulajatele arusaadavalt (vt Al 18:24–30; 22:7–11). Nad õpetasid pühakirjadest (vt Al 18:36–39; 22:12–14). Nende õpetused panid teisi palvetama (vt Al 18:40–41; 22:15–18).

Alma 19–20

Sissejuhatus

Kuningas Lamooni süda muutus, mis viis tema naise ja paljude tema inimeste pöördumiseni. Ammon ja kuningas Lamooni sõitsid seejärel Midoonisse Ammoni vangistatud vendi vabastama. Oma teel said nad kokku Lamooni isaga, kes oli kogu maa kuningas. Kuningat

hämmastasid Lamooni ja Ammoni sõnad, Ammoni jõud ja Ammoni armastus Lamooni vastu. Tema süda leebus ja ta kinnitas neile, et Ammoni vennad vanglast vabastatakse. Ta soovis saada teada sõnade kohta, mida oma pojalt ja Ammonilt kuulnud oli.

Õpetamissoovitused

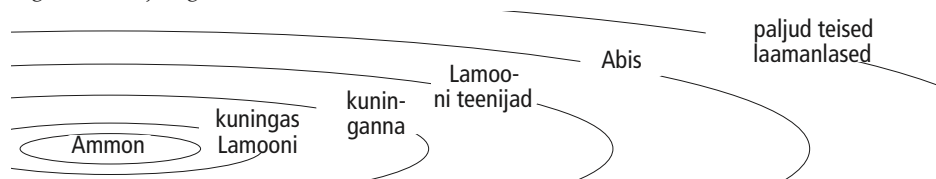
Alma 19

Kuningas Lamooni ja paljud tema inimesed parandavad meelt ja saavad ristitud

Küsige õpilastelt:

- Mis juhtub veega, kui basseini kivi kukutada?

Kui õpilased vette kukutatud kivi mõju kirjeldavad, kandke tahvlile järgnev joonis, kuid ärge sõnu kirjutage.

Kirjutage tahvlile järgnev:

Kui me jagame tunnistust ja oleme õigemeelseks eeskujuks, saame me ..

Paluge õpilastel seda lauset kogu õppetunni vältel meeles pidada ja mõtiskleda, kuidas seda lõpetada.

- Kuidas saavad inimese teod sarnaneda vette kukutatud kiviga? (Aidake õpilastel mõista, et kivi kukkumisel tekkivate lainete sarnaselt võivad ka meie teod mõjutada teisi inimesi.)

Kirjutage joonisele esimesse ringi Ammon.

- Keda õpetas Ammon esimesena? (Kui õpilased peaksid küsimusele vastamisel abi vajama, võite soovitada neil lugeda Alma 18. peatüki kokkuvõtet. Kirjutage joonisele teise ringi kuningas Lamooni.)

Võtke kokku Alma 18:40–43 ja 19:1–5, ning selgitage, et kui kuningas Lamooni kuulas Ammonit, märkas ta oma patust ja vajadust Päästja järele. Ta hüüdis Issanda poole, et talle halastataks ja kukkus siis maha. Tema teenijad arvasid, et ta on surnud ja viisid ta tema naise juurde ning panid voodisse. Kahe päeva ja kahe öö pärast olid teenijad valmis ta keha hauakambrisse viima, kui kuninganna Ammoniga rääkida tahtis. Kuninganna arvas, et Lamooni pole surnud, ja tahtis, et Ammon tuleks tema juurde.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 19:6 ja otsida fraasi, mis nende arvates Lamooni kogemust eriti hästi kirjeldab. Paluge mõnedel õpilastel nende valitud fraasid ette lugeda. Küsige neilt, miks nad just need fraasid valisid.

Kirjutage joonisele järgmisesse ringi kuninganna. Paluge õpilastel uurida Alma 19:7–11, et näha, milline mõju oli sel kogemusel kuningannale.

- Mida õpime nendest salmidest kuninganna kohta? (Võimalikud vastused: ta armastas oma abikaasat, ta usaldas Ammonit ja tal oli suur usk.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 19:12–14. Paluge teistel õpilastel teksti jälgida ja pöörata erilist tähelepanu sellele, kuidas Lamooni oma usku väljendas.

- Milliseid tõesid oli Lamooni kahe viimase päevaga õppinud?
- Lamooni, kuninganna ja Ammon olid „Vaimust [vallatud]” ja „rõõmust vallatud”. Millal olete teie tundnud Vaimu mõju vägeval moel? Millal olete tundnud suurt rõõmu?

Kirjutage joonisele järgmisesse ringi Lamooni teenijad. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 19:15–16. Paluge klassil otsida tõendeid, et need teenijad olid Jumalat omaks võtmas.

- Millistest sõnadest ja fraasidest nähtub, et need teenijad olid Jumalat omaks võtmas?

Kirjutage järgmisesse ringi Abis. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 19:17. Paluge klassil tähele panna, kuidas need sündmused Abist mõjutasid.

- Mida Abis tegi? Mida ta sellega saavutada lootis?

Andke soovi korral õpilastele võimalus Alma 19:18–28 kokku võtta. Andke neile aega need salmid läbi lugeda. Seejärel paluge mõnel vabatahtlikul lugu oma sõnadega jutustada.

Lubage teistel õpilastel aidata. Toetage neid vajadusel järgneva infoga: Kui rahvas kuulis Abiselt uudiseid, kogunesid nad kuninga kotta. Kui nad nägid Ammonit, kuningat, kuningannat ja teenijaid teadvusetult lamamas, tõusis nende seas suur tüli. Üks mees püüdis Ammonit tappa, kuid suri seda üritades. Mõned väitsid, et Ammon on Suur Vaim ja teised ütlesid, et ta on koletis. Kui Abis nägi kogu seda tüli, mis rahva kokkukutsumise tagajärjel tekkis, oli ta väga kurb.

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, mida nemad Abisi olukorras teeksid. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 19:29.

- Kuidas näitas Abisi tegu tema tunnistuse tugevust? Millega näitas kuninganna, et ta oli saanud tunnistuse?

Lugege ette Alma 19:30–36. Paluge õpilastel teksti jälgida ja mõtiskleda, milline mõju oli Ammoni tunnistusel ja eeskujul teistele.

Kirjutage joonisele viimasesse ringi paljud teised laamanlased.

Paluge õpilastel lõpetada lause, mille tunni alguses tahvlile kirjutate. Üks põhimõte, mida nad võivad väljendada, on see, et kui me jagame tunnistust ja oleme õigemeelseks eeskujuks, saame me aidata teistel Issandasse pöörduda.

- Millal on kellegi eeskuju või tunnistus teile head mõju avaldanud?

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nende tunnistus ja eeskuju saavad mõjutada nende pereliikmeid, sõpru ja kogukonda. Paluge neil vastata järgmisele küsimusele vihikus või pühakirjapäevikus:

- Mida ma saan teha täna, mis inimestele minu ümber head mõju avaldaks?

Innustage õpilasi oma tunnistuse ja õigemeelse eeskujuga teistele mõju avaldama, nagu kivi paneb tiigi lainetama. Õelge õpilastele, et võite neilt järgmises tunnis (85. õppetunnis) nende jõupingutuste kohta aru pärida.

Alma 20

Kuningas Lamooni isa soovib õppida evangeeliumi ja tema süda hakkab muutuma

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil neid koheldi nende arvates halvasti või ebaõiglaselt.

Selgitage, et Ammon ja Lamooni sattusid olukorda, kus neid koheldi halvasti. Märkige, et see, kuidas nad sellele kohtlemisele reageerisid, annab meile tähtsaid õppetunde.

Aitamaks õpilastel tutvuda Alma 20. peatüki looga, tehke salmidest Alma 20:1–7 järgnev kokkuvõte: Lamooni tahtis viia Ammoni oma isa juurde, kes oli kogu maa kuningas. Issand ilmutas Ammonile, et ta ei peaks sinna minema, kuna Lamooni isa püüaks teda tappa. Issand ilmutas ka seda, et Ammoni vend Aaron oli kahe kaaslasega Midooni maal vangis. Ammon tahtis oma vennad vabastada. Kuulnud, et Ammon sai sellest teada ilmutuse vahendusel, läks Lamooni Ammonile appi, et tema vendi vabastada.

Kandke enne tundi tahvlile järgnev tabel või andke see igale õpilasele paberil:

1. Alma 20:8–13	Mida tunneksite, kui oleksite Ammoni asemel ja keegi süüdistaks teid, et te olete valetaja ja rõõvel?
2. Alma 20:14–16	Milliseid õppetunde saame sellest, kuidas Lamooni oma isale vastas?
3. Alma 20:17–25	Mida Lamooni isa Ammonile pakkus, kui ta nägi, et Ammon võib ta tappa? Mida Ammon selle asemel palus?
4. Alma 20:26–27	Kuidas Ammoni armastus Lamooni vastu Lamooni isale mõjus? Kuidas mõjusid Lamooni isale Ammoni ja Lamooni sõnad?

Paluge õpilastel paardesse võtta. Paluge neil paarilistena 1. ja 2. reas toodud salme lugeda ning arutada vastuseid juuresolevatele küsimustele. Innustage neid olema valmis vastuseid ülejäänud klassiga jagama.

Kui õpilased on 1. ja 2. rea paarilistena läbi arutanud, paluge mõnedel neist õpitu kohta aru anda. Seejärel küsige:

- Milliseid põhimõtteid nendest salmidest õppida? (Õpilaste vastused võivad olla mitmesugused, kuid aidake neil tuua välja järgnev põhimõte: Me saame jagada tunnistust sõna ja eeskujuga ka siis, kui teised püüavad veenda meid valesti tegema. Võiksite neile soovitada see põhimõte Alma 20:15 kõrvale kirjutada.)

Paluge paarilistel uurida 3. ja 4. reas toodud salme ning arutada juuresolevaid küsimusi. Paluge neil leitu kohta aru anda. Seejärel küsige:

- Milliseid põhimõtteid saame nendest salmidest õppida? (Kuigi õpilased võivad välja tuua mitmesuguseid põhimõtteid, veenduge, et neile saab selgeks: Kui me armastame ja õpetame tõde, aitame me teistel südames leebuda ja evangeeliumile vastuvõtlikuks saada. Soovi korral innustage õpilasi seda põhimõtet Alma 20:26–27 kõrvale kirjutama.)

Paluge õpilastel jagada oma kogemusi, millest on näha, kuidas on mõni Alma 20. peatükis välja toodud põhimõtetest õige. Soovi korral jagage ka mõnda omaenda kogemust.

Lõpetuseks innustage õpilasi otsima Vaimu juhatust, kuidas neid kahte põhimõtet oma ellu rakendada.

Alma 21–22

Sissejuhatus

Ammoni vend Aaron õpetas amalekke, kuid nad hülgasid tema sõnumi Jeesuse Kristuse lepitusest. Seejärel jutlustas ta Midoonis, kus ta mõne kaaslasega lõpuks vangistati. Nad jäid kannatuste ajal ustavaks ning jätkasid evangeeliumi jagamise misjonit, kui Ammon ja kuningas Lamooni nende vabastamise eest hoolt kandsid.

Kui Ammoni eeskuju oli Lamooni isa ette valmistanud, sai isa Aaronilt teada, kuidas olla „Jumalast sündinud“ (Al 22:15). Lamooni isa sai teada, et kui ta parandab meelt pattudest, võib ta õppida Jumalat tundma ja lõpuks igavese elu saada.

Õpetamissoovitused

Alma 21

Aaron ja tema vennad õpetavad evangeeliumi vaatamata katsumustele ja vangistusele

Küsige õpilastelt, kas neil on kunagi olnud tunne, et nad peavad käske nii hästi, kui suudavad, kuid on ometi silmitsi probleemidega või tunnevad end heidutatuna. Paluge neil mainida olukordi, kus inimestel võib selline tunne tekkida.

Selgitage, et kuigi Ammonit saatis kuningas Lamooni ja tema rahva õpetamisel edu, kohtas Aaron oma kaaslastega teises selle maa piirkonnas tohutut vastuseisu. Kui õpilased uurivad Aaroni ja tema kaaslaste näidet, innustage neid tähele panema õppetunde, millest oleks neile abi, kui neil on probleeme või nad tunnevad end heidutatuna.

Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjasalmid: *Alma 21:1–4; Alma 21:5–8; Alma 21:9–11; Alma 21:12–15 ja Alma 20:29–30*. Jagage klass viide rühma. Andke igale rühmale üks tahvlile kirjutatud pühakirjakoht. Paluge õpilastel valmistuda määratud salme lühidalt kokku võtma ning kirjeldama raskusi, mida Aaron oma kaaslastega talus. Paluge mõne minuti pärast kellelgi igast rühmast leitud jagada.

- Kuidas Aaron ja tema vennad oma katsumustele vastu pidasid? (Vt Al 20:29; 21:9, 12, 15.)
- Üks Aaronile osaks saanud katsumusi oli amalekkide vastuseis, kui ta neid õpetas (vt Al 21:5–10). Mida saame teha, kui keegi soovib meiega usu üle vaielda või meie tõekspidamised kahtluse alla seada?

Meenutage õpilastele õppetunni alguses esitatud küsimust. Aaron ja ta vennad nägid kõvasti vaeva, et teha, nagu Issand neid juhatas, kuid kohtasid ikkagi raskusi. Paluge õpilastel mõtiskleda vaikselt, mis tunne neil oleks, kui neile saaks osaks sama, mis Aaronile ja tema kaaslastele. Mida nad tahaksid teha, kui peaksid evangeeliumi tõttu kodust kaugel kannatama ja vangis olema? Soovi korral küsige neilt, kas nad tahaksid sellises olukorras koju minna.

Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte: Kui me katsumustes ustavaks jääme, aitab Issand meil oma tööd teha. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 21:16–17. Paluge ülejäänud klassil teksti jälgida ja teha kindlaks, kuidas Issand Aaronil ja tema vendadel oma tööd teha aitas. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

Aitamaks õpilastel tahvlile kirjutatud põhimõtet rakendada, küsige, milliseid töid on Jumalal nende jaoks praegu ja milliseid probleeme nad võivad selle töö täitmisel kohata. (Soovi korral märkige, et lisaks misjonitööle saavad õpilased Jumala töös kaasa lüüa, kui käivad Kiriku koosolekutel, täidavad kutseid ja ülesandeid, teenivad teisi, tugevdavad oma tunnistust ja on üha kristlikumad.)

Paluge õpilastel jagada, kuidas nad on saanud teada, et põhimõte, mille tahvlile kirjutasite, on õige. Soovi korral tunnistage, kuidas Issand meil oma tööd teha aitab, kui me katsumustes ustavalt vastu peame. Paluge õpilastel tuua näiteid tulevastest aegadest, mil neil võib osutada vajalikuks Issanda tööd tehes katsumustes vastu pidada.

Aidake õpilastel õpetusi ja põhimõtteid rakendada

Otsustage palvemeelselt, kuidas aidata õpilastel õppetunni õpetused ja põhimõtted kindlaks teha ning neid oma olukorras rakendada.

Võtke kokku Alma 21:18–23, selgitades, et kui Ammon ja Lamooni olid Aaroni ja tema vendade vabastamisele kaasa aidanud, naasid nad Ismaeli maale, kus jätkasid evangeeliumi jutlustamist. Lamooni andis oma rahvale usuvabaduse.

Alma 22

Aaron õpetab evangeeliumi Lamooni isale, kes usub ja sünnib Jumalast

Kirjutage tahvlile järgmised küsimused:

Miks te tahate saada igavest elu?

Millest te olete nõus loobuma, et igavest elu saada?

Selgitage, et „igavene elu või ülendus tähendab koha pärimist selestilise kuningriigi kõrgeimal astmel, kus me elame Jumala juures ja kus pereelu jätkub (vt ÕL 131:1–4). .. See and [on] võimalik Jeesuse Kristuse lepituse kaudu” (Usule truu: Evangeeliumi teatmik, 2005, lk 42). Rääkige lühidalt õpilastele, miks te tahate igavest elu. Näidake seda tehes soovi korral oma pere fotot ja Päästja pilti. Seejärel paluge õpilastel uurida üheskoos Alma 22. peatükki ja mõtiskleda samaaegselt tahvilil olevatele küsimustele.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 22:1.

- Mida mäletate eelmisest õppetunnist Lamooni isa kohta? (Soovi korral paluge ühel õpilasel võtta kokku Alma 20. peatükk.)
- Mida oli Lamooni isa salmi Alma 20:27 järgi Ammonil teha palunud? (Teda õpetada.)

Võtke kokku Alma 22:2–3, selgitades, et kuigi Lamooni isa oli tahtnud Ammonit näha ja et Ammon teda õpetaks, oli ta ikka veel innukas õppima, kui tema juurde tuli hoopis Aaron.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 22:5–6. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, mida kuningas Lamooni isa teada tahtis. Paluge neil leitu kohta aru anda.

Jagage klass väikestesse rühmadesse. Paluge rühmadel lugeda üheskoos Alma 22:7–14 ja koostada loetelu õpetustest, mida Aaron Lamooni isale õpetas. (Näiteks võivad nad mainida, et ta õpetas loomisest, langemisest ja lepitusest.) Kui rühmad on õpetused kirja pannud, paluge ühel õpilasel oma rühma loetelu klassiga jagada. Soovi korral paluge õpilasel see loetelu tahvlile kirjutada. Seejärel paluge teistel õpilastel panna kirja täiendavad õpetused, mis nende rühmad oma loetellu kandsid.

- Kuidas vastavad need õpetused kuninga küsimusele salmis Alma 22:6?

Paluge õpilastel uurida omaette Alma 22:15 ja tähele panna, millest oli kuningas Lamooni isa nõus loobuma rõõmu ja igavese elu nimel.

- Milliseid mõtteid see teis tekitab, kui mõtisklete selle üle, millest kuningas oli nõus loobuma?

Märkige, et kuigi kuningas oli nõus loobuma kogu oma varast, õpetas Aaron talle veel suuremast ohverdusest, mille ta tegema pidi. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 22:16. Paluge klassil kuulata, mida kuningas Aaroni sõnul tegema pidi.

- Mida kuningas Aaroni sõnul tegema pidi? (Pattudest meelt parandama ja usuga Jumala poole palvetama.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 22:17–18. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, mida kuningas Aaroni juhiste peale tegi.

- Kuidas näitas kuningas soovi igavese elu järele?
- Mida tähendab loobuda oma pattudest? Miks on oluline parandada meelt kõikidest oma pattudest, mitte ainult mõnest patust? (Aidake õpilastel mõista, et kõikidest oma pattudest meeleparandamine võtab aega.)
- Mida saame õppida kuningas Lamooni isalt igaveseks eluks valmistumisest? (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid veenduge, et nad mõistavad järgnevat tõde: Selleks, et valmistuda igaveseks eluks, peame me olema nõus kõik oma patud hülgama. Võiksite õpilastele soovitada salmis Alma 22:18 ära märkida fraas „ma loobun kõikidest oma pattudest, et sind tunda“.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Dallin H. Oaksi sõnad:

„Jeesuse Kristuse evangeelium kutsub meid üles muutuma. „Parandage meelt“ on selle sagedasim sõnum, ja meelearandus tähendab kõigist oma isiklikest, perekondlikest, etnilistest ja rahvuslikest harjumustest loobumist, mis on vastuolus Jumala käskudega. Evangeeliumi eesmärk on muuta tavalised inimolendid selestilisteks kodanikeks ning see nõuab muutust“ (Repentance and Change. – Ensign või Liahona, nov 2003, lk 37).

Märkige, et mõned inimesed mõtisklevad, kas nad suudavad tõepoolest meelt parandada ja muutuda. Teised kahtlevad, kas Issand ikka andestab neile. Aitamaks õpilasi, kellel on selliseid muresid, lugege ette Noorte Naiste üldjuhataja, õde Elaine S. Daltoni sõnad:

„Kas ka teie peaksite oma elus midagi muutma? Te saate sellega hakkama! Te saate meelt parandada tänu Päästja piiritule lepitushvriile. Ta tegi võimalikuks, et meie teiega saaksime muutuda, saada taas puhtaks ja Tema sarnaseks. Ja Ta on lubanud, et kui me seda teeme, ei pea Ta meie patte ja eksimusi enam meeles“ (Aeg on tõusta ja särada! – 2012. a kevadine üldkonverents).

Selgitage, et kui me rakendame usku ja parandame meelt pattudest, oleme me väärilised saama preesterluse talitusi ja lepinguid, mis aitavad meil valmistuda igaveseks eluks.

Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse vastus järgmisele küsimusele. (Soovi korral kirjutage küsimus tahvlile või lugege see aeglaselt ette, et õpilased saaksid selle kirja panna.)

- Mida sellist, mida olen igavese elu nõuete kohta õppinud, paluks Issand mul teha täna, et Temaga lähedasemaks saada?

Kui õpilastel on olnud mõtisklemiseks ja kirjutamiseks piisavalt aega, küsige:

- Milliseid tõendeid te näete, et kuningas oli pöördunud Issandasse? (Meenutage õpilastele, et kui kuningas tahtis algul oma poega tappa, oli ta nüüd nõus jätma maha kogu kuningriigi ja kõik oma patud, et sündida Jumalast.)

Võtke kokku Alma 22:19–21, selgitades, et kui kuningas oli Vaimust vallatud, jooksid tema teenijad kuninganna juurde ja rääkisid talle kõigest, mis oli juhtunud. Kuninganna oli vihane ning käskis teenijatel Aaron ja tema vennad tappa. Teenijad keeldusid, kuna kartsid nefilastest misjonäride väge. Ka kuninganna kartis, kuid oli kindel, et nefilased tuleb tappa. Ta käskis teenijatel minna rahva järele, kes Aaroni ja tema kaaslased tapaksid.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 22:22–26, ja tähele panna, mida Aaron ja kuningas tegid, et ka kuninganna ja teised võiksid usule pöörduda ja rõõmu tunda. Tunnistage lõpetuseks meelearandusest ja sellest, milline õnnistus on Jeesuse Kristuse lepituse kaudu muutuda.

Kuldsalmi ülevaade

Noored võivad õppida kasutama pühakirju evangeeliumitõdede õpetamiseks. Jagage õpilased paaridesse ja paluge paarilistel valmistada ette ühe-kaheminutiline ettekanne, mille jooksul õpetada mõnda põhiõpetust, mille olete neile ülesandeks teinud. Paluge neil kasutada õpetuse edastamisel vähemalt ühte kuldsalmi. Samuti paluge neil soovi korral kasutada õpetamisel selgitusi, näiteid, kogemusi ja tunnistust. Ettekandest peaksid osa võtma mõlemad paarilised. Kui ettevalmistamiseks on olnud piisavalt aega, paluge kahel või kolmel paaril klassi õpetada. Soovi korral paluge teistel paaridel esitada oma ettekanded tulevastel pühakirjal koosolekul või pärast mõnda lühemat õppetundi.

NB! Kui teil pole aega seda tegevust selles õppetunnis kasutada, tehke seda mõni teine päev. Muud kordamisega seotud tegevused leiate käsiraamatu lisast.

Alma 23–24

Sissejuhatus

Pärast usule pöördumist kuulutas laamanlaste kuningas oma rahva seas välja usuvabaduse. Usuvabaduse väljakuulutamine võimaldas Aaronil ja tema vendadel laamanlaste linnades evangeeliumi jutlustada ja kirikuid asutada. Tuhanded laamanlased pöördusid usule ega lahkunud sellest iial. Need usulepöördunud laamanlased lubasid lepinguga, et panevad sõjarelvad maha, ning eristasid end laamanlastest, kes usule ei

pöördunud, kutsudes end anti-nefi-lehhilasteks. Kui laamanlased, kes usule ei pöördunud, neid ründasid, ohverdasid mõned anti-nefi-lehhilased lepingu pidamise nimel oma elu.

NB! Kui te innustasite 83. õppetunnis õpilasi laskma oma tunnistusel ja õigemeelsel eeskujul mõjutada teisi, nagu tiiki lainetama panev kivi, paluge soovi korral õpilastel õppetunni alguses oma püüdluste kohta aru anda.

Tagasiside üleskutsetele

Kui õpetajad uurivad, kuidas läheb varasemates õppetundides esitatud üleskutsete ja ülesannetega, hakkavad õpilased mõistma ja tundma, kui tähtis on tegutseda jumalike põhimõtete järgi ja rakendada neid ellu väljaspool klassiruumi.

Õpetamissoovitused

Alma 23

Tuhanded laamanlased pöörduvad Issandasse

Joonistage tahvlile pilt kahest inimesest (lihtsatest kriipsujukudest piisab). Seejärel lugege ette järgnev Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scotti sõnad. Paluge klassil kuulata vanem Scotti kirjeldust kahesuguste inimeste kohta.

„Igaüks meist on täheldanud, kuidas mõned inimesed teevad oma elus järjepidevalt õigesti. Elu tundub neile rõõmu valmistavat, lausa indu andvat. Kui neil tuleb teha raskeid otsuseid, näivad nende otsused alati õiged olevat, kuigi nende ees on ahvatlevad valikuvõimalused. Me teame, et nad on alati kiusatusele, kuid nad näivad seda unustavat. Sarnaselt oleme ka täheldanud, kuidas teised ei ole oma otsuste tegemisel sama vaprad. Vägevalt vaimses keskkonnas otsustavad nad teha paremini, muuta elukäiku, lükata kõrvale nõrgestavad harjumused. Nad on siiralt otsustanud muutuda, kuid naasevad ometi peagi samade asjade juurde, mida kavatsesid maha jätta.

Mille poolest nende kahe rühma elu erineb? Kuidas teha jätkuvalt õigeid valikuid?” (Full Conversion Brings Happiness. – Ensign, mai 2002, lk 24).

Küsige õpilastelt, kuidas nemad kahte tahvlil olevat kuju vanem Scotti kommentaaride järgi nimetaksid. Nimetage ühte kuju ustavaks ja teist järjekindlusetuks. Küsige õpilastelt, kuidas nemad vanem Scotti küsimustele vastaksid:

- Mille poolest nende kahe rühma elu erineb?
- Kuidas teha jätkuvalt õigeid valikuid?

Kui klass uurib Alma 23.–24. peatükki, innustage õpilasi mõtlema, mis motiveerib paljusid Kiriku liikmeid jääma kogu elu jooksul truuks ja ustavaks.

Võtke kokku Alma 23:1–5, ja selgitage, et kui laamanlaste kuningas usule pöördus, saatis ta rahvale läkituse, milles kuulutas, et nad peaksid laskma Aaronil ja ta vendadel kogu maal takistamatult ja kannatusteta Jumala sõna jutlustada. Tänu sellele läkitusele said misjonärid laamanlaste seas kirikuid asutada. Selle tulemusena pöördusid usule tuhanded laamanlased.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 23:6. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna kahete asja, mis laamanlaste pöördumisele kaasa aitasid. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

- Miks oli tähtis, et Ammon ja ta vennad õpetasid laamanlasi „vastavalt ilmutuse ja prohvetliku kuulutamise vaimule“?
- Mida see tähendab, et „Jumala [vägi] tegi [laamanlastes] imesid“?

- Millal on Jumala vägi teil pöörduda aidanud? Millal olete näinud Jumala väe mõju kellegi teise usule pöördumisel?

Paluge õpilastel lugeda uuesti läbi Alma 23:6 ja leida fraasid, mis kirjeldavad laamanlasi, kes Ammoni ja ta vendade jutlustamist uskusid. (Veenduge, et õpilased mõistavad, et need laamanlased „pöördusid Issandasse”, mitte Kirikusse ega neid õpetanud misjonäridesse. Veenduge samuti, et õpilased mõistavad, et need inimesed „ei langenud kunagi ära”. Kirjutage tahvlile ustavaks märgitud kuju alla Issandasse pöördunud ja ei langenud kunagi ära.)

- Miks on tähtis olla pöördunud Issandasse, mitte teistesse inimestesse või ideedesse, kui satume raskesse olukorda ja kogeme vastuseisu?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 23:7, 16–18, ning tähele panna sõnu ja fraase, mis tunnistavad laamanlaste pöördumisest. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda. Soovi korral kandke need sõnad ja fraasid ustavaks märgitud kuju alla. Aitamaks õpilastel neid salme täiendavalt analüüsida, esitage neile soovi korral järgmised küsimused:

- Kuidas tunnistas rahva soov endale uus nimi saada sellest, et nad olid muutunud?
- Kuidas tänaseid usule pöördunud teistest „eristada”?
- Alma 23:18 järgi said usule pöördunud laamanlastest töökad inimesed, kes olid nefilaste vastu sõbralikud. Mis kasu on kellegi teise usule pöördunudega suhtlemisest, kui ta püüab meelt parandada ja oma elu muuta?

Kirjutage tahvlile järgnevad sõnad: Usule pöördumine tähendab ...

Paluge õpilastel võtta kokku Alma 23. peatükist õpitu ja lõpetada tahvilil olev lause. Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma järgnev tõde: Usule pöördumine tähendab muutumist ja uueks inimeseks saamist Jumala väe kaudu. Lõpetage tahvilil olev lause.

Pöörake õpilaste tähelepanu tahvilil olevatele sõnadele ustav ja järjekindlusetu. Innustage neid mõtisklema, kumb sõna kirjeldab paremini nende pöördumise taset.

Alma 24

Anti-nefi-lehhilased sõlmivad lepingu, et ei haara enam kunagi relvi

Paluge õpilastel mõtisklema, kas nad on kunagi otsustanud mingit viga või pattu enam mitte korrata, kuid tegid hiljem ikkagi sama vea või panid toime sama patu. Selgitage, et kui neil on selliseid kogemusi, peaksid nad püüdma end jätkuvalt parandada. Alma 24. peatükki uurides õpivad nad tõdesid, mis neile seejuures abiks on.

Võtke kokku Alma 24:1–5, selgitades, et amalekid ja amulonlased, kes olid endised nefilased, ässitasid paljusid laamanlasi nende kuninga ja teiste anti-nefi-lehhilaste vastu vihale. Vihastena valmistusid need laamanlased anti-nefi-lehhilasi ründama. Sel vaenuajal suri anti-nefi-lehhilaste kuningas. Kuningriiki anti ühele tema poegadest. Ammon kohtus uue kuninga, Lamooni ja teistega, et üheskoos nõu pidada ja otsustada, kuidas end laamanlaste vastu kaitsta.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 24:6 ja tähele panna, mida anti-nefi-lehhilased otsustasid mitte teha. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, paluge mõnedel neist lugeda kordamööda ette Alma 24:7–10, 12–14. Paluge klassil teksti jälgida ja kuulata, kuidas Jumal oli anti-nefi-lehhilasi nende kuninga arvates õnnistanud.

- Mis oli Alma 24:9 järgi üks neist pattudest, mille anti-nefi-lehhilased olid varem toime pannud?
- Miks nad Alma 24:13 järgi keeldusid lahingusse minemast?

Jagage klass kahte rühma. Paluge esimesel rühmal lugeda Alma 24:11 ja 15, ja tähele panna fraase, mis viitavad anti-nefi-lehhilaste püüdlustele meelt parandada. Paluge teisel rühmal lugeda Alma 24:16–19 ja tähele panna, mida anti-nefi-lehhilased tegid, et tagada, et nad jäävad puhtaks. Kui õpilastel on olnud lugemiseks piisavalt aega, paluge neil leitud teistega jagada. Kutsumaks esile täiendavaid mõtteid, esitage soovi korral järgnevaid küsimusi:

- Mida võis kuningas mõelda, kui ta ütles: „Kõik, mida me oleme võinud teha, .. on see, et me oleme parandanud meelt”? (Al 24:11). (See fraas kirjeldab anti-nefi-lehhilaste suuri jõupingutusi ja sihikindlust pattudest meelt parandada.)

- Sõna tunnistuseks ilmub salmides Alma 24:15–16 ja 18 kolm korda. Kuidas on oma relvade sügavale maasse matmine tunnistuseks? (See näitab teistele inimestele ja Jumalale, et nad olid oma patud tõepoolest maha jätnud ja hüljanud.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Spencer W. Kimballi sõnad:

„Pattu hüljates ei saa pelgalt paremaid tingimusi soovima jääda. .. Inimene peab olema kindel, et ta on patu mitte ainult hüljanud, vaid muutnud pattu ümbritsevaid olusid. Ta peaks hoiduma tingimustest ja olukorrast ja kohtadest, kus patt aset leidis, kuna need võivad seda jälle eriti kergesti esile kutsuda. Ta peab hülgama inimesed, kellega patt toime pandi. Ta ei tohi asjaosalisi vihata, kuid peab neist ja kõigest patuga seotust kõrvale hoidma“ (The Miracle of Forgiveness, 1969, lk 171–172).

- Mida tegid anti-nefi-lehhilased, et hoiduda olukordadest ja inimestest, mis või kes võiksid neid endiste pattude juurde meelitada?

Soovi korral paluge õpilastel hetkeks mõtiskleda, kas nende elus on muutmist vajavaid olukordi, selleks et parandada meelt ja hüljata pattu, millega neil on olnud raskusi.

Kirjutage tahvlile järgnev: Kui me ... , siis Jumal ...

Paluge õpilastel vaadata läbi Alma 24:10–18, ja otsida viise, kuidas tahvlil olev lause lõpetada. (Soovi korral paluge õpilastel kirjutada oma pühakirjadesse sarnane lause: Kui me teeme kõik, mis saame, et meelt parandada, siis Jumal võtab meilt süü ja aitab meil jääda puhtaks.)

Paluge õpilastel uuesti vaadata salmi Alma 24:17.

- Tooge näiteid vastuhaku relvadest (vt Al 23:7), mida inimesed võivad käest panna või maha matta, kui nad Issandasse pöörduvad. (Aidake õpilastel mõista, et vastuhaku relvade seas võivad olla patused hoiakud või teod, millest inimesed peavad loobuma selleks, et Issandasse pöörduda.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad:

„Meeleparandus võtab täpselt sama kaua aega kui öelda läbimõeldult: „Ma muudan end.“ Loomulikult tuleb lahendada probleeme ja üht-teist hüvitada. Tõenäoliselt tõestate – parem oleks, kui tõestaksite – kogu ülejäänud elu, et teie meeleparandus jääb kestma“ (For Times of Trouble. – New Era, okt 1980, lk 11–12).

Paluge õpilastel selgitada, mida üks noor mees või noor naine võiks teha selleks, et mitte korrata järgnevat patte: Tarkuse Sõna murdmine, pornograafia vaatamine, õe või venna vastu ebasõbralik olemine.

Paluge õpilastel ette kujutada, mis tunne võis olla anti-nefi-lehhilastel, kui nad olid oma relvad matnud ja avastasid, et laamanlaste sõjavägi oli neid ründama tulemas. Paluge õpilastel selle olukorra üle mõtiskleda, lugedes läbi Alma 24:20–22.

Kirjutage tahvlile järgnev tõde: Me aitame teistel usule pöörduda, kui oma lepinguid peame. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 24:23–27. Paluge klassil teksti jälgida ning tähele panna sõnu või fraase, mis õpetavad tahvlile kirjutatud põhimõtet.

- Kuidas mõjutab see lugu teie soovi lepinguid pidada?
- Mida me saame teha, et meil oleks suurem soov ja et me suudaksime üha enam Issandaga sõlmitud lepinguid pidada?

Paluge õpilastel jagada oma kogemusi seoses tahvlil toodud põhimõttega. Tunnistage lõpetuseks õppetunnis õpetatud põhimõtetest.

Koduõppe tund

Alma 17–24 (17. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Alma 17–24 (17. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusi.

1. päev (Alma 17–18)

Kui Ammon ja tema vennad laamanlasi õpetasid, õppisid õpilased nende eeskuju varal, et pühakirju uurides, palvetades ja paastudes võime me saada Püha Vaimu ning õpetada teisi väega. See, kuidas Ammon kuningas Lamoonit teenis, õpetas samuti tähtsast aspektist misjonitöös – kui me oleme heaks eeskujuks, saab Issand meid oma käes tööriistaks teha. Õpilased võisid näha, et Ammoni Lamoonile osutatud teenimine valmistas laamanlaste valitsejat ja teisi evangeeliumi vastu võtma. Kuningas Lamooni usule pöördumine õpetab, et kui me mõistame, et me vajame Päästjat, soovime me meelt parandada.

2. päev (Alma 19–20)

Õpilased said teada, et Ammoni tunnistus ja õigemeelne eeskuju aitasid Lamooni isal Issandasse pöörduda. Samuti said nad teada, et meie armastusest ajendatud teod saavad aidata teistel südames leebuda ja püüda teada tõde.

3. päev (Alma 21–22)

Lugu Aaroni misjonitööst aitas õpilastel näha, et kui me jääme katsumustes kindlaks, aitab Issand meil Tema tööd teha. Aaron aitas kuningas Lamooni isal mõista, et ta võib saada päästetud ainuüksi Jeesuse Kristuse teenete kaudu. Kuningaga sarnaselt peame ka meie olema nõus hülgama kõik oma patud, et vaimselt muutuda ja Jumalast sündida.

4. päev (Alma 23–24)

Tuhanded laamanlased, kes evangeeliumi vastu võtsid, näitasid, et usule pöördumine on vaimne muutus – uueks inimeseks saamine Jumala väe läbi. Laamanlaste eeskuju varal, kellest said anti-nefi-lehhilased, said õpilased teada, et kui me teeme kõik võimaliku, et meelt parandada, võtab Jumal meilt meie süü ja aitab meil jääda puhtaks. Laamanlaste usule pöördumisest on näha, et me saame aidata teistel usule pöörduda, kui oleme ustavad.

Sissejuhatus

Kuningas Moosia neli poega otsustasid kodustest võimalustest ja luksusest ära öelda, et laamanlaste seas evangeeliumi jutlustada. Nende nelja misjonäri lood kirjeldavad, kuidas õpilased saavad ette valmistuda, et Jeesuse Kristuse evangeeliumi tõhusalt teistele õpetada.

Õpetamissoovitused

Alma 17–22

Ammon ja ta vennad õpetavad kahte laamanlaste kuningat

Kirjutage enne tunni algust tahvlile või paberile järgnev lõpetamata lause: „Kõige tähtsam, mida saate teha, et valmistuda [misjoni]kutseks, on ..”

Paluge mõnedel õpilastel rääkida, mis tunne neil oli, kui nad nägid sugulast või sõpra pärast ustavat teenimist misjonilt koju naasmas. Seejärel küsige õpilastelt: Kuidas see inimene pärast misjonit erines? Mis võis selle muutuse esile kutsuda?

Küsi õpilastelt, kuidas nemad tahvil oleva lause lõpetaksid. Kui õpilased on küsimusele vastanud, öelge neile, kuidas lõpetas lause vanem David A. Bednar Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist: „Kõige tähtsam, mida saate teha, et valmistuda [misjoni] kutseks, on saada misjonäriks ammu enne misjonile minemist” (Becoming a Missionary. – Ensign või Liahona, nov 2005, lk 45).

Küsi: Kuidas saavad noored mehed ja noored naised järgida vanem Bednari nõuannet ja saada misjonäriks veel enne põhimisjonil teenimist?

Jagage president Thomas S. Monsoni sõnu:

„Misjonitöö on preesterluse kohustus, midagi, mida Issand ootab meilt, kellele Ta nii palju on andnud. Noored mehed, ma manitsen teid ennast misjonitööks ette valmistama! Hoidke end rikkumatu, puhta ja väärilisena, et saaksite esindada Issandat. Kandke hoolt oma tervise ja jõuvarude eest. Uurige pühakirju. Seal, kus tegutsevad seminar ja instituut, osalege nendes. Tutvuge misjonäride õpperaamatuga „Jutlusta minu evangeeliumi”.

Mõni sõna teile mu noored õed: kuigi teil ei ole samasugust preesterluse kohustust kui noortel meestel – teenida põhimisjonil, saate ka teie anda oma hinnalise panuse misjonitöösse ja olete teretulnud teenima” (Taas kohtudes. – 2010. a sügisene üldkonverents).

Kirjutage tahvlile järgnev: Issand õnnistab meid Püha Vaimuga ja väega õpetada Tema sõna, kui me ...

Jagage klass nelja rühma. Andke igale rühmale üks järgmistest pühakirjasalmidest: Alma 17:1–4; Alma 17:9–13; Alma

17:19–25; Alma 18:1–9; Alma 17:26–30. (Vajadusel kohandage tegevust väiksemale klassile.)

Paluge õpilastel neile antud salmid läbi lugeda ja tähele panna, mida Moosia pojad tegid, mis õnnistas neid Vaimu ja väega, kui nad evangeeliumi õpetasid. Selgitage, et kui õpilased selle tegevusega lõpule jõuavad, palute te neil nende avastusi jagada ja tahvlil oleva lause lõpetada.

Kui õpilastel on olnud piisavalt aega, paluge ühel inimesel igast rühmast selgitada, mida Moosia pojad tegid ja kuidas rühma liikmed tahvlil oleva lause lõpetaksid. Võimalikud vastused: uurige pühakirju, paastuge ja palvetage, olge kannatlikud, olge heaks eeskujuks, usaldage Issandat, teenige siiralt teisi ning armastage teisi nagu oma vendi ja õdesid. Kandke õpilaste vastused tahvlile, kui nad neid jagavad. Paluge õpilastel selgitada, kuidas nende arvates iga tegu või omadus aitaks kellelgi tõhusamalt evangeeliumi jagada.

Kui kedagi teie õpilastest õpetasid põhimisjonärid ja ta pöördus evangeeliumisse, siis võite paluda tal jagada, mis tunne tal oli evangeeliumi õppida.

Tuletage õpilastele meelde, et kui Ammon oli kaitsnud kuninga karju, oli kuningas Lamooni tema väest ning ta kuulekusest ja ustavusest kuninga käskude täitmisel hämmastunud (vt Al 18:8–10). Lamooni oli valmis kuulma sõnumit, mida Ammon oli tulnud temaga jagama. Paluge õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 18:24–29. Paluge klassil leida, kuidas Ammon tugines Lamooni arusaamisele Jumalast, et aidata Lamoonil õiget õpetust mõista.

Esitage õpilastele järgnevad küsimused:

- Kuidas tugineda Ammoni-sarnaselt ühistele töekspidamistele, kui rääkida Jumalast teist usku sõbraga? Kuidas võiks sellest teie sõbrale kasu olla?
- Millistel muudel evangeeliumi teemadel võiksite oma sõpradega rääkida, mis annaksid teile võimaluse nendega evangeeliumi jagada?

Meenutage õpilastele, et kuningas Lamoonil tekkis soov Jeesuse Kristuse evangeeliumi kuulda, nagu ka tema isal. Paluge ühel

õpilasel lugeda ette Alma 18:39–41, ehk kuidas Lamooni reageeris, kui oli Jeesusest Kristusest teada saanud. Paluge teisel õpilasel lugeda ette Alma 22:14–18, ehk kuidas reageeris Lamooni isa. Paluge klassil teksti oma pühakirjades jälgida ja tähele panna, mida sarnast nad nende meeste reageeringutes leiavad.

Küsige: Mida mõlemad mehed Jeesusest Kristusest teada saades teha tahtsid?

Selgitage, et kui misjonärid neid õpetasid, olid Lamooni ja tema isa Vaimust liigutatud. Selle tulemusena tahtsid nad evangeeliumi õnnistusi ning olid nõus loobuma pattudest ja meelt parandama. Meenutage õpilastele sel nädalal õpitud tõde: Me peame olema nõus hüljama kõik oma patud, et vaimselt muutuda ja Jumalast sündida.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette oma õpikust vanem Dallin H. Oaksi sõnad: „Jeesuse Kristuse evangeelium kutsub meid üles muutuma. „Parandage meelt“ on selle sagedasim sõnum, ja meelearandus tähendab kõigist oma isiklikest, perekondlikest, etnilistest ja rahvuslikest harjumustest loobumist, mis on vastuolus Jumala käskudega. Evangeeliumi eesmärk on muuta tavalised inimolendid selestilisteks kodanikeks ning see nõuab muutust“ (Repentance and Change. – Ensign või Liahona, nov 2003, lk 37).

Paluge õpilastel mõelda oma elu üle ja mõtiskleda, kas neil on patte, mida hüljata, selleks et Lamooni ja tema isa sarnaselt vaimselt muutuda. Jagage lõpetuseks innustust ja tunnistust, et kui me oleme nõus pattudest loobuma, aitab Issand meil muutuda ja kasvada.

Järgmine õppenädal (Alma 25–32)

Paluge õpilastel mõtiskleda järgneva küsimuse üle: Mida te ütleksite kellelegi, kes on Kristuse-vastane? Järgmises osas saavad õpilased teada, kuidas tuli Alma toime Kristuse-vastase Korihori küsimuste ja pilgetega. Lisaks õpivad nad täiendavalt usu kohta, lugedes Alma ja teiste tööst selle nimel, et õpetada usust taganenud soramlasi, kes Issanda teid moonutasid.

86. ÕPPETUND

Alma 25–26

Sissejuhatus

Kui laamanlased olid Ammoniiha linna hävitanud, pidasid nad nefilastega veel mitu lahingut, misjärel nad tagasi aeti. Nad kannatasid suuri kaotusi, mistõttu paljud laamanlased sõjarelvad käest panid, meelt parandasid ja anti-nefi-lehhilastega liitusid. Kui Moosia poegade

ja nende kaaslaste 14-aastane misjon laamanlaste seas lõppes, kiitis Ammon Issandat ja väljendas tänu õnnistuse eest, et nad said olla Issanda käes tööriistad ja tuua laamanlastele evangeeliumi.

Õpetamissoovitused

Alma 25:1–12

Abinadi ja Alma prohvetlikud kuulutused täituvad

Kandke enne tundi tahvlile järgnev tabel:

Prohvetlik kuulutus	Prohvetliku kuulutuse täitumine
Alma 9:12. Mida Alma Ammoniiha rahvale prohvetlikult kuulutas?	Alma 25:1–2 (vt ka Al 16:2–3, 9–11)
Moosia 17:14–19. Mis pidi juhtuma Abinadi prohvetliku kuulutuse järgi kuningas Noa ja tema preestrite järglastega?	Alma 25:4–9

Kirjutage tahvlile sõna usaldus. Paluge õpilastel nimetada inimesi, keda me sageli usaldame. (Võimalikud vastused: Issand, prohvetid, vanemad, õpetajad ja treenerid.) Küsige õpilastelt:

- Miks on mõnda inimest kergem usaldada kui teisi?
- Keda on teil kõikidest inimestest täna maa peal kõige kergem usaldada?

Õelge õpilastele, et Alma 25. peatükis on kirjas tõendus, et Issanda sõnad Tema prohvetitele täituvad alati. Selgitage, et õpilased saavad tahvlil oleva kaardi abil teada kahest Mormoni Raamatu prohvetite kuulutusest ja nende prohvetlike kuulutuste täitumisest. Paluge õpilastel see tabel vihikusse või pühakirjapäevikusse kanda. Paluge neil vastata küsimustele ette antud pühakirjasalmide abil ja kirjutada vastused esimesse veergu. Paluge neil kirjutada teise veergu, kuidas need prohvetlikud kuulutused täitusid. Paluge mõnedel õpilastel leitu kohta aru anda.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 25:11–12. Paluge ülejäänud klassil teksti jälgida ja tähele panna, mis Mormoni sõnul Abinadi sõnadega juhtus. Võiksite õpilastele soovitada fraas „need sõnad osutusid õigeks“ 12. salmis ära märkida.

- Mida tähendab fraas „need sõnad osutusid õigeks“?

Võiksite paluda õpilastel kirjutada *ÕL 1:38* oma pühakirjades Alma 25:12 kõrvale. Paluge ühel õpilasel lugeda ette *ÕL 1:38*. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna fraasi, mis sarnaneb fraasiga „need sõnad osutusid õigeks“. („Kõik läheb täide.“)

- Mida õpime salmidest Alma 25:1–12 prohvetite kuulutuste ja töötuste kohta? (Kirjutage tahvlile järgnev tõde: Kõik prohvetite inspireeritud sõnad täituvad.)

Märkige, et tabelis toodud näidetest on näha, et prohvetite hoiatused õigemeelsusetutele lähevad alati täide. Lisaks jagavad prohvetid lubadusi neile, kes pöörduvad Issandasse. Ka need lubadused täituvad. Aitamaks õpilastel näha, kuidas see põhimõte nende elus kehtib, lugege ette järgmine tsitaat Esimeselt Presidentkonnalt trükises „Sulle, noor“. Paluge õpilastel kuulata, millised lubadused on antud neile, kes trükises toodud käitumisnormidest kinni peavad.

„Selles brošüüris käsitletud käitumisnormid aitavad teil teha tähtsaid valikuid praegu ja ka tulevikus. Me lubame teile, et kui te peate kinni oma lepingutest ja nendest käitumisnormidest, siis õnnistatakse teid Püha Vaimu kaaslusega, teie usk ja tunnistus muutuvad tugevamaks ja te olete õnnelikumad“ (Sulle, noor, trükis, 2011, lk ii).

- Mida Esimene Presidentkond lubas?
- Millal olete näinud neid lubadusi täitumas?

Alma 25:13–17

Paljud laamanlased parandavad meelt ja liituvad anti-nefi-lehhilastega

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 25:13–14. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, mida paljud laamanlased tegid, kui mõistsid, et nad ei suuda nefilasi lüüa.

- Mis teile laamanlaste tegevuse juures muljet avaldab?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 25:17 ja leida, mida arvasid Moosia pojad edust, mis neid laamanlaste seas saatnud oli.

- Kuidas oli Moosia poegade edu näide sellest, et Issanda sõnad osutusid õigeks? (Kui õpilased peaksid küsimusele vastamisel abi vajama, paluge neil lugeda Moosia 28:5–7 ja Alma 17:11.)

Alma 26

Ammon tunneb rõõmu, et Issand on olnud tema, ta vendade ja laamanlaste vastu halastav

Võtke välja mõned töövahendid (nt haamer, kruvikeeraja, mutrivõti, pliats või pastapliats, pintsel, käärid, arvuti ja muusikariist). Selgitage, et töövahendi kohta saab öelda ka tööriist.

- Mis on mõned asjad, mida oskustööline või kunstnik saavad õige tööriistaga teha?
- Mida see tähendab, kui keegi on tööriistaks Issanda käes?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 26:1–5, 12. Paluge õpilastel tuua välja, kuidas Ammon ja tema misjonikaaslased Jumala käes tööriistad olid?

- Mida Issand Ammoni ja tema misjonikaaslaste vahendusel korda saatis?
- Kuidas öelda Alma 26:12 teiste sõnadega? Kuidas seostuvad Ammoni sõnad selles salmis Issanda käes tööriistaks olemisega?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 26:11, 13, 16, ja leida üles kõik sõnade rõõm, rõõmustama ja rõõmutsema erinevad vormid. Võiksite õpilastele soovitada need sõnad oma pühakirjades ära märkida. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 26:13–16, ja paluge klassil tähele panna Ammoni põhjuseid rõõmustamiseks.

- Miks Ammon rõõmustas?
- Milliseid põhimõtteid nendest salmidest õppida? (Õpilased võivad mainida mitmeid erinevaid põhimõtteid. Nende kommentaarid võtab kokku järgnev põhimõte: Me tunneme rõõmu, kui teenime ustavalts Issandat ja Tema lapsi. Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)
- Miks me Issanda teenistuses teie meelest rõõmu tunneme?

Kirjutage tahvlile järgnevad pühakirjaviited ja küsimused. (Soovi korral kirjutage need tahvlile enne tunni algust.) Jagage õpilased paardesse. Paluge igal paaril valida endale pühakirjasalmid, need läbi lugeda ja arutada, kuidas vastata juuresolevale küsimusele.

Alma 26:17–20. Millised inimesed olid Ammon ja tema vennad enne usule pöördumist?

Alma 26:23–25. Millistena kirjeldasid nefilased Ammonile ja tema vendadele laamanlasi enne nende usule pöördumist?

Andke mõnele õpilastele aega oma vastuseid selgitada. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 26:23–29, ja leida takistused, millega Ammon ja tema vennad Issandat ja laamanlasi teenides silmitsi seisisid.

- Milliste mainitud takistustega võiksid misjonärid tänapäeval silmitsi seista?
- Mis motiveeris Alma 26:27 ja 30 järgi Ammonit ja tema misjonikaaslast edasi teenima? (Issandalt saadud trööst ja lubadused ning soov olla „vahendiks mõne hinge päästmisel“.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 26:31–34 ja leida Moosia poegade töö tulemusi. Kui neil on olnud lugemiseks piisavalt aega, paluge neil leitud teistega jagada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 26:35–37. Paluge klassil teksti jälgida ja mõtiskleda, mis põhjus on neil Jumala headuse üle rõõmu tunda.

- Milliseid sõnumeid nendes salmides näete?

Märkige, et üks paljudest sõnumitest nendes salmides on see, et Issand on halastav kõigile, kes parandavad meelt ja usuvad Tema nimesse. Aitamaks õpilastel tunnetada selle põhimõtte õigsust ja tähtsust, lugege ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist vanem Boyd K. Packeri sõnad:

„Saame kirju neilt, kes on teinud traagilisi vigu. Nad küsivad: „Kas ma võin kunagi andeks saada?“

Vastus on „jah!“

Evangeelium õpetab meile, et vaevadele ja süüele saab leevendust meeleparanduse kaudu. Peale mõne sellise inimese, kes lähevad hukatusse pärast täiuse tundmist, pole harjumust, sõltuvust, vastuhakku, üleastumist ega süütegu, mille kohta ei käiks lubadus, et selle eest võib täielikult andeks saada“ (The Brilliant Morning of Forgiveness. – Ensign, nov 1995, lk 19).

Tunnistage, et lepituse vägi võimaldab neil, kellel on usku Jeesusesse Kristusesse ja kes parandavad meelt, nii suured kui ka väikesed patud andeks saada. Tunnistage ka rõõmust, mis tuleb meie ellu, kui Issanda käes tööriistaks oleme.

Alma 27–29

Sissejuhatus

Kui laamanlased edutult nefilasi ründasid, pöördus nende viha anti-nefi-lehhilaste vastu. Kuna anti-nefi-lehhilased olid sõlminud lepingu, et ei vala enam iial teiste verd, keeldusid nad oma kaitseks relvi haaramast. Ammon läks anti-nefi-lehhilaste eesotsas Sarahemlasse, kus nefilased võtsid nad enda kaitse alla, ja kus neid hakati tundma Ammoni rahvana. Kui nefilased kaitsesid

Ammoni rahvast laamanlaste eest, said tuhanded nefilased ja laamanlased lahingus surma. Olgugi et armsate inimeste surm nefilasi kurvastas, leidsid paljud neist lootust ja rõõmu Issanda lubadusest, et õigemeelised „äratakse üles, et nad võiksid olla lõpmatu õnne seisundis Jumala paremal käel” (Al 28:12).

Õpetamissoovitused

Alma 27

Anti-nefi-lehhilased lähevad Ammoni juhtimisel nefilaste juurde varju

Paluge õpilastel tõsta käsi, kui keegi on neile kunagi midagi lubanud ja seejärel oma lubadust murdnud. Seejärel paluge neil tõsta käsi, kui keegi on andnud neile lubaduse ja siis seda pidanud.

- Millisel arvamusel olete inimestest, kes lubadusi peavad? Miks?
- Millisel arvamusel võiks Issand olla nendest, kes peavad Talle antud lubadusi?

Tutvustage Alma 27. peatükki ja selgitage, et kui laamanlased olid püüdnud nefilasi edutult hävitada, ründasid nad anti-nefi-lehhilasi – laamanlasi, kes olid pöördunud usule Ammoni ja tema vendade teenimise kaudu. Paluge õpilastel meenutada, mida anti-nefi-lehhilased tegid, et näidata Issandale, et nad peavad oma lepingut, et nad „ei kasuta enam kunagi relvi inimese vere valamiseks” (Al 24:18). (Nad matsid oma sõjarelvad.) Avastamiseks, kui sihikindlalt kavatsesid anti-nefi-lehhilased oma lubadust pidada, paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 27:2–3. (Võiksite õpilastele soovitada lugeda ka Alma 24:18–19, ja kirjutada see viide lehekülje serva Alma 27:3 kõrvale.)

- Kui teie oleksite anti-nefi-lehhilane, kui raske oleks teil siis oma lepingut pidada ning jätta enda ja oma armsamate kaitseks lahingusse minemata?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 27:4–10 ja leida, millise ettepaneku tegi Ammon, et anti-nefi-lehhilasi kaitsta ja aidata neil lepinguid pidada. Paluge ühel õpilasel see lõik kokku võtta.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 27:11–12 ja paluge klassil leida, milliseid juhiseid sai Ammon Issandalt. Selgitage, et anti-nefi-lehhilased läksid Ammoni juhtimisel Sarahemlasse (vt Al 27:13–15). (Võtke soovi korral kokku ka Alma 27:16–19 ja märkige, et just neis oludes said Ammon ja teised Moosia pojad Almaga uuesti kokku, nagu on kirjas salmis Alma 17:1–4.)

Selgitage, et nefilaste ülemkohtunik küsis rahvalt, kas nad on nõus laskma anti-nefi-lehhilastel endi seas elada. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 27:22–24 ja otsida nefilaste vastust ülemkohtuniku läkitusele.

- Kuidas lubasid nefilased anti-nefi-lehhilasi aidata?
- Miks olid nefilased teie arvates nõus oma endisi vaenlasi kaitsma?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 27:26 ja leida, kelleks nefilased anti-nefi-lehhilasi kutsu- ma hakkasid.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 27:27–30. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, mille järgi Ammoni rahvas tuntuks sai. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

- Mis teile Ammoni rahva juures muljet avaldab? Miks?

- Kuidas on Issandasse pöördumine ja lepingute pidamine Alma 27:27–30 järgi omavahel seotud? (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma, et nad mõistavad järgnevat tõde: Kui me oleme täielikult Issandasse pöördunud, peame me Temaga sõlmitud lepinguid. Soovi korral kirjutage see põhimõtte tahvlile.)
- Kes on teie elus selle põhimõtte järgimisel eeskujuks olnud?

Alma 28

Nefilased löövad laamanlasi suures lahingus

Märkige, et kuigi paljud nefilased olid ustavad, olid nad sellest hoolimata silmitsi raskete katsumustega.

Selgitage, et president Thomas S. Monson on rääkinud ühe oma nooruspõlve kogemuse kohta järgneva loo. Kuuldes, et tema sõber Arthur Patton oli Teises maailmasõjas surma saanud, külastas noor Thomas Monson tema ema, kes polnud Kiriku liige. Ta meenutas hiljem:

„Proua Pattoni elusustus valgus. Ta kobas äärmises pimeduses ja sügavas meeleheites.

Ma lähenesin, palve südames, tuttavale Pattonite majaanisele jalgteele, mõtiskledes, millised trööstivad sõnad võiksid tulla kellegi huultelt, kes on veel pelgalt poiss.

Uks avanes ja proua Patton kallistas mind nagu omaenda poega. Kodust sai pühakoda, kui murest murtud ema ja küündimatu poiss põlvitades palvetasid.

Põlvilt tõustes vaatas proua Patton mulle silma ja ütles: „Tommy, minul pole kirikut, aga sinul on. Ütle mulle, kas Arthur elab edasi?” (Proua Patton – lugu läheb edasi. – 2007. a sügisene üldkonverents).

- Kuidas vastaksite teie proua Pattoni küsimusele?

Lugege ette president Monsoni vastus:

„Ma tunnistasin talle nii hästi, kui oskasin, et Arthur elab tõepoolest edasi” (Proua Patton – lugu läheb edasi. – 2007. a sügisene üldkonverents).

- Kuidas muudavad teadmised päästmisplaanist nende väljavaateid, kelle armsamad on surnud?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 28:1–3. Paluge klassil tähele panna, millist hinda nefilased maksid, et aidata Ammoni rahval lepingut pidada. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 28:4–6 ja leida, kuidas nii palju surnuid nefilastele mõjus. Paluge õpilastel otsida salmidest Alma 28:11–12 põhjuseid, miks mõned inimesed tunnevad hirmu, kui neile armsad inimesed surevad, samas kui teised on lootusrikkad.

- Miks tunnevad mõned inimesed hirmu, kui neile armsad inimesed surevad?
- Miks on mõned inimesed lootusrikkad, kui neile armsad inimesed surevad? (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma, et kui meil on usku Jeesusesse Kristusesse ja Issanda lubadustesse, võime me tunda surmaga kokku puutudes lootust ja rõõmu.)

Kirjutage tahvlile järgnev lõpetamata lause: Ja nõnda me näeme, ...

Küsige õpilastelt, kuidas nad lõpetaksid lause Alma 28. peatükist õpitu alusel.

Kui õpilastel on olnud aega vastata, paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 28:13–14. Paluge õpilastel oma vastuseid nendes salmidest õpetatud põhimõtetega kõrvutada. (Võiksite õpilastele soovitada ära märkida fraas „ja nõnda me näeme” igal selle ilmnmisel neis salmidest. Selgitage, et Mormon kasutas seda fraasi sageli tähtsate õppetundide edastamiseks, mida Mormoni Raamatu lugudest õpime.)

- Mida olete lugenud Alma 27.–28. peatükist, mis Mormoni „ja nõnda me näeme” fraase kinnitavad?
- Millal olete näinud kedagi lootusrikkalt omaenda või armsa inimese surmaga silmitsi seismas, kuna tal oli usku Jeesusesse Kristusesse?
- Kuidas selgitaksite ülestõusmist, et aidata kellelgi tema enda või talle armsa inimese surmaga lootusrikkalt silmitsi seista?

Aidake õpilastel märgata pühakirjades õpetatud põhimõtteid

Mõnel juhul eelneb pühakirjades õpetatud põhimõtetele fraas „ja nõnda me näeme”. Näiteks kirjutab Mormon salmidest Alma 28:13–14 „ja nõnda me näeme”, et pöörata meie tähelepanu põhimõtetele, mida õpime Ammoni ja anti-nefi-lehhiilaste kogemustest. Õpetage õpilastele, et pühakirju uurides ja nende üle mõtiskledes võivad nad ka ise põhimõtteid avastada, kui küsivad endalt: „Mida need salmid mulle õpetavad?”

Alma 29

Alma rõõmustab, et saab tuua hingi Jumala juurde

Õelge õpilastele, et Alma 29. peatükis väljendab Alma soovi Issanda käes tööriistaks olla. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 29:1–3. Paluge klassil tähele panna, mida Alma oleks teinud, kui ta oleks võinud saada „oma südame soovi”. (Ta oleks „[hüüdnud] meeleanandust kõikidele rahvastele”.)

- Miks Alma seda Alma 29:2 alusel soovis?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 29:4–5 ja otsida, mida annab Issand neile, kelle soovid on õigemeelsed. (Kui õpilased peaksid küsimusele vastamisel abi vajama, pöörake nende tähelepanu fraasile „ma tean, et ta annab inimestele vastavalt nende soovidele”. Selgitage, et **kui me soovime midagi õigemeelset, õnnistab Issand meid vastavalt nende soovidele**. Märkige, et kui kõik meie õigemeelsed soovid selles elus ei täitu, täituvad need igavikes.)

Paluge õpilastel uurida iseseisvalt Alma 29:10, 14, 16, ja leida, milliseid õnnistusi Alma sai, kui aitas teistel tulla Kristuse juurde. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

- Millise sõnaga kirjeldas Alma oma tundeid, kui aitas teistel tulla Kristuse juurde? (Võiksite õpilastele soovitada ära märkida sõna „rõõm” iga kord, kui see nendes salmides ilmneb.)
- Milline põhimõte saab selgeks Alma kogemusest aidata teistel meelt parandada ja Jeesuse Kristuse juurde tulla? (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma, et nad mõistavad järgnevat põhimõtet: **Me tunneme sellest rõõmu, kui aitame teistel meelt parandada ja Jeesuse Kristuse juurde tulla.**)
- Millal on teiste aitamine Kristuse juurde tulemisel teile rõõmu teinud?

Innustage õpilasi otsima võimalusi, kuidas aidata teistel Jeesuse Kristuse juurde tulla. Soovi korral jagage mõnda oma rõõmsat kogemust seoses misjonitööga.

Kommentaariid ja taustinfo

Alma 28:11–12. Rahu leidmine surma korral

Vanem Russell M. Nelson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist rääkis, kuidas meie teod siin elus saavad meile surma korral rahu tuua:

„Vennad ja õed! Me elame, et surra ja sureme, et elada – teises kuningriigis. Kui me oleme hästi ettevalmistunud, ei tekita surm mingit õudu. Igavesest vaatenurgast on surm enneaegne vaid neile, kes pole valmis Jumalaga kohtuma.

Praegu on aeg ette valmistuda. Kui siis surm tuleb, saame me liikuda selestilise hiilguse suunas, mille Taevane Isa on valmistanud oma ustavatele lastele. Vahepeal pakub maha jäänud armsatele inimestele .. surmavalus leevendust vankumatu usk Kristusesse, täiuslik lootusesära, armastus Jumala ja kõigi inimeste vastu ning sügav soov neid teenida” (Now Is the Time to Prepare. – Ensign või Liahona, mai 2005, lk 18).

Vanem Wilford W. Andersen Seitsmekümnest rääkis, kuidas mõned sõbrad tulid toime oma isa surmaga:

„Hiljuti suri mu hea sõber vähki. Ta oli sügavalt usklik inimene ja seda on ka tema pere. Oli kosutav näha, kuidas nende usk aitas neil üle elada need väga rasked ajad. Sisemine rahu andis neile jõudu ja muutis nad tugevamaks. Nende loal loen ma ette ühe pereliikme kirja, mis oli kirjutatud vaid mõni päev enne pereisa surma:

„Viimased päevad on olnud eriti rasked. .. Eile õhtul kogunesime isa voodi juurde. Me kõik tundsim Issanda Vaimu ja see lohutas meid väga. Me tunneme rahu. .. See on olnud raskeim asi, mis meil üle elada on tulnud, kuid me tunneme rahu, sest teame, et .. meie Isa taevas on lubanud, et kunagi elame perena taas koos. Kui arst oli isale haiglas öelnud, et teha pole enam midagi, vaatas ta, pilk täis suurt usku, meile otsa ja küsis vapralt: „Kas kellelgi siin ruumis on kahtlusi seoses päästmisplaani?” .. Me oleme tänulikud isale ja emale, kes on meid õpetanud seda plaani usaldama”” (Meie Lunastaja kalju. – 2010. a kevadine üldkonverents).

Alma 30

Sissejuhatus

Pärast suurt lahingut, mida nefilased laamanlastega pidasid, saabus maale rahu. Umbes kaks aastat hiljem hakkas mees nimega Korihor jutlustama, et Jumalat pole olemas, et Kristust ei tule ja et mingit pattu pole. Ta halvustas Kiriku juhte, väites, et nad õpetavad rumalaid pärimusi. Tema valeõpetused viisid paljusid tõsiste pattudeni. Korihor toodi Alma ette, kes tunnistas Jeesusest Kristusest ja õpetas, et kõik asjad tunnistavad

Kõrgeimast Loojast. Hiljem löödi Korihor Jumala väega tummaks ja ta veendus tões. Kui ta aga palus oma häält tagasi, ei võtnud Alma tema palvet kuulda, vaid ütles, et kui ta oma hääle tagasi saab, hakkab ta uuesti valeõpetust õpetama. Korihor veetis ülejäänud elu süüa kerjates, kuni nefilastest lahknenu ja soramlasteks kutsutud rühm ta surnuks trampis.

Õpetamissoovitused

Alma 30:1–18

Kristuse-vastane Korihor naeruvääristab õpetust Kristusest

Torgake enne tunni algust karastusjoogi purgi põhja väike auk ja laske sisul välja voolata. Näidake purki klassile, kuid ärge öelde, et see on tühi. Küsige, kes seda tahab ja palju nad on nõus selle eest maksma. Paluge ühel õpilasel klassi ette tulla, purki uurida, ja öelda klassile, mis seal sees on. (Te võite kasutada purgi asemel ka tühja karpit, kotti või mõnda ümbrist, mille sees on tavaliselt midagi sellist, mis õpilastele meeldib.)

- Kuidas sarnanevad valeõpetused selle purgiga? (Need on sageli väljast kütkestavad, kuid seest tühjad.)

Selgitage, et tänases õppetunnis saavad õpilased teada mehest, kelle nimi oli Korihor. Kui nad uurivad Alma 30. peatükki, innustage neid mõtisklema, kuidas Korihori õpetused teda ennast ja teisi vaimselt tühjaks jätsid.

Rääkige õpilastele, et kui sõda laamanlastega sai läbi, saabus Ammoni rahvale (anti-nefi-lehhilastele) ja nefilastele rahu. Nende rahu katkestas Korihor. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 30:6, 12 ja leida sõna, mis seda meest kirjeldab. (See sõna on *kristusevastane*. Selgitage, et ühe definitsiooni järgi on selle sõna tähenduseks „igaüks ja kõik, mis võltsib õiget evangeeliumi päästmisplaani ning on avalikult või salaja Kristuse vastu“ (Pühakirja-juht, Kristuse-vastane, scriptures.lds.org).)

Kirjutage enne tundi paberile või tahvlile järgmine ülesanne. Kui kirjutate ülesande tahvlile, paluge õpilastel kirjutada see vihikusse või pühakirjapäevikusse. Ülesanne aitab neil mõista, kuidas Saatan ja need, kes teda teenivad, meid valeõpetuste abil patustama meelitavad.

Kristuse-vastase Korihori valeõpetused

Valeõpetus	Sõnum
1. Alma 30:13–14	a. Sa ei või teada, et miski on tõde, kui sa seda ei näe. Seega ei saa sa ka teada, kas Kristus tuleb.
2. Alma 30:15	b. Mingit pattu ei ole. Pole üldlevinud normi, et miski on õige või vale.
Alma 30:16	c. Inimeste edu põhineb ainult nende enda jõupingutustel. Mingit lepitust ei ole.

Valeõpetus	Sõnum
4. Alma 30:17 (alates „iga inimene jõuab ..“)	d. Pole võimalik teada, mis toimub tulevikus, seega ei peaks uskuma Kristusesse ega järgima inimeste sõnu, kes on endi sõnul prohvetid.
5. Alma 30:17 (alates „mida iganes inimene teeb ..“)	e. Pattude andekssaamine on hullumeelne mõte, mille aluseks on valed pärimused.
6. Alma 30:18	f. Pärast surma pole mingit elu, mistõttu pole vaja muretseda ka, et sellele elule järgneb kohtumõistmine.

Jagage õpilased paaridesse. Paluge neil lugeda üheskoos Alma 30:12–18. Paluge neil leida Korihori valeõpetustele (ülesande vasakul küljel) vastavad sõnumid (paremal küljel). (Vastused: 1–d, 2–a, 3–e, 4–c, 5–b, 6–f.)

Aitamaks õpilastel Korihori õpetusi analüüsida ja õpitut rakendada, esitage neile järgnevad küsimused:

- Milliste õpetustega olete teie kokku puutunud, mis sarnanevad Korihori õpetustega?
- Mida Korihori õpetused Alma 30:18 järgi rahvast tegema panid?
- Miks võiksid need õpetused panna inimesi kiusatustele järele andma?
- Mida õpime nendest salmidest valeõpetuste ohtlikkuse kohta? (Aidake õpilastel tuua välja järgnev põhimõte: **Saatan meelitab meid valeõpetuste abil patustama.**)

Paluge õpilastel kujutada end ette järgmises olukorras:

Sõber kutsub sind videomängu mängima. Sõbra koju jõudes avastad sa, et mäng on vägivaldne ja sealsed tegelased on siivutult riides. Kui sa oled mängu mängimise suhtes kõhkleva arvamusel, palub sõber sul selgitada, miks sa seda mängida ei taha.

- Mida sa ütleksid? (Õpilased võivad selgitada, et mäng rikub nende usuga seotud käitumisnorme.)
- Kuidas sa vastaksid, kui sõber hakkab sinu tõekspidamisi maha tegema ja ütleb, et need piiravad su vabadust?

Alma 30:19–60

Korihor nõuab Almat tunnustähte ja ta lüüakse Jumala väega tummaks

Võtke kokku Alma 30:19–30, selgitades, et Korihor õpetas valeõpetusi kolmes erinevas nefilaste linnas. Lõpuks viidi ta maa ülemkohtuniku ja Alma ette, kes oli Kiriku juht. Soovi korral märkige, et üks Korihori põhiargumente oli see, et Kiriku juhid hoidsid rahvast orjuses – et nende usk võttis inimestelt vabaduse. Samuti süüdistas ta Kiriku juhte selles, et nad püüavad rahva tööst isiklikku kasu lõigata.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 30:31 ja leida, milles Korihor Almat ja teisi Kiriku juhte süüdistas.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 30:32–35 ja leida, kuidas Alma Korihorile vastas.

- Kuidas olete näinud, et Alma vastus Kiriku juhtide elus paika peab?

Paluge kahel õpilasel klassi ette tulla. Paluge neil lugeda ette Alma 30:37–45 nii, et üks neist loeb Alma ja teine Korihori sõnu. Paluge ülejäänud klassil tähele panna, milliseid tõendeid esitas Alma Jumala olemasolu kohta.

- Milliseid tõendeid Alma Jumala olemasolu kohta tõi? (Soovi korral kirjutage õpilaste vastused tahvlile. Võiksite õpilasi innustada neid tõendeid ka oma pühakirjades ära märkima. Rõhutage selle vestluse käigus, et **kõik asjad tunnistavad Jumalast.**)
- Mis on Alma loetletud tõenditest teie jaoks eriti vägevad? Miks?

Andke õpilastele mõned minutid kirjutamiseks. Paluge neil panna kirja tõendid, mida nemad on näinud, mis „[näitavad] Jumala olemasolu“ (Al 30:44). Paluge mõnedel õpilastel oma loetelu klassiga jagada.

- Milline mõju on neil tõenditel teile? Kuidas nad saaksid tugevdada teie usku ja tunnistust?

Võtke kokku Alma 30:46–50, selgitades, et Korihor, kes polnud ikka veel nõus talle antud tunnustähtedega, nõudis, et Alma näitaks talle tunnustähte, et Jumal on olemas. Vastuseks sellele löödi Korihor Jumala väega tummaks. Veendunud Jumala väes, kirjutas Korihor, miks ta oli jutlustanud Isa Jumala ja Jeesuse Kristuse vastu. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Korihori selgitus salmidest Alma 30:51–53.

- Mida võis Korihor sellega mõelda, kui ta ütles, et ta õpetas asju, mis „meeldisid lihali-kule meelele”? (Soovi korral selgitage, et Korihori õpetused meeldisid inimestele nende õigemeelsusete füüsiliste soovide, mitte nende õigemeelsete vaimsete soovide pärast.)

Võtke kokku Alma 30:54–59, selgitades, et Korihor palus Almal palvetada, et needus temalt ära võetaks. Alma keeldus, öeldes, et kui Korihor saaks kõnevõime tagasi, hakkaks ta uuesti inimestele valeõpetusi õpetama. Korihor heideti välja ja ta käis majast majja toitu kerjamas. Lõpuks läks ta soralaste juurde, kes olid nefilastest lahku löönud ja nad trampisid ta surnuks.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 30:60 ja otsida Mormoni õpetatud põhimõtet.

- Millist põhimõtet Mormon selles salmis õpetab?

Veenduge, et õpilased mõistavad, et „**kurat ei toeta oma lapsi [oma järgijaid] viimsel päeval.**”

- Mil moel erineb see sellest, kuidas Taevane Isa ja Jeesus Kristus meist hoolivad? (Kui õpilased seda küsimust arutavad, paluge neil soovi korral lugeda Alma 36:3.)

Tunnistage tõdedest, mida õpilastega selles tunnis arutasite.

Kommentaariid ja taustinfo

Alma 30:52. „Ma olen alati teadnud, et Jumal on olemas”

Vanem Robert D. Hales Kaheteistkümne Apostli Kvorumist õpetas, kui tähtis on märgata evangeeliumi õigsuse kohta saadud tunnustähti.

„Kui me Püha Vaimu leebet mõju ei järgi, võime muuta Mormoni Raamatus kirjeldatud kristusevastase Korihori sarnaseks. Peale selle, et ta ei uskunud Jumalasse, ta ka naeruvääristas Päästjat, lepitust ja ettekuulutuse vaimu, õpetades alusetult, et Jumalat ja Kristust pole olemas.

Korihor ei piirdunud pelgalt Jumala hülgamise ning seejärel vaikselt oma teed minemisega. Ta pilkas usklike ning nõudis prohvet Almal kinnituseks tunnustähte Jumala olemasolu ja väe kohta. Alma vastus pidas paika siis ning peab ka nüüd: „Sul on olnud küllalt tunnustähti; kas sa tahad kiusata oma Jumalat? Kas sa ütled: Näita mulle tunnustähte, kui sul on kõikide nende sinu

vendade ja ka kõikide pühade prohvetite tunnistus? Pühakirjad on pandud sinu ette, jah, ja kõik näitab Jumala olemasolu; jah, nimelt maa ja kõik, mis on selle pinnal, jah, ja selle liikumine, jah, ja ka kõik planeedid, mis liiguvad oma korrapärasel viisil, tunnistavad, et on olemas Kõrgeim Looja.” (Al 30:44.)

Lõpuks Korihor saigi tunnustähe. Ta löödi tummaks. „Ja Korihor sirutas välja oma käe ja kirjutas, öeldes: .. Ma tean, et seda ei saanud minu peale tuua miski muu kui Jumala vägi; jah, ma olen alati teadnud, et Jumal on olemas.” (Al 30:52.)

Vennad ja õed! Te võite hingepõhjas teada, et Jumal elab. Te ei pruugi Temast veel kõike teada ning kõiki Tema teid mõista. Kuid teis on ususäde, mis ootab Jumala Vaimu ergutust ja lõkkele puhumist, ning Kristuse valgus, millega te olete sündinud” (Püüdke tunda Jumalat, meie Taevast Isa ja Tema Poega Jeesust Kristust. – 2009. a sügisene üldkonverents).

Alma 31

Sissejuhatus

Alma sai teada, et rühm nefilastest lahkulöönuid, keda kutsuti soramlasteks, olid evangeeliumi tõest kõrvale ekselnud ja langenud valede kommete küüsi. Teated pahelisusest kurvastasid Almat ning ta viis ühe misjonäride rühma soramlastele Jumala sõna õpetama. Alma jälgis koos kaaslastega, kuidas soramlased

usust taganenult Jumalat kummardasid, materialismile rõhku panid ja uhked olid. Alma palvetas tõsimeelselt, et Issand teda ja tema kaaslasi trööstiks, kui nad selle väljakutsega silmitsi on, ning et nad saaksid soramlased edukalt tagasi Issanda juurde tuua.

Õpetamissoovitused

Alma 31:1–7

Alma lahkub oma kaaslastega Sarahemlast, et jutlustada Jumala sõna usust taganenud soramlastele

Paluge õpilastel mõtiskleda, mida nad teeksid, kui sõber või pereliige hakkaks evangeeliumi järgi elamisest kõrvale ekslema.

- Mida te teeksite, et aidata sellel inimesel Kirikusse naasta? Kuidas äratada selles inimeses soov käske pidada? Kellelt võiksite abi saada, kui oma pereliikme või sõbraga tööd teete?

Rääkige õpilastele, et tänases õppetunnis pööratakse tähelepanu sellele, kuidas Alma ja mõned teised püüdsid aidata evangeeliumist kõrvale ekselnud inimesi. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 31:1–4. Paluge klassil tähele panna, miks Alma ja teised soramlaste pärast muretsevad.

- Mida Alma tundis, kui kuulis soramlaste süütegudest?
- Miks hakkasid nefilased soramlaste pärast kartma?

Paluge õpilastel kujutada ette, et neil on võimalik anda nõu, kuidas Alma oma mured soramlastega lahendatud saaks. Küsige õpilastelt, mida nad Almal teha soovitaksid. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 31:5. Paluge klassil tähele panna, mis oli Alma teada tõhusaim viis soramlaste aitamiseks.

- Mida Alma soramlaste aitamiseks teha otsustas?
- Miks on Jumala sõna teie arvates vägevam kui sundus ja muud meetodid, kui püüda aidata kellelgi muutuda?

Mida õpime Alma 31:5 järgi Jumala sõna väest meie elus? (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid veenduge, et nende vastustes kajastuks järgnev tõde: **Kui me uurime Jumala sõna, juhatab see meid tegema seda, mis on õige.** Soovi korral kirjutage see tõde tahvlile.)

Aitamaks õpilastel paremini mõista, kuidas Jumala sõna vägi aitab meil teha seda, mis on õige, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist juhataja Boyd K. Packeri sõnad. (Soovi korral kirjutage see tsitaat tahvlile või paberilehtedele.)

„Õige õpetus muudab selle mõistmise korral suhtumist ja käitumist.

Evangeeliumi õpetusi uurides paraneb käitumine kiiremini kui käitumist uurides. .. Sellepärast me evangeeliumi õpetuste uurimisele nii jõuliselt tähelepanu pööramegi” (Little Children. – Ensign, nov 1986, lk 17).

Paluge õpilastel rääkida ajast, mil neil või mõnel nende tuttavatel tekkis suurem soov teha, mis on õige, tänu pühakirjadele või Kiriku juhtide õpetustele.

Võtke kokku Alma 31:6–7, öeldes õpilastele, et kuna Alma oli Jumala sõna väes kindel, läks ta koos seitsme mehega soramlasi õpetama.

Alma 31:8–23

Soramlased palvetavad ja kummardavad Jumalat ebaõigel moel

Rääkige õpilastele, et kui Alma läks oma kaaslastega soramlaste juurde, märkasid nad, et need inimesed kummardavad Jumalat hämmastaval kombel.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 31:8–11 ning tuua välja sõnad ja fraasid, mis soramlaste jumalakummardamist kirjeldavad. Märkige, et fraasiga „kiriku usulised toimingud” mõeldakse nii talitusi kui ka igapäevast palvetamist ja Jumala anumist.

- Mida tegid soramlased 10. salmi järgi, mis muutis nad kiusatuste ees kaitsetuks?
- Mida võime õppida sellest, et soramlased iga päev ei palvetanud ja Jumalat ei anunud? (Õpilaste vastused võivad erineda, kuid neis peaks kajastuma, et **meie igapäevane püüdlus palvetada ja käske pidada kaitseb meid kiusatuste eest**. Soovi korral kirjutage see põhimõtte tahvlile. Võiksite õpilastele soovitada see ka oma pühakirjades Alma 31:9–11 kõrvale kirjutada.)
- Millal olete näinud, et igapäevane palve aitab kiusatusele vastu panna?

Kui õpilased selle küsimuse üle arutlevad, lugege ette Seitsmekümnest vanem Rulon G. Craveni sõnad:

„Viimaste aastate jooksul on vennad aeg-ajalt palunud mul kohtuda Kiriku liikmetega, kes on meelt parandanud, ja vestelda nendega nende templiõnnistuste taastamiseks. Templiõnnistuste taastamine neile imetoredatele inimestele, kes on teinud meeleparanduse, on alati olnud vaimselt liigutav kogemus. Olen esitanud mõnele neist küsimuse: „Mis su elus juhtus, mistõttu sa ajutiselt Kirikus liikmesuse kaotasid?” Nad vastasid pisarsilmil: „Ma ei kuuletunud peamistele evangeeliumi põhimõtetele, nagu palve, regulaarne kirikuskäimine, kirikus teenimine ja evangeeliumi uurimine. Seejärel andsin ma järele kiusatustele ja kaotasin Püha Vaimu juhatuse” (Temptation. – Ensign, mai 1996, lk 76).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 31:12–14. Seejärel paluge teisel õpilasel lugeda ette Alma 31:15–18. Enne kui teine õpilane lugema hakkab, paluge klassil mõtiskleda, kuidas nad reageeriksid, kui kuuleksid kedagi niiviisi palvetamas.

- Mille üle te muretseksite, kui kedagi niiviisi palvetamas kuuleksite?
- Milliseid valeõpetusi soramlased oma palves kordasid?
- Kuidas suhtusid soramlased teistesse inimestesse? (Soovi korral juhtige õpilaste tähelepanu sellele, kui sageli esinevad soramlaste palves sõna „meie” erinevad vormid.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 31:19–23. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna ka teisi probleeme soramlaste jumalakummardamises. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

- Milliseid muudatusi peaksid soramlased tegema, et nende jumalakummardamine oleks aupaklik ja Issandale meele järele?

Selgitage, et me kummardame Jumalat, kui me Teda armastame, oleme Tema vastu aupaklikud ja Temale pühendunud. (Soovi korral kandke need kummardamise viisid tahvlile.)

Meie suhtumises ja tegudes peaks väljenduma jumalakummardamine mitte ainult siis, kui me palvetame, paastume ja käime Kirikus, vaid iga päev. Innustage õpilasi hindama, kuivõrd keskendunud ja siiralt nemad Jumalat kummardavad.

Paluge õpilastel tuua välja erinevaid viise, kuidas õigesti Jumalat kummardada. Andke neile piisavalt aega mõtteid jagada. Soovi korral paluge ühel õpilasel need mõtted tahvlile kirjutada.

- Milline peaks olema meie suhtumine, kui me Jumalat kummardame? Kuidas sellist suhtumist päevast päeva hoida?

Aitamaks õpilastel mõista, milline mõju on meie suhtumisel jumalakummardamisele, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Dallin H. Oaks'i sõnad:

„Jumalakummardamise juurde kuuluvad sageli teod, kuid õige jumalakummardamise juurde kuulub alati teatud suhtumine.

Jumalat kummardav suhtumine kutsub esile sügavaima truuduse, imetluse ja aukartuse tunde. Jumalakummardamine ühendab pühendumises armastuse ja aupaklikkuse, tõmmates meie vaimud Jumalale lähemale” (Pure in Heart, 1988, lk 125).

Innustage õpilasi õpitu rakendamiseks eesmäärke seadma

President Thomas S. Monson õpetas, kui tähtis on paluda õpilastel teha seda, mida nad klassis õpivad: „Evangeeliumi õpetamise eesmärk .. pole klassiliikmetele „infot pähe valada“. .. Siht on inspireerida liiget evangeeliumi põhimõtetele mõtlema, neid tunnetama ja seejärel tege ma midagi, et nende järgi elada. ..

Kuulen ja unustan; näen ja mulle tuleb meelde;

teen ja õpin“ (Conference Report, okt 1970, lk 107–108).

Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse lühike hinnang nende praeguste jumalakummardamise harjumuste kohta ja nende suhtumisest Jumala kummardamisse järgnevates kategooriates: igapäevane isiklik palve, igapäevane isiklik pühakirjade uurimine, käskudele kuuletumine ning igapäevane kirikus käimine ja sakramendi võtmine. Paluge õpilastel seada endale eesmärk igapäevase jumalakummardamise parandamiseks.

Alma 31:24–38

Alma palvetab ning palub jõudu ja edu, et soramlasi Issanda juurde tagasi tuua

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 31:24–25 ning otsida suhtumisi ja käitumisi, mis soramlaste usust taganemisega kaasas käisid. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

Selgitage, et soramlaste pahelisuse nägemine pani Alma palvetama. Paluge õpilastel paari desse võtta. Paluge paaridel uurida Alma 31:26–35 ja arutada järgnevaid küsimusi. (Soovi korral kirjutage need küsimused õpilaste jaoks paberile või kandke need enne tunni algust tahvlile.)

- Millele või kellele soramlased oma palves keskendusid? (Nad keskendusid iseendale.)
- Millele Alma oma palves keskendus? (Ta keskendus teiste aitamisele. Kas siis, kui ta palvetas enda ja oma kaaslaste eest, palus ta jõudu soramlaste teenimiseks.)
- Mida tahaksite Alma palvest enda isiklikusse palvesse üle võtta?

Kirjutage tahvlile järgnev:

Kui me palvetame ja tegutseme usuga, ...

Selgitage, et pärast seda, kui Alma palvetas ja palus abi soramlasteni jõudmiseks, asus ta oma kaaslastega teenima, „mõtlemata enda peale“ (Al 31:37). Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 31:36–38 ja leida õnnistusi, mis said osaks Almale ja tema kaaslastele, kui nad said preesterluse õnnistused ja jutlustasid evangeeliumi. (Soovi korral juhtige õpilaste tähelepanu salmis Alma 31:36 olevale fraasile „pani oma käed nende peale“. Vt joonealune märkus 36b.)

- Millised õnnistused said Almale ja tema kaaslastele osaks tänu nende palvetele ja tegevusele?

Kuidas lõpetaksite tahvlil oleva lause Alma ja tema kaaslaste eeskujul? (Õpilased võivad anda palju erinevaid õigeid vastuseid. Võtke nende vastused kokku, lõpetades tahvlil olev lause: Kui me palvetame ja tegutseme usuga, tugevdab Issand meid meie katsumustes.)

Selgitage, et pärast palvetamist näitas Alma oma kaaslastega usku, asudes tööle ning usaldades Issandat, et Ta kannab nende eest hoolt, kui nad Teda teenivad. Paluge õpilastel järgida Alma eeskujul ja palvetada usuga.

Alma 32

Sissejuhatus

Nähes pealt, kuidas soramlased usust taganenult Jumalat kummardasid, hakkas Alma oma kaaslastega soramlastele Jumala sõna jutlustama. Neid saatis mõningane edu inimeste seas, kes olid vaesed ja olid

palvemajadest välja aetud. Võrreldes Jumala sõna seemnega, õpetas Alma inimestele, kuidas Jumala sõna vastu võtta ja usku suurendada.

Õpetamissoovitused

Alma 32:1–16

Alandlikud soramlased näitavad, et nad on valmis Jumala sõna kuulma

Paluge õpilastel ette kujutada, et te olete sõber, kes küsis neilt, kuidas saada teada, kas Jeesuse Kristuse evangeelium on tõde. Küsige, mida nad ütleksid, et aidata teil tunnistust saada.

Kui õpilased on oma mõtteid jaganud, kirjutage tahvlile: Kuidas tunnistust saada ja tugevdada. Õelge õpilastele, et panete õppetunni jooksul kirja põhimõtteid ja kaemusi, mida nad tunnistuse saamise ja tugevdamise kohta avastavad.

Meenutage õpilastele, et Alma ja tema vennad olid näinud pealt, kuidas rühm usust taganenud nefilasi, soramlased, valesti Jumalat kummardavad. Alma kurvastus rahva pahelisuse pärast viis ta palvetama ja paluma tröösti ning jõudu, et osata neid õpetada. (Vt Al 31.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 32:1–3. Paluge klassil tähele panna, milline rühm soramlasi misjonäride sõnumi vastu huvi tundis. Paluge neil leitu kohta aru anda.

- Mille poolest olid need inimesed Alma 32:3 järgi vaesed? („Nad olid vaesed maailma asjade poolest; ja nad olid ka vaesed oma südames.”)
- Mis tähendab teie arvates olla südames vaene?

Aitamaks õpilastel sellele küsimusele vastata, paluge mõnedel neist lugeda kordamööda ette Alma 32:4–12. (Õpilased võivad pakkuda, et südames vaene inimene on alandlik, meelt parandav ja valmis Jumala sõna kuulama.)

- Kuidas on salmis Alma 32:5 esitatud küsimusest näha, et soramlased olid südames vaesed?
- Kuidas see rühm soramlasi tänu vaesusele õnnistusteni jõudis?
- Mida õpetavad need salmid tunnistuse saamise ja tugevdamise kohta? (Kirjutage õpilaste jagatud erinevad põhimõtted tahvlil oleva pealkirja alla. Veenduge, et nad toovad välja järgmise põhimõtte: **Alandlikkus valmistab meid Jumala sõna vastu võtma.**)
- Miks on alandlikkus oluline tunnistuse saamisel ja tugevdamisel?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 32:13–16. Paluge klassil leida üles kaks erinevat viisi, kuidas inimesed võivad muutuda alandlikuks. (Inimesed võivad otsustada olla alandlikud või neid sunnitakse alandlikud olema.)

- Mida õpime nendest salmidest alandlikkuse kohta? (Aidake õpilastel tuua välja järgnev põhimõte: **me oleme õnnistatud, kui otsustame olla alandlikud ilma, et meid alandlikkusele sunnitakse.**) Miks on parem ise otsustada alandlik olla?
- Mida tähendab teie arvates alandada end „sõna pärast”? (Al 32:14). Kuidas võiks see olla seotud meie suhtumisega kirikus, seminaris või perega pühakirju uurides?

Alma 32:17–43**Alma õpetab soramlasi usku tugevdama**

Selgitage, et Alma tõi välja ühe vale arusaama, mis on paljudel inimestel tunnistuse saamise kohta. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 32:17–18 ja klassil see valearusaam üles leida.

- Milline valearusaam oli paljudel inimestel tunnistuse saamise kohta?
- Miks ei ole õige enne uskumist tunnistähte nõuda? (Soovi korral meenutage õpilastele Seremit pühakirjakohas Jaakobi 7:13–16 ja Korihori näidet salmides Alma 30:43–52. Soovi korral paluge neil lugeda ka ÕL 63:9, et rõhutada, et tunnistähed järgnevad usule ega ole midagi sellist, mida nõuda enne usku.)

Alma 32:21 on kuldsalm. Vaadake õppetunni lõpus toodud õpetamissoovitust, et aidata õpilastel see salm selgeks saada.

Selgitage, et Alma õpetas inimestele, mis on usk. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 32:21 ja leida Alma definitsioon usule. Märkige, et see salm on kuldsalm. Võiksite innustada õpilasi seda salmi eriliselt ära märkima, et seda kergesti üles leida.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 32:22 ja otsida nõuannet, kuidas tunnistust saada ja tugevdada. Paluge neil leitu kohta aru anda.

Lisage tahvlil olevale loetelule pidage meeles, et Jumal on halastav ja uskuge Jumala sõna.

- Miks on need tegevused usu arendamisel tähtsad?

Selgitage, et aitamaks soramlastel mõista, kuidas Jumala sõnasse uskuda, soovitas Alma neil teha katse.

- Miks teevad inimesed teaduslikke katseid? (Et teha kindlaks, kas mõni teooria või idee on tõene.)

Paluge õpilastel kirjeldada katseid, mida nad on teinud füüsika- või keemiatunnis või kusagil mujal. Aidake neil mõista, et katsete puhul peab uurija tegutsema, mitte pelgalt mõistatama. Ka tunnistuse saamine või tugevdamine nõuab tegutsemist.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 32:27. Paluge klassil leida, millise katse Alma soramlastel teha palus. Lisage tahvlil olevale loetelule pange sõna proovile.

- Mida Alma sellega mõtles, kui ta palus neil tema sõnad proovile panna?
- Mida mõtles Alma sõnadega „ärkate ja äratate oma võimed“? (Soovi korral selgitage, et sõna võimed viitab meie mõtlemis-, tegutsemis- ja teostusvõimele. Alma palus inimestel teha tema sõna järgi. Soovi korral lisage tahvlil olevale loetelule ärgake ja äratage oma võimed.)
- Mida tähendab „[rakendada] pisut usku“?

Aitamaks õpilastel avastada, kuidas seda katset oma elus läbi viia, paluge neil lugeda läbi Alma 32:28.

- Millega Alma Jumala sõna võrdles? (Seemnega.)
- Millised on mõned Jumala sõna allikad? (Vastuste hulka peaksid kuuluma pühakirjad, viimse aja prohvetite õpetused ja Pühalt Vaimult saadud isiklik ilmutus.)
- Mida peame Alma sõnul selle „seemnega“ tegema?

Kandke õpilaste vastused tahvlile. Soovi korral kirjutage need varem tahvlile kirjutatud pange sõna proovile alla. Loetellu võib kuuluda järgnev:

1. Andke koht, et sõna (seeme) saaks külvatud teie südamesse.
2. Äрге sõna uskmatuse tõttu välja heitke.
3. Märkake, kuidas sõna teis paisub.

Aitamaks õpilastel mõista, mida nad selle katse kohta lugesid, esitage neile järgnevad küsimused:

- Mil moel on Jumala sõna nagu seeme, mille saab külvata meie südamesse? (Võimalikud vastused: see saab kasvada, saab meid tugevdada ja meil on vaja selle eest hoolitseda.)

Kui õpilased arutavad Jumala sõna võrdlemist seemnega, paluge neil lugeda läbi Alma 33:22–23. Paluge neil lugedes otsida Alma selgitust „sellele sõnale“. Aidake neil mõista, et see viitab Jeesusele Kristusele ja Tema lepitusele.

- Mida tähendab sõnale „kohta anda“, et see saaks külvatud meie südamesse? (Vt Al 32:28. Võimalikud vastused: me peame avama oma südame ja me peame oma elus pühakirjade uurimisele ruumi tegema.)

- Mida tähendab tunda enda sees Jumala sõna paisumist? Kui Jumala sõna teie sees paisub, mis juhtub siis teie tunnistuse ja usuga?
- Millal on Jumala sõna teie hinge avardanud ja teie mõistmist valgustanud?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 32:29–34. Paluge klassil teksti jälgida ning otsida sõnu ja fraase, mis kirjeldavad, mida me Jumala sõna kohta õpime. Seejärel paluge õpilastel nende leitud sõnad ja fraasid ette lugeda ning selgitada, miks nad just need valisid. Osutage tahvlil olevale ja küsige:

- Miks poleks meie usk ka pärast seda katset täiuslik? Mida me peaksime veel tegema, et evangeeliumi kohta kestvat tunnistust saada?
- Kuidas sarnaneb puul kasvada aitamine tunnistuse tugevdamisega?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 32:35–40. Paluge klassil otsida üles Alma nõuanne, kuidas seda katset läbi viia.

- Mida me peame tegema Alma 32:37–40 järgi, et meie usk Jumala sõnasse üha kasvaks? (Lisage tahvlil olevale loetelule hoolitsege sõna eest.)
- Mida me saame teha, et sõna eest hoolitseda? (Võimalikud vastused: me saame iga päev pühakirju uurida; uurides juhatuse saamiseks palvetada; otsida, kuidas pühakirjad ja viimse aja prohvetite õpetused meie elu kohta käivad; õpitud jagada.)
- Mis juhtub, kui jätame puu tähelepanuta ega hoolitse selle eest? Mis juhtub, kui me ei pööra tähelepanu meie südamesse külvatud Jumala sõnale?

Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse, mida nad õppisid Alma 32. peatükist tunnistuse saamise ja tugevdamise kohta. Võiksite neile soovitada need kokkuvõtted ka oma pühakirjades Alma 32:37–43 lähedale kirjutada.

Paluge õpilastel kirjutada jagada. Veenduge, et nad toovad jagades välja, et **kui me hoolitseme oma südames usinasti Jumala sõna eest, siis meie usk ja tunnistus Jeesusesse Kristusesse ja Tema evangeeliumisse kasvavad.**

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 32:41–43 ja leida, kuidas kirjeldas Alma puud ja selle vilja.

- Kus veel kirjeldatakse Mormoni Raamatus puud, mille vili on „magusam kõigest magusast”? (Vajadusel tuletage õpilastele meelde elupuu kirjeldust salmides 1. Nefi 8:11–12 ja 1. Nefi 11:9–24.)
- Mida esindavad puu ja vili Lehhi ning Nefi elupuu nägemuses? (Puu esindab Jumala armastust Päästja ja Tema lepituse kaudu väljendatuna ning vili esindab lepituse kaudu saadavaid õnnistusi. Vt selle õpiku 12. õppetundi.)
- Kuidas inimesed Lehhi ja Nefi nägemuses puu juurde jõuavad? (Järgides raudkäsipuud, mis esindab Jumala sõna.) Mil moel on see nagu Alma Jumala sõna ja seemne võrdlus?

Paluge mõnedel õpilastel jagada, kuidas nad on järginud Alma 32. peatükis kirjeldatud tegevust. Küsige, kuidas on see tegevus nende elu mõjutanud. Jagage soovi korral omaenda kogemusi, mil olete Jumala sõna väge tundnud.

Kuldsalm – Alma 32:21

Paluge õpilastel teha Alma 32:21 abil kindlaks, kuidas inimesed järgnevatel olukordades usku rakendavad või ei rakenda.

1. Noor naine soovib käegakatsutavat tõendit, et Mormoni Raamat on õige, enne kui ta seda usub.
2. Noor mees kuuleb, et kõik väärilised noored mehed peaksid teenima põhimisjonil. Kuigi ta pere on vaene, on ta otsustanud misjonile minna ja selleks ette valmistuda.
3. Noor naine tahab Jeesuse Kristuse lepituse kaudu pattudest puhtaks saada. Ta teab, et selleks, et täielikult meelt parandada, tuleb tal mõned üleastumised piiskopile üles tunnistada. Ta lepib kokku aja, mil piiskopiga kokku saab.

NB! Soovi korral kasutage seda ideed õppetunni ajal kuldsalmi tutvustades või õppetunni lõpus.

Koduõppe tund

Alma 25–32 (18. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud peatükkide Alma 25–32 (18. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Alma 25–29)

Kui õpilased õppisid, millist rõõmu Ammon tundis enda ja oma vendade edu üle evangeeliumi jutlustamisel, said neile selgeks järgmised põhimõtted: kui me end alandame, siis Issand tugevdab meid ja laseb meil olla oma käes tööriistaks; Issanda ja Tema laste ustav teenimine toob meile rõõmu. Kui laamanlased evangeeliumi vastu võtsid ja relvi haaramast keeldusid, said õpilased teada, et kui me oleme täielikult Issandasse pöördunud, peame me Temaga sõlmitud lepinguid. Õpilased tõdeavad Alma näite varal, et kui aitame teistel meelt parandada ja Jeesuse Kristuse juurde tulla, siis toob see meile rõõmu.

2. päev (Alma 30)

Lugedes Kristuse-vastase Korihori õpetusi, said õpilased teada, et Saatan meelitab meid valeõpetuste abil pattu tegema. Alma vastas Korihori õpetustele, kuulutades, et kõik asjad tunnistavad Jumalast kui Kõrgeimast Loojast. Kui õpilased lugesid, et Korihor trambiti surnuks, mõistsid nad Mormoni kirja pandud põhimõtet: „Kurat ei toeta oma lapsi [oma järgijaid] viimsel päeval“ (Al 30:60).

3. päev (Alma 31)

Lugedes Alma kavatsusest usust taganenud soralased tagasi võita, sai neile selgeks järgnev põhimõte: Kui uurime Jumala sõna, juhatab see tegema seda, mis on õige. Püüdes iga päev palvetada ja käske pidada, tugevdab see meid kiusatuse vastu. Kui palvetame ja tegutseme usuga, saame oma katsumustes jumalikkude abi.

4. päev (Alma 32)

Lugedes Alma edust soralaste seas olevatele vaestele jutlustamisel, said õpilased teada, et alandlikkus valmistab meid Jumala sõna vastu võtma. Alma võrdles usu rakendamist seemne külvamise ja selle eest hoolitsemisega. Õpilased said teada, et kui hoolitseme oma südames usinasti usu eest Jumala sõnasse, siis meie usk Jeesusesse Kristusesse ja Tema evangeeliumisse ning meie tunnistus nende kohta kasvavad.

Sissejuhatus

Alustage seda õppetundi tegevusega, et aidata õpilastel püüda Jumala käes tööriistaks olla. Suurem osa õppetunnist keskendub siiski tagajärgedele, mis kaasnevad sellega, kui uskuda ja järgida Jumala sõna asemel valearusaamu, nagu kirjeldatakse Alma 30.–32. peatükis.

Õpetamissoovitused

Alma 25–29

Ammon ja Moosia pojad ülistavad Issandat, kui paljud laamanlased evangeeliumissepöörduvad

Alma 26. peatüki järgi rõõmustasid Ammon ja tema vennad neid Issanda töö tegemisel saatnud edu üle. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 26:1–4, 11–13 ning otsida, mida Ammon ja tema vennad saavutasid, ja kuidas nad olid võimelised seda saavutama. Meenutage õpilastele, et nendes salmides õpetatakse järgmist põhimõtet: **Kui me end alandame, teeb Issand meid tugevaks ja kasutab meid oma käes tööriistana.**

Alma 30

Korihor naeruvääristab Kristuse õpetust

Näidake klassile ühte seemet. Paluge neil tuua näiteid neile meeldivatest asjadest, mis seemnetest võrsuvad. Märkige vastandina õpilaste mainitud taimedele ning puu- ja köögiviljadele, et seemnest võib kasvada ka taim, mille vili on mõru või koguni mürgine, või mis võib head taimed lämmatada.

Kirjutage tahvlile sõnad mõte ja tõekspidamine ning küsige: Kuidas võib mõte või tõekspidamine seeme olla?

Selgitage, et kui õpilased uurivad ja arutavad tänases tunnis Alma 30.–32. peatükki, vastandavad nad valearusaamade järgimisega kaasnevaid tagajärgi Jumala sõna järgimisega kaasnevate tagajärgedega.

Paluge õpilastel selgitada, kes oli Korihor. Paluge neil lugeda läbi Alma 30:12–18, 23 ja leida valearusaamad, mida Korihor õpetas. Kui neil on olnud aega need salmid läbi lugeda, paluge neil kirjutada tahvlile või paberile kaks-kolm Korihori valearusaama, mis võiksid nende arvates kellegi usuliste tõekspidamiste jaoks eriti ohtlikud olla. Seejärel esitage järgmised küsimused:

- Milliste tegudeni need mõtted viia võivad? (Kui õpilased vastavad, juhtige nende tähelepanu sellele, et mõte, mis paneb tegutsema, on nagu seeme, millest kasvab taim.)
- Mida Korihori õpetused Alma 30:18 järgi inimesi tegema panid? (Kui õpilased vastavad, rõhutage, et **Saatan meelitab meid valeõpetuste abil patustama.**)

Paluge ühel õpilasel võtta kokku, mis Korihoriga juhtus. (Kui õpilased vajavad abi, paluge neil lugeda läbi Alma 30. peatüki päis või salmid Alma 30:52–53, 59–60.)

Alma 31

Alma juhib missiooni, mille eesmärk on usust taganenud soramlased tagasi võita

Meenutage õpilastele, et soramlased uskusid valearusaamu ning olid võtnud omaks valed ehk usust taganenud kombed. Salmist Alma 31:5 saame me teada, et **kui me uurime Jumala sõna, paneb see meid tegema seda, mis on õige.**

Alma 32

Alma õpetab soramlaste seas olevatele vaestele, kuidas rakendada usku

Meenutage õpilastele, et kuigi paljud soramlased keeldusid Jumala sõna vastu võtmast, saavutas Alma vaeste seas edu. Ta õpetas neile, kuidas rakendada usku. Paluge õpilastel vaadata üle kuldsalm Alma 32:21. Paluge neil selgitada, mida õpetab see salm neile usu kohta.

Meenutage õpilastele, et Alma õpetas seemne abil usu kujunemisest. Seejärel esitage järgmised küsimused:

- Millistest Alma 32:28 fraasidest nähtub, et seeme, või antud juhul Jumala sõna, on hea?

- Milline mõju on meile Jumala sõnal, kui laseme selle oma südamesse külvata?

Rääkige õpilastele, et Alma õhutas soramlasi sõna proovile panema, või seda oma südamesse külvama sõna uskudes ja järgides. Paluge neil lugeda läbi Alma 33:22–23 ja leida, mis oli see „sõna”, mida Alma eriti soovis, et inimesed oma südamesse külvaksid. Soovi korral innustage õpilasi neid salme ristviitena Alma 32:28 kõrvale kirjutama.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 32:28–29, 31, 37, 41–43 ja leida, mis on selle tasu, kui me Jumala sõna usume ja järgime. Veenduge, et õpilaste vastustest saab selgeks järgmine põhimõte: **Kui me hoolitseme oma südames usinasti usu eest Jumala sõnasse, siis meie usk Jeesusesse Kristusesse ja Tema evangeeliumisse ning meie tunnistus nende kohta kasvavad.**

Paluge õpilastel jagada õppetunni lõpetuseks pühakirjapäevikusse kantud vastust 4. õpetunni 4. ülesande kohta, ehk tulemusi, mida nad on oma elus näinud, kui nad on järginud katset, mida Alma Alma 32. peatükis kirjeldab.

Järgmine õppenädal (Alma 33–38)

Milline oht kaasneb meelearanduse edasilükkamisega? Amulek annab sellele küsimusele vastuse ja toob kuuldavale hoiatuse. Alma annab elu lõpul nõu ka oma kahele pojale. Ta kirjeldab üksikasjalikult oma usule pöördumist – kuidas temast sai Jumala vastu võitleja asemel Jumala eest võitleja – ja tundeid süüst ja patuvalust vabanenuna.

Alma 33

Sissejuhatus

Rühm soramlasi soovis teada, kuidas järgida Alma nõuannet Issanda sõna oma südamesse külvata ja usku rakendada. Alma õpetas pühakirjade abil inimestele jumalakummardamisest, palvest ja halastusest, mida tänu Päästjale Jumalalt saada võime. Ta innustas inimesi vaatama Jeesuse Kristuse poole ja uskuma Tema lepituse väesse.

NB! 94. õppetund annab kolmele õpilasele võimaluse ise õpetada. Soovi korral valige need kolm õpilast juba nüüd välja ja andke neile koopiad neile 94. õppetunnis määratud osadest, et nad saaksid ette valmistuda. Innustage neid uurima õppetunni materjali palvemeelselt ja otsima Püha Vaimu juhatust, et teada, kuidas kohandada õppetundi klassikaaslaste vajadustele.

Õpetamissoovitused

Alma 33

Alma õpetab soramlasi, et nad hakkaksid uskuma Jeesusesse Kristusesse

Kirjutage tahvlile rakendama.

- Mida tähendab midagi rakendada? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, võiksite paluda ühel õpilasel näidata, kuidas rakendada oma käsi ja nt kätekõverdusi teha, või jalgu ja nt paigal joosta.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 33:1 ja leida, mille rakendamist soramlased mõista soovisid. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, kirjutage tahvlile järgnev küsimus: Kuidas rakendada usku? Paluge õpilastel leida sellele küsimusele vähemalt kolm vastust, kui nad uurivad ja arutavad Alma 33. peatükki.

Selgitage, et kui Alma hakkas vastama soramlaste küsimusele usu rakendamise kohta, parandas ta valearusaama, mis neil oli jumalakummardamise kohta. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 33:2. Paluge klassil leida, mis oli soramlaste valearusaam jumalakummardamise kohta.

- Miks need soramlased arvasid, et nad ei saa Jumalat kummardada? (Sest neid ei lubatud nende palvemajadesse.)

Paluge õpilastel võtta kokku, mida nad õppisid Alma 31. peatükist soramlaste jumalakummardamise kohta? (Vt Al 31:22–23. Soramlased ütlesid kord nädalas palvemajas ühe ja sama palve ega rääkinud kogu nädala jooksul enam Jumalast.)

- Miks on Kirikus käimisel jumalakummardamise juures tähtis osa? Kuidas me saame kummardada Jumalat lisaks iganädalasele osalemisele Kiriku koosolekul?

Selgitage, et Alma tsiteeris prohvet Seenose õpetusi, et korrigeerida soramlaste valearusaama Jumala kummardamise kohta. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 33:3 ja leida, mis sõna kasutas Alma kummardamisega samas tähenduses. (See sõna on palve.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 33:4–10 ja leida kõik olukorrad, kus Seenos enda sõnul palvetas.

- Millal ja kus Seenos palvetas?
- Mida õpetas Alma jumalakummardamise kohta, kui ta Seenose sõnu tsiteeris? (Aidake õpilastel tuua välja järgnev tõde: Me saame alatasa Jumalat palve kaudu kummardada.)

Osutage tahvlil olevale küsimusele: Kuidas rakendada usku? Kirjutage selle küsimuse alla palvetage alati.

- Kuidas on palve usu rakendamine Taevasesse Isasse ja Jeesusesse Kristusesse?
- Millal olete palvetanud mõnes sellises olukorras, mida Seenos mainis? Kuidas teie palvele vastati? (Tuletage õpilastele meelde, et nad pole kohustatud jagama midagi liiga isiklikku.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 33:4–5, 8–9. Palug neil otsida fraase, kus mainitakse Jumala halastust (nt „sa oled halastav” ja „sa olid halastav”).

Aitamaks õpilastel näha, kuidas Jeesuse Kristuse lepitus ja Taevase Isa halastus on omavalhel seotud, paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 33:11–16. Paluge klassil teksti jälgida ja otsida fraasi, mis ilmub neis salmides neli korda. (See fraas on „oma Poja pärast”. Võiksite innustada õpilasi seda fraasi ära märkima.)

- Mida võis Seenos sellega mõelda, kui ta ütles: „Sa oled pööranud minult ära oma kohutuotsused oma Poja pärast”? (Aidake õpilastel tuua välja järgnev tõde: **Taevane Isa halastab meile ja andestab meie patud Jeesuse Kristuse lepituse pärast.** Soovi korral paluge õpilastel see tõde oma pühakirjades Alma 33:11–16 lähedusse kirjutada.)

Aitamaks õpilastel paremini mõista halastust, millest saame osa tänu Jeesuse Kristuse lepitusele, jagage soovi korral järgnevat lugu, mida tsiteeris president Gordon B. Hinckley:

„Õpetaja ütles: „Tere hommikust, poisid! Oleme tulnud kooli pidama.” Nad karjusid ja naljatasid täiest kõrist. „Ma tahan, et kool oleks hea, kuid tunnistan, et ei tea, kuidas see õnnestub, kui te mind ei aita. Ma arvan, et meil peaksid olema mõned reeglid. Õelge mulle ja kirjutan need tahvlile.”

Üks sell karjus: „Ei tohi varastada!” Teine karjus: „Õigeks ajaks.” Lõpuks ilmusid tahvlile kümme reeglit.

„Reeglist pole kasu, kui sellega ei kaasne karistust,” ütles õpetaja. „Mida me teeme sellega, kes reegleid rikub?”

„Kümme vitsahoopi selga ilma jakita,” tuli klassist vastus.

„See on päris karm, poisid. Olete kindlad, et olete selleks valmis?” „Toetan ettepanekut,” karjus teine, ja õpetaja ütles: „Heakene küll, elame nende reeglite järgi! Klass, kord jalule!”

Päeva-paari pärast avastas Suur Tom, et ta lõunasöök oli ära varastatud. Leiti üles varas – väike näljane sell, nii umbes kümneaastane. „Oleme leidnud varga ja teda tuleb karistada teie reegli järgi – kümme vitsahoopi selga. Jim, tule siia!” ütles õpetaja.

Väike sell tuli värisedes aeglaselt klassi ette, suur jakk kurguni kinni nõõbitud ja anus:

„Õpetaja, nüveldage mind nii kõvasti, kui tahate, kuid palun, ärge mu jakki seljast võtke!” (NB! Vajadusel selgitage, et sõna „nüveldama” tähendab selles loos kedagi lööma.)

„Võta jakk seljast,” ütles õpetaja. „Sina aitasid reegleid teha!”

„Õpetaja, ärge sundige mind!” Ta hakkas jakki lahti nõõpima – ja mida õpetaja nägi? Poisil polnud särki ja nähtavale tuli väike kondine mannetu keha.

Kuidas ma saan sellele lapsele vitsa anda?” mõtles ta. „Aga ma pean, pean midagi tegema, et selle kooliga edasi minna.” Kõik olid haudvaiksed.

„Jim, miks sul särki seljas pole?”

Poiss vastas: „Mu isa suri ja ema on väga vaene. Mul on ainult üks särk ja ema pesi selle täna puhtaks ja ma panin selga venna suure jaki, et sooja saada.”

Õpetaja hakkas, vits käes, kõhklema. Just siis hüppas Suur Tom jalule ja ütles: „Õpetaja, kui teil pole midagi selle vastu, siis nüveldage mind Jimi eest.”

„Heakene küll, selline seadus on täitsa olemas, et üks saab teist asendada. Kas kõik on nõus?”

Tom võttis jaki seljast ja pärast viit hoopit vitsa murdus! Õpetaja langetas pea käte vahele ja mõtles: „Kuidas ma selle kohutava ülesande lõpule viin?” Siis aga kuulis ta, kuidas klass nuuksus, ja mida ta nägi? Väike Jim oli käed välja sirutanud ja Tomil mõlema käega kaela ümbert haaranud. „Tom, mul on kahju, et su lõuna ära varastasid, aga ma olin kole näljane. Tom, ma armastan sind surmani, et end minu eest nüveldada lasid! Jah, ma armastan sind igavesti!” (Tundmatu autor.)

Tsiteerinud seda lugu, ütles president Hinckley: „Tõstes selles lihtsas loos esile ühe fraasi, on Jeesus, mu Lunasjaja, lasknud end nüveldada minu eest ja teie eest” (The Wondrous and True Story of Christmas,” *Ensign*, detsember 2000, 4).

- Kuidas on see lugu seotud Alma õpetusega Päästja lepituse kohta? (Vajadusel selgitage, et Tomi nõusolek end Jimi eest nüveldada lasta esindab lepitust. Päästja on võtnud karistuse meie pattude eest enda kanda, et me ei peaks seda kandma, kui me meelt parandame.)

Selgitage, et pärast Seenose sõnade tsiteerimist tsiteeris Alma ühe teise prohveti, Seenoki sõnu. Lugege õpilastele ette Alma 33:15–16. Pöörake tähelepanu Taevase Isa meelehärmile, kui inimesed ei taha mõista, mida Tema Poeg nende jaoks teinud on.

Korduvate sõnade ja fraaside leidmine

Selleks, et tõdedele tähelepanu pöörata, kordavad prohvetid neid sageli. Kui õpilased avastavad korduvaid sõnu, fraase ja mõtteid, paluge neil mõtiskleda, millist tõde kirjutaja õpetab ja miks on tähtis seda mõista.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 33:12–14 ja leida, millist allikat Alma nende õpetuste jagamisel kasutas.

- Miks olid Seenose ja Seenoki sõnad Almale tuttavad? (Sest need sõnad olid pühakirjades. Soovi korral märkige, et Alma sõnad salmides 12 ja 14 viitavad sellele, et need pühakirjad olid kättesaadavad ka soramlastele. Rõhutage, et **pühakirjad tunnistavad Jeesusest Kristusest.**)

Kirjutage tahvlil oleva küsimuse alla uurige ja uskuge pühakirju.

Märkige, et Alma viitas veel teiselegi pühakirjaloole, et aidata soramlastel tugevdada usku Jeesusesse Kristusesse. Pange välja pilt „Mooses ja vaskmadu“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 16). Võtke see lugu kokku, selgitades, et kui Mooses kõrbes iisraellasi juhatas, hakkasid paljud inimesed talle ja Issandale vastu. Vastuseks sellisele sõnakuulmatusele saatis Issand mürkmaod, kes rahvast hammustasid. Inimesed palusid Moosesel abi. Mooses palvetas ja talle anti nõu madu valmistada ja see inimestele vaatamiseks ridva otsa panna. Ta kuuletus ja tegi vaskmao. (Vt 4Ms 21:4–9.) Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 33:19–20. Paluge klassil tähele panna, mis juhtus nendega, kes vaskmadu vaatasid, ja mis juhtus nendega, kes otsustasid mitte vaadata.

- Mida öeldakse salmis Alma 33:20 selle kohta, miks paljud ei vaadanud?

Paluge õpilastel mõtiskleda, kas nemad antud olukorras vaataksid.

Pange välja pilt „Ristilöömine“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 57). Selgitage, et ridva otsas olnud vaskmadu oli „võrdkuju“ (Al 33:19). Teisisõnu sümboliseeris see midagi, mis pidi juhtuma tulevikus. See esindas Jeesust Kristust ristil (vt Jh 3:14).

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 33:21–23 ja leida, kuidas Alma seda lugu soramlastele kohandas. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, osutage uuesti tahvlil olevale küsimusele: Kuidas rakendada usku?

- Mida õpetab lugu iisraellastest ja vaskmaost meile selle kohta, mida peame tegema, et saada vaimselt terveks?
- Kuidas vastatakse sellele küsimusele salmides Alma 33:22–23? (Õpilased peaksid tooma välja järgneva tõe: Me rakendame usku, kui otsustame uskuda Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse.)

Kirjutage tahvlil oleva küsimuse alla Uskuge Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse.

- Milliseid tegusid või suhtumist täheldate inimeste puhul, kes usuvad Päästja lepitusse?

Rõhutamaks, et usk Jeesusesse Kristusesse on meie enda valik, pöörake õpilaste tähelepanu järgmisele fraasile salmis Alma 33:23: „Ja tõepoolest, kõike seda te võite teha, kui te tahate.“ Võiksite innustada õpilasi seda fraasi ära märkima.

Kirjutage tahvlile järgnev lause ja soovi korral innustage õpilasi seda oma pühakirjadesse kirjutama. (Lause pärineb kõnest „Inquire of the Lord“ (KHS-i usuõpetajatele, 2. veebruar 2001), lk 1, si.lds.org.)

„Kõik lapsed igas põlvkonnas valivad usu või uskumatuse vahel. Usk ei ole pärand. Usk on valik“
(President Henry B. Eyring).

Paluge õpilastel vastata ühele järgnevatest küsimustest vihikus või pühakirjapäevikus. (Soovi korral kirjutage need küsimused enne tundi tahvlile, jagage välja paberil või lugege aeglaselt ette, et õpilased saaksid need kirja panna.)

- Kuidas on minu otsus Päästjasse uskuda mõjutanud mu igapäevaelu?
- Kuidas on iseseisev pühakirjade uurimine tugevdanud mu usku Taevasesse Isasse ja Jeesusesse Kristusesse?
- Kuidas on igapäevane iseseisev palvetamine ja kummardamine tugevdanud minu usku Taevasesse Isasse ja Jeesusesse Kristusesse?
- Mida võiks Taevane Isa minult suurema usu rakendamiseks oodata?

Paluge mõnedel õpilastel vastuseid jagada. Tunnistage, kui tähtis on otsustada uskuda Päästjasse.

Alma 34–35

Sissejuhatus

Kui Alma oli õpetanud soramlasi Jumala Pojasse uskuma, tõi Amulek kuuldavale oma tunnistuse Jeesusest Kristusest ja oli seeläbi teiseks tunnistajaks. Alma kaaslane Amulek rõhutas, et Jeesuse Kristuse lepitus on vajalik kogu inimkonna päästmiseks ja et inimesed võivad saada osa kõikidest lepituse õnnistustest, kui nad rakendavad usku meelearanduseks. Paljud soramlased

võtsid Amulekki kuulda, kui ta neid meelearandusele kutsus. Kui pahelised valitsejad ja preestrid meelt parandanud soramlased maalt välja ajasid, andsid nefilased ja Ammoni rahvas neile süüa, riideid ja pärandmaa. Selle tulemusena hakkasid laamanlased ja soramlased, kes meelt ei parandanud, tegema ettevalmistusi, et nefilaste ja Ammoni rahva vastu sõtta minna.

Õpetamissoovitused

Alma 34:1–14

Amulek õpetab soramlastele Jeesuse Kristuse lepitusest

Kirjutage järgmised laused enne tunni algust tahvlile. Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või paberilehele, kas järgnevad laused on nende arvates õiged või valed.

1. Kui Jeesus Kristus tegi inimkonna pattude eest lepituse, kannatas Ta ainult õigemeelsete eest.
2. Kõik inimesed vajavad lepitust, et saada päästetud.
3. Igaiüks saab teha lepituse või tasuda kellegi teise pattude eest.

Kui õpilastel on olnud aega oma vastused kirja panna, tuletage neile meelde, et Alma õpetas rühmale soramlastele, kuidas saada Jumala sõna ja rakendada usku Jeesusesse Kristusesse (vt Al 32–33). Võtke kokku Alma 34:1–7, selgitades, et Amulek jagas Alma järel oma tunnistust Päästjast. Paluge õpilastel uurida Amuleki õpetusi salmidest Alma 34:8–9, 11 ja leida fraasid, millest nähtub, kas tahvlil olevad laused on õiged või valed. Seejärel vaadake avaldused klassiga üle. Õiged vastused:

1. Vale – „Ta lepitab maailma pattud“ (Al 34:8).
2. Õige – „Tuleb teha lepitus või muidu peab kogu inimkond vältimatult hukkuma“ (Al 34:9).
3. Vale – „Ei ole ühtegi inimest, kes võiks ohverdada oma verd, et lepitada teise patte“ (Al 34:11).

Kui õpilased on arutanud 3. lause vastust, küsige:

- Miks on teie arvates Jeesus Kristus ainuke, kes saab teha lepituse maailma pattude eest?

Aitamaks õpilastel sellele küsimusele vastata, paluge neil lugeda läbi Alma 34:10, 14. Seejärel lugege ette tsitaadid vanem Russell M. Nelsonilt Kaheteistkümnne Apostli Kvoorumist:

„Tema lepitus on lõpmatu – ilma lõputa. See oli ühtlasi lõpmatu selles osas, et kogu inimkond päästetakse lõputust surmast. See oli lõpmatu Tema tohutute kannatuste seisukohalt. .. See oli lõpmatu oma ulatuselt – seda tuli teha ühekorraga kõikide eest. Ja lepituse halastus ei ulatu ainuüksi lõpmatul hulgal inimesteni, aga ka lõpmatul hulgal maailmadeni, mis Ta on loonud. See oli lõpmatum kui kõik inimeste mõödustikud või surelik taip.“

Jeesus oli ainuke, kes võis teha sellise lõpmatu lepituse, kuna Ta sündis surelikust emast ja surematust Isast. Tänu sellele ainulaadsele sünnipärale oli Jeesus lõpmatu“ (The Atonement. – Ensign, nov 1996, lk 35).

„Igavese seaduse järgi oli selleks lepituseks vajalik, et surematu isik, kes pole surmale aldis, end ohvriks toob. Ometi tuleb Tal surra ja oma keha jälle üles võtta. Päästja oli ainus, kes seda teha suutis. Oma emalt päris Ta väe surra. Oma Isalt sai Ta väe surma üle“ (Constancy amid Change. – Ensign, nov 1993, lk 34).

- Kuidas aitavad Amuleki õpetused ja vanem Nelsoni sõnad meil mõista, miks Jeesus Kristus oli ainus, kes sai teha lepituse maailma pattude eest?

**Õpetage Vaimuga
ja tunnistage
Jeesusest Kristusest**

Tehke kõik, mis saate, et luua õhkkond, kus õpilasi Püha Vaimu abiga õpetada. Üks tähendusrikkamaid viise sellise õhkkonna loomiseks on keskenduda näidete toomisel ja arutlustel Päästjale, tunnistada Temast sageli, ja anda ka õpilastele võimalusi Temast tunnistada.

- Kuidas võtaksite kokku, mida te seni Alma 34. peatükist Jeesuse Kristuse lepituse kohta õppinud olete? (Õpilased võivad tuua välja ka teisi tõdesid, kuid veenduge, et nad mõistavad, et **Jeesuse Kristuse lõpmatu ja igavene lepitus teeb võimalikuks kogu inimkonna päästmise.**)

Aitamaks õpilastel hinnata veel enam lepituse vajalikkust Taevase Isa päästmisplaanis, viige soovi korral läbi järgnev tegevus. Soovi korral kohandage tegevust oma õpilaste huvidele ja vajadustele.

Kirjutage tahvlile järgnev fraas: Kujutage ette elu ilma ...

Tõstke üles mõni ese, mis on paljude noorte jaoks tähtis (nt mobiiltelefon) ja küsige:

- Kuidas kujutaksite elu ette ilma selle esemeta?

Seejärel tõstke üles pudel või klaas, mille sees on vesi (või miski muu eluks vajalik).

- Milline oleks elu ilma veeta?

Kui õpilased on arutanud vee vajalikkust, lõpetage tahvlil olev lause, et seal oleks kirjas: Kujutage ette elu ilma Jeesuse Kristuse lepituseta.

- Kuidas oleks elu ilma Jeesuse Kristuse lepituseta erinev? (Laske õpilastel hetkeks küsimuse üle järele mõelda, enne kui neilt vastuseid küsite. Kui aeg seda võimaldab, paluge neil soovi korral vastata küsimusele kirjalikult.)

Alma 34:15–41

Amulek õpetab soramlastele, kuidas rakendada usku meelearanduseks

Märkige, et kuigi Jeesus Kristus tegi lepituse kõigi inimeste eest, ei saa me automaatselt osa kõikidest selle õnnistustest. Amulek õpetas, mida me peame tegema, et saada osa kõikidest lepitusega võimalikuks saanud õnnistustest. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 34:15–17 ja leida fraas, mida Amulek kordas neli korda. („Usku meelearanduseks.”)

- Mida õpime salmidest Alma 34:15–17 selle kohta, mida me peame tegema, et lepituse õnnistustest täiel määral osa saada? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et **selleks, et lepituse õnnistustest täiel määral osa saada, peame me rakendama usku meelearanduseks.**)
- Mida võiks tähendada rakendada usku meelearanduseks?

Aitamaks õpilastel mõista, mida tähendab rakendada usku meelearanduseks, lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad:

„Selleks, et suuta meelt parandada, on meil vaja tugevat usku Kristusesse. .. Usk Kristusesse muudab meie mõtteid, tõekspidamisi ja käitumist, mis ei ole kooskõlas Jumala tahtega. .. Meelearandus tähendab meeles ja südames toimuvat muutust – me lõpetame valetööd ja hakkame tegema seda, mis õige” (Turvalise tagasipöördumise punkt. – 2007. a kevadine üldkonverents).

- Miks on tähtis mõista, et meelearanduseks on vajalik mitte üksnes lõpetada selle tegemine, mis on vale, vaid hakata tegema seda, mis on õige?
- Mis on Alma 34:16 järgi selle tagajärg, kui me rakendame usku meelearanduseks?
- Mis juhtub, kui me ei rakenda usku meelearanduseks? (Soovi korral selgitage, et „jää-tud kaitsetuks kogu õigluse nõuete seaduse ees” tähendab kannatada kõigi oma pattude tagajärgede all ja jääda ilma igavese elu õnnistustest.)
- Mis on Alma 34:17 järgi üks asi, mida saame teha, et rakendada usku meelearanduseks?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 34:17–28. Paluge neil leida, mida õpetas Amulek soramlastele palvest, sh millal palvetada ja mille eest.

- Mida õpetas Amulek palve kohta, mis on seotud teie eluga? Miks võiks palvel olla tähtis osa meelearanduseks vajaliku usu rakendamisel?
- Amulek ütles, et meie palved pole meile mingiks kasuks, kui me ei aita enda ümber olijaid (vt Al 34:28). Miks on see tõsi?

Aitamaks õpilastel mõelda täiendavatele võimalustele, kuidas rakendada usku meelearanduseks, paluge neil vastata järgmistele näidetele:

1. Noorel mehel on saanud harjumuseks sündsusetult kõneleda. Kuidas saaks ta näidata usku meelearanduseks, et sellest harjumusest vabaneda? (Võimalikud vastused: palvetamine, et abi paluda, pereliikmetelt ja sõpradelt abi palumine ning Vaimu kohale kutsuvad tegevused.)
2. Noore naise ja noore mehe suhe on kujunenud sobimatuks. Nad on tundnud Püha Vaimu õhutus selline suhe kohe lõpetada. Kuidas võiks selle õhutuse järgimine näidata usku meelearanduseks? Millised muud sammud võivad olla vajalikud, kindlustamaks, et nende rada viib täieliku meelearanduseni? (Võimalikud vastused: juhatuse otsimine piiskopilt või koguduse juhatajalt ning palvetamine jõu ja andestuse palumiseks.)

- Mida tähendab edasilükkamine? Mis põhjusel inimesed midagi edasi lükkavad?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 34:33 ja leida, mille edasilükkamise eest Amulek soramlasi hoiatas. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 34:32–35. Paluge klassil samal ajal tähele panna, millised tagajärjed kaasnevad meelearanduse edasilükkamisega. Kui õpilased õpitu kohta aru annavad, kirjutage tahvlile järgnev tõde: See elu on meile ettevalmistusaeg Jumalaga kohtumiseks.

- Kuidas te seda tõde kellelegi selgitaksite?
- Kujutage ette, et teil on sõber, kes rikub teadlikult mõningaid käske, kuid plaanib hiljem meelt parandada. Mida õpetaksite sellele sõbrale salmidest Alma 34:32–35 õpitu alusel?

Selgitage, et Amulek mitte ainult ei hoiatanud meelearanduse edasilükkamisega kaasnevate tagajärgede eest, vaid õpetas ka, millised õnnistused sellega kaasnevad, kui otsustada kohe praegu meelt parandada. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 34:30–31 ja see õnnistus üles leida.

- Mida kinnitatakse salmis Alma 34:31 neile, kes parandavad meelt praegu? („Suur lunastusplaan [astub] teie jaoks otsekohe jõusse.”)

Lugege ette tsitaat Kaheteistkümnelt Apostli Kvoorumi juhatajalt Boyd K. Packerilt:

„Te ei pea teadma kõike, enne kui lepituse vägi teie heaks toimima hakkab. Uskuge Kristusesse! See hakkab toimima sel päeval, mil te palute!” (Washed Clean. – Ensign, mai 1997, lk 10).

- Kuidas selle kinnituse mõistmine meid aitab? Kuidas olete tundnud, et lepitus on hakanud teie heaks toimima, kui olete sellele lootma hakanud?

Lugege ette president Harold B. Lee sõnad. Paluge õpilastel kuulata, mille kohta ütles president Lee „kõige tähtsam käsk”.

„Kui te olete teinud vigu, tehke täna algust oma elu muutmisega. Pöörake selg sellele, mida olete teinud, mis on vale. Kõigist Jumala käskudest kõige tähtsam on see, mille pidamisega on teil täna kõige enam raskusi. Kui see puudutab ebaausust, kui see puudutab voorustust, kui see puudutab petmist, tõe rääkimata jätmist, siis käes on päev, mil selle kallal tööd teha, kuni suudate sellest nõrkusest jagu saada. .. Ajage see korda ja alustage siis järgmisega, mida teil kõige raskem pidada on” (Teachings of Presidents of the Church: Harold B. Lee, 2000, lk 30).

- Mis on president Lee sõnul kõige tähtsam käsk? Miks?

Kirjutage tahvlile järgnevad lõpetamata laused. Paluge õpilastel need vihikus või pühakirja-päevikus lõpetada.

Täna on minu kõige tähtsam käsk ...

Hakkan rakendama praegu usku meelearanduseks, (tehes) ...

Alma 35

Meelt parandanud soramlased lähevad elama õigemeelsete juurde

Võtke kokku Alma 35. peatükk, selgitades, et paljud soramlased tegid oma pattudest meelearandust. Pahelised valitsejad ja preestrid ajasid nad maalt välja ja nad läksid elama Jersoni maale Ammoni rahva juurde. Ammoni rahvas andis neile maad ja nefilased saatsid oma sõjaväed neid kaitsma.

Tunnistage, et me võime saada Päästja lepituse õnnistusi niipea, kui rakendame usku meelearanduseks. Innustage õpilasi järgima Ammoni rahva ja nefilaste eeskujuga ning olema lahked ja toetavad nende vastu, kes püüavad meelt parandada.

Alma 36

Sissejuhatus

Naastes soramlaste juurest misjonilt, andis Alma igale oma pojale eraldi nõu. Tema nõuanne poeg Heelamanile on kirjas Alma 36. ja 37. peatükis. Alma tunnistas Heelamanile, et Jumal vabastab need, kes oma usalduse Temale panevad. Selle tõe selgituseks kirjeldas Alma aastatetagust kogemust, kui teda tänu Jeesuse Kristuse lepitusele patuvalust vabastati. Ta rääkis ka oma jõupingutustest tuua teisi Kristuse juurde, et nad saaksid ise tunda, millist rõõmu toob meelearandus.

NB! 94. õppetund annab kolmele õpilasele võimaluse ise õpetada. Kui te seda veel teinud pole, valige nüüd soovi korral välja kolm õpilast ja andke neile koopiad 94. õppetunnis määratud osadest, et nad saaksid ette valmistuda. Innustage neid uurima õppetunni materjali palvemeelselt ja otsima Püha Vaimu juhatust, et teada, kuidas kohandada õppetundi klassikaaslaste vajadustele.

Innustage õpilasi ülesannete täitmisel juhatuse saamiseks palvetama

Kui annate õpilastele ülesandeks mingit osa õppetunnist õpetada, siis innustage neid seda ülesannet täites palvetades juhatust paluma. Teie innustus annab neile kindlust, et nad võivad Vaimu kaudu valgustust saada (vt ÕL 6:14–15).

Õpetamissoovitused

Alma 36:1–5

Alma õpetab Heelamanile, et Jumalal on vägi vabastada

Paluge õpilastel mõelda positiivsetele viisidele, kuidas nende vanemate tunnistus või mõni konkreetne õpetus neid mõjutanud on. Paluge ühel või kahel õpilasel oma mõtteid klassiga jagada.

Selgitage, et Alma raamatu 36.–42. peatükis on kirjas Alma nõuanne tema poegadele. Peatükid 36–37 on suunatud Heelamanile, peatükk 38 on suunatud Siblonile ja peatükid 39–42 on suunatud Koriantonile.

Innustage õpilasi kujutama end Heelamani asemele, kui too kuulas oma isa tunnistust, mis on kirjas salmides Alma 36:1–5. Paluge õpilastel need salmid läbi lugeda ja leida, mis neile Alma tunnistuse juures muljet avaldab.

- Mis teile neis salmides kõige enam muljet avaldab? Miks?

Alma 36:6–22

Alma kirjeldab oma vastuhakku ja selgitab, kuidas ta andeks sai

Selgitage, et täiendava tunnistusena Jumala väest vabastada neid, kes oma usalduse Temale panevad, jagas Alma oma kogemust patuvalust pääsemise kohta. Paluge õpilastel sirvida Alma 36:6–9 ja võtta kokku, mis juhtus Almaga, kui ta koos Moosia poegadega Kirikut hävitada püüdes ringi käis.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 36:10. Paluge klassil tähele panna, kui kaua Alma oma pattude pärast kannatas. Selgitage, et salmides Alma 36:11–17 on kirjas palju üksikasjalikum ülevaade Alma läbielamistest kolme kannatusi täis päeva ja öö vältel kui üheski teises tema pöördumist käsitlevas ülevaates (vt Mo 27 ja Al 38). Paluge õpilastel paaridesse võtta. Paluge paaridel uurida Alma 36:11–17 ja leida, milliste sõnadega Alma hirmu või valu väljendas. Võiksite soovitada õpilastele leitu ära märkida. Paluge õpilastel leitud sõnad ja fraasid ette kanda. (Soovi korral kirjutage need tahvlile.) Aitamaks õpilastel ette kantud sõnu ja fraase paremini mõista, küsige neilt soovi korral järgmist.

- Mida see fraas (või sõna) teie arvates tähendab? Mis pani Almat end nii tundma?

Aitamaks õpilastel mõista paremini sõnu „piinama“, „vaevama“ ja „piin“, lugege ette tsitaat Kaheteistkümneme Apostli Kvoorumi juhatajalt Boyd K. Packerilt:

„Piinamine tähendab kohutava valu tekitamist. Muistsetel aegadel oli piinapink raamistik, millele ohver asetati kätest ja jalust võlli külge seotuna, mida keerates võis põhjustada väljakannatamatut valu.

Äke on raamistik, millest ulatuvad välja pulgad. Kui tõmmata mööda maad, lõhestab ja purustab see pinnase. Pühakirjad räägivad sageli hingede ja meelte “üles äestamisest” süü tõttu. Piin tähendab “väänamist”, mis on nii valulikul kombel piinamine, et isegi süütu tunnistab ennast süüdi.” (Õpetaja käe puudutus. – 2001. a kevadine üldkonverents).

- Mida õpetavad Alma kogemused meile patu tagajärgedest? (Aidake õpilastel tuua välja järgnev tõde: **Patt põhjustab suurt valu, kannatusi ja kahetsust.**)
- Kas ilmneb, et Alma tundis pattude pärast valu ja kahetsust kohe pärast patustamist? Miks on tähtis mõista, et me ei pruugi tunda patu tagajärgi otsekohe?

Paluge õpilastel mõtiskleda kogemuste üle, mil nad on oma pattude pärast valu või kahetsust tundnud? Seejärel lugege ette juhataja Packeri sõnad:

„Igaüks meist on maitsnud vähemasti südametunnistuse valu, mis järgneb meie vigadele. ..

Kui teid koormab rusuv süütunne või pettumus, nurjumine või häbi, siis sellele on ravi” (The Touch of the Master’s Hand, lk 22).

Märkige, et kui Alma tundis oma pattude pärast tugevat valu ja kahetsust, meenus talle, mis tema valu ära võtab.

- Mis talle Alma 36:17 järgi meelde tuli?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 36:18. Paluge klassil tähele panna, mida Alma tegi, et teha oma isa õpetuste järgi. Aitamaks õpilastel neid salme paremini mõista, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad:

„Isa õpetus liigutas Almat, kuid mis eriti tähtis – talle meenus prohvetlik kuulutus „ühe Jeesuse Kristuse, Jumala Poja tulemisest, et lepitada maailma patud”. (Al 36:17.) See on nimi ja see on sõnum, mida peab kuulma iga inimene. .. Milliseid muid palveid me ka ei ütleks, milliseid muid vajadusi meil ka poleks, sõltub kõik kuidagi sellest pöördumisest: „Oo Jeesus, sina Jumala Poeg, halasta minu peale.” Ta on valmis seda halastust pakkuma. Ta tasus omaenda eluga, selleks et seda anda” (However Long and Hard the Road 1985, lk 85).

- Miks on meil teie arvates tähtis mitte ainult õppida Jeesusest Kristusest, vaid ka paluda Tema lepituse õnnistusi?

Innustage õpilasi mõtisklema, kas nad on palvetanud, et saada osa Jeesuse Kristuse lepituse õnnistustest, nt andestuse õnnistusest.

Paluge õpilastel uurida Alma 36:19–22 ning otsida sõnu ja fraase, mis kirjeldavad, kuidas Alma tunded muutusid, kui ta oli palvetanud, et halastust paluda.

- Milliseid sõnu või fraase te leidsite Alma tunnete muutumise kohta?

Esitage iga õpilaste leitud sõna või fraasi kohta järgnev küsimus:

- Mida see fraas (või sõna) õpetab teile Päästja lepituse väe kohta? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, aidake neil mõista, et Alma mitte ainult ei vabanenud valust, vaid täitis ka rõõmuga.)

Kirjutage tahvlile järgnev lõpetamata lause: Kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse, siis Tema ...

- Mida õpime Alma kogemusest selle kohta, mida teeb Issand meie heaks, kui me siiralt meelt parandame? (Õpilaste mainitud põhimõtted võivad erineda, kuid veenduge, et nad toovad välja, et **kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse, siis Tema vabastab meid patuvalust ja täidab meid rõõmuga.** Soovi korral lõpetage tahvilil olevad sõnad.)
- Mida me saame teha, et rakendada usku Jeesusesse Kristusesse, et meid saaks vabastada pattude tagajärjel tekkinud valust või kahetsusest?

Lugege ette järgnev olukord ja paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nemad sellele vastaksid:

Sõber, kes on lugenud Mormoni Raamatut, on mures Alma sõnade pärast salmis Alma 36:19. Ta küsib sinult: „Kui patud on mul meeles ja ma ikka veel kahetsen neid, kas ma pole siis andeks saanud?”

Paluge õpilastel selgitada, kuidas on Alma kogemused selle olukorraga seotud. Kui õpilased on vastanud, lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad:

„Saatan püüab panna meid uskuma, et meie patud pole andestatud, sest need on meil ikka meeles. Saatan on valetaja. Ta püüab muuta meie nägemist ähmaseks ja juhtida meid eemale meeleparanduse ja andestuse rajalt. Jumal pole lubanud, et me oma patte ei mäleta. Mäletamine aitab meil vältida samade vigade kordamist. Kui me aga jääme truuks ja ustavaks, meie mälestus pattudest aja jooksul pehmub. See on osa vajalikust tervenemise ja patust puhastumise protsessist. Alma tunnistab, et pärast seda, kui ta Jeesuselt halastust hüüdis, olid ta patud tal ikka veel meeles, kuid mälestus pattudest ei rõhunud ega piinanud teda enam, sest ta teadis, et talle oli andeks antud (vt Al 36:17–19).

Meie kohus on hoiduda kõigest, mis tooks meile tagasi vanu patuseid mälestusi. Kui me oleme jätkuvalt „murtud südame ja kahetseva vaimuga“ (3Ne 12:19), võime me usaldada, et Jumal „ei mäleta enam“ meie patte“ (Turvalise tagasipöördumise punkt. – 2007. a kevadine üldkonverents).

- Kuidas te selgitaksite president Uchtdorfi tsitaadi alusel, mida see tähendab, et „mälestus [meie] pattudest ei [vaeva meid] enam“? (Al 36:19).

Tunnistage, et kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse, vabastab Ta meid patuvalust ja täidab rõõmuga. Innustage õpilasi mõtlema, kuidas Alma kogemusest õpitut rakendada. Kui aeg võimaldab, paluge klassil laulda laulu „Where Can I Turn for Peace?“ (*Hymns*, nr 129).

Alma 36:23–30

Alma selgitab, miks ta näeb lakkamatult vaeva, et tuua teisi meeleparandusele

Aitamaks õpilastel mõista, miks Alma nägi vaeva, et teisi meeleparandusele tuua, kasutage soovi korral järgnevat tegevust. (Kui te ei saa klassile maiuspalasid pakkuda, võiksite te selle asemel tegevust kirjeldada.)

Võtke välja mõni maiuspala (nt küpsis või kumm) ja küsige, kas kellelegi klassist selline maiuspala meeldib. Hammustage sellest üks tükk ja rääkige, kui maitsev see on. Õelge klassile, et see maiuspala on nii hea, et tahaksite jagada seda terve klassiga. Võtke välja veel samu maiuspalasid ja küsige, kas ka keegi teine tahaks seda maitsta. Pakkuge maiuspalasid kõigile, kes seda tahavad.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 36:23–24. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, kuidas selline maitsmine on seotud Alma kogemusega pärast tema usulepöördumist.

- Kuidas sarnanesid Alma teod sellise maitsmisega? Mida tahtis Alma teistele maitsta anda?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 36:25–26. Paluge klassil leida, kuidas Alma püüdlused evangeeliumi õpetada teda ja teisi mõjutasid.

- Kuidas Alma õpetused teda ja teisi mõjutasid?
- Milliseid põhimõtteid nendest salmidest õppida? (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma, et **me võime tunda suurt rõõmu, kui püüame tuua teisi Kristuse juurde.**)

Võtke kokku Alma 36:27–30, selgitades, et Alma tunnistab taas Heelamanile, et Issand vabastab need, kes Teda usaldavad. Tunnistage rõõmust, mida saame tunda, kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja kannustame ka teisi seda tegema. Aitamaks õpilastel rakendada Alma 36. peatükist õpitut, paluge neil täita üks alltoodud ülesanne. (Soovi korral kirjutage need tahvlile.)

1. Mõtiskle selle üle, kas oled tundnud, et Päästja sind patust vabastab ja rõõmuga täidab. Selgita pühakirjapäevikus, mida sa teed nende õnnistuste saamiseks.
2. Mõtle kellelegi (nt sõbrale, õele, vennale või koguduse liikmele), kellele võiks sinu tunnistus Päästjast abiks olla. Kirjuta sellele inimesele kiri ja lisa oma tunnistus, kuidas Jeesus Kristus saab meid patuvalust vabastada ja rõõmuga täita.

Alma 37

Sissejuhatus

Alma jätkas nõu andmist oma pojale Heelamanile ja andis pühad ülestähendused tema hoolde alla. Ta tuletas Heelamanile meelde, et pühakirjade vahendusel oli juba tuhandeid laamanlasi Issanda juurde toodud ja ta kuulutas prohvetlikult, et Issandal olid ülestähendustega seoses tulevikus suured eesmärgid. Alma õpetas pojale, mida rahvale õpetada. Kõrvutades Kristuse sõnu

Liahoonaga, rõhutas ta Heelamanile, kui tähtis on neist juhatus otsida.

NB! See õppetund annab kolmele õpilasele võimaluse ise tundi anda. Selleks, et aidata neil õpilastel õpetamiseks valmistuda, andke igale õpilasele üks või kaks päeva varem koopia talle õpetamiseks määratud osast. Soovi korral õpetage neid osasid ise.

Õpetamissoovitused

Alma 37

Alma usaldab ülestähendused Heelamani hoolde, annab talle nõu käske pidada ja tuletab meelde, et Liahoona töötas usu vahendusel

Kandke järgnev skeem tahvlile:

Väikesed ja lihtsad asjad —————> SUUR MÕJU

Paluge õpilastel kirjutada tahvlile mõned väikesed ja lihtsad asjad, millel on nende elus suur ja positiivne mõju olnud. Soovi korral paluge neil vastuseid selgitada.

Selgitage, et Alma 37. peatükis on kirjas Alma nõuanne, mis aitab tema pojalt Heelamanil valmistuda, et saada järgmiseks pühade ülestähenduste pidajaks. Alma õpetas talle väikesed ja lihtsate asjade osast Issanda töös. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 37:6–7.

Mida õpime neist salmidest „väikeste ja lihtsate asjade“ väärtuse kohta? (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma järgnev tõde: **Issand viib väikeste ja lihtsate asjade abil täide oma igavesi eesmärgid.**)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 37:1–5 ja leida näide väikestest ja lihtsatest asjadest, millel võib olla inimeste elus suur mõju (pühad ülestähendused ehk pühakirjad). Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, kirjutage tahvlile sõnade Väikesed ja lihtsad asjad alla sõna pühakirjad.

Paluge õpilastel leida salmidest Alma 37:8–10 viisid, kuidas pühakirjad Mormoni Raamatu inimesi mõjutasid. Kui õpilased leitu kohta aru annavad, kirjutage soovi korral nende vastused sõnade SUUR MÕJU alla.

- Kuidas on pühakirjad teie elus mõju avaldanud?

Võtke kokku Alma 37:11–32, selgitades, et Alma õpetas Heelamanile, et Issand näitab Mormoni Raamatu esiletulekuga oma väge. Ta kohustas Heelamani Issanda käske järgima ja hoolega ülestähendusi pidama. Samuti andis ta Heelamanile nõu õpetada ülestähenduste abil inimesi, ilmutamata kõiki üksikasju jeredlaste pahelisuse ja sellele järgnenud hävituse kohta.

Paluge õpilastel uurida Alma 37:13–16 ja leida põhimõtteid, mida Alma Heelamanile õpetas, kui ülestähendused tema hoolde usaldas. (Õpilased võivad tuua välja erinevaid põhimõtteid, kuid nende vastustest peaks kajastuma, et **kui me kuuletume Issanda käskudele, aitab Tema meil meie kohustusi täita.** Soovi korral küsige, kuidas on see põhimõte seotud mõttega, et väikestel ja lihtsatel asjadel võib olla suur mõju.)

Ülejäänud õppetund on mõeldud õpetamiseks kolmele õpilasele. Suure klassi puhul paluge õpilastest õpetajatel leida endale klassis kolm erinevat kohta. Jagage klass kolme rühma. Paluge igal rühmal võtta oma pühakirjad, vihikud või pühakirjapäevikud ja kirjutusvahendid ning koguneda ühe õpilasest õpetaja juurde. Kui õpilastest õpetajad on oma tunni

lõpetanud, vahetavad rühmad kohad. Väikse klassi puhul võivad õpilastest õpetajad kogu klassi kordamööda õpetada. Mõlemal juhul peaksid õpilastest õpetajad kulutama õppetunni esitamisele ja arutelu juhatamisele umbes seitse minutit.

1. õpilasest õpetaja – Alma 37:33–34

Palu klassikaaslastel mõelda mõnele kohalikule Kiriku juhile või üldjuhile, kes on õpetanud neile midagi, mis on nende elu muutnud. Palu mõnedel õpilastel rääkida, mida see juht õpetas ja kuidas see neid mõjutas. Soovi korral too mõni näide oma elust.

Palu kahel õpilasel lugeda kordamööda ette Alma 37:33–34. Palu ülejäänud õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, mida Alma Heelamanil rahvale õpetada soovitas. Soovi korral võiksid neile soovitada lugedes ära märkida fraasid „õpeta neid“, „õpeta neile“ ja „jutlуста neile“. Kirjuta tahvlile või paberile Kiriku juhtide õpetused. Kui õpilased on salmid läbi lugenud, palu neil leitu kohta aru anda. Kirjuta nende vastused fraasi Kiriku juhtide õpetused alla. Esita järgmised küsimused:

- Kuidas võib nendest õpetustest meile täna eriti suur abi olla? Miks?

Palu klassikaaslastel heita pilk salmi Alma 37:34 viimasele fraasile, et näha õnnistust, mis tuleb Kiriku juhtide õpetuste järgimisest. Kirjuta tahvlile järgnev põhimõte: Järgides Kiriku juhtide õpetusi, võime leida rahu oma hinge. Küsi, mida võiks „leida rahu oma hingele“ nende arvates tähendada? (Võimalikud vastused: patu tagajärgedest vabanemine, Vaimult rahu saamine ja jõuga õnnistatud saamine, et pidada vastu katsumustele ja neist jagu saada.)

Tunnista, kuidas peab see põhimõte paika sinu elus. Kui sul on veel aega, siis palu ka teistel sellest põhimõttest tunnistada.

2. õpilasest õpetaja – Alma 37:35–37

Selgita klassikaaslastele, et neil, kes puid istutavad, on tavaks noor puu pulga külge siduda ja tugi eemaldada, kui puu suuremaks kasvab. Küsi neilt, miks nende arvates nii tehakse. Seejärel loe ette lugu puust, mille president Gordon B. Hinckley oma aeda istutas:

President Gordon B. Hinckley istutas peagi pärast abiellumist oma kodu kõrvale noore puu. Aastate möödudes ei pööranud ta sellele suurt tähelepanu. Ühel päeval ta märkas, et puu oli võtnud vale kuju ja lääne poole viltu kasvanud. Ta püüdis seda sirgeks lükata, kuid tüvi oli liiga jäme. Ta püüdis seda kõie ja plokkide abil sirgeks saada, kuid puu ei paindunud. Lõpuks võttis ta sae ja saagis maha raske läänepoolse oksa, millest jäi inetu arm.

Hiljem ütles ta puu kohta järgmist:

„Selle puu istutamisest on möödunud rohkem kui pool sajandit. .. Üks päev silmitsesin ma seda puud uuesti. See on suur. Ta on kujult kenamaks muutunud. Ta on kodu jaoks suure väärtusega. Kuid kui tõsine oli puu noorpõlvetrauma ja kui julmal meetodil ma seda puud sirgendasin.

Kui ma puu alles istutasin, oleks nõõrijupp seda tuule käes paigal hoidnud. Nõõrijupi muretsemine poleks nõudnud suurt vaeva ja oleksin pidanud seda tegema. Aga ma ei teinud seda ja puu paindus mõju avaldanud jõudude käes” (Bring Up a Child in the Way He Should Go. – Ensign, nov 1993, lk 59).

Palu õpilastel lugeda Alma nõuannet Heelamanile salmis Alma 37:35. Palu neil mõtiskleda, kuidas on see salm seotud president Hinckley ja tema puu kogemusega.

Palu õpilastel võtta oma sõnadega kokku Alma 37:35. (Nende vastustes peaks kajastuma, et **me peaksime õppima nooruses Jumala käske pidama.**) Lisaks palu neil kirjalikult järgmistele küsimustele vastata. (Soovi korral kirjuta küsimused tahvlile või loe aeglaselt ette, et õpilased saaksid need kirja panna.)

- Kuidas võiks see kellegi elu muuta, kui ta veel noorena Jumala käske pidama õpib?
- Kas mul tuleb meelde inimesi, keda on läbi elu õnnistatud, kuna nad noorena käskudele kuuletuma õppisid? Pane kirja, kuidas neid õnnistati.

Palu mõnedel õpilastel kirjutatu kohta aru anda. Seejärel palu ühel õpilasel lugeda ette Alma 37:36–37. Palu ülejäänud õpilastel teksti jälgida ja tähele panna konkreetset nõuannet, mis aitaks neil pidada käske, kui nad veel noored on.

- Kuidas võib selle nõuande igapäevane järgimine aidata teil käske pidada?

 Alma 37:35 on kuldsalm. Soovi korral aita õpilastel see kuldsalm pähe õppida, paludes neil täita tänase õppetunni lõpus toodud ülesanne.

- Kuidas te püüate panna Issandat oma mõtteis, sõnades, tegudes ja tunnetes esikohale? (Innusta õpilasi mõtisklema, kuidas nad saaksid end parandada.)

Räägi oma tunnetest, kuidas Issandaga nõu pidamine on aidanud sul käske pidada. Innusta klassikaaslaste pidama Issandaga nõu kõiges, mida nad teevad.

3. õpilasest õpetaja – Alma 37:38–45

Pane välja pilt „Liahoona” (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 68). Meenuta klassikaaslastele kompassi, mille abil Issand aitas Lehhi perel töötatud maale rännata. Salmist Alma 37:38 saame me teada, et seda kompassi nimetati Liahoonaks. Selgita, et Alma rääkis Liahoonast, et õpetada Heelamanile tähtsat põhimõtet, kuidas Issand oma lapsi juhatab.

Selgita oma klassikaaslastele, et sa esitad neile küsimusi ja palud neil seejärel mõned salmid kordamööda ette lugeda ning kõigil vastuseid leida. Palu neil vastata igale küsimusele, kui küsimusega seotud pühakirjasalmid on ette loetud.

- Kuidas Liahoona töötas? (Vt Al 37:38–40.)
- Miks lakkas Liahoona aeg-ajalt töötamast? (Vt Al 37:41–42.)
- Kuidas kõrvutada Liahoonat Kristuse sõnadega? (Vt Al 37:43–45.)

Soovi korral selgita, et neis salmides viitavad sõnad tähendus ja võrdkujuga „inimesele, sündmusele või kombetalitusele, mis sarnaneb mõne veelgi tähtsama inimese, sündmuse või kombetalitusega, kes või mis on tulemas... Tõelised võrdkujud on märgatavalt sarnased, neis on tõendeid jumalikust määramisest ja nad kuulutavad prohvetlikult tulevastest sündmustest” (Joseph Fielding McConkie, *Gospel Symbolism* (1985), lk 274). Otsus Liahoona juhatust järgida või järgimata jätta sarnaneb meie otsusega, kuidas me reageerime Kristuse sõnade kaudu tulevasele juhatusele.

- Kust me leiame Kristuse sõnu? (Võimalikud vastused: pühakirjad, viimse aja prohvetite sõnad, patriarhaalsed õnnistused ja Vaimu õhutused.)

Palu klassikaaslastel võtta kokku Alma sõnad salmides Alma 37:38–45, eriti salmides 44–45. Arutelus peaks kajastuma järgnev tõde: **Kui me järgime Jeesuse Kristuse sõnu, juhatavad need meid igavese eluni.**

Räägi, kuidas Kristuse sõnad on sind vaimselt mõjutanud ja kuidas need aitavad sul edeneda igavese elu poole. Soovi korral võiksid õpilastele soovitada endale patriarhaalne õnnistus saada või seda regulaarselt ja palvemeelselt lugeda, kui see neil juba olemas on.

Õpetajale: Täna õpilasi, kui nad oma õppetunniosade õpetamise lõpetavad, ja kui aeg seda võimaldab, siis paluge mõnedel õpilastel tunnistada ühest täna õpitud põhimõttest. Soovi korral tunnistage ka ise nendest põhimõtetest. Lugege lõpetuseks ette Alma 37:46–47 ja paluge klassil teksti jälgida.

Kuldsalm – Alma 37:35

NB! Järgnev kodune ülesanne aitab õpilastel valmistuda järgmise õppetunni alguseks (Alma 38). Jätke tunnis aega, et ülesannet õpilastele selgitada ja andke neile teada, et teil on plaanis järgmise kokkusaamise ajal nende kogemuste kohta tagasisidet küsida.

Märkige, et Alma 37:35 on kuldsalm. Võiksite innustada õpilasi seda salmi erilisel ära märkima, et seda kergesti üles leida. Paluge neil see salm täna õhtul kodus pähe õppida ja seda peast vanemale või mõnele teisele usaldusväärsele täiskasvanule ette lugeda. (Nad võivad seda salmi ka koos täiskasvanuga lugeda.) Innustage neid esitama sellele täiskasvanule järgmised küsimused. (Soovi korral paluge õpilastel need küsimused paberile kirjutada ja koju kaasa võtta.)

Kuidas on Jumala käskudele kuuletumine sind aidanud?

Millist nõu sa mulle annad, mis aitaks mul noorena targem olla?

Andke õpilastele teada, et palute neil järgmises tunnis selle kogemuse kohta aru anda.

Alma 38

Sissejuhatus

Siblon teenis oma isa Alma kõrval misjonärina soramlaste seas (vt Al 31:7). Pärast misjonit väljendas Alma rõõmu Sibloni vankumatuse ja ustavuse üle tagakiusamise

käes. Alma tunnistas Siblonile ka Päästja vabastavast väest ja andis nõu seoses Sibloni jätkuvate jõupingutustega evangeeliumi õpetada.

Tagasiside küsimine pärast ülesande andmist

Kui te küsite õpilastelt tagasisidet varasemate üleskutsete kohta evangeeliumi põhimõtteid rakendada, annate te neile võimaluse tunnistada õnnistustest, mis tulevad evangeeliumi järgi elamisest. Kui õpilased jagavad oma kogemusi evangeeliumi tõdede rakendamise kohta, siis nende tunnistus tugevneb ja nad aitavad tugevdada teiste tunnistust.

Õpetamissoovitused

Alma 38:1–3

Alma väljendab rõõmu Sibloni ustavuse üle

Kui andsite õpilastele möödunud õppetunni lõpus koduse ülesande, tuletage neile meelde kahte küsimust, mida palusite neil oma vanematele või mõnele usaldusväärsele täiskasvanule esitada:

- Kuidas on Jumala käskudele kuuletumine sind aidanud?
- Millist nõu sa mulle annad, mis aitaks mul noorena targem olla?

Paluge õpilastel tegevusega seotud kogemuste kohta aru anda. Kui õpilased on kogemusi jaganud, küsige:

- Kuidas mõjus see kogemus teie soovile Issanda kärke pidada?

Selgitage, et Alma 38. peatükis on kirjas Alma nõuanne oma pojale Siblonile. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 38:1–3. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna fraase, mis kirjeldavad, mida Alma Siblonist arvas ja miks. Paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

- Mida võime teada saada Alma 38:2–3 põhjal selle kohta, milline mõju võib olla õigemeelsetel lastel oma vanematele? (Õpilaste vastused võivad erineda. Veenduge, et neis kajastub tõde, et kui noored peavad kärke vankumatult ja ustavalt, võivad nad tuua oma vanematele suurt rõõmu.)
- Millal on teie vanemad rõõmistanud mõne teie hea otsuse või teie püüdluste üle evangeeliumi järgi elada?
- Kuidas teie püüdlused kärke pidada mõjutavad teie suhteid oma vanematega?

Soovi korral tooge mõni näide, kuidas laste õigemeelsed valikud on mõjutanud teie perekonda.

Alma 38:4–9

Alma tunnistas Päästja vabastavast väest

Selgitage, et Alma meenutas Siblonile, et nad mõlemad olid Päästja vabastavast väest osa saanud. Kandke järgnev tabel paberitele, mida õpilastele jagada, või kandke see tahvlile ja paluge õpilastel kanda see vihikusse või pühakirjapäevikusse.

	Siblon (Alma 38:4–5)	Alma (Alma 38:6–8)
Millest ta vabastati?		
Miks talle sai osaks vabastuse õnnistus?		
Mida sellest kogemusest õppida?		

Täitke tabel klassiga või paluge õpilastel see paaridena täita. Paluge õpilastel vastata küsimustele tabelis toodud pühakirjasalvide abil. Innustage neid lisama ka seda, mida nad juba teavad selle kohta, kuidas Issand vabastas Sibloni (vt Al 38:2–3) ja Alma (vt Mo 27; Al 36). Kui õpilased on tabeli täitnud, esitage neile järgmised küsimused, et aidata neil õpitud põhimõtteid arutada:

- Mida õppida Sibloni kogemusest? (Õpilased võivad tuua välja erinevaid põhimõtteid. Veenduge, et nad toovad välja järgmise tõe: **Kui me talume kõike kannatlikult ja usaldame Jumalat, vabastab Ta meid katsumustest, raskustest ja kannatustest ning tõstab meid viimsel päeval üles.**)
- Mida õppida Alma kogemusest? (Õpilaste vastused võivad erineda, kuid veenduge, et neis kajastub, et **selleks, et patud andeks saada ja hingerahu leida, peame me rakendama usku Jeesusesse Kristusesse ja paluma Temalt halastust.**)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 38:9. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, mida Alma tahtis oma Pojale Päästja kohta õpetada.

- Miks on meil tähtis teada, et Jeesus Kristus on ainus tee ja vahend, mille kaudu me võime saada päästetud?
- Kuidas on teile saanud osaks vabastamine Päästja väe kaudu? (Soovi korral andke õpilastele aega selle küsimuse üle järele mõtlemiseks, enne kui neil vastata palute.) Mida te tegite, et sellest vabastusest osa saada?

Paluge õpilastel veidi aega mõtiskleda, kuidas nad isikliku probleemi puhul Issandalt abi paluksid.

Alma 38:10–15

Alma annab Siblonile nõu evangeeliumi õpetamise jätkamise ja õigemeelsete omaduste arendamise kohta

Selgitage, et Alma innustas Siblonit tegema tööd omaduste arendamisel, millest oleks talle abi jätkuval evangeeliumi õpetamisel ja teiste teenimisel. Alma nõuanne Siblonile võib sobida kõigile, kes tahavad teenida, õpetada või teistele head mõju avaldada. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 38:10–15 ja otsida nõuandeid, millest neil eriti kasu on. Võiksite õpilastele soovitada leitu ära märkida.

Andke õpilastele koopia õppetunni lõpus toodud õpijuhendist. Selgitage, et nad märkavad juhendit kasutades, kuidas **meie püüd õigemeelseid omadusi arendada valmistab meid teisi õpetama ja teenima**. Paluge neil valida üks osa Alma nõuandest juhendi vasakus veerus ja täita vastav õpiülesanne paremas veerus. (Kui te ei saa õpijuhendit paljundada, kohandage ülesannet, astudes klassiga arutellu, lähtudes õpijuhendis toodud infost.)

Kui õpilastel on olnud piisavalt aega, et üks õpiülesanne õpijuhendis täita, paluge soovi korral mõnedel neist jagada, mida nad ülesandest õppisid ja kuidas nad kavatsevad seda rakendada. Kui olete andnud õpilastele õpijuhendist koopia, siis innustage neid seda koju kaasa võtma ja Almalt Siblonile antud nõuande kohta enamat õppima.

Õpiülesannete kohandamine

Selles käsiraamatus toodud õpetamismetodid on soovituslikud. Kohandage neid targalt oma oludega ning iga üksiku õpilase ja klassi kui terviku vajadustega. Otsige palvemeelselt Püha Vaimu juhatust.

Alma 38:10–12 õpijuhend

Uuri alltoodud Alma nõuande erinevaid osasid ja vali üks, milles tahad end parandada. Täida vastav õpiülesanne, mis aitab sul seda nõuannet ellu rakendada.

Alma nõuanne	Õpiülesanded
„Et sa oleksid kõikides asjades usin ja mõõdukas” (Al 38:10).	Usinus tähendab järjepidevat, hoolikat ja kohusetundlikku jõupingutust. Mõõdukus tähendab „pidada kõiges mõõtu ja kontrollida ennast” (Kent D. Watson. Being Temperate in All Things. – Ensign või Liahona, nov 2009, lk 38). Kirjuta oma pühakirjapäevikusse, miks need kaks iseloomomadust on vajalikud, kui keegi evangeeliumi õpetab ja teisi teenib. Kirjuta ka nendest valdkondadest oma elus, kus võiksid olla usinam või mõõdukam, ja kuidas enese arendamine neis valdkondades aitab sul teisi tõhusamalt õpetada ja teenida.
„Vaata, et sa ei ole uhkust täis; .. et sa ei hoopole” (Al 38:11).	Üks uhkuse aspekte on usaldada iseennast rohkem kui Jumalat. Uhkus väljendub ka selles, kui keegi peab ennast teistest paremaks või tähtsamaks. Kirjuta oma pühakirjapäevikusse, mis võiks juhtuda, kui mõni Kiriku liige oma kutses uhke on. Vanem Robert D. Hales Kaheteistkümnepäevik Apostli Kvoorumist õpetas: „Õiged jüngrid räägivad vaikse enesekindluse, mitte hoopleva uhkusega” (Christian Courage: The Price of Discipleship. – Ensign või Liahona, nov 2008, lk 73). Mõttele mõnele oma tuttavale, kes õpetab vaikse enesekindlusega. Kirjuta oma pühakirjapäevikus sellest inimesest ja kuidas tema õpetus on sulle mõjunud. Pane kirja ka üks või kaks viisi, kuidas püüad uhkusest hoiduda.
„Kasuta julgust, aga mitte ülbust” (Al 38:12).	Loe apostel Pauluse sõnu kirjas filiplastele 1:14 (Uus Testament), et mõista, kuidas Jumala teenijad julgust näidata saavad. President James E. Faust Esimesest Presidentkonnast õpetas, kuidas hoiduda ülbusest: „Ma ei arva, et peaksime olema .. häälekad, pealetükkivad või tundetud, kui püüame teha [misjonitööd]” (James P. Bell. In the Strength of the Lord: The Life and Teachings of James E. Faust, 1999, lk 373). Kirjuta oma pühakirjapäevikusse, kuidas saab olla julge, olemata ülbe. Pane kirja konkreetne viis, kuidas sa nõuannet olla julge, aga mitte ülbe, ellu rakendad. Kirjuta ka sellest, kuidas see nõuanne aitab sul edukalt teisi õpetada ja teenida.
„[Ohjelda] kõiki oma kirgi” (Al 38:12).	Ohjeldada tähendab piirata, juhtida või kontrollida. Kirg on tugev emotsioon. Mõtiskle järgnevate küsimuste üle ja kirjuta vastused oma pühakirjapäevikusse. Miks on sinu arvates tähtis oma kirgi ohjeldada? Kuidas võiks oma kirgede ohjeldamine aidata sul armastusega täituda? Mida sa teed, et järgida Alma nõu kõiki kirgi ohjeldada?
„[Hoidu] laiskusest” (Al 38:12).	Vaata üle pühakirjajuhis teema „Tegevusetus” all toodud pühakirjasalmeid. Otsi nõuandeid selle kohta, mida tähendab laisk olla ja mis on selle vastand. Vali selle pealkirja alt kaks pühakirjasalme ja uuri neid. Kirjuta pühakirjapäevikusse, mida valitud salmidest õppida. Kirjuta, kuidas nõuanne hoiduda laiskusest aitab sul õpetada ja teenida teisi tõhusamalt. Lõpuks pane kirja konkreetne viis, kuidas sina laiskusest hoidud.

Koduõppe tund

Alma 33–38 (19. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Alma 33–38 (19. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õptamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusi.

1. päev (Alma 33–35)

Alma õpetas soramlastele, et me võime kummardada Jumalat alatasa palve kaudu. Seejärel õpetas Alma, et Taevane Isa saab meile halastada ja meie patud andestada tänu Jeesuse Kristuse lepitusele. Amulek õpetas soramlastele, et Jeesuse Kristuse lõpmatu ja igavene lepitus teeb võimalikuks kogu inimkonna päästmise. Õpilased õppisid ka, et selleks, et saada osa kõigist lepituse õnnistustest, tuleb meil rakendada usku meeleparanduseks.

2. päev (Alma 36)

Õpilased õppisid Alma pöördumisloost, et patt võib põhjustada suurt valu ja kahetsust. Lisaks õppisid nad, et kui me rakendame usku Jeesuse Kristuse lepitusse, vabastab Ta meid patuvalust ja täidab rõõmuga. Alma-sarnaselt võime me tunda suurt rõõmu ka siis, kui püüame tuua teisi Kristuse juurde.

3. päev (Alma 37)

Alma andis oma poja Heelamani hoolde pühade ülestähenduste pidamise ja säilitamise. Õpilased said Alma sõnu uurides teada, et Issand täidab oma igavesi eesmärgi väikeste ja lihtsate vahenditega. Nad said ka teada, et kui me kuuletume Issanda käskudele, saadab meid edu. Alma õpetas oma pojale, et peaksime oma nooruses õppima Jumala käske pidama, ja et kui me pöörame tähelepanu Jeesuse Kristuse sõnadele, juhatavad need meid igavese eluni.

4. päev (Alma 38)

Õpilased said Almal Siblonile antud nõuannet uurides teada, et kui nad juba noorena vankumatult ja ustavalt käske peavad, võivad nad tuua oma vanematele suurt rõõmu. Alma tunnistas oma poegadele, et Jumal vabastab inimesed katsumustest, raskustest ja kannatustest, kui nad kõike kannatlikult taluvad ja Teda usaldavad. Alma tunnistas ka, et selleks, et saada patud andeks ja saada hingerahu, peame hüüdma Issanda poole, et Ta meile halastaks. Lõpuks said õpilased teada, et õigemeelsete omaduste arendamine valmistab meid teisi õpetama ja teenima.

Sissejuhatus

Amulek õpetas soramlastele, et lepitus on „lõputu ja igavene“ (Al 34:10). See tõde sai õpilastele selgeks nädala õppetundide jooksul ja praegune õppetund annab neile täiendavaid võimalusi Jeesuse Kristuse lepitust mõista ja väärtustada.

Õpetamissoovitused

Alma 33–35

Alma ja Amulek õpetavad soramlastele Jeesuse Kristuse lepitusest

Küsi: Miks oli Jeesus Kristus ainuke, kes võis maailma pattude eest lepituse teha?

Tuletage õpilastele meelde, et nädala ülesandeid täites lugesid nad salme Alma 34:10–14 ja märgistasid fraasid, mis sisaldavad sõnu lõputu ja igavene. Paluge ühel õpilasel need salmid ette lugeda ja seejärel paluge õpilastel leitud fraasid ette kanda.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Russell M. Nelsoni sõnad, aitamaks neil mõista, kuidas on Jeesuse Kristuse lepitus lõputu ja igavene:

„Tema lepitus on lõpmatu – ilma lõputa. See on ühtlasi lõpmatu selles osas, et kogu inimkond päästetakse lõputust surmast. See on lõpmatu Tema tohutute kannatuste seisukohalt. ... See on lõpmatu oma ulatuselt – seda tuli teha ühekorraga kõikide eest. Ja lepituse halastus ei ulatu ainuüksi lõpmatul hulgal inimesteni, aga ka lõpmatul hulgal maailmadeni, mis Ta on loonud. See on lõpmatum kui kõik inimeste mõödustikud või surelik mõistmine.

Jeesus oli ainuke, kes võis teha sellise lõpmatu lepituse, kuna Ta sündis surelikust emast ja surematust Isast. Tänu sellele ainulaadsele sünnipärale oli Jeesus lõpmatu“ (The Atonement. – Ensign, nov 1996, lk 35).

Küsi: Kuidas aitavad Amuleki õpetused ja vanem Nelsoni selgitus meil mõista, miks Jeesus Kristus oli ainus, kes võis teha lepituse maailma pattude eest?

Paluge õpilastel võtta kokku, mida nad on Alma 34. peatükist Jeesuse Kristuse lepituse kohta senini õppinud. Selgitage, et üks tähtis põhimõte, mida sellest osast õppida, on see, et **Jeesuse Kristuse lõputu ja igavene lepitus võimaldab kogu inimkonnal pääseda**.

Kirjutage tahvile või paberile järgnev fraas: Kujutage ette elu ilma ...

Tõstke üles mõni ese, mis on paljude noorte jaoks tähtis (nt mobiiltelefon). Küsi: Kuidas kujutaksite elu ette ilma selle esemeta?

Seejärel tõstke üles pudel või klaas, mille sees on vesi (või miski muu eluks vajalik). Küsi: Milline oleks elu ilma veeta?

Kui õpilased on nendele küsimustele vastanud, lõpetage tahvlil olev sõnad: Kujutage ette elu ilma Jeesuse Kristuse lepituseta.

Esitage järgmised küsimused:

- Milline on teie ettekujutus sellest, kuidas inimesed elule vaatavad, kui nad ei tunne Jeesust Kristust või kui nad ei usu, et Jumal on olemas?
- Kuidas oleks elu ilma Jeesuse Kristuse lepituseta teie jaoks erinev? (Laske õpilastel hetkeks küsimuse üle järele mõelda, enne kui neilt vastuseid küsite.)

Selgitage, et Amulek õpetas soramlastele, et selleks, et tuua oma ellu lepituse õnnistusi, on neil vaja meelt parandada (vt Al 34:15–17). Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi meeleparandust edasi lükanud, kuna kartsid oma patte üles tunnistada, või kartsid, et nad pole muutumiseks piisavalt tugevad. Küsige seejärel: Miks on ohtlik meeleparandust edasi lükata?

Paluge õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 34:30–35 ja leida, miks me ei peaks Amuleki õpetuse kohaselt meeleparandust edasi lükkama. Arutage neid salme, esitades järgnevaid küsimusi:

- Vaadake salmi Alma 34:32. Miks me peaksime täna meelt parandama? (Kui õpilased vastavad, aidake neil mõista põhimõtet: **See elu on meile ettevalmistusaeg Jumalaga kohtumiseks.**)
- Vaadake salmi Alma 34:33. Mis on selle elu eesmärk? Mis juhtub nendega, kes meeleparandust edasi lükkavad?
- Vaadake salmi Alma 34:31. Mida lubatakse neile, kes praegu meelt parandavad?

Lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumu juhataja Boyd K. Packeri sõnad:

„Te ei pea teadma kõike, enne kui lepituse vägi teie heaks toimima hakkab. Uskuge Kristusesse! See hakkab toimima just sel päeval, mil te palute!“ (Washed Clean. – Ensign, mai 1997, lk 10).

Küsige: Mida see juhataja Packeri tsitaat teile õpetab? Miks teile sellest abi on?

Alma 36

Alma annab nõu oma pojale Heelamanile

Teie õpilased uurisid Alma nõuannet poeg Heelamanile Alma 36. peatükis ja said teada, millist rõõmu Alma tundis, kui oma patudest siiralt meelt parandas. Õpilastel paluti lugeda läbi Alma 36:19–22 ja kirjutada seejärel oma pühakirjapäevikusse, mida need salmid õpetasid neile lepituse väest (2. päev, 3. ülesanne). Paluge mõnel õpilasel kirjapandut jagada. Jagage lõpetuseks omaenda tunnistust Jeesuse Kristuse lepitusest ja rõõmust, mis tuleb meeleparandusest.

Järgmine õppenädal (Alma 39–44)

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas üks mures ja armastav lapsevanem kutsuks korralt poega või tüdruki, kes on pannud toime tõsisid seksuaalseid üleastumisi. Alma oli silmitsi sellise olukorraga ja õpetas tähtsaid tõdesid oma pojale Koriantonile, kes misjonil olles pattu tegi.

Alma 39

Sissejuhatus

Alma noomis oma üleannetut poega Koriantonit, kes oli hüljanud teenimistöo ja pannud toime seksuaalse patu. Alma õpetas talle tema tegude tõsistusest ja väljendas pettumust, et Korianton sellises tõsisest patust

süüdi oli. Alma käskis oma pojal silmahimude tagaajamine lõpetada ja meelt parandada. (Alma nõuanne Koriantonile teistel teemadel jätkub 40.–42. peatükis.)

Õpetamissoovitused

Alma 39:1–8

Alma selgitab oma pojale Koriantonile seksuaalse patu tõsistust

Kirjutage tahvile järgnev küsimus: Miks on mõned patud tõsisemad kui teised?

Paluge õpilastel mõtiskleda selle küsimuse vastuse üle. Öelge, et Alma nõuanne Alma 39. peatükis aitab meil mõista, miks on mõned patud oma loomult eriti tõsised.

Paluge õpilastel lugeda märkust, mis eelneb 39. peatüki päisele. Paluge neil teha kindlaks, kes selles peatükis räägib ja kellele ta räägib (Alma räägib oma pojale Koriantonile). Selgitage, et Korianton oli läinud koos oma venna Sibloni ja Almaga soramlastele evangeliumi jutlustama, kuid langes pattu. Märkige, et kui õpilased mõistavad, mida Korianton valesti tegi, aitab see neil paremini mõista Alma nõuannet talle selles ja kolmes järgmises peatükis.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 39:1–5. Paluge klassil tähele panna, mida Korianton valesti tegi. (Vajadusel selgitage, et sõna hoor 3. salmis viitab kõlblusetule naisele või prostituudile.)

- Mida Korianton valesti tegi? Milline tema pattudest oli tõsisem? (Seksuaalne kõlblusetus.)
- Korianton hooples soramlaste seas oma jõu ja tarkusega (vt Al 39:2). Kuidas võib hooplev suhtumine viia selliste tõsiste pattudeni nagu seksuaalne kõlblusetus? Millised on mõned nüüdisaegsed näited sellest, kuidas hooplev suhtumine paneb inimesi seksuaalset pattu tegema? (Märkige, kui õpilased neid küsimusi arutavad, et kui inimesed hooplevad, on nad sageli oma jõust ning sealhulgas suutlikkusest kiusatustest hoiduda liiga heal arvamusel. Mõned nüüdisaegsed näited sellest on varajane ja ainult ühe inimesega kohtamas käimine.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 39:5 ja leida, kuidas Alma selgitas seksuaalse patu tõsistust. (Soovi korral selgitage, et sõna jäledus viitab millelegi patusele, pahelisele või kohutavale.)

- Mida arvab Issand seksuaalsest patust? (Aidake õpilastel tuua välja tõde, et seksuaalne patt on Issanda silmis jäledus.)
- Miks on hoorus ja abielurikkumine tõsistuselt mõrva kõrvale paigutatud?

Aitamaks õpilastel mõista Issanda käitumisnorme ja seksuaalse puhtusega seotud lubadusi, paluge neil lugeda läbi trükises „Sulle noor“ osas „Seksuaalne puhtus“ kaks esimest lõiku. Paluge neil lugedes otsida vastuseid järgnevale küsimusele. (Soovi korral kirjutage see küsimus tahvile. Võiksite õpilastele soovitada leitud vastused trükises ära märkida.)

- Mis kasu on sellest, kui seksuaalselt puhtaks jääda?

Kui õpilastel on olnud lugemiseks ja leitud vastuste jagamiseks piisavalt aega, paluge neil lugeda läbi ülejäänud „Seksuaalse puhtuse“ osa ja leida vastused järgnevale küsimusele:

- Millised käitumisnormid on Issand meile seksuaalse puhtuse osas seadnud?

Paluge õpilastel mõtiskleda, millist sõnumit tahaks Issand neile äsja loetu põhjal selgeks teha. Tunnistage seksuaalse patu tõsidusest ja õnnistustest, mis tulevad seksuaalsest puhtusest.

Märkige, et pojale tundlikul teemal nõu andes täitis Alma oma lapsevanemakohustusi. Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nemad reageeriksid oma vanemate või Kiriku juhtide nõuandele seksuaalse puhtuse kohta. Paluge neil lugeda läbi Alma 39:7–8 ja leida, mis eesmärgil õpetas Alma Korianionile seksuaalse patu tõsidusest.

- Mis põhjusel õpetas Alma Korianionile tema patu tõsidusest? (Aitamaks Korianionil meelt parandada, et ta ei peaks süüdlasena Jumala ees seisma.)
- Kuidas peaksime sellele reageerima, kui keegi meil meelt parandada palub?

Aitamaks õpilastel mõista, miks vanemad, just nagu Alma, paluvad oma lastel meelt parandada, lugege ette Kaheteistkümnepostli Kvoorumu vanem D. Todd Christoffersoni sõnad:

„Kutse meeleparandusele on armastuse väljendus. .. Kui me ei kutsu teisi muutuma või ei nõua endalt meeleparandust, ei täida me üht oma põhikohust üksteise ja iseenda ees. Patustamist salliv lapsevanem, leplik sõber ja uje Kiriku juht muretsevad tegelikult rohkem iseenda kui nende heaolu ja õnne pärast, kellele nad võiksid abiks olla. Jah, meeleparandusele kutsumist võetakse mõnikord kui sallimatuseavaldust või solvamist, seda võidakse isegi pahaks panna, kuid tegelikult väljendab see kõige ehedamat hoolimist” (Jumalik meeleparanduse and. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Alma 39:9–19

Alma innustab Korianionit meelt parandama

Tutvustamaks, millist nõu andis Alma oma pojale meeleparanduse tegemise ja Issandasse pöördumise kohta, kirjutage tahvile järgnev: Meeleparanduse juurde kuulub ...

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 39:9–13. Tehke iga salmi järel paus ja esitage õpilastele järgnevad küsimused:

Alma 39:9

- Mida tähendab „loobuksid oma pattudest”? (Patustamise lõpetamist.)
- Kuidas on fraasid „ega püüdleks enam oma silmahimude poole” ja „hoiduksid kõikidest nendest asjadest” seotud patust loobumisega? (Selgitage vajadusel, et nüüdisajal võib silmahimu viidata piltidele ja meelelahutusele, mis on ükskõik mis kombel pornograafilised. Rõhutatakse pornograafia ohtlikkust, paluge soovi korral õpilastel lugeda läbi sellekohased nõuanded trükises „Sulle noor”, lk 12. Soovi korral selgitage ka, et hoiduma tähendab ennast kontrollima või enesevalitsust rakendama; vt joonealune märkus 9b.)
- Kuidas saavad noored viimse aja pühad ennast seksuaalse puhtusega seoses kontrollida ja hoiduda püüdemast silmahimude poole? (Aitamaks õpilastel arutada seda küsimust üksikasjalikumalt, kirjeldage soovi korral olukordi, mis on teie õpilaste kultuuri ja olude puhul asjakohased. Näiteks võiksite öelda midagi taolist: Üks viimse aja pühast noor naine on otsustanud „hoiduda”, kuid siis kutsub noor mees, kes talle meeldib, ta sündusetule peole. Kuidas ta peaks reageerima?)

Märkige, et Alma 39:9 on kuldsalm. Võiksite õpilastele soovitada see salm pühakirjades ära märkida, et seda kergesti üles leida.

Alma 39:10

- Kuidas aitab vaimse kosutuse otsimine – nt vanematelt, Kiriku juhtidelt, õdedelt-vendadelt või usaldusväärsetelt sõpradelt – meil meelt parandada?

Alma 39:11

- Mida tähendab „ära lase end kõrvale juhtida”? [deleted]
- Mis on mõned tühised või rumalad asjad, millel inimesed end nüüdisajal kõrvale juhtida lasevad?

Alma 39:12

- Mida tähendab hoiduda süütegudest? (Vältida pattu.)

 Alma 39:9 on kuldsalm. Vaadake õppetunni lõpus toodud õpetamissoovitust, et aidata õpilastel see salm selgeks saada.

Alma 39:13

Selgitage, et meeleparandus tähendab „oma südame ja tahte [suunamist] Jumala poole“ (vt Pühakirjajuht, „Meeleparandus“). Pühakirjades osutab fraas „Issanda poole pöörduma“ tavaliselt meeleparandusele.

- Mida võiks tähendada „pöördusid kõigest oma meelest, väest ja jõust Issanda poole“? Meenutage õpilastele, et kui Korianton soramlaste juures misjonil oli, ei uskunud mõned inimesed tema käitumise tõttu Alma sõnu (vt Al 39:11).
- Mida me peame tegema meeleparanduse käigus, kui meie patud ka teistele mõju avaldavad? (Tunnistama oma vigu neile, kellele oleme haiget teinud ja püüdma seda valu heastada.)

Kirjutage tahvlile järgnev tõde: Meeleparanduse juurde kuulub pattude tunnistamine ja hülgamine ning kõigest oma meelest, väest ja jõust Issanda poole pöördumine. Võiksite õpilastele soovitada see lause pühakirjades Alma 39:13 lähedale kirjutada. Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse, mida võiks Issand neilt oodata, et nende süda ja tahe oleks veel täielikumalt Tema poole pööratud.

Rõhutamaks Päästja rolli meeleparanduse protsessis, paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 39:15–16, 19. Paluge õpilastel otsida, millist sõna korratakse nendes salmides kolm korda. (See sõna on „rõõmusõnumeid“. Soovi korral selgitage, et selle tähenduseks on head uudised.)

- Milliseid „rõõmusõnumeid“ Alma oma pojale õpetas? (Õpilaste vastustes peaks kajastuma tõde, et **Jeesus Kristus tuli maailma patte ära võtma**. Soovi korral kirjutage see tahvlile.)
- Miks oli Jeesuse Kristuse tulemine Koriantonile rõõmusõnum? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, võiksite neile öelda, et Korianton tegi hiljem oma pattudest meeleparanduse ja temast sai uuesti misjonär (vt Al 49:30).)

Rääkige soovi korral klassile, kuidas Jeesuse Kristuse lepitus on olnud rõõmusõnumiks teile või teie tuttavatele. Lisage oma tunnistus põhimõtete kohta, mida klass Alma 39. peatükis arutas. Innustage õpilasi järgima võimalikke õppetunni jooksul saadud õhutusit, et kaitsta oma puhtust ja pöörduda meeleparanduse kaudu Issanda poole.

Kuldssalm – Alma 39:9

Jagage klass nelja-viieliikmelistesse rühmadesse. Andke igale rühmale kuuetahtuline täring ja pliiaats. (Kui teil täringuid ei ole, kohandage soovi korral seda tegevust ja pange ümbrikusse või mõnda anumasse kuus paberitükki, millele on kirjutatud numbrid ühest kuueni.) Igal õpilasel on vaja ka puhast paberilehte. Paluge, et kõik rühmad istuksid tihedalt laua ümber või ringis. Paluge neil avada pühakirjad Alma 39:9 juurest.

Selgitage, et tegevuse eesmärk on olla rühmas esimene, kes Alma 39:9 tervenisti kirja paneb. Kuna rühmal on ainult üks pliiaats, saab korraga kirjutada ainult üks inimene. Pliiaatsit saab kasutada see, kes täringul ühe veeretab.

Paluge iga rühma liikmetel kordamööda täringut veeretada (või võtta üks paberitükk ja see siis tagasi panna). Kui õpilane veeretab (või valib) ühe, võtab ta pliiaatsi ja hakkab kirjutama, mainides kõva häälega iga sõna, mida ta parasjagu kirjutab. Samal ajal veeretavad teised rühmas kordamööda täringut, et pliiaatsi kasutusõigust endale saada. Kui järgmine õpilane rühmas ühe veeretab, võtab ta eelmiselt kirjutajalt pliiaatsi ja hakkab sõnu välja öeldes salmi oma paberile kirjutama. Eelmine kirjutaja hakkab koos ülejäänud rühmaga täringut veeretama. Kui õpilased saavad pliiaatsi endale ja on juba osa salmist oma paberile kirjutanud, peavad nad kirjutatud osa ette lugema, enne kui salmi kirjutamist jätkavad. (See annab võimaluse salmi kordamiseks, mis aitab õpilastel salmi meelde jätta.) Tegevus lõppeb, kui igast rühmast üks õpilane on salmi Alma 39:9 tervenisti kirja pannud.

Paluge klassil pärast tegevust salmi üheskoos korrata.

NB! Õppetunni olemuse ja pikkuse tõttu võite viia tegevust soovi korral läbi mõnel teisel päeval, kui teil on selleks täiendavalt aega.

Alma 40

Sissejuhatus

Kui Alma hoiatas oma poega Koriantonit patu tagajärgedest, õpetas ta talle ka elust pärast surma. Ta selgitas, et Jeesuse Kristuse lepituse vahendusel tõuseb kogu inimkond üles. Ta õpetas vaimumaailmast, kus surnud, sõltuvalt surelikkuses tehtud valikutest, kas paradiisis või vanglas ülestõusmist ootavad.

NB! Selles õppetunnis saavad õpilased ise üksteist õpetada. Koostage enne tundi õpilastele jagamiseks mõeldud lehed, kus on kirjas juhised paariliste jaoks. Tutvuge kõikide juhistega, et saaksite õpilastele õpetamiseks valmistumisel abiks olla.

Õpetamissoovitused

Alma 40

Alma õpetab Koriantonile vaimumaailmast ja ülestõusmisest

Kirjutage enne tundi tahvlile järgnevad küsimused:

1. Mis annab meile võimaluse elada ka pärast surma? Kes tõusevad üles?
2. Kuhu me pärast surma läheme? Milline olukord seal valitseb?
3. Mis on ülestõusmine? Mille poolest erineb meie ülestõusnud keha meie surelikust kehast? Mida me teeme pärast ülestõusmist?

Paluge õpilastel ette kujutada, et nad on misjonärid, ja et nad saavad kokku kellegagi, kes otsib vastuseid tahvlile kirjutatud küsimustele. Selgitage, et Alma õpetused ta pojale Koriantonile jätkuvad Alma 40. peatükis ja seal on kirjas nende küsimuste vastused.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 40:1. Paluge õpilastel tuua välja, miks rääkis Alma oma pojaga ülestõusmisest.

- Miks õpetas Alma Koriantonile ülestõusmisest?
- Miks võis Korianton ülestõusmise pärast mures olla, kui tema valikuid meenutada?

Jagage klass paaridesse. Nummerdage paarid: 1, 2 või 3. Paluge paaridel teha tööd, otse kui nad oleksid misjonikaaslased, ja valmistuda esitama lühikest õpetust, mis annaks vastuse neile antud numbrile vastavatele tahvlil toodud küsimustele. Aitamaks neil ette valmistuda, andke neile nende numbrile vastavad juhised (vt allpool). Kui õpilased tööd teevad, võiksite teie soovi korral klassis ringi käia, et kuulata ja vajadusel abiks olla.

1. paar – Alma 40:1–5

Küsimused: Mis annab meile võimaluse elada ka pärast surma? Kes tõusevad üles?

Valmistuge vastama nendele küsimustele Alma 40:1–5 järgi. Otsustage valmistudes, millist osa kumbki paarilistest õpetab. Valmistuge järgnevaks:

Rääkige veidi teile määratud salmide taustast. (Kui õpetate pühakirjadest, selgitage, kes räägib, kellele räägitakse, ja kõike muud, mis õppijatel neid salme mõista aitaks.)

Lugege läbi salmid, kus küsimuste vastused kirjas on. Selgitage, kuidas nendes salmides sisalduvad tõed küsimustele vastamisel abiks on. Veenduge seda tehes, et kõik mõistavad, et **kogu inimkond tõuseb üles tänu Jeesusele Kristusele**. Võiksite soovitada neile, keda te õpetate, kirjutada see tõde oma pühakirjades Alma 40:1–5 kõrvale.

Rääkige, miks on lubadus ülestõusmisest teie jaoks tähtis. Soovi korral küsige ka neilt, keda õpetate, miks lubadus ülestõusmisest neid tänulikuks teeb.

Tunnistage õpetamisele tulnud tõdedest.

2. paar – Alma 40:6–14

Küsimused: Kuhu me pärast surma läheme? Milline olukord seal valitseb?

Aidake õpilastepaare või -rühmi

Kui õpilased teevad tööd paarides või rühmades, käige soovi korral klassis ringi ja kuulake, millest nad arutavad. See aitab teil teada, kui palju aega nad ülesande lõpetamiseks vajavad. See annab teile ka võimaluse kuulda õpilaste kaemusi, millele soovi korral hiljem õppetunnis viidata. Teadke, et kui te õpilaste vestlusi pealt kuulate, tunnevad nad end sageli mugavamalt, kui te neid nende püüdluste ja kaemuste eest kiidate.

Valmistuge vastama nendele küsimustele Alma 40:6–7, 11–14 järgi. Otsustage valmistudes, millist osa kumbki paarilistest õpetab. Valmistuge järgnevalt:

Rääkige veidi teile määratud salvide taustast. (Kui õpetate pühakirjadest, selgitage, kes räägib, kellele räägitakse, ja kõike muud, mis õppijatel neid salme mõista aitaks.)

Lugege läbi salmid, kus küsimuste vastused kirjas on. Selgitage, kuidas nendes salvides sisalduvad tõed küsimustele vastamisel abiks on. (Vajadusel märkige, et Alma ei viidanud fraasiga „äärnemise pimedus“ Saatana ja hukkamõistetute lõplikule seisundile. Ta viitas paheliste olukorrale nende surma ja ülestõusmise vahepeal. Nüüdisajal ütleme me tavaliselt selle olukorra kohta vaimuvangla.) Veenduge neid salme lugedes, et kõik mõistavad, et **surma ja ülestõusmise vahelisel ajal elavad õigemeelsete vaimud paradisis ja paheliste vaimud vanglas**. Võiksite soovitada neile, keda õpetate, kirjutada see tõde oma pühakirjades Alma 40:11–14 kõrvale.

Rääkige, kuidas selle tõe mõistmine avaldab mõju sellele, milliseid valikuid te selles elus teete. Soovi korral küsige ka neilt, keda õpetate, kuidas on surmale järgneva elu mõistmine neile abiks olnud.

Tunnistage õpetamisele tulnud tõdedest.

3. paar – Alma 40:21–26

Küsimused: Mis on ülestõusmine? *Mille poolest erineb meie ülestõusnud keha meie surelikust kehast? Mida me teeme pärast ülestõusmist?*

Valmistuge vastama nendele küsimustele Alma 40:21–26 järgi. Otsustage valmistudes, millist osa kumbki paarilistest õpetab. Valmistuge järgnevalt:

Rääkige veidi teile määratud salvide taustast. (Kui õpetate pühakirjadest, selgitage, kes räägib, kellele räägitakse, ja kõike muud, mis õppijatel neid salme mõista aitaks.)

Lugege läbi salmid, kus küsimuste vastused kirjas on. Selgitage, kuidas nendes salvides sisalduvad tõed küsimustele vastamisel abiks on. (Mõistke õpetamiseks valmistudes, et sõna hing viitab nendes salvides inimese vaimule.) Veenduge, et kõik mõistavad, et ülestõusmine on vaimu ja keha taasühinemine, mille puhul kõik asjad taastatakse nende õigel ja täiuslikul kujul. Võiksite soovitada neile, keda õpetate, kirjutada see tõde oma pühakirjades Alma 40:21–23 kõrvale.

Rääkige, miks teadmine, et teie keha ja vaim taastatakse ühel päeval nende õigel ja täiuslikul kujul, teid tänulikuks teeb. Soovi korral selgitage ka seda, kuidas teadmine, et te ühel päeval kohtumõistmiseks Jumala ees seisate, teie valikuid mõjutab. Paluge neil, keda õpetate, jagada oma arvamust ülestõusmise ja viimase kohtumõistmise õpetuste kohta.

Tunnistage õpetamisele tulnud tõdedest.

Kui õpilased on valmis neile antud küsimustele vastama, moodustage neist väikesed rühmad, et nad saaksid üksteist rollimängus misjonäridena õpetada. Igas rühmas peaks olema kolm paari ja iga paar peaks olema valmis vastama erinevatele küsimustele. (Kui klass on väike, paluge igal rühmal õpetada tervet klassi.) Innustage õpilasi jääma iseendaks, kui nad rollimängu ajal õpetavad ja teistelt õpivad. Kinnitage neile, et Püha Vaim annab neile ja nende õpilastele inspiratsiooni, kui nad õpetavad ja vastavad siiralt. Kuulake, kui nad üksteist õpetavad ja jagage omi mõtteid, kui selleks õhutus tunnete.

Kui õpilastel on olnud aega üksteist rühmades õpetada, esitage soovi korral klassile mõned järgnevad küsimused:

- Mida te õppisite, kui valmistusite teile antud küsimustele vastama? Mida te õppisite, kui teised paarid teid õpetasid?
- Teades, et Koriantonil oli olnud raskusi kõlbelise puhtuse seadusele kuuletumisega, kuidas oleks surmale järgneva elu olemuse mõistmine võinud aidata tal hoiduda tulevastest kiusatustest?
- Miks täna arutamisele tulnud tõed teile korda lähevad?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 40:25–26 ja otsida, mille poolest õigemeelsete viimane seisund ja paheliste viimane seisund erinevad? Kui nad on leitud selgitanud, paluge neil rääkida, kuidas mõjutavad need salmid nende pühendumist evangeeliumi järgi elamisele. Soovi korral vastake ka ise sellele küsimusele. Tunnistage Jeesuse Kristuse rollist ülestõusmise õnnistuste võimalikuks saamisel.

Kuldsalmi ülevaade

Õpilased mõistavad pühakirjasalme paremini, kui nad salmide kohta omad küsimused välja mõtlevad. Paluge õpilastel töötada klassina või väikestes rühmades ja panna kirja konkreetsetele kuldsalmidele viitavaid vihjeid. (Soovi korral valige õpilastele ülevaatamiseks mõned kuldsalmid.) Seejärel paluge neil vihjed Teile ette lugeda. Kui Te kuldsalmi õigesti ära arvate, antakse teile selle eest punkte. Kui Te õigesti ära ei arva, lähevad punktid klassile.

NB! Õppetund on parajalt pikk, et teil selleks kuldsalmi õppimisega seotud tegevuseks aega jääks. Olemaks siiski kindel, et õpilastel on piisavalt aega õppetunni ettevalmistamiseks ja tunnis osalemiseks, viige tegevus soovi korral läbi tunni lõpus, kui aeg seda võimaldab. Kui teil ei jää aega tegevust tunnis läbi viia, võite seda teha mõnel teisel päeval. Muud kordamisega seotud tegevused leiate käsiraamatu lisast.

Kommentaarisid ja taustinfo

Alma 40:11. „Võetakse koju selle Jumala juurde, kes andis neile elu”

President Joseph Fielding Smith selgitas, et need sõnad salmis Alma 40:11 ei õpeta, et meid tuuakse Jumala juurde kohe pärast meie surma:

„Nende Alma sõnade (Al 40:11–14) eesmärk pole kanda minu arusaamise kohaselt edasi mõtet, nagu läheks kõik vaimud tagasi Jumala juurde, et määrata neid rahu- või karistuspaika ja anda igaühele Tema ees isiklik kohtuotsus. „Võetakse koju Jumala juurde” (võrdle Kg 12:7) tähendab lihtsalt seda, et nende surelik elu on jõudnud lõpule ja nad on naasnud vaimude maailma, kus neid määratakse nende tegude järgi mingisse kohta koos õigete või ülekohtustega, et seal ülestõusmist oodata. „Tagasi Jumala juurde” on fraas, millel on võrdväärne vaste paljudes teistes teada-tuntud olukordades. Näiteks: mees veedab kindla aja mõnel rajatagusel misjoniväljal. Kui ta vabastatakse ja ta Ühendriikidesse naaseb, võib ta öelda: „Tore on kodu tagasi olla”; kuid tema kodu võib asuda kusagil Utah’ või Idaho osariigis või mõnes muus läänepoolses osas” (Answers to Gospel Questions. Koost Joseph Fielding Smith noorem, 5 kd., 1957–1966, 2. kd, lk 85).

Alma 40:11–15. Kus on vaimumaailm?

President Brigham Young õpetas:

„Kus on vaimumaailm? See on just siinsamas. .. Kas nad [surnute vaimud] lähevad loodud maa piiride taha? Ei, ei lähe. Nad tuuakse välja siin maa peal” (Discourses of Brigham Young, valinud John A. Widtsoe, 1954, lk 376).

Alma 40:11–15. Mis juhtub vaimudega vaimumaailmas?

„Kui füüsiline keha sureb, elab vaim edasi. Õigete vaimud võetakse vaimumaailmas „vastu õnne seisundisse, mida kutsutakse paradiisiks, puhkeseisundiks, rahuseisundiks, kus nad puhkavad kõigist oma vaevadest ja kõigist muretsemistest ja kurvastamistest” (Al 40:12). „Nendele, kes [on] surnud oma pattudes, tundmata tõde, või oma üleastumistes, olles tagasi lükanud prohvetid” (ÕL 138:32), hoitakse kohta, mida kutsutakse vaimuvanglaks. Vangis olevatele vaimudele „õpetat[akse] usku Jumalasse, meeleparandust pattudest, asenduslikku ristimist pattude andekssaamiseks, käte pealepanemise teel antavat Püha Vaimu andi ja kõiki teisi evangeeliumi põhimõtteid, mida neil [on] vaja teada” (ÕL 138:33–34). Kui nad võtavad omaks evangeeliumi põhimõtted, parandavad meelt oma pattudest ja võtavad vastu nende heaks templites tehtud talitused, võetakse nad lahkelt vastu paradiisi” (Usule truu: Evangeeliumi teatmik, 2004, lk 160).

Alma 41

Sissejuhatus

Jätkates oma pojale Koriantonile nõu andmist, õpetas Alma, et taastamise plaan sisaldab endas mitte ainult füüsilist ülestõusmist, aga ka vaimset taastamist, mille

puhul meie igaveses seisundis kajastuvad meie surelikud teod ja soovid. Alma rõhutas, et pahelisus ei vii kunagi õnneni.

Õpetamissoovitused

Alma 41

Alma õpetab Koriantonile taastamise plaanist

Paluge klassil mõtiskleda, kuidas järgnevate väidete uskumine kellegi tegusid mõjutab (tehke pärast igat väidet paus ja laske õpilastel vastata):

Pärast surma pole mingit elu.

Pärast surma tehakse meid täiuslikuks vaatamata sellele, mida maa peal korda saatsime.

Viimase kohtumõistmise ajal saame oma heade tegude eest tasutud ja halbade tegude eest karistatud.

- Miks on tähtis pärast surma juhtuvat õigesti mõista?

Meenutage õpilastele, et Alma 40. peatükis õpetas Alma Koriantonile vaimumaailmast, ülestõusmisest ja kohtumõistmisest. Selgitage, et Alma 41. peatükis saame me teada, et Koriantonit ajasid segadusse mõnede inimeste õpetused ülestõusmise kohta. Pöörake tähelepanu fraasile „on .. kaugel eksiteel“ salmis Alma 41:1 ning paluge õpilastel seda salmi lugeda ja otsida, mis põhjusel mõned inimesed eksiteele sattusid.

- Miks sattusid mõned inimesed eksiteele? (Soovi korral selgitage, et pühakirju väänama tähendab nende tähenduse väänamist, moonutamist või muutmist.)
- Mida hakkas Alma enda sõnul Koriantonile selgitama?

Kui õpilased mainivad sõna taastamine, kirjutage see soovi korral tahvile. Selgitage, et taastamine tähendab tagasi toomist või seisundi ennistamist.

Selgitage, et Alma tahtis Koriantonile teada anda, et tema poolt „taastamise plaaniks“ (Al 41:2) kutsutud plaanil on füüsiline külg ja vaimne külg. Paluge õpilastel uurida Alma 41:2–5 ja otsida asju, mis taastatakse meile pärast surma füüsiliselt ja mis taastatakse vaimselt. Võiksite õpilastele soovitada leitu ära märkida. Selgitage vajadusel õpilastele enne lugema hakkamist, et sõnad nõuab ja nõutav tähendavad, et miski on kohustuslik või hädavajalik.

- Mis on taastamise plaani füüsiline külg, millest räägitakse salmis Alma 41:2? (Ülestõusmisel taastatakse hing kehale ja iga kehaosa taastatakse oma kohale.)
- Mis on taastamise plaani vaimne külg, mida selgitatakse salmides Alma 41:3–5? (Kui õpilased vastavad, kirjutage tahvile järgnev tõde: Vastavalt sellele, mida me surelikkuses teeme ja soovime, taastatakse meid kas õnne või õnnetusse.)

Paluge õpilastel ette kujutada, et nad õpetavad neid salme Algühingu klassile.

- Kuidas selgitada vaimse taastamise õpetust, nii et lapsed seda mõistaksid?

Meenutage õpilastele, et Korianton oli rikkunud kõlbelise puhtuse seadust ja hüljanud oma kohustused misjonärina (vt Al 39:2–4).

- Kuidas võinuks vaimse taastamise õpetuse õigesti mõistmine aidata Koriantonil paremaid valikuid teha? Kuidas mõjutab selle õpetuse mõistmine meie tegusid ja soove?

Tunnistage selle õpetuse õigsusest ja rääkige oma mõtetest seoses Jumala õiglusega, kui Ta taastab meile kõigile head või halba meie soovide ja tegude järgi.

Kirjutage tahvile järgnev küsimus: Aga kui ma olen patustanud?

- Mida me saame taastamise plaani järgi, kui oleme teinud pattu?

- Kas on mingi võimalus, kuidas taastada meile headust ja õnne, kui oleme teinud valesti? Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 41:6–9. Paluge klassil otsida, mida me saame teha, et meile taastataks headus ja õnn ka siis, kui oleme teinud pattu. (Me peame parandama meelt ja soovima kogu elu seda, mis on õigemeelne.)
- Millised sõnad või fraasid salmides Alma 41:6–7 osutavad, et on meie vastutada, mis meile ülestõusmisel osaks saab? Mis mõttes oleme iseeneste kohtumõistjad? (Surelikkuses tehtud valikud määravad kindlaks selle, kuidas meie üle Jumala ees seistes kohut mõistetakse.)

Lugege üheskoos

Üheskoos lugemine rõhutab pühakirjasalmide tähtsust ja toetab klassis üksmeelt. See on ka üks viis, kuidas muuta tundi mitmekülgsemaks. Kasutage seda ideed, kui näete, et õpilased vajavad tunni tempos vaheldust. Innustage neid lugema sõnu kaalutletult ja üheskoos.

Märkige, et mõnede inimeste arvates võivad nad naasta Jumala juurde oma tegude eest vastutamata. Nad ütlevad sageli, et nende patused valikud on lõbusad. Vahel võivad patustajad koguni õnnelikena paista.

Paluge õpilastel tõusta ja lugeda salmi Alma 41:10 üheskoos. Märkige, et Alma 41:10 on kuldsalm. Võiksite innustada õpilasi seda salmi eriliselt ära märkima, et seda kergesti üles leida. (Kuna tegemist on kuldsalmiga, võite paluda neil korrata seda salmi üheskoos rohkem kui üks kord. Soovi korral küsige, kas keegi klassist oskab seda peast öelda.) Kui klass on lõpetanud, paluge neil istuda. Kirjutage tahvlile „Pahelisus ei ole kunagi olnud õnn“.

- Miks on tõsi, et „pahelisus ei ole kunagi olnud õnn“?
- Tooge näide sellest, kuidas Saatan tahaks panna meid káske rikkuma ja uskuma, et võime ikka veel õnnelikud olla.

Aitamaks õpilastel hinnata erinevust üürikeste maiste lõbude ja Issanda pakutud õnne vahel, lugege Seitsmekümnest vanem Glenn L. Pace'i sõnad:

„Tegevused, mis on olnud alati Issanda poolt keelatud ja mille peale ühiskond on palju aastaid kulmu kortsutanud, on nüüd sellesama ühiskonna heakskiidu ja soosingu all. Meedia serveerib neid tegevusi sellisel moel, mis paneb neid paistma väga ihaldusväärseks. ..

Ärge ajage segamini telestilist lõbu selestilise õnne ja rõõmuga. Ärge pidage enesevalitsuse puudumist vabaduseks. Täielik vabadus teeb meist ilma paslike piiranguteta oma himude orjad. Ärge tundke kadedust vähema ja madalama elu üle. ..

Te pole saanud káske järgimiseks ükskõikselt Jumalalt, et teid lõbutsemast hoida, vaid armastavalt Taevaisalt, kes tahab, et te olete õnnelikud, kui te elate siin maa peal ja ka edaspidi“ (They're Not Really Happy. – Ensign, nov 1987, lk 39–40).

Kirjutage tahvlile järgnevad laused. Võiksite õpilastele soovitada need oma pühakirjades Alma 41:10 kõrvale kirjutada. (Tsitaat pärineb artiklist „To „the Rising Generation““. – New Era, juuni 1986, lk 5.)

„Ei saa teha valesti ja end hästi tunda. See on võimatu!“ (President Ezra Taft Benson)

Õelge õpilastele, et Alma 41:11 selgitab, miks pole valesid valikuid tehes võimalik tõeliselt õnnelik olla. Kandke tahvlile järgnev tabel (soovi korral tehke seda enne tunni algust) või kandke see iga õpilase jaoks paberilehele. Jagage õpilased paardesse ja paluge neil leida igale fraasile salmist Alma 41:11 vastav tähendus. Paluge neil arutada ka juuresolevaid küsimusi.

 Alma 41:10 on kuldsalm. Vaadake õppetunni lõpus toodud õpetamissoovitust, et aidata õpilastel see salm selgeks saada.

Fraasid salmis Alma 41:11, mis kirjeldavad „loomulikus seisundis olemist“	Tähendus
1. „Lihalikus seisundis“	a. Pattudest piiratud ja koormatud
2. „Kibeduse sapis ja süütegude ahelais“	b. Jumala õnnistustest ja juhatusest ilma jäämine; Püha Vaimu kaasluse kaotamine
3. „Maailmas ilma Jumalata“	c. Liha tahte võimu all

Me näeme selles salmis, et „Jumala loomus“ on „õnne loomus“. Mida see ütleb teile selle kohta, miks patusus on vastuolus õnne loomusega?
Tooge konkreetseid näiteid, miks inimesed võivad end avastada õnnetust seisundist?

(Vastused: 1-c, 2-a, 3-b)

Aitamaks õpilastel mõista, kuidas „loomulikus seisundis” jätkamine on seotud taastamise õpetusega, paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 41:12. Kui see salm on ette loetud, paluge õpilastel Alma küsimusele vastata. Seejärel paluge neil lugeda salmi Alma 41:13, et saada teada, kuidas Alma ise oma küsimusele vastas. (Võiksite neile soovitada ära märkida see, mis meile Alma sõnul osana taastamise plaanist tagastatakse.)

Paluge õpilastel kujutada, et neil on sõber, kes on otsustanud käituda vastupidiselt Issanda käskudele, kuid tahab saada taastatud õigemeelsusesse. Paluge õpilastel selgitada Alma 41:12–13 järgi taastamise õpetust paarilisele, otsekui tema olekski see sõber. (Õpilased võivad selgitada oma sõnadega või kasutada selgitamiseks tahvlil olevat sõnastust: „Meid taastatakse kas õnne või õnnetusse, vastavalt meie tegudele ja soovidele surelikkuses.”)

Näidake õpilastele bumerangi või joonistage see tahvlile.

Küsi õpilastelt, mida bumerang teeb, kui seda õigesti visata. (See lendab tagasi kohta, kust see visati.) Paluge neil lugeda läbi Alma 41:14–15 ja otsida, kuidas võiks bumerang sümboliseerida nendes salmides õpetatud tõesid. (Võiksite õpilastele soovitada need salmid ära märkida.) Paluge õpilastel leitu kohta aru anda.

- Milliseid asju loodate saada teistelt ja Issandalt selles ja järgnevas elus? (Mõned võimalikud vastused: lahkus, halastus ja armastus. Kandke soovi korral õpilaste vastused tahvlile.)
- Millal olete olnud teiste vastu hea, halastav ja lahke ning teised on teile hiljem samaga vastanud?

Innustage õpilasi seadma endale eesmärgiks käituda sellisel viisil ja kujundada sellised hoiakud, millest peegelduks see, mida nad loodavad selles ja järgnevas elus tagasi saada. Tunnistage õnnest, mis tuleb, kui me käitume õigemeelselt.

Kuldsalm – Alma 41:10

NB! Õppetunni olemuse ja pikkuse tõttu on järgnevat tegevust parim läbi viia mõnel muul päeval, kui teil on selleks täiendavalt aega.

Kirjutage tahvlile järgnev: ... on õnn.

Paluge õpilastel mõelda välja avaldus, mis oleks pöördvõrdeline salmis Alma 41:10 õpetatud õpetusega. (Üks võimalik vastus: „Õigemeelsus on õnn.”) Seejärel paluge õpilastel loetleda konkreetseid õigemeelseid tegusid, mis nende arvates lünka sobivad. (Näiteks: „Teiste teenimine on õnn.”) Küsi õpilastelt, kas nad saavad tunnistada, et mõni neist õigemeelsetest tegudest viib õnneni. Kui mõned õpilased on rääkinud oma kogemustest ja tunnistanud, paluge klassil kirjutada väiksemat sorti kaardile või paberile üks või kaks õigemeelset tegu, mida nad nädala jooksul oma õnne suurendamiseks teha saavad. Innustage õpilasi neid pabereid meeldetuletusena kaasas kandma ja järgnevatel päevadel oma jõupingutuste kohta aru andma.

Paluge õpilastel selgitada õpetusi ja põhimõtteid

Andke õpilastele võimalus selgitada teistele tunnis õpitavaid õpetusi ja põhimõtteid. Evangeeliumi tõesid selgitama valmistudes õpivad nad mõtisklema pühakirjasmide üle sügavamalt ja oma mõtteid koondama. Kui nad neid tõesid teistele selgitavad, aitab Püha Vaim mõista õpetamisele tulevaid tõesid sügavamalt ja süvendab nende tunnistust nendest tõesidest.

Alma 42

Sissejuhatus

Lõpetades oma pojale Koriantonile nõu andmist, selgitas Alma, et Taevane Isa oli loonud võimalused, kuidas need, kes patustavad, võivad kogeda halastust. Ta õpetas, et Jumala õiglus nõuab, et patustajad Jumala

juurest eemaldataks. Seejärel tunnistas ta, et Jeesus Kristus rahuldab õigluse nõuded (vt Al 42:15), kannatades kõigi eest, kes on teinud pattu, ja halastades patukahetsetele.

Õpetamissoovitused

Alma 42:1–14

Alma õpetab Koriantonile Jumala õiglusest

Joonistage enne tunni algust tahvlile lihtne pilt kaaludest, nagu on näidatud järgmisel leheküljel. (Ärge lisage joonistusele sõnu enne, kui selleks õppetunnis korraldus antakse. Võiksite innustada õpilasi sama pilti vihikusse või pühakirjapäevikusse joonistama.)

Kirjutage kaalude kohale järgnev lause: Tahan, et viimane kohtumõistmine oleks õiglane.

Paluge õpilastel tõsta käsi, kui nad on tahvil oleva lausega nõus.

- Miks te tahate, et viimane kohtumõistmine oleks õiglane?
- Mida sõna õiglane tähendab?

Pakkuge, et õiglane võiks tähendada seda, et te saate, mida väärите. [deleted] Kirjutage tahvlile kaalude alla sõna Õiglus.

Aitamaks õpilastel mõista õigluse mõistet, paluge ühel neist lugeda ette järgnev selgitus vanem Dallin H. Oaksilt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist:

„Õiglusel on mitu tähendust. Üks neist on tasakaal. Populaarseks õigluse sümboliks on tasakaalustatud kaalud. Seega, kui inimseadusi on rikutud, nõuab õiglus tavaliselt karistuse kehtestamist, mis kaalud uuesti tasakaalu viiks. ..

Jumala seadused on samuti õiglusega seotud. Mõte õiglusest kui millestki sellisest, mida keegi väärrib, on peamiseks eeltingimuseks kõikidele pühakirjakohtadele, mis räägivad inimeste üle kohtumõistmisest nende tegude järgi” (Sins, Crimes, and Atonement. KHS-i usuõpetuse õpetajatele peetud kõne, 7. veebr 1992, lk 1, si.lds.org).

Selgitage, et Alma pojale Koriantonile tegi muret viimase kohtumõistmise õiglus. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 42:1 ja paluge klassil tähele panna, mis oli Koriantoni arvates viimase kohtumõistmise juures ebaõiglane.

- Mis oli Koriantoni arvates ebaõiglane? (Et patustajad jäetakse õnnetusse seisundisse.)
- Miks võis Korianton tahta uskuda, et patustanud on ebaõiglane karistada? (Kui õpilased vajavad meeldetuletust, et Koriantonil oli raskusi erinevate pattudega, paluge neil lugeda Al 39:2–3.)
- Kui õiglus tähendab seda, et me saame, mida väärime, ja meid karistatakse meie pattude eest, kuidas võiks see olla murettekitav ka meie jaoks? (Igäüks meist teeb pattu ja allub õigluse nõudmistele.)

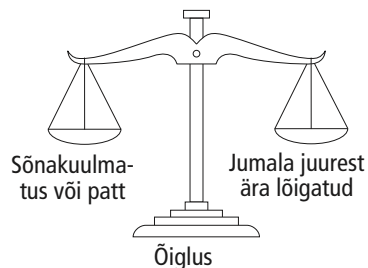
Võtke kokku Alma 42:2–11 ja selgitage, et Alma kõneles Koriantoni murest. Ta õpetas, et Aadama langemine tõi kogu inimkonna langenud seisundisse, kus neile saavad osaks füüsiline ja vaimne surm (vt Al 42:9). Ta selgitas ka, et kui puuduks võimalus nende langenud seisusest tagasivõitmiseks, oleksid kogu inimkonna hinged õnnetud ja Jumala juurest igaveseks ära lõigatud (vt Al 42:11).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 42:12. Selgitage, et selles salmis rõhutatakse, et langemise ja selle tagajärjed, sh Jumala juurest ära lõikamise, tõi endaga Aadama sõnakuulmatus Jumala käskudele. Aidake õpilastel mõista, et kui me ei kuuletu Jumala käskudele – kui me teeme pattu –, eemaldume me vaimselt veel enam Jumalast ja allutame end

õigluse nõuetele. (Soovi korral paluge ühel õpilasel lugeda ette 2. usuartikkel.) Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 42:14 ja otsida, mis on õigluse nõudmisel sõnakuulmatuse tagajärg.

- Mida tähendab olla Jumala juurest „ära lõigatud“? (Jumalast eraldamist ja suutmatust Tema juurde elama naasta. Soovi korral mainige ka seda, et kui me patustame, ei lase me olla Jumaluse liikmel, Pühal Vaimul, meie kaaslane.)

Lisage tahvlil olevale pildile fraasid Sõnakuulmatus või patt ja Jumala juurest ära lõigatud, nagu on näidatud allpool.

Kuidas te võtaksite salmidest Alma 42:1–14 õpitu järgi ühe lausega kokku, mida õigluse seadus nõuab, kui keegi on sõnakuulmatu? (Kirjutage tahvlile kaalude alla järgnev tõde: Meie sõnakuulmatuse tõttu nõuab õigluse seadus, et meid Jumala juurest ära lõigataks. Võiksite õpilastele soovitada see tõde oma pühakirjades Alma 42:1–14 lähedusse kirjutada.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 42:18 ja otsida veel ühte patu tagajärge.

- Mida tähendab, kui keegi tunneb süümepiina?

Paluge õpilastel mõtiskleda aja üle, mil nad on tundnud kahetsust ja kurvastust või on tundnud, et Püha Vaim pole nendega, kuna nad on pattu teinud. Paluge neil kujutada ette, et seda tunnet korrutatakse kõige sellega, mida nad kunagi valesti tegid. Seejärel paluge neil ette kujutada, et nad sellest tundest enam kunagi ei vabane.

Aitamaks õpilastel mõista ja tunda vajadust halastuse järele, esitage neile soovi korral järgnevad küsimused:

- Võttes arvesse salmidest Alma 42:1–14 õpitut, kas te tahaksite, et viimane kohtumõistmine põhineks ainult õiglusel?

Alma 42:15–31

Alma õpetab Koriantonile halastusplaani

Aitamaks õpilastel mõista, et õigluse nõuded tuleb rahuldada, osutage tahvlil olevate kaalude juures karistuse poolele. Näidake soovi korral kustutuskuumi, otsekui tahaksite õigluse nõudeid kustutada. Küsige:

- Kas õigluse nõudeid on võimalik kuidagi kustutada või kõrvale heita? (Ei. Kui Jumala seadusi murtakse, nõuab õiglus karistamist. Õigluse nõuded tuleb kuidagi rahuldada.)

Aidake õpilastel mõista, et õigluse nõutud tagajärgede kustutamine oleks ebaõiglane. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 42:25.

- Mis Alma sõnul juhtuks, kui patu tagajärjed eemaldataks ja õiglus jääks rahuldamata?

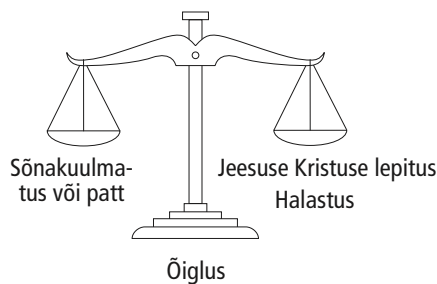
Paluge õpilastel mõtiskleda järgneva küsimuse üle, enne kui neile vastuse leidmiseks pühakirjaviite annate:

- Kui õigluse nõudeid ei saa kustutada, siis kuidas saavad need, kes on teinud pattu (igauks meist), tunda iial südamerahu ja saada tagasi Jumala juurde? (Kui olete andnud õpilastele küsimuse üle mõtlemiseks aega, paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 42:15. Vajadusel selgitage, et fraas „rahuldada õigluse nõudeid“ tähendab maksta sellist hinda või kannatada sellist karistust, mida nõuab õiglus.)
- Kuidas on Alma 42:15 järgi võimalik meile üldse kunagi halastada?

Toetudes õpilaste vastustele, kustutage tahvlilt fraas „Jumala juurest ära lõigatud“ ning kirjutage selle asemel Jeesuse Kristuse lepitus ja Halastus. Kirjutage kaalude alla järgnev tõde: Jeesuse Kristuse lepitus rahuldab õigluse nõuded, et meile saaks halastada.

Paluge õpilastel küsimuse üle mõtiskleda

Küsimus, mis nõuab õpilastelt enne vastamist järelemõtlemist, tekitab neis soovi vastust teada saada ja paneb neid vastuse mõistmiseks pühakirju või oma kogemusi süviti uurima. Jätke õpilastele küsimuse üle mõtlemiseks aega, enne kui neid vastuse leidmiseks pühakirjade poole suunate.

- Mis tunne on teada, et Päästja on nõus kannatama teie asemel, et teile saaks halastada? Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 42:22–24 ja otsida, mis on selleks vajalik, et meile saaks halastada.
- Mis on selleks vajalik, et meile saaks halastada ja et õiglus kõiki nõudmisi maksuma ei paneks? (Kui õpilased on tuvastanud, et meile halastatakse meeleparanduse kaudu, kirjutage tahvlile kaalude alla järgnev põhimõte: Kui me parandame meelt, halastatakse meile Päästja lepituse tõttu. Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle oma pühakirjades Alma 42:22–24 lähedusse kirjutaksid.)
- Mida tähendab fraas „tõeline patukahetseja”? (Siiras meeleparandaja.)
- Miks on meie jaoks tähtis mõista, et Päästja kandis meie pattude eest meie asemel karistust?

Selgitage, et Jeesus Kristus on meie Vahemees. Vahemees on keegi, kes seisab kahe osapoole vahel, et aidata konflikti lahendada. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumu juhataja Boyd K. Packeri sõnad. Paluge õpilastel kuulata, mis põhjusel on vaja patustajale halastamiseks kolmandat isikut:

„Igaviku seaduse järgi ei saa halastada muidu, kui keegi on nõus ja suuteline võtma enda peale meie võla ja tasuma nõutud summa ning kehtestama tingimused meie lunastamiseks.

Kui ei ole vahemeest, kui meil pole sõpra, peab kogu õigluse koorem leevendamatu ja tundetu tingimata meie peale langema. Meilt nõutakse viimse veeringuni täit vaevatasu iga üleastumise eest, olgu see kuitahes vähetähtis või kuitahes sügav.

Teadke siiski: tõde, hiilgav tõde kuulutab, et see Vahemees on olemas. ..

Tema kaudu saab halastada täiel määral igäihele meist igavest õigluse seadust rikkumata. ..

Halastamine ei toimu automaatselt. See leiab aset Temaga sõlmitud lepingu kaudu. See leiab aset Tema tingimustel, Tema heldetel tingimustel” (The Mediator. – Ensign, mai 1977, lk 55–56).

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 42:29–31 ja otsida, mida Alma Korianonile soovis. (Võiksite õpilastele soovitada leitu ära märkida.)

- Mis tähendab lasta õiglusel, halastusel ja Issanda pikameelsusel „saada täielik võim oma südames”?

Paluge õpilastel panna kirja lühike õppetunni plaan, kust on näha, kuidas nad õpetaksid õigluse ja halastuse mõisteid teistele. Innustage neid õpetama oma perele, mida nad täna õppisid.

Tuletage õpilastele meelde, et Korianon oli mures, kas Jumala õiglus on õiglane. Soovi korral tunnistage, et viimane kohtumõistmine saab olema õiglane ning et me saame lõpuks seda, mida väärime, vastavalt Jumala õiglusele ja halastusele. Soovi korral märkige ka, et Korianon parandas oma pattudest meelt ja tal oli positiivne mõju Kiriku kasvule (vt Al 49:30). Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas vajadusel oma meeleparandusprotsessiga edasi minna.

Paluge mõnedel õpilastel jagada tänulikkust ja tunnistust, et Päästja oli nõus meie patud lepitama ja õigluse nõudeid meie eest rahuldama. Tunnistage halastusest ja lunastusest, mis on võimalikud Päästja lepitushoovi kaudu.

Alma 43–44

Sissejuhatus

Kui Alma jätkas oma poegadega evangeeliumi õpetamist, liitusid soramlased nefilaste ründamiseks laamanlaste sõjavägedega. Ülemjuhataja Moroni näitas üles usku ja tarkust, juhatades nefilasi end laamanlaste sõjavägede eest kaitsma. Kuigi laamanlaste väed olid

ülekaalus, andsid ettevalmistused ja usk Jeesusesse Kristusesse nefilaste vägedele lahingus eelise. Kui laamanlased olid silmitsi kindla hävinguga, sõlmisid nad rahulepingu ja lahkusid mõneks ajaks maalt.

Õpetamissoovitused

Alma 43

Ülemjuhataja Moroni ettevalmistused ja strateegia ajavad laamanlaste sõjaväe plaanid nurja

Paluge õpilastel loetleda vihikus või pühakirjapäevikus oma tulevikuplaane, eesmärke ja soove. Paluge neil mõelda kirjutamise ajal sellistele vaimsetele eesmärkidele ja soovidele nagu misjonil teenimine, templis pitseerimine ja pere kasvatamine. Soovi korral pange enne tundi kirja ka oma tulevikueesmärgid ja soovid ning tooge mõni neist plaanidest ja soovidest näiteks, et õpilastele kirjutama hakkamise juures abiks olla.

Kui õpilased on oma loetelud valmis saanud, paluge neil leida need soovid ja eesmärgid, mis on nende meelest Saatanale vastumeelt. Paluge mõnedel õpilastel neid eesmärke teisega jagada. Paluge neil selgitada, miks Saatan ei taha, et nad need eesmärgid täide viiksid. Soovi korral küsige neilt ka seda, miks nad neid eesmärke kindlasti täita tahavad. Soovitage õpilastel uurida Alma 43.–44. peatükki, mis aitab meil näha, kuidas täita õigemeelseid eesmärke vastase laastavatele jõupingutustele vaatamata.

Võtke kokku Alma 43:1–4, selgitades, et hoolimata Alma jõupingutustest soramlased Kirikusse tagasi tuua, liitusid paljud neist laamanlastega ja valmistusid nefilasi ründama. Nendega liitusid ka amalekid, kes nagu soramlasedki kord nefilased olid, kuid tõest eemale eksisid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 43:5–8. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida laamanlaste juhi Serahemna plaane või kavatsusi.

Selgitage, et kui me uurime lugusid Mormoni Raamatus peetud lahingutest, võime me kõrvutada neid omaenda vaimsete lahingutega.

- Kuidas võiksid Serahemna kavatsused nefilaste vastu sarnaneda kavatsustega, mis Saatanal on meie vastu?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 43:9–12. Paluge õpilastel leida nefilaste plaanid.

- Mida nefilased plaanisid?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 43:16–19. Paluge neil otsida, mida nefilaste ülemjuhataja Moroni tegi, et valmistada rahvast oma maad ja peresid kaitsma.

- Mida konkreetset nefilased tegid, et laamanlaste rünnakuks valmistuda?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 43:20–22 ja paluge teistel õpilastel otsida, kuidas laamanlased nefilaste ettevalmistustele reageerisid.

- Miks laamanlased rünnakust loobusid, kuigi nad olid nefilaste suhtes ülekaalus?
- Mida õppida sellest juhtumist selle kohta, kuidas kaitsta end Saatanaga kavatsuste eest?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 43:23–24 ja leida, mida Moroni tegi, kui ta polnud kindel, kuidas vaenlane järgmisena rünnata plaanib.

- Miks saatis Moroni sõnumitoojaid Almaga rääkima?

- Mida õpetab Moroni eeskuju meile sellest, kuidas vaimselt vastase vastu valmistuda? (Aidake õpilastel tuua välja järgnev põhimõte: **Kui püüame järgida prohvetlikku nõuannet, suudame end paremini vastase eest kaitsta.**)

Võtke lühidalt kokku Alma 43:25–43 ja rääkige, et Moroni tegutses vastavalt prohvetilt saadud teadmistele. Ta jagas oma sõjaväe kaheks. Mõned sõjamehed jäid Jersoni linna Ammoni rahvast kaitsma. Ülejäänud sõjavägi marssis Manti maale. Moroni saatis salakuulajad laamanlaste asukohta kindlaks tegema ja lasi teistel sõjameestel varjuda tee äärde, mida mööda laamanlased liikusid. Kui laamanlased kohale jõudsid, piirasid nefilaste sõjamehed nad ümber. Kui laamanlased nägid, et nad on ümber piiratud, võitlesid nad raevunult. Paljud nefilased said surma, kuid laamanlastel oli veel rohkem inimohvreid.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 43:43–54. Paluge õpilastel otsida, mille poolest erinesid laamanlaste motivatsioon ja jõuallikas nefilaste motivatsioonist ja jõuallikast.

- Mis põhjusel laamanlased võitlesid? Mis põhjusel võitlesid nefilased? Mille poolest erines nefilaste jõuallikas laamanlaste jõuallikast? (Vajadusel märkige, et sellal kui laamanlased võitlesid vihast ja raevust, olid nefilased inspireeritud paremast aatest (vt Al 43:45–47). Nad hüüdsid abi saamiseks Issanda poole ja Ta tugevdas neid (vt Al 43:49–50).)
- Mida õppida Moroni ja tema sõjaväe eeskujust, millest meile meie lahingutes vastasega abi oleks?

Paluge õpilastel vastata sellele küsimusele kirjalikult. Seejärel paluge neil kirjapandut jagada. Mõned võimalikud põhimõtted, mida nad võivad mainida:

Kui me palvetame ja oma õigemeelsete plaanide ja soovide täitmisel abi palume, aitab Jumal meil neid täita.

Me oleme inspireeritud paremast aatest kui need, kes on tõe vastu.

Issand aitab meil täita oma kohust kaitsta oma perekonda, vabadust ja usku.

Paluge õpilastel rääkida ajast, mil Issand on neid õigemeelsete eesmärkide täitmisel aidanud. Soovi korral jagage ka oma kogemusi. Tunnistage Issanda võimest aidata meil õigemeelseid plaane täita. Paluge õpilastel õigemeelsete eesmärkide eest järjepidevalt palvetada.

Alma 44

Ülemjuhataja Moroni käsib laamanlastel sõlmida rahulepingu

Paluge ühel noorel mehel, kes on nõus teistele ette lugema, pühakirjadega klassi ette tulla. Tuletage õpilastele meelde, et kui ülemjuhataja Moroni nägi, kui hirmunud olid laamanlased, käskis ta oma meestel võitlemine lõpetada (vt Al 43:54). Paluge noorel mehel lugeda ette Moroni sõnad salmides Alma 44:1–6. Paluge õpilastel kuulata, kuidas Moroni nefilaste võitu selgitas.

- Mida andis Moroni Serahemnale mõista allika kohta, millest nefilased lahingus jõudu ammutasid? Mida ta laamanlastele pakkus? (Ta ütles, et nefilased ei tee neile enam kahju, kui nad loobuvad relvadest ja sõlmivad rahulepingu.)
- Milline tõde salmidest Alma 44:4–6 on meile abiks meie vaimsetes lahingutes? (Õpilased võivad tuua välja erinevaid põhimõtteid, mis võivad olla õppetunnis juba käsitlemisele tulnud. Veenduge, et välja saab toodud järgnev tõde: Issand tugevdab ja hoiab meid vastavalt meie usule Temasse. Võiksite õpilastele soovitada nendes salmides ära märkida sõnad, mis seda tõde õpetavad.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi juhataja Boyd K. Packeri nõuanne Kiriku noortele. Andke soovi korral igale õpilasele oma koopia.

„Noored kasvavad tänapäeval üles vaenlase territooriumil, kus moraalinormid on alla käinud. Issanda teenijana luban ma teile, et teid kaitstakse vaenlase rünnakute eest, kui te võtate kuulda Püha Vaimu õhutusit.

Riietuge tagasihoidlikult, kõnelege aupaklikult ja kuulake ülendavat muusikat. Vältige kõike, mis on ebamoraalne ning teid alandav. Haarake oma eluohjad ning andke endale käsk olla ustav! Kuna me sõltume teist nii palju,

siis teid õnnistatakse märkimisväärselt. Taevane Isa hoiab oma armastava pilgu alati teie peal” (Juhised noortele. – 2011. a sügisene üldkonverents).

- Mis teile juhataja Packeri sõnade puhul silma torkab? Miks?

Võtke kokku Alma 44:7–10, selgitades, et Serahemna kuulutas, et ei tema ega ta rahvas usu, et Jumal nefilasi tugevdab. Ta tegi ettepaneku, et laamanlased loobuvad küll relvadest, kuid ei nõustunud sõlmima rahulepingut. Paluge õpilasel, kes luges ette Alma 44:1–6, lugeda ette Moroni vastus Serahemnale, mis on kirjas salmis Alma 44:11. Küsige õpilastelt:

- Miks võis olla Moroni jaoks nii tähtis, et laamanlased rahulepingu sõlmivad?

Võtke kokku Alma 44:12–20, selgitades, et kui paljud laamanlased rahulepingu sõlmisid, kogus Serahemna ülejäänud mehed Moroni sõjaväe vastu võitlema. Kui nefilased neid tapma hakkasid, nägi Serahemna, et hävingust pole pääsu ja lubas sõlmida rahulepingu.

Tunnistage Issanda kaitsvast käest nende elus, kes on Talle ustavad. Innustage õpilasi võitlema vapralt õigemeelsete eesmärkide ja soovide nimel ning uskuma Jumala lubadusse, et Ta „toetab ja peab ülal ja hoiab meid niikaua, kuni me oleme ustavad temale” (Al 44:4).

Kommentaariid ja taustinfo

Alma 43:3. Sõda, mida peame, sai alguse surelikkusele eelnenud elus

President Gordon B. Hinckley rääkis, kui tõeline on see sõda, millest oleme juba enne maailma algust osa võtnud:

„Üks sõda sai alguse juba enne maailma loomist ja jätkub imselts veel pikka aega. ..

See sõda käib tõe ja eksituse, vaba valiku ja sunduse, Kristuse järgijate ja nende vahel, kes on Ta salanud. Tema vaenlased on võtnud selles konfliktis kasutusele kõik sõjakavalused. ..

Just nagu alguseski. .. Kannatanud, kes langevad, on just niisama kallid kui need, kes langesid läinud aegadel. Lahing läheb edasi. ..

Sõda kestab. .. Seda peetakse päev läbi meie enda elus, meie kodudes, meie töökohtades, kooliga seoses; seda

peetakse, kui kõne all on armastus ja austus, truudus ja ustavus, kuulekus ja ausameelsus. Oleme kõik sellega seotud. .. Oleme võitmas ja tulevik pole iial näinud helgem” (The War We Are Winning. – Ensign, nov 1986, lk 42, 44–45).

Alma 43:9, 45. Kaitske ja tugevdage perekonda

Õde Virginia U. Jensen Abiühingu üldjuhatuses viitas perekonna läkituses toodud hoiatusele, „et perekonna lagunemine toob isikutele, ühiskonnale ja rahvastele need õnnetused, mida muistsed ja kaasaegsed prohvetid on ette kuulutanud” (Perekond: Läkitus maailmale. – Usule truu, 2005, lk 117). Õde Jensen täheldas: „Vennad ja õed! See kõik on reaalsus just praegu. Meie kõigi kohus on kaitsta ja tugevdada perekonda” (Come, Listen to a Prophet’s Voice. – Ensign, nov 1998, lk 13–14).

Koduõppe tund

Alma 39–44 (20. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Alma 39–44 (20. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Alma 39)

Kui õpilased uurisid Alma sõnu oma üleannetule pojale Koriantonile, said nad teada, et seksuaalne patt on Issanda silmis jäledus. Alma õpetas oma pojale ka seda, et meeleparandus hõlmab pattude tunnistamist ja hülgamist ning kõigest oma meelest, väest ja jõust Issanda poole pöördumist. Õpilased lugesid Alma tunnistust, et Jeesus Kristus tuli maailma patte ära võtma.

2. päev (Alma 40–41)

Koriantonile tegi muret ülestõusmine ja viimane kohtumõistmine. Selle alusel, kuidas Alma nende muredele vastas, said õpilased teada erinevaid ülestõusmisega seotud õpetusi, nagu nt tõde, et meie tegude ja soovide järgi surelikkuses taastatakse meile kas õnn või õnnetus. Alma rõhutas ka, et „pahelisus ei ole kunagi olnud õnn“ (Al 41:10).

3. päev (Alma 42)

Alma aitas Koriantonil mõista, et sõnakuulmatuse tõttu on inimesed Jumala juurest ära lõigatud. Õpilased said omakorda teada, kuidas lunastusplaan võimaldab inimestel langenud seisundist jagu saada. Alma õpetused kinnitavad, et Jeesuse Kristuse kannatused rahuldasi õigluse nõuded, et neile, kes parandavad meelt, saaks halastada.

4. päev (Alma 43–44)

Õpilased said teada sõjast laamanlaste ja nefilaste vahel. Üks õppetund, mille nad said Alma 43.–44. peatükist, on see, et kui me otsime ja järgime prohvetlikku nõu, suudame me end vastase eest paremini kaitsta. Lisaks sellele avastasid õpilased, et kui me palvetame Issanda poole oma õigemeelsete plaanide ja soovidega, aitab Tema meil need täide viia.

Sissejuhatus

Nagu on kirjas Alma 39.–42. peatükis, aitas Alma Koriantonil mõista seksuaalse patu tõsidust, ülestõusmise ja viimase kohtumõistmisega seotud õpetusi ning õigluse ja halastuse seaduste tagajärgi. See õppetund annab õpilastele võimaluse neid õpetusi ise üksteisele õpetada ja selgitada.

Õpetamissoovitused

Valmistage enne tundi õppetunnis toodud juhistega paberid, mida õpilastele jagada. Tutvuge juhistega ka ise, et saaksite aidata õpilastel üksteist edukalt õpetada.

Alma 39–41

Alma õpetab, et meeleparandus toob õnne

Alustage tundi sellega, et palute õpilastel korrata üheskoos kuldsalmi Alma 39:9, mida neid innustati sellenädalase õppetöö jooksul meelde jätma. Küsige, kas keegi oskab klassile meelde tuletada, miks andis Alma oma pojale Koriantonile selles salmis nõu meelt parandada ja pattudest loobuda.

Meenutage õpilastele, et Alma 40.–41. peatükis käsitles Alma Koriantoni muret surnute ülestõusmise ja viimase kohtumõistmise kohta. Aitamaks õpilastel selgitada, mida nad Alma 39.–41. peatükist õppisid, ning et jagada oma arvamust ja tunnistust nendes peatükkides leiduvate tõdede kohta, kirjutage enne tundi algust tahvlile järgmised küsimused ja pühakirjaviited.

1. Miks on tähtis pidada kõlbelise puhtuse seadust? (Vt Al 39:1–9.)
2. Mis on ülestõusmine? Mille poolst erinevad surelikud kehad ülestõusnud kehadest? Mis juhtub pärast meie ülestõusmist? (Vt Al 40:21–26.)
3. Kuidas minu üle viimasel kohtumõistmisel kohut mõistetakse? (Vt Al 41:1–7.)
4. Näib, nagu oleksid mõned, kes rikuvad käske, õnnelikud. Kas see on tõsi? (Vt Al 41:10–15.)

Paluge õpilastel kujutada ette, et nad on misjonärid ja et nad saavad kokku kellegagi, kes neile küsimustele vastuseid otsib. Andke neile teada, et nad saavad veidi aega ettevalmistumiseks ja seejärel on neil võimalus vastata mõnele neist küsimustest Alma 39.–41. peatükist õpitu alusel.

Kui teie klassi suurus seda võimaldab, jagage õpilased paaridesse, kes esindavad misjonikaaslast. Andke igale paarile üks tahvil olevatest küsimustest. (Kui teie klass on väiksem, võite jagada küsimused õpilaste vahel.) Andke igale paarile koopia alltoodud juhustest ja paluge neil vastata Kirikuga tutvuja küsimustele neila antud küsimuse järel kirjas olevate salmide alusel. Andke õpilastele aega salmid üle vaadata ja Kirikuga tutvuja jaoks lühike õppetund valmistada. Innustage paarilisi otsustama, millist osa juhustest kumbki neist õpetab.

Kui õpilased valmistuvad, liikuge soovi korral nende seas ringi, et kuulata ja vajadusel abi anda. Aidake vajadusel õpilastel leida Alma 39.–41. peatükist õpetusi, mis neile antud küsimustele vastata aitavad. Kasutage juhisenäidat järgnevat õpetusi:

Seksuaalne patt on Issanda silmis jäledus (vt Al 39:1–9).

Ülestõusmine on vaimu ja keha taasühinemine, mil kõik asjad taastatakse nende õigel ja täiuslikul kujul (vt Al 40:21–26).

Meid taastatakse kas õnne või õnnetusse meie tegude ja soovide järgi surelikkuses (vt Al 41:1–7).

Pahelisus ei ole kunagi olnud õnn (vt Al 41:10–15).

Juhised

Olge valmis õpetades järgmist tegema:

1. Rääkide veidi salmide taustast (nt kes kõneles, kellele nad kõnelesid ja miks).
2. Lugege teile antud salmid osaliselt ette. See aitab teil vastata teile ülesandeks antud küsimusele.
3. Pange kirja teile antud küsimuse kohta käiv õpetus või põhimõte, mida teie uuritud salmides õpetatakse.
4. Selgitage, kuidas kirjapandud õpetus või põhimõte aitab vastata teile antud küsimusele. Võiksite soovitada neile, keda õpetate, see õpetus või põhimõte oma pühakirjadesse kirja panna.
5. Rääkige, miks see õpetus või põhimõte on teie jaoks tähtis ja tunnustage tõdedest, millest õpetasite.

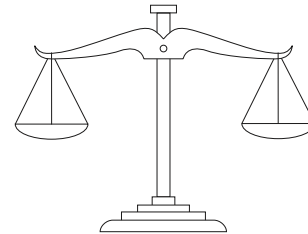
Kui õpilased on valmis neile antud küsimustele vastama, jagage nad väikestesse rühmadesse, et nad saaksid üksteist õpetada. (Kui Teie klass on väike, paluge igal õpilasel või paaril õpetada tervet klassi.) Kui õpilased on üksteise õpetamisega lõpule jõudnud, esitage klassile järgnevad küsimused:

- Miks nende õpetuste mõistmine võiks Koriantonile abiks tulla, kui tema patte arvesse võtta?
- Miks on tähtis osata selgitada neid tõdesid neile, kellega elus kokku puutute?
- Miks on tähtis neid tõdesid mõista ja nende järgi elada?

Alma 42

Alma õpetab Koriantonile õiglusest ja halastusest

Joonistage tahvlile lihtne pilt kaaludest. Paluge ühel õpilasel õpetada klassile õiglusest ja halastusest, kasutades selleks pilti ja Alma juhiseid Koriantonile, millest ta õppis Alma 42. peatükist. Paluge õpilastel avada pühakirjades Alma 42. peatükk ning otsida õiglust ja halastust käsitlevaid fraase ja kokkuvõtteid, mida nad on märganud või alla jooninud.

Aitamaks õpilastel mõista halastuse aluseks olevaid tingimusi, esitage neile järgnevad küsimused:

- Mida pidi Jeesus Kristus tegema, et meile saaks halastada?
- Mida meie peame tegema, et meile saaks halastada?

Paluge mõnedel õpilastel jagada, miks nad on Jeesuse Kristuse lepituse eest tänulikud.

Alma 43–44

Prohvetite nõu kuuldavõtmise kaitseb meid vastase eest

Kui aega jääb üle, paluge soovi korral õpilastel üle vaadata Alma 43.–44. peatükist õpitu ja rääkida, mida nad kirjutasid oma pühakirjapäevikutesse oma vaimsete lahingute kohta (4. päev, 3. ja 4. ülesanne). Tunnustage Jeesusest Kristusest ja Tema väest halastada, kui me meelt parandame, ning meid kaitsta, kui tuleme Tema juurde.

Järgmine õppenädal (Alma 45–63)

Miks olid nefilased oma vaenlaste vastu nii edukad? Kuidas õnnestus neil Issanda jõul võidelda? Vastused leiab, kui uurida näiteid ülemjuhataja Moronist ning Heelamanist ja tema noortest sõdalastest.

Alma 45–48

Sissejuhatus

Kui Alma oli andnud oma pojale Heelamanile viimased õpetussõnad, lahkus ta Nefi rahva juurest ja temast ei kuulnud enam kunagi. Heelamanist sai nefilastele raske ajal mõjukas vaimne juht ja ülemjuhataja Moronist tähtis väejuht. Nefilastest lahkulõönute rühma juht

Amalikia mõtles välja kavala plaani, kuidas nefilaste üle võimu saada. Ülemjuhataja Moroni aitas nefilastel end vaenlaste rünnakute vastu kindlustada, et nad ei kaotaks oma priiust ega vabadust Jumalat kummardada.

Õpetamissoovitused

Alma 45

Heelaman usub Alma sõnu ja asub teenima

Paluge õpilastel mõelda mõnele oma ema või isa või preesterluse juhiga peetud vestlusele.

- Milliseid küsimusi vanemad või preesterluse juhid tavaliselt vestlustel esitavad?

Selgitage pärast lühikest arutelu, et enne kui Alma pühad ülestähendused oma poja Heelamani hoolde andis ja maalt lahkus (vt Al 45:18–19), esitas ta Heelamanile terve rea küsimusi. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 45:2–8 ja otsida, mida Alma küsis, ja kuidas Heelaman vastas.

- Kui Alma ja Heelaman omavahel vestlesid, olid nefilased laamanlastega sõjas. Kuidas võis usk Heelamani sõja ja kogu tema teenimistöökäigus aidata?
- Millal on usk Jeesusesse Kristusesse, prohvetite sõnad ja käskude pidamisele pühendumine teile jõudu andnud?

Võtke kokku Alma 45:9–19, rääkides õpilastele, et kui Alma oli kuulutanud prohvetlikult nefilaste rahvast ees ootavast hävingust, lahkus ta maalt ja temast ei kuulnud enam kunagi. Enne lahkumist esitas ta viimase prohvetliku kuulutuse. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 45:16.

- Milliseid tõdesid sellest prohvetlikust kuulutusest õppida? (Õpilased võivad välja tuua erinevaid põhimõtteid, kuid veenduge, et nad mõistavad, et Issand ei saa vaadata patule vähimagi mõõndusega.)

Selgitage, et Heelaman alustas oma teenimistööd sellega, et määras kogu maal Kiriku üle ametisse preestreid ja õpetajaid. Paluge õpilastel uurida Alma 45:23–24 ja otsida, kuidas rahvas nendele Kiriku juhtidele reageeris.

- Kuidas rahvas oma Kiriku juhtidele reageeris? Miks ei tahtnud mõned inimesed Kiriku juhte kuulata?

Alma 46

Ülemjuhataja Moroni kogub õigemeelsed oma õigusi ja usku kaitsma

Võtke kokku Alma 46:1–3, selgitades, et nende juht, kes ei tahtnud Kiriku juhte kuulda võtta, oli mees, kelle nimi oli Amalikia. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 46:4–5 ja otsida, mida Amalikia ja tema järgijad soovisid. Paluge õpilastel selgitada, mida nad avastavad.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 46:6–7 ja otsida, mis juhtus, kui Amalikia oma järgijaid mõjutas.

- Mis Amalikia mõjul juhtus?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 46:8–10 ja otsida, mida tahtis Mormon meile Amalikia tegudega õpetada. Soovi korral märkige, et mõned neist õppetundidest algavad sõnadega „nõnda me näeme“ või „me näeme“. (Võiksite õpilastele soovitada need õppetunnid oma pühakirjades ära märkida.) Mõned võimalikud õppetunnid, mida avastada:

Paljud inimesed on kärmed Issandat unustama ja süütegusid tegema.

Üks paheline inimene võib põhjustada palju pahelisust.

Kõrvutamaks Amalikiat ülemjuhataja Moroniga, paluge õpilastel lugeda läbi Alma 46:11–18 ja Alma 48:11–13, 17. Paluge pooltel õpilastel uurida, mida Moroni soovis. Paluge ülejäänud pooltel otsida sõnu ja fraase, mis kirjeldavad, milline Moroni oli. (Aidake õpilastel näha, mille poolest Moroni õigemeelsed motiivid Amalikia pahelistest motiividest erinevad.

Moroni toetas vabaduse ja õigemeelsuse aadet, samas kui Amalikia janunes võimu järele ja ihkas nefilased orjastada.)

- Kuidas te ülemjuhataja Moronit loetu põhjal kirjeldaksite? Milliseid põhimõtteid nendest salmidest õppida? (Õpilased võivad tuua teiste põhimõtete seas välja tõe, et üks õigemeelne inimene võib kutsuda esile palju õigemeelsust.)
- Mille eest Moroni pühakirjakoha Alma 46:11–18 järgi palvetas? (Et vabaduse õnnistused nefilastele alles jääksid ja et Jumal soosiks „kristlaste aadet“.)

Moroni palvetas kristlaste aate eest. Millist kolme ideaali pidid kristlased Moroni arvates salmi Alma 46:12 järgi kaitsma ja toetama? (Aidake õpilastel mõista, et **meie kohus on kaitsta perekondi, oma usku ja oma vabadust**. Vt ka Alma 43:45–48.)

- Milliseid väljakutseid esitatakse peredele, kristlastele ja vabadusele nüüdisajal? Millised on sobivad viisid oma perekonna, usu ja vabaduste kaitsmiseks?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 46:18–22 ja otsida, mida Moroni oma rahval teha palus. (Võiksite õpilastele soovitada nendes salmides sõna lepingu ära märkida.)

- Mida rahvas lepinguga lubas? (Et nad hoiavad oma õigusi ja oma usundit; ei hülga Issandat; ei astu üle Jumala käskudest ega häbene võtta enda peale Kristuse nime.)
- Mida tegi rahvas salmi Alma 46:22 järgi lepingu märgiks, mille nad just sõlmisid? (Nad rebisid puruks oma rõivad ja viskasid tükid Moroni jalge ette.)

Võtke kätte kangatükk ja rebige see pooleks. Soovi korral selgitage, et rõivaid rebides näitas rahvas oma pühendumust sõlmitud lepingule.

- Mis pidi salmi Alma 46:21–22 järgi rahva sõnul juhtuma, kui nad oma lepingut murravad?
- Kuidas aitab see teil mõista Jumalaga sõlmitud lepingute tõsidust?

Tuletage õpilastele meelde, et Moroni ja tema rahvas olid silmitsi vaenlastega, kes tahtsid neid hävitada.

- Mis võis salmi Alma 46:18 järgi Moroni sõnul tema rahva hävingusse viia?

Kirjutage tahvlile järgnev: Kui peame lepinguid, siis Jumal ...

Paluge õpilastel öelda, kuidas nad lõpetaksid selle lause salmidest Alma 46:18–22 õpitu alusel. Paluge neil tuua ka näide, kuidas nad teavad, et see lause on tõi. Vastused võivad erineda. Võtke vastused kokku, lõpetades tahvilil olev fraas järgnevalt: Kui peame lepinguid, siis Jumal õnnistab meid. Innustage õpilasi otsima Alma raamatu ülejäänud peatükke uurides tõendeid, mis seda põhimõtet toetavad. Soovi korral rääkige ajast, mil Issand teid lepingute austamise eest õnnistas.

Võtke kokku Alma 46:29–41. Selgitage, et Amalikia ja tema järgijad mõistsid, et nad on arvulises vähemuses ja läksid seega Nefi maale, soovides ühineda laamanlastega. Moroni sõjavägi ei lasknud enamikul Amalikia rühmast Nefi maale jõuda. Paljud Amalikia järgijad sõlmisid lepingu vabaduse toetamiseks. Need üksikud, kes lepingut ei sõlminud, surmati. Amalikia koos väikese arvu meestega põgenes laamanlaste juurde.

Alma 47

Amalikiast saab pettuse teel laamanlaste kuningas

Küsi õpilastelt, mis tunne neil oleks võtta osa võistlusmängust või mõnest muust võistlusest, kui neil oleks raamat loeteluga, mida nende vastane võistluse võitmiseks teha plaanib. Öelge õpilastele, et kui me kõrvutame Alma 47. peatükki iseendaga, leiame me mõned tähtsad õppetunnid selle kohta, mis taktikaga Saatan meid lüüa püüab.

Võtke kokku Alma 47:1–6, rääkides õpilastele, et Amalikia ei loobunud eesmärgist nefilaste üle võimu saada. Ta mõtles välja kavala plaani, kuidas laamanlaste kuningas troonilt tõugata ja nende kuningaks saada, et lõpuks laamanlaste eesotsas nefilaste vastu lahingusse

minna. Kui Amalikkia liitus laamanlastega, võitis ta kuninga soosingu, kes andis osa laamanlaste sõjaväest tema juhtimise alla. Kuningas käskis Amalikkial ja tema väel jälitada sõnakuulmatut osa laamanlaste väest, keda juhtis mees nimega Lehonti. Amalikkial kästi sundida Lehonti väge nefilaste vastu relvi haarama, kuid tal olid teised plaanid.

Paluge õpilastel uurida Alma 47:7–19, otsekui nemad oleksid Lehonti ja Amalikkia oleks Saatan. Paluge neil lugeda läbi Alma 47:7–10 ja otsida, kuhu Lehonti oma väge kaitsma läks ja mida tahtis Amalikkia Lehontit tegema panna.

- Kuhu Lehonti lahinguks valmistudes oma väe kogus? Millised eelised on sõjaväel, kui nad on vaenlasest kõrgemal?
- Mida Amalikkia tahtis, et Lehonti teeks? Milliste taktikatega püüab Saatan meid kõrgemalt alla saada? (Mõned võimalikud vastused: ahvatledes meid käitumisnorme madalamaks laskma ja meelitades meid kohtadesse, kus meil pole vaimselt turvaline.)

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 47:11–19. Paluge klassil teksti jälgida ja mõelda, kuidas Amalikkia taktikaid võiks kõrvutada Saatanaga taktikatega meie hävitamiseks.

- Kuidas sarnanevad Amalikkia taktikad Saatanaga taktikatega meie hävitamiseks? (Mõned võimalikud vastused: Saatan on järjekindel, petlik, salakaval ja halastamatu.)
- Tooge näiteid Saatanaga moodustest meid „jaokaupa“ mürgitada?

Võtke kokku Alma 47:20–36, selgitades, et Amalikkia petmised ja mõrvad jätkusid, kuni temast sai laamanlaste kuningas. Rõhutage, et Amalikkia kavatsused ja taktikad sarnanesid suurelt jaolt Saatanaga kavatsustega ja taktikatega meie jaoks. Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte: Saatan püüab meid hävitada ja meelitab meid jaokaupa käitumisnorme madalamaks laskma.

Alma 48

Ülemjuhataja Moroni inspireerib nefilasi olema valmis ja ustavad

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 48:7–10 ja otsida, mida Moroni sel ajal tegi, kui Amalikkia laamanlaste seas võimule tulla püüdis.

- Mida Moroni sel ajal tegi, kui Amalikkia laamanlaste seas võimule tulla püüdis?
- Mida Moroni tegi, et tugevdada oma rahvast ja nende linnu tulevaste rünnakute vastu? Millistele konkreetsetele asukohtadele pööras Moroni erilist tähelepanu?

Andke õpilastele aega mõelda, millised valdkonnad nende elus nõrgad on ja mida teha, et neid valdkondi tugevdada. Paluge neil oma mõtted kirja panna.

- Miks tegi Moroni salmi Alma 48:10 järgi nii kõvasti tööd, et oma rahvast vaenlaste rünnakute eest kaitsta? (Rõhutage, et Moroni tahtis aidata säilitada nefilaste usuvabadust.)
- Tooge näiteid asjadest, mida õpetavad Kiriku juhid nüüdisajal, et aidata meil end vaimselt nõrkades valdkondades tugevdada.
- Miks teevad Kiriku juhid nii kõvasti tööd, et meid vaimselt tugevdada?

Kinnitage õpilastele, et **kui me järgime Issanda teenijate nõu, tugevdatakse meid kiusatuste eest.**

Innustage õpilasi otsima tähelepanelikult Alma ülejäänud peatükkidest põhimõtteid lepingute pidamise väärtuse ja enda tugevdamise kohta, et Saatanale vastu panna.

Alma 49–51

Sissejuhatus

Moroni turvaettevalmistused olid olulised, et kaitsta nefilasi vaenlaste eest. Nefilased kaitsesid end edukalt laamanlaste vastu, kuni nende enda rahva vastuhakk ja pahelisus neid nõrgestama hakkasid. Morianton ja

kuningamehed püüdsid rahvast lahku ja omavahel tülli ajada. Moroni püüdis jagunemisele ja tüllile lõppu teha ja rahu kehtestada.

Õpetamissoovitused

Alma 49; 50:1–24

Nefilased ehitavad kaitserajatisi, neid saadab edu ja nad ei kaota vabadust

Lugege õpilastele ette järgnev stsenaarium ja esitage selle kohta käivad küsimused (või mõelge välja oma stsenaarium ja küsimused):

Noor mees oli väsinud, kuid ei tahtnud magama minna ja hakkas internetis surfama. Tal tekkis kiusatus külastada pornograafilise sisuga veebilehti.

- Milliseid ettevalmistusi oleks see noor mees võinud teha, et seda kiusatust vältida?
- Mida ta võiks teha, et vältida seda kiusatust tulevikus?

Selgitage õpilastele, et Alma 49.–51. peatükki uurides on neil võimalik otsida, kuidas saab ülemjuhataja Moroni ettevalmistusi laamanlaste vastu kõrvutada nende ettevalmistustega, mida meie nüüdisajal Saatana kiusatuste vastu tegema peaksime.

Selgitage, et samal ajal kui Amalikia laamanlaste sõjaväge lahingusse ässitas, tugevdas ülemjuhataja Moroni nefilaste linnu. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 49:1, 6–7. Paluge neil mõtiskleda, kuidas kõrvutada ettevalmistusi, mis ülemjuhataja Moroni laamanlaste vastu tegi, ja meie vajadust Saatana rünnakuteks valmis olla. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 49:2–4; 50:1–6 ja otsida, kuidas nefilased laamanlaste tulevasteks rünnakuteks ette valmistusid.

- Kui te oleksite olnud laamanlaste sõjamees, siis mis tunne oleks teil olnud neid kaitserajatisi esmakordselt nähes?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 49:8–12. Paluge klassil teksti jälgida ja otsida, kuidas laamanlased nefilaste ettevalmistuste peale reageerisid.

- Mida laamanlased tegid, kui nad nägid, et Ammoniihat on kindlustatud? (Nad taganesid.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president James E. Fausti sõnad Esimesest Presidentkonnast:

„Saatana on meie suurim vaenlane ning töötab ööd ja päevad, et meid hävitada. Hirm Saatana väe ees ei pea meid siiski halvama. Ta ei saa meie üle võimu, kui me seda ei luba. Ta on tegelikult argpüks ja kui me jääme kindlameelseks, siis ta taganeb” (Be Not Afraid. – Ensign, okt 2002, lk 4).

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 49:18–20, 23. Paluge klassil teksti jälgida ja mõtiskleda, kuidas kasutada nefilaste lahinguks valmistumist eeskujuna, mille varal valmistuda oma vaimseteks lahinguteks Saatana vastu.

- Ülemjuhataja Moroni nägi vaeva, et kaitsta nefilasi laamanlaste eest. Kuidas näevad meie juhid vaeva, et kaitsta ja hoida meid vastase eest?
- Mida teha, et ehitada kõrgeid vaimseid valde Saatana kiusatuste vastu? (Mõned võimalikud vastused: läbimõeldud igapäevane palve, igapäevane pühakirjade uurimine, regulaarne Kirikus käimine, teiste teenimine ja paastumine.)

Paluge soovi korral õpilastel vastata järgnevatele küsimustele vihikus või pühakirjapäevikus. (Soovi korral kirjutage need küsimused enne tunni algust tahvlile.)

Stsenaariumite kohandamine

Teie kutse võimaldab Teil mõista kõige paremini nii oma õpilaste kultuuri ja iseloomu kui ka nende kiusatusi. Valige stsenaariumid, mis võimaldavad õpilastel mõtiskleda nende jaoks tuttavate olukordade üle. See võimaldab Vaimul õpilasi vastavalt nende vajadustele õhutada. Kui otsite Taevase Isa juhatast, aitab Tema Teil ühitada käsiraamatu stsenaariumid Teie õpilaste eluga.

- Kuidas kirjeldaksid oma igapäevaseid jõupingutusi oma vaimsete kaitsevallide tugevdamiseks?
- Vali üks asi, mida sa juba teed, et end vaimselt tugevdada, või üks asi, mida sa ei tee. Mida saad sa teha, et seda tegevust tõhusamaks muuta, et end kurja vastu tugevdada?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 49:28–30. Paluge õpilastel teha kindlaks, kes veel liiks Moronile vaeva nägi, et nefilasi laamanlaste eest kaitsta. Pöörake tähelepanu sellele, et kui Heelaman ja tema vennad aitasid nefilastel õigemeelseks jääda, aitasid nad neil saada Issandalt õnnistusi ja kaitset.

Andke õpilastele aega uurida salme Alma 50:10–12. Seejärel paluge neil ühe klassikaaslasega järgmisi stsenaariume arutada. (Võimalusel kandke stsenaariumid enne tunni algust paberile, et need õpilastele välja jagada. Kui see ei ole võimalik, lugege need ühekaupa ette, jättes iga stsenaariumi arutamiseks piisavalt aega.)

1. Moroni „lõikas ära kõik laamanlaste tugipunktid“. Kuidas saaks üks noor naine „lõigata ära“ tagarääkimise, kui ta sõpradega lõuna ajal kokku saab?
2. Moroni kindlustas nefilaste ja laamanlaste vahelist piiri. Kuidas saaksid noor mees ja noor naine kindlustada piiri kõlbelse puhtuse seaduse pidamise ja kõlblusetuse poolele astumise vahel?
3. Moroni sõjaväed ehtasid kaitserajatisi, et oma rahvast vaenlaste eest kaitsta. Noor mees tunnistab, et ta on kulutanud liiga palju aega sotsiaalmeediat kasutades (internetis olles või tekstisõnumeid saates). Sellise käitumisega ei hooli ta piisavalt oma perekonnast ja jätab hooletusse kodused kohustused. Mida saab ta teha, et hoida ja kindlustada oma suhteid perega?

Paluge mõnedel õpilastel võtta kokku, mida nad õppisid ülemjuhataja Moroni tegevusest selle kohta, kuidas kaitsta end vastase rünnakute eest. Veenduge, et õpilased mõistavad, **et kui me oleme ettevalmistunud, suudame me vastase rünnakutele (kiusatustele) vastu panna.** Soovi korral kirjutage see põhimõtte tahvlile.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 50:1. Küsige õpilastelt:

- Võttes arvesse ülemjuhataja Moroni edukaid ettevalmistusi, mida veel sellest salmist õppida? (Moroni „ei katkestanud“ ettevalmistusi. Ta jätkas kaitserajatisi tugevdamist ka siis, kui otsest ohtu polnud.)

Aitamaks õpilastel hinnata, kui tähtis on end vaimselt pidevalt kaitsta, lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi sõnad:

„Kui väed meie ümber muutuvad üha jõulisemaks, pole kord piisav olnud vaimne jõud enam küllaldane. Ja kui me kord pidasime võimalikuks teatud vaimset tugevust, siis nüüd on meil võimalik veel tugevamaks saada. Vajadus vaimse jõu järele ja võimalused selle saamiseks suurenevad kiirusega, mida me riskantselt alahindame“ (Always. – Ensign, okt 1999, lk 9).

Kirjutage tahvlile järgnev:

Ma valmistun kiusatusele vastu seisma, kui ...

Ma jään kindlaks, kui ...

Paluge õpilastel lõpetada need laused vihikus või pühakirjapäevikus. Kui õpilased on kirjutamise lõpetanud, lugege ette president Ezra Taft Bensoni sõnad. (Võiksite õpilastele soovitada need sõnad pühakirjades Alma 50:10–12 lähedusse kirjutada.)

„Parem valmistuda ja vältida, kui heastada ja meelt parandada“ (The Teachings of Ezra Taft Benson, 1988, lk 285).

- Miks on see seisukoht teie arvates õige? Millal olete näinud näidet põhimõttest, mida see seisukoht õpetab?

Selgitage, et nefilaste ettevalmistustega kaasnesid suure õitsengu ja rahu aastad. Pöörake tähelepanu sellele, et samas kui Amalikia needis Jumalat lüüasaamise eest, „tänas Nefi rahvas Issandat, oma Jumalat“ (Al 49:28).

Paluge õpilastel kujutada ette, et nende sõber elab piirkonnas, kus käib ohjeldamatu sõdimine. Tänu teda ümbritsevale kaosele ei pea ta rahu ja õnne võimalikuks. Kirjutage tahvlile järgnev pühakirjaviide: *Alma 50:18–23*. Paluge õpilastel need salmid läbi lugeda ja välja mõelda, kuidas oma sõbrale vastata. Paluge mõnedel õpilastel öelda, mida nad ütleksid. Üks võimalik tõde, mis võib nende vastustes kajastuda: **Jumalale ustavaks jäämine toob**

õnne ka keset segadust. (Soovi korral kirjutage see põhimõtte tahvlile.) Aidake õpilastel mõista, et see tõde ei kehti üksnes sõja, vaid ka selliste isiklike väljakutsete puhul nagu rahalised raskused, töö kaotamine, armsa inimese surm, probleemsed suhted pereliikmetega ja looduskatastroofid.

- Miks olid nefilastel salmide Alma 50:18–23 järgi õnnelikud ajad?
- Millal olete tundnud, et Issand teile kuulekuse ja kiusatuste vastu kaitsmise eest oma väge ja õnnistusi annab?
- Millal on Issand rasketel aegadel õnnistanud teid või mõnda teie tuttavat edu, rahu ja õnnega? (Kui õpilased on vastanud, tooge soovi korral mõni näide oma elust.)

Alma 50:25–40; 51

Nefilaste kaitse nõrgeneb ja Moroni kohtab oma rahva seas vastuhakku

(NB! Arvestades, kui kaua õppetund juba kestnud on, võib osutada vajalikuks ülejäänud materjalist lühikokkuvõtte teha. Selgitage seda tehes, et salmides Alma 50:25–40 on kirjas ülevaade Moriantoni vastuhakust ja surmast ning Pahorani määramisest ülemkohtunikuks. Alma 51. peatükk räägib kuningameesteks kutsutud rühmast, kes püüdsid muuta seadust, et nefilaste üle saaks valitseda kuningas. See katse läks nurja. Nurjumise pärast vihastades keeldusid kuningamehed relvi haaramast, kui Amalikia laamanlastega nefilaste vastu sõtta tuli. Moroni käskis neil seaduse alusel relvad haarata või karistust kanda. Amalikia sõjavägi vallutas mitu nefilaste linna ja tappis palju nefilasi. Kui Amalikia püüdis vallutada Küllusliku maad, kohtas ta Teankumit ja tema sõjaväge. Teankum surmas Amalikia ega lasknud laamanlaste väel edasi tungida.)

Kirjutage tahvlile järgnev lause: Üheskoos püsime; lahus langeme.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 50:25–26 ja otsida kummaski salmis sõna, mis kirjeldab nefilaste seas tekkinud lõhenemise põhjust.

- Mis põhjusel rahvas lõhenes?

Võtke kokku ülejäänud Alma 50. peatükk, selgitades, et Morianton püüdis oma rahvaga nefilased maha jätta ja põhjapoolsele maale põgeneda. Moroni kartis, et selle lõhenemise tulemusena kaotavad nefilased vabaduse. Ta saatis mehe nimega Teankum ühe sõjaväe eesotsas Moriantoni rahva lahkumist takistama. Teankumi vägi ei lasknud Moriantoni rahval sihtkohta jõuda ja Morianton sai surma. Tema ülejäänud rahvas tegid „lepingu rahu pidamiseks“ (Al 50:36). Peagi pärast Moriantoni vastuhakku tekkis Nefi rahva seas ohtlik poliitiline jagunemine. Mõned nefilased tahtsid Pahorani kohtujärgelt eemaldada ja tema asemele kuninga panna. Ülejäänud rahvas tahtis, et säiliks kohtunike valitsussüsteem.

Paluge õpilastel otsida salmidest Alma 51:5–6 kahe teineteise vastu oleva rühma nimesid (kuningamehed ja vabadusemehed). Paluge õpilastel uurida hetkeks salmi Alma 51:8 ja tuua välja kuningameeste motiivid.

Kirjutage tahvlile järgnev tõde: Lahknemine ja tüli hävitavad meie rahu.

- Kuidas on see põhimõtte nähtav Alma 50. ja 51. peatükis toodud aruannetes lahknemise ja tüli kohta?
- Mida saaksite teha tüli lahendamiseks oma peres, sõprade seas või kogukonnas?
- Millal olete näinud, kuidas ühtsusest tulevad õnnistused perekonda, kvoorumit või klassi tugevdavad?

Tunnistage tõdedest, mille rõhutamiseks vajadust tunnete. Meenutage õpilastele, et mõnes järgnevas õppetunnis on neil veel enam võimalusi nefilaste ja laamanlaste vahelisest sõjast põhimõtteid leida ja õppetunde saada.

Alma 52–55

Sissejuhatus

Laamanlastega sõdides olid nefilased selleks ajaks omavahelise tülitsemise tõttu mitu linna kaotanud. Moroni, Teankum ja Lehhi vallutasid Muleki linna ja löid ühte suuremat laamanlaste sõjaväge. Moroni keeldus laamanlaste juhi Ammoroni nõudest vange vahetada ja viis ellu plaani nefilastest vangide vabastamiseks ilma

verevalamiseta. Moroni jäi kindlaks ega andnud Ammoroni ja tema järgijate pahelisusele järele.

NB! See õppetund keskendub Moroni, Teankumi ja Lehhi elus toimunud sündmustele. Järgmises õppetunnis saavad õpilased rohkem teada Heelamani 2000 noorest sõjamehest, keda mainitakse salmides Alma 53:16–23.

Õpetamissoovitused

Alma 52–53

Moroni, Teankum ja Lehhi teevad koostööd laamanlaste löömiseks

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgnev lause:

„Noored kasvavad tänapäeval üles vaenlase territooriumil” (juhataja Boyd K. Packer).

Paluge tunni alguses ühel õpilasel see lause ette lugeda. Seejärel küsige:

- Kes on see vaenlane? (Saatana.)
- Milliseid tööendeid Saatana mõjust näete ümbritsevas maailmas? (Õpilased võivad mainida sündsusetut sõnavara ja riidetust, ebaausat ja kõlblusetut käitumist ning kiusatusi, mida meedia ja tehnilised vahendid sageli propageerivad.)

Innustage õpilasi mõtisklema, kuidas nad saavad kõrvutada oma raskusi Alma 52.–55. peatükis kirjeldatud sündmuste ja olukordadega. Seejärel lugege juhataja Packeri tsitaat lõpuni:

„Noored kasvavad tänapäeval üles vaenlase territooriumil, kus moraalinormid on alla käinud. Issanda teenijana luban ma teile, et teid kaitsakse vaenlaste rünnakute eest, kui te võtate kuulda Püha Vaimu õhutusit” (Juhised noortele. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Innustage õpilasi otsima Püha Vaimu juhatusi, et kurjusele vastu panna.

Meenutage õpilastele, et samal ajal, kui Moroni kuningameeste vastuhakku maha surus, vallutasid laamanlased paljud kindlustatud nefilaste linnad (vt Al 51:26). Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 52:14 ja otsida, kuidas Mormon nefilaste tookordset olukorda kirjeldas. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 53:9. Paluge klassil välja tuua, miks olid nefilased ohtlikus olukorras.

- Kuidas panevad inimesed end vaimselt ohtlikku olukorda?

Kirjutage tahvlile järgnev pühakirjaviide: Alma 52:5–10, 16–19. Aitamaks õpilastel mõista nende salvide sisu ja peamist mõtet, paluge kahel õpilasel lugeda ette Alma 52. ja 53. peatüki kokkuvõtted. Seejärel paluge õpilastel uurida tahvlile kirjutatud salme ja otsida põhimõtteid, mis aitavad neil kurjusest hoiduda ja sellele vastu panna. Andke õpilastele piisavalt aega ja küsige siis:

- Milliseid põhimõtteid nendest salmidest õppida? (Tõde, mille õpilased võivad muude põhimõtete seas välja tuua: **Kui hoidume vastase tugipunktidest, suudame kiusatusi paremini vältida ja nendele vastu panna.**)

Paluge õpilastel mõtiskleda kohtadele, seltskondlikele olukordadele või tehniliste vahendite (nt internet) kasutamise seotud situatsioonidele, mis võivad nende arvates nende elus ohtlike olukordadeni viia.

Selgitage, et Mormon kirjeldas Teankumi vastupanu laamanlastele järgmiste sõnadega: kaitsma, tugevdama, kindlustama ja rooska andma. Paluge õpilastel mõtiskleda, millele

Aidake õpilastel kaudselt mõista antud põhimõtteid leida

Pühakirjade kirjutajad ei ole paljude põhimõtete puhul selgesõnalised. Mõni põhimõte koorub välja loost endast või konkreetsest sündmusest või tähendamissõnast. Mõni põhimõte selgub kogu pühakirjaraamatust, peatükist või salmist. Vihjamisi esitatud põhimõtteid avastatakse sageli pühakirjades olevate inimeste või rühmade tegusid või suhtumist analüüsides ning seejärel nende tegude ja suhtumiste tagajärgi kindlaks tehes.

oleks vaja „rooska anda“ või mida oleks vaja nende elust välja ajada, et neil oleks vaimselt turvalisem.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 52:19. Küsige klassilt:

- Mida tegid nefilaste juhid enne lahingusse minekut? (Nad pidasid sõjanõu.)
- Kuidas võiks perega nõupidamine või Kiriku nõukogu sarnaneda „sõjanõu“ pidamisega? Kuidas saavad sellised nõupidamised meid vastases lahingut pidades tugevdada?

Võtke kokku Alma 52:20–40 ja Alma 53. peatükk ning selgitage, et pärast sõjanõu pidamist võttis ülemjuhataja Moroni koos oma vägedega Muleki linna tagasi, meelitades laamanlased kindlustest välja. Nefilased võtsid paljud laamanlased vangi ja saatsid nad Küllusliku linna kindlustama. Nefilaste omavaheliste lahkkelide tõttu laamanlaste edu muudel aladel siiski jätkus.

Alma 54–55

Moroni ei nõustu Ammoroni tingimustega vangide vabastamiseks ja võtab nefilastest vangide vabastamiseks appi salaplaani

Selgitage, et Alma 54. peatükis on kirjas Ammoroni (laamanlaste kuninga) ja ülemjuhataja Moroni kirjavahetus. Sellele eelnevalt olid laamanlased ja nefilased endale palju sõjavange võtnud. Selles peatükis on kirjas Moroni vastus Ammoroni nõudmisele selle kohta, et laamanlased ja nefilased omavahel vange vahetaksid.

Selgitage, et salmides Alma 54:9–12 on kirjas ülemjuhataja Moroni sõnad Ammoronile. Paluge ühel õpilasel need salmid ette lugeda. Seejärel paluge teisel õpilasel lugeda ette Ammoroni vastus ülemjuhataja Moronile salmides Alma 54:18–20.

- Kuidas erinesid ülemjuhataja Moroni motiivid vangide vahetamisel Ammoroni omadest? (Soovi korral pöörake tähelepanu sellele, et Moroni muretses perede pärast, kuid Ammoron oli mures vaid oma sõjameeste pärast, kuna soovis nefilased hävitada.)
- Kuidas kajastuvad salmides Alma 54:18–20 kirjas olevates Ammoroni sõnades Saatana motiivid meiega sõda pidades?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 55:1–2. Paluge õpilastel otsida Moroni vastust Ammoroni nõudmistele.

- Miks polnud Moroni nõus tegema, mida Ammoron ütles? (Ta teadis, et Ammoron valetab ega tahtnud talle anda rohkem võimu, kui tal juba oli.)
- Mida saame õppida Moroni vastusest Ammoronile? (Õpilased võivad välja tuua erinevaid tõdesid. Veenduge, et nad mõistavad, et kui me õige eest kindlalt välja astume, saame me takistada kurjadel mõjudel meie üle võimust võtmast.)

Nende salmide arutamisel võib olla abi järgnevatest Joseph Smithi tsitaatidest:

„Saatan ei saa meid oma meelitustega võrgutada, kui me oma südames seda ei luba ja järele ei anna“ (Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 213).

„Kurat saab meie üle võimu vaid siis, kui me talle loa anname“ (Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, lk 214).

Kirjutage tahvlile järgnev pühakirjaviide: *Alma 55:15–24, 28–31.*

Selgitage, et me õpime Alma 55. peatükist, et ülemjuhataja Moroni vabastas nefilastest vangid Giidi linnas sõjakavalusega (meetod, mida kasutatakse sõjas vaenlase petmiseks või ülekavaldamiseks). Salmidest Alma 55:3–14 saame me teada, et Moroni kasutas ühe nefilaste sõduri abi, kelle nimi oli Laaman, et nefilastest vange valvavad laamanlaste sõdurid purju joota. Paluge õpilastel tahvlile kirjutatud salmid läbi lugeda ja otsida, mida tegi ülemjuhataja Moroni, kui ta oli laamanlased Giidi linnas ümber piiranud. Tuletage õpilastele meelde neid salme uurides põhimõtteid otsida. Andke neile piisavalt aega ja paluge siis leitu kohta aru anda. Soovi korral küsige ka järgmist:

- Mida õpetavad need salmid Moroni kohta?

Kirjutage tahvlile järgnev seisukoht ja paluge õpilastel täita lüngad:

Me ei peaks tundma rõõmu ... . Pigem peaksime me tundma rõõmu ... .

- Kuidas me võiksime rakendada Moroni eeskju ja verevalamisest mitte rõõmu tunda? Näiteks: kuidas võiksime rakendada Moroni eeskju selle suhtes, mida me loeme ja vaatame või mis mängime me mängime?

Paluge õpilastel mõtiskleda järgneva küsimuse üle:

- Mis te arvate, mida tahaks Moroni teile tänase õppetunniga õpetada, aitamaks teil vastasega võideldes ustavad olla?

Andke soovi korral õpilastele aega, et nad saaksid kirjutada oma pühakirjapäevikusse, mida nad teevad, et mitte astuda Saatana territooriumile ja jääda enesele kindlaks, kui ta ründab.

Tunnistage lõpetuseks täna tunnis arutamisele tulnud tõdedest.

Täiendav õpetamissoovitus

Alma 53:20–21. Laitmatus Jumala ees

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 53:20–21.

- Mida tähendab kõndida Jumala ees laimamatult?

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nad saaksid olla noorte sõdurite sarnaselt „alati ustavad kõiges, mis iganes neile usaldati“. Lugege ette nõuanne, kus president George Albert Smith jagab tarka nõu, mida andis tema vanaisa George A. Smith:

„Minu vanaisa tavatses öelda oma perele: „Issanda territooriumi ja kuradi territooriumi vahel on hästi piiritletud eraldusjoon. Kui püsite Issanda pool joont, olete tema mõju all ega soovi teha valesti. Kui aga astute tolli võrra üle joone kuradi poolele, olete kiusaja võimuses, ja kui tal on edu, ei suuda te ei õigesti mõelda ega arutleda, sest olete kaotanud Issanda Vaimu.“

Kui mina olen tundnud vahel kiusatust midagi teha, olen ma endalt küsinud: „Kummal pool joont ma olen?“ Kui olen otsustanud olla turvalisel, Issanda poolele, teen iga kord õigesti. Seega kiusatuse tulles mõelge palvemeelselt oma probleemile ja Issanda mõju aitab teil targalt otsustada. Meil on turvaline olla vaid Issanda pool joont“ (A Faith Founded upon Truth. – Deseret News, 17. juuni 1944, Kiriku leheküljed, lk 9).

Soovi korral tõmmake tahvli keskele vertikaalne joon. Kirjutage tahvilil ühele poolele Issanda territoorium ja teisele poolele Kuradi territoorium. Küsige õpilastelt:

- Kus on meil kahte territooriumi eraldava joone suhtes kõige turvalisem olla? (Issanda poolele, joonest võimalikult kaugel.)
- Milline oht võib peituda selles, kui püüda elada Issanda poolele, kuid joonele võimalikult lähedal?
- Mis aitab teil joonest kaugemale eemale hoida?

Alma 56–58

Sissejuhatus

Heelaman ja ülemjuhataja Moroni võitlesid laamanlastega erinevates paikades. Heelaman saatis Moronile kirja, milles ta kirjeldas oma sõjaväe lahinguid laamanlastega ja seda, kui kindel ta oli 2060 noore sõjamehe

usus, kes ta väega liitunud olid. Heelaman kirjeldas ka seda, mida ta sõjavägi tegi, et lahinguid võita ning katsumustes lootust ja jõudu saada.

Õpetamissoovitused

Alma 56

Antipuse ja Heelamani väed saavad võitu laamanlaste tugevaimast sõjaväest

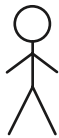
Küsige õpilastelt, kas nad on saanud kunagi kirja või sõnumi, mis neile teatud raskuse talumisel jõudu andis. Selgitage, et Alma 56.–58. peatükis tuleb kajastamisele kiri, mille Heelaman kirjutas ülemjuhataja Moronile, kui neil sõjas raske aeg oli. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 59:1–2 ja leida, kuidas ülemjuhataja Moroni sellele kirjale vastas. Innustage õpilasi tegema kirja uurides kindlaks põhjuseid, miks tundis ülemjuhataja Moroni rõõmu ka siis, kui tema enda olukord raske oli.

Võtke kokku Alma 56:2–17, selgitades, et Heelamani juhatada oli väike sõjavägi, mis koosnes anti-nefi-lehhilaste ehk Ammoni rahva kahest tuhandest pojast. Nende sõdurite kohta öeldakse sageli 2000 noort sõjameest. [deleted] Nende noorte meeste vanemad olid teinud lepingu, et ei haara enam kunagi relvi. Noored mehed, keda see leping ei puudutanud, pakkusid end vabatahtlikult oma vanemaid ja teisi nefilasi kaitsma, kui laamanlaste sõjavägi neid ähvardas.

Selgitage, et Heelaman läks nende 2000 noore sõjamehe eesotsas Juudea linna, et Antipuse juhitud nefilaste sõjaväele abiks olla. Laamanlased olid vallutanud mitu nefilaste linna ja olid Antipuse sõjaväge tublisti kärpinud. Antipus rõõmustas, kui Heelaman oma sõjameestega appi jõudis.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 53:17–21 ning otsida sõnu ja fraase, mis kirjeldavad vaimset jõudu, mida need noored mehed sõjaväele tõid. Kui nad loevad, kandke tahvlile järgnev joonis. Paluge mõnedel õpilastel tulla tahvli juurde ning kirjutada leitud sõnad ja fraasid pealkirja „Enne lahingut“ alla.

Enne lahingut

Lahingus

Noor sõjamees / noor viimse aja püha

- Mida võis Heelaman mõelda, kui ta ütles 2000 noore sõjamehe kohta „tõe ja arukuse mehed“? (Soovi korral selgitage, et sõna arukus tähendab tõsidust, rahulikkust ja enesevalitsust.)
- Kuidas aitavad tahvlil loetletud tunnused meil seista silmitsi vaimsete lahingute ja teiste väljakutsetega?

Võtke lühidalt kokku noorte sõjameeste esimese lahingu algus salmides Alma 56:29–43. Antipus kasutas Heelamani ja tema 2000 sõjameest söödana, et laamanlaste tugevaimat sõjaväge Antipara linnast välja meelitada. Enamik laamanlaste sõjaväest lahkus Antiparast, et Heelamani sõjaväge taga ajada ning andis Antipuse sõjaväele võimaluse neile järgneda ja neid selja tagant rünnata. Kui Antipuse sõjavägi laamanlaste väele järele jõudis, ründasid nad neid oma plaani kohaselt. Kui laamanlaste sõjavägi lõpetas Heelamani sõjaväe tagaajamise, ei osanud Heelaman öelda, kas laamanlaste vägi püüab tema sõjamehi lõksu

meelitada või oli Antipus laamanlastega nende seljataga lahingusse astunud. Heelaman pidi oma noorte sõjameestega otsustama, kas jätkata põgenemist või laamanlasi rünnata. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 56:44–48. Paluge neil otsida sõnu ja fraase, mis tõendavad, kuidas need noored mehed usuga tegutsesid. Paluge mõnedel õpilastel leitu tahvlile pealkirja „Lahingus” alla kirjutada.

- Milles need noored mehed ei kahelnud? (Et Jumal nad päästab.)
- Miks nad ei kahelnud, et Jumal nad päästab?
- Kuidas olid neile enne lahingut välja kujunenud iseloomujooned lahingus abiks?

Kirjutage tahvlile järgnev tõde: Kui tegutseme usus, annab Jumal meile jõudu. Paluge õpilastel otsida selle tõe kohta tõendeid, kui nad uurivad Alma 56. peatükki.

Võtke kokku Alma 56:49–53, selgitades, et Heelamani sõjavägi leidis Antipuse sõjaväe keerulisest olukorrast. Antipus ja paljud teised väejuhid olid surnud ning väsinud ja segaduses nefilased olid lüüa saamas.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 56:54–56. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida, kuidas Jumal Heelamani sõjamehi nende usu tõttu õnnistas.

- Kuidas võisid tahvlil loetletud vaimsed iseloomujooned salmis Alma 56:56 kirjas olevatele sündmustele kaasa aidata?
- Millal olete teie või mõni teie tuttav tegutsenud usuga ja Jumalalt keerulises olukorras jõudu saanud?

Alma 57

Heelaman ja tema noored sõjamehed vallutavad tagasi Kumeni linna ja jäävad lahingus ellu

Selgitage, et Alma 57. peatükis jätkub Heelamani kiri ülemjuhataja Moronile. See algab looga sellest, kuidas nefilased laamanlastelt kaks linna tagasi vallutavad. Heelaman sai sel ajal sõjaväe tugevdamiseks 6000 meest, kelle seas oli veel 60 Ammoni rahva poega. Ka laamanlased said täiendust ja jätkasid vallutatud linnade kindlustamist.

Märkige, et ühes lahingus olid laamanlased nefilasi peaaegu alla surumas (vt Al 57:18). Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 57:19–22 ja otsida põhjust, miks nefilastel õnnestus neist võitu saada.

- Miks õnnestus nefilastel laamanlastest võitu saada?
- Heelaman ütles, et ta sõjamehed „olid sõnakuulelikud ja täitsid tähelepanelikult ja täpselt käsu iga sõna” (Al 57:21). Mida see teie arvates tähendab? Kuidas selline sõnakuulekus nende usku väljendas?

Selleks, et õpilaste vastuseid nendele küsimustele täiendada, lugege ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist vanem Russell M. Nelsoni sõnad:

„[Te kohtate] inimesi, kes valivad, milliseid käsked nad peavad ja milliseid ignoreerivad. Mina nimetan seda Rootsi laua sarnaseks kuulekuseks. Säärane sorteerimise ja valimise meetod ei tööta. See toob kaasa kannatused! Valmistudes Jumalaga kohtuma, tuleb pidada kõiki Tema käsked. Nendele kuuletumine nõuab usku, ja Tema käskude täitmine tugevdab seda usku” (Usuga tulevikule vastu. – 2011. a kevadine üldkonverents).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 57:23–27. Paluge õpilastel otsida, kuidas Issand Heelamani noori sõdureid hoidis ja miks Ta neid hoidis. Aitamaks neil leitu üle arutleda, esitage neile järgnevad kontrollküsimused:

- Heelaman ütles oma sõjameeste kohta: „Nende meel on kindel.” Mida see teie arvates tähendab? Miks me peame olema raskustes kindlameelsed?
- Kuidas Heelamani sõdurid näitasid, et nad „panevad jätkuvalt oma lootuse Jumalale”?

Abiks võib olla selgitus, et mõnel juhul õigemeelsed kannatavad või surevad, just nagu noored sõjamehed kannatasid ja just nagu mõned nefilaste sõjaväes tapeti. Kuid Jumal austab alati neid, kes Teda austavad, ja õigemeelseid, kes surevad, õnnistatakse.

- Milliseid sarnasusi näete noorte sõjameeste lahingutes oma vaenlastega ja meie lahingutes vastasega?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümnne Apostli Kvoorumist vanem M. Russell Ballard'i sõnad:

„Me peame täna lahingut, mis on mitmeti ohtlikum .. nefilaste ja laamanlaste vahelisest lahingust. Meie vaenlane on leidlik ja salakaval. Me võitleme Lutsiferiga, kõikide valede isaga, kõige selle vaenlasega, mis on hea ja õige ja püha. ..

Me peame lahingut sõna otseses mõttes inimeste hingede eest. Vaenlane on halastamatu ja järelleandmatu. Ta võtab igavesi vange murettekitava kiirusega. Ja pole märkigi, et ta järele jätab.

Kuigi me oleme sügavalt tänulikud paljude Kiriku liikmete eest, kes lahingus tõe ja õiguse nimel suuri asju teevad, pean ma teile ausalt ütlema, et sellest siiski ei piisa. Meil on vaja palju rohkem abi. .. Meil on vaja teid. Heelamani 2000 noore sõjamehe sarnaselt .. võite ka teie saada väge Tema kuningriigi ülesehitamiseks ja kaitsmiseks. Meil on vaja, et teie sõlmiksite pühi lepinguid, nagu nemad sõlmisid. Meil on vaja, et te oleksite piinlikult kuu- lekad ja ustavad, just nagu olid nemad“ (The Greatest Generation of Missionaries. – Ensign või Liahona, nov 2002, lk 46–47).

Kirjutage tahvlile järgnev: Kui me usaldame Issandat ja kuuletume Talle täpselt, ...

- Kuidas lõpetaksite selle lause Heelamani sõdalaste kohta loetu alusel? (Lõpetage tahvilil olev lause vastavalt õpilaste soovitudele. Näiteks võiksite panna kirja järgneva tõe: Kui me usaldame Issandat ja kuuletume Talle täpselt, toetab Ta meid meie lahingutes.)

Paluge õpilastel meenutada aega, mil nemad või mõni nende tuttav kuuletusid täpselt, kuigi olukord koolis, kodus või seltskonnas oli keeruline. Paluge mõnedel õpilastel oma kogemusi jagada. Küsige neilt, kuidas Issand neid selles olukorras aitas.

Andke õpilastele aega, et nad saaksid kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse, mida nad teevad, et kuuletuda Jumala käskudele „täpselt“ (Al 57:21) ja panna „jätkuvalt oma lootust Jumalale“ (Al 57:27).

Alma 58

Nefilaste sõdurid usaldavad, et Jumal neid vastuseisus hoiab

Selgitage, et Alma 58. peatükis on kirja lõpp, mille Heelaman Moronile kirjutas. Heelaman jutustas, kuidas nefilaste sõjaväed sattusid keerulisse olukorda, mistõttu nende niigi ebasoodsad tingimused veelgi raskenesid. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda salme Alma 58:2, 6–9 ja paluge klassil need rasked tingimused välja tuua (toidupuudus; abivägede puudumine; hirm, et vaenlased nad hävitavad).

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 58:10–12 ja otsida vastuseid järgnevatele küsimustele. (Kirjutage küsimused enne tunni algust tahvlile. Lugege küsimused klassile ette enne, kui nad loevad mainitud pühakirjasalme, ja seejärel korrake neid, kui nad on lugemise lõpetanud. See aitab õpilastel pöörata tähelepanu sellele, kuidas Heelamani sõjavägi selles raskes olukorras reageeris.)

Mida nefilased sellises raskes olukorras tegid?

Kuidas Issand nende siirastele palumistele ja palvetele vastas?

Kuidas Issanda kinnitused Heelamani ja ta sõjaväge aitasid?

Paluge õpilastel võtta kokku salmidest Alma 58:10–12 õpitud tõe. (Õpilased võivad vastata oma sõnadega, kuid nende vastustes peaks kajastuma järgnev tõe: **Kui me pöördume rasketel aegadel Jumala poole, võime me saada jumalikku kinnitust, mis tugevdab meie usku ja annab meile lootust.**)

- Millal on Issand teid raske läbielamise ajal rahu ja kindlustundega õnnistanud?

Selgitage, et Alma 58. peatüki ülejäänud osa räägib nefilaste sõjaväe edukatest jõupingutustest laamanlaste vallutatud linnade tagasivallutamisel (vt Al 58:31). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 58:39–40.

- Kuidas näitasid Heelamani noored sõjamehed usku Jumalasse vaatamata sellele, et nad olid saanud „palju haavu“?
- Kuidas on Heelamani poegade eeskuju järgimine teile elukatsumustes kasuks?

Tunnistage lõpetuseks õppetunnis õpetatud põhimõtetest.

Alma 59–63

Sissejuhatus

Ülemjuhataja Moroni oli rõõmus, et Heelamanil õnnestus mõned laamanlastele kaotatud nefilaste linnad tagasi saada. Kuid kui ta sai teada, et laamanlased olid vallutanud Nefiia linna, oli ta vihane, et valitsus oli nad unarusse jätnud ega olnud neile abivägesid saatnud. Ta kurtis kirjas ülemkohtunik Pahoranile õigemeelsete kannatuste üle ja noomis Pahorani, et ta vabaduse aadet ei toetanud. Moroni ei teadnud, et Pahoran oli

nefilastest kuningameeste vastuhaku tõttu Giideoni maale põgenenud. Pahoran ei pannud pahaks, et Moroni teda noomis, vaid rõõmustas pigem Moroni vabadsõjasearmastuse üle. Issand tugevdas nefilasi ja üheskoos löid Moroni, Pahoran ja nende rahvas kuningamehi ja laamanlasi. Pärast mitut sõja-aastat kogesid nefilased taas rahu ning Heelaman asutas taas Kiriku.

Mitud peatükki hõlmavad õppetunnid

Kui õppetund hõlmab mitut pühakirjapeatükki, ei pea Te neis peatükides kõigele ühesugust tähelepanu pöörama. Te võite mõnedest pühakirjasalmidest kokkuvõtte teha ja pühendada rohkem aega salmidele, mis on Teie õpilastele eriti tähtsad.

Õpetamissoovitused

Alma 59

Nefilased kaotavad ühe kindluse ja ülemjuhataja Moroni kurvastab rahva pahelisuse pärast

Kirjutage enne tunni algust tahvlile president Ezra Taft Bensoni sõnad (The Teachings of Ezra Taft Benson, 1988, lk 285):

„Parem valmistuda ja vältida, kui heastada ja meelt parandada” (president Ezra Taft Benson).

See tsitaat võis tulla tsiteerimisele Alma 49.–51. peatükki käsitlevas õppetunnis. Sellisel juhul jätke soovi korral mõnede sõnade asemele lüngad, kui lause tahvlile kirjutate. Paluge õpilastel lüngad täita.

Paluge õpilastel rääkida aegadest nende enda või mõne tuttava elus, mil ettevalmistus aitas ära hoida pettumust või kurvastamist.

Meenutage õpilastele, et hiljutistes õppetundides on nad uurinud peatükke nefilaste ja laamanlaste vaheliste lahingute kohta. Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 59:5–11 ja mõtiskleda, kuidas tahvlil toodud kirjutis on seotud nendes salmides kirjeldatud olukorraga.

- Mis näis võimaldavat laamanlastel Nefiia linna lüüa? (Nefiia rahva pahelisus.)
- Mis nendes salmides on seotud tahvlile kirjutatuga?

Kui õpilased ei maini salmi Alma 59:9 sõnu „Oli kergem hoida linna langemast laamanlaste kätte, kui seda neilt tagasi vallutada”, siis pöörake sellele nende tähelepanu. Võiksite õpilastele soovitada need sõnad oma pühakirjades ära märkida. Aitamaks õpilastel mõtiskleda, kuidas käib see tõde nende elu kohta, paluge neil kõrvutada loos olevaid linnu iseenda ja oma vaimsete lahingutega. Seejärel esitage vähemalt üks järgnevatest küsimustest:

- Kuidas käib see tõde meie kohta? (Aidake õpilastel mõista, et kergem ja parem on jääda ustavaks, kui pärast eksiteele sattumist taas usule pöörduda.)
- Miks on Kirikus kergem ustavaks jääda, kui pärast mõnda aega kestnud vähest aktiivsust taas Kirikusse naasta?
- Miks on kergem tunnistust hoida, kui pärast eemale langemist taas tunnistust saada?

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas vastane ja tema järgijad neid rünnata võivad. Innustage neid kirjutama vihikusse või pühakirjapäevikusse, mida nad teevad, et vaimseteks lahinguteks valmistuda.

Alma 60–62

Moroni süüdistab alusetult Pahorani; Pahoran vastab armastuse ja austusega

Lugege ette Alma 59:13. Veenduge, et õpilased mõistavad, et Moroni oli vihane, kuna pidas valitsust rahva vabaduse suhtes ükskõikseks või hoolimatuks. Vihasena kirjutas ta kirja Sarahemla ülemkohtunikule Pahoranile. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 60:6–11.

- Milles ülemjuhataja Moroni Pahorani süüdistas?
- Milliseid emotsioone te Moroni süüdistustes tajute?

Kirjutage tahvlile järgnev pühakirjaviide: *Alma 60:17–20, 23–24*. Paluge õpilastel need salmid läbi lugeda. Innustage neid ette kujutama, kuidas nad end Pahorani asemel tunneksid.

- Kuidas võinuks ülemjuhataja Moroni süüdistused Pahorani haavata?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Alma 60:33–36. Paluge klassil teksti jälgida ja otsida, milleks oli ülemjuhataja Moroni valmistunud, juhul kui Pahoran tema palvele meelepäraselt ei vasta. Kui olete võimaldanud õpilastel leitu kohta aru anda, paluge neil tuua välja neis salmides olevad sõnad ja fraasid, mis osutavad, mis põhjustel või motiividel Moroni selle palve esitas.

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 61:1–5, et avastada, miks Moroni polnud abivägesid saanud.

- Millist infot Pahoran Moroniga jagas?
- Millistel viisidel inimesed reageerivad, kui neid milleski alusetult süüdistatakse?
- Kas teid on kunagi milleski alusetult süüdistatud? Milliseid tundeid need süüdistused ja süüdistaja teis tekitasid?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 61:9–10, 15–18 ja otsida asju, millest nähtub Pahorani õilis iseloom. Andke õpilastele piisavalt aega ja paluge seejärel mõnedel neist leitud jagada.

- Mida õppida sellest, kuidas Pahoran Moroni süüdistustele vastas? (Aidake õpilastel tuua välja järgnev põhimõte: **Me võime otsustada, et ei solvu teiste sõnade ja tegude peale**. Lisaks sellele võivad õpilased tuua välja tõed, et **me peaksime hoiduma teiste üle ebasõbralikult kohut mõistmast** ja et **kui me teistega õigemeelsuses jõud ühendame, oleme me oma lahingutes kurja vastu tugevamad**. Soovi korral kirjutage need tõed tahvlile.)
- Kuidas jõuda otsuseni, et me ei solvu?

Küsige soovi korral õpilastelt, kas nad tahaksid jagada mõnda kogemust, mil nad on otsustanud mitte solvuda, kui inimesed on nende kohta midagi ebasõbralikku või valet öelnud. Soovi korral jagage ka mõnda omaenda kogemust. Tunnistage, kui tähtis on teistele meie vastu öeldud sõnad või tehtud teod andeks anda. Innustage õpilasi Pahorani eeskujuga järgima.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 62:1. Paluge klassil otsida, mida Moroni tundis, kui ta Pahoranilt vastuse sai.

Selgitage, et kuigi ülemjuhataja Moroni oli Pahorani alusetult süüdistanud, õpetas ta õigeid põhimõtteid, mida me saame oma ellu rakendada. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Alma 60:23. Märkige, et Moroni sõnad „astja seestpoolt“ puhastamise kohta käivad kõigi kohta, kellel on vaja meelt parandada. Selgitage, et astja on tassi- või kausitaoline anum. Määrige üks tass seest ja väljast pori või mullaga (võimaluse korral oleks parim kasutada läbipaistvat topsi). Küsige õpilastelt, kas nad tahaksid sellest tassist juua. Puhastage tass väljastpoolt ja küsige õpilastelt, kas nad nüüd jooksid sellest tassist.

- Mõeldes endale kui astjale, mida võiks tähendada astja puhastamine seestpoolt, või seesmise astja puhastamine?

Lugege ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Meil tuleb teha puhtaks seesmine astja (vt Al 60:23), tehes algust esmalt iseenda, seejärel oma pere ja lõpuks Kirikuga“ (Cleansing the Inner Vessel. – Ensign, mai 1986, lk 4).

- Miks on tähtis olla puhas nii seestpoolt (mida inimesed ei näe) kui ka väljastpoolt (mida inimesed näevad)?
- Miks on tähtis, et meie elu seesmine astja oleks puhas, enne kui saame Issanda kuningriigis täiesti kasulikud olla?

Võtke kokku Alma 62:1–38, selgitades, et ülemjuhataja Moroni võttis osa sõjaväest kaasa ja läks Pahoranile appi kuningamehi Sarahemlas kukutama. Seejärel vallutasid Moroni ja Pahoran oma ühise sõjaväega ja teiste nefilaste vägede kaasabil ülejäänud linnad, mis olid laamanlaste kätte langenud. Nad ajasid laamanlased maalt välja ja kehtestasid rahva seas rahu.

- Milliste väljakutsetega võivad inimesed ja pered pärast sõda silmitsi seista?

Paluge õpilastel lugeda läbi Alma 62:39–41, et näha, kuidas sõjakatsumused nefilastele mõjusid.

- Milliseid põhimõtteid leiata salmidest Alma 62:40–41?

Õpilaste võimalikud vastused pärast küsimuse arutamist:

Meie õigemeelsetel palvetel võib olla kogukonnale positiivne mõju.

Vastuseis muudab mõned inimesed Jumala ees alandlikuks ja mõned paadunuks.

- Mis te arvate, miks saavad mõned inimesed katsumustes Issandaga lähedasemaks? Miks pööravad mõned inimesed katsumustes Jumalast eemale? (Aidake õpilastel mõista, et vastuseisu käes määravad meie valikud, kas me kasvame Issandale lähemale või mitte.)
- Mida on sõda käsitlevad peatükid Mormoni Raamatus õpetanud teile Jeesuse Kristuse jüngriks olemisest sõja või tüli ajal?

Alma 63

Paljud nefilased rändavad põhjapoolsele maale

Võtke kokku Mormoni sõnad selles peatükis ja selgitage, et paljud nefilased hakkasid merd ja maad mööda põhjapoolsele maale rändama. Siblon andis pühad ülestähendused Heelamani hoolde. Ülemjuhataja Moroni suri ja tema poeg Moroniha juhatas sõjaväge, mis taas ühe laamanlaste rünnaku maha surus.

Soovi korral rääkige õppetunni lõpetuseks kellestki, kes on kohanud vastuseisu ja katsumusi ning on otsustanud olla leebe südamega ja usaldada Jumalat veel enam. Jagage soovi korral mõnda isiklikku kogemust.

Alma raamatu kokkuvõte

Võtke veidi aega, et aidata õpilastel Alma raamat kokku võtta. Paluge neil mõelda, mida nad on sellest raamatust seminaris ja iseseisvalt pühakirju uurides õppinud. Aitamaks neil meelde tuletada, paluge neil vajadusel vaadata üle mõned Alma raamatu peatükkide kokkuvõtted. Kui õpilastel on olnud selleks piisavalt aega, paluge mõnedel neist jagada mõtteid ja tundeid millegi kohta, mis neile selles raamatus muljet avaldas.

Koduõppe tund

Alma 45 – 63 (21. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Alma 45–63 (21. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Alma 45–49)

Alma selgitas oma pojale Heelamanile, et Issand ei saa vaadata patule vähimagi mööndusega. Võrreldes nefilaste lahinguid omaenda lahingutega, said õpilastele selgeks järgnevad tõed: kui peame käske vapralt, nagu ülemjuhataja Moroni, siis Jumal tugevdab ja õnnistab meid. Saatan püüab meid hävitada ja meelitab meid jaokaupa oma käitumisnorme alandama.

2. päev (Alma 50–52; 54–55)

Kuigi nefilasi saatis pärast Amalikia lahkumist mõnda aega edu, jätkas Moroni rahva ettevalmistamist tulevasteks rünnakuteks. Näide nefilastest rasketes oludes aitas õpilastel mõista, et Jumalale ustav olemine toob õnne ka keset rahu- tust, kuid erimeelsused ja tülid võivad meie rahu hävitada. Õpilased said samuti teada, et kui me õige eest kindlalt välja astume, saame me takistada kurjadel mõjudel meie üle võimust võtmast.

3. päev (Alma 53; 56–58)

Kui sõjas saabus üks raskemaid aegu, oli Heelamani juhtida Ammoni rahva noorte meeste sõjavägi. Need noored sõjamehed näitasid, et kui me tegutseme usuga, saab Jumal meid tugevdada. Õpilased õppisid nende vaprate sõjameeste eeskujul varal, et kui me usaldame Issandat ja kuuletume Talle täpselt, toetab Ta meid meie lahingutes. Vaatamata paljudele haavadele ja raskustele näitasid nefilaste sõjavägi ja noored sõjamehed, et kui me pöördume rasketel aegadel Jumala poole, võime me saada jumalikkust kinnitust, mis tugevdab meie usku ja annab meile lootust.

4. päev (Alma 59–63)

Nefilaste endi seas toimunud vastuhaku tõttu jäid nad ilma paljudest linnadest. See näitas õpilastele, et kergem ja parem on jääda ustavaks, kui pärast eksiteele sattumist taas usule pöörduda. Moroni süüdistas ennatlikult ülemkohtunik Pahorani kohustuste unarusse jätmises ja õpilased õppisid Pahorani vastusest, et me võime otsustada, et ei solvu teiste sõnade ja tegude peale. Lisaks said õpilased teada, et kui me teistega õigemeelsuses jõud ühendame, oleme me oma lahingutes kurja vastu tugevamad, nagu näitasid Moroni ja Pahoran.

Sissejuhatus

Kuna see õppetund hõlmab Alma raamatust 19 peatükki, pole Teil võimalik õpetada või pöörata tähelepanu kogu ajaloolisele sisule ning kõigile õpetustele ja põhimõtetele, mida õpilased nädala jooksul õppisid. Järgnevad õpetamissoovitused annavad õpilastele võimaluse rakendada nefilaste lahinguid uurides teada saadud tõdesid oma elulahingutes. Uurige palvemeelselt õppetunni pühakirjakohti, et pöörata inspireeritult tähelepanu just nendele tõdedele, millele õpilastel on vaja tunnis keskenduda.

Õpetamissoovitused

Alma 45–63

Kui nefilased usaldavad Jumalat ja järgivad inspireeritud juhte, õnnestub neil laamanlasi lüüa

Kirjutage enne tunni algust tahvile president Ezra Taft Bensoni sõnad: „Me õpime Mormoni Raamatust, kuidas Kristuse jüngrid elavad sõja ajal“ (The Book of Mormon—Keystone of Our Religion. – Ensign, nov 1986, lk 7).

Paluge õpilastel nimetada sõdasiid, milles nende elukohariik on võidelnud. Seejärel paluge neil nimetada väljakutseid, millega inimesed võivad sõja ajal silmitsi seista.

Küsige: miks võib olla raske sõja ajal Jeesuse Kristuse jünger olla?

Paluge õpilastel mõtiskleda sõdadele Alma 45.–63. peatükis, millest nad läinud nädala jooksul õppisid. Võiksite neid innustada kiirelt üle vaatama mõningaid Alma 45.–63. peatüki kokkuvõtteid. Paluge neil nimetada mõned väljakutsed, millega nefilased oma sõdade ajal silmitsi seisid.

Meenutage õpilastele, et isegi kui me iial füüsilises sõjas ei võitle, oleme me kõik kistud vaimsesse sõtta. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi sõnad, kes kirjeldas vaimset sõda, kuhu me hetkel kistud oleme. Soovi korral andke igale õpilasele sellest koopiat.

„Teid on värvatud Issanda viimase evangeeliumi ajajärgu sõjaväkke. Käesolev aeg ei ole rahuaeg. Nõnda on see olnud sellest ajast peale, kui Saatan surelikkusele eelnevas elus oma väed meie Taevase Isa plaani vastu reastas. Me ei tea toonase võitluse üksikasju. Üks tulemus on siiski teada. Saatan ja tema järgijad heideti alla maa peale. Aadama ja Eeva loomisest peale on tüli jätkunud. Me oleme näinud selle tugevnemist. Ja pühakiri vihjab, et sõda muutub veelgi vägivaldsemaks ja vaimsed kaotused Issanda poolal kasvavad“ (Mees maas! – 2009. a kevadine üldkonverents).

Viidake õpilastele president Bensoni sõnu tahvli. Õelge neile, et ei ole vahet, kas me räägime füüsilisest või vaimsest sõjast – need sõnad on ikka õiged. Selgitage, et Mormoni Raamatus sõdade ajal elanud jüngrite elu uurimine aitab meil arendada omadusi, mis on olulised meie enda vaimsetes lahingutes.

Kirjutage tahvile või õpilastele jagamiseks mõeldud lehtedele järgnevad nimed ja pühakirjaviited. Paluge õpilastel valida

uurimiseks üks neist inimestest või rühmadest. Proovige korraldada nii, et iga inimese või rühma kohta uurib vähemalt üks õpilane.

1. Moroni – Alma 46:11–21; 48:7–17
2. Heelaman – Alma 48:19–20; 56:2–9; 58:4–12, 32–37
3. 2060 noort sõjameest – Alma 53:16–22; 56:47–56; 57:19–27
4. Pahoran – Alma 50:39–40; 51:1–7; 61:1–21

Laske õpilastel mõned minutid nende valitud inimese või rühma kohta võimalikult palju pühakirjakohti uurida. Paluge neil olla valmis õpetama klassile järgnevat (soovi korral kirjutage alltoodu tahvlile või lisage samuti õpilastele jagamiseks mõeldud lehtedele):

- Mõni sündmus selle inimese või rühma elus, millest on näha, et need inimesed olid Päästja tõelised jüngrid.
- Vähemalt üks omadus, mis aitas sellel inimesel või rühmal sõjas laamanlastega vapraks jääda.
- Üks evangeeliumi põhimõte, mida sellelt inimeselt või rühmalt õppida, mis meile meie nüüdisaegsetes vaimsetes lahingutes jõudu annab.

Paluge võimalikult paljudel õpilastel õpitud teistega jagada. Võite paluda õpilastel õpitud evangeeliumi põhimõtted tahvlile kirjutada.

Aitamaks õpilastel peatükkidest Alma 45–63 õpitud rakendada, esitage neile soovi korral järgnevad küsimused:

- Mõelge Jeesuse Kristuse jüngrite omadustele, mida laamanlastega peetud sõdade ajal elanud inimestes täheldasite. Milliseid nendest omadustest tahaksite oma elus enim arendada? Miks?
- Milliste vaimsete lahingutega me nüüdisajal silmitsi seisame? Kuidas annab nende Päästja jüngrite eeskuju teile neis lahingutes usku ja julgust?

Soovi korral jagage peatükkidest Alma 45–63 mõnda oma lemmikpühakirjakohta. Tunnistage, et nendest peatükkidest õpitud põhimõtted aitavad meil viimse aja vaimses sõjas Jeesuse Kristuse tõelised jüngrid olla.

Järgmine õppenädal (Heelamani 1–9)

Rääkige õpilastele, et Heelamani raamatu esimeses peatükis kirjutatakse kolme ülemkohtuniku surmast. Rääkige neile, et nad saavad vastused järgnevatele küsimustele. Kuidas kohtunikud surid? Millised imed juhtusid Nefi ja Lehhiga, kui nad olid vanglas? Kelle häält nad kuulsid? Õelge õpilastele, et prohvet Nefi suutis prohvetliku kuulutamise väega mõrvajuhtumi lahendada.

Heelamani raamatusse

Milleks seda raamatut uurida?

Uurides Heelamani raamatut, õpivad õpilased selliste suurepärase meeste eeskujudest ja õpetustest, nagu Heelaman, tema pojad Nefi ja Lehhi ning laamanlane Saamuel, kes kõik kuuletusid julgelt Issandale ja tunnistasid Temast. Nende meeste teenimine näitab, et Jumal annab jõudu, mis aitab Tema teenijatel Tema tahet ellu viia ja et õigemeelsete inimeste püüded võivad õnnistada tuhandeid teisi. Õpilased õpivad samuti uhkuse, pahelisuse ja salajaste liitude hävitavatest mõjudest.

Kes selle raamatu kirjutas?

Heelamani raamatu koostas Mormon, kes pani kokku ja lühendas Nefi suurtel plaatidel olevaid ülestähendusi. Raamatule anti nimi Heelamani järgi, kes oli Heelamani poeg ja Alma noorema pojapoeg. Heelaman sai ülestähendused Sibloni käest, kes oli tema onu, ja kes teenis nefilasi õigemeelse ülemkohtunikuna. Ta õpetas oma poegi Nefit ja Lehhit pidama käske ja meeles pidama nende Lunastajat ning Teda oma elu aluseks tegema (vt HI 5:9–14). Olles nendest õpetustest inspireeritud ja mures rahva pahelisuse pärast, jutlustasid Nefi ja Lehhi nefilaste ja laamanlaste seas meeleparandusest. Selle tegemiseks loobus Nefi ülemkohtuniku ametist. Pärast seda, kui tuhanded laamanlased olid usule pöördunud, oli laamanlaste prohvet Saamuel inspireeritud jutlustama nefilaste seas meeleparandusest ja prohvetlikult kuulutama. Heelamani raamat koosneb ülestähendustest, mida peeti Heelamani (HI 1–3) ja Nefi (HI 4–16) valitsemise ja teenimise ajal. Nefi ülestähendused sisaldasid laamanlase Saamueli prohvetlikke kuulutusi ja õpetusi.

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Mormon kirjutas Heelamani raamatu viimse aja inimestele, kes saavad tema ülestähenduse. Nagu tema teisedki lühendused Nefi suurtel plaatidelt, tunnistas ka Heelamani raamat Jeesuse Kristuse jumalikkusest ja lunastavast missioonist (vt HI 3:27–30; 5:9–12; 8:13–23; 14:1–29; 16:4–5).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Heelamani raamatu koostamisel kasutatud originaalülestähendused olid tõenäoliselt kirjutatud ajavahemikus 52–1 eKr. Mormon lühendas neid ülestähendusi mingil ajal vahemikus 345–385 pKr. Mormon ei pannud kirja, kus ta seda raamatut koostades viibis.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Heelamani raamatus kujutatakse nefilasi kõikumas õigemeelsuse ja pahelisuse vahel sagedamini kui ühelgi teisel ajal nende ajaloos. Selles raamatus tuuakse arvukalt näiteid erimeelsuste, sõdade, mõrvade ja salajaste liitude kohta.

Samuti tutvustatakse ja kirjeldatakse selles Gadiantoni röövlite tegevust, kelle pimedusetööd viisid lõpuks nefilaste hävinguni (vt HI 2:13–14). Heelamani raamat on ainulaadne ka selle poolest, et seal kirjeldatakse perioodi, kus „suurem osa” laamanlasi olid pöördunud ja „nende õigemeelsus [ületas] nefilaste oma” (HI 6:1). Lisaks näitab see, millise väe annab Jumal oma prohvetitele, nagu näiteks siis, kui Nefi teatas ülemkohtuniku mõrvast ja kuulutas prohvetlikult kohtuniku venna ülestunnistusest (vt HI 8–9) ning kui Nefi sai Issandalt pitseerimisväe ja kasutas seda seejärel, et põhjustada ja lõpetada näljahäda (vt HI 10–11). Veelgi enam, Saamueli sõnad on selles raamatus ainus ülestähendatud laamanlasest prohveti jutlus nefilastele (vt HI 13–15). Selles jutluses kuulutas Saamuel ette Jeesuse Kristuse sünni ja surma tunnustähedest.

Kokkuvõte

Heelamani 1–3 Mõrvatakse kaks ülemkohtunikku – Pahoran ja Pakuumeni. Moroniiha lööb tagasi Koriantumri juhitud laamanlaste sissetungi. Kiskuumen mõrvatakse, kui ta püüab tappa äsja ülemkohtunikuks määratud Heelamani. Kuigi Gadianton ja tema röövlid laiendavad salajasi liite, ristitakse kirikusse kümneid tuhandeid inimesi. Nefist saab pärast Heelamani surma ülemkohtunik.

Heelamani 4–6 Nefilaste teisitimõtlemise ja laamanlaste sõjavägi vallutab kõik nefilaste lõunapoolsed maad, muuhulgas ka Sarahemla. Nefilased muutuvad oma pahelisuse tõttu nõrgaks. Nefi annab kohtujärje üle Kesoramile. Nefi ja Lehhi mäletavad oma isa Heelamani sõnu ja pühendavad end evangeeliumi jutlustamisele. Paljud teisitimõtlemisele parandavad meelt ja pöörduvad tagasi nefilaste juurde. Pärast seda, kui Issand kaitseb ime läbi Nefit ja Lehhit, kes on vangis, pöördub enamik laamanlasi usule ja annab vallutatud maad nefilastele tagasi. Õitsengu ajal mitmekordistub Gadiantoni röövlite arv. Paljud nefilased ühinevad nendega pahelisuses,

mille tagajärjeks on nefilaste valitsuse rikutus.

Heelamani 7–12 Nefi palvetab oma aiatornis ja manitseb rahvast meelt parandama. Ta viitab paljude tunnustustele, kes kuulutasid ette Kristusest. Ta ilmutab ka, et ülemkohtunik Seesorami on mõrvanud tema vend Seantum. Nefile antakse pitseerimisvägi. Ta jutlustab jätkuvalt meeleparandusest. Ta palub Issandal asendada nefilaste sõjad näljahädaga ja pärast seda, kui rahvas on meelt parandanud, toovad tema palved vihma, mis lõpetab nälja. Pärast lühikest õitsengu- ja rahuperioodi levivad rahva hulgas tülid ja pahelisus. Mormon kurvastab inimeste ebakindluse ja rumaluste pärast.

Heelamani 13–16 Laamanlane Saamuel manitseb nefilasi meelt parandama, kuulutab prohvetlikult, et lõpuks nad hävitatakse, ning kuulutab ette Jeesuse Kristuse sünni ja surmaga kaasnevatest tunnustähedest. Need, kes tema sõnu usuvad, saavad ristitud. Siiski, rahva enamuse hülgab Saamueli ning ei märka tunnusmärke ja imesid.

Heelamani 1–2

Sissejuhatus

Pärast Pahorani surma tekkis nefilaste hulgas tüli, et kes peaks saama järgmiseks ülemkohtunikuks. Rahvahääletusel määrati sellele kohale tema poeg Pahoran. Ent salaliidus tegutsev Kiskuumen mõrvas uue ülemkohtuniku.

Seda tüli ja killustatust ära kasutades vallutasid laamanlased pealinna Sarahemla. Nefilased said Sarahemla tagasi. Kiskuumen tapeti, kui ta püüdis mõrvata uut ülemkohtunikku Heelamani, kes oli Heelamani poeg.

Õpetamissoovitused

Heelamani 1

Tüli killustab nefilased ja võimaldab laamanlastel Sarahemla vallutada

Kirjutage enne tunni algust tahvlile:

Heelamani 1:1–4. Mis põhjustas nefilaste seas tüli ja killustatust?

Heelamani 1:5–8. Kes määrati ülemkohtunikuks ja kuidas reageerisid sellele tema kaks venda?

Õppetunni alguses paluge õpilastel kirjeldada, mis vahe on asja arutamisel ja asja üle tülitsemisel. Kui õpilased vajavad abi, et erinevust mõista, paluge neil mõtiskleda järgnevatele olukordade üle ja leida, millised näited räägivad tülitsemisest. (Nad peaksid esile tooma teise ja kolmanda olukorra.)

1. Oma seisukoha selgitamine sõbraliku veenmise ja faktide abil
2. Lugupidamatuse näitamine inimese vastu, kelle vaated teie omadest erinevad
3. Tunne, et vaidluse võitmine on tähtsam kui teise inimese heaolu

Paluge õpilastel Heelamani 1. peatüki uurimisel leida, millised ohud kaasnevad tülitsemisega. Innustage neid mõtisklema endamisi selle üle, kuidas võib tülitsemine avalduda nende elus.

Paluge õpilastel lugeda läbi tahvlile kirjutatud pühakirjakohad, otsides vastavatele küsimustele vastuseid. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid.

Joonistage tahvlile tee ja kirjutage selle juurde tüli.

Selgitage, et tüli võib olla nagu tee, mis viib meid järgmiste pattude ja negatiivsete tagajärgedeni. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 1:9.

Paluge ülejäänud õpilastel leida, milleni viis lõpuks nefilaste omavaheline tüli. (Mõrvani.) Kirjutage tahvlile kuhugi Teie joonistatud tee peale mõrv.

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 1:10–12, et leida, mida tegid Kiskuumen ja need, kes ta saatsid selleks, et varjata tema sooritatud mõrva.

- Miks tahtsid Kiskuumen ja tema järgijad oma tegusid salajas hoida?
- Tooge tänapäevast näiteid, kuidas inimesed oma ebaõiglaseid tegusid salajas püüavad hoida? (Võimalikud vastused: valetamine vanematele või vestlustel piiskopi või koguduse juhatajaga.)
- Miks pole tark aidata kellelgi oma patte varjata?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 1:18–21. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, millised olid teised nefilaste tülitsemise tagajärjed. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid,

paluge neil kirjutada oma vastused kuhugi tahvlil oleva tee peale. Võite lasta neil ka öelda ja kirja panna teisi tülitsemise tagajärgi, mida nad on näinud.

Tehke kokkuvõtte peatükkidest Heelamani 1:22–30, selgitades, et pärast seda, kui laamanlased vallutasid Sarahemla, löid nefilaste väed neid lahingus, kus paljud surmati.

Paluge õpilastel sõnastada kokkuvõtlikult tülitsemisega seotud põhimõte, mida nad õppisid uurides Heelamani 1. peatükki. Õpilased võivad ühe põhimõttena välja tuua, et **tülitsemine muudab meid vastase mõju suhtes haavatavaks**. Soovi korral võiksite selle tahvlile kirjutada.

Selleks, et aidata õpilastel seda põhimõtet paremini mõista ja oma elus rakendada, küsige neilt soovi korral mõned järgmised küsimused:

- Kui noor naine vaidleb vanematega oma sõprade üle, siis kuidas võib see mõjutada tema suhtumist vanemate nõuannetes seoses teiste asjadega tema elus?
- Kui õed-vennad tülitsevad, siis kuidas võib see mõjutada nende pikemaajalisi suhteid? Kuidas võib see mõjutada kogu perekonda?
- Kuidas muudab tüli koguduses Kiriku liikmed Saatana rünnakute suhtes palju haavatavamaks?
- Kui noor mees on kellegi peale oma preesterluse kvoorumist pahane, siis kuidas võivad tema tunded mõjutada tema tegusid kirikus? Kuidas võivad need mõjutada tema kirikus käimist?
- Kuidas võivad riikad tunded meid kiusatuste trotsimisel nõrgemaks muuta?

Paluge õpilastel tuua veel näiteid olukordadest, kus tülitsemine võib meid vastase kavatuste suhtes nõrgemaks ja haavatavamaks muuta.

Andke õpilastele aega mõtiskleda, milliste asjade üle oma elus võivad nad tunda soovi vaidelda. Paluge neil tuua üks konkreetne näide, mida nad saavad teha, et vältida tülini viivat vaidlemist.

Heelamani 2

Heelamanist saab ülemkohtunik ja tema teenija hoiab ära selle, et Kiskuumen võtaks temalt elu

- Miks on parem pigem heastada ebaõiglasel teod, kui neid varjata?
- Miks võib keegi tahta varjata midagi, mida ta on teinud?

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 2:3–4 ja ÕL 58:43.

- Mille poolest erineb nende salmide kohaselt see, mida Issand tahab, et me patu korral teeksime, sellest, mida Gadiantoni rõõvlid patu korral tegid?

Selgitage, et Heelamani 2. peatükis me loeme, et Kiskuumen üritas tappa Heelamani, kellest pidi saama järgmine ülemkohtunik. Paluge õpilastel kujutada ette, et nad on ajakirjanikud, kelle ülesandeks on teha reportaaž ülemkohtuniku mõrvakatsesest. Paluge neil koos paarilisega läbi lugeda Heelamani 2:2–9 ja panna kirja juhtunud kokkuvõtete loo pealkiri. Paluge mõnedel õpilastel oma pealkirjad klassile ette lugeda.

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 2:10–11, et selgitada välja, mida Heelaman Gadiantoni rõõvlite vastu ette võttis. Paluge ühel õpilasel nendest salmidest kokkuvõtte teha.

Selgitage, et Gadiantoni jõuk on näide salajasest liidust. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 2:12–14. Paluge klassil leida, millist mõju salajased liidud nefilastele avaldasid.

- Mida me saame nendest salmidest õppida salajaste liitudega kaasneva ohu kohta? (Kui õpilased vastavad, jälgige, et nad mõistaksid järgmist tõde: **salajased liidud võivad viia tervete ühiskondade hävinguni**. Soovi korral selgitage, et lisaks nefilaste hävingu põhjustamisele viisid salajased liidud ka jeredlaste hävinguni, kellest õpilased saavad lugeda Eteri raamatust, vt Et 8:20–21.)

Lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem M. Russell Ballardi sõnad. Paluge õpilastel kuulata näiteid tänapäevastest salajastest liidudest:

Õpetuste ja põhimõtete äratundmine

Küsimustele vastates või käsitletud salmidest kokkuvõtteid tehes sõnastavad õpilased aeg-ajalt õpetusi või põhimõtteid. Kuna mõnikord õpilased ei tea, et nad väljendavad alustõdesid, siis võib olla abi sellest, kui kirjutada need tahvlile või innustada õpilasi, et nad kirjutaksid need oma vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse.

„Mormoni Raamat õpetab, et salajased liidud, mis on seotud kuritegevusega, on tõsiseks mureks mitte üksnes inimestele ja perekondadele, vaid tervetele tsivilisatsioonidele. Tänapäeva salajaste liitude hulka kuuluvad jõugud, narkokartellid ja organiseeritud kuritegevusega seotud perekonnad. ..

Kui me pole ettevaatlikud, kasvab tänapäeva salajaste liitude vägi ja mõjujõud sama kiiresti ja ulatuslikult kui Mormoni Raamatu aegadel. ..

[Kurat] kasutab salajasi liite, sealhulgas jõukusid, „põlvest põlve vastavalt sellele, kui palju ta saab võimust inimlaste südames“. (HI 6:30.) Tema eesmärk on hävitada inimesed, pered, kogukonnad ja rahvad. (Vt 2Ne 9:9.) Mormoni Raamatu aegadel saatis teda teatud edu. Ja tänapäeval on tal liigagi palju edu. Seepärast on meie jaoks äärmiselt tähtis .. asuda kindlale seisukohale selles, mis on tõde ja õige, tehes kõik, mis võimalik, et aidata säilitada meie kogukondade turvalisust“ (Standing for Truth and Right. – Ensign, nov 1997, lk 38).

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nad saavad vanem Ballard'i õpetust ellu rakendada. Paluge neil kirjutada vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse, mida nad teevad, et vältida kõikvõimalikke salajasi liite ja mida nad teevad, et „võtta kindel seisukoht, mis on tõde ja õige“ nende kogukonnas.

Kommentaariid ja taustinfo

Heelamani 1:1–21. Tülitsemine on hävitav

Heelamani raamatus räägitakse suurest pahelisuse perioodist nefilaste seas. Gadiantoni röövleid saatis edu ning inimesed kogesid vaheldumisi pahelisust, hävingut ja meeleparandust, vaid selleks, et pöörduda tagasi pahelisusesse. Paljud neist hädadest algasid tülidest, nagu kirjeldatakse Heelamani raamatu esimeses peatükis. Mõned inimesed peavad tülitsemist väikeseks patuks. Siiski rõhutavad järgmised kaks viimse aja prohvetite tsitaati selle patu tõsidust:

President James E. Faust Esimesest Presidentkonnast hoiatas: „Tüli korral lahkub Issanda Vaim, olenemata sellest, kes on süüdi“ (What I Want My Son to Know before He Leaves on His Mission. – Ensign, mai 1996, lk 41).

Vanem Joseph B. Wirthlin Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist hoiatas: „Korruptsiooni, valelikkuse, võimuvõitluse, tülitsemise patt ja teised selle maailma pahed

pole juhuslikult olemas. Need on tõendid Saatana ja tema järgijate väsimatutest püüdlustest. Ta kasutab igat talle kättesaadavat vahendit ja seadet, et meid petta, segadusse ajada ja eksitada“ (Deep Roots. – Ensign, nov 1994, lk 76).

Vastandina tüli hävitavale mõjule rõhutab president Henry B. Eyring Esimesest Presidentkonnast ühtsust ja rahu, mille toob endaga Issanda Vaim:

„Kui Vaim on nendega, võivad inimesed tunda üksmeelt. Vaim tunnistab meie südames tõest, mis liidab neid, kellel on samuti sellest tunnistus. Jumala Vaim ei kutsu kunagi esile tüli (vt 3Ne 11:29). Vaim ei tekita inimeste vahel kunagi tunnete erisust, mis viib tülini (vt Joseph F. Smith, Gospel Doctrine, 13. kd, 1963, lk 131). Vaim juhib sisemise rahu ja ühtsustundeni teistega. Ta liidab hingi. Ühtne perekond, ühtne Kirik ja maailma rahu sõltuvad hingeühtsusest“ (That We May Be One. – Ensign, mai 1998, lk 67).

Heelamani 3–4

Sissejuhatus

Mormoni Raamatu ajaloo selles etapis nautisid nefilased rahuaegu, kuid esines ka tülisid. Kümned tuhanded nefilased liitusid sellel rahuajal Kirikuga. Pärast seda suurt õitsengut hakkas inimeste südamesse pugema

uhkus. Siiski suurenes nende kirikuliikmete usk, kes olid alandlikumad, hoolimata sellest, et uhked neid taga kiusasid. Kuna nefilaste seas oli palju pahelisust, kaotasid nad laamanlastele kõik oma lõunapoolsed maad.

Õpetamissoovitused

Heelamani 3

Sel ajal kui Kirik õitseb pahelisuse ja tagakiusamise keskel, kolivad paljud nefilased põhjapoole

Kirjutage tahvlile järgmised sõnad (soovi korral tehke seda enne tunni algust):

(Teie riigi nimi) ... rahvas

(Teie linna nimi) ... elanikud

Minu koguduse liikmed

Minu pereliikmed

Mina ise

Küsige õpilastelt, milliseid tahvil loetletud inimesi saavad nad enda arvates kontrollida. Seejärel paluge neil tõsta käsi, kui nad on kunagi olnud teiste tegudest heidutatud. Paluge neil hoida käsi üleval, kui neid on hiljuti heidutanud teiste teod, mis pole olnud õigemeelsed. Selgitage, et uurides Heelamani 3. peatükki, leiavad nad mõtteid selle kohta, mida nad saaksid teha, kui inimesed nende ümber ei ela evangeeliumi järgi.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 3:1–2. Paluge klassil teksti jälgida, otsides sõnu „tüli” ja „tülisid”. Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 3:3, 19, et leida sõnu ja fraase, mis näitavad, kuidas asjad nefilaste hulgas muutusid.

- Mida te arvate, miks asendus nefilaste seas ilma igasuguste tülideta rahuaeg nii kiiresti ajajärguga, mil oli palju tülisid?

Tehke kokkuvõtte salmidest Heelamani 3:3–16, selgitades, et sellel tülide ajal rändasid paljud nefilased põhja.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 3:20. Paluge klassil jälgida, kuidas kirjeldati sellel tülide ajal Heelamani.

- Mis avaldab teile muljet Heelamani eeskuju juures sel tülide ajal? (Kui õpilased vastavad, võite neile soovitada salmis Heelamani 3:20 sõna lakkamatult ära märkida.)

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Heelamani 3:22–26, et selgitada välja, kuidas muutus olukord nefilaste seas.

- Miks olid Kiriku juhid hämmastunud?
- Mida me võime nendest salmidest õppida sellest, millist võimalikku mõju võib Kirik inimestele avaldada?

Tuletage õpilastele meelde, et kui Mormon koostas Mormoni Raamatu ülestähendust, tõi ta mõnikord välja õppetunde, mida ta tahtis, et lugejad teatud lugudest õpiksid. Heelamani 3. peatüki puhul kasutas ta õppetunni sissejuhatuses fraase „nõnda me võime näha”, „nõnda me näeme” ja „me näeme”. Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 3:27–30 ja leida, mida tahtis Mormon, et me õpiksime. Kui õpilased on vastanud, küsige:

- Mida tahtis Mormon, et me Jumala sõna kohta teaksime?

Leidke üles fraasid „jah, nõnda me näeme”

Mormoni Raamatut kokku pannes kasutas prohvet Mormon mõnikord selliseid fraase nagu „jah, nõnda me näeme”, et tõsta esile tõesid, mida ta tahtis õpetada. Rõhutades Heelamani 3. peatükis neid fraase, võite õpilasi ette valmistada, et nad ka teistest Mormoni Raamatu osadest Mormoni sihilikud õpetused üles leiaksid.

Andke õpilastele veidi aega, et mõtiskleda selle üle, kuidas on pühakirjade uurimine aidanud neil saada õnnistusi, näiteks nagu on lubatud salmis Heelamani 3:29. Soovi korral võiksite paluda mõnedel õpilastel oma kogemustest rääkida.

Selgitage, et Heelamani 3. peatüki ülejäänud osas räägitakse sellest, kuidas pärast suurt õitsengut nefilaste seas uhkus levis. Paljud alandlikud kirikuliiemed kogesid tagakiusamist teiste liikmete poolt, kes olid oma südames uhked. Lugege ette järgnevad olukorrad. Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, millal nad on näinud või kogenud samasuguseid olukordi.

1. Noor naine naerab oma koguduses teise tüdruku üle.
2. Noor mees narrib üht oma kvoorumi liiget, kuna too vastab liiga usinalt tunnis küsimustele ja on vabatahtlikult nõus täitma preesterluse kohustusi.
3. Grupp koguduse noori mehi jätavad ühe noore mehe kõrvale oma ühistest vestlustest ja tegevustest väljaspool Kirikut.
4. Grupp noori naisi teevad teiste noorte naiste riiete kohta solvavaid märkusi.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 3:33–34. Paluge õpilastel leida sarnasusi nefilaste olukordade ja äsja kirjeldatud olukordade vahel. Kui õpilastele on vastamiseks aega antud, küsige:

- Mida te arvate, miks peeti Kirikus liikmete tagakiusamist teiste liikmete poolt nefilaste seas „suur[eks] kurjus[eks]“?
- Milliseid evangeeliumi põhimõtteid me rikume, kui kohtleme teisi Kiriku liikmeid väärilt või oleme ebasõbralikud? Kuidas me saame suurendada armastust oma kaaspühade vastu?

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 3:35 ja uurida välja, kuidas reageerisid alandlikud nefilaste seas tagakiusamisele.

- Kas tagakiusatud inimeste usk suurenes, kahanes või jäi umbes samaks?
- Mida tegid tagakiusatud selleks, et oma usku suurendada? (Nad paastasid ja palvetasid sageli, püüdsid olla alandlikud ja allutasid oma südame Jumalale.)
- Mis veel kaasnes alandlike nefilaste tegudega lisaks sellele, et nende usk suurenes? (Rõõm, lohutus, südame puhastumine ja pühitsemine.)

Kirjutage tahvlile: *Kui me .., suureneb meie usk Jeesusesse Kristusesse, hoolimata tagakiusamisest ja katsumustest.* Paluge õpilastel lõpetada see lause vastavalt sellele, mida nad õppisid Heelamani salmidest 3:33–35. Soovi korral paluge mõnedel õpilastel rääkida, kuidas nad lause lõpetasid. Kuigi õpilaste vastused võivad olla erinevad, jälgige, et nad väljendaksid järgmist tõde: **Kui me püüame elada õigemeelselt, suureneb meie usk Jeesusesse Kristusesse, hoolimata tagakiusamisest ja katsumustest.** Selleks, et aidata õpilastel paremini aru saada nendes salmides toodud õpetustest, võiksite neilt soovi korral küsida:

- Kuidas on palve ja paastumine teid tagakiusamise või katsumuste korral aidanud?
- Mida tähendab teie arvates oma südame allutamine Jumalale?
- Miks on vaja allutada oma süda Jumalale, et suurendada oma usku tagakiusamise või katsumuste ajal?

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi tundnud, et nende usk suurenes, kui nad reageerisid tagakiusamisele õigemeelselt. Paluge mõnel õpilasel oma kogemusi jagada. Soovi korral võiksite rääkida ka oma kogemusest.

Selleks, et valmistada õpilasi ette Heelamani 4. peatüki uurimiseks, paluge neil lugeda läbi Heelamani 3:36. Paluge neil anda hinnang nefilaste üldistele oludele. (Hoolimata Kristuse alandlike järgijate eeskujust, suurenes nefilaste hulgas uhkus.)

Heelamani 4

Pahelisuse tõttu eemaldub nefilastest Issanda Vaim ja laamanlased vallutavad kõik nefilaste lõunapoolsed maad

Selgitage, et salmides Heelamani 4:4–8 räägitakse lahingust, mida nefilased pidasid laamanlaste ja nefilastest teisitimõtlejate vastu. Paluge ühel õpilasel need salmid ette lugeda. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et saada teada, millised nefilaste maad selle lahingu käigus vallutati.

Kirjutage tahvlile järgnevad juhised. (Soovi korral võite seda enne tunni algust teha.) Paluge õpilastel kirjutada need vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse.

Pange kirja kolm fraasi, mis näitavad, millised olid nefilaste hoiak ja teod.

Pange kirja kolm fraasi, mis näitavad, mis juhtus nende tegude tagajärjel.

Jagage õpilased paaridesse. Paluge paaridel lugeda koos läbi Heelamani 4:11–13, 23–26, otsides välja ja pannes kirja tahvlil olevatele juhistele vastavad tähtsamad fraasid.

Paluge mõnel paaril oma vastused ette lugeda. Kui õpilased räägivad sellest, mida nad on kirja pannud, võiksite soovi korral lasta neil märkida oma pühakirjades ära järgmised fraasid: „jäeti nad nende oma jõu varale“ (HI 4:13), „nad olid jäänud nõrgaks“ (HI 4:24) ja „nõnda olid nad .. muutunud nõrgaks“ (HI 4:26).

Küsige õpilastelt, milliseid põhimõtteid nad Heelamani 4. peatükki uurides leidsid. Aidake neil leida järgmine põhimõte: **Uhkus ja pahelisus eraldavad meid Issanda Vaimust ja jätvavad meid oma jõu varale.** Soovi korral võiksite selle põhimõtte tahvlile kirjutada. Samuti võiksite soovitada, et õpilased selle oma pühakirjades salmide Heelamani 4:23–24 juurde kirjutaksid.

Selleks, et aidata õpilastel sellest põhimõttest aru saada, paluge ühel neist klassi ette tulla. Paluge sellel õpilasel kujutada ette, et ta on valitud võitlema üksinda lahingus laamanlaste vastu. Küsige õpilaselt, millised on tema šansid sellise suure armee vastu võideldes. Paluge veel ühel õpilasel tulla klassi ette ja seista esimese õpilase kõrvale. Küsige esimeselt õpilaselt, kas teise õpilase abi suurendab tema võiduvõimalusi vaenlase vastu. (Nii suure armee puhul ei suurenda teise õpilase lisamine oluliselt võiduvõimalusi.) Kirjutage tahvlile Issand. Küsige esimeselt õpilaselt:

- Mida sa arvad, millised oleksid selles lahingus teie võiduvõimalused, kui Issand oleks teie poolel?

Küsige õpilastelt, kuidas on see tegevus seotud Heelamani 4. peatükist pärineva põhimõttega. Soovi korral esitage küsimus:

- Nefilaste kogemuse kohaselt tähendas oma jõu varale jätmine lahingute ja maade kaotamist. Milliseid lahinguid võime meie kaotada, kui Püha Vaim ei ole meiega?

Paluge õpilastel mõelda ühele asjale, mida nad saavad teha, et nende elus oleks Püha Vaimu kaaslus, ja kutsuge neid üles seda tegema. Tunnistage Vaimu tähtsusest Teie elus.

Kommentaariid ja taustinfo

Heelamani 3:33–34, 36; 4:12. Uhkuse mõju Kirikule

Mormon toonitas, et uhkusel ei olnud Issanda Kirikus kohta, kuid seoses suurte rikkustega hakkas see mõnede Kiriku liikmete südamesse imbuma (vt HI 3:33, 36).

President Ezra Taft Benson õpetas:

„Mõelge sellele, mida on uhkus meile minevikus maksma läinud ning kui palju see maksab meile praegu meie elus, peres ja Kirikus.

Mõelge meelearandusele, mis võib leida aset, muutes elu, säilitades abielud ja tugevdades kodusid, kui uhkus ei hoiaks meid tagasi meie pattude ülestunnistamisest ja nende hülgamisest. (Vt ÕL 58:43.)

Mõelge paljudele, kes on Kiriku vähem aktiivsed liikmed, kuna neid on solvatud ja nende uhkus ei luba neil andestada või täiel rinnal Issanda lauas õhtust süüa.

Mõelge neile kümnetele tuhandetele noortele meestele ja abielupaaridele, kes võiksid samuti misjonärid olla, kui uhkus ei hoiaks neid tagasi, et allutada oma süda Jumalale. (Vt AI 10:6; HI 3:34–35.)

Mõelge, kuidas edeneks templitöö, kui aeg, mis kulub Jumala teenimisele, oleks palju tähtsam kui mitmed uhkusest kantud tegevused, mis meie aega nõuavad“ (Beware of Pride. – Ensign, mai 1989, lk 6).

Heelamani 5

Sissejuhatus

Nefilased jätkasid pahelisuses, kuni enamik neist valis õigemeelsuse asemel pahelisuse. Nefi ja Lehhi pühendasid end Jumala sõna jutlustamisele. Nende isa Heelaman oli õpetanud neid meeles pidama nende Lunastajat ja rajama oma elu Temale. Pärast nefilaste õpetamist

jutlustasid Nefi ja Lehhi evangeeliumi laamanlastele, kes nad vangi panid. Issand päästis nad imepärasel viisil ning laamanlaste enamus parandas meelt ja pöördus evangeeliumi.

Õpetage Püha Vaimuga

Valmistudes õpetama, palvetage, et Püha Vaim oleks koos Teie ja õpilastega.

Õpetamissoovitused

Heelamani 5:1–13

Heelaman annab oma poegadele nõu pidada kinni Jumala käskudest, jutlustada evangeeliumi ja pidada meeles Jeesuse Kristuse lunastavat väge

Tehke enne tundi valmis kuus pabeririba. Esimesele kirjutage oma nimi. Ülejäänud viiele kirjutage järgmised sõnad ja fraasid: vanemad, Jeesuse Kristuse lepitus, prohvetid, meeleparandus viib päästeni ja pea kinni käskudest.

Andke igale õpilasele väike paberileht. Selgitage, et te näitate neile vilksamisi kuut pabeririba, millele on midagi kirjutatud. Seejärel panevad nad nähtud sõnad mälu järgi kirja. Näidake õpilastele korruga ühte pabeririba.

Paluge õpilastel meelde jäänud sõnad kirja panna. Seejärel näidake taas kõiki kuut pabeririba. Küsi:

- Kas neid sõnu ja fraase oli kerge või raske meelde jätta?
- Millist rolli mängis teie arvates see, et teile öeldi ette, et peate paberiribadele kirjutatu meelde jätma?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Spencer W. Kimballi sõnad. Paluge õpilastel kuulata, mida ta ütles selle kohta, kui tähtis on jätta meelde evangeeliumi õpetused, mida kuuleme.

„Kui otsite sõnaraamatust kõige tähtsamat sõna, siis kas teate, mis selleks on? Selleks võiks olla sõna mäletama. Kuna te kõik olete sõlminud lepingud, siis teate mida ja kuidas teha, kõige tähtsam on aga mäletada” (Circles of Exaltation, KHS-i usuõpetajatele peetud kõne, 28. juuni 1968, si.lds.org).

Selgitage õpilastele, et täna õpivad nad kahest inimesest, kes muutsid tuhandete inimeste elu, kuna nad pidasid teatud tõesid meeles ja tegutsesid nende vastavalt. Innustage õpilasi mõtisklema tänase tunni ajal selle üle, mida nad arvavad, et Issand tahab, et nad meeles peaksid.

Tehke kokkuvõtte salmides Heelamani 5:1–4. Selgitage, et kuna rahvas oli paheline, loobus Nefi ülemahtuniku ametist, et tema ja ta vend Lehhi võiksid pühendada end Jumala sõna jutlustamisele.

Kirjutage tahvlile järgnevad pühakirjaviited. (Sulgudes olevaid sõnu ärge kirjutage.)

Heelamani 5:5–7 (Pidage kinni käskudest, pidage meeles esivanemate õigemeelset eeskujut.)

Heelamani 5:9–11 (Pidage meeles Kristuse lepitust; pidage meeles, et me ei saa päästetud, olles oma pattudes, aga me saame päästetud oma pattudest meelt parandades ja lepituse vael.)

Heelamani 5:12 (Pidage meeles, et Jeesus Kristus peab olema meie elu alus.)

Paluge õpilastel üle vaadata tahvlile kirjutatud salmid, otsides sõnu *pidage meeles*. Soovi korral võiksite paluda, et nad iga kord need sõnad ära märgiksid. Seejärel andke õpilastele mõni minut aega, et need salmid läbi lugeda ja otsida välja, mida tahtis Heelaman, et tema pojad meeles peaksid. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. Soovi korral võiksite kirjutada nende vastused tahvlile vastava pühakirjaviite järele.

Selleks, et aidata õpilastel neid salme analüüsida ja mõista, esitage järgmisi küsimusi:

- Kuidas võib teiste õigemeelsete eeskujude meelespidamine aidata teil valida „te[ha] seda, mis on hea“?
- Mida te teete selleks, et pidada meeles Jeesuse Kristuse lepitust?

Kirjutage tahvlile järgmine lause: *Kui me .. , ei ole Saatanal meie üle võimu.*

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 5:12. Paluge õpilastel teksti jälgida, otsides, kuidas nad võiksid tahvlil oleva lause lõpetada. Kuigi õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, jälgige, et nad tooksid välja, et **kui me rajame oma aluse Jeesusele Kristusele, ei ole Saatanal meie üle võimu.** Soovi korral paluge õpilastel salmis Heelamani 5:12 ära märkida fraasid, kus on sellest põhimõttest juttu. Rõhutage, et Heelamani 5:12 on kuld-salm. Võiksite paluda, et õpilased selle salmi erilisel moel ära märgiksid, et neil oleks seda lihtne üles leida.

Selleks, et aidata õpilastel mõista selles salmis õpetatud põhimõtet, ehitage väike torn või maja (näiteks klotsidest või raamatutest) ning esitage näiteks järgmisi küsimusi:

- Miks on äärmiselt vajalik, et hoonel oleks kindel vundament?
- Mida tähendab teie arvates, et me rajame oma aluse Jeesusele Kristusele?
- Mida on lubatud neile, kes ehitavad oma aluse „Lunastaja kaljule“?
- Mida saame teha selleks, et ehitada oma alus Jeesuse Kristuse kaljule? (Soovi korral võiksite õpilastelt küsida, kuidas on salmides Heelamani 5:6–11 õpetatud tõesed eeskujud sellest, kuidas me võime rajada oma aluse Jeesusele Kristusele.)

Soovi korral võiksite rõhutada, et Päästja alusele ehitamine ei hoiä ära Saatana rünnakuid, kuid see annab meile jõudu neist üle saada.

- Millal olete tänu oma aluse rajamisele Jeesusele Kristusele pannud kiusatusele vastu või katsumustes vastu pidanud?

Tunnistage jõust, mida olete saanud, kuna olete rajanud oma aluse Jeesuse Kristuse kaljule. Andke õpilastele aega, et nad saaksid panna vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse kirja ühe viisi, kuidas nad püüavad veelgi usinamalt ehitada oma alust Lunastaja kaljule.

Heelamani 5:14–52

Issand kaitseb Nefit ja Lehhit vanglas ning paljud laamanlased pöörduvad

Tehke kokkuvõtte salmidest Heelamani 5:14–19, selgitades, et Nefi ja Lehhi jutlustasid nefilaste ja laamanlaste seas evangeeliumi suure väega. Selle tulemusel pöördusid paljud nefilastest teisitimõtledjad tagasi usule. Sarahemlas ja selle ümbruses ristiti 8000 laamanlast.

Joonistage tahvlile järgnev tabel. Jagage õpilased paardesse ja paluge igal paaril tabel paaberilehele joonistada. Paluge paaridel lugeda koos läbi tabelis loetletud pühakirjasalmid ja seejärel joonistada igas pühakirjakohas räägitu kohta lihtne pilt või kirjutada lühikokkuvõtte. (Kui õpilased joonistavad tabelit, paluge neil iga pühakirjaviite juurde pildi või kokkuvõtte jaoks piisavalt ruumi jätta.)

Heelamani 5:20–21	Heelamani 5:22–25	Heelamani 5:26–28
Heelamani 5:29–34	Heelamani 5:35–41	Heelamani 5:42–44

Kui aega on olnud piisavalt, paluge õpilastel oma pilte ja kokkuvõtteid mõnele teisele paarile näidata ja lühidalt selgitada. Selleks, et aidata õpilastel nendest salmidest paremini aru saada, küsige:

- Kui laamanlased olid varjutatud pimedusega, mida ergutas hääl neid tegema? (Vt HI 5:29, 32.)
- Kuidas kirjeldatakse seda häält salmis Heelamani 5:30?
- Millal olete tundnud või kuulnud „täiusliku pehmuse tasase hääle“ sosinaid?

 Heelamani 5:12 on kuld-salm. Vaadake õppetunni lõpus toodud õpetamissoovitust, et aidata õpilastel see salm selgeks saada.

- Mida õpetas Amminaadab, et tema vennad peavad tegema, et pimedust hajutada? (Vt HI 5:41.)
- Mis juhtus, kui laamanlased võtsid Amminaadabi nõu kuulda ja rakendasid usku Kristusesse? (Vt HI 5:43–44.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 5:44–47, otsides sõnu, mis kirjeldavad mõnda meeleparanduse tulemust.

- Mida te nendest salmidest meeleparanduse kohta õpite? (Aidake õpilastel ära tunda järgmine tõde: **Kui rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja parandame meelt oma pattudest, täidab Püha Vaim meie südame rahu ja rõõmuga.**)

Tehke kokkuvõtte salmidest Heelamani 5:48–52, selgitades, et sellest imest osa saanud laamanlaste ja nefilaste järeltulijad astusid ette ja teenisid inimesi ning „suurem osa laamanlastest” pöördus evangeeliumi.

Innustage õpilasi andma hinnangut, kas nad tunnevad hetkel elus rahu ja rõõmu. Kui mitte, paluge neil mõtiskleda selle üle, mida nad saavad teha, et rajada oma alus Jeesusele Kristusele ja peletada eemale neid ümbritsevad pimedusepilved.

Kuldsalm – Heelamani 5:12

Paluge õpilastel lugeda Heelamani 5:12. Selleks, et aidata neil see salm pähe õppida, andke neile puhas paberileht. Paluge neil kirjutada see salm paberile, kasutades üksnes pilte või üksikuid tähti. Paluge neil joonistada lihtne pilt kujunditele vihjavatest sõnadest (näiteks kalju, alus, tuul, rahe ja torm). Paluge neil kirja panna nende sõnade algustäht, mis ei vihja kujunditele (näiteks nüüd ja mu). Paluge õpilastel harjutada selle salmi ettelugemist, kasutades üksnes enda joonistatud pilte ja kirja pandud tähti. Samuti võiksite paluda neil paberid üksteisega ära vahetada ja lugeda salm ette, kasutades klassikaaslaste joonistatud ja kirjutatud meeldetuletusi. Innustage õpilasi, et nad võtaksid oma paberid koju ja paneksid kohta, kus nad neid sageli näevad, nii et nad saaksid selle salmi pähe õppida.

NB! Täna õppetunni pikkuse tõttu võite seda õpitegevust kasutada mõnel teisel päeval, kui selleks on rohkem aega.

Kommentaarisid ja taustinfo

Heelamani 5:12. Kuidas me saame panna vastu vastase „vägevatele tuultele”?

President Spencer W. Kimball õpetas, et kui vastane päästab oma jõud meie vastu valla, peame klammerduma Jeesuse Kristuse evangeeliumi külge:

„Ka meie peame seisma silmitsi vastase valla päästetud vägevate hävitavate jõududega. Meid kõiki ähvardavad patulained, pahelisus, kõlblusetus, allakäik, hirmuvalitus, petlikkus, salasepitsused ja ebaausus. Need tulevad suure väe ja hooga ning hävitavad meid, kui me ei ole valvsad.

Kuid meid on hoiatatud. See kohustab meid olema erksad ja kuuletuma ning pagema kurja eest, et saada

igavene elu. Abita ei saa me sellele vastu panna. Me peame põgenema kõrgematele kohtadele või klammerduma tugevasti selle külge, mis võib päästa meid vooluga kaasa minemast. Ohutuse nimel peame klammerduma Jeesuse Kristuse evangeeliumi külge. See on meie kaitse, ükskõik millist väge kurjus ei kasutaks. Üks inspireeritud Mormoni Raamatu prohvet andis oma rahvale nõu: „Pidage meeles, pidage meeles, et oma Lunastaja kaljule, kes on Kristus, Jumala Poeg, peate te ehitama oma aluse; et kui kurat saadab välja oma vägevad tuuled, jah, oma nooled keeristuules, jah, kui kogu tema rahe ja tema vägev torm peksavad teid, ei ole sel mingit võimu teie üle, et tõmmata teid alla lõputu häda ja viletsuse kuristikku” (HI 5:12)” (Hold Fast to the Iron Rod. – Ensign, nov 1978, lk 6).

Heelamani 6–7

Sissejuhatus

Tänu Nefi ja Lehhi jõupingutustele teha misjonitööd, suurenes laamanlaste õigemeelsus. Seevastu nefilased muutusid paheliseks ja hakkasid toetama Gadiantoni röövleid ning Issanda Vaim lahkus neist. Nefi kuulutas

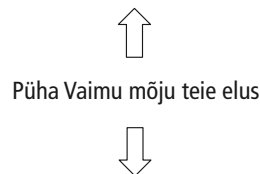
prohvetlikult, et kui nefilased jätkavad pahelisuses elamist, nad hukkuvad. Samuti kuulutas ta, et laamanlaste õigemeelsuse tõttu on Issand nende vastu armuline ja kaitseb neid.

Õpetamissoovitused

Heelamani 6

Laamanlased muutuvad õigemeelseteks ja võitlevad Gadiantoni röövlite vastu, samal ajal kui nefilaste hulgas suureneb pahelisus ja toetus Gadiantoni röövlitele

Joonistage tahvli keskele järgmine skeem:

Paluge õpilastel mõelda hoiakutele ja tegudele, mille tulemusena Püha Vaimu mõju nende elus suureneb, ja sellele, mille tulemusel Püha Vaimu mõju väheneb.

Selgitage, et Mormon pani kirja, et Issand tõmbas nefilastelt tagasi oma Vaimu ja hakkas valama oma Vaimu laamanlaste peale (vt HI 6:35–36). Tuletage õpilastele meelde, et nefilased olid „oma üleastumiste pärast muutunud nõrgaks” (HI 4:26). „Issanda Vaim enam ei hoidnud neid” (HI 4:24) ja nad olid „küpsemas hävituseks” (HI 5:2).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 6:2. Paluge õpilastel teksti jälgida, otsides tegusid ja hoiakuid, mille tõttu jätkasid nefilased „küpsem[ist] igavikuliseks hävituseks” (HI 6:40). Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, paluge ühel neist kirjutada vastused tahvli alumisse ossa, allapoole näitava noole alla või kõrvale. (Soovi korral selgitage, et sõna patukahetsematu tähendab soovimatust teha meelearandust ja tehtut kahetseda.)

Tuletage õpilastele meelde, et tänu Nefi ja Lehhi jõupingutustele teha eelmisel aastal misjonitööd, said tuhanded laamanlased Sarahemlas ristitud ja enamik laamanlasi Nefi maal olid pöördunud evangeeliumi (vt HI 5:19–20, 50–51). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 6:1, 3–5. Paluge õpilastel teksti jälgida, otsides tegusid ja hoiakuid, mis tõid laamanlastele rõõmu sellest, et Vaimu mõju oli suurenenud. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, paluge ühel neist kirjutada vastused tahvli ülaossa, ülespoole näitava noole kohale või kõrvale.

- Mida tähendab teie jaoks olla usus kindel ja vankumatu? (Vt HI 6:1.)
- Kuidas suhtus kirikurahvas laamanlaste usule pöördumisse? (Soovi korral rõhutage, et evangeeliumi jagamine ja osadus pühadega võib tuua suurt rõõmu, isegi kui oleme ümbritsetud pahelisusest.)

Tehke kokkuvõtte salmidest Heelamani 6:7–14, selgitades, et nefilased ja laamanlased nauitsid rahu umbes kolm aastat. Tööstuse arenemine ja nendevahelise kaubavahetuse elavnemine tõi õitsengu mõlemale rahvale. Seejärel, kohtunike valitsemise 66. aastal, mõrvati kaks ülemkohtunikku. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 6:16–17. Paluge õpilastel teksti jälgida, et panna tähele, milline suhtumine ja teod põhjustasid veel Vaimu eemaldumist nefilastest. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, paluge ühel õpilasel kirjutada nende vastused tahvli alumisse ossa, allapoole näitava noole alla või kõrvale.

Rääkige õpilastele järgmistest faktidest:

Süda on meie füüsiliseks ellujäämiseks kõige tähtsam. See pumpab verd kehas ringi, et hapnik ja toitained jõuaksid kõikide rakkudeni. Olles rusikasuurune, pumpab keskmise täiskasvanu süda iga päev ringi umbes 7500 liitrit verd. Süda lööb umbes 70 lööki minutis ehk 100 000 lööki päevas.

- Teades, et süda on eluks väga tähtis, siis mida te oleksite valmis tegema, et hoida oma südant tervena?

Kirjutage tahvlile järgmine pühakirjaviide: *Heelamani 6:17, 21, 26, 28–31*. Juhtige tähelepanu sellele, et kõikides nendes pühakirjasalmides räägitakse südamest või südamest, viidates meie vaimsele südamele. Andke õpilastele aega neid salme uurida ja mõtiskleda selle üle, kuidas vastata järgnevatele küsimustele. (Aja kokkuhoidmiseks kirjutage küsimused enne tunni algust tahvlile või valmistage õpilastele käsilehed, mida nad saavad kasutada, kui uurivad tahvil kirjas olevaid salme.)

Miks on teie arvates Saatana nii huvitatud Jumala laste südamest?

Mida tegid nefilased, mis lasi Saatanal saada haarde nende südames? (Vt HI 6:17.)

Mis juhtub inimesega, kelle südant mõjutab ja kontrollib Saatan? (Vt HI 6:21, 28, 30–31.)

Paluge mõnedel õpilastel neile küsimustele vastata. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist juhataja Boyd K. Packeri sõnad. Paluge õpilastel hoolikalt kuulata, et saada teada, kuidas püüab Saatan meie südamesse kiusatusi külvata.

„On olemas valeilmutused, kuradi ässitused ja kiusatused! Vastane püüab teid kogu elu jooksul ühel või teisel moel õigelt teelt kõrvale juhtida. ..

Kui te tunnete millalgi soovi teha midagi sellist, mis muudab teid rahutuks, mida te teate oma südames, et see on vale ja vastuolus õigemeelsuse põhimõtetega, siis ärge seda tehke!” (Personal Revelation: The Gift, the Test, and the Promise. – Ensign, nov 1994, lk 61)

Lisage tahvli alumises osas olevasse nimekirja *ahvatluste kuuldavõtmise ja kiusatustele järelleandmine*. Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Heelamani 6:20–21, 37–38. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, otsides laamanlaste ja nefilaste erinevaid reaktsioone Gadiantoni röövlite mõjule.

Rääkige õpilastele, et pärast seda, kui Mormon pani kirja, mis nefilaste ja laamanlastega oli juhtunud, rõhutas ta, mida me saame nende kogemusest õppida. Kirjutage tahvlile järgmised lõpetamata laused:

Nefilased jäid Vaimust ilma, kuna ..

Issand valas oma Vaimu laamanlaste peale, kuna ..

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 6:34–36, otsides teavet, mis aitab neil tahvil olevad laused lõpetada.

- Kuidas te loetud salvide kohaselt tahvil olevad laused lõpetaksite? (Soovi korral võiksite lõpetada tahvil olevad laused, kasutades õpilaste vastuseid.)
- Mida õpetatakse neis salmides sellest, mida me saame teha, et Vaim oleks meiega? (Kuigi õpilased võivad anda erinevaid vastuseid, jälgige, et nad tooksid välja, et **kui usume Issanda sõna ja järgime seda, valab Ta oma Vaimu meie peale**. Õpilased peaksid samuti ütlema, et **kui lubame Saatanal saada haarde oma südames, eemaldub meist Issanda Vaim**.)

Juhtige õpilaste tähelepanu tahvil olevate noolte juures asuvatele nimekirjadele. Rõhutage, et tahvli ülaosas olevad teod ja hoiakud väljendavad valmisolekut Issanda sõnu uskuda ja neile kuuletuda, samas kui tahvli alumises osas olevad teod ja hoiakud toovad esile pahelisuse ja kõvasüdameisuse.

- Mida te teete, et Püha Vaimu mõju aktiivselt oma ellu kutsuda ja Saatan mõju oma südamest eemal hoida?
- Kuidas aitab tahvli ülemisest osast mõne asja tegemine Püha Vaimu teie ellu kutsuda? (Võiksite paluda õpilastel mõtiskleda ka selle üle, kas nad on teinud midagi või on nende hoiakud sarnanenud millegagi, mis on kirjas tahvli alumises osas, ning mõelda sellele, kuidas selle tulemusel Vaimu mõju nende elus vähenes.)

Paluge õpilastel panna vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse kirja üks asi, mida nad edaspidi teevad, et Issanda Vaimu oma ellu kutsuda. Innustage neid oma eesmärkide saavutamiseks tööd tegema.

Heelamani 7

Nefi jutlustab pahelistele nefilastele ja käsib neil meelt parandada

Paluge õpilastel kasutada igale järgnevale küsimusele vastamiseks pühakirju, et leida vastused nii kiiresti kui võimalik. Paluge neil püsti tõusta, kui nad vastuse leiavad. Paluge igale küsimusele vastata sellel, kes tõusis esimesena püsti. Seejärel paluge õpilastel istuda ja lugege ette järgmine küsimus.

- Mis oli Heelamani 7:1 kohaselt põhjapoolselt maalt tagasipöördunud prohveti nimi?
- Milline fraas salmis Heelamani 7:2 kirjeldab, mida Nefi põhjapoolsel maal rahvale õpetas?
- Miks lahkus Nefi Heelamani 7:3 kohaselt põhjapoolselt maalt?
- Kes oli Heelamani 7:4 kohaselt asunud selleks ajaks kohtujärjele, kui Nefi Sarahemlasse tagasi pöördus?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 7:5 ja paluge õpilastel välja selgitada, kuidas Gadiantoni röövliid rahvast valitsesid.

Tehke kokkuvõtte salmidest Heelamani 7:6–12, selgitades, et kui Nefi nägi oma rahva olukorda, „paisus ta süda .. kurvastusest“ (HI 7:6). Ta läks üles torni, mis asus tema aias, et palvetada ja leinata rahva pahelisuse pärast. Kui inimesed kuulsid teda palvetamas ja leinamas, kogunes rahvahulk, et saada teada, miks ta nii endast väljas oli. Nefi kasutas juhust, et neid õpetada.

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 7:15–16.

- Miks ütles Nefi inimestele, et nad „peaksid imestama“?
- Mida tahab Saatan?

Paluge õpilastel teha paus ja mõelda Nefi kasutatud kujunditele. Kui Saatan on saanud haarde inimeste südames, püüab ta paisata nende hinged alla igavikulisse viletsusse.

- Mida te arvate, miks hoiatas Nefi inimesi Saatanaga kavatsuste eest? Mida Nefi tahtis, et nad väldiksid?

Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Heelamani 7:17–22, 26–28. Paluge pooltel õpilastel selgitada välja nefilaste patud ja teisel poolel selgitada välja, milliste tagajärgede eest Nefi rahvast hoiatas, kui nad meelt ei paranda.

Kui esimesed õpilased vastavad, mida nad leidsid, tooge välja sarnasus sellega, mis on kirja pandud tahvli alumisse ossa. Kui teine pool klassist vastab, esitage järgmised küsimused:

- Milline fraas salmis Heelamani 7:22 märgib midagi, mida Issand ei anna neile, kes keelduvad meelt parandamast? (Soovi korral võiksite paluda, et õpilased selle fraasi oma pühakirjades ära märgiksid.)
- Mis on Heelamani 7:28 kohaselt selle tulemuseks, kui inimesed keelduvad meelt parandamast? (Nad hävivad. Soovi korral võiksite selgitada, et nefilaste puhul tähendas nende keeldumine meeelparandusest seda, et nad hävivad nii füüsiliselt kui ka vaimselt.)

Kirjutage tahvlile järgmine tõde: ***Kui me keeldume oma pattudest meelt parandamast, kaotame Issanda kaitse ja igavese elu õnnistused.***

Selleks, et aidata õpilastel seda põhimõtet mõista, paluge neil selgitada, millised tagajärjed võivad saada inimestele osaks järgmistest olukordades: 1. Noor mees keeldub pornograafia sõltuvusest meelt parandamast; 2. Noore naise prioriteediks on saada tuntuks ja populaarseks, hoolimata sellest, et vanemad on teda teisiti õpetanud; 3. Kuigi noor mees on kuulnud prohvetite õpetusi sellest, et tuleb uurida pühakirju ja palvetada, keeldub ta neid asju tegemast.

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nad peaksid ehk meelt parandama. Innustage neid meelt parandama, nii et nad võiksid elus alati Issanda väge ja kaitset tunda.

Heelamani 8–9

Sissejuhatus

Pärast seda, kui Nefi kuulutas, et inimesed peavad parandama meelt või nad hävitatakse, ärgitasid ebaausad kohtunikud palju inimesi tema vastu üles. Mõned inimesed astusid julgelt tema kaitseks välja. Nefi õpetas, et inimesed, kes hülgavad tema tunnistuse, hülgavad

kõikide talle eelnenud prohvetite tunnistused, kes kõik tunnistasid Jeesusest Kristusest. Tunnistuseks sellest, et ta on prohvet, tegi Nefi teatavaks, et ülemkohtunik on mõrvatud. Kui Nefi sõnad kinnitust leidsid, hakkasid mõned inimesed uskuma, et ta on prohvet.

Õpetamissoovitused

Heelamani 8:1–10

Ebaausad kohtunikud üritasid ärgitada rahvast Nefi vastu

- Millised on mõned mõjud, mis püüavad veenda teid prohvetite sõnu mitte uskuma?

Kui õpilased seda küsimust arutavad, paluge ühel õpilasel kirjutada nende vastused tahvli-
le. Paluge õpilastel otsida ideid, mida nad peaksid tegema, kohates tänapäeval samasuguseid mõjusid, nagu loeme Heelamani 8. peatükist.

Tuletage õpilastele meelde, et Nefi edastas rahvale julgelt sõnumi meelesparandusest (vt HI 7). Paluge mõnedel õpilastel lugeda kordamööda ette Heelamani 8:1–6. Paluge õpilastel teksti jälgida, et näha, kuidas reageerisid Nefi õpetusele kohtunikud. Soovi korral võiksite rõhutada, et mõned kohtunikud kuulusid Gadiantoni salajasse jõuku.

- Milline oli kohtunike sõnum rahvale? (Nad püüdsid ärgitada rahvast vihale Nefi vastu.)
- Miks kohtunikud salmi Heelamani 8:4 kohaselt Nefit ei karistanud?

Paluge õpilastel mõelda, mida nad teeksid, kui keegi püüaks neid veenda, et nad eiraksid prohvetite sõnu.

Rääkige õpilastele, et mõned inimesed võtsid sõna kohtunike ideede vastu. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 8:7–9. Rõhutage, et nagu mõned inimesed rahvahulgast, **saame me tõsta oma hääle prohveti kaitseks, isegi kui see ei peaks teistele meeldima.**

- Kas teie elus on olnud aegu, mil olete tõstnud oma hääle elava prohveti toetuseks, isegi kui tema õpetused ei ole kõigile meelt mööda? Kuidas muutis see teie elu? Kuidas mõju-
tas see teisi?

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 8:10, et leida, kuidas nende inimeste sõnad midagi muutsid?

- Mis muutus, kui mõned inimesed prohvetit toetasid? Miks on teie arvates tähtis, et me teeksime seda ka tänapäeval?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem M. Russell Ballard'i sõnad:

„Me peame pidama meeles Edmund Burke’i sõnu: „Kurjuse võiduks läheb vaja vaid heade inimeste tegevusetust.“ (Vt lisa Familiar Quotations, koost John Bartlett, 15. tr, 1980, lk ix.) Me peame tõstma kogu maailmas häält koos teiste murelike kodanikega, olles vastu kaasaja trendidele. Me peame ütleva neile, kes toetavad ründavat meediat, et meil on sellest kõrini. Me peame toetama positiivseid ja meeliülendavaid programme ning tooteid. Liitudes samasugust muret tundvate naabrite ja sõpradega, võime me saata vastutavatele isikutele selge sõnumi“ (Let Our Voices Be Heard. – Ensign või Liahona, nov 2003, lk 18).

- Kuidas me saame seista vastu mõjudele, mis püüavad meid veenda prohvetite sõnade vastu?

- Millised on mõned sobilikud viisid, kuidas me saame tõsta oma häält kurjuse mõjude vastu ja prohvetite sõnade kaitseks?

Paluge õpilastel rääkida ajast, mil nad ise või keegi nende tuttav astusid välja selliste mõjude vastu.

Heelamani 8:11–24

Heelaman õpetab, et kõik prohvetid tunnistavad Jeesusest Kristusest

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 8:13. Paluge õpilastel teksti jälgida ja leida, mida inimesed Nefi sõnul eitasid. Näidake õpilastele pilti „Mooses ja vaskmadu“ (*Evangeeliumi kunstiraamat*, nr 16). Paluge neil lugeda Heelamani 8:14–15 ja leida, mida õpetas Mooses Päästjast.

- Nimetage mõned viisid, kuidas saab inimene „vaa[data] usus Jumala Poja poole“.
- „Kahetsev vaim“, mida mainitakse salmis Heelamani 8:15, tähendab alandlikkust, meeleparandust ja Issanda tahte vastuvõtmist. Miks on selline suhtumine Päästja poole vaatamises esmatähtis?
- Kuidas võib Päästja missiooni teadmine aidata meil kurjusele vastu seista?

Paluge õpilastel öelda oma sõnadega salmis Heelamani 8:15 toodud õpetus. Näiteks võivad nad öelda, et **kui me keskendume Jeesusele Kristusele ja rakendame Temasse usku, saame igavese elu.**

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 8:16. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, kes on veel õpetanud salmis Heelamani 8:15 kirjas olevat sõnumit. Seejärel paluge õpilastel otsida salmidest Heelamani 8:17–22 kiiresti välja prohvetite nimed, kes samuti Kristusest tunnistasid. Paluge õpilastel meenutada muistsete ja kaasaja prohvetite mitmeid tunnistusi Jeesusest Kristusest, mida nad on lugenud või kuulnud.

Selgitage, et paljud inimesed hülgasid Nefi ja tema sõnumi. Paluge õpilastel lugeda Heelamani 8:24–26 ja leida, milliste tagajärgedega seisis nefilased silmitsi, kuna nad hülgasid prohvetite tunnistused.

- Mida te arvate, miks seisavad need, kes pidevalt salgavad tõde ja mässavad Jumala vastu, silmitsi nii tõsiste tagajärgedega?
- Millal on prohveti sõnum aidanud sul pöörduda Issanda poole?

Paluge õpilastel mõelda, kuidas nad saavad püüda pöörduda veelgi rohkem Päästja poole. Innustage neid keskenduma ühele asjale, mida nad saaksid järgmise nädala jooksul paremini teha.

Heelamani 8:25–9:41

Nefi kuulutab, et ülemkohtunik on mõrvatud

Tehke kokkuvõtte salmidest Heelamani 8:25–28, selgitades, et selle tõenduseks, et inimesed olid patused ja et Nefi rääkis Jumala sõna, kuulutas Nefi, et ülemkohtunik on mõrvatud. Jagage õpilased paaridesse. Paluge igal paaril kujutada ette, et nad on uurijad, kelle ülesandeks on selgitada välja, kes mõrvas ülemkohtuniku. Kirjutage tahvlile järgnevad küsimused või tehke nendest igale paarile käsileht.

Uurimise esimene päev:

1. Mida avastasid viis inimest, kui nad Nefi väiteid uurisid? Miks nad maha kukkusid? (Vt HI 9:1–5.)
2. Keda rahvas mõrvas kahtlustas? (Vt HI 9:7–9.)

Uurimise teine päev:

3. Kes lasti vabaks? (Vt HI 9:10–13, 18.)
4. Keda süüdistati? (Vt HI 9:16–17, 19.)
5. Millist lisainfot Nefi jagas? (Vt HI 9:25–36.)
6. Kes oli mõrvar? (Vt HI 9:37–38.)

Paluge paaridel leida vastused esimesele ja teisele küsimusele. Kui neil on olnud selleks piisavalt aega, küsige:

Andke õpilastele aega mõtisklemiseks

Esitage hoolikalt sõnastatud küsimusi, mis ergutavad mõtlema. Mõned küsimused võivad nõuda, et õpilased võtaksid enne vastamist aega mõtisklemiseks. Sellistel juhtudel võiksite öelda: „Palun võtke hetk aega, et mõelda, kuidas vastata, ja seejärel kuulame teie vastuseid.“

- Kui viis meest avastasid, et ülemkohtunik on mõrvatud, mida nad uskusid? Mida nad kartsid? (Vt HI 9:5.)

Paluge paaridel vastata ka ülejäänud küsimustele, et uurimine lõpule viia. Seejärel küsige:

- Mida ütleb Seantum Nefi sõnade kohaselt pärast seda, kui ta on ennast süüdi tunnistanud? (Vt HI 9:36.)
- Miks uskusid Heelamani 9:39–41 kohaselt mõned inimesed Nefit?

Paluge õpilastel teha kokkuvõtte sellest, mida nad õppisid Heelamani 9. peatükist prohvetite sõnade kohta. Õpilased võivad rääkida mitmesugustest mõtetest, kuid veenduge, et nad leiavad üles järgmise põhimõtte: **Prohvetite sõnad lähevad täide**. Et sellest tõest paremini aru saada, võite soovi korral paluda õpilastel lugeda Õpetuse ja Lepingute 1:37–38.

- Millised kogemused on tugevdanud teie tunnistust, et tänapäeval on maa peal tõelised prohvetid?

Lõpetage see teema oma tunnistusega, et prohvetite sõnad lähevad täide.

Kommentaarisid ja taustinfo

Heelamani 8:14–15. „Vaskmadu”

Kui Nefi rääkis, kuidas Mooses pani vaskmao ridva otsa, viitas ta ajale, mil Iisraeli lastele olid nuhtluseks „mürgise[d] ma[od]” (vt 4Ms 21:6–9). Iisraellastele tõi häda kaela see, et nad olid rääkinud kurja Jumalast ja Tema prohvetist (vt 4Ms 21:5). Need, kes vaatasid vaskmadu, said terveks, ja need, kes otsustasid madu mitte vaadata, hukkusid (vt 4Ms 21:9; 1Ne 17:41).

Nagu nood Iisraellased, rääkisid paljud inimesed Nefi päevil vastu Jumalale ja Tema prohvetile. Kui Nefi viitas ülestähendusele vaskmaost, rõhutas ta, et tema rahvas peaks „vaata[ma] usus Jumala Poja poole” ja elama (HI 8:15; vt ka Jh 3:14–15, Jeesus Kristus ise viitas siin vaskmaole kui sümbolile Teda eesootavast ristilöömisest). Nefi tuletas seejärel rahvale meelde, et kõik prohvetid on tunnistanud Kristusest (vt HI 8:16–23).

Täiendav õpetamissoovitus

Heelamani 7–9. Video vaatamine

Soovi korral võiksite tunnis uuriva tegevuse asemel näidata videot „The Pride Cycle”, mis põhineb Heelamani

raamatu peatükkidel 7–9 ja Heelamani 10. peatüki algussalmidel. Video leiate DVD-lt *Book of Mormon DVD Presentations 1–19* (54011) ja kodulehelt LDS.org.

Koduõppe tund

Heelamani 1–9 (22. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Heelamani 1–9 (22. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Heelamani 1–2)

Kui õpilased õppisid nefilaste hulgas esinenud poliitilistest lahkarvamustest ja mõrvadest ning sellest, kuidas laamanlased hõivasid Sarahemla linna, said nad teada, et tülitsemise läbi kaob ühtsus ja see muudab meid vastase mõju suhtes haavatavaks. Samuti õppisid nad, et salajased liidud võivad viia ühiskondade hävinguni.

2. päev (Heelamani 3–4)

Uurides, kuidas Päästjat järgivad alandlikud nefilased pidid välja kannatama palju tagakiusamist, said õpilased teada, et hoolimata tagakiusamisest ja katsumustest võib meie usk Jeesusesse Kristusesse kasvada, kui me hüüame alandlikult Jumala poole ja allutame Talle oma südame. Kui õpilased uurisid, kuidas nefilaste üha kasvava uhkuse tõttu said laamanlased vallutada pool nefilaste maadest, õppisid nad, et uhkus ja pahelisus eraldavad meid Issanda Vaimust ja jätavad meid oma jõu varale.

3. päev (Heelamani 5)

Uurides, millist nõu andis Heelaman oma poegadele Nefile ja Lehhidele, said õpilased teada, et kui me ehitame oma aluse Jeesusele Kristusele, ei ole Saatanal meie üle võimu. Tänu Jumala väele ning Nefi ja Lehhi usule ja jõupingutustele misjonitöös parandasid paljud laamanlased meelt. Õpilased õppisid, et kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse ja parandame oma pattudest meelt, täidab Püha Vaim meie südame rahu ja rõõmuga.

4. päev (Heelamani 6–9)

Õpilased õppisid, et kui me usume Issanda sõnu ja kuulume neile, valab Ta meie peale välja oma Vaimu. Nefi hoiatas pahelisi nefilasi nende pahelisuse tagajärgede eest ja rõhutas, et kui me keeldume oma pattudest meelt parandamast, siis kaotame Issanda kaitse ja igavese elu õnnistused. Pärast Nefi sõnade kuulamist astusid mõned inimesed tema kaitseks välja. Õpilased õppisid, et kui astume kurjale vastu, saame takistada selle levikut. Nefi tuletas inimestele meelde, et paljud prohvetid olid tunnistanud Päästjat ja õpetanud, et kui keskendume Jeesusele Kristusele ning rakendame Temasse usku, saame igavese elu. Heelamani peatükkides 7–9 kirjas olevatest Nefi õpetustest õppisid õpilased, et prohvetite sõnad lähevad täide.

Sissejuhatus

Nefi õpetas keset kasvavaid tülisid ja pahelisust oma poegadele, et nende usu aluseks peab olema Jeesus Kristus. Nefi õpetused meeleparandusest ja Issanda prohvetite sõnadele kuuletumisest olid rahva õnne seisukohalt ülitähtsad.

Õpetamissoovitused

Heelamani 1–5

Nefilased elavad tülide ja pahelisuse tõttu üle lüüasaamisi; paljud laamanlased pöörduvad usule, kui Nefi ja Lehhi evangeeliumi jutlustavad

Paluge õpilastel mõelda sellele, miks mõned hooned püsivad kaua, teised aga kukuvad kokku. Seejärel küsige: Miks on tähtis, et hoonel oleks vastupidav vundament?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 5:12. Kuna tegemist on kuldsalmiga, paluge mõnel õpilasel seda peast lugeda. Innustage õpilasi proovima isegi siis, kui neil pole see salm ehk päris peas. Seejärel esitage järgmisi küsimusi:

- Mida lubatakse selles salmis, kui ehitame oma elu Jeesuse Kristuse alusele? (Õpilaste vastused peaksid väljendama seda, et **kui ehitame oma aluse Jeesusele Kristusele, ei ole Saatanal meie üle võimu.**)
- Mida olete teinud, et ehitada oma elu Jeesuse Kristuse alusele?

Paluge õpilastel rääkida ajast, mil nende tunnistus Päästjat on aidanud neil kiusatustele vastu seista või katsumustes vastu pida. Jagage oma tunnistust füüsilisest jõust, mida olete saanud, kuna olete rajanud oma elu Jeesuse Kristuse alusele. Innustage õpilasi mõtlema, mida nad saavad teha, et püüda veelgi rohkem ehitada oma elu Kristuse kaljule.

Heelamani 6–7

Laamanlased muutuvad õigemeelsemaks, samal ajal kui nefilased muutuvad üha pahelisemaks. Nefi jutlustab pahelistele nefilastele ja käsib neil meelt parandada

Tuletage õpilastele meelde, et sel ajal, kui paljud laamanlased meelt parandasid ja evangeeliumis tugevaks muutusid, elasid nefilased pahelisuses ja Püha Vaim eemaldus neist. Paluge õpilastel mõelda oma elus ajale, mil nad tundsid, et Vaim eemaldus neist nende valikute tõttu.

Selgitage, et kui Nefi nägi oma rahva seisundit „paisus ta süda rinnas kurvastusest“ (HI 7:6). Ta läks oma aias üles torni, et palvetada ja leinata rahva pahelisuse pärast. Tema ümber kogunes rahvahulk ja Nefi kasutas juhust, et neid õpetada.

Paluge ühel õpilasel tulla klassi ette, et kujutada tornis olevat Nefit. Paluge tal lugeda ette Heelamani 7:15–22, 26–28, samal ajal kui ülejäänud õpilased teksti jälgivad. Enne lugemise alustamist jagage klass pooleks. Paluge pooltel õpilastel jälgida, mida

õpetas Nefi sellest, millised olid nefilaste patud, ja teisel poolel õpilastel selgitada välja tagajärjed, millest Nefi tunnistas, et need nefilastele osaks saavad, kui nad meelt ei paranda. Seejärel paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Kui õpilased on vastanud, paluge neil sõnastada põhimõtted, mida võime nendest salmidest õppida. Õpilased võivad rääkida erinevatest põhimõtetest, kuid nad peaksid väljendama mõtet, **et kui me keeldume oma pattudest meelt parandamast, siis kaotame Issanda kaitse ja igavese elu õnnistused.**

Selleks, et aidata õpilastel seda põhimõtet mõista, paluge neil selgitada, millised tagajärjed võivad saada osaks inimestele järgmistes olukordades: 1) noor mees keeldub pornograafiasõltuvusest meelt parandamast. 2) noore naise prioriteediks on saada tuntuks ja populaarseks, hoolimata sellest, et vanemad on teda teisiti õpetanud. 3) noor mees on kuulnud prohvetite õpetusi, et tuleb uurida pühakirju ja palvetada, kuid ta keeldub neid asju tegemast.

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kas on midagi, mille pärast nad peavad meelt parandama, et Issanda jõud võiks olla veelgi rohkem koos nendega.

Heelamani 8

Nefi õpetab, et kõik prohvetid tunnistavad Jeesusest Kristusest

Kirjutage tahvlile sõnad vastu võtma ja eitama. Paluge õpilastel selgitada nende kahe väljendi erinevust. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 8:13, samal ajal kui teised õpilased otsivad, mida Nefi sõnul rahvas eitas. Võiksite õpilasi innustada leitud ära märkima.

Näidake õpilastele pilti „Mooses ja vaskmadu“ (*Evangeeliumi kunstiraamat*, nr 16). Paluge neil lugeda Heelamani 8:14–15 ja

leida, mida õpetas Mooses Päästjast. Paluge neil rääkida, mida nad teada said. Seejärel küsige:

- Mil moel saab inimene vaadata usus Päästja poole?
- Mida tähendab, et inimesel on „kahetsev vaim“? (Olla alandlik, parandada meelt ja olla vastuvõtlik Issanda tahtele.) Miks on selline suhtumine väga tähtis, kui vaatame Päästja poole?
- Kuidas aitab see, et teame Päästja lepitusest, meil seista vastu kurjusele ja teha meeleparandust, kui oleme teinud pattu?

Paluge õpilastel öelda, millist põhimõtet võime nendest salmidest õppida? Õpilased võivad kasutada erinevaid sõnastusi, kuid nad peaksid väljendama mõtet, et **kui me keskendume Jeesusele Kristusele ja rakendame Temasse usku, saame igavese elu.**

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 8:16 ning laske teistel õpilastel välja selgitada, kes veel õpetas Päästja missioonist. Paluge õpilastel kiiresti üle vaadata Heelamani 8:17–22, et leida teiste prohvetite nimed, kes tunnistasid Jeesusest Kristusest. Paluge õpilastel mõelda, kuidas prohvetid on nii muistsel ajal kui ka tänapäeval tunnistanud Päästja missioonist ja lepitavast ohverdusest.

Paluge õpilastel tunnistada sellest, milline koht on nende elus Päästja lepitusel. Soovi korral jagage ka oma tunnistust.

Järgmine õppenädal (Heelamani 10–16)

Paluge õpilastel ette kujutada, et Issand on lubanud neile, et Ta teeb kõik, mida nad Tal teha paluvad. Nefi oli sedavõrd ustav, et Issand andis talle sellise lubaduse ja pitseerimisväe. Innustage õpilasi uurima sel nädalal Heelamani 10.–11. peatükki, otsides, kuidas kasutas Nefi väge, mille Issand talle rahva aitamiseks andis. Samuti paluge õpilastel otsida, kui mitu märki Jeesuse Kristuse sünnist ja surmast nad leiavad, kui uurivad peatükkides Heelamani 13–16 laamanlase Saamueli prohvetlikku kuulutust.

Heelamani 10

Sissejuhatus

Kui Nefi ilmutus mõrvarist kinnitust leidis, lõppes uurimine, mis pidi välja selgitama, kes ülemkohtuniku mõrvas. Olles pääsenud talle valesüüdistuste tõttu esitatud karistusest, hakkas Nefi jalgsi koju minema. Ta mõtiskles selle üle, mida Issand oli talle näidanud, olles

rahva pahelisuse pärast masendunud. Sel mõtiskluse ja kurbuse hetkel kuulis ta Issanda häält. Issand õnnistas teda pitseerimisväega ja käskis tal jätkata rahvale meelesparandusest jutlustamist. Nefi kuuletus Issanda käsule kohe.

Õpetamissoovitused

Heelamani 10:1–11

Nefi saab pitseerimisväe

Tuletage õpilastele meelde Nefi ilmutust ülemkohtuniku mõrvarist, mis on kirjas peatükikes Heelamani 8–9. Paluge õpilastel ette kujutada, et nad on Nefi asemel, kes on just teinud teatavaks ülemkohtuniku mõrvari nime.

- Mida te tunneksite? Millist reaktsiooni te teistelt ootaksite?
- Mida tahaksite rahvale öelda?
- Mida tunneksite, kui rahvas ei teeks teist enam välja ja jätaks teid üksi?

Selgitage, et pärast seda, kui oli selgunud, kes on tegelikult ülemkohtuniku mõrvar, hakkas Nefi koju minema. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 10:1–3 ja paluge teistel leida, mida Nefi koduteel tegi. Soovi korral paluge, et õpilased märgiksid nendes salmides ära sõnad mõtetes olema ja mõtisklema.

- Miks oli Nefi masendunud?
- Mis sündis, kui Nefi mõtisklemas oli? (Issanda hääl tuli temale.) Kuidas on mõtisklemine seotud ilmutuse saamisega?

Kui õpilased vastavad, aidake neil leida järgmine põhimõte: **Issanda asjade üle mõtisklemine valmistab meid ette ilmutuse saamiseks.** Soovi korral võiksite selle põhimõtte tahvlile kirjutada.

Küsige õpilastelt, kas neile meenub pühakirjadest mõni ülestähendus või jutustus Kiriku ajaloo, kus inimesed said ilmutusi selle tulemusena, et mõtisklesid Issanda asjadele. (Näidete hulka kuuluvad Lehhi poeg Nefi, kes sai nägemuse, kui soovis näha asju, mida oli näinud tema isa ja „mõtiskle[s] oma südames“ (vt 1Ne 10:17; 11:1); Joseph Smith, kes sai esimese nägemuse pärast seda, kui ta „[mõtles] .. ikka ja jälle“ salmle Jk 1:5 (vt JSA–1:11–17); ja Joseph F. Smith, kes sai nägemuse surmude lunastamisest, kui oli mõtisklenud Issanda sõnade üle (vt ÕL 138:1–6, 11).)

- Millal on mõtisklemine aidanud teil saada isiklikku ilmutust? (Soovi korral võiksite mainida, et isikliku ilmutuse saamine pole tavaliselt nii dramaatiline kui mõnedes pühakirjades toodud näidetes. Ilmutuslikud kogemused on tavaliselt ootamatud valgustushetked, näiteks kui me äkki mõistame midagi, millest arusaamisega olime varem hädas.)
- Tooge mõned näited, millistel aegadel ja juhtudel on eriti kohane Issanda asjade üle mõtisklema. (Näiteks on sellised ajad sakramendikoosolek ja aeg pärast seda; enne ja pärast isiklikku palvet ja pühakirjade uurimist; pärast üldkonverentsi vaatamist ja kuulamist; paastudes; templis teenides ja Issandat hingamispäeval austades.)

Innustage õpilasi võtma aega, et regulaarselt mõtisklema. Soovitage, et nad paneksid kirja, millised mõtted neil mõtiskledes tulevad.

Selleks, et valmistada õpilasi ette Nefi kogemuse edasiseks uurimiseks, paluge neil ette kujutada, et nende naabrid sõidavad ära ja vajavad kedagi, kes vaataks nende kodu ja asjade järele.

- Mida te arvate, millist inimest tahaksid teie naabrid oma kodu järele vaatama?

Õpikeskkond

Armastus, austus, aupaklikkus ja rahu aitavad luua evangeeliumi õppimiseks ideaalset õhkkonda. See on korra koht, mis aitab mõista asja eesmärki. Juhataja Boyd K. Packer õpetas, et „rahulikus õhkkonnas on lihtsam saada inspiratsiooni“ ja et „aupaklikkus toob ilmutusi“ (Reverence Invites Revelation. – Ensign, nov 1991, lk 21, 22).

- Kuidas te saate oma naabritele näidata, et olete valmis, et teile usaldataks selline vastutus?

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 10:4–5, et leida, miks andis Issand Nefile suured õnnistused ja vastutuse. (Vajadusel selgitage, et väsimatult tähendab raugematult ja usinalt.) Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

- Kuidas näitab väsimatu teenimine, et Issand võib anda meile õnnistusi ja kohustusi?
- Kuidas võib Nefi eeskuju sellest, et ta ei kartnud inimesi, aidata meil valmistuda vastutuseks Issanda kuningriigis?
- Mida tähendab teie jaoks fraas „sa ei ole .. püüdnud päästa iseenda elu“?

Kirjutage tahvlile: *Issand annab meile õnnistused ja kohustused, kui me ..* Küsige õpilastelt, kuidas nad lõpetaksid selle lause, tuginedes sellele, mida nad on salmidest Heelamani 10:4–5 Nefi kohta teada saanud. Üks viis, kuidas õpilased võivad lause lõpetada, on järgmine: **Issand annab meile õnnistusi ja kohustusi, kui peame Tema tahet tähtsamaks meie oma tahtest.** Soovi korral paluge õpilastel kirjutada see tõde oma pühakirjadesse, vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse.

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmiste küsimuste üle ja panna neist ühe vastus kirja:

- Mida olete hiljuti oma elus teinud selleks, et näidata Issandale, et Tema tahe on tähtsam kui teie tahe?
- Millises oma elu valdkonnas võiksite otsida rohkem Issanda tahet?

Tunnistage Issanda valmisolekust anda meile üha suuremaid ja suuremaid õnnistusi, kui otsime Tema tahet ja peame kinni Tema käskudest.

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 10:5–7, et leida, millised õnnistused ja kohustused Issand Nefile andis. Sel ajal, kui õpilased loevad, kirjutage tahvlile:

5. *salm*

6. *salm*

7. *salm*

Paluge mõnel õpilasel kirjutada tahvil olevate salvide taha, milliseid õnnistusi Issand Nefile andis.

Rõhutage, et üheks õnnistuseks, mille Issand Nefile andis, oli pitseerimisvägi. Seejärel kirjutage tahvlile järgmine tõde: **Pitseerimisvägi seob ja päästab lahti maa peal ja taevas.** Võiksite soovitada, et õpilased selle tõe oma pühakirjades salmi Heelamani 10:7 kõrvale kirjutaksid.

Küsige õpilastelt, kas nad teavad lisaks Heelamanile veel kedagi, kellele on antud pitseerimisvägi. Kui õpilased on vastanud, võite paluda neil vaadata Heelamani 10:7 järgmisi ristviiteid: 1. Kuningate raamat 17:1 (Elija); Matteuse 16:15–19 (Peetrus); Õpetus ja Lepingud 132:46 (Joseph Smith).

Selgitage, et sellesama väe võtmeid hoiab tänapäeval Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku president. Nefi-sarnaselt on Kiriku presidendid teeninud väsimatult ja näidanud, et Issand võib anda neile suuri õnnistusi ja kohustusi. Me viitame kõige sagedamini pitseerimisväele seoses perede pitseerimisega templitalituste kaudu.

Selleks, et aidata õpilastel pitseerimisväge paremini mõista, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Russell M. Nelsoni sõnad:

„Templid, talitused, lepingud, templiannid ja pitseerimised on taastatud täpselt nii nagu prohvetlikult kuulutati. Templitalitused toovad lepitust Issandaga ja pitseerivad pered kokku igaveseks. Kuuletudes templis sõlmitud pühadele lepingutele, saame igavese elu vääriliseks – suurima anni vääriliseks, mille Jumal inimesele annab“ (Valmistuge templi õnnistusteks. – Liahona, okt 2010, lk 42).

- Kuidas on õnnistanud teid teadmised, et pered võivad olla igaveseks kokku liidetud?
- Kuidas te saate otsida tulevikus pitseerimisväe õnnistusi? (Võimalikud vastused: õpilased saavad valmistuda templiabielluks ning nad saavad praegu teha templi- ja pereajaloo-tööd, mis võimaldab neil saada pitseeritud oma surnud esivanematega.)

Jagage oma tundeid pitseerimisväe õnnistuste ja templis saadavate pitseerimistalituste kohta.

Heelamani 10:12–19

Nefi kuuletub Issanda käsule jutlustada rahvale meelesparandusest

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi lükanud edasi millegi tegemist, mida neil on teha palutud. (Näiteks mingi majapidamistöe lõpetamine kodus või ülesanded koolis või tööl.)

- Millise sõnumi me saadame teistele, kui lükkame edasi selle tegemist, mida nad palusid?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 10:11–12. Paluge klassil teksti jälgida, et saada teada, mida tegi Nefi, kui Issand käskis tal jutlustada rahvale meelesparandusest.

- Mida me näitame Issandale, kui reageerime kiiresti Tema nõuannetele ja käskudele?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 10:13–14. Seejärel paluge kellelgi teisel lugeda ette Heelamani 10:15–17.

- Mida õpetab neis salmides Nefi eeskuj?
- Kuidas aitas Issand Nefit?

Aidake õpilastel näha, et kuna Nefi oli ustav, kaitses Issand teda ja õnnistas suure väega. Nefi oli kindlameelne täitma missiooni, mille Issand Talle oli andnud.

- Kuidas te saate näidata kindlameelsust teenida Issandat?

Innustage õpilasi otsima viise, kuidas seada Issanda tahe enda omast ettepoole ja kiiresti kuuletuda. Tunnistage õnnistustest, mis järgnevad, kui Issandale kuuletume.

Kuldsalmide kordamine

Kuna see õppetund ei ole väga pikk, võib Teil jääda aega kuldsalmide kordamiseks.

Andke igale õpilasele läbilugemiseks üks järgmistest kuldsalmidest: 1. Nefi 3:7; 2. Nefi 2:27; 2. Nefi 31:19–20; Moosia 2:17. Paluge õpilastel neile määratud kuldsalm läbi lugeda ja mõelda sellele, kuidas on see seotud Nefi ja tema teenimisega, nagu on kirjas Heelamani 10. peatükis. Kui aega on olnud piisavalt, paluge mõnedel õpilastel vastata.

Heelamani 11–12

Sissejuhatus

Heelamani raamatu 11. ja 12. peatükis käsitletakse 14-aastast ajajärku nefilaste ajaloost, mil rahva seas vaheldusid õigemeelsus ja pahelisus. See ajajärk näitab,

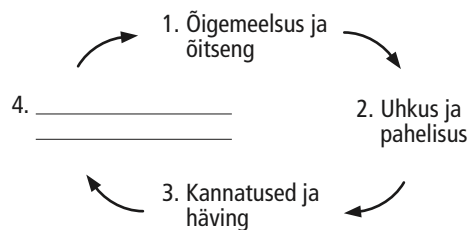
kui kiiresti võib rahvas unustada Issanda, ja kuidas Ta neid korrale kutsub, et aidata neil meelt parandada ja Tema juurde tagasi pöörduda.

Õpetamissoovitused

Heelamani 11

Nefilaste seas vaheldusid õigemeelsus ja pahelisus

Joonistage tahvlile järgnev skeem. Selgitage, et see skeem sümboliseerib seda, mida nimetatakse sageli uhkuse tsükliks.

Paluge õpilastel mõelda sellele, mida nad kirjutaksid tsükli neljandaks elemendiks. Lubage õpilastel arutleda võimalike vastuste üle. Pärast mõningast arutelu, kirjutage skeemi number neli järele Alandlikkus ja meelesparandus. Selgitage, et järgnev tegevus pühakirjadega näitab, kuidas Mormoni Raamatu inimesed selle tsükli läbisid. Juhtige tähelepanu sellele, et sageli täheldame sellist tsüklit suurte ühiskondade puhul, kuid see muster võib korduda ka perede ja inimeste elus.

Tuletage õpilastele meelde, et isegi pärast seda, kui Nefi oli rahvale rääkinud nende ülemkohtuniku surmast, „tegid nad oma südame kõvaks ega võtnud Issanda sõnu kuulda“ (HI 10:13). Kohtunike valitsemise 71. aasta lõpus oli rahvas „jagune[nud] üksteise vastu ning hakkasid üksteist mõõgaga tapma“ (HI 10:18).

- Mida te arvate, kus asusid tol ajal nefilased uhkuse tsükliks?

Joonistage enne tunni algust tahvlile järgnev tabel. Ärge kirjutage tabelisse kolmandas ja neljandas veerus olevaid vastuseid. Võimalusel tehke igale õpilasele tabelist käsileht. Kui käsilehte teha pole võimalik, paluge õpilastel joonistada tabel vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse.

Näidake, kuidas tabelit täita, vaadates esimest rida koos klassiga. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 11:1–2. Paluge õpilastel teha lühikokkuvõtte sellest, kuidas kirjeldati neis salmides rahva olukorda. Kirjutage nende vastused tabelisse. Seejärel paluge õpilastel määrata, kus rahvas uhkuse tsükliks parasjagu paikneb. Kirjutage nende vastused tabelisse.

Kui õpilased mõistavad, kuidas tabelit täita, andke neile selleks aega. Võite paluda neil töötada individuaalselt, paarides, väikestes rühmades või ühiselt kogu klassina.

Pühakirjategevuse ettenäitamine

Valmistudes tegema õpilastega pühakirjategevust, valige tegevuse raskus vastavalt Teie õpilaste võimetele. Mõnel juhul võite soovi korral osa tegevusest ette näidata, et õpilased võiksid näha, mida nad peavad tegema, kui nad jätkavad ülesande täitmist iseseisvalt.

Kohtunike valitsemisaastad	Heelamani 11. peatüki salmid	Rahva olukorra kirjeldus	Koht tsükli
72–73	1–2	Suureneb tülide ja sõdade arv ning salajane röövljõuk jätkab hävitustööd.	2, 3
73–75	3–6	Kuna Nefi palus Issandat, asendub sõda näljahädaga ja tuhanded inimesed surevad nälga.	2, 3
75	7–11	Inimestele hakkab Issand meelde tulema, nad alandavad endid ning ajavad Gadiantoni jõugu endi hulgast minema.	3, 4
76	17–20	Rahvas röömustab ja ülistab Jumalat. Nad on õigemeelsed ja neid hakkab taas saatma edu.	4, 1
77–79	21–23	Taastub heaolu ja rahu. Tülsid on vähe ja neid lahendatakse ilmutuste ja evangeeliumi õpetuste abil.	1
80	24–26	Inimesed muutuvad taas uhkeks, vihaseks ja paheliseks. Rahva seas tekib taas paheline röövljõuk, kes sooritavad mõrvu ja kel on salaplaanid.	2, 3
80–81	27–35	Röövlid toovad endaga suure laastamise ja hävingu ning nefilaste ja laamanlaste sõjaväed ei suuda pahelist jõuku hävitada. <i>Röövlid tapavad palju inimesi ja viivad teisi, sealhulgas naisi ja lapsi, kõnnumaale vangj. Katsumused ärgitavad rahvast mäletama Issandat.</i>	3, 4

Pärast seda, kui õpilastel on olnud aega, et tabel lõpuni täita, paluge neil rääkida, mida nad selle käigus õppisid. Seejärel esitage järgmised küsimused:

- Miks palvetas Nefi Heelamani 11:4 kohaselt, et tuleks näljahäda? (Ta lootis, et näljahäda ärgitab inimesi meenutama Issandat ja meelt parandama.)
- Mida oleks rahvas saanud teha, et vältida tsükli „kannatamise ja hävingu“ etappi?

Õpilased võivad sellele küsimusele palju häid vastuseid anda. Jälgige, et nad tooksid välja järgmise põhimõtte: **Alandlikkuse ja meeleparanduse kaudu saame vältida uhkust ja hävingut.** Rõhutage, et nefilased oleksid saanud tsükli teise ja kolmanda etapi vahele jätta. Nad oleksid võinud elada alati õigemeelselt ja alandlikult, parandades meelt alati, kui nad pattu tegid. Kui nad oleksid elanud sellist elu, oleksid nad küll kogunud mõningaid katsumusi, kuid nad ei oleks pidanud läbi elama kohutavat kannatust ja hävingut, mis neile pahelisuse pärast osaks sai.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 11:36–37. Paluge õpilastel teksti jälgida, pöörates kuulates tähelepanu muutusele, mis lühikese aja jooksul aset leidis.

- Kui palju kulus Issanda mäletamisest aega, kui nefilased olid „taas küpsemas hävitusseks“? (Neli aastat.)
- Millist uhkuse tsükli etappi kirjeldatakse Heelamani 11. peatüki lõpus?

Paluge õpilastel mõelda konkreetsele ajale, mil nad nägid seda tsükli teatud määral oma elus või tuttavate elus. Paluge neil mõtiskleda sellele, mida nad saavad teha, et vältida tsükli teist ja kolmandat etappi. Innustage neid kirja panema konkreetseid mõtteid, mis neile mõtisklemise ajal pähe tulevad.

Heelamani 12

Mormon selgitab, miks Issand rahvast talitseb

Kirjutage tahvlile: „Ja nõnda me näeme ..” Selgitage, et Mormon kasutas seda fraasi, et osutada õpetustele, mida tema ülestähendustest õppida.

- Kuidas te Heelamani 11. peatüki kohaselt selle lause lõpetaksite?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 12:1 ja paluge õpilastel tähele panna, kuidas Mormon selle lause lõpetas.

- Mida tähendab teie jaoks fraas „kui ebakindlad on inimlaste südamed”?
- Mis aitab teie südamel jääda Issandale pühendumisel vankumatuks?

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 12:2–3, otsides veel õpetusi, mida Mormon tahtis, et me nefilaste sellest ajalooperioodist õpiksime. Tuletage õpilastele meelde, et kui Mormon jagas tõdesid, mida me võime pühakirjades olevatest ülestähendustest õppida, kasutas ta sageli fraase „me võime näha” (2. salm) ja „nõnda me näeme” (3. salm).

- Teie oma sõnadega, mida tahtis Mormon meile õpetada? (Õpilased võivad vastata järgmiselt: **Kui me ei ole tähelepanelikud, võib meie edu viia meid selleni, et unustame Issanda. Issand talitseb oma rahvast, et ärgitada neid Teda meeles pidama.**)
- Mida te arvate, miks unustavad edukad inimesed mõnikord Issanda?
- Mida te arvate, miks on mõnikord vaja inimesi talitseda, enne kui neile meenub Issand? (Vajadusel selgitage, et sõna talitsema tähendab kedagi mingi karistuse või kannatuse abil ohjeldama, korrale kutsuma.)

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

- Mil moel võib Issand meid tänapäeval talitseda?

Selleks, et aidata õpilastel sellele küsimusele vastata, lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi vanem D. Todd Christoffersoni sõnad:

„Jumalikul korrale kutsumisel on vähemalt kolm eesmärki: 1) veenda meid tegema meelearandust, 2) puhastada ja pühitseda meid ning 3) aeg-ajalt meie kurssi elus ümber suunata sellele rajale, mis on Jumalale teada parem tee” (Ma noomin ja karistan kõiki, keda ma armastan. – 2011. a kevadine üldkonverents).

- Kuidas näitab see Issanda armastust, kui Ta kedagi talitseb?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 12:4–6. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, milline hoiak muudab Jumala meelepidamise inimeste jaoks raskeks. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Selgitage, et Mormon ütleb inimeste kohta, kes ei lase Issandal ennast juhtida, et nad „on .. vähem kui maa põrm” (Hl 12:7). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 12:7–8.

- Miks peetakse selliseid inimesi „vähem[aks] kui maa põrm”? (Aidake õpilastel mõista, et Mormon ei õpetanud, nagu oleksid inimesed Taevasele Isale vähem väärt kui maa põrm. Pigem juhtis ta tähelepanu tõsiasjale, et põrm allub alati Jumala käskudele, kuid inimesed sageli mitte.)

Tehke kokkuvõtte salmidest Heelamani 12:9–22, mainides, et nendes salmidest tuletab Mormon meile meelde Issanda suurt väge – Issand võib käskida füüsilistel elementidel liikuda või muutuda ning et Ta võib patuse inimese enda juurest ära lõigata. Paluge õpilastel vaadata üle salmid Heelamani 12:23–26, et leida tõendeid, mis näitavad, et oleme rohkem väärt kui maa põrm. Soovi korral võite paluda, et õpilased enda jaoks tähtsad sõnad ja fraasid ära märgiksid.

- Millise anni osaliseks me võime saada, kui parandame meelt ja võtame kuulda Issanda häält?
- Kuidas see tõendab, et oleme Jumalale hinnalised?

Kirjutage tahvlile järgnevad lõpetamata laused. Paluge õpilastel kirja panna järeldus tänasest õppetunnist, lõpetades need laused oma vihikus või pühakirjade uurimise päevikus.

Ja nõnda ma näen Heelamani 11.–12. peatükist, et ..

Ja seepärast ma ..

Tunnistage, et kui mäletame Issandat, võtame kuulda Tema häält ja parandame meelt, näitame Talle oma alandlikkust ja usku. Vastutasuks peab Ta kinni oma lubadusest meid õnnistada ja anda meile edu, kinkides meile lõpuks igavese elu.

113. ÕPPETUND

Heelamani 13

Sissejuhatus

Mõned aastad enne Päästja sündi saatis Issand laamanlasest prohveti nimega Saamuel jutlustama nefilastele meelearandust. Ta kuulutas nefilastele Sarahemlas rõõmusõnumeid lunastusest Jeesuse Kristuse lepituse

kaudu. Samuti seisis ta nendega vastamisi, sest nad olid hüljanud prohvetid ja kaldusid otsima õnne ülekohtus. Ta hoiatas neid hävingu eest, mis saab neile osaks, kui nad meelt ei paranda.

Õpetamissoovitused

Heelamani 13

Saamuel hoiatas nefilasi nende hävingu eest, kui nad meelt ei paranda

Valmistage enne tunni algust käsileht, mille leiata õppetunni lõpust. Soovi korral võiksite lõigata käsilehe kolmeks, et iga rühma ülesanne oleks eraldi lehekesel. Samuti kirjutage enne tunni algust tahvlile ülevaade Heelamani 13. peatükist.

Heelamani 13:1–4. Issand kutsub laamanlase Saamueli nefilastele jutlustama.

Heelamani 13:5–23. Saamuel hoiatab nefilasi hävingu eest, mis saab neile osaks, kui nad meelt ei paranda.

Heelamani 13:24–39. Saamuel hoiatab rahvast prohvete hülgamise ja meelearandusest keeldumise tagajärgede eest.

Alustage tundi, asetades välja pilt „Laamanlane Saamuel müüri“ (*Evangeeliumi kunstiramat*, nr 81). Küsige õpilastelt, kas nad teavad, miks nefilased tahtsid Saamueli tappa. Kui õpilased on vastanud, selgitage, et Heelamani 13.–16. peatükis on kirjas lugu laamanlasest prohvet Saamuelist. See ülestähendus on ainulaadne, sest see on ainus kord Mormoni Raamatus, kui õpime, kuidas laamanlasest prohvet kutsus nefilasi meelt parandama. Tol ajal olid laamanlased õigemeelsemad kui nefilased. Viidake tahvilil olevale kokkuvõttele, et anda õpilastele lühiülevaade Heelamani 13. peatükist.

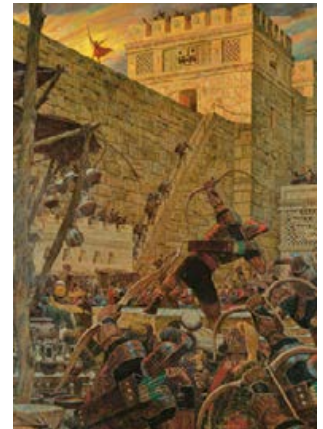
Jagage õpilased kolme rühma. (Võimalusel võiks igas rühmas olla võrdne arv õpilasi.) Andke igale õpilasele leheke nende rühma ülesandega (leiata selle õppetunni lõpust). Õelge õpilastele, et nad uurivad iseseisvalt läbi ühe osa Heelamani 13. peatükist ja seejärel õpetavad üksteisele, mida nad õppisid. Paluge igal õpilasel valmistuda õpetama neile määratud salmides olevaid põhimõtteid ja vastama sellega kaasnevatele küsimustele. Andke õpilastele võimalus oma vastused kirja panna. (See tegevus võimaldab kõigil õpilastel osaleda ja loob turvalise õhkkonna, kus õpilased võivad jagada üksteisega oma tundeid, mõtteid ja tunnistusi.)

Pärast seda, kui õpilastel on olnud iseseisvaks uurimiseks piisavalt aega, laske neil töötada kolmest rühmades. Võimalusel peaks igasse rühma kuuluma üks õpilane, kes uuris salme Heelamani 13:1–7, 11, üks õpilane, kes uuris salme Heelamani 13:17–23, ja üks, kes uuris salme Heelamani 13:24–33. Andke igale õpilasele piisavalt aega, et ta saaks rühmakaaslastega oma vastuseid jagada. Väikestes rühmades toimivate arutelude ajal liikuge klassis ringi ja jälgige õpilaste vastuseid. Soovi korral täiendage kuuluvat arutelu ka oma mõtetega.

Kui õpilastel on olnud üksteise õpetamiseks piisavalt aega, paluge mõnel neist kogu klassiga selle tegevuse käigus teiselt õpilaselt kuulnud tõde või mõtteid jagada.

Tehke kokkuvõtte salmides Heelamani 13:9–14, selgitades, et nefilased hävitatakse 400 aasta jooksul (vt HI 13:9–10) ja ainus põhjus, miks neid ei oldud veel hävitatud, oli see, et nende keskel elas veel õigemeelseid inimesi (vt HI 13:13–14). Tunnistage, et Saamueli saatis nefilaste hulka Issand ja et ta rääkis seda, mida Issand pani tema südamesse, kutsudes nefilasi meelt parandama ja Issanda juurde tagasi pöörduma (vt HI 13:11).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 13:27–28. Paluge õpilastel teksti jälgida, et tähele panna, mil moel reageerisid nefilased valeprohvetitele.

Lubage õpilastel väljendada seda, mida nad üksteiselt õpivad

Püha Vaimu väel võib õpilaste sõnadel ja väljendustel olla oluline mõju nende eakaaslaste südames ja meeles. Kui palute neil rääkida tõdest, mida nad on üksteiselt õppinud, aitate neil luua õhkkonda, kus on armastust, austust ja ühtsust.

- Vastavalt Saamuelile, kuidas reageerisid nefilased nendele, kes õpetasid valet? Mida te arvate, miks võttis mõni tema manitsust kuulda, teised aga mitte?
- Kuidas on seisukohad ja hoiakud, millest loeme salmis Heelamani 13:27, levinud ka tänapäeval?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„See, kuidas me reageerime elava prohveti sõnadele, kui ta ütleb meile, mida me peame teadma, kuid mida me pigem ei soovi kuulda, on meie ustavuse proovilepanek” (Fourteen Fundamentals in Following the Prophet (BYU pühajärgi koosoleku kõne 26. veebr 1980), lk 3–4, speeches.byu.edu).

- Milliste prohvetite nõuannete järgimine võib olla tänapäeval mõne inimese jaoks raske?
- Tooge näide, millisele prohvetlikule nõuandele olete otsustanud kuuletuda? Kuidas on selle nõuande järgimine teid õnnistanud?

Paluge õpilastel panna vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse kirja üks asi, mida nad saavad teha, et veelgi paremini järgida elavate prohvetite nõuandeid.

Kui õpilastel on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, paluge ühel neist lugeda ette Heelamani 13:33–37. Paluge teistel teksti jälgida, et leida, mis saab lõpuks osaks neile nefilastele, kes ei paranda meelt, ja mida nad endi kohta ütlevad. Seejärel paluge veel ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 13:38. Paluge õpilastel tähele panna, millist kurba tõde kuulutas Saamuel nefilaste järeltulevate põlvkondade kohta.

- Millist kurba tõde kuulutas Saamuel nefilaste järeltulevate põlvkondade kohta?
- Mida te arvate, mida pidas Saamuel silmas, kui ta ütles, et nende „prooviaja päevad on möödas”? (Nefilaste järeltulevad põlvkonnad lükkavad meelearandust edasi, kuni on juba liiga hilja, et meelt parandada. Ja kuna nad meelt ei paranda, viivad nende patud neid hävinguni.)
- Miks on vale otsida „õnne, pannes toime süütegusid”? (Aidake õpilastel näha, et **tõeline õnn saab meile osaks üksnes siis, kui peame kinni Jumala käskudest.**)
- Mis on mõningad näited sellest, kuidas inimesed otsivad õnne, pannes toime süütegusid?

Tuletage õpilastele meelde ühte teist ülestähendust Mormoni Raamatus, kus inimesed jätkasid mässamist ja elasid pahelisuses, kuni nende südamed muutusid Püha Vaimu mõju suhtes kõvaks. (Näiteks Laaman ja Lemuel, kes olid muutunud „tundetu[ks]” (1Ne 17:45) ja keeldusid Jumalale kuuletumast, või kuningas Noa ja tema rahvas, kes hoolimata prohvet Abinadi hoiatustest keeldusid tegemast meelearandust.) Saamuel rõhutas, et nefilaste keeldumine meelearandusest viib selle rahva järeltulevate põlvkondade hävinguni.

Aidake õpilastel mõista, et isiklikul tasandil on lootust igal ajal, kes otsustab meelt parandada. Meelearanduse kaudu saame Issandalt andestust ja vältida südame kõvaks muutumist. Selleks, et aidata õpilastel mõista, et me saame meelearanduse kaudu oma suuna õigeks muuta, lugege ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad:

„Kui mind piloodiks koolitati, pidin ma õppima, kuidas läbida lennukiga pikki vahemaid. Lennud üle tohutute ookeanide, üle ulatuslike kõrbete ning mandrite vahel vajavad hoolikat planeerimist, et jõuda plaanitud sihtkohta turvaliselt. Mõni selline peatusteta lend võib kesta kuni 14 tundi ja katta peaaegu 14 500 kilomeetrit.

Selliste pikkade lendude ajal on olemas üks tähtis otsusetegemispunkt, mida tuntakse üldiselt turvalise tagasipöördumise punktina. Kuni selle punktini jagub lennukil piisavalt kütust, et pöörata ringi ja naasta turvaliselt lennuväljale, kust õhku tõusti. Kui turvalise tagasipöördumise punkt on möödas, pole piloodil enam seda valikut ja ta peab edasi lendama. Seepärast viidatakse sellele punktile sageli ka kui punktile, kust pole enam tagasitulekut.

Saatan tahab, et me mõtleksime, et patustades oleme me ületanud „punkti, kust pole enam tagasitulekut” – et oma suunda muuta on juba liiga hilja. ..

.. et panna meid lootust kaotama, tundma end armetuna, nagu ta ise, ja uskuma, et enam andeks saada pole võimalik, võib Saatan kasutada vääriti isegi pühakirjasõnu, mis rõhutavad Jumala õiglust, vihjamaks, et halastust pole. ..

Kristus tuli, et meid päästa. Kui me oleme valinud vale suuna, võib Jeesuse Kristuse lepitus anda meile kindlust, et patt ei ole punkt, kust pole enam tagasitulekut. Turvaline tagasitulek

on võimalik, kui me järgime plaani, mis Jumalal on meie päästmiseks.” (Turvalise tagasi-
pöördumise punkt. – 2007. a kevadine üldkonverents.)

- Kuidas annavad president Uchtdorfi sõnad lootust kellelegi, kes on pattu teinud?

Innustage õpilasi mõtisklema tõdede üle, mida nad on arutanud. Innustage neid järgima
iga mõjutust, mille nad Pühalt Vaimult saavad. Tunnistage, et õnn saab osaks neile, kes
kuuletuvad Issanda kutsele teha meeleparandust.

NB! Valmistage kolmele rühmale järgnevad käsilehed, nagu on kirjeldatud õppetunni
varasemas osas.

1. rühm – Heelamani 13:1–7, 11

Prohvetid räägivad sõnumeid, mida Jumal paneb nende südamesse.

1. Millised salmid teie arvates seda tõde õpetavad?
2. Millise sõnumi pani Jumal Saamueli südamesse?
3. Miks võis teie arvates Saamuelil olla raske seda sõnumit kuulutada?
4. Millist mõju lootis Saamuel oma sõnumiga nefilastele avaldada?
5. Millal olete tundnud, et lapsevanem või Kiriku juht on olnud inspireeritud edastama
teile mingit sõnumit? Millist mõju see teile avaldas?
6. Milliseid tõdesid võite nendest salmidest veel leida?

2. rühm – Heelamani 13:17–23

Kui me ei pea meeles Issandat, oleme alid uhkusele ja süütegudele.

1. Millised salmid teie arvates seda tõde õpetavad?
2. Milline needus pidi Saamueli sõnul nefilastele osaks saama, kui nad jätkavad
süütegusid?
3. Milliste teiste pattudeni oli nefilaste rikkusearmastus viinud?
4. Milliste asjade küljes võib olla kinni noorte süda, mis viib neid uhkuse ja patuni?
5. Miks on teie arvates oluline „[pidada] meeles Issand[at], teie Jumal[at], nendes asjades,
millega ta on teid õnnistanud”? (HI 13:22)
6. Milliseid tõdesid võite nendest salmidest veel leida?

3. rühm – Heelamani 13:24–33

Kui me hülgame Issanda prohvetite sõnad, tunneme kahetsust ja kurbust.

1. Millised salmid teie arvates seda tõde õpetavad?
2. Vastavalt Saamuelile, miks hülgasid nefilased tõelised prohvetid?
3. Miks võtavad teie arvates mõned inimesed vastu valeprohvetid, nagu Saamuel seda
kirjeldas?
4. Millised on elavate prohvetite ja apostlite mõned konkreetsed õpetused?
5. Millised on mõned „rumala[d] ja pimedada[d] juh[id]” (HI 13:29), kelle vältimiseks on
elavad prohvetid ja apostlid meid hoiatanud?
6. Milliseid tõdesid võite nendest salmidest veel leida?

Heelamani 14

Sissejuhatus

Jätkates nefilastele Sarahemlas jutlustamist, kuulutas laamanlane Saamuel tunnustähedest, mis tähistavad Jeesuse Kristuse sünni ja surma. Ta selgitas, et ta kuulutas prohvetlikult nendest tunnustähedest, et aidata inimestel uskuda Jeesusesse Kristusesse ja veenda neid oma pattudest meelt parandama. Ta õpetas, et Jeesuse

Kristuse lepituse kaudu tuuakse kogu inimkond tagasi Jumala juurde. Kutsudes rahvast meelt parandama, lubas ta, et nendele, kes parandavad meelt, antakse nende patud andeks, kuid need, kes meelearandust ei tee, lõigatakse Jumala juurest ära.

Tunnistuse jagamine

Tunnistus on lihtne ja otsene tõe kuulutamine. Jagage sageli oma tunnistust Jeesusest Kristusest ja Tema taastatud evangeeliumist. See toob Püha Vaimu mõju, mis tugevdab õpilaste püüdeid õppida ja mõista evangeeliumi ning selle järgi elada.

Kirjutaja või kõneleja eesmärgi otsimine

Pühakirjade ettevalmistamisel olid muistsed prohvetid inspireeritud lisama sõnumeid, mis vastavad meie vajadustele tänapäeval. Püüdes kindlaks teha kirjutaja või kõneleja eesmärgi Mormoni Raamatus, olge ettevaatlikud, et te ei läheks kaugemale, kui see, mis tekstist selgub. Pidage meeles, et prohvetite peamine eesmärk on alati olnud tunnista da Jeesusest Kristusest.

Õpetamissoovitused

Heelamani 14:1–13

Saamuel kuulutab prohvetlikult Päästja sünniga seotud tunnustähedest

Joonistage enne tunni algust tahvlile kolm noolt. Õppetunni käigus lisate nooltele sõnad ja fraasid.

Paluge õpilastel meenutada, mida arutati eelmisel tunnil Heelamani 13. peatüki kohta. Kui nad vajavad meeldetuletamisel abi, öelge, et nad õppisid prohvet Saamuelist. Paluge neil rääkida, millised üksikasjad neil selle prohveti kohta meelde jäid. Näiteks kes ta oli, kuhu ta läks, mida ta õpetas ja millises vaimses seisundis olid need, keda ta õpetas. Paluge õpilastel meelde tuletada, kuidas rahvas Saamueli sõnumisse suhtus. Selgitage, et Heelamani 14. peatükis Saamueli õpetused jätkuvad.

Selgitage, et Saamuel kuulutas prohvetlikult tulevikusündmustest, millest osad leiavad aset Sarahemlast tuhandete kilomeetrite kaugusel. Paluge õpilastel vaadata läbi salmid Heelamani 14:1–2 ja leida sündmus, millest Saamuel prohvetlikult kuulutas (Jeesuse Kristuse sünni).

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 14:3–6, otsides milliseid tunnustähti nefilased Päästja sünni ajal näevad. Soovi korral paluge õpilastel need salmid oma pühakirjades ära märkida. Samuti võiksite soovi korral juhtida õpilaste tähelepanu nende salmidega seotud joonealustele märkustele, mis osutavad Saamueli ettekuulutuste täitumistele.

- Mida tähendab teie jaoks Päästja sünni?

Lugege ette Heelamani 14:8–9. Rõhutage Päästjasse uskumise tähtsust igavese elu saamisel. Kirjutage tahvlil viimase noole järele igavene elu. Selgitage, et igavene elu tähendab elada samasugust elu kui Jumal elab ja elada koos perega igavesti Tema juures. Saamuel õpetas nefilastele Sarahemlas, mida nad peavad tegema, et igavest elu saada.

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 14:11–13, otsides, mida Saamuel tahtis, et inimesed teaksid ja teeksid. Soovi korral paluge, et õpilased märgiksid ära, mida Saamuel tahtis, et inimesed teaksid ja teeksid.

Kirjutage tahvlil esimesest noolest vasakule teadmine. Seejärel küsige õpilastelt, mida nad leidsid selle kohta, mida Saamuel tahtis, et inimesed teaksid. Paluge mõnel õpilasel kirjutada need asjad tahvlil sõna teadmine alla. (Vastuste hulka peaks kuuluma, et Saamuel tahtis, et inimesed teaksid, et Jumal mõistab kohut nende üle, kes teevad pattu; et nad teaksid meelearanduse tingimusi, Jeesuse Kristuse tulemisest ja Tema tulemisega seotud tunnustähti.)

- Mida lootis Saamuel, et see teadmine inimesi tegema paneb? (Uskuma Jeesusesse Kristusesse ja parandama meelt oma pattudest.)

Paluge õpilastel panna kirja salmiga Heelamani 14:13 seotud põhimõte. Seejärel paluge mõnedel õpilastel lugeda ette, mida nad kirja panid. (Üheks võimalikuks vastuseks võib olla, et **Jeesusesse Kristusesse uskumine viib meelearandusele ja pattude andekssaamisele.**)

Selleks, et aidata õpilastel mõista, mida tähendab fraas „tema teenete kaudu“, selgitage, et teened on omadused või teod, mille alusel teenib isik välja autasu. Selleks, et olla selle vääriline, et oma patud andeks saada, peame tegema teatud asju, nagu näiteks siiralt meelt parandama, saada ristitud ja kinnitatud ning pidama kinni käskudest. Siiski, me saame andestuse annist osa tänu Päästja teenetele, mitte tänu meie teenetele. Soovi korral tuletage õpilastele meelde kuldsalmi 2. Nefi 25:23: „Pärast kõike, mida me saame teha, saame me päästetud armu läbi.“ Võiksite samuti soovitada, et õpilased loeksid Alma 22:14 ja Alma 24:10–11.

Lõpetage tahvilil olev skeem järgmiselt:

teadmised → usk Kristusesse → meelearandus → igavene elu

- Kuidas on Päästja kohta saadud teadmised suurendanud teie usku Temasse?
- Kuidas on teie usk Päästjasse viinud teid meelearandusele ja püüdeni saada Temale rohkem sarnaseks?

Tunnistage, et ainult tänu Jeesuse Kristuse teenetele võime saada patud andeks ja igavese elu.

Heelamani 14:14–31

Saamuel kuulutab prohvetlikult Päästja surmaga seotud tunnustähedest

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 14:14. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 14:20–27, otsides tunnustähti, mida nefilased Jeesuse Kristuse surma ajal näevad. Soovi korral paluge õpilastel need tunnustähed ära märkida. Kui lugemiseks on olnud piisavalt aega, paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Rääkige neile, et nende tunnustähete täitumine on pandud kirja 3. Nefis (vt HI 14:20, joonealune märkus a).

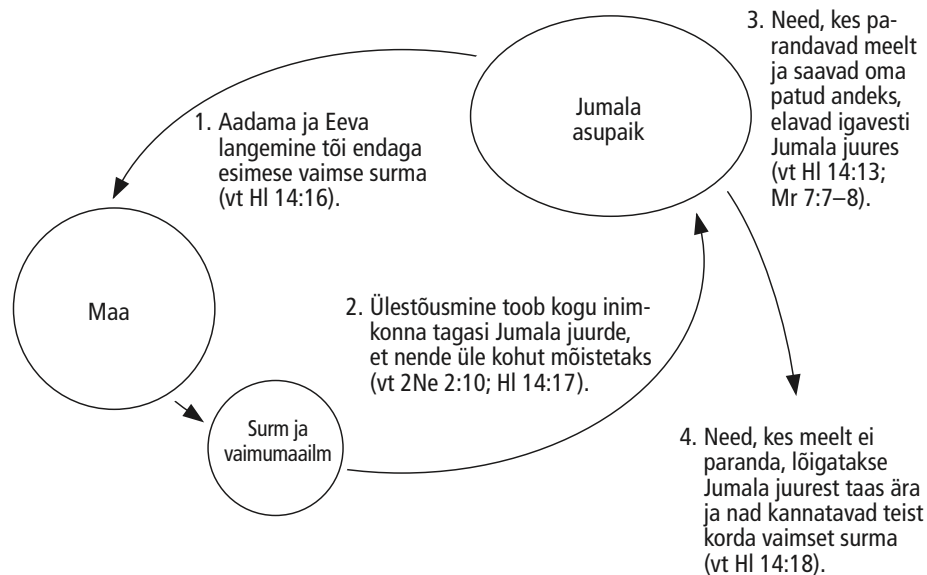
Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 14:28–29. Paluge teistel teksti jälgida, otsides põhjusi, miks annab Issand tunnustähti ja saadab korda imesid. Paluge mõnedel õpilastel rääkida oma sõnadega nendest põhjustest. (Õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, kuid veenduge, et nad tunnevad ära järgmise tõe: **Issand annab tunnustähti ja saadab korda imesid, et aidata inimestel Temasse uskuda.**)

- Mida võib see tõde meile õpetada tunnismärkidest, mis eelnevad Päästja teisele tulemisele?

Paluge õpilastel mõelda tunnismärkidele või tõenditele, mida Issand on neile andnud, et aidata neil Temasse uskuda. Võiksite innustada õpilasi jagama oma kogemusi (kuid tuletage neile meelde, et nad ei peaks tundma sündi rääkida liiga isiklikest kogemustest). Tunnistage, et Issand annab tunnustähti ja saadab kaasajal prohveteid nagu Saamuel, et veenda inimesi Temasse uskuma.

NB! Kuna paljud pühakirjasalmid hoiatavad, et me ei peaks otsima tunnustähti, võivad õpilased olla segaduses, et arutletakse tunnustähete üle. Aidake neil mõista, et erinevus Jumala armastuse tunnustähete ära tundmise ja isekatel põhjustel tunnustähete otsimise vahel (vt Jb 7:9–14; Al 30:43–50; ÕL 46:9; 63:7–11). Kui prohvetid hoiatavad tunnustähete otsimise eest, viitavad nad inimestele, kes keelduvad uskumast enne, kui neile näidataks tunnustähti, mitte inimestele, kes rakendavad usku, et otsida imesid vastavalt Issanda tahtele.

Selgitage, et kuigi on hea teada, milliseid tunnustähti näevad nefilased Päästja surma korral, on palju tähtsam mõista Saamueli õpetusi Jeesuse Kristuse surma ja ülestõusmise tähtsusest. Joonistage tahvilile järgnev skeem, jättes nummerdatud selgitused ära. Lisage selgitused, kui arutate salme Heelamani 14:15–19. (Soovi korral paluge õpilastel see skeem oma vihikusse või pühakirjade uurimise päevikusse joonistada.)

Selgitage, et fraas „vaimne surm” viitab Jumala juurest eraldatusele. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 14:15–16.

- Mis on esimene vaimne surm, millest räägitakse salmis Heelamani 14:16? (Vajadusel selgitage, et Aadama ja Eeva langemise tõttu oleme Jumala juurest ära lõigatud.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 14:17. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida ja mõtiskleda selle üle, kuidas nad saavad jagu esimesest vaimsest surmast. Kirjutage tahvlile järgmine tõde: **Jeesus Kristus lunastab kogu inimkonna langemisest, nii et me võime naasta Jumala juurde.** Selgitage, et kogu inimkond naaseb Jumala juurde, et nende üle kohut mõistetak (vt 2Ne 2:10).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 14:18–19.

- Mis on teine vaimne surm, millest räägitakse salmides Heelamani 14:18–19? (Vajadusel selgitage, et need, kes meelt ei paranda, lõigatakse Isa juurest taas ära.)
- Mida me saame teha, et vältida teist surma, millest Saamuel rääkis? (Võite lasta õpilastel lugeda Heelamani 14:13 ja Mormon 7:7–8. Rõhutage, et **tänu Jeesuse Kristuse lepitusele võivad need, kes meelt parandavad, elada igavesti Jumala juures.**)

Selleks, et rõhutada valikuvabaduse tähtsust Päästja lepituse õnnistuste otsimisel, paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 14:30–31. Paluge neil otsida sõnu ja fraase oma valikuvabaduse kohta. Paluge neil rääkida, milliseid sõnu ja fraase nad leidsid. Paluge neil selgitada, kuidas aitavad need sõnad ja fraasid neil mõista nende igapäevaste valikute tähtsust.

Kommentaariid ja taustinfo

Heelamani 14:18–19. Jumalik meeleparanduse and

Vanem D. Todd Christofferson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist tunnistas rõõmust, mis tuleb meeleparandusest:

„Ma kinnitan tänulikult ja tunnistan, et meie Issanda mõistetamatu kannatus, surm ja ülestõusmine „viib

täide meeleparanduse tingimuse” (HI 14:18). Jumalik meeleparanduse and on aluseks õnnele nii selles kui järgnevas elus. Ütlen teile kõigile Päästja sõnade ning sügava alandlikkuse ja armastusega: „Parandage meelt, sest Taevariik on lähedal!” (Mt 4:17). Tean, et kui te selle kutse vastu võtate, leiате rõõmu nii praegu kui igavesti” (Jumalik meeleparanduse and. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Heelamani 15–16

Sissejuhatus

Laamanlane Saamuel hoiatas nefilasi, et kui nad meelt ei paranda, nad hävitatakse. Ta kuulutas, et Issand pikendab laamanlaste päevi, kes olid muutunud õigemeelsemaks kui nefilased. Mõned nefilased uskusid

Saamueli õpetusi ja Nefi ristas nad. Need, kes Saamueli ei uskunud, püüdsid teda tappa. Kuid Jumala vägi kait- ses Saamueli ja ta pöördus tagasi oma maale.

Õpetamissoovitused

Heelamani 15

Saamuel hoiatab nefilasi ja selgitab, kuidas on laamanlastest saanud töötatud rahvas

Lugege ette järgmised kirjeldused:

Üht noormeest olid kasvatanud vanemad, kes ei olnud Kiriku liikmed ega pööranud tähelepanu Jeesuse Kristuse õpetustele. Nad lubasid tal juua alkoholi. Seda harjumust jätkas ta ka ülikoolis. Siis kohtas ta viimse aja pühadest misjonäre. Olles misjonäridega paar korda kohtunud, lubas ta alkoholist loobuda. Paar päeva hiljem veetis ta koos sõpradega aega. Sõbrad pakkusid talle alkoholi.

Üks teine noor mees kasvas üles viimse aja pühade peres. Tema vanemad pidasid pereõh- tuid ja lugesid perega pühakirju. Tal tekkis harjumus lugeda iga päev pühakirju ja isiklikult palvetada. Ta osales Algühingus, teenis Aaroni preesterluse kvoorumites ja lõpetas semina- ri, saades teadmisi Issanda käskudest ja viisidest. Ülikoolis käies tekkisid tal uued sõbrad. Ühel õhtul pakkus sõber talle alkoholi.

- Kas alkohoolse joogi vastuvõtmine on tõsisem eksimus esimese või teise noormehe puhul? Miks või miks mitte?

Kirjutage tahvlile:

Nefilaste vaimne seisund – Heelamani 15:1–3, 17

Laamanlaste vaimne seisund – Heelamani 15:4–6

Paluge õpilastel lugeda läbi tahvlile kirjutatud pühakirjakohad. Paluge õpilastel panna kirja kaks lauset, millest üks võtab kokku nefilaste vaimse seisundi ja teine laamanlaste vaimse seisundi. Kui aega on möödunud piisavalt, küsige:

- Kumb kahest noormehest, kellest me tunni alguses rääkisime, sarnaneb rohkem nendes salmides kirjeldatud nefilastega? Kumb sarnaneb laamanlastega?
- Kuigi laamanlased olid kaua pahelised olnud, miks õnnestus neil saada nii palju õnnistusi?
- Miks ähvardas nefilasi oht hävitatud saada?
- Kuidas on see märgiks Issanda armastusest, kui Ta kedagi talitseb? (Vajadusel selgitage, et sõna talitsema tähendab kedagi mingi karistuse või kannatuse abil ohjeldama, korrale kutsuma.)

Kirjutage tahvlile:

Kui inimesed teavad tõde ja usuvad pühakirjadesse, juhatakse nad .. ja .. , mis toob ..

Paluge õpilastel lugeda läbi Heelamani 15:7, püüdes leida, kuidas tahvlil olevat lauset lõpetada. Kui aega on möödunud piisavalt, küsige mõnedelt õpilastelt, kuidas nad lause lõ- petaksid. (Näiteks võivad õpilased tuua välja järgmise põhimõtte: Kui inimesed teavad tõde ja usuvad pühakirjadesse, juhatakse neid usule ja meelesparandusele, mis toovad endaga südame muutuse.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 15:8. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, kuidas kirjeldas Saamu el laamanlasi, kes olid kogunud südame muutust. (Nad olid „[usus] kindlad ja vankumatud“.)

Andke õpilastele aega, et mõtiskleda selle üle, kas pühakirjade uurimine on juhtinud neid suuremale usule Issandasse. Samuti paluge neil mõtiskleda selle üle, kas see on viinud selleni, et nad on usus kindlad ja vankumatud. Soovi korral võiksite paluda ühel-kahel õpilasel selgitada, kuidas on pühakirjade uurimine suurendanud nende usku Jeesusesse Kristusesse.

Juhtige õpilaste tähelepanu salmidele Heelamani 15:9–17. Selgitage, et nendes salmides viitab sõna te nefilastele ning sõnad nad ja nende viitavad laamanlastele. Lugege need salmid õpilastele ette, tehes vajadusel pause, et anda selgitusi ja vastata küsimustele. Seejärel andke õpilastele aega, et salmid uuesti läbi vaadata ja panna kirja lause, mis väljendaks nendes salmides õpetatud tõde.

Paluge mõnedel õpilastel lugeda, mida nad kirja panid. Muude tõdede hulgas võivad õpilased panna kirja midagi sarnast: **Kui inimesed muutuvad pärast evangeeliumi täiusest osasaamist uskmatauteks, saab neile osaks suurem süüdimõistmine.** Soovi korral võiksite paluda, et õpilased selle tõe oma pühakirjades salmide Heelamani 15:9–17 juurde kirjutaksid.

Kui õpilased seda tõde arutavad, rõhutage, et evangeeliumist arusaamisest ja praegu selle järgi elamisest tulevad suured õnnistused. Saamu el õpetused ei vabanda välja Kiriku uut liiget, kes teeb pattu. Samuti ei õpeta need, et me võime pääseda vastutusest ja süüdimõistmisest, kui keeldume evangeeliumi õppimast. Kuigi on tõsi, et evangeeliumiteadmisega kaasneb suurem vastutus, kui teeme midagi valesti, kaasneb sellega ka suurem jõud meie püüdlustes teha seda, mis on õige. Ja kui me järgime Jumala tahet ja aitame teistel sama teha, õnnistab Ta meid rahu ja õnnetundega, mida me ühelgi muul moel ei saa.

Heelamani 16

Need, kes usuvad Saamu el, parandavad meelt ja saavad ristitud, samal ajal kui teised teevad oma südame kõvaks

Asetage välja pilt Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku praegusest presidendist. Paluge õpilastel kirjeldada erinevaid viise, kuidas nad on näinud inimesi (nii Kiriku liikmeid kui mitteliikmeid) prohveti sõnumitele reageerimas.

Paluge pooltel õpilastel lugeda läbi Heelamani 16:1–5, et saada teada, mida tegid inimesed, kes Saamu el sõnumit uskusid. Paluge ülejäänud õpilastel lugeda läbi Heelamani 16:2–3, 6–7, et saada teada, mida tegid inimesed, kes ei uskunud Saamu el sõnumisse. (Soovi korral kirjutage need pühakirjaviited tahvli le.) Paluge mõnel õpilasel rääkida, mida nad teada said.

- Miks reageerivad teie arvates inimesed prohvetitele ja nende sõnumitele nii erinevalt?
- Miks saavad teie arvates mõned inimesed pahaseks, kui prohvetid annavad sellist nõu, nagu näiteks trükises „Sulle, noor“?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Ezra Taft Bensoni sõnad:

„Kui prohvet juhib tähelepanu maailma pattudele, siis ilmalikud inimesed, selle asemel, et oma pattudest meelt parandada, tahavad kas prohveti suu sulgeda või siis käituvad nii, nagu poleks prohvetit olemas. Populaarsus ei ole kunagi tõe mõõdupuuks. Palju prohveteid on kas tapetud või minema aetud. Kui jõuame lähemale Issanda teisele tulemisele, võite arvestada sellega, et kui maailma inimesed muutuvad järjest pahelisemaks, on prohvet nende hulgas järjest vähem populaarne“ (The Teachings of Ezra Taft Benson, 1988, lk 133).

- Tooge näiteid inimestest, kes järgisid prohvetite nõu isegi siis, kui teised tema nõuande hülgasid?

Paluge õpilastel pühakirjad sulgeda. Paluge ühel õpilasel pühakirjad avada ja lugeda ette Heelamani 16:13–14, samal ajal kui teised õpilased kuulavad. Küsige õpilastelt, mida nad arvavad, kuidas uskmataud tunnustähtedele ja inglite ilmumisele reageerivad?

Paluge õpilastel pühakirjad avada ja jälgida teksti, kui loete neile ette Heelamani 16:15–16. Seejärel paluge neil kujutada ette, et neil lubatakse rääkida inimestega, kes olid tunnustähtedele andmise ajal Sarahemlas. Innustage neid mõtlema, mida nad tahaksid küsida usklikelt

või uskmatuselt. Kui õpilastel on olnud küsimuste väljamõtlemiseks piisavalt aega, paluge mõnel neist oma küsimusi teistega jagada.

Paluge õpilastel mõtiskleda järgmise küsimuse üle, ilma et nad sellele valjusti vastaksid:

- Kui oleksite olnud seal ning olnud nende tunnustähtede ja imede tunnistajaks, mida te arvate, kuidas te oleksite reageerinud?

Pärast seda, kui õpilastel on olnud mõtisklemiseks aega, küsige:

- Miks eitasid mõned inimesed Heelamani 16:16 kohaselt prohvetite ettekuulutuste, sealhulgas taevamärkide, täitumist?

Andke õpilastele veidi aega, et lugeda läbi Heelamani 16:17–21, otsides, milliseid ettekäändeid töid need, kes ei olnud õigemeelsed, selleks, et mitte uskuda Saamueli prohvetlikke kuulutusi. Paluge mõnedel õpilastel rääkida, milliseid ettekäändeid nad nendest salmidest leidsid.

- Millised nendest ettekäänetest või argumentidest prohvetite vastu on teie arvates kõige levinumad ka tänapäeval?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 16:22–23 ja paluge ülejäänud õpilastel tähele panna, mis juhtus, kui paljud inimesed jätkasid Saamueli hoiatuste ignoreerimist. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

- Mis juhtub meiega, kui me hülgame Issanda viimse aja prohvetid?

Kui õpilased vastavad, rõhutage järgmist põhimõtet: **Kui hülgame Issanda tunnistajad, lubame Saatanal saada haarde meie südames.** (Soovi korral kirjutage see lause tahvlile.)

Tänase õppetunni lõpetuseks paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi sõnad. Paluge ülejäänud õpilastel kuulata, mida me tegelikult valime, kui hülgame Jumala nõuanded, millest paljud tulevad viimse aja prohvetite kaudu.

„Kui hülgame Jumala nõuanded, ei vali me välismõjust sõltumatust. Me valime ühe teise mõju. Me hülgame täiuslikult armastava, kõikvõimsa, kõiketeadva Taevase Isa kaitse, kelle ainsaks eesmärgiks, nagu ka Tema Ainusündinud Pojal, on anda meile igavene elu, anda meile kõik, mis Tal on, ja tuua meid peredena tagasi koju Tema armastavate käte vahele. Tema nõu hülgamisel valime ühe teise jõu mõju, mille eesmärgiks on muuta meid õnnetuks ja mille ajendiks on vihkamine. Kingitusena Jumalalt on meil kõlbeline valikuvabadus. Pigem ei ole meil mitte õigus valida, et meid ei mõjuta miski, vaid meil on võõrandamatu õigus anda end omal valikul nendest mõjudest ühe meeleva” (Finding Safety in Counsel. – Ensign, mai 1997, lk 25).

- Mida me president Eyringi sõnade kohaselt tegelikult valime, kui hülgame Jumala nõuanded ja Tema prohvetid?

Paluge õpilastel vaikselt mõelda, kas nad on teinud mingil moel oma südame kõvaks Jumala nõuannete suhtes, mis on antud prohvetite ja apostlite kaudu. Julgustage neid olema kindlad ja vankumatud, elades evangeeliumi järgi ja kuuletudes Tema prohvetitelt saadud Issanda nõuannetele. Tunnistage tõdedest, mida olete selles tunnis arutanud.

Kokkuvõte Heelamani raamatust

Võtke aega, et aidata õpilastel Heelamani raamat üle korrata. Paluge neil mõelda sellele, mida nad on sellest raamatust õppinud nii seminaris kui ka isiklikult pühakirju uurides. Paluge neil meeldetuletuseks kiiresti üle vaadata Heelamani raamatu mõnede peatükkide päised. Paluge mõnedel õpilastel rääkida millestki sellisest Heelamani raamatus, mis oli neile inspireeriv või mis aitas neil suurendada usku Jeesusesse Kristusesse. Kui aega on olnud piisavalt, paluge mõnedel õpilastel oma mõtteid ja tundeid teistega jagada.

Koduõppe tund

Heelamani 10–16 (23. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Kokkuvõte igapäevastest koduõppe tundidest

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Heelamani 10.–16. peatüki (23. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Heelamani 10)

Heelamani 10. peatükk andis õpilastele võimaluse saada rohkem teada Nefi vaimsest jõust. Tema eeskujuga õppisid õpilased, et Issanda asjade üle mõtisklemine valmistab meid ette nägemuse saamiseks. Samuti õppisid nad, et Issand annab meile õnnistusi ja kohustusi, kui meie jaoks on Tema tahe meie oma tahtest tähtsam. Kui Nefi seadis Issanda tahte enda omast tähtsamale kohale, andis Issand talle pitseerimisvõime.

2. päev (Heelamani 11–12)

Uurides nefilaste 14-aastast ajalooperioodi, said õpilased teada, et me saame alandlikkuse ja meeleananduse kaudu vältida uhkust ja hävingut. Kui me ei ole tähelepanelikud, võib meie edu viia meid selleni, et unustame Issanda. Nefi õpetas, et selleks, et aidata inimestel seda viga vältida, talitseb Issand oma rahvast, et ärgitada neid Teda mees pidama.

3. päev (Heelamani 13–14)

Laamanlaste prohvet Saamuel näitas, et prohvetid räägivad neid sõnumeid, mida Jumal nende südamesse paneb. Tema prohvetlikke hoiatusi uurides õppisid õpilased, et kui me hülgame Issanda prohvetite sõnad, tunneme kahetsust ja kurbust. Saamuel ärgitab rahvast uskuma Jeesusesse Kristusesse ja tunnistama, et Issand annab tunnuseid ja saadab korda imesid, et aidata inimestel Temasse uskuda.

4. päev (Heelamani 15–16)

Kuna Issand oli nefilasi nii külluslikult õnnistanud, püüdis Saamuel aidata neil saada aru Jumala kohtumõistmisest, mis neid ees ootab, kui nad meelt ei paranda. Sellest õppisid õpilased, et kui inimesed muutuvad pärast evangeeliumi täiusest osasaamist uskmatuteks, saab neile osaks suurem süüdimõistmine. Nefilaste reageerimisest Saamueli sõnadele õppisid õpilased, et kui me otsustame Issanda tunnistajad hüljata, lubame Saatanal saada haarde meie südame üle.

Sissejuhatus

Peatükkides Heelamani 10–16 rõhutatakse prohvetite osa meeleananduse kuulutamises. Sel nädalal oli õpilastel võimalus uurida kahe prohveti – Nefi ja laamanlase Saamueli – ustavust. Mõlemad mehed said vaimsete ilmutuste osaliseks ja neil oli volitus teenida tõrksate nefilaste seas. Vaatamata rahva südame kõvadusele, kuulutasid mõlemad mehed meeleanandust. Nad õpetasid, et õnn leitakse siis, kui elatakse Jeesuse Kristuse antud põhimõtete järgi ja ei tehta süütegusid.

Õpetamissoovitused

Heelamani 10–16

Heelaman ja Saamuel teenivad ustavalt rahvast

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi olnud olukorras, kus trükises „Sulle, noor“ õpetatud käitumisnormide järgimine pole nende sõprade seas populaarne olnud. Võiksite paluda mõnedel õpilastel oma kogemusi jagada ja rääkida, mida nad tundsid ja õppisid.

Rääkige õpilastele, et Heelamani 10.–16. peatükkides räägitakse kahe mehe eeskujust, kes seisid Issanda käitumisnormide eest isegi siis, kui see oli rahva seas ebapopulaarne. Paluge õpilastel järele mõelda, mida sellist saavad nad Nefi ja laamanlase Saamueli eeskujudest õppida, millest võiks neil samalaadsetes olukordades abi olla.

Joonistage tahvlile või paberile järgmine tabel:

Nefi ja laamanlase Saamueli sarnasused	
Nefi (HI 10:1–5, 12, 15–16)	Saamuel (HI 13:1–6; 16:1–2)

Paluge õpilastel uurida tabelis toodud salme, otsides Nefi ja Saamueli sarnasusi. Paluge mõnedel õpilastel need sarnasused tabelis olevale tühjale kohale kirjutada. Võimalikud sarnasused: rahva poolt hüljatud; kuulsid Issanda häält; järgisid kohe Issanda juhatusi; rääkisid seda, mida Issand pani nende südamesse; hoiatasid nefilasi, et kui nad meelt ei paranda, siis nad hävitatakse; Jumala vägi kaitses neid, et nad saaksid Tema sõnumi edastada.

Pärast seda, kui õpilased on leitud sarnasused üles loetlenud, paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 10:4. Seejärel küsige:

- Millised on mõned Nefi väsimatuse võimalikud põhjused?
- Kuidas näitas ka Saamuel väsimatust? Kuidas võime meie sellist väsimatust arendada?

Paluge ühel õpilasel lugeda klassile ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Neal A. Maxwelli sõnad, milles ta õpetab, kuidas me võime sellist omadust arendada:

„Kui oleme keskendunud Jeesusele ja Tema tööle, suurenevad nii meie rõõm kui vastupidamisvõime. .. Nefi ei otsinud isekalt „iseenda elu“, vaid tahtis teha pigem Jumala taht. See andis talle sihipäraselt lisaenergiat, mis võimaldas tal olla oma püüdlustes väsimatult usin. Nefi teadis, millisesse suunda oli ta nägu pööratud – Jumala poole“ (If Thou Endure It Well, 1996, lk 116).

Küsi:

- Mida me saame vanem Maxwelli sõnul teha selleks, et teenida väsimatu usinusega?
- Milline fraas salmist Heelamani 10:4 näitab, et Nefi „nägu oli pööratud Jumala poole“ ehk teisisõnu, ta oli keskendunud Jumala tahte täitmisele?
- Millised fraasid salmidest Heelamani 13:3–5 näitavad, et Saamueli jaoks oli Jumala tahte tähtsam tema enda tahtest?
- Millist tõe võime õppida Nefi ja Saamueli kogemustest? (Üks võimalikest vastustest võiks peegeldada tõe, mida õpilased õppisid sel nädalal pühakirjade iseseisva uurimise ajal: **Issand annab meile õnnistusi ja kohustusi, kui Tema tahe on meie jaoks tähtsam oma tahtest.**)

Lugege järgmist lugu, milles vanem Dallin H. Oaks Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist rääkis 12-aastasest tüdrukust, kes pidas Jumala taht tähtsamaks oma tahtest:

„Meil ei saa olla tõelist usku Issandasse, ilma et me usaldaksime ka täielikult Issanda taht ja Issanda ajastust. Kui meil on selline usk ja me usaldame Issandat, on meie elu kindlalt kaitstud. ..

Lugesin ühest noorest naisest, kes rakendas sellist usku ja usaldust. Tema ema oli olnud mitu kuud raskelt haige. Viimaks kutsus ustav isa lapsed naise voodi äärde ja ütles, et nad temaga hüvasti jäta, sest ta oli suremas. Kaheteistaastane tütar protesteeris:

„Papa, ma ei taha, et minu mamma sureks. Kuue kuu jooksul olen ma olnud temaga korduvalt haiglas. .. sa oled andnud talle õnnistuse ja ta valu on vaibunud ning ta on vaikselt uinunud. Ma tahan, et sa paneksid oma käed tema pea peale ja teeksid ta terveks.“

Isa, kelleks oli vanem Heber J. Grant, ütles oma lastele, et ta tundis oma südames, et kätte on jõudnud nende ema lahkumise aeg. Lapsed lahkusid ja mees põlvitas oma naise voodi kõrvale. Ta meenutas hiljem oma palvet: „Ütlesin Issandale, et ma tunnustan Tema kätt nii elus kui surmas. .. Kuid ma ütlesin ka Issandale, et mul pole jõudu lasta oma naisel surra ja lasta sellel oma väikeste laste usku mõjutada.“ Mees anus Issandat, et tema tütrele antaks teadmine, et see oli Tema tahe, et nende mamma sureb.

Ei möödunud tundigi, kui naine suri. Kui vanem Grant lapsed tuppa tagasi kutsus ja neile sellest teatas, puhkes tema kuueaastane poeg (Heber) kibedasti nutma. Kaheteistaastane õde embas teda ja ütles: „Ära nuta, Heber, kui me sellest toast lahkusime,

ütles Issanda hääl taevast mulle, et meie mamma surmas läheb täide Issanda tahe“ (Bryant S. Hinckley, Heber J. Grant: High-lights in the Life of a Great Leader, Salt Lake City: Deseret Book, 1951, lk 243–244).

Kui meil on selline usk ja usaldus, nagu oli sellel noorel naisel, on meil jõudu toetada ennast igal oma elu tähtsal sündmusel“ (Faith in the Lord Jesus Christ. – Ensign, mai 1994, lk 100).

Küsi:

- Mis aitas president Heber J. Grantil ja tema perel seada Issanda tahe enda omast kõrgemale?
- Kas teil on olnud kunagi kogemust, kus pidite usaldama Jumalat ja seadma Tema tahte kõrgemale enda omast? (Võite paluda mõnedel õpilastel klassiga oma kogemusi jagada. Tuleta õpilastele meelde, et nad ei tohiks rääkida liiga isiklikest kogemustest.)

Kinnitage õpilastele, et kui usaldame Issandat ja seame Tema tahte enda omast kõrgemale, on Ta meile rasketel aegadel toeks.

Selgitage, et Nefi teenimise tähtsaks osaks oli aidata rahval meeles pidada Jumalat ja parandada meelt oma pattudest. Siiski tegid nad jätkuvalt oma südame kõvaks ega tahtnud, et neid õigele teele juhita.

Jagage õpilased kahte rühma. Paluge ühel rühmal lugeda läbi Heelamani 10:15–18; 11:3–10 ja teisel Heelamani 11:30–37; 12:1–3. (Soovi korral kirjutage need viited tahvlile.) Paluge igal rühmal valmistuda arutlema põhjuste üle, miks Issand oma rahvast talitses. Õpilased võivad mainida mitut põhjust, kuid jälgige, et nad ütlevad, et **Issand talitseb oma rahvast, et ärgitada neid Teda meeles pidama.**

- Kuidas Issand rahvast talitses, et võita inimeste tähelepanu?
- Salmi Heelamani 12:3 kohaselt ei pea paljud inimesed Issandat meeles muidu, kui Ta neid talitseb. Miks on see teie arvates nii?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Heelamani 15:3.

- Kuidas näitab see Issanda armastust, kui Ta kedagi talitseb?

Paluge õpilastel rääkida, kuidas nad vastasid selle nädala 2. päeva 5. ülesandele. Soovi korral võite korrata, et **alandlikkuse ja meelega paranduse kaudu saame vältida uhkust ja hävingut ja et kui me ei ole tähelepanelikud, võib meie edu viia meid selleni, et unustame Issanda.**

Järgmine õppenädal (3. Nefi 1–11)

Järgmise ülesandena loevad õpilased, kuidas terve Nefi rahvas kogunes võitlema suures võitluses Gadiantoni rõõvlitega. Kuidas õnnestus nefilastel pabelisi rõõvleid võita? Õpilased loevad Ameerikas toimunud ulatuslikust hävingust ajal, mil Jeesus Kristus Jeruusalemmas suri. Rahvas kuulis pimedas Jeesuse Kristuse häält. Seejärel tuli ülestõusnud Päästja neid isiklikult teenima. Paluge õpilastel mõelda, mida nad oleksid tundnud, kui oleksid seal viibinud.

Kolmas Nefi: Nefi raamat

Milleks seda raamatut uurida?

3. Nefi raamatut uurides õpivad õpilased, millised olid Päästja sõnad ja mida Ta tegi kolmepäevase teenimistööl ajal nefilaste seas. President Ezra Taft Benson õpetas: „3. Nefi sisaldab mitmeid kõige liigutavamaid ja vägevamaid salme kogu pühakirjas. Seal tunnistatakse Jeesusest Kristusest, Tema prohvetitest ja päästmise õpetustest“ (The Savior’s Visit to America. – Ensign, mai 1987, lk 6). Kui õpilased näevad, kuidas Jeesus Kristus näitas inimeste vastu „ükshaaval“ üles halastust, saavad nad paremini aru, et Ta sureb igauhe pärast (vt 3Ne 11:15; 17:21). Nad õpivad tähtsaid õppetunde nende õigemeelsest eeskujust, kes valmistusid kohtuma Päästjaga. Samuti võivad nad õppida nende õigemeelsust eeskujust, kes ei valmistunud kohtuma Päästjaga.

Kes selle raamatu kirjutas?

Mormon lühendas 3. Nefi raamatu koostamiseks Nefi suurtel plaatidel olevaid ülestähendusi. Raamat on saanud nime Nefi (Nefi poeg) järgi, kes tegutses enne Päästja ilmumist rahvale, selle sündmuse ajal ja ka pärast seda. Jeesuse Kristuse ilmumisele eelnenud suure pahelisuse ajal teenis Nefi „väe ja suure volitusega“ (3Ne 7:17). Tema püüded olid eeltöö Jeesuse Kristuse teenimistööl, kelle sõnadele ja tegudele 3. Nefis keskendutakse. Lühendades Nefi ülestähendusi, lisas Mormon ka oma kommentaari ja tunnistuse (vt 3Ne 5:8–26; 26:6–12; 29–30).

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Mormon kirjutas 3. Nefi kahele lugejaskonnale. Esiteks selgitas ta, et ta kirjutas selle Lehhi järglastele (vt 3Ne 26:8). Teiseks pöördus Mormon viimse aja paganate poole ja pani kirja Issanda manitsuse, et nad tuleksid Tema juurde ja saaksid osaks Tema lepingurahvast (vt 3Ne 30). 3. Nefi raamat rõhutab seda kutset Jeesuse Kristuse vägeva tunnistusega ja keskendudes lepingute tähtsusele.

Kus ja millal see raamat kirjutati?

3. Nefi algallikatenä kasutatud ülestähendused pandi tõenäoliselt kirja ajavahemikus 1 aasta eKr ja 35 aastat pKr. Mormon lühendas neid ülestähendusi millalgi ajavahemikus 345 aastat pKr ja 385 aastat pKr. Mormon ei pannud kirja, kus ta raamatut koostades viibis.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

3. Nefi dokumenteerib Jeesuse Kristuse sündi, surma ja ülestõusmist käsitlevate

prohvetlike kuulutuste täitumist (vt 3Ne 1; 8; 11). Selles olev ülestähendus Päästja ilmumisest nefilastele esindab seda, mida vanem Jeffrey R. Holland on nimetanud „keskpunktiks, ülimaks hetkeks kogu Mormoni Raamatu ajaloos“ (Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 250). 3. Nefi kakskümmend peatükki kolmekümmest sisaldavad Päästja õpetusi, mida ta inimestega silmast silma kohtudes jagas (vt 3Ne 9–28).

Sisukokkuvõte

3. Nefi 1–5 Nefi saab oma isalt ülestähendused. Antakse Kristuse sünni tunnustäht, luhtub plaan usklikud hävitada ja paljud inimesed pöörduvad usule. Nefilased ja laamanlased ühinevad, et võidelda Gadiantoni röövlite vastu. Nad parandavad meelt oma pattudest ning saavutavad lõpuks Lakooneuse ja Gidgidooni juhtimisel röövlite üle võidu. Mormon räägib oma rollist Kristuse jüngrina ja ülestähenduste pidajana.

3. Nefi 6–7 Nefilaste edukus muudab nad uhkeks, paheliseks ja aldiks salaliitudele. Valitsus kukutatakse ja rahvas jaguneb suguharudesse. Nefi teenib suure väega.

3. Nefi 8–10 Tormid, häving ja pimedus annavad märku Päästja ristilöömisest ja surmast. Rahvas leinab hävingus hukkunuid. Jeesuse Kristuse hääli kutsuvad ellujääjaid meelt parandama ja Tema juurde tulema.

3. Nefi 11–18 Templi juures ilmub rahvale Jeesus Kristus ja kutsuvad igaüht katsuma haavajälgi Tema kätes ja jalgades. Ta nimetab ametisse kaksteist jüngrit ning annab neile volituse talituse teha ja Kirikut juhtida. Päästja õpetab oma õpetust, paneb paika õigemeelsuse seadused ja selgitab, et Tema kaudu on Moosese seadus täidetud. Ta tervendab

inimesi haigustest, palvetab nende eest ja õnnistab nende lapsi. Pärast sakramendi sisseseadmist ja lisaõpetuste andmist Ta lahkub.

3. Nefi 19–26 Kaksteist jüngrit teenivad rahva seas. Nende peale valatakse Püha Vaim. Jeesus Kristus ilmub teist korda ja palvetab kõigi eest, kes Temasse usuvad. Ta õnnistab ja jagab sakramenti ning õpetab, kuidas Isa täidab oma lepingu Iisraeliga. Päästja käsib inimestel uurida Jesaja ja kõigi teiste prohvetite sõnu. Ta annab Nefile juhised tähendada üles laamanlase Saamueli prohvetlike kuulutuste täitumine. Ta edastab sõnad, mille Isa andis Malakile ja selgitas „kõike .. algusest peale kuni selle ajani, mil ta tuleb oma auhiilguses“ (3Ne 26:3). Seejärel Ta lahkub.

3. Nefi 27–28 Jeesus Kristus ilmub ja annab juhised kaheteistkümmele jüngrile kutsuda Kirikut Tema nimega. Ta toob esile oma evangeeliumi ja annab jüngritele juhise olla, nagu on Tema. Jeesus Kristus täidab kaheteistkümmet jüngrit soovid.

3. Nefi 29–30 Mormon selgitab, et Mormoni Raamatu esiletulek on tunnusmärk sellest, et Jumal on alustanud viimsetel aegadel Iisraeli kokku kogumist. Issand manitseb paganaid, et nad parandaksid meelt ja saaksid Tema lepingurahva osaks.

3. Nefi 1

Sissejuhatus

Kui jõudis lähemale aeg, et laamanlase Saamueli prohvetlik kuulutus Päästja sünnist täituks, ootasid usklikud tunnustähti, millest Saamuel oli rääkinud. Uskmatud ähvardasid usklikud tappa, kui prohvetlik kuulutus teatud päevaks ei täitu. Nefi, kes oli Nefi poeg ja Heelamani pojapoeg, palus Issandat usklike eest. Vastuseks oma palvele kuulis Nefi Issanda häält kuulutamas, et samal

ööl antakse tunnustäht. Kui päike loojus, ei saanud pimedust ja ilmus uus täht. Hoolimata Saatana jätkuvalt katsetest inimeste usku hävitada, pöördus enamik inimesi Issandasse. Kuid kaks aastat hiljem hakkasid Gadiantoni röövlid paljusid nefilasi ja laamanlasi pahelisesse juhtima.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 1:1–26

Prohvetlikud kuulutused Jeese Kristuse sünnist täituvad ja paljud nefilased pöörduvad usule

Paluge õpilastel mõelda inimestele, kes on ohverdanud evangeeliumi eest oma elu. (Mõned näited: Jeesus Kristus, Abinadi, mõned anti-lehhi-nefilased ning Joseph ja Hyrum Smith.) Paluge õpilastel selgitada, miks on nende meelest inimesed valmis sellist ohvrit tooma. Andke õpilastele veidi aega, et mõtiskleda, kuidas nad arvavad, et nad reageeriksid, kui nad oleksid olukorras, kus nõutakse, et nad evangeeliumi eest oma elu annaksid. Selgitage, et viis aastat pärast seda, kui laamanlane Saamuel oli Sarahemlas jutlustanud, sattus rühm ustavaid nefilasi sellisesse olukorda.

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 1:1–3, rääkides õpilastele, et Heelamani poeg Nefi andis pühad ülestähendused oma pojale Nefile ja lahkus seejärel sellelt maalt. Keegi ei teadnud, kuhu ta läks.

Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette 3. Nefi 1:4–9. Paluge õpilastel teksti jälgida, otsides, milliste väljakutsetega ustavad nefilased silmitsi seisisid.

- Milliste väljakutsetega usklikud silmitsi seisisid?
- Miks võib mõnedel inimestel olla raske sellises olukorras ustavaks jääda?
- Keda te teate, kellest te usute, et tema selles olukorras ustavaks jääks? Miks te arvate, et need inimesed jääksid ustavateks?

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 1:10–12, otsides, mida Nefi sellel raskel ajal tegi.

- Mis avaldab teile muljet selle juures, kuidas Nefi selles olukorras tegutses? Miks?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 1:13–14 ja paluge klassil pöörata erilist tähelepanu sellele, kuidas Issand Nefi palvele vastas.

- Mida ütles Issand, et Ta „näi[tab] maailmale”? (Õpilaste vastustest peaks selguma, et **Issand täidab kõik sõnad, mida Ta on lasknud oma prohvetitel rääkida.**)
- Kui Issand rääkis, et Ta tuleb maailma, et „teha nii Isa kui ka Poja tahet”, viitas Ta lepitusele. Kuidas aitab see sõnum meil „olla rõõmus”?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 1:4, 14–15, 19–21, otsides fraase, mis rõhutavad, et Issand täidab prohvetite sõnad.

- Mida te arvate, kuidas te oleksite end tundnud, kui oleksite tunnustähe ilmumise ajal usklike hulgas olnud?
- Kuidas võib teadmine, et Issand täidab prohvetite sõnad, teid aidata, kui keegi naeruvääristab teie käitumisnorme või teid usu pärast taga kiusab?

Paluge kahel-kolmel õpilasel lugeda kordamööda ette 3. Nefi 1:16–18. Paluge klassil teksti jälgida, et otsida, mida tegid pahelised, kui nägid tunnustähti, millest oli prohvetlikult kuulutatud.

- Mida teadsid pahelised, kui tunnustäht oli antud?
- Miks sünnitab patt ja uskmatuse hirmu?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 1:22–23. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mida tegi Saatan selleks, et veenda inimesi, et nad ei usuks Issanda sünni tunnustähtedesse.

- Mida Saatan tegi? (Ta levitas rahva keskel valesid.) Millised on mõned valed, mida Saatan tänapäeval levitab?
- Millist tõe võime õppida sellest, kuidas rahvas Saatanale valedel reageeris? (Aidake õpilastel ära tunda põhimõtte: **kui seisame Saatanale valedel silmitsi, võime valida usu Jeesusesse Kristusesse ja pöörduda usule**. Soovi korral võiksite selle põhimõtte tahvlile kirjutada.)

Selleks, et aidata õpilastel tunda, et see põhimõtte on õige ja tähtis, lugege ette õpetussõnad piiskop Richard C. Edgleylt Juhtivast Piiskopkonnast. Soovi korral võiksite anda õpilastele selle õpetusega lehekese, mis mahub nende pühakirjade vahele.

„Soovin seoses konfliktide ja probleemidega, mida tänapäeva maailmas kohtame, soovitan vaid üht valikut – valikut, mis toob rahu ja kaitse ning sobib kõigile. Selleks valikuks on usk. .. Valige usk, mitte kahtlus, valige usk, mitte hirm, valige usk, mitte teadmatus ja nähtamatus ning valige usk, mitte pessimism. ..

Kui loogika, arukus või mõistus satub pühade õpetuste ja põhimõtetega vastuollu, või kui vastuolulised sõnumid ründavad teie uskumusi .., otsustage, et te ei heida seemet oma uskmatuse tõttu oma südamest välja (vt Al 32:28). Pidage meeles, et me ei saa tunnistust enne, kui meie usk proovile pannakse (vt Et 12:6)“ (Faith—the Choice Is Yours. – Ensign või Liahona, nov 2010, lk 31, 32–33).

- Mida saame teha, et valida kahtluse, hirmu ja pessimismi asemel usk? (Võimalikud vastused: võime valida palvetamise ja Issanda abi otsimise, pühakirjade uurimise, käskude pidamise, Kirikus käimise ja teiste teenimise.)

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 1:24–25 ja leida, milline mure oli mõnedel usklikele veel.

- Mida püüdsid mõned inimesed Moosese seaduse kohta tõestada?
- Mis avaldab teile muljet nende inimeste reaktsioonis, kui nad said teada, et neil polnud õigust?

Kirjutage tahvlile küsimus: kui vastane tahab mind kahtlema panna, kuidas ma säilitan usu Jeesusesse Kristusesse ja Tema taastatud evangeeliumisse? Paluge õpilastel see küsimus vihikusse või pühakirjapäevikusse kirjutada. Andke neile vastamiseks mõni minut aega.

3. Nefi 1:27–30

Nefilastest teisitimõtledajad ja mõned noored laamanlased ühinevad Gadiantoni röövlitega

Paluge kahel õpilasel klassi ette tulla. Paluge ühel õpilasel silmad sulgeda ja ühel jalal seista. Selgitage, et see õpilane on võrdkuju kellestki, kes teab tõe, kuid ei rakenda usku Taevasesse Isasse ja Jeesusesse Kristusesse ning ei ela usinalt evangeeliumi järgi.

Selgitage, et selles näites on teine õpilane võrdkuju mõjudest, mis võivad kellegi tõest eemale juhtida. Paluge teisel õpilasel esimese õpilase kätt õrnalt tõugata, kuni ta kaotab tasakaalu või hakkab kõikumama. Juhtige tähelepanu sellele, et kui inimene ei püüa elada evangeeliumi järgi, saab ta suurema tõenäosusega petetud Saatanale valedel ja kiusatustel.

- Mida peab esimene õpilane tegema, et kindlalt seista? (Õpilane peaks avama oma silmad ja seisma mõlemal jalal.)

Paluge esimesel õpilasel silmad avada ja seista nii, et jalad oleksid asetatud õlgade laiuselt. Selgitage, et nüüd on see õpilane võrdkujuks kellestki, kes on „[usus] kindel ja vankumatu“ (Hl 15:8). Seejärel paluge teisel õpilasel taas esimese õpilase kätt õrnalt tõugata. Juhtige tähelepanu sellele, et kui inimene püüab uurida evangeeliumi ja pidada kinni Jumala käskudest, seisab ta kindlalt isegi siis, kui kohtab vastuseisu.

Paluge õpilastel istuda tagasi oma kohtadele. Selgitage, et mõni aasta pärast seda, kui anti tunnustähed Jeesuse Kristuse sünnist, jätkas Saatan kiusamist, et panna inimesi evangeeliumi tõesuses kahtlema.

Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette salmid 3. Nefi 1:27–29. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, milline oli õigemeelsusetute inimeste mõju mõnede laamanlastest noortele.

- Mis juhtus mõnede laamanlastest noortega? („... mõned, kes olid soramlased, juhtisid neid eemale” ja nad ühinesid Gadiantoni röövlitega.)
- Miks uskusid mõned laamanlastest noored 3. Nefi 1:29 kohaselt soramlaste „valesid” ja „meelitussõnu”? (Kui õpilased ei maini Mormoni kinnitust, et noored „said iseseisvaks”, juhtige sellele nende tähelepanu.)
- Mida tähendab teie arvates siin fraas „said iseseisvaks”?

Kui õpilased seda küsimust arutavad, lugege ette, mida ütles selle fraasi kohta õde Kathleen H. Hughes, kes oli Abiühingu üldjuhatuse liige:

„Minu jaoks tähendab see, et nad mõtlesid eelkõige iseendale ja andsid järele soovidele, mille eest prohvetid olid neid hoiatanud. Nad läksid kaasa Saatana ahvatluste ja võrgutus- tega” (Grow Up unto the Lord. – Ensign, veebr 2010, lk 18).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 1:30. Paluge klassil teksti jälgida, et leida, millist mõju „pealekasvav põlvkond” (noored) teistele avaldas.

- Millist mõju avaldas pealekasvav põlvkond nende ümber olevate inimeste usule?

Selleks, et aidata õpilastel seda ülestähendust tänapäeva olukordadega suhestada, küsige järgmist:

- Millised on mõned „valed” ja „meelitussõnad”, mis võivad tänapäeva noori ahvatleda suhtlema rühmadega, kes ei ole õigemeelsed?
- Millal olete näinud noorte negatiivset mõju teiste usule?

Paluge õpilastel öelda, milline põhimõte võtab kokku selle, mida võime salmidest 3. Nefi 1:29–30 õppida. Nad võivad sõnastada oma vastuseid erinevalt, kuid veenduge, et nad mõistavad järgmist tõde: **Kui anname kiusatustele järele, võib meie eeskuju avaldada teiste usule ja õigemeelsusele negatiivset mõju.** Soovi korral võiksite õpilasi innustada, et nad selle tõe oma pühakirjadesse kirjutaksid.

Juhtige tähelepanu sellele, et kuigi salmis 3. Nefi 1:30 mainitud noorte mõju teiste usule oli negatiivne, võivad noored ümbritsevatele inimestele ka õigemeelset mõju avaldada. Paluge ühel õpilasel tulla tahvli ette. Paluge tal kirja panna õpilaste vastused küsimusele:

- Millised on mõned viisid, kuidas te saate oma pere, koguduse ja kogukonna usku positiivselt mõjutada?

Innustage õpilasi tahvliilt välja valima üht-kaht ideed, mille alusel nad kohe tegutsema hakkavad. Kinnitage neile, et nad võivad oma õigemeelse eeskuju väe kaudu teiste usku tugevdada.

Kommentaariid ja taustinfo

3. Nefi 1:29–30. „Pealekasvava põlvkonna pahelisus”

President Henry B. Eyring Esimesest Presidentkonnast selgitas, millist mõju võib perele avaldada ühe inimese õigelt teelt kõrvale kaldumine:

„Kiriku noored .. hoiavad enda käes tulevikku. Kirik on alati olnud ühe põlvkonna kaugusel väljasuremisest.

Kui terve põlvkond kaoks, mida ei juhtu, kaotaksime Kiriku. Kuid isegi üks Jeesuse Kristuse evangeeliumi jaoks kaduma läinud inimene suleb järgnevatele põlvkondadele ukсед, kui just Issand ei siruta end nende poole, et mõned neist tagasi tuua” (We Must Raise Our Sights. KHS-i usuõpetuse õpetajatele peetud kõne, 14. aug 2001, si.lds.org).

3. Nefi 2–5

Sissejuhatus

Pärast seda, kui inimesed olid näinud tunnustähti Jeesuse Kristuse sünnist, ei tekitanud tunnustähed neis enam nii suurt hämmastust ja nad tegid oma südame kõvaks. Paljud inimesed eitasid järgnevaid tunnustähti ja imesid ning muutusid järjest pahelisemaks. Selle tulemusel muutusid Gadiantoni röövlid nii tugevaks, et nefilased ja laamanlased olid sunnitud nende vastu relvad tõstma. Usule pöördunud laamanlased ühinesid

nefilastega ja neid hakati hüüdma nefilasteks. Nefilaste ülemkohtunik Lakooneus kutsus rahvast meelt parandama ja valmistas neid lahinguks ette. Kuna nefilased parandasid meelt, uskusid Issandasse ja tegid usinalt ettevalmistusi, saavutasid nad Gadiantoni röövlite üle suure võidu. Nende pääsemise järel tunnustas rahvas Jumala väge nende alalhoidmisel.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 2

Usule pöördunud laamanlased ühinevad nefilastega, et kaitsta ennast Gadiantoni röövlite vastu

Paluge õpilastel võtta mõni minut aega, et loetleda vihikusse või pühakirjapäevikusse mõned vaimsed kogemused, mis neil on olnud. Tuletage neile meelde, et vaimne kogemus ei pea olema dramaatiline või ebatavaline, selleks et olla tähendusrikas. Soovitage neil mõelda ajale, mil nad tundsid Taevase Isa armastust või Püha Vaimu mõju. Näiteks võivad nad kirjutada oma kogemustest, mis on seotud palvele saadud vastuste, preesterluse õnnistuste saamise või teiste teenimisega. Kui nad on kirjutamise lõpetanud, küsige neilt, miks on nende arvates tähtis neid vaimseid kogemusi täna, aga ka 10 või 20 aasta pärast meeles pidada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 2:1–3. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et saada teada, mis juhtus, kui inimesed hakkasid Päästja sünniga seotud tunnustähti unustama.

- Milliseid tõdesid õpetab see ülestähendus meile vaimsete kogemuste unustamise ohust?

Kui õpilased räägivad, milliseid tõdesid nad leidsid, juhtige tähelepanu järgmisele põhimõttele: **Kui me unustame varasemad vaimsed kogemused, muutume Saatana kiusatuste ja pettuste suhtes palju vastuvõtlikumaks.** Soovi korral võiksite selle põhimõtte tahvlile kirjutada. Samuti võiksite õpilasi innustada, et nad selle oma vaimsete kogemuste loetelu alla kirjutaksid.

- Mida te arvate, miks võib vaimsete kogemuste unustamine meid Saatana jaoks kergesti haavatavaks muuta?
- Mida saame teha, et olla kindlad, et me oma vaimseid kogemusi ei unusta? (Võimalikud vastused: saame kogemusi teistega jagada, kui see on sobilik; pidada isiklikku päevikut või kirjutada kogemusi üles programmide „Kohus Jumala ees” ja „Isiklik Areng” raames.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette tsitaat, milles president Henry B. Eyring Esimesest Presidendikonnast selgitab, kuidas on teda aidanud vaimsete kogemuste päevikusse kirjanemine. Paluge klassil kuulata, millised õnnistused võivad selliste ülestähenduste pidamisel osaks saada.

„Ma kirjutasin aastaid iga päev mõned read. Ma ei jätnud kunagi päevagi vahele, ükskõik kui väsinud ma ka polnud või kui vara pidin järgmine päev alustama. Enne kirjutamist mõtisklesin ma küsimuse üle: „Kas olen näinud, kuidas Jumal täna oma kätte välja sirutas, et meid või meie lapse või meie perekonda puudutada?” Jätkates selle tegemist, hakkas midagi juhtuma. Päevale tagasi mõeldes nägin ma tõendeid selle kohta, mida Jumal oli teinud ühele meist [pereliikmetest], mida ma polnud päeva kiiretel hetkedel märganud. Kui see

juhtus, ja seda juhtus sageli, mõistsin ma, et meenutamine võimaldas Jumalal mulle näidata, mida Ta teinud oli.

Mu südames hakkas kasvama midagi enam kui tänulikkus. Kasvas tunnistus. Ma veendusin üha enam, et meie Taevane Isa kuuleb palveid ja vastab neile. Ma olin veelgi tänulik leebumise ja puhastumise eest, mis leiab aset Päästja Jeesuse Kristuse lepituse tõttu. Ja ma sain kindlust juurde, et Püha Vaim võib tuletada meile meelde kõik – isegi selle, mida me ei märganud või millele me tähelepanu ei pööranud, kui see juhtus” (O Remember, Remember. – 2007. a sügisene üldkonverents).

Paluge õpilastel rääkida, kuidas vaimsete kogemuste meelespidamine – päevikut pidades või muul viisil – on aidanud neil ustavatena püsida, hoolimata Saatana püüetest neid kiusata ja petta.

Tehke kokkuvõtte salmides 3. Nefi 2:4–19, selgitades, et kui inimesed jätkasid pahelisuses, kasvasid Gadiantoni röövlid nii arvuliselt kui ka jõu poolest. Gadiantoni röövlid muutusid veelgi vägivaldsemaks ja usule pöördunud laamanlased ühendasid oma jõud nefilastega, et nende vastu võidelda. Kuigi neil õnnestus Gadiantoni röövlid oma maadelt minema ajada, olid nefilased (samuti usule pöördunud laamanlased, keda hüüti nüüd nefilasteks) 15 aastat pärast seda, kui anti tunnistused Jeesuse Kristuse sünnist, endiselt ohtlikus olukorras.

3. Nefi 3:1–10

Gadiantoni röövlite juht nõuab, et nefilased alistuksid

Selgitage, et salmides 3. Nefi 3:1–10 näeme näidet sellest, kuidas vastane võib mõnikord teiste inimeste kaudu tegutsedes püüda meie usku nõrgendada ja meid kõrvale juhtida. Gadiantoni röövlite juht Gidiaani kirjutab nefilaste ülemkohtunik Lakooneusele kirja, nõudes, et ta alistuks Gadiantoni röövlitele.

Kirjutage tahvlile Gidiaani kiusab Lakooneust. Paluge pooltel õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 3:2–5 ja teisel poolel 3. Nefi 3:6–10. Paluge õpilastel otsida lugemise ajal sõnu või fraase, mis illustreerivad taktikaid, mida Gidiaani kasutas, kui püüdis nõrgestada Lakooneuse usku ja teda õigelt teelt kõrvale juhtida. Kui õpilased on lugemise lõpetanud, paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Paluge ühel õpilasel teiste vastused tahvlile kirjutada.

Et teha kokkuvõtet taktikatest, mida õpilased salmides 3. Nefi 3:2–10 leidsid, kirjutage tahvlile õpilaste vastuste alla järgmine tõde: Saatan ja tema käsilased kasutavad inimeste õigelt teelt kõrvale juhtimiseks sageli meelitusi, valelubadusi ja ähvardusi. Paluge õpilastel valida tahvlile kirjutatud Gidiaani taktikatest üks ja selgitada, kuidas Saatan ja tema käsilased võivad kasutada tänapäeva noorte puhul samasugust taktikat. Selleks, et aidata õpilastel näha sarnasusi, võiksite näiteks küsida:

- Tooge näiteid sellest, kuidas vastane võib tänapäeva noorte puhul meelitusi kasutada (võltsi või liigset kiitust). Millised on mõned valelubadused või tühjad ähvardused, mida vastane võib kasutada? Kuidas saavad noored teie arvates sellisele taktikale vastu seista?

3. Nefi 3:11–5:7

Lakooneuse rahvas valmistub ennast kaitsma ja nad võidavad Gadiantoni röövleid

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 3:11–12. Paluge klassil teksti jälgida, et saada teada, kuidas reageeris Lakooneus Gidiaani ähvarduskirjale.

- Milliseid tõdesid võime õppida sellest, kuidas Lakooneus Gidiaanile vastas? (Õpilased võivad tuua välja tõe, et **õigemeelsed mehed ja naised ei pea kartma pahelisi ega peaks andma järele nendega seotud hirmule.**)

Jagage õpilased nelja rühma. Andke igale rühmale suur paberileht. Paluge rühmadel joonistada paberile kaks veergu: „Lakooneuse ettevalmistused” ja „Sarnasused tänapäevaga”. Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjakohad ja määrake üks igale rühmale: 3. Nefi 3:12–15; 3. Nefi 3:16–21; 3. Nefi 3:22–26; 3. Nefi 4:1–4. Paluge õpilastel neile määratud salmid läbi lugeda, et otsida, kuidas valmistas Lakooneus oma rahvast vaimselt ja füüsiliselt ette Gadiantoni röövlite rünnakule vastu panema. Paluge igast rühmast ühel õpilasel kirjutada veergu „Lakooneuse ettevalmistused”, kuidas inimesed valmistusid. (NB! Kui õpilased

neid salme uurivad, veenduge, et nad teevad vahet Gadiantoni röövlite juhi Gidiaani ning nefilaste suure prohveti ja ülemjuhataja Gidgidooni vahel.)

Kui õpilastel on olnud piisavalt aega, et moodustada „Lakooneuse ettevalmistuste“ alla oma nimekirja, paluge neil loetleda „Paralleelid tänapäevaga“ tulba all vaimsed ja ajalikud ettevalmistused, mida meil on palutud viimsel ajal teha. Kui õpilastel on olnud ülesande täitmiseks piisavalt aega, paluge igast rühmast ühel õpilasel rääkida klassile, mida tema rühm õppis. Selleks, et aidata õpilastel kindlaks määrata, kuidas nad saavad õpitut rakedada, küsige nende esitluse ajal või pärast seda:

- Kuidas me saame oma kodu vastase rünnakute eest kindlamaks muuta?
- Miks on ajalikud ettevalmistused – näiteks hariduse omandamine ja kodused toiduvarud – viimsetel aegadel olulised?
- Kuidas pakub kogunemine peredes ja kogudustes meile kaitset?
- Millal on palve aidanud teil vaimujõudu saada?
- Kuidas võib meelearandus meid tulevikuks ette valmistada?
- Kuidas meid õnnistatakse, kui järgime elavaid prohveteid ja apostleid?
- Kuidas saame oma ellu ilmutuse vaimu kutsuda?

Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette 3. Nefi 4:7–12. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et otsida viise, kuidas rahvast nende vaimsete ja ajalike ettevalmistuste pärast õnnistati.

- Milliseid tõdesid te sellest ülestähendusest õppisite? (Kui õpilased oma vastustest räägivad, rõhutage järgmist põhimõtet: **kui teeme nii vaimseid kui ka ajalikke ettevalmistusi, muudab Issand meid raskuste ületamiseks tugevamaks.**)

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 4:13–29, selgitades, et Lakooneus ja tema rahvas võitsid Gadiantoni röövleid ja hukkasid nende juhid. Lugege ette 3. Nefi 4:30–33. Paluge õpilastel teksti jälgida, et saada teada, kuidas rahvas sellele võidule reageeris.

- Kuidas rahvas reageeris, kui Issand oli nad nende vaenlaste käest päästnud?
- Mida pidas rahvas selle põhjuseks, et nad Gadiantoni röövlite käest päästeti? (Oma meelearandust, alandlikkust ja Jumala headust.) Soovi korral võiksite rõhutada, et **kui me parandame meelt ja alandame endid, toetab Jumal meid katsumustes ja päästab meid nendest.**)

Soovi korral võiksite jagada mõnda kogemust, milles lootsite Jumalale ning Tema aitas Teil vastu pidada või katsumuse ületada. Samuti võiksite paluda ühel-kahel õpilasel sellist kogemust jagada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 5:1–4. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mida nefilased Gadiantoni röövlite vastases võitluses saadud abi ja õnnistuste tulemusel tegid. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, rõhutage, et üks viis, kuidas rahvas reageeris, oli evangeeliumi jutlustamine teistele.

3. Nefi 5:8–26

Rahva seas seatakse taas jalule rahu; Mormon selgitab ülestähenduste lühendamist

Rääkige õpilastele, et ülejäänud osa 3. Nefi 5. peatükist sisaldab Mormoni selgitust selle kohta, miks ta seda ülestähendust lühendas. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 5:12–15, et leida, mida rääkis Mormon oma kohustusest kirjutada lühendus Nefi ülestähendustest.

- Millist tõde te nendest salmidest õpite, mis kirjeldab meie kohustust Jeesuse Kristuse jüngritena? (Kuigi õpilased võivad sõnastada oma vastuseid erinevalt, peaksid nad ära tundma järgmise tõe: **Jeesuse Kristuse jüngritena on meil kohustus õpetada teiste teed igavesse ellu.** Soovi korral võiksite selle tõe tahvlile kirjutada.)

Rõhutage, et üheks tähtsaimaks viisiks, kuidas me saame näidata Issandale tänu õnnistuste eest, mida Ta on meile andnud, on aidata teistel Tema juurde tulla ja neidsamu õnnistusi saada. Paluge õpilastel soovitada viise, kuidas nad võiksid Jeesuse Kristuse jüngritena õpetada teistele teed igavesse ellu. Innustage õpilasi välja valima üht-kaht soovitud, kuidas evangeeliumi jagada, ja otsima palvemeelselt Issanda abi, et viia lõpule see, mida nad teha otsustavad.

118. ÕPPETUND

3. Nefi 6–7

Sissejuhatus

Gadiantoni röövlite käest imelise pääsemise järel nautisid nefilased umbes kolm aastat rahu. Kuid rahva hulgas kasvasid uhkus, klassierinevused ja tagakiusamine. Sellal kui mõned jäid Issandale ustavaks, ühinesid

paljud salaliitudega. Salaliitude tõttu mõrvati ülemkohtunik ja nefilaste valitsus kukutati. Rahvas jagunes suguharudesse ja valis endale omad juhid. Nefi teenis rahvast väe ja suure volitusega.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 6:1–18

Õitsenguperioodi järel muutusid nefilased uhkeks ja Kirik lõhenes

Kirjutage järgnevad küsimused enne tunni algust tahvlile. Paluge õpilastel neile vastata ja selgitada oma vastuseid.

Kas inimesel on võimalik olla ..

Rikas ja alandlik?

Vaene ja uhke?

Haritud ja alandlik?

Harimatu ja uhke?

Innustage õpilasi, et nad neile küsimustele 3. Nefi 6. peatükki uurides jätkuvalt mõtleksid. Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 6:1–9, selgitades, et pärast seda, kui nefilased ja laamanlased saavutasid võidu Gadiantoni röövlite üle, seadsid nad maal taas jalule rahu ja algas õitseng. Kuid peagi olid nende rahu ja õitseng ohus.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 6:5, 10–12. Paluge klassil leida, mis hakkas ohustama rahva rahu ja õitsengut.

- Mis hakkas rahva rahu ja õitsengut ohustama?
- Kas te olete näinud, et üha suurenev rikkus ja teadmiste tagaajamine tekitab teie koolis, kogukonnas või kogu maal samasuguseid probleeme? Kui jah, siis mil moel?

Tõmmake tahvli keskele vertikaalne joon, et moodustada kaks veergu. Kirjutage ühe veeru pealdiseks Uhke ja teise pealdiseks Alandlik. Paluge õpilastel uurida salme 3. Nefi 6:13–14, et otsida sõnu ja fraase, mis kirjeldavad, mida rahvas tegi, kui rikkused ja teadmised neid lõhestama hakkasid. Kui õpilased on lugemise lõpetanud, innustage neid kirjutama tahvil olevatesse vastavatesse veergudesse sõnu ja fraase, mida nad leidsid.

- Milliseid tõendeid te leidsite salmist 3. Nefi 6:13 selle kohta, et mõned, keda uhked taga kiusasid, vastasid neile samuti uhkusega?
- Miks on teie arvates „sõimule sõimuga“ vastamine (või kriitikale kriitikaga vastamine) uhkuse ilming?
- Mis avaldas teile muljet selle juures, kuidas usule pöördunud laamanlased reageerisid?
- Milliseid põhimõtteid võime salmidest 3. Nefi 6:13–14 õppida? (Õpilaste vastused võivad olla erinevad, kuid nad peaksid välja tooma järgmise põhimõtte: **hoolimata olukorrast, saame me valida alandlikkuse ja ustavuse.**)

Juhtige õpilaste tähelepanu tahvil olevale veerule, kus on loetletud, kuidas alandlikult reageeriti. Küsige:

- Mida me saame teha, et jääksime igas olukorras alandlikuks ja ustavaks? (Kirjutage õpilaste vastused tahvil olevasse veergu „Alandlik“.)
- Mõelge inimesele, kes on teie arvates heaks eeskujuks sellest, kuidas valida hoolimata olukorrast alandlikkus ja ustavus. Kuidas on see inimene eeskujuks alandlikkusest?

Selgitage, et kuna enamik nefilasi ei parandanud uhkusest meelt, halvenes nende olukord veelgi. Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette 3. Nefi 6:15–18. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, kuidas lubas rahva uhkus Saatanal neid mõjutada.

- Mida õpetavad need salmid sellest, kuidas on seotud uhkus ja Saatana vägi, et meid kiusata? (Kui õpilased vastavad, aidake neil ära tunda tõde: **kui oleme uhked, lubame Saatanal meid suurema väega kiusata ja meid veelgi rohkem pattu tegema panna.** Soovi korral võiksite õpilasi innustada, et nad selle põhimõtte oma pühakirjadesse, vihkusse või pühakirjapäevikusse kirjutaksid.)
- Millised sõnad ja fraasid kirjeldavad salmide 3. Nefi 6:15–18 kohaselt seda, kuidas inimeste südamed uhkuse tõttu paheliseks muutusid? (Nad olid „... jäetud [Saatana] mõju alla, .. ta juhtis neid, kuhu iganes soovis, ja lasi neil toime panna kõiksugu süütegusid, mida ta soovis.“ Nad olid „kohutavas pahelisuse seisundis“ ja „hakkasid .. tahtlikult Jumalale vastu“.)
- Miks mõjutab uhkus teie arvates seda, kui palju Saatan meid mõjutada saab?

Lisaks õpilaste vastustele võiksite paluda ühel õpilasel lugeda ette õpetussõnad president Henry B. Eyringilt Esimesest Presidentkonnast. Paluge õpilastel kuulata, milline on üks uhkusest tulenev oht, mille eest president Eyring hoiatas.

„Uhkus tekitab meie sees kära, mis muudab Vaimu tasase hääle raskesti kuuldavaks. Ja peagi, oma uhkuses, me isegi enam ei püüa seda kuulata. Me võime hakata kiiresti mõtlema, et me ei vaja seda“ (Prayer. – Ensign, nov 2001, lk 16).

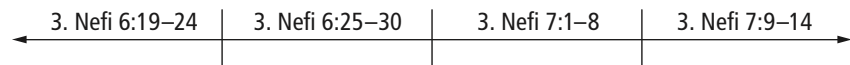
- Miks on ohtlik Vaimu häält enam mitte kuulata? (Aidake õpilastel mõista, et kui me ignoreerime Püha Vaimu sosistusi, oleme kuradi kiusatustele veelgi vastuvõtlikumad.)

Juhtige õpilaste tähelepanu taas tahvlile, kus on loetletud, kuidas reageeriti alandlikult. Paluge neil valida üks alandlik reageerimisviis, mis nende arvates neile isiklikult kõige rohkem abiks on. Andke neile mõni hetk aega, et panna kirja, kuidas nad saavad seda soovitusi koolis ja kodus kohe kasutama hakata.

3. Nefi 6:19–7:14

Salajased liidud hävitavad nefilaste valitsuse ja rahvas jaguneb suguharudesse

Joonistage tahvlile järgnev ajatelg.

Jagage õpilased neljaks rühmaks ja määrake igale rühmale üks tahvilil kirjasolev pühakirjakoht. Paluge õpilastel need pühakirjakohad läbi lugeda, et leida nefilaste seas aset leidnud peamised sündmused. Kui õpilastel on olnud lugemiseks piisavalt aega, paluge igast rühmast ühel õpilasel kirjutada tahvilil oleva ajajoone õigesse kohta neile määratud pühakirjakohtade peamised sündmused (rühma teised õpilased võivad abiks olla). Kui selle ülesandega on valmis jõutud, selgitage, et loetletud sündmused näitavad, kuidas salajased liidud viisid nefilaste valitsuse langemiseni ja rahva eraldumiseni suguharudesse.

Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette salmid 3. Nefi 6:27–30. Paluge õpilastel teksti jälgida ning leida salajaste liitude rajaja ja eesmärk. Kui õpilased on välja selgitanud salajaste liitude rajaja (kurat), küsige:

- Millised sõnad ja fraasid kirjeldavad salajaste liitude eesmärke? (Võimalikud vastused: „ühineda kõige õigemeelsuse vastu“, „hävitada“ Issanda rahvas, „[mitte] tunnista[da] seadust ja oma maa õigusi“ ja „et maal ei oleks enam vabadust“.)
- Kuidas prohvetite tapjad karistusest pääsesid? (Nende sõbrad ja pere, kes olid samuti salajaste liitude liikmed, ühinesid, et aidata neil oma tegusid varjata ja oma tegude tagajärgi vältida.)
- Kujutage ette, et teil on mõned sõbrad, kes tahavad vältida oma tegude tagajärgi. Kuidas te saate aidata neil selle asemel evangeeliumi ja selle käitumisharjumiste järgi elada?

Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette 3. Nefi 7:1–8. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, milline oli nende salajaste liitude mõju nefilaste seas. Selgitage, et **kurat meelitab**

inimesi astuma salajastesse liitudesse, püüdes sellega hävitada õigemeelseid ja suurendada ebaõiglust. Aidake õpilastel mõista, et salajaste liitude tegutsemisviis ja motiivid on sageli varjatud ja alati pole neist kerge aru saada. Innustage õpilasi vältima iga rühmituse või inimesega suhtlemist, kes sarnaneb mingil viisil salajaste liitudega.

3. Nefi 7:15–26

Ajal, mil vähesed on jäänud ustavaks, jätkab Nefi teenimist ja mõned pöörduvad usule

- Mida te arvate, kuidas te oleksite end tundnud, kui oleksite elanud nefilaste hulgas pärast seda, kui nende valitsus troonilt kukutati? Miks?
- Mida te arvate, kuhu te oleksite juhatuse ja juhiste saamiseks pöördunud?

Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette 3. Nefi 7:15–20. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida põhjusi, miks nad oleksid sellises olukorras võinud soovida Nefit järgida. Soovi korral võiksite lasta õpilastel iga salmi või paari tagant paus teha, et saaksite paluda neil selgitada, miks nad oleksid inspireeritud Nefit järgima.

- Milline oli tol ajal Nefi sõnum rahvale? (Vt 3Ne 7:16.)
- Kuidas tänapäeva Kiriku juhid Nefiga sarnanevad?
- Millal olete näinud mõnda Kiriku juhti „õpeta[mas] väe ja suure volitusega”? (3Ne 7:17).

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 7:21–26 ja leida, kuidas usule pöördunud Nefi järgimise ja oma pattudest meeleparanduse tegemise eest õnnistati. Paluge mitmel õpilasel rääkida, mida nad leidsid.

- Milliseid põhimõtteid saame õppida nende eeskujust, kes meelt parandasid ja Nefit järgisid?

Õpilased võivad rääkida mitmetest tõdedest, kuid nad peaksid ära tundma järgmise põhimõtte: **kui me parandame meelt ja järgime Issanda teenijaid, mõjutab meid Püha Vaim.**

- Miks on meeleparandus ilmtingimata vajalik selleks, et Püha Vaim oleks meiega?
- Miks aitab teie arvates Issanda teenijate järgimine meil Püha Vaimu juhatusele vastuvõtlikum olla?

Lugege ette Esimesest Presidentkonnast president James E. Fausti sõnad:

„Ma olen järeldanud, et vaimne juhatus sõltub suurel määral üksmeelest Kiriku presidendi, Esimese Presidentkonna ja Kaheteistkümne Kvoorumiga – keda kõiki on toetatud prohvetite, nägijate ja ilmutajatena. Ma ei tea, kuidas me võime loota täielikule kooskõlale Issanda Vaimuga, kui me pole kooskõlas Kiriku presidendi ning teiste prohvetite, nägijate ja ilmutajatega” (Kutsutud ja välja valitud. – 2005. a sügisene üldkonverents).

- Millal olete tundnud Püha Vaimu mõju, kuna olete otsustanud olla Issanda teenijatele kuulekad?

Innustage õpilasi kirja panema, millist inspiratsiooni nad on saanud selle kohta, mida nad saavad teha, et rakendada täna õpitud tõesid. Rõhutage, et isegi kui teised otsustavad elada vastupidiselt Issanda käskudele, nagu see juhtus nefilaste seas, võime meie valida Jumala ja Tema kutsutud teenijate alandliku järgimise.

3. Nefi 8–10

Sissejuhatus

Kolmkümmend kolm aastat pärast Päästja sünni tunnustähe nägemist hakkasid nefilased otsima Päästja surma tunnustähte, millest laamanlane Saamueli oli prohvetlikult kuulutanud. Kuigi anti palju tunnustähti, levisid rahva hulgas kahtlused ja vaidlused. Järgmisel aastal Saamueli prohvetlik kuulutus täitus. Pärast suuri torme, maavärinaid ja teisi õnnetusi, mis põhjustasid

laialdast hävingut, kattis maad kolm päeva pimedus. Hävingus ellujäänud inimesed kuulsid pimeduses Jeesuse Kristuse häält. Ta kutsus neid meelt parandama ja Tema juurde tagasi pöörduma. Kui pimedus hajus, muutus inimeste lein rõõmuks ja Jeesuse Kristuse ülistamiseks.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 8:1–18

Suur häving annab märku Jeesuse Kristuse surmast, viies täide laamanlase Saamueli prohvetliku kuulutuse

Alustage tundi, küsides:

- Kas teate juba mõnda ilmnenud tunnustähte, mis näitab, et Päästja teine tulek on lähedal? (Soovi korral võiksite juhtida tähelepanu sellele, et täide on läinud või täide on minemas paljud prohvetlikud ettekuulutused, nagu evangeeliumi taastamine, prohvet Eelija saabumine ja evangeeliumi jutlustamine kogu maailmas.)
- Mida te tunnete, kui panete tähele mõnda selget tunnustähte sellest, et Päästja teine tulemine on lähenemas?

Selgitage, et me elame ajal, mis sarnaneb sellele, mis eelnes vahetult Jeesuse Kristuse külaskäigule nefilaste juurde. Nii nagu nefilased ootasid laamanlase Saamueli prohvetlikult kuulutatud tunnustähti, mis pidid andma märku Jeesuse Kristuse surmast ja ülestõusmisest, peaksime meie otsima tunnustähti Päästja teisest tulemisest.

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 8:3–4, et teha kindlaks, kui erinevalt mõned nefilased neisse tunnustähtedesse suhtusid. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. (Kuigi inimesed ootasid tunnustähti „suure tõsidusega“, oli nende seas „palju kahtlusi ja vaidlusi“.)

- Kuidas sarnaneb salmid 3. Nefi 8:3–4 kirjeldatud olukord tänapäeva maailma oludega?
- Kuidas me saame tugevdada oma usku Jeesusesse Kristusesse, isegi kui paljud meie ümber kahtlevad?

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi kogunud raevukat tormi, maavärinat või mõnda muud loodusõnnetust. Kui õpilased vastavad, paluge neil rääkida, kuidas nad end selle kogemuse ajal ja pärast seda tundsid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 8:5–7. Paluge õpilastel teksti jälgida, otsides, mis juhtus 34. aastal pärast Jeesuse Kristuse sündi. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 8:8–18, et leida, mis juhtus linnade elanikega. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. Tuletage õpilastele meelde, et laamanlane Saamueli oli nendest asjadest prohvetlikult kuulutanud (vt Hl 14:20–27). Rõhutage, et **prohvetite kõik sõnad täituvad** ja et **Jumal laseb pahelistel oma tegude eest vastutada**.

3. Nefi 8:19–25

Kolm päeva katab maad pimedus

Selgitage, et pärast tormide ja maavärinate lõppu kattis maad kolm päeva pimedus. Kustutage klassis hetkeks tuled. Seejärel küsige õpilastelt, kas nad on kunagi viibinud kohas, kus valitseb kottpimedus, näiteks koopas või akendeta ruumis.

- Kuidas te ennast selles kohas tundsite?

Juhtige tähelepanu sellele, et kolm päeva maad katnud pimedus erines pimedusest, mis saabub, kui kustutame tuled või läheme akendeta ruumi. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 8:19–23, et otsida fraase, mis kirjeldavad nefilaste kogetud pimedust. (Võimalikud vastused: „tihe pimedus“, „pimeduse vine“, „pimeduse udu“ ja „ei .. mingit valgust“.)

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 8:23–25, et leida, millist mõju avaldas pimedus hävingus ellujäänud nefilastele. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

3. Nefi 9:1–14

Jeesus Kristus kutsub pimeduses neid, kes hävingus ellu jäid, meelt parandama ja Tema juurde tulema

Kirjutage tahvlile järgmised küsimused. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 9:1–12, et neile küsimustele vastused leida.

Miks selline häving aset leidis?

Kuidas Saatan sellele hävingule reageeris?

Mida see Saatana kohta õpetab? Kuidas ta kohtleb neid, kes teda järgivad?

Lugege klassile ette salmid 3. Nefi 9:13–14. Paluge õpilastel teksti jälgida, et tähele panna, kuidas kutsub Päästja neid, kellele hävingus armu heideti. Paluge õpilastel kujutada ette, kuidas need nefilased täielikus pimeduses Päästja häält kuulsid. Neile on „armu heidetud, kuna [nad olid] õigemeelsemad kui“ need, keda hävitati, kuid nad pidid ikkagi meelt parandama ja muutuma (vt 3Ne 9:13; 10:12).

- Kuidas nefilased teie arvates end tundsid, kui Päästja kutset kuulsid? Miks?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Seitsmekümnest vanem C. Scott Grow sõnad:

„Jeesus Kristus on meie hinge Suur Tervendaja. ..

Kui me patustame, siis ütleb Saatan, et oleme kadunud. Vastupidiselt sellele pakub meie Lunastaja lunastust kõigile, nii teile kui ka mulle, sõltumata sellest, mida me valesi oleme teinud“ (Lepituse ime. – 2011. a kevadine üldkonverents).

Kinnitage, et Päästja kutse salmis 3. Nefi 9:13 – tulla Tema juurde ja saada terveks – on esitatud meile kõigile. Selleks, et Päästja saaks meid tervendada, peame vastu võtma Tema kutse tulla Tema juurde, parandama meelt oma pattudest ja pöörduma usule. Paluge õpilastel mõelda, millised on nende elus asjad, milles nad vajaksid Päästja tervendamist. Seejärel paluge neil vastata oma vihikus või pühakirjapäevikus järgmisele küsimusele:

- Mida mul tuleb teha, et saaksin oma elus tunda Päästja tervendamist?

3. Nefi 9:15–22

Päästja kuulutab, et Tema ohverduse kaudu on Moosese seadus täidetud

Lugege ette salm 3. Nefi 9:19. Paluge õpilastel teksti jälgida, et tähele panna, mida Jeesus Kristus ütles, et ei võta enam nefilastelt vastu. Vajadusel tuletage õpilastele meelde, et nefilased elasid sel ajal Moosese seaduse järgi. Moosese seaduse ühe osana käskis Issand oma rahval ohverdada loomi, mis sümboliseeriks ohverdust, mille Päästja lepituse kaudu teeb.

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 9:20, et leida, mida ütles Päästja selle kohta, mida nefilased peavad nüüd ohvriks tooma. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

- Mida tähendab teie arvates tuua ohvriks „murtud süda ja kahetsev vaim“?
- Milliseid õnnistusi lubab Päästja neile, kes tulevad Tema juurde murtud südame ja kahetseva vaimuga?

Selgitage, et vanem D. Todd Christofferson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas, kuidas me võiksime mõelda fraasidest „murtud süda“ ja „kahetsev vaim“. Lugege õpetus ette, paludes õpilastel kuulata, milliseid sõnu kasutas vanem Christofferson, et aidata meil neid fraase mõista:

Isiklikud küsimused

Isiklikud küsimused võivad aidata õpilastel rakendada evangeeliumi tõdesid. Siiski võivad õpilased nende küsimuste olemuse tõttu tunda kohmetust neile suuliselt vastates. Innustades õpilasi isiklikele küsimustele kirjalikult vastama, on neil võimalik seda privaatselt teha ning olla vastamisel avatumad ja siiramad. Siiski peaksite neile rääkima, et nad ei kirjutaks konfidentsiaalsetest asjadest, nagu kunagised patud või üleastumised.

„Te võite pakkuda Issandale anniks oma murtud ehk meeltparandava südame ja oma kahetseva ehk kuuleka vaimu. Tegelikult olete selleks anniks teie ise – see, kes te olete, ja kelleks te olete saamas.

Kas teis või teie elus on midagi, mis pole puhas või on vääritud? Kui te sellest lahti saate, on see anniks Päästjale. Kas teie elus puudub mõni hea harjumus või omadus? Kui te selle omaks võtate ja sellest saab teie iseloomu osa, annate te anni Issandale” (When Thou Art Converted. – Ensign või Liahona, mai 2004, lk 12).

- Millist sõna kasutas vanem Christofferson, et aidata meil mõista fraasi „murtud süda”? (Meeltparandav.) Mida tähendab teie arvates meeltparandav süda?
- Millist sõna kasutas vanem Christofferson, et aidata meil mõista fraasi „kahetsev vaim”? (Kuulekas.) Kuidas te kirjeldaksite inimest, kellel on kuulekas vaim?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 9:21–22, et leida, mida ütles Päästja selle kohta, kuidas me peaksime Tema juurde tulema. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Näidake väikese lapse pilti, võib-olla kellegi pilti oma pereliikmetest.

- Kuidas te kujutate ette, et väike laps tuleb Päästja juurde? Kuidas aitab see teil mõista seda, kuidas meie peaksime tulema Päästja juurde?

Kirjutage tahvlile lause:

Kui tuleme Kristuse juurde murtud südame ja kahetseva vaimuga, Ta ..

Paluge õpilastel vaadata üle salmid 3. Nefi 9:13–15, 19–22, et leida, kuidas tahvlil olevat lauset lõpetada. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Võimalikud vastused: Ta tervendab meid (vt 3Ne 9:13), annab meile igavese elu (vt 3Ne 9:14) ja võtab meid vastu (vt 3Ne 9:22). Kui õpilased on vastanud, kirjutage tahvlil olev lause lõpuni: kui tuleme Kristuse juurde murtud südame ja kahetseva vaimuga, võtab Ta meid vastu, tervendab meid ja annab meile igavese elu.

3. Nefi 10

Issand lubab koguda oma rahva, nagu kana kogub oma tibud

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 10:1–3, selgitades, et pärast Päästja hääle kuulmist olid inimesed nii hämmeldunud, et kõik vaikusid mitu tundi. Seejärel kõneles Ta rahvale taas.

Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette 3. Nefi 10:4–6. Juhtige tähelepanu sellele, et nendes salmides räägib Päästja Iisraeli kojast, Tema lepingurahvast.

- Mil moel kaitseb Päästja meid ohu eest, nagu kana kaitseb oma tibusid? Miks Päästja kogu Iisraeli koda kokku ei kogunud ega kaitsnud? (Nad ei tulnud Tema juurde.)
- Mida lubas Päästja neile, kes parandavad meelt ja Tema juurde tagasi pöörduvad? (Ta kogub nad, nagu kana kogub oma tibud.)

Paluge õpilastel vastata vihikusse või pühakirjapäevikusse kirjalikult järgmisele küsimusele. (Soovi korral võiksite küsimuse tahvlile kirjutada või lugeda selle õpilastele aeglaselt ette, et nad saaksid selle kirja panna.)

- Millal olen tundnud Päästja kutset, et saada Temalt kosutust ja kaitset?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 10:9–11. Paluge klassil teksti jälgida, et tähele panna, mis sündis pärast seda, kui Päästja oli rahvale rääkinud. Soovi korral tunnistage lõpetuseks sellest, et Päästja on halastav kõigile neile, kes tulevad Tema juurde murtud südame ja kahetseva vaimuga. Soovi korral selgitage samuti, et järgmises õppetunnis arutavad õpilased seda, kuidas Päästja rahvast külastas ja kuidas Ta igäuht neist isiklikult teenis.

120. ÕPPETUND

3. Nefi 11:1–17

Sissejuhatus

Pärast hävingut ja kolm päeva kestnud pimedust, mis andsid märku Päästja surmast, kogunes Küllusliku maal templi juurde umbes 2500 nefilasest meest, naist ja last (vt 3Ne 17:25). Nad ajasid omavahel juttu, kui kuulsid Taevaisa häält tutvustamas oma Poega Jeesust Kristust,

kes seejärel ilmus. Jeesus Kristus kutsus inimesi isiklikult tunnistama, et Ta oli andnud maailma pattude eest oma elu. Nad tulid üksteise järel Tema juurde ning katusid haavajälgi Tema küljel ning naelajälgi Tema kätes ja jalgades.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 11:1–7

Nefilased kuulevad, kuidas Isa hääl annab teada Tema Poja ilmumisest

Pange klassis mängima püha muusika või üldkonverentsi salvestus, kuid nii vaikselt, et õpilased klassi sisenedes seda vaevu kuuleksid. Alguspalve ja tunni sissejuhatus ajaks pange salvestus kinni. Küsige pärast palvet, kas nad salvestust kuulsid. (Kui Teil pole salvestuse mängima panemiseks tehnilisi vahendeid, võiksite paluda ühel õpilasel lugeda samal ajal, kui teised sisenevad, vaikel häälele ette 3. Nefi 11. peatükki. Selle valiku puhul oleks parem, kui annaksite selle ülesande päev varem õpilasele, kes saabub tavaliselt varem kohale.)

- Mida peab inimene tegema selleks, et vaikset häält kuulda ja sellest aru saada?
- Millest rääkis laul (või konverentsikõne või pühakirjakoht), mis mängis, kui te täna klassi sisenesite?
- Kas selle sõnu oli kerge või raske kuulda ja mõista, kui kõik samal ajal klassi sisenesid? Miks?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 11:1–3. Paluge teistel õpilastel teksti jälgida, et tähele panna, mida oli nefilastel raske mõista.

- Kuidas seda häält salmis 3. Nefi 11:3 kirjeldatakse? (Võiksite soovitada, et õpilased selle hääle kirjelduse oma pühakirjades ära märgiksid.)
- Kuidas mõjus hääl neile, kes seda kuulsid?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 11:4–7, et leida, mida nefilased tegid kolmandal korral teisiti selleks, et häält mõista.

- Mida tegid nefilased teisiti, kui nad kolmandal korral häält kuulsid?
- Kelle häält salmi 3. Nefi 11:7 kohaselt inimesed kuulsid? (Nad kuulsid Taevase Isa häält, kes tutvustas oma Poega Jeesust Kristust.)

Soovi korral võiksite paluda õpilastel lugeda salmi Heelamani 5:30, et leida, kuidas Issanda häält veel kirjeldatakse.

- Kuidas sarnaneb nefilaste kuuldud hääl õhutustele, mida me saame Pühalt Vaimult? (Õpilased võivad sõnastada oma vastuseid erinevalt, kuid nad peaksid mõistma järgmist tõde: **Püha Vaim räägib meiega sageli meie tunnete kaudu.**)
- Miks on tähtis panna tähele inspiratsiooni, mida Issand meile Püha Vaimu kaudu annab?

Paluge õpilastel jagada kogemusi, mil nad on tundnud oma meeltes või südames Püha Vaimu inspiratsiooni. Paluge neil kirjeldada, mida nad tundsid. Soovi korral võiksite jagada oma kogemusi.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumi juhataja Boyd K. Packeri õptussõnad sellest, mida me vajame selleks, et kuulda ja mõista Püha Vaimu kaudu Issanda häält:

Õppetunni tempo

Valige igaks tunniks tempo, mis jätab Teile kõige tähtsamate asjade jaoks piisavalt aega. Näiteks on selle tunni lõpus õpilastel võimalik jagada oma tunnistust Jeesusest Kristusest. Kuigi ka teised õppetunni osad on olulised, veenduge, et tunnistamiseks jääks piisavalt aega.

„Vaim ei pälvi meie tähelepanu karjudes. Ta ei raputa meid kunagi karmi käega. Vaim sosistab. Tõepoolest ta paitab nii hellalt, et kui oleme millegi muuga hõivatud, ei tunnegi me seda.

Aeg-ajalt avaldab Vaim meile piisavalt kindlalt või sageli survet, et pööraksime sellele tähelepanu. Kuid olen ise kogenud, et enamjaolt on nii, et kui me ei pööra sellele õrnale tundele tähelepanu, kui me neid õrnu tundeid ei kuula, tõmbub Vaim eemale ja ootab, kuni me hakkame ise otsima ja kuulama, oma tegutsemise ja väljendusega” (How Does the Spirit Speak to Us. – New Era, veebr 2010, lk 3).

- Millist põhimõtet võime õppida salmidest 3. Nefi 11:1–7 ja juhataja Packeri sõnadest? (Õpilased võivad vastata erinevalt, kuid veenduge, et nad toovad välja järgmise tõe: **kui õpime, kuidas Issanda häält Püha Vaimu kaudu kuulata, suudame mõista teateid, mida Ta meile saadab.**
- Mis aitab teil oma meeli ja südant Püha Vaimu sosistuste kuulmiseks ja mõistmiseks ette valmistada?

3. Nefi 11:8–17

Jeesus Kristus ilmub nefilastele ja kutsub neid ükshaaval Tema kätel, jalgadel ja küljel olevaid haavajälgi katsuma

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 11:8–10. Paluge klassil teksti jälgida ja kujutada ette, kuidas oleks olnud sellel ajal nefilaste seas olla. Näidake pilti „Jeesus läänepoolkeral õpetamas” (Evangeliumi kunstiraamat, 2008, nr 82) ja küsige:

- Mida te arvate, mida oleksite mõelnud ja tundnud, kui oleksite olnud nefilaste seas, kui Päästja neid külastas?

Tuletage õpilastele meelde pimedust ja hävingut, mida nefilased just enne Päästja tulekut olid kogenud. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus vanem Jeffrey R. Hollandilt Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist, milles räägitakse, miks oli tähtis, et Päästja nefilastele ilmus:

„See ilmutamine ja kuulutamine olid kogu Mormoni Raamatus käsitletud ajaloo keskpunktiks ja kõrghetkeks. See oli ilmutus ja määrus, mis oli informeerinud ja inspireerinud igat nefilaste prohvetit eelneva kuuesaja aasta jooksul, rääkimata nende iisraellastest ja jeredlastest esiisadest tuhandete aastate jooksul enne seda.

Igäüks oli Temast rääkinud, Temast laulnud, Temast unistanud ja Tema tuleku eest palvetanud – kuid siin Ta siis ühtäkki oli. Parim päev! Jumal, kes muudab mistahes ööpimeduse koiduvalguseks, oli saabunud” (Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 250–251).

Selgitage õpilastele, et õppetunni järgmine osa võimaldab neil Päästja külaskäigu üle iseseisvalt mõtiskleda. Valmistage enne tunni algust igale õpilasele järgmiste juhiste ja küsimustega käsileht (või pange see kõik tahvlile või plakatile kirja.) Andke õpilastele piisavalt aega, et lugeda läbi salmid 3. Nefi 11:11–17 ja järgida käsilehel olevaid juhiseid. Innustage õpilasi neid salme uurides hoolega nende tähenduse üle mõtisklema.

1. Lugege läbi salmid 3. Nefi 11:11–12. Leidke, mida Jeesus Kristus tahtis, et inimesed teaksid Tema kohta ja sellest, mida Ta oma maise teenimise ajal oli teinud. Mõtisklege järgmiste küsimuste üle:
  - Milline Päästja avaldus salmis 3. Nefi 11:11 on teie jaoks kõige tähendusrikkam? Miks?
  - Mida pidas Päästja silmas, kui ütles: „Ma olen joonud sellest kibedast karikast, mille Isa mulle andis”? Miks on tähtis teada, et Jeesus Kristus on alati alistunud Taevase Isa tahtele?
2. Lugege läbi salmid 3. Nefi 11:13–15 ja mõtisklege järgmiste küsimuste üle:
  - Mida kutsus Päästja nefilasi tegema? Mida Ta tahtis, et nad selle kogemuse tulemusel teaksid?
  - Inimesed „astusid ükshaaval [Päästja] ette, kuni nad kõik olid käinud” (3Ne 11:15). Mõeldes sellele, et seal oli ligi 2500 inimest (vt 3Ne 17:25), mida see õpetab teile sellest, mida Päästja meist igäihe vastu tunneb?
3. Pange vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja vastused järgmistele küsimustele:

- Mida ma arvan, miks Issand tahtis, et inimesed näeksid ja puudutaksid Teda „ükshaaval“?
  - Kuidas see mõjutaks mind, kui saaksin puudutada haavajälgi, mis Päästja sai minu pattude lepitamisel?
4. Soovi korral võiksite kirjutada järgneva tõe oma pühakirjadesse salmide 3. Nefi 11:11–15 juurde. **Jeesus Kristus kutsub mind saama isiklikku tunnistust sellest, et Tema on minu Päästja.** Pange järgmiste küsimuste vastused kirja vihikusse või pühakirjapäevikusse:
- Millised kogemused on viinud mind isikliku tunnistuse saamiseni sellest, et Jeesus Kristus on minu Päästja?
  - Mida ma arvan, et Päästja tahab, et teeksin selleks, et oma tunnistust Temast tugevdada?
  - Millal olen tundnud, et Päästja tunneb mind ja on mind isiklikult õnnistanud?

Kui õpilastel on olnud piisavalt aega, et küsimustele vastata, paluge ühel neist lugeda ette salmid 3. Nefi 11:16–17. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et tähele panna, mida tegid inimesed pärast seda isiklikku kokkupuudet Päästjaga. Soovi korral selgitage, et hosianna on heebreakeelne sõna, mis tähendab „päästa nüüd“ või „palun päästa meid“ ning mida kasutatakse kõikjal pühakirjades ülistushüüde ja palvena (Märksõna „Hosianna“. – Pühakirjajuht).

- Miks hüüdis teie arvates rahvas pärast Päästjaga kohtumist hosianna?

Paluge õpilastel uurida üksikasjalikumalt salmi 3. Nefi 11:15. Paluge neil leida, mida tegid inimesed pärast seda, kui olid Päästja haavajälgi näinud ja katsunud. (Inimesed tunnistasid, et see oli Jeesus Kristus.)

- Kas me peame saama Päästjat näha ja katsuda, et teada, et Ta elab? (Vt Mn 10:5.) Kuidas me saame Jeesusest Kristusest tunnistada?
- Kuidas saame kõrvutada salmi 3. Nefi 11:15 endaga? Mida peaks igaüks meist tegema, kui oleme saanud tunnistuse Jeesusest Kristusest? (**Kui saame isikliku tunnistuse Jeesusest Kristusest, on meie kohus Temast tunnistada.**)

Lõpetage tund, kutsudes õpilasi rääkima sellest, kuidas nad on jaganud teistega oma tunnistust Jeesusest Kristusest. Kui aega jagub, paluge kõigil neil, kes soovivad, jagada lühikest tunnistust Päästjast. Võite paluda neil ka rääkida, mida nad on teinud tunnistuse saamiseks. Kui aega jagub, võiksite paluda õpilastel jagada seda, mida nad täna 3. Nefi 11. peatükki uurides kirja panid või tundsid.

Kommentaariid ja taustinfo

3. Nefi 11:3. „Tasane hääl“

Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumi juhataja Boyd K. Packer selgitas, kuidas Püha Vaimu hääl tegutseb meie meeltes ja südames.

„Vaimu hääl tuleb tihti pigem tunde kui häälena. Te õpite samuti nagu mina „kuulama“ seda häält, mida tuntakse, mitte ei kuulda. ...

Kui te lasete, siis Püha Vaimu and juhib ja kaitseb teid ning isegi korrigeerib teie tegusid. See on vaimne hääl, mis tuleb mõttena teie meeltesse või tundena teie südamesse. ...

Teilt ei oodata, et lähete läbi elu ilma vigu tegemata, kuid te ei tee ühtegi suurt viga ilma Püha Vaimu eelneva hoiatuseta“ (Juhised noortele. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Koduõppe tund

3. Nefi 1–11:17 (24. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 3. Nefi 1–11:17 (24. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (3. Nefi 1)

Kui õpilased uurisid, kuidas täitsid laamanlase Saamueli prohvetlikud kuulutused Jeesuse Kristuse sünni kohta, said nad teada, et Issand täidab kõik sõnad, mida Ta on lasknud oma prohvetitel rääkida. Nende eeskujust, kes jäid ustavaks isegi siis, kui uskmatud tahtsid neid hävitada, õppisid õpilased, et kui seisame Saatana valedega silmitsi, võime valida usu Jeesusesse Kristusesse ja jääda ustavaks. Mõnede noorte laamanlaste vastuhakk näitas õpilastele, et kui anname kiusatustele järele, võib meie eeskju avaldada negatiivset mõju teiste usule ja õigemeelsusele.

2. päev (3. Nefi 2–5)

Uurides inimeste õigemeelsuse kahanemist, täheldasid õpilased, et kui unustame varasemad vaimsed kogemused, muutume Saatana kiusatuste ja pettuste suhtes palju vastuvõtlikumaks. Analüüsisid Gidiaani valelikku kirja Lakoonesele, avastasid õpilased, kuidas Saatana ja tema käsilased kasutavad inimeste õigelt teelt kõrvale juhtimiseks sageli meelitusi, valelubadusi ja ähvardusi. Õpilased õppisid nefilastelt ja laamanlastelt, kes kaitsesid ennast edukalt Gadian-toni röövliite eest, et kui teeme nii vaimseid kui ka ajalikke ettevalmistusi, muudab Issand meid raskuste ületamiseks tugevamaks. Kui õpilased lugesid, kuidas nefilased ülistasid Issandat oma pääsemise eest, õppisid nad, et kui tunneme ära Jumala headuse ja halastuse meie päästmisel raskustest, aitab see meil jääda alandlikuks. Nefilaste püüded jutlustada evangeeliumi ja Mormoni selgitus oma kohustustest näitasid, et Jeesuse Kristuse jüngritena on meil kohustus õpetada teistele teed igavesse ellu.

3. päev (3. Nefi 6–10)

Kui õpilased lugesid, kuidas nefilased ja laamanlased taas pahelisusesse langesid, avastasid nad, et kui oleme uhked, lubame Saatanal meid suurema väega kiusata ja panna meid veelgi rohkem pattu tegema. Kuid mõnede ustavate inimeste eeskju näitas, et hoolimata olukorrast saame me valida alandlikkuse ja ustavuse. Kui nefilaste valitsust ei saanud edu, näitasid Nefi järgijad, et kui me parandame meelt ja järgime Issanda teenijaid, naudime oma elus Püha Vaimu mõju. Pärast kohutavat hävingut kuulsid inimesed kogu maal Jeesuse Kristuse häält pimeduses kuulutama, et kui me

tuleme Tema juurde murtud südame ja kahetseva vaimuga, tervendab Ta meid ja annab meile igavese elu.

4. päev (3. Nefi 11:1–17)

Kui õpilased uurisid Isa teadaannet Jeesuse Kristuse kohta, avastasid nad, et Püha Vaim räägib meiega sageli meie tunnete kaudu. Samuti õppisid nad, et kui õpime, kuidas Issanda häält Püha Vaimu kaudu kuulata, suudame mõista teateid, mida Ta meile saadab. Ülestähendusest selle kohta, kuidas Päästja alustas teenimist nefilaste seas, õppisid õpilased, et Jeesus Kristus kutsub meid kõiki saama isiklikku tunnistust, et Tema on meie Päästja ja et kui me selle tunnistuse saame, on meil kohustus Temast tunnistada.

Sissejuhatus

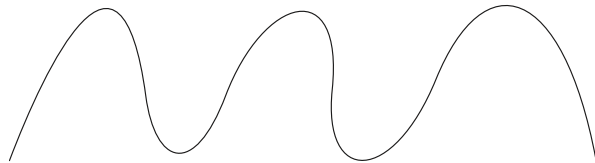
Selle õppetunni tegevus 3. Nefi peatükkide 1–7 kohta rõhutab õpetusi ja põhimõtteid, mis võivad aidata õpilastel paremini mõista, mida tähendab olla pöördunud Jeesuse Kristuse evangeeliumisse. Õpitegevus 3. Nefi peatükkide 8–10 kohta valmistab õpilasi ette mõtisklema oma tunnistuse üle Päästjast, kui nad õpivad 3. Nefi 11. peatükist, kuidas Ta Lehhi järglastele ilmus.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 1–7

Tunnustähed ja imed kuulutavad Jeesuse Kristuse sünnist; rahvas on vaheldumisi kord õigemeelne ja kord paheline, kuni valitsus kokku kukub

Joonistage tahvile laineline joon.

Küsige: kuidas võib see joon eelmisel nädalal õpitu kohaselt kujutada nefilasi 3. Nefi peatükkides 1–7? (Soovi korral võiksite paluda õpilastel vaadata üle 3. Nefi peatükkide 1–7 päised, et tuletada meelde, kuidas nefilased ajavahemikus 1 aasta pKr kuni 33 aastat pKr olid vaheldumisi kord õigemeelsed, kord pahelised.)

Selleks, et aidata õpilastel mõelda sellele, mida 3. Nefi peatükid 1–7 võivad meile õpetada tõelisest pöördumisest Jeesusesse Kristusesse ja Tema evangeeliumisse, paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Marion G. Romney sõnad. (Võimalusel valmistage igale õpilasele sellest koopia ja paluge neil kriipsutada alla fraasid või sõnad, mis nende arvates usule pöördunud inimest kõige paremini iseloomustavad.)

„Pöördumine on vaimne ja kõlbeline muutus. Pöördunud ei tähenda üksnes Jeesuse ja Tema õpetuste vaimset vastuvõtmist, vaid ka motiveeritud usku Temasse ja Tema evangeeliumisse. . . Inimeses, kes on tõepoolest täielikult pöördunud, on hääbunud igasugune soov asjade järele, mis on vastuolus Jeesuse Kristuse evangeeliumiga. Ja see on asendunud Jumala armastuse, kindla-meelse otsustavusega pidada Tema käske“ (Conference Report, Guatemala piirkonna konverents, 1977, lk 8).

Küsige: millised fraasid või sõnad kirjeldavad teie arvates kõige paremini usule pöördunud inimest?

Joonistage tahvlile järgmine tabel või valmistage sellest õpilastele käsileht.

	Uskumused ja teod, mis viivad pöördumisele	Uskumused ja teod, mis nõrgestavad pöördumist
3. Nefi 1:15–23, 27–30		
3. Nefi 2:1–3; 3:1–10		
3. Nefi 4:7–12, 30–33		
3. Nefi 6:13–18; 7:1–5		
3. Nefi 7:15–22		

Määrake igale õpilasele üks tabelis olev pühakirjakoht. Andke õpilastele aega otsida vastavatest pühakirjakohtadest uskumusi ja tegusid, mis kas viivad pöördumiseni või nõrgestavad seda. Paljud põhimõtted, mida õpilased võivad leida, on ära toodud õppetunni alguses igapäevaste koduõppe tundide päevade 1–3 kokkuvõttes. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, kirjutage nende vastused tahvlile või innustage neid vastuseid oma käsilehele kirja panema. Aidake õpilastel leitud põhimõtteid rakendada, esitades selliseid küsimusi, nagu need siin, õpilaste leitud ühe või kahe tõe kohta:

- Kuidas olete teie või kuidas on keegi, keda te tunnete, elanud vastavalt sellele tõe või kogunud seda põhimõtet?
- Millist nõu annaksite leitud tõdede kohaselt, et aidata kellelgi rohkem usule pöörduda ja olla vaimselt vankumatum?

3. Nefi 8–11:17

Suur häving ja pimedus annavad märku Jeesuse Kristuse surmast. Pärast ülestõusmist külastab Ta Lehhi järeltulijaid

Paluge ühel õpilasel teha kokkuvõte 3. Nefi 8. peatüki sündmustest ning rääkida klassile eelmisel nädalal selle peatüki uurimisel tekkinud tunnetest ja muljetest. Paluge ühel õpilasel lugeda

ette 3. Nefi 8:20–23. Paluge õpilastel selgitada, miks nendes salmides kirjeldatud tunnustäht on asjakohane, et anda märku Jeesuse Kristuse surmast. Selleks, et rõhutada pimedust, mida nefilased kogesid, võiksite soovi korral teha järgmist:

andke igale õpilasele taskulamp ja kustutage klassis tuled. (Kui teil ei ole piisavalt taskulampe, võivad õpilased taskulampi mitme peale kasutada.) Paluge õpilastel panna taskulambid põlema ja laske mõnedel neist lugeda kordamööda salmist 3. Nefi 9:13–20. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et tähele panna tõdesid, mida inimesed Jeesuse Kristuse kohta õppisid, kui Tema surmale järgnenud pimedust kogesid. Süüdake taas tuled. Kirjutage tahvlile kokkuvõtte tõdedest, mida õpilased välja tõid. Rõhutage järgmisi põhimõtteid: **Jeesus Kristus on maailma valgus ja elu. Kui tuleme Jeesuse Kristuse juurde murtud südame ja kahetseva vaimuga, võtab Ta meid vastu, tervendab meid ja annab meile igavese elu.**

Tehe kokkuvõtte salmist 3. Nefi 11:1–7, selgitades, et hävingu üle elanud rahvas kogunes Küllusliku maal templi juurde.

Näidake pilti „Jeesus läänepoolkeral õpetamas“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 82) või „Jeesus nefilasi tervendamas“ (Evangeeliumi kunstiraamat, nr 83). Lugege õpilastele ette salmid 3. Nefi 11:8–17 ja paluge neil seal kirjeldatud ette kujutada. Katkestage aeg-ajalt lugemine ja paluge õpilastel rääkida, mida nad seda kogemust ette kujutades tunnevad, eriti mõeldes nefilaste kogemusele, kui nad tulid „ükshaaval“ Päästja juurde, nagu kirjeldatakse salmis 3. Nefi 11:15.

Olles salmid 3. Nefi 11:8–17 ette lugenud, küsige õpilastelt järgmisi küsimusi. Paluge neil võtta mõni hetk aega, et enne vastamist nende küsimuste üle vaikselt mõtiskleda. (Veenduge, et jätate õpilastele küsimustele vastamiseks piisavalt aega, et nad ei tunneks mõtiskledes ning oma tundeid ja tunnistusi jagades vajadust kiirustada.)

- Kui te oleksite olnud nefilaste seas ja teil oleks olnud võimalus katsuda Päästja haavajälgi, mida te oleksite Talle öelnud?
- Miks on teie arvates tähendusrikas, et ennast nefilastele tutvustades juhtis Jeesus Kristus tähelepanu „kibedale karikale“? (3Ne 11:11).
- Millisele „kibedale karikale“ Jeesus Kristus viitas? (Vt ÕL 19:16–19.)

Tunnistage Päästjast ja valgusest, mis on Teda järgides Teie ellu tulnud. (Soovi korral innustage õpilasi meeles pidama tundeid, mida nad tänase õppetunni jooksul kogesid, ja kodus neid oma päevikusse kirja panema.)

Järgmine õppenädal (3. Nefi 11:18–16:20)

Paluge õpilastel järgmisel õppenädalal uurides mõelda küsimustele: kas ma pean kedagi oma vaenlaseks? Kui jah, siis kuidas ma seda inimest kohtlen? Millised voorused on Jumalale minu elus tähtsad? Kas teiste inimeste üle tohib kohut mõista? Õpilased võivad vastata neile küsimustele, kui uurivad Päästja sõnu 25. õppenädalal.

3. Nefi 11:18–41

Sissejuhatus

Pärast seda, kui nefilased olid astunud ette ja katsunud haavajälgi Päästja kätel, jalgadel ja küljel, andis Issand Nefile ja teistele väe ristida ja teha teisi preesterluse

talitusi. Samuti hoiatas Päästja, et inimesed väldiksid vaidlusi, ja lubas, et need, kes elavad Tema õpetuse järgi, pärivad Jumala kuningriigi.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 11:18–27

Jeesus Kristus annab Nefile ja teistele väe ristida

Kirjutage enne tunni algust tahvlile küsimused: kes võib mind ristida? Kuidas ristimine käib?

Kui õpilaste seas on kedagi, kes on hiljuti Kirikuga liitunud, võiksite alustada tundi, paludes neil jagada oma kogemusi Kirikuga liitumise ajast. Küsige neilt, kas nad mõtisklesid selle üle, millised on vastused neile tahvilil olevale kahele küsimusele, kui nad otsustasid ristitud saada.

Te võiksite tänast tundi alustada ka nii, et palute õpilastel kujutada ette, et keegi nende sõpradest on hiljuti otsustanud Kirikuga liituda ja on esitanud neile need tahvilil olevad küsimused. Paluge õpilastel selgitada, kuidas nad võiksid neile küsimustele vastata. Või paluge soovi korral, et kaks õpilast mängiksid neid küsimusi, kasutades rollimängu Kiriku liikme ja tema sõbra vahel.

Tuletage õpilastele meelde, et eelmises tunnis õppisid nad Jeesuse Kristuse ilmumist rühmale nefilastele. Jeesus Kristus kutsus neid oma silmaga tunnistama Tema ülestõusmist ja jumalikkust, lubades katsuda haavajälgi Tema kätel, jalgadel ja küljel. Selgitage, et kohe selle kogemuse järel õpetas Päästja inimestele oma õpetust, et Temasse tuleb uskuda, tuleb saada ristitud ja võtta vastu Püha Vaim.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette salmid 3. Nefi 11:18–22. Paluge klassil teksti jälgida, et leida vastuseid küsimusele „Kes võib mind ristida?“. Paluge ühel õpilasel kirjutada vastused tahvlile selle küsimuse alla. Kuigi õpilased võivad sõnastada oma vastuseid erinevalt, peaksid nad tooma välja järgmise tõe: **ristima peab isik, kellel on selleks vastav volitus.** (Kui seda ei ole juba tahvlile kirja pandud, võiksite selle soovi korral vastuste hulka lisada.)

Selleks, et aidata õpilastel seda tõde sügavamalt mõista, võiksite lühidalt selgitada, et ristida võib üksnes see inimene, kellel on Aaroni preesterluses ametlikult preestri kutse (vt ÕL 20:46) või keegi, kellele on antud Melkisedeki preesterlus (vt ÕL 20:38–39; 107:10–11). Lisaks peab see inimene tegutsema vastavalt juhiste preesterluse juhilt, kes hoiab preesterluse võtmeid, mis on vajalikud selle talituse heaks kiitmiseks (näiteks piiskop, koguduse juhataja või misjoni juhataja).

- Mida te arvate, miks nõuab Issand, et ristimistalituse teeks preesterluse hoidja, kellel on volitus?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 11:23–27. Paluge klassil teksti jälgida, et leida vastused küsimusele „Kuidas ristimine toimub?“. Paluge ühel õpilasel teiste vastused tahvlile selle küsimuse alla kirjutada.

- Mida tehakse siis, kui ristimispalvet ei öeldud õigesti või kui ristitavat ei kastetud üleni vee alla? (Talitus tehakse uuesti.) Millist tõde me sellest õpime? (Kuigi õpilased võivad sõnastada vastused erinevalt, peaksid nad välja tooma tõe: **ristida tuleb Issanda seatud korra kohaselt.** Soovi korral kirjutage see tõde tahvlile.)
- Miks on teie arvates tähtis, et ristimisi tehakse täpselt Issanda seatud korra kohaselt?

Selleks, et aidata õpilastel tajuda tõdede tähtsust, mida arutasite salme 3. Nefi 11:18–27 uurides, võiksite soovi korral küsida:

Õppetunni kohandamine

Selle käsiraamatu paljude õppetundide alguses on soovitatud tegevust või küsimust, mis on mõeldud selleks, et õpilasi pühakirjade uurimiseks ette valmistada. Neid soovitusi võib kohandada õpilaste vajadustele ja oludele.

- Milliseid tundeid te kogesite, kui saite ristitud? Mida tähendab teie jaoks teadmine, et teid ristis inimene, kellel on selleks vastav volitus ja et te saite ristitud Issanda seatud korra kohaselt?
- Kas olete hiljuti ristimist näinud? Mida te tundsite?

Kui kellelgi Teie õpilastest on Aaroni preesterluses preestri amet, küsige:

- Kuidas mõjutab teid teadmine, et teil on volitus ristida? (Soovi korral uurige välja, kas kellelgi Teie õpilastest on olnud võimalus kedagi ristida. Kui jah, siis paluge neil rääkida, mida nad selle kogemuse käigus tundsid ja õppisid.)

Soovi korral jagage oma kogemusi ja tundeid püha ristimistalituse kohta.

3. Nefi 11:28–30

Jeesus Kristus hoiatab, et tülitsemine on kuradist

Kirjutage tahvlile sõna tülitsemine.

- Mida tähendab tülitsemine? (Vastuolu, konflikti või erimeelsusi.)

Paluge õpilastel panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja mõned olukorrad või tegevused, mille käigus võib tekkida tüli. Kui õpilastel on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, paluge ühel neist lugeda ette 3. Nefi 11:28–30. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, mille üle mõned nefilased vaidlesid.

- Mille üle mõned nefilased ilmselt vaidlesid? (Ristimistalituse (vt ka 3Ne 11:22) ja Kristuse õpetuste üle.)
- Kust on 3. Nefi 11:29 kohaselt pärit tüli vaim? (Kirjutage tahvlile järgmine tõde: **tüli vaim ei ole Jumalast, vaid kuradist**. Soovi korral paluge õpilastel see tõde salmis 3. Nefi 11:29 ära märkida.)
- Miks on teie arvates oluline vältida tüli, kui teistega evangeeliumi üle arutleme? Miks on vaidlemine evangeeliumi õpetamiseks vale viis? (Õpilased võivad anda erinevaid vastuseid, kuid veenduge, et nad mõistavad, et kui me teistega evangeeliumi üle vaidleme, ei ole Püha Vaim kohal, et meid aidata või tunnistada tõest nende südames, keda me õpetame.)

Selleks, et rõhutada tülitsemise tagajärgede tähtsust, kirjutage tahvlile õpetussõnad president James E. Faustilt Esimesest Presidentkonnast: Soovi korral innustage õpilasi, et nad selle oma pühakirjades salmi 3. Nefi 11:29 kõrvale kirjutaksid. (See tsitaat pärineb kõnest „What I Want My Son to Know before He Leaves on His Mission” (Mida ma tahan, et mu poeg enne misjonile minemist teaks). – Ensign, mai 1996, lk 41).

„Kui tülitsetakse, siis Issanda Vaim lahkub, olenemata sellest, kes on süüdi” (President James E. Faust).

- Millal olete tundnud, et Issanda Vaim on tülitsemise pärast lahkunud? Kuidas te teadsite, et Vaim on lahkunud?

Juhtige tähelepanu sellele, mida Päästja ütles tülitsemise kohta salmis 3. Nefi 11:30: „Minu õpetus on, et sellised asjad peavad kaduma.”

- Mida me saame teha, et kaoks vaidlemine ja tülitsemine? (Võimalikud vastused: me võime püüda olla rahutoojad (vt 3Ne 12:9). Võime palvetada, et saada tarkust ja kannatlikkust, et tülitsemisest võitu saada. Võime püüda vältida olukordi, kus tekib kiusatus teistega tülitseada.)
- Millal olete tundnud, et teie püüdeid tülitsemisest hoiduda või tülitsemisest võitu saada on õnnistatud?
- Kuidas aitab teid salmides 3. Nefi 11:29–30 kirjas olevate Päästja õpetuste meelespidamine, kui leiate ennast olukorrast, kus vaieldakse või võidakse muutuda vaidlushimuliseks?

Soovi korral võiksite jagada oma kogemust, kus tundsite, et Teid õnnistati püüete eest tülitsemisest hoiduda või tülitsemise soovist võitu saada. Selleks, et innustada õpilasi rakedama seda, mida nad salmidest 3. Nefi 11:28–30 õppisid, paluge neil meenutada, millised tülitsemisele ärgitavad olukorrad või tegevused nad oma vihikusse kirja panid. Innustage neid seadma ja üles kirjutama eesmärgi, kuidas nad püüavad tülitsemisest hoiduda või jagu saada olukordadest või tegevustest, mis nad on kirja pannud.

122. ÕPPETUND

3. Nefi 12

Sissejuhatus

Jeesus Kristus õpetas nefilastele, kuidas saada Tema evangeeliumi õnnistusi ja käskis neil mõjutada teisi head tegema. Ta kuulutas, et Ta on täitnud Moosese

seaduse ja andis inimestele kõrgema seaduse, et valmistada neid ette saama Tema ja meie Taevase Isa sarnaseks.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 12:1–12

Jeesus Kristus õpetab rahvale õnnistustest, mida saame, kui elame Tema evangeeliumi järgi

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgmised küsimused.

Kas Taevane Isa ootab, et me oleksime täiuslikud?

Kas peame saama selles elus täiuslikuks, et selestilisse kuningriiki siseneda?

Kas võime kunagi saada täiuslikuks?

Paluge õpilastel tunni alguses nende küsimuste üle mõtiskleda. Paluge neil mõelda neile küsimustele kogu õppetunni jooksul.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 12:48. Juhtige tähelepanu sellele, et see on kuldsalm. Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle koha eriliselt ära märgiksid, nii et nad selle kergesti üles leida võiksid.

Innustage üht õpilast lugema ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Russell M. Nelsoni õpetust täiuslikuks olemise käsu kohta:

„Me ei peaks olema kohkunud, kui meie tõsised püüded saada praegu täiuslikuks tunduvad nii vaevaliste ja lõpututena. Täiuslikkus seisab alles ees. Täiuslikkus saab täiel määral tulla alles pärast ülestõusmist ja ainult Issanda kaudu. See ootab ees kõiki, kes Teda armastavad ja peavad kinni Tema käskudest” (Perfection Pending. – Ensign, nov 1995, lk 88).

- Mida te arvate, miks saab täiuslikkus tulla „ainult Issanda kaudu”?

Korrake üle tunni alguses esitatud kolm küsimust. Küsige õpilastelt, kas nad muudaksid oma vastuseid neile küsimustele, olles nüüd lugenud salmi 3. Nefi 12:48 ja kuulnud vanem Nelsoni selgitust. Aidake õpilastel mõista, et Taevane Isa ei oota, et me saame sureliku elu ajal täiuslikuks, vaid et kui me püüame usinalt pidada kinni käskudest ja loodame lepitusele, muudetakse meid lõpuks täiuslikuks.

Kirjutage tahvlile õnnistatud. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 12:1–12, et leida, milliseid omadusi soovitab Päästja meil arendada ja milliseid õnnistusi Ta selle tulemusel lubab.

- Millised õnnistused on tulnud teie ellu selle tagajärjel, et elate salmides 3. Nefi 12:1–12 toodud Jeesuse Kristuse õpetusi järgides?

Juhtige tähelepanu sellele, kui sageli esineb neis salmides sõna õnnistatud. Tunnistage, kuidas on Teid õnnistatud, kui olete elanud Päästja õpetuste kohaselt.

Paluge õpilastel panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja, millist salmides 3. Nefi 12:1–12 mainitud õnnistust nad sooviksid saada. Paluge neil panna kirja, millist omadust nad selle õnnistuse saamiseks arendama peavad. Seejärel paluge neil panna kirja, mida nad tahaksid teha, et seda omadust arendada. Paluge paaril õpilasel rääkida, mida nad kirja panid ja miks.

3. Nefi 12:48 on kuldsalm. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamisideele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

3. Nefi 12:13–16

Päästja manitseb rahvahulka maailmale õigemeelseks eeskujuks olema

Asetage välja soolatoes. Paluge õpilastel rääkida, milleks sool kasulik on. Kui õpilased vastavad, veenduge, et oleks selge, et soolaga maitsestatakse toitu ja et see on säilitusaine, mida kasutatakse selleks, et hoida ära liha riknemist. Soovi korral selgitage ka seda, et Moosese seaduse ajal kästi preestritel sageli oma ohvriandides soola ohverdada (vt 3Ms 2:13). Seega sümboliseeris sool lepingut Issanda ja Tema rahva vahel.

Paluge õpilastel lugeda läbi salm 3. Nefi 12:13 ja leida, keda Päästja soolaga võrdles. Kui õpilased vastavad, selgitage, et Päästja ei viidanud mitte üksnes rahvahulgale, kes oli tol päeval templi juures, vaid kõigile neile, kes on ristitud Tema Kirikusse ja kes elavad Tema evangeeliumi järgi.

- Kuidas sarnaneme meie, Jeesuse Kristuse järgijad, soolale? (Me peame aitama inimesi säilitada ehk päästa ja parandama maailma, avaldades teistele head mõju.)
- Mida tähendab teie arvates soola jaoks see, kui ta kaotab oma maitse?

Kui õpilased selle küsimuse üle arutlevad, võiksite soovi korral lugeda Seitsmekümnest vanem Carlos E. Asay õpetust:

„Sool ei kaota vananedes oma maitset. Maitse kaob millegagi segunemisel või reostumisel. .. Inimese maitse ja väärtus kaovad, kui ta reostab oma meeli kõlvatute mõtetega, rüvetab oma suu, rääkides kõike muud kui tõde, ja kasutab oma jõudu vääriti, tehes kurje tegusid“ (Salt of the Earth: Savor of Men and Saviors of Men. – Ensign, mai 1980, lk 42).

- Miks me peame olema puhtad selleks, et avaldada teistele head mõju?

Selgitage, et Päästja kasutas ka teist sümbolit, et õpetada, kuidas Tema Kiriku lepingulised liikmed peaksid teistele head mõju avaldama. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 12:14–16. Paluge klassil teksti jälgida, et tähele panna, kuidas kasutas Päästja valgust, et õpetada Tema lepingurahva rollist maailmas. Enne kui õpilane alustab lugemist, võiksite soovi korral selgitada, et vakk on kast.

- Kuidas saavad Kiriku liikmed olla teistele valguseks? Mida tähendab teie arvates lasta meie valgusel paista? (Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, aidake neil näha, kuidas võib teisi aidata nende eeskuju õigemeelsest elust.)
- Kuidas võivad mõned Kiriku liikmed oma valguse kinni katta?
- Miks tahab Päästja salmi 3. Nefi 12:16 kohaselt, et me laseksime oma valgusel paista? (**Olles õigemeelseks eeskujuks, saame aidata teistel Taevast Isa ülistada.** Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle põhimõtte oma sõnastuses oma pühakirjadesse kirjutaksid.)
- Kelle õigemeelne eeskuju on aidanud teil saada Taevase Isaga lähedasemaks ja tugevdanud teie soovi evangeeliumi järgi elada?

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, milliseks eeskujuks on nad ümbritsevatele inimestele. Innustage neid mõtlema sellele, kuidas nad saavad aidata teistel paremini suurendada armastust Taevase Isa vastu ja soovi Teda järgida.

3. Nefi 12:17–48

Jeesus Kristus õpetab rahvahulgale kõrgemat seadust, mis aitab neil saada Tema ja Taevase Isa sarnaseks

Selgitage, et Päästja jätkas nefilaste õpetamist selle kohta, kuidas tulla Tema juurde ja siseneda taevariiki. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 12:19–20. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida sõna, mis nendes salmides mitu korda esineb.

- Millist tähtsat sõna kasutas Päästja kolm korda, kui Ta kutsus inimesi enda juurde tulema? (Käsud.)

Selgitage, et salmid 3. Nefi 12:21–47 sisaldavad mõndasid konkreetseid Päästja antud käsk-ke, mis aitavad meil tulla Tema juurde ja saada rohkem Tema-sarnaseks. Kui Ta nefilastele neid käsk-ke õpetas, viitas Ta eeskirjadele, mis olid osa Moosese seadusest ning seejärel õpetas Ta kõrgemat seadust. Ta viitas tavapärasele arusaamisele Moosese seadusest, kui kasutas fraase „vana aja inimesed on õelnud“ ja „on kirjutatud“. Kui Ta ütles „Kuid mina ütlen teile“, andis Ta juhiseid, kuidas Ta tahab, et me tänapäeval sellest käsust kinni peaksime.

Selleks, et aidata õpilastel neid salme uurida, joonistage tahvlile järgnev tabel. Jagage klass neljaks. Määrake igale rühmale üks rida tabelist ning paluge neil lugeda vastavad salmid ja vastata küsimustele.

Milline oli tavapärase arusaam Moosese seaduses?	Kuidas soovitas Päästja meil elada?	Mida võiks noor naine või mees teha, et rakendada Päästja õpetust?
3. Nefi 12:21	3. Nefi 12:22–26	
3. Nefi 12:27	3. Nefi 12:28–30	
3. Nefi 12:38	3. Nefi 12:39–42	
3. Nefi 12:43	3. Nefi 12:44–46	

Et aidata neid õpilasi, kes loevad salmi 3. Nefi 12:22, võiksite soovi korral selgitada, et raka on halvustav või pilkav sõna, mis väljendab põlgust või naerualuseks tegemist (vt Mt 5:22 joonealust märkust 1). Soovi korral selgitage, et vanem David E. Sorensen Seitsmekümnest on õpetanud, et fraas „leppige kiiresti oma vastasega“ (3Ne 12:25) tähendab, et „lahendamise oma erimeelsused koge alguses, et hetkeline raev ei laieneks füüsiliseks või emotsionaalseks julmuseks ning et meist ei saaks meie viha vange“ (Forgiveness Will Change Bitterness to Love. – Ensign või Liahona, mai 2003, lk 11).

Kui õpilased on neile määratud salvide uurimise lõpetanud, paluge igal rühmal öelda oma vastused. Soovi korral laske õpilastel oma vastused tahvlil olevasse tabelisse kirjutada.

- Mis tundus muutuvat Moosese seaduse ja Jeesuse Kristuse õpetatud kõrgema seaduse vahel?

Soovi korral juhtige tähelepanu sellele, et kõrgem seadus keskendub rohkem meie soovidele, mõtetele ja motivatsioonile kui väliste tegudele.

- Miks on väga oluline keskenduda oma soovidele, mõtetele ja motivatsioonile, kui püüame täiuslikuks saada?

Paluge õpilastel valida 3. Nefi 12. peatükist üks Päästja õpetus ja panna lühidalt kirja, kuidas nad selle kohaselt ennast arendavad.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 12:19–20. Aidake õpilastel mõista, et meelt parandades ja püüdes usinalt Päästja õpetatud käskudest kinni pidada, võime saada lepituse kaudu täiustatud ning „pääsme taevariiki“ (3Ne 12:20).

Kui õpilased on need tegevused lõpetanud, paluge neil rääkida, mis oli nende jaoks kõige tähendusrikkam. Tehke peatükist kokkuvõtte, kirjutades tahvlile järgmine põhimõte: kui me tuleme Kristuse juurde ja peame kinni Tema käskudest, võime saada rohkem Tema ja meie Taevase Isa sarnaseks, kes on täiuslikud. Tuletage õpilastele meelde, et selleks, et saavutada mingit täiuslikkuse astet, peame toetuma Jeesuse Kristuse lepitusele. Paluge õpilastel panna kirja üks-kaks viisi, kuidas nad tahaksid täna õpitud Päästja õpetusi rakendada. Lõpetage tund, jagades oma tunnistust tahvlil kirjas olevast põhimõttest.

Kuldsalm – 3. Nefi 12:48

Paluge õpilastel võtta pühakirjades lahti salm 3. Nefi 12:48. Paluge neil see salm kooris ette lugeda. Andke õpilastele salmi uurimiseks aega, seejärel paluge neil pühakirjad sulgeda ning see salm uuesti nii hästi kui võimalik ette lugeda. Laske neil korrata salmi vaatamist ja pühakirjade sulgemist ning seejärel salmi uuesti peast ette lugemist.

- Kuidas tulemus pingutades paranes?
- Kuidas aitab see tegevus teil mõista oma teekonda täiuslikkuse poole?

Juhtige tähelepanu sellele, et meie pingutused on elus väga olulised. Tuletage õpilastele meelde, et siiski ei oota Issand, et saaksime sureliku elu jooksul kõigis asjades täiuslikuks. Lepituse ja meie usinate püüete kaudu Päästjat järgides võime lõpuks täiuslikuks muudetud saada. Paluge õpilastel mõelda ühele viisile, kuidas nad saavad püüda Päästjat järgida.

NB! Selle õppetunni pikkuse tõttu võite soovi korral seda tegevust mõnel teisel päeval kasutada, kui selleks rohkem aega on.

3. Nefi 13

Sissejuhatus

Päästja jätkas oma jutlust Küllusliku maa templi juures. Ta hoiatas rahvast silmakirjalikkuse eest ja õpetas neid tegema õigemeelseid tegusid, et Taevasele Isale heameelt teha. Samuti õpetas Ta rahvast, et nad koguksid

varandusi taevasse ning suunas oma jüngreid oma ajalikele muredele mõtlemise asemel Jumala kuningriiki otsima.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 13:1–18

Päästja hoiatab nefilasi silmakirjalikkuse eest ja õpetab neid tegema õigemeelseid tegusid, et Taevasele Isale heameelt teha

Valmistage enne tunni algust igale õpilasele järgnevast eneseanalüüsist käsileht. Kui seda pole võimalik teha, võite analüüsi ette lugeda või tahvlile kirjutada.

1. Ma jagan armastuse ande (usust tulenevad teod või teiste teenimine), sest:
  - a. Ma peaksin seda tegema.
  - b. Ma armastan Issandat ja mulle meeldib teisi aidata.
  - c. Ma tahan, et teised mõtleksid minust hästi.
2. Ma palvetan, sest:
  - a. Ma tahan, et saaksin oma vanematele või koguduse juhatajale vastata jaatavalt, kui nad küsivad, kas ma palvetan.
  - b. See on osa minu igapäevategevusest.
  - c. Ma tahan suhelda oma Taevase Isaga.
3. Ma paastun, sest:
  - a. Paastumine aitab mul Issandaga lähedasemaks saada.
  - b. Teised peavad mind nõrgaks, kui ma seda ei tee.
  - c. Mu vanemad ütlevad, et peaksin seda tegema.

Paluge õpilastel tunni alustuseks täita see eneseanalüüs (kas käsilehele või vihikusse või pühakirjapäevikusse), leides, millised valikvastused kirjeldavad kõige paremini nende motiive või põhjusi, miks nad jagavad armastuse ande, palvetavad ja paastuvad. Kinnitage õpilastele, et te ei palu neil oma vastuseid teistega jagada. Kui õpilased on eneseanalüüsi lõpetanud, juhtige tähelepanu sellele, et ära toodud valikvastused väljendasid armastuse andide jagamise, palvetamise ja paastumise erinevaid motiive ehk seda, millised võivad olla põhjused, miks me neid või teisi evangeeliumiga seotud asju teeme (näiteks võime neid teha kohusetundest või sundusena selleks, et teistele muljet avaldada või et Taevast Isa rõõmustada).

• Kas sellel on tähtsust, miks me õigemeelseid tegusid teeme? Miks on või miks ei ole? Kirjutage tahvlile järgmised teemad ja vastavad pühakirjaviited (soovi korral tehke seda enne tunni algust).

Armastuse annid: 3. Nefi 13:1–4

Palve: 3. Nefi 13:5–6

Paastumine: 3. Nefi 13:16–18

Selgitage, et 3. Nefi 13. peatükis jutustatakse, kuidas Jeesus Kristus jätkas templi juures nefilastele juhiste andmist ja õpetas neile isiklike motiivide tähtsusest armastuse andide jagamisel, palvetamisel ja paastumisel.

Paluge õpilastel valida üks kolmest tahvlile kirjutatud teemast. Paluge neil lugeda läbi teemale vastav pühakirjakoht, otsides vastuseid järgmistele küsimustele (soovi korral kirjutage need küsimused tahvlile):

- Millistel motiividel selle teo tegemise eest Issand hoiatas?
- Mida ütles Issand, kuidas me seda tegu tegema peaksime?

Enne kui õpilased alustavad, on ehk abi sellest, kui määratlete, et silmakirjatseja on keegi, kes manab näole valeliku õigemeelse ilme või keegi, kes räägib üht, aga teeb teist.

Paluge paaril õpilasel rääkida, milliseid vastuseid nad neile kahele küsimusele leidsid. (Õpilased peaksid pühakirju uurides leidma, et Issand hoiatas meid tegemast õigemeelseid tegusid selleks, et inimesed seda näeksid. Ta õpetas, et me peaksime tegema õigemeelseid tegusid selleks, et meie Taevast Isa rõõmustada.) Esitage järgmisi küsimusi, et aidata õpilastel Päästja õpetuste üle sügavamalt järele mõelda ja neid rakendada:

- Kuidas võivad meie motiivid õigemeelseid tegusid teha mõjutada seda, kuidas me neid tegusid teeme?
- Nimetage mõned õigemeelsed motiivid, mis võiksid inspireerida armastuse ande jagama, palvetama või salaja paastuma?

Kirjutage tahvlile: *kui teeme õigemeelseid tegusid selleks, et Taevast Isa rõõmustada ..*

- Millised õnnistused tulevad salmide 3. Nefi 13:4, 6, 18 kohaselt neile, kes teevad õigemeelseid tegusid selleks, et Taevast Isa rõõmustada? (Kui õpilased vastavad, lõpetage tahvlile kirjutatud lause: *kui teeme õigemeelseid tegusid selleks, et Taevast Isa rõõmustada, tasub Ta meile avalikult.*)

Paluge õpilastel vaadata viivuks üle oma eneseanalüüsi ja anda hinnang oma motiividele armastuse andide jagamisel, palvetamisel või paastumisel. Innustage neid mõtlema sellele, kuidas nad võiksid rakendada Päästja õpetusi, et muutuksid üllamaks nende motiivid teha neid või muid tegevusi, näiteks pühakirju uurida, kümnist maksta, kirikus käia ja sakramenti võtta.

3. Nefi 13:19–24

Jeesus Kristus õpetab rahvast koguma varandusi taevasse

Kirjutage tahvlile fraasid: Varandused maa peal ja Varandused taevas. Paluge õpilastel oma kaaslasega arutada küsimusi:

- Millised on mõned näited varandustest maa peal ja varandustest taevas?

Kui õpilastel on olnud aega, et seda küsimust paarides arutada, võiksite paluda mõnel õpilasel klassile rääkida, mida nad vastaksid. Soovi korral võite tuua oma elust näite varanduse kohta maa peal (võiksite näidata mõnda Teile kuuluvat hinnalist eset) ja näite varanduse kohta taevas (võiksite näidata oma perepilti või rääkige oma tunnistuse tähtsusest). Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 13:19–23. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, millist nõu andis Päästja varanduse otsimise kohta maa peal ja taevas.

- Mille poolest erinevad salmide 3. Nefi 13:19–20 kohaselt varandused maa peal varandustest taevas?
- Kuidas juhib varanduse otsimine maa peal meid kõrvale varanduse otsimisest taevas? (Soovi korral selgitage, et Päästja ei õpetanud, et raha ja maine vara on halb, pigem rõhutas Ta, et on tähtis, et hoiaksime oma südames taevaseid varandusi, mis kestavad.)
- Mida tähendab teie arvates salmis 3. Nefi 13:22 fraas „kui sinu silm on pühendunud”? (Selleks, et aidata õpilastel mõista selle fraasi tähendust, küsige: kuidas te saate näidata pühendumist, kogudes varandusi taevasse?)

Paluge ühel õpilasel kirjutada paberile Jumal ja riputada see paber klassiruumi ühe seina peale. Paluge teisel õpilasel kirjutada paberile Ilmalikkus ja riputada see klassiruumi vastasseinale. Paluge kolmandal õpilasel seista klassi ette ja vaadata paberit, millele on kirjutatud Jumal. Seejärel paluge õpilasel end ümber pöörata ja vaadata paberit, millele on kirjutatud Ilmalikkus. Paluge, et õpilane püüaks samaaegselt mõlemat paberit vaadata. Paluge klassil lugeda läbi 3. Nefi 13:24 ja mõelda, kuidas on see salm seotud õpilase katsega samaaegselt mõlemat paberit vaadata. Selgitage, et sõna mammon tähendab ilmalikkust või rikkusi.

Raskete sõnade ja fraaside defineerimine

Mõnikord on õpilastel pühakirjade keelekasutusest raske aru saada. Raskete sõnade ja fraaside defineerimine võib aidata õpilastel paremini mõista mitte üksnes konkreetse salmi sisu, vaid ka prohvetliku kirjaniku kogu sõnumit. Õpilastele võivad teatud sõnade või fraaside tähenduse leidmisel olla abiks sõnaraamatud, joonealused märkused ja pühakirjade uurimine.

- Kui püüame samaaegselt teenida Jumalat ja mammonat, siis kuidas sarnaneb see sellega, kui püüaksite samaaegselt vaadata kahte seina?
- Tooge mõned näited samaaegselt Jumala ja mammona teenimise kohta.

Paluge kõigil õpilastel tõusta ja seista näoga paberi poole, kuhu on kirjutatud Jumal.

- Miks on teie jaoks oluline, et Jumal oleks teie isand?
- Salmis 3. Nefi 13:24 toodud Päästja sõnade kohaselt, mille põhjal te saate öelda, kas Jumal on teie isand või mitte? (Kuigi õpilased võivad öelda palju õigeid vastuseid, veenduge, et nad toovad välja järgmise põhimõtte: **selleks, et Jumal oleks meie isand, peame Teda armastama ja teenima rohkem kui maiseid asju.**)

Samal ajal kui õpilased seisavad, lugege ette järgnevad näited ja paluge neil pöörata näoga klassiruumis sinnapoole, millist isandat – Jumalat või Ilmalikkust (mammonat) – see inimene nende arvates teenib. Paluge õpilastel selgitada, miks nad otsustasid pöörata näoga just selles suunas. (Soovi korral kohandage näiteid õpetatavate õpilaste olude ja huvide järgi.)

1. Noor mees ütleb ära tööst, mille tõttu ta peaks puuduma pühapäevastest koosolekutest ning valib selle asemel madalamalt tasustatud töö, mille tõttu ta ei pea koosolekutelt puuduma.
2. Noor naine kurdab sageli oma vanematele, et ta vajab uusi rõivaid. Ta soovib osta rõivaid, mis on kallimad, kui ta pere jaksaks osta.
3. Noor mees maksab regulaarselt kümnist rahast, mida ta oma töö eest saab. Kuid ta kasutab kogu oma ülejäänud raha meelelahutuslike asjade ostmiseks, sealhulgas sobimatute filmide ja laulude. Ta ei ole säästnud raha ei misjoni ega hariduse jaoks.
4. Noor naine kasutab osa oma sissetulekust selleks, et osta väikesi kingitusi, et teistele oma armastust näidata.

Selle tegevuse järel paluge õpilastel istuda. Seejärel küsige neilt:

- Vastavalt teie kogemusele, miks võib olla raske maiste asjade asemel alati Jumalat armastada ja teenida? Miks on Jumala esikohale seadmine vaeva väärt?

3. Nefi 13:25–34

Päästja suunab kaksteist jüngrit enne oma ajalikele muredele mõtlemist Jumala kuningriiki otsima

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 13:25–31, rääkides õpilastele, et Jeesus Kristus õpetas oma kaheteistkümmele jüngrile, et nad ei muretseks oma ajalike vajaduste pärast, nagu toit ja rõivad. Juhtige tähelepanu sellele, et kuigi need õpetused anti konkreetset kaheteistkümmele jüngrile, saab kõnealuseid põhimõtteid rakendada igäüks. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 13:32–33. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, kuidas lohutas Päästja oma jüngrid seoses nende ajalike vajadustega.

- Kuidas võib olla meile abi sellest, kui mõistame, et Jumal teab meie vajadusi?
- Mida lubas Jeesus Kristus salmi 3. Nefi 13:33 kohaselt neile, kes oma elus Jumala ja Tema kuningriigi esikohale asetavad? (Kuigi õpilased võivad vastuseid erinevalt sõnastada, veenduge, et nad toovad välja järgmise põhimõtte: **kui me otsime esiti Jumala kuningriiki, aitab Ta meil kanda hoolet meie vajaduste eest.** Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)
- Mida tunnete, kui lähedane sõber või pereliige asetab teie huvid ja vajadused enda omadest kõrgemale? Mida me Taevasele Isale ja Päästjale sellega ütleme, kui asetame nad meie ajalikest vajadustest ja huvidest kõrgemale?

Paluge õpilastel panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja ühe eesmärgiga seotud asi, mida nad saaksid veelgi paremini teha, et asetada Jumal oma elus esikohale. Soovi korral võiksite lõpetada õppetunni tunnistades õnnistustest, mis on Teile osaks saanud, kui olete püüdnud Jumala ja Tema kuningriigi oma elus esikohale panna.

3. Nefi 14

Sissejuhatus

Kui Jeesus Kristus jätkas Külluslikkuse maal templi juures oma jutlust, hoiatas Ta rahvast teiste üle kohtumõistmise eest ning käskis neil otsida Taevaselt Isalt

õnnistusi palvetades ja Tema tahet tehes. Samuti hoiatas Päästja neid valeprohvetite eest ja rõhutas seda, kui tähtis on teha Jumala tahet.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 14:1–6

Päästja õpetab õigemeelsest kohtumõistmisest

Selleks, et õpilased oleksid valmis õppima Päästja õpetusi õigemeelsest kohtumõistmisest, lugege ette lugu, mille rääkis president Thomas S. Monson:

„Noor abielupaar, Lisa ja John, kolisid uude kohta elama. Hommikust süües vaatas Lisa aknast välja ja nägi, kuidas naabrinaine pesu kuivama riputas.

„John, vaata, see pesu pole tal ju üldsegi puhas!” hüüatas Lisa. „Meie naabrinaine ei oska pesu pesta!”

John heitis pilgu naabrite õuele, kuid ei öelnud midagi.

Alati, kui naabrinaine pesu välja riputas, kommenteeris Lisa seda nende samade sõnadega.

Mõni nädal hiljem, kui Lisa jälle aknast välja vaatas, polnud ta imestusel otsa ega äärt: naabri aias nõõril rippus säravpuhas pesu. Lisa ütles oma mehele: „Vaata, John, ta on pesupesemise selgeks saanud! Huvitav, kuidas?”

John vastas: „Kallis, ma tean, kuidas. Tahad ka teada? Ma tõusin täna varem üles ja pesin meie aknad puhtaks!” (Armastus ei hävi ilmaski. – 2010. a sügisene üldkonverents).

- Mida võime sellest loost õppida?

Selgitage, et 3. Nefi 14. peatükis jätkab Päästja templi juures nefilaste õpetamist. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 14:1–2. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, mille eest hoiatas Jeesus Kristus seoses teiste üle kohtumõistmisega. Soovi korral selgitage, et salmis 3. Nefi 14:2 tähendab sõna „mõõduga” mõõtmist või teiste üle kohtu mõistmist. Fraas „missuguse mõõduga te mõõdate” viitab seejuures käitumisnormile, mille alusel keegi teisi mõõdab või nende üle kohut mõistab.

- Kuidas te ütleksite salmis 3. Nefi 14:2 leiduva tõe oma sõnadega? (Õpilaste vastustest peaks väljenduma tõde: **meie üle mõistetakse kohut vastavalt sellele, kuidas me oleme teiste üle kohut mõistnud.**)

Selleks, et aidata õpilastel mõista salmis 3. Nefi 14:1 Päästja käsku „Ärge mõistke kohut!”, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Dallin H. Oaksi õpetus. Paluge klassil kuulata, millist kohtumõistmist teiste üle peaksime vältima.

„Viimane kohtumõistmine .. on tulevikusündmus, mil me kõik seisame Kristuse kohtujärje ees, et meie üle mõistetakse kohut vastavalt meie tegudele. .. Ma usun, et pühakirjades olev käsk „Ärge mõistke kohut!” viitab väga selgelt just sellele viimsele kohtumõistmisele. ..

.. Miks käskis Päästja, et me ei langetaks lõplikke kohtuotsuseid? Ma usun, et see käsk anti seepärast, et me kaldume langetama lõplikke kohtuotsuseid, mil tahes me kuulutame, et mõni konkreetne inimene läheb teatud teo eest või teatud ajal põrgusse (või taevasse). Seda tehes, ja meil on suur kiusatus seda teha, teeme haiget iseen-dale ja sellele inimesele, kelle üle näiliselt kohut mõistame. ..

.. Evangeelium on lootuse evangeelium ja kellelgi meist ei ole volitust eitada lepituse väge pesta puhtaks inimese patud, andestada ja sobilikel tingimustel elu korda seada” (Judge Not' and Judging. – Ensign, aug 1999, lk 7, 9).

- Kuidas aitab vanem Oaksi tsitaat teil mõista Päästja käsku „Ärge mõistke kohut!“?

Näidake õpilastele hõõveldamata lauajuppi. Selgitage, et sellisest lauast võib saada pinnu. Näidake pindu. Seejärel näidake palgijuppi või pikemat lauajuppi (või joonistage see tahv-
lile). Rääkige õpilastele, et Päästja viitas pinnule ja palgile, et aidata meil mõista probleeme, mis tekivad, kui teiste üle ebaõiglaselt kohut mõistame. Laske ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 14:3–5 ja paluge klassil mõelda, mida sümboliseerivad pind ja palk.

- Mida sümboliseerib pind? (Puudusi, mida teiste juures märkame.) Mida sümboliseerib palk? (Meie enda puudusi.)

Juhtige tähelepanu sellele, et Päästja keskendub selles analoogias asjadele, mis on silmas. Need asjad mõjutavad inimese nägemist.

- Kuidas võivad meie puudused mõjutada seda, kuidas me teisi näeme?

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kas on üldse kohane teiste üle kohut mõista. Andke neile hetk aega, et selle küsimuse üle mõtiskleda. Seejärel selgitage, et prohvet Joseph Smithi inspireeritud tõlge salmist Matteuse 7:1, annab selgust, mida õpetas Päästja teiste üle kohtumõistmisest. Joseph Smithi tõlke kohaselt ütles Päästja: „Ärge mõistke ebaõiglast kohut, et kohut ei mõistetaks teie üle, vaid mõistke õiglast kohut“ (JST, Mt 7:1). Paluge ühel õpilasel lugeda teatmikust „Usule truu“ ette järgmine selgitus:

„Vahel arvavad inimesed, et teiste üle õigust mõista on igati vale. Kuigi see on õige, et sa ei peaks teisi taunima ega nende üle ebaõiglaselt õigust mõistma, pead sa otsustama ideede, olukordade ja inimeste üle kogu oma elu. Issand on andnud palju käske, mida sa ei saa pidada ilma õigust mõistmata“ (Usule truu: evangeeliumi teatmik, 2005, lk 188).

Selleks, et aidata õpilastel näha, et Päästja õpetas õiglaste kohtumõistmise ja otsustamise tähtsusest, paluge neil lugeda läbi 3. Nefi 14:6. Paluge õpilastel leida mõned asjad, mille üle Päästja käskis otsuse langetada. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid.

- Mida tähendab anda koertele seda, mis on püha või heita pärilid sigade ette? (Jagada midagi, mis on püha nendega, kes ei hinda seda ega austa nende asjade pühadust.)
- Milline Päästja nõuanne salmis 3. Nefi 14:6 eeldab, et teeksime teiste suhtes otsuseid?

Pärast seda, kui õpilased on vastanud, lugege ette vanem Dallin H. Oaksi õpetus teiste olukordade kohta, kus on vaja õiglaselt otsuseid langetada:

„Me kõik langetame otsuseid: valides sõpru; valides, kuidas veedame oma aega ja kulutama raha ning loomulikult valides igavest kaaslast. ...

Õigemeelsete otsuste langetamist juhib Issanda Väim, mitte viha, kättemaks, kadedus või omakasu“ (Judge Not' and Judging, lk 9).

- Miks on oluline teha õigemeelseid otsuseid sellistes küsimustes, nagu sõprade valik, aja ja raha kasutamine ning igavese kaaslaste valimine?
- Millistes olukordades veel peame teiste suhtes otsuseid langetama? (Õpilased võivad mainida töötajate valikut või selle otsustamist, kas minna kohtama või mitte.)

3. Nefi 14:7–11

Päästja õpetab Taevase Isa õnnistuste otsimisest

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 14:7–11, et leida, mida õpetas Päästja meie Taevase Isa soovist vastata meie palvetele. Selgitage, et kui maised isad, kes on küll lahked ja armastavad, kuid pole täiuslikud, annavad oma lastele leiba ja kala, mitte kivi ja madu-
sid, siis meie Taevane Isa, kelle lahus ja armastus on täiuslikud, vastab kindlasti oma laste abipalvetele.

- Millist põhimõtet võime õppida salmidest 3. Nefi 14:7–11? (Õpilased võivad leida mitmeid põhimõtteid. Võiksite rõhutada seda, et **Taevane Isa õnnistab meid, kui Temalt abi saamiseks palvetame.**)
- Miks on teie jaoks tähtis teada, et Taevane Isa vastab teie palvetele?
- Millal olete sellest, kuidas Taevane Isa on teie palvetele vastanud, tundnud Tema armastust? (Soovi korral andke õpilastele hetk aega, et enne vastamist selle küsimuse üle mõtiskleda. Samuti võiksite enda kogemust jagada.)

3. Nefi 14:12–27

Päästja õpetab, kui tähtis on teha Taevase Isa tahet

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 14:12 ja paluge neil mõtiskleda selle üle, kuidas võib selles salmis kirjas olev Päästja õpetus aidata neil rohkem Taevase Isa sarnaseks saada.

- Kuidas aitab salmis 3. Nefi 14:12 toodud nõuande järgimine meil rohkem Taevase Isa sarnaseks saada?

Rääkige õpilastele, et õpetamist jätkates kasutas Päästja jõulisi analoogiaid, et aidata meil mõista, kui tähtis on teha Taevase Isa tahet.

Selleks, et valmistada õpilasi ette Päästja kasutatud analoogiate uurimiseks 3. Nefi 14. peatükis, viige läbi järgmine tegevus.

Jagage klass rühmadeks, kus on 2 kuni 4 õpilast. Andke igale õpilasele paberileht. Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited ja määrake igale rühmale üks pühakirjakoht: 3. *Nefi 14:13–14*; 3. *Nefi 14:15–20*; 3. *Nefi 14:24–27*. (Kui Te õpetate suurt klassi, andke mitmele rühmale sama pühakirjakoht.) Paluge õpilastel lugeda läbi neile määratud pühakirjakoht ja joonistada pilt analoogiast, mida Päästja seal kasutas. Samuti paluge neil panna kirja, mida nad sellest analoogiast õppisid.

Kui aega on olnud piisavalt, paluge õpilastel klassile oma pilte näidata ja selgitada, mida nad õppisid. Kui õpilased räägivad, mida nad õppisid, küsige:

- Kuidas sarnaneb Jeesuse Kristuse õpetuste järgimine kitsal teel kõndimisega? Kuidas sarnaneb Jeesuse Kristuse õpetustest loobumine laial teel kõndimisega? (Vt 3. Nefi 14:13–14.) Mille poolest erinevad Päästja õpetused maailma õpetustest?
- Miks riietub hunt lamba riideisse? (Vt 3. Nefi 14:15.) Mida räägib see analoogia meile valeprohvetite soovidest ja tegudest?
- Kui puud sümboliseerivad salmides 3. Nefi 14:16–20 inimesi, siis mida võiksid sümboliseerida viljad? (Võimalikud vastused: inimeste mõtted, sõnad, teod ja nende mõju teistele.)
- Kuidas me sarnaneme mehega, kes ehitas oma koja kaljule, kui kuulame Päästja sõnu ja neid järgime? (Vt 3Ne 14:24–25.) Kui me otsustame, et ei järgi Päästja sõnu, kuidas me sarnaneme siis mehega, kes ehitas oma koja liivale? (Vt 3Ne 14:26–27.)

Pärast seda, kui õpilased on vastanud ja osalenud arutelus, paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 14:21–23.

- Mida võime õppida salmist 3. Nefi 14:21? (Õpilased võivad sõnastada oma vastuseid erinevalt, kuid nad peaksid tooma välja järgmise tõe (kirjutage see tahvlile): selleks, et siseneda taevariiki, peame tegema Taevase Isa tahet.
- Kuidas on see tõde seotud näidetega laiast ja kitsast teest, vääris- ja metsõlipuust ning targast ja rumalast mehest?

Andke õpilastele hetk aega, et mõtiskleda ja vastata, mida nad on peatükist 3. Nefi 14 õppinud. Paluge neil vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja panna, kuidas nad suurendavad oma püüdeid järgida 3. Nefi 14. peatükis olevaid Päästja õpetusi. Kui aeg lubab, paluge mõnel õpilasel teha kokkuvõtte sellest, mida nad õppisid ja mida nad sellest tulenevalt teevad. Lõpetuseks võiksite tunnistada õnnistustest, mida olete saanud, kui olete järginud Taevase Isa tahet.

3. Nefi 15–16

Sissejuhatus

Kui Jeesus Kristus jätkas Külluslikkuse maal temp-
li juures rahva õpetamist, kuulutas Ta, et Moosese
seadus on täidetud ning et Tema on valgus ja seadus,
mille poole rahvas peaks vaatama. Seejärel selgitas
Ta kaheteistkümnemele jüngrile, et Ameerika rahvas on

„teised lambad“, kellest Ta rääkis Jeruusalemmas (vt Jh
10:14–16). Ta lubas ka, et need, kes parandavad meelt
ja pöörduvad Tema juurde tagasi, arvatakse Tema lepin-
gurahva hulka.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 15:1–10

Päästja kuulutab, et Temas on täitunud Moosese seadus

Kirjutage enne tunni algust tahvlile küsimused:

Miks maksta kümnist? Miks hoida hingamispäeva pühana? Miks austada oma vanemaid?

Tundi alustades osutage tahvlil olevatele küsimustele ja küsige:

- Mõned inimesed võivad murda pead selle üle, miks Issand käske annab. Kuidas teie käskude eesmärki selgitaksite?

Rääkige õpilastele, et kui Jeesus Kristus andis nefilastele juhiseid, õpetas Ta neile, et üheks Tema käskude eesmärgiks on inimesi enda juurde juhatada. Paluge õpilastel seda eesmärki otsida, kui nad uurivad 3. Nefi 15. peatükki.

Selgitage, et kui Päästja rahvahulgale rääkis, siis tajus Ta, et mõnedel nende hulgast oli tekkinud küsimus. Paluge õpilastel heita pilk salmidele 3. Nefi 15:1–2, et leida, mida need inimesed teada tahtsid. (Nad murdsid pead selle üle, mida Päästja tahtis, et nad „teeksid Moosese seadusega“. Nefilaste jumalateenistus, rituaalid ja Kiriku ülesehitus vastasid Moosese seadusele, et valmistada rahvast ette Jeesuse Kristuse tulemiseks ja aidata neil oodata Tema lepitavat ohverdust. Nähtavasti olid mõned segaduses, mida nad peaksid nüüd Moosese seadusest kinni pidamise asemel tegema.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 15:3–5, 9. Paluge klassil teksti jälgida, et leida Päästja selgitusest fraase, mis võisid nefilasi veenda, et nad ei pea oma usku muutma. Paluge paaril õpilasel rääkida, milliseid fraase nad leidsid. Paluge neil selgitada, miks nad arvavad, et nendest fraasidest oli nefilastele abi.

- Millest õpetas teie arvates Jeesus, kui Ta kuulutas, et Tema on „seadus“? (3. Nefi 15:9)

Õpilased võivad anda erinevaid vastuseid. Kui õpilased vastavad, aidake neil leida järgmised tõed (kirjutage need tõed tahvlile): **seaduse allikaks on Jeesus Kristus. Kõik evangeliumi seadused juhatavad meid Jeesuse Kristuse ja Tema lepituse juurde. Me saame igavese elu, kui peame Tema käskudest kinni.**

- Miks oli tähtis, et nefilased seekord neid tõdesid mõistaksid? (Soovi korral rõhutage, et nagu Moosese seadus, nii juhtis ka uus seadus tähelepanu Päästjale ja Tema lepitusele. Kuigi mõnede inimeste jumalakummardamise tavad muutusid, jätkasid nad usu rakedamist Jeesusesse Kristusesse ja Isa kummardamist Jeesuse nimel.)

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 15:6–8, selgitades, et Päästja kinnitas rahvale taas, et just nii nagu Temas on täitunud prohvetite sõnad Lunastajast, lähevad samuti täide prohvetlikud kuulutused tulevikusündmustest. Samuti selgitas Ta, et leping, mille Ta oma rahvaga oli sõlminud, oli endiselt jõus ning see täitub.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 15:9–10. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et leida, mida Päästja tahab, et Tema rahvas teeks teadmisega tahvlile kirjutatud tõdedest.

- Mida tähendab teie jaoks vaadata Kristuse poole?

Paluge õpilastel vaadata uuesti läbi salmid 3. Nefi 15:9–10 ja teha kokkuvõtte sellest, kuidas Issand tahab, et me suhtuksime evangeeliumi järgi elamisse ja selle tagajärjel tulevatesse õnnistustesse. (Õpilased võivad need salmid erinevalt kokku võtta, kuid nende vastustest peaks tulema välja järgmine põhimõte: **kui me vaatame Jeesuse Kristuse poole, pidades Tema käske ja pidades vastu lõpuni, annab Ta meile igavese elu.**)

- Kas Jeesust Kristust on võimalik järgida ilma Tema käske pidamata? Miks mitte?

Paluge õpilastel mõtiskleda küsimuste üle, mis Te enne tunni algust tahvlile kirjutasite.

- Kas on võimalik, et inimene peab väliselt käskudest kinni, kuid ei vaata Jeesuse Kristuse poole?
- Millised on mõned põhjused, miks inimene võib väliselt käskudest kinni pidada, ilma et ta vaataks Jeesuse Kristuse poole? (Võimalikud vastused: kohustus, hirm karistuse ees, soov sulanduda teistega, tahe olla näiliselt hea või armastus reeglite vastu.)
- Millised peaksid olema meie põhjused käskudele kuuletumiseks? (Me peaksime pidama kinni käskudest, sest armastame Issandat, soovime valmistada Talle rõõmu ja tahame tulla Tema juurde.)
- Kuidas on teid õnnistatud, kui olete käskudest tõsiselt kavatsusega kinni pidanud?

Paluge õpilastel mõelda käsule või evangeeliumi standardile, mille mõistmine ja järgimine on neile raskusi valmistanud. Paluge neil mõtiskleda selle üle, kuidas muutuksid nende tunded selle käsu või standardi vastu, kui nad kuuletuksid seepärast, et armastavad Issandat. Innustage neid kuuletuma käskudele seepärast, et nad Issandat armastavad. Rääkige, kuidas on käsud aidanud Teil saada Taevase Isa ja Päästjaga lähedasemaks.

3. Nefi 15:11–16:5

Jeesus Kristus räägib jüngritele oma teistest lammastest

Paluge õpilastel tõsta käsi, kui nad on kunagi tundnud, et nad on kellestki teisest vähem tähtsad. Paluge neil mõelda sellele, kas nad on kunagi tundnud, et neid on ära unustatud, et nad on üksildased või kas nad on kunagi juurelnud selle üle, kas Taevane Isa teab, kes nad on.

Kirjutage tahvlile järgmine seisukoht: Jumal hoolib kõigist oma lastest ja ilmutab ennast neile. Kinnitage õpilastele, et kirjutatu on õige ja paluge neil leida selle õigsuse kohta kinnitust, kui nad uurivad 3. Nefi 15. peatüki lõppu ja 3. Nefi 16. peatüki algust.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 15:11–17. Paluge õpilastel tähele panna, mida ütles Issand inimestele Jeruusalemmas inimeste kohta Ameerikas. Soovi korral laske õpilastel lugeda läbi salmid Johannese 10:14–16. (Aidake õpilastel mõista, et fraas „teisi lambaid“ viitab Karjase, Jeesuse Kristuse teistele järgijatele. Sõna kari võib viidata lambatarale, kuid sellega tähistatakse ka rühma inimesi, kellel on sama usk.)

- Kuidas lubas Issand end salmi 3. Nefi 15:17 kohaselt oma teistele lammastele ehk järgijatele ilmutada? (Nad kuulevad Tema häält.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 15:18–19. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et leida põhjus, miks käskis Taevane Isa Jeesusel Kristusel hoida Jeruusalemma inimeste eest varjul teadmist Tema teistest lammastest. Kui õpilased on vastanud, mida nad leidsid, küsige:

- Millist põhimõtet me võime sellest õppida? (Õpilaste vastused peaksid sisaldama järgmist põhimõtet: **Jumal annab meile teadmisi ja tõde vastavalt meie usule ja kuulekusele.**)

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 15:21–23, selgitades, et Issand ütles nefilastele, et nemad on need teised lambad, kellest Ta rääkis, kuid juudid Jeruusalemmas arvasid, et Ta rääkis paganatest ehk mitte iisraellastest. Nad ei mõistnud, et paganad isiklikult Tema häält ei kuule.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 15:24 ja paluge klassil kuulata, kuidas kinnitas Issand nefilastele, et Ta neist hoolib. Võiksite õpilaste käest küsida, mida nad tunneksid, kui Issand neid sõnu neile ütleks.

Uurivad küsimused

Uurivad küsimused aitavad õpilastel rajada üldist arusaama pühakirjakohtadest, innustades neid lugemisel tähelepanu tähtsatele üksikasjadele pöörama. Tõhusam on esitada selliseid küsimusi enne, kui õpilased loevad salme, kust nad vastuseid otsida saavad. Selle abil koondab õpilane tähelepanu ja see aitab neil pühakirjatekste lugedes vastuseid leida.

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 16:1–3, et leida, kes veel Päästja häält kuulevad. Selgitage, et meil ei ole ülestähendusi Päästja külastatud teistest kohtadest ja inimestest, kuid on selge, et Ta külastas veel teisi inimesi ehk „karju“.

Tutvustades mõtet, et Päästja ilmutab end ka neile, kes ei saa Tema häält kuulda, esitage järgmised küsimused enne seda, kui õpilased pühakirjadest vastuseid otsivad.

- Mis saab nendest, kes ei saa kuulda Päästja häält? Kuidas Ta saab neile näidata, et Ta neist hoolib?

Paluge õpilastel uurida salme 3. Nefi 15:22–23 ja 3. Nefi 16:4, et leida, kuidas kuulutas Issand, et Ta ennast paganatele ilmutab (teiste kaudu jutlustades, Püha Vaimu kaudu tunnistades ja prohvetite ülestähenduste kaudu).

- Kuidas näitavad need ilmutused, et Jumal hoolib kõigist oma lastest?
- Kuidas on Issand ilmutanud ennast teile ja teie perele?
- Kuidas võite teie olla abiks Issanda püüdes end kogu oma rahvale ilmutada?

3. Nefi 16:6–20

Jeesus Kristus kuulutab paganatele, kes viimsetel aegadel evangeeliumi vastu võtavad, õnnistusi ning hoiatab neid

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi tahtnud kuuluda mõnda rühma, klubisse või võistkonda. Küsige, mida nõuti selleks, et nad saaksid soovitud rühma liikmeks. Rääkige, et parim rühm, kuhu võime kuuluda, on Issanda lepingurahvas.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 16:6–7. Paluge klassil teksti jälgida, et leida, mis juhtub Issanda sõnade kohaselt viimsetel aegadel, sest paganad usuvad Temasse, kuid Iisraeli koda ei usu. (Võiksite selgitada, et Mormoni Raamatu prohvetid kasutasid sõna paganad, et viidata inimestele, kes ei olnud pärit Pühalt maalt. Seetõttu võib see sõna viidata nii Kiriku liikmetele kui ka mitteliikmetele, aga ka teisest usust inimestele.) Kui õpilased on vastanud, tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 16:8–9, selgitades, et Jeesus Kristus kuulutas prohvetlikult, et ka paganate hulgas on viimsetel aegadel neid, kes ei usu, kes pillutavad laiali ja väärkohtlevad Iisraeli koja liikmeid. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 16:10. Paluge klassil teksti jälgida, et tähele panna, mis juhtub nende uskmatute paganatega.

- Mida kuulutas Issand, millest uskmatud paganad ilma jäävad?
- Kuidas kehtib see nende kohta, kes tõde teavad, kuid uhkuse tõttu end teistest ülemaks peavad?

Selgitage, et Issand lubas kinni pidada oma lepingust Iisraeli kojaga, viies neile evangeeliumi (vt 3Ne 16:11–12). Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 16:13. Paluge õpilastel teksti jälgida, et tähele panna, mida nõutakse inimeselt selleks, et temast saaks Issanda lepingurahva liige. Kirjutage tahvlile: „Kui me .., siis meid ..“ Paluge õpilastel selle lause lõpetamiseks kasutada salmi 3. Nefi 16:13. Õpilased peaksid suutma leida järgmise tõe: kui me parandame meelt ja pöördume tagasi Jeesuse Kristuse juurde, siis arvatakse meid Tema rahva hulka.

- Miks on õnnistuseks olla Issanda rahva hulka arvatud?

Kommentaarisid ja taustinfo**3. Nefi 15:5–8. Kogu leping ei ole täidetud**

Mida pidas Jeesus silmas, öeldes: „Leping, mille ma olen teinud oma rahvaga, ei ole veel kõik täidetud“? (3Ne 15:8). Jehoova tegi muiste lepingu Aabrahamiga.

Aabrahamile lubati: 1. igavikulisi järeltulivaid põlvkondi, 2. pärandmaad ja 3. Jumala preesterluse väge. Need lubadused anti ka Aabrahami järeltulijatele (vt ÕL 132:30–31) ja need täituvad tulevikus.

Koduõppe tund

3. Nefi 11:18–16:20 (25. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 3. Nefi salmide 11:18–16:20 (25. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (3. Nefi 11:18–12:48)

Õpilased õppisid, et ristima peab isik, kellel on selleks vastav volitus ja seda tuleb teha Issanda seatud eeskujul kohaselt. Samuti uurisid nad Kristuse õpetust ja õppisid, et Püha Vaim tunnistab Taevasest Isast ja Jeesusest Kristusest. Uurides Jeesuse Kristuse õpetusi mäejutluses ja Päästja selgitust kõrgemast seadusest, õppisid õpilased, et elades Jeesuse Kristuse õpetuste kohaselt, saavad meile osaks õnnistused ja oleme valmis sisenema taevariiki. Samuti õppisid nad, et kui tuleme Kristuse juurde ja peame kinni Tema käskudest, saame rohkem Tema ja meie Taevase Isa sarnaseks, kes on täiuslikud.

2. päev (3. Nefi 13)

Päästja õpetustest motivatsiooni kohta armastuse andide andmisel, palvetamisel ja paastumisel, õppisid õpilased, et kui me teeme õigemeelseid tegusid selleks, et Taevast Isa rõõmustada, tasub Ta meile avalikult. Uurides Päästja õpetusi sellest, et ei ole võimalik teenida kahte isandat, õppisid õpilased järgmisi põhimõtteid: selleks, et Jumal oleks meie isand, peame Teda armastama ja teenima rohkem kui maiseid asju. Kui me otsime esiti Jumala kuningriiki, aitab Ta meil kanda hoolt meie vajaduste eest.

3. päev (3. Nefi 14)

Päästja õpetused õigemeelsest kohtumõistmisest aitasid õpilastel mõista, et meie üle mõistetakse kohut vastavalt sellele, kuidas me oleme teiste üle kohut mõistnud. Samuti õppisid nad, et Taevane Isa õnnistab meid, kui Temalt abi saamiseks palvetame. Õpilased joonistasid pilte, mis kujutasid Päästja õpetusi, ja õppisid, et taevariiki sisenemiseks peame tegema Taevase Isa tahte järgi.

4. päev (3. Nefi 15–16)

Õpilased õppisid, et Jeesus Kristus on evangeeliumi kõikide seaduste ja käskude allikas. Kui vaatame Tema poole, pidades Tema käske ja pidades vastu lõpuni, annab Ta meile igavese elu. Kui õpilased õppisid Päästja sõnu „teistest lammas-test“ (3Ne 15:21), said nad teada, et Jumal hoolib kõikidest oma lastest ja ilmutab ennast neile. Samuti õppisid nad, et Jumal ilmutab meile teadmisi ja tõde vastavalt meie usule ja kuulekusele.

Sissejuhatus

Selles õppetunnis arutavad õpilased, kuidas mõjutab tülitsemine nende võimet tunda Vaimu. Neil on võimalus mõelda nende peale, kes on olnud neile positiivseks eeskujuks, ja mõtiskleda, kuidas nad saavad paremini teenida, et olla teistele eeskujuks.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 11:18–41

Jeesus Kristus paneb paika selle, kuidas toimub ristimine, mõistab hukka tülitsemise ja kuulutab oma õpetust

Kirjutage tahvlile tülitsemine ja paluge õpilastel see sõna defineerida (väitlus, vastuolu või arutelu).

Paluge õpilastel koostada tahvlile lühike nimekirj olukordadest või tegevustest, mis võivad tülitsema ärgitada. (Üks õpilane võib olla kirjutajaks, kui teised vastavad.) Vältige selle tegevuse käigus seda, mida vanem Dallin H. Oaks Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist nimetas „vastase tehnikaks“, mis võib viia „väitluse ja lahkarvamusteni“ (The Lord’s Way, 1991, lk 139).

Tuletage õpilastele meelde, et nad lugesid 3. Nefi 11. peatükist, et Jeesus Kristus ilmus templi juurde kogunenud nefilastele. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 11:28 ja klassil tähele panna, mille üle olid mõned nefilased vaielnud. (Selleks, et aidata õpilastel sellest salmist paremini aru saada, võite vajadusel selgitada, et sõna „vaidlusi“ tähendab väitlusi või lahkarvamusi.)

Küsige: miks on teie arvates oluline vältida vaidlusi või tülitsemist, kui teistega evangeeliumi üle arutletakse?

Kirjutage tahvlile: Tüli vaim ei ole Jumalast .. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 11:29–30 ja klassil leida, kust tuleb tüli vaim. Nende leitud tõe võiks sõnastada järgmiselt: **tüli vaim ei ole Jumalast, vaid kuradist**. Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle tõe oma pühakirjades ära märgiksid.

Küsige: kuidas võib salmides 3. Nefi 11:29–30 kirjas olevate Päästja õpetuste meelespidamine aidata teid tülitsema ärgitavas olukorras? (Võiksite viidata mõnele konkreetsele tahvlile kirjutatud olukorrale või lasta õpilastel mõelda olukorrale, kus keegi tahab vaielda evangeeliumi üle.)

Selleks, et aidata õpilastel aru saada ühest tähtsast tülitsemise tagajärjest, lugege ette või asetage välja Esimesest Presidentkonnast president James E. Fausti õpetussõnad: „Kui te tülitsete, siis Püha Vaim lahkub, olenemata sellest, kes on süüdi“ (What I Want My Son to Know before He Leaves on His Mission. – Ensign, mai 1996, lk 41).

Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle oma pühakirjadesse või pühakirjapäevikusse kirjutaksid.

Küsige: kas olete kunagi tundnud, et Issanda Vaim tülitsemise pärast lahkus? Mida te siis tundsite?

Juhtige tähelepanu Päästja sõnadele tülitsemise kohta salmis 3. Nefi 11:30: „Minu õpetus on, et sellised asjad peavad kaduma.“ Seejärel küsige:

- Kuidas loobuda tülitsemisest ja vaidlemisest?
- Kuidas saame teistega mitte nõustuda ja hoiduda tülitsemast?
- Kuidas on teid õnnistatud teie püüdluste eest tülitsemisest hoiduda ja tülitsemise soovist võitu saada?

Soovi korral jagage kogemust, kus tundsite, et õnnistati Teie püüdlusi tülitsemisest hoiduda või tülitsemise soovist võitu saada. Paluge õpilastel viidata tahvil olevale nimekirjale ja valida sealt välja üks olukord, kus nad võivad sageli tunda himu tülitseda. Andke neile aega panna kirja eesmärk, kuidas nad püüavad selles olukorras tülitsemisest hoiduda või tülitsemise soovist võitu saada.

3. Nefi 12–16

Jeesus Kristus õpetab põhimõtteid, mis aitavad Tema lastel täiuslikkuse poole liikuda

Paluge õpilastel tõusta ja lugeda ette 3. Nefi 12:48. Vajadusel laske neil mõned korrad harjutada, et selle pühakirjasalmi peast ettelugemine tuleks neil väga hästi välja. Paluge õpilastel kasutada oma pühakirju, et juhtida tähelepanu mõnele täiuslikkuse omadustele, mida salmides 3. Nefi 12:1–12 mainitakse ja mida nad loodavad kõvasti arendada.

Võtke lusika peale veidi soola ja paluge õpilastel arvata, millega on tegu. Seejärel paluge ühel õpilasel Teie juurde tulla ja maitsta, millega on tegu. Kui õpilane on soola ära tundnud, paluge klassil koostada nimekiri soola kasulikkusest. Kui õpilased vastavad, veenduge, et oleks selge, et soolaga maitsestatakse toitu ja et see on säilitusaine, mida kasutatakse selleks, et hoida ära liha riknemist.

Paluge õpilastel lugeda 3. Nefi 12:13, et leida, keda Päästja soolaga võrdles. Kui õpilased vastavad, selgitage, et Päästja ei viidanud mitte üksnes rahvahulgale, kes oli tol päeval templi juures, vaid kõigile neile, kes on ristitud Tema lepingusse.

Küsige: kuidas saame meie, Jeesuse Kristuse järgijad, olla nagu sool? (Me peame aitama inimesi säilitada ehk päästa ning parandama maailma, avaldades teistele head mõju.)

Selgitage, et salmis 3. Nefi 12:13 viidatakse soolale mitte üksnes kui maitseainele, vaid ka kui säilitusainele.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Seitsmekümnest vanem Carlos E. Asay sõnad selle kohta, kuidas sool võib kaotada oma maitse:

„Sool ei kaota vananedes oma maitset. Maitse kaob millegagi kokku segamisel või reostumisel. Samamoodi .. kaovad inimesed

maitse ja väärtused, kui ta reostab oma meeli kõlvatute mõtetega, rüvetab oma suu rääkides mitte kogu tõe ja kuritarvitab oma jõudu kurjadeks tegudeks“ (Salt of the Earth: Savor of Men and Saviors of Men. – Ensign, mai 1980, lk 42).

Küsige: miks peaksime püüdma olla puhtad, selleks et teistele head mõju avaldada?

Näidake õpilastele taskulampi. Pange lamp põlema ja paluge õpilastel lugeda 3. Nefi 12:14–16 ning leida, kuidas kasutas Päästja valgust, et õpetada rohkem Tema lepingurahva rollist maailmas. Enne lugemist oleks abiks, kui selgitaksite, et vakk on kast.

Küsige: kuidas võivad Kiriku liikmed, kes peavad oma lepingutest kinni, teistele valguseks olla?

Katke valgus kasti või rätikuga kinni ja küsige:

- Millised võivad olla meie kiusatused oma valgus kinni katta?
- Miks tahab Päästja 3. Nefi 12:16 kohaselt, et oleksime teistele õigemeelseks eeskujuks? (**Olles õigemeelseks eeskujuks, saame aidata teistel Taevast Isa ülistada.** Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle põhimõtte oma pühakirjades leheservale kirjutaksid.)
- Kelle õigemeelne eeskuju on aidanud teil saada Taevase Isaga lähedasemaks või on tugevdanud teie soovi elada veelgi rohkem evangeeliumi järgi?

Innustage õpilasi olema maailmale soolaks ja valguseks, tehes valik olla õigemeelne eeskuju.

Selgitage, et Päästja jätkas nefilaste õpetamist selle kohta, et käskudest õigemeelse kinnipidamise tõeline tasu saabub siis, kui nad teenivad ilma silmakirjalikkuseta ja andmata oma südant maistele varandustele ja tasudele. Kirjutage tahvile järgmised pühakirjaviited: 3. Nefi 13:22; 13:31–33; 14:7–8; 15:9; 16:13. Paluge õpilastel neid pühakirjakohti uurida ja leida, millist tasu lubas meile Taevane Isa, kui meie süda on keskendunud õigemeelse elu elamisele. Kui aega on olnud piisavalt, paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Jagage õpilastega oma tunnistust, et Taevane Isa ja Jeesus Kristus aitavad ja õnnistavad neid nende püüetes saada lahti tülitsemisest ja olla maailmale õigemeelseks eeskujuks.

Järgmine õppenädal (3. Nefi 17–22)

Rääkige õpilastele, et kui nad uurivad 3. Nefi peatükke 17–22, loevad nad, et kui Jeesus Kristus oli koos nefilaste lastega, Ta nuttis. Innustage neid otsima vastuseid küsimustele: mida Ta laste heaks tegi? Milliseid teisi imesid tegi Jeesus nefilaste seas teenides?

3. Nefi 17

Sissejuhatus

Kui Päästja esimene päev nefilaste seas lõppema hakkas, tajus Ta, et paljud ei mõistnud täielikult Tema sõnu. Ta õpetas neile, kuidas paremini aru saada ning rõhutas palve ja mõtisklemise tähtsust. Rahvas nuttis,

kui Ta teatas, et Ta lahkub. Olles tulvil kaastunnet, jäi Päästja veidi kauemaks, et haigeid tervendada, rahva eest palvetada ja nende lapsi õnnistada. Nefilased olid üllirõõmsad.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 17:1–3

Jeesus õpetab nefilasi Tema sõnade üle mõtlema ja mõistmise nimel palvetama

Paluge õpilastel kujutada end ette järgmises olukorras: te istute oma sõbraga üldkonverentsil või piirkondlikul konverentsil esireas, kui prohvet räägib. Seal olles kohtute te mõlemad prohvetiga. Pärast konverentsi lähete te mõlemad koju.

- Mida te arvate, millest te sõbraga pärast koosolekut räägite?

Tuletage õpilastele meelde, et Jeesus Kristus oli nefilasi tõenäoliselt peaaegu terve päeva õpetanud. Valmistudes lahkuma, tajus Ta, et inimesed ei mõista täielikult seda, mida Ta õpetanud oli. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 17:1–3, et leida, mida ütles Päästja nefilastele, et nad peaksid tegema selleks, et paremini mõista. (Võiksite õpilastele soovitada, et nad leitu ära märgiksid.) Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, küsige:

- Mida tähendab mõtisklemine?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi õpetus. Paluge klassil kuulata, mida ta õpetas selle kohta, mida tähendab mõtiskleda.

„Lugemine, uurimine ja mõtisklemine on eri asjad. Lugeses võime häid mõtteid saada. Uurides võime pühakirjadest avastada, kuidas miski toimib ja mismoodi on asjad omavahel seotud. Mõtiskledes saame Vaimu kaudu ilmutusi. Minu jaoks on mõtiskelu see, kui ma pärast hoolikat pühakirjade lugemist ja uurimist nende üle mõtlen ja palvetan“ (Teenige Vaimuga! – 2010. a sügisene üldkonverents).

- Kuidas võivad teie arvates nii mõtisklemine kui ka palve aidata meil mõista, mida õpime Kirikus või seminaris?

Juhtige tähelepanu Päästja juhisele salmis 3. Nefi 17:3, et nefilased peaksid „valmista[ma] oma meel[e] ette homseks päevaks“, kui Ta naaseb neid taas õpetama.

- Mida võib teha selleks, et valmistada oma meeli ette Kirikus või seminaris osalemiseks?
- Milline on vahe, kui me oma meeli sellisteks õppimisvõimalusteks ette valmistame?

Selleks, et aidata õpilastel tuua välja põhimõtte, mida õpetatakse salmides 3. Nefi 17:1–3, kirjutage tahvlile lõpetamata lause ning paluge õpilastel see äsja õpitu kohaselt lõpetada.

Mõtiskledes ja Isa poole palvetades, võime ..

Kuigi õpilased võivad sõnastada oma vastuseid erinevalt, peaksid nad välja tooma põhimõtte: **mõtiskledes ja Isa poole palvetades võime paremini mõista.**

Kirjutage tahvlile laused:

Valmistan oma meele ette, enne kui lähen kirikusse või seminaris

Mõtisklen selle üle, mida kuulsin kirikus või seminaris

Palvetan selle üle, mida kuulsin kirikus või seminaris

Innustage õpilasi, et nad valiksid välja ühe tahvlile kirjutatud tegevustest. Andke neile aega mõelda: 1. kuidas nad on seda teinud ja 2. kuidas on see aidanud neil oma Kiriku ja seminari kogemustest rohkem õppida. Paluge mõnedel õpilastel oma mõtteid klassiga jagada.

Innustage õpilasi mõtlema, kuidas nad saaksid üht neist kolmest tegevusest arendada, ja planeerima, kuidas nad seda teevad. Võiksite soovitada, et nad paneksid oma plaanid vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja. Rääkige õpilastele, et õppetunni järgmises osas tekib neil võimalus mõtisklemist harjutada.

3. Nefi 17:4–25

Päästja tervendab nefilaste seas haigeid, palub Isa inimeste eest ja õnnistab nende lapsi

Näidake pilti „Jeesus läänepoolkeral õpetamas“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 82). Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 17:4. Juhtige tähelepanu fraasile „nüüd ma lähen Isa juurde“. Paluge õpilastel kujutada ette, et nad on äsja veetnud päeva koos Päästjaga ja Ta on teatanud, et Tal on aeg lahkuda. Paluge paaril õpilasel rääkida, mida nad võiksid sellises olukorras tunda. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 17:5. Paluge klassil tähele panna, kuidas reageerisid nefilased, kui Päästja oma lahkumiskavatsusest teada andis.

Selgitage, et kui ei oleks olnud nefilaste õigemeelseid soovide, ei oleks 3. Nefi peatükkide 17 ja 18 sündmused ehk kunagi aset leidnud. Järgnev tegevus on mõeldud selleks, et aidata õpilastel paremini mõista, et Jeesus Kristus armastab oma rahvast, ja aidata neil iseseisvalt leida pühakirjadest Jeesust Kristust iseloomustavaid tõdesid. Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited ja paluge õpilastel need vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja panna.

3. Nefi 17:6–10

3. Nefi 17:11–18

3. Nefi 17:19–25

Lugege ette president Ezra Taft Bensoni õpetus:

„Inimene, kelle elu sarnaneb kõige rohkem Kristuse omale, on suurim, enim õnnistatud ja rõõmus. See pole kuidagi seotud maise jõukuse, võimu või prestiižiga. Inimese suuruse, tema õnnistused ja rõõmu määrab ainsana ära see, kui palju sarnaneb tema elu õpetaja Jeesuse Kristuse omaga. Tema on õige tee, täiuslik tõde ja rikkalik elu“ (Jesus Christ – Gifts and Expectations. – Ensign, detsember 1988, lk 2).

Andke õpilastele 5 kuni 10 minutit aega, et igat tahvlile kirjutatud pühakirjakohta vaikselt uurida. Paluge neil leida Päästjat iseloomustavad tõed. Nad peaksid iga pühakirjakoha kohta vähemalt ühe tõe leidma. Paluge neil leitud tõed kirja panna.

Kui õpilased on uurimise lõpetanud, paluge mitmel neist üks tõde, mida nad Päästja kohta õppisid, tahvlil vastava pühakirjaviite alla kirja panna. Kui õpilased on selle tegevuse lõpetanud, küsige:

- Miks on tähtis, et me Päästja kohta neid tõdesid teaksime?
- Mis andis tunnistust sellest, et Päästja meie vajadustest ja soovidest hoolib?
- Millised osad sellest ülestähendusest teile kõige enam muljet avaldasid? Miks?
- Mida te arvate, miks olid inimesed rõõmust tulvil? (Vt 3Ne 17:18.)
- Mida te arvate, miks tundis Päästja sel päeval täielikku rõõmu? (Vt 3Ne 17:20.)

Paluge õpilastel teha kokkuvõtte sellest, mida nad salmidest 3. Nefi 17:6–25 õppisid. Õpilased võivad vastata erinevalt. Nad võivad välja tuua sellise tõde: Päästja on meie vastu väga kaastundlik. Kirjutage see tõde tahvlile. Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle tõde või mõne teise tõde, mille nad leidsid, oma pühakirjades salmi 3. Nefi 17:6 juurde leheservale kirjutaksid.

Selleks, et aidata õpilastel olla tänulik selle eest, kuidas Jeesuse Kristuse loomuse mõistmine aitab meie usul kasvada, lugege ette õpetus:

„Sa võid rakendada usku Kristusesse, kui sa oled veendunud, et Ta on olemas, kui sul on õige arusaam Tema loomusest ja teadmine, et sa püüad elada Tema tahte järgi“ (Usule truu, 2004, lk 178).

- Kuidas aitab Päästja kaastundlikust loomusest arusaamine teil Temasse usku rakendada? Juhtige tähelepanu fraasile „olid mingil moel vaevatud“ salmis 3. Nefi 17:9.

- Millised tervisehäired võivad kuuluda igasuguste vaevuste alla? (Kõikvõimalikud füüsilised, emotsionaalsed, vaimsed ja hingelised tervisehäired.)

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kuidas nemad võivad olla „vaevatud“ ja mida nad paluksid Päästjal nende juures tervendada, kui Ta peaks neid isiklikult õnnistama. Tuletage neile meelde, et kuigi Päästja ei ole siin, et meid isiklikult teenida, on Tema vägi õnnistada ja tervendada preesterluse kaudu kättesaadav.

- Kelle poole te preesterluse õnnistuste saamiseks pöördute?
- Millal oli viimane kord, kui te oma elus Päästja tervendavat mõju tundsite?

Tuletage õpilastele meelde mõtisklemise kohta käivat põhimõtet, mida nad tunni alguses arutasid. Soovitage, et üheks viisiks, kuidas nad saavad mõtiskleda, on ennast pühakirjades kirjeldatud olukordades ette kujutada. Paluge õpilastel ette kujutada, et nad on 3. Nefi 17. peatükis kirjeldatud sündmuste ajal nefilaste seas. Andke õpilastele aega, et panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja, mida nad võisid kuulda, näha, tunda ja õppida, kui oleksid olnud nefilaste seas ja Päästjaga selles olukorras suhelnud. Võiksite soovitada, et nad paneksid kirja, millisest vaevusest nad oleksid palunud Päästjal end tervendada. Kui nad on kirjutamise lõpetanud, võiksite paluda, et mõned õpilased loeksid klassile ette, mida nad kirja panid. Veenduge, et nad mõistavad, et ei peaks tundma kohustust rääkida millestki, mis on liiga isiklik.

Kui mõned õpilased on rääkinud, mida nad kirja panid, paluge soovi korral neist paaril rääkida, kuidas nad mõistsid, et Jeesus Kristus neid armastab ja on nende vastu kaastundlik. Innustage õpilasi selle õppetunni üle mõtisklema ja usaldama Päästja kaastunnet, Temale toetudes, et oma püüdlustes, nõrkustes, südamevalus ja katsumustes abi saada.

Piltlikult kujutamine

Piltlikult kujutamine on pühakirjauurimise oskus, mis võib aidata õpilastel loetud analüüsida, mõista ja rakendada. Aidake õpilastel õppida pühakirjadest loetud sündmusi piltlikult kujutama, innustades neid, et nad püüaksid mõttes ette kujutada inimesi, kohti ja sündmusi, kellest-millest nad loevad. Õpilased saavad seda teha, kui kujutavad ette, et nad loetud loos ise osalevad.

3. Nefi 18

Sissejuhatus

Kui Jeesus Kristus lõpetas oma esimese päeva, mil ta nefilaste seas teenis, seadis Ta sisse sakramendi. Ta käskis neil sakramendist osa võtta, pöörduda palvetades alati Isa poole ning avardada osadust kõigi inimesteni.

Päästja lubas suuri õnnistusi neile, kes on kuulekad. Seejärel andis Ta kaheteistkümnele nefilasele jüngrile juhiseid nende teenimise kohta Kirikus. Enne taevasse tõusmist andis Ta jüngritele väe anda Püha Vaimu andi.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 18:1–14

Jeesus Kristus viis nefilaste seas läbi sakramenditalituse

Paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus vanem Gerald N. Lundilt Seitsmekümnest. (Rääkige õpilastele, et nime Czenkusch hääldatakse „zenkuš“.) Innustage õpilasi ette kujutama, milline tunne oleks olla vanem Lundi mainitud mägironija moodi.

„Mõni aeg tagasi ilmus ühes meditsiiniajakirjas huvitav artikkel mägironimisest. ..

Artikkel rääkis mehest nimega Czenkusch, kes juhib mägironimiskooli. .. Czenkusch kirjeldas ajakirjanikule mägironimises kasutatavat kõiega kinnitamise süsteemi. Selle süsteemi abil kaitsevad ronijad ennast kukkumise eest. Üks ronija jõuab ohutusse kohta ja kinnitab kõie teise ronija jaoks, sidudes selle tavaliselt oma keha ümber. „Sa oled kõiega kinni“ tähendab, et „Ma hoian sind kinni. Kui midagi peaks juhtuma, takistan ma su kukkumist“. See on mägironimise tähtis osa. Pange nüüd tähele, mida artiklis edasi kirjutati: „Kõiega kinnitamisega on seotud Czenkusch'i parimad ja halvimal hetked mägironimises. Kord kukkus Czenkusch kõrgelt kaljuservalt, tõmmates jõnksuga välja kolm mehaanilist kinnitust ja tõmmates oma kõiehoijaja kaljunuki servale. Ta peatus pea alaspidi 10 meetri kaugusel maapinnast, kui Don, tema kõiega toetaja, välkkiirelt ta kukkumise oma väljasi-rutatud käte jõul peatas. „Don päästis mu elu,“ ütles Czenkusch. „Kuidas sellisele mehele tasuda? Kas annan talle jõuluringiks kasutatud ronimiskõie? Ei! Sa pead teda meeles. Sa pead teda alati meeles!“ (Eric G. Anderson. The Vertical Wilderness. – Private Practice, nov 1979, lk 21; rõhutus lisatud) (The Grace and Mercy of Jesus Christ, kogumikus Jesus Christ: Son of God, Savior, toim Paul H. Peterson, Gary L. Hatch ja Laura D. Card, 2002, lk 48).

- Mida te arvate, miks tundis mägironija, et materiaalsete kinkide kinkimine ei ole tänu näitamiseks piisav?

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 18:1–7, et leida, mida palus Päästja nefilastel teha, et Teda meeles pidada. (Võiksite õpilastele soovitada, et nad märgistaksid salmis 3. Nefi 18:7 sõnad mälestuseks ja peate meeles.) Kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, küsige:

- Kuidas aitab sakramendi võtmine meil meie eest tehtud Päästja ohverdust meeles pidada?
- Mida pidid nefilased leiba võttes salmi 3. Nefi 18:7 kohaselt meeles pidama?

Andke õpilastele aega vaadata uuesti salme 3. Nefi 11:14–15. Seejärel küsige:

- Miks võis nefilaste jaoks eriti tähendusrikas olla Päästja keha meelespidamine?
- Kuigi te ei ole näinud Päästja kehal haavajälgi, nagu nägid nefilased, miks on teie jaoks Päästja „ihu mälestuseks“ siiski tähtis sakramendileivast osa võtta? (ÕL 20:77)
- Mida te saate teha selleks, et Päästjat alati meeles pidada?

Kirjutage tahvlile: kui me võtame osa sakramendist, tunnistame Isale, et ..

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 18:8–11, et leida sõnu ja fraase selle lause lõpetamiseks. Paluge, et mõni õpilane räägiks, mida nad leidsid. (Õpilased võivad lause lõpetada järgmiselt: **kui me võtame sakramenti, tunnistame Isale, et peame alati meeles Jeesust Kristust**. Vastuseks võib ka olla: **kui me võtame osa sakramendist, tunnistame Isale, et oleme valmis tegema kõike, mida Päästja käskis**.)

Selleks, et aidata õpilastel mõista paremini sakramendi rolli, et aidata meil Päästjat meeles pidada, ja olla tänulikud, esitage mõned või kõik küsimused:

- Milliseid aspekte Päästja elust ja teenimisest võiksime sakramenditalituse ajal meenutada? (Võimalikud vastused: Tema surm ja lepitav ohverdus, Tema alandlik süünd, Tema imed ja õpetused, Tema armastav hoolitsus teiste eest ja Tema kuulekus Taevasele Isale.)
- Kuigi sakramendi võtmisele kulub vähe aega, on selleks talituseks valmistumise ja sellest talitusest osavõtmise mõju igavikuline. Mida saame teha, et sakramendi võtmise järel ja kogu ülejäänud nädala Päästjat alati meeles pidada?
- Kuidas võib siirus ja sakramendi võtmisele tähelepanu pööramine aidata meil nädala kestel Päästjat meeles pidada?
- Milline on sakramendi tähendus, kui me ei suuda Teda meeles pidada?
- Mida lubas Päästja salmide 3. Nefi 18:7, 11 kohaselt neile, kes võtavad sakramenti ja Teda meeles peavad? (**Kui võtame sakramenti ja peame Päästjat alati meeles, laseb Tema Vaimul koos meiega olla.**)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 18:12–14 ja seejärel teisel õpilasel Heelamani 5:12. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, mõtiskledes selle üle, kuidas on need kaks pühakirjakohta omavahel seotud.

- Kuidas võib regulaarne sakramendi võtmine teid aidata, et Jeesusest Kristusest saaks vundament, millele oma elu ehitada?

Selleks, et aidata õpilastel Jeesust Kristust rohkem meeles pidada, paluge neil järgmise nädala jooksul iga päev vihikusse, pühakirjapäevikusse või isiklikku päevikusse kirja panna, mida nad Päästja meelepidamiseks teevad. Innustage neid soovi korral kirja panema, millele nad sakramendi ajal mõtlevad või kuidas mõjutab Päästja meelepidamine nende mõtteid, sõnu ja tegusid.

Küsi õpilastelt järgmistes tundides tagasisidet, innustades neid igapäevast kirjutamist jätkama. Soovi korral andke neile nädala jooksul tunni alguses mõni minut aega, et nad paneksid kirja, mida nad Päästja meelepidamiseks teevad.

3. Nefi 18:15–25

Jeesus õpetab nefilasi alati Isa poole palvetama ja tihti kokku tulema

Jagage õpilased paaridesse. Paluge igal paaril lugeda koos 3. Nefi 18:15–21, et leida, mida õpetas Päästja meid tegema, et kiusatusele vastu panna. Kui õpilased on lugemise lõpetanud, paluge neil panna kirja üks lause, mis nende arvates kiusatusest ülesaamise õpetused kokku võtab. Paluge mitmel paaril rääkida, mida nad kirja panid. (Kuigi õpilased võivad sõnastada oma vastuseid erinevalt, peaksid nad tooma välja tõe: **kui oleme valvel ja palvetame alati Isa poole, võime Saatana kiusatustele vastu seista.**)

- Mida tähendab teie arvates salmis 3. Nefi 18:18 fraas „valvel olema”? (Vaimselt ergas või valvas olema või vahti pidama.)
- Miks te arvate, et nii valvel olemine kui ka palvetamine on kiusatustele vastuseismisel olulised?

Juhtige tähelepanu sellele, et 3. Nefi 18:15, 20–21 on kuldsalmid. Võiksite õpilastele soovitada need salmid eriliselt ära märkida, et neid kergesti üles leida.

- Kuidas aitab palve meil valvel ja tähelepanelik olla Saatana püüdluste suhtes meid kiusata?

Paluge õpilastel vastata oma vihikusse või pühakirjapäevikusse ühele järgmistest küsimustest. (Soovi korral kirjutage küsimused tahvlile või lugege need aeglaselt ette, et õpilased võiksid need üles kirjutada.)

- Kuidas on palvetamine aidanud mul Saatana kiusatustele vastu seista?
- Mida ma võiksin teha, et oma isiklike palveid siiramaks muuta?
- Milliseid õnnistusi on mulle toonud koos perega palvetamine?
- Mida ma saan teha, et aidata oma perel regulaarseid ja tähendusrikkaid perepalveid teha?

Kui aega jätkub, võiksite paluda mõnedel õpilastel teistele rääkida, mida nad kirja panid.

3. Nefi 18:15, 20–21 on kuldsalmid.

Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamissoovitusele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

Paluge õpilastel mõelda kellelegi, kellele nad tahaksid Päästjaga lähedasemaks saamisel abiks olla. Kirjutage tahvlile järgmine põhimõte ja innustage õpilasi, et nad selle endale kirja paneksid: teisi teenides võime aidata neil Kristuse juurde tulla. Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 18:22–24.

- Mida palub Päästja meil teha, et aidata teistel Tema juurde tulla? (Me ei peaks teisi Kiriku koosolekutest eemale tõrjuma ning peaksime nende eest palvetama.)
- Päästja ütles, et Tema on valgus, mida me peame maailmale näitama. Kuidas saab igäüks meist Päästja valgust oma elus kõrgel hoida?

Lugege ette õpetus vanem Robert D. Halesilt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist. Paluge õpilastel kuulata, mis vanem Halesi sõnul juhtub, kui me õigemeelselt elame.

„Kas Jeesusel ei oleks hea meel, kui me laseksime oma valgusel sedavõrd särada, et kõik, kes meid järgivad, järgiksid Päästjat? On neid, kes otsivad valgust, kes astuksid rõõmuga sisse ristimise värvast kitsale ja ahtale teele, mis viib igavesse ellu (vt 2Ne 31). Kas teie olete selleks valguseks, mis juhivad neid turvalisse sadamasse?” (That Ye May Be the Children of Light. Brigham Youngi Ülikooli pühalikul koosolekul peetud kõne. 3. nov 1996, lk 8, speeches.byu.edu).

- Millised mõtted teile tulevad, vaagides küsimust: „Kas Jeesus ei rõõmustaks, kui võiksite lasta oma valgusel niimoodi särada, et need, kes järgnevad meile, järgnevad Päästjale?”

Selgitage, et teiste eest palvetamine, nende kutsumine Kirikusse ja Kristuse-sarnaseks eeskujuks olemine on viisid, kuidas saame teisi teenida. Paluge mõnel õpilasel rääkida kogemusest, kus nad hoidsid Päästja valgust kõrgel, et aidata kellelgi Tema juurde tulla.

3. Nefi 18:26–39

Päästja õpetab oma jüngrid kõikide inimestega osaduses olema

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 18:26–39, selgitades, et pärast seda, kui Päästja oli rahvaga rääkinud, pöördus Ta kaheteistkümne jüngrid poole, kelle Ta oli välja valinud, ja juhendas neid, kuidas Kirikut juhtida ja juhatada. Paluge õpilastel lugeda läbi salm 3. Nefi 18:32, et leida, kuidas peaksime käituma inimestega, kes on usust kõrvale kaldunud.

- Miks on tähtis, et teeniksime jätkuvalt inimesi, kes on usust kõrvale kaldunud?

Soovi korral jagage kogemust, mil aitasite ühte Jumala last teenida ning aitasite tal Kristuse juurde tulla.

Kuldsalm – 3. Nefi 18:15, 20–21

NB! Õppetunni pikkuse tõttu võiksite soovi korral järgmist tundi kuldsalmi õpitegevusega alustada. Samuti võite seda tegevust kasutada mõnes teises tunnis, kui kuldsalmi kordamiseks jääb rohkem aega.

Aidake õpilasi mõnda aega, et õppida pähe salmid 3. Nefi 18:15, 20–21. Kirjutage kõik kolm salmi tahvlile ja paluge õpilastel harjutada nende ettelugemist. Kui õpilased on salme mitu korda lugenud, hakake erinevatest kohtadest sõnu ära kustutama, samal ajal kui õpilased jätkavad kõikide salvide ettelugemist. Korrake seda tegevust, kuni kõik sõnad on tahvlilt kustutatud.

3. Nefi 19

Sissejuhatus

Kui Päästja esimene külaskäik nefilaste juurde oli läbi saanud, levisid rahva seas kogu öö uudised Tema külaskäigust. (Kõik sündmused, mis on üles tähendatud 3. Nefi peatükkides 11–18, toimusid samal päeval.) Kogu öö nägid inimesed „ülimalt suurt vaeva, et olla järgmisel päeval selles kohas“, kus Päästja pidi taas ilmuma

(3Ne 19:3). Hommikul õpetasid inimesi kaksteist jüngrit, kes palvetasid koos nendega. Ilmus Jeesus Kristus ja käskis rahval palvetada, samal ajal kui Tema nende eest Iisa poole palvetas. Kaksteist jüngrit puhastati tänu oma usule. Jeesus palvetas, et jüngrid ja kõik need, kes uskusid Tema sõnu, saaksid Tema ja Ta Isaga üheks.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 19:1–14

Kaksteist jüngrit teenivad rahva seas, nagu Päästja oli neid käskinud

Paluge õpilastel kujutada ette, mida nad teeksid või kuidas nad ennast tunneksid, kui nad teaksid, et Jeesus Kristus tuleb homme templi juurde (vaia- või linnakeskusesse või minigisse muusse kohta, kuhu minemine nõuab õpilastelt teatud pingutust).

- Kuidas te kohale jõuaksite?
- Kellega koos te tahaksite sinna minna?
- Mida teeksite, et selleks kogemuseks valmistuda?

Tuletage õpilastele meelde, et nefilaste juurde tehtud külaskäigu esimese päeva lõpus innustas Ta inimesi minema kodudesse ning mõtisklema ja palvetama Tema õpetuste üle, et valmistuda Tema uueks külaskäiguks järgmisel päeval (vt 3Ne 17:3). Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 19:1–3, et leida, kuidas reageerisid nefilased Päästja lubadusele, et Ta järgmisel päeval naaseb. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 19:4–8, selgitades, et kui rahvas järgmisel päeval kogunes, jagasid kaksteist jüngrit rahva kaheteistkümneks rühmaks ja hakkasid neid õpetama. Olles palunud rahval langeda palves põlvili, palvetasid ka kaksteist jüngrit ning õpetasid seejärel rahvale samu tõdesid, mida Päästja oli eelmisel päeval õpetanud. Seejärel põlvitasid jüngrid, et uuesti palvetada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 19:8–9. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mida jüngrid palusid.

- Mida jüngrid kõige rohkem soovisid?
- Päästja lahkudes pidid nefilaste seas Kirikut juhtima kaksteist apostlit. Mida te arvate, miks nad vajasid Püha Vaimu, et teenida?
- Kui te palvetate, siis mida te kõige rohkem soovite?
- Kas te palvetate, et Püha Vaim oleks teiega? Miks? Miks mitte?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 19:10–12. Kui õpilane on lugemise lõpetanud, selgitage, et teine ristimine oli eriline sündmus. Kuigi nefilased olid juba saanud pattude andeksandmiseks ristitud ja olid väärilised, et olla Jeeseuse Kristuse juures, käskis Päästja neil taas ristitud saada, sest Ta oli Kiriku ümber organiseerinud.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 19:13–14. Paluge klassil teksti jälgida, et leida, milliseid õnnistusi said jüngrid, kuna nende püüded olid õigemeelsed. Selleks, et suurendada õpilaste soovi tunda oma elus Püha Vaimu mõju, tehke järgmist.

Jagage õpilased paardesse. Paluge igal paaril koostada vihikusse või pühakirjapäevikusse nimekiri sellest, mida teeb Püha Vaim nende heaks, kes elavad vääriliselt. Seejärel paluge õpilastel võrrelda oma nimekirju Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Robert D. Halesi õpetusega. (Tehke enne tundi igale õpilasele tsitaadist koopia või kirjutage see tahvile.) Paluge õpilastel oma nimekirja lisada uusi mõtteid, mille nad tsitaati lugedes leiavad.

„Püha Vaim .. on allikaks meie tunnistusele Isast ja Pojast. ..

Me vajame Püha Vaimu pidevalt enda kõrvale, et teha paremaid valikuid oma igapäevastes otsustes. .. Vaimu kaaslus annab neile [meie noortele] jõudu vastu seista kurjale ning kui vaja, siis meelt parandada ja naasta kitsale ja ahtale teerajale. .. Me kõik vajame tuge, mida annab meile Püha Vaim. .. Püha Vaimu and aitab pereliikmetel teha tarku otsuseid – otsuseid, mis aitavad neil koos peredega tagasi pöörduda oma Isa juurde taevas ja Tema Poja Jeesuse Kristuse juurde ning elada koos nendega igavesti” (The Covenant of Baptism: To Be in the Kingdom and of the Kingdom. – Ensign, nov 2000, lk 8).

- Kuidas oleks Kiriku noortel teie nimekirjas olevatest õnnistustest abi?

Paluge õpilastel kirjapandud õnnistuste nimekiri üle vaadata ja mõtiskleda selle üle, mida me peame tegema, et olla nende õnnistuste väärilised. Paluge neil lugeda läbi 3. Nefi 19:9, 13, et leida põhimõte, kuidas Püha Vaimu mõju tunda. Paluge õpilastel leitud põhimõte kirja panna. Paluge mõnel neist kirjapandut klassiga jagada. (Õpilased jagavad ehk midagi taolist: **meie õigemeelsed soovid ja palved aitavad meil olla väärilised, et saaksime täidetud Püha Vaimuga.**)

- Millal on teie õigemeelsed soovid ja palved aidanud teil Vaimu mõju tunda?

Kirjutage tahvlile lõpetamata lause. Paluge õpilastel see lõpetamata lause kirja panna ja seejärel oma sõnadega ära lõpetada.

Ma näitan Taevasele Isale oma soovi saada Püha Vaimu kaaslust, .. (millega või mida tehes?)

3. Nefi 19:15–36

Päästja ilmub ja palvetab, et rahvas puhastataks vastavalt nende usule

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 19:15–16. Juhtige tähelepanu sellele, et põlvili olles oli rahvas tunnistajaks Jeesuse Kristuse kolmele eri palvele Tema jüngrite ja rahva eest. (Selgitage, et tunni lõpu poole uurivad õpilased Päästja kolmandat palvet.)

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgmised pühakirjaviited ja küsimused (või valmistage igale õpilasele käsileht):

3. Nefi 19:17–18, 24–26, 30

3. Nefi 19:19–23

3. Nefi 19:27–29

Mida õpime nendest salmidest palve kohta?

Kuidas võiksite nendes salmidest õpitud oma isiklikes palvetes rakendada?

Jagage klass 3-liikmelisteks rühmadeks. (Kui klass on väike, jagage see väiksemateks rühmadeks.) Määrake igast rühmast üks õpilane lugema tahvlil kirjas olevat pühakirjakohata. Andke õpilastele teada, et nad kõik peaksid olema valmis tahvlil olevatele küsimustele vastama.

Kui aega on olnud piisavalt, paluge õpilastel rühma teistele liikmetele oma vastustest rääkida. Kui õpilased küsivad, olge valmis vastama, miks pöördusid jüngrid palvetades Päästja poole (vt 3. Nefi 19:18). Juhtige tähelepanu sellele, et sel ainulaadsel korral palvetasid jüngrid Jeesuse Kristuse poole, sest Ta oli olnud Isa esindajana isiklikult nendega (vt 3Ne 19:22).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 19:31–34. Paluge klassil teksti jälgida ja mõelda sellele, miks Päästja palved inimesi nii sügavalt puudutasid. Paluge paaril õpilasel rääkida, mida nad leidsid. Samal ajal kui õpilased võivad omavahel vesteldes õppida mitmeid tõdesid, keskendub järgnev tegevus kahele põhimõttele, mida nad võivad uurimise käigus avastada.

Kirjutage tahvlile: Rakendades usku Jeesusesse Kristusesse, ..

Paluge õpilastel vaadata üle 3. Nefi 19:28, et leida, kuidas tahvlil olevat lauset lõpetada. (Paluge õpilastel oma vastused kirja panna. Üks võimalus, kuidas õpilased võivad selle lause lõpetada: rakendades usku Jeesusesse Kristusesse, võime saada puhtaks.)

- Mida tähendab puhtaks saama? Kuidas aitab usu rakendamine Jeesusesse Kristusesse meil puhas olla?
- Kuidas rakendasid jüngrid oma usku sündmuste ajal, mis on kirjas 3. Nefi 19. peatükis?

Selleks, et aidata õpilastel mõista, et me saame Püha Vaimu kaudu puhastatud, tuletage neile meelde, et jüngrid olid saanud Püha Vaimu ja olid „täitunud .. tulega“ (3Ne 19:13). Selgitage, et fraas „täitunud .. tulega“ on sümboolne, viidates õnnistusele olla puhastatud Püha Vaimu mõju tulemusel.

Paluge õpilastel lugeda uuesti läbi salmid 3. Nefi 19:23, 29, et leida veel üks õnnistus, mis saab osaks neile, kellega on Issanda Vaim. (Kui õpilased on lugemise lõpetanud, võiksite soovitada, et nad märgiksid mõlemas salmis ära fraasi „et me võiksime olla üks“.)

- Kuidas on Jeesus Kristus ja Isa üks? (Nad on eraldiseisvad ja käegakatsutavad isikud, kuid eesmärgilt ja õpetuselt üks. Nad on täiuslikult ühinenud, viies koos ellu Taevase Isa jumalikku päästmisplaani.)
- Mida tähendab meie jaoks üheks saada Isa Jumala ja Pojaga?
- Mida õpime salmidest 3. Nefi 19:23, 29 selle kohta, kuidas me saame nendega üheks saada? (**Usu kaudu saame me puhastatud ja üheks Jeesuse Kristusega, nagu Tema on Isaga üks.**)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem D. Todd Christoffersoni õpetussõnad. Paluge klassil kuulata, kuidas me saame olla üks Isa ja Pojaga.

„Jeesus saavutas Isaga täieliku ühtsuse allutades end Isa tahtele nii lihalt kui ka vaimult. Tema teenimistööl oli alati selge eesmärk, kuna Temas puudus igasugune nõrgestav ja tähelepanu kõrvale juhtiv kaksipidine mõtlemine. Viidates oma Isale ütles Jeesus: „Ma teen ikka, mis on tema meelt mööda!“ (Jh 8:29) ..

Kahtlemata ei ole me Jumala ja Kristusega üks enne, kui me muudame nende tahte ja huvi oma ülimalt sooviks. Sellise allaheitlikkuse ei jõuta ühe päevaga, kuid Püha Vaimu kaudu juhendab Issand meid, kui me oleme selleks valmis, kuni aja jooksul võib täpselt öelda, et Tema on meis nagu Isa Temas“ (That They May Be One in Us. – Ensign, nov 2002, lk 72, 73).

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 19:35–36 ja mõtiskleda nende endi palvete jõu üle. Lubage õpilastele, et ka meil võivad olla suurepäraseid vaimseid kogemused ning võime liikuda Isa ja Pojaga üheks saamise teel edasi, kui suurendame oma usku ja palvetame siiralt, et Vaim oleks meie kaaslane.

Kommentaaris ja taustinfo

3. Nefi 19:18, 22. „Nad palusid Jeesust“

Me teame pühakirjadest ja viimse aja prohvetite õpetustest, et me peame kummardama Jumalat, Isa ja palvetama üksnes Tema poole. Me ei peaks palvetama Jeesuse Kristuse poole. Näiteks õpetas Päästja nefilastele: „Seepärast peate te alati palvetama Isa poole minu nimel“ (3Ne 18:19). Kuid varsti pärast seda, kui Päästja oli nii õpetanud, palvetasid Tema nefilastest jüngrid otse Tema poole (vt 3Ne 19:18). Ta ütles, et nad tegid seda, sest Tema oli koos nendega (vt 3Ne 19:22). Vanem

Bruce R. McConkie Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas, et see oli erand – ainulaadne sündmus:

„Selleks oli eriline põhjus, miks seda sellises olukorras vaid ühel korral tehti. Jeesus oli juba õpetanud, et palvetada tuleb Isa poole Tema nimel, mida nad alguses tegidki. .. Jeesus oli Isa sümbolina nende ees. Teda vaadates oleksid nad nagu Isa näinud, Tema poole palvetades oleksid nad palvetanud nagu Isa poole. See oli eriline ja ainulaadne olukord“ (The Promised Messiah, 1978, lk 560, 561).

3. Nefi 20

Sissejuhatus

Nefilaste juures teenimise teisel päeval andis Jeesus Kristus inimestele taas sakramenti. Ta tunnistas, et lepingud ja Isa lubadused täituvad viimsetel aegadel.

Iisrael kogutakse kokku ja kõik maa rahvad saavad õnnistatud.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 20:1–9

Päästja annab inimestele taas sakramenti

Tunni alguses selgitage, et Te soovite, et klassi noored naised ja noored mehed vastaksid eraldi küsimustele. Paluge, et mõned Aaroni preesterlust hoidvad noored mehed räägiks klassile, millised on nende kohustused sakramendi ettevalmistamisel, õnnistamisel ja jagamisel. Aidake neil rääkida, mida nad neid ülesandeid täites tunnevad, küsides:

- Mida tähendab teie jaoks aidata sakramenditalitust läbi viia?
- Kuidas te näitate Issandale, et te mõistate selle talituse püha olemust?

Aidake paaril noorel naisel rääkida, kuidas nad tunnevad, et sakrament on püha, küsides:

- Mida te tunnete, kui näete väärilisi noori mehi sakramenditalitust läbi viimas?
- Mida te sakramenditalituse ajal teete, mis näitab, et mõistate selle püha olemust?

Selgitage, et nefilaste juures teenimise teisel päeval andsid Päästja ja Tema jüngrid inimestele taas sakramenti. Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 20:1. Juhtige tähelepanu lausele: „Ja ta käskis neil mitte lakata palvetamast oma südames.”

- Mida tähendab teie jaoks „mitte lakata palvetamast” oma südames?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 20:3–5.

- Mida te arvate, kuidas saab südames palvetamine mõjutada teie igapäevast kogemust võtta sakramenti?
- Miks on teie arvates sakramenti võttes oluline jätkuvalt Päästjale keskenduda?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 20:8. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mida sümboliseerivad leib ja vein. (Abiks võib olla, kui selgitate, et tänapäeval kasutatakse Kirikus veini asemel vett. (vt ÕL 27:2))

- Mida sakramendi leib ja vesi sümboliseerivad? (Päästja keha ja verd.)

Selleks, et aidata õpilastel mõista, milline oli Päästja üleskutse – süüa Tema liha ja juua Tema verd – kujundlik tähendus, võiksite lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem James E. Talmage'i õpetuse:

„Süüa Kristuse ihu ja juua Tema verd tähendab Temasse uskuda ja võtta Ta vastu sõna otseses mõttes Jumala Poja ja maailma Päästjana ning kuuletuda Tema käskudele. Ainult nii võib Jumala Vaim saada alaliseks osaks inimesest, nagu ka see toit, mida süüakse, omastatakse tema keha kudedes” (Jesus the Christ, 3. tr, 1916, lk 342).

- Mida sümboliseerib leiva ja vee võtmine?
- Mida lubas Jeesus Kristus salmi 3. Nefi 20:8 kohaselt neile, kes võtavad sakramenti? (Nende hinged täidetakse.)

Selleks, et aidata õpilastel mõista, mida tähendab, et nende hinged on täidetud, paluge neil mõelda leiva ja vee kogusele, mida nad tavaliselt söövad ja joovad, kui sakramenti võtavad. Seejärel küsige:

- Kui oleksite nälgane ja janus, kas sellest piisaks kõhu täissaamiseks ja janu kustutamiseks?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 20:9 ja küsige teistelt:

- Millist põhimõtet Päästja õpetustest võime õppida salmidest 3. Nefi 20:8–9? (Õpilased võivad sõnastada oma vastuseid erinevalt, kuid nad peaksid välja tooma põhimõtte: **kui võtame vääriliselt sakramenti, võime täituda Püha Vaimuga.**)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Dallin H. Oaksi õpetus. Paluge ülejäänud õpilastel kuulata, kuidas võidakse meid õnnistada, kui oleme täitunud Vaimuga.

„Muutkem end Päästja lubaduse vääriliseks, et võttes sakramenti oleksime „täidetud“ (3Ne 20:8; vt ka 3Ne 18:9), mis tähendab, et oleme „täis Vaimu“ (3Ne 20:9). See Vaim – Püha Vaim – on meie trööstija, suunaleidja, vahendaja, tõlgendaja, tunnistaja ja puhastaja – meie eksimatu teejuht ja pühitseja meie surelikul teekonnal igavesse ellu.

.. Näiliselt väikesest teost – uuendada teadlikult ja aupaklikult oma ristimis-lepingut – leiab aset vee ja Vaimu kaudu toimunud ristimise õnnistuste uuendamine, et Tema Vaim võiks olla alati koos meiega. Sel viisil juhatatakse meid kõiki ja sel viisil võime me kõik saada puhtaks“ (Always Have His Spirit. – Ensign, nov 1996, lk 61).

- Milliseid õnnistusi võime saada, kui oleme täidetud Vaimuga?
- Millal on sakramendi võtmine aidanud teil olla täidetud Püha Vaimuga?

Tunnistage õnnistustest, mis on Teile osaks saanud, sest võtate sakramenti ja olete täidetud Vaimuga. Kinnitage, et südames palvetamine on üks viis, kuidas saame end ette valmistada, et võtta sakramenti ja olla täidetud Püha Vaimuga. Innustage õpilasi, et nad enne sakramendi võtmist palvetaksid.

3. Nefi 20:10–46

Päästja õpetab nefilastele lepingutest, mis viimsetel aegadel täituvad

Paluge õpilastel panna lühidalt vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja nende kõige tähtsamad omadused. Kui nad on lõpetanud, paluge neil vaadata, millistele omadustele nad keskendusid. Kas need on füüsilised omadused? Iseloomuomadused? Vaimsed omadused? (Kui aega jagub, võiksite paluda paaril õpilasel ette lugeda, mida nad kirja panid.) Lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari õpetus ja paluge õpilastel kuulata, mida ta ütleb selle kohta, mis peaks ära määrama inimese olemuse:

„Ehk meeldib teile muusika või sport või tõmbab teid mehaanika poole, ja ühel päeval võite te töötada mõnes ametis või erialal või kunstivaldkonnas. Kuigi sellised tegevused ja ametid võivad olla tähtsad, ei määratle need, kes me oleme. Me oleme eeskätt vaimsed isikud. Me oleme Jumala [lapsed] ja Aabrahami seeme“ (Becoming a Missionary. – Ensign või Liahona, nov 2005, lk 47).

- Mida ütles vanem Bednar selle kohta, kes me oleme? Miks on teie arvates meie jaoks tähtis, et näeksime end „eeskätt“ vaimsete isikutena, kes on Jumala lapsed?

Juhtige tähelepanu sellele, et vanem Bednar ütles lisaks sellele, et me oleme Jumala lapsed, ka seda, et me oleme Aabrahami seeme. Selgitage, et fraas „Aabrahami seeme“ võib viidata inimestele, kes on sõna otseses mõttes Aabrahami järglased. Kuid see võib viidata ka inimestele, kes on võtnud omaks Jeesuse Kristuse evangeeliumi seadused ja talitused ning kuuletuvad neile, on saanud evangeeliumi täiuse, preesterluse õnnistused ning samad lubadused ja lepingud, mida Jumal Aabrahamiga tegi.

Rääkige õpilastele, et 3. Nefi 20. peatüki ülejäänud osas uurivad nad, mida õpetas Päästja nefilastele Aabrahami ja tema järglastega (Iisraeli kojaga) tehtud lepingutest ja lubadustest. Ta ütles, et nad võivad õppida neist lepingutest, kui uurivad Jesaja sõnu. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 20:11–12. Paluge klassil teksti jälgida, et tähele panna, mida ütles Päästja selle kohta, mis juhtub, kui Jesaja sõnad täituvad. Kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, võite vajadusel selgitada, et Jesaja sõnad täituvad viimsetel aegadel.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 20:13 ja teistel leida, kuidas täidab Taevaisa viimsetel aegadel oma lepingud Iisraeli kojaga. Paluge õpilastel teha kokkuvõtte tõdedest, mida nad salmidest 3. Nefi 20:11–13 õppisid. (Õpilased võivad vastata erinevalt, kuid peaksid tooma välja tõe: **Issand täidab lepingu Iisraeli koda viimsetel aegadel kokku koguda.** Võiksite selle tõe tahvlile kirjutada.)

- Millist teadmist saavad Iisraeli koja inimesed salmi 3. Nefi 20:13 kohaselt selle kokku kogumise tähtsa osana? (Nad „tuuakse teadmisele Issandast, nende Jumalast, kes on nad lunastanud“.)

Selleks, et aidata õpilastel näha, kuidas teadmise saamine Jeesusest Kristusest on Iisraeli kokku kogumise tähtis osa, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Bruce R. McConkie õpetussõnad. Paluge õpilastel kuulata, milles seisneb Iisraeli kokkukogumine.

„Iisraeli kokkukogumine seisneb Issandasse uskumises ja Tema vastuvõtmises ning kõige sellega harmoonias elamises, mida Issand pakkus kord muistsel ajal välja valitud rahvale. See seisneb usus Issandasse Jeesusesse Kristusesse, meeleparanduses, ristitud saamises ja Püha Vaimu anni saamises ning Jumala käskude pidamises. See seisneb evangeeliumisse uskumises, Kirikuga liitumises ja kuningriiki tulemises. See seisneb püha preesterluse saamises, pühades kohtades väga kõrgest pitseerimises ning seestlase abielu kaudu kõikide Aabrahamile, Iisakile ja Jaakobile lubatud õnnistuste saamises. Ja see võib samuti seisneda Jumala kummardamiseks kindlaksmääratud kohta või maale kogunemises“ (A New Witness for the Articles of Faith, 1985, lk 515).

- Kuidas on Jeesusesse Kristusesse uskumine ja Tema järgimine Iisraeli kokku kogumise tähtis osa?

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 20:14–22. Selgitage, et Päästja õpetas nefilastele, et Iisraeli kokku kogumise osana ja Aabrahamiga sõlmitud Issanda lepingu täitumiseks andis Taevane Isa Lehhi järglastele maa, kus nad elasid, nagu oleks see nende pärandmaa. Samuti selgitas Ta veel ühte viisi, kuidas nefilasi kui lepingu lapsi oli õnnistatud. Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 20:23–24, et leida, kes on see, kes Moosese prohvetliku kuulutamise kohaselt Iisraeli koda õnnistab. Kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, paluge neil lugeda läbi salmid 3. Nefi 20:25–26. Paluge neil leida, kuidas õnnistati Lehhi järglasi tänu lepingule, mille Issand tegi Aabrahamiga. Kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, rõhutage, et Taevane Isa saatis Jeesuse Kristuse külastama Lehhi järglasi ja päästma neid patust „seepärast, et [nad olid] lepingu lapsed“.

- Kuidas õnnistatakse meid tänu Taevase Isaga tehtavatele lepingutele?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 20:27 ja teistel leida, milline kohustus tuleb Issandaga tehtud lepingutest.

- Olles teinud Issandaga lepingud, milline on meie kohustus teiste inimeste suhtes kogu maal? (Õpilased peaksid välja tooma tõe: **olles Aabrahami seeme, on meil lepingujärgne kohustus õnnistada kogu maa inimesi**. Võiksite selle tõe tahvlile kirjutada.)
- Kuidas me võiksime teie arvates olla õnnistuseks kogu maa rahvale? (Kui olete selle õpetusliku väite tahvlile kirjutanud, lisage sellele sõnad „evangeeliumi jagamise kaudu“.)

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 20:29–46, selgitades lühidalt, et lisaks sellele, et Päästja õpetas nefilastele nende õnnistustest ja kohustustest lepingu lastena, kinnitas Ta samuti, et juutide pärandmaaks saab Jeruusalemm. Ta tsiteeris Jesaja prohvetlikke kuulutusi, kus kuulutatakse ette ajast, mil juudid taastatakse oma pärandmaale pärast seda, kui nad usuvad Jeesusesse Kristusesse ja palvetavad Tema nimel Isa poole.

Lõpetuseks paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 20:46. Innustage õpilasi teksti jälgima, et tähele panna üht viisi, kuidas nad saavad järgmisel nädalal õnnistada evangeeliumiga kellegi teise elu. Plaanige mõnes edaspidises tunnis arutada, kuidas õpilastel läks, andes õpilastele võimaluse oma kogemustest rääkida. Tunnistage, kui tähtis on täita oma kohust, et aidata Iisrael kokku koguda.

3. Nefi 21–22

Sissejuhatus

Kui Jeesus Kristus jätkas nefilaste õpetamist, selgitas Ta, et Mormoni Raamatu esiletulemine viimsetel aegadel on tunnustäheks, et Ta on alustanud Iisraeli kokku kogumist ja oma rahvaga tehtud lepingu täitmist.

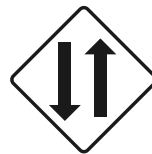
Rõhutades oma suurt armastust oma lepingurahva vastu, tsiteeris Päästja Jesaja prohvetlikke kuulutusi lepingurahva taastamisest.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 21:1–11

Jeesus Kristus õpetab, et Mormoni Raamatu esiletulemine viimsetel aegadel on tunnustäheks Iisraeli kokku kogumisest viimsetel aegadel

Joonistage enne tunni algust tahvlile järgmised liiklusemärgid (või kasutage mingeid teisi teile üldtuntud märke).

Paluge õpilastel öelda, mida iga märk tähistab. Seejärel küsige:

- Milleks neid märke kasutatakse? (Meie ettevalmistamiseks, hoiatamiseks ja juhiste andmiseks.)
- Miks on tähtis, et märk oleks õigesti paigaldatud ja kergesti mõistetav?

Tuletage õpilastele meelde, et pühakirjades räägitakse sageli tunnustähedest ehk märkidest, mis meid seoses Taevase Isa plaani täitumisega ette valmistavad, hoiatavad ja juhi-seid annavad. Paluge õpilastel vaadata üle salmid 3. Nefi 21:1–2, 7, et leida neis üles sõna tunnustäht. Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle sõna neis salmides ära märgiksid. Seejärel paluge neil esimene salm hoolega läbi lugeda.

- Mida ütles Issand, miks Ta selle konkreetse tunnustähe andis? (Et inimesed teaksid, et Ta on Iisraeli koda kokku kogumas.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 21:1–7, et panna tähele fraase „need asjad“ ja „need teod“ ning mõelda, millele need viitavad.

- Päästja rääkis nefilastele: „need [on] asjad, mis ma teile kuulutan“ (3. Nefi 21:2). Kus on üles tähendatud Tema sõnad nefilastele? (Mormoni Raamatus.)
- Milline on nende salvide kohaselt tunnustäht sellest, et Jumal viimsetel aegadel oma lepingud täidab? (Selleks, et aidata õpilastel järgmist tõde tähele panna, kirjutage see tahvlile: Mormoni Raamatu esiletulemine on tunnustäht, et Jumal täidab viimsetel aegadel oma lepingu Iisraeli kokku kogumise kohta.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus vanem Russell M. Nelsonilt Kaheistkümneme Apostli Kvoorumist. Paluge klassil kuulata, mil moel aitab Mormoni Raamat inimesi Issanda tööle koguda.

„Mormoni Raamat on selles töös kesksel kohal. See kuulutab kokkukogumise õpetust. See paneb inimesi õppima Jeesusest Kristusest, uskuma Tema evangeeliumi ja liituma Tema Kirikuga. Tegelikult, kui Mormoni Raamatut poleks, ei leiaks aset ka Iisraeli tötötatud kokkukogumine“ (Iisraeli hajutatute kokkukogumine. – 2006. a sügisene üldkonverents).

Õpetage Püha Vaimuga

Palvetage õpetamiseks valmistudes ja õpetamise ajal, et saada Püha Vaimu juhatust.

- Millal on Mormoni Raamat teid sel moel aidanud? Millal olete näinud, et Mormoni Raamat on teisi sel moel aidanud?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 21:9 ja klassil tähele panna fraasi „suur ja imepärane töö“. Juhtige tähelepanu sellele, et see fraas viitab Jeesuse Kristuse evangeeliumi taastamisele, millega kaasneb Mormoni Raamatu esiletulemine.

- Mis on suur ja imepärane Jeesuse Kristuse evangeeliumi taastamise juures?

Juhtige tähelepanu sellele, et salmis 3. Nefi 21:9 viidatakse inimesele. Paluge õpilastel mõelda, kes see inimene võiks olla. Seejärel näidake pilti Joseph Smithist (näiteks „Vend Joseph“ või „Esimene nägemus“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 87 või 90)). Rääkige õpilastele, et vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist määratles, et see inimene on Joseph Smith (vt Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 287–288). Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 21:10–11, mõtiskledes selle üle, kuidas sobib nendes salmides olev kirjeldus kokku prohvet Joseph Smithiga.

- Kuidas on Jumal Joseph Smithi kaudu näidanud, et Tema „tarkus on suurem kui kuradi kavalus“?
- Mis juhtub salmi 3. Nefi 21:11 kohaselt nendega, kes ei usu Joseph Smithi kaudu esile toodud Kristuse sõnu? (Nad „lõigatakse .. ära“ lepingute kaudu tulevastest õnnistustest.)

3. Nefi 21:12–22:17

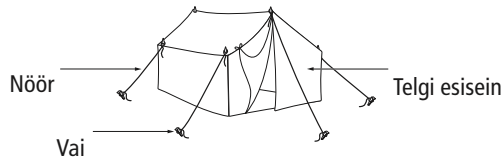
Päästja räägib nende hävitamisest, kes ei paranda meelt, ja nende taastamisest oma rahva sekka, kes parandavad meelt ja Tema juurde tagasi pöörduvad

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 21:12–21, selgitades, et Päästja hoiatas neid, kes viimsetel aegadel Temasse ei usu ja meelt ei paranda. Ta ütles, et nende maine vara, linnad, kindlused ja pahelised harjumused hävitatakse. Samuti ütles Ta, et nad lõigatakse ära Tema lepingurahva seast.

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 21:22, 25–28, et leida, millised õnnistused ja kohustused saavad viimsetel aegadel osaks neile, kes meelt parandavad ja Päästja sõnu kuulda võtavad.

Küsige, kuidas võtaksid õpilased kokku salvide 3. Nefi 21:12–22, 25–28 õpetused. Paluge ühel õpilasel nende vastused tahvlile kirja panna. Seejärel tehke kokkuvõtte kõikidest tahvlil kirjas olevatest vastustest, juhtides tähelepanu sellele, et **kui me meelt parandame ja Päästja sõnu kuulda võtame, kogutakse meid Tema lepingurahva osana kokku.** (Soovi korral võiksite selle tõe tahvlile kirjutada.)

Joonistage tahvlile või suurele paberile telk (võiksite teha seda enne tunni algust). Selgitage, et Jeesus Kristus siteeris prohvetlikku kuulutust, mille Temalt saadud inspiratsiooni ajel pani sajandeid varem kirja prohvet Jesaja. Selles prohvetlikus kuulutuses võrdles Jesaja Kirikut, selle lepinguid ja õnnistusi telgiga.

- Millised on telgis varju all olemise eelised? (Võimalikud vastused: telk kaitseb tormide eest ja pakub päikse eest varju.)
- Kuidas sarnaneb Kirik telgiga?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 22:2.

- Miks võib see „telk“ viimsetel aegadel vajada suuremaks tegemist ja tugevdamist? (Kuna paljud inimesed ühinevad Kirikuga või pöörduvad tagasi oma lepingusse Issandaga.) Mida te saate teha, et aidata telki suuremaks teha ja selle vaiu tugevdada? (Innustage õpilasi selle küsimuse vastuseid teoks tegema.)

Selgitage, et samas prohvetlikus kuulutuses kasutas Jesaja veel üht metafoori. Ta viitas Iisraeli kojale kui naisele, kelle meheks on Issand. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 22:4–5 ja klassil leida, milliste sõnadega naist trööstiti.

- Milliseid trööstivaid sõnu te salmist 3. Nefi 22:4 leidsite? (Võimalikud vastused: „sul ei ole vaja häbeneda” ja „sa unustad oma noorepõlve häbi”.) Miks on lohutav teada, et „mees” on „Lunastaja, Iisraeli Püha”? (3Ne 22:5).
- Mille poolest sarnanevad need salmid Päästja vastusega meile, kui me pattu teeme?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 22:7–10, et leida, milliseid lubadusi annab Päästja oma lepingurahvale, kes Tema juurde tagasi pöörduvad.

- Mida lubab Päästja neile, kes Tema juurde tagasi pöörduvad?
- Mida me nendest salmidest Issanda kohta õpime? (Õpilased võivad sellele küsimusele vastata erinevalt. Veenduge, et nad toovad välja järgmise tõe: **Issand näitab igavest lahkust ja halastust inimestele, kes Tema juurde tagasi pöörduvad.** Soovi korral kirjutage see tõde tahvlile. Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle oma pühakirjades salvide 3. Nefi 22:7–10 kõrvale kirjutaksid.)

Selleks, et aidata õpilastel salme 3. Nefi 22:4–10 paremini mõista, võiksite lugeda Kaheistkümnepäevast Apostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi õpetust:

„Isegi kui on esinenud viljatust ja mõnikord truudusetust, võtab mees (Kristus) siiski oma pruudi (Iisraeli) tagasi ja lunastab ta. Jehoova kujutamine peigmehe ja Iisraeli kujutamine pruudina on pühakirjades ühed levinumad metafoorid, mida Issand ja Tema prohvetid on kasutanud, et kirjeldada jumaluse ja lepingulaste vahelist suhet.

.. Kristus on aeg-ajalt Iisraeli tagasilangemise pärast õigusega pahane olnud, kuid see on alati olnud lühiajaline ja ajutine – vaid hetkeks. Kaastunne ja halastus tulevad tagasi ja saavad võitu kõige innustavamal viisil. Mäed ja künkad võivad kaduda. Suurte merede veed võivad kuivada. Maailmas võivad juhtuda kõige vähem tõenäolised asjad, kuid Issanda lahkus ja rahu Tema lepingurahva suhtes ei kao iial. Ta on kinnitanud taevase vandega, et Ta ei ole mitte igavesti nende vastu karm” (Christ and the New Covenant, lk 290).

- Milliseid tõendeid Päästja halastusest ja lahkusest olete oma elus näinud? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et nad ei pea rääkima asjadest, mis on liiga isiklikud.)
- Kuidas mõjutab teadmised, et Päästja on halastav ja lahke, meie ustavust lepingutele?

Selgitage, et Päästja jätkas nefilaste õpetamist, rääkides õigemeelseid eesootavatest õnnistustest. Paluge õpilastel vaadata üle salmid 3. Nefi 22:13–17, et leida üks lubatud õnnistus, mis on nende jaoks eriti tähendusrikas. Juhtige tähelepanu sellele, et lugedes nendest lubatud õnnistustest, näeme, et **Issanda rahvas taastatakse õigemeelsuses ja nad võidutsevad paheliste üle.**

Jagage lõpetuseks oma tunnistust tõdedest, mida selles õppetunnis arutati. Paluge õpilastel panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja üks tegevus, mida nad teevad täna selleks, et olla õnnistuste väärilised, mida Issand neile anda tahab.

Kommentaariid ja taustinfo

3. Nefi 21:22–25. Uus Jeruusalemm

Daniel H. Ludlow selgitab, kes ehitab uue Jeruusalemma:

„Viimsete aegade uus Jeruusalemm ehitatakse Ameerika mandrile ja ehitajateks on 1) „Jaakobi jääk”,

2) paganad, kellest „saavad lepingu osalised ja nad arvatakse Jaakobi jäägi hulka” ja 3) „nii palju[d], kui Iisraeli kojast tulevad”. (3Ne 21:22–25. Lugege ka 3Ne 20:22; Et 13:1–12.)” (A Companion to Your Study of the Book of Mormon, 1976, lk 281).

Koduõppe tund

3. Nefi 17–22 (26. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 3. Nefi peatükkide 17–22 (26. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (3. Nefi 17)

Kui õpilased uurisid, mida Jeesus Kristus nefilastele ütles, said nad teada, et mõtiskledes ja Isa poole palvetades võime me Päästja õpetusi paremini mõista. Päästja tuli vastu nefilaste soovile, et Ta jääks nende juurde veidi kauemaks, et tervendada nende haigeid ja õnnistada nende lapsi. Kui õpilased nendest sündmustest lugesid, said nad teada, et Jeesus Kristus tunneb meie suhtes suurt kaastunnet.

2. päev (3. Nefi 18)

Päästja andis rahvale sakramenti. Õpilased õppisid, et kui me võtame sakramenti, tunnustame Isale, et oleme valmis tegema kõike, mida Ta on käskinud ja et peame alati meeles Jeest Kristust. Nad õppisid samuti, et kui võtame sakramenti ja peame Päästjat alati meeles, on Tema Vaim meiega. Päästja õpetused palvest aitasid õpilastel mõista, et kui oleme valvsad ja palvetame alati Isa poole, võime Saatana kiusatustele vastu seista. Samuti õppisid nad, et teisi teenides võime aidata neil Kristuse juurde tulla.

3. päev (3. Nefi 19)

Kui Päästja pärast esimest päeva nefilaste juurest lahkus, õpetasid rahvast jüngrid. Nad palvetasid, et saada Püha Vaimu, ja nad said Püha Vaimu. Õpilased õppisid, et meie õigemeelsed soovid ja palved võivad muuta meid selle vääriliseks, et täituksime Püha Vaimuga. Päästja ilmus taas ja Ta tänas Isa oma jüngrite puhastamise eest. Õpilased õppisid, et kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, võidakse meid puhastada ja me muutume Jeesus Kristusega üheks, nagu Tema oli Isaga üks.

4. päev (3. Nefi 20–22)

Jeesus Kristus andis taas sakramenti. Õpilased õppisid, et kui võtame vääriliselt sakramenti, võime täituda Püha Vaimuga. Seejärel õpetas Päästja nefilastele, et Isa täidab oma lepingu Israeli koda viimsetel aegadel kokku koguda. Samuti said õpilased teada, et Aabrahami seemnena on meil lepingujärgne kohustus õnnistada maa kõiki inimesi, jagades nendega evangeeliumi.

Sissejuhatus

Õppetund aitab õpilastel mõista õrnust ja halastust, mida Päästja oma rahva vastu tunneb. Lisaks sellele, korrates üle Issanda nõuande palvetada, võivad nad mõelda, kuidas muuta oma isiklikud ja perepalved veelgi tähendusrikkamaks.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 17

Päästja tervendab haigeid, palvetab rahva eest Isa poole ja õnnistab nende lapsi

Paluge õpilastel mõelda oma tutvusringkonnas kõige hoolivama inimesele. Seejärel küsige: kellele te mõtlesite? Kuidas näitab see inimene oma armastust teiste ja teie vastu?

Näidake pilti „Jeesus nefilasi tervendamas“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 83) ja „Jeesus õnnistab nefilaste lapsi“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 84). Seejärel küsige: mida te õppisite möödunud nädalal Mormoni Raamatut uurides sellest, kuidas Päästja inimesi armastab?

Kirjutage tahvlile järgmine tõde: Päästja tunneb meie vastu suurt kaastunnet. Kirjutage selle alla järgmised pühakirjaviited: 3. Nefi 17:7, 9, 11, 15–17, 21, 24. Paluge õpilastel need salmid üle vaadata ja valida neist üks, kus väljendub eriti hästi tahvil kirjas olev tõde. Kui aega on olnud piisavalt, võiksite soovi korral küsida:

- Kuidas näitab teie valitud salm, et Päästja tunneb meie vastu suurt kaastunnet?
- Mida te õpite Päästja kohta faktist, et Ta teenis inimesi „üksahaaval“? (3Ne 17:21)
- Kuidas aitab teadmine, et Päästja on kaastundlik, rakendada Tema suuremat usku ja armastada Teda veelgi rohkem?

3. Nefi 18–19

Jeesus õpetas inimestele, et tuleb alati Isa poole palvetada ja sageli kokku saada

Jagage õpilased paardesse ja paluge igal paaril koostada nimekiri viiest kõige raskemast kiusatusest, millega tänapäeva noorus nende arvates silmitsi seisab. Kui nad on tööga valmis saanud, paluge igal paaril lugeda läbi salmid 3. Nefi 18:15–20 ja tähele panna, millist nõu Päästja kiusatuste ületamiseks andis. Paluge paaril õpilasel rääkida, millise põhimõtte nad nendest salmidest leidsid. Üheks põhimõtteks võib olla, et **kui oleme valvsad ja palvetame alati Isa poole, võime Saatana kiusatustele vastu seista.**

Küsige õpilastelt:

- Mida peaks noor inimene jälgima, et ta võiks ühele teie nimekirjas loetletud kiusatusele vastu seista?
- Mille pärast võiks noor inimene palvetada, mis aitaks tal ühele teie nimekirjas loetletud kiusatusele vastu seista? Kuidas aitab Taevase Isa poole palvetamine teil tugevaks jääda?

Selleks, et aidata õpilastel tugevdada oma tunnistust perepalvest, paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 18:21. Seejärel küsige: milliseid õnnistusi olete saanud tänu palvetamisele koos perega?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus president James E. Faustilt Esimesest Presidentkonnast, kes rääkis perepalve väest:

„Perepalvel on võimas ja toetav mõju. Teise maailmasõja süngel tumedatel päevadel langes Inglismaal Liverpoolis ühe noore isa, vend Patey väikese maja kõrvale 225-kilone pomm, mis ei lõhkenud. Tema naine oli surnud ja ta kasvas üksinda viit last. Ta kogus nad sel väga äreval ajal kokku perepalvet pidama. Nad „palvetasid .. täie tõsidusega ja palve lõppedes ütlesid lapsed: „Issi, meiega ei juhtu midagi. Meiega ei juhtu täna õhtul meie kodus midagi.“

Ja kujutage vaid, et nad läksid magama, see kohutav pomm lebamasa poolleidi maasse tunginuna otse nende ukse all. ..

Järgmisel hommikul .. viidi kogu naabruskonna inimesed neljakümne kaheksaks tunniks eemale ja pomm viidi lõpuks minema. ...

Tagasiteel küsis vend Patey pommirühma juhilt: „Mida te siis leidsite?“

„Härra Patey, me jõudsime teie ukse ees oleva pommi juurde ja avastasime, et see on iga hetk lõhkemas. Sellel polnud midagi viga. Meid hämmastab, miks see ei lõhkenud.“” Kui pered palvetavad üheskoos, leiavad aset imelised asjad“ (The Lifeline of Prayer. –Ensign, mai 2002, lk 61).

Küsige õpilastelt järgmisi küsimusi, olles delikaatsed nende õpilaste suhtes, kelle pered ehk ei palveta koos:

- Mida te saate teha, et aidata oma perel teha perepalveid järjekindlamalt ja neid tähendusrikkamaks muuta?
- Kuidas kavatsete perepalve oma tulevases peres esmatähtsaks muuta?

Selgitage, et naastes teisel päeval nefilasi õpetama, nagu on kirjas 3. Nefi 19. peatükis, manitses Päästja nefilastest jügreid taas palvetama. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 19:9, 13 ja laske õpilastel uurida, millest jüngrid palvetasid. Küsige: millist põhimõtet võime õppida nefilastest jüngrite kogemusest?

(Järgnev on üks näide sellest, kuidas õpilased võivad selle põhimõtte sõnastada: **meie õigemeelsed soovid ja palved muudavad meid selle vääriliseks, et saaksime täidetud Püha Vaimuga.**)

Seejärel küsige: millal olete siiralt soovinud Püha Vaimu kaaslust ja selle eest palvetanud? Kuidas teid selle eest õnnistati?

3. Nefi 20–22

Viimsetel aegadel alustab Jumal Iisraeli koja kokkukogumist

Selgitage, et kui Päästja oli õpetanud nefilastele palvest, jätkas ta õpetamist Iisraeli koja kokkukogumisest viimsetel aegadel. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 21:9. Paluge klassil teksti jälgida, et leida sõnu, mis kirjeldavad Issanda tööd. Seejärel küsige:

- Mida te arvate, millele viitab „suur ja imepärane töö“? (Jeesuse Kristuse evangeeliumi taastamisele, kaasa arvatud Mormoni Raamatu esiletulemine.)
- Mis on teie arvates Jeesuse Kristuse evangeeliumi taastamise juures suurepärane ja imeline?

Paluge õpilastel vaadata üle salmid 3. Nefi 21:10–11 ja mõelda, keda kirjeldas Issand kui oma teenijat. Küsige: millised sõnad ja fraasid aitavad teil teada, et Issand kirjeldab prohvet Joseph Smithi? Näidake pilti „Joseph Smith Liberty vanglas“ (Evangeeliumi kunstiraamat, nr 97).

Küsige: kuidas on Jumal Joseph Smithi kaudu näidanud, et Tema „tarkus on suurem kui kuradi kavalus“?

Lõpetuseks paluge õpilastel jagada oma tunnistusi prohvet Joseph Smithist ja evangeeliumi taastamisest. Tunnistage õpilastele ka ise nendest asjadest.

Järgmine õppenädal (3. Nefi 23–30)

Paluge õpilastel ette kujutada, et Päästja rääkis, et Ta annab neile, mida iganes nad soovivad. Selgitage, et kui nad uurivad algaval nädalal 3. Nefi peatükke 23–30, õpivad nad kaheteistkümnest mehest, kellele selline kogemus osaks sai, ja sellest, mida nad soovisid.

3. Nefi 23

Sissejuhatus

Pärast Jesaja sõnade tsiteerimist (vt 3Ne 22) käskis Jeesus Kristus nefilastel selle prohveti sõnu uurida. Ta ütles, et Jesaja sõnad on õnnistuseks, kuna Jesaja „rääkis kõigest, mis puutus minu rahvasse, kes on Iisraeli kojast“

(3Ne 23:2). Ta ütles ka, et kõik Jesaja sõnad on läinud või lähevad täide. Seejärel käskis Päästja nefilastel uurida kõikide prohvetite sõnu ja andis neile juhise see materjal oma üleskirjutistele lisada.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 23:1–5

Jeesus Kristus käsib inimestel uurida prohvetite sõnu

Kirjutage tahvlile: minu pühakirjade uurimisest tulnud õnnistused. Paluge õpilastel mõtiskleda kogemuste üle Mormoni Raamatu uurimisel kas kodus või selle aasta seminaritundides. Paluge neil tulla tahvli juurde ja panna kirja üks sõna või lühike fraas, mis kirjeldab õnnistust, mis on neile pühakirjade uurimise tagajärjel elus osaks saanud. Soovi korral paluge paaril õpilasel rääkida üksikasjalikumalt, mida nad kirja panid. Seejärel pöörake tähelepanu tahvil kirjas olevatele õnnistustele.

- Mida te arvate, miks meid sel moel õnnistatakse kui pühakirju loeme?

Paluge õpilastel tuletada eelmisest õppetunnist meelde, kelle sõnu Jeesus Kristus nefilasi õpetades tsiteeris. (Jesaja sõnu.) Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 23:1–3. Paluge klassil teksti jälgida, et leida, mida me peaksime Päästja sõnul Jesaja sõnadega tegema. Võiksite soovitada, et õpilased märgistaksid ära sõnad ja fraasid, mis neile nendes salmides tähtsad tunduvad. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid.

- Miks tahtis Issand, et inimesed Jesaja sõnu uuriksid? (Vt 3Ne 23:2–3.)
- Miks on õnnistuseks teadmine, et kõik Jesaja sõnad lähevad täide?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 23:4–5. Juhtige tähelepanu sellele, et pärast seda, kui Päästja käskis uurida Jesaja sõnu, käskis Ta „uuri[da] prohveteid“. Kirjutage tahvlile järgmine tõde: Päästja käsib meil usinalt Jesaja ja teiste prohvetite sõnu uurida.

- Mida me peaksime salmi 3. Nefi 23:5 kohaselt tegema, et saada päästetud? Kuidas aitavad prohvetite sõnad meil neid käske järgida?
- Mille poolest erineb prohvetite sõnade usin uurimine lihtsalt nende sõnade lugemisest? Miks on teie arvates tähtis Jesaja ja teiste prohvetite sõnu usinalt uurida?
- Millised pühakirjade uurimise meetodid aitavad teil kõige paremini Jesaja ja teiste prohvetite sõnade uurimise osaks oma elust muuta?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetussõnad vanem Merrill J. Batemanilt Seitsmekümnest: „Kui inimene uurib pühakirju, saavad talle osaks teatud õnnistused. Kui inimene uurib Issanda sõnu ja neid järgib, muutub ta Päästjaga lähedasemaks ja tal tekib suurem soov elada õigemeelset elu. Suureneb kiusatustele vastuseismise vägi ja vaimsed nõrkused ületatakse. Vaimsed haavad paranevad“ (Coming unto Christ by Searching the Scriptures. – Ensign, nov 1992, lk 28).

- Kust me võime lisaks pühakirjadele veel prohvetite sõnu leida?

Paluge õpilastel vastata järgmisele küsimusele kirjalikult vihikusse või pühakirjapäevikusse:

- Mida ma saan muuta, et prohvetite sõnu usinamalt uurida?

Paluge paaril õpilasel tunnistada õnnistustest, mis tulevad prohvetite sõnade uurimisest.

3. Nefi 23:6–14

Päästja annab oma jüngritele juhise lisada oma pühakirjade ülestähendusele üks tähtis sündmus

Paluge paaril õpilasel nimetada, milline Mormoni Raamatu ülestähendus on nende lemmik. Kirjutage nende vastused tahvlile. Seejärel kustutage üks vastus ära. Paluge õpilastel ette kujutada, et Mormon või Nefi või keegi teine ülestähenduste pidajatest jätkaks selle kirje lisamata.

- Millised tähtsad õpetused Mormoni Raamatust puuduksid, kui seda ülestähendust poleks lisatud?

Selgitage, et kui Päästja õpetas nefilasi, juhtis Ta tähelepanu sellele, et nende ülestähenduste pidajad ei lisanud tähtsaid sündmusi, mis näitasid prohvetlike kuulutuste täitumist. Paluge mitmel õpilasel lugeda kordamööda ette salmid 3. Nefi 23:6–13. Paluge klassil teksti jälgida, et tähele panna, mida ei õnnestunud nefilastel üles tähendada.

- Nefilastel oli juba ülestähendus Saamueli prohvetlikust kuulutusest (vt HI 14:25). Miks oli teie arvates nende jaoks tähtis, et oleks üles tähendatud ka selle täitumine?

Juhtige tähelepanu sellele, et kuigi meil ei ole kästud pidada Kiriku vaimseid ülestähendusi, on meile antud nõu pidada isiklikku päevikut.

- Kuidas seostub Päästja nõuanne salmides 3. Nefi 23:6–13 meie püüdlustega pidada isiklikku päevikut?

Selleks, et aidata õpilastel leida üks viis, kuidas nad saaksid päevikut pidada, paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi kogemus:

„Ma täitsin ühte Kiriku ülesannet ja tulin hilja koju. Oli juba pimedaks läinud. Kui ma oma maja ukse poole kõndisin, nägin oma üllatuseks äiapapat, kes elas meie läheduses. Ta kandis õlal toruhunnikut, kõndis väga kiiresti ja oli tööriietes. Ma teadsin, et ta oli ehitamas süsteemi, et pumbata vett mäealusest ojast üles meie maalapile.

Ta naeratas, rääkis mahedal häälel ja kiirustas siis minust mööda pimedusse, et oma tööd jätkata. Ma astusin paar sammu maja poole, mõeldes sellele, mida ta meie heaks teeb, ning jõudnud ukseni, kuulsin oma mõtteis järgmisi sõnu: „Ma ei anna neid kogemusi sulle sinu enda jaoks. Pane need kirja.”

Ma läksin sisse. Ma ei läinud voodisse, kuigi olin väsinud. Ma võtsin veidi paberit ja hakkasin kirjutama. Ja seda tehes mõistsin ma mõtteis kuulnud sõnumit. Ma pidin panema oma laste jaoks kirja, et nad saaksid kunagi tulevikus lugeda, kuidas ma olin näinud Jumala kätt meie perekonda õnnistamas. Vanaisal polnud tarvis seda meie heaks teha. Ta oleks võinud lasta kellelgi teisel seda teha või selle üldse tegemata jätta. Aga ta teenis meid, oma perekonda, nii nagu Jeesuse Kristusega lepingu teinud jüngrid alati teevad. Ma teadsin, et see oli nii. Ja nii panin ma selle kirja, et mu lapsed võiksid kunagi, kui vaja, sellest mälestusest osa saada.

Ma kirjutasin aastaid iga päev mõned read. Ma ei jätnud kunagi päevagi vahele, ükskõik kui väsinud ma ka polnud või kui vara pidin järgmine päev alustama. Enne kirjutamist mõtisklesin ma küsimuse üle: „Kas olen näinud, kuidas Jumal täna oma käe välja sirutas, et meid või meie lapsi või meie perekonda puudutada?” (O Remember, Remember. – Ensign või Liahona, nov 2007, lk 66–67).

- Miks on teie arvates tähtis meid vaimselt tugevdavad kogemused kirja panna?
- Millist kasu võib meile tuua president Eyringi eeskuju järgimine? Kuidas võib meie ülestähendus teisi aidata?

Selgitage, et president Eyring rääkis õnnistustest, mis said talle osaks, kuna ta pani iga päev kirja, kuidas Jumal tema peret õnnistas. Paluge ühel õpilasel lugeda ette järgmine õpetus. (Võib-olla olete seda 117. õppetunnis juba osaliselt kasutanud. Siiski võib selle kordamine õpilastele kasuks tulla.)

„Jätkates selle tegemist, hakkas midagi juhtuma. Päevale tagasi mõeldes nägin ma tõendeid selle kohta, mida Jumal oli teinud ühele meist, mida ma polnud päeva kiiretel hetkedel märganud. Kui see juhtus, ja seda juhtus sageli, mõistsin ma, et meenutamine võimaldas Jumalal mulle näidata, mida Ta on teinud.

Mu südames hakkas kasvama midagi enam kui tänulikkus. Kasvas tunnistus. Ma veendusin üha enam, et meie Taevane Isa kuuleb palveid ja vastab neile. Ma olin tänulik südame leebumise ja puhastumise eest, mis leiab aset Päästja Jeesuse Kristuse lepituse tõttu. Ja ma sain kindlust juurde, et Püha Vaim võib tuletada meile meelde kõik – isegi selle, mida me ei märganud või millele me tähelepanu ei pööranud, kui see juhtus” (O Remember, Remember, lk 67).

- Millist põhimõtet võime me õppida 3. Nefi 23. peatüki ülestähendustest ja president Eyringi kogemusest? (Õpilased võivad selle küsimuse vastuseid erinevalt sõnastada. Nende vastustes peaks peegelduma järgmine tõde: **kui me paneme vaimsed kogemused kirja, saavad meile osaks õnnistused nii individuaalselt kui ka peredena.**)

Mõned õpilased võivad tunda, et nendega pole midagi sellist juhtunud, mis oleks väärt üles kirjutamist. Selleks, et neid aidata, võiksite paluda ühel õpilasel lugeda ette õpetus vanem John H. Grobergilt Seitsmekümnest:

„Mõned ütlevad: „Mul pole midagi üles kirjutada. Minuga ei juhtu midagi vaimset.” Ma ütlen: „Hakake tegema ülestähendusi ja vaimsed asjad hakkavad aset leidma. Need on kogu aeg olemas, kuid kirjutades muutume nende suhtes tundlikumaks”” (Writing Your Personal and Family History. – Ensign, mai 1980, lk 48).

Paluge õpilastel endilt küsida, kas nad on jätnud üles kirjutamata kogemusi, mis on neid vaimselt tugevdanud. Innustage õpilasi neid kogemusi kirja panema ja jätkama kogu elu kogemuste üleskirjutamist. Võiksite soovitada, et nad järgiksid president Eyringi eeskujuna – panna iga päev midagi kirja.

Kuldsalmi kordamine

Kui õpilased õpivad, kuidas pühakirju probleemide lahendamisel kasutada, võib neil sellest kogu elu abi olla. Andke igale õpilasele paberileht. Paluge neil panna kirja küsimus või probleem, millega nad silmitsi seisavad. Selgitage, et Te kogute paberid kokku ja loete mõned neist klassile ette. Paluge, et õpilased ei kirjutaks lehele oma nime ja tuletage neile meelde, et nad ei paneks kirja üksikasju, mis on isiklikud ja mida ei sobi klassis arutada. (Kui paberid on kokku kogutud, võiksite need kiirelt üle vaadata, et veenduda, et need sobivad ega ole liiga isiklikud.) Lugege küsimus või probleem klassile ette ja vaadake, kas õpilased saavad vastamisel kuldsalmide abi kasutada.

Selgitage, et Päästja käskis meil õpetada teistele, mida Ta on meile õpetanud (vt 3Ne 23:14). Selleks, et aidata õpilastel sellest käsust kinni pidada, innustage neid harjutama õpetamisoskusi, nagu õpetuste ja põhimõtete seletamine, kogemuste jagamine ja tunnistamine, kasutades probleemide lahendamiseks kuldsalme. Soovi korral jätke ülejäänud õpilaste küsimused ja probleemid varuks ja arutage neid samamoodi neil päevadel, mil teil jääb selleks aega.

NB! Selle õppetunni pikkus jätab teile aega ka kuldsalmide kordamiseks. Võite seda kasutada tunni alguses, õppetunni eri osade vahepeal või tunni lõpus. Tehke seda lühidalt, et teil jätkuks aega õppetunni jaoks. Vaadake käsiraamatu lisast teisi kordavaid tegevusi.

Küsige, kuidas on läinud eesmärkide ja ülesannete täitmine

Kui olete andnud õpilastele konkreetse ülesande, näiteks kirjutada päevikusse, leidke viis, kuidas selle täitmist kontrollida, tuletades neile meelde kohustust, mille nad endile võtsid. Andke neile võimalusi jagada tunnis õpitud tõdedega seotud kogemusi. Kogemusi jagades võivad nad inspireerida teisi evangeeliumi järgi elama. Võiksite neile selle võimaluse tunni alguses anda. Seda võimalust ei pea kasutama iga õpilane.

132. ÕPPETUND

3. Nefi 24–26

Sissejuhatus

Jeesus Kristus täitis Taevasse Isa käsku jagada nefilastega mõningaid prohvet Malakia prohvetlikke kuulutusi (vt 3Ne 26:2). Need prohvetlikud kuulutused õpetasid, et Iisraeli koja liikmed pidid meelt parandama ja pöörduma tagasi Issanda juurde, et valmistuda Päästja teiseks

tulemiseks. Jeesus Kristus selgitas nefilastele samuti „kõike lausa algusest peale kuni selle ajani, mil ta tuleb oma hiilguses“ (3Ne 26:3). Mormon õpetas, et neile, kes usuvad Mormoni Raamatut, tehakse ilmsiks ka suuremaid asju (vt 3Ne 26:9).

Õpetamissoovitused

3. Nefi 24:1–6

Jeesus Kristus tsiteerib Malakia prohvetlikke kuulutusi seoses teise tulemisega

Alustage tundi, näidates õpilastele tuletikku ja seepi (või joonistage tahvlele tuleleegid ja seep). Küsige õpilastelt, mida on ühist tulel ja seebil. (Seep ja tuli mõlemad puhastavad.)

Selgitage, et Jeesus Kristus täitis Isa käsu (vt 3Ne 26:2) anda nefilastele mõned prohvetlikud kuulutused Vana Testamendi prohvet Malakialt, kes elas pühal maal umbes 170 aastat pärast Lehhi ja tema pere lahkumist Jeruusalemmast. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 24:1–3, et leida, keda võrdles Malakia „sulataja tule“ ja „vanutajate leelisega“. Selgitage, et leelis ehk seebikivi on tugevalt aluseline kristalne aine, millest keedetakse seepi.

- Keda võrreldi sulataja tule ja vanutaja leelisega? (Jeesust Kristust.)
- Millist sündmust nendes salmides kirjeldatakse? („Tema tulekupäeva“. Teisisõnu, Jeesuse Kristuse teist tulemist. Selleks, et aidata õpilastel sellele küsimusele vastata, võiksite soovitada, et nad vaataksid üle peatüki päise või joonealused märkused.)
- Kuidas vihjab Jeesuse Kristuse võrdlemine tule ja leelisega sellele, mis leiab aset Tema teisel tulemisel? (Õpilased võivad oma vastuseid erinevalt sõnastada, kuid nad peaksid välja tooma tõe: **oma teisel tulemisel puhastab Jeesus Kristus maailma**. Võiksite õpilasi innustada, et nad selle tõe oma pühakirjades salvide 3. Nefi 24:2–3 kõrvale kirjutaksid.)

Selgitage, et kulla ja hõbeda rafineerimisel kasutatakse tuld metalli kuumutamiseks, kuni see vedelaks muutub. Kuumutamine võimaldab räbul ja teistel lisanditel sulametalli pinnale tõusta, kust seda saab eemaldada, niimoodi metalli puhastades. Vanutaja on inimene, kes seebi abil kangast puhastab või valgendab. Vajadusel selgitage, et „Leevi pojad“ olid muistses Iisraelis preesterluse hoidjad. Tänapäeval võib see fraas viidata nüüdisaegsetele preesterluse hoidjatele (vt ÕL 84:33–34).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 24:5–6. Paluge klassil teksti jälgida ja leida, keda hävitatakse Päästja teisel tulemisel ja keda ei hävitata. (Soovi korral selgitage, et fraas „Jaakobi pojad“ viitab Issanda lepingurahvale Iisraeli kogas.)

- Mida teeb Jeesus Kristus salmi 3. Nefi 24:5 kohaselt oma teisel tulemisel? (Kuigi õpilased võivad oma vastuseid erinevalt sõnastada, peaksid nad välja tooma tõe: **Jeesus Kristus hävitab teisel tulemisel pahelised**.)

3. Nefi 24:7–18

Jeesus Kristus tsiteerib Malakia õpetusi, kuidas Iisraeli koda võib Issanda poole tagasi pöörduda

Innustage õpilasi ette kujutama, et nende lähedasel sõbral või peretuttaval on raskusi, et tunda Issanda armastust ja mõju ning hoida tunnistust evangeeliumist.

- Mida te püüaksite selle inimese aitamiseks teha?

Otsustage, mida õpetada

Selles õppetunnis on materjali rohkem, kui Teil tõenäoliselt on aega õpetada. Otsustage palvemeelselt, millised õpetused, põhimõtted ja õpetamissoovitused on Teie klassi õpilastele kõige kasulikumad.

Paluge õpilastel lugeda läbi salm 3. Nefi 24:7 ja leida, millist nõu andis Issand neile, kes olid hakanud Temast ja Temaga tehtud lepingute pidamisest eemalduma.

- Mida tähendab teie arvates, et inimesed olid „lahkunud“ Issanda talitustest? (Nad ei pidanud enam kinni evangeeliumi lepingutest ja talitustest.)
- Millise lubaduse andis Issand neile, kes ei pidanud oma lepinguid? („Pöördu tagasi minu juurde ja mina pöördun tagasi teie juurde.”)
- Mida tähendab teie arvates „pöörduda tagasi“ Issanda juurde? Mida tähendab teie arvates, et Issand „pöördub tagasi“ nende juurde, kes Tema juurde tagasi pöörduvad?

Kirjutage tahvlile põhimõte: Kui me Issanda juurde tagasi pöördume, pöördub Tema meie juurde tagasi.

- Mida see põhimõte teile Taevasest Isast ja Jeesusest Kristusest õpetab?

Kirjutage tahvlile: Pöörduge tagasi Issanda juurde. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 24:8–12, et leida üks viis, mida Issand näitas, kuidas rahvas saaks Tema juurde tagasi tulla. Kui õpilased vastavad, kirjutage tahvlile „Pöörduge tagasi Issanda juurde“ alla „Makske kümnist ja paastuannetust“.

- Kuidas näitab valmisolek maksta kümnist, et inimene armastab Issandat ja on Temasse kiindunud?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus president Gordon B. Hinckleylt:

„Me võime maksta kümnist. Asi ei ole niivõrd rahas, kui usus“ (Let Us Move This Work Forward. – Ensign, nov 1985, lk 85).

- Kuidas näitab meie valmisolek maksta kümnist ja annetusi meie usku Issandasse?

Andke õpilastele aega, et korrata üle salmid 3. Nefi 24:10–12. Paluge neil leida, mida lubas Issand neile, kes maksavad ausalt täiskümnist.

- Kuidas on teid kümnise maksmise tulemusel õnnistatud? Kuidas näitavad need kogemused, et „taevaluugid“ on teile avatud?

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 24:13–18, selgitades, et nendes salmidest juhtis Issand tähelepanu sellele, et mõned inimesed muistses Iisraelis kahtlesid, kas evangeeliumi talitustest on vaja kinni pidada. Nad kurtsid, et uhkeid ja pahelisi tundus vaatamata nende õigemeelsusetusele edu saatvat. Issand vastas salmis 3. Nefi 24:16, et peetakse „meelespidamise raamatut“, kuhu pannakse kirja ustavate nimed (vt ÕL 85:7–9; 128:6–7; Ms 6:5–8). Seejärel rääkis Issand, et kui Ta naaseb, säilitab Ta ustavad ja hoiab nad endale nagu aarde või „kogu[b nad kokku nagu] oma kalliskivid“.

- Kuidas õnnistab meid teadmine, et Issand säilitab ustavad ja neist saavad Tema aarded?
- Milline fraas kirjeldab salmi 3. Nefi 24:16 kohaselt neid, keda Issand endale aardeks säilitab? („[Need], kes kartsid Issandat ja mõtlesid tema nime peale.”)

Kirjutage tahvlile „Pöörduge tagasi Issanda juurde“ alla „kartke Issandat“ ja „mõelge Issanda nime peale“. (Soovi korral selgitage, et selles kontekstis tähendab sõna kartma aupaklikkust ja austust.) Innustage õpilasi vastama oma vihikus või pühakirjapäevikus küsimusele:

- Kuidas mul edeneb kümnise ja annetuste maksmine ning sagedane Kristuse peale mõtlemine? Kuidas ma saan „pöörduda tagasi“ Tema juurde või ennast nendes asjades parandada?

3. Nefi 25

Jeesus Kristus tsiteerib Malakia prohvetlikku kuulutust, et Eelija tuleb enne teist tulemist tagasi

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 25:1–3. Paluge klassil teksti jälgida, et leida põhjus, miks on teine tulemine õnnistuseks neile, kes on Jeesusele Kristusele ustavad. Innustage õpilasi rääkima, mida nad leidsid. Vajadusel selgitage, et salmis 3. Nefi 25:1 viitab juur tõenäoliselt esivanematele ja oks järeltulijatele. Seega ei saa pahelised järgmises elus nautida oma esivanemate ja järeltulijatega kokku pitseerimise õnnistusi. Salmis 3. Nefi 25:2 viitab fraas „nuumvasikad latris“ vasikatele, kes on kaitstud, hästi toidetud ja kelle eest hoolitsetakse. Issand lubab, et Ta kaitseb samamoodi neid, kes „karda[vad] [Tema] nime“ ja hoolitseb nende eest.

Selgitage, et Malakia kuulutas prohvetlikult sündmusest, mis leiab aset enne teist tulemist ja mis on seotud Vana Testamendi prohveti Eelijaga. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 25:5–6 ja klassil teksti jälgida, et tähele panna, mida teeb Eelija, et aidata maailma Issanda tulemiseks ette valmistada.

Küsige õpilastelt, mida nad teavad Eelija tagasitulemisest maa peale kui evangeeliumi taastamise ühest osast. Soovi korral täiendage nende vastuseid, selgitades, et 3. aprillil 1836. a ilmus Eelija Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle äsja pühitsetud Kirtlandi templis (vt ÕL 110:13–16). Tol ajal taastas Eelija preesterluse võtmed, mis olid vajalikud, et Issanda pühades templites perekondi kokku pitseerida. Pereaaloo kaudu saame teada pereliikmed, kelle jaoks saab teha templitalitusi.

- Mida tähendab teie arvates, et Eelija „pöörab isade südamed laste poole ja laste südamed nende isade poole“?
- Kuidas on teie jaoks õnnistuseks teadmine, et te võite olla oma perega kogu igavikuks kokku pitseeritud?

Tunnistage, et **kui meie südamed pöörduvad pereaaloo ja templitöö kaudu meie isade poole, aitame valmistada maad ette Jeesuse Kristuse teiseks tulemiseks.**

3. Nefi 26:1–12

Jeesus Kristus selgitab pühakirju ja Mormon õpetab, mida peab tegema, et saada teada suuremaid asju, mida Päästja on ilmutanud

Tehke kokkuvõtte salmidest 3. Nefi 26:1–5, selgitades, et pärast seda, kui Päästja oli rääkinud Malakia prohvetlikest kuulutustest, õpetas Ta rahvale „kõikidest asjadest, mis tulevad maa pinnale“ alates loomisest kuni viimse kohtumõistmiseni (3Ne 26:3–4).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 26:6–8 ja klassil teksti jälgida, et leida, kui palju on Mormoni Raamatus kirjutatud selle kohta, mida Jeesus Kristus õpetas. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 26:9–11, et leida põhjus, miks Mormon ei pannud oma lühendusse kirja kõike, mida Päästja nefilastele õpetas. Rõhutage, et sõna „uskuma“ viitab nendes salmidest sellele, et meil on vaja elada õpetuste ja põhimõtete järgi, mida Jumal on ilmutanud ning mitte lihtsalt loota, et need on õiged.

- Mida lubab Issand salmi 3. Nefi 26:9 kohaselt neile, kes usuvad seda, mida Ta on ilmutanud ja elavad selle järgi? (Kui õpilased vastavad, rõhutage, et **kui me usume, mida Jumal on ilmutanud ja elame selle järgi, valmistame end ette suuremate ilmutuste saamiseks.**)
- Miks on teie arvates vaja kõigepealt uskuda juba ilmutatud tõdesid ning alles siis võime tõdesid juurde saada?
- Kuidas me saame näidata, et usume seda, mida Issand on ilmutanud?

Lubage õpilastele, et kui nad uurivad ustavalt Mormoni Raamatu põhimõtteid ja elavad nende järgi, antakse neile evangeeliumi kohta suurem arusaamine. Selleks, et aidata õpilastel mõelda, kui hästi nad Mormoni Raamatu tõed vastu on võtnud, paluge neil vastata vihikusse või pühakirjapäevikusse küsimustele (soovi korral kirjutage küsimused tahvlile):

- Mis minu elus näitab, et ma usun Mormoni Raamatusse?
- Millal on Mormoni Raamatu tõsise kavatsusega lugemine viinud selleni, et ma olen saanud isikliku ilmutuse?

3. Nefi 26:13–21

Päästja lõpetab oma maise teenimise nefilaste juures ja Tema jüngrid järgivad oma teenimises Tema eeskujul

Selgitage, et 3. Nefi 26. peatükis võtab Mormon kokku Päästja ülejäänud teenimise nefilaste seas. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 26:13–16. Võiksite soovitada, et õpilased märgistaksid ära mõned Päästja tehtud asjad, mida Mormon rõhutada otsustas.

Kui aega jätkub, paluge õpilastel vaadata üle 3. Nefi peatükkide 11–25 uurimise käigus tehtud märkmed ja märgistatud pühakirjakohad ning nende üle mõtiskleda. Innustage neid leidma, millised Päästja õpetused ja millised nefilaste seas Tema teenimise ajal toimunud

3. Nefi 27

Sissejuhatus

Varsti pärast Päästja teenimist nefilaste seas kohtusid kaksteist äsja kutsutud nefilasest jüngrit võimsalt palvetades ja paastudes. Neile ilmus Jeesus Kristus, kes vastas

nende küsimusele, millise nime nad peaksid Kirikule andma. Ta õpetas neile oma evangeeliumi ja käskis neil olla Tema-sarnased.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 27:1–12

Jeesus Kristus õpetab kaheteistkümnele jüngrile, et Tema Kirik peaks kandma Tema nime

Jagage õpilased kolme-neljaliikmelisteks rühmadeks. Kui Teie klassis on vähe õpilasi, paluge igal õpilasel eraldi töötada. Paluge igal rühmal (või õpilasel) ette kujutada, et nad rajavad uue klubi või moodustavad uue spordivõistkonna. Paluge igal rühmal otsustada, millise klubi nad rajavad või millise spordivõistkonna nad moodustavad, näiteks teadusklubi või jalgpallivõistkonna. Seejärel paluge neil klubile või meeskonnale nimi mõelda. Paluge igal rühmal see nimi paberile kirja panna. Korjake paberid kokku. (See tegevus peaks olema lühike. Ärge kulutage sellele 3. Nefi 27. peatüki õpetuste ja põhimõtete arvelt palju aega ega tähelepanu.)

Lugege paberitel olevad nimed ette. Pärast iga nime ettelugemist paluge õpilastel nime järgi arvata, millise klubi või võistkonnaga on tegemist.

- Mida võib nimi organisatsiooni ja selle liikmete kohta öelda?

Selgitage, et varsti pärast seda, kui Jeesus Kristus külastas nefilasi, ühinesid Tema kaksteist nefilasest jüngrit paastus ja palves (vt 3Ne 27:1). Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette 3. Nefi 27:2–7. Paluge klassil teksti jälgida, et leida üles jüngrite küsimus ja Päästja vastus.

- Millise nimega käskis Päästja oma Kirikut kutsuda?
- Kuidas Ta põhjendas seda, et Kirikut tuleb kutsuda Tema nimega?

Paluge õpilastel uurida salme 3. Nefi 27:8–12, et leida, kuidas kirjeldas Päästja oma õiget Kirikut. Sel ajal kui õpilased salme uurivad, kirjutage tahvlile järgnev lõpetamata lause:

Õiget Jeesuse Kristuse Kirikut tuleb ..

Kui õpilastel on salmide uurimiseks piisavalt aega olnud, küsige neilt, kuidas nad äsja loetud salmide kohaselt tahvlil oleva lause lõpetaksid. (Õpilased peaksid olema suutelised leidma järgmist tõde: **õiget Jeesuse Kristuse Kirikut tuleb kutsuda Tema nimega ja see peab olema ehitatud Tema evangeeliumile.**)

- Miks on teie arvates tähtis, et Päästja Kirik Tema nime kannab?
- Mida tähendab teie arvates, et Kirik on „ehitatud [Tema] evangeeliumile“? (3Ne 27:10)
Miks on teie arvates tähtis, et Kirik oleks ehitatud Tema evangeeliumile, mitte inimeste tegudele?

Paluge õpilastel lõpetada vihikus või pühakirjapäevikus järgmine lause: „Jeesuse Kristuse Kiriku liikmeks olemine on mulle tähtis, sest ..“

3. Nefi 27:13–22

Jeesus Kristus määratleb oma evangeeliumi ja õpetab, mida me peame tegema, et olla Tema ja Ta Isa ees süütud

Paluge õpilastel meenutada, mida nad tundsid, kui neid tabati mõnelt teolt, mis ei olnud õige. (Ärge paluge neil nendest kogemustest rääkida.) Seejärel paluge neil ette kujutada,

mismoodi näeb välja kohtumõistmiseks Issanda ees seismine. Innustage neid mõtisklema järgmise küsimuse üle:

- Mida te tunnete Issanda ees seistes, kui teil lasub patu süü?

Selgitage, et sõna evangeelium tähendab „head uudised“. Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette salmid 3. Nefi 27:13–16 ja klassil tähele panna, millistest headest uudistest nendes salmides räägitakse. Samuti paluge neil mõelda sellele, kuidas on see hea uudis seotud päevaga, mil nad kohtumõistmiseks Jumala ees seisavad.

- Päästja tunnistas, et Tema tuli maailma, et teha oma Isa tahet. Mida saatis Taevane Isa Jeesust Kristust salmi 3. Nefi 27:14 kohaselt maailma tegema?
- Mis on salmi 3. Nefi 27:13–14 kohaselt evangeeliumi aluseks? (Kuigi õpilased võivad oma vastuseid erinevalt sõnastada, peaksid nad välja tooma tõde: **evangeeliumi aluseks on see, et Jeesus Kristus tegi lepituse tegemisel oma Isa tahet.** Soovi korral paluge õpilastel see tõde oma pühakirjades salmi 3. Nefi 27:13–14 juurde kirjutada.)
- Mis juhtub kogu inimkonnaga, sest Päästja täitis oma Isa tahet? (Meid tõstetakse üles Tema ette, et meie üle mõistetaks kohut meie tegude põhjal.)

Paluge õpilastel uurida salmi 3. Nefi 27:16, et leida, mida me peame tegema, et saada kõik lepituse õnnistused ja kohtumõistmiseks valmistuda.) Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. Paluge ühel õpilasel teiste vastused tahvlile kirjutada.

- Millised õnnistused tulevad nende salmi kohaselt neile, kes meelt parandavad, ristitud saavad ja lõpuni vastu peavad? (Õpilaste vastustest peaks peegelduma järgmine tõde: **kui me parandame meelt, saame ristitud ja lõpuni vastu peame, oleme kohtumõistmisel Jumala ees seistes süüta.**)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 27:17–19. Paluge klassil teksti jälgida, et leida, mis juhtub nendega, kes meelt ei paranda ega pea lõpuni vastu.

- Miks vajavad loetud salmi kohaselt kõik Taevase Isa lapsed Jeesuse Kristuse lepitust?
- Milline hea uudis meid ootab, kui mõtleme sellele, kuidas me kohtumõistmiseks Issanda ees seisame?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus vanem Jeffrey R. Hollandilt Kaheteistkümnepostli Kvoorumist:

„Head uudised on need, et surmast ja põrgust on võimalik pääseda; et vigadest ja pattudest saab jagu; et on olemas lootus; et on olemas abi; et lahendamatud asjad on lahendatud; et vaenlasest on võitu saadud. Head uudised on, et ühel päeval on igäuhe haud tühi, et iga hing saab jälle puhtaks, et iga Jumala laps võib taas pöörduda tagasi Isa juurde, kes neile elu andis“ (Missionary Work and the Atonement. – Ensign, märts 2001, lk 8, 10).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 27:20–21. Paluge klassil leida, millise kutse Päästja meile esitas.

- Millise kutse Päästja nendes salmides esitab?

Selleks, et aidata õpilastel mõelda oma püüetele see kutse vastu võtta, paluge neil vastata oma vihikus või pühakirjapäevikus järgmistele küsimustele. (Soovi korral kirjutage küsimused enne tunni algust tahvlile või lugege need nii aeglaselt ette, et õpilased need kirja jõuaksid panna.)

- Miks tahab Päästja, et ma meelt parandaksin ja Tema juurde tuleksin?
- Kuidas ma võtan vastu Päästja kutse salmidest 3. Nefi 27:20–21?
- Mida ma saan täna teha selleks, et valmistuda seisma Issanda ees ilma ühegi plekita?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Õpetuse ja Lepingute salmid 76:40–42. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et leida veel põhjusi, miks on evangeelium hea uudis. (Võiksite soovitada, et õpilased oma pühakirjades salmi 3Ne 27:13 juurde viite *ÕL 76:40–42* kirjutaksid.)

Õppetunni varasemas osas palusite õpilastel mõtisklema selle üle, mida nad tunneksid, kui neil lasuks Issanda ees seistes patu süü. Paluge neil nüüd mõtisklema selle üle, kuidas nad ennast Päästja ees seistes tunneksid, kui nad teaksid, et nad on puhtaks tehtud Tema lepituse ja kuulekuse kaudu evangeeliumi põhimõttele, käskudele ja talitustele.

- Kui te saaksite sel hetkel Päästjaga rääkida, mida te ütleksite?

Jeesusest Kristusest tunnistamine

Jeesuse Kristuse lepitus on alustõde, millele on rajatud kõik evangeeliumi õpetused ja põhimõtted. See peaks olema kogu evangeeliumi õpetamise ja õppimise keskmeks. Otsige võimalusi, et Jeesusest Kristusest sageli tunnistada ning aidata õpilastel suurendada armastust Tema vastu ja soovi olla Tema tõelised jüngrid.

- Kuidas te selgitaksite oma sõbrale täna õpitu kohaselt Jeesuse Kristuse evangeeliumi häid uudiseid?

3. Nefi 27:23–33

Jeesus Kristus annab oma jüngritele juhise Tema-sarnaseks saada

Tehke kokkuvõtte salmides 3. Nefi 27:23–26, selgitades, et Päästja andis oma kaheteistkümnele nefilasest jüngrile juhiseid ja õpetas neile nende kohustusi. Paluge õpilastel läbi lugeda salm 3. Nefi 27:27, et leida, millise käsu andis Ta oma jüngritele, et aidata neil täita oma rolli rahva kohtunikena.

- Miks on tähtis, et rahva kohtunikud oleksid Päästja-sarnased?

Paluge õpilastel vaadata üle salm 3. Nefi 27:21.

- Mida Päästja jüngritel teha käskis?
- Kuidas on omavahel seotud Päästja tegude tegemine ja Tema-sarnaseks saamine?

Kui õpilased seda küsimust arutavad, kirjutage tahvlile järgmine põhimõte: Issand ootab, et Tema jüngrid teeksid Tema tegusid ja saaksid Tema-sarnaseks.

- Kuidas me saame olla sellised, nagu on Päästja? Milliseid tegusid me Tema eeskuju järgides teha saame?

- Kuidas on teid õnnistatud, kui olete püüdnud Päästja eeskuju järgida?

Lõpetage tund tunnistades õnnistustest, mis saavad meile osaks, kui püüame saada Jeesuse Kristuse sarnaseks.

Kommentaariid ja taustinfo

3. Nefi 27:13–21. Jeesuse Kristuse evangeelium

Prohvet Joseph Smith selgitas Jeesuse Kristuse evangeeliumi peamist sõnumit:

„Meie usu peamisteks põhimõteteks on apostlite ja prohvetite tunnistus Jeesusest Kristusest, et Ta suri ja Ta maeti ja et Ta tõusis taas kolmandal päeval ning läks üles taevasse. Kõik muu meie usku puutuv on vaid sellele lisaks“ (Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith, 2007, lk 49).

Vanem Russell M. Nelson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas:

„Sõna evangeelium tähendab „head uudised“. Headeks uudisteks on Issand Jeesus Kristus ja Tema päästmissõnum. (Märksõna „Evangeeliumid“. – Pühakirjajauht.) Jeesus samastas evangeeliumi nii oma missiooni kui ka sureliku teenimistööga. Avalduses oma missiooni kohta ütles Jeesus:

„See on see evangeelium, mille ma olen andnud teile – et mina tuln maailma, et teha oma Isa tahet, sest minu Isa saatis mind.

Ja minu Isa saatis mind, et mind saaks tõsta üles ristile“ (3Ne 27:13–14).

Me teame Päästja surelikku missiooni kui lepitust.

Päästja sureliku teenimistöö juurde kuulub ka kõik muu, mida Ta tegi – Tema õpetused, armastuse väljendused, tähelepanu pööramine talitustele, palvemudel, visadus ja veelgi enam. Ta elas, et olla meie Eeskuju, mida Ta arvas oma teenimistööd puudutavas avalduses samuti oma evangeeliumi juurde kuuluvaks. „See on minu evangeelium,“ ütles Ta, „... tegusid, mida olete näinud mind tegemas, tuleb ka teil teha“ (3Ne 27:21). Nii kuuluvad usk, meelearandus, ristimine vee, tule ja Püha Vaimuga, väljavalitute kogumine ning lõpu- ni vastupidamine kõik evangeeliumi juurde“ (Senior Missionaries and the Gospel. – Ensign või Liahona, nov 2004, lk 81).

3. Nefi 27:27. Jeesuse Kristuse sarnaseks saamine

President Ezra Taft Benson õpetas:

„Inimene, kelle elu sarnaneb kõige rohkem Kristuse omale, on suurim, kõige rohkem õnnistatud ja rõõmus. See pole kuidagi seotud maise jõukuse, võimu või prestiižiga. Inimese suuruse, õnnistused ja rõõmu määrab ainsana ära see, kui palju tema elu õpetaja Jeesuse Kristuse omaga sarnaneb. Tema on õige tee, täiuslik tõde ja rikkalik elu“ (Jesus Christ – Gifts and Expectations. – BYU pühaliku koosoleku kõne, 10. detsember 1974, speeches.byu.edu).

3. Nefi 28

Sissejuhatus

Kui Jeesus Kristus küsis igalt oma kaheteistkümnelt nefilasest jüngrilt, mida nad Temalt soovisid, palusid neist üheksa, et nad võiksid pärast oma teenimistöö lõppemist maa peal kiiresti Tema juurde tagasi pöörduda. Kolm palusid, et nad võiksid jääda maa peale, et tuua hingi Tema juurde kuni Tema teise tulemiseni.

Issand austas kõiki neid õigemeelseid soove. Mormon rääkis mõningaid üksikasju kolme nefilase teenimistööst ja ütles ka, et Issand ilmutas talle, millise füüsilise muutuse tegid kolm nefilast läbi selleks, et nad saaksid maa peale jääda.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 28:1–11

Jeesus Kristus täidab oma nefilastest jüngrite soovid

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, mida nad vastaksid, kui Jeesus Kristus ilmuks neile ja küsiks: „Mida sa minult soovid?” Paluge neil oma vastused vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja panna. Andke neile võimalus rääkida, mida nad kirja panid, kui nad on nõus seda tegema.

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 28:1–3, et leida, millised olid üheksa nefilase soovid, kui Issand neile sama küsimuse esitas. Kui õpilased on rääkinud, mida nad teada said, küsige:

- Mida arvas Päästja oma üheksa jüngrite soovist?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 28:4–9, et leida, mida ülejäänud kolm jüngrit Päästjalt soovisid. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid. (Ehk on abi sellest, kui juhite õpilaste tähelepanu järgmistele sõnadele salmis 3. Nefi 28:9: „Te olete soovinud, et te võiksite tuua inimhingi minu juurde.”)

- Mida arvas Päästja nende kolme jüngrite soovist?
- Mida lubas Päästja salmide 3. Nefi 28:8–9 kohaselt kolmele nefilasele, et nende õigemeelsed soovid saaksid täidetud?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 28:10 ja klassil leida, milliseid õnnistusi Issand kolmele nefilasele lubas.

- Mida Issand kolmele nefilasele lubas? Millal te olete näinud, et teiste teenimine toob rõõmu?
- Mida me saame õppida Issanda kohta salmidest 3. Nefi 28:1–10? (Õpilased võivad sellele küsimusele vastates öelda, et **Issand õnnistab meid meie õigemeelsete soovide kohaselt ja Issandal on hea meel, kui soovime aidata teistel Tema juurde tulla.**)

Selleks, et aidata õpilastel mõista õigemeelsete soovide tähtsust, lugege ette järgmised õpetused:

Vanem Neal A. Maxwell Kaheteistkümnepostli Kvoorumist ütles:

„See, mida me järjekindlalt soovime, selleks me lõpuks saamegi, ja see saab meile osaks igavikus. ...

Seetõttu peavad õigemeelsed soovid olema järeleandmatud” (According to the Desire of [Our] Hearts. – Ensign, nov 1996, lk 21–22).

President Brigham Young õpetas:

„Mehed ja naised, kes soovivad saada paika seestilises kuningriigis, mõistavad, et nad peavad iga päev kõige õigemeelse vaenlasega võitlema” (Remarks. – Deseret News, 28. detsember 1864, lk 98).

- Mida te arvate, miks meil tuleb iga päev võidelda selle nimel, et meie õigemeelsed soovid täituksid?

Vältige kolme nefilasega seotud spekulatsioone

Paljud on kuulnud lugusid kolme nefilase olematavatest külastustest. Nende lugude jutustamise asemel õpetage, mida pühakirjades õpetatakse. Pidage meeles Mormoni poolt öeldut, et kolm nefilast on paganate ja juutide seas, kes „neid ei tunne” (3Ne 28:27–28). Hoiduge arutamast lugusid või muud infot, mis ei pärine Kiriku poolt heaks kiidetud allikatest.

- Millal olete tundnud, et Issand on teid õigemeelsete soovide eest õnnistanud?

Viidake soovidele, mille õpilased tunni alguses kirja panid. Innustage neid kirjutama mõne lausega, mida nad hakkavad täna tegema selleks, et olla kindel, et need õigemeelsed soovid täidetakse.

3. Nefi 28:12–35

Mormon kirjeldab kolme nefilase teenimistööd

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 28:12–16. Paluge ülejäänud õpilastel teksti jälgida, et leida, mis juhtus nefilases jüngritega pärast seda, kui Päästja nende juurest lahkus. Selgitage, et need jüngrid tegid läbi muutuse – kehade ajutise muutuse.

- Mis oli salmi 3. Nefi 28:15 kohaselt üheks põhjuseks, miks jüngrid pidid muutuma? (Et „nad [saaksid] näha Jumala asju.”)

Selgitage, et alates salmist 3. Nefi 28:17 loeme Mormoni kirjeldust kolme nefilase teenimistööst. Paluge õpilastel lugeda läbi salmi 3. Nefi 28:17, et leida, mida Mormon seda üles tähendust kirjutades kolme nefilase füüsilise oleku kohta ei teadnud. (Soovi korral rääkige õpilastele, et õppetunni jooksul saavad nad rohkem teada muutusest, mida kolm nefilast kogesid.)

Paluge paaril õpilasel lugeda kordamööda ette salmid 3. Nefi 28:18–23. Paluge klassil teksti jälgida, et leida, kuidas õnnistas Issand kolme nefilast, nii et nad saaksid oma õigemeelsed soovid ellu viia.

- Mida kolm nefilast tegid, et viia täide oma soov teisi Päästja juurde tuua?
- Kuidas Issand neid õnnistas, nii et nad said oma soovi teoks teha?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 28:25–32, et leida, kes kolme nefilase teenimistööst kasu on saanud ja kes veel saavad. Võiksite õpilastele soovitada, et nad leitu ära märgistaksid. (Pange tähele, et salmides 3. Nefi 28:27–28 tuuakse välja üks põhjus, miks me peaksime olema ettevaatlikud uskudes ja jagades lugusid inimestelt selle kohta, kuidas nad on kolme nefilasega kohtunud: Mormon ütles, et inimesed, kelle seas kolm nefilast teenivad „ei tunne neid“.)

3. Nefi 28:36–40

Mormon õpib muundatud olemusega olendite kohta

Küsige õpilastelt, kas neil on kunagi evangeeliumi kohta küsimusi tekkinud või kas nad on kunagi lugenud midagi, millest nad aru ei saanud. Tuletage neile meelde, et kui Mormon esmalt kolme nefilase muutumisest kirjutas, ütles ta, et ei saanud täielikult aru nende füüsilisest muutumisest nende teenimistöö käigus maa peal (vt 3Ne 28:17).

- Kelle poole te tavaliselt pöördute, kui teil on evangeeliumi või pühakirjade kohta küsimusi? Miks?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 28:36–37, et teada saada, mida tegi Mormon, et oma küsimusele vastus leida.

- Millist põhimõtet võime Mormonilt õppida selle kohta, kuidas täiendavat arusaamist saada? (Kuigi õpilased võivad selle küsimuse vastuse erinevalt sõnastada, veenduge, et nad toovad välja järgmise tõe: **kui meil on puudu mõistmisest, peaksime küsima Taevaselt Isalt ja me saame juhatus.**)
- Millised kogemused seda põhimõtet illustreerivad?
- Nimetage mõned olukorrad, kus meil võib tekkida vajadus küsida Taevaselt Isalt suuremat mõistmist.

Lugege ette õpetus, milles president Spencer W. Kimball toob välja mõned olukorrad, kus peaksime abi saamiseks palvetama:

„Igaühel meist on suur vajadus Tema abi järele, kui püüame õppida evangeeliumi tõdesid ja seejärel nende järgi elada; kui otsime Tema abi oma elu peamiste otsuste tegemisel: kooli, abiellumise, töö, elukoha, laste kasvatamisega seotud otsuste tegemisel; kui teeme üheskoos Issanda tööd ning otsime Tema andestust ja jätkuvat juhatus ja kaitset kõiges, mida me teeme. Meie vajaduste loetelu on pikk, ehe ning siiras. ...

Olles kogu elu palvetanud, tean, et südamest tuleva palve kaudu saab meile osaks armastus, vägi ja jõud. Ma tean, et meie Isa on valmis meid meie surelikes kogemustes aitama, meid õpetama, juhtima ja juhatama. Nõnda on meie Päästja armastusega öelnud: „Mida ma ütlen ühele, ütlen ma kõikidele: palveta alati.“ (ÕL 93:49) (Pray Always. – Ensign, okt 1981, lk 3, 6).

- Kuidas te saate oma usku palve väesse suurendada? Millal olete teie ja teie pere oma palvetele vastuseid saanud?

Innustage õpilasi palvetama Taevase Isa poole, kui nad soovivad evangeeliumist aru saada ja elukatsumustega silmitsi seisavad. Tunnistage õnnistustest, mis on Teile elus osaks saanud, kui olete oma murede ja küsimustega Taevaisa poole pöördunud.

Selgitage, et kolmele nefilasele osaks saanud teisenemist nimetatakse muutmiseks. **Mõned Issanda ustavad teenijad on muudetud, et nad saaksid oma teenimistööd maa peal jätkata.** Kui Mormon jätkas selle muutumise kohta pärimist, õppis ta muudetud olendite olemuse kohta.

Kirjutage tahvlile muudetud olendid. Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 28:37–38. Paluge klassil teksti jälgida, et leida, mida sai Mormon teada muutusest, mis kolme nefilase kehas aset leidis.

- Mida sai Mormon muudetud olendite kohta teada? (Paluge ühel õpilasel teiste vastused tahvlile kirja panna. Vastuste hulka peaks kuuluma, et muudetud olendid ei „maitse surma“, et nad ei tunne valu ega koge kurbust, välja arvatud kurbus, mida nad maailma pattude pärast tunnevad.)
- Miks oli vaja nende keha muuta? (Soovi korral paluge õpilastel üle vaadata salmid 3. Nefi 28:6–7. See muutus oli vajalik selleks, et nad saaksid teha teoks oma õigemeelse soovi jääda maa peale ja jätkata hingede toomist Kristuse juurde kuni Päästja teise tulemiseni.)

Paluge õpilastel lugeda läbi 3. Nefi 28:39–40, et leida muudetud olendite kohta lisateavet. Kui õpilased räägivad, paluge kellelgi õpilastest tahvlile kirja panna, mida nad leidsid. (Vastuste hulka peaks kuuluma, et Saatan ei saa muudetud olendeid kiusata, et nad on pühitsetud ja pühad ning et „maa jõud ei saa neid mõjutada“.) Vajadusel selgitage, et kuigi muudetud olendid ei kannata surma valu, ei ole nad ülestõusnud olendid. See „suurem muutus“ ei saa neile osaks enne kohtupäeva, kui nad muudetakse kiiresti, „silmapilkselt“ surelikkusest surematutesse (vt 3Ne 28:8, 40).

Lõpetuseks tunnistage klassiga arutatud põhimõtetest ja õpetustest. Innustage õpilasi tegutsema Vaimult saadud õhutuste ajel.

Kommentaariid ja taustinfo

3. Nefi 28. Kirgastumine ja muutmine

Kolm nefilast kirgastati ja muudeti.

Kirgastumine, mida mainitakse salmides 3. Nefi 28:13–17, on „inimeste seisund, keda on väliselt ja olemuselt ajutiselt muudetud – st viidud kõrgemale vaimsele tasandile –, nii et nad suudavad taluda taevaste olendite juuresolekut ja hiilgust“ (Märksõna „Kirgastumine“). – Pühakirjajuht, vt ka ÕL 67:11; Ms 1:11). Pühakirjades räägitakse inimestest, kes on kirgastunud, näiteks Mooses (vt Ms 1:9–11); Jeesus Kristus, Peetrus, Jaakobus

ja Johannes (vt Mt 17:1–8) ning Joseph Smith (vt JSA 1:14–20).

Muudetud olendid on „inimesed, keda on muudetud, nii et nad ei koge valu ega surma, kuni nad tõusevad üles surematutesse“ (Märksõna „Muudetud olendid“ – Pühakirjajuht, vt ka 3Ne 28:7–9, 20–22, 37–40). Nende eesmärk on tuua hingi Kristuse juurde (vt 3Ne 28:9). Pühakirjades on lood inimestest, keda on muudetud, näiteks Eenok (vt 1Ms 5:24; Hb 11:5), Mooses (vt Al 45:19), Eelija (vt 2Kn 2:11) ja Armastatud Johannes (vt Jh 21:22–23; ÕL 7).

3. Nefi 29–30

Sissejuhatus

Kui Mormon lõpetas oma aruande Päästja külaskäigust nefilaste juurde, selgitas ta, et Mormoni Raamatu esiletulemine on tunnusmärk, et Issand on täitmas oma lepingut Iisraeli kojaga. Samuti hoiatas Ta, et need, kes

hülgavad Jumala teod, satuvad Jumala kohtumõistmise alla. Lõpuks pani ta kirja Päästja üleskutse kõigile inimestele – parandage meelt ja teid loetakse Iisraeli koja hulka.

Küsige, kuidas on läinud eesmärkide ja ülesannete täitmine

131. õppetunnis innustasite õpilasi, et nad paneksid kirja neid vaimselt tugevdanud kogemused. Tuletage neile seda ülesannet enne tänase õppetunni juurde asumist meelde. Võiksite neile anda ka võimaluse rääkida, millist kasu on oma kogemuste kirjapanemine neile toonud.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 29

Mormon tunnistab, et Issand täidab viimsetel aegadel oma lepingu Iisraeli kojaga

Joonistage järgnev tabel enne tunni algust tahvlile (või valmistage igale õpilasele sellest käsileht):

_____ 1. Paganad	a. Kaks tähendust: 1. Vanas Testamendis prohvet Jaakobi (Iisraeli) järeltulijad, kellega Issand tegi lepinguid ja 2. Tõelised Jeesusesse Kristusesse uskujad, kes on Jumalaga lepinguid teinud
_____ 2. Iisraeli koda	b. Ustavatele antud lubadus – evangeeliumi õnnistused, preesterluse volitus, igavesed pered ja pärandmaa
_____ 3. Põlatud	c. Kaks tähendust: 1. Inimesed, kes ei ole Iisrael-lased ega juudi päritolu ja 2. Inimesed, kes pole evangeeliumist kuulnud
_____ 4. Issanda leping Iisraeliga	d. Sügav kurbus ja kahetsus
_____ 5. Häda	e. Üleolekuga või põlgusega eirama või hülgama

Paluge tunni alguses õpilastel leida, millised tabeli esimese veeru sõnad sobivad kokku teises veerus olevate definitsioonidega (vastused: 1-c, 2-a, 3-e, 4-b, 5-d). Kui õpilased vastavad, veenduge, et nad mõistavad iga definitsiooni. Võite selles veendumiseks paluda õpilastel definitsioone oma sõnadega lahti seletada või selgitamisel lauses igat sõna ja fraasi kasutada. Andke õpilastele teada, et need definitsioonid aitavad neil 3. Nefi peatükidest 29–30 paremini aru saada.

Selgitage, et kui Mormon oli kirjutanud Päästja külaskäigust nefilaste juurde, kuulutas ta prohvetlikult Issanda lubaduste täitumisest viimsetel aegadel. Küsige, kas õpilased on kunagi kogunud jumaliku lubaduse täitumist, mis oli antud kas pühakirjades või prohveti, Püha Vaimu või preesterluse õnnistuse kaudu. Paluge paaril õpilasel oma kogemustest rääkida, kuid tuletage neile kindlasti meelde, et nad ei peaks rääkima liiga isiklikest kogemustest.

- Mida te arvate, miks võivad mõned inimesed kahelda, kas Jumal peab oma lubadustest kinni?
- Kuidas te teate, et Jumal oma lubadusi peab?

Kirjutage tahvlile sõnad kui ja siis. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 29:1–3, et leida tahvlil olevad sõnad. Selgitage, et need sõnad aitavad neil leida sündmuse, mis näitab, et

Issand peab viimsetel aegadel kinni lubadustest, mis Ta on Iisraeli kojale andnud. (Ehk on abi sellest, kui selgitate, et salmis 3. Nefi 29:1 viitab fraas „need sõnad“ Mormoni Raamatu kirjutistele.)

- Kuidas te nendes salmides kirjas oleva prohvetliku kuulutuse kokku võtaksite? (Õpilased võivad oma vastuseid erinevalt sõnastada, kuid nad peaksid välja tooma tõe: **Mormoni Raamatu esiletulemine on tunnustäht, et Issand täidab viimsetel aegadel oma lepingu Iisrael kokku koguda.** Võiksite õpilasi innustada, et nad selle tõe 3. Nefi 29. peatüki päises ära märgistaksid.)

Paluge õpilastel oma Mormoni Raamatud üles tõsta. Selgitage, et nende käes on Mormoni prohvetliku kuulutuse täitumine ja et nad võivad olla kindlad, et Issand valmistab rahvast oma tulemiseks ette. Paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus vanem Russell M. Nelsonilt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist:

„Mormoni Raamat on tunnustäht, et Issand on alustanud Iisraeli lepingu laste kogumist. ..

Tõesti, Issand pole meid unustanud! Ta on õnnistanud meid ja teisi inimesi kogu maailmas Mormoni Raamatuga. .. See aitab meil teha Jumalaga lepinguid. See kutsub meid üles Teda meeles pidama ja Tema armastatud Poega tundma. See on teine tunnistus Jeesusest Kristusest“ (Lepingud. – 2011. a sügisene üldkonverents).

sügisene üldkonverents).

- Kuidas tunnistab tõsiasia, et meil on Mormoni Raamat sellest, et Jumal oma lubadustest kinni peab?

Kirjutage tahvlile küsimus: miks tunnevad viimse aja pühad huvi Issanda lepingu vastu Iisraeli kojaga? Paluge õpilastel kuulata, millised on selle küsimuse vastused, kui te loete ette õpetuse vanem Russell M. Nelsonilt, kes loetleb lubadusi, mis on osa Issanda lepingust oma rahvaga. (Soovi korral tehke igale õpilasele sellest tsitaadist koopia.)

„Jumal sõlmis Aabrahamiga .. lepingu, mida Ta hiljem Iisakile ja Jaakobile kinnitas. See koosnes muuhulgas erinevatest lubadustest:

- Jeesus Kristus sünnib Aabrahami sugupõlvest.
- Aabrahami järelpõlv on loendamatu suur ning kasvab igavesti. Samuti on neil õigus preesterlusele.
- Aabrahamist saab rahvaste isa.
- Tema järglased pärivad teatud maad.
- Tema järglased õnnistavad kõiki rahvaid maa peal.
- See leping on igavene – isegi läbi „tuhande põlve“.

Mõned nendest lubadustest on täitunud, mõned alles täitumas. ..

Mõned meist on sõna otseses mõttes Aabrahami seeme, teised on sellesse perre lapsendatud. Issand ei tee vahet. Koos saame osa nendest lubatud õnnistustest, kui otsime Issandat ja kuuletume Tema käskudele. ..

.. Brigham Young õpetas: „Kõik viimse aja pühad sõlmivad selle Kirikuga liitudes uue ja igavese lepingu““ (Lepingud. – 2011. a sügisene üldkonverents).

- Kuidas te kasutaksite vanem Nelsoni sõnastusest õpitut, et tahvlil olevale küsimusele vastata? (Õpilased võivad oma vastuseid erinevalt sõnastada, kuid veenduge, et nad tunnevad ära tõe: **viimse aja pühad on osa Issanda lepingurahvast ja meil lasub vastutus teisi rahvaid õnnistada.**)
- Kuidas otsivad viimse aja pühad võimalusi maailma rahvaid õnnistada?
- Milline roll on nendes püüetes Mormoni Raamatul?

Viidake kokku sobitamise tegevusest sõnadele põlatud ja häda. Selgitage, et Mormon teadis, et viimsetel aegadel on neid, kes põlgavad Mormoni Raamatut ja teisi tunnistusi sellest, et Issand täidab oma rahvaga tehtud lepingu. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 29:4–9, et leida, mis juhtub nendega, kes põlgavad Päästjat ja Tema tegusid. Kui õpilased selgitavad, mida nad leidsid, võiksite soovitada, et nad kirjutaksid oma pühakirjadesse tõe: **neile, kes eitavad Jeesust Kristust ja Tema tegusid, saab osaks kurbus.**

- Miks on kurbus Päästja ja Tema tegude põlgamise loomulik tagajärg?
- Kuidas te vastaksite inimesele, kes väidab, et Issand ei räägi inimestega ega tee imesid?

- Kuidas saame Issandat ja Tema tegusid oma elus paremini ära tunda ja nende eest tänulikud olla?

3. Nefi 30

Issand manitseb paganaid meelt parandama ja Tema juurde tulema

Viidake kokku sobitamise tegevuses sõnale paganad. Rääkige õpilastele, et 3. Nefi 30. peatükis täitis Mormon Issandalt saadud käsu panna kirja üleskutse, mille Jeesus Kristus tegi eraldi paganatele ehk inimestele, kellel pole evangeeliumi. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid 3. Nefi 30:1–2, et leida nii palju üleskutseid paganatele kui võimalik. Kui nad on rääkinud, mida leidsid, küsige:

- Mida te arvate, millise üleskutsega saaks võtta kokku kõik teised üleskutsed? (Üleskutse tulla Kristuse juurde hõlmab endas meelearandust, ristimist, Püha Vaimu vastuvõtmist ja Issanda rahva hulka arvamist.)
- Milliseid õnnistusi lubab Jeesus Kristus paganatele, kui nad Tema juurde tulevad? (Pattude andekssaamist, Püha Vaimuga täitumist ja Tema rahva hulka arvamist.)
- Miks on õnnistuseks olla arvatud Issanda rahva hulka?

Kirjutage tahvlile järgmine põhimõte: Kui me tuleme Kristuse juurde, siis meid arvatakse Tema rahva hulka. Selgitage, et kuigi salmis 3. Nefi 30:2 pöörduetakse nende poole, kes pole Kiriku liikmed, saame me kasutada Jeesuse Kristuse üleskutset, et anda hinnang oma püüetele pidada kinni Jumalaga tehtud lepingutest. Tunnistage õnnistustest, mis tulevad lepingutest ja Issanda käskudest kinnipidamisest.

3. Nefi ülevaade

Võtke aega, et aidata õpilastel teha ülevaade 3. Nefi raamatust. Paluge neil mõelda sellele, mida nad sellest raamatust nii seminaris kui ka iseseisvalt pühakirju uurides õppisid. Vajadusel paluge neil kiirelt üle vaadata mõned 3. Nefi peatükkide kokkuvõtted, et neil oleks lihtsam meenutada. Kui aega on olnud piisavalt, paluge mõnel õpilasel rääkida, mis oli nende jaoks 3. Nefi raamatus inspireerivat või mis aitas neil suurendada usku Jeesusesse Kristusesse.

Kuldsalm

Andke igale õpilasele tühi paberileht. Paluge neil kirjutada kiri inimesele (kas väljamõeldud inimesele või mõnele tuttavale), kes ei ole Kiriku liige. Soovitage neil otsida kuldsalmidest tõdesid, mida nad saaksid kasutada, et kutsuda kirja saajat tulema Kristuse juurde ja saada arvatud Tema rahva hulka. Paluge paaril õpilasel ette lugeda, mida nad kirjutasid.

NB! Selle õppetunni pikkus võib teile selleks tegevuseks piisavalt aega jätta. Vaadake teisi kuldsalmide õpitegevusi käsiraamatu lõpus olevast lisast.

Kommentaariid ja taustinfo

3. Nefi 30:1–2. Iisraeli kokkukogumine

President Spencer W. Kimball õpetas:

„Iisraeli kogumine seisneb õige Kirikuga liitumises ja tõelise Jumala tundmaõppimises. ... Iga inimene, kes

on taastatud evangeeliumi vastu võtnud ja kes püüab nüüd Issandat kummardada oma keeles ja koos oma rahvaga, on täitnud Iisraeli kogumise seaduse ja pärrib kõik õnnistused, mida on pühadele neil viimsetel aegadel lubatud“ (The Teachings of Spencer W. Kimball, toim Edward L. Kimball, 1982, lk 439).

Koduõppe tund

3. Nefi 23–30 (27. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 3. Nefi peatükkide 23–30 (27. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (3. Nefi 23)

Õpilased jätkasid Jeesuse Kristuse sõnade uurimist, mida Ta rääkis nefilastele. Nad said teada, et Päästja käskis inimestel otsida usinalt Jesaja ja teiste prohvetite sõnu. Kui Päästja kutsus inimesi korrale, sest nad ei teinud oma vaimsetest asjadest korralikke ülestähendusi, õppisid õpilased, et kui me vaimseid kogemusi üles kirjutame, innustame Issandat meile veel enam ilmutusi andma.

2. päev (3. Nefi 24–26)

Kui õpilased mõtisklesid Malakia sõnadele, mida Jeesus Kristus nefilastega jagas, tuletati neile meelde, et Päästja teisel tulemisel puhastab Ta oma rahva ja mõistab paheliste üle kohut. Edasine mõtisklus kümnnise põhimõtte ja prohvetliku kuulutuse üle, et viimsetel aegadel naaseb Eelija, aitas õpilastel mõista, et kui pöördume tagasi Issanda juurde, pöördub Tema tagasi meie juurde ning kui meie südamed on pöördunud meie isade poole, aitame valmistada maad ette Jeesuse Kristuse teiseks tulemiseks. Mormoni selgitus selle kohta, miks ta ei kajastanud kõiki Päästja õpetusi nefilaste seas, aitas õpilastel avastada, et kui me usume, mida Jumal on ilmutanud, valmistame end ette veelgi suuremate ilmutuste saamiseks.

3. päev (3. Nefi 27)

Kui kaksteist nefilastest jüngrit jätkasid palvetamist ja paastumist, külastas neid Päästja ja selgitas, et õiget Jeesuse Kristuse Kirikut kutsutakse Tema nimega ja see on rajatud Tema evangeeliumile. Sellest, mida Päästja oma jüngritele õpetas, õppisid õpilased ka seda, et Jeesuse Kristuse evangeeliumi aluseks on see, et Ta täitis oma Isa tahet, tehes teoks lepituse. Sellise arusaamisega evangeeliumist õppisid õpilased ka seda, et kui elame evangeeliumi põhimõtete järgi, võime viimisel päeval Jumala ees ühegi plekita seista.

4. päev (3. Nefi 28–30)

Kui ülestõusnud Jeesus Kristus austas oma nefilastest jüngrite soove, õppisid õpilased, et Issand õnnistab meid vastavalt meie õigemeelsetele soovidele. Mormoni eeskujust, kes küsis Issandalt lisateavet kolme nefilase kohta, õppisid õpilased, et kui küsime Issandalt mõistmist, saame ilmutuse. Mormoni kokkuvõtte Päästja teenimistööst nefilaste seas õpetas

õpilastele, et Mormoni Raamatu esiletulemine on tunnustäht, et Issand täidab oma lepingu Iisraeli kojaga ja et kui tuleme Kristuse juurde, arvatakse meid Tema rahva hulka.

Sissejuhatus

Kuigi 3. Nefi peatükkides 23–30 on palju väärtuslikke põhimõtteid, keskenduge tunni esimesel poolel sellele, mida õpilased võivad õppida 3. Nefi peatükkidest 24–25 Jeesuse Kristuse teiseks tulemiseks valmistumise kohta. Tunni teine pool keskendub põhimõtetele 3. Nefi 27. peatükis, mis võivad aidata õpilastel mõelda sellele, mida tähendab olla Jeesuse Kristuse jünger ja kuidas me võime rohkem Tema-sarnaseks saada.

Õpetamissoovitused

3. Nefi 23–26

Ülestõusnud Jeesus Kristus seletab nefilastele pühakirju

Innustage õpilasi tooma näiteid sündmustest, mis nõuavad hoolikat ettevalmistust pikema aja jooksul. (Näiteks pikamaajooksu võistlus, kontsert või näidend.) Paluge õpilastel kirjeldada, mis võib juhtuda inimesega, kes proovib nendel üritustel ilma vajaliku ettevalmistuseta osaleda.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 24:2 ja küsige seejärel klassilt, millisest sündmusest prohvet Malakia nende arvates ette kuulutas. Kui õpilased on toonud välja, et „tema tulekupäeva“ all mõeldakse Jeesuse Kristuse teist tulemist, paluge neil ära märkida Malakia esitatud küsimus: „Kes suudab taluda tema tulekupäeva ja kes jääb püsima tema ilmudes?“

Küsi: miks on see nendele, kes elavad viimsetel aegadel, tähtis küsimus, millele mõelda?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi selgitus, kuidas võib kümnnise maksmine aidata meil Päästja teiseks tulemiseks valmis olla:

„Oma otsusega saada täiskümnnise maksjaks praegu ja oma kindlameelse pingutusega kuuletuda, saab meie usk tugevdatud ja ajapikku pehmeneb me süda. See muutus meie südames Jeesuse Kristuse lepituse kaudu võimaldab Issandal täiskümnnise maksjatele lubada rohkemat kui meie rahaline või esemeline ohvriand – see lubab kaitset viimsetel aegadel. Me võime olla kindlad, et oleme selle kaitse õnnistuse väärilised, kui otsustame praegu, et maksame täiskümnnist ja oleme seda tehes kindlameelsed“ (Spiritual Preparedness: Start Early and Be Steady. – Ensign või Liahona, nov 2005, lk 40).

Küsi: kuidas võib kümnnise maksmine president Eyringi sõnade kohaselt aidata meil valmistuda Päästjaga kohtumiseks?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette salmid 3. Nefi 25:5–6, kus on kirjas Malakia prohvetlik kuulutus Eelija tulemisest. Selleks, et aidata õpilastel paremini mõista, kuidas selle prohvetliku kuulutuse

täitumine võib neid mõjutada, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari üleskutse:

„Ma kutsun Kiriku noori üles õppima ja Eelija vaimu kogema. . .

Sellele kutsele usuga vastates pöörduvad teie südamed oma isade poole. Aabrahamile, lisakile ja Jaakobile antud lubadused sööbivad teie südamesse. . . Teie armastus ja tänu esivanemate vastu suureneb. Teie tunnistus ja Päästja omaksõtmine muutuvad sügavamaks ja püsivamaks. Ning ma luban, et te olete kaitstud vastaste järjest kasvava mõju eest. Osaledes selles pühas töös ja armastades seda, olete te kaitstud nii oma nooruses kui kogu elu“ (Laste südamed pöörduvad. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Küsi: milliseid teid vaimselt tugevdavaid kogemusi on teil pereajaloo- ja templitööd tehes olnud?

3. Nefi 27–30

Jeesus Kristus ilmutab oma Kiriku nime ja alustalad ning austab oma jüngrite õigemeelseid soove; Mormon lõpetab oma ülestähenduse Päästja teenimistööst nefilaste seas

Kirjutage tahvlile järgmised prohvet Joseph Smithi sõnad (võiksite seda enne tundi teha ja selle siis kuni praeguse hetkeni kinni kaetuna hoida). Paluge ühel õpilasel tsitaat ette lugeda. (Inglisekeelsest raamatust „Teachings of Presidents of the Church: Joseph Smith“ (2007) leiata need lk 49.)

„Meie usu peamisteks põhimõteteks on apostlite ja prohvetite tunnistus Jeesusest Kristusest, et Ta suri ja Ta maeti ja Ta tõusis taas kolmandal päeval ning läks üles taevasse.“ (Joseph Smith)

Selgitage, et nii nagu prohvet Joseph Smith kuulutas, õpetas Päästja nefilastele, et Tema evangeeliumi keskmeks on Tema lepitav ohverdus. Kirjutage tahvlile tõde: Jeesuse Kristuse evangeeliumi aluseks on see, et Ta tegi lepituse tegemisel oma Isa taht.

Paluge õpilastel üle vaadata 3. Nefi 27. peatükk ning leida fraasid, millega Päästja seda tõde õpetas. Paluge õpilastel rääkida salmidest, mida nad leidsid.

Selgitage, et salmid 3. Nefi 27:16–20 on toodud Päästja õpetused, kuidas me saame Tema lepituse väge oma ellu kutsuda. Kirjutage tahvlile: Kui me . . . , siis me . . . Paluge õpilastel lugeda läbi salm 3. Nefi 27:20, et leida sõnu ja fraase, mida nad saaksid kasutada tahvilil oleva lause lõpetamiseks. Küsi: kuidas saab selle põhimõtte järgimine aidata meil olla Jeesuse Kristuse tõelised jüngrid?

Selgitage õpilastele, et meie jüngriks olemise suurim väljakutse ja kõrgeim tase väljendub salmid 3. Nefi 27:21, 27. Paluge õpilastel need salmid läbi lugeda. Kui nad loevad, kirjutage tahvlile järgmine lause: Issand Jeesus Kristus ootab, et Tema jüngrid teeksid Tema tegusid ja saaksid . . .

Küsi õpilastelt, kuidas nad selle lause loetud salmi 3. Nefi 27:27 kohaselt lõpetaksid. (Kui õpilased vastavad, lõpetage tahvilil olev väide järgnevalt: Issand Jeesus Kristus ootab, et Tema jüngrid teeksid Tema tegusid ja saaksid Tema-sarnaseks. Lugege ette Esimesest Presidentkonnast president James E. Fausti õpetus:

„Mõtisklegem mõnede asjade üle, mida Jeesus tegi ja mida meie samuti teha saame.

1. Jeesus „käis mööda maad ja tegi head“. (Ap 10:38.) Igaüks meist saab teha midagi head iga päev – pereliikmele, sõbrale või isegi võõrale –, kui me neid võimalusi otsime.

2. Jeesus oli hea karjane, kes vaatas oma lammaste järele ja murtes nende pärast, kes olid kadunud. Me võime üles otsida üksildased või need, kes on vähem aktiivsed, ja olla neile sõbraks.

3. Jeesus tundis kaasa paljudele, sealhulgas vaesele pidalitõbi-sele. Ka meie võime olla kaastundlikud. Meile meenutatakse Mormoni Raamatus, et meil tuleb „leinata koos nendega, kes leinavad“. (Mo 18:9.)

4. Jeesus tunnistas oma jumalikust missioonist ja oma Isa suurest tööst. Omalt poolt saame me kõik „seista, [igal ajal] kui Jumala tunnistajad“. (Mo 18:9.)“ (Jüngripöli. – 2006. a sügisene üldkonverents).

Jagage õpilased paaridesse või väikestes rühmadesse. Paluge igal paaril või rühmal panna kirja kaks-kolm viisi, kuidas nad saavad president Fausti nelja soovitus oma elus rakendada.

Kui nad on lõpetanud, paluge igal paaril või rühmal oma nimekirjast korruga ühte ideed jagada. Pange tahvlile kirja õpilaste ideed, kuidas saame teha Päästja tegusid ja rohkem Tema-sarnaseks saada. Paluge õpilastel võtta südameasjaks järgneva nädala jooksul üks-kaks ideed ellu viia. Tunnistage, et me kõik võime saada Päästja-sarnaseks, kui Temasse usku rakendame.

Järgmine õppenädal (4. Nefi 1–Mormoni 8)

Innustage õpilasi järgmist osa uurides otsima vastuseid küsimustele: Kuidas saab rahumeelne ja edukas rahvas muutuda paheliseks? Kuidas muutusid nefilased kõige edukamast ja õnnelikumast rahvast, kes eales on maa peal elanud, täiesti pahelisteks? Millised olid Mormoni viimased sõnad?

Neljas Nefi: Nefi raamat

Milleks seda raamatut uurida?

Neljandat Nefit uurides õpivad õpilased, millised õnnistused saavad osaks inimestele, kes üksmeeles Jeesuse Kristuse evangeeliumi järgi elavad. Pärast Päästja teenimistööd Lehhi järeltulijate seas oli rahvas kogu maal usule pöördunud. Kui nad kuuletusid käskudele, tundsid nad rõõmu rahust, õitsengust ja imelistest vaimsetest õnnistustest. Mormon kuulutas: „Tõepoolest ei saanud olla õnnelikumat rahvast kõikide nende inimeste seas, keda Jumala käsi oli loonud“ (4. Nefi 1:16). Lisaks saavad õpilased tähtsaid õppetunde rahva järkjärgulise pahelisusesse kaldumise kohta.

Kes selle raamatu kirjutas?

4. Nefi raamatu koostamiseks kogus Mormon kokku nelja autori kirjutused ja lühendas need. Neist esimene oli Nefi, kelle järgi raamat oma nime sai. Nefi oli Nefi poeg, kes oli üks kaheteistkümnest jüngrist, kelle Issand oma teenimistööl ajal Lehhi järeltulijate seast välja valis (vt 3Ne 11:18–22; 12:1). Kolm ülejäänud autorit olid Nefi poeg Amos ning Amose pojad Amos ja Ammaron (vt 4Ne 1:19, 21, 47).

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Mormon ei pühendanud 4. Nefi raamatut mingile konkreetsele lugejaskonnale ega maininud, miks ta selle raamatu kirjutas. Siiski teenib raamat Mormoni Raamatu üldist eesmärki – tunnistada, et Jeesus on Kristus ja anda teada Issanda lepingutest

(vt Mormoni Raamatu tiitelleht). Selleks kirjeldatakse raamatus õnnistusi, mis tulenevad sellest, kui inimesed meelt parrandavad, Jeesuse Kristuse juurde tulevad ja Temaga lepinguid sõlmivad. Raamatus tuuakse välja ka see, millised hävitavad tagajärjed leiavad aset, kui inimesed Päästjat ja Tema evangeeliumi eitavad ning oma lepingud hülgevad.

Kus ja millal see raamat kirjutati?

4. Nefi algallikatenä kasutatud ülestähendused pandi tõenäoliselt kirja ajavahemikus 34 aastat pkr kuni 321 aastat pkr. Mormon lühendas neid ülestähendusi millalgi ajavahemikus 345 aastat pkr kuni 385 aastat pkr. Mormon ei öelnud, kus ta raamatut koostades viibis.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

4. Nefi raamat vestab kõigest 49 salmiga ligikaudu 300-aastasest perioodist, mis on peaaegu üks kolmandik Mormoni Raamatus hõlmatud nefilaste ajaloost. Just 4. Nefi lühidus on see, mis raamatu vägevusele kaasa aitab. Raamatus vastandatakse sisutihedalt rahva õigemeelsust, mis neid valdas kohe pärast seda, kui Päästja nende seas teenis, ja nende pahelisust neli põlvkonda hiljem. Raamatu 18 esimest salmi kirjeldavad õnnistusi, millest tunneb rõõmu Jeesuse Kristuse evangeeliumile rajatud ühiskond. Hilisemates salmides tunnistatakse, kui hävitav on uhkus,

näidates, kuidas see ühiskond järk-järgult nõrgenes, kuni oli peaaegu täielikult patu võimuses.

Sisukokkuvõte

4. Nefi 1:1–18 Pärast Jeesuse Kristuse teenimistööd pöörduvad kõik inimesed kogu maal usule ja nad ristitakse. Nad ei jagune enam nefilasteks ja laamanlasteks. Neil on „kõik ühine“ (4Ne 1:3), neile saavad osaks paljud imed, neid saadab edu ja nad elavad üksmeeles ja õnnelikena 110 aastat.

4. Nefi 1:19–34 Nefi sureb ja tema poeg Amos peab ülestähendusi. Amos annab hiljem ülestähendused oma pojale Amosele. Paljud inimesed lasevad Saatanal saada „võimust nende südames“ (4Ne 1:28). Rahva seas tõstavad pead jagunemised, uhkus ja valekirikud. Pahelised hakkavad taga kiusama tõelise Kiriku liikmeid ja „Jeesuse [jüngreid], kes viibisid nendega“ (4Ne 1:30).

4. Nefi 1:35–49 **Rahvas** jaguneb jälle nefilasteks ja laamanlasteks. Laamanlased hakkavad tahtlikult evangeeliumile vastu ja rajavad Gadiantoni salaliite. Lõpuks muutuvad ka nefilased paheliseks. Amos sureb ja tema vend Ammaron peab mõnda aega ülestähendusi, enne kui Püha Vaim teda neid peitma sunnib.

4. Nefi

Sissejuhatus

Pärast Jeesuse Kristuse teenimistööd Lehhi järeltulijate seas rakendas rahvas Tema õpetusi ja nautis üle saja aasta üksmeelt, õitsengut ja õnne. Nad ühinesid kui „Kristuse lapsed“ ega kutsunud end enam nefilasteks

või laamanlasteks (4Ne 1:17). Lõpuks muutusid nad siiski uhkeks ja üha pahelisemaks ning jagunesid taas nefilasteks ja laamanlasteks. Umbes 300 aastat pärast Päästja külastust oli peaaegu kogu rahvas paheline.

Õpetamissoovitused

4. Nefi 1:1–18

Kogu rahvas on usule pöördunud ning elab rahus ja õnnelikuna

Varuge enne tundi iga õpilase jaoks kaks tühja paberilehte – võimalusel üks valge ja teine mingit muud värvi (poolest lehest piisab). Pange valged paberilehed õpilaste laudadele või toolidele, enne kui nad tundi tulevad. Pange värvilised paberid kõrvale, et neid tunnis hiljem kasutada. Kirjutage tahvlile järgnev küsimus: mis teeb mind tõeliselt õnnelikuks? Kui õpilased saavad, paluge neil oma vastused sellele küsimusele tahvlile kirjutada.

Alustage tundi tahvlile kirjutatud vastuste arutamisega. Esitage õpilastele järgnev küsimus:

- Mis vahe on asjadel, mis teevad meid ajutiselt õnnelikuks, ja asjadel, mis juhatavad meid kestva õnneni? (Kui õpilased vastavad, pöörake soovi korral tähelepanu sellele, et tõelist õnne ei leia ajutistest asjadest nagu populaarsus, rikkus ja materiaalne vara.)

Selgitage, et 4. Nefi raamat on ülestähendus mitmest Lehhi järeltulijate põlvkonnast, kes elasid pärast Jeesuse Kristuse külastust. Paluge õpilastel lugeda läbi 4. Nefi 1:16 ja otsida, kuidas Mormon kirjeldas inimesi, kes elasid umbes 100 aastat pärast Päästja külastust. Võite neile soovitada ära märkida fraas „tõepoolest ei saanud olla õnnelikumat rahvast“. Paluge õpilastel kirjutada Teie antud valge paberi ülaserava „Ei saanud olla õnnelikumat rahvast“. Seejärel paluge neil paberi keskele suur ring joonistada.

Kõitke õpilaste saabudes nende tähelepanu

Leidke viise, kuidas aidata õpilastel hakata õpetunnile mõtlema kohe, kui nad klassi astuvad. Soovi korral kirjutage tahvlile mõni küsimus või pange välja mõni ese või pilt. See aitab õpilastel tähelepanu, mõtted ja südame õppimisele keskendada.

Ei saanud olla õnnelikumat rahvast

Inimesed parandasid meelt, nad ristiti, nad said Püha Vaimu ja olid „kõik Issandasse pöördunud“.

Paluge õpilastel lugeda läbi 4. Nefi 1:1–2 ja tähele panna, mida inimesed tegid, mis sellise õnne võimalikuks tegi. Paluge neil leitu ringi sisse kirjutada. (Vastuste seas peaks olema kirjas, et inimesed parandasid meelt, nad ristiti, nad said Püha Vaimu ja olid „kõik Issandasse pöördunud“.)

- Mida tähendab olla pöördunud?

Aitamaks õpilastel mõista, et pöördumine on sügavam kui pelk tunnistus või Kiriku liikmeks olemine, paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus vanem Richard G. Scottilt Kaheteistkümnelt Apostlilt Kvoorumist. Võimalusel andke õpilastele õpetusest koopia ning innustage neid otsima sõnu ja fraase, mis pöördumist määratlevad.

„Teie õnn on tingitud nüüd ja igavesti teie pöördumise määrast ja muutusest, mida see teie ellu toob. Kuidas siis tõeliselt pöörduda? President [Marion G.] Romney selgitas, milliseid samme peab selleks järgima:

„Liikmeksõlemine Kirikus ja usule pöördumine ei ole tingimata sünonüümid. Olla pöördunud ja omada tunnistust ei ole samuti tingimata sama asi. Tunnistus tuleb, kui Püha Vaim annab tõsimeelsele otsijale tunnistuse tõest. Liigutav tunnistus elustab usu. Mis tähendab, see kutsub esile meelearanduse ja kuulekuse käskudele. Pöördumine on meelearanduse ja kuulekuse vili või tasu.“ (Conference Report. Guatemala piirkonnakonverents 1977, lk 8–9.)

Lihtsalt öelduna on tõeline pöördumine usu, meelearanduse ja pideva kuulekuse vili. ..

Tõeline pöördumine kannab vilja kestva õnne näol, mida võib nautida isegi siis, kui maailm on segaduses ja enamus on kõike muud kui õnnelikud“ (Täielik usule pöördumine toob õnne. 2002. a kevadine üldkonverents).

- Milliseid sõnu ja fraase te kuulsite, mis pöördumist määratlevad?
- Kuidas oleks teie arvates, kui kõik teie ümber oleksid Issandasse pöördunud?

Kirjutage tahvlile järgnevad pühakirjaviited: 4. Nefi 1:2–3, 5, 7, 10–13, 15–18. Paluge mitmel õpilasel need salmid kordamööda ette lugeda. Paluge klassil teksti jälgida ning otsida sõnu ja fraase, mis kirjeldavad, mis rahvale osaks sai, kuna nad olid kõik Issandasse pöördunud. Paluge õpilastel need sõnad ja fraasid oma paberitele ringi ümber kirjutada. (Võimalikud vastused: polnud tülisid ega vaidlusi; nad kohtlesid üksteist õiglaselt; neil oli kõik ühine; Jeesuse Kristuse nimel tehti palju imesid; Issand lasi rahval olla edukas; nad ehitasid uuesti üles hävitatud linnad; nad abiellusid ja lõid perekondi; nad paljunesid ja said tugevaks; nende südameis oli Jumala armastus; nad olid õnnelikud ja üksmeelsed.)

Paluge õpilastel tuua välja mõni põhimõte õnne kohta, mida nad on 4. Nefi 1. peatüki esimesest poolest õppinud. Õpilased võivad tuua välja mitmeid põhimõtteid. Veenduge, et nad ei jäta mainimata, et **kui inimesed Issandasse pöördumise nimel üheskoos vaeva näevad, saavad nad üksmeelseks ja nende õnn kasvab**. Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.

- Millised õnnistused võiksid tulla meie klassile, kui me kõik elaksime nende inimeste sarnaselt? Millised õnnistused võiksid tulla teie perele? Millised õnnistused võiksid tulla meie kogudusele?

Paluge õpilastel rääkida ajast, mil nad kuulusid mingisse rühma, näiteks nende pere, kvorum, klass või sõpraderühm, kus kõik olid üksmeelselt õigemeelsed. Soovi korral jagage ka mõnda oma kogemust.

- Milline mõju on sellel teie ümberolijate õnnele ja heaolule, kui püüate olla õigemeelne? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et meie pöördumine ja õigemeelsed teod ei tee õnnelikumaks ainult meid, vaid aitavad kaasa ka teiste õnnele ja heaolule. Kui pere, kvorum, klassi või mõne muu rühma liikmed on üheskoos õigemeelsed, tunnevad nad suuremat õnne, kui nad omaette tunda võiksid.)
- Kuidas võivad ühe inimesed patud mõjutada ülejäänud rühma, kes püüab olla õigemeelne?

Innustage õpilasi, et nad pöörduksid kindlamalt Issandasse ja aitaksid seda teha ka inimestel enda ümber. Et õpilastele selle üleskutse juures abiks olla, paluge neil vaadata üle sõnad ja fraasid, mis nad oma paberile kirjutasiid. Paluge neil valida üks või kaks fraasi, mis kirjeldavad sellist eluviisi, mida ka nemad tahaksid kogeda. Paluge neil kirjutada mõne minuti jooksul vihikusse või pühakirjapäevikusse, kuidas nad nõnda elada püüavad. Tunnistage õnnest, mis tuleb tõelisest pöördumisest ja ühisest õigemeelsusest.

4. Nefi 1:19–49

Nefilased muutuvad üha pahelisemaks, kuni järele jäävad vaid mõned õigemeelsed

- Mis võiks teie arvates salmides 4. Nefi 1:1–18 kirjeldatud ühiskonna hävitada?

Paluge õpilastel lugeda läbi 4. Nefi 1:20, 23–24 ja otsida, mis rahva üksmeelt ja õnne ohustas. Võite neile soovitada leitu ära märkida. Kui nad on rääkinud, mida nad leidsid, kirjutage tahvlile õpetus president Henry B. Eyringilt Esimesest Presidentkonnast. (Tsitaat pärineb kõnest „Meie ühtsuses kokku kootud südamed“ 2008. a sügisene üldkonverents.) Võiksite õpilastele soovitada, et nad need sõnad oma pühakirjades salmi 4. Nefi 1:24 kõrvale kirjutaksid.

„Uhkus on ühtsuse suur vaenlane.” (President Henry B. Eyring)

- Mil moel on teie arvates uhkus ühtsuse vaenlane?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetussõnad president Dieter F. Uchtdorfilt Esimesest Presidentkonnast. Paluge klassil tähelepanelikult kuulata, kuidas uhkus saab üksmeele hävitada.

„Selle uhkuse kui patu olemus seisneb võrdlemises. Reeglina saab see alguse mõttest „Vaadake mind, vaadake, milliseid suurepäraseid asju ma olen korda saatnud!” ning lõpeb järelausega: „Seega olen ma teistest parem.”

Kui meie südant täidab uhkus, paneme toime tõsise patu, sest rikume kahte suurt käsku (vt Mt 22:36–40). Selle asemel et Jumalat kummardada ja ligimesi armastada, tõstame esile oma imetluse ja armastuse tõelise objekti – selle, kes meile peeglist vastu vaatab” (Uhkus ja preesterlus. 2010. a sügisene üldkonverents).

- Kuidas saab uhkus president Uchtdorfi õpetuse järgi üksmeele hävitada?

Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette 4. Nefi 1:24–35, 38–45. Paluge klassil teksti jälgida ja tähele panna, milliseid tagajärgi tõi rahvale uhkus. Võiksite õpilastele soovitada leitu ära märkida. (Võimalikud vastused: kallid rõivad; jagunemine klassidesse või valitud kinnistesse sõpraderühmadesse; kirikute ehitamine kasu saamiseks; tõelise kiriku salgamine; usklike tagakiusamine; salaliitude moodustamine ja pahelisus.)

Paluge igal õpilasel ükskhaaval üks leitud tagajärg ette kanda. (Õpilased võivad üksteise vastuseid korrata.) Kui õpilane vastab, kirjutage tema vastus ühele värvilisele paberile, mille enne tunni algust kõrvale panite. Andke värviline paber õpilasele tema valge paberi vastu, kus on kirjas rahva õnn ja üksmeel. Korrake tegevust, kuni kõik klassi õpilased on oma valge paberi värvilise vastu vahetanud.

Paluge õpilastel ringi vaadata ja veenduda, et kõikidel õpilastel on uhkust sümboliseerivad värvilised paberid. Paluge neil mõtiskleda, mis tunne võis olla Kristuse kolmel jüngril, kui nad nägid uhkuse ja pahelisuse levimist rahva seas, kes oli kord olnud nii õnnelik ja üksmeelne.

- Millist tõde saame nendest salmidest õppida? (Õpilaste sõnastus võib erineda, kuid nad peaksid välja tooma järgneva põhimõtte: **uhkuse patt toob kaasa lahkkelid ja viib pahelisuseni**. Soovi korral kirjutage see tõde tahvlile.)
- Kuidas saab mõne inimese uhkus terve rühma õnne mõjutada?

Paluge õpilastel kaaluda, kuidas ühe inimese uhkus võiks mõjutada teisi järgmistes näidetes.

1. Pere innustusest hoolimata otsustab vanem vend isekalt enda huvides tegutseda, selle asemel et misjonile minna.
2. Üks Noorte Naiste klassi või Aaroni preesterluse kvoorumi liige häirib sihilikult tundi, ei taha tunnis osaleda ega järgi juhiseid.
3. Noor mees või noor naine nõögib või halvustab järjepidevalt kedagi oma sõprade hulgast.

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nad nägid, kuidas uhkus õnnele ja üksmeelele kahju teeb.

Paluge õpilastel mõelda oma rollidele erinevates rühmades, nagu oma peres, kvoorumis või klassis, koguduses ja seminari klassis. (Võite mainida ka teisi rühmi, kuhu teie õpilased kuuluvad.) Paluge neil mõtiskleda, kas nad on teinud või teevad midagi, mis näitab uhkust teiste nendes rühmadesse kuuluvate inimeste suhtes. Innustage neid meelt parandama ja mõtlema, kuidas uhkusest jagu saada ning üksmeelele ja õigemeelsusele nendes rühmades kaasa aidata. Samuti innustage neid mõtisklema selle üle, mida nad kirjutasid oma plaani kohta elada rohkem nagu Lehhi järeltulijad, kes olid Issandasse pöördunud.

Tunnistage, et püüdes üha enam Jeesusesse Kristusesse pöörduda ja teistega üksmeelele elada, võime me kogeda sellist õnne, mida salmides 4. Nefi 1:1–18 kirjeldatakse.

Mormoni raamat

Milleks seda raamatut uurida?

Seda raamatut uurides saavad õpilased väärt õppetunde Mormonilt, Jeesuse Kristuse jüngrilt, kes elas ustavalt vaatamata sellele, et teda ümbritses kogu elu „alaline pahelisuse ja jäleduste vaatepilt“ (Mr 2:18). Samuti saavad õpilased kasu Moroni sõnade uurimisest, kes tunnistas viimse aja pühadest lugejatele, et „Jeesus Kristus on näidanud teid mulle ja ma tean teie tegusid“ (Mr 8:35). Kui õpilased loevad nefilaste pahelisuse tagajärjel tulnud hävingust, saavad nad teada, kui tähtis on elada Jeesuse Kristuse evangeeliumi käskude ja lepingute järgi.

Kes selle raamatu kirjutas?

Mormon kirjutas selle raamatu seitse esimest peatükki lühiülevaatenähtena pahelisusest ja sõdadest, mis tema päevil nefilaste ja laamanlaste seas aset leidsid. Lisaks sellele andis ta Nefi suurtel plaatidel täieliku ülevaate tema eluajal aset leidnud sündmustest (vt Mr 2:18; 5:9). Kui Mormon oli umbes kümneaastane, tegi ülestähendaja Ammaron talle ülesandeks teatud ikka jõudes pühad ülestähendused enda vastutusele võtta. Ta pidi kirja panema kõik, mida ta rahvaga seoses täheldas (vt Mr 1:4). Kui Mormon oli 15-aastane, külastas teda Issand ja ta sai maitsta ja tunda Jeesuse headust (vt Mr 1:15). Samal aastal määrasid nefilased Mormoni oma sõjavägesid juhatama (vt Mr 2:1). Kuulekana Ammaroni nõuandele, võttis ta Nefi suured plaadid hiljem oma hoole alla ja hakkas oma ülestähendust tegema. Lisaks sellele lühendas ta Nefi suured plaadid, mille juurde kuulusid prohvetite ja ülestähendajate kirjutused alates Lehist kuni Ammaronini, ning liitis Nefi väiksed plaadid selle lühendusega. Oma elu lõpus pani Mormon kõik ülestähendused peale mõne plaadi Kumoori künkasse hoiule. Need plaadid andis ta oma pojale Moroni (vt Mr 6:6). Seejärel juhatas ta nefilasi nende viimases suures lahingus laamanlaste vastu. Enne oma surma andis Mormon Moroni juhiseid oma ülestähenduse lõpetamiseks. Moroni lisas sõnad, millest on koostatud raamatu 8. ja 9. peatükk.

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Mormon kirjutas viimse aja paganatele ja israeli koja liikmetele, soovides „veenda

kõiki [maa ääri] meelt parandama ja valmistuma seisma Kristuse kohtujärje ees“ (Mr 3:22). Kui Moroni oma isa raamatut lõpetas, pöördus ta vahetult nende poole, kes tema sõnu loevad. Ta hoiatas neid nende pattude tagajärgede eest ja kutsus neid „[tulema] Issanda juurde kogu oma südamest“ (Mr 9:27).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Mormon kirjutas raamatu 1.–7. peatüki tõenäoliselt ajavahemikus 345 aastat pKr kuni 401 aastat pKr (vt Mr 2:15–17; 8:5–6). Ta lõpetas kirjutamise pärast nefilaste ja laamanlaste vahelist viimast lahingut Kumooral 385. aastal pKr (vt Mr 6:10–15; 7:1). 8. ja 9. peatüki materjali kirjutas Moroni ilmselt ajavahemikus 401 aastat pKr kuni 421 aastat pKr, mil ta rändas, „et oma elu kaitsta“ (vt Mr 8:4–6; Mn 1:1–3).

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

See raamat kirjeldab Nefi, Alma, laamanlaste Saamueli ja Jeesuse Kristuse prohvetlike kuulutuste täitumist nefilaste hävinemise kohta (vt 1Ne 12:19; Al 45:9–14; Hl 13:8–10; 3Ne 27:32). Mormon viitab osale oma kirjutustest kui „oma [ülestähendusele] oma rahva .. hävitusest“ (Mr 6:1). Ta näitas, et nefilaste langemine leidis aset nende pahelisuse tagajärjel (vt Mr 4:12; 6:15–18).

Sisukokkuvõte

Mormoni 1 Ammaron volitab Mormoni tema aja rahva kohta ülestähendusi pidama. Nefilased võivad laamanlaste lahingus. Kogu maad katab pahelisus, kolm nefilastest jüngrit lõpetavad oma teenimistöo rahva seas ja enamus kaotab Vaimu annid. Sellest hoolimata külastab Issand Mormoni.

Mormoni 2–3 Nefilased määravad Mormoni oma sõjavägesid juhatama. Ta juhib neid lahingutes laamanlaste vastu üle 30 aasta. Vaatamata suurele hävingule ja kannatustele keelduvad nefilased meelt parandamast. Mormon toob Siimi künkalt Nefi plaadid ja alustab oma ülestähenduse kirjutamist. Pärast mitut võitu hakkavad inimesed oma jõuga hoopelma ja laamanlastele kättemaksu vanduma. Mormon keeldub neid edaspidi juhtimast. Ta kirjutab, et veenda kõiki inimesi viimsel ajal valmistuma Kristuse kohtujärje ees seisma.

Mormoni 4 Nefilaste sõjaväed jätkavad laamanlastega võitlemist ilma Mormoni juhtimiseta. Kummalgi poolel saavad tuhanded surma.

Lehi järeltulijad on pahelisemad kui kunagi varem kogu ajaloos ja laamanlaste hakkavad nefilasi hävitama. Mormon võtab kõik nefilaste ülestähendused oma hoole alla ja viib need Siimi künkalt Kumoori künkale.

Mormoni 5–7 Mormon jätkab nefilaste sõjavägede juhtimist, kuigi teab, et need hävitatakse. Ta kuulutab prohvetlikult Mormoni Raamatu esiletulekust. Ta kogub nefilased Kumoori künkale viimaseks lahinguks laamanlaste vastu. Ta kurdab pärast lahingut oma rahva hävingu üle. Mormon kirjutab, et veenda laamanlaste järeltulijaid uskuma Jeesusesse Kristusesse ja saama ristitud.

Mormoni 8–9 Pärast Mormoni surma jätkab ülestähendusi Moroni. Ta kuulutab prohvetlikult Mormoni Raamatu esiletulekust tänu Jumala väele uskmatus ja pahelisuse päevil. Ta tunnistab Jeesusest Kristusest ning õpetab, et Temasse uskumist saadavad imed ja tunnustähed. Ta innustab neid, kes tema sõnu loevad, tulema Issanda juurde ja saama päästetud.

Mormoni 1–2

Sissejuhatus

Kuigi Mormon kasvas üles suure pahelisuse ajal, otsustas ta olla ustav. Tänu tema ustavusele öeldi talle, et rahva pühad ülestähendused usaldatakse hiljem tema hoolde. 15-aastasena külastas teda Issand (vt Mr 1:15). Ta soovis aidata nefilastel meelt parandada, kuid kuna nad kangakaelselt vastu hakkasid, keelas Issand tal

neile jutlustada. Nõnda noores eas määrati ta nefilaste sõjaväge juhtima. Kuna paljud nefilased olid jäänud ilma Pühast Vaimust ja teistest Jumala andidest, pidid nad laamanlastega lahinguid pidades omal jõul hakka-ma saama.

Õpetamissoovitused

Mormoni 1:1–5

Mormon saab teada, et ühel päeval usaldatakse nefilaste pühad ülestähendused tema hoolde

Kirjutage järgnev küsimus enne tunni algust tahvlile, et õpilased saabudes sellele mõelda saaksid. Mis tunne sul on, kui inimesed sind mormooniks kutsuvad?

Paluge õpilastel tunni alguses tahvilil olevale küsimusele vastata. Kui nad on küsimuse üle arutlenud, paluge ühel õpilasel lugeda ette president Gordon B. Hinckley õpetussõnad:

„Kuigi mul on vahel kahju, et inimesed seda kirikut õige nimega ei nimeta, olen ma rõõmus, et nende kasutatud hüüdnimi on midagi väga auväärset. See on saanud suure au osaliseks tänu ühele tähelepanuväärsele mehele ja raamatule, mis annavad võrratu tunnistuse maailma Lunastaja kohta.

Igaüks, kes õpib tundma seda meest, Mormonit, tema sõnu lugedes ja nende üle mõtiskledes, igaüks, kes loeb seda hinnalist ajalooaaret, mille tema suuremalt jaolt kokku pani ja alles hoidis, saab teada, et mormoon pole mingi halva kuulsusega sõna, vaid sümboliseerib ülimalt head – head, mis pärineb Jumalast” (*Mormon Should Mean ‘More Good’*. – Ensign, nov 1990, lk 52–53).

Aitamaks õpilastel mõista Mormoni 1. ja 2. peatüki konteksti, selgitage, et 320 aastat pärast Päästja ilmumist nefilaste juurde elasid peaaegu kõik sel maal pahelisuses. Tol ajal pidi ülestähendajana teeninud õigemeelne mees Ammaron peitma „Püha [Vaimu sunnil] ülestähendused, mis olid pühad” (vt 4Ne 1:47–49). Umbes samal ajal läks Ammaron ühe kümneaastase poisi Mormoni juurde ja andis talle juhiseid tema tulevase ülestähendustega seotud kohustuse kohta.

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 1:2 ning otsida sõnu ja fraase, millega Ammaron Mormonit kirjeldas. Paluge neil leitud jagada. Kirjutage nimi Mormon tahvlile ja kandke õpilaste vastused selle alla. Vajadusel selgitage, et sõna arukas tähenduseks on rahulik, kaine mõistusega ja tähelepanelik.

- Milles me peaksime olema arukad ehk kaine mõistusega? (Võimalikud vastused: sakramendi õnnistamises, jagamises ja võtmises; pühakirjade uurimises; kõlblises puhtuses ning Päästjast rääkimises ja Temast tunnistamises.) Miks me peaksime nendes asjades arukad olema?

Selgitage, et inimene võib olla arukas ja kaine mõistusega, kuid ikkagi naerda ja lõbutseda. Arukas inimene mõistab, millal olla muretu ja millal tõsimeelsem.

- Mida tähendab olla „kiire taibuga”?

Kui te seda arutate, paluge ühel õpilasel lugeda ette selgitus vanem David A. Bednarilt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist:

„Kui me oleme kiire taibuga, vaatame või märkame me viivitamatult ja kuuletume. Mõlemad vajalikud tegevused – vaatamine ja kuuletumine – on kiire taibu puhul olulised. Ja prohvet Mormoni eeskujule selle anni kasutamisel on muljetavaldav. ..

See kiire taibu vaimne and on maailmas, kus me nüüd ja ka edaspidi elame, meie jaoks nii elulise tähtsusega” (Quick to Observe. – Ensign, dets 2006, lk 34).

- Mis kasu on meil oskusest Issanda nõu kiiresti märgata ja kuulda võtta?

Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse millestki, millesse nad peaksid tõsisemalt suhtuma – millestki, mille suhtes nad peaksid olema arukamad. Samuti paluge neil panna kirja Issanda juhised, millele varmamalt kuuletuda. Innustage neid püüdma olla arukamad ja kiirema taibuga.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 1:3–5 ja paluge klassil leida Ammaroni juhised Mormonile.

- Mida Ammaron Mormonil teha palus?
- Miks pidi Mormon olema arukas ja kiire taibuga, et neid kohustusi täita?

Mormon 1:6–19

Kuna inimesed tahtlikult vastu hakkavad, keelab Issand Mormonil neile jutlustada

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi kaotanud midagi armsat või kas neilt on midagi väärtuslikku ära võetud. Paluge osal õpilastel neist kogemustest rääkida.

Võtke kokku Mormoni 1:6–12 ja selgitage, et kui Mormon oli noorukieas, nägi ta nefilaste ja laamanlaste vahel palju lahinguid. Ta nägi ka seda, kuidas maal levis kõigi inimeste seas pahelisus.

Selgitage, et kuna nefilased muutusid nii paheliseks, jäid nad ilma hinnalistest andidest, mis Issand neile oli andnud. Jaotage klass pooleks. Andke pooltele õpilastele ülesandeks lugeda läbi Mormoni 1:13–14 ja 18 ning otsida ande, mida Issand hakkas nefilastelt ära võtma. Andke ülejäänud õpilastele ülesandeks lugeda läbi Mormoni 1:14, 16–17 ja 19 ning otsida põhjuseid, miks Issand nefilastelt need annid ära võttis. Paluge kummagi rühma õpilastel leitud klassiga jagada.

- Mis juhtub salmide Mormoni 1:13–14 kohaselt, kui inimesed vastu hakkavad ja Issandast eemale pööravad? (Õpilaste vastused võivad erineda. Võtke soovi korral nende vastused kokku, pannes tahvlile kirja järgnev tõde: kui inimesed on pahelised ja uskmatud, jäävad nad ilma Issandalt saadud vaimsetest andidest ega tunne Püha Vaimu mõju.)

Märkige, et nefilased olid äärmiselt mässumeelsed. Samas käib see põhimõtte meist igapäevase kohta, kui me ei kuuletu Jumala käskudele.

- Millistest salmidest Mormoni 1:13–14 ja 18 kirjas olevatest andidest oleks teil kõige raskem ilma jääda?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 1:15. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, mis sai osaks Mormonile, samas kui paljud nefilased Jumala andidest ja Püha Vaimu mõjust ilma jäid.

- Miks sai Mormon vaimsete kogemuste osaliseks hoolimata sellest, et tema ümber lokkas suur pahelisus?

Mormoni 2:1–15

Mormon juhib nefilaste sõjavägesid ja kurvastab nende pahelisuse üle

Paluge ühel 15-aastaselt (või peaaegu 15-aastaselt) õpilasel lugeda ette Mormoni 2:1–2.

Paluge klassil otsida, mis kohustus Mormonile anti, kui ta oli 15-aastane (tema „kuueteistkümnendal eluaastal”). Paluge õpilastel ette kujutada, mis tunne oleks ühel 15-aastaselt sõjaväge juhtida.

- Kuidas võisid salmis Mormoni 2:1 mainitud omadused Mormonit väejuhina aidata?

Võtke kokku Mormoni 2:3–9, rääkides õpilastele, et laamanlased ründasid nefilaste sõjaväge sellise jõuga, et nefilased löid kartma ja taganesid. Laamanlased ajasid nefilasi ühest kohast teise, kuni nefilased ühte kohta kokku kogunesid. Lõpuks pani Mormon sõjavägi laamanlastele vastu ja ajas nad põgenema.

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 2:10–15 ja otsida, milline oli nefilaste vaimne seisund pärast neid lahinguid.

- Miks nefilased kurvastasid? (Vt Mr 2:10–13. Nad kurvastasid, kuna nad ei suutnud oma asju alles hoida. Teisisõnu kurvastasid nad üksnes pattudega kaasnenud tagajärgede pärast ja mitte seetõttu, et nad oleksid oma tegusid kahetsenud.)
- Mida räägitakse salmides Mormoni 2:13–14 selle kohta, kuidas Mormon teadis, et rahva kurvastamine ei viidanud tõelisele meeleparandusele?

Aitamaks õpilastel teha vahet meeleparanduseks vajalikul ja neetutele omasel kurbusel, kirjutage tahvlile järgnev:

Need, kes kurvastavad meeleparanduseks ..

Need, kes kurvastavad vaid patu tagajärgede pärast ..

Paluge õpilastel vaadata üle salmid Mormoni 2:12–15 ja otsida neile kahele inimrühmale iseloomulikke omadusi. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Nende vastustes peaksid kajastuma järgnevad tõed.

Need, kes kurvastavad meeleparanduseks, märkavad Jumala headust ja tulevad alandliku südamega Kristuse juurde.

Need, kes kurvastavad vaid patu tagajärgede pärast, hakkavad Jumalale vastu ka edaspidi.

Selgitage, et Mormon kasutas fraasi „neetutele omane kurbus“ (Mr 2:13), et kirjeldada nende kurbust, kes kannatavad oma tegude tagajärgede pärast, kuid ei taha meelt parandada. Selline suhtumine ei vii andestuse ega rahuni. See viib hukkamõistuni, mis tähendab, et inimese areng igavese elu suunas on peatatud.

Paluge õpilastel mõtiskleda, milline on nende reaktsioon, kui nad mõistavad, et nad on teinud pattu. Innustage neid tulema Päästja juurde alandliku südamega, et nad võiksid saada andeks, tunda rahu ja olla Jumalaga lepitatud.

Mormoni 2:16–29

Mormon võtab plaadid enda kätte ja kirjutab oma rahva pahelisusest

Võtke kokku Mormoni 2:16–18, selgitades, et kui lahingud laamanlastega jätkusid, avastas Mormon, et ta on Siimi künka lähedal, kuhu Ammaron oli peitnud nefilaste ülestähendused. Ta võttis sealt Nefi plaadid ja hakkas kirjutama oma täheldusi rahva kohta alates ajast, mil ta veel laps oli.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 2:18–19. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, kuidas Mormon kirjeldas rahva vaimset seisundit oma elu ajal. Samuti paluge neil tähele panna, millele ta ise lootis.

- Kuidas kirjeldas Mormon tema ajal valitsenud vaimset olukorda? („Alatine pahelisuse ja jäleduste vaatepilt.”)
- Võttes aluseks selle, mida te Mormoni kohta õppinud olete, miks võis Mormon olla kindel, et ta „tõstetakse üles viimsel päeval”? (Soovi korral aidake õpilastel mõista, et kui Mormon rääkis sellest, et ta „tõstetakse üles viimsel päeval”, viitas ta ülestõusmisele ja Jumala juurde toomisele, et igaveseks koos Temaga jääda.)
- Kuidas Mormoni õigemeelne eeskuju teile abiks on? (Õpilaste vastused võivad erineda, kuid neis peaks kajastuma järgnev põhimõte: me võime otsustada elada õigemeelselt ka pahelises ühiskonnas. Võite paluda ühel õpilasel see tõde tahvlile kirjutada.)
- Millal olete näinud sõpru või pereliikmeid kindlalt Jumala tahte kuuletumas ka siis, kui nende ümber olid ei kuuletunud?

Innustage õpilasi mõtlema mingile konkreetsele valdkonnale nende elus, kus nad õige eest seismiseks veel enam ära teha saavad. Paluge neil kirjutada vihikusse või pühakirja-päevikusse, milline võiks olla nende reaktsioon, kui neile järgmine kord selles konkreetses valdkonnas väljakutse esitatakse. Tunnistage, et ka meie võime otsustada elada õigemeelselt nagu Mormon ning et Issand aitab meil õige eest kindlalt seista ka siis, kui teised meie ümber seda ei tee.

Mormoni 3–4

Sissejuhatus

Kui nefilased olid laamanlastelt oma maad tagasi võtnud, valmistusid nad jälle lahingusse minema. Mormon palus nefilastel meelt parandada. Selle asemel hooplesid nad oma jõuga ja vandusid kättemaksu oma langenud vendade eest. Kuna Issand oli keelanud oma

rahval kättemaksu himustada, keeldus Mormon nefilaste sõjaväge juhtimast ja nad said lüüa. Kui nefilaste pahelisis jätkus, valas Jumal nende peale oma kohtuotsused ja laamanlased hakkasid neid maa pealt minema pühkima.

Õpetamissoovitused

Mormoni 3:1–8

Issand säästab nefilasi lahingus, et anda neile võimalus meelt parandada, kuid nad muudavad oma südamed kõvaks

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgnev küsimus. Kas sa oled kunagi tundnud, et Issand püüab saada sinu tähelepanu ja innustada sind elus midagi muutma?

Paluge alustuseks õpilastel vastata tahvilil olevale küsimusele. (Kinnitage neile, et nad pole kohustatud jagama midagi liiga isiklikku.) Soovi korral jagage ka mõnda enda kogemust.

Selgitage, et Issand tahtis saada nefilaste tähelepanu, et nad oma pahelisi harjumusi muudaksid. Selle asemel tegid nefilased oma südamed kõvaks ega mõistnud, et Issand neid nende lahingutes laamanlastega õnnistas. Kui nefilased olid sõlminud laamanlaste ja Gadiantoni röövlitega lepingu (vt Mr 2:28), asus Issand neid kaitsma ja lasi neil 10 aastat tülideta elada. Neil aastail aitas Mormon nefilastel tulevasteks rünnakuteks valmistuda (vt Mr 3:1).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 3:2–3. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, mida nefilased Issanda tahtmist mööda Issanda antud rahuajal tegema pidid.

- Millise sõnumi käskis Issand Mormonil nefilastele anda? Kas nefilased mõistsid seda sõnumit? Kuidas nefilased sellele sõnumile reageerisid?
- Miks säästis Issand nefilasi nende hiljutistes lahingutes salmi Mormoni 3:3 alusel vaata-mata nende pahelisusele?
- Milliseid tõdesid leiate salmidest Mormoni 3:2–3 Issanda läbikäimiste kohta nefilastega? (Õpilaste vastused võivad erineda. Kirjutage tahvlile järgmine tõde, mis nende vastused kokku võtab: Issand annab meile küllalt võimalusi pattudest meelt parandada. Võiksite õpilastele soovitada see tõde oma pühakirjadesse kirjutada.)

Võtke kokku Mormoni 3:4–8, selgitades, et Issand kaitses nefilasi lahingus veel kaks korda, kuigi nad olid pahelised ega tahtnud Tema juurde pöörduda.

- Mida õpetab nefilaste kaitsmine teile Issanda loomuse kohta? (Võimalik vastus: Issand on halastav ja kannatlik.)

Märkige, et Issand annab meile kõigile „võimaluse meelt parandada“ (Mr 3:3). Seejärel paluge õpilastel mõtiskleda järgnevate küsimuste üle:

- Kas sa oled olnud nõus meelt parandama ja tegema muudatusi, mida Jumal sinult ootab? Kas sa saaksid teha ka praegu mingeid muudatusi, et saada selliseks inimeseks, nagu Jumal tahab?

Tunnistage Jumala headusest ja kannatlikkusest, et Ta meile meelega parandamiseks võimalusi annab. Paluge õpilastel panna tähele võimalusi ja kutseid oma elus midagi muuta ning innustage neid muudatustega mitte viivitama.

Mõtiskelu

Üks viis, kuidas aidata õpilastel õpitut sügavamalt mõista, on anda neile tunnis aega mõtisklemiseks. Võiksite paluda õpilastel mõtiskleda, kuidas mõni põhimõte on nende elu mõjutanud või kuidas nad võiksid seda rakendada. Kui õpilased õpivad tunnis ja iseseisvalt pühakirjade üle mõtisklema, ilmutab Püha Vaim neile sageli tõde.

Mormoni 3:9–22

Nefilaste pahelisus kasvab ja Mormon keeldub nende sõjavägesid juhtimast

Selgitage, et nefilased ei reageerinud Issanda meeleparanduse kutsesele, vaid muutsid hoopis oma südamed kõvaks. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 3:9–10. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, kuidas nefilased sellele reageerisid, kui nad laamanlastest korduvalt võitu olid saanud. [deleted]

- Kuidas nefilased reageerisid, kui nad olid laamanlastest võitu saanud?
- Miks käitusid nefilased valesti, kui nad oma jõuga hooplesid? Mida näitab selline hooplemine nende suhte kohta Jumalaga?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 3:11–13. Paluge õpilastel otsida, kuidas Mormon sellele reageeris, kui nefilased kättemaksu vandusid.

- Mida tegi Mormon, kui nefilased väljendasid soovi laamanlastele kätte maksta?
- Kas te olete tahtnud kunagi kellelegi kätte maksta? Miks on kättemaksu himustamine paljude inimeste puhul loomulik?
- Mormon oli juhatanud nefilaste sõjavägesid üle 30 aasta vaatamata nende pahelisusele. Mida õpetab see, et Mormon keeldus sõjaväge juhtimast, kättemaksu himustamise tõsiduse kohta?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 3:14–16. Innustage õpilasi tähele panema, mida õpetas Issand Mormonile kättemaksu himustamise kohta.

- Mida arvab Issand kättemaksu himustamisest? (Õpilaste vastused võivad erineda. Kirjutage tahvlile järgmine tõde, mis nende vastused kokku võtab: Issand keelab meil kättemaksu himustada.)

Aitamaks õpilastel paremini mõista Issanda nõu salmides 14–16, paluge õpilastel öelda salmi Mormoni 3:15 algusosa („Kättemaks on minu ja mina tasun”) oma sõnadega.

- Miks on tähtis mitte himustada kättemaksu? Kuidas kättemaksuhimust jagu saada?

Aitamaks õpilastel õppida, kuidas kättemaksuhimust jagu saada, paluge ühel neist lugeda ette nõuanne president James E. Faustilt Esimesest Presidentkonnast. Võimalusel andke igale õpilasele tsitaadist koopia.

„Me peame märkama ja tunnustama vihaseid tundeid. Selle tegemine nõuab alandlikkust, aga kui me laskume põlvili ja palume Taevaselt Isalt andestamiseks vajalikku tunnet, siis Ta aitab meid. Issand nõuab meilt, et me peame „andestama kõikidele inimestele” (ÕL 64:10) meie endi pärast, sest „viha pidurdab vaimset arengut”. (Orson F. Whitney. Gospel Themes, 1914, lk 144.) Ainult siis, kui me vabastame end vihast ja kibestumisest, saab Issand meie südamesse tröösti tuua. ..

Kui meid tabab tragöödia, ei peaks me sellele reageerima isiklikku kättemaksu otsides, vaid laskma pigem õiglusel õige käik võtta ja seejärel asjal minna laskma. Minnalaskmine ja südame puhastamine mädanevast pahameelest pole kerge. Päästja on pakkunud meile kõigile hinnalist rahu oma lepituse vahendusel, aga see saab tulla ainult siis, kui me oleme nõus negatiivsed viha-, kiusu- või kättemaksutunded välja heitma” (Andestuse tervendav vägi. 2007. a kevadine üldkonverents).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 3:17, 20–22 ja paluge õpilastel tähele panna, mida Mormon tahtis meile teada anda. Võite paluda õpilastel ära märkida Mormoni nõuanne „meelt parandama ja valmistuma seisma Kristuse kohtujärje ees” (Mr 3:22).

Mormoni 4

Laamanlased hakkavad nefilasi maa pealt minema pühkima

Paluge õpilastel tõsta käsi, kui nad teavad kedagi, kes on midagi valesti teinud, kuid pole veel vahele jäänud ega seisnud silmitsi oma pahateo tagajärgedega. Paluge õpilastel mõtiskleda järgneva küsimuse üle:

- Kas te mõtlete kunagi sellele, millal tabavad valede valikute tagajärjed kedagi, kes teeb valesid valikuid teadlikult?

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 4:1–2 ja otsida, mis juhtus nefilaste sõjaväega, kui nad laamanlastele kätte maksta ihkasid. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 4:4 ja tähele panna, miks polnud nefilaste sõjavägedel edu. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 4:5. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna tõdesid, mida selles salmis õpetatakse pahelisuses jätkamise tagajärgede kohta. Kui õpilased leitud jagavad, kirjutage tahvlile järgnev tõde salmist Mormoni 4:5: „Jumala kohtuotsused tabavad pahelisi.“ Võiksite õpilastele soovitada see tõde oma pühakirjades ära märkida.

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 4:10–12 ja otsida sealset kirjeldust nefilaste pahelisuse kohta. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette Mormoni 4:13–14, 18, 21–22. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida, kuidas Jumala kohtuotsused nefilaste peale välja valati.

- Mis on teie jaoks selles loos kõige kurvem?

Osutage õpilastele tahvlile kirjutatud põhimõtteid. Paluge neil mõtiskleda, kuidas nad saavad neid põhimõtteid oma ellu rakendada. Innustage neid tegutsema õhutuste ajal, mille nad on Pühalt Vaimult mõtisklemise ajal saanud.

Tunnistage Issanda headusest ja armastusest, et Ta meile meelesparanduseks piisavalt võimalusi annab. Tunnistage ka tagajärgedest, mis saavad alati osaks neile, kes patustamist jätkavad.

Kommentaariid ja taustinfo

Mormoni 3:9–10. Vande andmine

Mormon ütles, et nefilased vandusid laamanlastele kättemaksu „taevaste ja Jumala trooni nimel“ (vt Mr 3:9–10). Vanem Bruce R. McConkie Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumist selgitab oma õpetuses vande andmise tähendust Mormoni Raamatu aegadel, aidates meil seeläbi mõista, kui pühadust teotav oli nefilastel püüda Jumalat enda kättemaksmisesse kaasata.

„Vande andmisel oli vanal ajal palju suurem tähendus, kui paljud meist mõistavad.

Näiteks püüdsid Nefi ja tema vennad Laabanilt vaskplaatte saada. Nende elu oli ohus. Ometi vandus Nefi: „Nii tõesti, kui Issand elab, ja nii tõesti, kui meie elame, me ei lähe tagasi meie isa juurde kõnnumaale enne, kui oleme teinud seda, mida Issand on meil käskinud.“ (1Ne 3:15.)

Nõnda tegi Nefi Jumalast oma partneri. Kui tal poleks õnnestunud plaate saada, tähendanuks see seda, et Jumal oleks läbi kukkunud. Ja kuna Jumal läbi ei kuku, lasus Nefil kohustus plaadid enda kätte saada või seda tehes oma elu anda“ (The Doctrine of the Priesthood. – Ensign, mai 1982, lk 33).

Mormoni 5–6

Sissejuhatus

Mormon kuulutas prohvetlikult, et tema ülestähendus tuleb viimsel ajal esile, et veenda selle lugejaid, et Jeesus on Kristus. Ta innustas ülestähenduse lugejaid meelt parandama ja valmistuma ka enda kohtumõistmiseks Jumala ees. Oma rahva seas olles mõtles Mormon nefilaste sõjaväe juhi kohast loobumise üle järele ja oli nõus

neid taas lahingus juhtima. Inimesed aga ei tahtnud meelt parandada ja laamanlased ajasid neid taga, kuni kõik nefilased hävitati. Nähes seda surma ja hävitust, kurtis Mormon oma rahva langemise ning nende soovimatuse pärast Jeesuse Kristuse juurde naasta.

Õpetamissoovitused

Mormoni 5:1–9

Mormon otsustab taas nefilaste sõjaväge juhatada, kuid laamanlased saavad neist võitu

Mainige mõnda looduskatastroofi, mis võib teie piirkonnas endast ohtu kujutada, näiteks maavärin, hiidlaineline, vulkaanipurse või keeristorm. Paluge õpilastel ette kujutada, et neid on hoiatatud, et on vaid päevade küsimus, kui see looduskatastroof nende elupaigas aset leiab.

- Kuhu te pöörduksite, et abi saada?

Meenutage õpilastele, et nefilased seisis silmitsi samal tasemel ohuga, kuid neid ähvardav katastroof oli vaimne. Meenutage õpilastele ka seda, et nefilased olid sõjas ja nende pahelise tõttu oli Mormon keeldunud nende vägesid juhatamast (vt Mr 3:16).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 5:1–2. Paluge õpilastel teksti jälgida ja teha kindlaks, kes võis nefilaste arvates neid nende kannatustest päästa.

- Miks uskus Mormon, et nefilasi kannatustest ei vabastata, kuigi see vastas tõeale, et ta oli suuteline rahvast lahingus juhtima?
- Mida me õpime salmidest Mormoni 5:1–2 selle kohta, kellelt esmalt kannatustes abi paluda? (Peaksime esmalt abi paluma Jumalalt, kes vastab neile, kes parandavad meelt ja Temalt kannatustes abi paluvad.)

Võtke kokku Mormoni 5:3–7, selgitades, et Mormoni juhtimisel suutsid nefilased mõned laamanlaste rünnakulained tagasi tõrjuda. Kuid lõpuks laamanlased „tallasid Nefi rahva oma jalge alla” (Mr 5:6). Need nefilased, kes ei põgenenud taganedes piisavalt kiiresti, hävitati.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 5:8–9. Paluge õpilastel otsida, mis põhjusel ei kirjutanud Mormon nähtud asjade kohta täit aruannet.

- Miks hoidus Mormon nähtu kohta täit kirjeldust andmast?

Mormoni 5:10–24

Mormon selgitab, et Mormoni Raamatu ülestähenduse eesmärk on veenda inimesi uskuma Jeesusesse Kristusesse

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 5:10–11. Paluge õpilastel teksti jälgida ja leida sõna, millega Mormon kirjeldas kolm korda inimeste tundeid viimsel ajal, kui nad nefilaste rahva langemisest teada saavad. (Ta ütles, et me kurvastame.)

- Mis teie arvates selle loo juures kurb on?

Juhtige õpilaste tähelepanu Mormoni sõnadele salmis Mormoni 5:11, et kui ta rahvas oleks meelt parandanud, siis „Jeesus oleks võinud võtta nad oma embusse”.

- Mida Jeesuse embuses olemine teie arvates tähendab? (Soovi korral märkige, et embusse võtmise tähenduseks on tugev või turvaline käte vahel hoidmine või sülelus.)

- Mida õpetab see fraas selle tulemusest, kui me ise meelt parandame? (Aidake õpilastel tuua välja järgnev põhimõte: kui me parandame meelt, võib „Jeesus [võtta meid] oma embusse“. Kirjutage see põhimõtte tahvlile.)

Aitamaks õpilastel seda põhimõtet paremini mõista, paluge ühel neist lugeda ette õpetusõnad vanem Kent F. Richardsilt Seitsmekümnest:

„Jeesus võtab kõik tulijad oma embusse. (Vt Mr 5:11.) Tema väega võivad saada tervendatud kõik hinged. Vaigistatud võib saada kogu valu. Temas võime leida hingamise oma hingele. (Vt Mt 11:29.) Meie surelik seisund ei muutu kohe, kuid meie valu, mure, kannatus ja hirm haihtuvad Tema rahu ja tervendava palsami mõjus“ (Lepitus võtab kogu valu. 2011. a kevadine üldkonverents).

Paluge õpilastel vastata kirjalikult vihikus või pühakirjapäevikus ühele järgmistest küsimustest. (Võite kirjutada need küsimused tahvlile või need aeglaselt ette lugeda, et õpilased saaksid need kirja panna.)

- Millal olete end tundnud Jeesuse embusse võetuna?
- Mida te saate teha, et Issanda trööstist, kaitsesest ja andestusest täielikumalt osa saada?

Selgitage, et salmides Mormoni 5:12–13 on kirjas Mormoni prohvetlik kuulutus, et tema kirjutused peidetakse ja tuuakse seejärel esile kõigile inimestele lugemiseks. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Mormoni 5:14–15 ja otsida, mida Mormoni kirjutused Issanda kavatsuse kohaselt inimestele viimisel ajal tegema pidid. Võite õpilastele soovitada nende jaoks olulised fraasid ära märkida.

- Mis on salvide Mormoni 5:14–15 järgi Mormoni Raamatu eesmärgid? (Veenduge, et õpilased toovad välja, et **Mormoni Raamat kirjutati selleks, et veenda kõiki inimesi, et Jeesus on Kristus, et aidata Jumalal täita oma lepingut Iisraeli kojaga ja et aidata laamanlaste järglastel täielikumalt evangeeliumi uskuda.**)

Kui õpilased vastavad, et Mormoni kirjutuste kavatsuseks on veenda inimesi, et Jeesus on Kristus, jagage selle kui Mormoni Raamatu keskse eesmärgi kohta oma tunnistust.

- Kuidas õnnistab see Mormoni Raamatu keskne eesmärk neid, kes seda loevad?
- Kuidas on aidanud Mormoni Raamatu uurimine teil täielikumalt Jeesusesse Kristusesse uskuda ja Teda armastada?

Märkige, et Mormoni Raamat aitab praegu paljudel meelt parandada ja Jeesuse embuses olla, kuid paljud inimesed ei taha ikka veel Kristusesse uskuda.

Kirjutage tahvlile varem õppetunnis meelearanduse kohta kirjutatud põhimõtte kõrvale: kui me ei taha meelt parandada, ... Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 5:16–19 ja paluge õpilastel otsida, mis oli selle tulemus, kui nefilased ei tahtnud meelt parandada. Paluge õpilastel lõpetada tahvlil olev lause neist salmidest avastatu abil. Kui nad vastavad, võite neile esitada mõned järgmistest küsimustest, mis neil salmides olevaid sõnu ja fraase mõista aitaksid.

- Mida tähendab olla „maailmas ilma Kristuseta ja Jumalata“? (Mr 5:16) (Võimalikud vastused: see tähendab elada ilma usuta Jeesusesse Kristusesse või Taevasesse Issasse ning ilma jumaliku mõju ja juhatuseta.)
- Aganad on kerged kestad viljaterade ümber. Viljalõikuse ajal heidetakse aganad minema. Mida võiks tähendada fraas „aetakse sinna-tänna kui aganaid tuule käes“? (Mr 5:16)
- Mis tunne oleks olla laevas, mida ei saa juhtida ei purje ega tüüri ning millel puudub ankur? (Vt Mr 5:18.) Kuidas samaneb see olukord nefilaste omaga?
- Mida õpetavad Mormoni sõnad meile nende kohta, kes keelduvad meelt parandamast? (Õpilaste vastustes peaks väljenduma, et meelearandusest keeldumise tulemuseks on Issanda juhatusesst ilmajäämine. Lõpetage tahvlil olev lause, pannes kirja järgnev tõde. Kui me keeldume meelt parandamast, siis Vaim eemaldub ja me jääme ilma Issanda juhatusesst.)

Paluge õpilastel mõtiskleda, kuidas nad on näinud seda põhimõtet enda või teiste elus.

Paluge õpilastel vaadata kiiresti üle salmid Mormoni 5:11, 16–18 ja kaks tahvlile kirjutatud põhimõtet.

- Kuidas te selgitaksite oma sõnadega seda, mille poolest siira meelearanduse ja meelearandusest keeldumise tulemused üksteisest erinevad?

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 5:22–24 ja otsida, mida Mormon inimesi viimisel ajal tegema manitses. Võite õpilastele soovitada leitu ära märkida.

Tunnistage kahe tahvlil toodud vastandliku põhimõtte õigsusest.

Mormoni 6

Mormon jutustab nefilaste viimasest lahingust ja kurvastab oma rahva hävingu pärast

Esitage järgmised küsimused.

- Millised tunded valdaksid teid armsa inimese surma puhul, kes oli kogu elu Jumalale ustav?
- Millised tunded valdaksid teid armsa inimese surma puhul, kes kogu elu Jumala käskudele ei kuuletunud?

Selgitage, et Mormon tundis kogu oma rahva surma üle suurt kurvastust, kuna teadis, et nad pole valmis Jumalaga kohtuma. Võtke kokku Mormoni 6:1–6, selgitades, et laamanlased lubasid nefilastel lahinguks Kumoori maale koguneda. Mormon oli vanaks jäämas ja teadis, et see on tema „rahva viimne võitlus” (Mr 6:6). Ta usaldas mõned pühad ülestähendused oma poja Moroni hoolde ja peitis ülejäänud ülestähendused Kumoori künkasse. Ta pani kirja, mida ta seoses oma rahva lõpliku hävinguga pealt nägi. Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 6:7–15 ja mõelda, mida Mormon võis tunda, kui ta neid sõnu kirjutab.

- Miks võisid nefilased olla „kohutavas surmahirmus”? (Mr 6:7)

Lugege õpilastele ette Mormoni 6:16–22, kui nad samal ajal oma pühakirjades teksti jälgivad. Seejärel paluge neil kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse mõtted ja muljed, mis neil tekkisid neid salme lugedes ja kuulates. Kui neil on olnud piisavalt aega, võite anda neile võimaluse mõnda kirjutatud mõtet teistega jagada.

Tunnistage õpilastele, kuidas Taevane Isa, Jeesus Kristus, prohvetid, juhid ja vanemad neid armastavad. Innustage neid rakendama usku Jeesusesse Kristusesse ja parandama meelt pattudest, et „Jeesus [saaks] võtta nad oma embusse” (Mr 5:11).

Kommentaariid ja taustinfo

Mormoni 5:11. Jeesuse embusse võetud

Vanem Russell M. Nelson Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas, kuidas sõna „lepitus” ja fraas „Jeesuse embusse võetud” on omavahel seotud:

„Sõna „lepitus” uurimine Vana Testamendi aja semiidi keeltes on olnud paljutähendav. Lepituse heebreakeelne lähtesõna on kaphar. See on tegusõna ja tähendab „katma” või „andestama”. Sellega on lähedaselt seotud

aramea- ja araabiakeelne sõna kafat, mille tähenduseks on „lähedane sülelus” – pole kahtlustki, et see on seotud egiptusepärase rituaalse sülelusega. Mormoni Raamat sisaldab ilmselgeid viiteid sellele sülelusele. Ühes neist teavitatakse, et „Issand on lunastanud mu hinge .. ; ma olen näinud tema hiilgust ja tema armastuse käsivarred on igavesti ümber minu”. (2Ne 1:15.) Teises pakutakse hiilgavat lootust meie võtmisest Jeesuse embusse. (Mr 5:11.)” (The Atonement. – Ensign, nov 1996, lk 34).

140. ÕPPETUND

Mormoni 7–8:11

Sissejuhatus

Kui viimane lahing nefilaste ja laamanlaste vahel oli lõppenud, kirjutas Mormon Mormoni Raamatu inimeste tulevastele järeltulijatele sellest, kui tähtis on teada, kes nad on ja mida nad peavad tegema, et päästetud saada. Mormon õpetas suure armastusega oma vaenlaste

tulevaste järeltulijate vastu, kui tähtis on järgida Jeesuse Kristuse evangeeliumi, et neil „[läheks] kohtupäeval hästi“ (Mr 7:10). Pärast Mormoni surma jäi tema poeg Moroni üksinda oma rahva hävingust kirjutama.

Õpetamissoovitused

Mormoni 7

Oma viimases tunnistuses manitseb Mormon laamanlaste järeltulijaid uskuma Jeesusesse Kristusesse ja järgima Tema evangeeliumi

Kirjutage tahvlile arv 230 000. Küsige õpilastelt, kas neil on meeles, kuidas on see arv seotud nefilaste hävinguga. (Nii palju nefilastest sõdureid sai surma viimases lahingus, millest Mormoni 6. peatükis kirjutatakse. Soovi korral rõhutage, et salmides Mormoni 6:10–15 toodud arvud näivad viitavat üksnes neile, kes lahingus võitlesid ega hõlma neid paljusid, kes tapeti lahingutegevuse tulemusena.) Paluge õpilastel ette kujutada, et nad on elanud üle suure lahingu, kus nende pereliikmed ja sõbrad on tapetud ja nende rahvas vallutatud. Andke neile hetk, et järele mõelda, mida nad kirjutaksid oma sõnumis selle rahva järeltulijatele, kes neile armsad inimesed tapsid ja nende rahva vallutasid.

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 7:1–4 ja otsida Mormoni viimaseid sõnu laamanlaste järeltulijatele.

- Mida tahtis Mormon laamanlaste järeltulijatele teada anda?
- Milliseid Päästjale iseloomulikke jooni näete Mormoni sõnades tema vaenlastele?

Aidake õpilastel mõista, et Mormon õpetas laamanlaste järeltulijatele, mida neil on vaja teha, et päästetud saada. Tal jagus ligimesearmastust kõikide inimeste, koguni oma vaenlaste vastu.

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 7:5, 8 ja 10 ning leida, mida Mormoni kirjutuste lugemine tema õpetuste kohaselt tegema peaksid. Paluge õpilastel leitud jagada ja kandke nende vastused tahvlile. Soovi korral mainige, et Mormoni õpetused on just needsamad evangeeliumi põhimõtted, mis oleks võinud nefilased hävingust päästa (vt Mr 3:2).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 7:6–7. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida, mida pakub Issand kõigile neile, kes Temasse usuvad ja Ta evangeeliumi vastu võtavad. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, innustage neid kirjutama salmide Mormoni 7:6–7 kõrvale järgnevat tõe: **Issand pakub päästet kõigile ja lunastab need, kes võtavad vastu Tema evangeeliumi põhimõtted ja talitused.**

Kirjutage tahvlile järgmine küsimus. Paluge õpilastel vastata küsimusele kirjalikult vihikus või pühakirjapäevikus.

Millised õnnistused saavad salmi Mormoni 7:7 järgi osaks neile, kes leitakse Jumala ees „süüta“?

Paluge osal õpilastel kirjutandut jagada.

Mormoni 8:1–11

Pärast Mormoni surma jääb tema poeg Moroni üksi oma rahva hävingust kirjutama

Paluge õpilastel mõelda mõnele olukorrale, kus nende usk üksi olles proovile pandi – nt mõni selline olukord, kus neil oleks olnud kerge midagi valesti teha, ilma et keegi oleks

seada näinud. Paluge neil mõtiskleda, kas nende otsus järgida Päästjat ja pidada Tema käske sel ajal tugevnes, jäi samaks või nõrgenes.

- Miks otsustavad mõned inimesed mitte jääda ustavaks, kui nad usku proovile panevas olukorras üksi on?
- Miks otsustavad mõned inimesed samas olukorras ustavaks jääda?

Selgitage, et pärast nefilaste ja laamanlaste viimast lahingut Mormon tapeti ning tema poeg Moroni jäi üksinda, ilma ühegi pereliikme ja rahvuskaaslaseta. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni sõnad salmidest Mormoni 8:1–9 ja paluge õpilastel otsida kirjeldusi Moroni olukorra kohta. Paluge neil leitu kohta aru anda.

- Kuidas te end Moroni olukorras tunda võiksite?

Aidake õpilastel lehekülgede allservas või peatükkide kokkuvõtetes toodud daatumite abil mõista, et Mormoni viimasest kirjasõnast oli möödunud ligikaudu 16 aastat, enne kui Moroni plaatidele kirjutama hakkas. Seejärel paluge õpilastel uuesti lugeda salme Mormoni 8:1–4, et mõista, mida Moroni teha otsustas, kuigi ta oli nii kaua üksi olnud. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid. (Nad peaksid mõistma, et ta oli otsustanud isale kuuletuda ja plaatidele kirjutada.)

- Milliseid põhimõtteid see meile õpetab, et Moroni vaatamata oma olukorrale kuulekaks jäi? (Kui õpilased oma mõtteid jagavad, tooge välja järgnev tõde: me võime otsustada jääda ustavaks ka siis, kui oleme üksi. Võite õpilastelt paluda, et nad selle tõe pühakirjades salmide Mormoni 8:1–4 kõrvale kirjutaksid.)

Märkige, et Moronil oli ainulaadne ülesanne. Ta oli „üks .. jäänud kirjutama seda kurba lugu oma rahva hävitamisest“ (Mr 8:3). Kuigi õpilased ei puutu kokku täpselt sama olukorraga, võivad nad sattuda olukorda, kus nad on üksi ja peavad jääma ustavaks. Samuti võivad nad sattuda olukorda, mil tunnevad end isegi teiste seltsis üksinda – nt kui nad on inimestega, kes ei ela Issanda ja Tema prohvetite seatud käitumisharjumiste järgi.

- Kes teie tuttavatest on jäänud ustavaks ka siis, kui ta on keerulises olukorras üksi olnud? Kui õpilased sellele küsimusele vastavad, esitage neile mõned või kõik järgnevad tagasiside küsimused.

- Kuidas see inimene selles olukorras toimis?
- Kuidas seda inimest lõpuks õnnistati, kuna ta tegi, mida Jumal oli tal teha käskinud?
- Kuidas on need näited teile abiks?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Mormoni 8:10–11. Paluge neil leida üks viis, kuidas Issand Moronit ja Mormonit nende raskes olukorras toetas. (Issand saatis kolm nefilast Moronit ja Moronit teenima; vt ka 3Ne28:25–26.) Rõhutage, et **kui me oleme üksildases või keerulises olukorras Jumalale ustavad, aitab Ta meil ustavaks jääda**. Arutage seda tõde järgnevat küsimuste abil.

- Millal olete eriti keerukas olukorras ühele Taevase Isa käsule ustavaks jäänud? Mis te arvate, kuidas teid selle eest õnnistati?
- Mis te arvate, miks on tähtis juba praegu valmistuda, et tulevikus rasketes olukordades ustavaks jääda?

Innustamaks õpilasi jääma ustavaks ka sellises olukorras, kui nad peavad seisma üksi, jagage nendega president Thomas S. Monsoni õpetust:

„Meie igapäevases elus pannakse meie usk paratamatult proovile. Mõnikord võime tunda, et seisame küll rahva seas, kuid õigete otsuste osas kuulume vähemusgruppi või seisame päris üksi. Kas meil on moraalset julgust jääda kindlaks oma tõekspidamistele, isegi kui peame seetõttu üksinda seisma? .. Olgem julged ja valmis seisma oma uskumuste eest. Kui me peame seda tehes üksi jääma, tehkem seda julgelt, olles tugevad teadmises, et tegelikult pole me kunagi üksi, kui seisame koos Taevase Isaga“ (Julge seista üksi. 2011. a sügisene üldkonverents).

Jagage lõpetuseks kogemust, mil Issand teid üksildases või keerulises olukorras ustavaks jäämise eest õnnistas.

Täpsustavad küsimused

Õpilaste esialgsete vastuste kohta täpsustavate küsimuste esitamine võib aidata neil oma vastuse üle sügavuti järele mõelda ning tähendusrikkaid mõtteid ja tundeid jagada. Võite esitada esialgse vastuse andnud õpilasele täpsustavaid küsimusi või algatada vestlust, esitades täpsustavaid küsimusi teistele õpilastele.

Kuldsalmi kordamine

Kirjutage tahvlile õhutama. Selgitage, et sõna „õhutama“ tähendab teisi teatud kombel tugevalt tegutsema kannustama. Selgitage, et Mormoni viimased sõnad Mormoni 7. peatükis on hea näide õhutusest. Andke õpilastele paberilehed ja õelge, et nad panevad nüüd kirja õhutuse, mille aluseks on üks nende lemmikkuldsalm Mormoni Raamatust. Paluge õpilastel kirjutada paberi ülaserava: „Ma tahan rääkida veidi viimse aja noortele.“ Paluge igal õpilasel valida lemmikkuldsalm ja panna seejärel valitud salmi alusel kirja viimse aja noortele mõeldud õhutus. Nende õhutus võib hõlmata kokkuvõtet kuldsalmi põhitõdedest, selgitust, miks need tõed noortele täna tähtsad on ja kutset käituda nende tõdede järgi. Õhutus võiks lõppeda mõne sarnase lubadusega, mis on kirjas salmides Mormoni 7:7 või Mormoni 7:10. Võite paluda osal õpilastel lõpetatud õhutusi teiste õpilastega jagada. Soovi korral koguge need õhutus kokku, et neid tulevikus kuldsalmi tegevuste puhul vihjetena kasutada või klassis välja panna.

NB! Seda tegevust võib läbi viia ükskõik mis ajal õppetunnis. Näiteks võite te tegevuse läbi viia õppetunni lõpus või pärast Mormoni 7. peatüki arutamist.

Kommentaariid ja taustinfo

Mormon 7. Mormoni viimane palve Kristusesse uskuda

Vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas Mormoni viimast palvet Kristusesse uskuda, mille ta kirjutas nüüdisaja inimestele pärast seda, kui oli näinud pealt kogu oma rahva hävingut:

„Endamisi surma üle arutades ulatus Mormon aegruumi ületades kõikideni, eriti tolle „Iisraeli koja jäägini“, kes ühel päeval tema suursugust ülestähendust loevad. Teisest ajast ja kohast pärit inimesed peavad saama teada, mida tema ees lamajad olid unustanud – et kõik peavad „uskuma Jeesusesse Kristusesse, et ta on Jumala Poeg“, et pärast oma ristilöömist Jeruusalemmas oli Ta „Isa väe

läbi [taas tõusnud], mistõttu ta on saavutanud võidu haua üle ja temas on ka surma astel alla neelatud.

Ja ta teeb teoks surnute ülestõusmise [ja] maailma lunastuse.“ Need, kes on lunastatud, võivad seejärel olla tänu Kristusele rõõmuga „õnnelikkuse seisundis, millel pole lõppu“. (Mr 7:2, 5–7.) ..

Kristusesse uskuda, eriti kui seda kõrvutada selliste traagiliste, kuid välditavate tagajärgedega, oli Mormoni viimane palve ja ainus lootus. See on kogu selle raamatu lõppeesmärk, mis tuleb viimse aja maailma ja kannab tema nime“ (Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 321–22).

Täiendav õpetamissoovitus

Mormoni 7:8–9. Piibel ja Mormoni Raamat

Näidake Mormoni Raamatut, millel on silt „see siin“. Seejärel näidake Piiblit, millel on silt „see teine“. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Mormoni 7:8–9 ja otsida, mida ütles Mormon selle kohta, kuidas „see siin“

(Mormoni Raamat) ja „see teine“ (Piibel) on omavahel seotud.

- Kuidas on Mormoni Raamatu uurimine tugevdanud teie tunnistust Piibli tõdede kohta? Kuidas on Piibli uurimine tugevdanud teie tunnistust Mormoni Raamatu kohta?

Koduõppe tund

4. Nefi 1 – Mormoni 8:11 (28. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud 4. Nefi 1 – Mormoni 8:11 (28. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (4. Nefi 1)

Kui õpilased uurisid nefilaste olukorda u 200-aastase ajavahemiku jooksul pärast Päästja külastust, said nad teada, et kui inimesed teevad üheskoos tööd Issandasse pöördumise nimel, saavad nad ühtseks ja kogevad suuremat õnne. Lisaks sellele märkasid nad, et uhkus toob lahkkelisid ja viib suurema pahelisuseni.

2. päev (Mormoni 1–2)

Oma õigemeelse eluga õpetas Mormon õpilastele selliste omaduste kohta nagu arukus ja kiire taip. Õpilased said teada, et me võime otsustada elada õigemeelselt ka pahelises ühiskonnas. Nefilaste rahva pahelise eeskujuga varal sai õpilastele selgeks järgnev põhimõte: pahelisus ja uskmatuse ajavad Issanda annid ja Püha Vaimu mõju minema. Kui patu üle kurvastamine paneb tegema meelesparandust, juhatab see meid alandliku südamega Kristuse juurde tulema. Kui kurvastada vaid patu tagajärgede pärast, viib see hukkamõistuni (või igavese elus suunas arenemise peatumiseni).

3. päev (Mormoni 3–6)

Kui õpilased uurisid, kui kannatlik oli Issand nefilastega, said nad teada, et Issand annab meile piisavalt võimalusi oma pattudest meelt parandada. Nefilased siiski keeldusid meelt parandamast ja ihkasisid laamanlastele kätte maksta. Kuna Issand on kättemaksuhimu ära keelanud, otsustas Mormon nefilaste vägede juhataja kohalt tagasi astuda. Õpilased mõistsid nefilaste kättemaksuhimu tulemusena, et Jumala kohtuotsused tabavad pahelisi. Mormon nägi pealt kogu oma rahva hävingut ja kurtis nende langemise üle.

4. päev (Mormoni 7:1–8:11)

Oma ülestähendust lõpetades pöördus Mormon laamanlaste järeלטulijate poole. Õpilased said teada, et Issand pakub lunastust kõikidele inimestele, kes võtavad vastu Tema evaangeliumi põhimõtted ja talitused. Mormon suri ja Moroni kirjutas olukorrast, mis järgnes nefilaste hävingule. Õpilased õppisid Moroni eeskujust, et isegi kui nad on ükski, võivad nad otsustada jääda ustavaks.

Õppetunni sissejuhatus

Selles õppetunnis heidavad õpilased pilgu nefilaste hävingule ja saavad teada Mormoni soovist, et Jeesus võtaks tema rahva „oma embusse“ (Mr 5:11). Õpilased saavad teada, kuidas oma elus Issanda embusse jõuda. Nefilaste keeldumine meelt parandamast aitab õpilastel mõista, millised kurvad tagajärjed saavad osaks inimestele, kui nad meelt ei paranda.

Õpetamissoovitused

4. Nefi 1 – Mormoni 4

Nefilaste rahvas langeb õigemeelsusest ja õnnest pahelisusse

Paluge õpilastel teha kindlaks, kui mitu aastat nefilaste ajalooost nad sel nädalal läbi võtsid. Aidake see neil välja arvutada 4. Nefi 1. ja Mormoni 8. peatüki kokkuvõttes või lehekülgede all osas toodud daatumite abil. (Need peatükid hõlmavad peaaegu 400 aastat ehk rohkem kui ühte kolmandikku nefilaste ajalooost.)

Paluge pooltel õpilastel vaadata enda pühakirjade ja pühakirjapäeviku abil üle kõik, mida nad õppisid 4. Nefi 1. peatükist nefilaste õnne kohta. Paluge ülejäänud pooltel Mormoni 1.–2. peatüki ja pühakirjapäeviku abil üle vaadata, kes oli Mormon ja miks ta oli nii imetlusväärne. Paluge mõlemal rühmal õpitu kokku võtta. Seejärel paluge rühmadel oma kokkuvõtte ette kanda.

Küsige õpilastelt: öelge üks tõde, mida te neid peatükke uurides õppisite, ja miks see teile tähtis on?

Selgitage, et vaatamata Mormoni jõupingutustele aidata nefilastel lahinguks vaimselt valmistuda, keeldusid nad meelt parandamast ja Issandasse pöördumast. Nende pahelisuse tulemusena pidid nad omal jõul hakkama saama ja laamanlased hakkasid neid alla suruma (vt Mr 3–4).

Mormoni 5:8–24

Mormon selgitab, et Mormoni Raamatu ülestähendus kirjutati selleks, et veenda inimesi uskuma Jeesusesse Kristusesse

Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi olnud kurvad kellegi pärast, kes on pidanud taluma vale valiku tagajärgi. Soovi korral tooge mõni asjakohane (ja mitte hukkamõistev) näide selle kohta, kuidas te ise olete tundnud kurbust kellegi pärast, kes on pidanud kannatama mõne oma valiku negatiivseid tagajärgi. Selgitage, et Mormon kirjutas, et viimsel ajal on inimestel kurb lugeda nefilaste hävingu kohta.

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 5:10–11 ja otsida, millest oleks nefilased võinud Mormoni sõnul rõõmu tunda. Kui õpilased on vastanud, esitage järgnevad küsimused:

- Mida tähendab olla võetud Jeesuse embusse? (Fraasi „embusse võetud“ tähenduseks on tugev või turvaline käte vahel hoidmine või sülelus, mis väljendab kaitsmist või kiindumust.)

- Mida me saame salmi Mormoni 5:11 alusel teha, et sellisest embusest osa saada? (**Jeesus võib meid võtta „oma embusse” meeleparanduse kaudu.** Kirjutage see põhimõtte tahvlile.)

Lugege või paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetus vanem Kent F. Richardsilt Seitsmekümnest. Paluge õpilastel kuulata, mida tähendab olla Jeesuse embuses.

„Jeesus võtab kõik tulijad oma embusse. (Vt Mr 5:11.) Tema väega võivad saada tervendatud kõik hinged. Vaigistatud võib saada kogu valu. Temas võime leida hingamise oma hingele. (Vt Mt 11:29.) Meie surelik seisund ei muutu kohe, kuid meie valu, mure, kannatus ja hirm haihtuvad Tema rahu ja tervendava palsami mõjul” (Lepitus võtab kogu valu. 2010. a kevadine üldkonverents).

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil nad on tundnud end meeleparanduse tulemusena Jeesuse embusse võetuna. Paluge neil mõtiskleda ka selle üle, mida neil võib olla vaja teha, et olla praegu Tema embusse võetud. Tunnistage meeleparanduse trööstivatest ja kaitsvatest tagajärgedest.

Kirjeldamiseks veel ühte põhimõtet Mormoni 5. peatükis, pange veega täidetud alusele korgitükk või mõni muu pinnal ujuv ese. Paluge kahel-kolmel õpilasel seda eri suundades puhuda. Küsige, kui suur mõju on korgil oma liikumissuuna üle. Innustage õpilasi õppetunni jätkudes jälgima, kuidas sarnaneb see kork nefilastega.

Kirjutage tahvlile: kui me ei taha meelt parandada, ... Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette salmid Mormoni 5:2, 16–19. Paluge ülejäänud õpilastel samal ajal tähele panna neid tagajärgi, mille nefilaste tahtmatus meelt parandada endaga kaasa tõi. Paluge õpilastel tahvliil olev lause salmidest leitu abil lõpetada. Kui õpilased vastavad, võite te neile esitada mõned järgnevatest küsimustest, mis neil mõningaid salmidest olevaid sõnu ja fraase mõista aitavad.

- Mida tähendab olla „maailmas ilma Kristuseta ja Jumalata” (vt 16. salm)? (Elada uskumata Jeesusesse Kristusesse või Taevasesse Isasse ning ilma nende mõju ja juhatusega.)
- Mida võiks tähendada fraas „aetakse sinna-tänna kui aganaid tuule käes”? (Mr 5:16) (Soovi korral selgitage, et aganad

viitavad vilja väliskestadele ja sõkaldele, mille tuul tuulamise ajal minema puhub.)

- Mis tunne teil oleks olla ookeanil ankruta paadis, mida ei saa ei purjede ega tüüri abil juhtida? Kuidas sarnaneb see olukord nefilaste olukorraga?

Selgitage, et Mormoni 5. peatükis õpetatakse, et **kui me keeldume meelt parandamast, siis Vaim eemaldub ja me jääme ilma Issanda juhatusest.** Kirjutage see põhimõtte tahvlile, lõpetades sellega varem alustatu. Paluge õpilastel mõtiskleda elus ette tulnud aegade üle, mil ka nemad võisid seda põhimõtet kogeda.

Võite paluda õpilastel kahte tahvlile kantud põhimõtet vastandada, esitades neile järgneva küsimuse: kuidas meeleparandamine ja meeleparandusest keeldumine üksteisest oma tulemuste poolest erinevad kahe tahvlile kirjutatud tõe põhjal?

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 5:22–24 ja tähele panna, mida Mormon meid kõiki tegema kutsus, et meist ei saaks sellised inimesed, nagu olid tema aja nefilased. Soovi korral võiksite õpilasi innustada leitud ära märkima.

Tunnistage kahe tahvlile kirjutatud põhimõtte õigsusest.

Mormoni 6:1–8:11

Kui Mormon oli näinud pealt oma rahva lõplikku hävingut, kirjutab ta laamanlaste järeltulijatele ja sureb siis, jättes oma poja Moroni üksi

Paluge õpilastel võtta kokku nefilaste lõplik häving, kasutades selleks vajadusel Mormoni 6.–8. peatüki päiseid.

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 7:10, kus on kirjas viimased sõnad, mis Mormon enne oma surma kirja pani, ja mõtiskleda nende üle.

Järgmine õppenädal (Mormoni 8:12 – Eteri 3)

Moroni rääkis Jeesuse Kristusega ja talle näidati nüüdisaega. Mille eest Moroni meid hoiatas? Ka Jeredi vennal oli suur usk. Ta nägi Jeesust Kristust ja rääkis Temaga palgest palgesse. Kuidas aitab teadmised, et nii Moroni kui ka Jeredi vend nägid Kristust ja rääkisid Temaga, teil nende sõnu usaldada?

Mormoni 8:12–41

Sissejuhatus

Kui Moroni oli kirjutanud oma rahva hävingust ja isa surmast, kuulutas ta prohvetlikult Mormoni Raamatu esiletulekust ja hoiatas, millised tagajärjed kaasnevad selle hülgamisega. Moroni nägi, et see nefilaste

ülesthendus tuleb esile suure pahelisuse päevil, mil paljud armastavad maist vara rohkem kui Jumalat. Ta tunnistas, et Mormoni Raamat saab olema suure väärtusega keset viimse aja vaimselt ohtlikku olukorda.

Õpetamissoovitused

Mormoni 8:12–32

Moroni kuulutab prohvetlikult Mormoni Raamatu esiletulekust

Koostage enne tundi väljapanek tehnikasaavutusi esindavatest esemetest või piltidest. Juhuge õpilaste tähelepanu enne tunni algust väljapanekule. Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Ezra Taft Bensoni õpetus:

„Tahaksin rääkida ühest tähendusrikkaimast kingitusest, mis maailmale nüüdisajal antud on. Kingitus, millele mõtlen, on tähtsam kõikidest teistest tööstus- ja tehnikarevolutsiooni tagajärjel tekkinud leiutistest. See kingitus on inimkonnale isegi suurema väärtusega kui paljud imetabased saavutused, mida oleme näinud kaasaja meditsiinis. See on inimkonnale väärtuslikum kui lennunduse areng või kosmoselennud. Räägin .. kingitusest” (The Book of Mormon—Keystone of Our Religion. – Ensign, nov 1986, lk 4).

- Kas te tahaksite endale seda kingitust, millest president Benson rääkis? Miks?
- Mis võiks selleks kingituseks olla?

Selgitage, et Moroni rääkis sellest kingitusest. Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 8:12, et saada teada, mis see kingitus on. Aidake õpilastel mõista, et fraas „selle ülesthenduse” viitab Mormoni Raamatule. Selgitage, et president Benson rääkis Mormoni Raamatust.

Aitamaks õpilastel mõista Mormoni Raamatu väärtust, paluge neil lugeda läbi Mormoni 8:13–16. Enne kui nad lugema hakkavad, paluge neil tähele panna, mida õpetas Moroni Mormoni Raamatu väärtuse kohta. Aitamaks neil leitud arutada ja analüüsida, esitage neile seejärel mõned või kõik järgnevad küsimused.

- Mõned inimesed võivad mõelda kuldplaatide rahalisele väärtusele. Mis on salmi Mormoni 8:14 järgi plaatide puhul tegelikult „suure väärtusega”? (Aidake õpilastel mõista, et kuna Issand ei lase kellelgi saada kuldplaate „kasu saamiseks”, pole plaatidel iseenesest „mingit väärtust”. Kuid plaatidele kirjutatud ülesthendus „on suure väärtusega”.)
- Moroni sõnul võis Mormoni Raamatu esile tuua vaid keegi, kes teeb seda „üksnes [Jumala] hülgust .. silmas pidades” (Mr 8:15). Mida see võiks teie arvates tähendada? (Kui õpilased selle küsimuse üle arutavad, võite paluda neil lugeda salmi JSA 1:46, kus on kirjas Mormoni hilisemad juhised Joseph Smithile enne Mormoni Raamatu esiletoomist.)
- Kuidas aitab Moroni kirjeldus Mormoni Raamatu esiletulemise kohta salmis Mormoni 8:16 selgitada selle raamatu suurt väärtust?

Salmide Mormoni 8:17–21 järgi hoiatas Moroni neid, kes Mormoni Raamatu hukka mõistavad või selle vastu on. Paluge õpilastel need salmid läbi lugeda ja Moroni hoiatusi otsida.

- Millised hoiatused andis Moroni neile, kes Mormoni Raamatu hülgavad või hukka mõistavad?
- Millist tõde õpite salmist Mormoni 8:22? Kuidas Mormoni Raamatu esiletulemine viimisel ajal aitab täituda Issanda igavestel eesmärkidel?

Selgitage, et salmides Mormoni 8:23–25 on kirjas Moroni sõnad enne tema aega elanud ustavate pühade palvete kohta. Ta rääkis, et need „hüüavad [Issanda poole] põrmust”.

Paluge õpilastel need salmid läbi lugeda ja otsida, mida pühad muistses Ameerikas Mormoni Raamatuga seoses palvetasid.

- Kelle eest muistsed pühad palvetasid? (Nad palvetasid oma vendade, see tähendab laamanlaste ja nende järeltulijate eest ning selle inimese eest, kes toob esile Mormoni Raamatu, mõeldes prohvet Joseph Smithi.)

Selgitage, et Moroni kirjeldas Mormoni Raamatu esiletulemise ajal valitsevat olukorda. Seejärel paluge neil kujutada end Moroni asemele, kes elas üle 1600 aasta tagasi ja sai nägemuse meie aja kohta.

Paluge õpilastel kirjeldada ühe lõiguga vihikus või pühakirjapäevikus tänapäevast vaimset olukorda. Kui õpilastel on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, paluge mitmel neist kirjapandut teistega jagada. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 8:26–32 ja kõrvutada seda, mis nad kirja panid, Moroni prohvetliku kirjeldusega meie aja kohta. Jagage klass paaridesse. Paluge igal paaril tuua välja mõned sarnasused ja erinevused nende enda ja Moroni kirjelduse vahel.

- Mis on täpne Moroni kirjelduses meie aja kohta?

Kirjutage tahvlile kokkuvõtte Moroni prohvetlike kuulutuste kohta: Mormoni Raamat tuleb esile Jumala väega suure pahelisuse päevil. Kui te olete teinud väljapaneku tehnika- või meditsiinileiutisi esindavatest esemetest või piltidest, võite panna nende kõrvale Mormoni Raamatu. Aitamaks õpilastel mõtiskleda ja tunnistada, milline väärtus on Mormoni Raamatul nende elus, küsige neilt midagi taolist:

- Kuidas aitab Mormoni Raamat meil tänapäeval pahelisusele vastu panna?
- Mil moel on Mormoni Raamat väärtuslikum kui tehnika- või meditsiinileiutised?
- Miks võiks Mormoni Raamat olla „[üks tähendusrikkamaid kingitusi], mis maailmale nüüdisajal antud on“, nagu ütles president Benson?
- Mida te ütleksite oma sõbrale, kes küsib, miks on Mormoni Raamat teie jaoks väärtuslik?

Mormoni 8:33–41

Moroni näeb viimseid päevi ja mõistab hukka meie aja vaimse pahelisuse

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 8:35. Märkige, enne kui ta lugema hakkab, et Moroni räägib nendes salmidest vahetult meile.

- Kuidas võiks see salm mõjutada meie Mormoni Raamatu lugemist?

Kui õpilased on selle küsimuse üle arutlenud, lugege ette president Ezra Taft Bensoni õpetus, kus ta räägib Mormoni Raamatu prohvetitest:

„Kui nad nägid meie päevi ja valisid välja just selle, mis on meie jaoks kõige väärtuslikum, kas me siis ei peaks ka vastavalt sellele Mormoni Raamatut uurima? Peaksime küsima endalt pidevalt: „Miks andis Issand Mormonile (või Moronile või Almale) inspiratsiooni lisada seda oma ülestähendusele? Mida on mul sellest õppida, millest mulle just praegusel hetkel ja ajastul abi on?““ (The Book of Mormon—Keystone of Our Religion, lk 6).

Innustage õpilasi seda nõuannet järgima, kui nad Mormoni 8. peatükist Moroni ülejäänud sõnu uurivad.

Paluge õpilastel tuletada meelde aega, mil nad märkasid kedagi ajalikku, emotsionaalset, sotsiaalset või vaimset abi vajamas. Paluge neil mõtiskleda, mida nad selle inimese aitamiseks tegid või mida nad oleksid võinud teha, juhul kui nad teda ei abistanud. Paluge neil ka mõtiskleda, miks nad otsustasid aidata või ei teinud seda.

Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette Mormoni 8:33–41. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida põhjuseid, miks mõned inimesed viimisel ajal abivajajaid ei aita.

- Miks mõned inimesed viimisel ajal abivajajaid ei aita? (Võimalikud vastused: uhkus, pahelisus ja armastus raha ja kenade riiete vastu ületab armastuse abivajajate vastu; maailma kiituse ihkamine.)
- Salmis Mormoni 8:38 kasutab Mormon sõna „rüvetused“. Milliseid mõjusid tänapäeva maailmas võiks pidada rüvetusteks? (Võimalikud vastused: uhkus, pornograafia ja rahaarmastus.)

Paluge õpilastel ühe lausega kirja panna, mida nad õppisid salmidest Mormoni 8:36–41 meie kohustuse kohta vaesed ja abivajajaid aidata. Paluge kahel-kolmel õpilasel oma

Kirjalike vastuste jagamine

Innustage aeg-ajalt õpilasi vihikusse või pühakirjapäevikusse kirjutatut teistega jagama. Täna kindlasti õpilasi jagamise eest ja kiitke neid siiralt. Kui te selleks tunnis aega võtate, aitate te luua armastavat ja aupaklikku õpikeskkonda.

laused klassile ette lugeda. Õpilaste sõnastus võib olla erinev, kuid nad peaksid tooma välja järgneva tõe: **Jumal peab meid selle eest vastutavaks, kuidas me vaeseid ja abivajajaid kohtleme.**

- Mille järgi tunnevad teie arvates inimesed teie koolis või kogukonnas enim vajadust? Mida saavad Kiriku noored teha selliste vajadustega inimeste eest hoolitsemiseks? (Aidake õpilastel mõista, et nad ei pea andma oma raha ja aega iga väärt eesmärgi rahuldamiseks või igale inimesele, kes abi palub. Noortel on oma peres ja Kirikus palju võimalusi abivajajaid aidata. Lisaks sellele saavad nad omapäi teenimisel järgida Vaimu juhatust.)
- Mida võiksid Kiriku noored teha vaeste eest hoolitsemiseks? (Kui õpilased ei maini paastuannetusi, võiksite te sellele tähelepanu pöörata, lugedes ette trükisest „Usule truud: Evangeeliumi teatmik” (2005), lk-1 105 toodud lõigud paastupühapäeva kohta.)

Pärast seda arutelu paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse üks-kaks asja, mida nad saavad teha vaeste ja abivajajate eest hoolitsemiseks. Kirja võib panna nii tunnis kuulnud soovitusel kui ka omaenda ideed. Paluge neil panna kirja eesmärk teha ühte neist asjadest tulevastel nädalatel. Innustage neid oma eesmarke täitma.

Kommentaariid ja taustinfo

Mormoni 8:14–18. „Õnnistatud on see, kes toob selle asja valguse kätte”

Moroni kuulutas prohvetlikult prohvet Joseph Smithist, kes valiti Mormoni Raamatut maailmale tooma (vt Mr 8:15–16). Ka paljud teised muistsed prohvetid olid Joseph Smithist teadlikud ning palvetasid, et tal õnnestuks kuldplaadid tõlkida ja avaldada ning täita nõnda Jumala eesmärgid (vt Mr 8:23–25; ÕL 10:46). President Boyd K. Packer Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist rääkis Joseph Smithi rollist Mormoni Raamatu esiletoomisel:

„Tõde on lihtsalt see, et ta oli Jumala prohvet – ei midagi enam ja mitte põrmugi vähemat!

Pühakirjad ei tulnud mitte niivõrd Joseph Smithilt kui tema kaudu. Tema oli kanal, mille kaudu anti ilmutusi. . .

Prohvet Joseph Smith oli koolihariduseta talupoiss. Mõnede tema algupäraste kirjade lugemine näitab, et ta oli õigekirja, grammatika ja väljendusviisi poolest veidi tahumatu.

See, et ilmutused tema kaudu tulid mistahes kirjanduslikult viimistletud kujul, on lausa ime” (We Believe All That God Has Revealed. – Ensign, mai 1974, lk 94).

Mormoni 8:37–38. Kuidas on vaeste ja abivajajate eest hoolitsemine seotud igavese õnnega?

Juhtiv piiskop H. David Burton tunnistas vaeste ja abivajajate eest hoolitsemise igavestest tagajärgedest:

„Vaeste ja puudusekannatajate eest hoolitsemisel kindlust andvad lubadused, põhimõtted ja eesmärk ulatuvad tunduvalt kaugemale surelikkuse piiridest. See püha töö pole ainuüksi nende kasuks ja õnnistamiseks, kes kannatavad või abi vajavad. Jumala poegade ja tütaradena ei saa me täielikult pärida igavest elu, ilma et pühenduksime maa peal elades täielikult üksteise eest hoolitsemisele. Heasoovliku teiste heaks ohverdamise ja andmise käigus saavad meile selgeks selestilised ohverdamise ja pühendamise põhimõtted” (Pühaks tegev sotsiaalabitöö. – 2011. a kevadine üldkonverents).

Mormoni 9

Sissejuhatus

Moroni lõpetas oma isa ülestähenduse, kutsudes neid, kes ei uskunud Jeesusesse Kristusesse, pöörduma meeleparanduse kaudu Issandasse. Ta õpetas, et Jumal on imede Jumal, kes ei muutu, ja et imed lakkavad vaid

uskmatuse tõttu. Ta innustas inimesi uskuma Jeesusesse Kristusesse ning palvetama Isa poole kogu südamest Jeesuse Kristuse nimel, et saada, mida nad vajavad.

Õpetamissoovitused

Mormoni 9:1–6

Moroni kutsub neid, kes ei usu Jeesusesse Kristusesse, meelt parandama

Paluge õpilastel mõelda olukorrale, mil nad tundsid end ebamugavalt. Paluge osal õpilastel rääkida oma kogemustest ja selgitada, miks nad end ebamugavalt tundsid. Võite neilt küsida, mis oleks nende olemist nendes olukordades parandanud.

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 9:1–5 ja otsida, millist ebamugavat olukorda Moroni kirjeldas. (Soovi korral paluge õpilastel lugeda ka Alma 12:12–15 ja kirjutada see viide salmide Mormoni 9:1–5 kõrvale.)

- Kuidas tunnevad pahelised end viimase kohtumõistmise ajal Isa Jumala ja Jeesuse Kristuse ees? Miks nad end nii tunnevad?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Joseph Fielding Smithi õpetus:

„Päästmist ei saa olla ilma meeleparanduseta. Inimene ei saa minna Jumala kuningriiki oma pattudes. Inimese jaoks oleks väga vastuoluline tulla Isa juurde ja elada Jumala juures oma pattudes. ..

Ma arvan, et maa peal on päris palju inimesi, paljud neist ehk isegi Kirikus – vähemasti mõned neist on Kirikus –, kes on tulnud mõttele, et nad võivad elada seda elu, teha nii, nagu neile meeldib ja rikkuda Issanda käske ning lõpuks tulevad nad ikkagi tema juurde. Nad arvavad, et ehk parandavad vaimumaailmas meelt.

Nad peaksid lugema neid Moroni sõnu (viide salmidele Mormoni 9:3–5).

Kas te arvate, et inimene, kelle elu on olnud täis rikutust, kes on Jumalale vastu hakanud, kel pole olnud meeleparanduse vaimu, oleks õnnelik või tunneks end mugavalt, kui tal lastaks tulla Jumala juurde?” (Doctrines of Salvation, toim Bruce R. McConkie, 3 kd, 1954–1956, 2. kd, lk 195–196).

- Miks peaksime oma pattudest täna meelt parandama ega peaks ootama kohtumõistmiseni? (Aitamaks õpilastel sellele küsimusele vastata, võite paluda neil lugeda Alma 34:33–38.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 9:6. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida, mida uskmatud peavad tegema, et end Jumala juures mugavalt tunda. Kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, paluge neil leida salmist Mormoni 9:6 sõnad ja fraasid, mis kirjeldavad neid, kes on pöördunud Issanda poole ja palves andestust palunud. Võite õpilastele soovitada leitud sõnad ja fraasid ära märkida.

Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse põhimõte, mis salmi Mormoni 9:6 kokku võtab. Pöörduge kahe-kolme õpilase poole ja paluge neil kirjapandu ette lugeda. Kuigi õpilaste sõnastus võib erineda, peaks nende vastustes kajastuma järgnev tõde: kui me parandame meelt, oleme Jumala juurde tulles määrduvama.

Tunnistage, et meeleparandus ja õigemeelne elu aitavad meil end Issanda juures mugavalt tunda. Paluge õpilastel mõtiskleda, mida nad peaksid tegema praegu, et olla valmis Issandaga kohtuma.

Õpilaste poole nimepidi pöördumine

Õpilaste poole nimepidi pöördumine innustab osalema ka neid, kes oma arvamust sageli ei avalda. Aidake õpilastel osalemiseks valmis olla, andes neile mõtlemis-aega, enne kui nende poole pöörduate. Jälgige, et Te ei tekitaks neis piinlikkust ega survet, kui osalemine neis ebamugavust tekitab.

Mormoni 9:7–20

Moroni teatab, et Jumal teeb imesid ja vastab ustavate palvetele

Kirjutage tahvlile ime. Paluge õpilastel seda sõna defineerida. Kui osad õpilased on vastanud, paluge neil see sõna Pühakirjajuhist leida. Paluge neil see sissekanne läbi lugeda ja otsida infot, mis nende pakutud definitsioone selgitavad või täiendavad.

- Miks ei pruugi mõned inimesed imedesse uskuda?

Võtke kokku Mormoni 9:7–8, selgitades, et Moroni pöördus viimse aja inimeste poole, kes väidavad, et ilmutusi, prohvetlikku kuulutamist, vaimseid ande ja imesid enam ei esine.

Jagage õpilased paaridesse. Paluge ühel paarilisel lugeda läbi Mormoni 9:9–11 ja teisel Mormoni 9:15–19. Paluge igal õpilasel panna kirja põhipunktid, millega Moroni veenisi inimesi imedesse uskuma. Kui õpilastel on lõpetamiseks piisavalt aega olnud, paluge neil kirjapandu oma paarilisele ette kanda.

Kirjutage tahvli vasakule poolele Imed lakkavad, kui me ...

Kirjutage tahvli paremale poolele Imed võivad sündida, kui me ...

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 9:20 ja paluge õpilastel otsida kolme põhjust, miks Jumal võiks lakata oma laste seas imesid tegemast. Paluge ühel õpilasel kirjutada need põhjused tahvli vasakul poolel oleva lause lõpetamiseks, nagu on näha alljärgnevast tabelist. Paluge õpilastel iga lause selle kohta, miks imed lakkavad, ümber sõnastada, et see kajastaks olukorda, kus imed on võimalikud. Nende vastused peaksid sarnanema tabeli paremal poolel toodud näidetega.

Imed lakkavad, kui me ...	Imed võivad sündida, kui me ...
Kaldume uskmatusse	Tugevdame usku
Lahkume õigelt teelt	Elame õigel moel ehk peame Jumala käske
Ei tunne seda Jumalat, keda peaksime usaldama	Õpime Jumalat tundma ja usaldama

Paluge õpilastel heita kiire pilk salmidele Mormoni 9:9 ja 19 ning leida Moroni õpetused Jumala loomuse kohta. Kui õpilased on leitud rääkinud, küsige:

- Kuna me teame, et Jumal ei muutu ja et Ta tegi oma laste seas imesid vanal ajal, siis mida me võime järeldada Tema valmisolekust teha nüüdisajal meie elus imesid? (Kuigi õpilaste sõnastus võib olla erinev, peaks nende vastustes kajastuma järgnev põhimõte: **Jumal on alati imesid teinud ja kuna Ta ei muutu, teeb Ta ikka veel imesid vastavalt meie usule.** Võite kirjutada selle põhimõtte tahvlile ja soovitada õpilastele see oma pühakirjades Mormoni 9:19–20 kõrvale kirjutada.)

Selgitage, et me võime Jumala imepärast väge oma elus mitmeti kogeda. Aitamaks õpilastel mõtiskleda, mil moel Jumal on ikka veel imede Jumal, paluge ühel õpilasel lugeda ette õpetussõnad õde Sydney S. Reynoldsilt Algühingu üldjuhatuselt:

„Olen õppinud, .. et Issand aitab meid elus igakülgelt, kui püüame Teda teenida ja Tema tahet täita.

Usun, et igaüks meist võib tunnustada neist väikestest imedest. Teame lapsi, kes palvetavad ja paluvad abi kadunud asja leidmisel ja leiavadki selle. Teame noori, kes koguvad julgust seista Jumala tunnustajana ja tunnevad Tema toetavat kätt. Teame sõpru, kes maksavad oma viimase rahaga kümnist ja avastavad siis imekombel, et suudavad maksta õppemaksu või üüri või mingil viisil perele toitu muretseda. Me võime tuua näiteid vastuse saanud palvetest ja preesterluse õnnistustest, mis andsid julgust, tõid tröösti või tõid tagasi tervise. Need igapäevased imeteod tutvustavad meile Issanda kätt meie elus“ (A God of Miracles. – Ensign, mai 2001, lk 12).

- Millised kogemused on teile kinnitanud, et Jumal on ikka veel imede Jumal?

Mormoni 9:21–37

Moroni manitseb uskmatauid uskuma Jeesusesse Kristusesse ja Tema nimel palvetama

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 9:21. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna, mida õpetas Moroni Taevase Isa poole palvetamise kohta.

- Millise lubaduse andis Moroni? (Õpilaste vastustes peaks kajastuma järgnev põhimõte: kui me palvetame usus ja Kristuse nimel, annab Taevane Isa meile kõik, mida palume.)

Aitamaks õpilastel mõista, mida tähendab palvetada „Kristuse nimel“, paluge ühel õpilasel lugeda ette järgnev õpetus:

„Kristuse nimel palvetamine on tõepoolest võimalik, kui meie soovid ühtivad Kristuse soovidega (Jh 15:7; ÖL 46:30). Siis palume me seda, mida Jumalal on niisil võimalik anda. .. Mõned palved jäävad vastusetu, kuna need ei kujuta mingil viisil Kristuse soovi, vaid nende taga on selle asemel inimese omakasupüüdlikkus“ (Märksõna „Palve“. – Pühakirjajuht).

Soovi korral esitage järgnevad küsimused.

- Kuidas veenduda, et selles, mille eest me palvetame, kajastub Issanda tahe meie suhtes?
- Millal olete näinud salmis Mormoni 9:21 antud lubaduse täitumist? (Vajadusel andke õpilastele enne sellele küsimusele vastamist veidi mõtlemisaega.)

Võtke kokku Mormoni 9:22–25, selgitades, et Päästja lubas oma jüngritele õnnistusi, kui Ta nad evangeeliumi õpetama saatis. Paluge õpilastel vaadata üle salmid Mormoni 9:22–25 ja mõned nendest õnnistustest üles leida.

- Mida see teie jaoks tähendab, et Päästja „[kinnitab] kõik oma sõnad“? (Mr 9:25)

Paluge õpilastel lugeda läbi Mormoni 9:27–29 ja otsida suhtumisi ja tegusid, mis aitavad neil olla Jumala abi väärilised ja seda ka saada. Võite paluda õpilastel teha nendest salmidest vihikusse või pühakirjapäevikusse kirjaliku kokkuvõtte.

Võtke õppetunni lõpetuseks kokku salmid Mormoni 9:30–34, rääkides õpilastele, et Moronile tegi muret, et mõned inimesed hülgavad viimsel ajal Mormoni Raamatu sõnumi raamatu kirjutajate puuduste ja nende keele ebatäiuslikkuse pärast. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni 9:35–37. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna põhjuseid, miks Moroni ja teised palvetasid, et Mormoni Raamat viimsel ajal esile tuleks. (Et nende vendade järeltulijatele, laamanlastele, taastataks „teadmise Kristusest“ ja lepingud, mis Jumal oli sõlminud Iisraeli kojaga.)

Aitamaks õpilastel täna õpitud kokku võtta, esitage neile järgmised küsimused.

- Kuidas on Mormoni Raamat tõend selle kohta, et Jumal on imede Jumal ja et Ta vastab palvetele?
- Millised täna õpitud tõed avaldavad mõju teie isiklikele palvetele?

Mormoni raamatu ülevaade

Varuge veidi aega, et aidata õpilastel Mormoni raamat üle vaadata. Paluge neil mõelda, mida nad on sellest raamatust nii seminaris kui ka iseseisvalt pühakirju uurides õppinud. Selleks, et neile meenutamise juures abiks olla, paluge neil lühidalt üle vaadata mõned Mormoni raamatu peatükkide kokkuvõtted. Paluge osal õpilastel jagada Mormonilt midagi sellist, mis on neid inspireerinud või aidanud nende usul Jeesusesse Kristusesse tugevneda.

Ete ri raamat

Milleks seda raamatut uurida?

Eteri raamatut uurides saavad õpilased teada jeredlastest, rahvast, kes rändas läänepoolkerale ja elas seal mitu sajandit enne Lehhi rahva saabumist. Õpilased õpivad tähtsaid põhimõtteid palvest, ilmutusest ja sellest, kuidas on seotud usu rakendamine Jeesusesse Kristusesse ja vaimsete teadmiste saamine. Nad õpivad ka, milline oli prohvetite roll selles, et veenda inimesi meelt parandama, ja millised tagajärjed saavad osaks neile, kes Jeesuse Kristuse ja Tema prohvetid hülgavad.

Kes selle raamatu kirjutas?

Moroni lühendas selle raamatu 24 kuldplaadilt, mida kutsutakse Eteri plaatideks. Raamat on nime saanud prohvet Eteri järgi, kes oli jeredlaste viimane prohvet ja kes tegi ülestähendusi nende ajaloost (vt Et 15:33–34). Umbes 500 aastat enne seda, kui Moroni tegi nendest pühadest ülestähendustest lühenduse, leidsid Eteri plaadid mõned inimesed Limhi rahva seast, kes otsisid Sarahemla maad (vt Mo 8:7–11; Et 1:2). Nefilaste prohvetid ja ülestähenduste pidajad andsid Eteri plaadid edasi, kuni need jõudsid Moroni kätte. Moroni ütles, et ta ei võtnud neilt plaatidelt oma lühendusse isegi „mitte sajandikkugi“ (Et 15:33).

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Kuna Moroni tegi Eteri plaatidelt lühenduse pärast jeredlaste ja tema oma rahva hävimist, kirjutas ta selle raamatu tänapäeva inimestele. Moroni keelitas viimsete aegade paganaid meelt parandama, Jumalat teenima ja lahti saama salajastest liitudest (vt Et 2:11–12; 8:23). Samuti pani ta kirja Jeesuse Kristuse sõnad, kutsudes „kõiki .. maa ääri“ meelt parandama, Tema juurde tulema, ristitud saama ning saama teadmisi, mida maailma eest uskmatusel pärast varjatakse (vt Et 4:13–18).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Eter lõpetas ülestähenduse oma rahvast viimase suure lahingu ajal, milles hukkusid kõik peale kahe jeredlase – tema ja Koriantumri –, ning pärast seda (vt Et 13:13–14; 15:32–33). Seejärel peitis ta oma ülestähendused „sellisel viisil, et Limhi rahvas need leidis“ (Et 15:33; vt ka Mo 8:7–9). Moroni tegi Eteri plaatidest lühenduse ajavahemikus 400 aastat pKr kuni 421 aastat pKr (vt Mr 8:3–6; Mn 10:1). Moroni kirjutas, et jeredlased hävitati sellel põhjapoolsel maal (Et 1:1), viidates sellele, et ta võis nende ülestähenduste lühendamise ajal olla maal, kus nad hävitati.

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Erinevalt teistest Mormoni Raamatu raamatutest ei ole Eteri raamat seotud Lehhi järeltulijate ajalooga. Raamatus jutustatakse, kuidas jeredlased tulid Paabeli torni juurest ja rändasid töötatud maale, kus nad lõpuks hävitati. Eteri raamat on teiseks tunnistuseks nefilaste ülestähendustele, näidates, et „ükskõik missugune rahvas [töötatud maad] valdab, see peab teenima Jumalat või nad pühitakse ära .. kui nad on oma süütegudes küpseks saanud“ (Et 2:9).

Enne, kui Jeesus Kristus tuli maa peale, ilmus Ta Jeredi vennale, mis „liigitub üheks suurimaks hetkeks ülestähendatud ajaloos“. See sündmus „tegi Jeredi vennast ühe suurima Jumala prohveti läbi aegade“ (Jeffrey R. Holland. Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 17). Moroni aruanne nägemusest on vägevaks tunnistuseks Jeesusest Kristusest ja annab edasi erilised õpetused vaimukehade olemusest (vt Et 3:4–17).

Sisukokkuvõte

Eteri 1–3 Issand säilitab jeredlaste keele Paabeli torni juures ning lubab nad juhtida paremale maale ja teha neist suure rahva. Ta juhib nad mere kaldale ja käsib neil ookeani ületamiseks pargased ehitada. Issand ilmutab end ja „kõiki asju“ (Et 3:26) Jeredi vennale.

Eteri 4–5 Moroni pitseerib Jeredi venna kirjutised. Ta paneb kirja Jeesuse Kristuse selgituse selle kohta, et need kirjutised ilmutatakse neile, kes Temasse usku rakendavad. Moroni õpetab, et kolm viimse aja tunnistajat ühinevad Isa, Poja ja Püha Vaimuga, tunnistades Mormoni Raamatust.

Eteri 6–11 Jeredlased rändavad töötatud maale. Rahvaarv suureneb ja rahvas valgub maad mööda laiali. Mitme põlvkonna jooksul valitsevad kordamööda nii õigemeelsed kui ka pahelised kuningad. Salajaste liitude tõttu jeredlased peaaegu hävitatakse. Mitmed prohvetid manitsevad inimesi meelt parandama, kuid rahvas hülgab nad.

Eteri 12 Moroni õpetab, et enne kui antakse vaimne tunnistus, on vajalik usk. Ta räägib Issandale oma murest, et tulevikus heidavad paganad nalja tema nõrkuse üle püha ülestähenduse kirjutamisel ja paneb kirja, mida Issand talle vastas. Moroni õhutab viimse aja lugejaid otsima Jeesust Kristust.

Eteri 13–15 Moroni võtab vaatluse alla Eteri prohvetliku kuulutuse Uuest Jeruusalemmast. Pärased seda, kui jeredlased hülgavad Eteri, on ta tunnistajaks nende täielikule hävingule ja paneb selle kirja.

143. ÕPPETUND

Eteri 1

Sissejuhatus

Moroni lühendas Eteri raamatu 24 kuldplaadilt, mille leidis Limhi saadetud otsingurühm (vt Mo 8:7–11). Nendel plaatidel oli kirjas jeredlaste ajalugu. Jutustus jeredlastest algab sellega, kuidas Jered ja tema vend otsivad oma perelele ja sõpradele Issanda kaastunnet

ja juhatusel ajal, mil Issand segas Paabeli torni juures inimeste keeled (vt 1Ms 11). Kuna Jeredi vend palvetas ustavalt, säilistas Issand Jeredi, tema venna, nende pere ja sõprade keele. Issand kuulutas, et Ta juhib nad töötatud maale, kus neist saab suur rahvas.

Õpetamissoovitused

Eteri 1:1–32

Moroni paneb kirja Eteri sugupuu alates Jeredist Paabeli torni juures

Selleks, et aidata õpilastel meele pidada, kust Eteri raamat pärit on, korrake nendega üle käsiraamatu lisas leiduvad ülevaated rännakutest, mis on kirjas Moosia peatükkides 7–24. Paluge neil mõelda 4. rännakule: katsele leida Sarahemla. Seejärel paluge neil leida, mida Limhi rahvas sellel rännakul leidis. Seejärel paluge neil võtta lahti Eteri raamatu avalehekülg. Raamatu pealkirja all olev kokkuvõte selgitab, et Eteri raamat pärineb 24 plaadilt, mille Limhi rahvas leidis.

Selgitage, et pärast seda, kui Moroni lõpetas oma isa ülestähenduse, koostas ta lühenduse ehk lühendatud versiooni 24 kuldplaadil olevast ülestähendusest. See ülestähendus sisaldas jeredlaste ajalugu, kes elasid Ameerika mandril enne nefilasi ja laamanlasi. Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 1:1–5, et leida, mida otsustas Moroni oma lühendusse jeredlaste ülestähendusest sisse panna. Paluge õpilastel rääkida, mida nad leidsid.

Kui teil on võimalik saada Paabeli torni pilt, võiksite seda näidata. Paluge õpilastel teha kokkuvõte, mida nad teavad salmis Eteri 1:5 mainitud torni ja selle kohta, mis juhtus nendega, kes püüdsid seda ehitada. (Seda torni kutsuti Paabeli torniks. Issand segas inimeste keeled, kes püüdsid seda ehitada, ja hajutas nad nende pahelisuse tõttu laiali, vt 1Ms 11:1–9.)

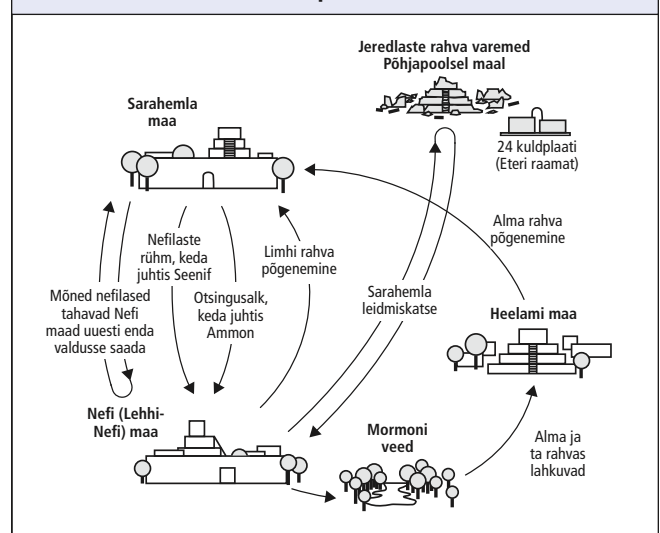
Selleks, et aidata õpilastel mõista, kuidas on omavahel seotud jeredlaste ja nefilaste ajalugu, võite neil soovi korral lasta vaadata Mormoni Raamatu järjehoidjal (32336 124) olevat kronoloogiat. Selgitage, et Moroni alustas oma aruannet jeredlaste ajaloost, esitades 24 kuldplaadile rahva ajaloo kirja pannud prohvet Eteri sugupuu. Moroni pani kirja Eteri esivanemad alates mehest nimega Jered, kes elas Paabeli torni ajal.

Eteri 1:33–43

Jeredi palvete kaudu saavad tema pere ja sõbrad osa halastusest ja juhatusel

Küsige õpilastelt, kas keegi neist on kunagi olnud kohas, kus nad ei mõista keelt, mida rahvas ümberringi räägib. Paluge neil rääkida, kuidas nad end sellises olukorras tundsid. Seejärel paluge neil ette kujutada, kuidas pidid end tundma inimesed Paabeli torni juures, kui nad mõistsid, et kõigi keeled on segatud. Paluge neil vaikselt mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

Ülevaade rännakutest peatükkides Moosia 7–24

- Kui oleksid sellises olukorras, siis kellega suhtlemisest sa kõige rohkem puudust tundeksid? Miks?

Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 1:33–34. Enne lugemise alustamist paluge, et nad otsiksid 1) kellega tahtis Jered olla võimeline suhtlema ja 2) millise lahenduse ta selle probleemi lahendamiseks välja pakkus. (Ta tahtis, et tal oleks võimalus suhelda oma perega ja palus, et ta vend palvetaks, et nende keelt ära ei segataks.) Kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, küsige:

- Mida tähendab teie jaoks fraas „hüüdma Issanda poole“?
- Mida te õpite salmidest Eteri 1:33–34 selle kohta, kuidas Jered suhtus oma venda ja tema palvetesse?

Jagage õpilased paaridesse. Paluge paarides lugeda kordamööda ette salmid Eteri 1:35–42. Paluge õpilastel pöörata tähelepanu Jeredi venna palvetele ja sellele, kuidas Issand neile palvetele vastas. Kui õpilastel on olnud lugemiseks piisavalt aega, küsige:

- Mis teile Jeredi venna palvete juures muljet avaldab?
- Kuidas vastas Issand Jeredi venna palvetele?
- Milliseid põhimõtteid saame õppida sellest, kuidas Jeredi vend palvetas ja viisist, kuidas Issand tema palvetele vastas? (Kui õpilased oma mõtetest räägivad, innustage neid mõtisklema kaastunde ja armastuse üle, mida Taevane Isa nende vastu tunneb. Kirjutage tahvlile põhimõte: Kui me usus pidevalt Jumala poole hüüame, on Ta meie vastu kaastundlik.)

Kirjutage järgmised küsimused enne tunni algust tahvlile. (Valmistage soovi korral õpilastele käsilehed või lugege küsimused aeglaselt ette, et õpilased jõuaksid need kirja panna.)

Mille poolest erineb Taevase Isa poole hüüdmine lihtsalt palve ütlemisest?

Millal olete tundnud palvele vastust saades Taevase Isa kaastunnet? Millal on pereliikmed või sõbrad rääkinud teile Taevase Isa kaastundest palvele saadud vastuses?

Mida õpetavad Jumala vastused meie palvetele meie selle kohta, mida Ta meie vastu tunneb?

Mida te saate teha, et teie palved oleksid veelgi sisukamad?

Paluge õpilastel nende küsimuste vastused oma vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja panna. Soovi korral andke neile võimalus rääkida, mida nad kirja panid. Tunnistage, et teate, et Taevane Isa armastab meid ja soovib meid õnnistada, kui me järjepidevalt Tema poole hüüame.

Selgitage, et Eteri 1. peatükis kirjas olev aruanne annab meile lisateadmisi sellest, kuidas Jumal meid armastab, ja õnnistustest, mis tulevad palve kaudu. Paluge õpilastel vaadata üle salmid Eteri 1:34, 36 ja 38, et leida, mida Jered tahtis, et tema vend oma palvetes paluks. Paluge ühel õpilasel teiste öeldud vastused tahvlile kirja panna. Võiksite soovitada, et õpilane paneks vastused kirja tahvlile kirjutatud põhimõttes olevate sõnade „Jumala poole hüüame“ alla.

Võiksite õpilastele soovitada, et nad salmi Eteri 1:38 lõpus märgiksid ära fraasi „olgem Issandale ustavad“. Rõhutage, et Jeredi ja tema venna teod näitavad nende usku ja tahet olla Issandale kuulekad. Nad palusid usus õnnistusi, mida vajasisid.

Paluge õpilastel vaadata üle salmid Eteri 1:35, 37, 40–42, et leida, kuidas Jumal Jeredit ja tema venda ning nende peresid ja sõpru õnnistas. Paluge tahvlile kirjutaval õpilasel teiste avastused põhimõttes kirjutatud sõna kaastundlik alla kirjutada. Veenduge, et õpilased mõistavad Jeredi venna palvete ja Issanda antud õnnistuste vahelisi seoseid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 1:43. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, milliseid õnnistusi Jumal lubas, isegi kui Jeredi vend konkreetselt neid õnnistusi ei olnud palunud.

- Milliseid õnnistusi Issand veel rahvale lubas? (Jered soovis, et tema vend küsiks Issandalt, kuhu nad peaksid minema. Jered arvas, et Issand juhib nad maale, mis on „parim kogu maailmas“ (Et 1:38). Issand lubas nad juhatada töötatud maale. Lisaks andis Ta neile konkreetseid juhiseid, kuidas oma teekonnaks esmaseid ettevalmistusi teha. Veel lubas Ta, et kasvatab nende peredest üles suure rahva ning et maa pinnal ei ole kedagi suuremat kui see rahvas.)

Paluge õpilastel võtta lahti salm 2. Nefi 4:35. (Võiksite õpilastele soovitada, et nad salmi 2. Nefi 4:35 viite oma pühakirjades salmi Eteri 1:43 kõrvale kirjutaksid.) Seejärel paluge neil lugeda läbi salmid 2. Nefi 4:35 ja Eteri 1:43, et leida, mida õpetatakse nendes salmides õnnistustest, mida Jumal vastusena meie palvetele annab.

- Mida õpetatakse salmi 2. Nefi 4:35 kohaselt sellest, kuidas Jumal palvele vastab? (Jumal annab heldelt sellele, kes otsib Teda palves. Vajadusel selgitage, et heldelt tähendab palju.) Kuidas kinnitab salm Eteri 1:43 seda, mida Nefi kuulutas salmis 2. Nefi 4:35?
- Millisel põhjusel lubas Issand salmi Eteri 1:43 kohaselt isegi rohkem õnnistusi, kui jeredlased palusid? (Issand lubas õnnistusi lisaks, kuna nad olid ustavalt palvetanud. Võiksite õpilastele soovitada, et nad märgiksid salmis Eteri 1:43 ära fraasi „kuna sa oled hüüdnud minu poole pikka aega“.)
- Millist põhimõtet võime salmist Eteri 1:43 õppida? (Õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, kuid nad peaksid välja tooma põhimõtte: **kui palvetame usus järjepidevalt Jumala poole, võime saada rohkem õnnistusi, kui oleme palunud.** Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle põhimõtte oma pühakirjadesse kirjutaksid.)
- Millal olete seda põhimõtet oma elus või mõne tuttava elus näinud?

Kui õpilased on rääkinud oma vastustest, võite tuua mõne näite enda või kellegi teise elust. Prohvet Joseph Smith on selle põhimõtte kohta heaks näiteks. Ta sai rohkem õnnistusi, kui oli palunud, kui palvetas, et saada teada, milline kirik on õige (vt JSA 1:10–20), ja kui ta palvetas, et teada oma kohta Issanda ees (vt JSA 1:29–47).

Lõpetuseks innustage õpilasi, et nad püüaksid siiramalt palvetada. Samuti innustage neid meeles pidama, et Taevane Isa on kaastundlik ja vastab nende palvetele vastavalt nende ustavusele ja sellele, mida Ta teab, mis tooks nende ellu suuremaid õnnistusi.

Kuldsalmi kordamine

Jagage õpilased paardesse. Andke neile aega, et nad aitaksid teineteisel kõigi Mormoni Raamatu 25 kuldsalmi viited ja võtmesõnad üle korrata. Võiksite õpilastele soovitada, et nad kasutaksid teineteisele küsimusi esitades kuldsalmide kaarte (vt kuldsalmide kordamise soovitus 45. õppetunni lõpus). Seejärel andke neile kuldsalmide kohta küsimused, milles võiksite kasutada kuldsalmide kaartidel olevaid võtmesõnu. Kontrollige koos klassiga vastuseid. Paluge õpilastel ära märkida salmid, mida nad peavad kordama ja innustage neid iseseisvalt õppima. Kooliaasta lõpu lähenedes mõelge kõigi Mormoni Raamatu kuldsalmide peale töö tegemisele.

NB! Võite teha seda tegevust tunni alguses või lõpus. Tunni alguses peaks tegevus olema lühike, et jätkuks aega õppetunniks. Vaata käsiraamatu lisast ka teisi kordavaid tegevusi.

Kommentaariid ja taustinfo

Eteri 1:34–35. Mis on Jeredi venna nimi?

Vanem George Reynolds Seitsmekümnest on rääkinud järgmise loo, mis näitab, et Jeredi venna nimi ilmutati prohvet Joseph Smithile:

„Vanem Reynolds Cahoonile sündis Kirtlandis elades poeg. Ühel päeval möödus tema majast Joseph Smith ja ta kutsus prohveti sisse ning palus tal last õnnistada ja

talle nimi anda. Joseph tegi seda ja andis poisile nimeks Mahonri Moriankumer. Kui õnnistus lõppes, pani ta lapse voodile ja pöördus vanem Cahooni poole, öeldes, et ta andis tema pojale Jeredi venna nime. Issand oli seda talle just ilmutanud. Vanem William F. Cahoon, kes seisis seal lähedal, kuulis, kuidas prohvet sellest ta isale rääkis. See oli esimene kord, kus Jeredi venna nimi oli käesoleva ajajärgu kirikus teada antud“ (The Jaredites. – Juvenile Instructor, 1. mai 1892, lk 282).

Eteri 2

Sissejuhatus

Pärast Paabeli torni juurest lahkumist juhatas Issand Jeredi, tema venna ja nende pered ning sõbrad läbi kõnnumaa. Issand käskis Jeredi vennal ehitada kaheksa pargast, et viia oma rahvas üle ookeani töötatud maale.

Kuna Jeredi vend ja tema rahvas kuuletusid Issandale usus, andis Issand neile juhatus ja juhiseid, mis olid vajalikud teekonna edukaks läbimiseks.

Õpetamissoovitused

Eteri 2:1–12

Jeredlased alustavad oma teekonda töötatud maale

Selleks, et aidata õpilastel näha, kuidas Jumalalt saadud järgnevad juhised aitavad meil valmistuda Temalt edasiste juhiste ja juhatuse vastuvõtmiseks, viige läbi järgmine tegevus: Peitke enne tunni algust ruumis, kus te kohtute, ära midagi, mis sümboliseerib varandust. Valmistage kolm-neli vihjet, mis õpilased varanduseni juhatavad. Andke õpilastele esimene vihje. See vihje viib järgmiseni, mis viib omakorda järgmiseni ja nii edasi, kuni õpilased aarde leiavad. Küsige pärast aarde leidmist:

- Mis oleks juhtunud, kui te oleksite esimest vihjet eiranud? (Nad ei oleks teist vihjet leidnud.)

Paluge õpilastel vaadata üle salmid Eteri 1:41–42, et leida Issanda esimesed juhised, et juhatada jeredlased töötatud maale.

Selleks, et aidata õpilastel näha, kuidas jeredlased neile juhiste reageerisid, paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 2:1–3.

- Kuidas jeredlased Issanda esimestele juhiste reageerisid?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 2:4–6. Paluge teistel õpilastel teksti jälgida, et leida, kuidas jeredlasi õnnistati, kui nad esimesi juhiseid järgisid.

- Mis juhtus, kui jeredlased Issanda esimesi juhiseid järgisid? (Issand andis neile Jeredi venna kaudu edasisi juhiseid.)
- Mida me saame sellest loost õppida selle kohta, kuidas Issandalt juhiseid saada? (Õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, kuid nende vastustest peaks selguma järgmine põhimõte: **kui tegutseme usus, vastavalt Issanda antud juhistele, võime Temalt edasisi juhiseid saada.** Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle tõe oma pühakirjades salmi Eteri 2:6 kõrvale kirjutaksid.)

Selleks, et aidata õpilastel sellest põhimõttest paremini aru saada ja seda rakendada, paluge neil mõelda mõnele hiljuti Issandalt saadud mõttele või õhutusele. Seejärel lugege, mida on öelnud Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scott sellest, kuidas me sageli ilmutusi saame:

„See tuleb tükkaaval, pakikestena, nii et teie teovõime kasvab. Kui igat tükikest usuga järgida, juhitate teid teiste osadeni, kuni olete saanud kogu vastuse. See kavand nõuab, et rakendaksite usku sellesse, et meie Isa suudab teile vastata. Kuigi see on vahel väga raske, on selle tulemuseks märkimisväärne isiklik kasv“ (Taevasse palveanni kasutamine. – 2007. a kevadine üldkonverents).

Paluge õpilastel vastata vihikus või pühakirjapäevikus järgmistele küsimustele. Võiksite kirjutada küsimused tahvile või lugeda need aeglaselt ette, et õpilased võiksid need kirja panna.

- Millal olen järginud vaimset õhutust ja seejärel Jumalalt edasisi juhiseid saanud?

Huvi äratamine ja keskendumise toetamine

Planeerige tegevusi, mis äratavad huvi ja aitavad õpilastel keskenduda õppetunnis käsitletavatele pühakirjakohtadele. Sellised tegevused on tõhusaimad, kui nad on lühikesed ja kui nad aitavad õpilastel keskenduda õppetunni peamistele põhimõtetele.

- Miks te arvate, et mõnikord on vaja vastata vaimsetele õhutustele, enne kui saame edasi ilmutusi?

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 2:8–12, selgitades, et Issand rääkis Jeredi vennale, et kui jeredlased saabusid töötatud maale, pidid nad „teenima teda, tõelist ja ainsat Jumalat“ (Et 2:8), et saada suureks rahvaks, nagu Ta oli neile lubanud. Kui nad Teda ei teeni, nad „pühitakse [maalt] ära“ (Et 2:8–10). Moroni ütles, et see oli „igavikuline määrus“ (Et 2:10), mis tähendab, et see kehtib kõikide kohta, kes sellel maal elavad.

Eteri 2:13–15

Issand talitses Jeredi venda, kuna ta ei olnud Tema poole palvetanud

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 2:13–15, et leida, mida jeredlased mereranda jõudes tegid.

- Mida jeredlased tegid? (Nad panid telgid üles ja jäid neljaks aastaks mereranda.)
- Miks Issand Jeredi venda talitses?
- Mida me võime salmidest Eteri 2:14 ja 15 õppida? (Õpilased võivad tuua välja erinevaid tõdesid, kaasa arvatud järgnevad: **Issand soovib, et me järjekindlalt Tema poole palvetaksime; Issand ei ole rahul, kui me Tema poole ei palveta; kui oleme patused, ei ole Vaim enam meiega.**)

Paluge õpilastel mõelda oma isiklikele palvetele, kui Te loete ette Seitsmekümnest vanem Donald L. Staheli sõnad:

„Meie elus ja meie tunnistuste toitmisel on oluline koht igapäevastel tuliingelistel palvetel, mis otsivad andestust ning erilist abi ja juhatust. Kui hakkame oma palvetes kiirustama, korrutama, oleme pealiskaudsed või unustame, kaldume me kaotama Vaimu lähedust, mis on nii oluline jätkuva juhatuse saamiseks, mida me vajame, et saada edukalt hakkama oma igapäevaelu proovikividega“ (Tunnistuste kindlustamine. – 2004. a sügisene üldkonverents).

Kirjutage enne tunni algust tahvlile järgnevad küsimused. (Või valmistage nendest käsileht või lugege küsimused aeglaselt ette, et õpilased võiksid need kirja panna.) Andke õpilastele kaks-kolm minutit aega, et panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja lühikesed vastused nendele küsimustele.

Mida arvan sellest, kui tihti ma isiklikult palvetan?

Mida arvan oma isiklike palvete siirusest?

Kas tunnen, et suhtlen isiklike palveid tehes tõesti Täevase Isaga? Miks või miks mitte?

Kui saaksin teha ühe muudatuse, et oma isiklike palveid arendada, mida teeksin?

Eteri 2:16–25 (ka Et 3:1–6; 6:4–9)

Jeredlased ehitavad pargased, et üle ookeani töötatud maale sõita

Paluge õpilastel mõelda probleemile, mis neil võib olla, või tähtsale otsusele, mille nad peavad langetama kas nüüd või tulevikus. Näiteks võivad nad mõelda erinevatele perega seotud olukordadele, probleemidele koolis, otsusele, kellelega abielluda või millist elukutset valida. Paluge neil mõtiskleda selle üle, kuidas Issand võiks anda neile juhiseid või neid aidata. Kui nad uurivad ülejäänud osa Eteri 2. peatükist, innustage neid otsima põhimõtteid, mis aitaksid neil heade otsuste tegemiseks Issandalt abi saada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 2:16–17. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mida käskis Issand jeredlastel teha, et töötatud maa poole liikuda. Kui see õpilane on lugemise lõpetanud, küsige, kas keegi sooviks tulla tahvli juurde, et kiirelt visandada, millised jeredlaste pargased tema arvates välja nägid.

Joonistage tahvlile järgmine tabel, jättes kolmes alumises reas olevad vastused kirja pane-mata. Tehke tabelist käsileht või paluge õpilastel see oma vihikusse või pühakirjapäevikusse joonistada.

Eteri 2:18–19	Eteri 2:20–25; 3:1–6; 6:4–9		
Probleem pargastega	Lahendus	Mida Issand tegi	Mida Jeredi vend tegi
Pole õhku	Tee pargase lakke ja põhja avaused, mida saab avada ja sulgeda	Andis Jeredile juhiseid	Tegi avaused
Ei saa tüürida	Tuul puhub pargased tõotatud maale	Pani tuule puhuma	Usaldas Issandat
Ei ole valgust	Valmista erilised kivid ja palu Issandal neid puudutada, et nad säraksid	Andis Jeredi vennale teada need asjad, mis ei tööta ja juhatas teda leidma lahendusi, mis töötaksid Puudutas kive, kui Jeredi vend oli need valmis pannud	Pani kivid valmis ja palus Issandal neid puudutada, et need pimeduses säraksid

Paluge õpilastel vaadata iseseisvalt läbi salmid Eteri 2:18–19, et leida kolm probleemi, mida Jeredi vend pargaste juures tähele pani.

- Milliseid probleeme Jeredi vend tähele pani? (Kirjutage õpilaste vastused tabeli esimesse veergu, nagu on näidatud. Innustage neid oma tabelites sama tegema.)

Kui õpilased on probleemid kindlaks teinud, paluge neil uurida salme Eteri 2:20–25; 3:1–6; 6:4–9. (NB! Eteri 3. ja 6. peatükist räägitakse üksikasjalikumalt 145. ja 147. õppetunnis.) Andke õpilastele aega tabel iseseisvalt ära täita.

Kui õpilastel on olnud tabeli täitmiseks piisavalt aega, esitage järgmisi küsimusi, mis aitavad neil Jeredi venna kogemustest põhimõtteid leida.

- Kuidas aitab Issand õhupuuduse probleemi lahendamise kohaselt meil mõnikord meie probleemid lahendada või vastab meie küsimustele? (Mõnikord ütleb Issand meile, kuidas probleemi lahendada ja ootab, et me järgiksime Tema juhiseid.)
- Kuidas aitab Issand tüürimise probleemi lahendamise kohaselt meil mõnikord meie probleemid lahendada või vastab meie küsimustele? (Mõnikord hoolitseb Issand ise lahenduse eest.)
- Kuidas aitab Issand valguse probleemi lahendamise kohaselt meil mõnikord meie probleemid lahendada või vastab meie küsimustele? (Mõnikord tahab Issand, et me pakuksime lahenduse välja ja paluksime Tema heakskiitu ning abi lahenduse elluviimisel.)

Kirjutage tahvlile põhimõte: Hüüdes Issanda poole ja tehes probleemide lahendamiseks oma osa, võime saada Issandalt abi. Selleks, et aidata õpilastel seda põhimõtet rakendada, paluge neil mõelda sellele tähtsale otsusele, millele nad mõni minut tagasi mõtlesid. Seejärel paluge neil mõtiskleda järgmiste küsimuste üle:

- Mida te arvate, mida Issand ootab, et te seda otsust langetades teeksite?
- Mida võib Issand teha, et teid aidata?
- Kuidas te saate näidata, et usaldate Issandat, kui sellele otsusele mõtlete?

Andke õpilastele mõni minut aega, et panna kirja, mida nad on täna õppinud. Tunnistage, et kui palvetame ustavalt Issanda poole ja teeme probleemide lahendamiseks oma osa, juhivad Ta meid ja aitab meid vastavalt Tema tarkusele ja väele.

Eteri 3

Sissejuhatus

Vastusena Issanda küsimusele „Mida sa tahad, et ma teeksin, et teil oleks teie laevades valgus?“ valmistas Jeredi vend ette kuusteist kivi ja palus alandlikult, et Issand neid puudutaks, „et need võiksid särada pimeduses“ (Et 2:23; 3:4). Kuna Jeredi vennal oli suur usk,

nägi ta Päästja sõrme kive puudutamas. Seejärel näitas Issand ennast Jeredi vennale ja ilmutas palju asju. Issand käskis Jeredi vennal panna kirja, mida ta on näinud ja kuulnud ning need kirjutised pitseerida, kuni Issand need esile tuua soovib.

Õpetamissoovitused

Eteri 3:1–20

Issand puudutab kive, et anda jeredlaste pargastele valgust, ja näitab ennast Jeredi vennale

Paluge ühel õpilasel tulla tahvli juurde kirjutama. Seejärel esitage klassile järgmine küsimus ja paluge tal õpilaste vastused tahvlile kirja panna.

- Nimetage mõned asjad, mille pärast teismelised siiralt palvetavad.

Paluge õpilastel ette kujutada, et üks nende sõpradest palvetab ühe tahvlil kirjas oleva asja pärast. See sõber tahaks teada, kuidas arendada oma palveid ja muuta oma tegusid, et saada Issandalt abi ja juhatust. Innustage õpilasi mõtlema selle soovi üle, kui nad uurivad Eteri 3. peatükist Jeredi venna eeskuju, otsides arusaamu, mida nad võiksid oma sõbraga jagada.

Tuletage õpilastele meelde, et eelmises õppetunnis arutasid nad lugu, milles Jeredi vend küsis Issandalt, kuidas jeredlaste pargastesse valgust saada.

- Mida Jeredi vend tegi, et aidata pargastesse valgust saada? (Vt Et 3:1.)
- Mida palus Jeredi vend Issandal teha, et valgust saada? (Vt Et 3:1, 4.)
- Mis teile Jeredi venna püüdluste juures muljet avaldab?

Pöörake tähelepanu sellele, et Jeredi vend tegi kivide ettevalmistamisel suuri jõupingutusi. Seejärel paluge õpilastel mõelda, kui tõhusad valgusallikad oleksid kivid olnud siis, kui Issand poleks neid puudutanud. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 3:2–5, et leida fraase, mis näitavad, et Jeredi vend mõistis, et ta sõltub Issandast.

Kui õpilastel on olnud lugemiseks piisavalt aega, jaotage nad paaridesse. Paluge neil teineteisele rääkida, mida nad leidsid. Paluge samuti, et nad räägiks, mis neile Jeredi venna palve juures muljet avaldab.

Kui õpilased loevad salmi Eteri 3:2, võib neil tekkida küsimusi fraaside „meie ei ole väärilised sinu ees“ ja „meie loomus [on] jätkuvalt halvaks muutunud“ kohta. Aidake neil mõista, et Jeredi vend viitas neid sõnu kasutades olukorrale, mille oleme pärinud langemise pärast. Me oleme füüsiliselt ja vaimselt Jumalast eraldatud ja patustades me eraldame ennast Temast veelgi enam. Temaga võrreldes oleme nõrgad ja pole väärilised. Tema abita ei saaks me kunagi pöörduda tagasi, et elada Tema juures.

Selleks, et aidata õpilastel loetud salmidest rohkem aru saada, esitage järgmisi küsimusi:

- Miks on teie arvates meie jaoks tähtis, et mõistaksime abi küsides, et oleme Issandast sõltuvad?
- Milliseid tõendeid te näete salmides Eteri 3:1–5 selle kohta, et Jeredi vend uskus, et Issand suudab aidata tal probleemi lahendada? (Vajadusel õhutage õpilasi, et nad otsiksid fraase, mis kirjeldavad Jeredi venna püüdeid, ja fraase, mis näitavad, et ta usaldas Issandat.)

Selleks, et rõhutada Jeredi venna usu väge, paluge ühel õpilasel lugeda ette, mida ütles vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumist:

Isiklike kogemuste jagamine

Jagades kogemusi, mida olete saanud, püüdes elada evangeeliumi põhimõtete järgi, võite aidata õpilastel mõista, kuidas nemad neid põhimõtteid rakendada saavad. Kõnelge lühidalt ja lisage alati tunnistus, mis annab edasi, mida Te õppisite või kuidas Teid nende kogemuste kaudu õnnistati. See kutsub Püha Vaimu tunnistama tõdedest, millest rääkisite.

„Jumal tundis kindlasti nagu lugejadki, et selle mehe lapselikult süütu ja innukas usus on midagi imekspandavat. „Vaata, oo Issand, sa võid seda teha.“ Need on ehk pühakirjades inimese öeldud vägevaimad ususõnad. .. Olenemata sellest, kui ebakindel prohvet oma võimetes on, ei kahtle ta Jumala väes” (Rending the Veil of Unbelief. – Nurturing Faith through the Book of Mormon: The 24th Annual Sidney B. Sperry Symposium, 1995, lk 12).

Näidake pilti „Jeredi vend näeb Issanda sõrme” (62478; Gospel Art Book, 2009, nr 85). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 3:6. Paluge õpilastel teksti jälgida ja kujutada ette, milline võis olla selles salmis kirjutatud kogemus Jeredi venna jaoks.

- Mida te mõtleksite või tunneksite, kui teil oleks sarnane kogemus nagu Jeredi vennal? Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 3:6–8, selgitades, et kui Jeredi vend nägi Issanda sõrme, ta „langes maha Issanda ees” (Et 3:6). Ta oli üllatunud, kui nägi, et Issanda sõrm „oli nagu inimese sõrm, nagu liha ja veri” (Et 3:6). (Jeredi vend sai hiljem teada, et oli näinud osa Issanda vaimu kehast (vt Et 3:16).)

Paluge õpilastel lugeda läbi salm Eteri 3:9, et leida põhjus, miks oli Jeredi vend võimeline Issanda sõrme nägema.

Kui õpilased on vastanud, kirjutage tahvlile järgmine poolik lause.

Kui hüüame alandlikult Issanda poole, õnnistab Ta meid vastavalt meie .. ja Tema enda tahtele.

Paluge õpilastel soovitada sõnu, mida saaks selle lause lõpetamiseks kasutada. Õpilased peaksid soovitava lause lõpetamiseks sõna usule. Nad võivad samuti soovitada sõnu püüdlustele, alandlikkusele, vajadustele ja siirusele. Aidake neil näha, et kõik need sõnad väljendavad meie usku. Seejärel lõpetage tahvilil olev lause. Kui hüüame alandlikult Issanda poole, õnnistab Ta meid vastavalt meie usule ja Tema enda tahtele.

Viidake tunni alguses tahvlile kirjutatud nimekirjale. Valige nimekirjast üks-kaks asja. Paluge õpilastel jagada oma mõtteid selle kohta, kuidas keegi võib nendes konkreetsetes olukordades näidata oma usku Issandasse. Kui õpilased on rääkinud, viidake äsja tahvlile kirjutatud põhimõttele.

- Millised kogemused on aidanud teil teada, et see põhimõte on õige?

Selleks, et aidata õpilastel seda põhimõtet rakendada, paluge neil mõelda olukorrale, milles nad Issanda abi vajavad. Andke neile aega panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja üks viis, kuidas nad võivad rakendada rohkem usku, kui nad alandlikult Issanda abi otsivad. Innustage õpilasi viima ellu seda, mida nad kirja panid. Soovi korral võiksite jagada mõnda kogemust, mille saite, kui rakendasite usku Issandasse ning Teile said osaks õnnistused.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad, mis selgitavad, et meie varasemad kogemused võivad meie usku tugevdada.

„Ettevalmistav usk põhineb minevikukogemustel, teadmisel, mis rajab usule aluse” (Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 18).

- Millised on alates Paabeli tornist mõned Jeredi venna kogemused, mis tõenäoliselt tugevdasid tema usku Issandasse? Kuidas valmistasid teie arvates need kogemused teda ette, et rakendada sellist suurt usku, et viia kivid Issanda ette?

Paluge õpilastel võtta paaridesse ja arutada järgmisi küsimusi.

- Millised kogemused on tugevdanud teie usku Issandasse? Kuidas saavad need kogemused valmistada teid ette hilisema elu jooksul veelgi suurema usu rakendamiseks?

Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette salmid Eteri 3:9–12. Paluge õpilastel teksti jälgida. Seejärel küsige:

- Kui Issand küsis: „Usud sa neid sõnu, mida ma räägin?“, vastas Jeredi vend: „Jah, Issand” (Et 3:11–12). Miks on teie arvates tähelepanuväärne, et Jeredi vend kohustus uskuma Issanda sõnu enne, kui ta neid kuulis?

Selgitage, et kui vanem Holland oli õpetanud usust, mis rajaneb varasematel kogemustel, õpetas ta veelgi täielikumast usust, mida meil on vaja arendada. Paluge ühel õpilasel lugeda ette vanem Hollandi sõnad:

„Lunastavat usku tuleb sageli rakendada tulevaste kogemuste suhtes, tundmatu suhtes, mis annab võimaluse imeks. Tähelepanelikkust vajav usk, mägesid liigutav usk, Jeredi venna usuga sarnane usk eelneb imele ja teadmisele. .. Usk tähendab tingimusteta ja eelnevalt nõustumist kõigi olukordadega, mida Jumal võib nõuda nii lähitulevikus kui ka kaugemas tulevikus.

Jeredi venna usk oli täielik” (Christ and the New Covenant, lk 18–19).

Innustage õpilasi mõtlema sellele, kas neil on Issandasse piisavalt usku, et end Talle pühendada ja järgida seda, mida Ta neile ilmutab, isegi enne, kui Ta seda ilmutab.

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 3:13–20, et leida, milline õnnistus sai Jeredi vennale osaks tänu tema usule. Soovi korral andke õpilastele aega, et panna kirja tõed, mida ta õppis ja kogemused, mis tal olid. Kui õpilastel on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, võiksite paluda, et mõni neist räägiks, mida ta kirja pani.

Küsite õpilastelt õppetunni varasemas osas, mida nad tunneksid, kui neil oleks sarnane kogemus nagu Jeredi vennal, kes nägi Issanda sõrme. Nüüd, kus nad on lugenud rohkem Jeredi venna kogemuse kohta, võiksite selle küsimuse taas esitada.

Tunnistage, et **kui me rakendame Jeredi venna sarnaselt usku, saame Issandale lähemale.**

Eteri 3:21–28

Issand käsib Jeredi vennal panna kirja asjad, mida ta on näinud ja ülestähenduse pitseerida

Paluge ühel õpilasel lugeda ette salmid Eteri 3:25–26 ja ülejäänud õpilastel kindlaks teha, mida Issand Jeredi vennale nägemuses näitas. Paluge õpilastel rääkida, mida nad õppisid.

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 3:21–24, 27–28, selgitades, et Issand käskis Jeredi vennal kirja panna asjad, mida ta oli näinud ja kuulnud ning oma kirjutised pitseerida. Issand selgitas samuti, et Ta leiab viisi, et Jeredi venna kirjutised tulevikus kahe kivi abil tõlgitaks. Need kivid olid osa sellest, mida kutsutakse Uurimiks ja Tummimiks (vt ÕL 17:1; vt ka märksõna „Uurim and Tummim”. – Pühakirjajuht).

Lõpetuseks innustage õpilasi täna õpitut rakendama, et otsida viise, kuidas näidata, et nad usuvad Issandasse ja loodavad Tema peale. Kinnitage, et kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, õnnistab Jumal meid nii, nagu Ta Jeredi venna õnnistas.

Kommentaariid ja taustinfo

Eteri 3:15. „Mitte kunagi ei ole ma ennast näidanud inimesele”

Vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist andis ühe võimaliku selgituse Jeesuse sõnade kohta, et enne Jeredi vennale näitamist ei ole Ta ennast mitte kunagi inimesele näidanud:

„Kristus ütles Jeredi vennale: „Mitte kunagi ei ole ma ennast inimesele niimoodi näidanud, ilma et oleksin seda soovinud, olles kantud vaid nägija usust.” Tavaliselt kutsutakse prohvetid Issanda juurde, neil palutakse

siseneda Tema juurde ja seda üksnes Tema loal. Jeredi vend seevastu tundub lükkavat end läbi eesriide, mitte soovimatu külalisena, vaid põhimõtteliselt ilma, et teda oleks kutsutud. .. Ilmselt sidus Issand ise ennenägematu usu selle ennenägematu nägemusega. Kui nägemus ise polnud ainulaadne, pidi selleks olema usk ja viis, kuidas see nägemus saadi. Ainus viis, kuidas usk sai olla nii ebatavaline, oli selle võime viia prohvet ilma kutsumata sinna, kus teised olid võimelised olnud minema üksnes Jumala kutsel” (Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon, 1997, lk 23).

Koduõppe tund

Mormoni 8:12 – Eteri 3 (29. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Mormoni 8:12 – Eteri 3 (29. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Mormoni 8:12–41)

Õpilased said teada, et Moroni nägi meie päevi ja et ta kirjeldas prohvetlikult olusid, milles me elame. Nad nägid, miks on Mormoni Raamat Issanda hinnaline kingitus, mis võib juhatada neid viimsetel päevadel. Õpilased õppisid Moroni viimsete päevade kirjelduse põhjal, et Jumal peab meid selle eest vastutavaks, kuidas me vaeseid ja abivajajaid kohtleme.

2. päev (Mormoni 9)

Moroni lõpetas oma isa ülestähenduse kuulutades, et kui me parandame meelt ja hüüame Jumala poole, leitakse meid Jumala juurde tulles määrumata. Õpilased õppisid Moronilt, et kuna Jumal on muutumatu, teeb Ta imesid vastavalt oma laste usule ja et kui me palvetame usus Jeesuse Kristuse nimel Taevase Isa poole, annab Ta meile õnnistusi, mis aitavad meil teha kõik, mis on vajalik meie päästmiseks.

3. päev (Eteri 1–2)

Õpilased õppisid, et Eteri raamat on Moroni lühendus 24 kuldplaadist, mille Moosia raamatu kohaselt leidis Limhi rahvas. Nendel plaatidel oli aruanne jeredlastest, kelle Issand töötatud maale juhatas. Jeredlaste kogemusi uurides said õpilased teada, et kui tegutseme usus Issanda antud juhiste järgi, võime saada Tema edasisi juhiseid. Teekonnal töötatud maale talitses Issand korra Jeredi venda, kuna too ei hüüdnud enam Tema poole. Seda kogemust uurides õppisid noored, kui tähtis on järjepidevalt palvetades Taevase Isa poole hüüda. Jeredi venna kogemus Issandaga, kui ta ehitas pargaseid, aitas noortel mõista, et kui hüüame Issanda poole ja teeme probleemide lahendamiseks oma osa, võime Issandalt abi saada.

4. päev (Eteri 3)

Kui Jeredi vend püüdis lahendada pargastesse valguse saamise probleemi, näitas ta, et kui hüüame alandlikult Issanda poole, õnnistab Ta meid meie usu ja Tema enda tahte järgi. Õpilased õppisid, et kui rakendame usku Issandasse, saame Temaga lähedasemaks. Jeredi vend elas nende põhimõtete järgi ja nägi Päästja vaimu keha ning imelist nägemust kõigist maa elanikest.

Sissejuhatus

Eteri raamat on Moroni lühendus jeredlaste ülestähendusest. Prohvet Eter tegi selle ülestähenduse 24 kuldplaadile, mille leidis kuningas Limhi rahvas. Järgnev õpetamissoovitus aitab õpilastel mõista mõningaid põhimõtteid palvest, mida õpetatakse Eteri 1. peatükis.

Õpetamissoovitused

Eteri 1

Jeredi venna palvete kaudu said tema ja ta pere armu ning juhatust

Paluge tunni alguses õpilastel mõelda olukorrale, kus nad tõesti tundsid vajadust abi saamiseks palvetada. Paluge mõnel õpilasel oma kogemusest rääkida või jagage ise kogemusi.

Tuletage õpilastele meelde, et Eteri raamat on Moroni lühendus jeredlaste ülestähendusest. Jered, tema vend, nende sõbrad ja pered elasid Paabeli torni aegadel (umbes 2200 a eKr), kui Jumal segas inimeste keele. Paluge ühel õpilasel lugeda ette salmid Eteri 1:33–35 ja paluge teistel õpilastel leida põhjused, miks Jered ja ta vend tundsid vajadust abi saamiseks palvetada. Enne lugemist selgitage soovi korral, et fraas „hüüa Issanda poole“ tähendab teisisõnu „palveta“. Seejärel küsige:

- Millist abi Jered ja ta vend Issandalt vajasid?
- Mida räägivad need salmid sellest, mida Jered oma venna usust arvas?

Jagage õpilased paaridesse. Paluge igal paaril lugeda kordamööda teineteisele ette salmid Eteri 1:35–42. Enne lugemist paluge õpilastel leida üles 1. kõik korrad, mil Jeredi vend hüüdis Issanda poole ja 2. kõik korrad, mil Issand Jeredi venna palvete tulemusel tema vastu kaastunnet üles näitas. Kui aega on olnud piisavalt, paluge mõnel paaril tuua näiteid, kuidas Issand korduvate palvete tõttu Jeredi venna ja tema pere vastu kaastundlik oli.

Küsi: milliseid põhimõtteid võime nendest salmidest palve kohta õppida? (Kui õpilased räägivad, milliseid põhimõtteid nad leidsid, rõhutage järgmist põhimõtet: kui me usus pidevalt Jumala poole hüüame, on Ta meie vastu kaastundlik. Kirjutage see põhimõte tahvliile.)

Selgitage õpilastele, et on tähtis pidada meeles, et palve kaudu viiakse Isa tahe ja lapse tahe teineteisega vastavusse. „Palve eesmärgiks ei ole muuta Jumala tahet, vaid kindlustada endale ja teistele õnnistused, mida Jumal on juba nõus andma, kuid selleks, et neid saada, tuleb meil neid paluda“ (Märksõna „Palve“. – Pühakirjajuht).

Paluge õpilastel vaadata üle salmid Eteri 1:34, 36 ja 38 ja leida, mida Jeredi vend oma palvetes palus. Paluge ühel õpilasel teiste vastused tahvliile kirjutatud põhimõtte sõnade „Jumala poole hüüame“ alla kirja panna.

Rõhutage, et Jeredil ja tema vennal oli usku ning nad tahtsid Issandale kuulekad olla. Soovitage, et õpilased märgiksid salmi Eteri 1:38 lõpus ära fraasi „olgem Issandale ustavad“.

Paluge õpilastel vaadata üle salmid Eteri 1:35, 37, 40–42 ja leida, kuidas konkreetset Jumal Jeredi venda ja tema peret ning sõpru õnnistas. Kui õpilased neid õnnistusi välja toovad, paluge ühel õpilasel need tahvlil oleva põhimõtte sõna kaastunne alla kirja panna. Juhtige tähelepanu sellele, et Issand andis Jeredi vennale õnnistused, mida ta palus.

Kirjutage tahvlile järgmised küsimused või tehke nendest käsi-leht. Paluge õpilastel viidata tahvlile kirjutatud põhimõttele ja paarides neid küsimusi arutada. Need küsimused aitavad õpilastel seda põhimõtet mõista ja selle tähtsust tunnetada.

Kuidas erineb teie arvates „Jumala poole hüüdmine“ lihtsalt „palve ütlemisest“?

Millal olete teie või keegi, keda te tunnete, kogunud palvele vastuse saamisel Taevase Isa kaastunnet?

Mida te võite Issanda kohta õppida sellest, kuidas Ta Jeredi venna palvetele vastas?

Kui õpilastel on olnud aega neid küsimusi arutada, võiksite paluda neil jagada arutelu käigus tekkinud mõtteid või kogemusi, millest nad omavahel rääkisid.

Tunnistage Taevase Isa armastusest meie vastu ja Tema soovist meid õnnistada, kui järjepidevalt Tema poole hüüame. Paluge õpilastel mõelda, kuidas nad saavad tahvlil olevat põhimõtet rakendada. Näiteks võivad nad seada eesmärgiks järjepidevalt palvetada või valida välja ühe viisi, kuidas oma palveid siiramaks muuta. Võiksite anda neile aega, et nad oma soovid pühakirja-päevikutesse kirja paneksid.

Selgitage, et Jeredi venna palvete uurimine võib anda meile edasisi teadmisi Jumala armastusest meie vastu ja palve kaudu tulevatest õnnistustest. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 1:43. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, millist õnnistust

veel Issand Jeredile ja ta vennale lubas. Kui õpilased räägivad, mida nad teada said, juhtige tähelepanu sellele, et Jeredi vend ei olnud palvetanud otseselt selleks, et tema järeltulijatest saaks suur rahvas. Võiksite soovitada, et õpilased märgiksid oma pühakirjades ära salmi Eteri 1:43 lõpu, mis näitab, miks Jumal Jeredi venna palvele sel moel vastas: „kuna sa oled hüüdnud minu poole pikka aega“.

Küsi: millist põhimõtet me võime salmist Eteri 1:43 õppida Issanda lahkusest Jeredi ja tema venna vastu?

Sellest pühakirjasalmist võib õppida mitut põhimõtet. Üheks tähtsaks põhimõtteks on: **kui palvetame järjepidevalt Jumala poole, võime saada rohkem õnnistusi, kui oleme küsinud.**

Küsi: millal olete kogunud, et see põhimõte on õige? Kas tunnete kedagi, kellel on selline kogemus olnud või kas teile meenub keegi pühakirjadest, kes on seda kogunud? (Õelge õpilastele, et annate neile enne vastamist hetke aega mõtlemiseks. Soovi korral jagage ka kogemust oma elust.)

Tunni lõpetamiseks tunnistage, et Jumal kuuleb meie palveid ja vastab neile. Ta on täis tarkust ja kaastunnet ning Talle teeb rõõmu oma laste õnnistamine. Ta rõõmustab, kui palvetame Tema poole siiralt ja järjepidevalt. Innustage õpilasi tegema pingutusi, et suurema usuga palvetada. Innustage neid pidama meeles, et Taevane Isa on täis kaastunnet ja vastab nende palvetele vastavalt sellele, mis tooks nende ellu Tema äranägemise järgi suurimaid õnnistusi.

Järgmine õppenädal (Eteri 4–12)

Järgmises osas saavad õpilased jeredlaste kohta rohkem teada. Kuigi prohvetid hoiatavad jeredlasi, et nad ei valiks kuningaid, teeb rahvas seda siiski ning kuningad viivad rahva vangistusse. Inimesed, kes ihaldavad maist võimu, kasutavad tavaliselt oma isekate soovide täitmiseks salajasi liite. Moroni paneb kirja palju imelisi asju, mis leidsid aset tänu osa inimeste suurele usule. Ta õpetab, et need, kes endid Jumala ees alandavad ja temasse usuvad, saavad osa Tema armust, et aidata neil oma nõrkusi ületada.

Eteri 4–5

Sissejuhatus

Issand käskis Moronil pitseerida ülestähenduse Jeredi venna nägemusest, ja selgitas, et need kirjutised ilmutakse, kui inimestel on usku nagu Jeredi vennal. Moroni

kuulutas prohvetlikult, et viimsetel aegadel tunnistavad kolm tunnistajat Mormoni Raamatu õigsusest.

Õpetamissoovitused

Eteri 4:1–7

Moroni paneb kirja kogu Jeredi venna nägemuse ja pitseerib selle kinni

Paluge õpilastel mõelda millelegi, mis on nende või nende pere jaoks eriti hinnaline ning mida nad tahavad ehk väikeste laste käeulatusest väljapool hoida. Näitena võite näidata või kirjeldada midagi, mis on teie jaoks hinnaline.

- Miks te seda asja lapse kätte ei anna?
- Mida peab laps õppima või tegema, enne kui saate selle asja tema kätte usaldada?

Selgitage, et evangeeliumi tõed on Issandale hinnalised. Ta tahab neid kõiki meiega jagada, kuid Ta ootab, kuni oleme valmis neid vastu võtma. Kui õpilased uurivad selles tunnis Eteri 4. peatükki, innustage neid otsima põhimõtteid, mis võivad aidata neil valmistuda Issanda tõesid vastu võtma.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 4:1–5. Paluge klassil leida, mida käskis Issand Moronil üles kirjutada ja kinni pitseerida.

- Mis kästi Moronil „kinni pitseerida“?

Selgitage, et Moroni lisas Jeredi venna ülestähenduse, mida sageli kutsutakse Mormoni Raamatu pitseeritud osaks. (Soovi korral näidake käsiraamatu lõpus olevast lisast tabelit Mormoni Raamatu allikatega.

- Kuidas kirjeldas Moroni seda, mida Jeredi vend nägi? (Vt Et 4:4.)

Selleks, et aidata õpilastel õppida rohkem selle kohta, mida Issand Jeredi vennale näitas, paluge neil lugeda läbi salmid Eteri 3:25–26 ja 2. Nefi 27:8–10. Seejärel küsige:

- Mida näitas Issand Jeredi vennale salmide Eteri 3:25–26 kohaselt?
- Mida sisaldab salmi 2. Nefi 27:10 kohaselt Mormoni Raamatu kinni pitseeritud osa?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 4:6–7. Paluge õpilastel teksti jälgida ja leida, millised tingimused peavad olema täidetud, enne kui Jeredi vennale antud ilmutused teatavaks tehakse. Soovi korral innustage õpilasi, et nad märgiksid ära, mida nad pühakirjadest leiavad.

- Millised tingimused te leidsite?
- Milliseid põhimõtteid me sellest pühakirjakohast ilmutuse saamise kohta õpime?
(Aidake õpilastel näha, et **kui me parandame meelt ja rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, võime saada edasisi ilmutusi.**)
- Miks me peame teie arvates edasiste ilmutuste saamiseks meelt parandama ja puhtaks saama?

Selleks, et aidata õpilastel mõista, mida tähendab „rakendavad .. usku .. nagu tegi Jeredi vend“ (Et 4:7), paluge neil panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja nii palju viise, kui nad suudavad meenutada, selle kohta, kuidas Jeredi vend näitas usku Issandasse. Võiksite soovitada, et nad seda ülesannet täites kordaksid üle Eteri peatükid 1–3. Kui õpilastel on mõtlemiseks ja kirjutamiseks piisavalt aega olnud, paluge mõnel neist lugeda ette mõned näited, mis nad kirja panid ja selgitada, miks need näited neile muljet avaldavad.

Tuletage õpilastele meelde seda hinnalist asja, millele nad tunni alguses mõtlesid ja millistel tingimustel nad selle lapse kätte usaldaksid. Tunnistage, et samamoodi nõuab Issand

oma lastelt, et nad täidaksid teatud tingimused, enne kui Ta neile kõik oma tõesid ilmutab. Ta nõuab, et näitaksime oma vaimset valmisolekut ja usku.

Eteri 4:8–19

Issand õpetab, mida peame tegema, et saada edasisi ilmutusi

Näidake kangatükki. Selgitage, et Issand õpetas põhimõtteid, mis võivad meil aidata saada ilmutusi. Neid põhimõtteid õpetades rääkis ta loorist. Loor on piltlik väljend, mida kasutatakse, kui räägitakse millegi katmisest või varjamisest.

Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 4:15 ja leida fraas, milles on sõna loor.

- Millisele loorile Issand viitab? („Uskmatuse loor.”) Kuidas on uskmatuse nagu loor?
- Mida tähendab teie arvates „rebi[ma] puruks .. uskmatuse loori”?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 4:8, teisel Eteri 4:11 ja kolmandal Eteri 4:15. Paluge õpilastel teksti jälgida ja leida, mis võib meil ilmutuse saamist takistada ja mis aitab meil „rebi[da] puruks .. uskmatuse loori” ning rohkem ilmutusi saada.

- Mida tähendab teie arvates „võitle[ma] Issanda sõna vastu”? (Et 4:8.)
- Milliste tagajärgedega me salmi Eteri 4:8 kohaselt Issanda sõna vastu võideldes silmitsi seisame?
- Nimetage salmi Eteri 4:11 kohaselt üks õnnistus, mille me Issanda sõnu uskudes saame.

Kirjutage tahvlile järgmine lõpetamata lause:

Kui me usume Issanda sõna, ..

Paluge õpilastel lause lõpetada vastavalt sellele, mida nad nendest salmidest õppisid. Õpilaste vastused võivad varieeruda, kuid veenduge, et nad toovad välja põhimõtte: kui usume Issanda sõna, õnnistab Issand meid edasiste ilmutustega. Kirjutage see põhimõtte tahvlile. Samuti võiksite õpilasi innustada, et nad selle oma pühakirjades salmi Eteri 4:11 kõrvale kirjutaksid.

Selleks, et aidata õpilastel seda põhimõtet mõista, küsige:

- Miks me peame teie arvates uskuma Issandalt juba saadud tõesid, et Ta neid meile juurde annaks?

Paluge ühel õpilasel panna tahvlile kirja näited usu rakendamise kohta Issanda sõnasse: isiklik pühakirjade uurimine, Püha Vaimu õhutuste järgimine, kohalike Kiriku juhtide järgimine, pühakirjade õppimine kirikus ja seminaris, viimse aja prohvetite sõnade järgimine.

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kuidas ühel neist viisidest usu näitamine Issanda sõnasse on viinud neid edasiste ilmutuste saamiseni. Innustage mõnda õpilast oma kogemust jagama.

Viidake taas tahvlil kirjas olevatele näidetele. Paluge õpilastel mõelda neile näidetele, kui nad mõtisklevad selle üle, kui hästi nad näitavad, et usuvad Jumala sõna. Soovitage, et nad annaksid iga näite puhul endale hinde kümnepallisüsteemis, kus hinne 10 tähendab, et näide viitab millelegi, mida nad teevad hästi. Innustage õpilasi panema vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja üks viis, kuidas nad saavad näidata rohkem usku juhisesse, mis nad on Issandalt juba saanud. Jagage oma tunnistust tahvlile kirjutatud põhimõtte kohta ja innustage õpilasi kirjutama eesmärgi täitma.

Kustutage tahvlilt ära fraas „usume Issanda sõna”. Juhtige tähelepanu sellele, et Issand õpetas ilmutuse saamise kohta edasisi põhimõtteid. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 4:13–15, et leida, mida nad saavad veel teha selleks, et Issandalt ilmutust saada.

Kui õpilastel on olnud lugemiseks piisavalt aega, paluge neil anda soovitusi, kuidas lause lõpetada. Vastuste hulka võivad kuuluda põhimõtted: **kui tuleme Issanda juurde, õnnistab Issand meid edasiste ilmutustega. Kui me alandlikult palvetame, õnnistab Issand meid edasiste ilmutustega.**

Selleks, et aidata õpilastel neid põhimõtteid paremini mõista, võiksite küsida:

- Mida tähendab teie jaoks tulla Issanda juurde? (Võimalikud vastused: Tema sõnade uurimine, oma südame pööramine Tema poole, meeleparandus ning Tema järgimine ja Talle kuuletumine.)

- Mida tähendab omada murtud südant ja kahetsevat vaimu? (Olla alandlik, meelt parandav ja vastuvõtlik Issanda tahtele.) Miks on selline suhtumine vajalik, kui palvetame, et saada Issandalt edasisi ilmutusi?

Paluge õpilastel mõtiskleda selle üle, kuidas nad kasutaksid neid põhimõtteid oma püüdlustes saada ilmutust.

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 4:17–19, selgitades, et Issand kuulutas, et Mormoni Raamatu esiletulemine on tunnusmärgiks, et Jumal on alustanud tööd viimsetel aegadel. Samuti kutsus Ta kõiki inimesi meelt parandama ja Tema juurde tulema.

Eteri 5

Moroni kuulutab, et kolm tunnistajat näevad plaate ja tunnistavad nendest

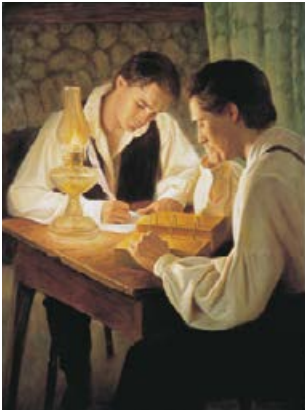
Näidake pilti „Joseph Smith Mormoni Raamatut tõlkimas“ (Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 92). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 5:1–3. Paluge õpilastel teksti jälgida ja kujutada ette, mis tunne võis olla Joseph Smithil Mormoni Raamatut tõlkida ja tõdeda, et see enam kui 1400 aastat varem Moroni kirjutatud nõuanne oli antud otse talle.

- Mida ütles Moroni „kinni pitseeritud“ plaatide kohta?
- Mida oli Josephil salmide Eteri 5:2–3 kohaselt au plaatidega teha?

Küsige õpilastelt, kas nad oskavad öelda Mormoni Raamatu kolme tunnistaja nimesid ja kas nad mäletavad, mida nad kogesid? (Kui õpilased vajavad abi, paluge neil lugeda Mormoni Raamatu algusest „Kolme tunnistaja tunnistust“.) Võiksite selgitada, et lisaks kolmele tunnistajale on ka teised tunnistanud kuldplaatide olemasolust, kaasa arvatud jumaluse liikmed (vt Et 5:4), Moroni (vt Et 5:6), Joseph Smith ja kaheksa tunnistajat.

- Kuidas saate teie olla isegi plaate nägemata Mormoni Raamatu tunnistaja? Kuidas te saate tunnistada Mormoni Raamatu mõjust teistele inimestele?

Õppetunni lõpuks paluge mõnel õpilasel jagada oma tunnistust Mormoni Raamatust.

Eteri 6

Sissejuhatus

Olles teinud vastavalt Issanda käskudele ettevalmistusi, läksid jeredlased laevadele, usaldades, et Issand juhib neid nende raskel teekonnal töötatud maale. Issand saatis tuule, mis pillutas pargaseid lainetes ja mattis

need mitmel korral vee alla, kuid mis siiski ajas alused töötatud maa poole. End uuel maal sisse seades valis rahvas hoolimata Jeredi venna hoiatusest kuninga.

Õpetamissoovitused

Eteri 6:1–12

Issand laseb tuulel jeredlaste pargased töötatud maale juhtida

Kirjutage enne tunni algust tahvlile:

Evangeeliumi jagamine sõbraga

Kõlbliselt puhtaks jäämine

Kõrgete käitumisnormidega sõprade valimine

Elus õigete prioriteetide seadmine

Juhtige tähelepanu sellele, et need on näited asjadest, mida Issand tahab, et me teeme. Siiski peavad mõned inimesed neid asju liiga rasketeks. Paluge õpilastel mõelda veel näiteid, mida nimekirja lisada. Selgitage, et jeredlaste teekonna ülestähendus töötatud maale sisaldab põhimõtteid, mis võivad meid juhtida, kui meil tundub olevat raske teha seda, mida Issand käsib. Innustage õpilasi Eteri 6. peatükki uurides otsima põhimõtteid, mis aitavad neid sarnastes asjades, nagu on tahvlile kirja pandud.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 2:24–25. Paluge õpilastel teksti jälgida, otsides Issanda hoiatust jeredlastele seoses nende teekonna raskusega töötatud maale.

- Mida Issand lubas, et Ta teeb, et aidata jeredlastel turvaliselt töötatud maale jõuda?

Tuletage õpilastele meelde, et selleks, et lainetes ja tuules vastu pidada, ehitasid jeredlased pargased, mis olid „ülimalt tihedad .. nagu anum“ (Et 2:17), avaustega laes ja põhjas, et nad saaksid õhku sisse lasta. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 6:1–4. Paluge õpilastel teksti jälgida ja leida veel viise, kuidas jeredlased nendeks raskusteks valmistusid.

- Mida teie arvates tähendab, et jeredlased alustasid merereisi „usaldades end Issanda, oma Jumala hoolde“? (Nad usaldasid end Jumala hoolde, kes kandis nende eest hoolt ja kaitses neid.)
- Miks oli teie arvates jeredlaste jaoks oluline usaldada end Issanda hoolde, olles teinud kõik, mida nad said endi ettevalmistamiseks teha?
- Miks võis olla raske end selles olukorras Issanda hoolde usaldada? (Kui õpilased ei maini järgmist, võiksite juhtida tähelepanu sellele, et jeredlased pidid ise ehitama oma pargased, nad ei saanud oma aluseid juhtida ja tõenäoliselt ei teadnud nad teed töötatud maale ega seda, kui kaua teekond kestab.)

Selleks, et aidata õpilastel Eteri 6. peatükis kirjapandud sündmuse piltlikult ette kujutada, paluge neil joonistada vihikusse või pühakirjapäevikusse jeredlaste pargase lihtne visand. Seejärel laske neil joonistada või koostada nimekirja sellest, mis salmide Eteri 6:1–4 kohaselt pargaste pardal oli.

Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette Eteri 6:5–11. Paluge õpilastel kuulamise ajal vaadata oma visandeid ja ette kujutada, kuidas võis olla selliste alustega reisida.

- Mis võiks teie arvates jeredlaste pargasega reisimise juures raske olla?
- Kui kaua salmi Eteri 6:11 kohaselt jeredlased sel moel reisisid?

Piltlikult kujutama

Kui õpilased pühakirjades olevaid sündmuseid piltlikult ette kujutavad, muutuvad need sündmused nende jaoks tõelisemaks ja elavamaks. See võib aidata õpilastel paremini leida seoseid pühakirjades olevate inimeste ja olukordadega ning jutustusi tõhusamalt analüüsida ja mõista.

- Mida tähendab teie arvates „lainevallid“? (Et 6:6). Mida te arvate, kuidas te end tunnete jeredlaste pargases, kui see oli selliste lainete pärast „maetud meresügavustesse“? (Soovi korral tuletage õpilastele meelde, et enne, kui sai avaused avada ja õhku saada, pidid jeredlased ootama kuni pargased pinnale kerkivad.)

Selleks, et aidata õpilastel valmistuda põhimõtte äratundmiseks, küsige:

- Kuidas näitasid jeredlased, et usaldavad merd ületades Issandat? (Vt Et 6:7, 9.)
- Millised on mõned fraasid salmidest Eteri 6:5–11, mis kirjeldavad, mida tegi Issand jeredlaste heaks, kuna nad Teda usaldasid?

Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 6:12, et leida, millega jeredlaste teekond lõppes.

- Miks valasid jeredlased rõõmupisaraid? Millisel „õrnal halastusel“ oli Issand lasknud neile osaks saada?

Selleks, et aidata õpilastel mõista põhimõtet, mida jeredlaste kogemus näitlikustab, küsige:

- Mida teeb Issand jeredlaste teekonnast õpitu kohaselt meie heaks, kui me Teda ja Tema tahet usaldame? (Õpilased peaksid välja tooma põhimõtte, et kui me usaldame Issandat ja teeme Tema tahet, juhib Ta meie elu kurssi. Kirjutage see põhimõte tahvlile. Paluge õpilastel selle põhimõtte üle mõtiskleda ja jagada kogemusi, mis on aidanud neil teada, et see on õige. Soovi korral rääkige ka, kuidas Teie seda teate.)

Paluge õpilastel mõelda sellele, kuidas nad võiksid rasketes olukordades, millega nad võivad hetkel silmitsi seista, paremini Issandat usaldada ja Tema juhiseid järgida. Selgitage, et nad võivad salmidest Eteri 6:1–12 leida veel teisigi põhimõtteid. Tehke tahvel puhtaks, jättes sinna vaid lause Issanda usaldamisest. Joonistage tahvli ühte serva lihtne pargas. Kirjutage teise serva töötatud maa.

- Millega päästmisplaanis saab töötatud maad võrrelda? (Igavese eluga.)
- Kuidas me saame eluraskusi kohates järgida nende jeredlaste eeskujut? Kuidas aitab Issand meid meie surelikul teekonnal, nagu Ta aitas jeredlasi? (Õpilaste vastustes peaks peegelduma põhimõte: **kui me Issandat usaldame, toetab Ta meid meie arengus ja igavese elu saamiseks valmistudes**. Võiksite õpilastele soovitada, et nad selle põhimõtte oma pühakirjades salmidest Eteri 6:5–12 kõrvale kirjutaksid.)

Paluge õpilastel mõelda raskustele, mida nad on kogunud või millega nad hetkel elus silmitsi seisavad. Paluge neil vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja panna, kas nad tunnevad, et on nendele raskustele ustavalt reageerinud ja kuidas Issand on neid toetanud.

Innustage mõnda õpilast ette lugema, mida ta kirja pani. Seejärel küsige:

- Millist nõu te annaksite täna õpitu kohaselt kellelegi, kes kogeb vastuseisu või raskusi?

Eteri 6:13–18

Jeredlased õpetavad oma lapsi kõndima alandlikult Issanda ees

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 6:13–18, selgitades, et kui jeredlased töötatud maale saabusid, hakkasid nad peresid looma ja vilja kasvatama. Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 6:17, et leida, mida jeredlased oma lastele õpetasid. Seejärel küsige:

- Mida tähendab teie arvates „kõndima alandlikult Issanda ees“? Millised on mõned näited inimestest, keda olete näinud seda põhimõtet järgimas? Kuidas on teie vanemad ja teised innustanud teid alandlikult Issanda ees kõndima?
- Mida tähendab olla õpetatud „kõrgest“?
- Milline seos on teie arvates Issanda ees alandlikult kõndimise ja kõrgest õpetatud olemise vahel? (Õpilaste vastustest peaks selguma põhimõte: **kui kõnnime alandlikult Issanda ees, võime olla õpetatud kõrgest**.)

Soovi korral paluge õpilastel kirjutada ajast, mil nad tundsid, et olid „õpetatud .. kõrgest“. Innustage osa neist rääkima, mida nad kirja panid. Kutsuge õpilasi salmis Eteri 6:17 kirjapandud põhimõtteid järgima.

Paluge õpilastel kogemusi jagada

Kui palute õpilastel mõtiskleda selle üle, kuidas nad teavad, et üks põhimõte on õige, annate võimaluse Vaimule neid innustada, kui nad oma tundeid ja kogemusi meenutavad. Vastates väljendavad õpilased oma tunnistust isegi siis, kui vastused ei pruugi sisaldada sõnu „Ma tahaksin jagada oma tunnistust“ või „Ma tean“.

Eteri 6:19–30*Jeredlased valivad kuninga*

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 6:19–22, selgitades, et kui Jered ja ta vend vanaks jäid, tahtsid jeredlased endale kuningat saada. Paluge õpilastel uurida salmi Eteri 6:23, et leida, mille eest Jeredi vend hoiatas, kui nad kuninga valivad.

Lõpuks tunnistage selle õppetunni põhimõtetest.

Kommentaariid ja taustinfo**Eteri 6:1–12. Jeredlased ületavad turvaliselt ookeani**

President Thomas S. Monson õpetas, kuidas me saame eesootavateks raskusteks valmistuda:

„Elame ajal, mil maailmas on paljud turvalise käskude järgimise kai küljest valla pääsenud. See on aeg, mil olakse liialt sallivad, mil ühiskonnas on üldiseks harjumuseks Jumala seadusi eirata ja rikkuda. Sageli leiame end ujumas vastuvoolu, ja vahel näib, otsekuu saaks vool meid endaga kaasa viia.

Mulle meenuvad Issanda sõnad Mormoni Raamatu Eteri raamatus. Issand ütles: „Te ei saa ületada seda suurt sügavust, kui ma ei valmista teid ette merelainete vastu ja tuulte vastu, mis on liikvele läinud, ja tulvavate vete vastu, mis tulevad“ (Et 2:25). Mu vennad ja õed! Ta on meid ette valmistanud. Kui paneme tähele Tema sõnu ja elame käskude järgi, elame üle selle liigse sallivuse ja pahelisuse aja – aja, mida võib võrrelda hävitavate

lainete, tuulte ja tulvavate vetega. Ta on meist alati hoolinud. Ta armastab ja õnnistab meid, kui teeme seda, mis on õige“ (2009. a sügisene üldkonverents).

Eteri 6:22–24. Jeredlased valivad kuninga

Prohvetid on kõikjal pühakirjades hoiatanud kuningate valitsusajaga kaasnevate ohtude eest. Võiksite kasutada järgmisi näiteid:

1. Jeredi vend hoiatas rahvast, et kuningas juhib nad vangistusse (vt Et 6:23).
2. Kuningas Moosia hoiatas rahvast ohtude eest, kui nende juhiks ei ole õigemeelne kuningas. Ta soovitas, et nad võtaksid selle asemel kasutusele kohtunike süsteemi. (Vt Mo 29.)
3. Vanas Testamendis hoiatas prohvet Saamuel kuningate valitsemise probleemi eest, kui tema rahvas tahtis, et neil oleks kuningas, „nagu on kõigil rahvail“ (vt 1Sm 8).

Eteri 7–11

Sissejuhatus

Jeredi vend muutus kurvaks, sest rahvas soovis, et neid juhiks kuningas. Ta ütles: „See viib kindlasti vangistusse” (Et 6:23). Kaks põlvkonda hiljem tema prohvetlik ettekuulutus täitus. Mitmete kuningate valitsemise ajal

muutus ka jeredlaste eluolu mitmel korral: kord kuulatusid nad prohvetitele ja elasid õigemeelselt ning siis jällegi hülgasid prohvetid ja elasid pahelisuses.

Õpetamissoovitused

Eteri 7

Oriiha ja Kiib valitsevad õigemeelsuses. Korihor mässab ja võtab kuningriigi oma valdusesse. Tema vend Suul võtab kuningriigi tagasi. Prohvetid mõistavad hukka rahva pahelisuse

Joonistage tahvlile lihtne vangikong.

Paluge õpilastel kirjeldada, kuidas inimesed end vangistuses tunda võivad. Juhtige tähelepanu sellele, et patune käitumine võib juhtida rahva vaimsesse ja füüsilisse vangistusse.

- Kuidas juhib patune käitumine vangistusse?

Õpilased võivad mainida järgmist: Tarkuse Sõna murdmine või pornograafia vaatamine võivad viia sõltuvuse vangistusse. Ükskõik millised patud vähendavad meie elus Püha Vaimu väge. Selgitage, et see õppetund aitab õpilastel näha, kuidas nad saavad vangistust vältida.

Selgitage, et kui Jeredi vend kuulis, et rahvas tahab saada kuningat, hoiatas ta, et see otsus viib nad vangistusse (vt Et 6:22–23). Sellest hoolimata otsustas Jeredi rahvas kuninga valida. Nende esimeseks kuningaks oli Oriiha, üks Jeredi poegadest. Teiseks kuningaks oli Oriiha poeg Kiib.

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 7:1–2, et saada teada, kas Jeredi venna prohvetlik kuulutus täitus Oriiha päevil. Paluge neil rääkida, mida nad teada said.

- Mida te ütleksite kellelegi, kes elas kuningas Oriiha päevil ja ei uskunud, et Jeredi venna prohvetlik kuulutus täitub?

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 7:3–7, et leida, kuidas hakkas Jeredi venna prohvetlik kuulutus täide minema. Paluge neil rääkida, mida nad leidsid. Veenduge, et nad mõistavad, et kuningas Kiib ja tema rahvas viidi vangistusse – „Kiib elas vangistuses ja samuti tema rahvas” (Et 7:7).

- Milliseid põhimõtteid olete praeguseks Eteri 7. peatükis märganud? (Kui õpilased räägivad, mida nad on õppinud, veenduge, et nad saavad aru põhimõttest: **prohvetite sõnade hülgamine võib viia vangistusse.**)

Paluge õpilastel lugeda Eteri 7:8–13, et õppida Suulist, kes sündis Kiibile vangistuses olles. Enne lugema asumist paluge õpilastel ette kujutada, et nad on uudistereporterid, kelle ülesandeks on anda ülevaade salmidest Eteri 7:8–13. Seejärel paluge igal õpilasel ühele klassikaaslasele rääkida, mida ta sellest loost esile tooks.

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 7:14–22, selgitades, et kui Suulist sai kuningas ja Korihor parandas meelt kõigest, mida oli teinud, juhtis Korihori poeg Noa Suuli ja Korihori vastast mässu. Suul viidi vangistusse. Suuli poegadel õnnestus Noa tappa ja Suul vabastada ning

Suul naasis kuningana oma kuningriiki. Kuid Noa poeg Kohor säilitas kuningriigi, mida Noa oli valitsenud. Riik jagati kahe kuninga ja rahva vahel kuni lahinguni, milles Suul Kohori tappis. Kohori poeg Nimrod andis Kohori osa kuningriigist tagasi Suulile.

Selgitage, et pärast seda, kui Suul taas kuningriiki valitses, tulid rahva sekka prohvetid. Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 7:23–25, et leida, mida prohvetid ütlesid ja kuidas rahvas sellele reageeris. Kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, küsige:

- Kuidas rahvas prohvetitele reageeris? Kuidas reageeris Suul?
- Kuidas õnnistas rahvast see, et Suul kaitses prohveteid?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 7:26–27. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mis juhtus, kui rahvas prohvetite sõnadele kuuletus. Kui õpilased räägivad, mida nad leidsid, veenduge, et nad toovad välja põhimõtte: **kui me järgime prohvetite nõuandeid ja peame Issandat meeles, saadab meid edu.**

- Kuidas on teid õnnistatud, kuna olete prohvetite nõuannetele kuuletunud?

Innustage õpilasi mõtlema, mis võiks olla üks viis, kuidas nad saavad prohvetite sõnu paremini kuulata ja neile kuuletuda.

Eteri 8:1–9:13

Jeredist, ja seejärel Akiisist, saab salajaste liitude abil jeredlaste kuningas

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 8:1–14, selgitades, et pärast Suuli surma sai kuningaks Oomer. Oomeri poeg Jered hakkas isale vastu ja võttis pähe, et tahab kuningaks saada. Tal õnnestus mingiks ajaks enda kätte saada pool kuningriiki, kuid hiljem sai ta lüüa ja oli sunnitud oma poole kuningriigist tagasi andma. Seejärel mõtles Jeredi tütar välja plaani, kuidas Jeredist kuningas saaks. Ta tuletas isale meelde muistsetel aegadel tuntud salajasi liite. Seejärel ütles ta, et tantsib mehe ees, kelle nimi on Akiis, kelle kohta ta teadis, et mees tahab temaga abielluda. Kui Akiis küsis Jeredilt tüdruku endale naiseks, pidi Jered üttelema, et Akiis peab selleks tapma kuningas Oomeri. Jered ja ta tütar viisid selle plaani ellu. Akiis palus Jeredi tüdruku endale naiseks ja astus seejärel koos sõpradega salajasse liitu, et tappa kuningas Oomer.

Juhtige tähelepanu sellele, et selle plaani tõttu said jeredlaste seas alguse salajased liidud, mis viisid lõpuks nende hävinguni. Selgitage, et salajane liit on „ühendus, kus inimesed on seotud vannetega, et viia täide selle rühma kurjad eesmärgid“ (Märksõna „Salajased liidud“. – Pühakirjajuht). Gadiantoni röövlid on Mormoni Raamatus näide ühendusest, mis kasutas oma kurjade eesmärkide saavutamiseks salajasi liite.

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 8:15–19, et leida, mida Akiis salajase liidu loomiseks tegi. Paluge õpilastel uurida, mida need salmid salajaste liitude kohta õpetavad.

- Mis on nende motiivid, kes salajaste liitudega ühinevad? (Saada võimu, et nad võiksid korda saata pahelisi tegusid.)
- Kelle võim on salajaste liitude taga? (Kuradi.)
- Milline fraas salmist Eteri 8:18 näitab, kuidas Issand salajastesse liitudesse suhtub? („Kõigest kõige jäledam ja pahelisem.”)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 8:20–22, 25. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mida nad salajaste liitude kohta veel õppida saavad. Paluge neil pöörata erilist tähelepanu sellele, millist mõju salajased liidud ühiskondadele avaldavad. (Pange tähele, et salmi Eteri 8:25 alguses olev fraas „üles ehitab“ viitab salajaste liitude loomisele.)

- Millist mõju avaldavad loetu kohaselt salajased liidud ühiskondadele? (Kui õpilased oma mõtteid jagavad, veenduge, et nad toovad välja tõe: **salajaste liitude toetamine viib ühiskonnad hävingusse.**)

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 8:23–24 ja 26, et leida, mida Moroni tahtis, et me teeksime selle tulemusel, et ta hoiatas salajaste liitude eest.

- Mida Moroni meil teha käskis? (Olla salajaste liitude suhtes valvsad ja püüda veenduda, et oleme oma ühiskonnas neist lahti saanud.)
- Mida lootis Moroni salmi Eteri 8:26 kohaselt, et me viimsetel päevadel teeme?

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 9:1–13, selgitades, et salajaste liitude tulemusel kukutasid Akiis ja ta sõbrad kuningas Oomeri troonilt. Kuid Jumal hoiatas Oomerit, et ta peaks

oma perega põgenema, seeläbi nende elusid säästes. Oomeri pahelisest pojast Jeredist sai kuningas ja ta andis oma tütre Akiisile naiseks. Akiis ja tema sõbrad jätkasid oma kurje plaane, tappes Jeredi ja isegi Akiisi poja. Need teod viisid Akiisi ja tema poegade vahelise sõjani, mis hävitas lõpuks peaaegu kõik jeredlased, ja Oomer sai tagasi troonile. Rõhutage, et need sündmused näitavad, et salajased liidud viivad ühiskondade hävinguni.

Eteri 9:14–11:23

Üks kuningas valitseb teise järel; mõned valitsevad õigemeelsuses, teised pahelisuses

Selgitage, et Eteri peatükkides 9–11 on kirjas, et pärast Jeredit valitsevad jeredlasi veel 24 kuningat, kellest mõned teevad seda õigemeelsuses, teised pahelisuses. Tuletage õpilastele meelde põhimõtet, mida varem arutati: prohvetite sõnade hülgamine võib viia vangistusse. Paluge pooltel õpilastel uurida salme Eteri 9:26–35 (Heeti valitsemisaeg) ja teisel pool salme Eteri 11:1–8 (Komi ja Siblomi valitsemisaeg). Paluge mõlemal rühmal sellele põhimõttele kinnitust leida. Paluge õpilastel lühidalt rääkida, mida nad leidsid.

Tunnistage prohvetite nõuannete järgimise tähtsusest. Soovi korral jagage oma elust kogemust, mis õpetas Teile prohvetite nõuannete järgimise tähtsust.

Kommentaariid ja taustinfo

Eteri 7:23–27; 9:28–31. Sageli hüljatakse prohvetid ja nende sõnumid

Miks kuulutavad prohvetid sõnumeid, mis on maailmas paljude inimeste seas ebapopulaarsed? Vanem Robert D. Hales Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist selgitas:

„Prohvetid peavad sageli hoiatama Jumala seaduste rikkumise tagajärgede eest. Nad ei kuuluta seda, mis on maailmas populaarne. .. Miks kuulutavad prohvetid ebapopulaarseid käske ja kutsuvad ühiskonda käskude hülgamise, mugandamise ja isegi eiramise pärast meelt parandama? Põhjus on väga lihtne. Ilmutust saades ei

ole prohvetitel muud valikut, kui kuulutada ja taaskinnitada seda, mida Jumal on neile maailmale rääkimiseks andnud“ (If Thou Wilt Enter into Life, Keep the Commandments. – Ensign, mai 1996, lk 37).

Vanem L. Aldin Porter Seitsmekümne juhatuses õpetas:

„Mõned kurdavad, et kui prohvetid räägivad selgelt ja kindlalt, võtavad nad ära meie valikuvabaduse. Me oleme endiselt vabad valima. Kuid me peame leppima oma valikute tagajärgedega. Prohvetid ei võta meilt valikuvabadust ära. Nad lihtsalt hoiatavad, millised saavad olema meie valikute tagajärjed. Kui rumal on süüdistada prohveteid nende hoiatuste pärast“ (Our Destiny. – Ensign, nov 1999, lk 66).

149. ÕPPETUND

Eteri 12:1–22

Sissejuhatus

Olles jutustanud paljudest aastatest jeredlaste ajaloos, pöördus Moroni prohvet Eteri teenimise juurde. Seejärel katkestas Moroni ajaloost jutustamise, et panna kirja mõned õnnistused, mis saavad osaks neile,

kes rakendavad usku Jeesusesse Kristusesse. Käesolev õppetund hõlmab salme Eteri 12:1–22. 150. õppetunnis käsitletakse salme Eteri 12:23–41.

Õpetamissoovitused

Eteri 12:1–4

Eter jutlustab jeredlastele meeieparandust

Paluge tunni alguses ühel õpilasel tulla tahvli juurde ja joonistada mõned lained ning ankrus seisev laev.

- Miks on oluline, et laeval on ankur?
- Millisesse ohtu või raskustesse võib laev sattuda, kui tal ei ole ankrut?
- Millist mõju avaldavad laevale lained? (Vastuseks võib olla, et lained panevad laeva liikuma, triivima või pillutavad siia-sinna.)

Kirjutage laevale fraas minu elu.

- Kui laev sümboliseerib teie elu, siis millega võib võrrelda laineid? (Võimalikud vastused: sotsiaalne surve, ebaõnn, valeõpetused või pahelisus.)
- Kuidas võib inimese elu olla nagu ankruta laev? (Võiksite soovitada, et õpilased loeksid salme Mormoni 5:17–18, mis aitavad neil sellele küsimusele vastata.)
- Nimetage mõned Issanda antud asjad, mis võivad olla meie elus vaimseteks ankruteks. (Õpilased võivad vastata erinevalt. Ankruga võib samastada paljusid evangeeliumi aspekte.)

Innustage õpilasi Eteri 12. peatükki uurides otsima näiteid vaimsetest ankrutest.

Selgitage, et Eteri 12. peatüki alguses tutvustab Moroni jeredlaste prohvetit Eterit, kes jutustas sel ajal, mil rahvas hülgas prohvetid ja elas pahelisuses. Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 12:1–3, et leida, mis neile Eteri tegude juures muljet avaldab. Laske neil rääkida, mida nad leidsid.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 12:4. Paluge õpilastel teksti jälgida, et tuua välja, mida need, kes usuvad Jumalasse, võivad loota hoolimata sellest, et ollakse ümbritsetud raskustest ja pahelisusest. Kui õpilased vastavad, võiksite soovi korral juhtida tähelepanu sellele, et „parem maailm“, millele loota, on „koht Jumala paremal käel“.

- Mida tähendab omada kohta Jumala paremal käel? (Naasta Tema juurde ja saada igavene elu.)
- Kuidas erineb teie arvates kogu südamest lootmine lihtsalt millegi soovimisest? (Pühakirjades viitab lootmine kindlusele, et võime saada õnnistused, mida Jumal meile lubab, kui oma lepingutest Temaga kinni peame.)
- Kuidas saame salmi Eteri 12:4 kohaselt lootust, et saame koha Jumala paremal käel? (Kui õpilased vastavad, selgitage, et salmis Eteri 12:4 mainitud usk viitab usule Jeesusesse Kristusesse.) Kuidas annab usk Jeesusesse Kristusesse meile kindlat lootust kohale Jumala paremal käel?

Kirjutage tahvli ankrule fraas usk ja lootus.

- Mis juhtub salmi Eteri 12:4 kohaselt siis, kui kellelgi on lootus ja usk Jeesusesse Kristusesse? (Kuigi õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, peaksid nad väljendama järgmist põhimõtet. **Kui meil on lootus ja usk Jeesusesse Kristusesse, muutume vankumatuks ja oleme tulvil häid tegusid.**)

- Mida tähendab teie arvates olla „tulvil“ häid tegusid? (Teha palju häid asju.)
- Millised on mõned head teod, mis „ülistavad Jumalat“? (Võimalikud vastused: palve, pühakirjade uurimine, teiste teenimine ja annete arendamine.)
- Mõelge inimestele, keda tunnete ja kes tunduvad olevat alati tulvil häid tegusid ning ei häbene Jumalat ülistada. Mida konkreetset nad teevad, et nad seda põhimõtet järgides heaks eeskujuks on?

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil neil oli raske olla vankumatu ja tulvil häid tegusid. Selleks, et aidata õpilastel valmistuda kogu elu jooksul ettetulevateks sarnasteks olukordadeks, innustage neid Eteri 12. peatükki uurides otsima viise, kuidas nad saavad oma usku ja lootust suurendada.

Eteri 12:5–22

Moroni jutustab imedest ja vägevatest tegudest, mis tehti tänu usule

Kirjutage tahvlile järgmine fraas. Ma sooviksin saada vaimse tunnistuse, et ..

Paluge õpilastel soovitada mistahes evangeeliumi tõesid, põhimõtteid või õpetusi, mille kohta inimesed võiksid otsida vaimset tunnistust. Kirjutage õpilaste vastused tahvlile. (Võimalikud vastused; Mormoni Raamat on õige, tähtis on elada puhast ja vooruslikku elu, Tarkuse Sõna on Jumala seadus, ma peaksin valmistuma misjonil teenima.) Paluge õpilastel mõelda evangeeliumi tõe, mille kohta nad sooviksid saada vaimset või tugevamat tunnistust.

Selgitage, et mõnel inimesel on suhtumine: „Ma ei usu ega ela evangeeliumi põhimõtete järgi, kuni näen tõendeid, et see on õige.“ Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 12:5–6, et leida, kuidas on need salmid sellise suhtumisega seotud. Juhtige tähelepanu sellele, et Eteri 12:6 on kuldsalm. Võiksite õpilasi innustada seda salmi eriliselt ära märkima, nii et nad võiksid selle kergesti üles leida.

- Mis peab salmi Eteri 12:6 kohaselt juhtuma, enne kui me võime saada tunnistuse?
- Millised mõtted teile pähe tulevad, kui mõtlete usu proovilepanemisest?

Kui õpilased on vastanud, võiksite selgitada, et mõned inimesed tõlgendavad ekslikult, et usu proovilepanemine viitab alati raskustele. Fraas „usu proovilepanemine“ võib kirjeldada mida tahes, mis annab meile võimaluse näidata ja rakendada oma usku Jeesusesse Kristusesse. Selleks, et aidata õpilastel seda fraasi paremini mõista, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist vanem Richard G. Scotti sõnad. Enne tsitaadi lugemist paluge, et õpilased kuulaksid vanem Scotti selgitust fraasile „usu proovilepanemine“.

„Te võite õppida kasutama usku tõhusamalt, kui rakendate Moroni õpetatud põhimõtet: „... te ei saa mingit tunnistust enne teie usu proovilepanemist“ (Et 12:6, rõhutus lisatud). Seega, iga kord, kui te oma usu proovile panete, see tähendab, et tegutsete õhutuse saanuna vääriliselt, saate Vaimult kinnitava tõendi. Need tunded tugevdavad teie usku. Seda käitumismustrit järgides muutub teie usk tugevamaks“ (The Sustaining Power of Faith in Times of Uncertainty and Testing. – Ensign või Liahona, mai 2003, lk 76).

- Kuidas erineb vanem Scotti kirjeldatud suhtumine nende suhtumisest, kes soovivad saada tõendeid enne, kui usuvad või tegutsevad?

Kirjutage tahvlile järgmised pühakirjaviited: Eteri 12:7–12; Eteri 12:13–18; Eteri 12:19–22, 30–31. Jagage õpilased kolme rühma ja määrake igale rühmale üks pühakirjakoht. Paluge õpilastel otsida õnnistusi, mis saadi tänu igas pühakirjakohas kirjeldatud inimeste usule. Innustage neid tähele panema, kuidas on kasutatud salmid 7, 12, 17, 18 ja 31 fraasi „enne, kui neil oli usku“. (Võiksite õpilastele soovitada, et nad iga kord selle fraasi ära märgiksid.)

Pärast seda, kui õpilased on rääkinud, mida nad leidsid, paluge neil teha kokkuvõtte sellest, mida annab Issand, kui oleme näidanud usku Jeesusesse Kristusesse. Kuigi õpilased võivad kasutada erinevat sõnastust, peaksid nad välja tooma järgnevaga sarnase tõe: **kui soovime saada vaimset tunnistust, peame esmalt rakendama usku Jeesusesse Kristusesse.** Selgitage, et nagu vaimne tunnistus ei leia ka imed aset enne, kui oleme rakendanud oma usku.

 Eteri 12:6 on kuldsalm. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamissoovitussele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

Lugege klassile ette järgmised olukorrad. Paluge õpilastel selgitada, kuidas saavad inimesed nendes olukordades näidata usku Issandasse.

1. Noor naine soovib saada tunnistust selle kohta, et Mormoni Raamatu on õige.
2. Noorel mehel on tugev soov aidata oma lähedastel võtta vastu evangeelium.

Paluge õpilastel mõtelda ajale, mil nemad või inimesed, keda nad tunnevad, on saanud pärast usu näitamist Issandasse vaimseid tunnistusi või on juhtunud imed. Paluge mõnel õpilasel jagada kogemusi, millele nad mõtlesid. (Veenduge, et õpilased mõistavad, et nad ei peaks tundma kohustust jagada kogemusi, mis on liiga isiklikud.) Soovi korral jagage ka oma kogemust.

Paluge õpilastel meenutada evangeeliumi tõde, mille kohta nad sooviksid saada vaimset tunnistust. Paluge neil panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja, mida nad võiksid teha, et rakendada rohkem usku Issandasse.

Kuldsalm – Eteri 12:6

Selleks, et aidata õpilastel õppida pähe salm Eteri 12:6, paluge igal õpilasel kirjutada see salm paberilehele, jättes võtmesõnade või -fraaside kohad tühjaks. Kui nad on sellega valmis saanud, andke õpilastele minut aega, et salm pähe õppida, täites mõttes ära paberil olevad tühjad kohad.

Paluge õpilastel paberid nende lähedal istuva õpilasega ära vahetada. Iga õpilane peaks oma uue paberi ette lugema, püüdes tühjad kohad peast ära täita. Kui aega jätkub, paluge õpilastel tegevust korrata ja paberid uuesti ära vahetada.

Innustage õpilasi, et nad võtaksid oma paberid koju ja kasutaksid neid, et salm Eteri 12:6 oma vanematele ette lugeda. Innustage neid, et nad küsiksid oma vanematelt kogemuste kohta, mil nad näitasid usku Jeesusesse Kristusesse ja said tunnistuse või juhtus ime, mida nad olid oodanud.

Tunnistage lõpetuseks tänases tunnis õpetatud põhimõtetest.

Kommentaari ja taustinfo

Eteri 12:4–6. Mis on lootus?

Eteri 12. peatükis selgub Moroni õpetustest lootuse ja usu põhimõtete kohta, et need kaks on omavahel tihedalt seotud. Ta defineeris usku kui asju „mida loodetakse ja mida ei nähta“ (Et 12:6) ja õpetas, et meie lootus päästele „tuleb usust“ Jeesusesse Kristusesse (Et 12:4). Trükises „Usule truu“ õpetatakse lootusest:

„Kui meil on lootus, usaldame me Jumala töotusi. Meid valdab rahustav kindlustunne, et kui me teeme „õiguse tegusid, saa[me me] oma tasu, nimelt rahu selles maailmas ja igavese elu tulevases“ (ÖL 59:23). .. Lootuse põhimõte ulatub igavikku, kuid võib olla sulle toeks ka igapäevastes eluraskustes“ (Usule truu: evangeeliumi teatmik, 2005, lk 93–94).

President Dieter F. Uchtdorf defineeris lootust järgmiselt:

„Lootus on Vaimu and. (Vt Mn 8:26.) See on lootus, et tänu Jeesuse Kristuse lepitusele ja Tema ülestõusmise väele tõstetakse meid igavesse ellu ning seda tänu meie usule Päästjasse. (Vt Mn 7:41.) Sedasorti lootus on nii lubadusega põhimõte kui ka käsk (vt Kl 1:21–23), mis kannab – nagu kõik käsud – kohustust, et me peame selle muutma aktiivseks osaks oma elust ning saama jagu kiusatusest kaotada lootus. Lootus meie Taevase Isa halastavale õnneplaanile toob rahu (vt Rm 15:13), halastust (vt Ps 33:22), rõõmu (vt Rm 12:12) ja heameelt (vt Õp 10:28). Lunastuse lootus on meie kaitsekiiver (vt 1Ts 5:8), meie usu alus (vt Hb 11:1; Mn 7:40) ja hinge ankur (vt Hb 6:19; Et 12:4).“ (Lootuse piiritu vägi. – 2008. a sügisene üldkonverents.)

Eteri 12:23–41

Sissejuhatus

Moroni väljendas alandlikus palves oma muret. Ta tundis muret nõrkuse pärast, mida tajus nii enda kui ka Mormoni Raamatu teiste prohvetite kirjutistes. Issand

vastas lubadusega tugevdada neid, kes ennast alandavad ja Temasse usuvad.

Õpetamissoovitused

Eteri 12:23–41

Moroni õpetab, et usk, lootus ja ligimesearmastus on päästeks vajalikud

Kirjutage tahvli ühte serva tugev ja teise serva nõrk. Andke õpilastele aega, et mõtiskleda selle üle, mida nad peavad oma tugevusteks. Seejärel paluge neil mõelda mõnele oma nõrkusele või puudusele. Paluge neil tõsta käsi, kui nad soovivad, et nende nõrkused muutuksid nende tugevusteks. Selgitage, et Moroni õpetas, miks meil on nõrkusi ja kuidas neist jagu saada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 12:23–25. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mida pidas Moroni enda ja teiste Mormoni Raamatu autorite nõrkuseks. Enne lugema hakkamist võiksite selgitada, et paganate all mõeldakse nendes salmides inimesi, kes viimsetel päevadel uskmata rahvaste seas elavad.

- Mida kartis Moroni, et juhtub nende nõrkuse pärast, kes Mormoni Raamatu kirjutasid?

Paluge õpilastel lugeda läbi Issanda vastus Moroni murele salmides Eteri 12:26–27. Paluge neil leida põhjus, miks Jumal meile nõrkusi annab. Juhtige tähelepanu sellele, et Eteri 12:27 on kuldsalm. Võiksite õpilasi innustada seda salmi eriliselt ära märkima, nii et nad võiksid selle kergesti üles leida.

Selleks, et aidata õpilastel paremini mõista, kuidas on selles salmis kasutatud sõna nõrkus, paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist vanem Neal A. Maxwelli sõnad. Enne lugemist paluge, et õpilased kuulaksid, millisest kahest nõrkusest vanem Maxwell räägib.

„Kui loeme pühakirjadest inimeste „nõrkusest“, mõeldakse selle all .. nõrkust, mis on päritud üldise inimolemuse kaudu, milles lihal on Väimu üle lakkamatu (või pidev) mõju (vt Et 12:28–29). Samamoodi mõeldakse nõrkuse all aga ka meile ainuomaseid nõrkuseid, mille puhul oodatakse, et me neist võitu saame (vt ÕL 66:3; Jb 4:7). Elu toob need nõrkused esile” (Lord, Increase Our Faith, 1994, lk 84).

- Millistest inimesele omastest kahte liiki nõrkustest me vanem Maxwelli sõnul pühakirjadest loeme? (Vajadusel selgitage, et fraas „üldine inimolemus“ viitab nõrkusele, mis tekkis Aadama ja Eeva langemise tulemusena ehk teisisõnu nõrkustest, mis on seotud „loomupärase inimesega“, kellest räägitakse salmis Moosia 3:19.)

Tuletage õpilastele meelde, et pühakirjades osutatakse mõnikord põhimõttele, kasutades sõnu kui ja siis. Sõna kui juhatab sisse midagi, mida me peame tegema, ja sõna siis juhatab sisse selgituse, mis meie tegude tulemusel juhtub. Paluge õpilastel vaadata üle salm Eteri 12:27, et leida, kuidas on selles salmis kasutatud põhimõtet „kui-siis“. Õpilased peaksid välja tooma järgmised põhimõtted (kirjutage need tahvlile):

Kui tuleme Jeesuse Kristuse juurde, siis Ta näitab meile meie nõrkust.

Kui alandame endid Issandasse ees ja rakendame Temasse usku, siis laseb Ta nõrkadel asjadel meie jaoks tugevaks saada.

- Miks on teie arvates oluline, et me oma nõrkusi tunneksime?

 Eteri 12:27 on kuldsalm. Viidake õppetunni lõpus leiduvale õpetamissoovitusele, et aidata õpilastel see kuldsalm selgeks õppida.

- Juhtige esimeses põhimõttes tähelepanu fraasile „tuleme Jeesuse Kristuse juurde”. Mida te saate teha, et „tulla Jeesuse Kristuse juurde”? (Võimalikud vastused: me saame palvetada, paastuda, meelt parandada, pühakirju uurida, templitöös osaleda, teisi teenida ja püüda Kristuse-sarnaseid omadusi arendada.) Soovi korral juhtige tähelepanu sellele, et enamikul juhtudel tähendab nõrkustest jagusaamine, et lisaks Issandalt abi otsimisele peame me tegema oma osa.
- Millele vihjab teine põhimõte? Mis juhtub, kui me otsustame ennast mitte alandada ega rakendada usku Jeesusesse Kristusesse? (Meie nõrkused jäävad alles, kuna oleme keeldunud Issanda armust, mis aitaks meil neist jagu saada.)
- Mida mõeldakse teie arvates fraasiga „minu arm on küllaldane kõikidele .., kes alandavad end minu ees”? (Selleks, et aidata õpilastel sellele küsimusele vastata, võiksite vajadusel selgitada, et arm on jumalik abi või jõud, mida saab Jeesuse Kristuse küllusliku halastuse ja armastuse vahendusel ning selle kaudu saab võimalikuks lepitus (Vt märksõna „Arm”. – Pühakirjajuht). See suutlikuks tegev vägi või abi ei saa iial otsa, olenemata sellest, kui palju inimesi seda kasutab.)

Paluge õpilastel jagada kogemusi, mil Issand on aidanud neil (või mõnel nende tuttavatel) nõrkusest jagu saada. (Tuletage õpilastele meelde, et nad ei peaks liiga isiklikest kogemustest rääkima.) Soovi korral rääkige ka oma kogemusest.

Selleks, et innustada salmis Eteri 12:27 õpetatud põhimõtete rakendamist, kirjutage tahvlile:

1. Tunnen oma nõrkust 2. Alandan end 3. Rakendan usku Jeesusesse Kristusesse

Paluge õpilastel need punktid oma vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja panna. Paluge neil sobivate fraaside alla kirja panna: 1. nõrkus, mida nad arvavad endal olevat; 2. kuidas nad saavad ennast alandada; ja 3. kuidas nad saavad rakendada usku Jeesusesse Kristusesse, et saada Temalt abi või Tema armu osaliseks, et saada jagu nõrkusest, mille nad kirja panid. Kinnitage õpilastele, et kui nad rakendavad seda, mida nad kirja panid, siis Issand „laseb nõrkadel asjadel saada nende jaoks tugevaks” (Et 12:27).

Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 12:26 ja 28, et leida, kuidas Issand veel reageeris, kui Moroni oma nõrkuse pärast mures oli.

Juhtige tähelepanu fraasile „Narrid pilkavad, aga nad hakkavad leinama” (Et 12:26).

- Mida te arvate täna õpitu kohaselt, miks on rumal pilgata teiste nõrkusi?

Juhtige tähelepanu sellele, et salmis Eteri 12:26 mainitakse tasadust. (Soovi korral selgitage, et olla tasane tähendab olla alandlik ja aldis õppima ning pikameelne kannatuste ajal.)

- Miks peame teie arvates olema tasased, et teiste nõrkustest mitte välja teha?

Enne jätkamist rõhutage, et **kui oleme tasased, saame osa Issanda armust, mis aitab meil teiste nõrkustest mitte välja teha.**

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 12:29–32, selgitades, et Moroni õpetas, kui tähtis on rakendada usku ning omada lootust ja armastada ligimesi. Soovi korral selgitage, et „ligimesearmastus on Kristuse puhas armastus” (Mn 7:47).

Paluge õpilastel lugeda läbi salmid Eteri 12:33–35, et leida põhjused, miks on tähtis rakendada teiste nõrkustega silmitsi seistes ligimesearmastust.

- Millise tagajärjega me salmi Eteri 12:34 kohaselt silmitsi seisame, kui meil ei ole ligimesearmastust?

Lõpetuseks paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 12:38–41. Paluge neil panna vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja, mida nad teevad seoses salmis Eteri 12:41 esitatud üleskutsega „otsida seda Jeesust, kellest prohvetid ja apostlid on kirjutanud”.

Tunnistage, et kui me end alandame ja rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, laseb Ta „nõrkadel asjadel saada [meie] jaoks tugevaks” (Et 12:27). Innustage õpilasi viima ellu seda, mida nad kirja panid. Samuti võiksite neid innustada, et nad otsiksid Issandalt abi, et rakendada teiste nõrkustega silmitsi seistes ligimesearmastust.

Innustage õpilasi vaimseid kogemusi jagama

Võite olla kindlad, et õpilastel on vaimseid kogemusi, mida jagada. President J. Reuben Clark noorem Esimesest Presidentkonnast täheldas: „Vaevalt tuleb seminari mõni noor, kes pole vaimsetest õnnistustest teadlikult kasu saanud, .. kes pole kogenud palve tõhusust, .. saanud tunnistust, et usu vägi tervendab haigeid või .. kellele pole saanud osaks vaimu väljavalamine, mida maailm tänapäeval suuresti ignoreerib” (The Charted Course of the Church in Education, täiend. ja parand. tr. 1994, lk 6. Vt ka si.lds.org).

Kuldsalm – Eteri 12:27

Selleks, et aidata õpilastel õppida pähe salm Eteri 12:27, kirjutage tahvile järgmised sõnad ja paluge õpilastel need paberile kirjutada.

Kui .. tulevad .. näitan .. nõrkust .. annan .. nõrkust .. alandlikud .. arm .. kõikidele inimestele .. alandavad .. kui .. alandavad .. usku .. nõrkadel .. tugevaks.

Paluge õpilastel neid sõnu tähele pannes lugeda läbi Eteri 12:27. Seejärel paluge neil üksnes paberil olevaid sõnu vaadates sellest salmist ette lugeda niipalju kui nad oskavad. Innustage õpilasi, et nad paneksid selle paberi kuhugi, kust nad selle täna või homme üles leiaksid (näiteks taskusse või pühakirjade vahele). Paluge neil korrata salmi Eteri 12:27 iga kord, kui nad seda paberit näevad, niikaua kuni see salm neile pähe jääb.

Kommentaariid ja taustinfo

Eteri 12:27 „Ma näitan neile nende nõrkust“

Vanem Bruce C. Hafen Seitsmekümnest osutas sellele, et meie püüded nõrkusest jagu saada on meie peamine eesmärk siin maa peal:

„Meie Isa plaan laseb meil selles langenud maailmas kogeda kiusatust ja viletsust ..

nii et kui teie elus on probleeme, ärge arvake, et teiega on midagi viltu. Nende probleemidega võitlemine on üks peamisi eesmärke elus. Saades Jumalaga lähedaseks, näitab Ta meile meie nõrkusi, et teha meid nende läbi targemaks, tugevamaks. Kui te näete endas üha rohkem nõrkusi, võib see tähendada lihtsalt seda, et te muutute Temaga lähedaseks, mitte ei kaugene Temast“ (The Atonement: All for All. – Ensign või Liahona, mai 2004, lk 97).

Järgnev lugu räägib noorest mehest, kes koges salmis Eteri 12:27 Issanda antud lubaduse täitumist.

Kõiki Kiriku noori mehi innustatakse programmi „Kohus Jumala ees“ – ja mõnes piirkonnas ka skaudiprogrammi – kaudu oma eesmärke saavutama. Jonathan Perez vanemad olid hõivatud sellega, et oma suure pere vajadusi rahuldada ja tema sõbrad heitsid nalja tema püüete üle skautluses kotkamärk saada. Neist raskustest hoolimata seadis Jonathan endale eesmärgi ja asus tööle. Aja möödudes ning Noorte Meeste juhtide abi ja toetusega jõudis ta eesmärgini. Ta kirjutas: „See kogemus õpetas mulle, et hoolimata sellest, millised raskused või takistused mu teele tulevad, aitab Issand mul oma puudustest ja nõrkustest jagu saada (Et 12:27). Pole tähtis, millised on meie olud või kas oleme rikkad või vaesed. Me võime saavutada oma eesmärgid, sest Issand on meie kõrval“ (Jonathan Perez. An Honor Earned. – New Era, nov 2007, lk 45).

Täiendav õpetamissoovitus

Eteri 12:26. Teiste nõrkustest möödavaatamine

Juhtige tähelepanu sellele, et paljud inimesed on hädas nõrkusega osata teiste nõrkustega kokku puutudes olla alandlik ja rakendada usku. Lugege ette järgmised kaks-kolm olukorda. Tehke iga olukorra kirjelduse järel paus ja paluge õpilastel selgitada, kuidas usk Jeesusesse Kristusesse, lootus saada igavikulisi õnnistusi või ligimesearmastusest ajendatud teod võivad aidata kellelgi sellises olukorras õigesti käituda.

1. Tuttaval või sõbral on iseloomuomadused, mis teid häirivad.
2. Teie koguduse liige peab kõne või teeb õpetunni, mis on teie arvates igav.
3. Keegi kritiseerib teid.
4. Ühel pereliikmel on puudus, mis muudab mõnikord teie elu raskeks.

Koduõppe tund

Eteri 4–12 (30. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Eteri peatükkide 4–12 (30. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Eteri 4–5)

Moroni pitseeris Jeredi venna ülestähenduse ja õpetas, millised tingimused peame täitma, enne kui selle ülestähenduse saame. Nendest õpetustest õppisid õpilased, et kui rakendame Issanda sõnasse suurt usku, õnnistab Ta meid edasiste ilmutustega.

2. päev (Eteri 6)

Jeredi eeskujust usu rakendamisel Issandasse, kui ta läks oma rahvaga pargastel üle „suurte vete“ (Et 6:3), õppisid õpilased, et kui me usaldame Issandat ja teeme Tema tahet, juhib Ta meie elu kurssi. Tuuled puhusid pargased toetatud maale ja õpilased õppisid, et kui me Issandat usaldame, võivad ebaõnn ja raskused aidata meil areneda ja lubatud õnnistusi saada.

3. päev (Eteri 7–11)

Kui jeredlased eirasid Jeredi venna hoiatust ja valisid omale kuninga, said õpilased teada, et prohvetite sõnade hülgamine viib vangistusse. Suul oli õigemeelne kuningas. Kui tema rahvas hakkas meelt parandama ja prohveteid kuulama, saavutasid nad edu. Õpilased õppisid, et kui me oma süütegudest meelt parandame, saavutame edu. Lõpuks langesid jeredlased pahelisusesse ja ilmnis tõde, et salajaste liitude toetamine viib ühiskonna hävinguni.

4. päev (Eteri 12)

Õpilased õppisid prohvet Eterilt, et kui meil on lootus ja usk Jeesusesse Kristusesse, saame jõudu, et olla vankumatud ja tulvil häid tegusid. Moroni kirjutas, et kui soovime saada tunnistust, peaksime esmalt rakendama usku Jeesusesse Kristusesse. Issanda vastusest Moroni murele, et tema ja teised Mormoni Raamatu autorid on nõrgad kirjutajad, said õpilased teada, et kui end alandame ja rakendame usku Issandasse, siis laseb Ta meie nõrkusel tugevuseks saada.

Sissejuhatus

Õppetund keskendub salmidele Eteri 12:23–41. Moroni õpetas, miks on inimestel nõrkusi ja mida me nendest jagusaamiseks tegema peame.

Õpetamissoovitused

Eteri 4–11; 12:6

Jeredlased on edukad ja õnnistatud, kui nad on õigemeelsed

Andke kolmele õpilasele ülesanne vaadata üle ja teha kokkuvõtte järgmistest peatükkidest, kasutades peatükkide pealdisi: Eteri 4–5, Eteri 6 ja Eteri 7–11. Paluge mõnel teisel õpilasel vaadata üle salm Eteri 12:6. Paluge neil klassile rääkida ühest-kahest põhimõttest, mida nad õppisid.

Eteri 12:23–41

Moroni väljendab muret selle üle, kuidas paganad Mormoni Raamatusse suhtuvad

Kirjutage tahvli ühte äärde tugev ja teise nõrk. Andke õpilastele hetk aega, et mõtiskleda selle üle, mida nad peavad oma tugevusteks ning mida nõrkusteks või puudusteks. Selgitage, et Eteri 12. peatükis õpetas Moroni, kuidas meie nõrkusest saab meie tugevus.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 12:23–25 ja ülejäänud õpilastel leida, mida pidas Moroni enda ja teiste Mormoni Raamatu autorite nõrkuseks. Seejärel küsige õpilastelt:

- Millisest nõrkusest Moroni nendes salmides räägib?
- Mille pärast muretses Moroni, et see Mormoni Raamatu kirjutajate nõrkuse tõttu juhtub?

Kui õpilased on vastanud, paluge neil lugeda läbi Issanda vastus Moroni murele salmides Eteri 12:26–27 ja leida, miks annab Issand meile nõrkusi. Kui õpilastel on olnud salmide lugemiseks piisavalt aega, tuletage neile meelde, et Eteri 12:27 on kuldsalm.

Selleks, et aidata õpilastel nendes salmides paremini mõista sõna nõrkus, paluge ühel neist lugeda ette sõnad vanem Neal A. Maxwellilt Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumist:

„Kui loeme pühakirjadest inimeste „nõrkusest“, mõeldakse selle all üleüldist, kuid vajalikku nõrkust, mis on päritud üldise inimolemuse kaudu, milles lihal on Vaimu üle lakkamatu (või pidev) mõju. ... Samamoodi mõeldakse nõrkuse all meile ainuomaseid nõrkuseid, millest oodatakse, et me neist võitu saame“ (Lord, Increase Our Faith, 1994, lk 84).

Vajadusel selgitage, et inimeseks olemine, millest vanem Maxwell rääkis, viitab nõrkusele, mis sai meestele ja naistele osaks Aadama langemise kaudu. Langemise tõttu oleme lisaks meie enda isiklikele nõrkustele kõik alati kiusatusele ja inimlikule ebatäiuslikkusele.

Paluge õpilastel välja tuua üks salmis Eteri 12:27 õpetatud põhimõte. **(Kui end alandame ja rakendame usku Issandasse, siis laseb Ta nõrkadel asjadel meie jaoks tugevaks saada.)**

Selleks, et innustada salmis Eteri 12:27 õpetatud põhimõtte rakendamist, kirjutage tahvlile:

1. Tunne oma nõrkust   2. Alanda end   3. Rakenda usku Kristusesse

Paluge õpilastel need punktid paberi ülemisse serva kirjutada. Paluge õpilastel mõtiskleda ja kirjutada kas nüüd või hiljem nende pealdiste alla: 1. nõrkus, mida ma arvan endal olevat, 2. kuidas saan seoses selle nõrkusega ennast alandada ja 3. kuidas ma saan rakendada usku Kristusesse, et saaksin Temalt abi või armu selle nõrkuse ületamiseks.

Kui õpilased on lõpetanud, innustage neid, et nad paneksid selle paberi isikliku päeviku vahele või mõnda teise kohta, kus nad seda sageli näeksid, et tuletada meelde, milliseid jõupingutusi nad on otsustanud teha. Tunnistage õpilastele, et kui nad püüavad alandlikult oma nõrkusi ületada, aitab Issand „nõrkadel asjadel saada nende jaoks tugevaks“ (Et 12:27).

Paluge õpilastel lugeda Eteri 12:26 ja 28, et leida, kuidas veel vastas Issand Moroni murele tema nõrga kirjutamisoskuse kohta. Soovi korral küsige:

- Moroni mainis salmis Eteri 12:26 tasadust, mis tähendab õrnust, alandlikkust ja allaheitlikust jumalikule tahtele. Miks on teie arvates teiste nõrkustest möödavaatamiseks vaja tasadust?
- Kuidas võib Jumala arm (Tema abi või jumalik suutlikuks tegev vägi) aidata meil teiste nõrkusi mitte ära kasutada?

Rõhutage, et **kui arendame usku, lootust ja ligimesearmastust, aitab meid teiste nõrkustega kokku puutudes Issanda arm**. Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 12:29–32, selgitades, et Moroni toonitas usu rakendamise tähtsust ning sellega kaasnevaid tunnustusi ja imesid. Paluge õpilastel lugeda Eteri 12:33–35 ja leida, mida kirjutab Moroni ligimesearmastuse rakendamise tähtsusest.

Küsi: miks on tähtis, et meil oleks ligimesearmastust, kui me teiste nõrkustega kokku puutume?

Paluge õpilastel rääkida oma kaasõpilasele, mida nad teevad, et nende elus oleks rohkem Jeesuse Kristuse armu. Kui aega jagub, võiksite soovi korral paluda mõnel õpilasel teistele rääkida, kuidas on tema elu mõjutanud püüded olla Jeesuse Kristusega lähedasem.

Järgmine õppenädal (Eteri 13–Moroni 7)

Kui õpilased valmistuvad õppima järgmist õppenädalat, innustage neid mõtisklema küsimuse üle: mis oleks, kui kõik teie sõbrad ja kogu teie pere tapetaks ja teie oleksite ainus, kes jääb ellu ja ustavaks Jeesuse Kristuse evangeeliumile? Nii Eter kui ka Moroni kogesid sellist üksindust. Kuidas te saate kõik katsumused vastu pidada ja saada igavese elu? Moroni 7. peatükis selgitatakse, kuidas usk, lootus ja ligimesearmastus on vajalikud selleks, et neid ande saada.

Eteri 13–15

Sissejuhatus

Prohvet Eteri ülestähendus jeredlaste tsivilisatsioonist on tunnistuseks, et neid, kes hülgavad Issanda ja Tema prohvetid, ei saada edu. Eter hoiatas jeredlaste kuningat Koriantumri, et tema rahvas hävitatakse, kui tema ja tema kodakondsed meelt ei paranda. Kui Koriantumr ja tema rahvas keeldusid meelt parandamast, levisid üha rohkem ja mitmeid aastaid sõjad ja pahelisus,

kuni kogu jeredlaste rahvas oli hävitatud. Ainult Eter ja Koriantumr jäid ellu, et Eteri prohvetliku kuulutuse täitumist tunnistada. Nendes peatükkides täitub samuti Jumala määrus, et „ükskõik missugune rahvas [töötatud maad] valdab, see peab teenima Jumalat või nad pühitakse ära“ (Et 2:9).

Õpetamissoovitused

Eteri 13:1–12

Moroni paneb kirja Eteri prohvetlikud kuulutused Uuest Jeruusalemmast ja vana aja Jeruusalemmast

Selgitage, et mõned linnad on tuntud nimede poolest, mis kirjeldavad nende tähelepanuväärseid tunnusoone. Lugege ette järgmised kirjeldavad linnanimed ja paluge õpilastel arvata, millise linnaga on tegu: tulede linn (Pariis), Igavene Linn (Rooma), tuuline linn (Chicago), Idamaade pärl (Hongkong) ja kanalite linn (Veneetsia). Paluge õpilastel pakkuda, mida need kirjeldavad nimed nende linnade kohta teada annavad.

Juhtige tähelepanu sellele, et Moroni pani kirja Eteri prohvetliku kuulutuse kolme linna kohta: Uus Jeruusalemm (vt Et 13:6–8, 10); Eenoki linn, mis „tuleb taevast alla“ (Et 13:3, vt ka Ms 7:62–64) ja Jeruusalemm pühal maal (vt Et 13:11). Rääkige õpilastele, et Eter õpetas jeredlastele, et maa, millel nad elavad, on ühe tulevase ja väga tähtsa linna asupaik (vt Et 13:2–3). Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 13:4–8, et leida, milliste linnade nimesid nendes salmides mainitakse.

- Mis on nende linnade nimed? (Jeruusalemm ja Uus Jeruusalemm.) Millist kirjeldavat nime kasutas Eter pühal maal asuva Jeruusalemma ja Uue Jeruusalemma kohta, mis ühel päeval Ameerika mandrile ehitatakse? (Püha linn.)
- Mida te arvate, kuidas oleks elada linnas, mis on tuntud kui „püha linn“?

Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 13:10–11, et leida, mille alusel inimesed kvalifitseeruvad nendesse pühadesse linnadesse elama.

- Millised inimesed kvalifitseeruvad nendes linnades elama? (Need, kelle rõivad on „valged Talle vere läbi“.)
- Mida tähendab inimeste jaoks, et nende rõivad on tehtud „valgeks Talle vere läbi“? (See tähendab, et inimesed on saanud Jumala Talle, Jeesuse Kristuse lepituse kaudu pattudest puhtaks. Vt 1Ne 12:11; Al 5:21.)

Selgitage, et Uue Jeruusalemma teine nimi on Siion (vt Ms 7:62; 1.UA). Kui Uus Jeruusalemm ja Jeruusalemm rajatakse tulevikus, siis praegu võivad kõik Kiriku liikmed rajada Siionit sinna, kus nad elavad (vt ÕL 6:6; 14:6). Kõige peamisemas tähenduses on Siion „puhtad südamed“ (ÕL 97:21). Jagage Kaheteistkümnepostli Kvoorumist vanem D. Todd Christoffersoni sõnu:

„Siion on Siion selle kodanike iseloomu, omaduste ja ustavuse pärast (Vt Ms 7:18). Pidage meeles: „Issand nimetas oma rahva Siioniks, sest neil oli üks süda ja üks meel ning nad elasid õigemeelsuses; ja nende seas ei olnud ühtegi vaest“ (Ms 7:18). Kui me tahame luua Siioni oma kodudes, kogudustes ja vaiades, siis peame me tõusma selle käitumisnormi tasemele. Meil on vaja: 1. saada südamed üheks ja meelelt üheks, 2. saada üksikisikuliselt ja

Soodustage armastava ja austava õhkkonna loomist

Õpilased, kes tunnevad, et Teie ja kaasõpilased neid armastavad, usaldavad ja hindavad, tahavad tundi tulla. Nad on Püha Vaimu mõjule palju avatumad ja neil on suurem soov tunnis osaleda.

kollektiivselt pühaks rahvaks, ja 3. hoolitseda vaeste ja puudusekannatajate eest” (Tulge Siionisse. – 2008. a sügisene üldkonverents).

Andke õpilastele hetk aega, et mõelda, mida nad saavad teha, et aidata kehtestada kõrgemaid käitumisnorme oma kodus ja koguduses. Võiksite anda neile aega, et oma mõtted vihikusse või pühakirjapäevikusse kirja panna.

Eteri 13:13–15:34

Jeredlased hülgasid Eteri prohvetlikud hoiatused ning jäid paheliseks ja sõdima, kuni nad hävitati

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 13:13–14, selgitades, et jeredlased hülgasid Eteri ja ajasid ta enda seast minema. Päeva ajal peitis Eter end „kaljukoopas”, kus ta kirjutas lõpuni jeredlaste ülestähenduse. Öösiti tuli ta välja, et näha, mis on saanud osaks tema rahvale, jeredlastele. Ta kirjutas sellest, mida nägi.

Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 13:15–19, et leida, kuidas jeredlaste ühiskonda kirjeldati. Kui õpilased on lugemise lõpetanud, paluge neil jeredlaste ühiskonda oma sõnadega kirjeldada. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 13:20–22. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, milliseid sõnumeid käskis Issand Eteril Koriantumrile edastada.

- Milline oli Eteri sõnum Koriantumrile? (Kui Koriantumr ja ta pere meelt parandavad, säästab Issand rahva ja laseb Koriantumril oma kuningriigi säilitada. Kui nad meelt ei paranda, hävitatakse kuningriigis kõik peale Koriantumri.)
- Kuidas vastasid sellele Koriantumr ja tema rahvas?

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 13:23–14:20, selgitades, et maal jätkusid sõjad. Kolm meest – Sared, Gileadi ja Liib (ajalises järjekorras) – püüdsid võtta Koriantumrilt kuningriiki. Lõpuks said salajased liidud rohkem võimu ja kogu rahvas kisti sõtta. „Kõik rahvas maa palgel valas verd ja mitte kedagi polnud neid ohjeldamas” (Et 13:31). Koriantumri viimaseks vaenlaseks oli mees nimega Siis.

Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 14:21–25, 30–31 ja 15:1–2, et leida, kui ulatuslik oli sõdadest põhjustatud häving. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 15:3–5. Paluge õpilastel teksti jälgida, et leida, mida üritas Koriantumr teha, et allesjäänud rahvast hävingust päästa.

- Mida Koriantumr tegi? (Ta tegi ettepaneku, et loovutab kuningriigi Siisile.)
- Kuidas reageeris Siis Koriantumri ettepanekule? (Ta ütles, et jätab inimesed ellu, kui tal lubatakse Koriantumr tappa. Vt ka Et 14:24.)

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 15:6–11, selgitades, et Koriantumri rahvas ja Siisi rahvas jätkasid omavahel sõdimist. Soovi korral selgitage, et lahing, milles jeredlaste rahvas hävitati, peeti Raama künka juures. Aastasadu hiljem hävitati nefilaste tsivilisatsioon sama künka juures ja siis kutsuti seda Kumooraks. (Vt Et 15:11; Mr 6:6.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Eteri 15:12–17. Enne lugema hakkamist paluge neil otsida üksikasju jeredlaste olukorra kohta ja tuua nende seast välja üks asi, mis on eriti kurb. Kui lugemiseks on olnud piisavalt aega, paluge mitmel õpilasel rääkida, mida nad leidsid.

Tuletage õpilastele meelde, et Eter oli mitmeid aastaid rahvast meeleparandusele manitsenud (vt Et 12:2–3; 13:20). Kirjutage tahvlile järgmine lõpetamata lause. Kui me hülgame Issanda manitsuse meelt parandada, ..

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 15:18–19. Paluge õpilastel teksti jälgida, et tuua välja, kuidas tahvlil olevat lauset lõpetada. Kui õpilased on vastanud, lõpetage lause, pannes kirja järgmine põhimõte. Kui me hülgame Issanda manitsuse meelt parandada, siis Tema Vaim lahkub ja Saatan saab meie südame üle võimust.

- Kuidas mõjutas jeredlaste varasem meeleparandusest keeldumine nende võimet hiljem muutuda?

Tehke kokkuvõtte salmidest Eteri 15:20–32, selgitades, et Koriantumri ja Siisi sõjaväed võitlesid seni, kuni jäid alles ainult Koriantumr ja Siis. Siis tappis Koriantumr Siisi. Nagu Eter oli prohvetlikult kuulutanud, olid tapetud kõik kuningriigi inimesed peale Koriantumri, kes elas siis selleks, et näha, kuidas teine rahvas – Sarahemla rahvas – selle maa päris (vt Et 13:21; Om 1:20–22). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 15:33, et näidata, et Eteri räägitud Issanda sõnad olid täide läinud.

Juhtige tähelepanu sellele, et jeredlaste ajalugu on ekstreemne näide sellest, mis juhtub rahvaga, kui nad hülgavad Jumala korduvad kutsed meelt parandada. Kuigi see on äärmuslik näide, võime sellest välja tuua põhimõtted, mis võivad meile abiks olla. Selgitage, et nagu jeredlased, hülgavad ka tänapäeval paljud inimesed Jumala kutsed meelt parandada, kaotades seeläbi Issanda Vaimu. Sageli leiavad need inimesed põhjendusi meeleparandusest keeldumiseks. Lugege ette järgmised põhjendused ja paluge õpilastel selgitada, mida nad vastaksid inimesele, kes selliseid asju ütleb. Kui õpilased vastavad, innustage neid viitama põhimõtetele, mida nad on Eteri peatükkidest 13–15 õppinud.

1. „Ma tean, et filmid, mida ma vaatan, ei vasta Kiriku käitumisnormidele, kuid tundub, et need ei avalda mulle mingit halba mõju.“
2. „Sõpradega alkoholi joomine pole nii hull, me lihtsalt lõbutseme.“
3. „Ma spikerdan vaid sellepärast, et minu klassis teevad seda kõik. Spikerdamiseta on mul võimatu häid hindeid saada.“
4. „Vaatan vaid pisut pornograafiat. See pole nii, et ma lähen välja ja käitun amoraalselt. Pealegi võin ma sellest igal ajal loobuda.“
5. „Ma ei pea praegu meelt parandama. Ma võin oodata, kuni lähen misjonile või hakkan templis abielluma.“

Veenduge, et õpilased mõistavad, et kui inimesed teevad pattu ja meelt ei paranda, saavad neile alati osaks nende pattude tagajärjed. Kinnitage õpilastele, et kui nad on pattu teinud, võivad nad oma pattudest meelt parandada ja saada oma elus tagasi Issanda Vaimu. Lugege ette, mida ütles vanem Neil L. Andersen Kaheteistkümnepäevase Apostli Kvoorumist:

„Ma tunnistan, et Päästja suudab ja on innukas meile meie patud andeks andma. Pole pattu, mida ei saaks andestada, välja arvatud nende väheste omad, kes pärast täiuse tundmist hukatuse valivad. Meile kõigile on antud imetlusväärne õigus pöörata selg pattudele ja tulla Kristuse juurde. Jumalik andestus on üks magusamaid evangeeliumi vilju, mis viib südamest süü ja valu, asendades need rõõmu ja meelerahuga“ (Parandage meelt, et ma võiksin teid terveks teha. – 2009. a sügisene üldkonverents).

Paluge õpilastel analüüsida oma elu, et täheldada igat pattu, mis on takistuseks sellele, et Püha Vaim oleks pidevalt nende kaaslane. Innustage neid kasutama lepituse väge, et teha muudatused, mis aitaksid neil hoida Vaimu oma kaaslasena ning vastu seista Saatana võimule.

Selleks, et aidata õpilastel mõista veel ühte Eteri peatükkides 13–15 õpetatud põhimõtet, paluge neil lugeda läbi pühakirjakohad Eteri 13:27; 14:24; 15:6, 22, 28. Enne lugema asumist paluge neil leida sõnad ja fraasid, mis rõhutavad jeredlaste viha ja kättemaksusoove. Võiksite soovitada, et õpilased need sõnad ja fraasid ära märgiksid.

- Olles uurinud Eteri peatükke 13–15, millised olid jeredlaste viha ja kättemaksusoovi tagajärjed?
- Milliseid põhimõtteid vihast ja kättemaksust saame jeredlaste ajaloo viimastest episoodidest õppida? (Õpilased võivad erinevatest põhimõtetest rääkida. Veenduge, et nende vastustest selguks, et **viha ja kättemaks panevad inimesi tegema valikuid, mis teevad neile endale ja teistele haiget.**)
- Milliseid tagajärgi võib viha ühele inimesele või tervele perele tuua?

Tunnistage, et me võime vihast ja kättemaksusoovidest jagu saada, kui pöördume Jeesuse Kristuse poole ja saame Tema lepituse kaudu osa andestusest ja trööstist. Innustage õpilasi pöörduma palves Issanda poole, et nad saaksid vajalikku abi, kui tunnevad kellegi vastu viha.

Kokkuvõte Eteri raamatust

Varuge aega, et aidata õpilastel Eteri raamat üle korrata. Paluge neil mõelda sellele, mida nad on sellest raamatust nii seminaris kui ka iseseisvalt pühakirju uurides õppinud. Vajadusel paluge neil meeldetuletuseks vaadata kiiresti üle Eteri raamatu mõne peatüki päis. Kui aega on olnud piisavalt, paluge mõnel õpilasel rääkida millestki sellisest Eteri raamatus, mis oli nende jaoks inspireeriv või mis aitas neil suurendada usku Jeesusesse Kristusesse.

Moroni raamat

Milleks seda raamatut uurida?

Moroni raamatut uurides saavad õpilased ammutada jõudu Moroni ja tema isa, Mormoni vägevast eeskujust ja õpetustest. Nad saavad teada Jeesuse Kristuse Kiriku peamistest talitustest ja tavadest; väikeste laste päästmisest; sellest, kui tähtis on teha tõsise kavatsusega seda, mis on õigemeelne; kuidas otsustada hea ja halva vahel ning kuidas on omavahel seotud usk, lootus ja ligimesearmastus. Õpilased loevad ka Moroni õhutust palvetada, et ise teada saada, et Mormoni Raamat on tõde (vt Mn 10:3–5) ja „[tulla Kristuse juurde ja [saada] täiuslikuks temas“ (Mn 10:32).

Kes selle raamatu kirjutas?

Raamatu kirjutas Moroni ja seal on kirjas tema enda sõnad, Jeesuse Kristuse sõnad oma kaheteistkümnele nefilasele jüngerile (vt Mn 2) ning tema isa, Mormoni sõnad (vt Mn 7–9). Enne kui nefilased hävitati, teenis Moroni nende sõjaväe ja Kiriku juhina (vt Mr 6:12; Mn 8:1). Mormoni Raamatu teiste peamiste kirjutajate ja koostajate sarnaselt oli ka Moroni Päästja tunnistaja. Ta tunnistas: „Mina olen näinud Jeesust ja .. ta on rääkinud minuga näost näkku“ (Et 12:39). Moroni jäi oma tunnistusele truuks ega salanud Kristust ka ajal, mil laamanlased tapsid kõik nefilased, kes Teda ei salanud (vt Mn 1:1–3). 1823. aastal, umbes 1400 aastat pärast Mormoni Raamatu koostamist, ilmus Moroni ülestõusnuna prohvet Joseph Smithile ja andis talle teada, et see ülestähendus on hoiul tema kodu lähedal künkal (vt JSA 1:29–35). Tookord ja järgnenud nelja aasta jooksul iga teatud aja tagant andis Moroni Joseph Smithile juhatus „selle kohta, mida Issand teha kavatses ja kuidas ning mil viisil pidi viimastel päevadel juhitama tema kuningriiki“ (JSA 1:54).

Kellele ja miks see raamat kirjutati?

Moroni teatas: „Ma kirjutan veel mõned asjad, et ehk need võiksid olla väärtuslikud minu vendadele laamanlastele mõnel tulevasel päeval“ (Mn 1:4; vt ka Mn 10:1). Ta kuulutas ka, et räägib „kõikide maa äärteni välja“, hoiatades, et Jumala kohutulaua ääres võetakse kõik tema kirjutatud sõnade kohaselt vastutusele (vt Mn 10:24, 27). Selleks sündmuseks valmistudes kutsus Moroni kõiki „Kristuse juurde“ tulema (Mn 10:30, 32).

Kus ja millal see raamat kirjutati?

Moroni kirjutas ja koostas selle raamatu tõenäoliselt ajavahemikus 401. aastat pKr kuni 421. aastat pKr (vt Mr 8:4–6; Mn 10:1). Ta ei öelnud, kus ta oli, kui ta raamatu kirjutas, vaid et ta rändas, kuhu tahes ta sai, et oma elu kaitsta (vt Mn 1:1–3).

Millised on mõned sellele raamatule iseloomulikud tunnused?

Raamatus on kirjas Jeesuse Kristuse üksikasjalikud juhised oma kaheteistkümnele nefilasele jüngerile, kui Ta andis neile väe anda Püha Vaimu andi (vt Mn 2; vt ka 3. Nefi 18:36–37). Seal on kirjas ka Mormoni Raamatu ainukesed juhised preesterluse talituste tegemise kohta ning sakramenditalitusel kasutatavad palved (vt Mn 3–5). Muudeks raamatule iseloomulikeks tunnusteks on Mormoni õpetused hea ja halva eristamise (vt Mn 7:12–19), inglite teenimise (vt Mn 7:29–39), ligimesearmastuse kui Kristuse puhta armastuse (vt Mn 7:44–48) ning väikeste laste päästmise kohta (vt Mn 8). Raamatus on kirjas ka Mormoni kirjeldus nefilaste ja laamanlaste pahelisusest enne nende viimast lahingut Kumooral (vt Mn 9). Moroni lisas raamatule omaenda õpetused Vaimu andide kohta (vt Mn 10:8–26). Ta pani

kirja ka kutse, mille leiab salmidest Moroni 10:3–5, mis on tema peamine panus Mormoni Raamatusse. President Gordon B. Hinckley selgitas sellele pühakirjakohale viidates, et Mormoni Raamat „on ainuke raamat, mille kaante vahel on lubadus, et lugeja võib teada raamatu kohta tõde jumaliku väe kaudu“ (A Testimony Vibrant and True. – Ensign, aug 2005, lk 4).

Sisukokkuvõte

Moroni 1–6 Kui Moroni oma elu kaitsmiseks ringi rändab, paneb ta kirja Jeesuse Kristuse Kiriku talitused ja tavad. Nende seas on Püha Vaimu anni andmine, preesterluse talituste tegemine, sakramendi õnnistamine ja jagamine ning ristimiskõlblikkus. Moroni arutleb ka Kiriku liikmete vaimse kosutamise, samuti Kiriku koosolekute eesmärgi ja läbiviimise üle.

Moroni 7 Moroni paneb kirja Mormoni jutluse, kes õpetas Kristuse valgusest, hea ja halva eristamisest, kõigest heast kinnihaaramisest ning sellest, kui tähtis on teha tõsise kavatsusega seda, mis on õigemeelne, ja kuidas on omavahel seotud usk, lootus ja ligimesearmastus.

Moroni 8–9 Moroni paneb kirja Mormoni kirjad, kus selgitatakse, miks ei ole vaja ristida väikeseid lapsi ning kirjeldatakse suurt pahelisust nefilaste ja laamanlaste seas.

Moroni 10 Moroni innustab kõiki Mormoni Raamatu lugejaid palvetama, et selle raamatu kohta tõde teada. Ta innustab neid mitte salgama Jumala väge ja ande ning tulema Kristuse juurde ja saama Temas täiuslikuks.

Moroni 1–3

Sissejuhatus

Kui Moroni oli teinud Eteri plaatidest lühenduse, arvas ta, et ei kirjuta enam. Ta sai siiski inspiratsiooni „[kirjutada] veel mõned asjad, et ehk need võiksid olla väärtuslikud [tema] vendadele laamanlastele mõnel

tulevasel päeval Issanda tahtmist mööda“ (Mn 1:4). Ta sõnad kinnitavad tema ustavust Jeesusele Kristusele ning annavad samuti ülevaate evangeeliumi tähtsatest talitustest.

Õpetamissoovitused

Moroni 1

Moroni rändab ringi, et oma elu kaitsta, ja jätkab kirjutamist

Paluge ühel õpilasel lugeda ette lugu noorest naisest, kes koolis oma töekspidamiste kaitseks välja astus:

„Mu õpetaja rääkis klassi ees filmijupist, mida me pidime kohe vaatama hakkama... Mu õpetaja .. selgitas ükskõiksest, et .. film oli mõeldud täiskasvanutele. Olin hämmingus... Ma ei arvanud kunagi, et nii läheb.

Istusin toolil ja mõtlesin, mida ma tegema peaksin. Peas ketras üks ja seesama mõte: meilt on palutud, et me ei vaataks Vaimu solvavaid filme. Püüdsin asjale mõistlikku seletust anda, et kuna olen koolis, on meie vaadatav filmilõik sünnis. Kuid mõte Vaimu solvavat filmi mitte vaadata trumpas mu mõistuspärased põhjendamised üle.

Tõstsin rahulikult käe ja küsisin kogu klassi ees, kas saan filmi näitamise ajal klassi ukse taga istuda. Tundsini, kuidas kõigi silmad olid minule pööratud, kui tooli eemale lükkasin ja oma raamatu haarasin. Nägin, millise pilguga nad mind vaatasid. Nad lihtsalt ei mõistnud.

Tundsini end koridoris istudes õnnelikuna. Teadsin, et olin teinud õigesti, mida tahes ka minu eakaaslased või õpetaja ütlesid. Tundsini end ka tugevamalt. Teadsin, et ei pea vaatama kohatut filmilõiku pelgalt seetõttu, et mu õpetaja seda meile näitab.

.. Usun, et kui me vastuolulistel hetkedel nende vastu välja astume, tehakse meid tugevaks kui siis, kui jääksime istuma ja neil sündida laseksime.

See sisemine jõud on leitav Päästja kaudu. Kui vaatame rasketel aegadel Tema poole, tehakse meid tugevaks. Usk Temasse aitab, kui kohtame vastuseisu“ (Catherine Hall. Standing Up, Standing Out. – New Era, veebr 2012, lk 11).

Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 1:1–3 ja otsida, kuidas Moroni usus üksi vastu pidas. Paluge neil leitu kohta aru anda. Soovi korral esitage järgnevad küsimused:

- Mida tähendab teie jaoks tahtmatust Kristust salata?
- Millal olete teie või millal on mõni teie tuttav vastuseisu kohates kindlalt Jeesust Kristust järginud?

Selgitage, et kuigi Moroni ja noor naine on oma loos suurepäraseks eeskujudeks kellestki, kes Jeesust Kristust ei salanud, saab igapäev meist teha iga päev väikeseid otsuseid, milles väljendub samasugune usk, kuulekus ja soov Jeesust mitte salata.

- Kuidas järgida Moroni eeskujut? (Mõned võimalikud vastused: õpilased ei häbene evangeeliumi ja selle käitumisharjumuste, kuuletuvad käskudele, on õigemeelseks eeskujuks ning jäävad oma tunnistuses Jeesusest Kristusest kindlaks ka siis, kui teised seda ei tee.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 1:4. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida põhjuseid, miks Moroni otsustas edasi kirjutada. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, selgitage, et Moroni mõtles kirjutades nende inimeste järeltulijate peale, kes püüdsid temalt elu võtta.

Õpetage Vaimuga

Püüdke valmistudes ja õpetades Pühalt Vaimult juhatus saada. Kui õpetaja ja õpilased on Vaimust juhitud, siis „see, kes jutlustab, ja see, kes saab, mõistavad teineteist, ja mõlemate arusaamine saab avardatud ja nad rõõmustavad üheskoos“ (ÕL 50:22).

- Mida me õpime Moroni soovist laamanlasi aidata? (Kui otsustame olla oma vaenlaste vastu armastavad, näitame sellega, et järgime pühendunult Jeesust Kristust.)

Selgitage, et kuna Moroni oli pühendunud Jeesusele Kristusele, tahtis ta panna Kiriku kohta kirja mõned tähtsamad punktid, mida ta väärtuslikuks pidas (vt Mn 1:4). Paluge õpilastel Moroni 2.–3. peatükki uurides vaagida, kuidas võiksid need peatükid neile väärtuslikud olla.

Moroni 2

Moroni paneb kirja Jeesuse Kristuse juhised Püha Vaimu anni andmise kohta

Paluge ühel noorel mehel klassi ette tulla. Paluge õpilastel ette kujutada, kuidas see noor mees on tulevikus põhimisjonär. Ta on õpetanud koos oma kaaslasega kellelegi evangeeliumi ja see inimene on otsustanud saada ristitud. Teie klassi noorel mehel on palutud teha liikmeks kinnitamise talitust, mille juurde kuulub Püha Vaimu anni andmine. Esitage noorele mehele järgnev küsimus:

- Mida sa teeksid, et valmistuda selle talituse tegemiseks? (Kui noor mees on vastanud, paluge ka ülejäänud õpilastel oma mõtteid jagada.)

Selgitage, et kui ülestõusnud Päästja külastas nefilasi, „puudutas ta oma käega ükshaaval neid jüngreid, keda ta oli valinud” ja „andis neile väe Püha Vaimu andmiseks” (3Ne 18:36–37). Moroni lisas oma ülestähendusele mõned juhised, mis Päästja andis kaheteistkümmele nefilasest jüngriale Püha Vaimu anni andmise kohta. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 2:1–3 ja paluge õpilastel otsida järgmist infot.

1. Mida peaks inimene tegema, et valmistuda selle talituse tegemiseks?
2. Kuidas seda talitust teha?

Kui õpilased on salmid läbi lugenud, esitage mõned või kõik järgnevad küsimused:

- Milline preesterlus on vajalik Püha Vaimu anni andmiseks vastavalt salmi *Moroni 2:2* joonealusele märkusele b? (Melkisedeki preesterlus.)
- Mida peaks Melkisedeki preesterluse hoidja tegema, et Püha Vaimu anni andmiseks valmistuda? (Ta peaks „[pöörduma] Isa poole [Jeesuse Kristuse] nimel vägevas palves“.)
- Kuidas saab palve aidata kellelgi preesterluse talituse tegemiseks valmistuda?
- Kuidas teha liikmeks kinnitamise talitust? (Käte pealepanemise kaudu ja Jeesuse Kristuse nimel. Selgitage, et seda talitust tehes peavad Melkisedeki preesterluse hoidjad osaliselt teatud sõnu kasutama. Põhimisjonäridele antakse väikesed käsiraamatud juhistega, kuidas preesterluse talitusi ja õnnistamisi teha.)

Soovi korral võtke kokku, mida õpilased on seni õppinud, kirjutades tahvlile järgneva tõe: Melkisedeki preesterluse hoidjad annavad Kiriku ristitud liikmetele Püha Vaimu anni käte pealepanemise kaudu.)

Moroni 3

Moroni paneb kirja Jeesuse Kristuse juhised preestrite ja õpetajate ametisse pühitsemise kohta

Paluge soovi korral üks või kaks päeva enne selle õppetunni õpetamist, et mõni noormees valmistuks oma preesterluse volituse ahelat teistele ette lugema. (Võite tema asemel ka ise valmistuda ja lugeda ette omaenda, mõne pereliikme või koguduse preesterluse juhi volituste ahela.) Selgitage, et preesterluse volituse ahelat pidi jõuab preesterluse hoidja oma volitusega Jeesuse Kristuseni. Melkisedeki preesterluse hoidjad võivad oma kirjaliku volitusahela saamiseks võtta ühendust Kiriku peakorteri või oma piirkonna halduskantseleiga. Kirik ei väljasta volitusahela dokumenti Aaroni preesterluse hoidjatele. Kui aga Aaroni preesterluse hoidja pühitses ametisse mõni Melkisedeki preesterluse hoidja, võib ta küsida oma volituse ahela kohta mehelt, kes teda ametisse pühitses.

Paluge õpilasel oma volituse ahel teistele õpilastele ette lugeda (või lugege ette see volituse ahel, mille te ise tundi kaasa võtsite). Paluge tal jagada, kui tähtis on tema jaoks teada, et ta võib jõuda oma preesterluse volitusega otse Jeesuse Kristuseni (või jagage oma tundeid selle kohta, et preesterluse hoidjad jõuavad oma volitusega Päästjani).

Aitamaks õpilastel mõista, et kõigi preesterluse kohustuste täitmiseks vajalik volitus tuleb Jeesuselt Kristuselt ja Taevaselt Isalt, paluge ühel õpilasel lugeda ette, mida ütles vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist:

„Jumaliku volitusega tegutsemiseks on vaja midagi enam kui lihtsalt üldine kokkulepe. Seda volitust ei saa teoloogiaõpingute tagajärjel ega koguduse loal. Ei, olla volitatud Jumala töö tegemiseks – sellel peab olema suurem vägi kui see, mis on juba pingireas istujatel, tänaval olijatel või seminaris osalejatel. Seda tõsiasja teadsid ja tunnustasid avalikult paljud ausad usuotsijad taastamisele eelnenud põlvkondades. ..

Jeesuse Kristuse taastatud Kirikus on meie ees koguduse uusima diakoni, tema juhiks oleva piiskopi ja meie kõigi juhiks oleva prohveti preesterluse volituse ahelad. Need ahelad jõuavad katkematuna tagasi ingellike teenijateni, kes tulid selle võrratu taevase anniga Jumala Poja enda juurest” (Our Most Distinguishing Feature. – Ensign või Liahona, mai 2005, lk 44).

- Miks on teie jaoks tähtis teada, et iga preesterluse hoidja selles Kirikus jõuab oma volitusega välja Jeesuse Kristuseni?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 3:1–4. Paluge klassil teksti jälgida ja otsida, kuidas inimesi preesterluses ametisse pühitsetakse.

- Kuidas pühitsetakse inimesi preesterluses ametisse? (Inimesed pühitsetakse preesterluses ametisse, kui need, kellel on volitus, oma käed neile peale panevad.)
- Miks peab preesterluse ametisse pühitsejal olema tol hetkel preesterluses sama või kõrgem amet?

Paluge preesterluse hoidjatel oma klassis selgitada lühidalt oma preesterluse kohustusi.

Küsi õpilastelt:

- Millal on teid õnnistatud seeläbi, et mõni preesterluse hoidja oma kohust täitis?

Paluge osal õpilastel jagada oma tundeid, kuidas preesterlus on nende elu õnnistanud. Soovi korral jagage ka ise, kuidas on teie elu tänu preesterlusele õnnistatud.

Kuldsalmi kordamine

Andke õpilastele nimekiri kõigi 25 Mormoni Raamatu kuldsalmiga ja poolik paberileht. Paluge õpilastel kirjutada paberile numbrid 1, 2 ja 3. Seejärel lugege ette alltoodud näited (või mõelge välja näited, mis veel rohkem teie õpilaste huvidele ja vajadustele vastavad). Paluge õpilastel kirjutada iga paberil oleva numbriga kuldsalm, mis nende arvates vastab kõige paremini teie esitatud näitele. Seejärel paluge neil oma vastuseid jagada. Kuna sobivaid variante võib olla rohkem kui üks, paluge õpilastel selgitada, miks nad valisid just selle kuldsalmi.

1. Sa otsid jõudu, et saada jagu eriti rasket kiusatusest. (Võimalikud vastused: Heelamani 5:12 ja 3. Nefi 18:15, 20–21.)
2. Kui sa uurisid pühakirju ja mõtlesid ühe oma probleemi üle, said sa juhust, mida teha. (Võimalik vastus: 2. Nefi 32:3.)
3. Tunned sõprade survet võtta osa tegevustest, mis on vastuolus Jumala käskudega. Sõbrad räägivad sulle, et need tegevused käivad nooreks olemise ja lõbutsemise juurde. (Võimalikud vastused: Moosia 4:30; Alma 37:35; 41:10.)

Moroni 4–5

Sissejuhatus

Moroni pani kirja Päästja juhised nefilastele sakramendi jagamise ja õnnistamise kohta ning palved, mida

preesterluse hoidjad pidid kasutama leiva ja veini õnnistamisel.

Püha Vaimu kutsumine tõest tunnistama

Kui aitate õpilastel leida evangeeliumi põhimõtteid ja õpetusi ning neist aru saada, siis õpetage nõnda, et Püha Vaim oleks kutsunud tõest tunnistama. Kui õpilased saavad kord evangeeliumi õpetuse kohta vaimse tunnistuse, ajendab see neid suure tõenäosusega tegutsema ja täielikult evangeeliumi järgi elama.

Õpetamissoovitused

Moroni 4–5

Moroni selgitab, kuidas õnnistada ja jagada sakramenti

Näidake võimalusel sakramendileiva ja sakramendivee kandikuid. (Kuigi nende esemete näitamine võib olla asjakohane, ärge püüdke mingil viisil imiteerida sakramenditalitust.) Andke õpilastele paberileht ja paluge neil mälu järgi üks sakramendipalvetest nii hästi, kui nad oskavad, kirja panna. Kui õpilastel on olnud selleks piisavalt aega, siis selgitage, et Moroni lisas need palved oma ülestähendusele nii, nagu Issand need sakramenditalituse läbiviimiseks esitas. Paluge neil avada Moroni 4:3 või Moroni 5:2 ja oma vastuseid kontrollida. Seejärel küsige:

- Kuidas selgitaksite sakramendi tähendust ja selle tähtsust teie jaoks teist usku sõbrale, kes otsustab tulla koos teiega sakramendikoosolekule?

Aitamaks õpilastel mõista ühte sakramendi eesmärkidest, paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 4:1–3 ja teisel Moroni 5:1–2. Paluge õpilastel leida salmidest Moroni 4:3 ja Moroni 5:2 fraasid, kus selgitatakse, mida sakramendileib ja -vesi sümboliseerivad. Võiksite õpilastele soovitada need fraasid oma pühakirjades ära märkida. (Võite õpilastele meenutada, et nüüdisajal kasutatakse Kirikus sakramendis veini asemel vett, nagu lubati Joseph Smithile antud ilmutuses (vt ÕL 27:2).)

- Mida sümboliseerib leib? (Jeesuse Kristuse ihu. Vt Matteuse 26:26; 3. Nefi 18:6–7.)
- Mida sümboliseerib vesi? (Jeesuse Kristuse verd. Vt Matteuse 26:27–28; 3. Nefi 18:8–11.)
- Miks on Päästja ihu ja veri meie jaoks tähendusrikkad? (Sellele küsimusele vastates peaksid õpilased mainima Päästja füüsilisi kannatusi ja ristisurma. Nad peaksid mainima Tema ülestõusmist, kui kolm päeva pärast seda, kui Ta surma enda peale võttis, Tema keha taas Tema vaimuga ühendati. Nad peaksid mainima ka Tema pingelisi vaimseid kannatusi ja hingepiinu, kui Ta võttis meie patud enda peale, veritsedes igast poorist. Kuna Ta võttis enda peale füüsilise surma, tõusevad kõik inimesed üles. Kuna Ta kannatas meie pattude eest, antakse meie patud meile andeks, kui me meelt parandame.)

Kirjutage tahvlile järgmine lõpetamata lause. Sakramendi võrdkujud aitavad meil pidada meeles .. Küsige õpilastelt, kuidas nemad selle tähtsa sakramendieesmärgi kokku võtaksid. Seejärel lõpetage tahvilil olev tõde järgnevalt: sakramendi võrdkujud aitavad meil pidada meeles Jeesuse Kristuse lepitust.

Paluge õpilastel mõtiskleda järgneva küsimuse üle, mille esitas vanem David B. Haight Kaheteistkümnepostli Kvoorumist:

„Kuidas on meil Kiriku liikmetena õnnestunud meeles pidada oma Issandat ja Päästjat, Tema ohverdust ja oma võlga Tema ees?“ (Remembering the Savior’s Atonement. – Ensign, apr 1988, lk 7).

- Mida saame teha, et sakramendi ajal oma mõtteid lepituse mäletamisele koondada?
- Mida olete kogenud, kui olete sakramendi ajal siiralt Päästja lepituse üle mõtisklenud?

Kui õpilased on oma mõtteid jaganud, paluge neil kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse üks viis, kuidas järgmine kord sakramenti võttes oma mõtteid lepitusele koondada. (Võite paluda osal õpilastel kirjutandut jagada.)

Aitamaks õpilastel mõista ka sakramendi teisi eesmärke, joonistage enne tundi tahvlile järgnev tabel, jättes sulgudes olevad vastused kirjutamata. Paluge õpilastel kanda see tabel vihikusse või pühakirjapäevikusse.

Mida ma lepinguga teha luban	Mida selle lepinguosa täitmine minu arvates tähendab	Mida ma saan teha, et seda lepinguosa täita
1. (Olla nõus võtma enda peale Issanda nime)		
2. (Pidada Teda alati meeles)		
3. (Pidada Tema käske)		

Tuletage õpilastele meelde, et kui me võtame sakramenti, sõlmime me Jumalaga lepinguid või pühi kokkuleppeid. Paluge õpilastel vaadata üle Moroni 4:3. Paluge neil kanda tabeli esimesse veergu kolm lubadust, mida nad sakramenti võttes annavad. Paluge neil mõne lähedal istuva õpilasega vastuseid kontrollida. Seejärel paluge neil ise teine veerg täita. Kui õpilastel on selleks piisavalt aega olnud, paluge mõnel neist kirjutandut jagada. Kui õpilased kirjutandut jagavad, aidake neil osa või kogu alltoodud materjali abil igat lepinguosa tähendust sügavamalt mõista.

Aitamaks õpilastel mõista sügavamalt, mida tähendab võtta enda peale Jeesuse Kristuse nimi, paluge ühel neist lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi sõnad:

„Me lubame võtta Tema nime enda peale. See tähendab, et peame nägema end Tema omana. Paneme Ta oma elus esikohale. Tahame pigem seda, mida tahab Tema, kui seda, mida tahame meie või mida maailm meid tahtma õpetab” (That We May Be One. – Ensign, mai 1998, lk 67).

Selgitage, et kui me tunnistame, et oleme nõus võtma enda peale Jeesuse Kristuse nime, pühendume me elama Tema jüngritena. Me lubame, et ei tee Tema nimele häbi ega lase Talle midagi ette heita. Me pühendume Teda ja oma ligimest teenima. Samuti näitame, et oleme nõus laskma end Tema ja Ta Kirikuga seostada.

- Kuidas olete püüdnud näidata oma tahet võtta Issanda nimi enda peale? Kuidas on see teie elu mõjutanud?

Paluge õpilastel võrrelda leivapalvet salmist Moroni 4:3 veinipalvega salmist Moroni 5:2. Küsige, milliseid erinevusi või sarnasusi nad märkavad. Märkige, et mõlemas palves on ära toodud lubadus Teda alati meeles pidada.

- Mida tähendab teie arvates Teda alati meeles pidada?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem D. Todd Christoffersoni sõnad. Paluge õpilastel kuulata ja leida, mida saame teha, mis aitab meil Päästjat alati meeles pidada.

„Peaksime leidma esmalt kohti sellistele asjadele, mis võimaldavad meil Teda alati meeles pidada, nagu sagedane palvetamine ja pühakirjade uurimine, apostlike õpetuste mõtestatud uurimine, iganädalased ettevalmistused vääriliseks sakramendivõtmiseks, pühapäevane jumalateenistus ning selle kirjanemine ja meelespidamine, mida Väim ja kogemused meile jüngriks-olemisest õpetavad.

Võib meenuda teisigi asju, mis teile antud eluhetkel eriti sobilikud on. ...

Võin kinnitada, et ajapikku meie soov ja võimekus Päästjat alati meeles pidada ja järgida kasvab. Me peaksime selle nimel kannatlikult tööd tegema ning alati palvetama ja paluma endale vajalikku eristamise andi ja jumalikkude abi” (Teda alati meeles pidada. – Liahona, apr 2011, lk 23).

- Mida olete teinud, et Teda alati meeles pidada?
- Kuidas aitab Päästja alatine meelespidamine meil kinni pidada muudest lepinguosadest?
- Miks on tähtis iga nädal sakramenti võtta?

Pööramiseks tähelepanu meie lubadusele käske pidada, paluge ühel õpilasel lugeda ette tsitaat trükisest „Sulle, noor“:

„Taevane Isa on andnud sulle valikuvabaduse – võime teha vahet õige ja vale vahel ning tegutseda vastavalt oma otsustele. Jumala üks suurimaid ande sulle – peale elu anni – on õigus ise oma elu suunata. Sind pannakse siin maa peal olles proovile, et näha, kas sa kasutad oma valikuvabadust, et näidata armastust Jumala vastu, pidades kinni Tema käskudest“ (Sulle, noor, 2011, lk 2).

- Mida te teete iga päev, mis aitab teil Jumala käske pidada?

Kui õpilased on arutanud lubadusi, mida iga nädal sakramendi kaudu uuendame, paluge neil kirjutada tabeli kolmandasse veergu üks asi, mida nad nädala jooksul teevad, et igast lepinguosast paremini kinni pidada. Paluge neil oma mõtteid jagada (kuid veenduge, et nad mõistavad, et nad ei peaks jagama midagi liiga isiklikku).

Selgitage, et kui me peame Issandaga sõlmitud lepinguid, lubab Tema meid õnnistada (vt ÕL 82:10). Paluge õpilastel uurida salme Moroni 4:3 ja Moroni 5:2 ning otsida, mida Issand meile lubab, kui me sakramenti võttes uuendatud lubadusi peame. Kirjutage tahvlile tabeli alla järgnev lõpetamata lause. Kui me peame ustavalt sakramendilepingut ... Paluge õpilastel lõpetada tahvil olev lause salmidest Moroni 4:3 ja Moroni 5:2 õpitu alusel. (Üks võimalus lause lõpetamiseks on järgmine: kui me peame ustavalt sakramendilepingut, saab Issanda Vaim olla alati meiega.)

- Kuidas on lubadus, et Vaim saab olla alati koos meiega, väärt selle lepingu pidamise nimel tehtud pingutusi?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem David A. Bednari sõnad. Paluge õpilastel kuulata, mida Vaim meie heaks teha saab.

„Issanda Vaim saab olla meie juht ning õnnistab meid meie surelikul rännakul suuna, juhatuse ja vaimse kaitsega“ (That We May Always Have His Spirit to Be with Us. – Ensign või Liahona, mai 2006, lk 31).

- Millal on teid juhitud, suunatud, juhutatud või kaitstud, kuna Püha Vaim on olnud teie kaaslane? (Paluge õpilastel rääkida oma kogemustest ja jagage soovi korral ka midagi omalt poolt.)
- Meil on iga nädal sakramendi ajal võimalus mõtiskleda, kui hästi me sakramendi palvetes selgitatud lepingust kinni peame. Kuidas see meid aitab, kui piüüame Vaimu alati endaga hoida?
- Kui mõelda täna sakramendi võtmise kohta õpitu üle, siis milline osa sakramendipalvest on teie jaoks eriti tähendusrikas? Miks?

Innustage õpilasi sakramenti võttes Päästja lepituse üle mõtisklema. Paluge neil oma tabelid üle vaadata ja sakramendilepingu täielikuma pidamisega seotud mõtted ellu viia. Meenutage õpilastele, mida Issand meile lubas, kui seda lepingut peame: Tema Vaim on alati meiega. Tunnistage meie ellu tulevatest õnnistustest, kui me iga nädal sakramenti võttes sõlmitud lepingut mees hoiame ja sellest kinni peame.

Kuldsalmi kordamine

Soovi korral tehke plaane viimaseks kuldsalmide kontrolltöök või kordavaks õpitegevuseks, et aidata õpilastel valitud Mormoni Raamatu salme kinnistada. Otsustage, kuidas nende teadmisi kontrollida ja planeerige selleks mõni tegevus. Võite koostada testi, kus on vaja leida sobiv vastusevariant või täita lüngad ning kus on kirjas viited, võtmesõnad või sündmustiku kirjeldused, või võite kontrollida, kui hästi on õpilased teatud pühakirjasalmid pähe õppinud. Üks võimalus on paluda igal õpilasel esitada lühike õppetund või kõne ning kasutada selleks peamise allikmaterjalina mõnda kuldsalmi. Ükskõik millisel kujul te viimast kuldsalmide õpitegevust teha otsustate, andke õpilastele aega selleks õppida ja valmistuda. Tänapäevane õppetund on parajalt pikk ning jätab teile aega ettevalmistuste alustamiseks.

Moroni 6

Sissejuhatus

Kui Moroni oli plaatidele kirjutamist lõpetamas, selgitas ta tingimusi, mis peavad olema täidetud, et inimesi saaks Kirikusse ristida. Seejärel tõi ta välja Kiriku liikmete kohustused üksteise eest hoolt kandmise

kohta. Ta selgitas ka Kiriku koosolekute eesmärgi ning rõhutas vajadust pidada Kiriku koosolekuid Püha Vaimu mõjutusel.

Õpetamissoovitused

Moroni 6:1–3

Moroni esitab ristimiseks vajalikud tingimused

Paluge õpilastel ette kujutada, et neil on seitsmeaastane vend või õde, kes saab mõne kuu pärast kaheksa-aastaseks. Samuti paluge neil ette kujutada, et nende vanemad on palunud neil esitada pereõhtu õppetunni sellest, kuidas ristimiseks valmistuda. Paluge osal õpilastel rääkida, mida nad õpetaksid, et aidata nooremal õel-vennal ristimiseks valmistuda.

Selgitage, et Moroni 6. peatükis selgitab Moroni ristimiseks vajalikke tingimusi. Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 6:1–3 ja otsida, mis tingimustel inimesi ristitakse. Seejärel paluge õpilastel leitud jagada. Esitage soovi korral järgmised küsimused:

- Mida see tähendab, et need, kes tahavad saada ristitud, peavad „[kandma] vilja, mis [näitab], et nad [on] selleks väärilised”? (Nad peavad elama kuulekalt Jumala käskude järgi ja näitama, et nad on valmis sõlmima ristimislepingu ja sellest kinni pidama.)
- Miks on tähtis, et inimene oleks enne ristimist „murtud südame ja kahetseva vaimuga”? (Soovi korral selgitage, et murtud süda ja kahetsev vaim viitavad inimese alandlikkusele ja tahtele meelt parandada ning Issanda käskudele kuuletuda.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 6:3 ja paluge õpilastel leida, mida me ristimisel lepinguga lubame. Õpilased peaksid tooma välja järgneva tõe: kui meid ristitakse, sõlmime me lepingu, et võtame enda peale Jeesuse Kristuse nime ja teenime Teda lõpuni. (Soovi korral paluge õpilastel meenutada, mida nad õppisid eelmises õppetunnis selle kohta, mida Jeesuse Kristuse nime enda peale võtmine tähendab.)

- Õelge oma kogemuse põhjal, miks peaks inimene, kes tahab saada ristitud, olema otsustanud teenida Jeesust Kristust kuni lõpuni?
- Mida olete teinud, et teie kindel otsus Issandat teenida säiliks ja tugevneks?

Moroni 6:4

Moroni selgitab, kuidas Kiriku liikmete eest hoolitseda ja neid vaimselt kosutada

Rääkige õpilastele, et kui Moroni oli kirjeldanud ristimise tingimusi, selgitas ta, mida tehti tema päevil selleks, et aidata äsja ristitud inimestel lepingutele ustavaks jääda. Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 6:4 ja otsida, mida Kiriku liikmed tegid, et uusi usule pöördunud aidata. Paluge õpilastel leitud kohta aru anda. Kandke nende vastused tahvlile.

Paluge õpilastel võtta kokku, mida õpetab Moroni 6:4 meie kohustustest teiste ja eriti uute Kiriku liikmete ees. (Üks võimalikest vastustest: meil on kohustus teisi Kiriku liikmeid meeles pidada ning neid vaimselt Jumala sõnaga kosutada. Samuti võivad nad öelda, et me peaksime aitama üksteisel palves pidevalt valvsad olla ja et me peaksime aitama üksteisel toetuda Päästjale ja Tema lepitusele.)

- Kuidas me saame oma kohustust täita ja üksteist meeles pidada?
- Kuidas me kosutame üksteist „Jumala hea sõnaga”?
- Millised õnnistused tulevad inimesele, keda on kosutatud Jumala sõnaga?

Lugege ette Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumist vanem Jeffrey R. Hollandi sõnad:

„Enamik inimesi ei tule kirikusse pelgalt mõne uue evangeeliumi puudutava fakti järele või vanade sõpradega kokku saama, kuigi kõik see on tähtis. Nad tulevad saama vaimset elamust. Nad tahavad rahu. Nad tahavad, et nende usk tugevneks. Nad tahavad saada juurde lootust. Lühidalt: nad tahavad, et neid kosutataks Jumala hea sõnaga, tugevdataks taeva vägedega. Need meist, kes on kutsutud kõnelema, õpetama või juhtima, on kohustatud sellele kaasa

aitama nii hästi, kui vähegi suudavad” (A Teacher Come from God. – Ensign, mai 1998, lk 26).

Paluge õpilastel mõelda inimestele, kes püüavad või on püüdnud neid meeles pidada ja vaimselt kosutada. Küsige õpilastelt, kas nad on kunagi mõelnud näiteks kõikidele neile, kes on nende eest palvetanud, neile õppetunde ette valmistanud, neid Kiriku asjades innustanud ning raskuste korral aidanud. Paluge osal õpilastel rääkida, kuidas neid on õnnistatud, kuna keegi on neid meeles pidanud ja Jumala sõnaga kosutanud. Soovi korral andke õpilastele aega kirjutada neile inimestele tänukirjad, kelle püüdlused on neid aidanud.

Paluge õpilastel mõelda konkreetsetele inimestele, kelle meelespidamist või kosutamist võiks Issand neil oodata. Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse, mida nad saavad teha, et täita paremini oma kohustusi teiste Kiriku liikmete ees. Innustage neid pöörama erilist tähelepanu uute liikmete vajadustele.

Moroni 6:5–9

Moroni selgitab, mis on Kiriku koosolekute eesmärk ja kuidas koosolekuid juhtida

Paluge õpilastel kujutada ette, et neil kõigil on laps – noor mees või noor naine, kes on viimastel nädalatel öelnud, et ta ei taha kirikusse minna, kuna see näib mõttetut ja igav. Paluge õpilastel mõelda, mida nad võiksid sellele teismelisele öelda, et teda innustada kirikusse minema, ja kuidas aidata tal mõista regulaarse kirikuskäimise tõelisi põhjuseid.

Kirjutage tahvlile järgmine lõpetamata lause.

Me peame Kiriku liikmetena sageli kokku kogunema, et ...

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 6:5–6. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida viise, kuidas tahvlil olev lause lõpetada. Kui õpilased leitu kohta aru annavad, kirjutage nende vastused tahvlile. Nende vastustes võivad kajastuda järgnevad tõed.

Me peame Kiriku liikmetena sageli kokku kogunema, et paastuda ja palvetada.

Me peame Kiriku liikmetena sageli kokku kogunema, et üksteist vaimselt tugevdada.

Me peame Kiriku liikmetena sageli kokku kogunema, et võtta sakramenti Jeesuse Kristuse mälestuseks.

Vanem Dallin H. Oaks Kaheteistkümnne Apostli Kvoorumist luges ette osa oma sõbra kirjast, kes õppis kirikuskäimisest rõõmu tundma:

„Ma muutsin aastaid tagasi oma suhtumist Kirikus käimisesse. Ma ei käi enam kirikus enda pärast, vaid teistele mõeldes. Ma pean oma kohuseks tervitada neid, kes istuvad üksinda, öelda külalistele: „Tere tulemast!” .. pakkuda end vabatahtlikult ülesandeid täitma. ..

Lühidalt, ma lähen iga nädal kirikusse kavatsusega olla aktiivne, mitte passiivne, ja kutsuda inimeste elus esile positiivseid muutusi. Sellest tulenevalt on minu osavõtt Kiriku koosolekutest palju nauditavam ja toob rohkem rahuldust” (Omakasupüüdmatu teenimine. Tsitaat. – 2009. a kevadine üldkonverents).

Kui te mõtisklete oma klassi õpilaste vajaduste üle, esitage neile soovi korral mõned või kõik järgmised küsimused, aitamaks neil salmidest Moroni 6:5–6 leitud põhimõtteid analüüsida ja rakendada.

- Millised kogemused on teile õpetanud, kui tähtis on koos oma koguduse liikmetega palvetada ja paastuda?
- Mida tähendab, et meil tuleb „rääkida üksteisega oma hingede heaolust”? (Mn 6:5). Kuidas me seda kirikus teeme?
- Kuidas mõjutaks see meie kogemusi kirikus, kui sooviksime kirikus käies teisi vaimselt tugevdada?
- Mis on mõned asjad, mida Päästja kohta meenutada, kui me sakramenti võtame? Kuidas aitab sakramendi võtmine meil Teda kogu nädala jooksul meeles pidada?

- Kuidas aitab arutatud eesmärkidel kirikuskäimine „hoida [meid] õigel teel”? (Mn 6:4). Mida te saate teha, et innustada teisi noori Kiriku koosolekutel käima?

Lugege ette president Joseph Fielding Smithi sõnad:

„Kes meelega patustab, selle jaoks pole Siionis kohta. Seal on koht patusel, kes meelt parandab, inimesel, kes pöörab selja vääritudetele tegudele ning otsib igavest elu ja Evangeeliumi valgust” (Kiriku presidentide õpetused: Joseph Fielding Smith, 2013, lk 85).

Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 6:7–8 ja otsida, mida Kiriku juhid „jälgsid rangelt” Moroni päevil. Paluge õpilastel õpitu kohta aru anda.

Soovi korral selgitage, et selles salmis viitab sõna „kustutati” väljaheitmisele. Kui Kiriku liikmed teevad tõsiselt pattu ja ei paranda meelt, võidakse nad välja heita, mis tähendab, et nad pole enam Kiriku liikmed ja nad jäävad ilma oma lepingute õnnistustest.

- Mida teevad Kiriku juhid tänapäeval, et aidata meil hoiduda süütegudest?
- Mida meile salmi Moroni 6:8 järgi lubatakse, kui me oma pattudest siiralt meelt parandame? (Meile andestatakse nii sageli, kui me meelt parandame ja andestust tõsise kavatsusega otsime.)

Paluge õpilastel mõelda, millal neil on võimalik Kirikus pühapäevaste koosolekute ajal Püha Vaimu tunda (nt palvete ja sakramendi ajal; siis, kui liikmed kõnelevad või õpetavad; kirikulaule lauldes või õppetunni ajal mõnele pühakirjasalmile mõeldes). Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 6:9. Paluge õpilastel teksti jälgida ja leida, milline roll peaks meie koosolekutel olema Pühal Vaimul.

- Millist tõde õpime salmist Moroni 6:9 Kiriku koosolekute juhatamise kohta? (Kiriku koosolekuid tuleb juhatada Püha Vaimu väel.)
- Millal olete tundnud, et Kiriku koosolekut juhatati Püha Vaimu väel?

Aitamaks õpilastel mõista, kuidas see tõde käib kõigiti meie Kiriku koosolekute kohta, paluge neil kujutada end inimeste asemele järgmistes olukordades. (Soovi korral kirjutage need olukorrad enne tunni algust tahvlile või jagamiseks mõeldud paberilehtedele.) Paluge õpilastel selgitada, kuidas põhimõtet, mille nad salmist Moroni 6:9 välja tõid, igas olukorras rakendada.

1. Teil on palutud kõneleeda sakramendikoosolekul Jeesuse Kristuse lepitusest.
2. Teil on palutud planeerida eelseisva sakramendikoosoleku jaoks muusikaline etteaste.
3. Te istute tunnistuste koosolekul ja tunnete õhutust tunnistust jagada, kuid pole kindel, mida peaksite ütleva.

Meenutage õpilastele, et palusite neil varem õppetunnis mõelda, mida vanemad võiksid öelda, et innustada noort meest või noort naist kirikus käima. Küsige õppetunni lõpetuseks õpilastelt, mida nad on mõelnud selle noorega jagada. Seejärel jagage oma tunnistust kirikuskäimise õnnistuste ja teiste täna arutamisele tulnud põhimõtete kohta.

Kommentaariid ja taustinfo

Moroni 6:4. Püha Vaimu väega puhastatud

Kui Püha Vaim on meie kaaslane, saame osa Päästja lepituse pühaks tegevast väest (vt 3Ne 27:19–20; Mn 6:4). Vanem Bruce R. McConkie Kaheteistkümnne Apostli Kvoorumist selgitas:

„Patud võetakse ära mitte ristimisvetes, nagu kujundlikult öeldes räägime, vaid siis, kui me võtame vastu

Püha Vaimu. Jumala Püha Vaim on see, mis kustutab lihalikkuse ja teeb meist õigemeelsed. Me saame puhata, kui Püha Vaim on ka tegelikult meiega osaduses ja meie kaaslane. Siis põletatakse patt, prügi ja kurjus meie hingest kui tulega. Püha Vaimu ristimine on tulega ristimine” (A New Witness for the Articles of Faith, 1985, lk 290; vt ka lk 239).

Moroni 7:1–19

Sissejuhatus

Moroni pani kirja jutluse, mille ta isa Mormon mitu aastat tagasi esitanud oli. Selles õppetunnis käsitletakse esimest osa sellest jutlusest, kus Mormon õpetab tõsise

kavatsusega tehtud õigemeelsetest tegudest ja sellest, kuidas head halvast eristada. Ülejäänud jutlust käsitletakse 156. õppetunnis.

Järgige Püha Vaimu õhutusi

Otsige alatasa Püha Vaimu juhatus, kui otsustate, millistele põhimõtetele ja õpetustele tähelepanu pöörata.

Õpetamissoovitused

Moroni 7:1–11

Mormon õpetab Jeese Kristuse järgijaid, et nad teeksid häid tegusid tõsise kavatsusega

Näidake puuvilja, mis paistab välimuse järgi hea olevat.

- Kas te olete kunagi avastanud, et mõni välimuse poolest maitsvana tunduv puuvili pole seestpoolt üldsegi nii hea? (Paluge õpilastel tuua näiteid. Soovi korral jagage mõnda omaenda kogemust.)
- Kuidas võib inimene olla nagu puuvili, mis näeb hea välja, kuid on seest mädanenud?

Selgitage, et Moroni pani kirja oma isa Mormoni sõnad selle kohta, kui tähtis on käituda õigemeelselt ja olla õigemeelne ka südames. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 7:2–3 ja paluge õpilastel leida rühm, kellele Mormon parasjagu rääkis. (Ta rääkis Kiriku liikmetele.)

Paluge õpilastel leitu kohta aru anda ja paluge ühel neist lugeda ette Moroni 7:4–5. Paluge õpilastel teksti jälgida ja teha kindlaks, kuidas Mormon teadis, et need inimesed olid „Kristuse rahuarmastavad järgijad” (Mn 7:3).

Kirjutage tahvlile fraas tõsine kavatsus.

- Mida see fraas teie arvates tähendab?

Kui õpilased seda küsimust arutavad, võite paluda ühel neist lugeda ette selgitus vanem Dallin H. Oaksilt Kaheteistkümnepostli Kvoorumist:

„Me ei pea mitte ainult õigesti tegema. Me peame tegutsema õigel põhjusel. Nüüdisajal öeldakse selle kohta õigetel motiividel. Pühakirjades väljendatakse sellist õiget meelestatust sageli sõnadega kogu südamest või tõsise kavatsusega.

Pühakirjades tehakse selgeks, et Jumal mõistab meie motiive ja mõistab nende järgi meie tegude üle kohut” (Pure in Heart, 1988, lk 15).

Paluge õpilastel uurida salme Moroni 7:6–10 ja otsida Issanda hoiatusi inimestele, kes teevad häid tegusid ilma tõsise kavatsuseta.

- Milliseid hoiatusi andis Issand neile, kes teevad häid tegusid ilma tõsise kavatsuseta? (Ta hoiatas, et nende teod ei too neile kasu ja need arvatakse pigem halvaks kui õigemeelseks.)
- Milliseid põhimõtteid nendest salmidest õppida? (Aidake õpilastel erinevate tõdede seast järgneva põhimõtte välja tuua: selleks, et heade tegude eest õnnistatud saada, tuleb meil tegutseda tõsise kavatsusega.)
- Miks on lisaks Issandalt õnnistuste soovimisele veel tähtis häid tegusid tõsise kavatsusega teha?
- Milliseid erinevusi olete märganud, kui olete teinud häid tegusid tõsise kavatsusega?

Märkige, et Mormon innustas meid palvetama tõsise kavatsusega (vt Mn 7:9). Paluge ühel õpilasel lugeda ette president Brigham Youngi nõuanne:

„Pole tähtis, kas meil teiega on tahtmist palvetada. Kui saabub aeg palvetamiseks, palvetage! Kui meil pole selleks tahtmist, siis peaksime palvetama, kuni see tahtmine tekib” (Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young, 1997, lk 45).

- Kuidas palvetamine ka siis, kui meil pole selleks tahtmist, aitab meil lõpuks palvetada tõsise kavatsusega?
- Kuidas võiks president Brigham Youngi nõuanne lisaks palvetamisele käia veel teistegi käskudele kuuletumise nõuannete kohta? (Kui õpilastel on sellele küsimusele vastamisega raskusi, tooge soovi korral järgnev näide: mõned inimesed ei pruugi käia kirikus tõsise kavatsusega. Kui nad aga jätkavad kirikuskäimist ning teevad endast kõik oleneva, et osa võtta ja kummardada, saavad neile osaks kogemused, mis aitavad neil kirikuskäimisest rõõmu leida. Nende kirikuskäimise põhjused muutuvad. Nad lähevad kohale, kuna tahavad seal olla – nad tahavad kummardada Jumalat, uuendada oma lepinguid ja teenida teisi.)

Aitamaks õpilastel rakendada Mormoni õpetusi heade tegude tegemise kohta tõsise kavatsusega, valmistuge enne tunni algust järgmiseks tegevuseks. Muretsege mõned väiksemad paberitükid. Kirjutage igale paberitükile üks käsk, nagu nt paastumine, kümne maksimine, teiste teenimine, pühakirjade uurimine, vanemate austamine ja muud käsud, mida õpilastel oleks teie arvates kasulik arutada. Pange paberitükid anumasse.

Tunnis paluge ühel õpilasel klassi ette tulla. Paluge tal võtta anumast üks paber ja see teistele ette lugeda. Seejärel paluge õpilastel teha ühte või mõlemat alltoodud soovitud:

1. Jagada, kuidas nad on tundnud end õnnistatuna, kui nad on kuuletunud sellele käsule tõsise kavatsusega.
2. Soovitada viise, kuidas kuuletuda sellele käsule tõsise kavatsusega.

Võite seda tegevust mõned korrad teha.

Pärast tegevust rääkige soovi korral mõnest omaenda kogemusest, mil olete kuuletunud Jumala käsule tõsise kavatsusega.

Moroni 7:12–19

Mormon õpetab, kuidas eristada head halvast

Selgitage, et Jesaja kuulutas prohvetlikult, et viimsel ajal kutsuvad mõned inimesed kurja heaks ja head kurjaks (vt Js 5:20; 2Ne 15:20).

- Tooge näiteid, kui inimesed kutsuvad kurja heaks ja head kurjaks.
- Miks on tähtis head ja halba mitte segi ajada?

Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette Moroni 7:12–17. Paluge õpilastel teksti jälgida ja leida põhimõtted, mis aitavad meil head halvast eristada. Soovi korral innustage neid ära märkima fraase, mis on nende jaoks eriti tähendusrikkad. Aitamaks õpilastel leitu kohta aru anda, esitage neile järgnevad küsimused:

- Kuidas teada, et miski tuleb Jumalalt? (Veenduge, et õpilased toovad välja tõe: see, mis on Jumalalt, kutsub meid tegema head, uskuma Jeesusesse Kristusesse ning armastama ja teenima Jumalat.)
- Kuidas teada, et miski tuleb kuradilt? (Veenduge, et õpilased toovad välja tõe: kõik, mis veenab meid tegema halba, eitama Jeesust Kristust või võitlema Jumala vastu, tuleb kuradilt.)
- Kuidas Jumal kutsub ja meelitab meid pidevalt head tegema?
- Kuidas kutsub ja meelitab kurat meid patustama?

Selleks, et teie õpilased oleksid valmis rakendama Mormoni õpetusi hea ja halva eristamise kohta, paluge neil koostada loetelu oma lemmiksaadetest, -filmidest, -lauludest, -ansamblistest, -internetilehtedest, -äppidest, -videomängudest või oma lemmikasjadest. (Soovi korral muutke seda loetelu õpilaste huvide ja vajaduste järgi.) Kui õpilastel on olnud kirjutamiseks piisavalt aega, paluge neil loetelud kõrvale panna. Öelge neile, et mõne minuti pärast saavad nad oma loetelule edasi mõelda.

- Mis on salmi Moroni 7:16 järgi igale inimesele antud, et aidata meil heal ja halval vahet teha?

Selgitage, et Kristuse Vaimu kutsutakse ka Kristuse valguseks (vt Mn 7:18). Aitamaks õpilastel Kristuse valgust mõista, lugege ette Kaheteistkümnepostli Kvoorumi juhataja Boyd K. Packeri sõnad:

„Püha Vaim ja Kristuse valgus pole üks ja seesama. ..

Ükskõik, kas seda sisemist valgust, seda teadmist õigest ja valest kutsutakse Kristuse valguseks, moraalityüks või südametunnistuseks, saab see meid suunata meie tegusid talduutama – kui me just seda maha ei suru ega vaigista. ..

Igast rahvusest, iga usutunnistuse või nahavärviga mehel, naisel ja lapsel – igapähele, kus ta ka ei ela või mida ei usu või ei tee – on sisemuses hävimatu Kristuse valgus“ (The Light of Christ. – Ensign, apr 2005, lk 8–10).

- Kuidas saab Kristuse valgust endas maha suruda või vaigistada?

Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 7:18–19 ja leida Mormoni nõuanne, kuidas meie sees olevale Kristuse valgusele reageerida. Paluge õpilastel õpitu kohta aru anda.

- Mida tähendab „[uurida] usinalt Kristuse valguses“?
- Milliseid põhimõtteid me salmist Moroni 7:19 õpime? (Õpilased peaksid tooma välja järgmised põhimõtted: kui me uurime usinalt Kristuse valguses, võime eristada head halvast. **Kui me haaram kinni kõigest heast, saavad meist Kristuse lapsed.** Kui õpilased vajavad abi fraasi „Kristuse laps“ mõistmisel, vaadake soovi korral üle käsiraamatu 55. õppetund.)
- Millal olete püüdnud teada, kas miski on hea või sobilik? Kuidas te „uurisite usinalt“, et saada teada, kas see on hea või sobilik?

Paluge õpilastel vaadata varem koostatud loetelusid. Pange välja või lugege ette järgnevad küsimused ning paluge õpilastel „[uurida] usinalt Kristuse valguses“ (Mn 7:19), kui nad nendele küsimustele kirjalikult vastavad. Ärge seda tegevust tagant kiirustage. Andke õpilastele mõtisklemiseks ja kirjutamiseks piisavalt aega. Andke õpilastele teada, et te ei palu neil kirjutandut jagada.

- Kui hästi kutsuvad need asjad sind head tegema, Jeesusesse Kristusesse uskuma ning Jumalat armastama ja Teda teenima?
- Kas mõni neist asjadest püüab veenda sind tegema halba, kahtlema Jeesuses Kristuses või lakkama Jumalat teenimast?
- Kas arvate, et peaksid mõned neist asjadest oma elust kõrvaldama? Kui jah, siis kuidas sa seda teed?

Märkige, et olgugi et me teame, et miski on õige, on vahel siiski raske seda teha, kui selleks on vajalik loobuda millestki meeldivast. Aitamaks õpilastel üksteisele selle juures toeks olla, küsige:

- Millist nõu te annaksite, et aidata kellelgi loobuda millestki, mis pole hea ega sobilik?

Kinnitage lõpetuseks, et kui me järgime Kristuse valgust, oskame me märgata seda, mis on hea, vältida Saatana pettusi ja elada Jeesuse Kristuse järgijatena.

Kommentaariid ja taustinfo

Moroni 7:17. Kurat ei veena kedagi head tegema

Vanem Jeffrey R. Holland Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas:

„Saatana, Lutsifer või valede isa – nimetage teda kuidas tahes – on tõepoolest olemas. Ta on tõeline kurjuse

kehastus. Tema motiivid on alati pahatahtlikud. .. Ta [on] igavesti vastu Jumala armastusele, Jeesuse Kristuse lepitusele ning rahu toomisele ja päästmistööle. Ta võitleb nende vastu alati ja kõikjal, kus võimalik. Ta teab, et saab lõpuks lüüa ja ta heidetakse välja, kuid on otsustanud nii paljusid, kui ta suudab, endaga kaasa tõmmata“ (Meid on värvatud. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Koduõppe tund

Eteri 13 – Moroni 7:19 (31. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Eteri 13 – Moroni 7:19 (31. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusi.

1. päev (Eteri 13–15)

Jeredlased ei tunnistanud prohvet Eterit, jäid paheliseks ning jätkasid sõdimist, kuni lõpuks hävitasid üksteist. Õpilased said sellest loost teada, et kui me ei võta kuulda Issanda hoiatusi, kui Ta meid meelt parandama kutsub, siis Tema Vaim eemaldub ja Saatan saab võimu meie südamele üle. Õpilased nägid ka, et viha ja kättemaks panevad meid tegema valikuid, mis teevad haiget meile endale ja teistele. Loos jeredlaste hävingust andis Moroni oma lugejatele lootust, kuulutades, et Uus Jeruusalemm ehk Siion saab viimsel ajal üles ehitatud.

2. päev (Moroni 1–5)

Kui Moroni ringi rändas, et oma elu kaitsta, pani ta preesterluse ja evangeeliumi talituste kohta kirja lisainfot. Ta kirjutas, et Püha Vaimu anni andmine ja preesterluse ametitesse pühitsemine leiab aset nende käte pealepanemise kaudu, kellel on selleks volitus. Pöörates tähelepanu sakramendile, andis Moroni õpilastele võimaluse mõtiskleda, kuidas sakramendi võrdkujud aitavad neil pidada meeles Jeesuse Kristuse lepitust. Lisaks meenutati neile, et kui nad peavad ustavalt sakramendiga seotud lepinguid, saab Issanda Vaim olla alati koos nendega.

3. päev (Moroni 6)

Moroni rõhutas, kui tähtis on ristimine, Kiriku osadus ja Kiriku koosolekute juhatamine Püha Vaimuga. Õpilased said teada, et ristimise kaudu võtame me enda peale Jeesuse Kristuse nime ja teenime Teda lõpuni. Nad said samuti teada, et nad on kohustatud teisi Kiriku liikmeid vaimselt kosutama, tulles sageli kokku paastuma ja palvetama ning sakramendist Jeesuse Kristuse mälestuseks osa saama. Lisaks õppisid õpilased, et nii sageli, kui me parandame meelt ja püüame saada andeks tõsise kavatsusega, meile ka andestatakse.

4. päev (Moroni 7:1–19)

Moroni pani kirja oma isa jutluse, kes õpetas, et selleks, et oma heade tegude eest õnnistusi saada, tuleb meil neid tegusid tõsise kavatsusega teha. Samas jutluses õpetas Mormon ka seda, kuidas õigemeelseid otsuseid teha.

Õpilased avastasid, et mis tahes tuleb Jumalalt, kutsub meid tegema head ning armastama ja teenima Jumalat, ning mis tahes veenab meid tegema halba ja võitlema Jumala vastu, tuleb kuradiilt. Mormon palus, et ta kuulajad uuriksid usinalt Kristuse valguses, mis annab neile väe eristada head halvast.

Sissejuhatus

Tänases õppetunnis pööratakse tähelepanu sellele, mis põhjusel ja miks on meil kõigil vaja Kiriku koosolekutel käia. Tunnis innustatakse õpilasi ka sihikindlalt head ja halba eristama ning uurima usinalt Kristuse valguses, et teha häid otsuseid.

Õpetamissoovitused

Eteri 14–15

Moroni kirjutab jeredlaste tsivilisatsiooni lõppemisest

Kirjutage tahvlile 2 000 000. Paluge õpilastel ette kujutada, kui palju inimesi on kaks miljonit võrreldes nende linnas elavate inimeste arvuga. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Eteri 15:1–2 ja teistel õpilastel jälgida, mis kahe miljoni jeredlasega juhtus.

Küsi, kas mõni õpilane oskab kokku võtta jeredlaste hävingule eelnenud sündmused, mis on kirjas Eteri 14. ja 15. peatükis. Kui õpilastel on vastamisega raskusi, paluge neil vaadata üle järgnevad pühakirjasalmid: Eteri 14:5–10, 24; 15:1–6, 19, 22.

Küsi: milliseid õppetunde me jeredlaste hävingust saada võime?

Õpilaste õppetundides tõsteti nädala jooksul esile järgnevad tõesed: 1. Kui me ei võta kuulda Issanda hoiatusi, kui Ta meid meelt parandama kutsub, siis Tema Vaim eemaldub ja Saatan saab meie südamele üle võimu. 2. Viha ja kättemaks panevad inimesi tegema valikuid, mis teevad haiget neile endale ja teistele.

Küsi: millistes olukordades võiksid need õppetunnid käia noore mehe või noore naise elu kohta nüüdisajal?

Moroni 1–3

Moroni tunnustab, et ta ei salga Kristust

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 1:1–4. Seejärel esitage õpilastele järgnevad küsimused:

- Miks tahtsid laamanlased Moronit tappa?
- Mida näitab see Moroni usu ja vapruste kohta? Kuidas saab meil tekkida selline kindel tunnistus Jeesusest Kristusest?

Moroni 4–6

Moroni paneb kirja sakramendipalved, ristimiseks vajalikud nõuded ja põhjused Kiriku koosolekute pidamiseks

Kirjutage tahvlile järgnev fraas: miks peaksin pühapäeval kirikusse minema. Paluge õpilastel uurida Moroni 4–6 ja mõelda sellele fraasile ühe-kaheminutiline vastus, tehes mõned märkmed oma pühakirjapäevikusse. Innustage neid oma vastusele vähemalt kaht järgnevat aspekti lisama (soovi korral kirjutage need tahvlile või jagamiseks mõeldud lehtedele):

1. Pühakirjasalm(id) peatükkidest Moroni 4–6, kus selgitatakse põhjust kirikus kokkusaamiseks.
2. Õpetus või põhimõte, kus selgitatakse, miks peaksime käima Kiriku koosolekutel.
3. Mõni isiklik kogemus, mis kirjeldab, miks peaksime käima Kiriku koosolekutel.
4. Oma tunnistus Kiriku koosolekutel käimise tähtsuse kohta.

Kui õpilastel on olnud oma mõtete kogumiseks piisavalt aega, paluge mõnel neist oma arusaamisi teistega jagada.

Kui õpilased on õpitut jaganud, tunnistage ka ise õpilaste mainitud tõdedest ja sellest, kui tähtis on üheskoos regulaarselt Kiriku koosolekutest osa võtta.

Moroni 7:1–19

Mormon õpetab, kuidas teha vahet heal ja halval

Kallake enne tunni algust ühte topsi vett ja teise vee ja äädika (või soola) segu. Topsid peaksid nägema välja ühesugused. Andke õpilastele teada, et teil on kaks näiliselt ühesugust veega täidetud topsi, kuid ühe vesi on hapu (või soolase) maitsega. Paluge ühel vabatahtlikul kindlaks teha, kummas tassis on puhas vesi ja kummas hapu (või soolane). Õpilased võivad selleks vett maitsta või nuusutada.

Küsige: kuidas me saame teada, et miski on paha, ilma seda järele proovimata?

Selgitage, et Moroni lisas oma ülestähendusele oma isa, Mormoni jutluse, mis seda küsimust mõista aitab. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 7:11–13, 15–16. Paluge õpilastel valida vähemalt üks meeldejääv fraas, mis selgitab, kuidas eristada head ja halba. Andke mõnele õpilasele võimalus valitud fraasi jagada.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 7:19 ja paluge õpilastel otsida, mida me peame Mormoni sõnul tegema, et heal ja halval vahet teha.

Küsige: millist nõu andis Mormon meile, et head ja halba eristada?

Õpilased peaksid tooma välja järgneva põhimõtte: kui uurime usinalt Kristuse valguses, oskame eristada head ja halba.

Esitage õpilastele järgnevad küsimused:

- Mida peate sellenädalaste õpingute alusel Kristuse valguseks?
- Millal on Kristuse valgus aidanud teil eristada head ja halba?

Andke õpilastele paar minutit, et nad saaksid panna kirja loetelu lemmiksaadetest, -lauludest, -ansamblitest, -internetilehtedest, -äppidest, -videomängudest ja isiklikest lemmikasjadest. Paluge neil Moroni 7:16–19 abil kindlaks teha, kas nende loetletud asjad aitavad neil tulla Jumalale lähemale või Temast kaugeneda.

Meenutage õpilastele sellenädalaste õpetuste jooksul esitatud kutset kõrvaldada elust need asjad, mis pole head ja „[haarta] kinni kõigest heast“ (Mn 7:19). Soovi korral jagage mõnda kogemust, mil järgisite Kristuse valgust ning oskasite eristada head ja halba.

Järgmine õppenädal (Moroni 7:20–10:34)

Paluge õpilastel järgmisel õppenädalal uurides mõtiskleda järgnevate küsimuste üle. Mis on ligimesearmastus? Kuidas võib kellestki saada ligimesi armastav inimene? Miks ei peaks väike-lapsi ega imikuid ristima? Kuidas jäid Mormon ja Moroni ustavaks isegi siis, kui nende ümber lokkas pahelisus? Mis olid Moroni viimased sõnad? Miks on need sõnad tähtsad?

156. ÕPPETUND

Moroni 7:20–48

Sissejuhatus

Moroni pani kirja oma isa jutluse kokkuvõtte, mille tema isa, Mormon, aastaid tagasi palvemajas esitanud oli. Jutluses õpetas Mormon oma kuulajaid, kuidas „[haarata] kinni kõigest heast” (Mn 7:20, 25). Ta selgitas,

kuidas on omavahel seotud usk, lootus ja ligimesearmastus, ning lõpetas palvega, et Tema rahvas palvetaks Isa poole kogu südame jõuga, et saada ligimesearmastuse, Kristuse puhta armastuse and (vt Mn 7:47).

Õpetamissoovitused

Moroni 7:20–39

Mormon õpetab, et usu kaudu Jeesusesse Kristusesse saame me haarata kinni kõigest heast

Kirjutage enne tundi tahvlile järgnev küsimus.

Mis on mõned head asjad, millega Taevane Isa on teid õnnistanud?

Andke õpilastele tunni alguses paar minutit, et küsimusele vihikus või pühakirjapäevikus kirjalikult vastata. Seejärel paluge neil mõned asjad loetelust ette lugeda.

Lugege ette Moroni 7:24. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida kõigi neile osaks saanud heade asjade allikat.

- Kes on kõigi teile osaks saavate heade asjade allikas? (Õpilaste vastused võivad erineda, kuid neis peaks kajastuma tõde: kõik head asjad tulevad tänu Jeesusele Kristusele.)

Aitamaks õpilastel salmis Moroni 7:24 õpetatut paremini mõista, selgitage, et me oleme Aadama ja Eeva järeltulijatena „langenud” ega saaks iseseisvalt ühtegi õnnistust (vt ka Al 22:14; Et 3:2; UA 3). Ilma Jeesuse Kristuse ja Tema lepitusega „ei saaks [meile] tulla midagi head”. Kõik hea, mis me oma Taevaselt Isalt iial saanud oleme, on tulnud Päästja ja Tema lepituse kaudu.

Selgitage, et Taevasel Isal on meie jaoks palju õnnistusi varuks. Ta tahab, et me „[haaramel] kinni kõigest heast” (Mn 7:19) ja Ta tahab anda meile kõik, mis on Tal endal (vt ÕL 84:38).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Mormoni küsimus salmist Moroni 7:20. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 7:21–24 ja otsida, mida need salmid õpetavad selle kohta, kuidas haarata kinni kõigest heast.

- Kuidas vastaksite salmidest Moroni 7:21–24 loetu alusel Mormoni küsimusele salmis Moroni 7:20? (Aidake õpilastel oma vastustes tuua välja järgmine põhimõte: kui rakedame usku Jeesusesse Kristusesse, saame haarata kinni kõigest heast.)

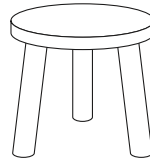
Aitamaks õpilastel mõista, kuidas nad saavad „haarata kinni kõigest heast”, paluge osal neist lugeda kordamööda ette Moroni 7:25–26, 32–38. Paluge pooltel õpilastel leida viisid, kuidas peaksime näitama oma usku Jeesusesse Kristusesse. Paluge ülejäänud pooltel otsida häid asju, millest selle tulemusena osa saame. (Kui õpilane loeb ette 33. salmi, selgitage soovi korral, et fraas „minu arvates otstarbekas” viitab asjadele, mis on kooskõlas Issanda tahtega.)

Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, võite paluda neil panna kirja eesmärgi, mis aitab neil rakendada suuremat usku Jeesusesse Kristusesse ja haarata kinni kõigest heast, mida Taevane Isa neile anda soovib. Jagage oma tunnistust, et Päästja, Tema evangeeliumi ja Tema lepituse kaudu tulevad suured õnnistused. Innustage õpilasi oma usku Temasse tugevdama.

Moroni 7:40–43

Mormon õpetab, et usk Jeesusesse Kristusesse annab meile lootust igavesele elule

Joonistage tahvlile pilt kolme jalaga taburetist (või näidake kolmejalget taburetti).

Lugege ette Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist vanem M. Russell Ballardi sõnad:

„Alus, millele saame ehitada oma elukonstruksiooni, koosneb kolmest jumalikust põhimõttest. .. Üheskoos annavad need meile aluspõhja nagu kolmejalgne taburet” (The Joy of Hope Fulfilled. – Ensign, nov 1992, lk 33).

Märgistage üks taburetjalg sildiga usk Jeesusesse Kristusesse. Paluge õpilastel mõelda, mida võiksid esindada ülejäänud kaks jalga. Seejärel paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 7:40 ja leida, mida esindab teine jalg. (Teine jalg esindab lootust.)

Lugege ette järgnevad lootuseavaldused. Paluge õpilastel kuulata, kuidas need kaks lootust teineteisest erinevad.

1. Loodan, et täna sajab vihma.

2. Loodan Issanda lubadusele, et saan meeleparanduse kaudu rahu tunda.

- Kuidas need lootused teineteisest erinevad? (Aidake õpilastel mõista, et esimeses näites viitab sõna lootus ebamäärasele soovile. Teises näites väljendab sõna lootus usaldust. See motiveerib tegutsema ja selle keskmes on Jeesuse Kristuse lepitus.)

Aitamaks õpilastel mõista lootust nii, nagu seda kasutatakse pühakirjades, paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president Dieter F. Uchtdorfi sõnad:

„Lootus on Vaimu and. ..

Lootus ei ole teadmine, vaid pigem on see pidev usaldus, et Issand täidab oma lubadused meie suhtes. See on kindlustunne, et kui me praegu Jumala seaduste ja Tema prohvetite sõnade järgi elame, saame tulevikus soovitud õnnistused. See on usk ja ootus, et meie palved saavad vastuse. See avaldub enesekindluses, optimismis, entusiasmis ja kannatlikkus püsivuses” (Lootuse piiritu vägi. – 2008. a sügisene üldkonverents).

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 7:41. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida, mida peaksime Mormoni õpetuse järgi lootma. Kui õpilased leitu kohta aru annavad, märgistage tabureti teine jalg sildiga lootus igavesele elule.

Märgige, et Moroni 7:41 on kuldsalm. Võiksite õpilasi innustada seda salmi erilisel ära märkima, nii et nad võiksid selle kergesti üles leida.

- Kuidas me võime saada Moroni 7:41 järgi lootust, et meid tõstetakse üles igavesse ellu? (Õpilaste sõnastus võib erineda, kuid nende vastuses peaks kajastuma järgnev põhimõte: kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, võime saada Tema lepituse kaudu lootust, et meid tõstetakse üles igavesse ellu.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 7:42–43 ja otsida iseloomuomadusi, mida vajame, et meil oleks usku ja lootust. Paluge neil leitu kohta aru anda. (Soovi korral selgitage, et tasa- ja vaga südamega tähendab alandlikku, leebet ja Issanda tahte alistuvat.)

- Miks ilma tasaduse ja vaga südamega ei saa teie arvates olla usku ega lootust Jeesuse Kristuse lepitusse?

Paluge õpilastel vastata vihikus või pühakirjapäevikus järgnevale küsimusele:

- Kuidas annab usk Jeesusesse Kristusesse ja Tema lepitusse sulle lootust, et sa saad igavese elu?

Moroni 7:44–48

Mormon õpetab ligimesearmastuse tähtsusest

Viidake uuesti kolmejalgsele taburetile. Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 7:44 ja leida märgistus tabureti kolmandale jalale. Kui õpilased leitu kohta aru annavad, märgistage kolmas jalg sildiga ligimesearmastus. Paluge neil ligimesearmastust omaenda sõnadega määratleda.

 Moroni 7:41 on kuldsalm. Vaadake õppetunni lõpus toodud õpetamissoovitust, et õpilasi salmi õppimise juures aidata.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 7:45–47. Paluge õpilastel teksti jälgida ning otsida, kuidas kirjeldas ja määratles ligimesearmastust Mormon.

- Kuidas määratleb Mormon salmis Moroni 7:47 ligimesearmastust? („Kristuse puhas armastus.”)
- Mida teie arvates tähendab, et ligimesearmastus ei hävi ilmaski?
- Miks me teie arvates pole mitte midagi, kui meil pole ligimesearmastust?

Paluge õpilastel valida salmist Moroni 7:45 ligimesearmastuse kirjeldusi ja selgitada, mida need kirjeldused nende arvates tähendavad. Vajadusel selgitage õpilaste ütlusi. (Näiteks tähendab „pikameelne”, et keegi talub katsumusi kannatlikult. „Ei kadesta” tähendab, et see inimene pole teiste peale kade. Ei „ole iseennast täis” tähendab, et see inimene on alandlik. „Ei otsi omakasu” kirjeldab omadust panna Jumal ja teised iseendast ettepoole. „Ei ole kergesti ärritata” tähendab, et inimene ei saa kergesti vihaseks. „Usub kõik” kirjeldab kedagi, kes on nõus kõigega, mis on tõde.)

Küsige õpilastelt, kuidas nad võiksid reageerida järgnevates olukordades, kui neil poleks ligimesearmastust. Seejärel küsige, kuidas nad reageeriksid, kui nad pakataksid ligimesearmastusest. (Soovi korral kohandage need olukorrad oma õpilaste huvidele ja vajadustele.)

1. Inimesed teevad koolis sinu või kellegi teise üle nalja.
2. Sul on vend või õde, kes sind sageli tüütab.
3. Keegi su tuttavatest on teinud tõsist pattu.
4. Uus kvoorumi või klassi nõustaja ei meeldi sulle nii palju kui varasem nõustaja.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 7:48. Paluge klassil teksti jälgida ja leida, mida peame tegema, et meid ligimesearmastuse anniga õnnistataks. Veenduge, et õpilaste vastustest saab selgeks järgnev põhimõte: kui me palume Isa kogu südame jõuga ja elame kui Jeesuse Kristuse tõelised järgijad, võime me täituda ligimesearmastusega.

Märkige, et Moroni 7:45, 47–48 on kuldsalmid. Võiksite õpilasi innustada neid salme eriliselt ära märkima, nii et nad võiksid need kergesti üles leida.

- Miks peaksime teie meelest palvetama kogu südame jõuga, et ligimesearmastuse andi saada?
- Millal olete näinud näiteid ligimesearmastusest? (Paluge osal õpilastel kogemusi jagada. Soovi korral jagage ka mõnda omaenda kogemust.)
- Millal olete tundnud, et Issand on aidanud teil tunda teiste vastu suuremat ligimesearmastust?

Paluge õpilastel vaadata üle Moroni 7:45 ja valida üks ligimesearmastuse omadus, milles nad peaksid end parandama. Innustage neid palvetama ja paluma ligimesearmastuse andi, kui nad püüavad end selles valdkonnas parandada. Tunnistage usu, lootuse ja ligimesearmastuse mõjust teie elus.

Kuldsalm – Moroni 7:41

Aidake õpilastel jätta meelde Moroni 7:41. Kasutage soovi korral mõnda käsiraamatu lõpus olevas lisas selgitatud meetodit.

Kuldsalmid – Moroni 7:45, 47–48

Paluge õpilastel valida järgnevast loetelust üks inimene, kelle vastu nad tahaksid näidata suuremat ligimesearmastust: mõni pereliige, kvoorumi või klassi liige, klassikaaslane koolis, sõber või naaber. Innustage neid mõtlema selle väljavalitud inimese peale, kui nad loevad salmi Moroni 7:45, ja mõtisklema, kuidas tema vastu rohkem Kristuse-sarnast armastust näidata. Paluge neil kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse üks või kaks viisi, kuidas nad väljavalitud inimese vastu armastust näitavad. Paluge neil tuleval nädalal oma palveis ka selle püüdluse eest palvetada. Soovi korral andke õpilastele tulevastel päevadel võimalus oma kogemusi jagada.

NB! Õppetunni pikkuse tõttu võiksite selle tegevuse mõnel muul päeval teha, mil teil selleks rohkem aega on.

Moroni 7:45, 47–48 on kuldsalmid. Vaadake õppetunni lõpus toodud õpetamis-soovitust, et õpilasi salmi õppimise juures aidata.

Moroni 8

Sissejuhatus

Jätkates püha ülestähenduse täiendamist, lisa Moroni sellele kirja, mille oli saanud oma isalt Mormonilt. Mormon kirjutab oma kirjas ilmutusest, mille oli saanud selle kohta, miks väikeseid lapsi pole vaja ristida. Mormon

õpetas ka sellest, kuidas saame valmistuda elama koos Jumalaga. Oma kirja lõpus väljendas ta muret nefilaste pahelisuse ja ähvardava hävingu üle.

Õpetage Vaimuga

Issand ütles: „Vaim antakse teile usu palve kaudu; ja kui te ei saa Vaimu, ei või te õpetada“ (ÕL 42:14). Palvetage võime eest Pühalt Vaimult juhatusel saada ja pöörake õpetades erilist tähelepanu Püha Vaimu sosistustele.

Õpetamissoovitused

Moroni 8:1–24

Mormon õpetab, et väikesed lapsed on elavad Kristuses

Pange enne tundi välja pilt tüdruku ristimisest (nt Evangeeliumi kunstiraamat, 2009, nr 104). Kirjutage tahvlile järgnev küsimus.

Miks ei ristita lapsi enne, kui nad saavad kaheksa-aastaseks?

Paluge õpilastel tundi tulles pilti vaadata ja tahvlil oleva küsimuse üle mõtiskleda.

Rääkige õpilastele tunni alguses, et Mormon kirjutab oma pojale Moronile kirja, kus ta õpetas väikeste laste päästmise kohta. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 8:4–6 ja paluge õpilastel otsida, mille pärast Mormon muretses. (Vajadusel selgitage, et 6. salmis on sõna jäme tähenduseks tõsine, häbiväärne või ränk.)

Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, paluge neil lugeda läbi Moroni 8:7 ja leida, mida Mormon tegi, kui sellest probleemist teada sai.

- Mida saame õppida Mormoni eeskujust?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 8:8–9 ja paluge õpilastel otsida vastust Mormoni palvele. Kui õpilased leitu kohta aru annavad, selgitage vajadusel, et fraas „Aadama nee-dus“ viitab Aadama lahutamisele Jumalast langemise tulemusena. Mõned inimesed usuvad ekslikult, et iga laps sünnib langemise tõttu patusena. Sellise väära mõtteviisi tõttu arvavad nad, et väikesed lapsed pole väärilised olema Jumala juures, kui nad surevad ilma ristimata. Kui te seda selgitate, paluge soovi korral õpilastel teist usuartiklit korrata. Samuti võite soovitada, et nad salmid Moroni 8:8–9 ja 2. usuartikli omavahel ristviidetega ühendaksid.

Kirjutage tahvlile järgnev lõpetamata lause. Meeleparandus ja ristimine on vajalikud kõigi nende jaoks, kes on ...

Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 8:10 ning otsida sõnu ja fraase, mis tahvlil oleva lause lõpetavad. Kui õpilased oma vastused ette kannavad, lõpetage lause. Meeleparandus ja ristimine on vajalikud kõigi nende jaoks, kes on vastutusvõimelised ja võimelised tegema pattu. Võiksite õpilasi innustada salmis Moroni 8:10 ära märkima fraase, mis seda tõde õpetavad.

Abiks võib olla selgitamine, et patt on „tahtlik sõnakuulmatus Jumala käskude suhtes“ (Märksõna „Patt“. – Pühakirjajuht). Lugege ette Kaheteistkümnne Apostli Kvoorumist vanem Dallin H. Oaksi sõnad:

„Meie õpetus aitab meil mõista, et enne vastutusega „pole [lapsed] võimelised pattu tegema“ (Mn 8:8). Sel ajal võivad lapsed teha vigu, koguni väga tõsiseid ja kahjutoovaid, mille eest tuleb korrale kutsuda, kuid nende tegusid ei peeta patuks“ (Sins and Mistakes. – Ensign, okt 1996, lk 65).

Jagage õpilased kahte rühma. Paluge pooltel õpilastel lugeda läbi Moroni 8:11–18 ja ülejäänutel Moroni 8:11, 19–24. (Soovi korral kirjutage need viited tahvlile.) Paluge enne lugema hakkamist, et mõlema rühma õpilased leiaksid, mida õpetas Mormon väikeste laste ristimise kohta. Kui õpilastel on olnud lugemiseks piisavalt aega, paluge osal kummastki rühmast leitu kohta aru anda. Soovi korral võite esitada järgnevaid küsimusi, et aidata õpilastel Mormoni õpetuste üle sügavamalt mõelda.

- Mida võiks tähendada, et väikesed lapsed on „elavad Kristuses“? (Mn 8:12, 22). (Nad lunastatakse Jeesuse Kristuse lepituse kaudu. Nad ei saa teha pattu, sest Saatanale pole antud väge väikeseid lapsi ahvatleda. Vt ka Mn 8:10; ÕL 29:46–47.)
- Mida me peame tegema, et Kristuses elavaks saada? (Vt 2Ne 25:23–26; Mn 8:10.)
- Mida saame õppida nendest salmidest väikeste laste päästmise kohta? (Õpilaste sõnastus võib erineda, kuid nende vastustes peaks kajastuma tõde: väikesed lapsed päästetakse Jeesuse Kristuse lepituse kaudu. Õpilased võivad samuti välja tuua, et väikesed lapsed on elavad Kristuses, et Jumal pole eelistav Jumal ja et Jumal ei muutu.)

Kirjutage järgnevad näited tahvlile või jagamiseks mõeldud lehtedele. Paluge igal õpilasel üks näide valida. Seejärel paluge õpilastel valida salmidest Moroni 8:8–23 üks või kaks salmi ja selgitada, kuidas neis salmides kirjas olevad tõesed puudutavad muret, mida nende valitud näidetes väljendatakse.

1. näide. Kohtud misjonärina abielupaariga, kes on tohutult kurb, kuna nende kahekuine laps on surnud. Nende kiriku juht ütles neile, et väikesed lapsed sünnivad Aadama üleastumise tõttu patustena. Ta ütleb, et kuna nende last enne surma ei ristitud, ei saa teda päästa.

2. näide. Su sõber on kohtunud misjonäridega ja käinud sinuga kirikus. Ta on otsustanud, et tahab saada ristitud, kuid on ristimise suhtes ebaleval seisukohal. „Mind ristiti, kui ma olin väike“, selgitab ta. „Kas sellest siis ei piisa?“

Kui õpilased teise näite kohta mõtteid jagavad, tuletage neile vajadusel meelde, et meeleparandus ja ristimine on „nendele, kes on vastutavad ja on võimelised patustama“ (Mn 8:10). Issand on öelnud, et lapsed saavad Tema ees vastutusvõimelisteks kaheksa-aastaselt. Ilmutused selle tõe kohta on kirjas Joseph Smithi tõlkes, salmis 1. Moosese 17:11 (vt kuningas Jaakobuse Piibli viimse aja pühade väljaande lisa) ja salmides ÕL 68:25–27.

Moroni 8:25–30

Mormon õpetab, mida vastutusvõimelised peavad tegema, et elada koos Jumalaga

Selgitage, et kui Mormon oli õpetanud Moronile, miks väikeseid lapsi pole vaja ristida, õpetas ta sellest, miks on vajalik ristida vastutusvõimelisi. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 8:25–26. Paluge klassil teksti jälgida ning otsida õnnistusi, mis tulevad inimestele, kes rakendavad usku, parandavad meelt ja saavad ristitud.

- Milliseid õnnistusi nendes salmides nägite? (Kui õpilased leitu kohta aru annavad, kandke soovi korral nende vastused tahvlile. Võimalikud vastused: usu, meeleparanduse ja ristimisega kaasnevad pattude andekssaamine, tasadus, südame vagadus, Püha Vaimu külastus, lootus, täiuslik armastus, ja lõpuks õnnistus elada koos Jumalaga.)

Kui õpilased salmides Moroni 8:25–26 nähtud õnnistusi loetlevad, võite soovi korral järgnevad lisaküsimused esitada:

- Miks võiks pattude andekssaamine viia tasaduse ja südame vagaduseni?
- Kuidas saab tasadus ja südame vagadus kutsuda meie ellu Püha Vaimu?
- Miks aitab Püha Vaim meil valmistuda Jumalaga elama?
- Miks meil on vaja olla usinad ja palvemeelsed, et täiuslik armastus meie elus kestma jääks?

Kirjutage tahvlile järgnev lõpetamata lause. Kui me täidame ustavalt käske, võime me saada Püha Vaimu, mis valmistab meid ...

Paluge õpilastel leida salmidest Moroni 8:25–26 fraas, mis selle põhimõtte lõpetab. Kui me täidame ustavalt käske, võime me saada Püha Vaimu, mis valmistab meid elama koos Jumalaga.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 8:27 ja paluge õpilastel otsida, mis oli nefilaste uhkuse tulemus. Seejärel paluge õpilastel vaadata üle Moroni 8:26 ja Moroni 8:27 ning kõrvutada tasaduse ja südame vagaduse tulemusi uhkuse tulemusega.

Paluge ühel teisel õpilasel lugeda ette Moroni 8:28. Märkige, et kui Mormon oli nefilaste üle muret väljendanud, ütles ta: „Palu nende eest, mu poeg, et meeleparandus võiks jõuda nendeni!“ Meenutage õpilastele, milline vägi võib tulla inimeste ellu, kui teised nende eest palvetavad.

Õppetunni lõpetuseks paluge õpilastel jagada oma tundeid lepituse väe kohta, mis päästab väikesed lapsed ning meid kõiki, kui püüame oma lepingutele ustavad olla.

Kommentaariid ja taustinfo

Moroni 8:8. „Aadama needus on neilt minu tõttu ära võetud“

Mõned inimesed usuvad, et Aadama ja Eeva langemise tõttu tulevad vastündinud maailma patust määrdu- tena. President Joseph Fielding Smith selgitas, et see õpetus on vale:

„Kõik need, kes usuvad, et inimene, jah, koguni vast- sündinud, on „algsest patust“ (teisisõnu Aadama üleas- tumisest) määrdu- tena, eitavad Jeesuse Kristuse lepitava vere halastust. Piibel (ja ka meie nüüdisaegne pühakiri) õpetab, et Jeesus Kristus on tõepoolest inimkonna lan- gemisest lunastaja. Ta tasus võla, mille inimkond päris Aadama üleastumise kaudu. Meie panti pandud hin- gede eest tasuti täies ulatuses. Järele ei jäänud mingit karistuseigandit, mis nõuaks elusolenditelt või nende heaks mingit tegu „algsest patust“ vabanemiseks. Õpetus, nagu tuleksid imikud siia maailma „algse patu“ needuse all, on Jumala silmis jälestusväärne ning eitab lepituse tähtsust ja halastust. (Vt Moroni 8. peatükk.)“ (Church History and Modern Revelation: A Course of Study for the Melchizedek Priesthood Quorums, 4 kd., 1949, 4. kd, lk 99).

Moroni 8:8–24. Väikelaste ristimine

Prohvet Joseph Smith õpetas, et väikesed lapsed ei vaja ristimist:

„„Kas [me usume] väikelaste ristimise?“ .. Ei! .. Sest seda pole Piiblis kusagil kirjas. .. Ristimine on pattude lunastamiseks. Lastel patte ei ole. .. Lapsed tehakse kõik elavaks Kristuses ning küpsemas eas olijad usu ja meele- paranduse kaudu“ (History of the Church, 5. kd, lk 499).

Kaheteistkümne Apostli Kvoorumi juhataja Boyd K. Packer rääkis põhimisjonäridest, kellel õnnestus trööstida ühte ema, kes oma väikese poja surma pärast ahastas:

„Kaks misjonäri [teenisid] Ameerika Ühendriikide mägi- ses lõunaosas. Ühel päeval, kui nad ülevalt alla vaatasid, nägid nad kaugel all inimesi ühele lagendikule kogune- mas. Neil polnud just sageli olnud võimalust paljudele inimestele jutlustada ja nõnda läksid ka nemad alla lagendikule.

Üks väike poiss oli ära uppunud ja rahvas kogunes ma- tusetalitusele. Lapse vanemad olid kutsunud kohale ki- rikuõpetaja, kes pojale „sõnad kaasa loeks“. Misjonärid hoidusid tagaplaanile, kui rändõpetaja ahastava isa ja ema poole pöördus ning jutlusega alustas. Kui vanemad lootsid sellelt vaimulikurüüs mehelt saada trööst, pidid nad pettuma.

Vaimulik võttis nende kallal pragada, et nad polnud oma väikest poega ristida lasknud. Nad olid seda ühel või teisel põhjusel ikka edasi lükanud ja nüüd oli liiga hilja. Ta ütles neile ilustamata, et nende väike poeg on läinud põrgusse. See oli nende süü. Nemad olid süüdi poisi lõppematutes piinades.

Kui jutlus lõppes ja haud mullaga kaetud sai, läksid misjonärid poisi ahastavate vanemate juurde. „Oleme Issanda teenijad“, ütlesid nad emale. „Meil on teile sõnum.“ Nutta tihkuvad vanemad jäid kuulutama, kui misjonärid neile ilmutusi lugesid ja tunnistasid võtmete taastamisest nii elavate kui surnute lunastamiseks.

Tunnen sellele jutlustajale veidi kaasa. Ta oli andnud oma vaimuvalguse ja teadmiste piires endast parima. Kuid ta oleks võinud pakkuda palju enam. Ta oleks võinud pakkuda evangeeliumi täiust.

Misjonärid tulid kui trööstijad, õpetajad, Issanda tee- nijad, Jeesuse Kristuse evangeeliumi volitatud kuulu- tajad“ (Ning pisuke poiss ajab neid. – 2012. a kevadine üldkonverents).

Moroni 9

Sissejuhatus

Viimases ülestähendatud kirjas, mille Mormon oma pojale Moronile kirjutab, kurvastas ta nefilaste pahelisest olukorra üle. Ta õhutas Moronit tegema usinasti tööd, et aidata nefilastel meelt parandada. Mormon jutustas

ka rahva kannatustest, mida nende pahelisus endaga tõi. Rahva pahelisest olukorrast hoolimata innustas ta Moronit Jeesuses Kristuses ustav olema ning igavese elu lubadusele lootma.

Õpetamissoovitused

Moroni 9:1–20

Mormon kurdab nefilaste ja laamanlaste pahelisuse üle

Paluge õpilastel mõtiskleda, kas nad on püüdnud kunagi kedagi aidata, kuid nende püüdlused on tagasi lükatud.

- Kuidas mõned inimesed sellele reageerivad, kui need, keda nad aidata püüavad, nende head kavatsused korduvalt tagasi lükkavad?

Selgitage klassile, et Moroni 9. peatükk on prohvet Mormoni kiri oma pojale Moronile. Paluge neil otsida, kuidas Mormon oma poega julgustas.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 9:1. Paluge õpilastel teksti jälgida ja tähele panna sõna, millega Mormon nefilaste olukorda kirjeldas. Kui õpilased on vastanud, selgitage vajadusel, et sõna valus viitab millelegi, mis on väga piinarikas, murettekitav või kurvastav.

Kirjutage tahvlile järgnevad pühakirjaviited: Moroni 9:2–5; *Moroni 9:7–10*; *Moroni 9:16–19*. Jagage õpilased kolme rühma. Andke igale rühmale ülesandeks lugeda läbi üks tahvlile kirjutatud pühakirjakoht ja otsida valusaid asju, mida Mormon kirjeldas. Paluge igast rühmast ühel õpilasel leitu kohta aru anda. (Kui pühakirjasalmid Moroni 9:2–5 ülesandeks saanud õpilased ei maini viha, võite mainida, millist rolli mängis viha Mormoni kirjeldatud kohutavates sündmustes.)

Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette Moroni 9:11–15, 20. Paluge õpilastel tähele panna põhjuseid, miks rahva olukord Mormoni kurvastas. Esitage järgnevad küsimused, aitamaks õpilastel neid salme analüüsida.

- Mis võiks olla kultuurituse tähendus? (Mn 9:11) (Tsiiviliseerimata ehk kombetu või mõõdutundetu käitumine; austuse puudumine teiste inimeste vastu; ühiskonnaseaduste eiramine.)
- Mida see võiks tähendada, kui keegi on „ilma põhimõteteta“? (Mn 9:20) (Ta ei ela käitumismõõdukuse järgi ega austa ja pea Jumala käske.)
- Mida see võiks tähendada, kui keegi on „tundetu“? (Mn 9:20) (Ta on kõvasüdameline Issanda Vaimu ja Kristuse valguse vastu ega erista õiget ja valet.)
- Milliseid tõendeid näete tänapäeva maailmas selle kohta, et mõned inimesed on kultuuritunud, põhimõteteta ja tundetud?

Soovi korral märkige, et Mormoni sõnul langes tema rahvas pahelisusesse vaid mõne aasta jooksul (vt Mn 9:12).

Selgitage, et paljuski jeredlaste rahva prohveti Eteri sarnaselt nägi ka Mormon pealt, kuidas viha ja pahelisus tema rahva üle võimust võtsid. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 9:4. Paluge klassil teksti jälgida ja kuulata, mida Moroni nefilaste pärast kartis. (Ta kartis, et „Issanda Vaim [oli] lakanud nendega heitlemast“.)

- Mormon mainis, et ta nägi oma rahvaga „pidevalt vaeva“. Miks võiks Mormon või mõni nüüdisaegne Kiriku juht näha jätkuvalt vaeva inimestega, kes saavad vihaseks või teevad südame Jumala sõna vastu kõvaks?

Hariv õpetus

Kui otsustate, milliseid pühakirjasalme õpetada ja kuidas neid õpetada, valige sellised töed ja õpetamismeetodid, mis õpilasi harivad ja võimaldavad Pühal Vaimul nende meelt ülendada.

Kirjutage tahvlile järgnev tõde. Me peame Jumala teenistuses usinasti vaeva nägema, isegi kui need, keda me teenime, ei vasta sellele positiivselt. Selgitage, et see kehtib ka siis, kui inimesed, keda teenime, on süüdi tõsises patus. Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 9:6. Paluge õpilastel teksti jälgida ja otsida põhjuseid, miks peaksime nägema Jumala teenistuses usinasti vaeva ka siis, kui need, keda teenime, ei vasta positiivselt. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, esitage neile järgnevad olukorrad (või mõelge ise mõned välja), aitamaks neil vaagida, kuidas võiks see tõde käia nende elu kohta. Paluge vähemalt ühel õpilasel selgitada, kuidas ta tahvilil olevat tõde igas esitatud olukorras rakendaks.

- Noorte Naiste klassi juhatajana vastutad sa oma koguduses veel viie noore naise eest. Üks neist noortest naistest pole juba üle aasta kiriku koosolekutele ega üritustele tulnud. Kuigi oled teda viimased kolm kuud isiklikult kohale kutsunud, pole ta ikka tulnud ühelegi koosolekule ega üritusele.
- Teed koduõpetajana usinasti tööd, et teenida ja õpetada igat sulle määratud perekonda. Kuid üks peredest pole paari viimase kuu jooksul sulle tagasi helistanud ega nende juurest läbi astudes sulle ust avanud.
- Tunned mõjutust kutsuda üks hea sõber misjonäridega kohtuma. Ta keeldub kutsest, kuid sina tunned jätkuvalt mõjutust teda uuesti paluda.

Jagage Esimesest Presidentkonnast president Henry B. Eyringi sõnu Esimesest Presidentkonnast, kes innustas meid Jumala laste seas üha jätkuvalt vaeva nägema. Paluge õpilastel kuulata, kas miski motiveerib neid teiste aitamise nimel usinasti vaeva nägema.

„See on Jumalaga sõlmitud leping pidada kõiki Ta käske ja teenida nii, nagu teeniks Tema, kui Ta ise siin oleks. Selle käitumisnormi järgi elamine tugevdab jõudu, mida vajame, et lõpuni vastu pidada.“

Suurepäraseid preesterluse õpetajad on näidanud mulle, kuidas sellist jõudu juurde saada. Tuleb kujundada endas harjumus edasi minna, hoolimata väsimusest ja hirmust, mis panevad mind mõtlema allaandmisele. Issanda suurepäraseid õpetajad on näidanud mulle, et vaimne püsijäämise vägi tuleb sellest, kui jätkata tööd ka siis, kui teised annaksid alla. ...

Luban teile, et kui annate endast parima, suurendab Jumal teie jõuvarusid ja tarkust“ (Preesterluse ettevalmistused: „Mul on su abi vaja“. – 2011. a sügisene üldkonverents).

- Mida president Eyring õpetas, mis motiveerib teid nägema usinasti vaeva Issanda teenistuses vaatamata sellele, kuidas teie jõupingutusi vastu võetakse?

Lugege ette Seitsmekümne liikme vanem Mervyn B. Arnoldi lugu preesterluse juhust, kes nägi usinasti vaeva ühe noore mehega, kuigi teda korduvalt tagasi lükati. Paluge õpilastel kuulata, mida see noor mees lõpuks oma preesterluse juhust nägi.

„Brasiilia Fortaleza koguduse juhataja liikmena mõtles vend Marques koos teiste preesterluse juhtidega välja plaani, kuidas oma koguduse vähem aktiivsed liikmed taas aktiivseks muuta. Üks vähem aktiivsetest liikmetest oli noor mees nimega Fernando Araujo. Rääkis hiljuti Fernandoga ja ta jutustas mulle oma kogemusest:

„Hakkasin pühapäevahommikuti surfivõistlustel osalema ega läinud enam Kiriku koosolekutele. Ühel pühapäevahommikul koputas vend Marques mu uksele ja küsis mu emalt, kes polnud liige, kas ta saaks minuga rääkida. Kui ema ütles talle, et ma magan, palus ta luba mind üles äratada. Ta ütles mulle: „Fernando, sa jääd kirikusse hiljaks!“ Ta ei kuulnud mu vabandusi, vaid viis mu kirikusse.“

Kuna järgmisel pühapäeval oli sama lugu, otsustasin ma kolmandal pühapäeval tema vältimiseks vara lahkuda. Väravat avades leidsin ma ta autos istumas ja pühakirju lugemas. Mind nähes ütles ta: „Tore! Oled vara üleval. Täna läheme ja otsime üles veel ühe noore mehe.“ Rõhusin oma valikuvabadusele, kuid tema ütles: „Räägime sellest hiljem.“

Kui ma temast kaheksa pühapäeva lahti ei saanud, otsustasin ma sõbra juures magada. Olin järgmisel hommikul rannas, kui nägin ülikonna ja lipsuga meest enda poole jalutamas. Kui nägin, et see oli vend Marques, jooksin ma vette. Äkitselt tundsin kellegi kätt oma õlal. Vend Marques oli rinnuni vees! Ta võttis mul käest ja ütles: „Oled hiljaks jäänud! Lähme!“ Kui vaidlesin, et mul pole midagi selga panna, vastas ta: „Riided on autos.“

Kui me tol päeval ookeanist välja tulime, olin ma vend Marquesi minule suunatud siirast armastusest ja murest liigutatud. ... Vend Marques pelgalt ei sõidutanud mind kirikusse – kvorum kandis selle eest hoolt, et jääksin aktiivseks. Nad planeerisid üritusi, mis tekitasid

minus tunde, et mind vajatakse ja tahetakse; sain endale kutse ja kvoorumi liikmetest said minu sõbrad”” (Strengthen Thy Brethren. – Ensign või Liahona, mai 2004, lk 46–47).

Selgitage, et Kiriku liikmetena on meil kõigil elus tähtis töö. Mormoni, Moroni ja vend Marquesi eeskuju saab meid nende ponnistuste juures innustada, kui oleme heidutatud või kui need, keda teenima peame, meid tagasi lükkavad.

Moroni 9:21–26

Mormon innustab Moronit ustav olema

Paluge õpilastel nimetada hiljutisi sündmusi nende kogukonnas, riigis või maailmas, mis võiksid inimesi heidutada.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 9:21–22, 25–26. Paluge neil otsida, millist nõu andis Mormon Moronile, mida Moroni sellistes heidutavates tingimustes tegema peaks. Aita-maks õpilastel neid salme analüüsida, esitage järgmised küsimused.

- Millised sõnad ja fraasid osutavad nendes salmides Mormoni tunnetele oma poja Moroni vastu?
- Mis pidi Mormoni soovitus kohaselt igavesti Moroni meeles puhkama? (Mn 9:25) Kuidas võiks Päästja ja Tema lepituse meelepidamisest meile abi olla, kui oleme heidutatud või pahelisusest ümbritsetud?
- Mida saame õppida nendest salmidest selle kohta, kuidas reageerida raskustele ja meid ümbritseda võivale pahelisusele? (Õpilaste sõnastus võib erineda, kuid nende vastustes peaks kajastuma, et kui me oleme Jeesusele Kristusele ustavad, tõstab Ta meid üles ka siis, kui oleme raskustest ja pahelisusest ümbritsetud. Soovi korral kirjutage see põhimõtte tahvlile ja soovitage õpilastel see oma pühakirjadesse kirjutada.)
- Millised teie enda või teie lähedaste elukogemused näitavad, et see põhimõte on tõde?

Innustage õpilasi mõtisklema, kuidas olla Jeesusele Kristusele ustavam ja Tema suhtes tähelepanelikum, isegi kui nad on heidutatud ja pahelisusest ümbritsetud. Tunnistage, millist jõudu Jeesusele Kristusele ustav olemine teile andnud on.

Moroni 10:1–7, 27–29

Sissejuhatus

Moroni õhutas laamanlasi ja kõiki teisi, kes tema tunnistust loevad, paluma, et Jumal tema sõnade õigsust kinnitaks. Ta õpetas, et Jumal ilmutab Püha Vaimu väel, et Mormoni Raamat on õige ja et Jeesus Kristus on tõepoolest olemas. Moroni kuulutas ühtlasi, et kohtub meiega Jumala kohtulaua ees, kus Issand ise Moroni

sõnade tõesust kinnitab. (NB! Jätke soovi korral õppetunni lõpus aega, et õpilased saaksid Mormoni Raamatu kohta tunnistusi jagada. Veendumaks, et aega jääb piisavalt, valige palvemeelselt õpetamiseks need osad õppetunnist, millest on teie õpilastele kõige rohkem kasu.)

Jagage tunnistust

Leidke sageli võimalusi Jeesusest Kristusest, Tema evangeeliumist ja Mormoni Raamatust tunnistada. Innustage ka õpilasi tunnistusi jagama. Tunnistuse jagamine õnnistab jagajat ennast ning võib tugevdada teiste usku ja tunnistust.

Õpetamissoovitused

Moroni 10:1–7

Moroni innustab meid saama tunnistust Mormoni Raamatu ja Jeesuse Kristuse kohta

Joonistage enne tunni algust tahvlile pilt päiskiviga võlvkaarest (vt soovi korral 4. õppetunnis toodud illustratsiooni). Alustage õppetundi pildile viidates.

- Mis on päiskivi eesmärk võlvkaares?
- Kuidas on päiskivi seotud Mormoni Raamatuga? (Kui õpilased vajavad küsimusele vastamisel abi, võite soovitada neil lugeda prohvet Joseph Smithi sõnu Mormoni Raamatu sissejuhatuses kuuendas lõigus.)

Paluge õpilastel lugeda läbi viimane lõik Mormoni Raamatu sissejuhatuses. Enne kui nad lugema hakkavad, paluge neil otsida kolme tõde, mida inimene võib Mormoni Raamatu kohta tunnistust saades teada saada.

- Nii nagu päiskivi hoiab koos võlvkaart, siis milliseid muid tunnistuse osasid tugevdab tunnistuse saamine Mormoni Raamatu kohta?
- Miks on igal inimesel tähtis saada Mormoni Raamatu kohta omaenda tunnistus?

Võtke kokku Moroni 10:1–2, selgitades, et Moroni lõpetas oma isa ülestähenduse umbes 1400 aastat enne seda, kui prohvet Joseph Smith sai kuldplaadid, pannes kirja oma viimase õhutuse neile, kes Mormoni Raamatu viimisel ajal vastu võtavad. (Abi võib ehk olla selgitusest, et sõna õhutama tähendab kedagi tagant innustama või midagi tungivalt soovutama. See sõna esineb Moroni 10. peatükis kaheksa korda.)

Selgitage, et Moroni õhutas kõiki, kes Mormoni Raamatu saavad, selle õigsuse ja jumalikkuse kohta tunnistust otsima. Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 10:3–4 ja otsida fraase, mis selgitavad nõudeid Püha Vaimu kaudu Mormoni Raamatu kohta tunnistuse saamiseks. Võite neile soovitada avastatud fraasid ära märkida. Kirjutage leitud fraasid tahvlile, kui õpilased need ette kannavad. Õpilased peaksid nimetama oma vastustes järgmist.

„Loete neid asju“

„Peaksite meeles, kui halastav on Issand olnud“

„Mõtiskleksite selle üle oma südames“

„Küsite siira südamega, tõsise kavatsusega, uskudes Kristusesse“

Aitamaks õpilastel paremini mõista, mida peab tegema, et Pühalt Vaimult Mormoni Raamatu õigsuse kohta tunnistust saada, võtke Moroni õpetatud nõuete arutamisel appi järgnevad õpetamissoovitused.

1. „Loete neid asju“

Moroni palus meil „neid asju“ ehk Mormoni Raamatut lugeda. Paluge ühel õpilasel lugeda ette lugu, mille jutustas vanem Tad R. Callister Seitsmekümne Kvoorumist selle kohta, kuidas üks noor naine Mormoni Raamatu lugemisest kasu sai:

„Üks neljateistaastane tüdruk .. rääkis, kuidas ta oli koolis arutanud ühe oma sõbrannaga usu teemadel. Ta sõbranna küsis temalt: „Millisesse usku sina kuulud?“

Tüdruk vastas: „Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirikusse ehk mormooni kirikusse.“

Ta sõbranna ütles: „Ma tean seda Kirikut, see pole õige kirik.“

„Kust sa seda tead?“ [deleted]

Sõbranna vastas: „Sest ma olen seda uurinud.“

„Kas sa oled lugenud Mormoni Raamatut?“

„Ei,“ tuli vastus. „Ei ole.“

Seejärel ütles see armas tüdruk: „Siis ei tea sa minu Kiriku kohta midagi, sest mina olen Mormoni Raamatus lugenud iga lehekülge ja tean, et see on õige“ (Mormoni Raamat on raamat Jumalalt. – 2011. a sügisene üldkonverents).

- Miks on Mormoni Raamatu lugemine võtmeks, et selle õigsuse kohta tunnistust saada?
- Kuidas on Mormoni Raamatu lugemine sel aastal tugevdanud teie tunnistust raamatu enda ja selles õpetatud tõdede kohta?

2. „Peaksite meeles, kui halastav on Issand olnud“

Moroni õpetas, et need, kes loevad Mormoni Raamatut ja soovivad teada, kas see on õige, peaksid „[pidama] meeles, kui halastav on Issand olnud“ (Mn 10:3). Selgitage, et Issanda halastuse märkamise ja nende olukordade meelepidamine võib pehmendada meie südant ja valmistada meid ette tundma Püha Vaimu mõju. Üks sõna halastav tähendus on kaastundlik. Paluge õpilastel hetk mõtiskleda selle üle, mil Issand on olnud nende vastu halastav või kaastundlik või mil nad on märganud seda mõne oma tuttava elus.

Paluge, et õpilased tooksid Mormoni Raamatust Issanda halastuse kohta näiteid, mis on nende jaoks tähendusrikkad.

- Kuidas võiks Issanda halastuse meelepidamine aidata kellelgi Püha Vaimu suhtes vastu võtlik olla ja Mormoni Raamatu kohta tunnistust saada?
- Milliseid tõendeid Issanda halastuse kohta olete te näinud oma elus?
- Milliseid tundeid see teis tekitab, kui te Issanda halastust oma elus meenutate?

3. „Mõtiskleksite [Issanda halastuse] üle oma südames“

Moroni õpetas, et me peame mõtisklema Issanda halastuse üle oma südames. Selgitage, et kui me mõtleme, kuidas Issand on teiste ja meie enda vastu halastav olnud, valmistab see meid Püha Vaimu mõju tundma. Aitamaks õpilastel mõista, kuidas see käib, paluge ühel õpilasel lugeda ette järgnev selgitus vanem Marvin J. Ashtonilt Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist:

„Sõnaraamatutes öeldakse, et mõtisklema tähendab mõttes vaagima, sügavalt järele mõtlema, kaalutlema, mediteerima. ..

Mõtiskledes anname me Vaimule võimaluse mõjutada ja suunata. Mõtisklemine on on vägev lüli südame ja meele vahel. Pühakirjade lugemine liigutab südant ja meelt. Mõtisklemise anniga võime me võtta need igavesed töed ja mõista, kuidas kaasata neid oma igapäevategemistesse. ..

Mõtisklemine on progressiivne vaimne tegevus. See on suurepärane and neile, kes on õppinud seda kasutama. Mõtisklemise andi kasutades jõuame mõistmise, taipamise ja praktilise rakenduseni“ (There Are Many Gifts. – Ensign, nov 1987, lk 20).

- Millal on mõtisklemine aidanud teil Mormoni Raamatut uurides Püha Vaimu mõju tunda?
- Mida me saame teha, et pühakirju uurides nende üle järjepidevamalt mõtiskleda?

4. „Küsite siira südamega, tõsise kavatsusega, uskudes [Jeesusesse] Kristusesse“

Moroni õpetas, et kui tahame saada tunnistust Mormoni Raamatu õigsusest, peame me paluma Jumalat „siira südamega, tõsise kavatsusega, uskudes [Jeesusesse] Kristusesse“. Selgitage, et selleks, et palvetada siiralt ja tõsise kavatsusega, me „[kavatseme] tegutseda vastavalt vastusele, mille [me] Jumalalt [saame]“ (Jutlusta minu evangeeliumi: misjonitöö juhised, 2008, lk 111). Jagage soovi korral järgmist lugu, kus üks mees palvetas tõsise kavatsusega, et Mormoni Raamatu õigsuse kohta tunnistust saada:

„Mõnikord palvetasin ma, et teada, mis on õige, aga tegemist oli rohkem uitmõtte kui siira küsimusega. Siis aga otsustasin ma ühel õhtul palvetada „tõsise kavatsusega“.

Ütlesin Taevasele Isale, et tahan Teda tundma õppida ja Tema õigesse Kirikusse kuuluda. Lubasin: „Kui Sa annad mulle teada, kas Joseph Smith on tõeline prohvet ja kas Mormoni Raamat on õige, siis ma teen, mida tahes Sa minult ootad. Kui Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik on õige Kirik, järgnen ma sellele ega iial alla.“

Ma ei saanud mingit suurejoonelist ilmutust, kuid tundsin rahu ja läksin magama. Mõned tunnid hiljem ärkasin selge teadmisega: „Joseph Smith on tõeline prohvet ja Mormoni Raamat on tõde.“ Selle mõttega kaasnes kirjeldamatu rahu. Uinusin taas ja ärkasin hiljem täpselt samade mõtete ja tunnetega.

Sellest ajast peale pole ma iial kahelnud, et Joseph Smith on tõeline prohvet. Tean, et see on Päästja töö ja et Taevane Isa vastab meie siirastele palvetele“ (Rodolfo Armando Pérez Bonilla. *How I Know*. – Ensign, okt 2011, lk 64).

Paluge õpilastel uurida Moroni 10:4 ja leida, mida teeb Jumal nende heaks, kes Moroni väljatoodud protsessi järgivad.

- Mida lubas Moroni neile, kes otsivad Mormoni Raamatu kohta tunnistust tema ettekirjutatud viisil?
- Kuidas võiks Püha Vaim meile Mormoni Raamatu õigsusest tunnistada? (Veenduge, et õpilased mõistavad, et enamik ilmutusi ei tule mingil suurejoonelisel viisil. Olgugi et mõned inimesed võivad saada vägevate vaimsete kogemuste osaliseks, kogeb enamik midagi vaikset ja õhkõrna nagu soe ja rahulik tunne või kinnitus. Soovi korral selgitage ka, et kui me uurime pühakirju, võib Vaim meile tunnistada, et see, mida me loeme, on õige. Ja kui me tahame seejärel konkreetselt teada, kas Mormoni Raamat on õige, kinnitab Vaim neid tunnistusi, mida juba saanud oleme.)

Moroni 10:4–5 on kuldsalmid. Aitamaks õpilastel need salmid meelde jätta, vaadake õppetunni lõpus toodud kuldsalmi õpetamissoovitust.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 10:5–7. Paluge õpilastel teksti jälgida ja leida, mida Moroni veel lubas, mida me Püha Vaimu kaudu teada võime. Märkige, et Moroni 10:4–5 on kuldsalmid. Võiksite õpilasi innustada neid salme eriliselt ära märkima, nii et nad võiksid need kergesti üles leida.

- Mida õppida salmidest Moroni 10:3–7? (Õpilaste sõnastus võib erineda, kuid nende vastuses peaks kajastuma põhimõte: kui küsime Jumalalt usut ja siira kavatsusega, võime saada Mormoni Raamatu ja Jeesuse Kristuse kohta tunnistuse Püha Vaimu kaudu.)

Paluge õpilastel kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse eesmärk, mida nad teevad selleks, et Mormoni Raamatu kohta tunnistust saada või et seda tugevdada. Innustage neid rakendama salmis Moroni 10:4 õpetatud põhimõtet.

Moroni 10:27–29

Moroni tunnistab, et kohtub meiega Jumala kohtulaua ees

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 10:27–29. Paluge õpilastel mõelda, kuidas nad vastaksid salmis Moroni 10:27 esitatud küsimusele. Tunnistage, et need, kes on saanud endale Mormoni Raamatu, vastutavad Jumala ees selle eest, kuidas nad sellesse suhtuvad.

Jätke tunni lõppu piisavalt aega ja paluge õpilastel Mormoni Raamatu kohta tunnistust jagada. Soovi korral jagage Mormoni Raamatu kohta ka omaenda tunnistust. Kinnitage õpilastele, et kui nad jätkavad elu jooksul Mormoni Raamatu uurimist, siis nende usk Jeesusesse Kristusesse ja Tema evangeeliumisse suureneb.

Kuldsalm – Moroni 10:4–5

Õpilased, kes salmid Moroni 10:4–5 pähe õpivad, on paremini valmis Mormoni Raamatu sõnumit teistega jagama. Kirjutage need salmid tahvlile ja paluge õpilastel neid üheskoos lugeda. Kustutage tahvlilt kuus sõna ning paluge õpilastel neid salme uuesti lugeda ja puuduvad sõnad asendada. Jätkake tegevust, kuni salmid on suuremalt jaolt või tervenisti kustutatud.

Moroni 10:8–26, 30–34

Sissejuhatus

Kui Moroni oli õpetanud, kuidas Püha Vaimu kaudu kõige kohta tõde teada, õhutas ta neid, kes Tema sõnu loevad, võtma vastu ja märkama vaimseid ande. Moroni lõpetas Mormoni Raamatu ülestähenduse, õhutades

kõiki inimesi tulema Jeesuse Kristuse juurde, hoidma kinni igast heast annist, mida Ta pakub, ning saama Tema kaudu täiuslikuks.

Õpetamissoovitused

Moroni 10:8–26

Moroni õpetab Vaimu andidest ja nende eesmärgist Issanda töös

Paluge õpilastel mõelda ajale, mil Taevane Isa aitas neil teha midagi sellist, mida nad ise poleks suutnud. Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 10:8 ja otsida fraasi, mis kirjeldab vaimseid võimeid või õnnistusi, mida Jumal annab ustavatele („Jumala ande“). Selgitage, et me viitame sageli nendele andidele kui Vaimu andidele või vaimsetele andidele.

- Miks annab Jumal salmi Moroni 10:8 järgi oma lastele Vaimu ande? (Kui õpilased on vastanud, kirjutage tahvlile järgnev tõde: Jumal annab Vaimu ande, et oma lastele kasu tuua. Vajadusel selgitage, et selles kontekstis tähendab kasu toomine õnnistamist või aitamist.)

Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 10:9–16 ja otsida Jumala ande, mida Moroni nendes salmides kirjeldas. Võite õpilastele soovitada leitu ära märkida.

- Milliseid Vaimu ande te nendest salmidest leidsite? (Kirjutage soovi korral õpilaste vastused tahvlile.)
- Milliseid näiteid nendest andidest olete te näinud Kirikus?
- Millal olete näinud inimesi õnnistusi saamas, kuna teised on vaimseid ande rakendanud? (Soovi korral valmistuge tooma näidet sellest, mida te ise näinud olete.)
- Kuidas saavad Vaimu annid tuua kasu inimesele, kes need vastu võtab?

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 10:19, 24. Paluge õpilastel teksti jälgida ning otsida, mis on vaimsete andide saamisel ja äratundmisel takistuseks.

- Millise takistuse te leidsite, mis ei lase vaimseid ande saada ega ära tunda?
- Miks ei saa inimesed uskmatuse pärast Jumala väge ja ande märgata ega vastu võtta?

Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 10:25–26 ja otsida, mis juhtub nendega, kes Jumala annid ja väe hülgavad. Paluge neil leitu kohta aru anda.

Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette Moroni 10:20–23. Paluge õpilastel teksti jälgida ning otsida usust, lootusest ja ligimesearmastusest tulenevaid õnnistusi. (Võite õpilastele selgitada enne, kui nad lugema hakkavad, et fraas „mulle otstarbekas“ salmis Moroni 10:23 viitab asjadele, mis on kooskõlas Jumala tahtega.)

- Millised õnnistused tulevad Moroni õpetuse järgi neile, kellel on usku, lootust ja ligimesearmastust?

Kui õpilased vastavad, kirjutage tahvlile järgnev põhimõte. Kui meil on usku, suudame me teha seda, mida Päästja meilt tahab. Võiksite õpilastele soovitada see põhimõte salmis Moroni 10:23 ära märkida.

- Kuidas võiksid need kaks tahvlil toodud põhimõtet teineteisega seotud olla? (Kui meil on usku, annab Jumal meile annid, mida vajame selle töö tegemiseks, mis Tal meie jaoks on.)
- Kuidas saab nende kahe põhimõtte teadmine teile praegu ja tulevikus abiks olla?

Kirjutage tahvlile järgmised lõpetamata laused. Aitامaks õpilastel näha, kuidas salmis Moroni 10:23 toodud lubadus on täitunud või võiks nende elus täituda, andke neile mõned minutid, et nad saaksid ühe lausetest vihikus või pühakirjapäevikus lõpetada.

Armastage oma õpilasi

Õpilastele hoolt ja armastust näidates peegeldate armastust, mida tunneb nende vastu Jumal. Kui te seda õppekursust lõpetate, püüdke aidata õpilastel teada, et nad on Jumala pojad ja tütreid ja et Jumal neid armastab.

Tundsin salmis Moroni 10:23 toodud lubaduse täitumist, kui ...

Salmis Moroni 10:23 toodud lubadusest on mulle abi, kui ...

Kui õpilastel on olnud selleks piisavalt aega, paluge neil kirjapandut mõne kaaslasega jagada.

Moroni 10:30–34

Moroni kutsub kõiki tulema Jeesuse Kristuse juurde ja saama täiustatud Temas

Kirjutage tahvlile sõna Täiuslikkus. Kirjutage selle alla Võimalik või võimatu?

Paluge õpilastel jagada oma mõtteid seoses tahvilil toodud küsimusega. Pärast lühikest vestlust paluge ühel õpilasel lugeda ette 3. Nefi 12:48.

- Mis on Päästja sõnul igäiue ülim eesmärk? (Saada täiuslikuks.) Kuidas on see võimalik?

Kui õpilased on jaganud oma mõtteid, paluge ühel õpilasel lugeda ette Esimesest Presidentkonnast president James E. Fausti sõnad:

„Täiuslikkus on igavene eesmärk. Kuigi me ei saa olla täiuslikud surelikkuses, on selle poole püüdlemine käsk, mida lõpuks lepituse kaudu pidada saame” (This Is Our Day. – Ensign, mai 1999, lk 19).

Selgitage, et kuigi täiuslikkus pole saavutatav selles elus, võime me lõpuks täiuslikuks saada. Moroni õpetas, mida me teha saame, et Jeesuse Kristuse lepituse kaudu täiuslikuks saada. Kandke järgnev tabel tahvlile, kuid jätke sulgudes toodud vastused kirjutamata.

Mida pean tegema ...	Mida lubab Jumal ...
(Võimalikud vastused: pean tulema Jeesuse Kristuse juurde; otsima ja võtma vastu häid ande; hoiduma halbade andidest ja sellest, mis pole puhas; keelama endale kõik, mis pole Jumalast, ning armastama Jumalat kõigest oma väest, meelest ja jõust.)	(Võimalikud vastused: Ta täidab oma lepinguid; Tema arm on meile küllaldane; me saame täiuslikuks Jeesuses Kristuses; Jumal on meile armuline; meid pühitsetakse ja saame oma patud andeks ning me saame pühaks, ilma plekita.)

Paluge õpilastel otsida salmidest Moroni 10:30–33 fraase, mida me peame tegema ja mida lubab teha Jumal, et aidata meil saada puhtaks ja täiuslikuks. Paluge ühel õpilasel teiste vastused tahvlile õigetes veergudes kirjutada. Märkige, et sõna arm viitab jumalikule abile ja jõule, mida saame tänu Jeesuse Kristuse lepitusele.

- Millise lause kirjutaksite selle tabeli alla, mis Moroni õpetuse puhtaks ja täiuslikuks saamise kohta kokku võtab? (Õpilaste sõnastus võib erineda, kuid nende vastustes peaks kajastuma tõde: kui me tuleme Jeesuse Kristuse juurde, võime me saada Tema lepituse kaudu puhtaks ja täiuslikuks.)

Võimaluse korral andke õpilastele koopia Kaheteistkümmne Apostli Kvoorumi liikme vanem Jeffrey R. Hollandi sõnadest. Paluge ühel õpilasel need ette lugeda ja ülejäänutel teksti jälgida. Enne kui õpilane lugema hakkab, innustage teisi õpilasi hoolikalt kuulama ja mõtlema, mida nemad saavad teha, et selleaastase Mormoni Raamatu uurimise tulemusena Jeesuse Kristuse juurde tulla.

„Selle meie usundi päiskivi ja korrektseima eales kirjutatud raamatu viimane, lõplik, eraldine üleskutse on mitte puudutada seda, mis pole puhas; olla püha ja ilma plekita; olla määrdumata. Selline puhtus saab tulla üksnes selle Talle vere kaudu, kes kannatas meie südamevalusid ja kandis meie muresid; Talle kaudu, keda haavati meie üleastumiste pärast ja muljuti meie süütegude tõttu; Talle kaudu, keda põlati ja vaevati, kuid kellest me lugu ei pidanud (vt Mo 14). ..

Puhtus – Talle vere kaudu. See on see, mida see raamat palub” (A Standard unto My People. – KHS-i usuõpetajatele peetud kõne, 9. aug 1994, si.lds.org).

Paluge õpilastel leida salmidest Moroni 10:32–33 fraasid, mis rõhutavad, et me saame olla täiuslikud üksnes „Kristuses” ehk Tema lepituse puhastava väe ja armu läbi.

- Miks meil on vaja Jeesuse Kristuse lepitust, et saada puhtaks ja täiuslikuks?
- Millised fraasid salmides Moroni 10:32–33 on teile innustuseks, kui püüdate puhtuse ja igavese täiuslikkuse eesmärgi poole?

Paluge õpilastel valida tahvlil oleva tabeli esimesest veerust üks või kaks fraasi. Andke neile paar minutit, et nad saaksid kirjutada vihikusse või pühakirjapäevikusse tekkinud mõtted või muljed, kuidas end nendes valdkondades parandada.

Lõpetuseks lugege õpilastele ette salm Moroni 10:34. Paluge õpilastel teksti jälgida ning otsida tõendeid, et Moronil oli Jeesusesse Kristusesse usku ja lootust. Kui õpilased on leitu kohta aru andnud, paluge neil panna kirja kõik mõtted ja muljed, mis neil selleaastase Mormoni Raamatu õppekursuse lõpus tekkinud on. Soovi korral paluge õpilastel kirjapan-
dud teistega jagada. Tunnistage õnnistustest, mida Taevane Isa on neile lubanud, kui nad tulevad Jeesuse Kristuse juurde, järgides Tema õpetusi ja rakendades usku Tema lepitusse. Innustage õpilasi, et Mormoni Raamatu uurimine saaks neile elukestvaks püüdluseks.

Kokkuvõte Moroni raamatust

Varuge veidi aega, at aidata õpilastel Moroni raamat üle korrata. Paluge neil mõelda, mida nad on sellest raamatust nii seminaris kui ka iseseisvalt pühakirju uurides õppinud. Selleks, et neile vajadusel meenutamise juures abiks olla, paluge neil vaadata lühidalt üle mõned Moroni raamatu peatükkide kokkuvõtted. Kui neil on selleks piisavalt aega olnud, paluge osal õpilastel jagada Moroni raamatust midagi sellist, mis on neid inspireerinud või aidanud nende usul Jeesusesse Kristusesse tugevneda.

Kommentaariid ja taustinfo

Moroni 10:8–19. Vaimu annid

Vanem Bruce R. McConkie kirjeldas vaimsete andide omandamise eesmärke ja põhjuseid:

„[Vaimsete andide eesmärk] on usklikke valgustada, innustada ja harida, et nad päriksid rahu selles elus ning et neid juhatataks igavese elu suunas tulevases maailmas. Nende olemasolu on tõendiks Issanda töö jumalikkusest; kus neid ei leidu, seal pole ka Jumala Kirikut ja kuningriiki. Need ei kao lubaduse järgi kunagi, niikaua kuni maa püsib senises seisundis, välja arvatud uskmatuse pärast (Mn 10:19), kuid kui jõuab kätte täiuslik päev ja pühad ülendatakse, ei lähe neid enam vaja. Nagu Paulus ütles: „Kui tuleb täiuslik asi, siis kaob see, mis on poolik!” (1Kr 13)

Usklikelt oodatakse, et nad otsiksid Vaimu ande kogu südamest. Neil tuleb olla „agarad püüdma suuremaid armuandeid” (1Kr 12:31; ÕL 46:8), „taotlema vaimuandeid” (1Kr 14:1), „[paluma] Jumalalt, kes annab heldelt” (ÕL 46:7; Mt 7:7–8). Mõnele antakse üks and, teisele teine ja „mõnele oleksid antud kõik need annid, et võiks

olla pea, nii et iga liige võiks seeläbi kasu saada” (ÕL 46:29)” (Mormon Doctrine, 2. tr, 1966, lk 314).

Vanem Marvin J. Ashton Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist õpetas:

„Mulle näib elus ühe suurima tragöödiana see, kui inimesel pole enda arvates ühtegi annet ega andi. ..

Meil on pühakirjasalmidest Õpetus ja Lepingud 46:11–12 teada tõde: „Sest kõigile ei ole antud kõiki ande; sest ande on palju ja igale inimesele antakse and Jumala Vaimu poolt.

Mõnele on antud üks ja mõnele teine, et kõik võiksid seeläbi kasu saada.”

Jumal on andnud igaühele meist vähemalt ühe või mitu erilist annet. .. See sõltub meist endast, kas me Jumalalt saadud ande otsime ja arendame. ..

Jumal elab. Ta õnnistab meid andidega. Kui me Jumalalt saadud ande arendame ja jagame ning ümberolijate andidest kasu saame, saab maailm olla parem paik ning Jumala töö läheb edasi kiiremas tempos” (There Are Many Gifts. – Ensign, nov 1987, lk 20, 23).

Koduõppe tund

Moroni 7:20 – 10:34 (32. õppenädal)

Tunni ettevalmistusmaterjal koduõppe õpetajale

Igapäevaste koduõppe tundide kokkuvõte

Järgnev kokkuvõte õpetustest ja põhimõtetest, mida õpilased on õppinud Moroni 7:20 – 10:34 (32. õppenädal) uurimisel, ei ole mõeldud õpetamiseks osana Teie õppetunnist. Teie õpetatav tund keskendub vaid mõnele nendest õpetustest ja põhimõtetest. Õpilaste vajaduste hindamisel järgige Püha Vaimu õhutusit.

1. päev (Moroni 7:20–48)

Kui õpilased jätkasid Mormoni jutluse uurimist, mille ta oli rahvale palvemajas esitanud, õppisid nad tähtsaid põhimõtteid usu, lootuse ja ligimesearmastuse kohta: kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, saame me haarata kinni kõigest heast. Kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, võime me saada Tema lepituse kaudu lootust, et meid tõstetakse üles igavesse ellu. Kui me palume Isa kogu südame jõuga ja elame kui Jeesuse Kristuse tõelised järgijad, võime me täituda ligimesearmastusega.

2. päev (Moroni 8–9)

Kui õpilased uurisid Mormoni kirja Moronile Moroni 8. peatükis, said nad teada, et kõik vastustusvõimelised inimesed, kes võivad teha pattu, vajavad meelearandust ja ristimist. Nad uurisid ka õpetust, et väikesed lapsed päästetakse Jeesuse Kristuse lepituse kaudu. Kui õpilased uurisid Moroni 9. peatükis toodud kirja, said nad teada, et me peame Jumala teenistuses usinasti vaeva nägema ka siis, kui need, keda me teenime, ei reageeri sellele positiivselt. Lisaks sellele õppisid õpilased Mormoni ja Moroni eeskujul, et kui me oleme Jeesusele Kristusele ustavad, tõstab Ta meid üles ka siis, kui oleme raskustest ja pahelisusest ümbritsetud.

3. päev (Moroni 10:1–7, 27–29)

Kui õpilased uurisid Moroni viimast tunnistust, tuletati neile meelde, et kui me palume Jumalat usus ja tõsise kavatsusega, võime me saada Püha Vaimu kaudu tunnistuse Mormoni Raamatu ja Jeesuse Kristuse kohta. Nad said samuti teada, et need, kes on saanud endale Mormoni Raamatu, vastutavad Jumala ees selle eest, kuidas nad sellesse suhtuvad.

4. päev (Moroni 10:8–26, 30–34)

Õpilased said teada, et Jumal annab Vaimu ande, et oma lastele kasu tuua. Nad said samuti teada, et kui meil on usku, suudame me teha seda, mida Päästja meilt tahab. Nad uurisid ka Moroni viimaseid sõnu Mormoni Raamatus, millega ta õpetab, et kui me tuleme Jeesuse Kristuse juurde, võime me saada Tema lepituse kaudu puhtaks ja täiuslikuks.

Sissejuhatus

See õppetund aitab õpilastel paremini mõista, mida tähendab haarata kinni headest asjadest. Õpilased saavad võimaluse selgitada, kuidas keegi võib ise teada saada, et Mormoni Raamat on õige. Nad saavad ka jagada tunnistust Mormoni Raamatust ja arutada, kuidas nende tunnistus on sel aastal tugevnenud. Moroni 7–9. peatükk sisaldab Mormoni kirju, mis Moroni oma raamatule lisas.

Õpetamissoovitused

Moroni 7:20–48

Moroni paneb kirja Mormoni õpetused usust Jeesusesse Kristusesse, lootusest ja ligimesearmastusest

Kirjutage tahvile sõnad puudutada ja haarata kinni. Paluge ühel õpilasel tulla klassi ette ja näidata teistele, mida tähendab Mormoni Raamatut puudutada. Seejärel paluge tal näidata, mida tähendab haarata kinni Mormoni Raamatust.

Paluge õpilastel lugeda läbi Moroni 7:19 ja otsida, millest peaksime Mormoni sõnul kinni haarama. Seejärel esitage järgnevad küsimused:

- Millest peaksime Mormoni sõnul kinni haarama?
- Mida tähendab „haarata kinni kõigest heast“? (Aidake õpilastel mõista, et kõige hea hulka saavad kuuluda õigemeelsed eesmärgid, teod, mõtted, põhimõtted ja esemed.)

Selgitage, et Mormon õpetas ka seda, kuidas me saame „haarata kinni kõigest heast“. Paluge osal õpilastel lugeda kordamööda ette Moroni 7:20–22, 25. Paluge õpilastel otsida Mormoni nõuannet selle kohta, mida me peame tegema, et „haarata kinni kõigest heast“.

Kirjutage tahvile järgnev lõpetamata lause. Kui me ... , saame me haarata kinni kõigest heast.

Küsige: kuidas te selle lause loetud salmide põhjal lõpetaksite? (Üks õpilaste võimalikest vastustest võib olla see, et kui me rakendame usku Jeesusesse Kristusesse, saame me haarata kinni kõigest heast.)

Meenutage õpilastele, et selles peatükis tunnistas Mormon ka sellest, et kui meil on usku Jeesusesse Kristusesse, võime me täituda ligimesearmastuse anniga (vt Mn 7:48). Paluge õpilastel püüda öelda peast kuldsalme Moroni 7:45, 47–48. Õpilased võivad need salmid ka ette lugeda.

Esitage järgnevad küsimused:

- Mis on salmides Moroni 7:45 ning 47–48 teie lemmikfraas? Miks on see fraas teie jaoks tähendusrikas?
- Millal olete näinud kelleski ligimesearmastust või millal olete tundnud, kuidas Issand aitab teil olla ligimese vastu armastav? (Soovi korral jagage ka omaenda vastust nendele küsimustele.)

Moroni 10

Moroni õhutab meid Mormoni Raamatu kohta tunnistust saama ja Jeesuse Kristuse juurde tulema

Vaadake koos õpilastega üle, mis on päskivi eesmärk võlvkaares. Arutage, kuidas on päskivi mõiste seotud Mormoni Raamatuga. (Soovi korral paluge õpilastel vaadata õpiku 1. osas 3. päeva all toodud pilti.) Paluge õpilastel jagada, kuidas on Mormoni Raamat nende tunnistuste päskivi.

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 10:3–5. Paluge õpilastel mõtiskleda, miks on tähtis jagada neid salme kõigi inimestega, ükskõik kas nad on Kiriku liikmed või mitte. Paluge osal õpilastel oma mõtteid jagada ja küsige seejärel: mida me Moroni sõnul tõe teadmiseks tegema peame? (Kirjutage soovi korral õpilaste vastused tahvlile. Märkige, et need vastused on võimalused, kuidas püüda usuga saada teada „tõde kõige kohta“.)

Paluge ühel õpilasel lugeda ette Moroni 10:6–7 ja küsige seejärel: mida veel lisaks sellele, et Mormoni Raamat on tõde, me Püha Vaimu väe kaudu teada võime saada? (Püha Vaim kinnitab, et Jeesus on Kristus.)

Kirjutage tahvlile järgnev põhimõte. Kui küsime Jumalalt usutõsise kavatsusega, võime saada Püha Vaimu kaudu tunnistuse Mormoni Raamatu ja Jeesuse Kristuse kohta.

Meenutage õpilastele, et Moroni jättis kõikidele inimestele, kes Mormoni Raamatut loevad, viimase üleskutse. Paluge ühel õpilasel see salmides Moroni 10:30, 32–33 toodud üleskutse ette lugeda. Paluge õpilastel otsida võimalusi, kuidas me saame tulla „Kristuse juurde“. (Võite neile soovitada leitu ära märkida.) Seejärel esitage järgnevad küsimused:

- Millise üleskutse Moroni meile selle püha ülestähenduse lõpus esitas?
- Millised fraasid nendes salmides aitavad teil teada, kuidas tulla „Kristuse juurde“?
- Milliseid põhimõtteid nendest salmidest õppida? (Õpilaste vastustes võib kajastuda järgnev põhimõte: kui me tuleme Jeesuse Kristuse juurde, võime me saada Tema lepituse kaudu puhtaks ja täiuslikuks. Soovi korral kirjutage see põhimõte tahvlile.)
- Mida see teie jaoks tähendab, et te võite saada täiuslikuks üksnes Jeesuse Kristuse kaudu?

Paluge igal õpilasel valida üks järgnevatest küsimustest ja mõelda, kuidas nad sellele vastaksid. (Soovi korral kirjutage need küsimused enne tundi tahvlile või jagamiseks mõeldud lehtedele.) Kui õpilastel on olnud piisavalt aega, paluge osal neist vastuseid teistega jagada.

- Kuidas sa oled saanud teada, et Mormoni Raamat on tõde?
- Kuidas on Päästja aidanud sul saada millekski enamaks, kui sa ise iial saada võiksid?
- Heites pilgu oma tänavustele Mormoni Raamatu õpingutele, mida tahaksid teha, et oma pühakirjade uurimist parandada?

Kui õpilased on oma vastuseid jaganud, võiksite te jagada oma tunnistust Mormoni Raamatu ja Jeesuse Kristuse lepituse kohta. Jagage õpilastega ka oma tänu nii nende endi kui ka nende jõupingutuste eest tänavu seminaris uurida ja õppida. Innustage neid jätkuvalt iga päev pühakirju lugema ning õpitut ellu rakendama.

Lisa

Pühakirjade lugemise tabelid

Me aitame täita seminaride ja usuinstituu-
tide eesmärki, innustades õpilasi: 1. Iga
päev pühakirju lugema ja uurima, ning
2. Lugema pühakirju vastavalt õppekavale.

Soovi korral andke õpilastele allpool
näidatud tabelid, et aidata neil oma
arengus järge pidada. Kui soovite õpilaste
igapäevase lugemise kohta aruannet

saata, järgige pühakirjade lugemisaruan-
de koostamisjuhust. Leiate need juhised
kodulehelt si.lds.org.

Mormoni Raamatu lugemise kaart

1. Nefi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2. Nefi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Jaakobi	1	2	3	4	5	6	7				
Enose	1										
Jaaromi	1										
Omni	1										
Mormoni sõnad	1										
Moosia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29				
Alma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
	56	57	58	59	60	61	62	63			
Heela- mani	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16						
3. Nefi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29	30			
4. Nefi	1										
Mormoni	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Eteri	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15							
Moroni	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Pühakirjade igapäevase lugemise kaart

Ja	Feb	Märts	Apr	Mai	Juuni	Juuli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dets
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	(29)	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30		30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31		31		31		31	31		31		31

Seminari igapäevaõppe kava

Soovitav ajakava 36-nädalasele õppeaastale

Nädal	Õpetatavad salmid	Salmid lugemiseks
1	1. päev: 1. õppetund Õpilase roll 2. päev: 2. õppetund Pühakirjade uurimine 3. päev: 3. õppetund Päästmisplaan 4. päev: 4. õppetund Tiitelleht, sissejuhatust ja tunnistajate tunnistused 5. päev: 5. õppetund Ülevaade Mormoni Raamatust	Tiitelleht, Mormoni Raamatu sissejuhatust, tunnistajate tunnistused, prohvet Joseph Smithi tunnistus ja lühike selgitus Mormoni raamatu kohta
2	1. päev: 6. õppetund 1. Nefi 1 2. päev: 7. õppetund 1. Nefi 2 3. päev: 8. õppetund 1. Nefi 3–4 4. päev: Vaba teema (vt soovitusi vabadeks teemadeks) 5. päev: 9. õppetund 1. Nefi 5	1. Nefi 1–5
3	1. päev: 10. õppetund 1. Nefi 6 ja 9 2. päev: 11. õppetund 1. Nefi 7 3. päev: 12. õppetund 1. Nefi 8 4. päev: 13. õppetund 1. Nefi 10–11 5. päev: 14. õppetund 1. Nefi 12–13	1. Nefi 6–13
4	1. päev: 15. õppetund 1. Nefi 14 2. päev: Vaba teema (vt soovitusi vabadeks teemadeks) 3. päev: 16. õppetund 1. Nefi 15 4. päev: 17. õppetund 1. Nefi 16 5. päev: 18. õppetund 1. Nefi 17	1. Nefi 14–17
5	1. päev: 19. õppetund 1. Nefi 18 2. päev: 20. õppetund 1. Nefi 19 3. päev: 21. õppetund 1. Nefi 20–22 4. päev: Vaba teema (vt soovitusi vabadeks teemadeks) 5. päev: 22. õppetund 2. Nefi 1	1. Nefi 18–2. Nefi 1
6	1. päev: 23. õppetund 2. Nefi 2 (1. osa) 2. päev: 24. õppetund 2. Nefi 2 (2. osa) 3. päev: 25. õppetund 2. Nefi 3 4. päev: 26. õppetund 2. Nefi 4 5. päev: 27. õppetund 2. Nefi 5	2. Nefi 2–5
7	1. päev: 28. õppetund 2. Nefi 6–8 2. päev: 29. õppetund 2. Nefi 9:1–26 3. päev: 30. õppetund 2. Nefi 9:27–54 ja 2. Nefi 10 4. päev: Vaba teema (vt soovitusi vabadeks teemadeks) 5. päev: 31. õppetund 2. Nefi 11 ja 16	2. Nefi 6–11; 16
8	1. päev: 32. õppetund 2. Nefi 12–15 2. päev: 33. õppetund 2. Nefi 17–20 3. päev: 34. õppetund 2. Nefi 21–24 4. päev: 35. õppetund 2. Nefi 25 5. päev: Vaba teema (vt soovitusi vabadeks teemadeks)	2. Nefi 12–15; 17–25
9	1. päev: 36. õppetund 2. Nefi 26 2. päev: 37. õppetund 2. Nefi 27 3. päev: 38. õppetund 2. Nefi 28 4. päev: 39. õppetund 2. Nefi 29–30 5. päev: 40. õppetund 2. Nefi 31	2. Nefi 26–31

Nädal	Õpetatavad salmid	Salmid lugemiseks
10	1. päev: 41. õppetund 2. Nefi 32 2. päev: 42. õppetund 2. Nefi 33 3. päev: Vaba teema (vt soovitusi vabadeks teemadeks) 4. päev: 43. õppetund Jaakobi 1–2:11 5. päev: 44. õppetund Jaakobi 2:12–35	2. Nefi 32–Jaakobi 2
11	1. päev: 45. õppetund Jaakobi 3–4 2. päev: 46. õppetund Jaakobi 5:1–51 3. päev: 47. õppetund Jaakobi 5:52–77; Jaakobi 6 4. päev: 48. õppetund Jaakobi 7 5. päev: Vaba teema (vt soovitusi vabadeks teemadeks)	Jaakobi 3–7
12	1. päev: 49. õppetund Enose 2. päev: 50. õppetund Jaaromi ja Omni 3. päev: 51. õppetund Mormoni sõnad–Moosia 1 4. päev: 52. õppetund Moosia 2 5. päev: 53. õppetund Moosia 3	Enose–Moosia 3
13	1. päev: 54. õppetund Moosia 4 2. päev: 55. õppetund Moosia 5–6 3. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 4. päev: 56. õppetund Moosia 7–8 5. päev: 57. õppetund Moosia 9–10	Moosia 4–10
14	1. päev: 58. õppetund Moosia 11–12:17 2. päev: 59. õppetund Moosia 12:18–14:12 3. päev: 60. õppetund Moosia 15–17 4. päev: 61. õppetund Moosia 18 5. päev: 62. õppetund Moosia 19–20	Moosia 11–20
15	1. päev: 63. õppetund Moosia 21–22 2. päev: 64. õppetund Moosia 23–24 3. päev: 65. õppetund Moosia 25 4. päev: 66. õppetund Moosia 26 5. päev: 67. õppetund Moosia 27	Moosia 21–27
16	1. päev: 68. õppetund Moosia 28–29 2. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 3. päev: 69. õppetund Alma 1–2 4. päev: 70. õppetund Alma 3–4 5. päev: 71. õppetund Alma 5:1–36	Moosia 28–Alma 5:36
17	1. päev: 72. õppetund Alma 5:37–62 2. päev: 73. õppetund Alma 6–7 3. päev: 74. õppetund Alma 8 4. päev: 75. õppetund Alma 9–10 5. päev: 76. õppetund Alma 11	Alma 5:37–11:46
18	1. päev: 77. õppetund Alma 12 2. päev: 78. õppetund Alma 13 3. päev: 79. õppetund Alma 14 4. päev: 80. õppetund Alma 15–16 5. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi)	Alma 12–16

Nädal	Õpetatavad salmid	Salmid lugemiseks
19	1. päev: 81. õppetund Alma 17 2. päev: 82. õppetund Alma 18 3. päev: 83. õppetund Alma 19–20 4. päev: 84. õppetund Alma 21–22 5. päev: 85. õppetund Alma 23–24	Alma 17–24
20	1. päev: 86. õppetund Alma 25–26 2. päev: 87. õppetund Alma 27–29 3. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 4. päev: 88. õppetund Alma 30 5. päev: 89. õppetund Alma 31	Alma 25–31
21	1. päev: 90. õppetund Alma 32 2. päev: 91. õppetund Alma 33 3. päev: 92. õppetund Alma 34–35 4. päev: 93. õppetund Alma 36 5. päev: 94. õppetund Alma 37	Alma 32–37
22	1. päev: 95. päev Alma 38 2. päev: 96. õppetund Alma 39 3. päev: 97. õppetund Alma 40 4. päev: 98. õppetund Alma 41 5. päev: 99. õppetund Alma 42	Alma 38–42
23	1. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 2. päev: 100. õppetund Alma 43–44 3. päev: 101. õppetund Alma 45–48 4. päev: 102. õppetund Alma 49–51 5. päev: 103. õppetund Alma 52–55	Alma 43–55
24	1. päev: 104. õppetund Alma 56–58 2. päev: 105. õppetund Alma 59–63 3. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 4. päev: 106. õppetund Heelamani 1–2 5. päev: 107. õppetund Heelamani 3–4	Alma 56–Heelamani 4
25	1. päev: 108. õppetund Heelamani 5 2. päev: 109. õppetund Heelamani 6–7 3. päev: 110. õppetund Heelamani 8–9 4. päev: 111. õppetund Heelamani 10 5. päev: 112. õppetund Heelamani 11–12	Heelamani 5–12
26	1. päev: 113. õppetund Heelamani 13 2. päev: 114. õppetund Heelamani 14 3. päev: 115. õppetund Heelamani 15–16 4. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 5. päev: 116. õppetund 3. Nefi 1	Heelamani 13–3. Nefi 1
27	1. päev: 117. õppetund 3. Nefi 2–5 2. päev: 118. õppetund 3. Nefi 6–7 3. päev: 119. õppetund 3. Nefi 8–10 4. päev: 120. õppetund 3. Nefi 11:1–17 5. päev: 121. õppetund 3. Nefi 11:18–41	3. Nefi 2–11

Nädal	Õpetatavad salmid	Salmid lugemiseks
28	1. päev: 122. õppetund 3. Nefi 12 2. päev: 123. õppetund 3. Nefi 13 3. päev: 124. õppetund 3. Nefi 14 4. päev: 125. õppetund 3. Nefi 15–16 5. päev: 126. õppetund 3. Nefi 17	3. Nefi 12–17
29	1. päev: 127. õppetund 3. Nefi 18 2. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 3. päev: 128. õppetund 3. Nefi 19 4. päev: 129. õppetund 3. Nefi 20 5. päev: 130. õppetund 3. Nefi 21–22	3. Nefi 18–22
30	1. päev: 131. õppetund 3. Nefi 23 2. päev: 132. õppetund 3. Nefi 24–26 3. päev: 133. õppetund 3. Nefi 27 4. päev: 134. õppetund 3. Nefi 28 5. päev: 135. õppetund 3. Nefi 29–30	3. Nefi 23–30
31	1. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 2. päev: 136. õppetund 4. Nefi 3. päev: 137. õppetund Mormoni 1–2 4. päev: 138. õppetund Mormoni 3–4 5. päev: 139. õppetund Mormoni 5–6	4. Nefi–Mormoni 6
32	1. päev: 140. õppetund Mormoni 7–8:11 2. päev: 141. õppetund Mormoni 8:12–41 3. päev: 142. õppetund Mormoni 9 4. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 5. päev: 143. õppetund Eteri 1	Mormoni 7–Eteri 1
33	1. päev: 144. õppetund Eteri 2 2. päev: 145. õppetund Eteri 3 3. päev: 146. õppetund Eteri 4–5 4. päev: 147. õppetund Eteri 6 5. päev: 148. õppetund Eteri 7–11	Eteri 2–11
34	1. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 2. päev: 149. õppetund Eteri 12:1–22 3. päev: 150. õppetund Eteri 12:23–41 4. päev: 151. õppetund Eteri 13–15 5. päev: 152. õppetund Moroni 1–3	Eteri 12–Moroni 3
35	1. päev: 153. õppetund Moroni 4–5 2. päev: 154. õppetund Moroni 6 3. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi) 4. päev: 155. õppetund Moroni 7:1–19 5. päev: 156. õppetund Moroni 7:20–48	Moroni 4–7
36	1. päev: 157. õppetund Moroni 8 2. päev: 158. õppetund Moroni 9 3. päev: 159. õppetund Moroni 10:1–7, 27–29 4. päev: 160. õppetund Moroni 10:8–26, 30–34 5. päev: Vaba teema (vt vabade teemade soovitusi)	Moroni 8–10

Vabade teemade soovitusel

Seminari igapäevaõppe kava põhineb 36 nädalal ehk 180-päevasel õppeaastal. Käsiraamat sisaldab 160 õppetundi, jättes 20 päeva ettevalmistatud õpetamismaterjalidest vabaks. Neid 20 vaba teemaga päeva tuleks kasutada targalt kasutoovatel eesmärkidel ja tegevusteks, mis sisaldavad järgmisi punkte.

1. Igapäevaste õppetundide kohandamine. Soovi korral võtke lisa aega õppetunniks, mille tõhusaks õpetamiseks kulub rohkem aega. Soovi korral võiksite kasutada täiendavaid õpetamissoovitusi, mis on mõne õppetunni lõpus ära toodud, või võtta aega, et vastata õpilaste küsimustele konkreetsete pühakirjasalmide või mõne evangeeliumi teema kohta. Vaba teema päevad lasevad Teil kasutada neid võimalusi, pidades kinni oma ajakavast ja täites nõuet pühakirju järjest õpetada.

2. Tähtsamate pühakirjasalmide ja põhiõpetuste õppimine. Soovi korral võiksite kasutada kuldsalme kordavaid õpitegevusi, mida leidub kõikjal käsiraamatus ja selle lisas. Võiksite mõelda välja veel kuldsalme kordavaid tegevusi, mis vastaksid Teie klassi õpilaste konkreetsetele vajadustele ja huvidele. Võite kasutada ühte osa vaba teema tunnist tegevusteks, mis aitavad õpilastel korrata põhiõpetusi ja parandada nendest arusaamist. Õppeaasta alguses võite kasutada vaba teema tundi põhiõpetuste hindamiseks, mis aitab õpetajatel kindlaks määrata, mil määral õpilased neid õpetusi mõistavad ja usuvad ning teavad, kuidas neid rakendada, ja kuidas nad oskavad mõningaid Kiriku õpetusi selgitada. Selleks, et leida S&I kodulehelt (si.lids.org) põhiõpetuste hindamine ja teisigi hindamisvorme, tehke otsing, kasutades märksõna

„assessment“. Põhiõpetuste hindamise tulemused aitavad õpetajatel analüüsida oma õpilaste vajadusi ja õpetamist paremini nende vajaduste rahuldamiseks kohandada.

3. Varasema materjali kordamine.

Õpilastel on kasulik aeg-ajalt tagasi vaadata, mida nad on varasemates õppetundides või konkreetse pühakirjaraamatu kohta õppinud. Võiksite anda õpilastele võimaluse selgitada varasemate õppetundide tõdesid ja jagada seda, kuidas on need tõed nende elu mõjutanud. Samuti võiksite koostada ja korraldada varasemat materjali kordavaid viktoriine või õpitegevusi.

4. Muudatuste lubamine ajakavas.

Kooliüritused, pühad, ilm ja teised vahele segavad asjaolud võivad sundida Teid tunde ära jätma või lühendama. Vaba teema tunde saab kasutada sellisteks muudatusteks ajakavas.

Seminari koduõppe kava

Käsiraamat sisaldab 32 koduõppe tundi, mis on vastavuses 32 õppenädalaga „Mormoni Raamatu õpikus seminari koduõppe õpilastele“. Te võite õppetunde ja ajakava vajadusel kohandada vastavalt nädalate arvule, mis Teile on õpetamiseks antud.

Õppe-nädal	Koduõppe tund
1. õppenädal	1. päev: Pühakirjade uurimine 2. päev: Päästmisplaan 3. päev: Tiitelleht, sissejuhatus ja tunnistajate tunnistused 4. päev: Ülevaade Mormoni Raamatust <i>Õpetaja tund: Pühakirjade uurimine – Mormoni Raamatu ülevaade</i>
2. õppenädal	1. päev: 1. Nefi 1 2. päev: 1. Nefi 2 3. päev: 1. Nefi 3–4 4. päev: 1. Nefi 5–6; 9 <i>Õpetaja tund: 1. Nefi 1–6; 9</i>
3. õppenädal	1. päev: 1. Nefi 7 2. päev: 1. Nefi 8 3. päev: 1. Nefi 10–11 4. päev: 1. Nefi 12–14 <i>Õpetaja tund: 1. Nefi 7–8; 10–14</i>
4. õppenädal	1. päev: 1. Nefi 15 2. päev: 1. Nefi 16 3. päev: 1. Nefi 17 4. päev: 1. Nefi 18–19 <i>Õpetaja tund: 1. Nefi 15–19</i>
5. õppenädal	1. päev: 1. Nefi 20–22 2. päev: 2. Nefi 1 3. päev: 2. Nefi 2 4. päev: 2. Nefi 3 <i>Õpetaja tund: 1. Nefi 20–2. Nefi 3</i>
6. õppenädal	1. päev: 2. Nefi 4–5 2. päev: 2. Nefi 6–8 3. päev: 2. Nefi 9 4. päev: 2. Nefi 9–10 <i>Õpetaja tund: 2. Nefi 4–10</i>
7. õppenädal	1. päev: 2. Nefi 11–16 2. päev: 2. Nefi 17–20 3. päev: 2. Nefi 21–24 4. päev: 2. Nefi 25 <i>Õpetaja tund: 2. Nefi 11–25</i>
8. õppenädal	1. päev: 2. Nefi 26–27 2. päev: 2. Nefi 28 3. päev: 2. Nefi 29–30 4. päev: 2. Nefi 31 <i>Õpetaja tund: 2. Nefi 26–31</i>
9. õppenädal	1. päev: 2. Nefi 32 2. päev: 2. Nefi 33 3. päev: Jaakobi 1–2 4. päev: Jaakobi 3–4 <i>Õpetaja tund: 2. Nefi 32–Jaakobi 4</i>
10. õppenädal	1. päev: Jaakobi 5–6 2. päev: Jaakobi 7 3. päev: Enose 4. päev: Jaaromi ja Omni <i>Õpetaja tund: Jaakobi 5–Omni</i>

Õppe-nädal	Koduõppe tund
11. õppenädal	1. päev: Mormoni sõnad–Moosia 2 2. päev: Moosia 3 3. päev: Moosia 4 4. päev: Moosia 5–6 <i>Õpetaja tund: Mormoni sõnad–Moosia 6</i>
12. õppenädal	1. päev: Moosia 7–8 2. päev: Moosia 9–10 3. päev: Moosia 11–14 4. päev: Moosia 15–17 <i>Õpetaja tund: Moosia 7–17</i>
13. õppenädal	1. päev: Moosia 18 2. päev: Moosia 19–20 3. päev: Moosia 21–24 4. päev: Moosia 25 <i>Õpetaja tund: Moosia 18–25</i>
14. õppenädal	1. päev: Moosia 26 2. päev: Moosia 27 3. päev: Moosia 28–29 4. päev: Alma 1–4 <i>Õpetaja tund: Moosia 26–Alma 4</i>
15. õppenädal	1. päev: Alma 5:1–36 2. päev: Alma 5:37–62 3. päev: Alma 6–7 4. päev: Alma 8–10 <i>Õpetaja tund: Moosia 5–10</i>
16. õppenädal	1. päev: Alma 11 2. päev: Alma 12 3. päev: Alma 13 4. päev: Alma 14–16 <i>Õpetaja tund: Alma 11–16</i>
17. õppenädal	1. päev: Alma 17–18 2. päev: Alma 19–20 3. päev: Alma 21–22 4. päev: Alma 23–24 <i>Õpetaja tund: Alma 17–24</i>
18. õppenädal	1. päev: Alma 25–29 2. päev: Alma 30 3. päev: Alma 31 4. päev: Alma 32 <i>Õpetaja tund: Alma 25–32</i>
19. õppenädal	1. päev: Alma 33–35 2. päev: Alma 36 3. päev: Alma 37 4. päev: Alma 38 <i>Õpetaja tund: Alma 33–38</i>
20. õppenädal	1. päev: Alma 39 2. päev: Alma 40–41 3. päev: Alma 42 4. päev: Alma 43–44 <i>Õpetaja tund: Alma 39–44</i>
21. õppenädal	1. päev: Alma 45–49 2. päev: Alma 50–52; 54–55 3. päev: Alma 53; 56–58 4. päev: Alma 59–63 <i>Õpetaja tund: Alma 45–63</i>

Õppe-nädal	Koduõppe tund
22. õppenädal	1. päev: Heelamani 1–2 2. päev: Heelamani 3–4 3. päev: Heelamani 5 4. päev: Heelamani 6–9 <i>Õpetaja tund: Heelamani 1–9</i>
23. õppenädal	1. päev: Heelamani 10 2. päev: Heelamani 11–12 3. päev: Heelamani 13–14 4. päev: Heelamani 15–16 <i>Õpetaja tund: Heelamani 10–16</i>
24. õppenädal	1. päev: 3. Nefi 1 2. päev: 3. Nefi 2–5 3. päev: 3. Nefi 6–10 4. päev: 3. Nefi 11–17 <i>Õpetaja tund: 3. Nefi 1–11:17</i>
25. õppenädal	1. päev: 3. Nefi 11:18–12:48 2. päev: 3. Nefi 13 3. päev: 3. Nefi 14 4. päev: 3. Nefi 15–16 <i>Õpetaja tund: 3. Nefi 11:18–16:20</i>
26. õppenädal	1. päev: 3. Nefi 17 2. päev: 3. Nefi 18 3. päev: 3. Nefi 19 4. päev: 3. Nefi 20–22 <i>Õpetaja tund: 3. Nefi 17–22</i>
27. õppenädal	1. päev: 3. Nefi 23 2. päev: 3. Nefi 24–26 3. päev: 3. Nefi 27 4. päev: 3. Nefi 28–30 <i>Õpetaja tund: 3. Nefi 23–30</i>
28. õppenädal	1. päev: 4. Nefi 1 2. päev: Mormoni 1–2 3. päev: Mormoni 3–6 4. päev: Mormoni 7:1–8:11 <i>Õpetaja tund: 4. Nefi 1–Mormoni 8:11</i>
29. õppenädal	1. päev: Mormoni 8:12–41 2. päev: Mormoni 9 3. päev: Eteri 1–2 4. päev: Eteri 3 <i>Õpetaja tund: Mormoni 8:12–Eteri 3</i>
30. õppenädal	1. päev: Eteri 4–5 2. päev: Eteri 6 3. päev: Eteri 7–11 4. päev: Eteri 12 <i>Õpetaja tund: Eteri 4–12</i>
31. õppenädal	1. päev: Eteri 13–15 2. päev: Moroni 1–5 3. päev: Moroni 6 4. päev: Moroni 7:1–19 <i>Õpetaja tund: Eteri 13–Moroni 7:19</i>
32. õppenädal	1. päev: Moroni 7:20–48 2. päev: Moroni 8–9 3. päev: Moroni 10:1–7, 27–29 4. päev: Moroni 10:8–26, 30–34 <i>Õpetaja tund: Moroni 7:20–10:34</i>

Kuldsalvide juhised

Seminarid ja usuinstitiudid on valinud iga nelja seminarikursuse 25 kuldsalvi. Need salvid on tähtsaks aluseks pühakirjale evangeeliumi mõistmisel ja jagamisel ning usu tugevdamisel. Mormoni Raamatu kuldsalvid on:

1. Nefi 3:7
2. Nefi 2:25
2. Nefi 2:27
2. Nefi 9:28–29
2. Nefi 25:23, 26
2. Nefi 28:7–9
2. Nefi 31:19–20
2. Nefi 32:3
2. Nefi 32:8–9
- Moosia 2:17
- Moosia 3:19
- Moosia 4:30
- Alma 7:11–13
- Alma 32:21
- Alma 37:35
- Alma 39:9
- Alma 41:10
- Heelamani 5:12
3. Nefi 12:48
3. Nefi 18:15, 20–21
- Eteri 12:6
- Eteri 12:27
- Moroni 7:41
- Moroni 7:45, 47–48
- Moroni 10:4–5

Seminarilõpilasi innustatakse neid salve valdama. Te saate oma õpilaste paremini abiks olla, kui õpite ka ise neid salve valdama. Kuldsalvide valdamine tähendab:

- Salmide asukoha määramist, teades vastavaid viiteid pühakirjades
- Pühakirjasalvide konteksti ja sisu mõistmist
- Pühakirjasalvides õpetatud evangeeliumi põhimõtete ja õpetuste rakendamist
- Salmide päheõppimist

Järjepidevus, ootused ja meetodid

Planeerides, kuidas õpilasi kuldsalvide õppimisel aidata, olete edukad, kui viitate järjepidevalt kuldsalvidele, korrates üle vastavaid ootusi ja kasutades eri õppimisviisides rakendatavaid meetodeid.

Järjepidevus ja kordamine kuldsalvide õppimisel aitab õpilastel need tõesed oma pikaajalisse mälu talletada, et neid tulevikus kasutada. Soovi korral koostage selle aasta õppekursuse kohta plaan, mis annab õpilastele pidevalt võimalusi tunnis kuldsalvidega tegelda. Otsustage targalt, kui sageli ja kui palju Te veedate aega selleks, et aidata õpilastel kuldsalme õppida. Jälgige, et kuldsalvide õpitegevused ei jäta varju igapäevast järjepidevat pühakirjade uurimist. Soovi korral võiksite õpilastega igas tunnis mõned minutid kuldsalme korrata. Võite ka otsustada, et viite igal nädalal ühel-kahel korral läbi lühikese, 10–15-minutilise kuldsalvide õpitegevuse. Ükskõik kuidas Te kavatsete aidata õpilastel kuldsalme õppida, olge oma püüdlustes järjekindel ja asjakohane.

Seadke oma ootused kuldsalvide valdamise osas vastavusse iga õpilase võimetega. Kuldsalvide valdamine nõuab õppijalt pingutamist. Rääkige õpilastele, et see, kui hästi nad kuldsalme valdavad, oleneb suuresti nende suhtumisest ja tahtest tööd teha. Innustage neid seadma kõrgemaid eesmärke, mis sunnivad neid rohkem pingutama. Olge osavõtlik õpilaste suhtes, kellel võib olla raske asju pähe õppida ning olge valmis kohandama oma ootusi ja õpetamismeetodeid oma õpilaste vajadustele.

Selleks, et erinevate iseloomuomadustega ja õppimisharjumustega õpilased tunneksid ennast hästi, kasutage eri meetodeid, et aidata neil kuldsalme õppida. Nagu evangeeliumi õpetamisel ja õppimisel kombeks, valige targalt selliseid tegevusi, et Püha Vaim võiks õpilasi kuldsalvide ja õpetuste omandamisel toetada. Käsiraamatu õppetundidest leiate palju sobivaid kuldsalvide õpetamise meetodeid. Tutvuge järgnevalt loetletud tegevustega, et saaksite kuldsalvide õpetamiseks veel mõtteid.

Kuldsalvid õppekavas

Õppekavas on kuldsalvid kirjas mitmel viisil. Kuldsalvi pisipilt toob õppetunni materjalis välja kuldsalme puudutava osa. Kuldsalme tutvustatakse ja arutatakse selle peatüki kontekstis, kus see salm asub. Kuldsalviga õppetunni lõpus tuuakse täiendavaid õpetamissoovitusi. Need täiendavad õpetamissoovitused aitavad iga kuldsalvi puhul hoida tasakaalus nelja elementi: asukohta, mõistmist, rakendamist, päheõppimist. Näiteks: kui õppetunnis aidatakse õpilastel kuldsalvi mõista ja rakendada, siis täiendav õpetamissoovitus on seotud salmi asukoha ja päheõppimisega.

Samuti pakub õppekava pidevalt kuldsalme kordavaid tegevusi, mida saab kasutada, kui selleks jääb aega, ja kui need sobivad Teie klassi kuldsalvide eesmärkidega. Need kordavad tegevused võivad täiendada järgnevat kuldsalvide õpitegevusi. Lühema õppetunni puhul võite ühe sellise tegevuse korraldamiseks kasutada lisa-aega tunni alguses või lõpus.

Soovitused kuldsalvide tutvustamiseks

Selleks, et arendada õpilaste oskust pühakirjasalvide asukohti leida, võiksite tutvustada neile 25 kuldsalvi kohe kursuse alguses ja seejärel teha kursuse kestel tööd, et need kuldsalvid selgeks õppida. Võite ka igal kuul paari kuldsalvi tutvustada ja sellel kuul just neile salvidele keskenduda. Selliste tutvustuste käigus võiksite õpilastele soovitada, et nad oma pühakirjades salvid ära märgiksid, samuti võiksite aidata neil välja mõelda viise, kuidas jätta meelde võtmesõnu ja viiteid ning selgitada neis salvides esinevaid õpetusi ja põhimõtteid. Te võiksite kaasata õpilasi kuldsalvide tutvustamisse, tehes neile ülesandeks neid salme oma vaimse mõtte ajal tunni alguses kasutada või paludes neil üksteisele õpetada, kuidas salme pähe õppida ja nende asukohta leida. Mõelge välja, kuidas kontrollida kuldsalvide päheõppimist, korraldades teatud aja tagant viktoriine ja salvide leidmisega seotud tegevusi (vt kuldsalvide õpitegevuste kohta alljärgnevat näiteid). Selle kursuse 25 kuldsalvi leiate õpilaste järjehoidjatelt ja kuldsalvi kaartidelt.

Selleks, et aidata õpilastel kuldsalmidest aru saada, rõhutage neid salme, kui need igapäevastes õppetundides ette tulevad. Samuti võiksite kasutada alljärgnevaid kuldsalmide õpitegevusi, et suurendada õpilaste teadmisi ja võimet selgitada neis sisalduvaid tõdesid. Andke õpilastele võimalusi selgitada pühalikel koosolekutel ja õppetunni ajal kuldsalmides leiduvaid tõdesid, et aidata neil paremini mõista põhiõpetusi.

Selleks, et toetada kuldsalmides leiduvate tõdede rakendamist, innustage õpilasi järgima Püha Vaimu õhutus, et mõista, kuidas nendes salmides olevaid tõdesid elus rakendada. Et aidata õpilastel tegutseda õpitud tõdede järgi, võiksite aeg-ajalt

klassis tahvlile riputada teadaande, mille üleskutse on seotud kuldsalmidega. Võite ka anda õpilastele võimaluse harjutada klassis evangeeliumi õpetuste ja põhimõtete õpetamist kuldsalmide põhjal (vt alljärgnevaid kuldsalmide tegevusi). Samuti võiksite innustada õpilasi rakendada kuldsalme sisaldavaid õppetundides õpitavaid põhimõtteid. Pakkuge õpilastele võimalusi jagada oma kogemusi tunni alguses või mõnel teisel ajal. See aitab neil suurendada oma tunnistust tõdedest, mida nad on kuldsalmidest õppinud.

Ei aidata õpilastel 25 kuldsalmi pähe õppida, võiksite planeerida, et õpite klassis iga kuu pähe kaks-kolm salmi. Samuti võiksite esitada õpilastele üleskutse õppida teatud

salmid kodus pähe (nad võivad teha seda koos perega või esitada neid salme emale, isale või mõnele teisele pereliikmele). Võite päheõppimise muuta osaks iga tunni avaosast, paludes klassil kuldsalm üheskoos esitada või andes neile aega see paarides pähe õppida. Andes õpilastele võimalusi esitada kuldsalme paarides, väikestes rühmades või klassi ees, aitab see neil olla oma püüdlustes sihikindlam. Alljärgnevad kuldsalmide õpitegevused sisaldavad erinevaid päheõppimise meetodeid. Kohandage päheõppimise ootusi iga õpilase võimete ja oludega. Õpilasi ei tohiks panna piinlikkust tundma või liigselt muretsema, kui nad ei suuda salme pähe õppida.

Kuldsalmide õpitegevused

Sissejuhatus

Selles osas antakse ideid, mida saate kasutada, et aidata õpilastel tähtsamaid pühakirjasalme valdama õppida. Kui aitate ja innustate õpilasi arendama neid oskusi, aitate neil muutuda pühakirjade uurimisel iseseisvaks. Õpilased võivad neid kuldsalmide õpioskusi kogu elu kasutada, et pühakirjasalme paremini leida, mõista, rakendada ja pähe õppida. Järgnevalt on toodud kuldsalmide õpetamissoovitused iga elemendi kohta. Kui kasutate seda tüüpi erinevaid tegevusi, aitab see õpilastel kuldsalme palju edukamalt õppida.

Tegevused, mis aitavad õpilastel määrata kuldsalmide asukohta

Kuldsalmide äramärgimine

Kuldsalmide äramärgimine võib aidata õpilastel neid salme meelde jätta ja kiiremini üles leida. Soovi korral innustage õpilasi neid võtmesalme oma pühakirjas ära märkima viisil, mis eristub teistest märgitud salmidest.

Raamatute tundmine

Mormoni Raamatu raamatute nimede ja järjekorra päheõppimine võib aidata õpilastel kuldsalme kiiremini üles leida. Järgnevalt on toodud näited tegevuste kohta, mis võivad aidata õpilastel saada tuttavaks Mormoni Raamatu raamatutega.

- Leia sisukord – aidake õpilastel leida Mormoni Raamatus sisukord, mille

pealkiri on „Raamatute nimed ja järjekord Mormoni Raamatus“.

- Laulge– õpetage õpilastele laulu „Raamatud Mormoni Raamatus“ (Laste lauluraamat). Laske neil seda aeg-ajalt kogu aasta jooksul laulda, et aidata neil pähe õppida raamatute nimed ja järjekord Mormoni Raamatus.
- Kasutage esitähki – kirjutage tahvlile Mormoni Raamatu raamatute nimede esitähed (1N, 2N, J, E jne). Laske õpilastel harjutada tähtedele vastavate raamatute nimede ütlemist. Korra tegevust, kuni nad oskavad raamatute nimed peast ette lugeda.
- Raamatujaht – nimetage üks raamat, kus on kuldsalm, ja laske õpilastel avada oma pühakirjad ükskõik millises kohast selles raamatus. Võtke aega, kui kaua kulub selleks, et kõik õpilased leiaksid üles iga nimetatud raamatu. Seda tegevust võib korrata, et õpilased Mormoni Raamatu raamatute meelispidamisel ja leidmisel vilunumateks muutuksid.

Viidete ja sisu meeldejäätmine

Kui õpilased õpivad selgeks kuldsalmi asukohta ja sisu, võib Püha Vaim aidata neil vajadusel meelde tuletada pühakirjasalmi viite (vt Jh 14:26). Võtmesõnad või -fraasid, nagu „Ma lähen ja teen“ (1Ne 3:7) ja „vabad, et valida“ (2Ne 2:27) võivad aidata õpilastel pidada meeles iga salmi sisu ja õpetust. Järgnevad meetodid võivad aidata õpilastel siduda kuldsalmide viited salmide sisu või võtmesõnadega.

(Soovi korral võiksite jätta võistluse või aja peale salmide leidmise kooliaasta hilisemas perioodi, kui õpilased on näidanud, et nad teavad, kus kuldsalmid asuvad. Sellised tegevused aitavad siis õpitut kinnistada.)

- Viited ja võtmesõnad – innustage õpilasi õppima kuldsalmide kaartidelt pähe iga kuldsalmi viiteid ja võtmesõnu. (Kuldsalmide kaarte saab tellida aadressilt store.lds.org. Samuti võivad õpilased teha endale ise kuldsalmide kaardid.) Andke õpilastele aega õppida paarilisega neid kaarte ja seejärel teineteisele õpitu kohta küsimusi esitada. Innustage õpilasi, et nad oleksid koos õppides loovad ja esitaksid teineteisele õpitu kohta küsimusi. Kui nad saavad kuldsalmides vilunumaks, võiksite paluda, et nad kasutaksid vihjeid kuldsalmides olevate õpetuste ja põhimõtete tausta ja rakendamise kohta. Õpilane, kelle käest küsimusi küsitakse, võib vastata suuliselt või kirjalikult.
- Kuldsalmide kaardid – seda tegevust saab kasutada teatud osa kuldsalmide tutvustamisel või kordamisel. Valige välja osa kuldsalmide kaarte ja valmistuge neid õpilastele laiali jagama. (Veenduge, et igat kaarti on mitu tükki, nii et sama kuldsalmi kaardi saaks rohkem kui üks õpilane. Soovi korral võiksite anda igale õpilasele kaks-kolm erinevat kaarti.) Jagage kaardid klassis laiali. Andke õpilastele aega, et õppida iga kaardil olevat kuldsalmi, viidet, võtmesõnu, konteksti, õpetust või põhimõtet ja

salmi rakendamist. Lugege kaardilt ette mõni vihje (näiteks kuldsalmi sõnad või võtmesõnad, taust, õpetus või põhimõte, rakendus). Õpilased, kellel on sarnane kaart, peaksid püsti tõusma ja ütlema kuldsalmi viite.

- Pühakirjajaht – kasutage vihjeid, et aidata õpilastel harjutada kuldsalmide kiiret leidmist oma pühakirjast. Vihjetena võiksite kasutada kuldsalmide kaartidel olevaid võtmesõnu, taustinfot, õpetusi ja põhimõtteid ning salmi rakendamist. Samuti võiksite ise vihjeid välja mõelda. Pühakirjajahi tegevused, milles õpilased võistlevad pühakirjade leidmises, aitavad neil aktiivselt kuldsalme õppida. Kui kasutate kuldsalmide õppimiseks pühakirjajahti, tehke seda nii, et see ei teeks haiget kellegi tunnetele ega solvaks Vaimu. Aidake õpilastel vältida üleolevat suhtumist pühakirjadesse ja ülemäära võistlushimu. Samuti kaaluge seda, et õpilased võistleksid pigem teatud kriteeriumite kui üksteise vastu. Näiteks võiksid õpilased võistelda õpetajaga või laske neil võistelda, et näha, kas teatud protsent õpilasi leiavad konkreetse pühakirjakoha teatud aja jooksul üles.
- Lugude jaht – andke vihjeid, mõeldes välja lugusid, mis näitavad kuldsalmide asjakohasust igapäevaelus. Näiteks võiksite öelda salmi 1. Nefi 3:7 vihjeks: „Jaan teab, et Issand käsib kõigil väärilistel noortel meestel teenida misjonil, kuid ta mureseb, et tema häbelikkus takistab tal tõhusalt teenida. Siis meenub talle, kuidas Nefi reageeris raskele ülesandele tuua ära vaskplaadid. Jaan saab julgust, et Issand leiab talle tee, kuidas saada võimekaks misjonäriks.“ Kui õpilased kuulavad lugusid, paluge neil asjakohane kuldsalm pühakirjast välja otsida.
- Viktoriinid ja testid – andke õpilastele võimalusi järele proovida, kui hästi nad kuldsalme mäletavad. Vihjed võivad sisaldada võtmesõnu, pühakirjaviiteid, küsimusi salmide kohta või lugusid, mis illustreerivad salmides õpetatud tõdesid. Viktoriini ja teste võib teha suuliselt, tahvli peal või paberil. Pärast viktoriini või testi võiksite kaaluda, kas panna omavahel paari suurema punktisumma saanud õpilased ja väiksema punktisumma saanud õpilased. Suurema punktisumma saanud õpilane võib täita õpetaja rolli, et aidata madalama punktisumma saanud õpilasel õppida ja areneeda. Ühe selle püüdluse osana

võiks paar seada endale eesmärgi saada järgmisel testil kokku suurem punktisumma. Võiksite seada sisse tabeli või infotahvli, kuhu panete kirja õpilaste eesmärgid ja kus tunnustate nende arengut.

Tegevused, mis aitavad kuldsalmidest aru saada

Sõnade ja fraaside määratlemine

Kuldsalmide sõnade ja fraaside määratlemine (või abiks olemine, kui õpilased neid määratlevad) aitab õpilastel aru saada nende salmide tähendusest. Kui sellised määratlused on väga tähtsad salmide õpetuste ja põhimõtete mõistmisel, võiksite õpilasi innustada, et nad kirjutaksid need määratlused oma pühakirja. Kuldsalme korra korra sõnade ja fraaside tähendusi.

Konteksti määratlemine

Pühakirjasalmide konteksti määratlemine aitab õpilastel salmide tähendust paremini mõista. Kontekst sisaldab infot selle kohta, kes räägib kellega ja miks, salmi olustiku kohta (ajalooline, kultuuriline ja geograafiline) ning küsimusi või olukordi, mis toovad esile kuldsalmi sisu. Näiteks sisaldab salmi 1. Nefi 3:7 kontekst fakti, et Nefi isa Lehhi, kes oli prohvet, oli palunud Nefil naasta Jeruusalemma ja hankida vaskplaadid. Selle info teadmine võib aidata õpilastel paremini mõista, miks ütles Nefi: „Ma lähen ja teen seda, mida Issand on käskinud.“ Kui õpetate kuldsalme sisaldavaid õppetunde, rõhutage nende salmidega seotud konteksti. Alljärgnev lisategevus võib aidata õpilastel neid tähtsaid salme mõista.

- Konteksti määratlemine – *kirjutage tahvli ülaserava pealkirjad: kõneleja, kuulajaskond, eesmärk, muu abiks olev teave*. Jagage õpilased rühmadesse ja määrake igale rühmale üks kuldsalm. Paluge neil leida, milline on neile määratud salmide kontekst, selgitades välja info, mis vastab tahvli olevatele pealkirjadele. Paluge neil tahvli kirja panna, mida nad leidsid. Seejärel paluge igal rühmal selgitada neile määratud salmide konteksti ja kuidas see teave mõjutab nende arusaamist iga salmi tõdedest. Selleks, et seda tegevust huvitavamaks muuta, võiksite soovi korral kutsuda õpilasi üles arvama ära kuldsalmi viiteid selle järgi, mida on

tahvli kirja pandud, enne kui iga rühm kirjapandud selgitab.

Analüüsimine

Analüüsimise käigus tuuakse välja kuldsalmides leiduvad õpetused ja põhimõtted. Samuti aidatakse analüüsimise käigus õpilastel mõista, kuidas on need tõed nende jaoks olulised. See suurendab õpetuste ja põhimõtete kasutamist õpilaste elus. Järgmine tegevus võib aidata õpilastel kuldsalme analüüsida.

- Pange kirja vihjed – kui õpilased saavad kuldsalmidega tuttavamaks, paluge neil mõelda välja küsimusi, lugusid või teisi vihjeid, mis näitlikustavad neis salmides õpetatavaid õpetusi ja põhimõtteid. Kõike seda saate kasutada klassile viktoriini korraldamisel.

Selgitamine

Paludes õpilastel kuldsalme selgitada, suureneb nende arusaamine ning paraneb nende oskus pühakirjadest õpetusi ja põhimõtteid õpetada. Järgnevad kaks meetodit aitavad õppida, kuidas kuldsalme selgitada.

- Võtmesõnad ja fraasid – paluge õpilastel lugeda vaikselt sama kuldsalmi ja tuua välja sõnad või fraasid, mis on nende arvates sellest kuldsalmist arusaamisel eriti tähtsad. Seejärel paluge ühel õpilasel lugeda kuldsalm klassile ette ja rõhutada sõnu ja fraase, mille ta välja valis. Paluge õpilasel selgitada, miks on see sõna või fraas kuldsalmist arusaamisel tähtis. Paluge mõnel õpilasel sama teha. Õpilased võivad samast kuldsalmist välja valida erinevad sõnad või fraasid. Kui õpilased näevad neid erinevaid vaatenurki, saavad nad salmist paremini aru.
- Valmistumine vaimseks mõtteks – andke õpilastele võimalusi kasutada kuldsalme, kui nad valmistuvad vaimseks mõtteks tunni alguses. Aidake neil teha kokkuvõtte kontekstist, selgitada õpetusi ja põhimõtteid, jagada tähendusrikkaid kogemusi või tuua näiteid ning tunnistada salmide õpetustest ja põhimõtetest. Samuti võiksite õpilastele soovitada, et nad kaaluksid salmide mõtete selgitamisel esemete kasutamist.

Õpetuste ja põhimõtete tähtsuse tunnetamine

Aidake õpilastel mõista ja saada vaimne tunnistus õpetustest ja põhimõtetest,

mida kuldsalmides õpetatakse. Vanem Robert D. Hales on selgitanud: „Tõeline õpetaja viib pärast (evangeeliumi) faktide õpetamist .. (õpilased) sammukese kaugeemale, et nad saaksid vaimse tunnistuse ja mõistmise oma südames, see paneb neid tegutsema“ (Teaching by Faith. – KHS-i ususõpetajatele peetud kõne, 1. veebr 2002, si.lids.org). Kui õpilased tunnetavad tõde, õpetuse ja põhimõtte tähtsust ja vältimatust Püha Vaimu väel, suureneb nende otsustavus seda oma elus rakendada. Õpetajad võivad aidata õpilastel kutsuda kohale Püha Vaimu ja õhutada Vaimu tundmist, andes õpilastele võimalusi rääkida oma kogemustest, mis neil on seoses kuldsalmides esinevate evangeeliumi põhimõtete järgi elades olnud. See aitab õpilastel paremini mõista tõdesid, mida kuldsalmides õpetatakse, ja tagab, et need tõed on kirjutatud õpilaste südamesse. Järgmine tegevus aitab õpilastel tunda kuldsalmides õpetatavate õpetuste ja põhimõtete tähtsust.

- Kuldsalmide kuulamine – paluge õpilastel kuulata kuldsalme Kiriku kõnedes ja õppetundides, üldkonverentsi kõnedes ning aruteludes pere ja sõpradega. Paluge õpilastel aeg-ajalt rääkida, millist kuldsalmi nad on kuulnud, kuidas seda kasutati, milliseid tõdesid õpetati ning millised olid õpilase või teiste kogemused seoses nende õpetatud tõdedega. Otsige võimalusi, et kuldsalmides õpetatud tõdedest tunnistada (ja kutsuge ka õpilasi üles tunnistama).

Need tegevused aitavad õpilastel kuldsalme rakendada

Õpetamine

Kuldsalmid ja põhiõpetused pandi koos paika ja valiti sihilikult, et neist oleks õpilastele kasu. (Kuldsalmid esinevad läbi kogu põhiõpetuste loetelu.) Kui õpilased õpivad kuldsalmides toodud õpetusi ja põhimõtteid ja neist räägivad, õpivad nad samal ajal põhiõpetusi ja räägivad neist. Ja kui õpilased õpivad oma sõnadega rääkima põhiõpetustest, võivad nad toetuda pähe õpitud kuldsalmidele, mis on neile abiks. Kui annate õpilastele võimalusi evangeeliumi õpetusi ja põhimõtteid kuldsalme kasutades õpetada, tõuseb nende enesekindlus ja suurenevad nende teadmised pühakirjadest. Kui õpilased õpetavad kuldsalmides leiduvate õpetuste ja põhimõtete kohta ning tunnistavad sellest, tugevdavad nad ka oma tunnistust.

Innustage õpilasi kasutama kuldsalme, et õpetada ja selgitada evangeeliumi klassis ning jutuajamistes sõprade, pere ja teistega.

- Sõnumi esitamine – paluge õpilastel teha kuldsalmidest 3–5-minutilisi kõnesid ja õpetusi. Laske neil selleks valmistuda kas tunnis või kodus. Kuldsalmidele lisaks võivad nad kasutada teisi allikaid, mis aitavad neil valmistuda, näiteks kuldsalmide kaarte, pühakirjajuhti või raamatut „Usule truu: Evangeeliumi teatmik“. Iga kõne ja õppetund peaks koosnema sissejuhatuses, kuldsalmist, loost või näitest, mis räägib õpetatavast põhimõttest, ning õpilase tunnistusest. Õpilased võiksid vabatahtlikult esitada oma sõnumeid tunnis, pereõhtul või oma kvoorumites ning klassides programmide „Kohus Jumala ees“ või „Isiklik Areng“ raames. Kui õpilased esitavad kõne või õpetuse väljaspool tundi, võiksite paluda neil oma kogemusest rääkida.
- Misjonäri rollimäng – valmistage teatud arvu kaartide kohta ette küsimused, mida võiksid küsida Kirikuga tutvujad ja millele saab kuldsalmide abil vastata (näiteks: „Mida usuvad teie Kiriku liikmed Jeesuse Kristuse kohta?“). Paluge õpilastest moodustatud paaridel tulla klassi ette, et vastata kaartidelt valitud küsimustele. Selleks, et aidata õpilastel mõista, kuidas misjonärid võiksid lihtsatele küsimustele vastata, võiksite soovitada mõned tõhusad õpetamismeetodid, näiteks: 1) määrake kindlaks pühakirjasalmi kontekst, 2) selgitage õpetust või põhimõtet, 3) esitage küsimusi, et saada teada, kas need, keda õpetate, mõistavad ja usuvad, mida te õpetate, 4) jagage kogemusi ja tunnistust, ning 5) kutsuge neid, keda õpetate, käituma vastavalt tõele, mida õpetati. Paluge klassil anda tagasisidet selle kohta, mis neile meeldis selle juures, kuidas iga paar küsimustele vastas.
- Tunnistage – paluge õpilastel vaadata üle kuldsalmide kaardid ja valida neist välja üks, mis sisaldab õpetust või põhimõtet, millest nad saavad tunnistada. Paluge neil tunnistada sellest välja valitud tõest ja jagada kogemusi, mis viisid selleni, et nad saavad sellest tõest tunnistada. Kui õpilased tunnistavad, kinnitab Püha Vaim õpetuste ja põhimõtete õigsust, millest nad tunnistavad. Nende tunnistused võivad samuti inspireerida teisi usus tegutsema.

NB! Võimalus jagada tunnistust peaks olema õpilastele vabatahtlik. Kunagi ei tohiks õpilasi tunnistama sundida ega panna neid tundma, et nad peavad tunnistama teadmistest, mida neil enda arvates ei ole. Lisaks on tunnistamine osa õpilaste jaoks vastumeelne, sest nad arvavad ekslikult, et nad peavad alustama sõnadega: „Ma tahan jagada oma tunnistust ..“ või et nende tunnistusega peab kaasnema tunnete näitamine. Aidake õpilastel mõista, et kui nad tunnistavad, võivad nad lihtsalt rääkida õpetustest ja põhimõtetest, mida nad teavad, et on õiged. Tunnistuse jagamine võib olla sama lihtne, kui öelda: „Ma usun, et see on õige“ või „Ma tean, et see on õige“ või „Ma usun seda kogu oma südamest“.

Rakendamine

Kui soovitate viise, kuidas õpilased võiksid rakendada pühakirjasalmides olevaid õpetusi ja põhimõtteid (või kutsute õpilasi üles mõtlema, kuidas seda teha), annate neile võimaluse õppida usku rakendama. Vanem David A. Bednar Kaheteistkümnepäevast Apostli Kvoorumist on öelnud:

„Õppija, kes kasutab valikuvabadust vastavalt õigetele põhimõtetele, avab oma südame Pühale Vaimule ja kutsub Tema õpetavat, tunnistavat väge ja kinnitavat tunnistust. Usu kaudu õppimine nõuab hingelisi, vaimseid ja füüsilisi pingutusi, mitte üksnes passiivset vastuvõtmist. Meie usust tingitud tegude siirus ja järjekindlus on see, kuidas me näitame Taevasele Isale ja Tema Pojale Jeesusele Kristusele oma tahet õppida ja saada juhiseid Pühalt Vaimult“ (Seek Learning by Faith. – Ensign, sept 2007, lk 64).

Andke õpilastele võimalusi rääkida ja tunnistada kogemustest, mis neil seoses õpetuste ja põhimõtete rakendamisega on olnud. Järgmiseks on toodud üks viis, kuidas innustada õpilasi kuldsalme oma elus rakendama.

- Seadke eesmärgid – kuldsalmide kaardil oleva rakendamise osa kohaselt paluge õpilastel seada konkreetseid eesmärgid, et elada rohkem kuldsalmides leiduvate põhimõtete järgi. Laske neil kirjutada oma eesmärgid paberile, mida saab meeldetuletuseks kaasas kanda. Kui see on kohane, paluge õpilastel oma edust rääkida.

Tegevused, mis aitavad õpilastel kuldsalme pähe õppida

Päheõppimine

Pühakirjasalmide päheõppimine võib suurendada mõistmist ja laiendada õpilase võimet evangeeliumi õpetada. Kui õpilased pühakirju pähe õpivad, võib Püha Vaim neile vajalikel hetkedel sõnu ja mõtteid meelde tuletada (vt Jh 14:26, ÕL 11:21). Ärge unustage kohandada päheõppimise tegevusi õpilaste võimetega. Vanem Richard G. Scott Kaheteistkümne Apostli Kvoorumist innustas pühakirju pähe õppima, öeldes:

„Pühakirjade päheõppimine võib anda suurt jõudu. Uue pühakirjakoha päheõppimine on sama, mis luua uus sõprussuhe. See on nagu avastada uus inimene, kes saab vajadusel aidata, inspireerida ja tuge anda, olla motivatsiooniallikaks vajaliku muutuse puhul“ (Heasüdamlikkuse vägi. – 2011. a sügisene üldkonverents).

Iga järgnevat tegevust võib korrata järjest mitmel päeval, kas tunni lõpus või alguses, et aidata õpilastel see pikaajalise mällu talletada.

- Ühe sõna jaht – paluge, et iga õpilane ütleks järgemööda kuldsalmist ühe sõna. Näiteks kui aitate õpilastel pähe õppida salmi Alma 39:9, võib esimene õpilane öelda nüüd, teine õpilane mu, kolmas poeg, ja nii edasi, kuni terve salm saab ette kantud. Võtke aega ja laske neil proovida mitu korda, et kontrollaega jõuda. Kui Te seda tegevust kordate, võiksite lasta õpilastel kohad ära vahetada, et nad saaksid öelda erinevaid sõnu.
- Esitähed – kirjutage tahvlile kuldsalmi iga sõna esitäh. Viidake tähtedele, kui õpilased teiega salmi kordavad, kasutades vajadusel pühakirju. Korra tegevust, kuni õpilased tunnevad end kindlalt, et salm ainult esitähiti abiks võttes ette kanda. Soovi korral kustutage iga kord, kui õpilased salmi

kordavad, osa tähti ära. See teeb lõpuks ülesande raskemaks, kuni õpilased võivad korrata salmi esitähiti kasutamata.

- Paberiribade pusled – kirjutage ise või laske õpilastel kuldsalmi sõnad joonelisele paberile kirjutada. Lõigake paber ribadeks, jättes pühakirjasalmi read ühele ribale. Lõigake osa ribadid lühemaks, nii et igal ribal oleks salmist vaid mõned sõnad. Segage paberiribad segamini ja andke need kas paaridele või väikestele õpilaste rühmadele. Andke õpilastele ülesanne panna paberiribad õigesti järjekorda, kasutades pühakirju juhina. Laske neil harjutada, kuni neil pole enam pühakirju abiks vaja. Kui nad on lõpetanud, paluge neil salm ette lugeda. Te võite võtta aega, et näha, milline rühm suudab kõige kiiremini ribad õigesti kokku panna. Võite ka kogu klassi kohta aega võtta, et näha, kui kaua kulub aega, et kõik rühmad saaksid pusle kokku (kui esimene rühm lõpetab, laske neil aeglasemaid rühmi abistada).

100 kuldsalmi

Vana Testament	Uus Testament	Mormoni Raamat	Õpetus ja Lepingud
Moosese 1:39	Matteuse 5:14–16	1. Nefi 3:7	ÕL 1:37–38
Moosese 7:18	Matteuse 11:28–30	2. Nefi 2:25	ÕL 6:36
Aabrahami 3:22–23	Matteuse 16:15–19	2. Nefi 2:27	ÕL 8:2–3
1. Moosese 1:26–27	Matteuse 22:36–39	2. Nefi 9:28–29	ÕL 10:5
1. Moosese 2:24	Matteuse 28:19–20	2. Nefi 25:23, 26	ÕL 38:1
1. Moosese 39:9	Luuka 24:36–39	2. Nefi 28:7–9	ÕL 18:10–11
2. Moosese 19:5–6	Johannese 3:5	2. Nefi 31:19–20	ÕL 18:15–16
2. Moosese 20:3–17	Johannese 14:6	2. Nefi 32:3	ÕL 19:16–19
Joosua 24:15	Johannese 14:15	2. Nefi 32:8–9	ÕL 19:23
1. Saamueli 16:7	Johannese 17:3	Moosia 2:17	ÕL 25:13
Laulud 24:3–4	Apostlite teod 2:36–38	Moosia 3:19	ÕL 46:33
Laulud 119:105	Apostlite teod 3:19–21	Moosia 4:30	ÕL 58:27
Laulud 127:3	1. korintlastele 6:19–20	Alma 7:11–13	ÕL 58:42–43
Õpetussõnad 3:5–6	1. korintlastele 15:20–22	Alma 32:21	ÕL 64:9–11
Jesaja 1:18	1. korintlastele 15:40–42	Alma 37:35	ÕL 76:22–24
Jesaja 5:20	Galaatlastele 5:22–23	Alma 39:9	ÕL 76:40–41
Jesaja 29:13–14	Efeslastele 4:11–14	Alma 41:10	ÕL 78:19
Jesaja 53:3–5	Filiplastele 4:13	Heelamani 5:12	ÕL 82:10
Jesaja 58:6–7	2. tessalooniklastele 2:1–3	3. Nefi 12:48	ÕL 88:124
Jesaja 58:13–14	2. Timoteosele 3:15–17	3. Nefi 18:15, 20–21	ÕL 89:18–21
Jeremija 1:4–5	Heebrealastele 12:9	Eteri 12:6	ÕL 107:8
Hesekiel 37:15–17	Jaakobuse 1:5–6	Eteri 12:27	ÕL 121:36, 41–42
Aamose 3:7	Jaakobuse 2:17–18	Moroni 7:41	ÕL 130:22–23
Malakia 3:8–10	1. Peetruse 4:6	Moroni 7:45, 47–48	ÕL 131:1–4
Malakia 3:23–24	Ilmutuste 20:12	Moroni 10:4–5	JSA 1:15–20

Põhiõpetuste sissejuhatus

Seminaris tuleks rõhutada põhiõpetusi:

- Jumalus
- Päästmisplaan
- Jeesuse Kristuse lepitus
- Evangeeliumi ajajärk, usust taganemine ja evangeeliumi taastamine
- Prohvetid ja ilmutus
- Preesterlus ja preesterluse võtmed
- Talitused ja lepingud
- Abielu ja perekond
- Käsud

Õpetajad aitavad pühakirjade uurimisel õpilastel välja tuua, mõista, uskuda, selgitada ja rakendada neid evangeeliumi põhiõpetusi. See aitab õpilastel tugevdada tunnistust ja suurendada nende tänulikkust Jeesuse Kristuse taastatud evangeeliumi eest. Samuti aitab põhiõpetuste õppimine õpilastel paremini valmistuda, et elada evangeeliumi järgi ja õpetada neid tähtsaid tõdesid ka teistele. Käsiraamatu õppetunnid on koostatud põhiõpetusi silmas pidades. On tähtis meeles pidada, et teisi tähendusrikkaid evangeeliumi õpetusi rõhutatakse käsiraamatus samuti, isegi kui need ei ole kirjas põhiõpetuste loetelus.

Evangeeliumi põhiõpetuste õpetamine leiab aset, kui uurite õpilastega pühakirju iga päev ja kui aitate neil tähtsamaid pühakirjakohti omandada. Te ei peaks kõrvale heitma järjestikust pühakirjade uurimist, et keskenduda neile õpetustele. Pigem peaksite neile tähelepanu pöörama, kui need õppekursuses esile tulevad ja kui aitate õpilastel omandada tähtsamaid pühakirjakohti. Näiteks kui õpetate 1. Nefi 1. peatükki uurides tõde, et „prohvetid hoiatavad patu eest ja õpetavad päästmist Jeesuse Kristuse kaudu“, võiksite soovi korral õpilastele rõhutada, et see tõde aitab neil mõista põhiõpetust prohvetitest ja ilmutusest. Võite paluda õpilastel selgitada, mida nad prohvetitest ja ilmutusest veel teavad. Samuti, kui õpilased õpivad kuldsalme 2. Nefi 25:23 ja 26, võite aidata neil näha, et need salmid näitlikustavad üht viisi, kuidas prohvetid täidavad oma kohust õpetada päästmist Jeesuse Kristuse kaudu. Põhiõpetuste parem mõistmine, nendesse uskumine ja nende järgi elamine on protsess, mis kestab läbi kõigi nelja seminariaasta ja jätkub õpilase kogu järgneva elu jooksul.

Soovi korral võite anda õpilastele põhiõpetuste nimekirja.

Põhiõpetuste tundmise hindamine

Põhiõpetuste tundmise hindamine on pandud paika, et anda õpetajatele infot, mida nad saavad kasutada, et oma õpilaste elu rohkem õnnistada. Me soovime õpetajatele viia see hindamine läbi kursuse esimesel nädalal ja uuesti õppeaasta lõpu poole. Selleks, et leida S&I kodulehelt (si.lds.org) põhiõpetuste tundmise hindamine ja teisigi hindamisvorme, kasutage otsingus võtmesõna „assessment“.

Õpetajad, kes saavad oma õpilaste hindamistulemused S&I uuringute kantseleisse, saavad aruande, mis aitab neil oma õpetusi õpilaste vajadustega paremini kohandada. Näiteks: kui tulemused näitavad, et õpilased ei mõista õpetust meeleanalüüsi, siis tuuakse iga-aastasest õppekavast välja mitu õppetundi, mis aitavad õpilastel sellest õpetusest paremini aru saada. Kui õpetajad kasutavad seda teavet palvemeelselt järjestikuses pühakirjade õpetamises, on meie noored ja noored täiskasvanud paremini ette valmistatud, et täita seminaride ja usuinstituutide eesmärgi.

Põhiõpetused

Põhiõpetusi tuleks rõhutada nii seminari- kui ka instituutitundides. Õpetajate ülesandeks on aidata õpilastel neid evangeeliumi õpetusi välja tuua ja mõista, neisse uskuda, neid selgitada ja rakendada. Seda tehes aitate õpilastel tugevdada nende tunnistust ja suurendada nende tänuikkust Jeesuse Kristuse taastatud evangeeliumi eest. Samuti aitab nende õpetuste uurimine õpilastel paremini valmistuda, et neid tähtsaid tõdesid teistele õpetada.

Seminarid ja usuinstituudid on valinud 100 kuldsalmi, mis on õpilastele põhiõpetustest arusaamisel abiks. Enamik neist allpool loetletud pühakirjaviidetest viitavad kuldsalvidele. Need on lisatud, et näidata, kuidas need on põhiõpetustega seotud.

1. Jumalus

Jumalus koosneb kolmest omaette isikust: Jumalast, Igavesest Isast; Tema Pojast Jeesusest Kristusest ja Pühast Vaimust (vt JSA 1:15–20). Isal ja Pojal on käegakatsutav lihas ja luust keha ning Püha Vaim on vaimisik (vt ÕL 130:22–23). Eesmärgilt ja õpetuselt on nad üks. Nad on täiuslikult ühtsed, viies täide Taevase Isa jumaliku päästmisplaani.

Jumal, Isa

Jumal, Isa, on universumi ülim valitseja. Ta on meie vaimude isa (vt Hb 12:9). Ta on täiuslik, kõikvõimas ja kõiketeadev. Samuti on Ta täiusliku armu, lahkuse ja kaastunde Jumal.

Jeesus Kristus

Jeesus Kristus on Isa Esmasündinu vaimus ja Isa Ainusündinu lihas. Tema on Vana Testamendi Jehoova ja Uue Testamendi Messias.

Jeesus Kristus elas patuta elu ja tegi täiusliku lepituse kogu inimkonna pattude eest (vt Al 7:11–13). Tema elu on täiuslik eesküju sellest, kuidas kogu inimkond peaks elama (vt Jh 14:6; 3Ne 12:48). Tema oli esimene sellel maal, kes tõusis üles (vt 1Kr 15:20–22). Ta tuleb taas väes ja hiilguses ning valitseb tuhandeaastase rahuriigi ajal maa peal.

Kõik palved, õnnistamisid ja preesterluse talitused tuleb teha Jeesuse Kristuse nimel (vt 3Ne 18:15, 20–21).

Täiendavad viited: HI 5:12; ÕL 19:23; ÕL 76:22–24

Püha Vaim

Püha Vaim on Jumaluse kolmas liige. Ta on Vaimisik, kellel pole lihast ja luust keha. Talle viidatakse sageli kui Vaimule, Pühale Vaimule, Jumala Vaimule, Issanda Vaimule ja Trööstijale.

Püha Vaim tunnistab Isast ja Pojast, teeb ilmsiks tõe kõigi asjade kohta ja pühitseb need, kes on teinud meeleparandust ja saanud ristitud (vt Mn 10:4–5).

Täiendavad viited: GI 5:22–23; ÕL 8:2–3

2. Päästmisplaani

Taevane Isa tutvustas surelikkusele eelnevas elus plaani, et võimaldada meil saada selliseks nagu Tema ning saada surematus ja igavene elu (vt Ms 1:39). Pühakirjades viidatakse sellele plaanile kui päästmisplaanile, suurele õnneplaanile, lunastusplaanile ja halastuse plaanile.

Päästmisplaani juurde kuulub loomine, langemine, Jeesuse Kristuse lepitus ning kõik evangeeliumi seadused, talitused ja õpetused. Samuti on Taevase Isa plaanis oluline koht moraalsel valikuvabadusel – võimel iseenda nimel otsustada ja tegutseda (vt 2Ne 2:27). Selle plaani tõttu võime saada lepituse kaudu täiuslikuks, saada osa rõõmu täiusest ja elada igavesti Jumala juures (vt 3Ne 12:48). Meie peresuhe võib kesta kogu igaviku.

Täiendavad viited: Jh 17:3; ÕL 58:27

Surelikkusele eelnev elu

Enne maa peale sündimist elasime Taevase Isa vaimulastena Tema juures (vt Aabr 3:22–23). Selles surelikkusele eelnevas elus osalesime koos Taevase Isa teiste vaimulastega nõukogus. Selle nõukogu ajal esitas Taevane Isa oma plaani ja Jeesus Kristus võttis surelikkusele eelnevas elus kohustuse saada Päästjaks.

Me kasutasime oma valikuvabadust, et Taevase Isa plaani järgida. Me valmistusime tulema maa peale, kus meie areng saab jätkuda.

Neil, kes järgisid Taevast Isa ja Jeesust Kristust, lubati tulla maa peale, et kogeda surelikkust ja areneda igavesse elu suunas. Lutsifer, üks teine Jumala vaimupoeg,

hakkas plaanile vastu. Temast sai Saatan ja ta visati koos oma järgijatega taevast välja ning neilt võeti õigus saada füüsiline keha ja kogeda surelikkust.

Teemaga seotud viited: Jr 1:4–5

Loomine

Jeesus Kristus lõi Taevase Isa juhatusel taevad ja maa. Maad ei loodud eimillestki, see loodi juba olemas olnud algainetest. Jeesus Kristus lõi lugematul hulgal maailmu (vt ÕL 76:22–24).

Maa loomisel oli Jumala plaanis oluline koht. Sellega kindlustati koht, kus me saame füüsilise keha, kus meid pannakse proovile ja ning kus arenevad jumalikud omadused.

Me peame kasutama maa allikaid targalt, otsusekindlalt ja tänuikkusega (vt ÕL 78:19).

Aadam oli esimene inimene, kes loodi maa peal. Jumal lõi Aadama ja Eeva oma näo järgi. Kõik inimesed – mehed ja naised – on loodud Jumala näo järgi (vt 1Ms 1:26–27).

Langemine

Jumal andis Eedeni aias Aadamale ja Eevale käsu, et nad ei tohi süüa hea ja kurja tundmise puu vilja. Selle teo tagajärjeks pidi olema vaimne ja füüsiline surm. Vaimne surm on eraldatus Jumalast. Füüsiline surm on vaimu eraldamine surelikust kehast. Kuna Adam ja Eeva astusid Jumala käsust üle, aeti nad Tema juurest ära ja neist said surelikud. Aadama ja Eeva üleastumist ning muutusi, mida nad selle tagajärjel kogesid, muuhulgas vaimset ja füüsilist surma, kutsutakse langemiseks.

Langemise tagajärjel võisid Adam ja Eeva ning nende järeltulijad tunda rõõmu ja kurbust, eristada head ja halba ning saada lapsi (vt 2Ne 2:25). Aadama ja Eeva järeltulijatena pärime surelikkuse ajal langenud olukorra. Me oleme eraldatud Issanda juurest ja määratud kogema füüsilist surma. Samuti panevad meid proovile eluraskused ja vastase kiusatused. (Vt Mo 3:19.)

Langemine on Taevase Isa päästmisplaani lahutamatu osa. See viib kahes suunas – alla, aga siiski ka üles. Lisaks füüsilise ja vaimse surma tutvustamisele, annab see meile võimaluse sündida maa peale ning õppida ja areneda.

Surelik elu

Surelik elu on õppimise aeg, mil saame valmistuda igaveseks eluks ja tõestada, et kasutame oma valikuvabadust, et teha kõike seda, mida Issand on käskinud. Me peame sureliku elu ajal teisi armastama ja teenima (vt Mo 2:17; Mn 7:45, 47–48).

Surelikkuses on meie vaimud ühendatud füüsiliste kehadega, mis annab meile võimalusi kasvada ja areneda viisidel, mis surelikkusele eelnevas elus ei olnud võimalikud. Meie kehad on päästmisplaanil oluline osa ja neid tuleks austada kui Taevase Isa andi (vt 1Kr 6:19–20).

Täiendavad viited: Jos 24:15; Mt 22:36–39; 2Ne 28:7–9; Al 41:10; ÖL 58:27

Elu pärast surma

Pärast surma läheb meie vaim vaimumaa- ilma ja ootab ülestõusmist. Õigemeelsete vaimud on õnne seisundis, mida kutsutakse paradisiiks. Paljud ustavad jutlustavad evangeeliumi neile, kes on vaimuvanglas.

Vaimuvangla on surelikkusele järgnevas maailmas ajutiseks elukohaks neile, kes surid, ilma et oleksid teadnud tõde, ja neile, kes polnud surelikkuses kuulekad. Seal õpetatakse vaimudele evangeeliumi ning neil on võimalus meelt parandada ja võtta vastu päästvad talitused, mis on templites nende jaoks tehtud (vt 1Pt 4:6). Need, kes evangeeliumi vastu võtavad, elavad kuni ülestõusmiseni paradisiis.

Ülestõusmine on meie vaimu taasühinemine meie täiuslikuks muudetud lihast ja luust kehaga (vt Lk 24:36–39). Pärast ülestõusmist ei lahutata vaimu ja keha enam kunagi ning inimene saab surematuks. Igaüks, kes on sündinud maa peale, tõuseb üles, kuna Jeesus Kristus sai võitu surmast (vt 1Kr 15:20–22). Õigemeelset tõusevad üles enne pahelisi ja tulevad esile esimesel ülestõusmisel.

Pärast ülestõusmist toimub viimane kohtumõistmine. Jeesus Kristus mõistab iga inimese üle kohut, et teha kindlaks igavene hiilgus, mille ta saab. Selle kohtumõistmise aluseks on iga inimese kuulekus Jumala käskudele (vt Ilm 20:12; Mo 4:30).

Auhiilguse kuningriike on kolm (vt 1Kr 15:40–42). Kõrgeim neist on seestiline kuningriik. Need, kellel on kindel tunnistus Jeesusest ja kes kuuletusid evangeeliumi põhimõtetele, elavad seestilises kuningriigis Isa, Jumala, ja Tema Poja Jeesuse Kristuse juures (vt ÖL 131:1–4).

Kolmest kuningriigist teine on terestrilise auhiilguse kuningriik. Need, kes elavad selles kuningriigis, olid maa peal auväärsed mehed ja naised, kellel ei olnud kindlat tunnistust Jeesusest.

Teestiline kuningriik on kolmest auhiilguse kuningriigist madalaim. Need, kes elavad selles kuningriigis, on need, kes valisid surelikus elus õigemeelsuse asemel pahelisuse. Need inimesed saavad oma auhiilguse pärast seda, kui nad on vaimuvanglast lunastatud.

Teemaga seotud viide: Jh 17:3

3. Jeesuse Kristuse lepitus

Lepitama tähendab karistuse kandmist patu toimepanemise eest, vabastades seeläbi meelt parandava patustaja patu tagajärgedest ja võimaldades tal saada lepitatud Jumalaga. Jeesus Kristus oli ainukene, kes suutis teha täiusliku lepituse kogu inimkonna eest. Tema lepituse juurde kuulusid Ta kannatused inimkonna pattude eest Ketsemani aias, Tema vere valamine, Tema kannatused ja surm ristil ning hauast ülestõusmine (vt Lk 24:36–39; ÖL 19:16–19). Jeesus Kristus suutis teha lepituse, sest Ta hoidus patust ja Tal oli vägi surma üle. Oma surelikult emalt päris Ta suremisvõime. Oma surematult Isalt päris Ta väe oma elu tagasi võtta.

Tänu Päästja lepitava ohverduse kaudu teoks tehtud armule tõusevad kõik inimesed üles ja saavad surematuks. Jeesuse Kristuse lepitus teeb võimalikuks, et me saame igavese elu (vt Mn 7:41). Selleks, et seda andi saada, peame me elama Jeesuse Kristuse evangeeliumi järgi – me peame Temasse uskuma, parandama meelt oma pattudest, saama ristitud, saama Püha Vaimu anni ja pidama ustavalt vastu lõpuni (vt Jh 3:5).

Osana lepitusest Jeesus Kristus mitte üksnes ei kannatanud meie pattude eest, vaid võttis enda peale ka kõigi inimeste valud, haigused ja jõuetused (vt Al 7:11–13). Ta mõistab meie kannatusi, sest Ta on neid ise kogenud. Tema arm või suutlikkus tegev vägi tugevdab meid, et kannaksime oma koormaid ja täidaksime ülesandeid, mida me omal jõul ei suudaks (vt Mt 11:28–30; Fl 4:13; Et 12:27).

Täiendavad viited: Jh 3:5; Ap 3:19–21

Usk Jeesusesse Kristusesse

Usk on see, kui „loodate asjadele, mida pole näha, mis on õiged“ (Al 32:21; vt ka Et 12:6). See on and Jumalalt.

Selleks, et usk viiks inimese päästmiseni, peab selle keskmes olema Jeesus Kristus. Usk Jeesusesse Kristusesse tähendab Tema täielikku usaldamist ning Tema piiritule lepitusele, väele ja armastusele lootmist. Selle juurde kuulub uskumine Tema õpetustesse ning uskumine, et isegi kui me ei mõista kõike, mõistab Tema ometi (vt Öp 3:5–6; ÖL 6:36).

Olles midagi palju enamat passiivsest uskumusest, väljendatakse usku oma eluviisi kaudu (vt Jk 2:17–18). Usk võib suurene- da, kui me palvetame, uurime pühakirju ja kuuletume Jumala käskudele.

Viimse aja pühad usuvad ka Issasse Jumalasse, Pühasse Vaimu, preesterluse väesse ja teistesse taastatud evangeeliumi olulistesse seisukohtadesse. Usk aitab meil saada vaimselt ja füüsiliselt tervendatud ning jõudu edasi pürgida, seista silmitsi raskustega ning saada jagu kiusatustest (vt 2Ne 31:19–20). Issand teeb meie elus vägevaid imetegusid vastavalt meie usule.

Uskudes Jeesusesse Kristusesse, võib inimene saada andeks oma patud ja lõpuks olla vääriline elama Jumala juures.

Täiendavad viited: Mt 11:28–30

Meeleparandus

Meeleparandus on meeles ja südames toimuv muutus, mis annab meile värsket pildi Jumalast, iseendast ja maailmast. Selle juurde kuulub patust eemale pöördumine ja andekssaamiseks Jumala poole pöördumine. See on ajendatud armastusest Jumala vastu ja siirast soovist Tema käskudele kuuletuda.

Meie patud teevad meid määrdunuks – väärituks, et pöörduda tagasi ja elada oma Taevase Isa juures. Taevane Isa on andnud meile Jeesuse Kristuse lepituse kaudu ainsa mooduse, kuidas oma patud andeks saada (vt Js 1:18).

Meeleparanduse juurde kuulub kurvastamine sooritatud patu üle; Taevasele Isale, ja vajadusel teistele, üles tunnistamine; patu hülgamine; püüde korvata kogu kahju, mille patustaja tekitas, ja Jumala käskude järgi kuuleka elu elamine (vt ÖL 58:42–43).

Täiendavad viited: Js 53:3–5; Jh 14:6; 2Ne 25:23, 26; ÕL 18:10–11; ÕL 19:23; ÕL 76:40–41

4. Evangeeliumi ajajärk, usust taganemine ja evangeeliumi taastamine

Evangeeliumi ajajärk

Evangeeliumi ajajärk on ajaperiood, mil Issand ilmutab oma õpetused, talitused ja preesterluse. See on aeg, mil Issandal on maa peal vähemalt üks volitatud teenija, kellel on püha preesterlus ja jumalik volitus jagada evangeeliumi ja teha selleks vajalikke talitusi. Tänapäeval elame viimsel ajajärgul – aegade täiuse ajajärgul, mis sai alguse evangeeliumi ilmutamisest Joseph Smithile.

Eelnevaid ajajärke tähistavad Aadam, Eenok, Noa, Aabraham, Mooses ja Jeesus Kristus. Lisaks on olnud veel teisi ajajärke, kaasa arvatud need, mis olid nefilastel ja jeredlastel. Igal ajajärgul ilmutatakse päästmisplaani ja Jeesuse Kristuse evangeelium ning õpetatakse neist.

Usust taganemine

Kui inimesed pöörduvad ära evangeeliumi põhimõtetest ja neil ei ole enam preesterluse võtmeid, on nad usust taganenud.

Maailma ajaloo jooksul on tulnud ette üleüldisi usust taganemise perioode. Üheks näiteks on suur usust taganemine, mis leidis aset pärast seda, kui Päästja rajas oma Kiriku (vt 2Ts 2:1–3). Pärast Päästja apostlite surma moonutasid inimesed evangeeliumi põhimõtteid ning tegid omavoliliselt muudatusi Kiriku organisatsioonis ja preesterluse talitustes. Selle laialt levinud pahelisuse tõttu võttis Issand preesterluse volituse ja võtmed maa pealt ära.

Suure usust taganemise ajal ei saanud inimesed elavatelt prohvetilt jumaliku juhatus. Loodi palju kirikuid, kuid neil polnud volitust anda Püha Vaimu andi või teha preesterluse talitusi. Osa pühakirjadest moonutati või läks kaduma, ning inimestel ei olnud enam õiget arusaamist Jumalast.

See usust taganemine kestis, kuni Taevane Isa ja Tema Armastatud Poeg ilmusid Joseph Smithile ning tegid algust evangeeliumi täiuse taastamisega.

Taastamine

Taastamine on Jumala evangeeliumi tõdede ja talituste taaskehtestamine Tema laste seas maa peal (vt Ap 3:19–21).

Taastamiseks valmistumisel kasvas Issand reformatsiooni ajal üles õilsad mehed. Neil ei õnnestunud taastada Päästja loodud õpetust, tavadid ja organisatsiooni. Samuti ei olnud neil preesterlust ega evangeeliumi täiust.

Taastamine sai alguse 1820. aastal, mil Joseph Smithile ilmusid vastuseks tema palvele Isa Jumal ja Tema Poeg, Jeesus Kristus (vt JSA 1:15–20). Mõned taastamise tähtsad sündmused olid Mormoni Raamatu tõlkimine, Aaroni ja Melkisedeki preesterluse taastamine ning Kiriku organiseerimine 6. aprillil 1830. aastal.

15. mail 1829. aastal taastas Ristija Johannes Aaroni preesterluse Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle. Melkisedeki preesterlus ja kuningriigi võtmed taastati samuti 1829. aastal, mil apostlid Peetrus, Jaakobus ja Johannes andsid need Joseph Smithile ja Oliver Cowderyle.

Evangeeliumi täiust on taastatud ja Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirik on „ainus tõeline ja elav kirik kogu maa palge peal“ (ÕL 1:30). Lõpuks täidab Kirik kogu maa ja püsib igavesti.

Täiendavad viited: Js 29:13–14; Hs 37:15–17; Ef 4:11–14; Jk 1:5–6

5. Prohvetid ja ilmutus

Prohvet on inimene, kelle on kutsunud ametisse Jumal, et tema nimel rääkida (vt Am 3:7). Prohvetid tunnistavad Jeesusest Kristusest ja õpetavad Tema evangeeliumi. Nad teavitavad Jumala tahtest ja tõelisest iseloomust. Nad mõistavad hukka patu ja hoiatavad selle tagajärgede eest. Mõnikord kuulutavad nad prohvetlikult tulevikusündmustest (vt ÕL 1:37–38). Paljud prohvetite õpetused on kirjas pühakirjades. Prohvetite sõnu uurides võime õppida tõe ja saada juhatus (vt 2Ne 32:3).

Me toetame Kiriku presidenti kui prohvetit, nägijat ja ilmutajat ning ainust inimest maa peal, kes saab ilmutust, et juhtida kogu Kirikut. Samuti toetame nõuandjaid Esimesest Presidentkonnast ja Kaheteistkümne Apostli Kvoorumii liikmeid kui prohveteid, nägijaid ja ilmutajaid.

Ilmutus on Jumala viis lävida oma lastega. Kui Issand ilmutab oma tahet Kirikule, räägib Ta oma prohveti kaudu. Pühakirjades

– Piiblis, Mormoni Raamatus, Õpetuses ja Lepingutes ning Kallihinnalises Pärlis – on kirjas muistsete ja tänapäeva prohvetite kaudu antud ilmutused. Tänapäeval on Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kiriku president Jumala prohvet maa peal.

Inimesed võivad saada ilmutust, mis aitab neid nende konkreetsete vajaduste, kohustuste ja küsimuste puhul ning aitab tugevdada nende tunnistusi. Enamik ilmutusi tuleb Kiriku juhtidele ja liikmetele Pühalt Vaimult saadud tunnete ja mõtete kaudu. Püha Vaim räägib meie meele ja südames vaikse, tasase häälega (vt ÕL 8:2–3). Mõnikord võib ilmutus tulla ka nägemuste, unenägude või inglite külastuste kaudu.

Täiendavad viited: Ps 119:105; Ef 4:11–14; 2Tm 3:15–17; Jk 1:5–6; Mn 10:4–5

6. Preesterlus ja preesterluse võtmed

Preesterlus on Jumala igavene vägi ja volitus. Preesterluse kaudu lõi Jumal taevad ja maa ning valitseb nende üle. Selle väe kaudu lunastab ja ülendab Ta oma lapsi, tuues „inimesele surematuse ja igavese elu“ (Ms 1:39).

Jumal annab preesterluse volituse Kiriku väärilistele meessoost liikmetele, et nad saaksid tegutseda Tema nimel Tema laste päästmise hüvanguks. Preesterluse võtmed on Jumala poolt mehele antud juhutamise õigus või vägi, et valitseda ja juhtida Jumala kuningriiki maa peal (vt Mt 16:15–19). Nende võtmete kaudu võib anda preesterluse hoidjatele volituse jutlustada evangeeliumi ja teha päästavaid talitusi. Kõik, kes Kirikus teenivad, on kutsutud ühe juhi alla, kes hoiab preesterluse võtmeid. Seeläbi on neile antud vajalik volitus, et teenida oma kutsetes ja täita vastavaid ülesandeid.

Teemaga seotud viited: ÕL 121:36, 41–42

Aaroni preesterlus

Aaroni preesterlust kutsutakse sageli ettevalmistavaks preesterluseks. Aaroni preesterluse ametid on diakon, õpetaja, preester ja piiskop. Tänapäeval võivad Kiriku väärilised meessoost liikmed saada Aaroni preesterluse alates 12. eluaastast.

Aaroni preesterlus „sisaldab inglite teenimise ja meeleparanduse evangeeliumi ning .. ristimise võtmeid“ (ÕL 13:1).

Melkisedeki preesterlus

Melkisedeki preesterlus on kõrgem või suurem preesterlus ja see tegeleb vaimsete asjadega. (vt ÕL 107:8). See suurem preesterlus anti Aadamale ja see on olnud maa peal iga kord, kui Issand on oma evangeeliumi ilmutanud.

Seda kutsuti kõigepealt „pühaks preesterluseks Jumala Poja korra järgi“ (ÕL 107:3). Hiljem hakati seda tundma Melkisedeki preesterlusena, mis sai nime ühe suurepärase ülempreestri järgi, kes elas prohvet Aabrahami ajal.

Melkisedeki preesterluse ametid on vanem, ülempreester, patriarh, seitsekümmend ja apostel. Melkisedeki preesterluse juhataja on Kiriku president.

Teemaga seotud viited: Ef 4:11–14

7. Talitused ja lepingud

Talitused

Viimse Aja Pühade Jeesuse Kristuse Kirikus on talituseks püha, ametlik tegu, millel on vaimne tähendus. Iga talituse on andnud Jumal, et meile vaimseid tõdesid õpetada. Päästvaid talitusi tehakse preesterluse volitusel ja nende juhtimisel, kes hoiavad preesterluse võtmeid. Mõned talitused on vajalikud ülenduseks ja neid kutsutakse päästvateks talitusteks.

Esimene päästev evangeeliumi talitus on ristimine vee alla kastmise teel kellegi poolt, kellel on volitus. Ristimine on inimesele vajalik, et saada Kiriku liikmeks ja siseneda selestilise kuningriiki (vt Jh 3:5).

Sõna ristimine pärineb kreekakeelsest sõnast, mis tähendab sisse pistma või kastma. Vee alla kastmine sümboliseerib inimese patuse elu surma ja tema uuestisündi vaimsesse ellu, mis on pühendatud Jumala ja Tema laste teenimisele. Samuti on see surma ja ülestõusmise sümboliks.

Pärast ristimist paneb üks Melkisedeki preesterluse hoidja või mitu oma käed inimese pea peale ja ta kinnitatakse Kiriku liikmeks. Selle kinnitamise talituse ajal antakse inimesele Püha Vaimu and.

Püha Vaimu and erineb Püha Vaimu mõjust. Enne ristimist võib inimene tunda aeg-ajalt Püha Vaimu mõju ja selle mõju kaudu võib ta saada tunnistuse tõest (vt Mn 10:4–5). Pärast Püha Vaimu anni saamist on inimesel õigus Tema pidavale kaaslusele, kui ta peab kinni käskudest.

Teised päästvad talitused on Melkisedeki preesterluse pühitsemine (meestel), templianni saamine ja abielu pitseerimine (vt ÕL 131:1–4). Kõigi päästvate preesterluse talitustega kaasnevad lepingud. Templis saab neid päästvaid talitusi teha asendustalitustena ka surnute eest. Asendustalitused jõustuvad üksnes siis, kui surnud isikud võtavad need vaimumaa ilmas vastu ja austavad nendega seotud lepinguid.

Teised talitused, nagu haigete õnnistamine ja lastele nime andmine, on meie vaimsel arengul samuti tähtsad.

Teemaga seotud pühakirjakohad: Ap 2:36–38

Lepingud

Leping on püha kokkulepe Jumala ja inimese vahel. Lepingu tingimused seab Jumal ja meie soostume tegema seda, mida Ta meil teha palub; seepeale lubab Jumal meile kuulekuse eest teatud õnnistusi (vt ÕL 82:10).

Kõigi päästvate preesterluse talitustega kaasnevad lepingud. Ristimisel me teeme Issandaga lepingu ja sakramenti võttes me uuendame seda lepingut. Vennad, kes saavad Melkisedeki preesterluse, annavad preesterluse vande ja teevad lepingu. Templis sõlmime täiendavaid lepinguid.

Täiendavad viited: 2Ms 19:5–6; Ps 24:3–4; 2Ne 31:19–20; ÕL 25:13

8. Abielu ja perekond

Abielu mehe ja naise vahel on Jumala poolt seatud ning perekond on Tema päästmis- ja õnneplaani keskmeks. Õnn saavutatakse perekonnaelus kõige kindlamalt siis, kui see on rajatud Issanda Jeesuse Kristuse õpetustele.

Püha sigitusjõudu tohib kasutada ainult mehe ja naise vahel, kes on seaduslikult abielus. Lapsevanemad peavad paljuna ja täitma maa, kasvatama oma lapsi armastuses ja õigemeelsuses ning hoolitsema nende füüsiliste ja vaimsete vajaduste eest.

Mehel ja naisel on püha kohustus teineteist armastada ja hoolitseda teineteise eest. Isadel tuleb juhtida oma perekonda armastuses ja õigemeelsuses ning hoolitseda eluks vajaliku eest. Emad vastutavad eelkõige oma laste kasvatamise eest. Nende pühade kohustuste täitmisel tuleb

isal ja emal aidata teineteist võrdsete kaaslustena.

Jumalik õnneplaan teeb võimalikuks perekonnasuhete jätkumise teisel pool hauda. Maa loodi ja evangeelium ilmutati selleks, et saaks luua perekondi, et need saaksid pitseeritud ja igavesti ühendatud. (Kohandatud läkitusest „Perekonnad: läkitus maailmale“.)

Täiendavad viited: 1Ms 2:24; Ps 127:3; MI 4:5–6; ÕL 131:1–4

9. Käsud

Käsud on seadused ja nõuded, mida Jumal esitab inimkonnale. Me näitame Jumalale oma armastust, pidades kinni Tema käskudest (vt Jh 14:15). Käskude pidamine toob Issandalt õnnistusi (vt ÕL 82:10).

Kaks peamist käsku on „Armasta Issandat, oma Jumalat, kõigest oma südamest ja kõigest oma hingest ja kõigest oma meelest. .. [Ja] .. armasta oma ligimest nagu iseennast“ (Mt 22:36–39).

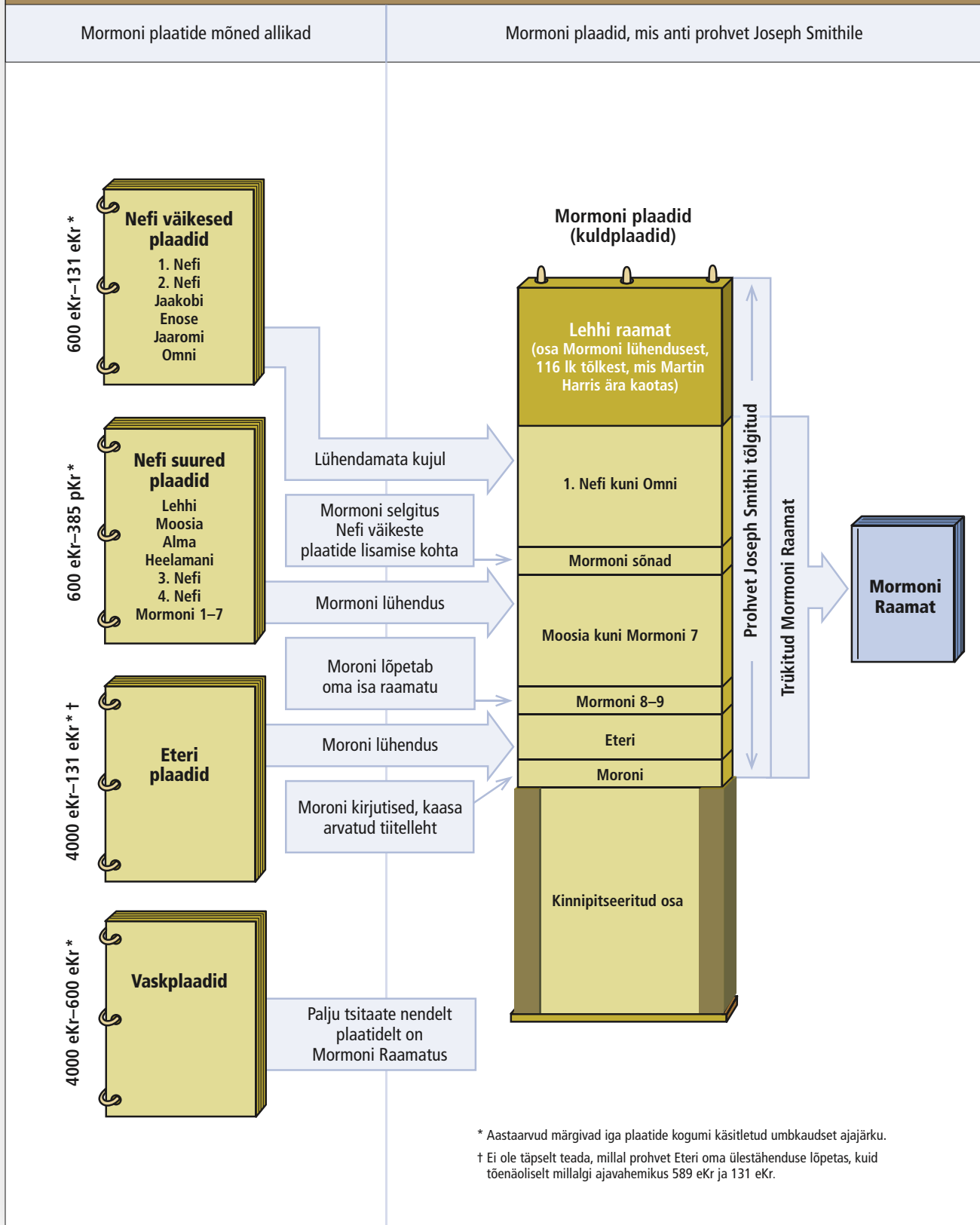
Kümnel käsul on evangeeliumis oluline osa ja need on igavesed põhimõtted, mis on vajalikud meie ülenduseks (vt 2Ms 20:3–17). Issand ilmutas need muistsel ajal Moosesele ja Ta on sõnastanud need uuesti viimse aja ilmutustes.

Teiste käskude hulka kuulub palvetamine iga päev (vt 2Ne 32:8–9), teistele evangeeliumi õpetamine (vt Mt 28:19–20), kõlbluse seaduse pidamine (vt ÕL 46:33), täiskümne maksimine (see MI 3:8–10), paastumine (vt Js 58:6–7), teistele andestamine (vt ÕL 64:9–11), tänulik olemine (vt ÕL 78:19) ning Tarkuse Sõna järgimine (vt ÕL 89:18–21).

Täiendavad viited: 1Ms 39:9; Js 58:13–14; 1Ne 3:7; Mo 4:30; AI 37:35; AI 39:9; ÕL 18:15–16; ÕL 88:124

Nende teemade kohta lisateabe saamiseks vaadake materjale aadressil LDS.org või raamatut „Usule truud: evangeeliumi teatmik“.

Plaadid ja nende seos trükitud Mormoni Raamatuga.

Moosia peatükkide 7–24 reise ülevaade

1 Osa nefilasi püüab Nefi maa tagasi võtta. Nad võitlevad omavahel ja ellujäänud naasevad Sarahemlasse. Selles rühmas on ka Seenif. (Vt Omni 1:27–28; Moosia 9:1–2.)

2 Seenifi juhitud nefilaste rühm jääb elama laamanlaste sekka Nefi maal (vt Om 1:29–30; Mo 9:3–5).

Pärast Seenifi surma valitses tema poeg Noa pahelisuses. Abinadi manitses inimesi meelt parandama. Alma kuuletus Abinadi sõnumile ja õpetas seda teistele Mormoni vete lähedal. (Vt Mo 11–18.)

3 Alma ja tema preestrid lahkuvad kuningas Noa juurest ja lähevad Heelami maale (vt Mo 18:4–5, 32–35; 23:1–5, 19–20).

Laamanlased ründasid Nefi maal Noa rahvast. Noa poeg Limhi valitses ajal, mil inimesed olid laamanlaste orjuses. (Vt Mo 19–20.)

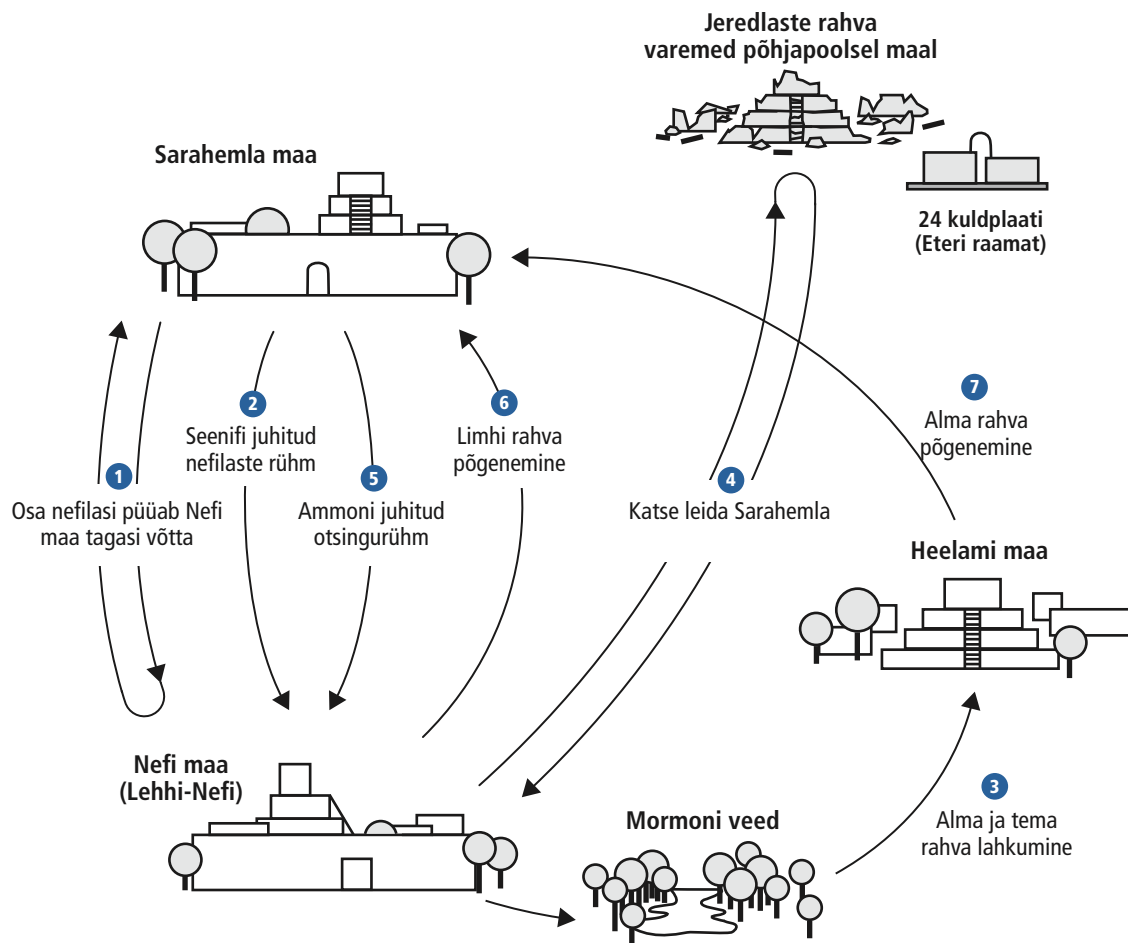
4 Katse leida Sarahemla: Limhi saadab välja rühma, et leida Sarahemla ja saada abi. Rühm avastab hävinud rahva varemed ja 24 kuldplaati. (Vt Mo 8:7–9; 21:25–27.)

5 Ammoni juhitud otsingurühm lahkub Sarahemlast, et leida nende järeltulijaid, kes olid läinud Nefi maale (vt Mo 7:1–6; 21:22–24).

6 Limhi rahvas põgeneb orjusest ja ta juhatakse Ammoni poolt tagasi Sarahemlasse (vt Mo 22:10–13).

Laamanlased saavad sõjaväe Limhit ja tema rahvast taga ajama. Sõjavägi eksib kõnnumaal ära ja nad avastavad Heelami maal Alma ja tema rahva. Laamanlased viisid nad orjusesse. (Vt Mo 22–24.)

7 Alma rahvas põgeneb orjusest ja rändab Sarahemlasse (vt Mo 24:20–25).

Võimalikud asukohad Mormoni Raamatus (teineteise suhtes)*

VIIMSE AJA PÜHADE
JEE SUSE KRISTUSE
KIRIK

ESTONIAN

